

Sisällysluettelo

TYLA, 19.5.2020 16:00, Esityslista 1

§ 62 Lahden suunta -työn 2017-2020 ehdotus (Lahden yleiskaava 2030 ja Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma)	1
Liite: Liite 01, Lahden yleiskaavakartta 2030 (Y-203), ehdotus	24
Liite: Liite 02, Lahden yleiskaava 2030 (Y-203), kaavamerkinnot ja -määräykset, ehdotus	25
Liite: Liite 03, Yleiskaava-alueiden nykytilankuvaukset ja suunnitteluohjeet	26
Liite: Liite 04, Liikenteen pääverkon väyläkuvaukset ja suunnitteluohjeet	1036
Liite: Liite 05, Y-203, Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartta A2 ja kohdeluettelo	1180
Liite: Liite 06, Y-203, Luonnonmonimuotoisuus ja ekologiset yhteydet -teemakartta A2 ja kohdeluettelo	1199
Liite: Liite 07, Muinaismuistot kohdeluettelo	1236
Liite: Liite 08, Lahden suunta -työn 2017-2020 selostus	1242
Liite: Liite 09, Lahden suunta -työ 2017-2020, osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)	1399
Liite: Liite 10, Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma	1419
Liite: Liite 11, Lahden suunta -työn 2017-2020 luonnoksesta saadut lausunnot	1471
Liite: Liite 12, Lahden suunta -työn 2017-2020 luonnoksesta saadut mielipiteet (yhdistykset), ilman liitteitä	1537
Liite: Liite 13, Lahden suunta -työn 2017-2020 luonnoksesta saadut mielipiteet (muut osalliset)	1582
Liite: Liite 14, Lahden suunta -työn 2017-2020 luonnoksesta saatujen lausuntojen ja mielipiteiden tiivistelmät ja vastineet niihin	1682
Liite: Liite 15. Vertailutaulukko luonnos- ja ehdotusvaiheen kaavamääräyksistä	1749



Lahden kaupunki
%%%001

Päätöspäivämäärä
%%%003 § %%%004

Lahden suunta -työn 2017-2020 ehdotus (Lahden yleiskaava 2030 ja Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma)

D/2509/10.02.02.00.04/2016

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Yleiskaava-arkkitehti Johanna Sääksniemi p. 050 518 4445
Yleiskaavoittaja Sanna Suokas p. 044 769 8640
Projektipäällikkö Anna Huttunen p. 044 482 6176

Päätös

Päätösehdotus

Maankäytönjohtaja Petri Honkanen

Tekninen ja ympäristölautakunta tekee kaupunginhallitukselle seuraavan esityksen:

”Kaupunginhallitus hyväksyy Lahden suunta -työn 2017-2020 ehdotuksen (Lahden yleiskaava 2030 ja Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman) asetettavaksi julkisesti nähtäville ja pyytää tarvittavat lausunnot. Kaupunginhallitus antaa vastineet luonnosvaiheen lausuntoihin ja mielipiteisiin.”

Mikäli mahdolliset muistutukset tai lausunnot eivät anna muuhun aihetta, kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen: ”Kaupunginvaltuusto hyväksyy Lahden suunta -työn 2017-2020 ehdotuksen (Lahden yleiskaava 2030 ja Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman).”

Perusteluosa

Yleiskaavan kanssa samaan prosessiin on yhdistetty kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman laatiminen, sekä ympäristöohjelman ja palveluohjelman teemoja soveltuvilta osin. Kokonaisuus on nimetty Lahden suunta -työksi 2017-2020. Jatkuva työ etenee neljän vuoden sykleissä valtuustokausittain. Lahden suunta -työn 2017–2020 tavoitevuosi on 2030. Parhaillaan käsittelyssä on Lahden suunta -työn 2017–2020 ehdotus ja nähtäville asetetaan Lahden yleiskaavan 2030 (Y-203) ehdotus ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma. Tämä on ensimmäinen kerta Suomessa, kun yleiskaavatyön kanssa samaan prosessiin on yhdistetty Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman laatiminen.

Yleiskaava on koko kaupungin kattava yleispiirteinen suunnitelma, jossa osoitetaan alueiden pääasiallinen käyttötarkoitus ja liikenteen pääverkot. Tällä Lahden suunta -työn 2017–2020 kierroksella yleiskaava laaditaan ensimmäistä kertaa koko uuden Lahden

Lahden kaupunki
%%%001

Päätöspäivämäärä
%%%003 § %%%004

alueelle. Yleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena koko alueelle. Koko kaupungin kattavan Lahden yleiskaavan 2030 tarkoitus on jatkossa ohjata maankäytön kehitystä strategisella tasolla.

Lahdessa on voimassa kuusi oikeusvaikutteista osayleiskaavaa ja yksi oikeusvaikutteinen rantayleiskaava. Nastolan voimassa olevat osayleiskaavat eivät kata koko Nastolan aluetta, joten yleiskaavan piirissä olevan alueen pinta-ala kasvaa Lahden yleiskaavan 2030 myötä merkittävästi. Voimassa olevien osayleiskaavojen merkinnät on siirretty ja yleispiirteistetty Lahden yleiskaavaan 2030. Laadittava Lahden yleiskaava 2030 tulee korvaamaan osan vanhoista osayleiskaavoista osittain ja osan kokonaan. Voimassa olevat osayleiskaavat ja rantayleiskaava löytyvät kaupungin karttapalvelusta <https://kartta.lahti.fi/IMS> ja internetsivuilta <https://www.lahti.fi/palvelut/kaavoitus/yleiskaavoitus/voimassa-olevat-osayleiskaavat>

Yleiskaavan kehittymisen myötä tavoitteena on esittää yleiskaava useammalla oikeusvaikutteisella kaavakartalla. Kaavakartat olisivat eri teemaisia, jolloin teeman mukaista tietomäärää yleiskaavassa pystyttäisiin lisäämään ja samalla parannettaisiin kaavakarttojen luettavuutta. Tällä kierroksella on laaditut teemakartat arvokkaista kulttuuriympäristöistä ja luonnon monimuotoisuudesta ja ekologista yhteyksistä. Teemakartat eivät ole tällä kierroksella oikeusvaikutteisia kaavakarttoja.

Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma (SUMP) laaditaan ensimmäistä kertaa osana Lahden suunta -työtä. Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma on Euroopan komission luoma toimintamalli eri kulkumuotojen kokonaisvaltaiseen suunnitteluun kaupunkitasolla. Ohjelma ottaa huomioon kaikki liikennemuodot. Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelmaan on kerätty keskeisimmät kaupunkitasoiset toimenpiteet kestävän kaupunkiliikkumisen edistämiseksi vuoteen 2030 mennessä. Pyöräilyn tavoiteverkko on päivitetty osana SUMP-työtä ja tavoitteelliset pyöräilyn pää- ja aluereitit esitetään yleiskaavakartalle. Pyöräilyn tavoiteverkon tavoitevuosi on 2030. Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma toteuttaa Lahden kaupungin strategiaa ja on yhteinen tahtotila keinoista, joilla kestävää liikkumista Lahdessa edistetään. Ohjelmassa määritellyt toimenpiteet edistävät kestävän liikkumisen kulkutapatavoitteen saavuttamista ja hiilineutraalisuustavoitteen toteutumista. Yksittäisten toimenpiteiden rahoituksesta päätetään erikseen.

Lahden jatkuvan yleiskaavan kolmas kierros on käynnistynyt Lahden

Lahden kaupunki
%%%001

Päätöspäivämäärä
%%%003 § %%%004

suunta -työn tultua vireille kaavoituskatsauksen julkaisun myötä 21.2.2017.

Mitä ovat yleiskaava ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma?

Yleiskaava on koko kaupungin kattava yleispiirteinen suunnitelma, jossa osoitetaan alueiden pääasiallinen käyttötarkoitus ja liikenteen pääverkot. Yleiskaavaa tarkistetaan valtuustokausittain kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden pohjalta yhteistyössä osallisten kanssa. Suunnitelma perustuu ajantasaisiin selvitystietoihin, joita päivitetään jatkuvasti. Yleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena koko kaupungin alueelle ja se ohjaa asemakaavoitusta ja muuta yksityiskohtaisempaa suunnittelua. Lahden yleiskaavan 2030 (Y-203) tavoitevuosi on 2030.

Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma laaditaan ensimmäistä kertaa ja työ on aikataulutettu yleiskaavatyön kanssa samaan prosessiin, jonka aikana tehdyt selvitykset ja vuorovaikutustyö toimivat molempien pohjana. Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma (Sustainable Urban Mobility Plan, SUMP) on Euroopan komission luoma toimintamalli eri kulkumuotojen kokonaisvaltaiseen suunnitteluun kaupunkitasolla. Ohjelma ottaa huomioon kaikki liikennemuodot; kävelyn, pyöräilyn, autoilun ja joukkoliikenteen. Ohjelmaan on koottu niin liikkumisen ohjauksen, infrastruktuurin kehittämisen, strategiseen suunnitteluun, viestinnän kuin sääntelyn toimenpiteitä. Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman laatimista ei Suomessa ole lailla säädetty, mutta se suositellaan laadittavaksi yli 100 000 asukkaan kaupungeille. Lahdessa kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman laatiminen on yhdistetty samaan prosessiin yleiskaavatyön kanssa, mikä tapahtuu ensimmäistä kertaa Suomessa. Ohjelma tukee kaupungin strategisia tavoitteita kestävän liikkumisen edistämiseksi. Liikenteen päästövähennyksillä on suuri merkitys myös hiilineutraaliuden saavuttamisessa 2025 mennessä.

Lahden suunta toteuttaa kaupungin strategiaa ja ympäristötavoitteita

Lahden suunta -työn 2017–2020 tavoitteet valmisteltiin kaupunginvaltuuston 11.4.2016 hyväksymän strategian pohjalta. Kaupunginvaltuusto hyväksyi Lahden suunta -työn 2017–2020 tavoitteet 15.1.2018. Kaupunginvaltuusto käynnisti strategian tarkistuksen lokakuussa 2017 ja tässä työssä otettiin huomioon Lahden suunta -työn tavoitteet. Lahden strategia 2030 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 14.5.2018. Strategian tarkistus ei antanut aihetta Lahden suunta -työn tavoitteiden tarkistamiseen. Tavoitteet

Lahden kaupunki
%%001

Päätöspäivämäärä
%%003 § %%004

löytyvät Lahden suunta -työn kotisivuilta osoitteesta
<https://www.lahti.fi/lahden-suunta>

Lahden suunta -työn valmistelu

Tällä Lahden suunta -työn 2017–2020 kierroksella yleiskaava laaditaan ensimmäistä kertaa koko uuden Lahden alueelle. Yleiskaavoituksen nykytilannetta kartoitettiin yhdistämällä Lahden kaupungin alueella voimassa olevat osayleiskaavat. Lahdessa on voimassa kuusi oikeusvaikutteista osayleiskaavaa ja yksi oikeusvaikutteinen rantayleiskaava. Yleiskaavoituksen tilanne on kohtuullisen hyvä; keskeiset kaupunkimaiset alueet on yleiskaavoitettu ja iso osa maaseutumaisen alueen järvien rantoja on myös osayleiskaavojen piirissä. Nastolan alueen voimassa olevat osayleiskaavat eivät kuitenkaan kata koko Nastolan aluetta, joten yleiskaavan piirissä olevan alueen pinta-ala kasvaa Lahden yleiskaavan 2030 myötä merkittävästi. Voimassa olevien osayleiskaavojen merkinnät on siirretty ja yleispiirteistetty Lahden yleiskaavaan 2030. Yleiskaavatyössä ollaan yhteensovitettu erilaisten osayleiskaavojen merkintöjä ja määräyksiä.

Laadittava Lahden yleiskaava 2030 (Y-203) tulee korvaamaan osan vanhoista osayleiskaavoista osittain ja osan kokonaan. Maaseutumaisilla alueilla voimassa olevia osayleiskaavoja käytetään edelleen rantavyöhykkeen rakentamisen ohjaukseen. Koko kaupungin yleiskaavassa ei ole tarkoituksenmukaista mitoittaa rakentamista yksityiskohtaisesti. Voimassa olevien osayleiskaavojen alueilla tapahtuvat muutokset on kuvattu jäljempänä kaavoittain.

Lahden suunta -työn 2017–2020 kierroksella merkittäviä teemoja ovat olleet elinkeinoelämänalueiden kehittäminen ja uusien elinkeinoelämän alueiden osoittaminen, luonnonympäristöön liittyvät teemat, kuten virkistysalueverkosto ja ekosysteemipalvelut, sekä erityisesti kestävä kaupunkiliikkuminen.

Edellisellä yleiskaavakierroksella 2013-2016 tärkeänä teemana oli lapsiystävällinen kaupunki ja siihen liittyen toteutettiin mm. kyselytutkimus lasten itsenäisestä liikkumisesta ja kaupunkiympäristön kokemuksista. Tällä Lahden suunta -työn kierroksella 2017–2020 lapsiystävällisyys ei ollut erikseen esiin nostettu teema, mutta teemaa jatkettiin mm. lähiluontokartoituksien, koulumatkakyselyn ja koulukiertueen toteuttamisella. Lisäksi ympäristö ja kestävä liikkuminen olivat teemana Lahden kouluissa osana Lähiympäristö ja osallisuus -oppimispolku -hanketta.

Lahden kaupunki
%%%001

Päätöspäivämäärä
%%%003 § %%%004

Vuonna 2017 Lahden suunta -työssä tarkistettiin yleiskaavan suunnittelun tavoitteet, määriteltiin selvitystarpeet, analysoitiin liikkumisen nykytilaa työpajojen ja kyselyn avulla, työstettiin tulevaisuuden skenaarioita yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa sekä luotiin niiden pohjalta visio ja tavoitteet Lahden suunta -työlle. Vuonna 2018 työhön osallistui noin 800 lahtelaista Arjen paikat ja reitit -tapahtumien ja saman nimisen karttakyselyn kautta. Tuloksena saatiin runsaasti tietoa ihmisten liikkumisesta ja parantamishdotuksista, joita hyödynnettiin yleiskaavan suunnittelutyössä ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman toimenpide-esityksen laadinnassa. Lisäksi aineistoja analysoitiin opinnäytetutkimuksessa. Arjen paikat ja reitit paikannukset ja kommentit tallennettiin kaupungin paikkatieto-ohjelmistoon kaikkien kaupungin työntekijöiden saataville.

Lahden suunta -työn 2017–2020 luonnos oli nähtävillä 2.5.–3.6.2019 välisenä aikana. Lahden suunta -työn 2017–2020 luonnoksen yhteydessä yleiskaavasta esitettiin kaksi luonnosvaihtoehtoa. Luonnosvaiheen ratkaisuja esiteltiin eri sidosryhmille keväällä 2019 ja asukkaille järjestettiin toukokuussa 2019 kaksi esittelytilaisuutta. Luonnoksesta saatiin 13 viranomaislausuntoa ja 78 mielipidettä. Mielipiteistä 13 tuli erilaisilta yhdistyksiltä tai järjestöiltä.

Pyöräilyn tavoiteverkkoluonnos oli kommentoitavana erillisen karttakyselyn kautta luonnosvaiheen nähtävillä olon aikana 9.5.–3.6.2019. Karttakyselyyn osallistui 236 henkilöä, joilta saatiin 501 karttavastausta. Lisäksi ehdotusvaiheessa on tammikuussa 2020 kerätty karttapohjaisen kyselyn kautta asukkailta kommentteja kaupunkipyöräjärjestelmän suunnittelutyötä varten. Samoin Lahden keskustan asukasverkolle ('Lahen keskusta-asukkaat' -ryhmä) sekä joillekin keskustan sidosryhmille ja keskeisille ammattialoille suunnatulla karttakyselyllä on kerätty tietoa Lahden keskustan turvallisuuskokemuksista ja ajatuksia niiden parantamiseksi. Ehdotusvaiheessa Arjen paikat ja reitit kyselyaineistosta tehtiin vielä jatkoanalyysijä, jotka on esitelty Arjen paikat ja reitit tulokatsauksessa.

Vaikutusten arviointi toteutettiin 1.6-31.10.2019 monialaisena ja vuorovaikutteisena asiantuntija-arviointina. Vaikutusten arvioinnissa hyödynnettiin selvitys- ja lähtötietojen lisäksi viranomaisten lausuntoja, osallisten tuottamaa tietoa, mielipiteitä ja kommentteja. Vaikutusten arvioinnin näkökulmina olivat Lahden suunta -työn liittyvät kuusi keskeistä pääteemaa: hyvinvointi, kaupunkitalous, kestävä liikkuminen, kulttuuriympäristöt ja maisema, ekosysteemipalvelut sekä ilmastovaikutusten arviointi. Vaikutusten

Lahden kaupunki
%%%001

Päätöspäivämäärä
%%%003 § %%%004

arviointi käynnistyi yhteisellä seminaaripäivällä 7.6.2019 ja lopetusseminaari järjestettiin 11.9.2019. Seminaaripäivien kautta vaikutusten arviointiin osallistui kattava joukko eri sidosryhmien edustajia. Asiantuntijoiden lausunnot on koottu yhdeksi raportiksi Lahden suunta -työn 2017-2020 liitteeksi. Luonnosvaiheen palautteissa metsätalousteema nousi vahvasti esiin ja tämän vuoksi laadittiin erillinen tarkastelu vaikutuksista metsätalouteen ja käytiin neuvotteluja metsätoimijoiden kanssa yleiskaavan kaavaratkaisuista virkistykseen ja metsätalouden tarpeiden yhteensovittamiseksi. Lisäksi osana Lahden kaupungin erillistä tutkimushanketta Lahden suunta -työn luonnosvaiheen aineistot on auditoitu kävelyn ja pyöräilyn edistämisen ja turvallisuuden parantamisen näkökulmasta.

Lahden suunta -työn lähtötiedoksi on laadittu vuosien 2018-2020 aikana useita selvityksiä ja suunnitelmia mm. Nastolan kulttuuriympäristöselvitys, kyläalueiden maisemaselvityksiä, Lahden tärkeimmät ekosysteemipalvelut -selvitys, virkistysalueverkoston yleissuunnitelma, Lahden ekologiset yhteydet selvitys, niittyverkostonselvitys elinkeinoelämän alueisiin liittyviä selvityksiä, hiljaiset alueet -selvitys, hulevesiselvitys, pyöräilyn tavoiteverkkosuunnitelma sekä kaupunkipyöräselvitys. Lisäksi osana Lahden suunta -työtä on työstetty joukkoliikenteen runkoverkkouudistusta.

Lahden suunta -työtä on edistetty yleiskaavan työryhmässä ja kestävä kaupunkiliikunnan työryhmässä. Työtä on ohjannut Lahden suunta -ohjausryhmä. Lisäksi Lahden suunta -työn etenemisestä on kerrottu säännöllisesti kaupungin maankäytön, Uudenmaan- ja Hämeen ELY-keskuksien tapaamisissa ja seudullisessa yhdyskuntasuunnittelun työryhmässä. Lahden suunta -teemapäivä järjestettiin 18.8.2017 kaupungin eri organisaation asiantuntijoille ja aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu pidettiin 12.10.2017.

Syksyn 2019 ja kevään 2020 aikana on valmisteltu Lahden suunta -työn 2017–2020 ehdotus, joka asetetaan nähtäville kaupunginhallituksen päätöksellä. Nähtäville asetetaan Lahden yleiskaavan 2030 (Y-203) ehdotus ja kestävä kaupunkiliikunnan ohjelma. Ehdotuksesta pyydetään lausunnot ja osalliset voivat jättää ehdotuksesta muistutuksen. Syksyllä 2020 Lahden suunta -työhön 2017-2020 tehdään tarvittavat muutokset saadun palautteen perusteella ja työn tulos menee kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi loppuvuonna.

Yleiskaavan luonnosvaiheessa esitettyjen vaihtoehtoparien

Lahden kaupunki
%%%001

Päätöspäivämäärä
%%%003 § %%%004

kaavaratkaisut ehdotusvaiheessa

Lahden suunta -työn 2017–2020 luonnoksen yhteydessä yleiskaavasta esitettiin kaksi luonnosvaihtoehtoa. Vaihtoehtoisia maankäyttöjä esitettiin kahdeksalle eri alueelle. Vaihtoehtoparien ratkaisut yleiskaavaehdotukseen on ratkaistu saadun palautteen ja käydyin poliittisen keskustelun pohjalta seuraavasti:

Alue 1 (Ala-Okeroinen) esitetään yleiskaavaehdotuksessa luonnosvaihtoehdon 2 mukaisesti elinkeinoelämän alueena (T).

Alue 2 (Pippo) esitetään yleiskaavaehdotuksessa luonnosvaihtoehdon 1 mukaisesti laajennettuna elinkeinoelämän alueena (T) ja alueelle lisätään moottoriurheilukeskuksen osoittava kohdemerkintä (em). Elinkeinoelämän aluetta supistetaan eteläosasta viheryhteyden turvaamiseksi ja idästä kyläalueeseen rajautumisen osalta.

Alue 3 (Karistonportti) esitetään yleiskaavaehdotuksessa luonnosvaihtoehdon 1 mukaisesti yhdistettynä kaupallisten palveluiden ja elinkeinoelämän alueena (Pkm/T).

Alue 4 (Koiskala-Tiiranmäki) esitetään yleiskaavaehdotuksessa alueen kaavarunkoluonnoksen mukaisena siten, että liikenneverkosto on yleiskaavan luonnosvaihtoehdon 2 suuntainen ilman uutta ajoneuvoliikenteen läpikulkutietä Siperian ja Koivukummun alueen läpi. Asuinaluevaraukset esitetään kaavarunkoluonnoksen mukaisena ja vastaavat enemmän yleiskaavan luonnosvaihtoehtoa 1. Koiskala-Tiiranmäen kaavarunkoluonnos selvityksineen löytyy kaavarungon kotisivuilta: <https://www.lahti.fi/palvelut/kaavoitus/kolava-karistonmäen-kaavarunko>

Alue 5 (Villähteen asemanseutu) esitetään yleiskaavaehdotuksessa pääosin luonnosvaihtoehdon 2 aluevarausten mukaisesti siten, että aseman välitön läheisyys säilyy elinkeinoelämän alueena (T) asuinrakentamisen sijoittuessa lähinnä Lankilantien varteen. Lankilantien linjausmuutos esitetään kuitenkin luonnosvaihtoehdon 1 mukaisesti.

Alue 6 (Orrilanmäki) esitetään yleiskaavaehdotuksessa yhdistelmänä molempia luonnosvaihtoehtoja. Villähteen koulun itäpuolinen alue esitetään elinkeinoelämän alueena vaihtoehdon 1 mukaisesti sillä muutoksella, että kaavamerkintään lisätään ympäristön asettavat vaatimukset toiminnan laadulle (TY). Orrilanmäen pellot esitetään asuinalueina vaihtoehdon 2 mukaisesti. Asumisen tarkempaan sijoittumiseen liittyen on laadittu maiseman herkkyystarkastelu, joka

Lahden kaupunki
%%%001

Päätöspäivämäärä
%%%003 § %%%004

otetaan huomioon alueen tarkemmassa suunnittelussa.

Alue 7 (Kumia) esitetään yleiskaavaehdotuksessa luonnosvaihtoehdon 1 mukaisesti kyläalueena (AT).

Alue 8 (Ruuhijärvi) esitetään yleiskaavaehdotuksessa luonnosvaihtoehdon 1 mukaisesti kyläalueena (AT).

Lahden suunta -työn 2017-2020 luonnokseen tehdyt muutokset

Yleiskaavakartalle tehdyt keskeiset muutokset:

- Luonnoksessa virkistysalueverkoston suunnitelman retkeilyaluevyöhykkeen metsäalueet oli osoitettu retkeily- ja ulkoilualueiksi (VR). Yksityisessä maanomistuksessa olevien metsäalueiden kaavamerkintöjä on muutettu siten, että ehdotuksessa nämä alueet ovat suurimmaksi osaksi maa- ja metsätalousalueita, joilla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta (MU). MU-kaavamerkintä on lisätty uutena luonnosvaiheen jälkeen. Pienialaisia metsäalueita on myös muutettu maa- ja metsätalousalueiksi, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Osa retkeilyaluevyöhykkeen yksityisten omistamista metsäalueista on ollut perusteltua jättää retkeily- ja ulkoilualueiksi (VR). Maakuntakaava on osaltaan ohjannut teeman ratkaisuja. Muutokset näkyvät erityisesti Lapakiston ja Pajulahden ympäristössä sekä Viuhan ja Linnaistensuon alueilla. Metsäalueiden kaavamuutosta ja perusteluja on kuvattu seuraavassa kappaleessa tarkemmin.
- Salpausselkämerkinnän alueella oleva maa- ja metsätalousalue (M) on idässä, taajaman ulkopuolella muutettu maa- ja metsätalousalueeksi, jolla erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta (MU).
- Luonnonsuojelualueiden (SL) rajauksia on tarkistettu vastaamaan rauhoituspäätöksiä. Osa luonnosvaiheessa esitetyistä uusista luonnonsuojelualueista on jouduttu muuttamaan lähivirkistysalueeksi (VL) tai retkeily- ja ulkoilualueeksi (VR), jotta alueista voidaan saada METSO-ohjelman mukainen korvaus puuston arvosta. Alueet osoitetaan luonnonsuojelualueina (SL) rauhoituspäätöksen jälkeen. Muuttuvia alueita ovat Rälssinkallion metsä (VR), Tapanilan aarnialue (VR), Korpikankareen vanha metsä (VR), Rautakankareen vanha metsä (VR), Lapakiston laajennus (VR), Hirvilampi (VR), Kilpanen (VR) sekä Latomäki (VL).

Lahden kaupunki
%%%001

Päätöspäivämäärä
%%%003 § %%%004

-
- Kaavaan on osoitettu joitakin uusia luonnonsuojelualueita (SL), joista on laadittu rauhoituspäätös luonnosvaiheen jälkeen. Lisäksi maa- ja metsätalousalueiden, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY) kaavamerkintöjä on täydennetty.
 - Ulkoilureitteihin on tehty joitakin muutoksia, esimerkiksi Linnaistensuon ympäristössä ja lisätty ulkoilureitti Vuolenkoskentien varteen.
 - Pohjavesialueella olevien elinkeinoelämän alueiden (T) kaavamerkintä on muutettu elinkeinoelämän alueeksi, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia (TY). TY -merkintää on käytetty myös koulun tai asutuksen läheisyydessä olevilla elinkeinoelämän alueilla. Ehdotusvaiheen muutokset koskevat alueita: Sopenkorpi, Metsä-Pietilä, Hennala, Lotilassa Särmääjänkatu, Rahkalehmus sekä Nastolassa Penttilän ja Vaakatien alue.
 - Maa-ainesten ottoalueen viivamainen eo-merkintä on muutettu aluevarausmerkinnäksi (EO) ja alueilla on lisäksi käytetty kaksoismerkintää alueen tavoitteellisen maankäytön mukaan.
 - Renkomäessä tavoitteellinen maankäyttömuoto on retkeily- ja ulkoilualue, joten kaavamerkintä on EO/VR. Lisäksi Renkomäen EO-alueen rajausta on pienennetty lännestä siten, että jo maisemoitu alue on rajattu ottoalueen ulkopuolelle.
 - Pyhäntaassa tavoitteena on elinkeinoelämän alue, joten kaavamerkintä on EO/T. Arolan osalta tavoitteellinen maankäyttö on maa- ja metsätalous ja koska alueella on ulkoilun ohjaamistarvetta, on kaavamääräys EO/MU.
 - Arolasta on lisäksi poistettu yhden maa-ainesten ottoalueen aluevaraus kokonaisuudessaan maa-aineisten ottamisen päättymisen ja alueen maisemoinnin vuoksi. Alue on osoitettu kaavamerkinnällä MU.
 - Rälssin osalta kaavamerkintä on kokonaisuudessaan muutettu vastaamaan paremmin alueen maankäyttöä ja alue on osoitettu erityisalueeksi, joka on maa-aineisten vastaanottoalue (E) ja koska tavoitetilanteessa alue muuttuu retkeily- ja ulkoilualueeksi, on alueella käytetty kaksoismerkintää E/VR.



Lahden kaupunki
%%%001

Päätöspäivämäärä
%%%003 § %%%004

-
- Pippo elinkeinoelämän alueen (T) rajauksia on hieman pienennetty etelästä viheryhteyden turvaamiseksi ja idästä kyläalueeseen rajautumisen osalta. Lisäksi alueelle on lisätty moottoriurheilukeskuksen osoittava kohdemerkintä (em).
 - Kiinteät muinaisjäännökset ja muut muinaismuistokohteet on ehdotusvaiheessa eritelty omalle kohdemerkinnälleen. Muuttuneisiin kohdemerkintöihin kohdistuvat erilaiset kaavamääräykset.
 - Nastolan ampumaradan laskennalliset meluvyöhykkeille on lisätty kaavamerkintä- ja määräys. Tieto 60 dB ja 65 dB meluvyöhykkeistä puuttui luonnosvaiheen kaavakartalta.
 - Ekologisia yhteyksiä on tarkistettu sekä valmistuneen selvityksen pohjalta, että vastaamaan paremmin suunniteltua maankäyttöä.
 - Alueellisten suunnitteluohjeiden laatimisen myötä yleiskaavan aluevaraukset on indeksoitu.
 - Liikenneväylien merkinnät on muutettu vastaamaan Maankäyttö- ja rakennuslaki 2000 -julkaisusarjan Kaavamerkinnät - julkaisun mukaisia yleiskaavamerkintöjä. Kaavakartalla liikenneväylät ovat nyt eri värillä, sen mukaan onko kyseessä nykyinen liikenneväylä vai uusi tai merkittävästi parannettava liikenneväylä.
 - Joidenkin väylien luokkaa on muutettu ja osa kokoojakaduista on poistettu kaavakartalta. Eritasoliittymien merkinnät on yhdenmukaistettu.
 - Lahti-Heinola -rata on lisätty kaavakartalle.
 - Kulttuurimaiseman ja rakennetun ympäristön kannalta tärkeän alueen merkinnässä ma -tekstilyhenne on korjattu lyhenteeksi rky, joka selkeyttää määräyksen tunnistamista.
 - Vesiliikenteen alue LV on päivitetty Satama-alueeksi LS vastaamaan oppaan mukaisia yleiskaavamerkintöjä.
 - Niittyverkkoselvityksen mukaiset, hoitoluokan B5 arvoniityt on lisätty kaavakartalle maisemallisesti arvokkaina peltoalueina (MA) tai muinaismuistoalueina (SM).

Lahden kaupunki
%%%001

Päätöspäivämäärä
%%%003 § %%%004

- Pitkjärven ja Kakarlammin ranta-alueelle on lisätty RV-2 rasterialueet. Alueille jää voimaan voimassa oleva osayleiskaava rantarakennuspaikkojen osalta.
- Kivimaan kaupallisten palvelujen alueen Pkm-merkintä on muutettu P-merkinnäksi.
- Sopenkorven kaupallisten palvelujen alue P-4 on sisällytetty asuinaluevaraukseen A-5.
- Nastolassa elinkeinoelämän aluevaraus Luhdan ja Eskolan välissä on muutettu lähivirkistysalueeksi.

Yleiskaavan merkinnät ja määräykset:

- Kaavamääräyksiin on tehty useampia tarkistuksia ja ne on kuvattu vertailutaulukossa, jossa on esitetty rinnakkain luonnosvaiheen ja ehdotusvaiheen määräykset. Vertailutaulukko esitetään Lahden suunta -työn 2017-2020 ehdotuksen liiteaineisossa (liite 15).
- Yleismääräyksiin on nostettu rohkealle ympäristökaupungille tärkeitä teemoja, jotka liittyvät ilmastonmuutoksen hillinnän, kiertotalouden, monipuolisen kaupunkiluonnon ja paikallisten hiilinielujen edistämiseen sekä tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä huolehtimiseen. Samoin yleismääräyksissä on ohjeistettu tarkemmin hulevesien hallintaa. Lisäksi yleismääräyksiin on kirjattu tavoite kävely- ja pyöräilyolosuhteiden ja joukkoliikennesaavutettavuuden edistämisestä. Samoja tavoitteita on kirjattu myös aluevarauksien kaavamääräyksiin sekä tarkemmin alueellisiin suunnitteluohjeisiin.
- Muista keskeisiä muutoksia ovat mm.: Keskustatoimintojen alueella on korostettu alueen roolia kaupan suuryksiköiden ja palvelujen ensisijaisena paikkana. Elinkeinoelämän aluevarauksissa taas on lisätty selventävä määräys siitä, ettei alueita ole tarkoitettu päivittäistavara-alueelle. Viher- ja metsäteeman kaavamääräyksiä on tarkennettu. Ampumarata-alueelle on asetettu tarkempia määräyksiä. Pohjavesialueen ja pohjaveden muodostumisalueen kaavamääräyksiä on tarkennettu hulevesiselvityksen pohjalta. Tavoitteellisiin pyöräilyn alue- ja pääreitteihin on lisätty tarkempia väylämerkintöjä koskevia tavoitteita. Yhteysviranomaisten

Lahden kaupunki
%%001

Päätöspäivämäärä
%%003 § %%004

tietoja on päivitetty määräyksiin saatujen lausuntojen pohjalta. Virkistysalueita koskevista kaavamääräyksistä on poistettu viittaukset maisematyöluopaohjeeseen.

Yleiskaava-aineisto:

- Lisätty yleiskaava-alueiden nykytilan kuvaukset ja suunnitteluohjeet.
- Lisätty liikenteen pääverkon väyläkuvaukset ja suunnitteluohjeet.
- Lisätty Lahden arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartta ja kohdeluettelo.
- Lisätty Luonnon monimuotoisuus ja ekologiset yhteydet -teemakartta ja kohdeluettelo.
- Lisätty Muinaismuistot kohdeluettelo.

Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma:

Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman toimenpidelistaus on ehdotusvaiheessa pysynyt suunnilleen samana. Palautteiden ja vaikutusten arvioinnin perusteella toimenpideluettelo on tiivistetty, toimenpiteisiin on kirjattu tarkennuksia ja lisäyksiä kuvauksiin sekä muotoiltu toimenpiteiden nimiä ja järjestystä. Vaikutusten arvioinnin tuloksena syntyi ehdotus vaihtoehtoisesta toimenpideluokittelusta. Toimenpiteet on kuitenkin tarkoituksenmukaisesti ryhmitelty Lahden suunta -työn teemoittelun mukaisesti eikä ryhmittelyä tämän vuoksi lähdetty muuttamaan. Toimenpidelistaukseen on myös lisätty toimenpiteiden seurantamittarit sekä toteutuksen tavoitteellinen aikataulu.

Muutosesitykset lainvoimaisiin osayleiskaavoihin

Lahden yleiskaava 2030 (Y-203) tulee olemaan lainvoimaisia osayleiskaavoja yleispiirteisempi. Lahden läntisten osien osayleiskaava on esitetty mittakaavassa 1:20 000 ja Nastolan osayleiskaavat mittakaavoissa 1:10 000 - 1:20 000. Lahden yleiskaava 2030 on piirretty mittakaavaan 1:30 000. Yleiskaavan yleispiirteisyydestä johtuen pienialaisia alueita ei pystytä kartassa esittämään ja tämä näkyy kartalla esimerkiksi asuinalueiden (A) sisällä olevien pienien lähivirkistysalueiden (VL) merkintöjen poistumisella. Lähivirkistysalueet sisältyvät asuinalueen (A)

Lahden kaupunki
%%%001

Päätöspäivämäärä
%%%003 § %%%004

aluevaraukseen. Alueiden säilyminen virkistyskäytössä on monin kohdin turvattu asemakaavalla. Lisäksi yleiskaavassa yhteystarpeita on korostettu osoittamalla ulkoilureittejä. Vastaavasti yleispiirteistäminen näkyy maisemallisesti arvokkailla peltoalueilla (MA) yksittäisten rakennuspaikkojen ja pienialaisten metsiköiden sisällyttämisenä MA-aluevaraukseen.

Muita koko yleiskaava-alueeseen liittyviä asioista on kuvattu seuraavaksi:

Yleiskaavassa osoitetaan merkittävimmät keskustatoimintojen alueet (C) Lahden keskustaan ja Nastolan Rakokiveen. Muut alakeskukset sisältyvät yleiskaavassa muihin aluevarausmerkintöihin, kuten asuinalueisiin (A).

Virkistysalueverkoston yleissuunnitelman mukaan asuinalueiden ja keskustan läheiset viheralueet on yleiskaavaan osoitettu lähivirkistysalueiksi (VL) ja taajaman lievealueella olevat laajemmat viheralueet retkeily- ja ulkoilualueiksi (VR) tai maa- ja metsätalousalueeksi, jolla on ulkoilun ohjaamistarvetta (MU) riippuen alueen ensisijaisesta pääkäyttötarkoituksesta. Lähivirkistysalueilla (VL), retkeily- ja ulkoilualueilla (VR) sekä urheilu- ja virkistyspalvelujen alueilla (VU) on voimassa MRL 128§ mukainen toimenpiderajoitus, joka edellyttää maisematyöluvan hakemista erilaisiin metsänhoidollisiin toimenpiteisiin. Yleiskaavaan on osoitettu myös pienimuotoisia maa- ja metsätalousalueita, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY), joilla rakentaminen on kielletty. Muut metsäalueet on osoitettu maa- ja metsätalousalueeksi (M).

Yleiskaavaan on esitetty useita uusia luonnonsuojelualueita (SL), joista suurin osa sijaitsee kaupungin omistamilla alueilla. Toimenpide on Lahden ympäristöohjelman mukainen. Esitetyillä uusilla luonnonsuojelualueilla nostettaisiin suojelualueiden osuutta 1,9 %:sta 2,4 %:iin kokonaispinta-alasta. Ympäristöohjelmassa tavoitteena on 5 % vuoteen 2030 mennessä.

Matkakeskus ja olemassa olevat rautatieasemat, sekä suunniteltu Hennalan rautatieasema on osoitettu yleiskaavakartalla. Myös pyöräilyn tavoiteverkko esitetään yleiskaavakartalla.

Uudet pohjavesialueiden rajaukset on päivitetty ja pohjavedenottamot ja niiden suoja-alueet on poistettu yleiskaavakartalta. Salpausselkämerkintä on jatkettu kattamaan Salpausselkä koko Lahden alueella. Muinaismuistokohteita on osoitettu aikaisempia osayleiskaavoja enemmän mm. Salpausselälle

Lahden kaupunki
%%001

Päätöspäivämäärä
%%003 § %%004

Lahden urheilukeskuksen alueelle, Ruuhijärvelle ja Kilpisaareen. Muinaismuistot on jaettu kartalla kolmeen luokkaan; muinaismuistoalueisiin, muinaismuistokohteisiin ja muihin muinaismuistokohteisiin.

Lahden yleiskaava 2030 kattaa aikaisemmin yleiskaavoittamattomat Nastolan alueet, kuten Nastolan Kirkonkylä, Ruuhijärvi, Metsäkylä ja Järvisten kylä. Kirkonkylä on pääosin osoitettu asuinalueeksi (A) ja julkisten palvelujen ja hallinnon alueeksi (PY). Kouvolantien varren teollisuusalue on osoitettu elinkeinoelämän alueeksi (T) ja aluetta on esitetty laajennettavaksi myös rautatien ja valtatie 12 väliselle alueelle ja valtatie 12 eteläpuolelle Lemuntien varteen. Laajennusalueen toteutuminen vaatii uuden Veljeskylän eritasoliittymän rakentamisen valtatielle 12. Ruuhijärven ja Järvisten kylään on osoitettu kyläaluetta (AT), maisemallisesti arvokkaita peltoalueita (MA) ja maa- ja metsätalousaluetta (M). Metsäkylän alue on maa- ja metsätalousaluetta (M). Vehkosillankujan alueelle on osoitettu pieni kyläalue (AT). Kilpisaareen osoitettu loma-asuntoalue (RA) perustuu ranta-asemakaavaan. Arrajoen ja Arrajärven ranta-alue on tunnistettu alueena, jonka maankäyttö tulisi ratkaista yksityiskohtaisemmalla kaavalla.

Liikenneverkko on jaoteltu yleiskaavaehdotuksessa uudella tavalla osoittaen eri kaavamerkinnoilla olemassa olevat ja uudet väylät. Lisäksi väylien luokituksia on tarkistettu ja muutokset on viety kaavakartalle. Pääväylien väyläkuvaukset on päivitetty ja laadittu kattamaan koko yleiskaava-alue. Yleiskaava-alueiden nykytilan kuvaukset ja suunnitteluohjeet on päivitetty ja laadittu kattamaan koko yleiskaava-alue ja kaikki maankäyttömuodot. Seuraavaksi on kuvattu keskeisimmät muutokset voimassa olevien osayleiskaavojen alueilla kaavoittain.

Lahden läntisten osien osayleiskaava Y-202

Lahden yleiskaava 2030 (Y-203) tulee kumoamaan Lahden läntisten osien osayleiskaavan kokonaisuudessaan.

Teivaan sataman matkailutoimintojen alue (RM) poistetaan Teivaan rinteestä ja matkailutoimintojen alue osoitetaan kapeana Teivaasta Vesijärven matkustajasatamaan ratapenkan suuntaisesti. Vesiliikenteen alueet (LV) muutetaan satama-alueiksi (LS). Niemen alueen elinkeinoelämän alue (T) muutetaan toteutuneen maankäytön mukaisesti sallimaan elinkeinoelämän lisäksi asumista (A) ja julkisia palveluita ja hallinnon alueita (PY). Alueelle osoitetaan kaksoismerkintäalueita (T/A, PY/T). Ruoriniemen T/A-alue

Lahden kaupunki
%%%001

Päätöspäivämäärä
%%%003 § %%%004

muutetaan asuinalueeksi (A) asemakaavan mukaisesti. Niemen tieliikenteen yhteystarvemerkitä on poistettu.

Vipusenkadun julkisten palveluiden ja hallinnonalue (PY), muutetaan vastaamaan alueen tarvetta myös elinkeinoelämän alueeksi (T). Alueelle osoitetaan kaksoismerkintä (PY/T).

Asuinrakentamista osoitetaan yhdyskuntarakenteen kannalta kestäville alueille. Kunnaksen ja Lehmuksen alueilta poistetaan laaja asuinalue (A) ja alue osoitetaan maa- ja metsätalousalueeksi (M), jossa on hajakenttämistä. Vastaavasti esitetään poistettavaksi asuinaluevaraukset (A) Jokimaalta Rälssin länsipuolelta. Alue osoitetaan pääosin maa- ja metsätalousalueeksi (M). Alueelle osoitetaan myös Rälssin maa-ainesten vastaanottoalueen (eo) ja retkeily- ja ulkoilualueen (VR) laajentuminen. Maa-ainesten vastaanottoalueelle osoitetaan kaksoismerkintä (E/VR), joka kuvastaa paremmin alueen maankäyttöä. Rälssin alueelle osoitetaan myös elinkeinoelämän alue (T) kehätien varteen.

Renkomäen maa-ainesten ottoalueen kaavamerkintää on havainnollistettu muuttamalla kaavamerkintä kaksoismerkinnäksi EO/VR. Renkomäen EO-alueen rajausta on pienennetty lännestä siten, että jo maisemoitu alue on rajattu ottoalueen ulkopuolelle. Yleiskaavaan osoitetaan useampia uusia luonnonsuojelualueita (SL); Ritamäen luonnonsuojelualan laajennus, Haapalanmäki, Mukkulan saaret, Sietikka, Kukonkoski, Niemenmäki ja Sikoniitun lehtoalueen laajennus.

Pippon elinkeinoelämän aluetta (T) laajennetaan ja alueelle osoitetaan moottoriurheilukeskus kohdemerkinnällä (em). Karistonportin alueelle osoitetaan kaksoismerkinnällä (Pkm/T) yhdistetty kaupallisten palveluiden ja elinkeinoelämän alue. Latomäen elinkeinoelämän ja asumisen alue (T/A) muutetaan elinkeinoelämän alueeksi (TY). Lisäksi Renkomäkeen Luhdan tornin alueella tarkastetaan kaupallisten palveluiden (Pkm) ja asuinalueen (A) rajauksia. Alasenjärven lounaisrannalla oleva loma-asuntoalue (RA) muutetaan asuinalueeksi (A).

Koiskalan alueelta poistuu kaavan Y-202 mukainen uusi kulkuyhteys Koivukummun ja Siperian asuinalueiden läpi Ahtialasta Koiskalantielle. Uusi pääkatu esitetään jatkettavaksi Ruukinkadulta Koiskalantielle lähelle valtatie eritasoliittymää. Yleiskaavaan on osoitettu pyöräilyn tavoitteellinen aluereitti Siperian alueen läpi Ahtialasta Koiskalantielle, sekä Koiskalantien varteen maantien suuntaisesti. Alueen asuinalueiden (A) ja elinkeinoelämän alueiden

Lahden kaupunki
%%%001

Päätöspäivämäärä
%%%003 § %%%004

(T) rajauksiin on tehty vähäisiä muutoksia. Sietikan lähiympäristön metsäalueet on muutettu retkeily- ja ulkoilualueeksi (VR).

Kaava-alueen katuluokittelua on tarkastettu ja muutokset on viety kaavakartalle. Tämä näkyy esimerkiksi Lintulantien ja Lakkilantien poistamisella kartalla ja Kauppiaankadun muuttumisella pääkadusta kokoojakaduksi.

Lahden läntisten osien osayleiskaavan Y-202 määräyksien mukaan kaavaan rajatuilla alueilla noudatetaan eri osayleiskaavojen määräyksiä. Enonsaaren osayleiskaavan merkinnät ja määräykset ja Okeroisten osayleiskaavan määräykset jäävät voimaan Lahden yleiskaavan 2030 myötä. Miekkiön, Renkomäen ja Ämmälän osayleiskaavan aluerajauksesta poistetaan Pippon alue ja Ämmälän alueelta radan itäpuolinen alue. Ko. osayleiskaavan määräykset jäävät voimaan rajatulle alueelle.

Villähde-Koiskalan osayleiskaava

Lahden yleiskaava 2030 (Y-203) tulee kumoamaan Villähde-Koiskalan osayleiskaavan Kärkjärven länsirannan ranta-alueetta lukuunottamatta. Lahden yleiskaavan 2030 kartalla esitetään rasterilla alue (RV/3), jolla voimassa olevan Villähde-Koiskalan osayleiskaavan merkinnät ja määräykset jäävät voimaan. Muilta osin osayleiskaavan alueella tullaan noudattamaan Lahden yleiskaavan 2030 merkintöjä ja määräyksiä kaavan voimaantulon myötä.

Villähde-Koiskalan osayleiskaavan merkinnät on yleispiirteistetty Lahden yleiskaavaan 2030. Lisäksi kaavamerkintöjä on määrällisesti vähennetty ja yhdenmukaistettu Lahden läntisten osien osayleiskaavan tyyliin. Esimerkiksi asuinaluemerkinnöistä on jätetty pois maatilojen talouskeskusten alue (AM) ja pientalovaltainen asuntoalue (AP). Asumisen alueet on osoitettu asuinalueina (A) tai kyläalueita (AT). Haravakylän, Pihtilänmäen, Pensuon ja Heinämaantien varren asuinalueet on osoitettu kyläalueina (AT). Heinämaantien varressa osayleiskaavassa mitoitettujen asuinalueiden (A) mitoitukset eivät jää voimaan, eivätkä oikeuta suoriin rakennuslupiin Lahden yleiskaavan 2030 voimaan tulon jälkeen. Vastaava tilanne on Ranta-Lehmuksen, Ohrapäntien ja Mustankorventien alueella. Näillä alueilla kaavamerkintä muuttuu asuinalueesta (A), maa- ja metsätalousalueeksi (M) alueiden ollessa hajarakennusalueita, joita ei ole tarkoitus asemakaavoittaa. Kyseisille alueille ei kohdistu rakennuspainetta.

Peltojen osalta on poistunut maa- ja metsätalousalue (MT) merkintä

Lahden kaupunki
%%%001

Päätöspäivämäärä
%%%003 § %%%004

ja pellot on osoitettu maa- ja metsätalousalueena (M) tai maisemallisesti arvokkaana peltoalueena (MA). MA-aluevaraus sisältää myös yksittäisiä rakennuspaikkoja ja pienimuotoisia metsäalueita.

Työpaikka-alueet (TP) osoitetaan yleiskaavassa elinkeinoelämän alueina (T). Jos alueelle sijoittuvissa toiminnoissa tulee ottaa huomioon ympäristön aiheuttamat rajoitukset, kuten pohjavesi, lähellä olevat häiriintyvät kohteet tms. on kaavamerkintä TY. Villähteen asemanseudulla säilyy elinkeinoelämän alueet (T) asuinrakentamisen sijaitessa pääsääntöisesti Lankilantien varrella. Lankilantien varren asuinalueisiin (A) esitetään vähäisiä laajennusalueita. Lankilantie esitetään linjattavaksi suoraan Heinämaantielle. Osayleiskaavassa esitetty Ritomäen työpaikka-alueen (TP) laajennus Heinämaantien itäpuolelle muuttuu retkeily- ja ulkoilualueeksi (VR), sekä osittain kyläalueeksi (AT).

Riikin tilan pellot Villähteen tien varressa on esitetty muuttuvan työpaikka-alueesta (TP) maisemallisesti arvokkaaksi peltoalueeksi (MA). Pensuon alueen pellot ja Orrilanmäen pellot on laajalti esitetty maisemallisesti arvokkaiksi peltoalueiksi (MA). Orrilanmäelle esitetään asumisen (A) lisäämistä vieressä olevan Villähteen koulun ja joukkoliikenteen runkolinjan vuoksi. Villähteen koulun ja Kauppakaaren välinen selvitysalue (SELV.) on osoitettu elinkeinoelämän alueeksi (TY).

Osayleiskaavan mukaisten pientalovaltaisten asuinalueiden (AP) rajauksiin on tehty muutoksia huomioiden yhdyskuntarakenteellinen sijainti ja alueiden maasto-olosuhteet. Ranta-Härhön ja Hyytintien aluevarauksia on pienennetty ja Kurenniityn ja Vierunkulman aluevarauksien rajauksia on muutettu. Vanhankartanonpellon alueella esitetään pieni Villähteen lehto rannassa luonnonsuojelualueeksi (SL).

Luoteis-Nastolan osayleiskaava

Lahden yleiskaava 2030 (Y-203) tulee kumoamaan Luoteis-Nastolan osayleiskaavan mitoitettuja ranta-alueita lukuunottamatta. Lahden yleiskaavan 2030 kartalla esitetään rasterilla alueet (RV/1), jolla voimassa olevan Luoteis-Nastolan osayleiskaavan merkinnät ja määräykset jäävät voimaan. Muilta osin osayleiskaavan alueella tullaan noudattamaan Lahden yleiskaavan 2030 merkintöjä ja määräyksiä kaavan voimaantulon myötä.

Luoteis-Nastolan osayleiskaavan merkinnät on yleispiirteistetty

Lahden kaupunki
%%001

Päätöspäivämäärä
%%003 § %%004

Lahden yleiskaavaan 2030. Lisäksi kaavamerkintöjä on määrällisesti vähennetty ja yhdenmukaistettu vastaavasti kuten edellä on kuvattu Villähde-Koiskalan osayleiskaavan osalta. Suurin osa osayleiskaavan alueesta on maa- ja metsätalousaluetta (M). Pyhântaan ja Seestan alueen pientalovaltaiset asuntoalueet (AP) osoitetaan kyläalueina (AT).

Osayleiskaavan alueella on laajat mitoitettut kyläalueet (AT) Pyhäntaalla, Vanajanraitin, Kumiantien ja Mäkeläntien varressa, sekä Oksjärven pohjoispuolella. Osayleiskaavalla rakentamista on haluttu ohjata kyläalueille ja mitoitus on perustunut alueen kunnallisteknisten verkostojen suunnitelmiin. Kyläalueelle on voinut rakentaa suunnittelutarveratkaisulla. Alueelle on toteutunut infra osittain runkolinjan osalta, mutta jakeluverkostot puuttuvat ja osalle alueista verkostoa ei ole tulossa jatkossakaan. Mitoitus on myös osittain ohjannut rakentamista kyläalueen ulkopuolelle, mikä ei ole ollut tarkoituksenmukaista. Kyläalueille ei ole suuria rakennuspaineita. Lahden yleiskaavaan 2030 osoitetaan osayleiskaavan mukaiset kyläalueet (AT), mutta alueiden mitoitus ei jää voimaan Lahden yleiskaavan 2030 voimaan tulon jälkeen. Näin rakentamista voidaan ohjata parhaiten rakentamiseen soveltuville alueille suunnittelutarveratkaisulla.

Viuhan ja Sydänkankaan alueen metsäalueet osoitetaan maa- ja metsätalousalueiksi, joilla on ulkoilun ohjaamistarvetta (MU) sekä osittain retkeily- ja ulkoilualueeksi (VR). Lisäksi alueella on pienimuotoisia maa- ja metsätalousalueita, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Luhtaanmaa-Vierumäki välille on osoitettu tavoitteellinen ulkoilureitistön pääväylä.

Pyhäntäntien varressa oleva teollisuusalueen reservialue (T/res) osoitetaan elinkeinoelämän alueena (T) ja aluetta on laajennettu ottaen huomioon olemassa olevat teollisuuskiinteistöt tien varressa. Lisäksi Mäkeläntien varressa oleva maa-ainestenottoalue (EO/T-res) osoitetaan kaksoismerkinnällä EO/T, jolloin alue varataan elinkeinoelämän alueeksi maa-ainesten oton päätyttyä alueella. Valtatien 12 varteen on osoitettu voimalinja.

Turpeensalmen osayleiskaava

Lahden yleiskaava 2030 (Y-203) tulee kumoamaan Turpeensalmen osayleiskaavan kokonaisuudessaan. Osayleiskaavan asuinalueet eivät ole toteutuneet alueen pohjavesiolosuhteiden vuoksi ja alue on asemakaavoitettu pääasiassa lähivirkistysalueeksi. Lahden yleiskaavaan 2030 alueen maankäyttö osoitetaan asemakaavan ja

Lahden kaupunki
%%001

Päätöspäivämäärä
%%003 § %%004

olemassa olevan tilanteen mukaiseksi.

Kallio-, Pitkä- ja Särkijärven alueen osayleiskaava

Lahden yleiskaava 2030 (Y-203) tulee kumoamaan Kallio-, Pitkä- ja Särkijärven alueen osayleiskaavan muutamaa mitoitettua ranta-alueita lukuunottamatta. Lahden yleiskaavan 2030 kartalla esitetään rasterilla alueet (RV/2), jolla voimassa olevan Kallio-, Pitkä- ja Särkijärven alueen osayleiskaavan merkinnät ja määräykset jäävät voimaan. Muilta osin osayleiskaavan alueella tullaan noudattamaan Lahden yleiskaavan 2030 merkintöjä ja määräyksiä kaavan voimaantulon myötä.

Osayleiskaavan metsäalueet on osoitettu suurimmaksi osaksi maa- ja metsätalousalueeksi, jolla on ulkoilun ohjaamistarvetta (MU) tai maa- ja metsätalousalueeksi (M). Lahden yleiskaavaan 2030 on osoitettu alueella oleva Lapakiston luonnonsuojelualue (SL). Lapakiston luonnonsuojelualueen lounaispuoli sekä Kilpasen ja Hirvilammin alue on osoitettu retkeily- ja ulkoilualueeksi (VR). Lisäksi kaava-alueen lampien ranta-alueet on pääasiassa osoitettu maa- ja metsätalousalueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Pitkäjärven ja Kärkjärven ranta-alueelta on osoitettu poistettavaksi merkittävä määrä loma-asuntoalueeksi (RA) varattuja, kaupungin omistuksessa olevia alueita alueen retkeilykäyttöön varaamisen vuoksi. Kärkjärven rantaan on osoitettu olemassa oleva lomarakennuspaikka (RA-7). Lisäksi Lapakiston luonnonsuojelualueen pysäköintialueen läheisyyteen on varattu pieni matkailutoimintojen alue (RM-6) mahdollista opastuskeskusta ajatellen. Uutena luonnonsuojelualueena (SL) on esitetty Kangaslammin alue Kumiantien varressa.

Alhaistentien pientalovaltainen asuntoalue (AP) on osoitettu kyläalueena (AT). Pajulahden ympäristöön on esitetty urheilu- ja virkistyspalveluiden alue (VU). Alueelle on esitetty ulkoilureitistön pääväyliä laajentamaan Lapakiston retkeilyreitistöjä.

Iso-Kukkasen-, Sala- ja Ruuhijärven rantayleiskaava

Lahden yleiskaava 2030 (Y-203) tulee kumoamaan Iso-Kukkasen-, Sala- ja Ruuhijärven rantayleiskaavan osittain. Lahden yleiskaavan 2030 kartalla esitetään rasterilla alueet (RV/4), jolla voimassa olevan Iso-Kukkasen-, Sala- ja Ruuhijärven rantayleiskaavan merkinnät ja määräykset jäävät voimaan. Muilta osin rantayleiskaavan alueella tullaan noudattamaan Lahden yleiskaavan 2030 merkintöjä ja määräyksiä kaavan voimaantulon myötä.

Lahden kaupunki
%%001

Päätöspäivämäärä
%%003 § %%004

Rantayleiskaava jää voimaan mitoitettun ranta-alueen osalta. Iso-Kukkasen eteläosassa rantayleiskaavan kaavamerkinntät on yleispiirteistetty Lahden yleiskaavaan 2030 ja kaavamerkintöjä on yhteensovitettu. Rantayleiskaavan pientalovaltaiset asuntoalueet (AP) on muutettu asuinalueiksi (A) ja virkistysalueet (V) lähivirkistysalueiksi (VL). Pajulahden palveluiden alue (P) on osoitettu matkailupalveluiden alueena (RM).

Ruuhijärven kylään ja Kumiantien ja Ruuhijärventien risteysalueelle osoitetaan kyläalueet (AT), joiden alueella ei noudateta voimassa olevan rantayleiskaavan merkintöjä ja määräyksiä ja antaa paremmat mahdollisuudet näiden alueiden kehittämiseen.

Uudenkylän osayleiskaava

Uudenkylän osayleiskaavan merkinnät ja määräykset jäävät voimaan koko osayleiskaavan alueella.

Uudenkylän osayleiskaavan aluerajaus esitetään Lahden yleiskaavan 2030 (Y-203) kartalla. Osayleiskaavan maankäyttö on esitetty yleispiirteistettynä Lahden yleiskaavassa 2030, esimerkiksi rantojen osalta on näytetty pääkäyttötarkoitus eli lomarakentaminen (RA). Uudenkylän osayleiskaava jää voimaan ja alueella noudatetaan osayleiskaavan kaavamerkintöjä ja -määräyksiä.

Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma

Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelmaan on listattu 13 toimenpidettä alakohtineen ja niiden tarkemmat kuvaukset, toimenpiteiden aikataulutus ja kustannusarviot sekä seurantamittarit.

Investointipäätökset tehdään jokaiselle toimenpiteelle erikseen työn edetessä. Toimenpiteet on jaettu Lahden suunta -teemojen Kestävästi kasvava Lahti, Palvelujen Lahti, Lahden keskusta ja Asumisen Lahti mukaisesti. Toimenpiteet liittyvät seuraaviin aihepiireihin: kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden kehittäminen, liikkumisen ohjaus kouluissa ja kaupungin oman henkilöstön toiminnassa, joukkoliikenteen kehittäminen, digitalisaatio ja matkaketjut, keskustan viihtyisyys ja liikenneturvallisuuden edistämiseen. Lisäksi nähtäville asetetaan pyöräilyn tavoiteverkkoluonnos, joka sisältää pyöräilyn pääreitit ja aluereitit.

Jatkotoimenpiteet

Tekninen ja ympäristölautakunta käsittelee Lahden suunta -työn

Lahden kaupunki
%%%001

Päätöspäivämäärä
%%%003 § %%%004

2017-2020 ehdotusta 19.5.2020 ja kaupunginhallitus päättää Lahden suunta -työn 2017–2020 ehdotuksen nähtäville asettamisesta 25.5.2020. Lisäksi kaupunginhallitus antaa vastineet luonnosvaiheen lausuntoihin ja mielipiteisiin. Nähtäville asetetaan Lahden yleiskaavan 2030 (Y-203) ehdotus ja Kestävän kaupunkiliikkumisen toimenpideluettelo. Ehdotus tulee nähtäville 12.6. -14.8.2020 väliseksi ajaksi. Ehdotuksesta pyydetään lausunnot ja osalliset voivat jättää siitä muistutuksen.

Lahden suunta -työn 2017-2020 ehdotuksesta saatu palaute otetaan huomioon hyväksymiskäsittelyyn menevässä Lahden suunta -työssä. Lahden suunta -työ 2017-2020 menee kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi loppuvuonna 2020.

Muutoksenhaku

Tyla: muutoksenhakukielto
Kh: muutoksenhakukielto
Kv: valitusosoitus Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Toimenpiteet

Tyla: ote ilman liitteitä kaupunkiympäristön palvelualueen kunnallistekniikka, kh

Kh: kuulutus, ote ilman liitteitä kaupunkiympäristön palvelualueen kunnallistekniikka, ote ilman liitteitä sitä pyytäneille kunnan jäsenille ja muistutuksen tekijöille, kh, kv

Kv: ote ilman liitteitä kaupunkiympäristön palvelualueen kunnallistekniikka, ote ilman liitteitä sitä pyytäneille kunnan jäsenille ja muistutuksen tekijöille, sähköinen tiedoksianto Hämeen ELY – keskukselle

Lainvoimaisuuskysely Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta

Lainvoimaiseksi tulon jälkeen: lainvoimaisuuskuulutus, sähköisesti: jäljennös kuulutuksesta Hämeen ELY-keskus, jäljennös kuulutuksesta + kartta Hämeen Maanmittauslaitos, jäljennös kuulutuksesta + kartta Päijät-Hämeen liitto, jäljennös kuulutuksesta + kartta kaupunkiympäristön palvelualueen maankäyttö ja aluehankkeet

Liitteenä

Lahden yleiskaava 2030 (Y-203) ehdotus:

1. Lahden yleiskaava 2030, kartta
2. Lahden yleiskaava 2030, kaavamerkinnot ja määräykset
3. Yleiskaava-alueiden nykytilan kuvaukset ja suunnitteluohjeet
4. Liikenteen pääverkon väyläkuvaukset ja suunnitteluohjeet
5. Lahden yleiskaava 2030, Arvokkaat kulttuuriympäristöt -

Lahden kaupunki
%%001

Päätöspäivämäärä
%%003 § %%004

teemakartta ja kohdeluettelo

6. Lahden yleiskaava 2030, Luonnon monimuotoisuus ja ekologiset yhteydet -teemakartta ja kohdeluettelo
7. Muinaismuistot kohdeluettelo

Selostus ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma:

8. Lahden suunta -työn 2017-2020 selostus
9. Lahden suunta, osallistumis- ja arviointisuunnitelma OAS

Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman ehdotus:

10. Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma

Luonnosvaiheen kuuleminen, vaikutusten arviointi ja luonnokseen tehdyt muutokset:

11. Lahden suunta -työn 2017-2020 luonnoksesta saadut lausunnot
12. Lahden suunta -työn 2017-2020 luonnoksesta saadut mielipiteet (yhdistykset)
13. Lahden suunta -työn 2017-2020 luonnoksesta saadut mielipiteet (muut osalliset)
14. Lahden suunta -työn 2017-2020 luonnoksesta saatujen lausuntojen ja mielipiteiden tiivistelmät ja vastineet niihin
15. Vertailutaulukko luonnos- ja ehdotusvaiheen kaavamääräyksistä
16. Kooste Lahden suunta -työhön 2021-2024 siirtyvistä asioista
17. Lahden suunta -työn 2017-2020 luonnosvaiheen vaikutusten arviointi – asiantuntijaraportit ja keskeiset huomiot
18. Lahden kaupungin yleiskaavaluonnoksen metsätaloudellisten vaikutusten arviointi 2019
19. Lahden suunta -työn luonnosvaiheen aineistojen auditointi kävelyn ja pyöräilyn edistämisen ja turvallisuuden parantamisen näkökulmasta. Suunnittelupöydältä käyttöympäristöön -hanke.

Lahden suunta -työhön 2017-2020 tehdyt selvitykset:

20. Hulevesimerkinnot ja -määräykset Lahden yleiskaavassa - Taustaraportti liitekarttoineen 2020
21. Raportti Lahden elinkeinoelämän alueista 2020
22. Lahden pyöräliikenteen tavoiteverkko 2030; loppuraportti liitekarttoineen
23. Orrilanmäen maisemaselvitys 2020
24. Raakamaa- ja kaavavarantoanalyysi 2017-2018
25. Kooste Arjen paikat ja reitit aineistosta 2019
26. Arjen paikat ja reitit -kyselyn tulokatsaus 2020.
27. Nastolan kulttuuriympäristöselvitys 2020



Lahden kaupunki
%%%001

Päätöspäivämäärä
%%%003 § %%%004

-
28. Selvitys Lahden tärkeimmistä ekosysteemipalveluista 2019
 29. Virkistysalueverkoston yleissuunnitelma 2020
 30. Lahden ekologiset verkostot 2019
 31. Havaintoarkistokatsaus ja analyysi Nastolan alueen linnustoarvoista
 32. Lahden niittyverkostaselvitys liitekarttoineen 2019
 33. Koulumatkakysely 2018
 34. Toteutettavuus selvitys – Lahden kaupunkipyörät

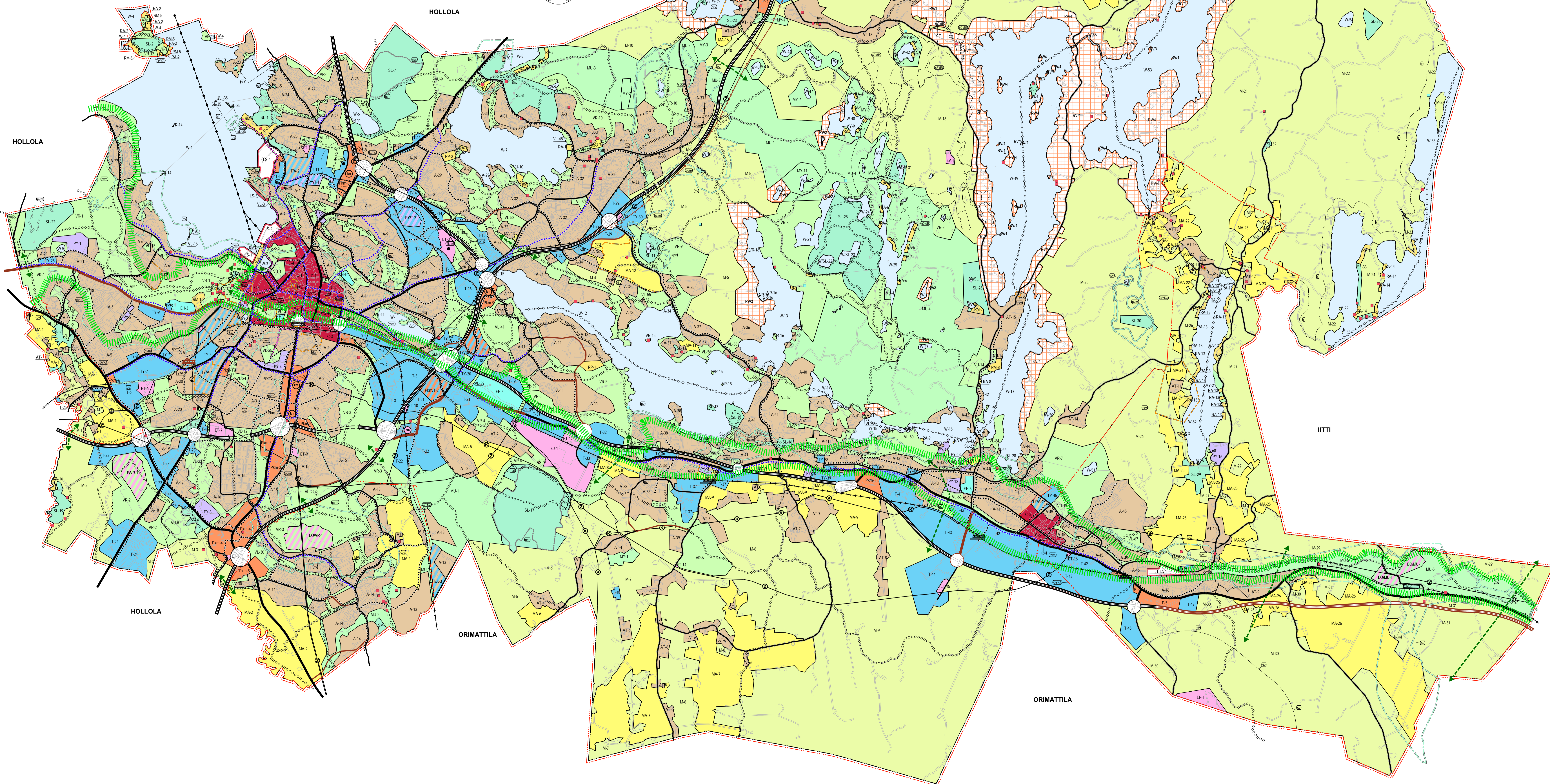
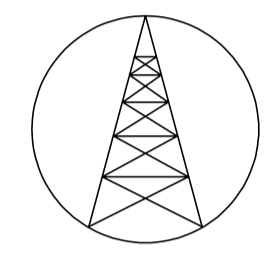
Yleiskaavan käsittelyvaiheet		Piirustuksen numero
Kaavaprosessin vaihe	Kuuleminen	Päätöksenteko
Kaupungin strategia		Kaupunginvaltuusto 14.5.2018 § 53
Yleiskaavan tavoitteet		Kaupunginvaltuusto 15.1.2018 § 3
Yleiskaavaluonnos	Nähtävilläolo 2.5. - 3.6.2019	Tekninen ja ympäristövaltuusto 23.4.2019 § 56
Vaikutusten arviointi	1.6. - 31.10.2019	
Yleiskaavaehdotus	Nähtävilläolo 12.6. - 14.8.2020	Tekninen ja ympäristövaltuusto 19.5.2020 § xx Kaupunginvaltuusto 25.5.2020 § xx Kaupunginvaltuusto xx.xx.20xx § xx Kaupunginvaltuusto xx.xx.20xx § xx Kaupunginvaltuusto xx.xx.20xx § xx
Hyväksyminen		
Lainvoimaisuus		

Yleiskaava Y-203 tulee kumoamaan Lahden läntisten osien osayleiskaavan ja Turpeensalmen osayleiskaavan kokonaisuudessaan, Villähde-Koiskalan osayleiskaavan, Luoteis-Nastolan osayleiskaavan sekä Kallio-, Pitkä- ja Särkijärven alueen osayleiskaavan ja Iso-Kukkasen-, Sala- ja Ruuhjärven rantayleiskaavan osittain. Yleiskaavan Y-203 kartalla esitetään rasterilla alueet, joilla em. kaavojen merkinnät ja määräykset jäävät voimaan.

Kaupunkiympäristön palvelualue
Maankäyttö ja aluehankkeet

Lahdessa _____

Mittakaava 1:30 000



Johanna Sääksniemi
Yleiskaava-arkkitehti

Petri Honkanen
Maankäytön johtaja

LAHTI

Yleiskaava-alueiden nykytilan kuvaukset ja suunnitteluohjeet

Lahden suunta –työ 2017-2020

Lahden yleiskaava 2030 (Y-203)
Yleiskaavaehdotus
TYLA 19.5.2020 / KH 25.5.2020
D/2509/10.02.02.00.04/2016



LAHDEN SUUNTA

Sisällysluettelo

A: Asuminen

C: Keskustatoiminnot

E: Erityisalueet

KM: Palvelut

L: Liikenne

M: Maa- ja metsätalous

P: Palvelut

R: Loma-asuminen

S: Suojelu

T: Työ ja tuotanto

V: Virkistys

W: Vesialueet



Alueen indeksi	A-1
Alueen nimi	Paavola, Möysä ja Mustankallionmäki

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
A	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Alueella on eri vuosikymmeninä rakennettuja pientalo- ja kerrostaloalueita.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta ja täydennysrakentamisen mahdollisuuksia.
Asukasluku	Asukkaita on noin 8400.
Julkiset palvelut	Alueella on julkisia palveluita (päiväkoti, koulu).
Kaupalliset palvelut	Alueella on kaupallisia palveluita (päivittäistavarakauppa, Tonttilan lähiön ostoskeskus, vähittäiskaupan suuryksikkö).
Liikunta- ja virkistyspalvelut	Alueella kulkee ulkoilureitti.
Lähimetsät	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.
Kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY). Alueella on muinaismuistokohde.

Alueen indeksi	A-1
Alueen nimi	Paavola, Möysä ja Mustankallionmäki

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokka 3).</p> <p>Alueella on merkittäviä geologisia arvoja. Alueella kulkee paikallinen ekologinen yhteys.</p> <p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Muuta huomioitavaa	<p>Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella. Alueella on merkittävä hulevesireitti.</p> <p>Paavolan alueelle on tutkittu tornitorakentamista.</p>

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	
Liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöriteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
Julkiset palvelut	Lähipalveluiden ympäristön suunnittelussa tulee ottaa huomioon paikan merkitys lapsille ja nuorille.
Kaupalliset palvelut	Lähiostoskeskukseen saa sijoittaa 10 000 k-m ² kaupan tiloja. Ostoskeskuksen kehittämisen yhteydessä tulee parantaa myös sen ympäristön viihtyisyyttä.
Ulkoilu ja virkistys	<p>Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.</p> <p>Varhaiskasvatuksessa käytettävän metsän suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.</p>
Kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.

Alueen indeksi	A-1
Alueen nimi	Paavola, Möysä ja Mustankallionmäki

SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset ja geologiset arvot.</p>
Pohjavesi, hulevedet	<p>Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Hulevesiverkoston kapasiteettiin tulee hulevesitulvamallinnuksen perusteella kiinnittää erityistä huomiota asemakaavoituksessa, katurakentamisessa ja muissa hankkeissa.</p>
Ekotehokkuus	<p>Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.</p>

Alueen indeksi	A-2
Alueen nimi	Liipola, Kerinkallio, Saksala, Taka-Lotila, Anttilanmäki ja Kittelä

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Alueella on eri-ikäisiä pientaloalueita ja 1970–80 luvuilla rakennettuja kerrostalolähiöitä.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta ja täydennysrakentamisen mahdollisuuksia.
Asukasluku	Asukkaita on noin 8100.
Julkiset palvelut	Alueella on julkisia palveluita (päiväkoti, koulu, terveyspalvelut, monitoimitalo).
Kaupalliset palvelut	Alueella on kaupallisia palveluita (päivittäistavarakauppa, Saksalan ja Liipolan lähiöiden ostoskeskukset, vähittäiskaupan suuryksikkö).
Liikunta- ja virkistyspalvelut	Alueelle sijoittuu keskeinen kaupunginosapuisto. Alueella on liikunta- ja virkistyspalveluita (lähiliikuntapaikka, uimahalli).
Lähimetsät	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.
Kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY, MARY, LaRY). Alueella on muinaismuistokohde.

Alueen indeksi	A-2
Alueen nimi	Liipola, Kerinkallio, Saksala, Taka-Lotila, Anttilanmäki ja Kittelä

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokat 1, 2, 3). Alueella on merkittäviä geologisia arvoja. Alueella kulkee paikallinen ekologinen yhteys. Alueella sijaitsee kaupunkikuvallisesti merkittävä viheralue. Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella. Alueella on merkittävä hulevesireitti ja avoimena säilytettävä uoma. Alueella on harvinaisen, kerran sadassa vuodessa toistuvan, sateen aiheuttama tulvavaara-alue.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	Lepikonkadun toimitila-alue asemakaavoitetaan asuntoalueeksi vuoden 2030 jälkeen.
Liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
Julkiset palvelut	Lähipalveluiden ympäristön suunnittelussa tulee ottaa huomioon paikan merkitys lapsille ja nuorille.
Kaupalliset palvelut	Lähiostoskeskukseen saa sijoittaa 10 000 k-m ² kaupan tiloja. Ostoskeskuksen kehittämisen yhteydessä tulee parantaa myös sen ympäristön viihtyisyyttä.
Ulkoilu ja virkistys	Kaupunginosapuistoa tulee kehittää erillisen viitesuunnitelman mukaan. Varhaiskasvatuksessa käytettävän metsän suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.

Alueen indeksi	A-2
Alueen nimi	Liipola, Kerinkallio, Saksala, Taka-Lotila, Anttilanmäki ja Kittelä

SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset, maisemalliset ja geologiset arvot.</p>
Pohjavesi, hulevedet	<p>Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Hulevesitulva-alueet tulee huomioida jatkosuunnittelussa. Alueen hulevesien hallinnan kehittäminen tulee ottaa huomioon asemakaavoituksen, katu- ja kunnallistekniikan parantamisen sekä hankesuunnittelun yhteydessä.</p>
Ekotehokkuus	<p>Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.</p>

Alueen indeksi	A-3
Alueen nimi	Asemantausta, Tornator ja Laune

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
A	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Alueella on 1900-luvun alusta lähtien rakennettuja pientaloalueita ja 1940-luvulta lähtien rakennettuja kerrostaloalueita.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta.
Asukasluku	Asukkaita on noin 9150.
Julkiset palvelut	Alueella on julkisia palveluita (päiväkoti, koulu, palveluasuminen).
Kaupalliset palvelut	Alueella on kaupallisia palveluita (päivittäistavarakauppa, vähittäiskaupan suuryksikkö).
Liikunta- ja virkistyspalvelut	
Lähimetsät	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.
Kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY). Alueella on muinaismuistokohde.

Alueen indeksi	A-3
Alueen nimi	Asemantausta, Tornator ja Laune

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokat 2, 3).</p> <p>Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.</p> <p>Alueella kulkee paikallinen ekologinen yhteys.</p> <p>Alueella sijaitsee kaupunkikuvallisesti merkittävä viheralue.</p> <p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Muuta huomioitavaa	<p>Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.</p> <p>Alueella on merkittävä hulevesireitti.</p> <p>Alueella on harvinaisen, kerran sadassa vuodessa toistuvan, sateen aiheuttama tulvavaara-alue.</p>

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	
Liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
Julkiset palvelut	Lähipalveluiden ympäristön suunnittelussa tulee ottaa huomioon paikan merkitys lapsille ja nuorille.
Kaupalliset palvelut	
Ulkoilu ja virkistys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän metsän suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.

Alueen indeksi	A-3
Alueen nimi	Asemantausta, Tornator ja Laune

SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset, maisemalliset ja geologiset arvot.</p>
Pohjavesi, hulevedet	<p>Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.</p> <p>Hulevesitulva-alueet tulee huomioida jatkosuunnittelussa. Alueen hulevesien hallinnan kehittäminen tulee ottaa huomioon asemakaavoituksen, katu- ja kunnallistekniikan parantamisen sekä hankesuunnittelun yhteydessä. Hulevesiverkoston kapasiteettiin tulee hulevesitulvamallinnuksen perusteella kiinnittää erityistä huomiota asemakaavoituksessa, katurakentamisessa ja muissa hankkeissa.</p>
Ekotehokkuus	

Alueen indeksi	A-4
Alueen nimi	Mytjäinen

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
A	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Alueen rakennuskanta muodostuu 1900-luvun alkuvuosikymmeninä rakennetuista pientaloista.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta.
Asukasluku	Asukkaita on noin 40.
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Liikunta- ja virkistyspalvelut	
Lähimetsät	
Kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).

Alueen indeksi	A-4
Alueen nimi	Mytäjäinen

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 3). Alueella sijaitsee maisemallisesti merkittävä viheralue. Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Hiljaiset alueet ja melu	
Muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	
Liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Ulkoilu ja virkistys	
Kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.

Alueen indeksi	A-4
Alueen nimi	Mytjäinen

SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.</p>
Pohjavesi, hulevedet	<p>Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.</p>
Ekotehokkuus	

Alueen indeksi	A-5
Alueen nimi	Sopenkorpi, Kärpänen, Kasakkamäki, Petsamo ja Riihelä

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyksalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
A	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Alueella on eri vuosikymmeninä rakennettuja pientaloalueita sekä pääosin 1960- ja 70-luvulla rakennettu kerrostalolähiö. Pientaloalueet ovat osin tiivistyneet.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta ja täydennysrakentamisen mahdollisuuksia.
Asukasluku	Asukkaita on noin 10250.
Julkiset palvelut	Alueella on julkisia palveluita (päiväkotito, koulu, terveyspalvelut, palveluasuminen).
Kaupalliset palvelut	Alueella on kaupallisia palveluita (päivittäistavarakauppa, Metsäkankaan lähiön ostoskeskus).
Liikunta- ja virkistyspalvelut	
Lähimetsät	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.
Kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).

Alueen indeksi	A-5
Alueen nimi	Sopenkorpi, Kärpänen, Kasakkamäki, Petsamo ja Riihelä

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokat 1, 2, 3). Alueella on merkittäviä geologisia arvoja. Alueella kulkee paikallinen ekologinen yhteys. Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Hiljaiset alueet ja melu	
Muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella. Alueella on merkittävä hulevesireitti ja avoimena säilytettävä uoma. Alueella on harvinaisen, kerran sadassa vuodessa toistuvan, sateen aiheuttama tulvavaara-alue.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	
Liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
Julkiset palvelut	Lähipalveluiden ympäristön suunnittelussa tulee ottaa huomioon paikan merkitys lapsille ja nuorille.
Kaupalliset palvelut	Lähipalvelukeskittymään saa sijoittaa 10 000 k-m ² kaupan tiloja. Lähipalvelukeskittymän kehittämisen yhteydessä tulee parantaa myös sen ympäristön viihtyisyyttä.
Ulkoilu ja virkistys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän metsän suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.

Alueen indeksi	A-5
Alueen nimi	Sopenkorpi, Kärpänen, Kasakkamäki, Petsamo ja Riihelä

SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset ja geologiset arvot.</p>
Pohjavesi, hulevedet	<p>Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Sopenkorven hulevesitulva-alueet tulee huomioida jatkosuunnittelussa. Sopenkorven hulevesiverkoston kapasiteettiin tulee hulevesitulvamallinnuksen perusteella kiinnittää erityistä huomiota asemakaavoituksessa, katurakentamisessa ja muissa hankkeissa.</p>
Ekotehokkuus	<p>Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.</p>

Alueen indeksi	A-6
Alueen nimi	Pallas, Tapanila, Jalkaranta, Kankola ja Kiikkula

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
A	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Pientalovaltainen alue, jossa on pienehköjä kerrostaloryhmiä. Vanhimmat rakennukset ovat vuosisadan alkupuolelta. Rivitalojen osuus alueella on melko suuri.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta.
Asukasluku	Asukkaita on noin 4450.
Julkiset palvelut	Alueella on julkisia palveluita (päiväkoti, koulu, terveyspalvelut, palveluasuminen, monitoimitalo).
Kaupalliset palvelut	Alueella on kaupallisia palveluita (päivittäistavarakauppa).
Liikunta- ja virkistyspalvelut	Alueella on liikunta- ja virkistyspalveluita (lähiliikuntapaikka).
Lähimetsät	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.
Kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY, MARY, LaRY).

Alueen indeksi	A-6
Alueen nimi	Pallas, Tapanila, Jalkaranta, Kankola ja Kiikkula

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokat 1, 2, 3). Alueella on merkittäviä geologisia arvoja. Alueella kulkee paikallinen ekologinen yhteys. Alueella on merkittävä niittykohde. Alueella sijaitsee maisemallisesti merkittävä viheralue. Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40dB ja alle 45dB) hiljaisia alueita.
Muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	
Liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
Julkiset palvelut	Lähipalveluiden ympäristön suunnittelussa tulee ottaa huomioon paikan merkitys lapsille ja nuorille.
Kaupalliset palvelut	
Ulkoilu ja virkistys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän metsän suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.

Alueen indeksi	A-6
Alueen nimi	Pallas, Tapanila, Jalkaranta, Kankola ja Kiikkula
SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon avointen alueiden monimuotoisuuden kehittäminen.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset ja geologiset arvot.</p> <p>Rantavyöhykkeen suunnitteluun tulee kiinnittää erityistä huomiota. Rannan luonnollinen puusto ja muu kasvillisuus tulee ottaa huomioon uudisrakentamisessa rantamaiseman ja hulevesien hallinnan näkökulmasta.</p>
Pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Ekotehokkuus	

Alueen indeksi	A-7
Alueen nimi	Ankkuri, Ruoriniemi ja Niemi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
A	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	1980-luvulta lähtien rakennettu kerrostalovaltainen alue.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta ja täydennysrakentamisen mahdollisuuksia.
Asukasluku	Asukkaita on noin 4400.
Julkiset palvelut	Alueella on julkisia palveluita (päiväkoti, palveluasuminen).
Kaupalliset palvelut	
Liikunta- ja virkistyspalvelut	Alueella kulkee ulkoilureitti.
Lähimetsät	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.
Kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY). Alueella on muinaismuistokohde.

Alueen indeksi	A-7
Alueen nimi	Ankkuri, Ruoriniemi ja Niemi

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 1, 2). Alueella on merkittäviä geologisia arvoja. Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella. Alueella on merkittävä hulevesireitti. Alueella on harvinaisen, kerran sadassa vuodessa toistuvan, sateen aiheuttama tulvavaara-alue. Vuuripojankadun itäosassa ja Ruoriniemenkadun alkupäässä toimitila-alue uudistuu asuntoalueeksi. Ruoriniemen alueelle on tutkittu tornitorakentamista.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	
Liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
Julkiset palvelut	Lähipalveluiden ympäristön suunnittelussa tulee ottaa huomioon paikan merkitys lapsille ja nuorille.
Kaupalliset palvelut	
Ulkoilu ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää. Varhaiskasvatuksessa käytettävän metsän suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.

Alueen indeksi	A-7
Alueen nimi	Ankkuri, Ruoriniemi ja Niemi

SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset ja geologiset arvot.</p>
Pohjavesi, hulevedet	<p>Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Hulevesitulva-alueet tulee huomioida jatkosuunnittelussa. Alueen hulevesien hallinnan kehittäminen tulee ottaa huomioon asemakaavoituksen, katu- ja kunnallistekniikan parantamisen sekä hankesuunnittelun yhteydessä. Hulevesiverkoston kapasiteettiin tulee hulevesitulvamallinnuksen perusteella kiinnittää erityistä huomiota asemakaavoituksessa, katurakentamisessa ja muissa hankkeissa.</p>
Ekotehokkuus	<p>Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.</p>

Alueen indeksi	A-8
Alueen nimi	Kivistönmäki, Mattilanmäki, Kiveriö

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyksalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Pääosin 1940–70 luvuilla rakennettu kerrostalovaltainen alue.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on täydennysrakentamisen mahdollisuuksia. Alue on osittain asemakaavoittamaton.
Asukasluku	Asukkaita on noin 5250.
Julkiset palvelut	Alueella on julkisia palveluita (päiväkoti, palveluasuminen).
Kaupalliset palvelut	Alueella on kaupallisia palveluita (päivittäistavarakauppa).
Liikunta- ja virkistyspalvelut	
Lähimetsät	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.
Kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).

Alueen indeksi	A-8
Alueen nimi	Kivistönmäki, Mattilanmäki, Kiveriö

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulainojen nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokat 1, 2).</p> <p>Alueella on merkittäviä geologisia arvoja. Alueella kulkee paikallinen ekologinen yhteys.</p> <p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Muuta huomioitavaa	<p>Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.</p> <p>Alueella on merkittävä hulevesireitti.</p> <p>Alueella on harvinaisen, kerran sadassa vuodessa toistuvan, sateen aiheuttama tulvavaara-alue.</p> <p>Hirsimetsäntien alueelle on laadittu asemakaavoituksen periaatteet.</p>

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	
Liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
Julkiset palvelut	Lähipalveluiden ympäristön suunnittelussa tulee ottaa huomioon paikan merkitys lapsille ja nuorille.
Kaupalliset palvelut	
Ulkoilu ja virkistys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän metsän suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.

Alueen indeksi	A-8
Alueen nimi	Kivistönmäki, Mattilanmäki, Kiveriö

SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset ja geologiset arvot.</p>
Pohjavesi, hulevedet	<p>Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Hulevesitulva-alueet tulee huomioida jatkosuunnittelussa. Hulevesiverkoston kapasiteettiin tulee hulevesitulvamallinnuksen perusteella kiinnittää erityistä huomiota asemakaavoituksessa, katurakentamisessa ja muissa hankkeissa.</p>
Ekotehokkuus	<p>Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.</p>

Alueen indeksi	A-9
Alueen nimi	Kivimaa ja Metsäpelto

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyksalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
A	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Alueella on 1940–60 luvuilla rakennettua pientaloaluetta ja 1970-luvulla rakennettuja kerrostaloalueita.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alue on osin asemakaavoittamaton.
Asukasluku	Asukkaita on noin 2750.
Julkiset palvelut	Alueella on julkisia palveluita (päiväkoti).
Kaupalliset palvelut	Alueella on kaupallisia palveluita (päivittäistavarakauppa).
Liikunta- ja virkistyspalvelut	
Lähimetsät	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.
Kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).

Alueen indeksi	A-9
Alueen nimi	Kivimaa ja Metsäpelto

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokat 1, 2).
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Muuta huomioitavaa	Alueella on merkittävä hulevesireitti ja avoimena säilytettävä uoma. Alueella on harvinaisen, kerran sadassa vuodessa toistuvan, sateen aiheuttama tulvavaara-alue.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	
Liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
Julkiset palvelut	Lähipalveluiden ympäristön suunnittelussa tulee ottaa huomioon paikan merkitys lapsille ja nuorille.
Kaupalliset palvelut	
Ulkoilu ja virkistys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän metsän suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.

Alueen indeksi	A-9
Alueen nimi	Kivimaa ja Metsäpelto

SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Pohjavesi, hulevedet	Hulevesitulva-alueet tulee huomioida jatkosuunnittelussa. Hulevesiverkoston kapasiteettiin tulee hulevesitulvamallinnuksen perusteella kiinnittää erityistä huomiota asemakaavoituksessa, katurakentamisessa ja muissa hankkeissa.
Ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.

Alueen indeksi	A-10
Alueen nimi	Ahtialantien ja Holman-Kymijärven maantien liittymän länsipuoli

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyksalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
A	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Alueella on 1950-luvulla ja 1990 -luvulla rakennettuja omakotitaloja.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alue on osin asemakaavoittamaton.
Asukasluku	Asukkaita on noin 90.
Julkiset palvelut	Alueella on julkisia palveluita (palveluasuminen).
Kaupalliset palvelut	
Liikunta- ja virkistyspalvelut	Alueella kulkee ulkoilureitti.
Lähimetsät	
Kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	A-10
Alueen nimi	Ahtialantien ja Holman-Kymijärven maantien liittymän länsipuoli

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	
Hiljaiset alueet ja melu	
Muuta huomioitavaa	
	Alue kuuluu osittain Kymijärven voimalaitoksen (suuronnettomuuden vaaran) konsultaatiovyöhykkeeseen.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	Laadittaessa asemakaavaa Kymijärven voimalaitoksen konsultaatioalueelle (0,5 km etäisyys) pyydetävä kunnan palo- ja pelastusviranomaiselta lausunto ja tarvittaessa TUKES:n lausunto.
Liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Ulkoilu ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	A-10
Alueen nimi	Ahtialantien ja Holman-Kymijärven maantien liittymän länsipuoli
SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	
Pohjavesi, hulevedet	
Ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.

Alueen indeksi	A-11
Alueen nimi	Aurinkorinne, Purolaakso ja Karistonmäki

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
A	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Pientaloalue. Valtaosa alueen asuntokannasta on 2000- ja 2010-luvuilla valmistunutta. Alue on yksi pientalorakentamisen painopistealueita kaupungissa. Alueella on vanhaa tiestöä.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta. Alue on osin asemakaavoittamaton.
Asukasluku	Asukkaita on noin 2800.
Julkiset palvelut	Alueella on julkisia palveluita (päiväkoti, koulu).
Kaupalliset palvelut	
Liikunta- ja virkistyspalvelut	
Lähimetsät	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.
Kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	A-11
Alueen nimi	Aurinkorinne, Purolaakso ja Karistonmäki

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokat 1, 4).</p> <p>Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.</p> <p>Alueella kulkee paikallinen ekologinen yhteys.</p> <p>Alueella sijaitsee maisemallisesti merkittävä viheralue.</p> <p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee Kujalan jätteenkäsittelyalueen (EJ-1) läheisyydessä.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	<p>Alueen itäisimpiä osia ei asemakaavoiteta ennen vuotta 2030.</p> <p>Alueelle tulee varata tilaa palveluille (koulu, päiväkoti, päivittäistavarakauppa).</p> <p>Karistonmäen vanha torppariasutus tulee ottaa huomioon jatkosuunnittelussa.</p> <p>Alueen asemakaavoituksessa ja muussa yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon Kujalan jätekeskuksen läheisyys ja hajujen leviäminen jätteenkäsittelyalueelta (EJ-1).</p>
Liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
Julkiset palvelut	Lähipalveluiden ympäristön suunnittelussa tulee ottaa huomioon paikan merkitys lapsille ja nuorille.
Kaupalliset palvelut	
Ulkoilu ja virkistys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän metsän suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	A-11
Alueen nimi	Aurinkorinne, Purolaakso ja Karistonmäki

SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset ja geologiset arvot.</p>
Pohjavesi, hulevedet	
Ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasviuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.

Alueen indeksi	A-12
Alueen nimi	Kymijärven eteläranta

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
A	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Haja-asutusalue. Alueen rakennuskanta on pääosin vapaa-ajan huviloita 1950- ja 1960-luvuilta. Alue on muuttumassa loma-asutuksesta pysyvään asumiseen. Alue on Kymijärven eteläistä rantavyöhykettä. Alueella on vanhaa tiestöä.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alue on asemakaavoittamaton. Alueella on tarkempia suunnitelmia asemakaavoituksen pohjaksi.
Asukasluku	Asukkaita on noin 30.
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Liikunta- ja virkistyspalvelut	Alueella kulkee ulkoilureitti.
Lähimetsät	
Kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	A-12
Alueen nimi	Kymijärven eteläranta

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO, luokka 4). Alueella on merkittäviä geologisia arvoja. Alueella kulkee paikallinen ekologinen yhteys. Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	Ennen alueen asemakaavoittamista ympärivuotiselle asumiselle tulee selvittää ja varmistaa vesihuoltoverkoston rakentuminen alueelle.
Liikenne	Liikennepäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Ulkoilu ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Kulttuuriarvot	Ranta-alueiden asutusta kehitetään ympärivuotiseen asumiseen vanhan rakennuskannan ja maiseman ehdoilla.

Alueen indeksi	A-12
Alueen nimi	Kymijärven eteläranta

SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset ja geologiset arvot.</p> <p>Rantavyöhykkeen suunnitteluun tulee kiinnittää erityistä huomiota. Rannan luonnollinen puusto ja muu kasvillisuus tulee ottaa huomioon uudisrakentamisessa rantamaiseman ja hulevesien hallinnan näkökulmasta.</p>
Pohjavesi, hulevedet	
Ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasviuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.

Alueen indeksi	A-13
Alueen nimi	Ämmälä

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Haja-asutusalue. Alueella sijaitsee kylämäisesti 60 omakotitaloa, joista osa on 1900-luvun alussa rakennettuja. Alueella on vanhaa tiestöä.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on voimassa oikeusvaikutteinen Miekkiön, Renkomäen ja Ämmälän osayleiskaava. Alue on asemakaavoittamaton.
Asukasluku	Asukkaita on noin 80.
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Liikunta- ja virkistyspalvelut	
Lähimetsät	
Kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).

Alueen indeksi	A-13
Alueen nimi	Ämmälä

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokka 4).</p> <p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p> <p>Alueella kulkee maakunnallinen ekologinen yhteys.</p> <p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40dB) hiljaisia alueita.
Muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	<p>Alue asemakaavoitetaan pääosin vuoden 2030 jälkeen.</p> <p>Alueella noudatetaan oikeusvaikutteisen osayleiskaavan määräyksiä.</p> <p>Alueelle tulee varata tilaa palveluille (alakoulu, päiväkot, päivittäistavarakauppa).</p> <p>Ämmälän kyläkeskuksen läpi osoitettu uusi kokoojakatu ja kevyen liikenteen väylä toteutetaan shared space -periaatteella.</p> <p>Loviisan radan varteen tulee yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa osoittaa varaus mahdollista henkilöliikenteen seisaketta varten.</p>
Liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
Julkiset palvelut	Lähipalveluiden ympäristön suunnittelussa tulee ottaa huomioon paikan merkitys lapsille ja nuorille.
Kaupalliset palvelut	
Ulkoilu ja virkistys	
Kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.

Alueen indeksi	A-13
Alueen nimi	Ämmälä

SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.</p>
Pohjavesi, hulevedet	<p>Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.</p>
Ekotehokkuus	<p>Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.</p>

Alueen indeksi	A-14
Alueen nimi	Renkomäki

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Pientaloalue, jonka vanhimmat rakennukset ovat 1900-luvun alkupuolelta, mutta valtaosa on rakennettu viime vuosikymmeninä. Alue on yksi pientalorakentamisen painopistealueita kaupungissa.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on voimassa oikeusvaikutteinen Miekkiön, Renkomäen ja Ämmälän osayleiskaava. Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta ja täydennysrakentamisen mahdollisuuksia. Alue on osittain asemakaavoittamaton.
Asukasluku	Asukkaita on noin 3000.
Julkiset palvelut	Alueella on julkisia palveluita (päiväkoti, koulu).
Kaupalliset palvelut	
Liikunta- ja virkistyspalvelut	Alueella on liikunta- ja virkistyspalveluita (lähiliikuntapaikka). Alueella kulkee ulkoilureitti.
Lähimetsät	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.
Kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY). Alueella on muinaismuistokohde.

Alueen indeksi	A-14
Alueen nimi	Renkomäki

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokat 1, 2, 3). Alueella on merkittäviä geologisia arvoja. Alueella kulkee paikallinen ekologinen yhteys. Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40dB) hiljaisia alueita.
Muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	Alueella noudatetaan oikeusvaikutteisen osayleiskaavan määräyksiä.
Liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
Julkiset palvelut	Lähipalveluiden ympäristön suunnittelussa tulee ottaa huomioon paikan merkitys lapsille ja nuorille.
Kaupalliset palvelut	
Ulkoilu ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää. Varhaiskasvatuksessa käytettävän metsän suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.

Alueen indeksi	A-14
Alueen nimi	Renkomäki

SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset ja geologiset arvot.</p>
Pohjavesi, hulevedet	<p>Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.</p>
Ekotehokkuus	<p>Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.</p>

Alueen indeksi	A-15
Alueen nimi	Nikkilä ja Venetsia

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyksalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
A	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Sotien jälkeen rakennettu, asutustiloista tiivistynyt pientaloalue.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta ja täydennysrakentamisen mahdollisuuksia. Alue on osin asemakaavoittamaton.
Asukasluku	Asukkaita on noin 2100.
Julkiset palvelut	Alueella on julkisia palveluita (koulu). Alueelle on asemakaavoitettu paikka päiväkodille.
Kaupalliset palvelut	
Liikunta- ja virkistyspalvelut	Alueella on liikunta- ja virkistyspalveluita (lähiliikuntapaikka).
Lähimetsät	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.
Kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).

Alueen indeksi	A-15
Alueen nimi	Nikkilä ja Venetsia

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokat 1, 4). Alueella kulkee paikallinen ekologinen yhteys. Alueella on merkittävä niittykohde. Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	
Liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
Julkiset palvelut	Lähipalveluiden ympäristön suunnittelussa tulee ottaa huomioon paikan merkitys lapsille ja nuorille.
Kaupalliset palvelut	
Ulkoilu ja virkistys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän metsän suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.

Alueen indeksi	A-15
Alueen nimi	Nikkilä ja Venetsia

SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon avointen alueiden monimuotoisuuden kehittäminen.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.</p>
Pohjavesi, hulevedet	<p>Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.</p>
Ekotehokkuus	<p>Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.</p>

Alueen indeksi	A-16
Alueen nimi	Patomäki, Patoniitty ja Vartiolaakso

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyksalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
A	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Pientalovaltaisia alueita, joissa vanhimmat rakennukset ovat 1940-luvulta ja uusimmat 2010-luvulta.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta. Alue on osittain asemakaavoittamaton.
Asukasluku	Asukkaita on noin 2050.
Julkiset palvelut	Alueella on julkisia palveluita (päiväkoti).
Kaupalliset palvelut	
Liikunta- ja virkistyspalvelut	Alueella on ulkoilureitti. Alueella kulkee ulkoilureitti.
Lähimetsät	
Kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).

Alueen indeksi	A-16
Alueen nimi	Patomäki, Patoniitty ja Vartiolaakso

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokat 2, 4). Alueella kulkee paikallinen ekologinen yhteys. Alueella sijaitsee kaupunkikuvallisesti merkittävä viheralue.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	
Liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
Julkiset palvelut	Lähipalveluiden ympäristön suunnittelussa tulee ottaa huomioon paikan merkitys lapsille ja nuorille.
Kaupalliset palvelut	
Ulkoilu ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.

Alueen indeksi	A-16
Alueen nimi	Patomäki, Patoniitty ja Vartiolaakso

SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset arvot.</p>
Pohjavesi, hulevedet	
Ekotehokkuus	

Alueen indeksi	A-17
Alueen nimi	Oksanen

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
A	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Pientaloalue, jonka vanha rakennuskanta on valmistunut 1950-luvulla. Aluetta on täydennysrakennettu eri aikoina. Alueella on vanha tie.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta.
Asukasluku	Asukkaita on noin 250.
Julkiset palvelut	Alueella on julkisia palveluita (päiväkoti).
Kaupalliset palvelut	
Liikunta- ja virkistyspalvelut	
Lähimetsät	
Kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	A-17
Alueen nimi	Oksanen

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokat 2, 4).
Hiljaiset alueet ja melu	
Muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	
Liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
Julkiset palvelut	Lähipalveluiden ympäristön suunnittelussa tulee ottaa huomioon paikan merkitys lapsille ja nuorille.
Kaupalliset palvelut	
Ulkoilu ja virkistys	
Kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	A-17
Alueen nimi	Oksanen

SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Pohjavesi, hulevedet	
Ekotehokkuus	

Alueen indeksi	A-18
Alueen nimi	Tuomenoja

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyksalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Pientaloalue, jonka vanha rakennuskanta on valmistunut pääosin 1950-luvulla ja uusi 2000-luvulla.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alue on osittain asemakaavoittamaton.
Asukasluku	Asukkaita on noin 150.
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Liikunta- ja virkistyspalvelut	
Lähimetsät	
Kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	A-18
Alueen nimi	Tuomenoja

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokka 2).
Hiljaiset alueet ja melu	
Muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	
Liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Ulkoilu ja virkistys	
Kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	A-18
Alueen nimi	Tuomenoja

SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Pohjavesi, hulevedet	
Ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.

Alueen indeksi	A-19
Alueen nimi	Kukonkoski

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyksalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
A	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Pientaloalue, jota on rakennettu 1900-luvun eri vuosikymmeninä. Alueella on vanha tie.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta.
Asukasluku	Asukkaita on noin 100.
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Liikunta- ja virkistyspalvelut	
Lähimetsät	
Kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).

Alueen indeksi	A-19
Alueen nimi	Kukonkoski

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	
Hiljaiset alueet ja melu	
Muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	
Liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Ulkoilu ja virkistys	
Kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.

Alueen indeksi	A-19
Alueen nimi	Kukonkoski

SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	
Pohjavesi, hulevedet	
Ekotehokkuus	

Alueen indeksi	A-20
Alueen nimi	Metsä-Hennala

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyksalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Pientaloalue, jonka vanha rakennuskanta on pääosin 1950-luvulta, uudempi pääosin 1990-luvulta.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta. Alue on osittain asemakaavoittamaton.
Asukasluku	Asukkaita on noin 550.
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Liikunta- ja virkistyspalvelut	<p>Alueelle sijoittuu keskeinen kaupunginosapuisto.</p> <p>Alueella kulkee ulkoilureitti.</p>
Lähimetsät	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.
Kulttuuriarvot	<p>Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).</p> <p>Alueella on muinaismuistokohde.</p>

Alueen indeksi	A-20
Alueen nimi	Metsä-Hennala

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	Alueella kulkee paikallinen ekologinen yhteys.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Muuta huomioitavaa	Alueella on merkittävä avoimena säilytettävä uoma.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	Jatkosuunnittelussa tulee huomioida ET-13 energiavarastointialueen mahdollisesti aiheuttamat ympäristöhäiriöt alueen länsiosassa.
Liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Ulkoilu ja virkistys	Kaupunginosapuistoa tulee kehittää erillisen viitesuunnitelman mukaan. Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää. Varhaiskasvatuksessa käytettävän metsän suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.

Alueen indeksi	A-20
Alueen nimi	Metsä-Hennala

SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Pohjavesi, hulevedet	Alueella sijaitsevan vesiuoman säilyminen avoimena tulee turvata.
Ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasviuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.

Alueen indeksi	A-21
Alueen nimi	Pirttiharju ja Koneharju

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
A	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Pientalovaltainen alue, jonka omakotitalot ovat pääosiltaan 1940–50-luvuilta, rivitalot 1990-luvulta, ja kerrostalot 1970-luvulta.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on totetumatonta rakennusoikeutta.
Asukasluku	Asukkaita on noin 700.
Julkiset palvelut	Alueella on julkisia palveluita (päiväkoti).
Kaupalliset palvelut	
Liikunta- ja virkistyspalvelut	
Lähimetsät	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.
Kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).

Alueen indeksi	A-21
Alueen nimi	Pirttiharju ja Koneharju

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokka 2).
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	
Liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
Julkiset palvelut	Lähipalveluiden ympäristön suunnittelussa tulee ottaa huomioon paikan merkitys lapsille ja nuorille.
Kaupalliset palvelut	
Ulkoilu ja virkistys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän metsän suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	A-21
Alueen nimi	Pirttiharju ja Koneharju

SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Ekotehokkuus	

Alueen indeksi	A-22
Alueen nimi	Rautakankare ja Korpikankare

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyksalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
A	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Pientalovaltainen alue, joka on rakennettu valtaosaltaan 1970-80- luvuilla.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	
Asukasluku	Asukkaita on noin 1000.
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Liikunta- ja virkistyspalvelut	
Lähimetsät	
Kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	A-22
Alueen nimi	Rautakankare ja Korpikankare

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.</p> <p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	
Liikenne	Liikennepäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Ulkoilu ja virkistys	
Kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	A-22
Alueen nimi	Rautakankare ja Korpikankare

SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset ja geologiset arvot.
Pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Ekotehokkuus	

Alueen indeksi	A-23
Alueen nimi	Karjusaari

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyksalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
A	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Pientalovaltainen alue, joka on rakennettu 1960-luvulta alkaen paljolti loma-asutuksen tilalle.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on totetumatonta rakennusoikeutta.
Asukasluku	Asukkaita on noin 250.
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Liikunta- ja virkistyspalvelut	
Lähimetsät	
Kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	A-23
Alueen nimi	Karjusaari

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain luontotyyppi, LUMO: luokka 1). Alueella on merkittäviä geologisia arvoja. Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Hiljaiset alueet ja melu	
Muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	
Liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Ulkoilu ja virkistys	
Kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	A-23
Alueen nimi	Karjusaari

SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset ja geologiset arvot.</p> <p>Rantavyöhykkeen suunnitteluun tulee kiinnittää erityistä huomiota. Rannan luonnollinen puusto ja muu kasvillisuus tulee ottaa huomioon uudisrakentamisessa rantamaiseman ja hulevesien hallinnan näkökulmasta.</p>
Pohjavesi, hulevedet	
Ekotehokkuus	

Alueen indeksi	A-24
Alueen nimi	Kilpiäinen

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
A	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Pääosin 1960 - 80-luvuilla rakennettu pientalovaltainen alue.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on totetumatonta rakennusoikeutta.
Asukasluku	Asukkaita on noin 2400.
Julkiset palvelut	Alueella on julkisia palveluita (palveluasuminen).
Kaupalliset palvelut	Alueella on kaupallisia palveluita (päivittäistavarakauppa).
Liikunta- ja virkistyspalvelut	Alueella kulkee ulkoilureitti.
Lähimetsät	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.
Kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).

Alueen indeksi	A-24
Alueen nimi	Kilpiäinen

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokat 1, 2). Alueella kulkee paikallinen ekologinen yhteys.
Hiljaiset alueet ja melu	
Muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	
Liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Ulkoilu ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää. Varhaiskasvatuksessa käytettävän metsän suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.

Alueen indeksi	A-24
Alueen nimi	Kilpiäinen

SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.</p> <p>Rantavyöhykkeen suunnitteluun tulee kiinnittää erityistä huomiota. Rannan luonnollinen puusto ja muu kasvillisuus tulee ottaa huomioon uudisrakentamisessa rantamaiseman ja hulevesien hallinnan näkökulmasta.</p>
Pohjavesi, hulevedet	
Ekotehokkuus	

Alueen indeksi	A-25
Alueen nimi	Mukkula ja Niemi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
A	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Pääosin 1960–70-luvuilla rakennettu kerrostalovaltainen alue.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta ja täydennysrakentamisen mahdollisuuksia.
Asukasluku	Asukkaita on noin 4150.
Julkiset palvelut	Alueella on julkisia palveluita (päiväkoti, koulu, terveyspalvelut).
Kaupalliset palvelut	Alueella on kaupallisia palveluita (päivittäistavarakauppa, Mukkulalan lähiön ostoskeskus, vähittäiskaupan suuryksikkö).
Liikunta- ja virkistyspalvelut	Alueella kulkee ulkoilureitti.
Lähimetsät	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.
Kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).

Alueen indeksi	A-25
Alueen nimi	Mukkula ja Niemi

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokat 2, 3). Alueella kulkee paikallinen ekologinen yhteys. Alueella sijaitsee maisemallisesti merkittävä viheralue.
Hiljaiset alueet ja melu	
Muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	Haapalankadun varteen voidaan tutkia tornirakentamista.
Liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
Julkiset palvelut	Lähipalveluiden ympäristön suunnittelussa tulee ottaa huomioon paikan merkitys lapsille ja nuorille.
Kaupalliset palvelut	Lähiöostoskeskukseen saa sijoittaa 10 000 k-m ² kaupan tiloja. Ostoskeskuksen kehittämisen yhteydessä tulee parantaa myös sen ympäristön viihtyisyyttä.
Ulkoilu ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää. Varhaiskasvatuksessa käytettävän metsän suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.

Alueen indeksi	A-25
Alueen nimi	Mukkula ja Niemi

SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.</p>
Pohjavesi, hulevedet	
Ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasviuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.

Alueen indeksi	A-26
Alueen nimi	Soltti

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyksalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
A	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Pientalovaltainen alue, joka on rakennettu pääosin 1970–80-luvuilla.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta. Alue on osittain asemakaavoittamaton.
Asukasluku	Asukkaita on noin 450.
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Liikunta- ja virkistyspalvelut	
Lähimetsät	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.
Kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	A-26
Alueen nimi	Soltti

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokat 1, 2).
Hiljaiset alueet ja melu	
Muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	
Liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Ulkoilu ja virkistys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän metsän suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	A-26
Alueen nimi	Soltti

SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Pohjavesi, hulevedet	
Ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.

Alueen indeksi	A-27
Alueen nimi	Holma

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyksalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
A	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Pientaloalue, jossa on myös toimitilarakennuksia. Pientalot ovat pääosin 1950-luvulta.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on täydennysrakentamisen mahdollisuuksia. Alue on osittain asemakaavoittamaton.
Asukasluku	Asukkaita on noin 50.
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Liikunta- ja virkistyspalvelut	
Lähimetsät	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.
Kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	A-27
Alueen nimi	Holma

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 2). Alueella kulkee paikallinen ekologinen yhteys. Alueella on merkittävä niittykohde.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40dB) hiljaisia alueita.
Muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	Alue muutetaan toimitila-alueesta asumiseen.
Liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Ulkoilu ja virkistys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän metsän suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	A-27
Alueen nimi	Holma

SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon avointen alueiden monimuotoisuuden kehittäminen.</p>
Pohjavesi, hulevedet	
Ekotehokkuus	<p>Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasviuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.</p>

Alueen indeksi	A-28
Alueen nimi	Metsämaa

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyksalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
A	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Kerrostalovaltainen alue. Alueen kerrostalot ovat 1960–70 luvulta ja pientalot eri vuosikymmeniltä. Pientaloalueita on täydennysrakennettu.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on totetumatonta rakennusoikeutta.
Asukasluku	Asukkaita on noin 850.
Julkiset palvelut	Alueella on julkisia palveluja (päiväkoti, palveluasuminen).
Kaupalliset palvelut	
Liikunta- ja virkistyspalvelut	
Lähimetsät	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.
Kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).

Alueen indeksi	A-28
Alueen nimi	Metsämaa

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja).
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40dB ja alle 45dB) hiljaisia alueita.
Muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	
Liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
Julkiset palvelut	Lähipalveluiden ympäristön suunnittelussa tulee ottaa huomioon paikan merkitys lapsille ja nuorille.
Kaupalliset palvelut	
Ulkoilu ja virkistys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän metsän suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.

Alueen indeksi	A-28
Alueen nimi	Metsämaa

SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Pohjavesi, hulevedet	
Ekotehokkuus	

Alueen indeksi	A-29
Alueen nimi	Kytölä, Pesärinne ja Harjuniemi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
A	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Valtaosa pientaloalueiden rakennuskannasta on 1980–90-luvulta. Alue on yksi pientalorakentamisen painopistealueita kaupungissa.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta. Alue on osittain asemakaavoittamaton.
Asukasluku	Asukkaita on noin 1350.
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Liikunta- ja virkistyspalvelut	Alueelle sijoittuu keskeinen kaupunginosapuisto. Alueella kulkee ulkoilureitti.
Lähimetsät	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.
Kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).

Alueen indeksi	A-29
Alueen nimi	Kytölä, Pesärinne ja Harjuniemi

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokat 1, 2). Alueella kulkee paikallinen ekologinen yhteys. Alueella on merkittävä niittykohde. Alueella sijaitsee maisemallisesti merkittävä viheralue. Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40dB ja alle 45dB) hiljaisia alueita.
Muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	Ennen alueen asemakaavoittamista ympärivuotiselle asumiselle tulee selvittää ja varmistaa vesihuoltoverkoston rakentuminen alueelle.
Liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Ulkoilu ja virkistys	Kaupunginosapuistoa tulee kehittää erillisen viitesuunnitelman mukaan. Varhaiskasvatuksessa käytettävän metsän suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Ranta-alueiden asutusta kehitetään ympärivuotiseen asumiseen vanhan akennuskannan ja maiseman ehdoilla.

Alueen indeksi	A-29
Alueen nimi	Kytölä, Pesärinne ja Harjuniemi

SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon avointen alueiden monimuotoisuuden kehittäminen.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.</p> <p>Rantavyöhykkeen suunnitteluun tulee kiinnittää erityistä huomiota. Rannan luonnollinen puusto ja muu kasvillisuus tulee ottaa huomioon uudisrakentamisessa rantamaiseman ja hulevesien hallinnan näkökulmasta.</p>
Pohjavesi, hulevedet	
Ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasviuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.

Alueen indeksi	A-30
Alueen nimi	Salalammi, Viuha ja Rajalantie

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
A	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Haja-asutusalue.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alue on asemakaavoittamaton.
Asukasluku	Asukkaita on alle kymmenen.
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Liikunta- ja virkistyspalvelut	
Lähimetsät	
Kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).

Alueen indeksi	A-30
Alueen nimi	Salalammi, Viuha ja Rajalantie

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO, luokka 1). Alueella on merkittäviä geologisia arvoja. Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Hiljaiset alueet ja melu	
Muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee pohjavesialueella. Savontien kaakkoispuolella on kiinteistö, joka ei karttateknisesti mahdu asumiseen osoitetulle alueelle (A).

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	Ennen alueen asemakaavoittamista ympärivuotiselle asumiselle tulee selvittää ja varmistaa vesihuoltoverkoston rakentuminen alueelle.
Liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Ulkoilu ja virkistys	
Kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.

Alueen indeksi	A-30
Alueen nimi	Salalammi, Viuha ja Rajalantie

SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset ja geologiset arvot.</p> <p>Rantavyöhykkeen suunnitteluun tulee kiinnittää erityistä huomiota. Rannan luonnollinen puusto ja muu kasvillisuus tulee ottaa huomioon uudisrakentamisessa rantamaiseman ja hulevesien hallinnan näkökulmasta.</p>
Pohjavesi, hulevedet	<p>Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.</p>
Ekotehokkuus	<p>Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasviuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.</p>

Alueen indeksi	A-31
Alueen nimi	Viuha ja Kaarlaakso

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
A	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	1980–90-luvuilla sekä 2000-luvulta lähtien rakennettuja pientaloalueita.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta. Alue on osittain asemakaavoittamaton.
Asukasluku	Asukkaita on noin 1400.
Julkiset palvelut	Alueella on julkisia palveluja (palveluasuminen).
Kaupalliset palvelut	
Liikunta- ja virkistyspalvelut	Alueella kulkee ulkoilureitti.
Lähimetsät	
Kulttuuriarvot	Alueella on muinaismuistokohde.

Alueen indeksi	A-31
Alueen nimi	Viuha ja Kaarlaakso

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokat 1, 3). Alueella kulkee paikallinen ekologinen yhteys. Alueella sijaitsee maisemallisesti merkittävä viheralue. Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40dB) hiljaisia alueita.
Muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	Ennen alueen asemakaavoittamista ympärivuotiselle asumiselle tulee selvittää ja varmistaa vesihuoltoverkoston rakentuminen alueelle.
Liikenne	Liikenneympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Ulkoilu ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.

Alueen indeksi	A-31
Alueen nimi	Viuha ja Kaarlaakso

SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.</p> <p>Rantavyöhykkeen suunnitteluun tulee kiinnittää erityistä huomiota. Rannan luonnollinen puusto ja muu kasvillisuus tulee ottaa huomioon uudisrakentamisessa rantamaiseman ja hulevesien hallinnan näkökulmasta.</p>
Pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasviuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.

Alueen indeksi	A-32
Alueen nimi	Myllypohja ja Ahtiala

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
A	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Pääosin 1980–90-luvuilla rakennettu pientalovaltainen alue.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta. Alue on osittain asemakaavoittamaton.
Asukasluku	Asukkaita on noin 5500.
Julkiset palvelut	Alueella on julkisia palveluita (päiväkoti, koulu, terveyspalvelut, lähiklinikka, palveluasuminen).
Kaupalliset palvelut	Alueella on kaupallisia palveluita (päivittäistavarakauppa, Laitumen lähiön ostoskeskus, vähittäiskaupan suuryksikkö).
Liikunta- ja virkistyspalvelut	Alueelle sijoittuu keskeinen kaupunginosapuisto. Alueella on liikunta- ja virkistyspalveluita (lähiliikuntapaikka).
Lähimetsät	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.
Kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY). Alueella on muinaismuistokohde.

Alueen indeksi	A-32
Alueen nimi	Myllypohja ja Ahtiala

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokat 2, 3). Alueella kulkee paikallinen ekologinen yhteys. Alueella sijaitsee kaupunkikuvallisesti merkittävä viheralue.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40dB ja alle 45dB) hiljaisia alueita.
Muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella. Suunnitelmissa Ohitien (vt4) itäpuolelle osoitettu Heinolan rata kulkee nyt alueen reunassa.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	
Liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin. Heinolan radan turvalliseen ylittämiseen tulee kiinnittää huomiota yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.
Julkiset palvelut	Lähipalveluiden ympäristön suunnittelussa tulee ottaa huomioon paikan merkitys lapsille ja nuorille.
Kaupalliset palvelut	Lähiöostoskeskukseen saa sijoittaa 10 000 k-m ² kaupan tiloja. Ostoskeskuksen kehittämisen yhteydessä tulee parantaa myös sen ympäristön viihtyisyyttä.
Ulkoilu ja virkistys	Kaupunginosapuistoa tulee kehittää erillisen viitesuunnitelman mukaan. Varhaiskasvatuksessa käytettävän metsän suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.

Alueen indeksi	A-32
Alueen nimi	Myllypohja ja Ahtiala

SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset arvot.</p> <p>Rantavyöhykkeen suunnitteluun tulee kiinnittää erityistä huomiota. Rannan luonnollinen puusto ja muu kasvillisuus tulee ottaa huomioon uudisrakentamisessa rantamaiseman ja hulevesien hallinnan näkökulmasta.</p>
Pohjavesi, hulevedet	<p>Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.</p>
Ekotehokkuus	<p>Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasviuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.</p>

Alueen indeksi	A-33
Alueen nimi	Kunnas ja Hiekkanutmi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyksalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Pääosin 1940-50- ja 1980-2010-luvuilla rakennettu pientaloalue.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta. Alue on osittain asemakaavoittamaton.
Asukasluku	Asukkaita on noin 1850.
Julkiset palvelut	Alueella on julkisia palveluita (koulu).
Kaupalliset palvelut	
Liikunta- ja virkistyspalvelut	Alueella kulkee ulkoilureitti.
Lähimetsät	
Kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).

Alueen indeksi	A-33
Alueen nimi	Kunnas ja Hiekkanutmi

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokka 1, 2, 4) Alueella kulkee paikallinen ekologinen yhteys.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40dB ja alle 45dB) hiljaisia alueita.
Muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	Sydänkankaan pohjoisosa ja Heinolan radan itäpuolinen osa asemakaavoitetaan vuoden 2030 jälkeen.
Liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin. Heinolan radan turvalliseen ylittämiseen tulee kiinnittää huomiota yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.
Julkiset palvelut	Lähipalveluiden ympäristön suunnittelussa tulee ottaa huomioon paikan merkitys lapsille ja nuorille.
Kaupalliset palvelut	
Ulkoilu ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	A-33
Alueen nimi	Kunnas ja Hiekk anummi

SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasviuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.

Alueen indeksi	A-34
Alueen nimi	Kaukkari ja Koiskala

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
A	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Alueen rakennuskanta koostuu pääosin viime vuosisadan loppupuolen vuosikymmeninä rakennetuista pientaloista. Alueella on vanhaa tiestöä.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Osalle aluetta on laadittu kaavarunko. Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta. Alue on osittain asemakaavoittamaton.
Asukasluku	Asukkaita on noin 900.
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Liikunta- ja virkistyspalvelut	Alueella kulkee ulkoilureitti.
Lähimetsät	
Kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY, MARY, LaRY). Alueella on muinaismuistokohde.

Alueen indeksi	A-34
Alueen nimi	Kaukkari ja Koiskala

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokka 4).</p> <p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p> <p>Alueella kulkee paikallinen ekologinen yhteys.</p> <p>Alueella sijaitsee maisemallisesti merkittävä viheralue.</p> <p>Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta.</p> <p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Muuta huomioitavaa	Alueella on merkittävä avoimena säilytettävä uoma.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	<p>Ennen alueen asemakaavoittamista ympärivuotiselle asumiselle tulee selvittää ja varmistaa vesihuoltoverkoston rakentuminen alueelle.</p>
Liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Ulkoilu ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.

Alueen indeksi	A-34
Alueen nimi	Kaukkari ja Koiskala

SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.</p> <p>Rantavyöhykkeen suunnitteluun tulee kiinnittää erityistä huomiota. Rannan luonnollinen puusto ja muu kasvillisuus tulee ottaa huomioon uudisrakentamisessa rantamaiseman ja hulevesien hallinnan näkökulmasta.</p>
Pohjavesi, hulevedet	Alueella sijaitsevan vesiuoman säilyminen avoimena tulee turvata.
Ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasviuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.

Alueen indeksi	A-35
Alueen nimi	Mustankorventien alue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Haja-asutusalue.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alue on asemakaavoittamaton.
Asukasluku	Asukkaita on alle kymmenen.
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Liikunta- ja virkistyspalvelut	Alueella kulkee ulkoilureitti.
Lähimetsät	
Kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY, MARY, LaRY).

Alueen indeksi	A-35
Alueen nimi	Mustankorventien alue

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO, luokka 2).</p> <p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p> <p>Alueella sijaitsee kaupunkikuvallisesti ja maisemallisesti merkittävä viheralue.</p> <p>Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta.</p> <p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40dB) hiljaisia alueita.
Muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	Alue asemakaavoitetaan vuoden 2030 jälkeen.
Liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Ulkoilu ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	A-35
Alueen nimi	Mustankorventien alue

SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.</p>
Pohjavesi, hulevedet	
Ekotehokkuus	<p>Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasviuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.</p>

Alueen indeksi	A-36
Alueen nimi	Hyytty

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Haja-asutusalue.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alue on asemakaavoittamaton.
Asukasluku	Asukkaita on alle kymmenen.
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Liikunta- ja virkistyspalvelut	
Lähimetsät	
Kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	A-36
Alueen nimi	Hyytty

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40dB) hiljaisia alueita.
Muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	Alue asemakaavoitetaan vuoden 2030 jälkeen. Ennen alueen asemakaavoittamista ympärivuotiselle asumiselle tulee selvittää ja varmistaa vesihuoltoverkoston rakentuminen alueelle.
Liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Ulkoilu ja virkistys	
Kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	A-36
Alueen nimi	Hyytty

SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.</p> <p>Rantavyöhykkeen suunnitteluun tulee kiinnittää erityistä huomiota. Rannan luonnollinen puusto ja muu kasvillisuus tulee ottaa huomioon uudisrakentamisessa rantamaiseman ja hulevesien hallinnan näkökulmasta.</p>
Pohjavesi, hulevedet	
Ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvittävä vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.

Alueen indeksi	A-37
Alueen nimi	Niemelänniemi, Tiiranmäki ja Kynäränkannas

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
A	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Alueella on 1960–70-luvuilla sekä 2010-luvulta lähtien rakennettuja pientaloalueita.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta. Alueelle on kaavoitettu tontit päivittäistavarakaupalle ja päiväkodille. Alue on osittain asemakaavoittamaton.
Asukasluku	Asukkaita on noin 80.
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Liikunta- ja virkistyspalvelut	
Lähimetsät	
Kulttuuriarvot	Alueella on muinaismuistokohteita.

Alueen indeksi	A-37
Alueen nimi	Niemelänniemi, Tiiranmäki ja Kynäränkannas

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokka 4). Alueella kulkee maakunnallinen ekologinen yhteys. Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40dB) hiljaisia alueita.
Muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	
Liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
Julkiset palvelut	Lähipalveluiden ympäristön suunnittelussa tulee ottaa huomioon paikan merkitys lapsille ja nuorille.
Kaupalliset palvelut	
Ulkoilu ja virkistys	
Kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	A-37
Alueen nimi	Niemelänniemi, Tiiranmäki ja Kynäränkannas

SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.</p> <p>Rantavyöhykkeen suunnitteluun tulee kiinnittää erityistä huomiota. Rannan luonnollinen puusto ja muu kasvillisuus tulee ottaa huomioon uudisrakentamisessa rantamaiseman ja hulevesien hallinnan näkökulmasta.</p>
Pohjavesi, hulevedet	
Ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasviuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.

Alueen indeksi	A-38
Alueen nimi	Villähde

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyksalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Pientalovaltainen alue, jonka rakennuskanta on eri vuosikymmeniltä.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Osalle aluetta on laadittu kaavarunko. Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta ja rakenteen täydennysmahdollisuuksia. Alue on osittain asemakaavoittamaton.
Asukasluku	Asukkaita on noin 1900.
Julkiset palvelut	Alueella on julkisia palveluita (päiväkoti, koulu).
Kaupalliset palvelut	Alueella on kaupallisia palveluita (päivittäistavarakauppa).
Liikunta- ja virkistyspalvelut	Alueella kulkee ulkoilureitti.
Lähimetsät	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.
Kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY, MARY, LaRY).

Alueen indeksi	A-38
Alueen nimi	Villähde

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokka 1). Alueella kulkee maakunnallinen ja paikallinen ekologinen yhteys. Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-alueetta. Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40dB) hiljaisia alueita.
Muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	
Liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
Julkiset palvelut	Lähipalveluiden ympäristön suunnittelussa tulee ottaa huomioon paikan merkitys lapsille ja nuorille.
Kaupalliset palvelut	
Ulkoilu ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää. Varhaiskasvatuksessa käytettävän metsän suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	A-38
Alueen nimi	Villähde

SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.</p> <p>Rantavyöhykkeen suunnitteluun tulee kiinnittää erityistä huomiota. Rannan luonnollinen puusto ja muu kasvillisuus tulee ottaa huomioon uudisrakentamisessa rantamaiseman ja hulevesien hallinnan näkökulmasta.</p>
Pohjavesi, hulevedet	<p>Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.</p>
Ekotehokkuus	<p>Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasviuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.</p>

Alueen indeksi	A-39
Alueen nimi	Lehtokujan alue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyksalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
A	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Alueella on 1940-80-luvulla rakennettu pientaloalue, metsätiloja ja maatalan tilakeskus.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alue on asemakaavoittamaton.
Asukasluku	Asukkaita on noin 20.
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Liikunta- ja virkistyspalvelut	
Lähimetsät	
Kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).

Alueen indeksi	A-39
Alueen nimi	Lehtokujan alue

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40dB) hiljaisia alueita.
Muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	Alue asemakaavoitetaan vuoden 2030 jälkeen.
Liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Ulkoilu ja virkistys	
Kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	A-39
Alueen nimi	Lehtokujan alue

SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	
Pohjavesi, hulevedet	
Ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasviuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.

Alueen indeksi	A-40
Alueen nimi	Härhø, Jokiranta ja Muturinniemi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
A	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Haja-asutusalue.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alue on asemakaavoittamaton.
Asukasluku	Asukkaita on noin kymmenen.
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Liikunta- ja virkistyspalvelut	
Lähimetsät	
Kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).

Alueen indeksi	A-40
Alueen nimi	Härhö, Jokiranta ja Muturinniemi

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 2).
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40dB) hiljaisia alueita.
Muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	Alue asemakaavoitetaan vuoden 2030 jälkeen. Ennen alueen asemakaavoittamista ympärivuotiselle asumiselle tulee selvittää ja varmistaa vesihuoltoverkoston rakentuminen alueelle.
Liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Ulkoilu ja virkistys	
Kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	A-40
Alueen nimi	Härhö, Jokiranta ja Muturinniemi

SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Rantavyöhykkeen suunnitteluun tulee kiinnittää erityistä huomiota. Rannan luonnollinen puusto ja muu kasvillisuus tulee ottaa huomioon uudisrakentamisessa rantamaiseman ja hulevesien hallinnan näkökulmasta.</p>
Pohjavesi, hulevedet	
Ekotehokkuus	<p>Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasviuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.</p>

Alueen indeksi	A-41
Alueen nimi	Kyynärä, Orrilanmäki ja Kangas

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
A	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Pientalovaltainen alue, joka on rakennettu enimmäkseen 1960–80-luvuilla sekä vuosituhannen vaihteen jälkeen.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta ja rakenteen täydennysmahdollisuuksia. Alue on osittain asemakaavoittamaton.
Asukasluku	Asukkaita on noin 1700.
Julkiset palvelut	Alueella on julkisia palveluita (päiväkoti).
Kaupalliset palvelut	
Liikunta- ja virkistyspalvelut	Alueella kulkee ulkoilureitti.
Lähimetsät	
Kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY). Alueella on muinaismuistokohde.

Alueen indeksi	A-41
Alueen nimi	Kynnärä, Orrilanmäki ja Kangas

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja).</p> <p>Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.</p> <p>Alueella kulkee paikallinen ekologinen yhteys.</p> <p>Alueella sijaitsee kaupunkikuvallisesti ja maisemallisesti merkittävä viheralue.</p> <p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40dB) hiljaisia alueita.
Muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	<p>Ennen alueen asemakaavoittamista ympärivuotiselle asumiselle tulee selvittää ja varmistaa vesihuoltoverkoston rakentuminen alueelle.</p>
Liikenne	Liikenneympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
Julkiset palvelut	Lähipalveluiden ympäristön suunnittelussa tulee ottaa huomioon paikan merkitys lapsille ja nuorille.
Kaupalliset palvelut	
Ulkoilu ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	A-41
Alueen nimi	Kynnärä, Orrilanmäki ja Kangas

SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset, maisemalliset ja geologiset arvot.</p> <p>Rantavyöhykkeen suunnitteluun tulee kiinnittää erityistä huomiota. Rannan luonnollinen puusto ja muu kasvillisuus tulee ottaa huomioon uudisrakentamisessa rantamaiseman ja hulevesien hallinnan näkökulmasta.</p>
Pohjavesi, hulevedet	<p>Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.</p>
Ekotehokkuus	<p>Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasviuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.</p>

Alueen indeksi	A-42
Alueen nimi	Salmenmäki

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
A	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Pääosin 1990- ja 2000-luvulla rakennettu pientaloalue.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta. Alue on osittain asemakaavoittamaton.
Asukasluku	Asukkaita on noin 80.
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Liikunta- ja virkistyspalvelut	
Lähimetsät	
Kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY).

Alueen indeksi	A-42
Alueen nimi	Salmenmäki

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokat 2, 4). Alueella sijaitsee maisemallisesti merkittävä viheralue. Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Hiljaiset alueet ja melu	
Muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	Alue asemakaavoitetaan vuoden 2030 jälkeen. Ennen alueen asemakaavoittamista ympärivuotiselle asumiselle tulee selvittää ja varmistaa vesihuoltoverkoston rakentuminen alueelle.
Liikenne	Liikenneympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Ulkoilu ja virkistys	
Kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	A-42
Alueen nimi	Salmenmäki

SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.</p> <p>Rantavyöhykkeen suunnitteluun tulee kiinnittää erityistä huomiota. Rannan luonnollinen puusto ja muu kasvillisuus tulee ottaa huomioon uudisrakentamisessa rantamaiseman ja hulevesien hallinnan näkökulmasta.</p>
Pohjavesi, hulevedet	
Ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasviuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.

Alueen indeksi	A-43
Alueen nimi	Nastola kk länsi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyksalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
A	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Alueella on pääasiassa 1960-2000-luvuilla rakennettuja pientaloalueita.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta.
Asukasluku	Asukkaita on noin 1350.
Julkiset palvelut	Alueella on julkisia palveluita (koulu).
Kaupalliset palvelut	Alueella on kaupallisia palveluita (päivittäistavarakauppa).
Liikunta- ja virkistyspalvelut	Alueella kulkee ulkoilureitti.
Lähimetsät	
Kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY). Alueella on muinaismuistokohde.

Alueen indeksi	A-43
Alueen nimi	Nastola kk länsi

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokka 2).</p> <p>Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.</p> <p>Alueella kulkee maakunnallinen ja paikallinen ekologinen yhteys.</p> <p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40dB) hiljaisia alueita.
Muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	
Liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
Julkiset palvelut	Lähipalveluiden ympäristön suunnittelussa tulee ottaa huomioon paikan merkitys lapsille ja nuorille.
Kaupalliset palvelut	
Ulkoilu ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	A-43
Alueen nimi	Nastola kk länsi

SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset ja geologiset arvot.</p>
Pohjavesi, hulevedet	<p>Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.</p>
Ekotehokkuus	

Alueen indeksi	A-44
Alueen nimi	Nastola kk itä

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
A	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Alueella on pääasiassa 1960-80-luvuilla rakennettuja pientalo- ja kerrostaloalueita.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta. Alue on osin kaavoittamaton.
Asukasluku	Asukkaita on noin 2700.
Julkiset palvelut	Alueella on julkisia palveluita (päiväkoti).
Kaupalliset palvelut	
Liikunta- ja virkistyspalvelut	Alueelle sijoittuu keskeinen kaupunginosapuisto. Alueella kulkee ulkoilureitti.
Lähimetsät	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.
Kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).

Alueen indeksi	A-44
Alueen nimi	Nastola kk itä

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokka 2). Alueella on merkittäviä geologisia arvoja. Alueella kulkee paikallinen ekologinen yhteys.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40dB ja alle 45dB) hiljaisia alueita.
Muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	Ennen alueen asemakaavoittamista ympärivuotiselle asumiselle tulee selvittää ja varmistaa vesihuoltoverkoston rakentuminen alueelle.
Liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
Julkiset palvelut	Lähipalveluiden ympäristön suunnittelussa tulee ottaa huomioon paikan merkitys lapsille ja nuorille.
Kaupalliset palvelut	
Ulkoilu ja virkistys	Kaupunginosapuistoa tulee kehittää erillisen viitesuunnitelman mukaan. Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää. Varhaiskasvatuksessa käytettävän metsän suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	A-44
Alueen nimi	Nastola kk itä

SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon geologiset arvot.</p> <p>Rantavyöhykkeen suunnitteluun tulee kiinnittää erityistä huomiota. Rannan luonnollinen puusto ja muu kasvillisuus tulee ottaa huomioon uudisrakentamisessa rantamaiseman ja hulevesien hallinnan näkökulmasta.</p>
Pohjavesi, hulevedet	<p>Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.</p>
Ekotehokkuus	<p>Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasviuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.</p>

Alueen indeksi	A-45
Alueen nimi	Rakokivi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
A	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Alueella on pääasiassa 1980-2000-luvuilla rakennettuja pientaloalueita.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on voimassa oikeusvaikutteinen Uudenkylän osayleiskaava. Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta. Alue on osin kaavoittamaton.
Asukasluku	Asukkaita on noin 2050.
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Liikunta- ja virkistyspalvelut	
Lähimetsät	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.
Kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	A-45
Alueen nimi	Rakokivi

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokka 1).</p> <p>Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.</p> <p>Alueella kulkee maakunnallinen ja paikallinen ekologinen yhteys.</p> <p>Alueella on merkittävä niittykohde.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40dB) hiljaisia alueita.
Muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	<p>Alueen koillisosat kaavoitetaan vuoden 2030 jälkeen.</p> <p>Alueella noudatetaan oikeusvaikutteisen osayleiskaavan määräyksiä.</p>
Liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Ulkoilu ja virkistys	<p>Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.</p> <p>Varhaiskasvatuksessa käytettävän metsän suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.</p>
Kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	A-45
Alueen nimi	Rakokivi

SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon avointen alueiden monimuotoisuuden kehittäminen.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon geologiset arvot.</p>
Pohjavesi, hulevedet	<p>Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.</p>
Ekotehokkuus	<p>Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.</p>

Alueen indeksi	A-46
Alueen nimi	Uusikylä

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ASUINALUE.</p> <p>Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
A	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Pääosin 1960-70-luvulla rakennettu pientalovaltainen alue.
Kaavatilanne / -varanto / täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on voimassa oikeusvaikutteinen Uudenkylän osayleiskaava. Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta.
Asukasluku	Asukkaita on noin 800.
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Liikunta- ja virkistyspalvelut	
Lähimetsät	
Kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).

Alueen indeksi	A-46
Alueen nimi	Uusikylä

NYKYTILAN KUVAUS	
Maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja). Alueella on merkittäviä geologisia arvoja. Alueella kulkee maakunnallinen ja paikallinen ekologinen yhteys.
Hiljaiset alueet ja melu	
Muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaavoitus	Alueella noudatetaan oikeusvaikutteisen osayleiskaavan määräyksiä.
Liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Ulkoilu ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	A-46
Alueen nimi	Uusikylä

SUUNNITTELUOHJE	
Maisema- ja luontoarvot	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon geologiset arvot.</p>
Pohjavesi, hulevedet	<p>Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.</p>
Ekotehokkuus	

Alueen indeksi	AT-1
Alueen nimi	Okeroinen

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma. Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella. Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>KYLÄALUE</p> <p>Alue on tarkoitettu kylämäisen rakentamisen alueeksi. Kyläalueelle voi sijoittua asumista, maatalojen talouskeskuksia, vapaa-ajanasuntoja, palveluita ja sellaisia työ- ja liiketiloja, joista ei aiheudu ympäristöön melua, tärinää, ilman pilaantumista, raskasta liikennettä tai muuta näihin verrattavia haittoja. Sisältää maisemallisesti arvokkaita peltoalueita. Suunnittelutarvealue. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloista	Alue on vanhaa väljästi rakennettua kylämäistä pientaloaluetta maatalousrakennuksineen. Asuntokanta koostuu omakotitaloista, joista vanhimmat ovat 1900-luvun alkuvuosilta. Valtaosa rakennuskannasta on 1940-50-luvuilta. Alueella toimii viljelykäytössä olevia maatiloja ja ratsastuskoulu. Aluetta on viime vuosikymmeninä hieman täydennysrakennettu.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on voimassa osayleiskaava (Okeroisten osayleiskaava). Alueella on täydennysrakentamisen mahdollisuuksia.
asukasluku	Asukkaita on noin 170
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	Alueella toimii Okeroisten mylly.
liikunta- ja virkistyspalvelut	
maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokat 1, 4). Alueella kulkee paikallinen ekologinen yhteys. Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta.
kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
infrakohteet	Alueella on osittain kunnallistekniikka.

Alueen indeksi	AT-1
Alueen nimi	Okeroinen

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	Alueella on merkittävä hulevesireitti/merkittävä avoimena säilytettävä oja.

SUUNNITTELUOHJE	
	Suunnittelussa noudatetaan maaseutualueiden rakennustapaohjetta. Kyläalueella asutuksen täydennysrakentaminen hoidetaan suunnittelutarveratkaisumenettelyllä.
kaavoitus	Alueella noudatetaan Okeroisten osayleiskaavan määräyksiä.
liikenne	
julkiset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
pohjavesi, hulevedet	Alueella sijaitsevan avouoman säilyminen tulee turvata.
infrakohteet	Olemassa olevat ja uudet kiinteistöt tulisi saada liitettyä kunnallistekniikkaan.
erityistä	Nostavan logistiikkakeskuksen edellyttämä raidevaraus tulee ottaa huomioon radan varteen sijoittuvien alueiden suunnittelussa. Radan varteen on maakuntakaavassa osoitettu uusi seisake. Kohdetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä Päijät-Hämeen alueellisen vastuumuseon lausunto.

Alueen indeksi	AT-2
Alueen nimi	Kujala

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma. Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella. Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>KYLÄALUE</p> <p>Alue on tarkoitettu kylämäisen rakentamisen alueeksi. Kyläalueelle voi sijoittua asumista, maatalojen talouskeskuksia, vapaa-ajanasuntoja, palveluita ja sellaisia työ- ja liiketiloja, joista ei aiheudu ympäristöön melua, tärinää, ilman pilaantumista, raskasta liikennettä tai muuta näihin verrattavia haittoja. Sisältää maisemallisesti arvokkaita peltoalueita. Suunnittelutarvealue. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
AT	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloista	Alueella sijaitsee haja-asutusalueen pientaloja eri vuosikymmeniltä. Alueella on hevostaloutta ja -harrastustoimintaa.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on täydennysrakentamisen mahdollisuuksia.
asukasluku	Asukkaita on noin 110
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	Alue sijaitsee Linnaistensuon luonnonsuojelualueen läheisyydessä. Alueella on ulkoilureitti.
maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokka 1)
kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
infrakohteet	Alueella on osittain kunnallistekniikka.

Alueen indeksi	AT-2
Alueen nimi	Kujala

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	Alueella on merkittävä hulevesireitti/merkittävä avoimena säilytettävä oja. Alue sijaitsee Kujalan jätekeskuksen (EJ-1) läheisyydessä.

SUUNNITTELUOHJE	
	Suunnittelussa noudatetaan maaseutualueiden rakennustapaohjetta. Korvenrannantien varrella maankäytön suunnittelussa on otettava huomioon vaikutus linnustoon. Asuinrakennuksia saa sijoittaa enintään 120 m etäisyydelle tiestä. Kyläalueella asutuksen täydennysrakentaminen hoidetaan suunnittelutarveratkaisumenettelyllä.
kaavoitus	Alueen ja T-22 -elinkeinoelämän alueen väliin tulee jättää rakentamaton metsäpeitteinen suojavyöhyke. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon Kujalan jätekeskuksen läheisyys.
liikenne	
julkiset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
pohjavesi, hulevedet	Alueella sijaitsevan avouoman säilyminen tulee turvata.
infrakohteet	Olemassa olevat ja uudet kiinteistöt tulisi saada liitettyä kunnallistekniikkaan.
erityistä	

Alueen indeksi	AT-3
Alueen nimi	Ämmälä

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma. Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella. Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>KYLÄALUE</p> <p>Alue on tarkoitettu kylämäisen rakentamisen alueeksi. Kyläalueelle voi sijoittua asumista, maatalojen talouskeskuksia, vapaa-ajanasuntoja, palveluita ja sellaisia työ- ja liiketiloja, joista ei aiheudu ympäristöön melua, tärinää, ilman pilaantumista, raskasta liikennettä tai muuta näihin verrattavia haittoja. Sisältää maisemallisesti arvokkaita peltoalueita. Suunnittelutarvealue. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloiesta	Alue on vanhaa rakennettua kyläaluetta pihapiireineen ja maatalousrakennuksineen. Osa tiloista on 1900-luvun alussa rakennettuja. Alueella on vanhaa tiestöä.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on voimassa Miekkion, Renkomäen ja Ämmälän osayleiskaava.
asukasluku	Asukkaita on noin 20
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokka 4). Ämmälä on paikallisesti tärkeä pesimälinnustoalue.
kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY). Alueella on muinaismuistokohde.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
infrakohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät.

Alueen indeksi	AT-3
Alueen nimi	Ämmälä

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
	Suunnittelussa noudatetaan maaseutualueiden rakennustapaohjetta. Kyläalueella asutuksen täydennysrakentaminen hoidetaan suunnittelutarveratkaisumenettelyllä.
kaavoitus	Alueella noudatetaan Miekkiön, Renkomäen ja Ämmälän osayleiskaavan määräyksiä.
liikenne	Ämmälän kyläkeskuksen läpi osoitettu uusi kokoojakatu ja kevyen liikenteen väylä toteutetaan shared space -periaatteella paikan henkeä kunnioittaen.
julkiset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle.
kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
infrakohteet	
erityistä	Kohdetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä Päijät-Hämeen alueellisen vastuumuseon lausunto.

Alueen indeksi	AT-4
Alueen nimi	Lankila

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyksalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma. Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella. Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>KYLÄALUE</p> <p>Alue on tarkoitettu kylämäisen rakentamisen alueeksi. Kyläalueelle voi sijoittua asumista, maatalojen talouskeskuksia, vapaa-ajanasuntoja, palveluita ja sellaisia työ- ja liiketiloja, joista ei aiheudu ympäristöön melua, tärinää, ilman pilaantumista, raskasta liikennettä tai muuta näihin verrattavia haittoja. Sisältää maisemallisesti arvokkaita peltoalueita. Suunnittelutarvealue. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatilastoista	Alueella sijaitsee haja-asutusalueen pientaloja pihapiireineen ja maatalousrakennuksineen. Lankilantien (yleinen maantie) varrelta erottuvat tiiviimin rakennetut kyläalueet Marttilantien, Laatikakallion ja Kalliokummun alueella. Maisemaa hallitsee polveileva tie ja peltoaukeat.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on täydennysrakentamisen mahdollisuuksia.
asukasluku	Asukkaita on noin 50
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	Alue sijaitsee Linnaistensuon luonnonsuojelualueen läheisyydessä. Alueella on ulkoilureitti.
maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokka 4).
kulttuuriarvot	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
infrakohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät. Kyläalueet ovat muodostuneet yleisientien varteen.

Alueen indeksi	AT-4
Alueen nimi	Lankila

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
	Suunnittelussa noudatetaan maaseutualueiden rakennustapaohjetta. Kyläalueella asutuksen täydennysrakentaminen hoidetaan suunnittelutarveratkaisumenettelyllä.
kaavoitus	
liikenne	Täydennysrakentamisessa tulee huomioida maantien suoja-alue, liittymismahdollisuudet ja näkemät. Liikenneympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
julkiset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle.
kulttuuriarvot	
pohjavesi, hulevedet	
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	AT-5
Alueen nimi	Pihtilänmäki

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma. Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella. Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>KYLÄALUE</p> <p>Alue on tarkoitettu kylämäisen rakentamisen alueeksi. Kyläalueelle voi sijoittua asumista, maatalojen talouskeskuksia, vapaa-ajanasuntoja, palveluita ja sellaisia työ- ja liiketiloja, joista ei aiheudu ympäristöön melua, tärinää, ilman pilaantumista, raskasta liikennettä tai muuta näihin verrattavia haittoja. Sisältää maisemallisesti arvokkaita peltoalueita. Suunnittelutarvealue. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloiesta	Taajaman tuntumassa sijaitseva alue, jossa on vanhaa rakennettua kyläaluetta pihapiireineen ja maatalousrakennuksineen. Pihtilänmäki sijaitsee pienellä kummulla peltoaukean keskellä ja alueella sijaitsee toiminnassa olevia maatiloja, joiden elinkeinona on maanviljely ja karjatalous. Heinjoentien varressa harjoitetaan hevostaloutta ja maanviljelyä.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Heinjoentien varressa on kaupungin omistamaa maata, jossa täydennysrakentaminen on mahdollista.
asukasluku	Asukkaita on noin 40
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
maisema- ja luontoarvot	Alue on maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta.
kulttuuriarvot	
Hiljaiset alueet ja melu	
infrakohteet	

Alueen indeksi	AT-5
Alueen nimi	Pihtilänmäki

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee lähellä rautatietä ja valtatieä 12. Alue sijaitsee lähellä Villähteen rautatieasemaa.

SUUNNITTELUOHJE	
	Suunnittelussa noudatetaan maaseutualueiden rakennustapaohjetta. Kyläalueella asutuksen täydennysrakentaminen hoidetaan suunnittelutarveratkaisumenettelyllä.
kaavoitus	
liikenne	Liikenneympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, lasten turvallisiin koulumatkoihin sekä rautatieaseman saavutettavuuteen.
julkiset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
kulttuuriarvot	
pohjavesi, hulevedet	
infrakohteet	Olemassa olevat ja uudet kiinteistöt tulisi saada liitettyä kunnallistekniikkaan. Kunnallistekninen verkosto on Heinämaantien länsipuolella.
erityistä	

Alueen indeksi	AT-6
Alueen nimi	Pensuo-Tapiola-Hokkara

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma. Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella. Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>KYLÄALUE</p> <p>Alue on tarkoitettu kylämäisen rakentamisen alueeksi. Kyläalueelle voi sijoittua asumista, maatalojen talouskeskuksia, vapaa-ajanasuntoja, palveluita ja sellaisia työ- ja liiketiloja, joista ei aiheudu ympäristöön melua, tärinää, ilman pilaantumista, raskasta liikennettä tai muuta näihin verrattavia haittoja. Sisältää maisemallisesti arvokkaita peltoalueita. Suunnittelutarvealue. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloista	<p>Alueella sijaitsee haja-asutusalueen pientaloja pihapiireineen ja maatalousrakennuksineen. Alueella harjoitetaan maa- ja metsätaloutta. Pensuon alue on alun perin pääosin karjalaisen siirtoväen asuttama alue. Asutustilat sijoitettiin Heinämaantien ja Pensuontien sekä niistä erkautuvien pikkuteiden varsille laajoja peltoaukeita täplittämään.</p> <p>Rakennukset ovat jälleenrakennuskaudelle tyypillisiä asevelitaloja. Pihapiireissä on jäljellä myös talousrakennuksia. Tapiolan kartanon päärakennus on siirretty nykyiselle paikalleen 1800-luvun puolivälissä. Rakennus oli alun perin Erstan kartanon voutin asuintalo.</p>
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on täydennysrakentamisen mahdollisuuksia.
asukasluku	Asukkaita on noin 170
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
maisema- ja luontoarvot	Alue on maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita.
kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
infrakohteet	Alueella on osittain kunnallistekniikka. Kyläalue on muodostunut yleisntien varteen.

Alueen indeksi	AT-6
Alueen nimi	Pensuo-Tapiola-Hokkara

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
	Suunnittelussa noudatetaan maaseutualueiden rakennustapaohjetta. Kyläalueella asutuksen täydennysrakentaminen hoidetaan suunnittelutarveratkaisumenettelyllä.
kaavoitus	
liikenne	Täydennysrakentamisessa tulee huomioida maantien suoja-alue, liittymismahdollisuudet ja näkemät. Liikenneympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
julkiset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
pohjavesi, hulevedet	
infrakohteet	Olemassa olevat ja uudet kiinteistöt tulisi saada liitettyä kunnallistekniikkaan.
erityistä	

Alueen indeksi	AT-7
Alueen nimi	Haravakylä

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma. Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella. Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>KYLÄALUE</p> <p>Alue on tarkoitettu kylämäisen rakentamisen alueeksi. Kyläalueelle voi sijoittua asumista, maatalojen talouskeskuksia, vapaa-ajanasuntoja, palveluita ja sellaisia työ- ja liiketiloja, joista ei aiheudu ympäristöön melua, tärinää, ilman pilaantumista, raskasta liikennettä tai muuta näihin verrattavia haittoja. Sisältää maisemallisesti arvokkaita peltoalueita. Suunnittelutarvealue. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
AT	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloista	Taajaman tuntumassa sijaitseva kyläalue, jossa on tiivistä asumista. Haravakylä sijaitsee rautatien eteläpuolella pitkän, peltojen halki kulkevan maantien molemmin puolin. Taloryhmä on suhteellisen tiivis, lähellä maantietä. Haravakylässä on vanhoja, hyvin säilyneitä tilakeskuksia, mutta myös vahvasti uudistettuja ja uusia rakennuksia. Oma kerrostumansa ovat asutustilat, joita sodan jälkeen lohkottiin Erstan kartanon maista. Vanhimpia taloja edustaa kantatila Peltö-Sipilä, jonka entisen päärakennuksen kerrotaan olleen vuodelta 1805.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on täydennysrakentamisen mahdollisuuksia.
asukasluku	Asukkaita on noin 120
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 4).
	Alue on maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita.
kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
infrakohteet	Alueella on osittain kunnallistekniikka.

Alueen indeksi	AT-7
Alueen nimi	Haravakylä

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee lähellä rautatietä ja valtatieä 12.

SUUNNITTELUOHJE	
	Suunnittelussa noudatetaan maaseutualueiden rakennustapaohjetta. Kyläalueella asutuksen täydennysrakentaminen hoidetaan suunnittelutarveratkaisumenettelyllä.
kaavoitus	
liikenne	Täydennysrakentamisessa tulee huomioida maantien suoja-alue, liittymismahdollisuudet ja näkemät. Liikenneympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin. Rautatien ja valtatieen melualue tulee ottaa huomioon.
julkiset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
pohjavesi, hulevedet	
infrakohteet	Olemassa olevat ja uudet kiinteistöt tulisi saada liitettyä kunnallistekniikkaan.
erityistä	

Alueen indeksi	AT-8
Alueen nimi	Notko

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma. Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella. Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>KYLÄALUE</p> <p>Alue on tarkoitettu kylämäisen rakentamisen alueeksi. Kyläalueelle voi sijoittua asumista, maatalojen talouskeskuksia, vapaa-ajanasuntoja, palveluita ja sellaisia työ- ja liiketiloja, joista ei aiheudu ympäristöön melua, tärinää, ilman pilaantumista, raskasta liikennettä tai muuta näihin verrattavia haittoja. Sisältää maisemallisesti arvokkaita peltoalueita. Suunnittelutarvealue. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
AT	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloiesta	Notkon alue sijaitsee rautatien eteläpuolella pitkän viivasuoran, peltojen halki kulkevan tien molemmin puolin. Alueella sijaitsee sodan jälkeen erotettuja evakkotiloja. Notkon rakennuskanta on pääosin peräisin 1940- ja 1950-luvulta. Alueella sijaitsee useampia pieniä hevostiloja. Avara peltomaisema rajautuu junarataan ja metsäselänteeseen.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on täydennysrakentamisen mahdollisuuksia.
asukasluku	Asukkaita on noin 50
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 4).
	Alue on maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita.
kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
infrakohteet	Alueella on osittain kunnallistekniikka.

Alueen indeksi	AT-8
Alueen nimi	Notko

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	<p>Alueella on merkittävä hulevesireitti/merkittävä avoimena säilytettävä oja.</p> <p>Alue sijaitsee lähellä rautatietä ja valtatieä 12.</p>

SUUNNITTELUOHJE	
	Suunnittelussa noudatetaan maaseutualueiden rakennustapaohjetta. Kyläalueella asutuksen täydennysrakentaminen hoidetaan suunnittelutarveratkaisumenettelyllä.
kaavoitus	
liikenne	Täydennysrakentamisessa rautatien ja valtatiealue tulee ottaa huomioon.
julkiset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.</p>
kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
pohjavesi, hulevedet	Alueella sijaitsevan avouoman säilyminen tulee turvata.
infrakohteet	Olemassa olevat ja uudet kiinteistöt tulisi saada liitettyä kunnallistekniikkaan.
erityistä	

Alueen indeksi	AT-9
Alueen nimi	Risala

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisen alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma. Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella. Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>KYLÄALUE</p> <p>Alue on tarkoitettu kylämäisen rakentamisen alueeksi. Kyläalueelle voi sijoittua asumista, maatalojen talouskeskuksia, vapaa-ajanasuntoja, palveluita ja sellaisia työ- ja liiketiloja, joista ei aiheudu ympäristöön melua, tärinää, ilman pilaantumista, raskasta liikennettä tai muuta näihin verrattavia haittoja. Sisältää maisemallisesti arvokkaita peltoalueita. Suunnittelutarvealue. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloista	Risalan alue on Uudenkylän taajaman jatkeena ja rajautuu asemakaava-alueeseen. Alueella sijaitsee hajakarakennusalueen pietaaloja talousrakennuksineen.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on täydennysrakentamisen mahdollisuuksia.
asukasluku	Asukkaita on noin 30
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
maisema- ja luontoarvot	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokka 4).</p> <p>Alueella kulkee paikallinen ekologinen yhteys.</p>
kulttuuriarvot	
Hiljaiset alueet ja melu	
infrakohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät. Viereisellä asemakaava-alueella on kunnallistekniikka.

Alueen indeksi	AT-9
Alueen nimi	Risala

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella. Alue sijaitsee lähellä rautatietä ja valtatieä 12.

SUUNNITTELUOHJE	
	Suunnittelussa noudatetaan maaseutualueiden rakennustapaohjetta. Kyläalueella asutuksen täydennysrakentaminen hoidetaan suunnittelutarveratkaisumenettelyllä.
kaavoitus	Alueella noudatetaan Uudenkylän osayleiskaavan merkintöjä ja määräyksiä.
liikenne	Täydennysrakentamisessa rautatien ja valtatieen melualue tulee ottaa huomioon.
julkiset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
kulttuuriarvot	
pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
infrakohteet	Olemassa olevat ja uudet kiinteistöt tulisi saada liitettyä kunnallistekniikkaan.
erityistä	

Alueen indeksi	AT-10
Alueen nimi	Uusikylä

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma. Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella. Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>KYLÄALUE</p> <p>Alue on tarkoitettu kylämäisen rakentamisen alueeksi. Kyläalueelle voi sijoittua asumista, maatalojen talouskeskuksia, vapaa-ajanasuntoja, palveluita ja sellaisia työ- ja liiketiloja, joista ei aiheudu ympäristöön melua, tärinää, ilman pilaantumista, raskasta liikennettä tai muuta näihin verrattavia haittoja. Sisältää maisemallisesti arvokkaita peltoalueita. Suunnittelutarvealue. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloista	Alueella sijaitsee haja-asutusalueen pientaloja pihapiireineen ja maatalousrakennuksineen. Taajaman läheisyydessä sijaitseva vanha keskiaikainen kyläalue, joka sijoittui Ylisen Viipurintien haarojen välisen yhdystien varteen, Salpausselän reunamuodostuman pohjoispuolelle. Yksi vanhimmista säilyneistä rakennuksista 1820-luvulta oleva Sipilän rustholli. Kyläalueella on yhä vanhoja tiloja ja jonkin verran uudisrakentamista. Alueella harjoitetaan maataloutta.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on voimassa Uudenkylän osayleiskaava. Alueella on täydennysrakentamisen mahdollisuuksia.
asukasluku	Asukkaita on noin 60
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
maisema- ja luontoarvot	<p>Alueella kulkee paikallinen ekologinen yhteys.</p> <p>Alue on maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita.</p>
kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
infrakohteet	Alueella on osittain kunnallistekniikka.

Alueen indeksi	AT-10
Alueen nimi	Uusikylä

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
	Suunnittelussa noudatetaan maaseutualueiden rakennustapaohjetta. Kyläalueella asutuksen täydennysrakentaminen hoidetaan suunnittelutarveratkaisumenettelyllä.
kaavoitus	Alueella noudatetaan Uudenkylän osayleiskaavan merkintöjä ja määräyksiä.
liikenne	Täydennysrakentamisessa tulee huomioida maantien suoja-alue, liittymismahdollisuudet ja näkemät. Liikenneympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
julkiset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
infrakohteet	Olemassa olevat ja uudet kiinteistöt tulisi saada liitettyä kunnallistekniikkaan.
erityistä	

Alueen indeksi	AT-11
Alueen nimi	Toivonoja

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytettävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma. Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella. Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>KYLÄALUE</p> <p>Alue on tarkoitettu kylämäisen rakentamisen alueeksi. Kyläalueelle voi sijoittua asumista, maatalojen talouskeskuksia, vapaa-ajanasuntoja, palveluita ja sellaisia työ- ja liiketiloja, joista ei aiheudu ympäristöön melua, tärinää, ilman pilaantumista, raskasta liikennettä tai muuta näihin verrattavia haittoja. Sisältää maisemallisesti arvokkaita peltoalueita. Suunnittelutarvealue. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatilastoista	Toivonojan kartano ja tilakeskus sijaitsee Sylvöjärven rannalla. Kartano tilakeskukseen kuuluu useita rakennuksia kuten väentupa, talli ja navetta.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on voimassa Uudenkylän osayleiskaava.
asukasluku	Asukkaita on alle 10
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
maisema- ja luontoarvot	Alue on maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita.
kulttuuriarvot	Toivonojan kartano on sekä valtakunnallisesti (RKY) että maakunnallisesti (MARY) arvokas rakennettu kulttuuriympäristö.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
infrakohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät.

Alueen indeksi	AT-11
Alueen nimi	Toivonoja

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
	Suunnittelussa noudatetaan maaseutualueiden rakennustapaohjetta. Lisärakentaminen hoidetaan suunnittelutarveratkaisu- tai poikkeamislupamenettelyllä.
kaavoitus	Alueella noudatetaan Uudenkylän osayleiskaavan merkintöjä ja määräyksiä.
liikenne	
julkiset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
pohjavesi, hulevedet	
infrakohteet	
erityistä	Kohdetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä Päijät-Hämeen alueellisen vastuumuseon lausunto.

Alueen indeksi	AT-12
Alueen nimi	Arrajoki

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma. Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella. Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>KYLÄALUE</p> <p>Alue on tarkoitettu kylämäisen rakentamisen alueeksi. Kyläalueelle voi sijoittua asumista, maatalojen talouskeskuksia, vapaa-ajanasuntoja, palveluita ja sellaisia työ- ja liiketiloja, joista ei aiheudu ympäristöön melua, tärinää, ilman pilaantumista, raskasta liikennettä tai muuta näihin verrattavia haittoja. Sisältää maisemallisesti arvokkaita peltoalueita. Suunnittelutarvealue. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
AT	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloista	Arrajoen kartanon alue sijoittuu Sylvöjärven koillisrannalle, josta Arrajoki laskee Arrajärveen. Sen pohjoispuolella sijaitsee Arrajoen kylätontti. Kartano perustettiin vuonna 1651, jolloin se tunnettiin Jokelana. Kartanon päärakennus on tuhoutunut palossa vuonna 1948 ja nykyinen rakennus on rakennettu vanhan kivijalan päälle. Kartanoon liittyneistä rakennuksista nykyään ovat jäljellä aitta, kuivuri, kaksi työväen asuinrakennusta, kivikellari ja mankelihuone.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on voimassa Uudenkylän osayleiskaava.
asukasluku	Asukkaita on alle 10
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
maisema- ja luontoarvot	Alue on maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita.
kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY). Alueella on muinaismuistokohteita.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
infrakohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät.

Alueen indeksi	AT-12
Alueen nimi	Arrajoki

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
	Suunnittelussa noudatetaan maaseutualueiden rakennustapaohjetta. Lisärakentaminen hoidetaan suunnittelutarveratkaisu- tai poikkeamislupamenettelyllä.
kaavoitus	Alueella noudatetaan Uudenkylän osayleiskaavan merkintöjä ja määräyksiä.
liikenne	
julkiset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
pohjavesi, hulevedet	
infrakohteet	
erityistä	Kohdetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä Päijät-Hämeen alueellisen vastuumuseon lausunto.

Alueen indeksi	AT-13
Alueen nimi	Immilä

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma. Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella. Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>KYLÄALUE</p> <p>Alue on tarkoitettu kylämäisen rakentamisen alueeksi. Kyläalueelle voi sijoittua asumista, maatalojen talouskeskuksia, vapaa-ajanasuntoja, palveluita ja sellaisia työ- ja liiketiloja, joista ei aiheudu ympäristöön melua, tärinää, ilman pilaantumista, raskasta liikennettä tai muuta näihin verrattavia haittoja. Sisältää maisemallisesti arvokkaita peltoalueita. Suunnittelutarvealue. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloista	Immilän kyläalue sijoittuu pääosin Ruuhijärvestä Sylvöjärveen laskevan Immilänjoen varrelle. Kyläalueelle sijoittuu haja-asutuspaikkoja ja toiminnassa olevia maatiloja. Kyläalueella on myös lypsykarjatila, jossa on lehmien lisäksi myös lampaista. Immilänjoen varrella on sijainnut useita myllyjä, joista Immilän kylän yhteismylly on edelleen olemassa. Maakunnallisesti arvokas ympäristö on pienipiirteistä kumpuilevaa viljelymaisemaa, jota rajaavat metsäiset karut kallioselänteet.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on voimassa Uudenkylän osayleiskaava.
asukasluku	Asukkaita on noin 30
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
maisema- ja luontoarvot	Alue on maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita.
kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY, MARY, LaRY). Alueella on muinaismuistokohteita.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
infrakohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät.

Alueen indeksi	AT-13
Alueen nimi	Immilä

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
	Suunnittelussa noudatetaan maaseutualueiden rakennustapaohjetta. Lisärakentaminen hoidetaan suunnittelutarveratkaisu- tai poikkeamislupamenettelyllä.
kaavoitus	Alueella noudatetaan Uudenkylän osayleiskaavan merkintöjä ja määräyksiä.
liikenne	Liikenneympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
julkiset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
pohjavesi, hulevedet	
infrakohteet	
erityistä	Kohdetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä Päijät-Hämeen alueellisen vastuumuseon lausunto.

Alueen indeksi	AT-14
Alueen nimi	Vehkosilta

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma. Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella. Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>KYLÄALUE</p> <p>Alue on tarkoitettu kylämäisen rakentamisen alueeksi. Kyläalueelle voi sijoittua asumista, maatalojen talouskeskuksia, vapaa-ajanasuntoja, palveluita ja sellaisia työ- ja liiketiloja, joista ei aiheudu ympäristöön melua, tärinää, ilman pilaantumista, raskasta liikennettä tai muuta näihin verrattavia haittoja. Sisältää maisemallisesti arvokkaita peltoalueita. Suunnittelutarvealue. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
AT	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloiesta	Tiivis kyläalue yleisen maantien varressa. Alueella sijaitsee haja-asutusalueen pientaloja pihapiireineen ja maatalousrakennuksineen. Alueella harjoitetaan maa- ja metsätaloutta.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	
asukasluku	Asukkaita on noin 40
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
infrakohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät.

Alueen indeksi	AT-14
Alueen nimi	Vehkosilta

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
	Suunnittelussa noudatetaan maaseutualueiden rakennustapaohjetta. Kyläalueella asutuksen täydennysrakentaminen hoidetaan suunnittelutarveratkaisumenettelyllä.
kaavoitus	
liikenne	Täydennysrakentamisessa tulee huomioida maantien suoja-alue, liittymismahdollisuudet ja näkemät. Liikenneympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
julkiset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	
pohjavesi, hulevedet	
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	AT-15
Alueen nimi	Kumia

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma. Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella. Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>KYLÄALUE</p> <p>Alue on tarkoitettu kylämäisen rakentamisen alueeksi. Kyläalueelle voi sijoittua asumista, maatalojen talouskeskuksia, vapaa-ajanasuntoja, palveluita ja sellaisia työ- ja liiketiloja, joista ei aiheudu ympäristöön melua, tärinää, ilman pilaantumista, raskasta liikennettä tai muuta näihin verrattavia haittoja. Sisältää maisemallisesti arvokkaita peltoalueita. Suunnittelutarvealue. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
AT	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloiesta	Kyläalue sijaitsee kahden maantien risteysalueen tuntumassa, liikuntakeskus Pajulahden läheisyydessä. Kumian kylämäellä sijaitsevaa Ahlaisten tilaa alettiin vuonna 1920 lohkomaa pientiloiksi ja teiden risteysalueelle muodostui tiiviimpää asuinrakentamista. Kyläalueelle sijoittuu myös Yläisten tila ja Kumian mylly ympäristöineen. Iso-Kukkasen ja Salajärven rannalla on loma-asutusta.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	
asukasluku	Asukkaita on noin 30
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	Alueen läpi kulkee melontareitti. Liikuntakeskus Pajulahti sijaitsee kyläalueen läheisyydessä.
maisema- ja luontoarvot	Alueella kulkee maakunnallinen ekologinen yhteys.
kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY, MARY, LaRY). Alueella on muinaismuistokohde.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
infrakohteet	Alueella on kunnallistekniikan runkolinja.

Alueen indeksi	AT-15
Alueen nimi	Kumia

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
	Suunnittelussa noudatetaan maaseutualueiden rakennustapaohjetta. Kyläalueella asutuksen täydennysrakentaminen hoidetaan suunnittelutarveratkaisumenettelyllä.
kaavoitus	
liikenne	Täydennysrakentamisessa tulee huomioida maantien suoja-alue, liittymismahdollisuudet ja näkemät. Liikenneympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
julkiset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
pohjavesi, hulevedet	
infrakohteet	Kunnallistekniikan runkolinja-alueilla olemassa olevat ja uudet rakennuspaikat tulisi liittää vesi- ja viemäriverkostoon.
erityistä	Kumian myllyn aluetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä Päijät-Hämeen alueellisen vastuumuseon lausunto.

Alueen indeksi	AT-16
Alueen nimi	Ruuhijärvi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytettävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma. Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella. Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>KYLÄALUE</p> <p>Alue on tarkoitettu kylämäisen rakentamisen alueeksi. Kyläalueelle voi sijoittua asumista, maatalojen talouskeskuksia, vapaa-ajanasuntoja, palveluita ja sellaisia työ- ja liiketiloja, joista ei aiheudu ympäristöön melua, tärinää, ilman pilaantumista, raskasta liikennettä tai muuta näihin verrattavia haittoja. Sisältää maisemallisesti arvokkaita peltoalueita. Suunnittelutarvealue. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloista	<p>Alue on vanhaa rakennettua kyläaluetta pihapiireineen ja maatalousrakennuksineen. Kylä on syntynyt kallio- ja harjuselänteiden väliin Ruuhijärven luoteispuolelle. Maankäytön historiallinen jatkuvuus näkyy Ruuhijärven maalaiskylän kumpuilevassa viljelymaisemassa. Alueen mutkittelevat ja maaston muotoja mukailevat vanhat tielinjaukset ovat säilyneet pitkälti vanhoilla reiteillään ja kylän julkiset rakennukset ovat keskittyneet tienristeyksen läheisyyteen. Alueella on maa- ja metsätaloustiloja, sekä karjatila. Ruuhijärven rannalla on runsaasti loma-asutusta.</p>
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on täydennysrakentamisen mahdollisuuksia.
asukasluku	Asukkaita on noin 60
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	Kylällä on seurojentalo.
maisema- ja luontoarvot	Alue on maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta.
kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY). Alueella on muinaismuistokohteita.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
infrakohteet	Alueella on kunnallistekniikan runkolinja.

Alueen indeksi	AT-16
Alueen nimi	Ruuhijärvi

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
	Suunnittelussa noudatetaan maaseutualueiden rakennustapaohjetta. Kyläalueella asutuksen täydennysrakentaminen hoidetaan suunnittelutarveratkaisumenettelyllä.
kaavoitus	
liikenne	Täydennysrakentamisessa tulee huomioida maantien suoja-alue, liittymismahdollisuudet ja näkemät. Liikenneympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
julkiset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
infrakohteet	Kunnallistekniikan runkolinja-alueilla olemassa olevat ja uudet rakennuspaikat tulisi liittää vesi- ja viemäriverkostoon.
erityistä	

Alueen indeksi	AT-17
Alueen nimi	Järvinen

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma. Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella. Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>KYLÄALUE</p> <p>Alue on tarkoitettu kylämäisen rakentamisen alueeksi. Kyläalueelle voi sijoittua asumista, maatalojen talouskeskuksia, vapaa-ajanasuntoja, palveluita ja sellaisia työ- ja liiketiloja, joista ei aiheudu ympäristöön melua, tärinää, ilman pilaantumista, raskasta liikennettä tai muuta näihin verrattavia haittoja. Sisältää maisemallisesti arvokkaita peltoalueita. Suunnittelutarvealue. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
AT	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloista	Järvinen on Ruuhijärven siirtokylä, joka on muodostunut 1650-luvulla keskiaikaisten teiden risteykseen. Ylisen Viipurintien pohjoisempi linjaus kulki Järvisen kylän kautta Vierumäeltä Vuolteenkoskelle. Järvisistä haarautui yhdystie Uuteenkylään, kohti Ylisen Viipurintien eteläistä linjausta. Järvisen rakennuskanta on melko yhtenäistä ja kyläkuvaava täydentävät vanhat riihet muut yksittäiset hirsirakennukset. Kylän vanhimpia rakennuksia ovat Pälli-Lampilan päärakennus vuodelta 1810 ja Hirvelän asuinrakennus vuodelta 1860. Alueella on haja-asutusta ja maa- ja metsätiloja.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	
asukasluku	Asukkaita on noin 20
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
maisema- ja luontoarvot	Alue on maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita.
kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY). Alueella on muinaismuistokohteita.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
infrakohteet	Alueella on kunnallistekniikan runkolinja.

Alueen indeksi	AT-17
Alueen nimi	Järvinen

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
	Suunnittelussa noudatetaan maaseutualueiden rakennustapaohjetta. Kyläalueella asutuksen täydennysrakentaminen hoidetaan suunnittelutarveratkaisumenettelyllä.
kaavoitus	
liikenne	Täydennysrakentamisessa tulee huomioida maantien suoja-alue, liittymismahdollisuudet ja näkemät. Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
julkiset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
infrakohteet	Kunnallistekniikan runkolinja-alueilla olemassa olevat ja uudet rakennuspaikat tulisi liittää vesi- ja viemäriverkostoon.
erityistä	

Alueen indeksi	AT-18
Alueen nimi	Seesta-Luhtaanmaa

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma. Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella. Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>KYLÄALUE</p> <p>Alue on tarkoitettu kylämäisen rakentamisen alueeksi. Kyläalueelle voi sijoittua asumista, maatalojen talouskeskuksia, vapaa-ajanasuntoja, palveluita ja sellaisia työ- ja liiketiloja, joista ei aiheudu ympäristöön melua, tärinää, ilman pilaantumista, raskasta liikennettä tai muuta näihin verrattavia haittoja. Sisältää maisemallisesti arvokkaita peltoalueita. Suunnittelutarvealue. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
AT	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloista	Nauhmainen kyläalue, joka tukeutuu tienvarsiasutukseen. Alueella on haja-asutusta ja Seestanjoen rannalla loma-asutusta. Tihein asutus on Seestan myllyn läheisyydessä.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on täydennysrakentamisen mahdollisuuksia.
asukasluku	Asukkaita on noin 80
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 4).
kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY). Alueella on muinaismuistokohteita.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
infrakohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät.

Alueen indeksi	AT-18
Alueen nimi	Seesta-Luhtaanmaa

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	Kyläalue sijoittuu yleisen maantien varteen.

SUUNNITTELUOHJE	
	Suunnittelussa noudatetaan maaseutualueiden rakennustapaohjetta. Kyläalueella asutuksen täydennysrakentaminen hoidetaan suunnittelutarveratkaisumenettelyllä.
kaavoitus	
liikenne	Täydennysrakentamisessa tulee huomioida maantien suoja-alue, liittymismahdollisuudet ja näkemät. Liikenneympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
julkiset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
pohjavesi, hulevedet	
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	AT-19
Alueen nimi	Seestan kartanon alue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma. Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella. Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>KYLÄALUE</p> <p>Alue on tarkoitettu kylämäisen rakentamisen alueeksi. Kyläalueelle voi sijoittua asumista, maatalojen talouskeskuksia, vapaa-ajanasuntoja, palveluita ja sellaisia työ- ja liiketiloja, joista ei aiheudu ympäristöön melua, tärinää, ilman pilaantumista, raskasta liikennettä tai muuta näihin verrattavia haittoja. Sisältää maisemallisesti arvokkaita peltoalueita. Suunnittelutarvealue. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
AT	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloista	Kartanon tilakeskus sijaitsee peltojen keskellä, Kivijärven rannalla, pienen lahdelman pohjukassa. Puinen päärakennus on kaksikerroksinen ja rakennettu vuonna 1824. Kartanopihassa on lisäksi vuonna 1848 rakennettu kaksikerroksinen sivurakennus, väentupa, jota vastaan kohtisuorassa sijaitsee pitkä viidellä pyörökaariovella varustettu aittarivi rajaamassa pihaa. Talouspihassa on mm. vuonna 1836 rakennettu rapattu tiilinen navetta, leivin- ja pyykkitupa, viljamakasiini, autotalli, talli ja sikala. Hieman kauempana kartanokeskuksesta on työväenasuntoja, metsänvartijan talo talousrakennuksineen ja koulu.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	
asukasluku	Asukkaita on alle 10
julkiset palvelut	Seestan koulun tiloissa toimii yksityinen päiväkot.
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
maisema- ja luontoarvot	<p>Alueella kulkee maakunnallinen ekologinen yhteys.</p> <p>Alue on maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita.</p>
kulttuuriarvot	<p>Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY, MARY, LaRY).</p> <p>Alueella on muinaismuistokohde.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	
infrakohteet	Alueella on kunnallistekniikan runkolinja.

Alueen indeksi	AT-19
Alueen nimi	Seestan kartanon alue

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	Kyläalue sijoittuu yleisen maantien varteen ja lähelle valtatieä 4.

SUUNNITTELUOHJE	
	Suunnittelussa noudatetaan maaseutualueiden rakennustapaohjetta. Kyläalueella asutuksen täydennysrakentaminen hoidetaan suunnittelutarveratkaisumenettelyllä.
kaavoitus	
liikenne	Täydennysrakentamisessa tulee huomioida maantien suoja-alue, liittymismahdollisuudet ja näkemät. Liikenneympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin. Valtatien melualue tulee ottaa huomioon.
julkiset palvelut	Lähipalveluiden ympäristön suunnittelussa tulee ottaa huomioon paikan merkitys lapsille ja nuorille.
maisema- ja luontoarvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
pohjavesi, hulevedet	
infrakohteet	Kunnallistekniikan runkolinja-alueilla olemassa olevat ja uudet rakennuspaikat tulisi liittää vesi- ja viemäriverkostoon.
erityistä	Kohdetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä Päijät-Hämeen alueellisen vastuumuseon lausunto.

Alueen indeksi	AT-20
Alueen nimi	Pärnämäki

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma. Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella. Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>KYLÄALUE</p> <p>Alue on tarkoitettu kylämäisen rakentamisen alueeksi. Kyläalueelle voi sijoittua asumista, maatalojen talouskeskuksia, vapaa-ajanasuntoja, palveluita ja sellaisia työ- ja liiketiloja, joista ei aiheudu ympäristöön melua, tärinää, ilman pilaantumista, raskasta liikennettä tai muuta näihin verrattavia haittoja. Sisältää maisemallisesti arvokkaita peltoalueita. Suunnittelutarvealue. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloiesta	Nauhmainen kyläalue, joka tukeutuu tienvarsi-asutukseen. Alueella on haja-asutusta ja Oksjärven rannalla loma-asutusta.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on täydennysrakentamisen mahdollisuuksia.
asukasluku	Asukkaita on alle 10
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
infrakohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät.

Alueen indeksi	AT-20
Alueen nimi	Pärnämäki

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	Kyläalue sijoittuu yleisen maantien varteen.

SUUNNITTELUOHJE	
	Suunnittelussa noudatetaan maaseutualueiden rakennustapaohjetta. Kyläalueella asutuksen täydennysrakentaminen hoidetaan suunnittelutarveratkaisumenettelyllä.
kaavoitus	
liikenne	Täydennysrakentamisessa tulee huomioida maantien suoja-alue, liittymismahdollisuudet ja näkemät. Liikenneympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin. Valtatie 4 melualue tulee ottaa huomioon kyläalueen länsiosissa.
julkiset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	
pohjavesi, hulevedet	
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	AT-21
Alueen nimi	Mäkelä

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma. Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella. Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>KYLÄALUE</p> <p>Alue on tarkoitettu kylämäisen rakentamisen alueeksi. Kyläalueelle voi sijoittua asumista, maatalojen talouskeskuksia, vapaa-ajanasuntoja, palveluita ja sellaisia työ- ja liiketiloja, joista ei aiheudu ympäristöön melua, tärinää, ilman pilaantumista, raskasta liikennettä tai muuta näihin verrattavia haittoja. Sisältää maisemallisesti arvokkaita peltoalueita. Suunnittelutarvealue. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloista	Nauhmainen kyläalue, joka tukeutuu tienvarsi-asutukseen. Alueella on haja-asutusta.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on täydennysrakentamisen mahdollisuuksia.
asukasluku	Asukkaita on noin 110
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
maisema- ja luontoarvot	Alueella kulkee maakunnallinen ekologinen yhteys.
kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
infrakohteet	Alueella on kunnallistekniikan runkolinja.

Alueen indeksi	AT-21
Alueen nimi	Mäkelä

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	Kyläalue sijoittuu yleisen maantien varteen.

SUUNNITTELUOHJE	
	Suunnittelussa noudatetaan maaseutualueiden rakennustapaohjetta. Kyläalueella asutuksen täydennysrakentaminen hoidetaan suunnittelutarveratkaisumenettelyllä.
kaavoitus	
liikenne	Täydennysrakentamisessa tulee huomioida maantien suoja-alue, liittymismahdollisuudet ja näkemät. Liikenneympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin. Valtatie 4 melualue tulee ottaa huomioon.
julkiset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
pohjavesi, hulevedet	
infrakohteet	Kunnallistekniikan runkolinja-alueilla olemassa olevat ja uudet rakennuspaikat tulisi liittää vesi- ja viemäriverkostoon.
erityistä	

Alueen indeksi	AT-22
Alueen nimi	Pyhäntaka

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma. Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella. Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>KYLÄALUE</p> <p>Alue on tarkoitettu kylämäisen rakentamisen alueeksi. Kyläalueelle voi sijoittua asumista, maatalojen talouskeskuksia, vapaa-ajanasuntoja, palveluita ja sellaisia työ- ja liiketiloja, joista ei aiheudu ympäristöön melua, tärinää, ilman pilaantumista, raskasta liikennettä tai muuta näihin verrattavia haittoja. Sisältää maisemallisesti arvokkaita peltoalueita. Suunnittelutarvealue. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).</p>
AT	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloiesta	Laaja kyläalue Alasen ja Kivijärven läheisyydessä. Kylä jatkaa nauhamaista rakennetta maantien varressa Lahdesta Heinlammin jälkeen Vierumäen suuntaan. Kyläalueeseen liittyy myös Kivijärven koulun ympäristö ja Vanajanraitin varren asutus. Vanajanraitti on vuosisatoja vanha maantie. Alueella sijaitsee haja-asutusta ja Alasen, Evatun ja Kivijärven rannoilla loma-asutusta.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on täydennysrakentamisen mahdollisuuksia.
asukasluku	Asukkaita on noin 190
julkiset palvelut	Alueella on julkisia palveluita (alakoulu).
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
infrakohteet	Alueella on kunnallistekniikan runkolinja.

Alueen indeksi	AT-22
Alueen nimi	Pyhäntaka

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	Kyläalue sijoittuu yleisen maantien varteen.

SUUNNITTELUOHJE	
	Suunnittelussa noudatetaan maaseutualueiden rakennustapaohjetta. Kyläalueella asutuksen täydennysrakentaminen hoidetaan suunnittelutarveratkaisumenettelyllä.
kaavoitus	
liikenne	Täydennysrakentamisessa tulee huomioida maantien suoja-alue, liittymismahdollisuudet ja näkemät. Liikenneympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
julkiset palvelut	Lähipalveluiden ympäristön suunnittelussa tulee ottaa huomioon paikan merkitys lapsille ja nuorille.
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
pohjavesi, hulevedet	
infrakohteet	Kunnallistekniikan runkolinja-alueilla olemassa olevat ja uudet rakennuspaikat tulisi liittää vesi- ja viemäriverkostoon.
erityistä	

Alueen indeksi	C-1
Alueen nimi	Ydinkeskusta

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitely Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>KESKUSTATOIMINTOJEN ALUE.</p> <p>Alue varataan keskustatoiminnoille, kuten palveluille, hallinnolle, kaupalle, ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomille työpaikoille ja keskusta-asumiselle. Ensisijainen paikka kaupan suuryksiköille ja palveluille. Maiseman ja rakennetun ympäristön ominaispiirteitä vaalitaan ja rakentamisen tulee olla laadukasta. Katuympäristön ja julkisen tilan suunnittelussa ja viimeistelyssä edistetään monimuotoista kaupunkiluontoa, hulevesien hallintaa sekä kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita. Yksityiskohtaisemmissa suunnitelmissa tulee ottaa huomioon kulttuurihistorialliset selvitykset, Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma ja Lahden hulevesiohjelma.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Alueen asuntokanta sijaitsee miltei kokonaan kerrostaloissa, joita on rakennettu kaikkina Lahden kaupunkina olon vuosikymmeninä.
Kaavavaranto	Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta.
Asukasluku	Alueella on noin 10 800 asukasta
Julkiset palvelut	Alueella on monipuoliset julkiset ja kaupalliset palvelut.
Kaupalliset palvelut	Alueella sijaitsee vähittäiskaupan suuryksikkö.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY, MARY, LaRY).
	Alueella on muinaismuistokohteita.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen arvopuistoja ovat Kaupungintalon puisto, Alatori, Kirkkopuisto ja Erkonpuisto.
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja).
Hiljaiset alueet ja melu	
Pohjavedet, hulevedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella.
	Alue sijaitsee alle 500 metrin päästä pohjavedenottamosta.
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	C-1
Alueen nimi	Ydinkeskusta

SUUNNITTELUOHJE	
Aluekuvaus	
Palvelut	Alueelle toteutetaan kaupungin pääterveysasema, jossa tarjotaan perusterveydenhuollon palveluita. Keskustakaupan isot yksiköt keskitetään ydinkeskustan alueelle ja sopeutetaan ympäristöönsä kooltaan ja u lkoasultaan. Saimaankadun ja Kauppakadun välisiin kortteleihin voidaan tutkia tornitalojen sijoittamista.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Tärkeitä arkkitehtuuripoliittisia teemoja ovat: Keskustan kaupunkimaisema ja kaupunkikuva, maamerkit, näkymät, hyvä suunnittelu ja laadukas rakentaminen, viimeistely katu- ja viherympäristö.
Lapsiystävällisyys	Katu ympäristön suunnittelussa otetaan huomioon lasten itsenäinen liikkuminen kävellen ja pyörällä. Koulujen ja kauppakeskuksen lähiympäristön sekä puistojen merkitys lapsille tärkeinä paikkoina tulee ottaa huomioon suunnittelussa. Varhaiskasvatuksessa käytettävän metsän suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	Kaupunginosapuistoa tulee kehittää erillisen viitesuunnitelman mukaan. Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Pohjavesi ja hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Hulevesitulva-alueet tulee huomioida jatkosuunnittelussa. Alueen hulevesien hallinnan kehittäminen tulee ottaa huomioon asemakaavoituksen, katu- ja kunnallistekniikan parantamisen sekä hankesuunnittelun yhteydessä. Hulevesiverkoston kapasiteettiin tulee hulevesitulvamallinnuksen perusteella kiinnittää erityistä huomiota asemakaavoituksessa, katurakentamisessa ja muissa hankkeissa. Alueella sijaitsevan vesiuoman säilyminen avoimena tulee turvata.
Kasvihuonepäästöt	Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.

Alueen indeksi	C-2
Alueen nimi	Paavola

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitely Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisen alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>KESKUSTATOIMINTOJEN ALUE.</p> <p>Alue varataan keskustatoiminnoille, kuten palveluille, hallinnolle, kaupalle, ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomille työpaikoille ja keskusta-asumiselle. Ensisijainen paikka kaupan suuryksiköille ja palveluille. Maiseman ja rakennetun ympäristön ominaispiirteitä vaalitaan ja rakentamisen tulee olla laadukasta. Katuympäristön ja julkisen tilan suunnittelussa ja viimeistelyssä edistetään monimuotoista kaupunkiluontoa, hulevesien hallintaa sekä kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita. Yksityiskohtaisemmissa suunnitelmissa tulee ottaa huomioon kulttuurihistorialliset selvitykset, Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma ja Lahden hulevesiohjelma.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Alueen asuntokanta on pääosin kerrostaloissa, joista yli puolet on rakennettu 1990–2000-luvuilla. Pienkerrostalotyyppinen rakennuskanta on rakennettu sota-ajan molemmin puolin.
Kaavavaranto	Alueella on asumisen kapasiteettia ja julkisen rakentamisen kapasiteettia.
Asukasluku	Alueella on noin 2400 asukasta.
Julkiset palvelut	Alueella on kouluja ja oppilaitoksia (Lotilan alakoulu, Tiirismaan yläkoulu ja lukio, Kannaksen lukio, Muotoiluinstituutti, Aikuiskoulutuskeskus).
Kaupalliset palvelut	
	Alueella toimii vanhusten palvelukeskuksia.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY, MARY, LaRY).
	Alueella on muinaismuistokohteita.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 3).
Hiljaiset alueet ja melu	
Pohjavedet, hulevedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	C-2
Alueen nimi	Paavola

SUUNNITTELUOHJE	
Aluekuvaus	Alueen täydennysrakentamismahdollisuuksia tutkitaan.
Palvelut	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	Katu ympäristön suunnittelussa otetaan huomioon lasten itsenäinen liikkuminen kävellen ja pyörällä. Koulujen lähiympäristön sekä puistojen merkitys lapsille tärkeinä paikkoina tulee ottaa huomioon suunnittelussa.
Ulkoilu- ja virkistys	Kaupunginosapuistoa tulee kehittää erillisen viitesuunnitelman mukaan. Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Pohjavesi ja hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Hulevesitulva-alueet tulee huomioida jatkosuunnittelussa. Alueen hulevesien hallinnan kehittäminen tulee ottaa huomioon asemakaavoituksen, katu- ja kunnallistekniikan parantamisen sekä hankesuunnittelun yhteydessä. Hulevesiverkoston kapasiteettiin tulee hulevesitulvamallinnuksen perusteella kiinnittää erityistä huomiota asemakaavoituksessa, katurakentamisessa ja muissa hankkeissa. Alueella sijaitsevan vesiuoman säilyminen avoimena tulee turvata.
Kasvihuonepäästöt	Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.

Alueen indeksi	C-3
Alueen nimi	Rautatieaseman/matkakeskuksen ympäristö

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitely Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>KESKUSTATOIMINTOJEN ALUE.</p> <p>Alue varataan keskustatoiminnoille, kuten palveluille, hallinnolle, kaupalle, ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomille työpaikoille ja keskusta-asumiselle. Ensisijainen paikka kaupan suuryksiköille ja palveluille. Maiseman ja rakennetun ympäristön ominaispiirteitä vaalitaan ja rakentamisen tulee olla laadukasta. Katuympäristön ja julkisen tilan suunnittelussa ja viimeistelyssä edistetään monimuotoista kaupunkiluontoa, hulevesien hallintaa sekä kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita. Yksityiskohtaisemmissa suunnitelmissa tulee ottaa huomioon kulttuurihistorialliset selvitykset, Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma ja Lahden hulevesiohjelma.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Lahden matkakeskus sijaitsee alueella.
Kaavavaranto	Alue on suurten muutosten ja laajan kehittämisen kohteena.
Asukasluku	Alueella on noin 230 asukasta.
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY, MARY, LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Pohjavedet, hulevedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella.
	Alue sijaitsee alle 500 metrin päästä pohjavedenottomasta.
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	C-3
Alueen nimi	Rautatieaseman/matkakeskuksen ympäristö

SUUNNITTELUOHJE	
Aluekuvaus	Alueelle laaditaan uusia asumisen ja elinkeinoelämän kortteleiden asemakaavoja vuoteen 2030 mennessä. Alueen asemakaavoituksessa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon alueen sijainti Lahden maiseman, imagon ja identiteetin kannalta tärkeällä paikalla Salpausselän ja Radiomäen etelärinteellä. Radiomäen eteläpuolelle voidaan osoittaa tehokasta rakentamista siten, että Salpausselän ja Radiomäen silhuetti säilyy ehjänä. Rakentamisessa tulee suuntautua etelään ja muodostaa katutilaa Mannerheiminkadun puolelle. Terassirakentamisella on tavoite luoda tehokkaalla rakentamisella vihreä ilme kaukomaisemassa.
	Aluetta kehitetään ekologisen ja resurssitehokkaan rakennetun ympäristön pilottialueena.
	Kaikki uudisrakennukset ovat matala- tai lähes nollaenergiarakennuksia vuodesta 2020 lähtien.
	Alueen kaupalliset palvelut keskitetään matkakeskuksen läheisyyteen.
Palvelut	Matkakeskusta palvelevia pysäköintilaitoksia sijoitetaan radan eteläpuolelle, Uudenmaankadun itäpuolelle enintään 300 m etäisyydelle matkakeskuksesta.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen asemakaavoituksessa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon alueen sijainti Lahden maiseman, imagon ja identiteetin kannalta tärkeällä paikalla Salpausselän ja Radiomäen etelärinteellä.
Lapsiystävällisyys	Katu ympäristön suunnittelussa otetaan huomioon lasten itsenäinen liikkuminen kävellen ja pyörällä. Koulujen lähiympäristön sekä puistojen merkitys lapsille tärkeinä paikkoina tulee ottaa huomioon suunnittelussa. Varhaiskasvatuksessa käytettävän metsän suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnon ympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	Kaupunginosapuistoa tulee kehittää erillisen viitesuunnitelman mukaan. Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Pohjavesi ja hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Hulevesitulva-alueet tulee huomioida jatkosuunnittelussa. Alueen hulevesien hallinnan kehittäminen tulee ottaa huomioon asemakaavoituksen, katu- ja kunnallistekniikan parantamisen sekä hankesuunnittelun yhteydessä. Hulevesiverkoston kapasiteettiin tulee hulevesitulvamallinnuksen perusteella kiinnittää erityistä huomiota asemakaavoituksessa, katurakentamisessa ja muissa hankkeissa. Alueella sijaitsevan vesiuoman säilyminen avoimena tulee turvata.
Kasvihuonepäästöt	Suunnitelmien vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen käyttöön sekä ekosysteempipalvelujen toimintaedellytyksiin arvioidaan tehtävään soveltuvalla työkalulla.

Alueen indeksi	C-4
Alueen nimi	Kartano, Kariniemi, Ranta-Kartano

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitely Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>KESKUSTATOIMINTOJEN ALUE.</p> <p>Alue varataan keskustatoiminnoille, kuten palveluille, hallinnolle, kaupalle, ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomille työpaikoille ja keskusta-asumiselle. Ensisijainen paikka kaupan suuryksiköille ja palveluille. Maiseman ja rakennetun ympäristön ominaispiirteitä vaalitaan ja rakentamisen tulee olla laadukasta. Katuympäristön ja julkisen tilan suunnittelussa ja viimeistelyssä edistetään monimuotoista kaupunkiluontoa, hulevesien hallintaa sekä kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita. Yksityiskohtaisemmissa suunnitelmissa tulee ottaa huomioon kulttuurihistorialliset selvitykset, Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma ja Lahden hulevesiohjelma.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Alueella sijaitsee Lahden koulutusconsernin kampusalue ja Lahden messukeskus. Asuntokanta on lähes kokonaan kerrostaloissa, joista valtaosa on 1990–2000-lukujen tuotantoa. Kariniemen omakoti-/pienkerrostalot ovat 1940–50 luvuilta.
Kaavavaranto	Alueella on asemakaavoitettuja asuinkortteleita, joita ei vielä ole rakennettu.
Asukasluku	Alueella on noin 3800 asukasta.
Julkiset palvelut	Alueella on koulu (Lahden lyseo).
Kaupalliset palvelut	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, luonnonsuojelulain luontotyyppi, LUMO: luokat 1, 2, 3)
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY, MARY, LaRY).
	Alueella on muinaismuistokohteita.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Pohjavedet, hulevedet	Alue sijaitsee (osittain) pohjavesialueella.
	Alue sijaitsee alle 500 metrin päästä pohjavedenottamosta.
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	C-4
Alueen nimi	Kartano, Kariniemi, Ranta-Kartano

SUUNNITTELUOHJE	
Aluekuvaus	Rantakartanon aluetta on kehitetty ekologisen ja resurssitehokkaan rakennetun ympäristön pilottilueena. Nyt alkaa sen rakentuminen.
	Kaikki uudisrakennukset ovat matala- tai lähes nollaenergiarakennuksia vuodesta 2020 lähtien.
	Ståhlberginkadun kampusaluetta kehitetään yhteistyössä koulutuskonsernin kanssa.
Palvelut	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	Katu ympäristön suunnittelussa otetaan huomioon lasten itsenäinen liikkuminen kävellen ja pyörällä. Koulun lähiympäristön sekä puistojen merkitys lapsille ja nuorille tärkeinä paikkoina tulee ottaa huomioon suunnittelussa. Varhaiskasvatuksessa käytettävän metsän suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	Kaupunginosapuistoa tulee kehittää erillisen viitesuunnitelman mukaan. Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Pohjavesi ja hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Hulevesitulva-alueet tulee huomioida jatkosuunnittelussa. Alueen hulevesien hallinnan kehittäminen tulee ottaa huomioon asemakaavoituksen, katu- ja kunnallistekniikan parantamisen sekä hankesuunnittelun yhteydessä. Hulevesiverkoston kapasiteettiin tulee hulevesitulvamallinnuksen perusteella kiinnittää erityistä huomiota asemakaavoituksessa, katurakentamisessa ja muissa hankkeissa. Alueella sijaitsevan vesiuoman säilyminen avoimena tulee turvata.
Kasvihuonepäästöt	Suunnitelmien vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen käyttöön sekä ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin arvioidaan tehtävään soveltuvalla työkalulla.

Alueen indeksi	C-5
Alueen nimi	Nastonharju

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitely Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisen alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>KESKUSTATOIMINTOJEN ALUE.</p> <p>Alue varataan keskustatoiminnoille, kuten palveluille, hallinnolle, kaupalle, ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomille työpaikoille ja keskusta-asumiselle. Ensisijainen paikka kaupan suuryksiköille ja palveluille. Maiseman ja rakennetun ympäristön ominaispiirteitä vaalitaan ja rakentamisen tulee olla laadukasta. Katuympäristön ja julkisen tilan suunnittelussa ja viimeistelyssä edistetään monimuotoista kaupunkiluontoa, hulevesien hallintaa sekä kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita. Yksityiskohtaisemmissa suunnitelmissa tulee ottaa huomioon kulttuurihistorialliset selvitykset, Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma ja Lahden hulevesiohjelma.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Alue on käytöstä poistunut maa-ainestenottoalue Rakokiven vieressä. Alueelle on mahdollista laajentaa keskustatoimintojen aluetta.
Kaavavaranto	
Asukasluku	
Julkiset palvelut	
Kaupalliset palvelut	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Pohjavedet, hulevedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella.
Kaavatilanne	Alueella on voimassa osayleiskaava: Uudenkylän osayleiskaava.

Alueen indeksi	C-5
Alueen nimi	Nastonharju

SUUNNITTELUOHJE	
Aluekuvaus	Alueelle on mahdollista laajentaa keskustatoimintojen aluetta.
Palvelut	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	Katuympäristön suunnittelussa otetaan huomioon lasten itsenäinen liikkuminen kävellen ja pyörällä. Koulun lähiympäristön sekä puistojen merkitys lapsille ja nuorille tärkeinä paikkoina tulee ottaa huomioon suunnittelussa.
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Pohjavesi ja hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kasvihuonepäästöt	Suunnitelmien vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen käyttöön sekä ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin arvioidaan tehtävään soveltuvalla työkalulla.

Alueen indeksi	C-6
Alueen nimi	Rakokivi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisen alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>KESKUSTATOIMINTOJEN ALUE.</p> <p>Alue varataan keskustatoiminnoille, kuten palveluille, hallinnolle, kaupalle, ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomille työpaikoille ja keskusta-asumiselle. Ensisijainen paikka kaupan suuryksiköille ja palveluille. Maiseman ja rakennetun ympäristön ominaispiirteitä vaalitaan ja rakentamisen tulee olla laadukasta. Katuympäristön ja julkisen tilan suunnittelussa ja viimeistelyssä edistetään monimuotoista kaupunkiluontoa, hulevesien hallintaa sekä kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita. Yksityiskohtaisemmissa suunnitelmissa tulee ottaa huomioon kulttuurihistorialliset selvitykset, Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma ja Lahden hulevesiohjelma.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus ja rakennuskanta	Alue on Nastolan kaupallinen keskusta, jossa sijaitsee kaupallisten palveluiden lisäksi julkisia palveluita.
Kaavavaranto	
Asukasluku	Alueella on noin 600 asukasta.
Julkiset palvelut	Alueella on koulu, päiväkotia, kirjasto ja vanhusten palveluyksikkö.
Kaupalliset palvelut	Alueella on monipuoliset lähipalvelut.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja).
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Pohjavedet, hulevedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella.
	Alue sijaitsee alle 500 metrin päästä pohjavedenottamosta.
Kaavatilanne	Alueella on voimassa osayleiskaava: Uudenkyllän osayleiskaava.

Alueen indeksi	C-6
Alueen nimi	Rakokivi

SUUNNITTELUOHJE	
Aluekuvaus	Aluetta kehitetään monipuolisena lähipalveluja tarjoavana keskustana.
Palvelut	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	Katu ympäristön suunnittelussa otetaan huomioon lasten itsenäinen liikkuminen kävellen ja pyörällä. Koulun lähiympäristön sekä puistojen merkitys lapsille ja nuorille tärkeinä paikkoina tulee ottaa huomioon suunnittelussa. Varhaiskasvatuksessa käytettävän metsän suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Pohjavesi ja hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kasvihuonepäästöt	Suunnitelmien vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen käyttöön sekä ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin arvioidaan tehtävään soveltuvalla työkalulla.

Alueen indeksi	EA-1
Alueen nimi	Luhtaanmaa

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitely Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisen alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	AMPUMARATA-ALUE.
EA	Alueelle saa sijoittaa ampumaratatoimintaa palvelevia rakennuksia ja rakenteita. Asuntojen rakentaminen alueelle on kielletty. Alueella on huolehdittava riittävästä suojauksesta melun leviämistä ja pohjavesien pilaantumista vastaan.

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Nastolan metsästysampujat ry:n ampumarata. Yleiskaavakartalla on osoitettu ampumarata-alueen laskennalliset meluvyöhykkeet: 60 dB ja 65 dB.
Hiljaiset alueet ja melu	Alue sijaitsee äänitasoltaan (alle 40dB) laajalla hiljaisella alueella.

SUUNNITTELUOHJE	Ampumaradan laskennalliselle meluvyöhykkeille (60 dB ja 65 dB) rakennettaessa tai sijoitettaessa muita toimintoja on otettava huomioon ajankohdan ampumaradan melutaso.
------------------------	---

Alueen indeksi	EH-1
Alueen nimi	Mustankallion hautausmaa-alue

<p>YLEISMÄÄRÄYKSET</p> <p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>	
<p>KAAVAMÄÄRÄYS</p> <p>EH</p>	HAUTAUSMAA-ALUE.

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alueella on arkku- ja uurnahautasmaa.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Ulkoilu- ja virkistys	Alue on osa keskeistä kaupunginosapuistoa.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella.

Alueen indeksi	EH-1
Alueen nimi	Mustankallion hautausmaa-alue

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	Kaupunginosapuistoa tulee kehittää erillisen viitesuunnitelman mukaan.
Vedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Muuta huomioitavaa	Arkkuhautausaluetta ei laajenneta.

Alueen indeksi	EH-2
Alueen nimi	Radiomäen vanha hautausmaa-alue

<p>YLEISMÄÄRÄYKSET</p> <p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>	
<p>KAAVAMÄÄRÄYS</p> <p>EH</p>	HAUTAUSMAA-ALUE.

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alueella on arkku- ja uurnahautasmaa.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alue on kaupunkikuvallisesti merkittävä viheralue. Alue on osa valtakunnallisesti arvokasta maisemanähtävyyttä. Alueella on merkittäviä maisema-arvoja. Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.
Ulkoilu- ja virkistys	Alue on osa keskeistä kaupunginosapuistoa.
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella.

Alueen indeksi	EH-2
Alueen nimi	Radiomäen vanha hautausmaa-alue

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset, maisemalliset ja geologiset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	Kaupunginosapuistoa tulee kehittää erillisen viitesuunnitelman mukaan.
Vedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Muuta huomioitavaa	Arkkuhautausaluetta ei laajenneta.

Alueen indeksi	EH-3
Alueen nimi	Salpausselän läntinen hautausmaa-alue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;">EH</div>	HAUTAUSMAA-ALUE.

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alueella on arkku- ja uurnahautasmaa.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	<p>Alue on osa valtakunnallisesti arvokasta maisemanähtävyyttä.</p> <p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p> <p>Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.</p>
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella.

Alueen indeksi	EH-3
Alueen nimi	Salpausselän läntinen hautausmaa-alue

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset ja geologiset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	
Vedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Muuta huomioitavaa	Arkkuhautausaluetta ei laajenneta.

Alueen indeksi	EH-4
Alueen nimi	Levon hautausmaa-alue

<p>YLEISMÄÄRÄYKSET</p> <p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>	
<p>KAAVAMÄÄRÄYS</p> <p>EH</p>	HAUTAUSMAA-ALUE.

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alueella on arkku- ja uurnahautausmaa sekä krematorio.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	<p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p> <p>Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.</p>
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Alueella on pohjavedenottamo.

Alueen indeksi	EH-4
Alueen nimi	Levon hautausmaa-alue

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset ja geologiset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	
Vedet	Alueella sijaitsevan pohjavedenottamon lähisuoja-alueen laajuus ja laajentamistarve tulee arvioida tuoreimpien pohjavettä koskevien selvitysten ja suunnitelmien perusteella.
Muuta huomioitavaa	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon pohjavesi.

Alueen indeksi	EH-5
Alueen nimi	Nastolan hautausmaa-alue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block; margin-top: 5px;">EH</div>	HAUTAUSMAA-ALUE.

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alueella on arkku- ja uurnahautasmaa.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja).
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella.

Alueen indeksi	EH-5
Alueen nimi	Nastolan hautausmaa-alue

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	
Vedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Muuta huomioitavaa	

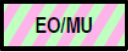
Alueen indeksi	EJ-1
Alueen nimi	Kujala

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitely Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisen alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	JÄTTEENKÄSITTELYALUE.
EJ	Alue varataan maakunnalliselle jätteiden käsittelylle ja loppusijoitukselle.

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Maakunnallinen jätteiden käsittelykeskus, jonne on keskitetty jätteiden hyödyntämis- ja käsittelytoiminnot Päijät-Hämeessä.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja).
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40dB) hiljaisia alueita.
Pohjavesi	Alue sijaitsee alle 500 metrin päästä pohjavedenottamosta.

SUUNNITTELUOHJE	
	Aluetta kehitetään siten, että lähiseudun asutukselle aiheutuvat ajoittaiset hajuhaitat lievenevät.
	Selvitetään hajautetun uusiutuvan energiantuotannon mahdollisuudet ja tuotantotapojen vaikutus maisemaan.
	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.


Alueen indeksi	EO/MU-1
Alueen nimi	Arola

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitely Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS 	<p>MAA-AINESTEN OTTOALUE / MAA- JA METSÄTALOUSHALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISTÄ ULKOILUN OHJAAMISTARVETTA.</p> <p>Maa-aineksen ottoalue, joka toiminnan päätyttyä muuttuu maa- ja metsätaloukselliseksi alueeksi, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta. Pohjavesialueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella niin, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Alueen maisemointi tehdään samanaikaisesti kaivuun edetessä.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Kaksi, vierekkäistä maanottoaluetta Arolassa.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä geologisia arvoja: Salpausselkä
Pohjavedet, hulevedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella.
Kaavatilanne	Alueella on voimassa osayleiskaava: Uudenkylän osayleiskaava.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon Salpausselän reunamuodostuman merkitys maiseman, geologian, pohjaveden, luonnonympäristön, ilmaston, kulttuurihistorian ja virkistyskannalta.
Pohjavedet, hulevedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	Alueella noudatetaan oikeusvaikutteisen osayleiskaavan merkintöjä ja -määryksiä.

Alueen indeksi	E0/T-1
Alueen nimi	Pyhäntaka

Vanha indeksinumero	
Muut kaavamääräykset alueella	
YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA-AINESTEN OTTOALUE / ELINKEINOELÄMÄN ALUE.</p> <p>Maa-aineksen ottoalue, joka toiminnan päätyttyä muuttuu elinkeinoelämän alueeksi. Alueen maisemointi tehdään samanaikaisesti kaivuun edetessä</p>
	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Pyhäntakan maanottoalue.

SUUNNITTELUOHJE	

Alueen indeksi	EO/VR-1
Alueen nimi	Renkomäki

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitely Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisen alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA-AINESTEN OTTOALUE / RETKEILY- JA ULKOILUALUE.</p> <p>Maa-aineksen ottoalue, joka toiminnan päätyttyä muutetaan retkeily- ja ulkoilualueeksi. Pohjavesialueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella niin, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Alueen maisemointi tehdään samanaikaisesti kaivuun edetessä.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Renkomäen soranottoalue, joka rajautuu yleiskaavan A-alueeseen.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja. Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40dB) hiljaisia alueita.
Pohjavedet, hulevedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella. Alue sijaitsee alle 500 metrin päästä pohjavedenottamosta.
Kaavatilanne	Alueella on voimassa osayleiskaava: Miekkiön-Renkomäen-Ämmälän osayleiskaava.

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset, maisemalliset ja geologiset arvot.
Ulkoilu ja virkistys	Toiminnan päätyttyä alue muutetaan retkeily ja ulkoilualueeksi, jolla maisema ja luonnonarvoja tulee vaalia. Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Pohjavedet, hulevedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Alueella sijaitsevan pohjavedenottamon lähisuoja-alueen laajuus ja laajentamistarve tulee arvioida tuoreimpien pohjavettä koskevien selvitysten ja suunnitelmien perusteella.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen merkitys suojaviheralueena.
Kaavatilanne	Alueella noudatetaan osayleiskaavan määräyksiä.

Alueen indeksi	EP-1
Alueen nimi	Terrikallio

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitely Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyksalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	PUOLUSTUSVOIMIEN ALUE.
<div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;">EP</div>	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Puolustusvoimien Terrikallion varastoalue Yleiskaavakartalla on osoitettu puolustusvoimien alueen suojavyöhyke.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40dB) hiljaisia alueita.
Kaavatilanne	Alueella on voimassa osayleiskaava: Uudenkylän osayleiskaava.

SUUNNITTELUOHJE	
	Puolustusvoimien alueen suojavyöhykettä koskee seuraava kaavamääräys. Puolustusvoimien varastoalue. Alueella todennäköisesti heitteitä tai räjähteiden osia. Aina ennen maanrakennustöitä tulee ottaa yhteys Puolustusvoimiin riskianalyysiä varten. Rakennus- ym. töitä tehdessä tulee huomioida alueella ja läheisyydessä mahdollisesti kulkevat puolustusvoimien kaapeliliinjat. Alueelle kohdistuvista hankkeista tulee pyytää Puolustusvoimien lausunto.
Kaavatilanne	Alueella noudatetaan oikeusvaikutteisen osayleiskaavan merkintöjä- ja määräyksiä.

Alueen indeksi	ET-1
Alueen nimi	Mukkula

Vanha indeksinumero	ET-2
Muut kaavamääräykset alueella	
YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	YHDYSKUNTATEKNISEN HUOLLON ALUE.
ET	Alue varataan yhdyskuntateknisen huollon toimitiloille kuten voimalaitoksille, sähköasemille, lämpökeskuksille ja jätevedenpuhdistamoille.

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alueella on lämpökeskus.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Liikenne	

SUUNNITTELUOHJE	
Aluekuvaus	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	

Alueen indeksi	ET-2
Alueen nimi	Kytölä

Vanha indeksinumero	ET-3
Muut kaavamääräykset alueella	
YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	YHDYSKUNTATEKNISEN HUOLLON ALUE.
ET	Alue varataan yhdyskuntateknisen huollon toimitiloille kuten voimalaitoksille, sähköasemille, lämpökeskuksille ja jätevedenpuhdistamoille.

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alueella on sähköasema.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Liikenne	

SUUNNITTELUOHJE	
Aluekuvaus	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	

Alueen indeksi	ET-3
Alueen nimi	Kymijärvi

Vanha indeksinumero	ET-4
Muut kaavamääräykset alueella	
YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	YHDYSKUNTATEKNISEN HUOLLON ALUE.
ET	Alue varataan yhdyskuntateknisen huollon toimitiloille kuten voimalaitoksille, sähköasemille, lämpökeskuksille ja jätevedenpuhdistamoille.

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alueella on voimalaitos ja sähköasema. Voimalaitos on luokiteltu suuronnettomuuden vaaraa aiheuttavaksi laitokseksi.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Liikenne	

SUUNNITTELUOHJE	
Aluekuvaus	Laadittaessa asemakaavaa konsultaatioalueelle (0,5 km etäisyys) pyydettyä kunnan palo- ja pelastusviranomaiselta lausunto ja tarvittaessa TUKES:n lausunto
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	

Alueen indeksi	ET-4
Alueen nimi	Teivaan voimalaitos

Vanha indeksinumero	ET-1
Muut kaavamääräykset alueella	
YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	YHDYSKUNTATEKNISEN HUOLLON ALUE.
ET	Alue varataan yhdyskuntateknisen huollon toimitiloille kuten voimalaitoksille, sähköasemille, lämpökeskuksille ja jätevedenpuhdistamoille.

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alueella on voimalaitos ja sähköasema.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Liikenne	

SUUNNITTELUOHJE	
Aluekuvaus	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	

Alueen indeksi	ET-5
Alueen nimi	Sopenkorpi

Vanha indeksinumero	ET-14
Muut kaavamääräykset alueella	
YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	YHDYSKUNTATEKNISEN HUOLLON ALUE.
ET	Alue varataan yhdyskuntateknisen huollon toimitiloille kuten voimalaitoksille, sähköasemille, lämpökeskuksille ja jätevedenpuhdistamoille.

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alueella on lämpökeskus ja sähköasema.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Liikenne	

SUUNNITTELUOHJE	
Aluekuvaus	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	

Alueen indeksi	ET-6
Alueen nimi	Hennala

Vanha indeksinumero	ET-13
Muut kaavamääräykset alueella	
YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	YHDYSKUNTATEKNISEN HUOLLON ALUE.
ET	Alue varataan yhdyskuntateknisen huollon toimitiloille kuten voimalaitoksille, sähköasemille, lämpökeskuksille ja jätevedenpuhdistamoille.

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alue on metsittynyttä peltoa, jonka eteläosassa on ollut kaatopaikka. Alueella on asuinrakennuksia.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Liikenne	Alueelle on pistoraide ja maaliikenneyhteys Lasitien kautta.

SUUNNITTELUOHJE	
Aluekuvaus	10 ha suuruinen alue varataan uudelle biopolttoaineterminalille.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Maisemointisuunnitelma tulee laatia suojaksi läheisille asumisen alueille.

Alueen indeksi	ET-7
Alueen nimi	Ali-Juhakkala

Vanha indeksinumero	ET-11
Muut kaavamääräykset alueella	
YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	YHDYSKUNTATEKNISEN HUOLLON ALUE.
ET	Alue varataan yhdyskuntateknisen huollon toimitiloille kuten voimalaitoksille, sähköasemille, lämpökeskuksille ja jätevedenpuhdistamoille.

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alueella on jäteveden puhdistamo.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain luontotyyppi, LUMO: luokka 2).
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Liikenne	

SUUNNITTELUOHJE	
Aluekuvaus	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	

Alueen indeksi	ET-8
Alueen nimi	Renkomäki

Vanha indeksinumero	ET-10
Muut kaavamääräykset alueella	
YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	YHDYSKUNTATEKNISEN HUOLLON ALUE.
ET	Alue varataan yhdyskuntateknisen huollon toimitiloille kuten voimalaitoksille, sähköasemille, lämpökeskuksille ja jätevedenpuhdistamoille.

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Ohitustien (vt 4) eritasoliittymän aluetta.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Sijainti on maisemallisesti ja kaupunkikuvallisesti merkittävä Lahteen saavuttaessa.
Liikenne	

SUUNNITTELUOHJE	
Aluekuvaus	Alueelle saa rakentaa kaukolämpökeskuksen.
	Rakennusten ja rakennelmien tulee olla arkkitehtonisesti korkeatasoisia ja liikenneympäristöä ehyttäviä.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Tärkeät Apoli-teemat: maisema, maamerkit, liikenneympäristö, sisääntuloväylät kaupungin näyteikkunoina.

Alueen indeksi	ET-9
Alueen nimi	Nikkilä

Vanha indeksinumero	ET-9
Muut kaavamääräykset alueella	
YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	YHDYSKUNTATEKNISEN HUOLLON ALUE.
ET	Alue varataan yhdyskuntateknisen huollon toimitiloille kuten voimalaitoksille, sähköasemille, lämpökeskuksille ja jätevedenpuhdistamoille.

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alueella on sähköasema.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Liikenne	

SUUNNITTELUOHJE	
Aluekuvaus	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	

Alueen indeksi	ET-10
Alueen nimi	Pippo

Vanha indeksinumero	ET-8
Muut kaavamääräykset alueella	
YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	YHDYSKUNTATEKNISEN HUOLLON ALUE.
ET	Alue varataan yhdyskuntateknisen huollon toimitiloille kuten voimalaitoksille, sähköasemille, lämpökeskuksille ja jätevedenpuhdistamoille.

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Liikenne	

SUUNNITTELUOHJE	
Aluekuvaus	Alueelle saa rakentaa sähköaseman.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	

Alueen indeksi	ET-11
Alueen nimi	Kujala S

Vanha indeksinumero	ET-7
Muut kaavamääräykset alueella	
YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	YHDYSKUNTATEKNISEN HUOLLON ALUE.
ET	Alue varataan yhdyskuntateknisen huollon toimitiloille kuten voimalaitoksille, sähköasemille, lämpökeskuksille ja jätevedenpuhdistamoille.

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alueella on sähköasema.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Liikenne	

SUUNNITTELUOHJE	
Aluekuvaus	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	

Alueen indeksi	ET-12
Alueen nimi	Kujala B

Vanha indeksinumero	ET-6
Muut kaavamääräykset alueella	
YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	YHDYSKUNTATEKNISEN HUOLLON ALUE.
ET	Alue varataan yhdyskuntateknisen huollon toimitiloille kuten voimalaitoksille, sähköasemille, lämpökeskuksille ja jätevedenpuhdistamoille.

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alue sijaitsee pohjaveden muodostumisalueella ja Salpausselän arvokkaassa maisemassa.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja).
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Liikenne	

SUUNNITTELUOHJE	
Aluekuvaus	10 ha suuruinen alue varataan toissijaisesti uudelle biopolttoaineita hyödyntävälle voimalaitokselle. Ensisijainen varaus on ET-5 Hennalassa. Alueelle tutkitaan leväkasvattamon sijoittamista.
	Voimalaitoksen sijoittaminen alueelle edellyttää ympäristönsuojeluviranomaisten kuulemista.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.

Alueen indeksi	ET-13
Alueen nimi	Ahtiala

Vanha indeksinumero	ET-5
Muut kaavamääräykset alueella	
YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	YHDYSKUNTATEKNISEN HUOLLON ALUE.
ET	Alue varataan yhdyskuntateknisen huollon toimitiloille kuten voimalaitoksille, sähköasemille, lämpökeskuksille ja jätevedenpuhdistamoille.

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Liikenne	

SUUNNITTELUOHJE	
Aluekuvaus	Alueelle saa rakentaa sähköaseman.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	

Alueen indeksi	ET-14
Alueen nimi	Villähde

Vanha indeksinumero	
Muut kaavamääräykset alueella	
YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	YHDYSKUNTATEKNISEN HUOLLON ALUE.
ET	Alue varataan yhdyskuntateknisen huollon toimitiloille kuten voimalaitoksille, sähköasemille, lämpökeskuksille ja jätevedenpuhdistamoille.

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Liikenne	

SUUNNITTELUOHJE	
Aluekuvaus	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	

Alueen indeksi	ET-15
Alueen nimi	Lemuntien alue

Vanha indeksinumero	
Muut kaavamääräykset alueella	
YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	YHDYSKUNTATEKNISEN HUOLLON ALUE.
ET	Alue varataan yhdyskuntateknisen huollon toimitiloille kuten voimalaitoksille, sähköasemille, lämpökeskuksille ja jätevedenpuhdistamoille.

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alueella on jätevedenpuhdistamo.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Liikenne	

SUUNNITTELUOHJE	
Aluekuvaus	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	


Alueen indeksi	ET-16
Alueen nimi	Uusikylä

Vanha indeksinumero	
Muut kaavamääräykset alueella	
YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	YHDYSKUNTATEKNISEN HUOLLON ALUE.
ET	Alue varataan yhdyskuntateknisen huollon toimitiloille kuten voimalaitoksille, sähköasemille, lämpökeskuksille ja jätevedenpuhdistamoille.

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja).
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Liikenne	

SUUNNITTELUOHJE	
Aluekuvaus	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	

Alueen indeksi	E/VR-1
Alueen nimi	Rälssi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitely Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisen alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS 	ERITYISALUE / RETKEILY- JA ULKOILUALUE. Maa-aineksen vastaanottoalue, joka toiminnan päätyttyä muutetaan retkeily- ja ulkoilualueeksi. Alueen maisemointi tehdään samanaikaisesti täytön edetessä.

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alueella sijaitsee Rälssin maa-aineksen vastaanottoalue. Alueen täytölle ja maisemoinnille on laadittu erillinen suunnitelma.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on maisema-arvoja.
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella kulkuee ulkoilureittiyhteys.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40dB) hiljaisia alueita.

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset, maisemalliset ja geologiset arvot.
Ulkoilu ja virkistys	Toiminnan päätyttyä alue muutetaan retkeily ja ulkoilualueeksi, jolla maisema ja luonnonarvoja tulee vaalia. Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen merkitys suojaviheralueena.

Alueen indeksi	LS-1
Alueen nimi	Teivaan satama

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	SATAMA-ALUE.
LS	Merkinnällä osoitetaan satama- ja laiturialueet. Alueen suunnittelussa vaalitaan vesi- ja rantamaiseman ominaispiirteitä.

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Alueella on koti- ja vierassatama. Alueelle tulee laivareitti. Alueella on vierasvenesataman huoltopalveluja sekä sataman ravintola-, kahvila- ja huoltopalveluja. Alueella on kotisataman laajennusvaraa.
kaavatilanne	Alueella on asemakaava.
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	
muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee pohjavesialueella.

Alueen indeksi	LS-1
Alueen nimi	Teivaan satama

SUUNNITTELUOHJE	
	Teivaan satamaa kehitetään kaupungin koti- ja vierassatamana. Alueelle voi rakentaa palveluja koti- ja vierasveneilijöille sekä muita vapaa-aikaan, virkistykseen ja matkailuun liittyviä palveluja. Vesijärven rantaa pitkin kulkevaa yhtenäistä virkistysyhteyttä Jalkarannasta Mukkulaan tulee kehittää ja sen esteetön jatkuminen tulee turvata. Ranta tulee säilyttää julkisessa käytössä. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon satamajärjestys. Rakentamisen tulee sopeutua Vesijärven rantamaisemaan. Lahden tunnettujen maamerkkien asemaa rantamaisemassa ei saa merkittävästi heikentää. Alue kuuluu satama-urheilukeskus kehittämisalueeseen.
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	
pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Vesialueelle rakentamisen vaikutukset järvi- ja pohjaveteen tulee selvittää.

Alueen indeksi	LS-2
Alueen nimi	Vesijärven matkustajasatama

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	SATAMA-ALUE.
LS	Merkinnällä osoitetaan satama- ja laiturialueet. Alueen suunnittelussa vaalitaan vesi- ja rantamaiseman ominaispiirteitä.

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Alueella on matkustaja- ja tapahtumasatama sekä niihin liittyviä sataman ravintola-, kahvila- ja huoltopalveluja. Alueelle tulee laivareitti. Alue on lahtelaisten suosima vapaa-ajan viettoa paikka.
kaavatilanne	Alueella on asemakaava.
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisia arvoja (MARY, LaRY).
muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	LS-2
Alueen nimi	Vesijärven matkustajasatama

SUUNNITTELUOHJE	
	Aluetta kehitetään virkistys- ja vapaa-ajan alueena sekä ristelylaivojen ja muiden suurten veneiden kotisamana. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon satamajärjestys. Rakentamisen tulee sopeutua Vesijärven rantamaisemaan, Lahden maamerkkeihin sekä rakennettuun ympäristöön. Rannalla tulee kehittää yhtenäistä rantareittiä Jalkarannasta Mukkulaan ja säilyttää läpikulkumahdollisuus kävelen ja pyörällä.
maisema- ja luontoarvot	Maisemallisesti arvokkaaseen ympäristöön kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
pohjavesi, hulevedet	Vesialueelle rakentamisen vaikutukset järvi- ja pohjaveteen tulee selvittää.

Alueen indeksi	LS-3
Alueen nimi	Ruoriniemen satama

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	SATAMA-ALUE.
LS	Merkinnällä osoitetaan satama- ja laiturialueet. Alueen suunnittelussa vaalitaan vesi- ja rantamaiseman ominaispiirteitä.

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Alueella on yksityinen kotisatama.
kaavatilanne	Alueella on asemakaava.
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	
muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	LS-3
Alueen nimi	Ruoriniemen satama

SUUNNITTELUOHJE	
	Rakentamisen tulee sopeutua Vesijärven rantamaisemaan, Lahden maamerkkeihin sekä rakennettuun ympäristöön. Yleisen rantareitin sujuva ja esteetön käyttö tulee turvata. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon satamajärjestys.
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	
pohjavesi, hulevedet	Vesialueelle rakentamisen vaikutukset järvi- ja pohjaveteen tulee selvittää. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon pohjavedenottaman läheisyys.

Alueen indeksi	LS-4
Alueen nimi	Niemen satama

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	SATAMA-ALUE.
LS	Merkinnällä osoitetaan satama- ja laiturialueet. Alueen suunnittelussa vaalitaan vesi- ja rantamaiseman ominaispiirteitä.

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Alueella on koti-, huolto- ja kalastussatama. Alueelle tulee laivareitti. Alueella on satamatoimintojen laajennusvaraa.
kaavatilanne	Alueella on asemakaava.
maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain luontotyyppi, LUMO: luokka 1). Polttimon, Ruoriniemen ja Kahvisaaren välinen sulavesialue on keväisin maakunnallisesti tärkeä vesilintujen ja lokkien kerääntymis- ja yöpymiskohde.
kulttuuriarvot	
muuta huomioitavaa	Alueella on merkittävä hulevesireitti/merkittävä avoimena säilytettävä oja.

Alueen indeksi	LS-4
Alueen nimi	Niemen satama

SUUNNITTELUOHJE	
	<p>Aluetta kehitetään koti-, huolto- ja kalastussatamana, jonne voi keskittyä tulevaisuudessa myös isojen alusten nosto- ja laskutoiminnot. Virkaveneiden kuten pelastus- ja poliisiveneiden nopea pääsy vesille tulee turvata. Alueelle voi sijoittua veneiden ja venetarvikkeiden huolto- ja myyntipalveluja sekä kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluita. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon koko kaupunkia palvelevan, rannassa kulkevan sujuvan ja esteettömän kävelyreitit kehittäminen Mukkulasta Jalkarantaan.</p> <p>Suunnittelussa tulee ottaa huomioon satamajärjestys sekä Niemen sataman kehittämisen yleissuunnitelma (tela 12.5.2015). Alueella on mahdollista laajentaa kotisatamatoimintoja. Kahvisaaren virkistyskäyttö tulee ottaa huomioon alueen suunnittelussa. Alue kuuluu Niemen kehityskuva-alueeseen.</p>
maisema- ja luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja kehittämisessä tulee ottaa huomioon Joutjoen suualueen merkitys tärkeänä lintualueena.
kulttuuriarvot	
pohjavesi, hulevedet	<p>Alueen hulevesien hallinnan kehittäminen tulee ottaa huomioon asemakaavoituksen, katu- ja kunnallistekniikan parantamisen sekä hankesuunnittelun yhteydessä.</p> <p>Alueella sijaitsevan avouoman säilyminen tulee turvata.</p> <p>Vesialueelle rakentamisen vaikutukset järvi- ja pohjaveteen tulee selvittää. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon pohjavedenottaman läheisyys.</p>

Alueen indeksi	LTA-1
Alueen nimi	Uudenkylän terminaali-alue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjeavot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	TAVARALIIKENTEEEN TERMINAALIALUE.
LTA	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Kansainvälisen logistiikan mahdollistava terminaali-alue, joka tukeutuu raideliikenteeseen. Terminaali-alueella on mahdollista yhdistärautatie- ja kumipyöräliikenteeseen pohjautuva logistiikka.
kaavatilanne	Alueella on voimassa Uudenkylän osayleiskaava.
muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
kaavoitus	Alueella noudatetaan Uudenkylän osayleiskaavan määräyksiä. Alueen kehittäminen vaatii asemakaavan laadinnan.

Alueen indeksi	M-1
Alueen nimi	Okeroisten maa- ja metsätalousalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSALUE.</p> <p>Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella sijaitsee maatalo- ja hajakennuspaikkoja. Ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuuden turvaaminen on tärkeää.</p>
M	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloiesta	Alue on kulttuurimaisemaa jäsenöivä pelto- ja metsäalue.
Asukasluku	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 4)</p> <p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p> <p>Alue on osa maakunnallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	<p>Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).</p> <p>Alueella on muinaismuistokohteita.</p>
Maisemalliset arvot	<p>Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta.</p> <p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p>
Geologiset arvot	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on liikennemelua.
Vesistöt	Alueella on merkittävä pienvesistö: Porvoonjoki, Vähäjoki.

Alueen indeksi	M-1
Alueen nimi	Okeroisten maa- ja metsätalousalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Kaavatilanne	Alueella on voimassa osayleiskaava: Okeroisten osayleiskaava.
infrakohteet	
muuta huomioitavaa	Alueella on merkittävä hulevesireitti/merkittävä avoimena säilytettävä oja.

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
Maisemalliset arvot	
Geologiset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon geologiset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen merkitys suojaviheralueena.
Liikenne	
pohjavesi, hulevedet	Alueella sijaitsevan avouoman säilyminen tulee turvata.
infrakohteet	
Kaavoitus	Alueella noudatetaan Okeroisten osayleiskaavan määräyksiä.
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	M-2
Alueen nimi	Ala-Okeroisten maa- ja metsätalousalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSALUE.</p> <p>Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella sijaitsee maatalo- ja hajakennuspaikkoja. Ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuuden turvaaminen on tärkeää.</p>
M	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloiista	Luhdanjoen itäpuolella oleva tulvaranta ja metsäinen selännealue. Maa- ja metsätalousalue, jolla on haja-asutusta. Alueella on kallioita ja muinaisrantoja.
Asukasluku	Asukkaita on noin 20
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokat 1, 2, 3, 4).</p> <p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p> <p>Alue on osa maakunnallista ekologista yhteyttä.</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p> <p>Alueella on merkittävä niittykohde.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on muinaismuistokohteita.
Maisemalliset arvot	<p>Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita.</p> <p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p>
Geologiset arvot	Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.</p> <p>Alue on toiminnallisesti tärkeä virkistysalue.</p> <p>Alueella sijaitsee lintutorni.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	<p>Alueella on liikennemelua.</p> <p>Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.</p>
Vesistöt	Alueella on merkittävä pienvesistö: Luhtaanjoki.

Alueen indeksi	M-2
Alueen nimi	Ala-Okeroisten maa- ja metsätalousalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Kaavatilanne	
infrakohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät.
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon avointen alueiden monimuotoinen kehittäminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
Maisemalliset arvot	
Geologiset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon geologiset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon metsäalueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.
Hiljaiset alueet ja melu	
Liikenne	
pohjavesi, hulevedet	
infrakohteet	
Kaavoitus	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	M-3
Alueen nimi	Syväojan maa- ja metsätalousalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSALUE.</p> <p>Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella sijaitsee maatalo- ja hajakennuspaikkoja. Ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuuden turvaaminen on tärkeää.</p>
M	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloiista	Porvoonjokea ja Syväojaa reunustava metsäketju. Alueen asutus liittyy Hollolan puolen asutukseen.
Asukasluku	Asukkaita on alle 10
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokat 2, 4).
	Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on muinaismuistokohteita.
Maisemalliset arvot	
Geologiset arvot	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys. Alue on toiminnallisesti tärkeä virkistysalue.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on liikennemelua. Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vesistöt	Alueella on merkittävä pienvesistö: Porvoonjoki, Syväoja.

Alueen indeksi	M-3
Alueen nimi	Syväojan maa- ja metsätalousalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Kaavatilanne	
infrakohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät.
muuta huomioitavaa	Alueella on merkittävä hulevesireitti/merkittävä avoimena säilytettävä oja.

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
Maisemalliset arvot	
Geologiset arvot	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon metsäalueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.
Hiljaiset alueet ja melu	
Liikenne	
pohjavesi, hulevedet	Alueella sijaitsevan avouoman säilyminen tulee turvata.
infrakohteet	
Kaavoitus	
Muuta huomioitavaa	Alueen maankäyttö tutkitaan yhteistyössä Hollolan kunnan kanssa.

Alueen indeksi	M-4
Alueen nimi	Koiskalan maa- ja metsätalousalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSALUE.</p> <p>Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella sijaitsee maatalo- ja hajakennuspaikkoja. Ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuuden turvaaminen on tärkeää.</p>
M	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloiista	Koiskalan kartanon kulttuuriympäristössä sijaitseva alava peltolaakso. Kymijärveen laskevan laskuojan varrella oleva maatalousalue.
Asukasluku	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (perinnebiotooppi, LUMO: luokka 4)</p> <p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY).
Maisemalliset arvot	<p>Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita.</p> <p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p>
Geologiset arvot	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	<p>Alueella on liikennemelua.</p> <p>Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.</p>
Vesistöt	

Alueen indeksi	M-4
Alueen nimi	Koiskalan maa- ja metsätalousalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Kaavatilanne	
infrakohteet	
muuta huomioitavaa	Alueella on rikas linnusto.

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Maisemalliset arvot	
Geologiset arvot	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Liikenne	
pohjavesi, hulevedet	
infrakohteet	
Kaavoitus	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	M-5
Alueen nimi	Hiekkannummen, Ala-Kunnaksen, Lehmuksen maa- ja metsätalousalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisen alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSALUE.</p> <p>Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella sijaitsee maatalo- ja hajakennuspaikkoja. Ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuuden turvaaminen on tärkeää.</p>
M	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloiista	Maa- ja metsätalousalue, jolla runsaasti haja-asumista. Alueella kulkee Sietikan pitkittäisharju. Alueella on vanhaa metsää, kallioita, suota ja pieniä puroja. Alue liittyy itäpuolella olevaan laajaan Nastolan erämaa-alueeseen ja Lapakiston luonnonsuojelu- ja retkeilyalueeseen.
Asukasluku	Asukkaita on noin 110
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain luontotyyppi, luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokat 1, 2, 4).</p> <p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p> <p>Alue on osa maakunnallista ekologista yhteyttä.</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Maisemalliset arvot	Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta.
Geologiset arvot	Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.
Hiljaiset alueet ja melu	<p>Alueella on liikennemelua.</p> <p>Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.</p>
Vesistöt	<p>Alueella on merkittävä pienvesistö: Valkealammi, Lehmuksenviepä.</p> <p>Alueella on pohjavedenottamo.</p>

Alueen indeksi	M-5
Alueen nimi	Hiekkannummen, Ala-Kunnaksen, Lehmuksen maa- ja metsätalousalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Kaavatilanne	
infraohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät. Alueella kulkee rautatievaraus.
muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Aluetta suunniteltaessa tulee ottaa huomioon sen liittyminen valtakunnallisesti merkittävään Koiskalan kartanon rakennettuun kulttuuriympäristöön.
Maisemalliset arvot	
Geologiset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon geologiset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen merkitys suojaviheralueena.
Liikenne	
pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
infraohteet	Suunnittelussa huomioita alueella sijaitseva pohjavedenottamo.
Kaavoitus	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	M-6
Alueen nimi	Lankilan, Linnaisen maa- ja metsätalousalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanotettavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSALUE.</p> <p>Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella sijaitsee maatalo- ja hajakennuspaikkoja. Ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuuden turvaaminen on tärkeää.</p>
M	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloiesta	Maa- ja metsätalousalue, jolla runsaasti haja-asumista ja viljelyalueita. Alue rajautuu pohjoisesta asemakaava-alueeseen. Alue liittyy länsipuolella olevaan Linnaistensuon luonnonsuojelualueeseen.
Asukasluku	Asukkaita on noin 40
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alue on osa maakunnallista ekologista yhteyttä.</p> <p>Alueella on merkittävä niittykohde.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemalliset arvot	
Geologiset arvot	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vesistöt	

Alueen indeksi	M-6
Alueen nimi	Lankilan, Linnaisen maa- ja metsätalousalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Kaavatilanne	
infrakohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät.
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon avointen alueiden monimuotoinen kehittäminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemalliset arvot	
Geologiset arvot	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Hiljaiset alueet ja melu	
Liikenne	
pohjavesi, hulevedet	
infrakohteet	
Kaavoitus	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	M-7
Alueen nimi	Lehtokuja-Hokkaran alueen maa- ja metsätalousalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisen alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSALUE.</p> <p>Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella sijaitsee maatalo- ja hajakennuspaikkoja. Ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuuden turvaaminen on tärkeää.</p>
M	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloiesta	Maa- ja metsätalousalue, jolla runsaasti haja-asumista ja viljelyalueita. Alue rajautuu pohjoisesta asemakaava-alueeseen. Alueella maisemallisesti arvokkaita peltoalueita.
Asukasluku	Asukkaita on noin 130
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alue on osa maakunnallista ekologista yhteyttä.
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Maisemalliset arvot	Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita.
Geologiset arvot	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on liikennemelua. Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vesistöt	

Alueen indeksi	M-7
Alueen nimi	Lehtokuja-Hokkaran alueen maa- ja metsätalousalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Kaavatilanne	
infrakohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät.
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Maisemalliset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Geologiset arvot	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Liikenne	
pohjavesi, hulevedet	
infrakohteet	
Kaavoitus	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	M-8
Alueen nimi	Haravakylän, Pensuon maa- ja metsätalousalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSALUE.</p> <p>Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella sijaitsee maatalo- ja hajakennuspaikkoja. Ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuuden turvaaminen on tärkeää.</p>
M	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloiista	Maa- ja metsätalousalue, jolla runsaasti haja-asumista ja viljelyalueita. Alueella maisemallisesti arvokkaita peltoalueita.
Asukasluku	Asukkaita on noin 60
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokat 1,4).
	Alue on osa maakunnallista ekologista yhteyttä.
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).
Maisemalliset arvot	Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita.
Geologiset arvot	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on liikennemelua. Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vesistöt	

Alueen indeksi	M-8
Alueen nimi	Haravakylän, Pensuon maa- ja metsätalousalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Kaavatilanne	
infraohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät. Kyläalueilla on kunnallistekniikka.
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Maisemalliset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Geologiset arvot	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Hiljaiset alueet ja melu	
Liikenne	
pohjavesi, hulevedet	
infraohteet	Kunnallistekniikan runkolinja-alueilla olemassa olevat ja uudet rakennuspaikat tulisi liittää vesi- ja viemäriverkoston.
Kaavoitus	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	M-9
Alueen nimi	Notkon, Montarin maa- ja metsätalousalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSALUE.</p> <p>Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella sijaitsee maatalo- ja hajakennuspaikkoja. Ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuuden turvaaminen on tärkeää.</p>
M	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloiesta	Maa- ja metsätalousalue, jolla runsaasti haja-asumista ja viljelyalueita.
Asukasluku	Asukkaita on noin 110
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokat 1,2, 4).</p> <p>Alue on osa maakunnallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Maisemalliset arvot	
Geologiset arvot	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.
Hiljaiset alueet ja melu	<p>Alueella on liikennemelua.</p> <p>Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.</p>
Vesistöt	

Alueen indeksi	M-9
Alueen nimi	Notkon, Montarin maa- ja metsätalousalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Kaavatilanne	
infrakohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät.
muuta huomioitavaa	Alueella on merkittävä hulevesireitti/merkittävä avoimena säilytettävä oja.

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Maisemalliset arvot	
Geologiset arvot	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen merkitys suojaviheralueena.
Liikenne	
pohjavesi, hulevedet	Alueella sijaitsevan avouoman säilyminen tulee turvata.
infrakohteet	
Kaavoitus	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	M-10
Alueen nimi	Heinlammi-Seesta alueen maa- ja metsätalousalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSALUE.</p> <p>Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella sijaitsee maatalo- ja hajakennuspaikkoja. Ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuuden turvaaminen on tärkeää.</p>
M	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatilosta	Metsätalousalue.
Asukasluku	Asukkaita on alle 10
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alue on osa maakunnallista ekologista yhteyttä.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemalliset arvot	Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita.
Geologiset arvot	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on liikennemelua. Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vesistöt	

Alueen indeksi	M-10
Alueen nimi	Heinlammi-Seesta alueen maa- ja metsätalousalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Kaavatilanne	
infrakohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät.
muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemalliset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Geologiset arvot	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen merkitys suojaviheralueena.
Liikenne	
pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
infrakohteet	
Kaavoitus	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	M-11
Alueen nimi	Arkiomaa-Pyhäntaka alueen maa- ja metsätalousalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisen alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanotettavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSALUE.</p> <p>Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella sijaitsee maatalo- ja hajakennuspaikkoja. Ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuuden turvaaminen on tärkeää.</p>
M	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloiista	Maa- ja metsätalousalue, jolla haja-asumista ja viljelyalueita.
Asukasluku	Asukkaita on noin 80
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokka 4)</p> <p>Alue on osa maakunnallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Maisemalliset arvot	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Geologiset arvot	Alueella on merkittäviä geologisia arvoja. Kalliohalkeama tai hiidenkirnu.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	<p>Alueella on liikennemelua.</p> <p>Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.</p>
Vesistöt	Alueella on merkittävä pienvesistö: Alanen, Evattu, Nahila, Valkeajärvi, Kakkunen, Nassari ja Tekolampi.

Alueen indeksi	M-11
Alueen nimi	Arkiomaa-Pyhäntaka alueen maa- ja metsätalousalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Kaavatilanne	
infraohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät.
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Maisemalliset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Geologiset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon geologiset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen merkitys suojaviheralueena.
Liikenne	
pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
infraohteet	Kunnallistekniikan runkolinja-alueilla olemassa olevat ja uudet rakennuspaikat tulisi liittää vesi- ja viemäriverkoston.
Kaavoitus	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	M-12
Alueen nimi	Huhtamäki-Sankola alueen maa- ja metsätalousalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSALUE.</p> <p>Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella sijaitsee maatalo- ja hajakennuspaikkoja. Ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuuden turvaaminen on tärkeää.</p>
M	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatilosta	Metsätalousalue, jossa harvakseltaan haja-asutusta. Vesistöjen rannalla loma-asutusta.
Asukasluku	Asukkaita on noin 20
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemalliset arvot	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Geologiset arvot	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on liikennemelua. Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vesistöt	Alueella on merkittävä pienvesistö: Evattu.

Alueen indeksi	M-12
Alueen nimi	Huhtamäki-Sankola alueen maa- ja metsätalousalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Kaavatilanne	
infrakohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät.
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemalliset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Geologiset arvot	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Liikenne	
pohjavesi, hulevedet	
infrakohteet	
Kaavoitus	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	M-13
Alueen nimi	Vanaja-Vahteristomäki alueen maa- ja metsätalousalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisen alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSALUE.</p> <p>Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella sijaitsee maatalo- ja hajakennuspaikkoja. Ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuuden turvaaminen on tärkeää.</p>
M	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatilosta	Metsätalousvaltainen alue, jossa harvakseltaan haja-asutusta ja loma-asutusta.
Asukasluku	Asukkaita on noin 10
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokat 1,4)</p> <p>Alue on osa maakunnallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on muinaismuistokohteita.
Maisemalliset arvot	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Geologiset arvot	Alueella on merkittäviä geologisia arvoja. Valtakunnallisesti arvokas kallioalue.
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella sijaitsee urheilukenttä.
Hiljaiset alueet ja melu	<p>Alueella on liikennemelua.</p> <p>Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.</p>
Vesistöt	Alueella on merkittävä pienvesistö: Isolampi, Kissalammi, Silmälampi, Sydänsuonlampi.

Alueen indeksi	M-13
Alueen nimi	Vanaja-Vahteristomäki alueen maa- ja metsätalousalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Kaavatilanne	Isolammin rannalla on ranta-asemakaava.
infrakohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät. Vanajanraitilla ja Mäkeläntiellä kulkee
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
Maisemalliset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Geologiset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon geologiset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Liikenne	
pohjavesi, hulevedet	
infrakohteet	Kunnallistekniikan runkolinja-alueilla olemassa olevat ja uudet rakennuspaikat tulisi liittää vesi- ja viemäriverkostoon.
Kaavoitus	Isolammin rannalla noudatetaan ranta-asemakaavan kaavamerkintöjä ja -määräyksiä.
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	M-14
Alueen nimi	Mäkelän maa- ja metsätalousalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSALUE.</p> <p>Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella sijaitsee maatalo- ja hajakennuspaikkoja. Ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuuden turvaaminen on tärkeää.</p>
M	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloiesta	Maa- ja metsätalousalue, jolla haja-asumista ja viljelyalueita.
Asukasluku	Asukkaita on alle 10
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alue on osa maakunnallista ekologista yhteyttä.
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Maisemalliset arvot	
Geologiset arvot	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on liikennemelua. Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vesistöt	

Alueen indeksi	M-14
Alueen nimi	Mäkelän maa- ja metsätalousalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Kaavatilanne	
infrakohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät. Mäkeläntiellä kulkee kunnallistekniikan
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemalliset arvot	
Geologiset arvot	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen merkitys suojaviheralueena.
Liikenne	Valtatien 4 melualue tulee ottaa huomioon.
pohjavesi, hulevedet	
infrakohteet	Kunnallistekniikan runkolinja-alueilla olemassa olevat ja uudet rakennuspaikat tulisi liittää vesi- ja viemäriverkostoon.
Kaavoitus	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	M-15
Alueen nimi	Seestan maa- ja metsätalousalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSALUE.</p> <p>Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella sijaitsee maatalo- ja hajakennuspaikkoja. Ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuuden turvaaminen on tärkeää.</p>
M	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloiista	Seestan kartanon pohjoispuolella oleva metsätalousalue, jossa harvakseltaan haja-asutusta. Alue rajautuu etelästä Sprengtporteninmäen luonnonsuojelualueeseen.
Asukasluku	Asukkaita on alle 10
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alue on osa maakunnallista ekologista yhteyttä.
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY, MARY, LaRY).
Maisemalliset arvot	Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita. Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Geologiset arvot	Alueella on merkittäviä geologisia arvoja. Valtakunnallisesti arvokas kallioalue.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on liikennemelua. Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vesistöt	

Alueen indeksi	M-15
Alueen nimi	Seestan maa- ja metsätalousalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Kaavatilanne	
infraohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät. Mäkeläntiellä kulkee kunnallistekniikan
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Maisemalliset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Geologiset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon geologiset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen merkitys suojaviheralueena.
Liikenne	
pohjavesi, hulevedet	
infraohteet	Kunnallistekniikan runkolinja-alueilla olemassa olevat ja uudet rakennuspaikat tulisi liittää vesi- ja viemäriverkostoon.
Kaavoitus	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	M-16
Alueen nimi	Seesta-Luhtaanmaa-Kumia alueen maa- ja metsätalousalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSALUE.</p> <p>Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella sijaitsee maatalo- ja hajakennuspaikkoja. Ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuuden turvaaminen on tärkeää.</p>
M	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloiista	Metsätalousvaltainen alue, jossa harvakseltaan haja-asutusta. Kumiantien etelä-länsipuolen laaja metsätalousalue.
Asukasluku	Asukkaita on noin 40
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain luontotyyppi, LUMO: luokka 4).</p> <p>Alue on osa maakunnallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemalliset arvot	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Geologiset arvot	
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.</p> <p>Alueella sijaitsee ampumarata.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	<p>Alueella on liikennemelua.</p> <p>Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.</p>
Vesistöt	Alueella on merkittävä pienvesistö: Seestanjoki, Karhulammi, Matinlammi.

Alueen indeksi	M-16
Alueen nimi	Seesta-Luhtaanmaa-Kumia alueen maa- ja metsätalousalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Kaavatilanne	
infrakohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät. Kumianttiellä kulkee kunnallistekniikan
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemalliset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Geologiset arvot	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Hiljaiset alueet ja melu	Ampumaradan melu-alue otettava huomioon suunnittelussa.
Liikenne	
pohjavesi, hulevedet	
infrakohteet	Kunnallistekniikan runkolinja-alueilla olemassa olevat ja uudet rakennuspaikat tulisi liittää vesi- ja viemäriverkostoon.
Kaavoitus	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	M-17
Alueen nimi	Oksjärven lounaispuolen maa- ja metsätalousalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisen alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSALUE.</p> <p>Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella sijaitsee maatalo- ja hajakennuspaikkoja. Ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuuden turvaaminen on tärkeää.</p>
M	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatilosta	Metsätalousvaltainen alue, jossa harvakseltaan haja-asutusta. Kumiantien pohjoispuolen laaja metsätalousalue, rajautuu Oksjärveen. Alue käsittää Kettukalliot ja Ruissuonkallion alueet.
Asukasluku	Asukkaita on alle 10
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alue on osa maakunnallista ekologista yhteyttä.
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on muinaismuistokohteita.
Maisemalliset arvot	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Geologiset arvot	Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on liikennemelua. Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vesistöt	Alueella on merkittävä pienvesistö: Oksjärvi.

Alueen indeksi	M-17
Alueen nimi	Oksjärven lounaispuolen maa- ja metsätalousalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Kaavatilanne	
infrakohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät. Alueella kulkee rautatievaraus.
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
Maisemalliset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Geologiset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon geologiset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Liikenne	Ratavaraus on otettava huomioon alueen suunnittelussa.
pohjavesi, hulevedet	
infrakohteet	
Kaavoitus	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	M-18
Alueen nimi	Pärnämäentien pohjoispuolen maa- ja metsätalousalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisen alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSALUE.</p> <p>Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella sijaitsee maatalo- ja hajakennuspaikkoja. Ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuuden turvaaminen on tärkeää.</p>
M	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloiesta	Maa- ja metsätalousalue, jolla haja-asumista ja viljelyalueita. Alue käsittää Pärnämäentien pohjoispuolelta Tyynelän, Luntumäen, Syrjälän, Laurilan ja Hiedasmäen alueet.
Asukasluku	Asukkaita on noin 30
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alue on osa maakunnallista ekologista yhteyttä.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemalliset arvot	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Geologiset arvot	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on liikennemelua. Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vesistöt	

Alueen indeksi	M-18
Alueen nimi	Pärnämäentien pohjoispuolen maa- ja metsätalousalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Kaavatilanne	
infraohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät. Alueella kulkee rautatievaraus.
muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemalliset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Geologiset arvot	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Hiljaiset alueet ja melu	
Liikenne	Ratavaraus on otettava huomioon alueen suunnittelussa.
pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
infraohteet	
Kaavoitus	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	M-19
Alueen nimi	Pärnämäki - Saviste alueen maa- ja metsätalousalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSALUE.</p> <p>Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella sijaitsee maatalo- ja hajakennuspaikkoja. Ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuuden turvaaminen on tärkeää.</p>
M	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloiista	Maa- ja metsätalousalue, jolla haja-asumista ja viljelyalueita. Alue käsittää Pärnämäentien eteläpuolelta Mökinmäen ja Savisten alueet rajautuen vesistöjen ranta-alueisiin.
Asukasluku	Asukkaita on noin 70
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY). Alueella on muinaismuistokohteita.
Maisemalliset arvot	Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita. Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Geologiset arvot	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vesistöt	Alueella on merkittävä pienvesistö: Oksjärvi, Salajärvi, Ruuhijärvi.

Alueen indeksi	M-19
Alueen nimi	Pärnämäki - Saviste alueen maa- ja metsätalousalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Kaavatilanne	
infraohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät. Ruuhjärventien varressa kulkee
muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
Maisemalliset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Geologiset arvot	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Hiljaiset alueet ja melu	
Liikenne	
pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
infraohteet	Kunnallistekniikan runkolinja-alueilla olemassa olevat ja uudet rakennuspaikat tulisi liittää vesi- ja viemäriverkostoon.
Kaavoitus	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	M-20
Alueen nimi	Ruuhijärvi - Järvinen alueen maa- ja metsätalousalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSALUE.</p> <p>Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella sijaitsee maatalo- ja hajakennuspaikkoja. Ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuuden turvaaminen on tärkeää.</p>
M	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluetuote ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatilasta	Maa- ja metsätalousalue, jolla haja-asumista ja viljelyalueita. Alue käsittää Ruuhijärven kyläalueen koillisosan metsäalueet, Katinhännän ja Järvisen kylän alueet rajautuen pohjoisesta kaupungin rajaan.
Asukasluku	Asukkaita on noin 30
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 4).
	Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).
Maisemalliset arvot	Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita. Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Geologiset arvot	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vesistöt	Alueella on merkittävä pienvesistö: Ruuhijärvi, Isosuo.

Alueen indeksi	M-20
Alueen nimi	Ruuhijärvi - Järvinen alueen maa- ja metsätalousalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Kaavatilanne	
infraohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät. Ruuhijärventien varressa kulkee
muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Maisemalliset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Geologiset arvot	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Hiljaiset alueet ja melu	
Liikenne	
pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
infraohteet	Kunnallistekniikan runkolinja-alueilla olemassa olevat ja uudet rakennuspaikat tulisi liittää vesi- ja viemäriverkostoon.
Kaavoitus	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	M-21
Alueen nimi	Immilä - Järvinen alueen maa- ja metsätalousalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSALUE.</p> <p>Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella sijaitsee maatalo- ja hajakennuspaikkoja. Ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuuden turvaaminen on tärkeää.</p>
M	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloiista	Maa- ja metsätalousalue, jolla haja-asumista ja viljelyalueita. Alue rajautuu Immilän Kylätiehen, Heinolatiehen, Järvistentiehen ja Ruuhijärven ranta-alueeseen.
Asukasluku	Asukkaita on noin 70
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alue on osa maakunnallista ekologista yhteyttä.
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY). Alueella on muinaismuistokohteita.
Maisemalliset arvot	Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita. Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Geologiset arvot	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vesistöt	Alueella on merkittävä pienvesistö: Ruuhijärvi.

Alueen indeksi	M-21
Alueen nimi	Immilä - Järvinen alueen maa- ja metsätalousalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Kaavatilanne	Immilän Kylätien alueella on voimassa Uudenkylän osayleiskaava.
infrakohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät. Järvistentien ja Yläjärvistentien varressa
muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
Maisemalliset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Geologiset arvot	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Liikenne	
pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
infrakohteet	Kunnallistekniikan runkolinja-alueilla olemassa olevat ja uudet rakennuspaikat tulisi liittää vesi- ja viemäriverkostoon.
Kaavoitus	Immilän Kylätien alueella noudatetaan Uudenkylän osayleiskaavan määräyksiä.
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	M-22
Alueen nimi	Arrajoki - Metsäkylä - Järvinen alueen maa- ja metsätalousalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSALUE.</p> <p>Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella sijaitsee maatalo- ja hajakennuspaikkoja. Ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuuden turvaaminen on tärkeää.</p>
M	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloiesta	Maa- ja metsätalousalue, jolla haja-asumista ja viljelyalueita. Alue rajautuu Heinolatiehen, Yläjärvistehtiehen ja Arrajärven ja Arrajoen rantaviivaan.
Asukasluku	Asukkaita on noin 80
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, luonnonsuojelulain luontotyyppi, LUMO: luokka 4).</p> <p>Alue on osa maakunnallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	<p>Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).</p> <p>Alueella on muinaismuistokohteita.</p>
Maisemalliset arvot	<p>Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita.</p> <p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p>
Geologiset arvot	Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vesistöt	Alueella on merkittävä pienvesistö: Arrajärvi, Ukonlammi.

Alueen indeksi	M-22
Alueen nimi	Arrajoki - Metsäkylä - Järvinen alueen maa- ja metsätalousalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Kaavatilanne	Sylvöjärven pohjoispäällä voimassa Uudenkylän osayleiskaava. Kiviniemessä on voimassa ranta-
infrakohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät. Yläjärvistien varressa kulkee
muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
Maisemalliset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Geologiset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon geologiset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Liikenne	
pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
infrakohteet	Kunnallistekniikan runkolinja-alueilla olemassa olevat ja uudet rakennuspaikat tulisi liittää vesi- ja viemäriverkostoon.
Kaavoitus	Sylvöjärven pohjoisosassa noudatetaan Uudenkylän osayleiskaavan merkintöjä ja määräyksiä. Kiviniemessä noudatetaan ranta-asemakaavan merkintöjä ja määräyksiä. Arrajärven ja Arrajoen ranta-alueen maankäyttö tulee ratkaista yksityiskohtaisemmalla kaavalla
Muuta huomioitavaa	Ranta-alueella on muu kuin MRL 72 §:n 3 mom. mukainen rakentaminen kielletty. Ranta-alueen laajuus on noin 200 m rantaviivasta mitattuna.

Alueen indeksi	M-23
Alueen nimi	Karjusaaren maa- ja metsätalousalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSALUE.</p> <p>Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella sijaitsee maatalo- ja hajakennuspaikkoja. Ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuuden turvaaminen on tärkeää.</p>
M	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloiesta	Metsäpeittoinen saari, jonka pohjoisosassa tiivis loma-asuntoalue.
Asukasluku	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemalliset arvot	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Geologiset arvot	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vesistöt	

Alueen indeksi	M-23
Alueen nimi	Karjusaaren maa- ja metsätalousalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Kaavatilanne	
infrakohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät.
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemalliset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Geologiset arvot	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Liikenne	
pohjavesi, hulevedet	
infrakohteet	
Kaavoitus	Ranta-alueen maankäyttö tulee ratkaista yksityiskohtaisemmalla kaavalla.
Muuta huomioitavaa	Ranta-alueella on muu kuin MRL 72 §:n 3 mom. mukainen rakentaminen kielletty. Ranta-alueen laajuus on noin 200 m rantaviivasta mitattuna.

Alueen indeksi	M-24
Alueen nimi	Kilpisaaren maa- ja metsätalousalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSALUE.</p> <p>Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella sijaitsee maatalo- ja hajakennuspaikkoja. Ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuuden turvaaminen on tärkeää.</p>
M	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloiesta	Metsäpeittoinen saari, jolla muutama loma-asumisen rakennuspaikka.
Asukasluku	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokka 4).
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on muinaismuistokohteita.
Maisemalliset arvot	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Geologiset arvot	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vesistöt	

Alueen indeksi	M-24
Alueen nimi	Kilpisaaren maa- ja metsätalousalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Kaavatilanne	Alueella on voimassa Kilpiniemen ranta-asetmakaava.
infraohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät.
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
Maisemalliset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Geologiset arvot	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Liikenne	
pohjavesi, hulevedet	
infraohteet	
Kaavoitus	Alueella noudatetaan ranta-asetmakaavan merkintöjä ja määräyksiä.
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	M-25
Alueen nimi	Vehkosilta - Immilänjoki alueen maa- ja metsätalousalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanotettavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSALUE.</p> <p>Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella sijaitsee maatalo- ja hajakennuspaikkoja. Ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuuden turvaaminen on tärkeää.</p>
M	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloiista	Maa- ja metsätalousalue, jolla haja-asumista ja viljelyalueita. Alue rajautuu Vehkosillantiehen, Ruuhijärventiehen ja Immilänjokeen.
Asukasluku	Asukkaita on noin 50
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokka 1).</p> <p>Alue on osa maakunnallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).
Maisemalliset arvot	<p>Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita.</p> <p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p>
Geologiset arvot	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vesistöt	Alueella on merkittävä pienvesistö: Pömpänlammi, Eteläistenlammi, Kuusistonlammi.

Alueen indeksi	M-25
Alueen nimi	Vehkosilta - Immilänjoki alueen maa- ja metsätalousalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Kaavatilanne	Alueella on osittain voimassa osayleiskaava: Uudenkylän osayleiskaava.
infrakohteet	
muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Maisemalliset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Geologiset arvot	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Liikenne	
pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
infrakohteet	
Kaavoitus	Osalla alueesta noudatetaan Uudenkylän osayleiskaavan merkintöjä ja määräyksiä.
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	M-26
Alueen nimi	Turranmetsä - Toivonoja alueen maa- ja metsätalousalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSALUE.</p> <p>Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella sijaitsee maatalo- ja hajakennuspaikkoja. Ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuuden turvaaminen on tärkeää.</p>
M	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloiista	Maa- ja metsätalousalue, jolla haja-asumista ja viljelyalueita. Alue rajautuu Vehkosillantiehen, Sylvöjärveen ja etelässä taajamaan.
Asukasluku	Asukkaita on noin 40
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokat 1 ja 4).</p> <p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p> <p>Alue on osa maakunnallista ekologista yhteyttä.</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p> <p>Alueella on merkittävä niittykohde.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY, MARY, LaRY).
Maisemalliset arvot	<p>Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta.</p> <p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p>
Geologiset arvot	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vesistöt	Alueella on merkittävä pienvesistö: Sylvöjärvi.

Alueen indeksi	M-26
Alueen nimi	Turranmetsä - Toivonoja alueen maa- ja metsätalousalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Kaavatilanne	Alueella on voimassa osayleiskaava: Uudenkylän osayleiskaava.
infrakohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät.
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon avointen alueiden monimuotoinen kehittäminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Maisemalliset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Geologiset arvot	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Liikenne	
pohjavesi, hulevedet	
infrakohteet	
Kaavoitus	Alueella noudatetaan Uudenkylän osayleiskaavan merkintöjä ja määräyksiä.
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	M-27
Alueen nimi	Sylvöjärven itäpuolen maa- ja metsätalousalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSALUE.</p> <p>Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella sijaitsee maatalo- ja hajakennuspaikkoja. Ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuuden turvaaminen on tärkeää.</p>
M	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloiesta	Maa- ja metsätalousalue, jolla haja-asumista ja viljelyalueita. Alue rajautuu Sylvöjärveen, kaupungin rajaan ja Säyhteentiehen.
Asukasluku	Asukkaita on noin 40
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).
Maisemalliset arvot	Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita. Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Geologiset arvot	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vesistöt	Alueella on merkittävä pienvesistö: Sylvöjärvi.

Alueen indeksi	M-27
Alueen nimi	Sylvöjärven itäpuolen maa- ja metsätalousalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Kaavatilanne	Alueella on voimassa osayleiskaava: Uudenkylän osayleiskaava.
infrakohteet	Uudenkylän kyläalueella on kunnallistekniikka. Muilta osin alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja viemärikohteet.
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Maisemalliset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Geologiset arvot	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Liikenne	
pohjavesi, hulevedet	
infrakohteet	Kunnallistekniikan runkolinja-alueilla olemassa olevat ja uudet rakennuspaikat tulisi liittää vesi- ja viemäriverkostoon.
Kaavoitus	Alueella noudatetaan Uudenkylän osayleiskaavan merkintöjä ja määräyksiä.
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	M-28
Alueen nimi	Mustakallion maa- ja metsätalousalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSALUE.</p> <p>Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella sijaitsee maatalo- ja hajakennuspaikkoja. Ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuuden turvaaminen on tärkeää.</p>
M	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatilosta	Maa- ja metsätalousalue, joka sijoittuu Salpausselän pohjoisrinteelle. Alueella on muutama asuinrakennus ja viljelyalueita.
Asukasluku	Asukkaita on alle 10
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 4).
	Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Maisemalliset arvot	Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita. Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Geologiset arvot	Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vesistöt	Alueella on pohjavedenottamo.

Alueen indeksi	M-28
Alueen nimi	Mustakallion maa- ja metsätalousalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Kaavatilanne	Alueella on voimassa osayleiskaava: Uudenkylän osayleiskaava.
infrakohteet	Alueella on kunnallistekniikka.
muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Maisemalliset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Geologiset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon geologiset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Hiljaiset alueet ja melu	
Liikenne	
pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
infrakohteet	Suunnittelussa huomioita alueella sijaitseva pohjavedenottamo.
Kaavoitus	Alueella noudatetaan Uudenkylän osayleiskaavan merkintöjä ja määräyksiä.
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	M-29
Alueen nimi	Arola-Haarankylän pohjoinen maa- ja metsätalousalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSALUE.</p> <p>Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella sijaitsee maatala- ja hajakennuspaikkoja. Ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuuden turvaaminen on tärkeää.</p>
M	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloiesta	Maa- ja metsätalousalue, joka sijoittuu Salpausselän pohjoisrinteelle. Alueella on haja-asutusta ja viljelyalueita.
Asukasluku	Asukkaita on noin 20
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 4).</p> <p>Alue on osa maakunnallista ekologista yhteyttä.</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemalliset arvot	<p>Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita.</p> <p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p>
Geologiset arvot	Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vesistöt	

Alueen indeksi	M-29
Alueen nimi	Arola-Haarankylän pohjoinen maa- ja metsätalousalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Kaavatilanne	Alueella on voimassa osayleiskaava: Uudenkylän osayleiskaava.
infrakohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät.
muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemalliset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Geologiset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon geologiset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Hiljaiset alueet ja melu	
Liikenne	
pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
infrakohteet	
Kaavoitus	Alueella noudatetaan Uudenkylän osayleiskaavan merkintöjä ja määräyksiä.
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	M-30
Alueen nimi	Kirviä-Kotteron maa- ja metsätalousalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSALUE.</p> <p>Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella sijaitsee maatalo- ja hajakennuspaikkoja. Ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuuden turvaaminen on tärkeää.</p>
M	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloiista	Maa- ja metsätalousalue, jolla haja-asumista ja viljelyalueita. Alue rajautuu valtatiehen 12, Arolan peltoaukeaan ja kaupungin rajaon.
Asukasluku	Asukkaita on noin 90
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p> <p>Alue on osa maakunnallista ekologista yhteyttä.</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemalliset arvot	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Geologiset arvot	Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	<p>Alueella on liikennemelua.</p> <p>Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.</p>
Vesistöt	

Alueen indeksi	M-30
Alueen nimi	Kirviä-Kotteron maa- ja metsätalousalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Kaavatilanne	Alueella on voimassa osayleiskaava: Uudenkylän osayleiskaava.
infrakohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät.
muuta huomioitavaa	Alueella on Puolustusvoimien varastoalueen suojavyöhyke. Alueella todennäköisesti heitteitä tai räjähteiden osia.

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemalliset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Geologiset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon geologiset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen merkitys suojaviheralueena.
Liikenne	
pohjavesi, hulevedet	
infrakohteet	Huomioitava pohjavedenottamon läheisyys.
Kaavoitus	Alueella noudatetaan Uudenkylän osayleiskaavan merkintöjä ja määräyksiä.
Muuta huomioitavaa	Alueella on Puolustusvoimien varastoalueen suojavyöhyke. Alueella todennäköisesti heitteitä tai räjähteiden osia. Aina ennen maanrakennustöitä tulee ottaa yhteys Puolustusvoimiin riskianalyysiä varten. Rakennus- ym. töitä tehdessä tulee huomioida alueella ja läheisyydessä mahdollisesti kulkevat puolustusvoimien kaapelilinjat. Alueelle kohdistuvista hankkeista tulee pyytää Puolustusvoimien lausunto.

Alueen indeksi	M-31
Alueen nimi	Arola-Haarankylän eteläinen maa- ja metsätalousalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSALUE.</p> <p>Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella sijaitsee maatalo- ja hajakennuspaikkoja. Ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuuden turvaaminen on tärkeää.</p>
M	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus ja asuntokanta, maininta alueen maataloustoiminnasta, karjatiloiista	Maa- ja metsätalousalue, jolla haja-asumista ja viljelyalueita. Alue rajautuu valtatiehen 12, Arolan peltoaukeaan ja kaupungin rajaon.
Asukasluku	Asukkaita on noin 50
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 4).
	Alue on osa maakunnallista ekologista yhteyttä.
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Maisemalliset arvot	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Geologiset arvot	Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on liikennemelua. Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vesistöt	

Alueen indeksi	M-31
Alueen nimi	Arola-Haarankylän eteläinen maa- ja metsätalousalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Kaavatilanne	Alueella on voimassa osayleiskaava: Uudenkylän osayleiskaava.
infrakohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät.
muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Maisemalliset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Geologiset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon geologiset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen merkitys suojaviheralueena.
Liikenne	
pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
infrakohteet	Huomioitava pohjavedenottamon läheisyys.
Kaavoitus	Alueella noudatetaan Uudenkylän osayleiskaavan merkintöjä ja määräyksiä.
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MA-1
Alueen nimi	Okeroisten peltoalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisen alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAISEMALLISESTI ARVOKAS PELTOALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maisemallisesti arvokkaat avoimet pelto- ja niittyalueet. Alue sisältää myös maakunnallisesti arvokkaita perinnebiotooppeja sekä maatila- ja hajakennuspaikkoja. Alueiden säilyminen avoimena ja viljelykäytössä on maisemakuvan kannalta tärkeää.</p>
MA	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Okeroisten vanhan kulttuurimaiseman avoimet viljelyalueet.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Porvoonjokeen laskevan Murranojan laaksoalueet.</p> <p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	<p>Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).</p> <p>Alueella on muinaismuistokohteita.</p> <p>Alueella on vanhoja, jo 1700-luvulla viljelyssä olleita peltoja.</p>
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	<p>Alueella on liikennemelua.</p> <p>Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.</p>
Vedet	<p>Alueella on merkittävä pienvesistö: Murranoja.</p> <p>Alueella on merkittävä hulevesireitti / merkittävä avoimena säilytettävä oja.</p>
Kaavatilanne	Alueella on laadittu osayleiskaava: Okeroisten osayleiskaava.

Alueen indeksi	MA-1
Alueen nimi	Okeroisten peltoalueet

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon. Vanhat avoimet viljelyalueet tulee säilyttää avoimina.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Vedet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon pienvesistön merkitys virkistyskäytölle ja hulevesien hallinnalle. Alueella sijaitsevan avouoman säilyminen tulee turvata.
Kaavatilanne	Alueella noudatetaan osayleiskaavan määräyksiä.
Muuta huomioitavaa	Nostavan logistiikkakeskuksen edellyttämä raidevaraus tulee ottaa huomioon radan varteen sijoittuvien alueiden suunnittelussa.

Alueen indeksi	MA-2
Alueen nimi	Renkomäen peltoalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAISEMALLISESTI ARVOKAS PELTOALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maisemallisesti arvokkaat avoimet pelto- ja niittyalueet. Alue sisältää myös maakunnallisesti arvokkaita perinnebiotooppeja sekä maatila- ja hajakennuspaikkoja. Alueiden säilyminen avoimina ja viljelykäytössä on maisemakuvan kannalta tärkeää.</p>
MA	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Porvoonjoen avara ja laaja avoin viljelyalue.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokat 2, 4).</p> <p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on vanhoja, jo 1800-luvulla viljelyssä olleita peltoja.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	<p>Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta.</p> <p>Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.</p>
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on liikennemelua.
Vedet	Alueella on merkittävä pienvesistö: Porvoonjoki.
Kaavatilanne	Alueella on voimassa osayleiskaava: Miekkiön, Renkomäen ja Ämmälän osayleiskaava.

Alueen indeksi	MA-2
Alueen nimi	Renkomäen peltoalueet

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle.
Kulttuurihistorialliset arvot	Vanhat avoimet viljelyalueet tulee säilyttää avoimina.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset ja geologiset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Vedet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon pienvesistön merkitys virkistyskäytölle ja hulevesien hallinnalle.
Kaavatilanne	Alueella noudatetaan osayleiskaavan määräyksiä.
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MA-3
Alueen nimi	Tarolan niitty

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAISEMALLISESTI ARVOKAS PELTOALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maisemallisesti arvokkaat avoimet pelto- ja niittyalueet. Alue sisältää myös maakunnallisesti arvokkaita perinnebiotooppeja sekä maatila- ja hajakennuspaikkoja. Alueiden säilyminen avoimina ja viljelykäytössä on maisemakuvan kannalta tärkeää.</p>
MA	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Renkomäen eteläpuolella sijaitseva arvokas arvonniitty / perinnebiotooppi.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokat 2, 3).</p> <p>Alue on merkittävä niittykohde.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.
Kaavatilanne	Alueella on voimassa osayleiskaava: Miekkiön, Renkomäen ja Ämmälän osayleiskaava.

Alueen indeksi	MA-3
Alueen nimi	Tarolan niitty

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon avointen alueiden monimuotoisuuden kehittäminen.</p> <p>Arvoniittyä tulee hoitaa erillisen hoitosuunnitelman mukaisesti.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	
Vedet	<p>Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.</p>
Kaavatilanne	Alueella noudatetaan osayleiskaavan määräyksiä.
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MA-4
Alueen nimi	Ämmälän peltoalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisen alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAISEMALLISESTI ARVOKAS PELTOALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maisemallisesti arvokkaat avoimet pelto- ja niittyalueet. Alue sisältää myös maakunnallisesti arvokkaita perinnebiotooppeja sekä maatala- ja hajakennuspaikkoja. Alueiden säilyminen avoimina ja viljelykäytössä on maisemakuvan kannalta tärkeää.</p>
MA	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Ämmälän kulttuurimaiseman avoimet viljelyalueet.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokat 3, 4).</p> <p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	<p>Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).</p> <p>Alueella on muinaismuistokohteita.</p> <p>Alueella on vanhoja, jo 1700-luvulla viljelyssä olleita peltoja.</p>
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.
Kaavatilanne	Alueella on voimassa osayleiskaava: Miekkiön, Renkomäen ja Ämmälän osayleiskaava.

Alueen indeksi	MA-4
Alueen nimi	Ämmälän peltoalueet

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon. Vanhat avoimet viljelyalueet tulee säilyttää avoimina.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	
Vedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	Alueella noudatetaan osayleiskaavan määräyksiä.
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MA-5
Alueen nimi	Kujalan peltoalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAISEMALLISESTI ARVOKAS PELTOALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maisemallisesti arvokkaat avoimet pelto- ja niittyalueet. Alue sisältää myös maakunnallisesti arvokkaita perinnebiotooppeja sekä maatalo- ja hajakennuspaikkoja. Alueiden säilyminen avoimena ja viljelykäytössä on maisemakuvan kannalta tärkeää.</p>
MA	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Vartio-ojan laakson avoimet viljelyalueet.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	Alueella on merkittävä pienvesistö: Vartio-oja. Alueella on merkittävä hulevesireitti / merkittävä avoimena säilytettävä oja.
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	MA-5
Alueen nimi	Kujalan peltoalue

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Vedet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon pienvesistön merkitys virkistyskäytölle ja hulevesien hallinnalle. Alueella sijaitsevan avouoman säilyminen tulee turvata.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MA-6
Alueen nimi	Lankilan peltoalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAISEMALLISESTI ARVOKAS PELTOALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maisemallisesti arvokkaat avoimet pelto- ja niittyalueet. Alue sisältää myös maakunnallisesti arvokkaita perinnebiotooppeja sekä maatala- ja hajakennuspaikkoja. Alueiden säilyminen avoimina ja viljelykäytössä on maisemakuvan kannalta tärkeää.</p>
MA	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Lankilan historiallisen kyläalueen avoimet viljelyalueet.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	<p>Alueella on muinaismuistokohteita.</p> <p>Alueella on vanhoja, jo 1700-luvulla viljelyssä olleita peltoja.</p>
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	MA-6
Alueen nimi	Lankilan peltoalue

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon. Vanhat avoimet viljelyalueet tulee säilyttää avoimina.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	
Vedet	
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MA-7
Alueen nimi	Hokkaran ja Pensuon peltoalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAISEMALLISESTI ARVOKAS PELTOALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maisemallisesti arvokkaat avoimet pelto- ja niittyalueet. Alue sisältää myös maakunnallisesti arvokkaita perinnebiotooppeja sekä maatila- ja hajakennuspaikkoja. Alueiden säilyminen avoimina ja viljelykäytössä on maisemakuvan kannalta tärkeää.</p>
MA	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Hokkaran ja Pensuon laajan kulttuurimaiseman avarat viljelyalueet.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	<p>Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).</p> <p>Alueella on vanhoja, jo 1800-luvulla viljelyssä olleita peltoja.</p>
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	Alueella on merkittävä pienvesistö: Paimisoja, Heinjoki.
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	MA-7
Alueen nimi	Hokkaran ja Pensuon peltoalueet

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Vanhat avoimet viljelyalueet tulee säilyttää avoimina.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	
Vedet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon pienvesistön merkitys virkistyskäytölle ja hulevesien hallinnalle.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MA-8
Alueen nimi	Villähteen peltoalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAISEMALLISESTI ARVOKAS PELTOALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maisemallisesti arvokkaat avoimet pelto- ja niittyalueet. Alue sisältää myös maakunnallisesti arvokkaita perinnebiotooppeja sekä maatila- ja hajakennuspaikkoja. Alueiden säilyminen avoimina ja viljelykäytössä on maisemakuvan kannalta tärkeää.</p>
MA	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Salpausselän vaihettumisvyöhykkeelle sijoittuva avoin viljelyalue, jonka läpi kulkee rautatie.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	<p>Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).</p> <p>Alueella on vanhoja, jo 1800-luvulla viljelyssä olleita peltoja.</p>
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on liikennemelua.
Vedet	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	MA-8
Alueen nimi	Villähteen peltoalue

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Vanhat avoimet viljelyalueet tulee säilyttää avoimina.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	
Vedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MA-9
Alueen nimi	Erstan, Orrilan ja Haravakylän peltoalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisen alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAISEMALLISESTI ARVOKAS PELTOALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maisemallisesti arvokkaat avoimet pelto- ja niittyalueet. Alue sisältää myös maakunnallisesti arvokkaita perinnebiotooppeja sekä maatila- ja hajakennuspaikkoja. Alueiden säilyminen avoimina ja viljelykäytössä on maisemakuvan kannalta tärkeää.</p>
MA	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Erstan kartanoon liittyvä arvokas avoin viljelyalue. Orrilan ja Haravakylän laajat avoimet viljelyalueet, joiden halki kulkee sekä vt 12 että rautatie.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	<p>Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY, MARY, LaRY).</p> <p>Alueella on muinaismuistokohteita.</p> <p>Alueella on vanhoja, jo 1700-luvulla viljelyssä olleita peltoja.</p>
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	<p>Alueella on kaupunkikuvallisesti merkittävä peltoalue.</p> <p>Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita.</p>
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on liikennemelua.
Vedet	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	MA-9
Alueen nimi	Erstan, Orrilan ja Haravakylän peltoalueet

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon. Vanhat avoimet viljelyalueet tulee säilyttää avoimina.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	
Vedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MA-10
Alueen nimi	Nastolan kirkonkylän peltoalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisen alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAISEMALLISESTI ARVOKAS PELTOALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maisemallisesti arvokkaat avoimet pelto- ja niittyalueet. Alue sisältää myös maakunnallisesti arvokkaita perinnebiotooppeja sekä maatila- ja hajakennuspaikkoja. Alueiden säilyminen avoimina ja viljelykäytössä on maisemakuvan kannalta tärkeää.</p>
MA	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Salpausselän pohjoispuolinen Nastolan kirkonkylän kulttuurimaisemaan sijoittuva avoin viljelyalue.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	<p>Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).</p> <p>Alueella on vanhoja, jo 1700-luvulla viljelyssä olleita peltoja.</p>
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	<p>Alue on kaupunkikuvallisesti merkittävä peltoalue.</p> <p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p>
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	MA-10
Alueen nimi	Nastolan kirkonkylän peltoalue

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Vanhat avoimet viljelyalueet tulee säilyttää avoimina.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	
Vedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MA-11
Alueen nimi	Niemelänniemen peltoalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAISEMALLISESTI ARVOKAS PELTOALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maisemallisesti arvokkaat avoimet pelto- ja niittyalueet. Alue sisältää myös maakunnallisesti arvokkaita perinnebiotooppeja sekä maatila- ja hajakennuspaikkoja. Alueiden säilyminen avoimina ja viljelykäytössä on maisemakuvan kannalta tärkeää.</p>
MA	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Avoim vanha viljelyalue, jonka ympärille on asemakaavoitettu pientaloalue.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on vanhoja, jo 1700-luvulla viljelyssä olleita peltoja.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Ulkoilu- ja virkistys	Alue on osa keskeistä kaupunginosapuistoa.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	MA-11
Alueen nimi	Niemelänniemen peltoalue

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Vanhat avoimet viljelyalueet tulee säilyttää avoimina.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	Kaupunginosapuistoa tulee kehittää erillisen viitesuunnitelman mukaan.
Vedet	
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MA-12
Alueen nimi	Koiskalan pelto- ja niittyalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAISEMALLISESTI ARVOKAS PELTOALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maisemallisesti arvokkaat avoimet pelto- ja niittyalueet. Alue sisältää myös maakunnallisesti arvokkaita perinnebiotooppeja sekä maatala- ja hajakennuspaikkoja. Alueiden säilyminen avoimina ja viljelykäytössä on maisemakuvan kannalta tärkeää.</p>
MA	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Koiskalan kulttuurimaiseman arvokkaat viljelyalueet ja perinnebiotoopit sekä arvoniityt.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 4).</p> <p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p> <p>Alueella on merkittävä niittykohde.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	<p>Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY, MARY, LaRY).</p> <p>Alueella on muinaismuistokohteita.</p> <p>Alueella on vanhoja, jo 1700-luvulla viljelyssä olleita peltoja.</p>
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	MA-12
Alueen nimi	Koiskalan pelto- ja niittyalueet

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon avointen alueiden monimuotoisuuden kehittäminen.</p> <p>Arvoniittyä tulee hoitaa erillisen hoitosuunnitelman mukaisesti.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	<p>Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.</p> <p>Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.</p> <p>Vanhat avoimet viljelyalueet tulee säilyttää avoimina.</p>
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	
Vedet	
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MA-13
Alueen nimi	Ripistön niitty

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAISEMALLISESTI ARVOKAS PELTOALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maisemallisesti arvokkaat avoimet pelto- ja niittyalueet. Alue sisältää myös maakunnallisesti arvokkaita perinnebiotooppeja sekä maatila- ja hajakennuspaikkoja. Alueiden säilyminen avoimina ja viljelykäytössä on maisemakuvan kannalta tärkeää.</p>
MA	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Ahtialantien varteen sijoittuva arvonniitty.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 3).</p> <p>Alue on merkittävä niittykohde.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	MA-13
Alueen nimi	Ripistön niitty

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon avointen alueiden monimuotoisuuden kehittäminen.</p> <p>Arvoniittyä tulee hoitaa erillisen hoitosuunnitelman mukaisesti.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	
Vedet	
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MA-14
Alueen nimi	Sepänniemen niitty

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAISEMALLISESTI ARVOKAS PELTOALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maisemallisesti arvokkaat avoimet pelto- ja niittyalueet. Alue sisältää myös maakunnallisesti arvokkaita perinnebiotooppeja sekä maatila- ja hajakennuspaikkoja. Alueiden säilyminen avoimina ja viljelykäytössä on maisemakuvan kannalta tärkeää.</p>
MA	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Paakkolanmäen muinaismuistoalueisiin liittyvä arvoniitty.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 3).</p> <p>Alue on merkittävä niittykohde.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on muinaismuistokohteita.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Ulkoilu- ja virkistys	Alue on osa keskeistä kaupunginosapuistoa.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	MA-14
Alueen nimi	Sepänniemen niitty

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon avointen alueiden monimuotoisuuden kehittäminen.</p> <p>Arvoniittyä tulee hoitaa erillisen hoitosuunnitelman mukaisesti.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	<p>Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.</p>
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	<p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.</p>
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Kaupunginosapuistoa tulee kehittää erillisen viitesuunnitelman mukaan.</p>
Vedet	
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MA-15
Alueen nimi	Takkulan niitty

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAISEMALLISESTI ARVOKAS PELTOALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maisemallisesti arvokkaat avoimet pelto- ja niittyalueet. Alue sisältää myös maakunnallisesti arvokkaita perinnebiotooppeja sekä maatila- ja hajakennuspaikkoja. Alueiden säilyminen avoimina ja viljelykäytössä on maisemakuvan kannalta tärkeää.</p>
MA	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Arvokas perinnebiotooppi Alasenjärven pohjoispuolella.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 3).</p> <p>Alue on merkittävä niittykohde.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	MA-15
Alueen nimi	Takkulan niitty

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon avointen alueiden monimuotoisuuden kehittäminen.</p> <p>Arvoniittyä tulee hoitaa erillisen hoitosuunnitelman mukaisesti.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	
Vedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MA-16
Alueen nimi	Seestan metsälaitumet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisen alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAISEMALLISESTI ARVOKAS PELTOALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maisemallisesti arvokkaat avoimet pelto- ja niittyalueet. Alue sisältää myös maakunnallisesti arvokkaita perinnebiotooppeja sekä maatila- ja hajakennuspaikkoja. Alueiden säilyminen avoimina ja viljelykäytössä on maisemakuvan kannalta tärkeää.</p>
MA	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Seestan kartanon kulttuurimaisemaan liittyvä perinnemaisema-alue, jolla laidunnetaan karjaa.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja).</p> <p>Alue on merkittävä niittykohde.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on liikennemelua.
Vedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	MA-16
Alueen nimi	Seestan metsälaitumet

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon avointen alueiden monimuotoisuuden kehittäminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	
Vedet	
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MA-17
Alueen nimi	Pyhântaan peltoalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAISEMALLISESTI ARVOKAS PELTOALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maisemallisesti arvokkaat avoimet pelto- ja niittyalueet. Alue sisältää myös maakunnallisesti arvokkaita perinnebiotooppeja sekä maatila- ja hajakennuspaikkoja. Alueiden säilyminen avoimina ja viljelykäytössä on maisemakuvan kannalta tärkeää.</p>
MA	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Pyhântaan kyläalueen avoimet, pienialaiset viljelyalueet.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	<p>Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).</p> <p>Alueella on muinaismuistokohteita.</p> <p>Alueella on vanhoja, jo 1700-luvulla viljelyssä olleita peltoja.</p>
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	MA-17
Alueen nimi	Pyhäntaan peltoalueet

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon. Vanhat avoimet viljelyalueet tulee säilyttää avoimina.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	
Vedet	
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MA-18
Alueen nimi	Mäkelän peltoalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAISEMALLISESTI ARVOKAS PELTOALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maisemallisesti arvokkaat avoimet pelto- ja niittyalueet. Alue sisältää myös maakunnallisesti arvokkaita perinnebiotooppeja sekä maatala- ja hajakennuspaikkoja. Alueiden säilyminen avoimina ja viljelykäytössä on maisemakuvan kannalta tärkeää.</p>
MA	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Mäkelän kyläkeskusta ympäröivät avoin pienialainen viljelyalueet.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on vanhoja, jo 1800-luvulla viljelyssä olleita peltoja.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on liikennemelua. Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	MA-18
Alueen nimi	Mäkelän peltoalue

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Vanhat avoimet viljelyalueet tulee säilyttää avoimina.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	
Vedet	
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MA-19
Alueen nimi	Rantalan peltoalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAISEMALLISESTI ARVOKAS PELTOALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maisemallisesti arvokkaat avoimet pelto- ja niittyalueet. Alue sisältää myös maakunnallisesti arvokkaita perinnebiotooppeja sekä maatila- ja hajakennuspaikkoja. Alueiden säilyminen avoimina ja viljelykäytössä on maisemakuvan kannalta tärkeää.</p>
MA	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Oksjärven länsipuolelle sijoittuva pienialainen avoin viljelyalue.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on liikennemelua.
Vedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	MA-19
Alueen nimi	Rantalan peltoalue

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	
Vedet	
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MA-20
Alueen nimi	Ruuhijärven peltoalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAISEMALLISESTI ARVOKAS PELTOALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maisemallisesti arvokkaat avoimet pelto- ja niittyalueet. Alue sisältää myös maakunnallisesti arvokkaita perinnebiotooppeja sekä maatila- ja hajakennuspaikkoja. Alueiden säilyminen avoimina ja viljelykäytössä on maisemakuvan kannalta tärkeää.</p>
MA	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Ruuhijärven kylän kulttuurimaiseman laajat ja avarat viljelyalueet.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	<p>Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).</p> <p>Alueella on muinaismuistokohteita.</p> <p>Alueella on vanhoja, jo 1700-luvulla viljelyssä olleita peltoja.</p>
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	<p>Alueella on merkittävä pienvesistö: Lassinjoki.</p> <p>Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.</p>
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	MA-20
Alueen nimi	Ruuhijärven peltoalueet

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	<p>Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.</p> <p>Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.</p> <p>Vanhat avoimet viljelyalueet tulee säilyttää avoimina.</p>
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	
Vedet	<p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon pienvesistön merkitys virkistyskäytölle ja hulevesien hallinnalle.</p> <p>Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.</p>
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MA-21
Alueen nimi	Järvisten peltoalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAISEMALLISESTI ARVOKAS PELTOALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maisemallisesti arvokkaat avoimet pelto- ja niittyalueet. Alue sisältää myös maakunnallisesti arvokkaita perinnebiotooppeja sekä maatila- ja hajakennuspaikkoja. Alueiden säilyminen avoimina ja viljelykäytössä on maisemakuvan kannalta tärkeää.</p>
MA	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Järvisten kylän kulttuurimaisemaan liittyvät viljelyalueet.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	<p>Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).</p> <p>Alueella on vanhoja, jo 1700-luvulla viljelyssä olleita peltoja.</p>
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	MA-21
Alueen nimi	Järvisten peltoalueet

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Vanhat avoimet viljelyalueet tulee säilyttää avoimina.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	
Vedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MA-22
Alueen nimi	Immilän peltoalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAISEMALLISESTI ARVOKAS PELTOALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maisemallisesti arvokkaat avoimet pelto- ja niittyalueet. Alue sisältää myös maakunnallisesti arvokkaita perinnebiotooppeja sekä maatila- ja hajakennuspaikkoja. Alueiden säilyminen avoimina ja viljelykäytössä on maisemakuvan kannalta tärkeää.</p>
MA	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Immilän kylän kulttuurimaiseman avoimet ja kumpuilevat viljelyalueet.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY). Alueella on muinaismuistokohteita. Alueella on vanhoja, jo 1700-luvulla viljelyssä olleita peltoja.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	Alueella on merkittävä pienvesistö: Immilänjoki.
Kaavatilanne	Alueella on voimassa osayleiskaava: Uudenkylän osayleiskaava.

Alueen indeksi	MA-22
Alueen nimi	Immilän peltoalueet

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon. Vanhat avoimet viljelyalueet tulee säilyttää avoimina.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	
Vedet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon pienvesistön merkitys virkistyskäytölle ja hulevesien hallinnalle.
Kaavatilanne	Alueella noudatetaan osayleiskaavan merkintöjä ja määräyksiä.
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MA-23
Alueen nimi	Arrajoen peltoalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAISEMALLISESTI ARVOKAS PELTOALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maisemallisesti arvokkaat avoimet pelto- ja niittyalueet. Alue sisältää myös maakunnallisesti arvokkaita perinnebiotooppeja sekä maatila- ja hajakennuspaikkoja. Alueiden säilyminen avoimina ja viljelykäytössä on maisemakuvan kannalta tärkeää.</p>
MA	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Arrajoen kylään liittyvät avoimet viljelyalueet.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	<p>Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).</p> <p>Alueella on vanhoja, jo 1700-luvulla viljelyssä olleita peltoja.</p>
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	Alueella on merkittävä pienvesistö: Luhtajoki, Arrajoki.
Kaavatilanne	Alueella on voimassa osayleiskaava: Uudenkylän osayleiskaava.

Alueen indeksi	MA-23
Alueen nimi	Arrajoen peltoalueet

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Vanhat avoimet viljelyalueet tulee säilyttää avoimina.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	
Vedet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon pienvesistön merkitys virkistyskäytölle ja hulevesien hallinnalle.
Kaavatilanne	Alueella noudatetaan osayleiskaavan merkintöjä ja määräyksiä.
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MA-24
Alueen nimi	Toivonojan peltoalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAISEMALLISESTI ARVOKAS PELTOALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maisemallisesti arvokkaat avoimet pelto- ja niittyalueet. Alue sisältää myös maakunnallisesti arvokkaita perinnebiotooppeja sekä maatala- ja hajakennuspaikkoja. Alueiden säilyminen avoimina ja viljelykäytössä on maisemakuvan kannalta tärkeää.</p>
MA	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Toivonojan kartanon kulttuurimaiseman avoimet viljelyalueet.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY, MARY, LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	
Kaavatilanne	Alueella on voimassa osayleiskaava: Uudenkylän osayleiskaava.

Alueen indeksi	MA-24
Alueen nimi	Toivonojan peltoalueet

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	
Vedet	
Kaavatilanne	Alueella noudatetaan osayleiskaavan merkintöjä ja määräyksiä.
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MA-25
Alueen nimi	Uudenkylän peltoalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAISEMALLISESTI ARVOKAS PELTOALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maisemallisesti arvokkaat avoimet pelto- ja niittyalueet. Alue sisältää myös maakunnallisesti arvokkaita perinnebiotooppeja sekä maatala- ja hajakennuspaikkoja. Alueiden säilyminen avoimina ja viljelykäytössä on maisemakuvan kannalta tärkeää.</p>
MA	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Salpausselän pohjoispuolelle sijoittuvat Uudenkylän kulttuurimaiseman laajat avoimet viljelyalueet.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	<p>Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).</p> <p>Alueella on vanhoja, jo 1700-luvulla viljelyssä olleita peltoja.</p>
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.
Kaavatilanne	Alueella on voimassa osayleiskaava: Uudenkylän osayleiskaava.

Alueen indeksi	MA-25
Alueen nimi	Uudenkylän peltoalueet

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Vanhat avoimet viljelyalueet tulee säilyttää avoimina.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	
Vedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	Alueella noudatetaan osayleiskaavan merkintöjä ja määräyksiä.
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MA-26
Alueen nimi	Arolan peltoalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAISEMALLISESTI ARVOKAS PELTOALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maisemallisesti arvokkaat avoimet pelto- ja niittyalueet. Alue sisältää myös maakunnallisesti arvokkaita perinnebiotooppeja sekä maatila- ja hajakennuspaikkoja. Alueiden säilyminen avoimina ja viljelykäytössä on maisemakuvan kannalta tärkeää.</p>
MA	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Salpausselän eteläpuolelle aukeava laaja ja avara viljelyaukea, jonka pohjoisosaan on suunniteltu vt 12:n uusi tielinjaus.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	<p>Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).</p> <p>Alueella on vanhoja, jo 1700-luvulla viljelyssä olleita peltoja.</p>
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.
Kaavatilanne	Alueella on voimassa osayleiskaava: Uudenkylän osayleiskaava.

Alueen indeksi	MA-26
Alueen nimi	Arolan peltoalueet

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Vanhat avoimet viljelyalueet tulee säilyttää avoimina.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	
Vedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	Alueella noudatetaan osayleiskaavan merkintöjä ja määräyksiä.
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MU-1
Alueen nimi	Kujalan metsäalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisen alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS MU	<p>MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISTÄ ULKOILUN OHJAAMISTARVETTA.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan sellaisia maa- ja metsätalousvaltaisia alueita, joille suuntautuu ulkoilupaineita ja joilla ulkoilun ohjaamistarpeen vuoksi on tarkoitus toteuttaa ulkoilureittejä levähdys- ja muine tukialueineen. Alueelle saa rakentaa ainoastaan maa- ja metsätalouden rakennuksia, sekä ulkoilua palvelevia rakennuksia ja rakennelmia. Ulkoilureitit muodostavat yhtenäisen verkoston. Hakkuut ulkoilureittien lähimetsissä tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja maiseman säilyttäminen sekä metsän monikäyttö.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Metsäalue sijaitsee Linnaistensuon länsipuolella ja on liittyy laajempaan seudulliseen retkeily- ja ulkoilualueeseen, joka ulottuu kaupungin rajalta lähelle kaupungin keskustaa. Alue on myös osa laajempaa ekologista yhteyttä. Alue on osittain metsätalouskäytössä. Alueella on vanha Loviisanradan ratauoma.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 2).</p> <p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p> <p>Alue on osa maakunnallista ekologista yhteyttä.</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY).
Maisemalliset arvot	
Geologiset arvot	Alueella on valtakunnallisesti arvokas rantamuodostuma.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.</p> <p>Alue on toiminnallisesti tärkeä virkistysalue.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	<p>Alueella on liikennemelua.</p> <p>Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.</p>

Alueen indeksi	MU-1
Alueen nimi	Kujalan metsäalue

NYKYTILAN KUVAAUS	
Vesistöt	
Kaavatilanne	
muuta huomioitavaa	Alueella on merkittävä hulevesireitti/merkittävä avoimena säilytettävä oja.

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Toimenpiteissä huomioidaan ekologisten yhteyksien jatkuvuus. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Maisemalliset arvot	
Geologiset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon geologiset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon metsäalueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen merkitys suojaviheralueena.
Kaavoitus	
pohjavesi, hulevedet	Alueella sijaitsevan avouoman säilyminen tulee turvata.
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MU-2
Alueen nimi	Rengonjokivarsi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisen alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS MU	<p>MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISTÄ ULKOILUN OHJAAMISTARVETTA.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan sellaisia maa- ja metsätalousvaltaisia alueita, joille suuntautuu ulkoilupaineita ja joilla ulkoilun ohjaamistarpeen vuoksi on tarkoitus toteuttaa ulkoilureittejä levähdys- ja muine tukialueineen. Alueelle saa rakentaa ainoastaan maa- ja metsätalouden rakennuksia, sekä ulkoilua palvelevia rakennuksia ja rakennelmia. Ulkoilureitit muodostavat yhtenäisen verkoston. Hakkuut ulkoilureittien lähimetsissä tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja maiseman säilyttäminen sekä metsän monikäyttö.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alue muodostuu Rengonjoen varresta ja siihen liittyvistä metsä- ja peltoalueista. Pientalokortteleiden läheisyydessä oleva viheralue, joka liittyy laajempaan toiminnallisesti tärkeään viheralueiden kokonaisuuteen.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 2).</p> <p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p> <p>Alue on osa maakunnallista ekologista yhteyttä.</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p> <p>Alueella on merkittävä niittykohde.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on muinaismuistokohteita.
Maisemalliset arvot	
Geologiset arvot	Alueella on valtakunnallisesti arvokas rantamuodostuma.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys. Tutkitaan mahdollisuutta osoittaa yhteys Rengonjoen yli.</p> <p>Alue on toiminnallisesti tärkeä virkistysalue.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	<p>Alueella on liikennemelua.</p> <p>Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.</p>

Alueen indeksi	MU-2
Alueen nimi	Rengonjokivarsi

NYKYTILAN KUVAUS	
Vesistöt	Alueella on merkittävä pienvesistö: Rengonjoki.
Kaavatilanne	Alueella on voimassa osayleiskaava: Miekkiön, Renkomäen ja Ämmälän osayleiskaava. Osa alueesta on asemakaavassa osoitettu lähivirkistysalueeksi.
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Toimenpiteissä huomioidaan ekologisten yhteyksien jatkuvuus.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon avointen alueiden monimuotoinen kehittäminen.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
Maisemalliset arvot	
Geologiset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon geologiset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon metsäalueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	
Kaavoitus	Alueella noudatetaan asemakaavan kaavamerkintöjä ja -määräyksiä, sekä Miekkiön, Renkomäen ja Ämmälän osayleiskaavan määräyksiä.
pohjavesi, hulevedet	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MU-3
Alueen nimi	Salalammi-Hiekkanummi alueen metsäalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS MU	<p>MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISTÄ ULKOILUN OHJAAMISTARVETTA.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan sellaisia maa- ja metsätalousvaltaisia alueita, joille suuntautuu ulkoilupaineita ja joilla ulkoilun ohjaamistarpeen vuoksi on tarkoitus toteuttaa ulkoilureittejä levähdys- ja muine tukialueineen. Alueelle saa rakentaa ainoastaan maa- ja metsätalouden rakennuksia, sekä ulkoilua palvelevia rakennuksia ja rakennelmia. Ulkoilureitit muodostavat yhtenäisen verkoston. Hakkuut ulkoilureittien lähimetsissä tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja maiseman säilyttäminen sekä metsän monikäyttö.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Viuhan luonnonsuojelualueen ja pientaloalueen pohjoispuolella oleva metsäalue, joka on toiminnallisesti tärkeä viheralue.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokka 4).</p> <p>Alue on osa maakunnallista ekologista yhteyttä.</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemalliset arvot	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Geologiset arvot	Alueella on valtakunnallisesti arvokas rantamuodostuma.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.</p> <p>Alue on toiminnallisesti tärkeä virkistysalue.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	<p>Alueella on liikennemelua.</p> <p>Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.</p>

Alueen indeksi	MU-3
Alueen nimi	Salalammi-Hiekkanummi alueen metsäalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Vesistöt	Alueella on merkittävä pienvesistö: Salalammi.
Kaavatilanne	
muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Toimenpiteissä huomioidaan ekologisten yhteyksien jatkuvuus. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemalliset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Geologiset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon geologiset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon metsäalueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen merkitys suojaviheralueena.
Kaavoitus	
pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MU-4
Alueen nimi	Hiekkanummi-Pajulahti alueen metsäalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisen alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS MU	<p>MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISTÄ ULKOILUN OHJAAMISTARVETTA.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan sellaisia maa- ja metsätalousvaltaisia alueita, joille suuntautuu ulkoilupaineita ja joilla ulkoilun ohjaamistarpeen vuoksi on tarkoitus toteuttaa ulkoilureittejä levähdys- ja muine tukialueineen. Alueelle saa rakentaa ainoastaan maa- ja metsätalouden rakennuksia, sekä ulkoilua palvelevia rakennuksia ja rakennelmia. Ulkoilureitit muodostavat yhtenäisen verkoston. Hakkuut ulkoilureittien lähimetsissä tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja maiseman säilyttäminen sekä metsän monikäyttö.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Laaja ulkoilijoiden käytössä oleva metsäalue, joka rajautuu lännestä Hiekkanummeen ja idästä Pajulahteen. Alueen keskellä sijaitsee Lapakiston luonnonsuojelu- ja retkeilyalue. Alue on rakentamatonta ja alueella on useita pienvesistöjä. Alue on metsätaloukskäytössä.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, luonnonsuojelulain luontotyyppi, LUMO: luokat 1, 2, 4).</p> <p>Alue on osa maakunnallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemalliset arvot	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Geologiset arvot	Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.</p> <p>Alue on toiminnallisesti tärkeä virkistysalue.</p> <p>Alueella sijaitsee hiihtolatuja.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	<p>Alueella on liikennemelua.</p> <p>Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.</p>

Alueen indeksi	MU-4
Alueen nimi	Hiekkanummi-Pajulahti alueen metsäalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Vesistöt	Alueella on merkittävä pienvesistö: Iso Mustalammi, Vähä Mustalammi, Ahdenlammi, Lukumies, Kuorrelammi, Kaakonlammi, Soimalammi, Tervalammi, Kakarlammi, Etulammi ja Takalammi.
Kaavatilanne	Osalla lampien rannoista on voimassa Kallio-, Pitkä- ja Särkijärven alueen osayleiskaava tai ranta- asemakaava.
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Toimenpiteissä huomioidaan ekologisten yhteyksien jatkuvuus. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemalliset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Geologiset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon geologiset arvot.
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää. Toimenpiteissä huomioidaan alueen kytkeytyminen Lapakiston luonnonsuojelu- ja retkeilyalueeseen sekä ylimaakunnalliset ulkoilureittitarpeet. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon metsäalueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.
Hiljaiset alueet ja melu	
Kaavoitus	Ranta-alueilla, joilla on ranta- asemakaava, noudatetaan ranta- asemakaavan kaavamerkintöjä ja - määräyksiä. Osalla lampien rannoista jätetty voimaan (RV/2) Kallio-, Pitkä- ja Särkijärven alueen osayleiskaava, jolloin kyseisillä ranta- alueilla noudatetaan osayleiskaavan kaavamerkintöjä ja -määräyksiä.
pohjavesi, hulevedet	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MU-5
Alueen nimi	Arola-Haarankylän metsäalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisen alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS MU	<p>MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISTÄ ULKOILUN OHJAAMISTARVETTA.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan sellaisia maa- ja metsätalousvaltaisia alueita, joille suuntautuu ulkoilupaineita ja joilla ulkoilun ohjaamistarpeen vuoksi on tarkoitus toteuttaa ulkoilureittejä levähdys- ja muine tukialueineen. Alueelle saa rakentaa ainoastaan maa- ja metsätalouden rakennuksia, sekä ulkoilua palvelevia rakennuksia ja rakennelmia. Ulkoilureitit muodostavat yhtenäisen verkoston. Hakkuut ulkoilureittien lähimetsissä tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja maiseman säilyttäminen sekä metsän monikäyttö.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Salpausselkää pitkin kulkeva ulkoilukäytössä oleva metsävyöhyke.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 4).</p> <p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p> <p>Alue on osa maakunnallista ekologista yhteyttä.</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on muinaismuistokohteita.
Maisemalliset arvot	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Geologiset arvot	Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.</p> <p>Alue on toiminnallisesti tärkeä virkistysalue.</p> <p>Alueella sijaitsee hiihtolatuja.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	<p>Alueella on liikennemelua.</p> <p>Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.</p>

Alueen indeksi	MU-5
Alueen nimi	Arola-Haarankylän metsäalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Vesistöt	
Kaavatilanne	Alueella on voimassa osayleiskaava: Uudenkylän osayleiskaava.
muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Toimenpiteissä huomioidaan ekologisten yhteyksien jatkuvuus. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
Maisemalliset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Geologiset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon geologiset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää. Toimenpiteissä huomioidaan alueen ylimaakunnalliset ulkoilureittitarpeet. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon metsäalueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen merkitys suojaviheralueena.
Kaavoitus	Alueella noudatetaan Uudenkylän osayleiskaavan kaavamerkintöjä- ja määräyksiä.
pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MY-1
Alueen nimi	Takalan metsäsaareke

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISIÄ YMPÄRISTÖARVOJA.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, joilla tulee kiinnittää huomiota erityisiin ympäristöarvoihin. Hakkuut tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja lajiston säilyminen. Alueelle ei saa rakentaa rakennuksia.</p>
MY	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Metsäsaareke sijaitsee maisemallisesti merkittävässä avoimien maisematilojen solmukohdassa. Metsät ovat kuusivaltaisia. Kasvillisuus on lehtomaista kangasta, usein soistunutta tai entisiin kangaskorpiin syntynyttä rehevää turvekangasta. Alueen alava kaakkoisosa on varttunutta kuusikkoa, seassa muutamia haapoja ja koivuja. Alueella tavattiin runsaasti selviä merkkejä liito-oravasta.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokat 4).
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemalliset arvot	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Geologiset arvot	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vesistöt	
Kaavatilanne	
muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MY-1
Alueen nimi	Takalan metsäsaareke

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemakuva ja maisema.	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Geologiset arvot	
Kaavoitus	
pohjavesi, hulevedet	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MY-2
Alueen nimi	Pitkäsuo

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS MY	<p>MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISIÄ YMPÄRISTÖARVOJA.</p> <p>Merkinällä osoitetaan maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, joilla tulee kiinnittää huomiota erityisiin ympäristöarvoihin. Hakkuut tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja lajiston säilyminen. Alueelle ei saa rakentaa rakennuksia.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Pitkäsuo on Sydänkankaan harjumuodostumaan kuuluva "kuru", joka sijaitsee jyrkähköjen rinteiden välissä. Pohjoisosastaan suo on ojitettua rämemännikköä. Suon keskiosan ainoa oja on umpeutunut ja suo on keskiosastaan luonnontilaisen kaltaiseksi muuttunutta avosuota, osittain vähäpuustoista suota. Linnuston kannalta tärkeä alue.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokat 4).</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemalliset arvot	
Geologiset arvot	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vesistöt	
Kaavatilanne	
muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MY-2
Alueen nimi	Pitkäsuo

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemakuva ja maisema.	
Geologiset arvot	
Kaavoitus	
pohjavesi, hulevedet	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MY-3
Alueen nimi	Selkojärvi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisen alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISIÄ YMPÄRISTÖARVOJA.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, joilla tulee kiinnittää huomiota erityisiin ympäristöarvoihin. Hakkuut tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja lajiston säilyminen. Alueelle ei saa rakentaa rakennuksia.</p>
MY	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Suoalue. Tärkeä lintujen pesimäalue.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p> <p>Alue on osa maakunnallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemalliset arvot	
Geologiset arvot	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on liikennemelua.
Vesistöt	
Kaavatilanne	
muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.

Alueen indeksi	MY-3
Alueen nimi	Selkojärvi

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemakuva ja maisema.	
Geologiset arvot	
Kaavoitus	
pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MY-4
Alueen nimi	Seestanjoen rantametsä

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisen alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISIÄ YMPÄRISTÖARVOJA.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, joilla tulee kiinnittää huomiota erityisiin ympäristöarvoihin. Hakkuut tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja lajiston säilyminen. Alueelle ei saa rakentaa rakennuksia.</p>
MY	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Jokialue, vanhaa koivikkoa, lahopuuta. Linnuston kannalta tärkeä alue. Potentiaalinen valkoselkätikan ruokailualue.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alue on osa maakunnallista ekologista yhteyttä.
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Maisemalliset arvot	
Geologiset arvot	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on liikennemelua.
Vesistöt	Alueella on merkittävä pienvesistö: Seestaanjoki.
Kaavatilanne	
muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MY-4
Alueen nimi	Seestanjoen rantametsä

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Maisemakuva ja maisema.	
Geologiset arvot	
Kaavoitus	
pohjavesi, hulevedet	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MY-5
Alueen nimi	Vähä-Kalattoman rantametsä

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISIÄ YMPÄRISTÖARVOJA.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, joilla tulee kiinnittää huomiota erityisiin ympäristöarvoihin. Hakkuut tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja lajiston säilyminen. Alueelle ei saa rakentaa rakennuksia.</p>
MY	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Metsälammen ranta-alueen metsäalue. Rannoilla ei ole rakennuksia.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemalliset arvot	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Geologiset arvot	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on liikennemelua.
Vesistöt	Alueella on merkittävä pienvesistö: Vähä-Kalaton.
Kaavatilanne	Lammen ranta-alueella on voimassa ranta-asemakaava.
muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MY-5
Alueen nimi	Vähä-Kalattoman rantametsä

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemakuva ja maisema.	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Geologiset arvot	
Kaavoitus	Lammen ranta-alueella noudatetaan voimassa ranta-asemakaavan kaavamerkintöjä ja -määräyksiä.
pohjavesi, hulevedet	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MY-6
Alueen nimi	Iso-Kalattoman, Hessun ja Silmälammin rantametsä

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISIÄ YMPÄRISTÖARVOJA.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, joilla tulee kiinnittää huomiota erityisiin ympäristöarvoihin. Hakkuut tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja lajiston säilyminen. Alueelle ei saa rakentaa rakennuksia.</p>
MY	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Metsälammen ranta-alueen metsäalue. Alue käsittää seuraavien lampien ranta-alueet: Iso-Kalaton, Hessu, Silmälampi ja Hauklampi. Rannoilla ei ole rakennuksia.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemalliset arvot	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Geologiset arvot	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on liikennemelua. Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vesistöt	Alueella on merkittävä pienvesistö: Iso-Kalaton, Hessu, Silmälampi ja Hauklampi.
Kaavatilanne	
muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MY-6
Alueen nimi	Iso-Kalattoman, Hessun ja Silmälammin rantametsä

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemakuva ja maisema.	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Geologiset arvot	
Kaavoitus	
pohjavesi, hulevedet	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MY-7
Alueen nimi	Löyttylammin rantametsä

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISIÄ YMPÄRISTÖARVOJA.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, joilla tulee kiinnittää huomiota erityisiin ympäristöarvoihin. Hakkuut tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja lajiston säilyminen. Alueelle ei saa rakentaa rakennuksia.</p>
MY	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Metsälammen ranta-alueen metsäalue. Rannoilla ei ole rakennuksia.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemalliset arvot	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Geologiset arvot	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vesistöt	Alueella on merkittävä pienvesistö: Löyttylammi.
Kaavatilanne	
muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MY-7
Alueen nimi	Löytylammin rantametsä

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemakuva ja maisema.	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Geologiset arvot	
Kaavoitus	
pohjavesi, hulevedet	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MY-8
Alueen nimi	Luhtlammin rantametsä

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISIÄ YMPÄRISTÖARVOJA.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, joilla tulee kiinnittää huomiota erityisiin ympäristöarvoihin. Hakkuut tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja lajiston säilyminen. Alueelle ei saa rakentaa rakennuksia.</p>
MY	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Metsälammen ranta-alueen metsäalue. Lammen itärannalla on loma-asumisen rakennuspaikkoja.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemalliset arvot	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Geologiset arvot	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vesistöt	Alueella on merkittävä pienvesistö: Luhtlammi.
Kaavatilanne	Lammen ranta-alueella on voimassa ranta-asemakaava.
muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MY-8
Alueen nimi	Luhtlammin rantametsä

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemakuva ja maisema.	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Geologiset arvot	
Kaavoitus	Lammen ranta-alueella noudatetaan voimassa ranta-asemakaavan kaavamerkintöjä ja -määräyksiä.
pohjavesi, hulevedet	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MY-9
Alueen nimi	Särkijärven rantametsä

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISIÄ YMPÄRISTÖARVOJA.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, joilla tulee kiinnittää huomiota erityisiin ympäristöarvoihin. Hakkuut tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja lajiston säilyminen. Alueelle ei saa rakentaa rakennuksia.</p>
MY	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Särkijärven ranta-alueen metsäalue. Rannoilla loma-asumisen rakennuspaikkoja. Ranta-alueelle sijoittuu myös Hauklampi, joka on pieni rakentamaton metsälampi.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain luontotyyppi).
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemalliset arvot	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Geologiset arvot	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vesistöt	Alueella on merkittävä pienvesistö: Särkijärvi ja Hauklampi.
Kaavatilanne	Särkijärven länsirannalla (RV/2) on voimassa Kallio-, Pitkä- ja Särkijärven alueen osayleiskaava. Muilta osin ranta-alueella on voimassa ranta-asemakaava.
muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MY-9
Alueen nimi	Särkijärven rantametsä

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemakuva ja maisema.	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Geologiset arvot	
Kaavoitus	Särkijärven länsirannalla (RV/2) noudatetaan Kallio-, Pitkä- ja Särkijärven alueen osayleiskaavan kaavamerkintöjä ja -määräyksiä. Muilta osin ranta-alueella noudatetaan voimassa olevan ranta- asemakaavan kaavamerkintöjä ja -määräyksiä.
pohjavesi, hulevedet	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MY-10
Alueen nimi	Kuorelammin rantametsä

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISIÄ YMPÄRISTÖARVOJA.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, joilla tulee kiinnittää huomiota erityisiin ympäristöarvoihin. Hakkuut tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja lajiston säilyminen. Alueelle ei saa rakentaa rakennuksia.</p>
MY	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Metsälammen ranta-alueen metsäalue. Alue käsittää seuraavien lampien ranta-alueet: Kuorelammi, Kaakonlammi ja Silmälammi. Rannoilla ei ole rakennuksia.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain luontotyyppi, LUMO: luokka 4).
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemalliset arvot	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Geologiset arvot	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vesistöt	Alueella on merkittävä pienvesistö: Kuorelammi, Kaakonlammi, Silmälammi.
Kaavatilanne	Lammen ranta-alueella on voimassa ranta-asemakaava.
muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MY-10
Alueen nimi	Kuorelammin rantametsä

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemakuva ja maisema.	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Geologiset arvot	
Kaavoitus	Lammen ranta-alueella noudatetaan voimassa ranta-asemakaavan kaavamerkintöjä ja -määräyksiä.
pohjavesi, hulevedet	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MY-11
Alueen nimi	Iso Mustalammin rantametsä

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISIÄ YMPÄRISTÖARVOJA.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, joilla tulee kiinnittää huomiota erityisiin ympäristöarvoihin. Hakkuut tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja lajiston säilyminen. Alueelle ei saa rakentaa rakennuksia.</p>
MY	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Metsälammen ranta-alueen metsäalue. Lammen rannat ovat soisia. Rannoilla ei ole rakennuksia.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemalliset arvot	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Geologiset arvot	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vesistöt	Alueella on merkittävä pienvesistö: Iso Mustalammi.
Kaavatilanne	
muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MY-11
Alueen nimi	Iso Mustalammin rantametsä

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemakuva ja maisema.	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Geologiset arvot	
Kaavoitus	
pohjavesi, hulevedet	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MY-12
Alueen nimi	Nassarin eteläpuolinen metsäalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISIÄ YMPÄRISTÖARVOJA.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, joilla tulee kiinnittää huomiota erityisiin ympäristöarvoihin. Hakkuut tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja lajiston säilyminen. Alueelle ei saa rakentaa rakennuksia.</p>
MY	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Vanhahko sekametsäalue. Linnuston kannalta tärkeä alue.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemalliset arvot	
Geologiset arvot	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vesistöt	
Kaavatilanne	
muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MY-12
Alueen nimi	Nassarin eteläpuolinen metsäalue

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemakuva ja maisema.	
Geologiset arvot	
Kaavoitus	
pohjavesi, hulevedet	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MY-13
Alueen nimi	Pitkäkallion metsäalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISIÄ YMPÄRISTÖARVOJA.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, joilla tulee kiinnittää huomiota erityisiin ympäristöarvoihin. Hakkuut tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja lajiston säilyminen. Alueelle ei saa rakentaa rakennuksia.</p>
MY	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Vanhakkoa kuusikkoa ja sekametsää. Linnuston kannalta tärkeä alue.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemalliset arvot	
Geologiset arvot	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vesistöt	
Kaavatilanne	
muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MY-13
Alueen nimi	Pitkäkallion metsäalue

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemakuva ja maisema.	
Geologiset arvot	
Kaavoitus	
pohjavesi, hulevedet	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MY-14
Alueen nimi	Evatunjoen pensaikot

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISIÄ YMPÄRISTÖARVOJA.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, joilla tulee kiinnittää huomiota erityisiin ympäristöarvoihin. Hakkuut tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja lajiston säilyminen. Alueelle ei saa rakentaa rakennuksia.</p>
MY	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Evatunjoen pensaikkoalueen ja Kivijärven pohjoisranta. Linnuston kannalta tärkeä alue. Yölaulajapaikka ja vesilintujen pesimäkohde.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemalliset arvot	
Geologiset arvot	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on liikennemelua. Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vesistöt	
Kaavatilanne	
muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MY-14
Alueen nimi	Evatunjoen pensaikot

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemakuva ja maisema.	
Geologiset arvot	
Kaavoitus	
pohjavesi, hulevedet	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MY-15
Alueen nimi	Kylänsaari

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISIÄ YMPÄRISTÖARVOJA.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, joilla tulee kiinnittää huomiota erityisiin ympäristöarvoihin. Hakkuut tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja lajiston säilyminen. Alueelle ei saa rakentaa rakennuksia.</p>
MY	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Rakentamaton pikkusaari ja luodot. Linnuston kannalta tärkeä alue.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemalliset arvot	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Geologiset arvot	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vesistöt	
Kaavatilanne	
muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MY-15
Alueen nimi	Kylänsaari

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemakuva ja maisema.	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Geologiset arvot	
Kaavoitus	
pohjavesi, hulevedet	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MY-16
Alueen nimi	Kylmästenkallion eteläpuolinen metsäalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISIÄ YMPÄRISTÖARVOJA.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, joilla tulee kiinnittää huomiota erityisiin ympäristöarvoihin. Hakkuut tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja lajiston säilyminen. Alueelle ei saa rakentaa rakennuksia.</p>
MY	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Rehevä, lehtomainen koivua ja haapaa kasvava osin vanhahko sekametsäkohde. Linnuston kannalta tärkeä alue. Potentiaalinen valkoselkätikan ruokailualue.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemalliset arvot	
Geologiset arvot	Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vesistöt	
Kaavatilanne	
muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MY-16
Alueen nimi	Kylmästenkallion eteläpuolinen metsäalue

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemakuva ja maisema.	
Geologiset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon geologiset arvot.
Kaavoitus	
pohjavesi, hulevedet	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MY-17
Alueen nimi	Kissalammin rantametsä

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISIÄ YMPÄRISTÖARVOJA.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, joilla tulee kiinnittää huomiota erityisiin ympäristöarvoihin. Hakkuut tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja lajiston säilyminen. Alueelle ei saa rakentaa rakennuksia.</p>
MY	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Kissalammi on Kesuankallion ja Siinainvuoren väliin jäävä pieni suolampi, jota ympäröi luonnontilaisen kaltainen avosu. Suo on lyhytkorsinevaa.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemalliset arvot	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Geologiset arvot	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vesistöt	Alueella on merkittävä pienvesistö: Kissalammi.
Kaavatilanne	
muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MY-17
Alueen nimi	Kissalammin rantametsä

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemakuva ja maisema.	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Geologiset arvot	
Kaavoitus	
pohjavesi, hulevedet	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MY-18
Alueen nimi	Sydänsuonlammin rantametsä

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISIÄ YMPÄRISTÖARVOJA.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, joilla tulee kiinnittää huomiota erityisiin ympäristöarvoihin. Hakkuut tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja lajiston säilyminen. Alueelle ei saa rakentaa rakennuksia.</p>
MY	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Sydänsuonlammi sijaitsee laajahkolla ojittamattomalla suolla ja lampea ympäröivä avosuo on lyhytkorsinevaa. Nevaa ympäröi isovarpuräme. Lammella ei ole tulo- tai lasku-uomaa.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemalliset arvot	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Geologiset arvot	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on liikennemelua.
Vesistöt	Alueella on merkittävä pienvesistö: Sydänsuonlammi.
Kaavatilanne	
muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MY-18
Alueen nimi	Sydänsuonlammin rantametsä

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemakuva ja maisema.	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Geologiset arvot	
Kaavoitus	
pohjavesi, hulevedet	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MY-19
Alueen nimi	Oksjärven saaret

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISIÄ YMPÄRISTÖARVOJA.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, joilla tulee kiinnittää huomiota erityisiin ympäristöarvoihin. Hakkuut tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja lajiston säilyminen. Alueelle ei saa rakentaa rakennuksia.</p>
MY	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Oksjärven rakentamattomat saaret: Isosaari, Vähäsaari ja Paskosaari.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokka 1).
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemalliset arvot	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Geologiset arvot	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vesistöt	
Kaavatilanne	
muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MY-19
Alueen nimi	Oksjärven saaret

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemakuva ja maisema.	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Geologiset arvot	
Kaavoitus	
pohjavesi, hulevedet	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MY-20
Alueen nimi	Harjumäen metsäalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISIÄ YMPÄRISTÖARVOJA.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, joilla tulee kiinnittää huomiota erityisiin ympäristöarvoihin. Hakkuut tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja lajiston säilyminen. Alueelle ei saa rakentaa rakennuksia.</p>
MY	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Harjumäen maisema-alueeseen kuuluva alue.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemalliset arvot	Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita.
Geologiset arvot	Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vesistöt	Alue on pohjavesialuetta.
Kaavatilanne	
muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.

Alueen indeksi	MY-20
Alueen nimi	Harjumäen metsäalue

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemakuva ja maisema.	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Geologiset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon geologiset arvot.
Kaavoitus	
pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MY-21
Alueen nimi	Hautaanmäen metsäalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISIÄ YMPÄRISTÖARVOJA.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, joilla tulee kiinnittää huomiota erityisiin ympäristöarvoihin. Hakkuut tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja lajiston säilyminen. Alueelle ei saa rakentaa rakennuksia.</p>
MY	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Kohde muodostuu kalliometsästä sekä osin kivikkoisesta tuoreen kankaan rantametsästä. Paikoin rinteessä on tuoretta lehtoa. Alue muodostaa rakentamattoman metsäaluekokonaisuuden Sylvöjärven itärannalle. Alue on maatalouden ympäristötukikohde (METSO II). Kasvillisuus- ja linnustokohde.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 1).
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemalliset arvot	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Geologiset arvot	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vesistöt	
Kaavatilanne	Alueella on voimassa osayleiskaava: Uudenkylän osayleiskaava.
muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	MY-21
Alueen nimi	Hautaanmäen metsäalue

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Maisemakuva ja maisema.	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Geologiset arvot	
Kaavoitus	Alueella noudatetaan Uudenkylän osayleiskaavan kaavamerkintöjä ja -määräyksiä.
pohjavesi, hulevedet	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	P-1
Alueen nimi	Kivimaa

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamääräys	<p>KAUPALLISTEN PALVELUJEN ALUE.</p> <p>Alue varataan alueellisesti merkittävälle kaupan palveluille. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävelen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.</p>
P	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alueella on päivittäistavarakauppaa, huoltamotoimintaa sekä teknisten osien ja varusteiden kauppaa.
Kaavatilanne / varanto	
Maisema- ja luontokohteet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Pohjavesialue	
Hulevedet	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	P-1
Alueen nimi	Kivimaa

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupan enimmäismitoitus	
Suunnitteluohje	Kaupallisten palvelujen alue. Kaupan lisärakentaminen edellyttää liikenteen sujuvoittamista.
Pohjavesi, hulevedet	

Alueen indeksi	P-2
Alueen nimi	Niemi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamääräys	<p>KAUPALLISTEN PALVELUJEN ALUE.</p> <p>Alue varataan alueellisesti merkittävälle kaupan palveluille. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävelen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.</p>
P	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Satamapalvelujen alue. Alueella sijaitsee mm. veneilyalan yrityksiä sekä museo.
Kaavatilanne / varanto	Alueella on käyttämätöntä rakennusoikeutta. Alue kuuluu Niemen kehityskuva-alueeseen.
Maisema- ja luontokohteet	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 3).
Kulttuurihistorialliset arvot	
Pohjavesialue	
Hulevedet	Alueella on merkittävä avoimena säilytettävä uoma.
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	P-2
Alueen nimi	Niemi

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupun enimmäismitoitus	
Suunnitteluohje	Aluetta kehitetään satamapalvelujen alueena, jonne voi sijoittua myös Niemen elinkeinoelämää ja asuinalueita hyödyttäviä palveluja sekä kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluita. Rakentamisen tulee sopeutua Vesijärven rantamaisemaan ja satamaympäristöön sekä ottaa huomioon koko kaupunkia palvelevan, rannassa kulkevan matkailun kävelyreitit kehittäminen Mukkanlasta Jalkarantaan. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon satamajärjestys (KV 18.5.2009 111§) sekä Niemen sataman kehittämisen yleissuunnitelma (tela 12.5.2015). Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alue kuuluu Niemen kehityskuva-alueeseen.
Pohjavesi, hulevedet	Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Alueen hulevesien hallinnan kehittäminen tulee ottaa huomioon asemakaavoituksen, katu- ja kunnallistekniikan parantamisen sekä hankesuunnittelun yhteydessä.

Alueen indeksi	P-3
Alueen nimi	Seesta

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamääräys	<p>KAUPALLISTEN PALVELUJEN ALUE.</p> <p>Alue varataan alueellisesti merkittävälle kaupan palveluille. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävelen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.</p>
P	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Seestan eritason liittymän tuntumassa sijaitseva alue on osoitettu palvelujen ja hallinnoksi alueeksi. Alueella on päiväkotia.
Kaavatilanne / varanto	Alue on asemakaavoittamaton.
Maisema- ja luontokohteet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (Naku).
Pohjavesialue	
Hulevedet	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	P-3
Alueen nimi	Seesta

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupan enimmäismitoitus	
Suunnitteluohje	Palvelujen ja hallinnon alue. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen kulttuurihistorialliset ja maisema-arvot. Alueen rakennusoikeus määritetään asemakaavoituksen yhteydessä. Alue on tarkoitettu palvelemaan pääasiassa liikennettä sekä lähipalveluja. Alueelle voi sijoittua esimerkiksi päivittäistavarakauppa.
Pohjavesi, hulevedet	

Alueen indeksi	P-4
Alueen nimi	Uudenkylän asema

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamääräys	<p>KAUPALLISTEN PALVELUJEN ALUE.</p> <p>Alue varataan alueellisesti merkittävälle kaupan palveluille. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävelen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.</p>
P	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Uusi palvelujen ja hallinnon alue Uudenkylän aseman vieressä.
Kaavatilanne / varanto	
Maisema- ja luontokohteet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Pohjavesialue	
Hulevedet	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	P-4
Alueen nimi	Uudenkylän asema

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupan enimmäismitoitus	
Suunnitteluohje	Alue on tarkoitettu palvelemaan pääasiassa liikennettä sekä lähipalveluja.
Pohjavesi, hulevedet	

Alueen indeksi	P-5
Alueen nimi	Uudenkylän liittymän alue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamääräys	<p>KAUPALLISTEN PALVELUJEN ALUE.</p> <p>Alue varataan alueellisesti merkittävälle kaupan palveluille. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävelen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.</p>
P	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Uusi palvelujen ja hallinnon alue ja logistiikka-alue.
Kaavatilanne / varanto	Alue on asemakaavoittamaton.
Maisema- ja luontokohteet	Alueella arvokkaita luontokohteita (LUMO: Luokat 1, 2).
Kulttuurihistorialliset arvot	
Pohjavesialue	
Hulevedet	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	P-5
Alueen nimi	Uudenkylän liittymän alue

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupan enimmäismitoitus	
Suunnitteluohje	Uusi palvelujen ja hallinnon alue ja logistiikka-alue. Kaupan palvelujen osalta alueelle voidaan sijoittaa vain erikoistavara kauppaa, joka voi perustellusta syystä sijoittua myös keskusta-alueen ulkopuolelle kuten auto-, rauta-, huonekalu-, puutarha ja maatalouskauppa. Alueelle ei sallita päivittäistavara kaupan tiloja. Alueelle saa sijoittaa huoltoaseman. Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Pohjavesi, hulevedet	

Alueen indeksi	Pkm-1
Alueen nimi	Lotila

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamääräys	<p>KAUPALLISTEN PALVELUJEN ALUE.</p> <p>Alue varataan seudullisesti merkittäville kaupan palveluille (vähittäiskaupan suuryksikkö). Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukasta niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävelen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.</p>
Pkm	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alueella on tilaa vaativaa autokauppaa, huoltamo- ja korjaamotoimintaa sekä teknisten osien ja varusteiden kauppaa. Alueella sijaitsee vähittäiskaupan suuryksikkö.
Kaavatilanne / varanto	
Maisema- ja luontokohteet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Pohjavesialue	Alue sijaitsee pohjavesialueella.
Hulevedet	Alueella on merkittä hulevesireitti.
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	Pkm-1
Alueen nimi	Lotila

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupan enimmäismitoitus	Kaupan enimmäismitoitus on 15 000 k-m ² .
Suunnitteluohje	Alueelle saa sijoittaa paljon tilaa vaativan erikoistavarakaupan toimitiloja. Alueella ei sallita päivittäistavaramyymälää.
Pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on hallittava ja käsiteltävä alueella muodostuvat hulevedet siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.

Alueen indeksi	Pkm-2
Alueen nimi	Laune

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamääräys	<p>KAUPALLISTEN PALVELUJEN ALUE.</p> <p>Alue varataan seudullisesti merkittävälle kaupan palveluille (vähittäiskaupan suuryksikkö). Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukasta niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävelen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.</p>
Pkm	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Eteläisen Lahden kaupallinen keskus. Alueella sijaitsee vähittäiskaupan suuryksiköitä. Alueella toimii kaksi hypermarkettia sekä tilaa vaativan erikoistavaran kaupan ja keskustahakuisen erikoiskaupan liikkeitä ja palveluja. Alueen pohjoisosassa sijaitsee kauppakeskus. Uudenmaakadun länsipuolella toimii mm. lähiklinikka, päiväkotit ja vanhusten palvelukeskus asuntoineen.
Kaavatilanne / varanto	Eteläosassa kehätien varrella tyhjiä väliaikaisessa käytössä olevia liikerakentamisen tontteja sekä asemakaavoittamaton tila.
Maisema- ja luontokohteet	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY). Alueella muu kulttuuriiperintökohde.
Pohjavesialue	Alue sijaitsee pohjavesialueella.
Hulevedet	Alueella on merkittävä hulevesireitti ja avoimena säilytettävä uoma. Alueella on harvinainen, kerran sadassa vuodessa toistuvan, sateen aiheuttama tulvavaara-alue.
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	Pkm-2
Alueen nimi	Laune

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupan enimmäismitoitus	Kaupan enimmäismitoitus on 205 000 k-m ² .
Suunnitteluohje	Aluetta kehitetään houkuttelevana ja vehreänä Lahden keskustan eteläisenä porttina. Suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota viherympäristön määrään ja laatuun. Hypermarketien laajennukset harkittava tarkoin. Kaupallisten toimintojen lähiympäristöjen kuten pysäköintialueiden ja saapumisreitien suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota erityisesti kävelijöiden ja pyöräilijöiden turvallisuuteen ja viihtyisyyteen. Varhaiskasvatuksessa käytettävän metsän suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
Pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Hulevesitulva-alueet tulee huomioida jatkosuunnittelussa. Alueen hulevesien hallinnan kehittäminen tulee ottaa huomioon asemakaavoituksen, katu- ja kunnallistekniikan parantamisen sekä hankesuunnittelun yhteydessä. Hulevesiverkoston kapasiteettiin tulee hulevesitulvamallinnuksen perusteella kiinnittää erityistä huomiota asemakaavoituksessa, katurakentamisessa ja muissa hankkeissa.(Paskurinojan ekologista tilaa tulee parantaa ja kehittää sen ympäristöä kaupunkimaisena kosteikkona.)

Alueen indeksi	Pkm-3
Alueen nimi	Nikkilä

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamääräys	<p>KAUPALLISTEN PALVELUJEN ALUE.</p> <p>Alue varataan seudullisesti merkittäville kaupan palveluille (vähittäiskaupan suuryksikkö). Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukasta niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävellen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.</p>
Pkm	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Pääasiassa tilaa vaativan erikoiskaupan alue Launeen uuden eritasoliittymän eteläpuolella. Alueella sijaitsee useita vähittäiskaupan suuryksiköitä.
Kaavatilanne / varanto	Suurelta osin toteunut.
Maisema- ja luontokohteet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Pohjavesialue	Alue sijaitsee suurelta osin pohjavesialueella.
Hulevedet	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	Pkm-3
Alueen nimi	Nikkilä

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupan enimmäismitoitus	Kaupan enimmäismitoitus on 115 000 k-m ² .
Suunnitteluohje	Alueella ei sallita päivittäistavaramyymälää. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on hallittava ja käsiteltävä alueella muodostuvat hulevedet siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.

Alueen indeksi	Pkm-4
Alueen nimi	Renkomäen liittymän alue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamääräys	<p>KAUPALLISTEN PALVELUJEN ALUE.</p> <p>Alue varataan seudullisesti merkittävälle kaupan palveluille (vähittäiskaupan suuryksikkö). Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukasta niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävellen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.</p>
Pkm	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Paljon tilaa vaativan erikoistavaran kaupan alue. Alueella sijaitsee useita vähittäiskaupan suuryksiköitä ja merkittäviä kaupallisia toimijoita.
Kaavatilanne / varanto	Lähes kokonaan toteutunut.
Maisema- ja luontokohteet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on vanha tie ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY). Alueella kiinteä muinaisjäänös ja muu kulttuuriperintökohde.
Pohjavesialue	Alueen koilliskulma sijaitsee pohjavesialueella.
Hulevedet	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	Pkm-4
Alueen nimi	Renkomäen liittymän alue

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupan enimmäismitoitus	Kaupan enimmäismitoitus on 200 000 k-m ²
Suunnitteluohje	Alueella ei sallita päivittäistavaramyymälää. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon. Suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota hulevesien käsittelyyn sekä viherympäristön määrään ja laatuun.
Pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on hallittava ja käsiteltävä alueella muodostuvat hulevedet siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.

Alueen indeksi	Pkm-5
Alueen nimi	Renkomäen liittymän kaakkoispuoli

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamääräys	<p>KAUPALLISTEN PALVELUJEN ALUE.</p> <p>Alue varataan seudullisesti merkittävälle kaupan palveluille (vähittäiskaupan suuryksikkö). Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukasta niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävellen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.</p>
Pkm	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Paljon tilaa vaativan erikoistavaran vähittäiskaupan alue Renkomäen liittymän kaakkoispuolella.
Kaavatilanne / varanto	Uusi Orimattilatie länsipuolella käyttämätöntä asemakaavoitettua vähittäiskaupan rakennusoikeutta. Tien itäpuoli asemakaavoittamaton. Alueelle on laadittu oikeusvaikutteinen Miekkion, Renkomäen ja Ämmälän osayleiskaava.
Maisema- ja luontokohteet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Pohjavesialue	
Hulevedet	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	Pkm-5
Alueen nimi	Renkomäen liittymän kaakkoispuoli

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupan enimmäismitoitus	Kaupan enimmäismitoitus on 70 000 k-m ² .
Suunnitteluohje	Alueella ei sallita päivittäistavaramyymälää. Suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota hulevesien käsittelyyn sekä viherympäristön määrään ja laatuun.
Pohjavesi, hulevedet	

Alueen indeksi	Pkm-6
Alueen nimi	Metsä-Pietilä

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamääräys	<p>KAUPALLISTEN PALVELUJEN ALUE.</p> <p>Alue varataan seudullisesti merkittävälle kaupan palveluille (vähittäiskaupan suuryksikkö). Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukasta niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävelen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.</p>
Pkm	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alueella sijaitsee päivittäistavarakauppa ja kylmäasema.
Kaavatilanne / varanto	Alueella on käyttämätöntä asemakaavoitettua liikerakentamiseen osoitettua rakennusoikeutta.
Maisema- ja luontokohteet	Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-alueetta (Okeroisten kulttuurimaisema).
Kulttuurihistorialliset arvot	
Pohjavesialue	Alue sijaitsee pohjavesialueella.
Hulevedet	Alueella on merkittävä avoimena säilytettävä uoma.
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	Pkm-6
Alueen nimi	Metsä-Pietilä

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupan enimmäismitoitus	Kaupan enimmäismitoitus on 11 000 k-m ² .
Suunnitteluohje	Alueella ei saa sijoittaa hypermarkettia. Alueen suunnittelussa tulee ottaa huomioon tarkemmat suunnitelmat ja selvitykset.
Pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on hallittava ja käsiteltävä alueella muodostuvat hulevedet siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.

Alueen indeksi	Pkm-7
Alueen nimi	Hennala

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamääräys	<p>KAUPALLISTEN PALVELUJEN ALUE.</p> <p>Alue varataan seudullisesti merkittäville kaupan palveluille (vähittäiskaupan suuryksikkö). Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukasta niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävellen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.</p>
Pkm	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alueella sijaitsee suuri päivittäistavarakauppa, tarjoustavaratalo, kuntosali, kylmäasema, autopesula ja rengasliike. Alueella sijaitsee vähittäiskaupan suuryksikkö.
Kaavatilanne / varanto	Alueella on käyttämätöntä asemakaavoitettua vähittäiskaupan rakennusoikeutta.
Maisema- ja luontokohteet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Pohjavesialue	Alue sijaitsee pohjavesialueella.
Hulevedet	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	Pkm-7
Alueen nimi	Hennala

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupan enimmäismitoitus	Kaupan mitoitus on 22 000 k-m ² .
Suunnitteluohje	Alueelle ei saa sijoittaa hypermarketia. Alueella on käyttämätöntä asemakaavoitettua vähittäiskaupan rakennusoikeutta.
Pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on hallittava ja käsiteltävä alueella muodostuvat hulevedet siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.

Alueen indeksi	Pkm-8
Alueen nimi	Holma

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamääräys	<p>KAUPALLISTEN PALVELUJEN ALUE.</p> <p>Alue varataan seudullisesti merkittäville kaupan palveluille (vähittäiskaupan suuryksikkö). Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukasta niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävellen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.</p>
Pkm	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alueella sijaitsee vähittäiskaupan suuryksiköitä (hypermarketti, tilaa vaativia erikoistavarakauppoja).
Kaavatilanne / varanto	Alueella on käyttämätöntä asemakaavoitettua vähittäiskaupan rakennusoikeutta.
Maisema- ja luontokohteet	Alueella arvokkaita luontokohteita (LUMO: Luokat 1, 2).
Kulttuurihistorialliset arvot	
Pohjavesialue	Alue sijaitsee pohjavesialueella.
Hulevedet	Alueella on merkittävä avoimena säilytettävä uoma.
Muuta huomioitavaa	Alue kuuluu suurelta osin suunnonnettomuusvaarallisen laitoksen (Nor-Maali Oy) konsultointiviyöhykkeeseen.

Alueen indeksi	Pkm-8
Alueen nimi	Holma

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupan enimmäismitoitus	Kaupan enimmäismitoitus on 70 000 k-m ² .
Suunnitteluohje	Alueen suunnittelussa tulee ottaa huomioon tarkemmat suunnitelmat ja selvitykset. Suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota viherympäristön määrään ja laatuun. Suuronnettomuusvaarallisen laitoksen konsultointivöhykkeellä tapahtuvista kaavoitusmuutoksista tai merkittävämmästä rakentamisesta on pyydettävä lausunto Tukesilta ja pelastusviranomaiselta.
Pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on hallittava ja käsiteltävä alueella muodostuvat hulevedet siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.

Alueen indeksi	Pkm-9
Alueen nimi	Karisto

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamääräys	<p>KAUPALLISTEN PALVELUJEN ALUE.</p> <p>Alue varataan seudullisesti merkittäville kaupan palveluille (vähittäiskaupan suuryksikkö). Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukasta niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävellen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.</p>
Pkm	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alueella sijaitsee kauppakeskus ja liikenneasema. Kauppakeskuksessa on hypermarketti ja laaja valikoima erikoistavara-kaupan myymälöitä. Liikenneasemalla on päivittäistavara-kauppa.
Kaavatilanne / varanto	Alueella ei ole käyttämätöntä rakennusoikeutta.
Maisema- ja luontokohteet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Pohjavesialue	
Hulevedet	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	Pkm-9
Alueen nimi	Karisto

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupan enimmäismitoitus	Kaupan enimmäismitoitus on 43 000 k-m ² .
Suunnitteluohje	Alueen suunnittelussa tulee ottaa huomioon tarkemmat suunnitelmat ja selvitykset.
Pohjavesi, hulevedet	

Alueen indeksi	Pkm-10
Alueen nimi	Kauppakaari


YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamääräys	<p>KAUPALLISTEN PALVELUJEN ALUE.</p> <p>Alue varataan seudullisesti merkittäville kaupan palveluille (vähittäiskaupan suuryksikkö). Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukasta niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävellen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.</p>
Pkm	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Osittain toteutunut vähittäiskaupan suuryksiköiden alue. Alueella sijaitsee päivittäistavarakauppa.
Kaavatilanne / varanto	Alueella on käyttämätöntä asemakaavoitettua vähittäiskaupan rakennusoikeutta.
Maisema- ja luontokohteet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Pohjavesialue	
Hulevedet	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	Pkm-10
Alueen nimi	Kauppakaari

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupan enimmäismitoitus	Kaupan enimmäismitoitus on 32 000 k-m ² .
Suunnitteluohje	Alueen suunnittelussa tulee ottaa huomioon tarkemmat suunnitelmat ja selvitykset. Hypermarkettia ei sallita.
Pohjavesi, hulevedet	

Alueen indeksi	Pkm/T-1
Alueen nimi	Kariston portti


YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamääräys 	<p>YHDISTETTY KAUPALLISTEN PALVELUJEN JA ELINKEINOELÄMÄN ALUE.</p> <p>Alue varataan yrityksille, työpaikoille ja seudullisesti merkittäville kaupan palveluille (vähittäiskaupan suuryksikkö). Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijanakin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävellessä, pyörällä ja joukkoliikenteellä.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Uusi yhdistetty kaupallisten palvelujen ja elinkeinoelämän alue.
Kaavatilanne / varanto	Kauppiaankadun itäpuoli asemakaavassa varattu asumiseen. Alue vaatii toteutuakseen asemakaavamuutoksen.
Maisema- ja luontokohteet	Alueella arvokkaita luontokohteita (LUMO: Luokka, 2).
Kulttuurihistorialliset arvot	
Pohjavesialue	
Hulevedet	Alueella on merkittävä avoimena säilytettävä uoma.
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	Pkm/T-1
Alueen nimi	Kariston portti

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupan enimmäismitoitus	30 000 k-m ²
Suunnitteluohje	Alueella ei sallita päivittäistavaramyymälää. Alueen suunnittelussa tulee ottaa huomioon tarkemmat suunnitelmat ja selvitykset. Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Pohjavesi, hulevedet	Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Alueen hulevesien hallinnan kehittäminen tulee ottaa huomioon asemakaavoituksen, katu ja kunnallistekniikan parantamisen sekä hankesuunnittelun yhteydessä.

Alueen indeksi	Pkm/T-2
Alueen nimi	Kujala

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamääräys 	<p>YHDISTETTY KAUPALLISTEN PALVELUJEN JA ELINKEINOELÄMÄN ALUE.</p> <p>Alue varataan yrityksille, työpaikoille ja seudullisesti merkittäville kaupan palveluille (vähittäiskaupan suuryksikkö). Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävellen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Uusi yhdistetty kaupallisten palvelujen ja elinkeinoelämän alue.
Kaavatilanne / varanto	
Maisema- ja luontokohteet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Pohjavesialue	
Hulevedet	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	Pkm/T-2
Alueen nimi	Kujala

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupan enimmäismitoitus	70 000 k-m ²
Suunnitteluohje	Alueelle voidaan asemakaavassa osoittaa sellaisia vähittäiskaupan suuryksikköjä, jotka kaupan laatu huomioon ottaen voivat perustelluista syistä sijoittua myös keskusta-alueen ulkopuolelle, kuten auto-, rauta-, huonekalu-, puutarha- ja maatalouskauppa. Alueelle ei sallita päivittäistavaramyymälää.
Pohjavesi, hulevedet	

Alueen indeksi	PY-1
Alueen nimi	Päijät-Hämeen keskussairaala, (Pirttiharju)

Vanha indeksinumero	PY-9
YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>JULKISTEN PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE.</p> <p>Alue varataan julkisille palveluille ja hallinnolle. Rakennetun ympäristön kaupunkikuvallinen asema tulee turvata. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävelen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.</p>
PY	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Hiljaiset alueet ja melu	
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.

SUUNNITTELUOHJE	
	Mahdolliset laajennukset nykyisten tonttien alueella.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävään metsän suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.

Alueen indeksi	PY-2
Alueen nimi	Metsäkangas

Vanha indeksinumero	PY-6
YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyksalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>JULKISTEN PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE.</p> <p>Alue varataan julkisille palveluille ja hallinnolle. Rakennetun ympäristön kaupunkikuvallinen asema tulee turvata. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävelen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.</p>
PY	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alueella on kirkkorakennus.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 2).
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Hiljaiset alueet ja melu	
Lapsiystävällisyys	

SUUNNITTELUOHJE	
	Aluetta kehitetään lähiöprojektin yhteydessä.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	PY-3
Alueen nimi	Patomäki

Vanha indeksinumero	PY-8
YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	JULKISTEN PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE.
PY	<p>Alue varataan julkisille palveluille ja hallinnolle. Rakennetun ympäristön kaupunkikuvallinen asema tulee turvata. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävelen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alueella on sosiaalialan hoivalaitos.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokat 2, 3).
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Hiljaiset alueet ja melu	
Lapsiystävällisyys	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	PY-4
Alueen nimi	Laune ja Asemantausta

Vanha indeksinumero	PY-1
YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	JULKISTEN PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE.
PY	<p>Alue varataan julkisille palveluille ja hallinnolle. Rakennetun ympäristön kaupunkikuvallinen asema tulee turvata. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävelen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alueella on kirkkorakennuksia.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Hiljaiset alueet ja melu	
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän metsän suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.

Alueen indeksi	PY-5
Alueen nimi	Salpausselkä

Vanha indeksinumero	PY-2
YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	JULKISTEN PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE.
PY	<p>Alue varataan julkisille palveluille ja hallinnolle. Rakennetun ympäristön kaupunkikuvallinen asema tulee turvata. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävelen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alueella on yläkoulu ja lukio.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokat 2, 3).
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Hiljaiset alueet ja melu	
Lapsiystävällisyys	

SUUNNITTELUOHJE	
	Koulujen lähialueiden suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	PY-6
Alueen nimi	Kivimaa

Vanha indeksinumero	PY-3
YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>JULKISTEN PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE.</p> <p>Alue varataan julkisille palveluille ja hallinnolle. Rakennetun ympäristön kaupunkikuvallinen asema tulee turvata. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävelen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.</p>
PY	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alueella on ala- ja yläkoulu.
	Alueelle voidaan tutkia lasten ja nuorten lähipalveluiden keskittämistä.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Hiljaiset alueet ja melu	
Lapsiystävällisyys	

SUUNNITTELUOHJE	
	Päiväkotien ja koulujen lähialueiden suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	PY-7
Alueen nimi	Mukkula

Vanha indeksinumero	PY-7
YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>JULKISTEN PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE.</p> <p>Alue varataan julkisille palveluille ja hallinnolle. Rakennetun ympäristön kaupunkikuvallinen asema tulee turvata. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävelen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.</p>
PY	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alueella on kirkkorakennus.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Hiljaiset alueet ja melu	
Lapsiystävällisyys	

SUUNNITTELUOHJE	
	Mahdolliset muutokset suunnitellaan yhteistyössä seurakunnan kanssa.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	PY-8
Alueen nimi	Joutjärvi

Vanha indeksinumero	PY-5
YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>JULKISTEN PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE.</p> <p>Alue varataan julkisille palveluille ja hallinnolle. Rakennetun ympäristön kaupunkikuvallinen asema tulee turvata. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävelen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.</p>
PY	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alueella on kirkkorakennus.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Hiljaiset alueet ja melu	
Lapsiystävällisyys	

SUUNNITTELUOHJE	
	Mahdolliset muutokset suunnitellaan yhteistyössä seurakunnan kanssa.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	PY-9
Alueen nimi	Ersta

Vanha indeksinumero	
YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyksalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>JULKISTEN PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE.</p> <p>Alue varataan julkisille palveluille ja hallinnolle. Rakennetun ympäristön kaupunkikuvallinen asema tulee turvata. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävelen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.</p>
PY	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaassa Erstan kartanossa toimii erityistukea tarvitsevien taide- ja toimintakeskus.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY, LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alue on osa maisemallisesti arvokasta maisema-alueita.
Hiljaiset alueet ja melu	Alue sijaitsee pohjavesialueella.
Lapsiystävällisyys	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	PY-10
Alueen nimi	Villähde

Vanha indeksinumero	
YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>JULKISTEN PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE.</p> <p>Alue varataan julkisille palveluille ja hallinnolle. Rakennetun ympäristön kaupunkikuvallinen asema tulee turvata. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävelen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.</p>
PY	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alueella on alakoulu.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Hiljaiset alueet ja melu	
Lapsiystävällisyys	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	PY-11
Alueen nimi	Luomaniemi

Vanha indeksinumero	
YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>JULKISTEN PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE.</p> <p>Alue varataan julkisille palveluille ja hallinnolle. Rakennetun ympäristön kaupunkikuvallinen asema tulee turvata. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävelen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.</p>
PY	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alueella on Lahden seurakunnan toimintakeskus.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Hiljaiset alueet ja melu	
Lapsiystävällisyys	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	PY-12
Alueen nimi	Nastolan terveysaseman alue

Vanha indeksinumero	
YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>JULKISTEN PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE.</p> <p>Alue varataan julkisille palveluille ja hallinnolle. Rakennetun ympäristön kaupunkikuvallinen asema tulee turvata. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävelen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.</p>
PY	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alueella sijaitsee terveysasema, päiväkotia ja vanhusten vuokra-asuntoja.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alue on osa maakunnallista ekologista yhteyttä.
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Hiljaiset alueet ja melu	
Lapsiystävällisyys	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	PY-13
Alueen nimi	Taarasti

Vanha indeksinumero	
YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>JULKISTEN PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE.</p> <p>Alue varataan julkisille palveluille ja hallinnolle. Rakennetun ympäristön kaupunkikuvallinen asema tulee turvata. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävelen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.</p>
PY	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alueella sijaitsee Taidekeskus Taarasti.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY, MARY LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Hiljaiset alueet ja melu	
Lapsiystävällisyys	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	PY-14
Alueen nimi	Nastolan kirkon alue

Vanha indeksinumero	
YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>JULKISTEN PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE.</p> <p>Alue varataan julkisille palveluille ja hallinnolle. Rakennetun ympäristön kaupunkikuvallinen asema tulee turvata. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävelen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.</p>
PY	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alueella on kirkkorakennus.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY, MARY, LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Hiljaiset alueet ja melu	
Lapsiystävällisyys	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	PY-15
Alueen nimi	Uusikylä

Vanha indeksinumero	
YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>JULKISTEN PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE.</p> <p>Alue varataan julkisille palveluille ja hallinnolle. Rakennetun ympäristön kaupunkikuvallinen asema tulee turvata. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävelen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.</p>
PY	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Asemakaavassa yleisten alueiden korttelialue.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Hiljaiset alueet ja melu	
Lapsiystävällisyys	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	PY-16
Alueen nimi	Manna

Vanha indeksinumero	
YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>JULKISTEN PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE.</p> <p>Alue varataan julkisille palveluille ja hallinnolle. Rakennetun ympäristön kaupunkikuvallinen asema tulee turvata. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävelen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.</p>
PY	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alueella sijaitsee palveasumisen yksiköitä.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta.
Hiljaiset alueet ja melu	
Lapsiystävällisyys	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	.
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	PY/T-1
Alueen nimi	Niemicampus

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitely Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>JULKISTEN PALVELUJEN, HALLINNON JA ELINKEINOELÄMÄN ALUE.</p> <p>Alue varataan julkisille palveluille, hallinnolle, yrityksille ja työpaikoille. Korttelikohtainen pääkäyttötarkoitus ratkaistaan asemakaavoituksessa. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävelen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.</p>



NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Korkeakoulun/yliopiston yhteiskampus, joka on saneerattu vanhaan tehdaskiinteistöön. Alueelle laaditaan Niemen maankäytön kehityskuvaa.
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Pohjavedet, hulevedet	<p>Alue sijaitsee alle 500 metrin päästä pohjavedenottamosta.</p> <p>Alueen läheisyydessä sijaitsee hulevesien hallinnan kannalta merkittävä hulevesireitti ja avoimena säilytettävä avouoma: Joutjoki.</p> <p>Väylä sijaitsee lähellä hankealuetta, jolle on jatkosuunnittelun yhteydessä laadittava hulevesien hallinnan kokonaissuunnitelma: Niemen alue.</p> <p>Alueella on harvinaisen, kerran sadassa vuodessa toistuvan, sateen aiheuttama tulvavaara-alue (2kpl).</p>

SUUNNITTELUOHJE	
Julkiset palvelut	Alueen kehittämistä ja täydennysrakentamista tarkastellaan tarkemmin Niemen maankäytön kehityskuvan laatimisen yhteydessä.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Pohjavedet, hulevedet	<p>Alueen läheisyydessä sijaitsevan pohjavedenottamon lähisuoja-alueen laajuus ja laajentamistarve tulee arvioida tuoreimpien pohjavettä koskevien selvitysten ja suunnitelmien perusteella.</p> <p>Hulevesien hallinnan kannalta merkittävien vesiuomien säilyminen avoimena tulee turvata.</p> <p>Alueen hulevesien hallinnan kehittäminen tulee ottaa huomioon asemakaavoituksen, katu- ja kunnallistekniikan parantamisen sekä hankesuunnittelun yhteydessä.</p> <p>Tulvavaara-alue tulee huomioida jatkosuunnittelussa.</p>

Alueen indeksi	PY/T-2
Alueen nimi	Koulutuskeskus Salpaus, Vipusenkadun kampus

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>JULKISTEN PALVELUJEN, HALLINNON JA ELINKEINOELÄMÄN ALUE.</p> <p>Alue varataan julkisille palveluille, hallinnolle, yrityksille ja työpaikoille. Korttelikohtainen pääkäyttötarkoitus ratkaistaan asemakaavoituksessa. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävelen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.</p>



NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Koulutus konsernin hallitsema alue.
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Pohjavedet, hulevedet	Alueen läheisyydessä sijaitsee hulevesien hallinnan kannalta merkittävä hulevesireitti ja avoimena säilytettävä avouoma: Joutjoki.

SUUNNITTELUOHJE	
Julkiset palvelut	Aluetta kehitetään yhteistyössä koulutus konsernin kanssa.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Pohjavedet, hulevedet	Hulevesien hallinnan kannalta merkittävien vesiomien säilyminen avoimena tulee turvata.

Alueen indeksi	RA-1
Alueen nimi	Alasenjärven loma-asuntoalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;">RA</div>	<p>LOMA-ASUNTOALUE.</p> <p>Alue varataan vapaa-ajan asumiselle. Rakentamisen tulee sopeutua hienovaraisesti ympäristöön, maastonmuotoihin ja rantamaisemaan. Osalla alueista on voimassa ranta-asemakaava.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Alasenjärven rantavyöhykkeellä sijaitseva loma-asuntoalue.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	
maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 1).
kulttuuriarvot	
infrakohteet	Alueella on kunnallistekniikka.
muuta huomiotavaa	

Alueen indeksi	RA-1
Alueen nimi	Alasjärven loma-asuntoalue

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	
liikenne	
maisema- ja luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
kulttuuriarvot	
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	RA-2
Alueen nimi	Enonsaaren loma-asuntoalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyksalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	LOMA-ASUNTOALUE.
RA	Alue varataan vapaa-ajan asumiselle. Rakentamisen tulee sopeutua hienovaraisesti ympäristöön, maastonmuotoihin ja rantamaisemaan. Osalla alueista on voimassa ranta-asemakaava.

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Enonsaaren rantavyöhykkeellä sijaitseva loma-asuntoalue.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on voimassa osayleiskaava (Enonsaaren osayleiskaava)
maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokat 1, 2).
kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).
infrakohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät.
muuta huomioitavaa	Alueella on rikas linnusto.

Alueen indeksi	RA-2
Alueen nimi	Enonsaaren loma-asuntoalue

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Alueella noudatetaan Enonsaaren osayleiskaavan merkintöjä ja määräyksiä.
liikenne	
maisema- ja luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
infrakohteet	
erityistä	Alueen merkitys linnustolle tulee ottaa huomioon.

Alueen indeksi	RA-3
Alueen nimi	Salalammin loma-asuntoalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LOMA-ASUNTOALUE.</p> <p>Alue varataan vapaa-ajan asumiselle. Rakentamisen tulee sopeutua hienovaraisesti ympäristöön, maastonmuotoihin ja rantamaisemaan. Osalla alueista on voimassa ranta-asemakaava.</p>
RA	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Salalammin rantavyöhykkeellä sijaitseva rakentamaton loma-asuntoalue. Rakennuspaikat sijoittuvat taustamaastoon.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on voimassa ranta-asemakaava. Alue on rakentamaton.
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	
infrakohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät.
muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee Viuhan luonnonsuojelualueen läheisyydessä.

Alueen indeksi	RA-3
Alueen nimi	Salalammin loma-asuntoalue

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Alueella noudatetaan ranta-asemakaavan merkintöjä ja määräyksiä.
liikenne	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	RA-4
Alueen nimi	Särkijärven loma-asuntoalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyksalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LOMA-ASUNTOALUE.</p> <p>Alue varataan vapaa-ajan asumiselle. Rakentamisen tulee sopeutua hienovaraisesti ympäristöön, maastonmuotoihin ja rantamaisemaan. Osalla alueista on voimassa ranta-asemakaava.</p>
RA	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Särkijärven rantavyöhykkeellä sijaitseva loma-asuntoalue.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on voimassa ranta-asemakaava.
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	
infrakohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät.
muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	RA-4
Alueen nimi	Särkijärven loma-asuntoalue

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Alueella noudatetaan ranta-asemakaavan merkintöjä ja määräyksiä.
liikenne	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	RA-5
Alueen nimi	Luhtlammin loma-asuntoalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyksalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	LOMA-ASUNTOALUE.
RA	Alue varataan vapaa-ajan asumiselle. Rakentamisen tulee sopeutua hienovaraisesti ympäristöön, maastonmuotoihin ja rantamaisemaan. Osalla alueista on voimassa ranta-asemakaava.

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Luhtlammin itärannalla sijaitseva loma-asuntoalue.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on voimassa ranta-asemakaava.
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	
infrakohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät.
muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	RA-5
Alueen nimi	Luhtlammin loma-asuntoalue

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Alueella noudatetaan ranta-asemakaavan merkintöjä ja määräyksiä.
liikenne	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	RA-6
Alueen nimi	Kalliojärven loma-asuntoalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LOMA-ASUNTOALUE.</p> <p>Alue varataan vapaa-ajan asumiselle. Rakentamisen tulee sopeutua hienovaraisesti ympäristöön, maastonmuotoihin ja rantamaisemaan. Osalla alueista on voimassa ranta-asemakaava.</p>
RA	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Kalliojärven rantavyöhykkeellä sijaitseva loma-asuntoalue.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on voimassa ranta-asemakaava.
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	
infrakohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät.
muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee Lapakiston luonnonsuojelun läheisyydessä.

Alueen indeksi	RA-6
Alueen nimi	Kalliojärven loma-asuntoalue

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Alueella noudatetaan ranta-asemakaavan merkintöjä ja määräyksiä.
liikenne	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	RA-7
Alueen nimi	Kärkjärven loma-asuntoalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LOMA-ASUNTOALUE.</p> <p>Alue varataan vapaa-ajan asumiselle. Rakentamisen tulee sopeutua hienovaraisesti ympäristöön, maastonmuotoihin ja rantamaisemaan. Osalla alueista on voimassa ranta-asemakaava.</p>
RA	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Kärkjärven itärannalla sijaitseva loma-asuntoalue.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	
maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain luontotyyppi, LUMO: luokka 4).
kulttuuriarvot	
infrakohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät.
muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee Lapakiston luonnonsuojelun läheisyydessä.

Alueen indeksi	RA-7
Alueen nimi	Kärkjärven loma-asuntoalue

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	
liikenne	
maisema- ja luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
kulttuuriarvot	
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	RA-8
Alueen nimi	Iso-Kukkasen loma-asuntoalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LOMA-ASUNTOALUE.</p> <p>Alue varataan vapaa-ajan asumiselle. Rakentamisen tulee sopeutua hienovaraisesti ympäristöön, maastonmuotoihin ja rantamaisemaan. Osalla alueista on voimassa ranta-asemakaava.</p>
RA	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Iso-Kukkasen länsirannalla sijaitseva loma-asuntoalue.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on voimassa asemakaava. Alue on rakentamaton.
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	
infrakohteet	Alueella on kunnallistekniikka.
muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee Pajulahden urheilupuiston vieressä. Alue sijaitsee yleisen maantien ja järven välissä kapealla vyöhykkeellä.

Alueen indeksi	RA-8
Alueen nimi	Iso-Kukkasen loma-asuntoalue

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Alueella noudatetaan asemakaavan merkintöjä ja määräyksiä.
liikenne	Rakentamisessa tulee huomioida maantien melu, maantien suoja-alue ja liittymismahdollisuudet ja näkemät. Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota turvallisuuteen.
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	
infrakohteet	Olemassa olevat ja uudet kiinteistöt tulisi saada liitettyä kunnallistekniikkaan.
erityistä	

Alueen indeksi	RA-9
Alueen nimi	Pikku-Kukkasen loma-asuntoalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LOMA-ASUNTOALUE.</p> <p>Alue varataan vapaa-ajan asumiselle. Rakentamisen tulee sopeutua hienovaraisesti ympäristöön, maastonmuotoihin ja rantamaisemaan. Osalla alueista on voimassa ranta-asemakaava.</p>
RA	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Pikku-Kukkasen rantavyöhykkeellä ja saarella sijaitseva loma-asuntoalue.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	
infrakohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät.
muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	RA-9
Alueen nimi	Pikku-Kukkasen loma-asuntoalue

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	
liikenne	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	RA-10
Alueen nimi	Isolammin loma-asuntoalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyksalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LOMA-ASUNTOALUE.</p> <p>Alue varataan vapaa-ajan asumiselle. Rakentamisen tulee sopeutua hienovaraisesti ympäristöön, maastonmuotoihin ja rantamaisemaan. Osalla alueista on voimassa ranta-asemakaava.</p>
RA	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Isolammin rantavyöhykkeellä sijaitseva loma-asuntoalue.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on voimassa ranta-asemakaava.
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	
infrakohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät.
muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	RA-10
Alueen nimi	Isolammin loma-asuntoalue

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Alueella noudatetaan ranta-asemakaavan merkintöjä ja määräyksiä.
liikenne	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	RA-11
Alueen nimi	Immilänjoen loma-asuntoalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyksalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LOMA-ASUNTOALUE.</p> <p>Alue varataan vapaa-ajan asumiselle. Rakentamisen tulee sopeutua hienovaraisesti ympäristöön, maastonmuotoihin ja rantamaisemaan. Osalla alueista on voimassa ranta-asemakaava.</p>
RA	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Immilänjoen rantavyöhykkeellä sijaitseva loma-asuntoalue.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on voimassa Uudenkylän osayleiskaava. Osa rakennuspaikoista on rakentamattomia.
maisema- ja luontoarvot	Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita.
kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).
infrakohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät.
muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	RA-11
Alueen nimi	Immilänjoen loma-asuntoalue

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Alueella noudatetaan Uudenkylän osayleiskaavan merkintöjä ja määräyksiä.
liikenne	
maisema- ja luontoarvot	Maisemallisesti arvokkaaseen ympäristöön kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	RA-12
Alueen nimi	Arrajoen loma-asuntoalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LOMA-ASUNTOALUE.</p> <p>Alue varataan vapaa-ajan asumiselle. Rakentamisen tulee sopeutua hienovaraisesti ympäristöön, maastonmuotoihin ja rantamaisemaan. Osalla alueista on voimassa ranta-asemakaava.</p>
RA	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Arrajoen rantavyöhykkeellä sijaitseva loma-asuntoalue.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on voimassa Uudenkylän osayleiskaava. Alue on rakentamaton.
maisema- ja luontoarvot	Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita.
kulttuuriarvot	
infrakohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät.
muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	RA-12
Alueen nimi	Arrajoen loma-asuntoalue

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Alueella noudatetaan Uudenkylän osayleiskaavan merkintöjä ja määräyksiä.
liikenne	
maisema- ja luontoarvot	Maisemallisesti arvokkaaseen ympäristöön kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
kulttuuriarvot	
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	RA-13
Alueen nimi	Sylvöjärven loma-asuntoalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LOMA-ASUNTOALUE.</p> <p>Alue varataan vapaa-ajan asumiselle. Rakentamisen tulee sopeutua hienovaraisesti ympäristöön, maastonmuotoihin ja rantamaisemaan. Osalla alueista on voimassa ranta-asemakaava.</p>
RA	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Sylvöjärven rantavyöhykkeellä sijaitseva loma-asuntoalue.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on voimassa Uudenkylän osayleiskaava ja osalla alueista ranta-asemakaava. Osa rakennuspaikoista on rakentamattomia.
maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 4).
	Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita.
kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY, MARY, LaRY).
	Alueella on muinaismuistokohteita.
infrastruktuuri	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät.
muuta huomioitavaa	Osa Sylvöjärven itärannan rakennuspaikoista sijaitsee rannan ja yleisen maantien välisellä kapealla ranta-alueella.

Alueen indeksi	RA-13
Alueen nimi	Sylvöjärven loma-asuntoalue

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Alueella noudatetaan Uudenkylän osayleiskaavan ja ranta-asemakaavan merkintöjä ja määräyksiä.
liikenne	Täydennysrakentamisessa tulee huomioida maantien suoja-alue, liittymismahdollisuudet ja näkemät. Liikenneympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota turvallisuuteen.
maisema- ja luontoarvot	Maisemallisesti arvokkaaseen ympäristöön kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan
kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	RA-14
Alueen nimi	Kilpisaaren loma-asuntoalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyksalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LOMA-ASUNTOALUE.</p> <p>Alue varataan vapaa-ajan asumiselle. Rakentamisen tulee sopeutua hienovaraisesti ympäristöön, maastonmuotoihin ja rantamaisemaan. Osalla alueista on voimassa ranta-asemakaava.</p>
RA	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Kilpisaaren rantavyöhykkeellä sijaitseva loma-asuntoalue.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on voimassa ranta-asemakaava.
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	Alueella on muinaismuistokohteita.
infrakohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät.
muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	RA-14
Alueen nimi	Kilpisaaren loma-asuntoalue

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Alueella noudatetaan ranta-asetuksen merkintöjä ja määräyksiä.
liikenne	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	Alueella sijaitsevat muinaismuistot tulee ottaa suunnittelussa huomioon. Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	RA-15
Alueen nimi	Kiviniemen loma-asuntoalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LOMA-ASUNTOALUE.</p> <p>Alue varataan vapaa-ajan asumiselle. Rakentamisen tulee sopeutua hienovaraisesti ympäristöön, maastonmuotoihin ja rantamaisemaan. Osalla alueista on voimassa ranta-asemakaava.</p>
RA	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Kiviniemessä, Arrajärven rantavyöhykkeellä sijaitseva loma-asuntoalue.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on voimassa ranta-asemakaava.
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	
infrakohteet	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät.
muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	RA-15
Alueen nimi	Kiviniemen loma-asuntoalue

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Alueella noudatetaan ranta-asemakaavan merkintöjä ja määräyksiä.
liikenne	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	RA-16
Alueen nimi	Luhdanjoen loma-asuntoalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LOMA-ASUNTOALUE.</p> <p>Alue varataan vapaa-ajan asumiselle. Rakentamisen tulee sopeutua hienovaraisesti ympäristöön, maastonmuotoihin ja rantamaisemaan. Osalla alueista on voimassa ranta-asemakaava.</p>
RA	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Luhdanjoen rantavyöhykkeellä sijaitseva loma-asuntoalue.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	
maisema- ja luontoarvot	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 4).</p> <p>Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita.</p>
kulttuuriarvot	
infrastruktuurit	Alueella on kiinteistökohtaiset talousvesi- ja jätevesijärjestelmät.
muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee Luhdanjoen luonnonsuojelualueen läheisyydessä.

Alueen indeksi	RA-16
Alueen nimi	Luhdanjoen loma-asuntoalue

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	
liikenne	
maisema- ja luontoarvot	Maisemallisesti arvokkaaseen ympäristöön kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan
kulttuuriarvot	
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	RM-1
Alueen nimi	Salpausselkä

KAAVAMÄÄRÄYS <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;">RM</div>	MATKAILUTOIMINTOJEN ALUE. Alue varataan matkailu- ja lomakeskuksille, koulutus- ja liikuntapalveluille, lomakylille ja muille vastaaville matkailua palveleville toiminnolle. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee vaalia maiseman ominaispiirteitä ja turvata merkittävien luontoarvojen säilyminen.
--	--

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Lahden vanhan raviradan alue sijaitsee Salpausselän laella ja liittyy laajaan retkeily- ja ulkoilualueeseen.
Palvelut	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Salpausselän reunamuodostuman alueella. Alueella on merkittäviä maisema-arvoja. Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40dB) hiljaisia alueita.
Pohjavedet, hulevedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella.
Kaavatilanne	
Infrakohteet	

SUUNNITTELUOHJE	
Aluekuvaus	
Rakentaminen	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset, maisemalliset ja geologiset arvot. Maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon Salpausselän reunamuodostuman merkitys maiseman, geologian, pohjaveden, luonnonympäristön, ilmaston, kulttuurihistorian ja virkistykseen kannalta.
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	
Pohjavedet, hulevedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Pohjavesialueelle rakennettaessa on saavutettava valtakunnallisen viherkerrointyökälun tavoitetaso tai sitä vastaava viherrakentamisen laatutaso.
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	RM-2
Alueen nimi	Teivaan sataman matkailupalvelut

KAAVAMÄÄRÄYS <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;">RM</div>	MATKAILUTOIMINTOJEN ALUE. Alue varataan matkailu- ja lomakeskuksille, koulutus- ja liikuntapalveluille, lomakylille ja muille vastaaville matkailua palveleville toimintoille. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee vaalia maiseman ominaispiirteitä ja turvata merkittävien luontoarvojen säilyminen.
--	---

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alue sijaitsee maisemallisesti arvokkaalla paikalla, jossa Vesijärvi ja Teivaan metsäselänne—Järvi-Suomi ja Salpausselkä—kohtaavat. Maiseman solmukohta on pääosin rakentamaton.
Palvelut	Vesijärven rannassa Teivaan satamassa on koti- ja vierassatama sekä satamaan liittyviä huolto-, ravintola- ja kahvilapalveluja.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 2). Alueella on rikas linnusto.
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY). Alueella on muinaismuistokohde (hylky).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	
Infrakohteet	

SUUNNITTELUOHJE	
Aluekuvaus	Aluetta kehitetään kaupungin vieras- ja kotisatamana. Alueelle voi rakentaa vapaa-aikaa ja matkailua hyödyttäviä palveluja sekä kulttuuri- ja vapaa-ajanpalveluita, joiden ohella sataman toimintaa tukevien huolto-, ravintola- ja kahvilapalvelujen kehittäminen tulee ottaa jatkosuunnittelussa huomioon.
Rakentaminen	Rakentamisen tulee sopeutua Vesijärven rantamaisemaan. Lahden tunnettujen maamerkkien asemaa rantamaisemassa ei saa merkittävästi heikentää.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Vesijärven rantavyöhykkeen rakentamisen vaikutukset järvi- ja pohjaveteen tulee selvittää.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset, maisemalliset ja geologiset arvot.
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	Vesijärven rantaa pitkin kulkevaa yhtenäistä virkistysyhteyttä Jalkarannasta Mukkulaan tulee kehittää ja sen esteetön jatkuminen tulee turvata sataman matkailupalvelujen suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä. Ranta tulee säilyttää julkisessa käytössä. Alue kuuluu satama-urheilukeskus kehittämisalueeseen.
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	RM-3
Alueen nimi	Mukkulan matkailualue

KAAVAMÄÄRÄYS <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;">RM</div>	MATKAILUTOIMINTOJEN ALUE. Alue varataan matkailu- ja lomakeskuksille, koulutus- ja liikuntapalveluille, lomakylille ja muille vastaaville matkailua palveleville toimintoille. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee vaalia maiseman ominaispiirteitä ja turvata merkittävien luontoarvojen säilyminen.
--	---

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alue sijaitsee Vesijärven rannalla. Alueella sijaitsee Mukkulun kartano ja sitä ympäröivä maisemapuisto.
Palvelut	Niemen kärjessä on tapahtumapuisto ja siihen liittyvälle hotellille varattu alue. Alueelle voi sijoittua myös kelluvaa rakentamista.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, luonnonsuojelulain luontotyyppi, LUMO: luokat 1, 2, 3). Lähialueella on rikas linnusto.
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytössä olevia ranta-alueita ja reittejä.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40dB) hiljaisia alueita.
Pohjavedet, hulevedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella. Alue sijaitsee alle 500 metrin päästä pohjavedenottamosta.
Kaavatilanne	
Infrakohteet	

SUUNNITTELUOHJE	
Aluekuvaus	Tapahtumapuiston ja siihen liittyvän hotellialueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon arvokkaat luontokohteet ja luonnon monimuotoisuuden vaaliminen.
Rakentaminen	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset, maisemalliset ja geologiset arvot.
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän ranta-alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon koko kaupunkia palvelevan, rannassa kulkevan matkailun kävelyreitit kehittäminen Mukkulasta Jalkarantaan.
Pohjavedet, hulevedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Alueella sijaitsevan pohjavedenottamon lähisuoja-alueen laajuus ja laajentamistarve tulee arvioida tuoreimpien pohjavettä koskevien selvitysten ja suunnitelmien perusteella.
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	RM-4
Alueen nimi	Herrasmanni

KAAVAMÄÄRÄYS <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;">RM</div>	MATKAILUTOIMINTOJEN ALUE. Alue varataan matkailu- ja lomakeskuksille, koulutus- ja liikuntapalveluille, lomakylille ja muille vastaaville matkailua palveleville toiminnoille. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee vaalia maiseman ominaispiirteitä ja turvata merkittävien luontoarvojen säilyminen.
--	---

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alue sijaitsee Alasenjärven etelärannalla.
Palvelut	Alueella on huoltorakennuksia ja asuntovaunualue.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokat 1, 2). Alueella on rikas linnusto.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	
Infrakohteet	

SUUNNITTELUOHJE	
Aluekuvaus	Aluetta kehitetään leirintäalueena (matkailuajoneuvot, telttailu, mökit).
Rakentaminen	Rakentamisen tulee sopeutua hienovaraisesti ympäristöön, maastonmuotoihin ja rantamaisemaan.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän metsän suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	RM-5
Alueen nimi	Enonsaari

KAAVAMÄÄRÄYS <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;">RM</div>	MATKAILUTOIMINTOJEN ALUE. Alue varataan matkailu- ja lomakeskuksille, koulutus- ja liikuntapalveluille, lomakylille ja muille vastaaville matkailua palveleville toiminnoille. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee vaalia maiseman ominaispiirteitä ja turvata merkittävien luontoarvojen säilyminen.
--	---

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Saaressa sijaitseva matkailukohde, jossa on vanha huvila.
Palvelut	Alueella on uimaranta palveluineen.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella on arvokkaita luontokohteita (uhanalaisia lintulajeja, LUMO: luokka 2) Alueella on rikas linnusto.
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40dB) hiljaisia alueita.
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	Alueella on voimassa osayleiskaava: Enonsaaren osayleiskaava.
Infrakohteet	

SUUNNITTELUOHJE	
Aluekuvaus	Alueelle on laadittu oikeusvaikutteinen osayleiskaava, jolla ohjataan suoraan rakentamista.
Rakentaminen	Rakentamisen tulee sopeutua hienovaraisesti ympäristöön, maastonmuotoihin ja rantamaisemaan.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	Alueella noudatetaan osayleiskaavan merkintöjä ja määräyksiä.

Alueen indeksi	RM-6
Alueen nimi	Lapakisto

KAAVAMÄÄRÄYS <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;">RM</div>	MATKAILUTOIMINTOJEN ALUE. Alue varataan matkailu- ja lomakeskuksille, koulutus- ja liikuntapalveluille, lomakylille ja muille vastaaville matkailua palveleville toiminnoille. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee vaalia maiseman ominaispiirteitä ja turvata merkittävien luontoarvojen säilyminen.
--	---

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alue sijaitsee Lapakistossa Takalammintien varrella.
Palvelut	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	Sijaitsee Virkistysverkko yleissuunnitelman mukaisella ulkoilu- ja virkistysvyöhykkeellä.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40dB) hiljaisia alueita.
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	
Infraohteet	Vieressä Lapakiston pysäköintialue.

SUUNNITTELUOHJE	
Aluekuvaus	
Rakentaminen	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	RM-7
Alueen nimi	Kangaslampi

KAAVAMÄÄRÄYS <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;">RM</div>	MATKAILUTOIMINTOJEN ALUE. Alue varataan matkailu- ja lomakeskuksille, koulutus- ja liikuntapalveluille, lomakylille ja muille vastaaville matkailua palveleville toiminnoille. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee vaalia maiseman ominaispiirteitä ja turvata merkittävien luontoarvojen säilyminen.
--	---

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Kangaslammien 8 hehtaarin kokoinen leirintäalue sijaitsee mäntymetsässä pienen metsälammen rannalla. Alueella on toimistorakennus sekä ympäri vuoden käytössä oleva huoltorakennus.
Palvelut	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40dB) hiljaisia alueita.
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	
Infrakohteet	

SUUNNITTELUOHJE	
Aluekuvaus	Aluetta kehitetään leirintäalueena (matkailuajoneuvot, telttailu, mökit).
Rakentaminen	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

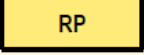
Alueen indeksi	RM-8
Alueen nimi	Pajulahti

KAAVAMÄÄRÄYS <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block;">RM</div>	MATKAILUTOIMINTOJEN ALUE. Alue varataan matkailu- ja lomakeskuksille, koulutus- ja liikuntapalveluille, lomakylille ja muille vastaaville matkailua palveleville toiminnoille. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee vaalia maiseman ominaispiirteitä ja turvata merkittävien luontoarvojen säilyminen.
--	---

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Pajulahden liikuntakeskus sijaitsee Iso-Kukkasen rannalla.
Palvelut	Pajulahden liikuntakeskus tarjoaa erilaisia liikuntaan liittyviä palveluja yksityisille ja yrityksille. Tarjolla on koulutusta, valmennuspalveluja ja liikuntapaikkoja, kuten Pajulahden seikkailupuisto.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40dB) hiljaisia alueita.
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	Alue on asemakaavoitettu.
Infrakohteet	

SUUNNITTELUOHJE	
Aluekuvaus	
Rakentaminen	Rakentamisen tulee sopeutua hienovaraisesti ympäristöön, maastonmuotoihin ja rantamaisemaan.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	RP-1
Alueen nimi	Kariston siirtolapuutarha-alue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	SIIRTOLAPUUTARHA-ALUE.
	Alue varataan ryhmäpuutarhoille. Alue ei ole tarkoitettu pysyvään asumiseen.

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Uusi aluevaraus siirtolapuutarhalle, joka sijaitsee lähellä Kymijärveä. Alue sijaitsee asemakaava-alueen ulkopuolella. Alueella on tarkempia suunnitelmia asemakaavoituksen pohjaksi.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40dB) hiljaisia alueita.
Infrakohteet	Alueella ei ole kunnallistekniikkaa.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Rakentamisen tulee sopeutua hienovaraisesti ympäristöön, maastonmuotoihin ja maisemaan.
Pohjavedet, hulevedet	Hulevedet käsitellään luonnonmukaisesti. Siirtolapuutarharakennuksiin rakennetaan mieluiten viherkatot. Alueelle sijoitetaan vain kuivakäymälöitä.
Infrakohteet	Alue tulisi saada liitettyä kunnallistekniikkaan.
Muuta huomioitavaa	Alueella viljellään luonnonmukaisin menetelmin. Kemiallisten torjunta-aineiden ja lannoitteiden käyttö ei ole sallittua.


Alueen indeksi	RP-2
Alueen nimi	Kotiniemen siirtolapuutarha-alue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	SIIRTOLAPUUTARHA-ALUE.
RP	Alue varataan ryhmäpuutarhoille. Alue ei ole tarkoitettu pysyvään asumiseen.

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Siirtolapuutarha, joka sijaitsee lähellä Alasenjärveä. Alue sijaitsee asemakaava-alueella ja on rakennettu vuonna 1985.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alue on kaupunkikuvallisesti merkittävä viheralue. Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Infrakohteet	Alueella on kunnallistekniikka.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot. Rakentamisen tulee sopeutua hienovaraisesti ympäristöön, maastonmuotoihin ja maisemaan.
Pohjavedet, hulevedet	
Infrakohteet	
Muuta huomioitavaa	


Alueen indeksi	RV/1
Alueen nimi	Luoteis-Nastolan järvien rantavyöhyke

KAAVAMÄÄRÄYS 	RANTAVYÖHYKE. Alue on tarkoitettu pääasiassa loma-asunto- ja maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi. Ranta-alueella on muu kuin MRL 72 §:n 3 mom. mukainen rakentaminen kielletty. Alueella noudatetaan vahvistetun osayleiskaavan tai voimassa olevan ranta-asetuksen määräyksiä, ranta-asetuksen ollessa määrävä. Rantavyöhykkeellä on voimassa Luoteis-Nastolan osayleiskaava
--	---

NYKYTILAN KUVAUS	Kivijärven rannalla sijaitsee muutamia vakituisten asumisen rakennuspaikkoja lähellä Kivijärven koulun läheisyydessä, muilta osin rannat ovat pääasiassa loma-asumisen käytössä tai maa- ja metsätalousaluetta. Rannat ovat pääasiassa jo rakentuneet alueen osayleiskaavan ja ranta-asetusten mukaisesti. Kivijärven pohjoispäässä, rantavyöhykkeen ulkopuolella sijaitsee Kivijärven koulu, jossa toimii alakoulu. Kivijärven eteläpäässä, Kylmästenlahden alueella sijaitsee useampia luonnonsuojelualueita, sekä Seestan kartano, joka on valtakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä. Oksjärven rannat ovat pääasiassa loma-asumisen käytössä, alueella sijaitsee vain muutama vakituisten asumisen rakennuspaikka. Alanen järven rannalla sijaitsee kymmenkunta vakituisten asumisen rakennuspaikkaa, sekä nelisenkymmentä loma-asuntoa. Evattu järven rannalla on muutamia vakituisten asumisen ja loma-asumisen paikkoja, osa rakennuspaikoista sijaitsee taustamaastossa. Alueen järvien rannat ovat pääasiassa jo rakentuneet alueen osayleiskaavan ja ranta-asetusten mukaisesti. Pyhänlahti alueen pienempien järvien ja lampien (Nahila, Valkeajärvi, Kalkkunen, Rajalammi, Nassari, Tekolampi) rannat ovat pääasiassa loma-asuntojen ja maa- ja metsätalouden käytössä muutamaa vakituista asuinpaikkaa lukuunottamatta. Nahilan ja Kalkkusen rantavyöhykkeelle on osoitettu uusia lomarakennuspaikkoja, muilta osin rannat ovat jo rakentuneet. Pienempien järvien ja lampien rannoilla ei ole voimassa olevia ranta-asetuksia.
-------------------------	---

SUUNNITTELUOHJE	Kivijärven rantavyöhykkeellä on voimassa useampi erillinen ranta-asetus. Oksjärven etelä- ja lounaisrannalla on voimassa kaksi erillistä ranta-asetusta. Alanen järven luoteisosassa ja Evattu järven itärannalla on voimassa olevat ranta-asetukset. Ranta-asetusalueilla noudatetaan ko. kaavojen merkintöjä ja määräyksiä. Muilta osin RV/1 rantavyöhykkeellä noudatetaan Luoteis-Nastolan osayleiskaavan merkintöjä ja määräyksiä.
------------------------	--


Alueen indeksi	RV/2
Alueen nimi	Kallio-, Pitkä- ja Särkijärven alueen rantavyöhyke

KAAVAMÄÄRÄYS 	RANTAVYÖHYKE. Alue on tarkoitettu pääasiassa loma-asunto- ja maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi. Ranta-alueella on muu kuin MRL 72 §:n 3 mom. mukainen rakentaminen kielletty. Alueella noudatetaan vahvistetun osayleiskaavan tai voimassa olevan ranta-asetuksen määräyksiä, ranta-asetuksen ollessa määrävä. Rantavyöhykkeellä on voimassa Luoteis-Nastolan osayleiskaava
--	---

NYKYTILAN KUVAUS	Alueella on yli kaksikymmentä erikokoista järveä ja lampea, joiden rannat ovat suurelta osalta rakentamatonta maa- ja metsätalousaluetta. Kalliojärven ja Särkijärven rannoilla on tiiviimpiä loma-asumisen alueita. Lisäksi rakennettuja lomarakennuksia on Luhtlammin, Pitkälän, Vähä Mustalammin ja Tervalammin ranta-alueella.
-------------------------	--

SUUNNITTELUOHJE	Kalliojärven, Särkijärven ja Luhtlammin ranta-alueilla on osittain voimassa ranta-asetuksen ranta-asetuksen alueilla noudatetaan ko. kaavojen merkintöjä ja määräyksiä. Muilta osin RV/2 rantavyöhykkeellä noudatetaan Kallio-, Pitkä- ja Särkijärven alueen osayleiskaavan merkintöjä ja määräyksiä.
------------------------	---


Alueen indeksi	RV/3
Alueen nimi	Kärkjärven rantavyöhyke

KAAVAMÄÄRÄYS 	RANTAVYÖHYKE. Alue on tarkoitettu pääasiassa loma-asunto- ja maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi. Ranta-alueella on muu kuin MRL 72 §:n 3 mom. mukainen rakentaminen kielletty. Alueella noudatetaan vahvistetun osayleiskaavan tai voimassa olevan ranta-asetuksen määräyksiä, ranta-asetuksen ollessa määrävä. Rantavyöhykkeellä on voimassa Luoteis-Nastolan osayleiskaava
--	---

NYKYTILAN KUVAUS	Kärkjärven länsirannalla on tiivis ja yhtenäinen loma-asuntoalue. Rakentamattomia rakennuspaikkoja on lähinnä taustamaastossa.
-------------------------	--

SUUNNITTELUOHJE	RV/3 rantavyöhykkeellä noudatetaan Villähde-Koiskalan osayleiskaavan merkintöjä ja määräyksiä.
------------------------	--

Alueen indeksi	RV/4
Alueen nimi	Iso-Kukkasen, Salajärven ja Ruuhijärven rantavyöhyke

KAAVAMÄÄRÄYS 	RANTAVYÖHYKE. Alue on tarkoitettu pääasiassa loma-asunto- ja maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi. Ranta-alueella on muu kuin MRL 72 §:n 3 mom. mukainen rakentaminen kielletty. Alueella noudatetaan vahvistetun osayleiskaavan tai voimassa olevan ranta-asetuksen määräyksiä, ranta-asetuksen ollessa määräävä. Rantavyöhykkeellä on voimassa Luoteis-Nastolan osayleiskaava
--	--

NYKYTILAN KUVAUS	Nastolan alueen kolme suurinta järveä ovat olleet pitkään suosittuja loma-asumisen alueita ja loma-asuminen onkin yleisin maankäyttömuoto niiden järvien rantavyöhykkeellä. Ruuhijärven rantavyöhyke on näistä kolmesta järvestä suurimmalta osin loma-asuntoaluetta. Salajärven länsirannalla on paljon sekoittunutta rakennetta ja rannoilla on myös vanhoja vakituisen asumisen paikkoja. Iso-Kukkanen liittyy eteläosastaan Nastolan kirkonkylän taajama-alueeseen ja järven rannat ovat osittain asemakaavoitettu asumiseen, palveluille ja virkistyskäyttöön.
-------------------------	---

SUUNNITTELUOHJE	Iso-Kukkasen, Salajärven ja Ruuhijärven rantavyöhykkeellä on voimassa useampi ranta-asetus. Ranta-asetusalueilla noudatetaan ko. kaavojen merkintöjä ja määräyksiä. Muilta osin RV/4 rantavyöhykkeellä noudatetaan Iso-Kukkasen, Salajärven, Ruuhijärven rantayleiskaavan merkintöjä ja määräyksiä.
------------------------	---

Alueen indeksi	SL-1
Alueen nimi	Häränsilmän luonnonsuojelualue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LUONNONSUOJELUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla perustetut tai perustettaviksi tarkoitetut luonnonsuojelualueet. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot.</p>
SL	

NYKYTILAN KUVAUS	
	Salpausselän korkealla reunamuodostumalla sijaitseva suppalampi. Alueella on kosteikkoja ja rehevää rantakasvillisuutta.
	<p>Alue on suojeltu vuonna 1983.</p> <p>1,05 ha</p>
Luontoarvot, ekologiset yht.	Alue on arvokas luontokohde (LUMO: luokka 1).
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	<p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p> <p>Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.</p>
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40 dB) hiljaisia alueita.
Pohjavedet, hulevedet	<p>Alue sijaitsee pohjavesialueella.</p> <p>Alue sijaitsee alle 500 metrin päästä pohjavedenottamosta.</p>
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-1
Alueen nimi	Häränsilmän luonnonsuojelualue

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella ei saa ryhtyä toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa suojeluarvot.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset ja geologiset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Pohjavedet, hulevedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Alueella sijaitsevan pohjavedenottamon lähisuoja-alueen laajuus ja laajentamistarve tulee arvioida tuoreimpien pohjavettä koskevien selvitysten ja suunnitelmien perusteella.
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-2
Alueen nimi	Enonsaaren luonnonsuojelualue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisen alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LUONNONSUOJELUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla perustetut tai perustettaviksi tarkoitetut luonnonsuojelualueet. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot.</p>
SL	

NYKYTILAN KUVAUS	
	Alueella on vanhaa metsää, kalliorinteitä, kääpiä, maapuita ja muinaisrantoja.
	Alue on rauhoitettu 2008.
	15,12 ha
Luontoarvot, ekologiset yht.	Alue on arvokas luontokohde (LUMO: luokka 1).
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40 dB) hiljaisia alueita.
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-2
Alueen nimi	Enonsaaren luonnonsuojelualue

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella ei saa ryhtyä toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa suojeluarvot.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-3
Alueen nimi	Haapalanmäki

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LUONNONSUOJELUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla perustetut tai perustettaviksi tarkoitetut luonnonsuojelualueet. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot.</p>
SL	

NYKYTILAN KUVAUS	
	Haapalanmäki on vanhaa puustoa kasvava kuusivaltainen sekämetsärinne. Alueella sijaitsee uhanalainen luontotyyppi (lehto). Alueella on huomattava maisema-arvo.
	<p>Alue on uusi luonnonsuojelukohde.</p> <p>8,6 ha</p>
Luontoarvot, ekologiset yht.	Alue on arvokas luontokohde (LUMO: luokka 1).
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45 dB) hiljaisia alueita.
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-3
Alueen nimi	Haapalanmäki

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alue on tarkoitettu rauhoittamaan luonnonsuojelun alueeksi. Alueella ei saa ryhtyä toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa suojeluarvot.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-4
Alueen nimi	Ritamäen luonnonsuojelualue ja sen laajennus, sekä Kilpiäisten tikkametsän luonnonsuojelualue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisen alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LUONNONSUOJELUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla perustetut tai perustettaviksi tarkoitetut luonnonsuojelualueet. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot.</p>
SL	

NYKYTILAN KUVAUS	
	Ritamäki on kulttuurivaikutteista lehtometsää kasvava kallio. Kilpiäisten tikkametsä on lehtoa, jossa on rikas linnusto.
	<p>Ritamäki on rauhoitettu 1962. Kilpiäisten tikkametsä on rauhoitettu 1995.</p> <p>Ritamäen luonnonsuojelualueen laajennukseen sopiva lehtoalue on uusi luonnonsuojelualue, joka on tarkoitus rauhoittaa.</p> <p>12,75 ha, laajennus 5,2 ha, 10,27 ha</p>
Luontoarvot, ekologiset yht	Alue on arvokas luontokohde (LUMO: luokka 1).
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40 dB) hiljaisia alueita.
Pohjavedet, hulevedet	<p>Alue sijaitsee alle 500 metrin päästä pohjavedenottamosta.</p> <p>Alueella on hulevesien hallinnan kannalta merkittävä avoimena säilytettävä avouoma: Merrasoja.</p>
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-4
Alueen nimi	Ritamäen luonnonsuojelualue ja sen laajennus, sekä Kilpiäisten tikkametsän luonnonsuojelualue

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella ei saa ryhtyä toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa suojeluarvot.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Pohjavedet, hulevedet	Alueella sijaitsevan pohjavedenottamon lähisuoja-alueen laajuus ja laajentamistarve tulee arvioida tuoreimpien pohjavettä koskevien selvitysten ja suunnitelmien perusteella. Hulevesien hallinnan kannalta merkittävien vesiuomien säilyminen avoimena tulee turvata.
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-5
Alueen nimi	Omaranta (Kilpiäistenpohjan luonnonsuojelualue 3)

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LUONNONSUOJELUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla perustetut tai perustettaviksi tarkoitetut luonnonsuojelualueet. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot.</p>
SL	

NYKYTILAN KUVAUS	
	Alueella on rehevää rantakasvillisuutta. Suurimmaksi osaksi rauhoitettu muutto- ja pesimälintujen suosima alue.
	Yksityismaiden luonnonsuojelualue.
	Alue on rauhoitettu 1994.
	1,52 ha
Luontoarvot, ekologiset yht.	Alue on arvokas luontokohde (LUMO: luokka 1).
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40 dB) hiljaisia alueita.
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-5
Alueen nimi	Omaranta (Kilpiäistenpohjan luonnonsuojelualue 3)

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella ei saa ryhtyä toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa suojeluarvot. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-6
Alueen nimi	Kilpiäistenpohjan luonnonsuojelualue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LUONNONSUOJELUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla perustetut tai perustettaviksi tarkoitetut luonnonsuojelualueet. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot.</p>
SL	

NYKYTILAN KUVAUS	
	Alue on maakunnallisesti arvokas lintujen suosima pesimä- ja levähdysalue.
	Alue on rauhoitettu 1986.
	3,18 ha
Luontoarvot, ekologiset yht.	Alue on arvokas luontokohde (LUMO: luokka 1).
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-6
Alueen nimi	Kilpiäistenpohjan luonnonsuojelualue

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella ei saa ryhtyä toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa suojeluarvot. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-7
Alueen nimi	Pesäkallion luonnonsuojelualue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LUONNONSUOJELUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla perustetut tai perustettaviksi tarkoitetut luonnonsuojelualueet. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot.</p>
SL	

NYKYTILAN KUVAUS	
	Alue on monien harvinaisten kasvien ja eläinten kasvupaikka ja elinympäristö. Pesäkallion metsät ovat pesimälinnustoltaan maakunnallisesti merkittävä monipuolinen lintukohde.
	Alue kuuluu osittain Natura -verkostoon.
	Alue on rauhoitettu 1989. Rauhoitusalueetta on laajennettu 2013.
	203,54 ha
Luontoarvot, ekologiset yht.	Alue on arvokas luontokohde (LUMO: luokka 1).
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40 dB) hiljaisia alueita.
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-7
Alueen nimi	Pesäkallion luonnonsuojelualue

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella ei saa ryhtyä toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa suojeluarvot. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-8
Alueen nimi	Viuhan luonnonsuojelualue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisen alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LUONNONSUOJELUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla perustetut tai perustettaviksi tarkoitetut luonnonsuojelualueet. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot.</p>
SL	

NYKYTILAN KUVAUS	
	Alue on monien harvinaisten kasvien ja eläinten kasvupaikka ja elinympäristö. Rikas linnusto.
	Alue on rauhoitettu 2016.
	98,5 ha
Luontoarvot, ekologiset yht.	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 1, 3).
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on muinaismuistokohteita.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40 dB) hiljaisia alueita.
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-8
Alueen nimi	Viuhan luonnonsuojelualue

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella ei saa ryhtyä toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa suojeluarvot. Suojavyöhykkeen suhteessa viereisiin asuinalueisiin tulee olla 50 m.
Kulttuurihistorialliset arvot	Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-9
Alueen nimi	Sydänkankaan luonnonsuojelualue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LUONNONSUOJELUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla perustetut tai perustettaviksi tarkoitetut luonnonsuojelualueet. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot.</p>
SL	

NYKYTILAN KUVAUS	
	Alue on merkittävä kangasvuokon kasvupaikka.
	Alue on rauhoitettu 1980.
	0,85 ha
Luontoarvot, ekologiset yht.	Alue on arvokas luontokohde (LUMO: luokka 1).
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40 dB) hiljaisia alueita.
Pohjavedet, hulevedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-9
Alueen nimi	Sydänkankaan luonnonsuojelualue

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella ei saa ryhtyä toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa suojeluarvot.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Pohjavedet, hulevedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-10
Alueen nimi	Rättärin luonnonsuojelualue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LUONNONSUOJELUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla perustetut tai perustettaviksi tarkoitetut luonnonsuojelualueet. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot.</p>
SL	

NYKYTILAN KUVAUS	
	Alueella on vanhaa kulttuurivaikuteista puustoa.
	Alue on rauhoitettu 1970.
	0,8 ha
Luontoarvot, ekologiset yht.	Alueella on arvokas luontokohde (LUMO: luokka 4).
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Pohjavedet, hulevedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-10
Alueen nimi	Rättärin luonnonsuojelualue

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella ei saa ryhtyä toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa suojeluarvot.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Pohjavedet, hulevedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-11
Alueen nimi	Sietikan luonnonalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LUONNONSUOJELUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla perustetut tai perustettaviksi tarkoitetut luonnonsuojelualueet. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot.</p>
SL	

NYKYTILAN KUVAUS	
	Alueella on maakunnallisesti merkittävä geologinen harjumuodostuma. Alueella on pieni lampi ja suo.
	<p>Alue on tarkoitus rauhoittaa arvokkaan harjuluonnon suojelemiseksi.</p> <p>24,1 ha</p>
Luontoarvot, ekologiset yht.	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 1, 2).
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	<p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p> <p>Alue sijaitsee maakunnallisesti arvokkaalla kulttuurimaisema-alueella (MARY).</p>
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40 dB) hiljaisia alueita.
Pohjavedet, hulevedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-11
Alueen nimi	Sietikan luonnonalue

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alue on tarkoitettu rauhoittamaan luonnonsuojelualueeksi.</p> <p>Alueella ei saa ryhtyä toimenpiteisiin, jotka vaarantavat suojeluarvot.</p> <p>Alueella saa tehdä metsälain sallimia metsänhoidollisia toimenpiteitä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Pohjavedet, hulevedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-12
Alueen nimi	Kuraston luonnonsuojelualue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LUONNONSUOJELUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla perustetut tai perustettaviksi tarkoitetut luonnonsuojelualueet. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot.</p>
SL	

NYKYTILAN KUVAUS	
	Paikoin kivinen rinnelehto.
	Alue on rauhoitettu 2002.
	1,16 ha
Luontoarvot, ekologiset yht.	Alueella on arvokas luontokohde (LUMO: luokka 4).
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40 dB) hiljaisia alueita.
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-12
Alueen nimi	Kuraston luonnonsuojelualue

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella ei saa ryhtyä toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa suojeluarvot.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-13
Alueen nimi	Haikkarinniemen luonnonsuojelualue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LUONNONSUOJELUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla perustetut tai perustettaviksi tarkoitetut luonnonsuojelualueet. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot.</p>
SL	

NYKYTILAN KUVAUS	
	Alue on monipuolinen metsäalue, pähkinälehto.
	Yksityismaiden luonnonsuojelualue. Osa alueesta kuuluu valkoselkätikan suojeluohjelmaan.
	Alue on rauhoitettu 2004.
	17,77 ha
Luontoarvot, ekologiset yht.	Alue on arvokas luontokohde (LUMO: luokka 1).
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40 dB ja alle 45 dB) hiljaisia alueita.
Pohjavedet, hulevedet	Alue sijaitsee alle 500 metrin päästä pohjavedenottamosta.
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-13
Alueen nimi	Haikkarinniemen luonnonsuojelualue

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella ei saa ryhtyä toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa suojeluarvot.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Pohjavedet, hulevedet	Alueella sijaitsevan pohjavedenottamon lähisuoja-alueen laajuus ja laajentamistarve tulee arvioida tuoreimpien pohjavettä koskevien selvitysten ja suunnitelmien perusteella.
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-14
Alueen nimi	Villähteen lehto

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LUONNONSUOJELUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla perustetut tai perustettaviksi tarkoitetut luonnonsuojelualueet. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot.</p>
SL	

NYKYTILAN KUVAUS	
	Alue on lehtipuuvältaista tuoretta keskiravinteista lehtoa. Rannan tuntumassa lähteikköalue.
	Alue on liito-oravan elinympäristöä ja kuuluu valkoselkätikan suojelusuunnitelman 1. luokan alueeseen.
	Alue on uusi luonnonsuojelualue.
Luontoarvot, ekologiset yht.	Alue on arvokas luontokohde (LUMO: luokka 1).
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja. Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45 dB) hiljaisia alueita.
Pohjavedet, hulevedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella. Alue sijaitsee alle 500 metrin päästä pohjavedenottamosta.
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-14
Alueen nimi	Villänteen lehto

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alue on tarkoitettu rauhoittamaan luonnonsuojelualueeksi. Alueella ei saa ryhtyä toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa suojeluarvot.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset ja geologiset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Pohjavedet, hulevedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Alueella sijaitsevan pohjavedenottamon lähisuoja-alueen laajuus ja laajentamistarve tulee arvioida tuoreimpien pohjavettä koskevien selvitysten ja suunnitelmien perusteella.
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-15
Alueen nimi	Tuomiranta

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LUONNONSUOJELUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla perustetut tai perustettaviksi tarkoitetut luonnonsuojelualueet. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot.</p>
SL	

NYKYTILAN KUVAUS	
	<p>Alue kuuluu valkoselkätikan suojelusuunnitelman 1. luokan alueeseen.</p> <p>Alue on asemakaavalla suojeltu.</p> <p>Alue on uusi luonnonsuojelualue.</p> <p>0,27 ha</p>
Luontoarvot, ekologiset yht	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	<p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p> <p>Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.</p>
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Pohjavedet, hulevedet	<p>Alue sijaitsee pohjavesialueella.</p> <p>Alue sijaitsee alle 500 metrin päästä pohjavedenottamosta.</p>
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-15
Alueen nimi	Tuomiranta

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella ei saa ryhtyä toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa suojeluarvot.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset ja geologiset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Pohjavedet, hulevedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Alueella sijaitsevan pohjavedenottamon lähisuoja-alueen laajuus ja laajentamistarve tulee arvioida tuoreimpien pohjavettä koskevien selvitysten ja suunnitelmien perusteella.
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-16
Alueen nimi	Sammalsuon luonnonsuojelualue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisen alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LUONNONSUOJELUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla perustetut tai perustettaviksi tarkoitetut luonnonsuojelualueet. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot.</p>
SL	

NYKYTILAN KUVAUS	
	Alueella on lähes umpeenkasvanut lampi ja sitä ympäröivä suo- ja lehtimetsäalue, jolla on merkitystä uhanalaisen lajiston suojelun kannalta.
	Yksityismaiden luonnonsuojelualue.
	Alue on rauhoitettu 2000.
	6,32 ha
Luontoarvot, ekologiset yht	Alueella on arvokas luontokohde (LUMO: luokka 4).
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45 dB) hiljaisia alueita.
Pohjavedet, hulevedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-16
Alueen nimi	Sammalsuon luonnonsuojelualue

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella ei saa ryhtyä toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa suojeluarvot.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Pohjavedet, hulevedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-17
Alueen nimi	Linnaistensuon luonnonsuojelualue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LUONNONSUOJELUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla perustetut tai perustettaviksi tarkoitetut luonnonsuojelualueet. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot.</p>
SL	

NYKYTILAN KUVAUS	
	Luontotyyppi on karu keidassuo.
	<p>Alue kuuluu Natura-verkostoon.</p> <p>Alue on rauhoitettu 1982.</p> <p>225,27 ha</p>
Luontoarvot, ekologiset yht	Alue on arvokas luontokohde (LUMO: luokka 1, 4).
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40dB) hiljaisia alueita.
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-17
Alueen nimi	Linnaistensuon luonnonsuojelualue

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella ei saa ryhtyä toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa suojeluarvot.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-18
Alueen nimi	Kukonkoski

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LUONNONSUOJELUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla perustetut tai perustettaviksi tarkoitetut luonnonsuojelualueet. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot.</p>
SL	

NYKYTILAN KUVAUS	
	Luonnontilaisen kaltainen näyttävästi meandroiva jokilaakso. Geologinen kohde. Alue on Porvoonjoen ympäristön lehtometsää. Uhanalaiset luontotyypit lehto ja savimaiden joki.
	Alue on uusi luonnonsuojelualue. 8,7 ha
Luontoarvot, ekologiset yht	Alue on arvokas luontokohde (LUMO: luokka 2).
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Pohjavedet, hulevedet	Alueella on hulevesien hallinnan kannalta merkittävä avoimena säilytettävä avouoma: Porvoonjoki.
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-18
Alueen nimi	Kukonkoski

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alue on tarkoitettu rauhoittamaan luonnonsuojelun alueeksi. Alueella ei saa ryhtyä toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa suojeluarvot.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Pohjavedet, hulevedet	Hulevesien hallinnan kannalta merkittävien vesiomien säilyminen avoimena tulee turvata.
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-19
Alueen nimi	Luhdanjoen luonnonsuojelualue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LUONNONSUOJELUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla perustetut tai perustettaviksi tarkoitetut luonnonsuojelualueet. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot.</p>
SL	

NYKYTILAN KUVAUS	
	Alue on tulvivan joen luhtaniitty. Alue on maakunnallisesti arvokas lintujen suosima levähdyspaikka.
	Alue on rauhoitettu 1998.
	8,77 ha
Luontoarvot, ekologiset yht	Alueella on arvokas luontokohde (LUMO: luokka 1, 4).
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on muinaismuistokohteita.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja. Alue sijaitsee maakunnallisesti arvokkaalla kulttuurimaisema-alueella (MARY).
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40 dB) hiljaisia alueita.
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-19
Alueen nimi	Luhdanjoen luonnonsuojelualue

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella ei saa ryhtyä toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa suojeluarvot. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle.
Kulttuurihistorialliset arvot	Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-20
Alueen nimi	Niemenmäki

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LUONNONSUOJELUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla perustetut tai perustettaviksi tarkoitetut luonnonsuojelualueet. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot.</p>
SL	

NYKYTILAN KUVAUS	
	Arvokas kallioalue, avoin kalliobiotooppi ja maisemakohde. Kallion länsipuolella luontotyyppinä suojeltua jalopuumetsikköä.
	<p>Alue on uusi luonnonsuojelukohde.</p> <p>vanha + 3,2 ha</p>
Luontoarvot, ekologiset yht	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 1, 4).
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY). Alueella on muinaismuistokohteita.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja. Alue sijaitsee maakunnallisesti arvokkaalla kulttuurimaisema-alueella (MARY).
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-20
Alueen nimi	Niemenmäki

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alue on tarkoitettu rauhoittamaan luonnonsuojelualueeksi. Alueella ei saa ryhtyä toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa suojeluarvot.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-21
Alueen nimi	Sikoniitun lehtoalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LUONNONSUOJELUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla perustetut tai perustettaviksi tarkoitetut luonnonsuojelualueet. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot.</p>
SL	

NYKYTILAN KUVAUS	
	Alueella on puronvarsilehto. Myllypuro (Erviänoja) on paikallisesti tärkeä pesimälinnustoalue. Murrenoja kuuluu yölaulajalintujen tärkeään esiintymisalueeseen.
	<p>Alue on uusi luonnonsuojelukohde.</p> <p>12,1 ha</p>
Luontoarvot, ekologiset yht.	Alue on arvokas luontokohde (LUMO: luokka 1).
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	<p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p> <p>Alue sijaitsee maakunnallisesti arvokkaalla kulttuurimaisema-alueella (MARY).</p>
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45 dB) hiljaisia alueita.
Pohjavedet, hulevedet	Alueella on hulevesien hallinnan kannalta merkittävä avoimena säilytettävä avouoma: Murrenoja.
Kaavatilanne	Alueella on voimassa osayleiskaava: Okeroisten kulttuurialueen osayleiskaava.

Alueen indeksi	SL-21
Alueen nimi	Sikoniitun lehtoalue

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alue on tarkoitettu rauhoittamaan luonnonsuojelualueeksi. Alueella ei saa ryhtyä toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa suojeluarvot. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Pohjavedet, hulevedet	Hulevesien hallinnan kannalta merkittävien vesiuomien säilyminen avoimena tulee turvata.
Kaavatilanne	Alueella noudatetaan osayleiskaavan määräyksiä.

Alueen indeksi	SL-22
Alueen nimi	Kintterön luonnonsuojelualue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LUONNONSUOJELUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla perustetut tai perustettaviksi tarkoitetut luonnonsuojelualueet. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot.</p>
SL	

NYKYTILAN KUVAUS	
	<p>Alue on rauhoitettu 2018.</p> <p>72 ha</p>
Luontoarvot, ekologiset yht.	Alue on arvokas luontokohde (LUMO: luokka 2).
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	<p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p> <p>Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.</p>
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45 dB) hiljaisia alueita.
Pohjavedet, hulevedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella.
Kaavatilanne	Alueella on voimassa osayleiskaava: Okeroisten kulttuurialueen osayleiskaava.

Alueen indeksi	SL-22
Alueen nimi	Kintterön luonnonsuojelualue

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella ei saa ryhtyä toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa suojeluarvot.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset ja geologiset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Pohjavedet, hulevedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	Alueella noudatetaan osayleiskaavan määräyksiä.

Alueen indeksi	SL-23
Alueen nimi	Seestan luonnonsuojelualue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LUONNONSUOJELUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla perustetut tai perustettaviksi tarkoitetut luonnonsuojelualueet. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot.</p>
SL	

NYKYTILAN KUVAUS	
	<p>Yksityismaiden luonnonsuojelualue.</p> <p>Alue on rauhoitettu 1973.</p> <p>23,64 ha</p>
Luontoarvot, ekologiset yht.	Alueella on arvokas luontokohde (LUMO: luokka 4).
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY, MARY, LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	<p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p> <p>Alue sijaitsee maakunnallisesti arvokkaalla kulttuurimaisema-alueella (MARY).</p>
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40 dB) hiljaisia alueita.
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-23
Alueen nimi	Seestan luonnonsuojelualue

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella ei saa ryhtyä toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa suojeluarvot.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-24
Alueen nimi	Ventus

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LUONNONSUOJELUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla perustetut tai perustettaviksi tarkoitetut luonnonsuojelualueet. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot.</p>
SL	

NYKYTILAN KUVAUS	
	Maakunnallisesti arvokas, pieni järvi, jolla on linnustollista merkitystä.
	Alue on uusi luonnonsuojelukohde. 3,78 ha
Luontoarvot, ekologiset yht	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40dB) hiljaisia alueita.
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-24
Alueen nimi	Ventus

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alue on tarkoitettu rauhoittamaan luonnonsuojelun alueeksi. Alueella ei saa ryhtyä toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa suojeluarvot.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-25
Alueen nimi	Lapakiston luonnonsuojelualue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LUONNONSUOJELUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla perustetut tai perustettaviksi tarkoitetut luonnonsuojelualueet. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot.</p>
SL	

NYKYTILAN KUVAUS	
	Tärkeä luonnonsuojelualue laajuutensa ja luonnonpiirteidensä monipuolisuuden vuoksi. Suositettu retkikohde.
	<p>Alue on rauhoitettu 2012.</p> <p>230 ha</p>
Luontoarvot, ekologiset yht	Alue on arvokas luontokohde (LUMO: luokka 1).
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40dB) hiljaisia alueita.
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-25
Alueen nimi	Lapakiston luonnonsuojelualue

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella ei saa ryhtyä toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa suojeluarvot.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-26
Alueen nimi	Kangaslammin alue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LUONNONSUOJELUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla perustetut tai perustettaviksi tarkoitetut luonnonsuojelualueet. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot.</p>
SL	

NYKYTILAN KUVAUS	
	Alue on monipuolinen metsäalue, jossa on kaksi lampea. Kaakkoisrinteessä luontotyypin suojelualue, Koivukummun lehmuslehto.
	43,8 ha
Luontoarvot, ekologiset yht.	Alueella on arvokas luontokohde (LUMO: luokka 4).
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40dB) hiljaisia alueita.
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-26
Alueen nimi	Kangaslammin alue

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella ei saa ryhtyä toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa suojeluarvot.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-27
Alueen nimi	Pieni-Kukkasen luonnonsuojelualue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LUONNONSUOJELUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla perustetut tai perustettaviksi tarkoitetut luonnonsuojelualueet. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot.</p>
SL	

NYKYTILAN KUVAUS	
	<p>Alue on rauhoitettu 1967.</p> <p>0,28 ha</p>
Luontoarvot, ekologiset yht	
Kulttuurihistorialliset arvot	<p>Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY).</p> <p>Alueella on muinaismuistokohteita.</p>
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40 dB) hiljaisia alueita.
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-27
Alueen nimi	Pieni-Kukkasen luonnonsuojelualue

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella ei saa ryhtyä toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa suojeluarvot.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-28
Alueen nimi	Rauhaniemen ja Puukkolansaaren luonnonsuojelualue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LUONNONSUOJELUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla perustetut tai perustettaviksi tarkoitetut luonnonsuojelualueet. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot.</p>
SL	

NYKYTILAN KUVAUS	
	Vanha metsä. Rikas linnusto.
	Yksityismaiden luonnonsuojelualue.
	Alue on rauhoitettu 1967.
	4,64 ha
Luontoarvot, ekologiset yht.	Alueella on arvokas luontokohde (LUMO: luokka 4).
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45 dB) hiljaisia alueita.
Pohjavedet, hulevedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella. Alue sijaitsee alle 500 metrin päästä pohjavedenottamosta.
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-28
Alueen nimi	Rauhaniemen ja Puukkolansaaren luonnonsuojelualue

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella ei saa ryhtyä toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa suojeluarvot.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Pohjavedet, hulevedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Alueella sijaitsevan pohjavedenottamon lähisuoja-alueen laajuus ja laajentamistarve tulee arvioida tuoreimpien pohjavettä koskevien selvitysten ja suunnitelmien perusteella.
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-29
Alueen nimi	Sammalsillansuon luonnonsuojelualue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LUONNONSUOJELUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla perustetut tai perustettaviksi tarkoitetut luonnonsuojelualueet. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot.</p>
SL	

NYKYTILAN KUVAUS	
	Alue on arvokas kosteikkoalue ja maakunnallisesti tärkeä lintualue. Alueella esiintyy viitasammakko.
	Alue on rauhoitettu 2018.
	22,8 ha
Luontoarvot, ekologiset yht	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja. Alue sijaitsee maakunnallisesti arvokkaalla kulttuurimaisema-alueella (MARY).
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40 dB) hiljaisia alueita.
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	Alueella on voimassa osayleiskaava: Uudenkylän osayleiskaava.

Alueen indeksi	SL-29
Alueen nimi	Sammalsillansuon luonnonsuojelualue

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella ei saa ryhtyä toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa suojeluarvot. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle. Alueella on rakennettu laskeutusaltaita, joiten kunnossapito tulee mahdollistaa.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	Alueella noudatetaan osayleiskaavan merkintöjä ja määräyksiä.

Alueen indeksi	SL-30
Alueen nimi	Suonperän tila

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LUONNONSUOJELUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla perustetut tai perustettaviksi tarkoitetut luonnonsuojelualueet. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot.</p>
SL	

NYKYTILAN KUVAUS	
	Vanhan metsän kuvio. Maakuntakaavan mukaan hankittu valtiolle suojelutarkoituksiin.
	<p>Alue on uusi luonnonsuojelualue.</p> <p>15,8 ha</p>
Luontoarvot, ekologiset yht	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40 dB) hiljaisia alueita.
Pohjavedet, hulevedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-30
Alueen nimi	Suonperän tila

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella ei saa ryhtyä toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa suojeluarvot.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Pohjavedet, hulevedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-31
Alueen nimi	Hautasaaren luonnonsuojelualue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LUONNONSUOJELUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla perustetut tai perustettaviksi tarkoitetut luonnonsuojelualueet. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot.</p>
SL	

NYKYTILAN KUVAUS	
	<p>Yksityismaiden luonnonsuojelualue.</p> <p>Alue on rauhoitettu 2010.</p> <p>4,02 ha</p>
Luontoarvot, ekologiset yht	
Kulttuurihistorialliset arvot	Mahdollinen muinaisjäännöskohde, historiallisen ajan hautapaikka.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40 dB) hiljaisia alueita.
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-31
Alueen nimi	Hautasaaren luonnonsuojelualue

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella ei saa ryhtyä toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa suojeluarvot.
Kulttuurihistorialliset arvot	Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-32
Alueen nimi	Aarnihaan luonnonsuojelualue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LUONNONSUOJELUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla perustetut tai perustettaviksi tarkoitetut luonnonsuojelualueet. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot.</p>
SL	

NYKYTILAN KUVAUS	
	<p>Yksityismaiden luonnonsuojelualue.</p> <p>Alue on rauhoitettu 2008 ja 2018.</p> <p>1,69 ha</p>
Luontoarvot, ekologiset yht.	Alueella on arvokas luontokohde (LUMO: luokka 4).
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40 dB) hiljaisia alueita.
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-32
Alueen nimi	Aarnihaan luonnonsuojelualue

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella ei saa ryhtyä toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa suojeluarvot.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-33
Alueen nimi	Kilpisaaren luonnonsuojelualue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LUONNONSUOJELUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla perustetut tai perustettaviksi tarkoitetut luonnonsuojelualueet. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot.</p>
SL	

NYKYTILAN KUVAUS	
	<p>Yksityismaiden luonnonsuojelualue.</p> <p>Alue on rauhoitettu 2009.</p> <p>9,97 ha</p>
Luontoarvot, ekologiset yht.	Alueella on arvokas luontokohde (LUMO: luokka 4).
Kulttuurihistorialliset arvot	Kiinteä muinaisjäännösalue, esihistoriallisen ajan hautoja
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40 dB) hiljaisia alueita.
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-33
Alueen nimi	Kilpisaaren luonnonsuojelualue

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella ei saa ryhtyä toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa suojeluarvot.
Kulttuurihistorialliset arvot	Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-34
Alueen nimi	Ukonvuoren luonnonsuojelualue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LUONNONSUOJELUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla perustetut tai perustettaviksi tarkoitetut luonnonsuojelualueet. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot.</p>
SL	

NYKYTILAN KUVAUS	
	<p>Yksityismaiden luonnonsuojelualue.</p> <p>Alue on rauhoitettu 2020.</p> <p>14,8 ha</p>
Luontoarvot, ekologiset yht	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40 dB) hiljaisia alueita.
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-34
Alueen nimi	Ukonvuoren luonnonsuojelualue

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella ei saa ryhtyä toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa suojeluarvot.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-35
Alueen nimi	Mukkulan saaret

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LUONNONSUOJELUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla perustetut tai perustettaviksi tarkoitetut luonnonsuojelualueet. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot.</p>
SL	

NYKYTILAN KUVAUS	
	Lintujen pesimäpaikkoina tärkeitä pikkusaaria.
	<p>Alue on uusi luonnonsuojelualue. Rauhoituksen tarkoituksena on arvokkaan selkävėsilinnuston suojelu.</p> <p>15,1 ha</p>
Luontoarvot, ekologiset yht	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Pohjavedet, hulevedet	Alue sijaitsee alle 500 metrin päästä pohjavedenottamosta.
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-35
Alueen nimi	Mukkulan saaret

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alue on tarkoitettu rauhoittamaan luonnonsuojelualueeksi. Alueella ei saa ryhtyä toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa suojeluarvot.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Pohjavedet, hulevedet	Alueella sijaitsevan pohjavedenottamon lähisuoja-alueen laajuus ja laajentamistarve tulee arvioida tuoreimpien pohjavettä koskevien selvitysten ja suunnitelmien perusteella.
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-36
Alueen nimi	Helvin ja Yrjön muistosuo Suomi100

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LUONNONSUOJELUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla perustetut tai perustettaviksi tarkoitetut luonnonsuojelualueet. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot.</p>
SL	

NYKYTILAN KUVAUS	
	<p>Yksityismaiden luonnonsuojelualue.</p> <p>Alue on rauhoitettu 2017.</p> <p>0,43 ha</p>
Luontoarvot, ekologiset yht	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SL-36
Alueen nimi	Helvin ja Yrjön muistosuo Suomi100

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella ei saa ryhtyä toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa suojeluarvot.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SM-1
Alueen nimi	Peknamäki

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MUINAISMUISTOALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan muinaismuistolaila (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäänös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Aluetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä Päijät-Hämeen alueellisen vastuumuseon lausunto.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Historiallisen ajan hautapaikka (Radanrakentajien hautausmaa). Muinaismuistolain rauhoittama kiinteä muinaisjäänös.
Palvelut	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella on arvokas luontokohde (LUMO: luokka 4).
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Pohjavedet, hulevedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SM-1
Alueen nimi	Pekanmäki

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yht.	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	
Pohjavedet, hulevedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SM-2
Alueen nimi	Linnaistenmäki

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MUINAISMUISTOALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan muinaismuistolaila (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Aluetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä Päijät-Hämeen alueellisen vastuumuseon lausunto.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Ajoittamaton linnavuori. Muinaismuistolain rauhoittama kiinteä muinaisjäännös.
Palvelut	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alue on arvokas luontokohde (LUMO: luokka 1).
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40dB) hiljaisia alueita.
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SM-2
Alueen nimi	Linnaistenmäki

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yht	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Ulkoilu- ja virkistys	
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SM-3
Alueen nimi	Uusitalo

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>SM</p> <p>MUINAISMUISTOALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan muinaismuistolaila (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Aluetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä Päijät-Hämeen alueellisen vastuumuseon lausunto.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Kivikautinen asuinpaikka. Muinaismuistolain rauhoittama kiinteä muinaisjäännös.
Palvelut	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 3).
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alue sijaitsee maakunnallisesti arvokkaalla kulttuurimaisema-alueella (MARY).
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40dB) hiljaisia alueita.
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	Alueella on voimassa osayleiskaava: Miekkiön-Renkomäen-Ämmälän osayleiskaava.

Alueen indeksi	SM-3
Alueen nimi	Uusitalo

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yht	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	Alueella noudatetaan osayleiskaavan määräyksiä.

Alueen indeksi	SM-4
Alueen nimi	Ristola

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MUINAISMUISTOALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan muinaismuistolaila (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäänös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Aluetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä Päijät-Hämeen alueellisen vastuumuseon lausunto.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Kivikautinen asuinpaikka. Muinaismuistolain rauhoittama kiinteä muinaisjäänös.
Palvelut	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokat 2, 3). Ristola on luokiteltu arvonniityksi.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen läpi kulkee ulkoilureittiyhteys: Porvoonjoenpolku.
Hiljaiset alueet ja melu	
Pohjavedet, hulevedet	Alueella on hulevesien hallinnan kannalta merkittäviä avoimena säilytettäviä avouomia: Porvoonjoki, Syväoja.
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SM-4
Alueen nimi	Ristola

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yht.	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Pohjavedet, hulevedet	Hulevesien hallinnan kannalta merkittävien vesiuomien säilyminen avoimena tulee turvata.
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SM-5
Alueen nimi	Myllysaari

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MUINAISMUISTOALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan muinaismuistolailalla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Aluetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä Päijät-Hämeen alueellisen vastuumuseon lausunto.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	<p>Rautakautinen kalmisto.</p> <p>Muinaismuistolain rauhoittama kiinteä muinaisjäännös.</p>
Palvelut	Alueella on purjehdusseuran paviljonki.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella on arvokas luontokohde (LUMO: luokka 4).
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Pohjavedet, hulevedet	<p>Alue sijaitsee pohjavesialueella.</p> <p>Alue sijaitsee alle 500 metrin päästä pohjavedenottamosta.</p>
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SM-5
Alueen nimi	Myllysaari

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yht	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Ulkoilu- ja virkistys	
Pohjavedet, hulevedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Alueella sijaitsevan pohjavedenottoman lähisuoja-alueen laajuus ja laajentamistarve tulee arvioida tuoreimpien pohjavettä koskevien selvitysten ja suunnitelmien perusteella.
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SM-6
Alueen nimi	Paakkolanmäki

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MUINAISMUISTOALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan muinaismuistolaila (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäänös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Aluetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä Päijät-Hämeen alueellisen vastuumuseon lausunto.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Rautakautinen asuinpaikka. Muinaismuistolain rauhoittama kiinteä muinaisjäänös.
Palvelut	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alue on arvokas luontokohde (LUMO: luokka 3). Paakkolanmäki on luokiteltu arvoniityksi.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SM-6
Alueen nimi	Paakkolanmäki

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yht	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Ulkoilu- ja virkistys	
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SM-7
Alueen nimi	Sipura

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>MUINAISMUISTOALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan muinaismuistolaila (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Aluetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä Päijät-Hämeen alueellisen vastuumuseon lausunto.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Rautakautinen asuinpaikka. Muinaismuistolain rauhoittama kiinteä muinaisjäännös.
Palvelut	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alue on arvokas luontokohde (LUMO: luokka 3).
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 40dB) hiljaisia alueita.
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SM-7
Alueen nimi	Sipura

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yht	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Ulkoilu- ja virkistys	
Pohjavedet, hulevedet	
Kaavatilanne	

Alueen indeksi	SM-8
Alueen nimi	Lepomaa

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	MUINAISMUISTOALUE.
SM	<p>Merkinnällä osoitetaan muinaismuistolaila (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäänös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Aluetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä Päijät-Hämeen alueellisen vastuumuseon lausunto.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	<p>Historiallisen ajan hautapaikka.</p> <p>Muinaismuistolain rauhoittama kiinteä muinaisjäänös.</p>
Palvelut	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	<p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p> <p>Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.</p>
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Pohjavedet, hulevedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella.
Kaavatilanne	Alueella on voimassa osayleiskaava: Uudenkylän osayleiskaava.

Alueen indeksi	SM-8
Alueen nimi	Lepomaa

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yht	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset ja geologiset arvot.
Ulkoilu- ja virkistys	
Pohjavedet, hulevedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	Alueella noudatetaan osayleiskaavan merkintöjä ja määräyksiä.

Alueen indeksi	T-3
Alueen nimi	Lotila

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	ELINKEINOELÄMÄN ALUE.
T	<p>Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Merkittävä teollisuusalue. Alueella on monipuolista valmistavaa teollisuutta, palveluita, logistiikkaa, tukkukauppaa ja muuta yritystoimintaa.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta.
asukasluku	Asukkaita on noin 20.
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 1).
kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	T-3
Alueen nimi	Lotila

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Aluetta kehitetään monipuoliseksi työpaikka-alueeksi.
liikenne	Liikenneympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sujuvuus sekä viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
kulttuuriarvot	
pohjavesi, hulevedet	
ekotehokkuus	
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	T-4
Alueen nimi	Nikula

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	ELINKEINOELÄMÄN ALUE.
T	<p>Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Työpaikka-alue. Alueella on valmistavaa teollisuutta, tukkukauppaa ja erityyppistä palveluja.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	
asukasluku	Asukkaita on noin 30.
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	T-4
Alueen nimi	Nikula

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Aluetta kehitetään työpaikka-alueena.
liikenne	Liikenneympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sujuvuus sekä viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	
pohjavesi, hulevedet	
ekotehokkuus	
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	T-6
Alueen nimi	Lasitehtaan alue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytettävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	ELINKEINOELÄMÄN ALUE.
T	<p>Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Työpaikka-alue. Entisen lasitehtaan tilat on otettu uuteen toimitilakäyttöön. Alueella on vuokraustoimintaa, jätehuoltoa, vähittäiskauppaa ja maataloutta palvelevaa toimintaa. Alueen eteläosassa on muutama asuinrakennus ja viljeltyä peltoa.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alue on osittain asemakaavoittamaton.
asukasluku	Asukkaita on alle 10.
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).

Alueen indeksi	T-6
Alueen nimi	Lasitehtaan alue

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	Alueelle tulee pistoraide.

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Aluetta kehitetään työpaikka-alueena.
liikenne	Liikenneympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sujuvuus sekä viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulevat suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
pohjavesi, hulevedet	
ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.
infrakohteet	Alueelle voidaan sijoittaa sähköasema tai lämpökeskus.
erityistä	

Alueen indeksi	T-10
Alueen nimi	Polttimon alue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	ELINKEINOELÄMÄN ALUE.
T	<p>Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Teollisuusalue. Alueella on elintarviketeollisuutta, voimalaitos ja paloasema.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	
asukasluku	
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokka 3).
kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).

Alueen indeksi	T-10
Alueen nimi	Polttimon alue

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	Alueelle tulee teollisuusrata.

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Aluetta kehitetään teollisuusalueena.
liikenne	Liikenneympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sujuvuus sekä viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulevat suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
pohjavesi, hulevedet	Alueen hulevesien hallinnan kehittäminen tulee ottaa huomioon asemakaavoituksen, katu- ja kunnallistekniikan parantamisen sekä hankesuunnittelun yhteydessä. Alueella sijaitsevan vesiuoman säilyminen avoimena tulee turvata.
ekotehokkuus	
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	T-11
Alueen nimi	Holma ja Mukkula

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	ELINKEINOELÄMÄN ALUE.
T	<p>Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Teollisuusalue. Alueella on valmistavaa teollisuutta, vähittäis- ja tukkukauppaa sekä korjaus- ja vuokrauspalveluja. Alueella sijaitsee tuotantolaitos, joka on luokiteltu suuronnettomuuden vaaraa aiheuttavaksi (Nor-Maali Oy).
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta.
asukasluku	Asukkaita on alle 10.
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 2).
kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	T-11
Alueen nimi	Holma ja Mukkula

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	Alueen eteläreunassa kulkee teollisuusrata.

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Aluetta kehitetään teollisuusalueena. Laadittaessa asemakaavaa suuronnettomuuden vaaraa aiheuttavan laitoksen konsultaatioalueella (1 km etäisyys) on pyydettävä kunnan palo- ja pelastusviranomaiselta lausunto ja tarvittaessa TUKES:n lausunto.
liikenne	Liikenneympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sujuvuus sekä viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
kulttuuriarvot	
pohjavesi, hulevedet	
ekotehokkuus	
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	T-12
Alueen nimi	Kiviharju

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	ELINKEINOELÄMÄN ALUE.
T	<p>Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Työpaikka-alue. Vajaakäytölle jääneellä alueella on elinkeinotoiminnan lisäksi asumista.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta.
asukasluku	Asukkaita on noin 10.
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	T-12
Alueen nimi	Kiviharju

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Alueella tutkitaan muutosta asumiseen.
liikenne	Liikenneympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sujuvuus sekä viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	
pohjavesi, hulevedet	
ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	T-13
Alueen nimi	Savontien alue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ELINKEINOELÄMÄN ALUE.</p> <p>Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>
T	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Työpaikka-alue. Liike-elämän palveluja.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alue on asemakaavoittamaton.
asukasluku	Asukkaita on noin 10.
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja).
kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	T-13
Alueen nimi	Savontien alue

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Aluetta kehitetään työpaikka-alueena.
liikenne	Liikenneympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sujuvuus sekä viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
kulttuuriarvot	
pohjavesi, hulevedet	
ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvítettävä vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	T-14
Alueen nimi	Vipusen alue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	ELINKEINOELÄMÄN ALUE.
T	<p>Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Merkittävä teollisuusalue. Alueella on monipuolista elinkeinoelämää, kuten valmistavaa teollisuutta, rakentamista ja siihen liittyvää toimintaa, tukkukauppaa, palveluja, urheilutoimintaa, koulutusta ja materiaalien kierrätystä.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	
asukasluku	Asukkaita on noin 30.
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokat 1, 2).
kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).

Alueen indeksi	T-14
Alueen nimi	Vipusen alue

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	Alue kuuluu osittain Kymijärven voimalaitoksen (suuronnettomuuden vaaran) konsultaatiovyöhykkeeseen. Alueella on sähköasema. Alueen halki kulkee teollisuusrata.

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Aluetta kehitetään monipuoliseksi työpaikka-alueeksi. Laadittaessa asemakaavaa Kymijärven voimalaitoksen konsultaatioalueelle (0,5 km etäisyys) pyydettyä kunnan palo- ja pelastusviranomaiselta lausunto ja tarvittaessa TUKES:n lausunto.
liikenne	Liikenneympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sujuvuus sekä viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulevat suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
pohjavesi, hulevedet	
ekotehokkuus	
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	T-15
Alueen nimi	Mustapuron alue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS <div style="border: 1px solid black; display: inline-block; padding: 2px 5px;">T</div>	ELINKEINOELÄMÄN ALUE. Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Teollisuusalue. Alueella on valmistavaa teollisuutta, rakentamista ja siihen liittyvää toimintaa, palveluja sekä tukku- ja vähittäiskauppaa.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alue on osittain asemakaavoittamaton. Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta.
asukasluku	Asukkaita on noin 20.
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	T-15
Alueen nimi	Mustapuron alue

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Aluetta kehitetään teollisuusalueena. Raaka-aineet ja tarvikkeet on sijoitettava katosten alle.
liikenne	Liikenneympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sujuvuus sekä viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	
pohjavesi, hulevedet	
ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvítettävä vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	T-16
Alueen nimi	Taipaleenmäen alue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	ELINKEINOELÄMÄN ALUE.
T	<p>Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Teollisuusalue. Alueella on metalli- ja muoviteollisuutta, tukkukauppaa ja palveluja.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta.
asukasluku	
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	T-16
Alueen nimi	Taipaleenmäen alue

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Aluetta kehitetään teollisuusalueena.
liikenne	Liikenneympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sujuvuus sekä viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	
pohjavesi, hulevedet	
ekotehokkuus	
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	T-18
Alueen nimi	Yrjölä

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	ELINKEINOELÄMÄN ALUE.
T	<p>Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Maatalousalue. Alueella on entisen tilakeskuksen rakennuksia ja peltoa, ja siellä harjoitetaan monivuotisten kasvien viljelyä.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta.
asukasluku	
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 4).
kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	T-18
Alueen nimi	Yrjölä

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Aluetta kehitetään työpaikka-alueeksi. Alue varataan yksityisille ja julkisille palveluille, toimistorakentamiselle ja teolliselle toiminnalle.
liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sujuvuus sekä viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
kulttuuriarvot	
pohjavesi, hulevedet	
ekotehokkuus	
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	T-19
Alueen nimi	Ajoharjoittelurata

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	ELINKEINOELÄMÄN ALUE.
T	<p>Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Alueella on seudullinen ajoharjoittelurata.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alue on osittain asemakaavoittamaton.
asukasluku	
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	T-19
Alueen nimi	Ajoharjoittelurata

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Alue voidaan muuttaa työpaikka-alueeksi, jos ajoradan toiminta päättyy.
liikenne	Liikenneympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sujuvuus sekä viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	
pohjavesi, hulevedet	
ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	T-21
Alueen nimi	Kujala

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	ELINKEINOELÄMÄN ALUE.
T	<p>Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Teollisuusalue. Rakentumassa olevalla alueella on logistiikkaa ja varastointia, valmistavaa teollisuutta, tukkukauppaa ja työvoiman vuokrausta. Osa tonteista on esirakennettu.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	
asukasluku	
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokat 1, 2).
kulttuuriarvot	Alueella on maisema-arvoja.

Alueen indeksi	T-21
Alueen nimi	Kujala

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	Alueelle voidaan rakentaa pistoraide.

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Aluetta kehitetään työpaikka-alueeksi. Alue varataan mm. logistiikkatoiminnoille, varastoinnille, teknisille palveluille, tukkukaupalle sekä koneiden ja laitteiden korjaukselle. Radan varteen maakuntakaavassa osoitettu uusi asema tulee ottaa huomioon tarkemmassa suunnittelussa.
liikenne	Liikenneympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sujuvuus sekä viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
kulttuuriarvot	
pohjavesi, hulevedet	
ekotehokkuus	
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	T-22
Alueen nimi	Pippo

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS <div style="border: 1px solid black; display: inline-block; padding: 2px 5px;">T</div>	ELINKEINOELÄMÄN ALUE. Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Metsätalousalue, jolla sijaitsee moottoriurheilukeskus. Alueella on karting- ja motocross-radat sekä käytöstä poistunut speedway-rata.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alue on asemakaavoittamaton.
asukasluku	Asukkaita on alle 10.
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokat 1, 2)
kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	T-22
Alueen nimi	Pippo

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	Alueen halki kulkee Loviisan rata.

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Aluetta kehitetään eri kulkumuotoja hyödyntäväksi, osaamisintensiiviseksi yritysalueeksi, johon voi sijoittua mm. logistiikkaintensiivistä tuotantoa, logistiikkaa, varastointia, teknisiä palveluita, tukkukauppaa sekä ... Alueen ja AT-2 -kyläalueen väliin tulee jättää rakentamaton metsäpeitteinen suojavyöhyke.
liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sujuvuus sekä viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
kulttuuriarvot	
pohjavesi, hulevedet	
ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvittävä vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	T-23
Alueen nimi	Jokimaa

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisissä suoraan vastaanotettavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	ELINKEINOELÄMÄN ALUE.
T	<p>Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Merkittävä teollisuusalue. Alueella on monipuolista elinkeinotoimintaa kuten valmistavaa teollisuutta, palveluja, rakennustoimintaa sekä tukku- ja vähittäiskauppaa.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alue on osittain asemakaavoittamaton. Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta.
asukasluku	Asukkaita on noin 40.
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	Alueella on vanha tie.

Alueen indeksi	T-23
Alueen nimi	Jokimaa

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Aluetta kehitetään monipuoliseksi työpaikka-alueeksi.
liikenne	Liikenneympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sujuvuus sekä viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
kulttuuriarvot	
pohjavesi, hulevedet	
ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	T-24
Alueen nimi	Syväoja

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	ELINKEINOELÄMÄN ALUE.
T	<p>Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Merkittävä teollisuusalue. 2000-luvulla rakentumaan alkaneen alueen Itäosassa on monipuolista elinkeinotoimintaa, kuten valmistavaa teollisuutta, tukku- ja vähittäiskauppaa, rakentamista, palveluja, lämmön ja kylmän tuotantoa ja jakelua sekä materiaalien kierrätystä. Alueen länsiosassa toimii autopurkamo.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alue on osittain asemakaavoittamaton. Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta.
asukasluku	Asukkaita on alle 10.
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokka 2).
kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	T-24
Alueen nimi	Syväoja

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Aluetta kehitetään teollisuusalueena.
liikenne	Liikenneympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sujuvuus sekä viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
kulttuuriarvot	
pohjavesi, hulevedet	
ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	T-25
Alueen nimi	Ylä-Okeroinen

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	ELINKEINOELÄMÄN ALUE.
T	<p>Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Maa- ja metsätalousalue.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	<p>Alue on asemakaavoittamaton.</p> <p>Alueelle on laadittu Okeroisten osayleiskaava.</p>
asukasluku	Asukkaita on alle 10.
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokat 2, 4).
kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	T-25
Alueen nimi	Ylä-Okeroinen

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	<p>Aluetta kehitetään työpaikka-alueeksi.</p> <p>Alueella noudatetaan Okeroisten osayleiskaavan määräyksiä.</p> <p>Alueelle laaditaan uusia asemakaavoja vuoden 2030 jälkeen.</p> <p>Radan varteen maakuntakaavassa osoitettu uusi asema tulee ottaa huomioon tarkemmassa suunnittelussa.</p>
liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sujuvuus sekä viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
kulttuuriarvot	
pohjavesi, hulevedet	
ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvítettävä vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	T-27
Alueen nimi	Kymijärvenkadun alue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ELINKEINOELÄMÄN ALUE.</p> <p>Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>
T	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Teollisuusalue. Alueella on valmistavaa teollisuutta ja rakentamistoimintaa.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alue on osittain asemakaavoittamaton. Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta.
asukasluku	Asukkaita on alle 10.
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	T-27
Alueen nimi	Kymijärvenkadun alue

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Aluetta kehitetään teollisuusalueena.
liikenne	Liikenneympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sujuvuus sekä viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	
pohjavesi, hulevedet	
ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	T-28
Alueen nimi	Kirjosillankadun alue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS <div style="border: 1px solid black; display: inline-block; padding: 2px 5px;">T</div>	ELINKEINOELÄMÄN ALUE. Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Teollisuusalue. Rakentamis-, huolto-, korjaus- ja agentuuri toimintaa sekä liikennettä palvelevaa toimintaa.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	
asukasluku	Asukkaita on alle 10.
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	T-28
Alueen nimi	Kirjosillankadun alue

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Aluetta kehitetään teollisuusalueena. Alueelle voi sijoittaa yhdistettyjä työ- ja asuintiloja.
liikenne	Liikenneympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sujuvuus sekä viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	
pohjavesi, hulevedet	
ekotehokkuus	
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	T-29
Alueen nimi	Koiskalantien ja VT4:n risteys

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanotettavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	ELINKEINOELÄMÄN ALUE.
T	<p>Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Metsätalousalue.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alue on osittain asemakaavoittamaton. Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta.
asukasluku	
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).

Alueen indeksi	T-29
Alueen nimi	Koiskalantien ja VT4:n risteys

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	<p>Aluetta kehitetään monipuoliseksi työpaikka-alueeksi. Alue varataan teollisuudelle, toimistotyypisille toimialoille sekä logistiikka- ja rakentamistoiminnalle.</p> <p>Tärinä ym. tulee ottaa kaavoituksessa huomioon.</p> <p>Maakuntakaavassa osoitettu Savonradan linjaus tulee ottaa huomioon tarkemmassa suunnittelussa.</p>
liikenne	Liikenneympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sujuvuus sekä viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulevat suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
pohjavesi, hulevedet	
ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvítettävä vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.
infraohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	T-31
Alueen nimi	Metallikadun-Kiskokadun alue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS <div style="border: 1px solid black; display: inline-block; padding: 2px 5px;">T</div>	<p>ELINKEINOELÄMÄN ALUE.</p> <p>Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Teollisuusalue. Alueella on tukkukauppaa, valmistavaa teollisuutta ja palveluja.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta.
asukasluku	Asukkaita on alle 10.
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja).
kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	T-31
Alueen nimi	Metallikadun-Kiskokadun alue

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Aluetta kehitetään teollisuusalueena. Suunnittelussa on otettava huomioon tuleva Nastolantie.
liikenne	Liikenneympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sujuvuus sekä viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
kulttuuriarvot	
pohjavesi, hulevedet	
ekotehokkuus	
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	T-32
Alueen nimi	Kankaanpäänkadun liittymän pohjoispuoli

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS <div style="border: 1px solid black; display: inline-block; padding: 2px 5px;">T</div>	ELINKEINOELÄMÄN ALUE. <p>Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Metsätalousalue.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alue on asemakaavoittamaton.
asukasluku	
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 1).
kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	T-32
Alueen nimi	Kankaanpäänkadun liittymän pohjoispuoli

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	Alueen metsäiset osat suojaavat asuinalueita Kujalan jätteenkäsittelyalueelta tulevilta hajuhaitoilta.

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	<p>Aluetta kehitetään työpaikka-alueeksi.</p> <p>Alueelle laaditaan uusia asemakaavoja vuoden 2030 jälkeen.</p> <p>Metsänpeitteisten alueiden suojavaikutus tulee ottaa huomioon asemakaavoituksessa.</p>
liikenne	<p>Liikenneympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sujuvuus sekä viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.</p> <p>Alueen käyttöönotto edellyttää eritasoristeyksen rakentamista VT12:lle.</p>
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
kulttuuriarvot	
pohjavesi, hulevedet	
ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	T-33
Alueen nimi	Sapelikadun alue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ELINKEINOELÄMÄN ALUE.</p> <p>Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>
T	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Teollisuusalue. Materiaalien kierrätystoimintaa.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	
asukasluku	Asukkaita on alle 10.
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	T-33
Alueen nimi	Sapelikadun alue

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	Alueen metsäiset osat suojaavat asuinalueita Kujalan jätteenkäsittelyalueelta tulevilta hajuhaitoilta.

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Aluetta kehitetään teollisuusalueena. Alue varataan kierrätysliiketoiminnalle. Materiaalit on säilytettävä katoksissa tai sisätiloissa. Metsänpeitteisten alueiden suojavaikutus tulee ottaa huomioon asemakaavoituksessa.
liikenne	Liikenneympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sujuvuus sekä viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
kulttuuriarvot	
pohjavesi, hulevedet	
ekotehokkuus	
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	T-34
Alueen nimi	Pyhäntäntien alue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ELINKEINOELÄMÄN ALUE.</p> <p>Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>
T	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Teollisuusalue. Alueella on rakentamistoimintaa ja maa-ainesten ottoa.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alue on asemakaavoittamaton.
asukasluku	Asukkaita on alle 10.
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	T-34
Alueen nimi	Pyhäntäntien alue

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	<p>Aluetta kehitetään teollisuusalueeksi.</p> <p>Alueen viemäröintikapasiteetti tulee ottaa huomioon alueen tarkemmassa suunnittelussa.</p> <p>Alueelle laaditaan uusia asemakaavoja vuoden 2030 jälkeen.</p>
liikenne	
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	
pohjavesi, hulevedet	
ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	T-35
Alueen nimi	Näkinaho ja Ropakkosuo

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS <div style="border: 1px solid black; display: inline-block; padding: 2px 5px;">T</div>	ELINKEINOELÄMÄN ALUE. <p>Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Metsätalousalue.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alue on asemakaavoittamaton.
asukasluku	
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).

Alueen indeksi	T-35
Alueen nimi	Näkinaho ja Ropakkosuo

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	<p>Aluetta kehitetään työpaikka-alueeksi. Ropakkosuon alueelle voidaan tutkia luonnonvaralogistiikan terminaalin sijoittamista.</p> <p>Tarkemmassa suunnittelussa tulisi selvittää alueen toteutuskelpoisuus ja kaavatalous.</p> <p>Alueelle laaditaan uusia asemakaavoja vuoden 2030 jälkeen.</p> <p>Tärinä ym. tulee ottaa kaavoituksessa huomioon.</p> <p>Maakuntakaavassa osoitettu Savonradan linjaus tulee ottaa huomioon tarkemmassa suunnittelussa.</p>
liikenne	Liikenneympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sujuvuus sekä viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulevat suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
pohjavesi, hulevedet	
ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvittävät vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	T-37
Alueen nimi	Ritomäki ja Ersta

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS <div style="border: 1px solid black; display: inline-block; padding: 2px 5px;">T</div>	<p>ELINKEINOELÄMÄN ALUE.</p> <p>Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Teollisuusalue. Väljästi rakennetulla alueella on valmistavaa teollisuutta, palveluita, vähittäiskauppaa, rakentamistoimintaa, urheilutoimintaa, kiven louhintaa ja maa-ainesten ottoa, tieliikenteen tavarankuljetusta ja muuttopalveluja sekä muiden järjestöjen toimintaa. Alueen vanhin rakennus on 1930-luvulta.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alue on osittain asemakaavoittamaton. Alueella on toteumatonta rakennusoikeutta.
asukasluku	Asukkaita on noin 10.
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MaRY, NaKu).

Alueen indeksi	T-37
Alueen nimi	Ritomäki ja Ersta

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	Alue on osittain esirakennettu.

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Aluetta kehitetään työpaikka-alueeksi.
liikenne	Liikenneympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sujuvuus sekä viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	
pohjavesi, hulevedet	
ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	T-41
Alueen nimi	Varjola

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	ELINKEINOELÄMÄN ALUE.
T	<p>Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Merkittävä teollisuusalue. Alueella on valmistavaa teollisuutta, rakennustoimintaa ja palveluja.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	
asukasluku	Asukkaita on noin 10.
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	T-41
Alueen nimi	Varjola

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Aluetta kehitetään työpaikka-alueeksi.
liikenne	Liikenneympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sujuvuus sekä viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	
pohjavesi, hulevedet	
ekotehokkuus	
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	T-42
Alueen nimi	Nastolan teollisuusnauha

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	ELINKEINOELÄMÄN ALUE.
T	<p>Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Merkittävä teollisuusalue. Alueella on valmistavaa teollisuutta ja palveluja. Alueen vanhimmat rakennukset ovat 1950-luvulta.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on toteumatonta rakennusoikeutta. Osalla alueesta on voimassa oikeusvaikutteinen Uudenkylän osayleiskaava.
asukasluku	Asukkaita on noin 110.
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja).
kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (NaKu, NaRI).

Alueen indeksi	T-42
Alueen nimi	Nastolan teollisuusnauha

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	<p>Aluetta kehitetään teollisuusalueena.</p> <p>Alueella noudatetaan Uudenkylän osayleiskaavan määräyksiä.</p> <p>Arvokkaat vanhat teollisuuskiinteistöt säilytetään.</p> <p>Jalankulun, pyöräilyn ja joukkoliikenteen yhteys rautatieasemalle tulee ottaa huomioon tarkemmassa suunnittelussa.</p> <p>Alueen halki kulkevan ekologisen yhteyden säilyminen tulee varmistaa.</p>
liikenne	Liikenneympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sujuvuus sekä viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulevat suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
pohjavesi, hulevedet	
ekotehokkuus	
infrastruktuurit	
erityistä	

Alueen indeksi	T-43
Alueen nimi	Pekkala, Veljeskylä ja Selkosaari

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS <div style="border: 1px solid black; display: inline-block; padding: 2px 5px;">T</div>	<p>ELINKEINOELÄMÄN ALUE.</p> <p>Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Maa- ja metsätalousalue.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	<p>Alue on asemakaavoittamaton.</p> <p>Osalla alueesta on voimassa oikeusvaikutteinen Uudenkylän osayleiskaava.</p>
asukasluku	Asukkaita on noin 70.
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokat 1, 4).
kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	T-43
Alueen nimi	Pekkala, Veljeskylä ja Selkosaari

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	Alueella on kaksi juna-asemaa.

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	<p>Aluetta kehitetään monipuoliseksi työpaikka-alueeksi.</p> <p>Alueella noudatetaan Uudenkylän osayleiskaavan määräyksiä.</p> <p>Melu, tärinä yms. tulee ottaa kaavoituksessa huomioon.</p> <p>Jalankulun, pyöräilyn ja joukkoliikenteen yhteys rautatieasemalle tulee ottaa huomioon tarkemmassa suunnittelussa.</p> <p>Alueen halki kulkevan ekologisen yhteyden säilyminen tulee varmistaa.</p>
liikenne	<p>Liikenneympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sujuvuus sekä viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.</p> <p>Alueen länsiosien käyttöönotto edellyttää Veljeskylän eritasoristeyksen rakentamista VT12:lle.</p>
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
kulttuuriarvot	
pohjavesi, hulevedet	
ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvítettävä vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	T-44
Alueen nimi	Lemuntien alue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	ELINKEINOELÄMÄN ALUE.
T	<p>Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Metsätalousalue.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alue on asemakaavoittamaton.
asukasluku	
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	T-44
Alueen nimi	Lemuntien alue

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	Alueen vieressä on jätevedenpuhdistamo.

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Aluetta kehitetään teollisuusalueeksi. Mahdollinen kiertotalousalue.
liikenne	Liikenneympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sujuvuus sekä viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö. Alueen käyttöönotto edellyttää Veljeskylän eritasoristeyksen rakentamista VT12:lle.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	
pohjavesi, hulevedet	
ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	T-46
Alueen nimi	Kirviä

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	ELINKEINOELÄMÄN ALUE.
T	<p>Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Metsätalousalue.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	<p>Alue on asemakaavoittamaton.</p> <p>Alueella on voimassa oikeusvaikutteinen Uudenkylän osayleiskaava.</p>
asukasluku	
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	T-46
Alueen nimi	Kirviä

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Aluetta kehitetään teollisuusalueeksi. Mahdollinen kiertotalousalue. Alueella noudatetaan Uudenkylän osayleiskaavan määräyksiä.
liikenne	Liikenneympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sujuvuus sekä viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	
pohjavesi, hulevedet	
ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	T-47
Alueen nimi	Uusikylä

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ELINKEINOELÄMÄN ALUE.</p> <p>Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>
T	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Maatalousalue.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alue on asemakaavoittamaton. Alueella on voimassa oikeusvaikutteinen Uudenkylän osayleiskaava.
asukasluku	
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	T-47
Alueen nimi	Uusikylä

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	<p>Aluetta kehitetään työpaikka-alueeksi.</p> <p>Alueella noudatetaan Uudenkylän osayleiskaavan määräyksiä.</p>
liikenne	Liikenneympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sujuvuus sekä viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	
pohjavesi, hulevedet	
ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	T-48
Alueen nimi	Ruusulantien alue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	ELINKEINOELÄMÄN ALUE.
T	<p>Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Teollisuusalue. Alueella on koneiden huoltoa ja korjausta.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alue on asemakaavoittamaton.
asukasluku	
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	T-48
Alueen nimi	Ruusulantien alue

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Aluetta kehitetään teollisuusalueena. Alueelle laaditaan uusia asemakaavoja vuoden 2030 jälkeen.
liikenne	
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	
pohjavesi, hulevedet	
ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	T/A-2
Alueen nimi	Tiedepuiston alue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyksalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ELINKEINOELÄMÄN JA ASUMISEN ALUE.</p> <p>Alue varataan yrityksille, työpaikoille ja asumiselle. Korttelikohtainen pääkäyttötarkoitus ratkaistaan asemakaavoituksessa. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Merkittävä osaamisintensiivinen työpaikka-alue. Alueella on monipuolista palveluliiketoimintaa, tukku- ja vähittäiskauppaa, koulutusta sekä valmistavaa teollisuutta. Alueella on pääosin 1960-80-luvulla rakennettuja teollisuus- ja varistorakennuksia, joita on saneerattu Lahden Tiedepuiston käyttöön. Alue rajautuu teollisuusrataan. Joutjoki virtaa alueen halki.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta.
asukasluku	Asukkaita on alle 10.
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 3).
kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	T/A-2
Alueen nimi	Tiedepuiston alue

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	Alue kuuluu Niemen kehityskuvan alueeseen.

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	<p>Aluetta muutetaan vähitellen teollisuuskäytöstä elinkeinoelämän, asumisen ja virkistyksen alueeksi. Aluetta kehitetään osaamisintensiivisenä työpaikka-alueena ja tutkimuksen, koulutuksen ja yritysten keskittymänä.</p> <p>Alueella on tavoitteena sekoittunut rakenne.</p> <p>Asuminen sijoitetaan vain häiriöttömiin olosuhteisiin, nykyisen yritystoiminnan ja sen kehittämisen ehdoilla.</p> <p>Alueelle sallitaan uutta ympäristöhäiriöitä aiheuttamatonta elinkeinotoimintaa.</p> <p>Arvokkaat vanhat teollisuuskiinteistöt säilytetään.</p>
liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöriteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	Alueen ulkoilureitit tulee yhdistää ympäröiviin reitistöihin ja viheralueisiin.
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
kulttuuriarvot	
pohjavesi, hulevedet	Alueen hulevesien hallinnan kehittäminen tulee ottaa huomioon asemakaavoituksen, katu- ja kunnallistekniikan parantamisen sekä hankesuunnittelun yhteydessä. Alueella sijaitsevan vesiومان säilyminen avoimena tulee turvata.
ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvittävä vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.
infrakohteet	
erityistä	Alueella voidaan tutkia tornitorakentamista.

Alueen indeksi	T/A-3
Alueen nimi	Ämmälä

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyksalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ELINKEINOELÄMÄN JA ASUMISEN ALUE.</p> <p>Alue varataan yrityksille, työpaikoille ja asumiselle. Korttelikohtainen pääkäyttötarkoitus ratkaistaan asemakaavoituksessa. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>



NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Maatalousalue. Alue on maaseutumaista haja-asutusaluetta.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alue on asemakaavoittamaton. Alueella on voimassa oikeusvaikutteinen Miekkiön, Renkomäen ja Ämmälän osayleiskaava.
asukasluku	Asukkaita on alle 10.
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	T/A-3
Alueen nimi	Ämmälä

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	<p>Aluetta kehitetään työpaikka- ja asuinalueeksi.</p> <p>Alueella on tavoitteena sekoittunut rakenne.</p> <p>Alueelle laaditaan uusia asemakaavoja vuoden 2030 jälkeen.</p> <p>Alueelle sallitaan uutta ympäristöhäiriöitä aiheuttamatonta elinkeinotoimintaa.</p> <p>Yritykset ja työpaikat sijoitetaan Loviisan radan läheisyyteen suojaamaan asumista melulta ja tärinältä.</p> <p>Loviisan radan varteen tulee yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa osoittaa varaus mahdollista henkilöliikenteen asemaa varten.</p>
liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	
kaupalliset palvelut	Alueella sallitaan myös päivittäistavarakauppa.
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	
pohjavesi, hulevedet	
ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	TY-1
Alueen nimi	Asko

<p>YLEISMÄÄRÄYKSET</p> <p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>	<p>ELINKEINOELÄMÄN ALUE, JOLLA YMPÄRISTÖ ASETTAA TOIMINNAN LAADULLE ERITYISIÄ VAATIMUKSIA.</p> <p>Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle.</p> <p>Ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Pohjavesialueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella niin, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.</p> <p>Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>
<p>KAAVAMÄÄRÄYS</p> <p>TY</p>	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Merkittävä työpaikka-alue. Askon alueella on toimitiloja 1960- ja 70-lukujen taitteessa rakennetuissa entisissä teollisuusrakennuksissa. Monipuolinen yritystoiminta sisältää mm. virkistystä, tukku- ja vähittäiskauppaa, kustannus-, mainos- ja agenttuuroimintaa, palveluita, teollista tuotantoa sekä kuljetusta ja varastointia.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	
asukasluku	Asukkaita on alle 10.
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).

Alueen indeksi	TY-2
Alueen nimi	Valimo - Sotka

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block; margin-top: 5px;">TY</div>	<p>ELINKEINOELÄMÄN ALUE, JOLLA YMPÄRISTÖ ASETTAA TOIMINNAN LAADULLE ERITYISIÄ VAATIMUKSIA. Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Pohjavesialueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella niin, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Teollisuusalue. Alueella on tukku- ja vähittäiskauppaa, vuokrausta, rakennustoimintaa, kuljetusta ja varastointia, valmistavaa teollisuutta sekä palveluja 1950- ja 1960-luvuilla valmistuneissa rakennuksissa.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	
asukasluku	Asukkaita on alle 10.
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 1).
kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	TY-2
Alueen nimi	Valimo - Sotka

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Aluetta kehitetään monipuoliseksi työpaikka-alueeksi. Logistiikkapainotteisuus säilytetään alueen itäosassa.
liikenne	Liikenneympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sujuvuus sekä viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
kulttuuriarvot	
pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Alueen hulevesien hallinnan kehittäminen tulee ottaa huomioon asemakaavoituksen, katu- ja kunnallistekniikan parantamisen sekä hankesuunnittelun yhteydessä.
ekotehokkuus	
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	TY-5
Alueen nimi	Hennala

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ELINKEINOELÄMÄN ALUE, JOLLA YMPÄRISTÖ ASETTAA TOIMINNAN LAADULLE ERITYISIÄ VAATIMUKSIA.</p> <p>Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle.</p> <p>Ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Pohjavesialueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella niin, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.</p> <p>Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>
TY	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Teollisuusalue. Alueella on paperiteollisuutta, koneiden, laitteiden ja tarvikkeiden tukkukauppaa sekä korjaus- ja huoltopalveluja.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	
asukasluku	
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).

Alueen indeksi	TY-5
Alueen nimi	Hennala

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Aluetta kehitetään teollisuusalueena. Alueelle voi sijoittaa tehtaanmyymälän tms.
liikenne	Liikenneympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sujuvuus sekä viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulevat suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
ekotehokkuus	
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	TY-8
Alueen nimi	Hennalankadun alue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block; margin-top: 5px;">TY</div>	<p>ELINKEINOELÄMÄN ALUE, JOLLA YMPÄRISTÖ ASETTAA TOIMINNAN LAADULLE ERITYISIÄ VAATIMUKSIA. Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Pohjavesialueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella niin, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Työpaikka-alue. Tienpidon varikkoalue.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	
asukasluku	
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	TY-8
Alueen nimi	Hennalankadun alue

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Aluetta kehitetään työpaikka-alueena. Alueen muuttuessa asuminen on ensisijainen vaihtoehto.
liikenne	Liikenneympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sujuvuus sekä viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	
pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvítettävä vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	TY-7
Alueen nimi	Metsä-Pietilä

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block; margin-top: 5px;">TY</div>	<p>ELINKEINOELÄMÄN ALUE, JOLLA YMPÄRISTÖ ASETTAA TOIMINNAN LAADULLE ERITYISIÄ VAATIMUKSIA. Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Pohjavesialueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella niin, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Merkittävä teollisuusalue. Alueella on valmistavaa teollisuutta, palveluita ja rakentamista. Alueella on lähteitä.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta.
asukasluku	Asukkaita on alle 10.
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 4).
kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).

Alueen indeksi	TY-7
Alueen nimi	Metsä-Pietilä

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Aluetta kehitetään teollisuusalueena.
liikenne	Liikenneympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sujuvuus sekä viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Alueella sijaitsevan vesiuoman säilyminen avoimena tulee turvata.
ekotehokkuus	
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	TY-9
Alueen nimi	Kärpänen

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block; margin-top: 5px;">TY</div>	<p>ELINKEINOELÄMÄN ALUE, JOLLA YMPÄRISTÖ ASETTAA TOIMINNAN LAADULLE ERITYISIÄ VAATIMUKSIA. Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Pohjavesialueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella niin, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Kaupungin sisään tuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Teollisuusalue. Alueella on elintarviketeollisuutta, vähittäiskaupan erikoismyymälä sekä palveluita. Viljasiilot toimivat alueen maamerkinä.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	
asukasluku	
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	Alueella on kaupallisia palveluita (tehtaanmyymälä).
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).

Alueen indeksi	TY-9
Alueen nimi	Kärpänen

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Aluetta kehitetään teollisuusalueena.
liikenne	Liikenneympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sujuvuus sekä viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
ekotehokkuus	
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	TY-17
Alueen nimi	Puustellintien alue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanotettavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block; margin-top: 5px;">TY</div>	<p>ELINKEINOELÄMÄN ALUE, JOLLA YMPÄRISTÖ ASETTAA TOIMINNAN LAADULLE ERITYISIÄ VAATIMUKSIA. Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Pohjavesialueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella niin, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Teollisuusalue. Alueella on lääkintäkojeiden ja laitteiden valmistusta, tukkukauppaa, valokuvaustoimintaa ja palveluliiketoimintaa. Alueen teollisuusrakennus on valmistunut vuonna 1940.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alue on osittain asemakaavoittamaton. Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta.
asukasluku	
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 3)
kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).

Alueen indeksi	TY-17
Alueen nimi	Puustellintien alue

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	Alueella on pilaantunutta maaperää, jota maanomistaja on kunnostanut. Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Aluetta kehitetään teollisuusalueena.
liikenne	Liikenneympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sujuvuus sekä viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulevat suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	TY-20
Alueen nimi	Lakkilanharju

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ELINKEINOELÄMÄN ALUE, JOLLA YMPÄRISTÖ ASETTAA TOIMINNAN LAADULLE ERITYISIÄ VAATIMUKSIA.</p> <p>Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle.</p> <p>Ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Pohjavesialueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella niin, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.</p> <p>Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Teollisuusalue. Alueella on valmistavaa teollisuutta, rakennustoimintaa ja –asennusta, kiven ja metallien työstämistä sekä palveluliiketoimintaa. Alueen vanhimmat toimitilarakennukset ovat 1940- ja 1950-luvuilta.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	
asukasluku	Asukkaita on alle 10.
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokka 2).
kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	TY-20
Alueen nimi	Lakkilanharju

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Aluetta kehitetään teollisuusalueena. Pienteollisuus otetaan huomioon aluetta kehitettäessä. Radan varteen maakuntakaavassa osoitettu uusi asema tulee ottaa huomioon tarkemmassa suunnittelussa.
liikenne	Liikenneympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sujuvuus sekä viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
kulttuuriarvot	
pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
ekotehokkuus	
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	TY-26
Alueen nimi	Koneharju

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ELINKEINOELÄMÄN ALUE, JOLLA YMPÄRISTÖ ASETTAA TOIMINNAN LAADULLE ERITYISIÄ VAATIMUKSIA.</p> <p>Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle.</p> <p>Ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Pohjavesialueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella niin, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.</p> <p>Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Työpaikka-alue. Alueella on palvelutoimintaa ja valmistavaa teollisuutta.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alue on osittain asemakaavoittamaton.
asukasluku	
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	TY-26
Alueen nimi	Koneharju

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	Alueella on voimalaitos. Alue sijaitsee pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Aluetta kehitetään työpaikka-alueena.
liikenne	Liikenneympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sujuvuus sekä viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	
pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	TY-30
Alueen nimi	Rahkalehmus

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ELINKEINOELÄMÄN ALUE, JOLLA YMPÄRISTÖ ASETTAA TOIMINNAN LAADULLE ERITYISIÄ VAATIMUKSIA.</p> <p>Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle.</p> <p>Ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Pohjavesialueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella niin, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.</p> <p>Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>
TY	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Metsätalousalue.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alue on asemakaavoittamaton.
asukasluku	Asukkaita on alle 10.
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 1).
kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).

Alueen indeksi	TY-30
Alueen nimi	Rahkalehmus

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Aluetta kehitetään monipuoliseksi työpaikka-alueeksi. Alue varataan teollisuudelle, toimistotyypisille toimialoille sekä logistiikka- ja rakentamistoiminnalle. Tärinä ym. tulee ottaa kaavoituksessa huomioon. Maakuntakaavassa osoitettu Savonradan linjaus tulee ottaa huomioon tarkemmassa suunnittelussa.
liikenne	Liikenneympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sujavuus sekä viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulevat suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvittävät vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	TY-36
Alueen nimi	Koritien alue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ELINKEINOELÄMÄN ALUE, JOLLA YMPÄRISTÖ ASETTAA TOIMINNAN LAADULLE ERITYISIÄ VAATIMUKSIA.</p> <p>Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle.</p> <p>Ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Pohjavesialueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella niin, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.</p> <p>Kaupungin sisään tuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Työpaikka-alue. Alueella on valmistavaa teollisuutta, palveluita, järjestötoimintaa, rakentamistoimintaa, kulttuuri- ja viihdetoimintaa ja vähittäiskauppaa. Alueen vanhin rakennus on 1930-luvulta.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alue on osittain asemakaavoittamaton. Alueella on toteumatonta rakennusoikeutta.
asukasluku	Asukkaita on noin 20.
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	Liikekeskus Korissa on kaupallisia palveluita (mm. kirpputori, kahvila ja erilaisia palveluyrityksiä).
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (NaKu).

Alueen indeksi	TY-36
Alueen nimi	Koritien alue

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Alue kehitetään monipuoliseksi työpaikka-alueeksi ja asumiseen. Arvokkaat vanhat kiinteistöt säilytetään. VT12:n melu tulee ottaa huomioon kaavoitettaessa alueelle asumista.
liikenne	Liikenneympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sujuvuus sekä viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulevat suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvítettävä vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	TY-38
Alueen nimi	Tuhkamäentien alue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block; margin-top: 5px;">TY</div>	<p>ELINKEINOELÄMÄN ALUE, JOLLA YMPÄRISTÖ ASETTAA TOIMINNAN LAADULLE ERITYISIÄ VAATIMUKSIA. Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Pohjavesialueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella niin, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Teollisuusalue. Alueella on valmistavaa teollisuutta ja palveluja.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	
asukasluku	
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 4).
kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	TY-38
Alueen nimi	Tuhkamäentien alue

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Aluetta kehitetään työpaikka-alueeksi.
liikenne	Liikenneympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sujavuus sekä viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
kulttuuriarvot	
pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
ekotehokkuus	
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	TY-39
Alueen nimi	Penttilä

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>ELINKEINOELÄMÄN ALUE, JOLLA YMPÄRISTÖ ASETTAA TOIMINNAN LAADULLE ERITYISIÄ VAATIMUKSIA.</p> <p>Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle.</p> <p>Ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Pohjavesialueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella niin, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.</p> <p>Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Maatalousalue.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alue on asemakaavoittamaton.
asukasluku	Asukkaita on noin 10.
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (NaKu).

Alueen indeksi	TY-40
Alueen nimi	Vaakatien ja Kukkastien alue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block; margin-top: 5px;">TY</div>	<p>ELINKEINOELÄMÄN ALUE, JOLLA YMPÄRISTÖ ASETTAA TOIMINNAN LAADULLE ERITYISIÄ VAATIMUKSIA. Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Pohjavesialueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella niin, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Teollisuusalue. Alueella on valmistavaa teollisuutta, palveluja, rakennustoimintaa sekä tukku- ja vähittäiskauppaa.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on toteumatonta rakennusoikeutta.
asukasluku	Asukkaita on alle 10.
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (NaKu).

Alueen indeksi	TY-40
Alueen nimi	Vaakatien ja Kukkastien alue

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Aluetta kehitetään työpaikka-alueeksi.
liikenne	Liikenneympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sujuvuus sekä viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulevat suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
ekotehokkuus	
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	TY-45
Alueen nimi	Jousitien alue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS <div style="border: 1px solid black; padding: 2px; display: inline-block; margin-top: 5px;">TY</div>	<p>ELINKEINOELÄMÄN ALUE, JOLLA YMPÄRISTÖ ASETTAA TOIMINNAN LAADULLE ERITYISIÄ VAATIMUKSIA. Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Pohjavesialueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella niin, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>


NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Teollisuusalue. Alueella on rakentamistoimintaa ja valmistavaa teollisuutta.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on voimassa oikeusvaikutteinen Uudenkylän osayleiskaava.
asukasluku	Asukkaita on noin 20.
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (NaKu).

Alueen indeksi	TY-45
Alueen nimi	Jousitien alue

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Aluetta kehitetään työpaikka-alueeksi.
liikenne	Liikenneympäristön suunnittelussa otetaan huomioon myös kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen sujuvuus sekä viihtyisä ja turvallinen liikkumisympäristö.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
ekotehokkuus	
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	TY/A-1
Alueen nimi	Sopenkorpi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyksalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS 	<p>ELINKEINOELÄMÄN JA ASUMISEN ALUE, JOLLA YMPÄRISTÖ ASETTAA ELINKEINOELÄMÄN TOIMINNAN LAADULLE ERITYISIÄ VAATIMUKSIA.</p> <p>Alue varataan yrityksille, työpaikoille ja asumiselle. Ympäristö asettaa elinkeinoelämän toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Pohjavesialueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella niin, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>


NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	<p>Merkittävä teollisuusalue. Alueella on valmistavaa teollisuutta, tukku- ja vähittäiskauppaa, moottoriajoneuvojen huoltoa ja korjausta sekä erityyppisiä palveluita.</p> <p>Rakennukset ovat pääosin 1900-luvulta; vanhin on rakennettu 1914. Alueella on useita punatiilisiä tehdasrakennuksia. Alueen kadut ovat suorja ja leveitä.</p> <p>Rakentamattomilla tonteilla on ulkovarastointia. Alueen läpi kulkee käytöstä poistunut teollisuusraide. Alueen näkyvä maamerkki on SOK:n viljasiilo. Osa rakennuksista on vajaan käytössä.</p>
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta.
asukasluku	Asukkaita on noin 60.
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	Alueella on kaupallisia palveluita (mm. ravintola).
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokka 3).
kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY, MARY, LaRY).

Alueen indeksi	TY/A-1
Alueen nimi	Sopenkorpi

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	Alueella on yhteiskäyttöalue Kesanto. Alue sijaitsee pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Sopenkorven teollisuusalue ja VR:n varikon alue muutetaan vähitellen elinkeinoelämän ja asumisen alueeksi. Alueella on tavoitteena sekoittunut rakenne. Asuminen sijoitetaan vain häiriöttömiin olosuhteisiin, nykyisen yritystoiminnan ja sen kehittämisen ehdoilla. Alueelle sallitaan uutta ympäristöhäiriöitä aiheuttamatonta elinkeinotoimintaa. Arvokkaat vanhat teollisuuskiinteistöt säilytetään.
liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	
kaupalliset palvelut	Alueella sallitaan myös päivittäistavarakauppa.
maisema- ja luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulevat suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Hulevesitulva-alueet tulee huomioida jatkosuunnittelussa. Hulevesiverkoston kapasiteettiin tulee huomioida hulevesitulvamallinnuksen perusteella kiinnittää erityistä huomiota asemakaavoituksessa, katurakentamisessa ja muissa hankkeissa.
ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvittävät vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.
infrastruktuuri	
erityistä	Käytöstä poistunut teollisuusraide muutetaan kävelyyksi ja pyöräilyksi soveltuvaksi viheryhteydeksi.

Alueen indeksi	TY/A-4
Alueen nimi	Hennalan vanha varuskunta-alue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p> ELINKEINOELÄMÄN JA ASUMISEN ALUE, JOLLA YMPÄRISTÖ ASETTAA ELINKEINOELÄMÄN TOIMINNAN LAADULLE ERITYISIÄ VAATIMUKSIA.</p> <p>Alue varataan yrityksille, työpaikoille ja asumiselle. Ympäristö asettaa elinkeinoelämän toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Pohjavesialueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella niin, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>


NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Työpaikka-alue. Alueella on koulutusta, konsultointia, ravintola- ja ateriapalveluita sekä muita palveluita, polttoaineen ja muiden tavaroiden vähittäiskauppaa, taideteollista muotoilua ja suunnittelua sekä teollisuuden koneiden ja laitteiden ym. asennusta. Puistomaisessa ympäristössä sijaitseva vanhan varuskunnan rakennuskanta on pääosin 1910-luvulta. Alueella on varuskuntaan kuuluneita 1950–70-luvuilla rakennettuja asuinkerrostaloja sekä muita rakennuksia, jotka on otettu uuteen käyttöön.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta.
asukasluku	Asukkaita on noin 300.
julkiset palvelut	Alueella on julkisia palveluita (museo, poliisiasema, päiväkot).
kaupalliset palvelut	Alueella on kaupallisia palveluita (mm. kahvila, ravintola).
liikunta- ja virkistyspalvelut	Varuskunnan entinen paraatikenttä toimii liikuntapaikkana.
lähimetsät	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.
maisema- ja luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 3).
kulttuuriarvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY, MARY, LaRY).

Alueen indeksi	TY/A-4
Alueen nimi	Hennalan vanha varuskunta-alue

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	<p>Aluetta kehitetään työpaikka- ja asuinalueena.</p> <p>Alueella on tavoitteena sekoittunut rakenne.</p> <p>Alueelle sallitaan uutta ympäristöhäiriöitä aiheuttamatonta elinkeinotoimintaa.</p> <p>Arvokkaat vanhat varuskuntaan kuuluneet kiinteistöt säilytetään.</p> <p>Pääradan varteen tulee yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa osoittaa varaus mahdollista henkilöliikenteen asemaa varten.</p>
liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
julkiset palvelut	Lähipalveluiden ympäristön suunnittelussa tulee ottaa huomioon paikan merkitys lapsille ja nuorille.
lähimetsät	Varhaiskasvatuksessa käytettävän metsän suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
ulkoilureitit	Alueen ulkoilureitit tulee yhdistää ympäröiviin reitistöihin ja viheralueisiin.
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
kulttuuriarvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteempipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	TY/A-5
Alueen nimi	Elementintien alue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanotettavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS 	<p>ELINKEINOELÄMÄN JA ASUMISEN ALUE, JOLLA YMPÄRISTÖ ASETTAA ELINKEINOELÄMÄN TOIMINNAN LAADULLE ERITYISIÄ VAATIMUKSIA.</p> <p>Alue varataan yrityksille, työpaikoille ja asumiselle. Ympäristö asettaa elinkeinoelämän toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Pohjavesialueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella niin, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Kaupungin sisään tuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>


NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Teollisuusalue. Alueella on betoniteollisuutta.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on toteutumaton rakennusoikeutta. Alueella on voimassa oikeusvaikutteinen Uudenkylän osayleiskaava.
asukasluku	
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	TY/A-5
Alueen nimi	Elementintien alue

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Aluetta kehitetään teollisuusalueena. Alueelle voi osoittaa asumista teollisen toiminnan loputtua. Alueelle sallitaan uutta ympäristöhäiriöitä aiheuttamatonta elinkeinotoimintaa.
liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	
pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	TY/A-6
Alueen nimi	Puutien alue

<p>YLEISMÄÄRÄYKSET</p> <p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>	
<p>KAAVAMÄÄRÄYS</p> <p></p> <p>ELINKEINOELÄMÄN JA ASUMISEN ALUE, JOLLA YMPÄRISTÖ ASETTAA ELINKEINOELÄMÄN TOIMINNAN LAADULLE ERITYISIÄ VAATIMUKSIA.</p> <p>Alue varataan yrityksille, työpaikoille ja asumiselle. Ympäristö asettaa elinkeinoelämän toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Pohjavesialueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella niin, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Kaupungin sisään tuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>	

NYKYTILAN KUVAUS	
aluekuvaus	Teollisuusalue. Alueella on puuteollisuutta.
kaavatilanne/varanto/täydennysrakentamisen mahdollisuus	Alueella on voimassa oikeusvaikutteinen Uudenkylän osayleiskaava.
asukasluku	
julkiset palvelut	
kaupalliset palvelut	
liikunta- ja virkistyspalvelut	
lähimetsät	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	

Alueen indeksi	TY/A-6
Alueen nimi	Puutien alue

NYKYTILAN KUVAUS	
muuta huomioitavaa	Alue sijaitsee pohjavesialueella.

SUUNNITTELUOHJE	
kaavoitus	Aluetta kehitetään teollisuusalueena. Alueelle voi osoittaa asumista teollisen toiminnan loputtua. Alueella noudatetaan Uudenkylän osayleiskaavan määräyksiä. Alueelle sallitaan uutta ympäristöhäiriöitä aiheuttamatonta elinkeinotoimintaa.
liikenne	Liikennenympäristön suunnittelussa kiinnitetään erityisesti huomiota kävely- ja pyöräteiden jatkuvuuteen, turvallisuuteen ja viihtyisyyteen, sekä lasten turvallisiin koulumatkoihin.
julkiset palvelut	
lähimetsät	
ulkoilureitit	
kaupalliset palvelut	
maisema- ja luontoarvot	
kulttuuriarvot	
pohjavesi, hulevedet	Pohjavesialueelle rakennettaessa on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
ekotehokkuus	Suunnitelmissa on selvitettävä vaikutukset kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin päästöihin, luonnonvarojen kulutukseen ja ekosysteemipalvelujen toimintaedellytyksiin tehtävään soveltuvalla työkalulla.
infrakohteet	
erityistä	

Alueen indeksi	VL-1
Alueen nimi	Radiomäen ja Mytjäistenharjun lähivirkistysalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Kaupunkimaisemassa hallitseva metsäinen Salpausselän lakialue. Radiomäeltä aukeaa pitkiä näkymiä sekä etelään että pohjoiseen.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokat 2, 3).</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	<p>Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY, MARY, LaRY).</p> <p>Alueella on muinaismuistokohteita.</p>
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	<p>Alue on kaupunkikuvallisesti merkittävä viheralue.</p> <p>Alue on osa valtakunnallisesti arvokasta maisemanähtävyyttä.</p> <p>Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.</p>
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.

Alueen indeksi	VL-1
Alueen nimi	Radiomäen ja Mytjäästenharjun lähivirkistysalueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Alue on osa keskeistä kaupunginosapuistoa.</p> <p>Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.</p> <p>Alue on toiminnallisesti tärkeä virkistysalue.</p> <p>Alueella sijaitsee keskeinen leikkialue ja koirapuisto.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	<p>Alue sijaitsee pohjavesialueella.</p>
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	<p>Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.</p> <p>Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.</p>
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	<p>Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.</p>
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Kaupunginosapuistoa tulee kehittää erillisen viitesuunnitelman mukaan.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	<p>Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.</p>
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-2
Alueen nimi	Kariniemenpuiston ja Pikku-Vesijärvenpuiston lähivirkistysalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	LÄHIVIRKISTYSALUE.
VL	<p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Vesijärven rantaan sijoittuvat puistoalue. Kariniemenmäki on järvimaisemassa pitkälle näkyvä metsäinen selänne joka reunustaa keskustan rakennettua aluetta. Pikku-Vesijärvenpuisto on kulttuurihistoriallisesti merkittävä viheralue joka yhdistää keskustan viheralueet Vesijärven rantaan.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, luonnonsuojelulain luontotyyppi, LUMO: luokat 1, 2, 3).</p> <p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	<p>Alue on kaupunkikuvallisesti merkittävä viheralue.</p> <p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p> <p>Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.</p>
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.

Alueen indeksi	VL-2
Alueen nimi	Kariniemenpuiston ja Pikku-Vesijärvenpuiston lähivirkistysalueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	Alue on osa keskeistä kaupunginosapuistoa. Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys. Alue on toiminnallisesti tärkeä virkistysalue.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	Alueella on merkittävä pienvesistö: Pikku-Vesijärvi. Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset, maisemalliset ja geologiset arvot.
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	Kaupunginosapuistoa tulee kehittää erillisen viitesuunnitelman mukaan. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon pienvesistön merkitys virkistyskäytölle. Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	Yhteyttä Ankkurin sataman suunnasta Lanun puistoon tulee kehittää.

Alueen indeksi	VL-3
Alueen nimi	Ankkurin ja Ruoriniemen lähivirkistysalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Vesijärven rantaa myötäilevä kaupunkikuvallisesti merkittävä virkistysalueiden ketju.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	<p>Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).</p> <p>Alueella on muinaismuistokohteita.</p>
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	<p>Alue on kaupunkikuvallisesti merkittävä viheralue.</p> <p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p>
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.

Alueen indeksi	VL-3
Alueen nimi	Ankkurin ja Ruoriniemen lähivirkistysalueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	Alue on osa keskeistä kaupunginosapuistoa. Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys. Alue on toiminnallisesti tärkeä virkistysalue. Alueella sijaitsee leikkialue, EU-uimaranta, virkistysranta.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	Kaupunginosapuistoa tulee kehittää erillisen viitesuunnitelman mukaan. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-4
Alueen nimi	Ursanharjun ja Lotilanharjun lähivirkistysalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Maisemallisesti merkittävä Salpausselän jakso, joka reunustaa ja jakaa kaupunkirakennetta.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 2).</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p> <p>Alueella on merkittävä niitykohde.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on muinaismuistokohteita.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	<p>Alue on kaupunkikuvallisesti merkittävä viheralue.</p> <p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p> <p>Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.</p>
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.

Alueen indeksi	VL-4
Alueen nimi	Ursanharjun ja Lotilanharjun lähivirkistysalueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon avointen alueiden monimuotoisuuden kehittäminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset, maisemalliset ja geologiset arvot.
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-5
Alueen nimi	Joutjärven rannan lähivirkistysalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Joutjärven rannassa sijaitsevat lähivirkistysalueet. Joutsaaaren niemi on järvimaisemassa merkittävä kohde.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 2).</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.

Alueen indeksi	VL-5
Alueen nimi	Joutjärven rannan lähivirkistysalueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	Alue on osa keskeistä kaupunginosapuistoa. Alueella sijaitsee keskeinen leikkialue, virkistysranta.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	Alueella on merkittävä pienvesistö: Joutjärvi, Joutsaaressa kosteikko. Alue sijaitsee pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	Kaupunginosapuistoa tulee kehittää erillisen viitesuunnitelman mukaan. Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon pienvesistön merkitys virkistyskäytölle ja hulevesien hallinnalle. Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-6
Alueen nimi	Mustankallionmäen ja Kivistönmäen lähivirkistysalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>
VL	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Kiveriön ja Paavolan välinen metsäinen maisemallisesti tärkeä viheralue, jolta avautuu merkittäviä näkymiä Lahden keskustaan.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokka 2).</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	<p>Alue on kaupunkikuvallisesti merkittävä viheralue.</p> <p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p> <p>Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.</p>
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.

Alueen indeksi	VL-6
Alueen nimi	Mustankallionmäen ja Kivistönmäen lähivirkistysalueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Alue on osa keskeistä kaupunginosapuistoa.</p> <p>Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.</p> <p>Alue on toiminnallisesti tärkeä virkistysalue.</p> <p>Alueella sijaitsee keskeinen leikkipuisto ja liikuntapaikka.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset, maisemalliset ja geologiset arvot.
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Kaupunginosapuistoa tulee kehittää erillisen viitesuunnitelman mukaan.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-7
Alueen nimi	Kiveriön, Metsäpellon ja Joutjoen lähivirkistysalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Kiveriön ja Metsäpellon välinen metsäinen viheralue.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokat 1, 2).</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.

Alueen indeksi	VL-7
Alueen nimi	Kiveriön, Metsäpellon ja Joutjoen lähivirkistysalueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	Alueella on merkittävä pienvesistö: Palolampi. Alueella on merkittävä hulevesireitti / avoimena säilytettävä avouoma. Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon pienvesistön merkitys virkistyskäytölle ja hulevesien hallinnalle. Alueella sijaitsevan avouoman säilyminen tulee turvata. Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-8
Alueen nimi	Niemenkallioiden ja Kivimaan koulun lähivirkistysalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Ankkurin ja Kivimaan metsäiset viheralueet. Niemenkalliot ovat maisemallisesti merkittävä kalliioselänne Vesijärven rantamaisemassa.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, luonnonsuojelulain luontotyyppi, LUMO: luokka 1).</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	<p>Alue on kaupunkikuvallisesti merkittävä viheralue.</p> <p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p> <p>Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.</p>
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.

Alueen indeksi	VL-8
Alueen nimi	Niemenkallioiden ja Kivimaan koulun lähivirkistysalueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset, maisemalliset ja geologiset arvot.
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-9
Alueen nimi	Vesteråsin pohjoispuolen lähivirkistysalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Joutjoen laaksoa reunustava metsäinen selänne.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokat 1, 2).
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VL-9
Alueen nimi	Vesteråsin pohjoispuolen lähivirkistysalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-10
Alueen nimi	Hörölän lähivirkistysalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Joutjoen varsi ja Lahdenkatua reunustava metsäinen selänne.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokat 1, 2).</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p> <p>Alueella on merkittävä niitykohde.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VL-10
Alueen nimi	Hörölän lähivirkistysalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on liikennemelua.
Vedet	Alueella on merkittävä pienvesistö: Joutjoki. Alueella on merkittävä hulevesireitti / avoimena säilytettävä avouoma.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon avointen alueiden monimuotoisuuden kehittäminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen merkitys suojaviheralueena.
Vedet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon pienvesistön merkitys virkistyskäytölle ja hulevesien hallinnalle. Alueella sijaitsevan avouoman säilyminen tulee turvata.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-11
Alueen nimi	Mukkulan lähivirkistysalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>
VL	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Mukkulanpuiston puoliavoin frisbeegolf-alue ja sitä rajaava metsäinen selänne.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 2).</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.

Alueen indeksi	VL-11
Alueen nimi	Mukkulan lähivirkistysalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	Alue on toiminnallisesti tärkeä virkistysalue. Alueella sijaitsee liikuntapaikka.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-12
Alueen nimi	Merrasojan lähivirkistysalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Merrasojan laakson avointa maisematilaa korostava virkistysalue ja Vääksyntien varren suojaviheralueet.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokat 2, 3).</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p> <p>Alueella on merkittävä niitykohde.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	<p>Alue on kaupunkikuvallisesti merkittävä viheralue.</p> <p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p>
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.

Alueen indeksi	VL-12
Alueen nimi	Merrasojan lähivirkistysalueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	Alue on osa keskeistä kaupunginosapuistoa. Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys. Alue on toiminnallisesti tärkeä virkistysalue. Alueella sijaitsee palstaviljelyalue ja liikuntapaikka.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on liikennemelua. Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	Alueella on merkittävä pienvesistö: Merrasoja. Alueella on merkittävä hulevesireitti / avoimena säilytettävä avouoma.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon avointen alueiden monimuotoisuuden kehittäminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	Kaupunginosapuistoa tulee kehittää erillisen viitesuunnitelman mukaan. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen osan merkitys suojaviheralueena.
Vedet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon pienvesistön merkitys virkistyskäytölle ja hulevesien hallinnalle. Alueella sijaitsevan avouoman säilyminen tulee turvata.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-13
Alueen nimi	Karjusaaren lähivirkistysalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	LÄHIVIRKISTYSALUE.
VL	<p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Vesijärven rantaan sijoittuva kalliainen niemi.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, luonnonsuojelulain luontotyyppi, LUMO: luokka 1).
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VL-13
Alueen nimi	Karjusaaren lähivirkistysalueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-14
Alueen nimi	Kankolan lähivirkistysalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Vesijärven rantaan sijoittuva toiminnoiltaan monipuolinen virkistysalue.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p> <p>Alueella on merkittävä niitykohde.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.

Alueen indeksi	VL-14
Alueen nimi	Kankolan lähivirkistysalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Alue on osa keskeistä kaupunginosapuistoa.</p> <p>Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.</p> <p>Alue on toiminnallisesti tärkeä virkistysalue.</p> <p>Alueella sijaitsee keskeinen leikkialue, liikuntapaikkoja sekä virkistysranta.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon avointen alueiden monimuotoisuuden kehittäminen.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Kaupunginosapuistoa tulee kehittää erillisen viitesuunnitelman mukaan.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-15
Alueen nimi	Tapanilan lähivirkistysalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Salpausselän pohjoisrinteeseen sijoittuva metsäinen virkistysalue.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella on merkittävä niittykohde.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.

Alueen indeksi	VL-15
Alueen nimi	Tapanilan lähivirkistysalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella sijaitsee palstaviljelyalue.
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella. Alueella on pohjavedenottamo.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon avointen alueiden monimuotoisuuden kehittäminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Alueella sijaitsevan pohjavedenottamon lähisuoja-alueen laajuus ja laajentamistarve tulee arvioida tuoreimpien pohjavettä koskevien selvitysten ja suunnitelmien perusteella.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-16
Alueen nimi	Siltasaaren ja Yhdysaaren lähivirkistysalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Myllysaareen johtavan reitin puistomaiset välisaaret. Alueelle pääsee maista siltaa pitkin.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VL-16
Alueen nimi	Siltasaaren ja Yhdysaaren lähivirkistysalueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-17
Alueen nimi	Likolammen lähivirkistysalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Likolampea ympäröivä virkistysalue. Alue on osa Kintterön terveysmetsää.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.

Alueen indeksi	VL-17
Alueen nimi	Likolammen lähivirkistysalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	Alue on toiminnallisesti tärkeä virkistysalue. Alueella sijaitsee EU-uimaranta.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	Alueella on merkittävä pienvesistö: Likolampi. Alue sijaitsee pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon pienvesistön merkitys virkistyskäytölle. Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-18
Alueen nimi	Petsamon lähivirkistysalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytykselle ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Salpausselän metsäinen rinne, joka reunustaa Kasakkamäen asuinalueita.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokat 1, 2).</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VL-18
Alueen nimi	Petsamon lähivirkistysalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-19
Alueen nimi	Männistörinteen lähivirkistysalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Salpausselän etelärinne, jolta avautuu pitkiä näkymiä.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 2).</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p> <p>Alueella on merkittävä niitykohde.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	<p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p> <p>Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.</p>
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.

Alueen indeksi	VL-19
Alueen nimi	Männistörinteen lähivirkistysalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	Alue on osa keskeistä kaupunginosapuistoa. Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys. Alueella sijaitsee keskeinen leikkialue.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella. Alueella on pohjavedenottamo.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon avointen alueiden monimuotoisuuden kehittäminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset ja geologiset arvot.
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	Kaupunginosapuistoa tulee kehittää erillisen viitesuunnitelman mukaan.
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Alueella sijaitsevan pohjavedenottamon lähisuoja-alueen laajuus ja laajentamistarve tulee arvioida tuoreimpien pohjavettä koskevien selvitysten ja suunnitelmien perusteella.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-20
Alueen nimi	Riihelän ja Kasakkamäen lähivirkistysalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Erviänpuisto ja Murranojan metsäinen laaksopainanne.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokat 1, 2, 3).</p> <p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p> <p>Alueella on merkittävä niitykohde.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	<p>Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta.</p> <p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p> <p>Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.</p>
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.

Alueen indeksi	VL-20
Alueen nimi	Riihelän ja Kasakkamäen lähivirkistysalueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Alue on osa keskeistä kaupunginosapuistoa.</p> <p>Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.</p> <p>Alue on toiminnallisesti tärkeä virkistysalue.</p> <p>Alueella sijaitsee keskeinen leikkialue, liikuntapaikka ja koirapuisto.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	<p>Alueella on merkittävä pienvesistö: Murronoja.</p> <p>Alueella on merkittävä hulevesireitti / avoimena säilytettävä avouoma.</p> <p>Alue sijaitsee pohjavesialueella.</p> <p>Alueella on pohjavedenottamo.</p>
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon avointen alueiden monimuotoisuuden kehittäminen.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	<p>Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.</p>
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	<p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset ja geologiset arvot.</p>
Lapsiystävällisyys	<p>Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.</p>
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Kaupunginosapuistoa tulee kehittää erillisen viitesuunnitelman mukaan.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	<p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon pienvesistön merkitys virkistyskäytölle ja hulevesien hallinnalle.</p> <p>Alueella sijaitsevan avouoman säilyminen tulee turvata.</p> <p>Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.</p> <p>Alueella sijaitsevan pohjavedenottamon lähisuoja-alueen laajuus ja laajentamistarve tulee arvioida tuoreimpien pohjavettä koskevien selvitysten ja suunnitelmien perusteella.</p>
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-21
Alueen nimi	Ylä-Okeroisten lähivirkistysalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>
VL	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Okeroisten kulttuurimaiseman läpi kulkevan Murranojan metsäinen painanne.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 1).</p> <p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta.
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VL-21
Alueen nimi	Ylä-Okeroisten lähivirkistysalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Alueella on merkittävä pienvesistö: Murronoja. Alueella on merkittävä hulevesireitti / avoimena säilytettävä avouoma.
Kaavatilanne	Alueella on laadittu osayleiskaava: Okeroisten osayleiskaava.

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon pienvesistön merkitys virkistyskäytölle ja hulevesien hallinnalle. Alueella sijaitsevan avouoman säilyminen tulee turvata.
Kaavatilanne	Alueella noudatetaan osayleiskaavan määräyksiä.
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-22
Alueen nimi	Metsä-Hennalan ja Halkomäen lähivirkistysalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>
VL	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Metsä-Hennalan ja Metsä-Pietilän välinen virkistysalue muodostuu Halkomäen metsäselän teestä ja sen molemmiin puoliin avautuvasta peltomaisemasta.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita.
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.

Alueen indeksi	VL-22
Alueen nimi	Metsä-Hennalan ja Halkomäen lähivirkistysalueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	Alue on osa keskeistä kaupunginosapuistoa. Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	Alueella on merkittävä hulevesireitti / avoimena säilytettävä avouoma.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	Kaupunginosapuistoa tulee kehittää erillisen viitesuunnitelman mukaan. Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Alueella sijaitsevan avouoman säilyminen tulee turvata.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-23
Alueen nimi	Porvoonjoen lähivirkistysalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	<p>Osin avointa metsäisten selänteiden rajaamaa viljelymaisemaa, jonka keskellä meanderoi Porvoonjoki. Osin rehevää purolaaksoa. Kehätien rakentaminen muuttanut maisemaa ja kulkureittejä.</p>
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokat 2, 4).</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	<p>Alueella on muinaismuistokohteita.</p>
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	<p>Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-alueita.</p> <p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p>
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VL-23
Alueen nimi	Porvoonjoen lähivirkistysalueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.</p> <p>Alueella sijaitsee koirapuisto, matonpesupaikka.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	<p>Alueella on liikennemelua.</p> <p>Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.</p>
Vedet	<p>Alueella on merkittävä pienvesistö: Porvoonjoki.</p> <p>Alueella on merkittävä hulevesireitti / avoimena säilytettävä avouoma.</p>
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	<p>Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.</p>
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	<p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.</p>
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	<p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen osan merkitys suojaviheralueena.</p>
Vedet	<p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon pienvesistön merkitys virkistyskäytölle ja hulevesien hallinnalle.</p> <p>Alueella sijaitsevan avouoman säilyminen tulee turvata.</p>
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-24
Alueen nimi	Keijupuiston lähivirkistysalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Kerrostaloalueen ja omakotitaloalueen väliin sijoittuva metsäinen tasainen viheralue, jonka läpi kulkee purouoma.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja).</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.

Alueen indeksi	VL-24
Alueen nimi	Keijupuiston lähivirkistysalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	Alueella on merkittävä hulevesireitti / avoimena säilytettävä avouoma. Alue sijaitsee pohjavesialueella. Alueella on harvinaisen, kerran sadassa vuodessa toistuvan, sateen aiheuttama tulvavaara-alue.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Alueella sijaitsevan avouoman säilyminen tulee turvata. Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Hulevesitulva-alueet tulee huomioida jatkosuunnittelussa. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon alueen hulevesien hallinnan kehittäminen.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-25
Alueen nimi	Launeen keskuspuiston lähivirkistysalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>
VL	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Launeen asuinalueen keskeinen puistomainen viheralue, jossa on toiminnallista ympäristöä, niittyä ja puistoaluetta.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 3).
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	<p>Alue on kaupunkikuvallisesti merkittävä viheralue.</p> <p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p>
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.

Alueen indeksi	VL-25
Alueen nimi	Launeen keskuspuiston lähivirkistysalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Alue on osa keskeistä kaupunginosapuistoa.</p> <p>Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.</p> <p>Alue on toiminnallisesti tärkeä virkistysalue.</p> <p>Alueella sijaitsee keskeinen leikkipuisto, liikuntapaikka.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	<p>Alueella on merkittävä pienvesistö: Sorsalampi.</p> <p>Alue sijaitsee pohjavesialueella.</p>
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Kaupunginosapuistoa tulee kehittää erillisen viitesuunnitelman mukaan.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	<p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon pienvesistön merkitys virkistyskäytölle.</p> <p>Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.</p>
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-26
Alueen nimi	Vanhanradan lähivirkistysalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Saksalan asuinalueen ja Lotilan teollisuusalueen välissä oleva metsäinen viheralue. Alueella on vanha Loviisanradan ratapenkki.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 3).</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.

Alueen indeksi	VL-26
Alueen nimi	Vanhanradan lähivirkistysalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-27
Alueen nimi	Patomäen lähivirkistysalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytykselle ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Patomäen metsäinen viheralue.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY). Alueella on muinaismuistokohteita.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VL-27
Alueen nimi	Patomäen lähivirkistysalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	Alue on osa keskeistä kaupunginosapuistoa. Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	Kaupunginosapuistoa tulee kehittää erillisen viitesuunnitelman mukaan.
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-28
Alueen nimi	Paskurinojan lähivirkistysalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Paskurinojan ja Vartio-ojan varren puustoiset suojaviheralueet.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokat 2, 4).</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on muinaismuistokohteita.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VL-28
Alueen nimi	Paskurinojan lähivirkistysalueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on liikennemelua.
Vedet	Alueella on merkittävä pienvesistö: Paskurinoja, Vartio-oja. Alueella on merkittävä hulevesireitti / avoimena säilytettävä avouoma. Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen merkitys suojaviheralueena.
Vedet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon pienvesistön merkitys virkistyskäytölle ja hulevesien hallinnalle. Alueella sijaitsevan avouoman säilyminen tulee turvata. Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-29
Alueen nimi	Venetsian ja Vartio-ojan lähivirkistysalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Venetsian ja Nikkilän pientaloalueita kehystävä osin metsäinen ja osin avoin viheralue.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokat 1, 4).</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p> <p>Alueella on merkittävä niitykohde.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VL-29
Alueen nimi	Venetsian ja Vartio-ojan lähivirkistysalueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on liikennemelua.
Vedet	Alueella on merkittävä pienvesistö: Vartio-oja. Alueella on merkittävä hulevesireitti / avoimena säilytettävä avouoma. Alue sijaitsee pohjavesialueella. Alueella on pohjavedenottamo.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon avointen alueiden monimuotoisuuden kehittäminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen merkitys suojaviheralueena.
Vedet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon pienvesistön merkitys virkistyskäytölle ja hulevesien hallinnalle. Alueella sijaitsevan avouoman säilyminen tulee turvata. Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Alueella sijaitsevan pohjavedenottamon lähisuoja-alueen laajuus ja laajentamistarve tulee arvioida tuoreimpien pohjavettä koskevien selvitysten ja suunnitelmien perusteella.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-30
Alueen nimi	Renkomäen koulun ja Porvoonjokilaakson lähivirkistysalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>
VL	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Renkomäen koulua ympäröivät viljelymaisemat ja Luhdanportin viheralueet.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 4).</p> <p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	<p>Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta.</p> <p>Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.</p>
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VL-30
Alueen nimi	Renkomäen koulun ja Porvoonjokilaakson lähivirkistysalueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on liikennemelua.
Vedet	Alueella on merkittävä pienvesistö: Porvoonjoki. Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.
Kaavatilanne	Alueella on voimassa osayleiskaava: Miekkiön, Renkomäen ja Ämmälän osayleiskaava.

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset ja geologiset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen merkitys suojaviheralueena.
Vedet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon pienvesistön merkitys virkistyskäytölle ja hulevesien hallinnalle. Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	Alueella noudatetaan osayleiskaavan määräyksiä.
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-31
Alueen nimi	Renkomäen ja Arometsän lähivirkistysalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Renkomäen pientaloalueen keskellä kulkeva metsäinen viheralueiden verkosto.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.

Alueen indeksi	VL-31
Alueen nimi	Renkomäen ja Arometsän lähivirkistysalueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	Alue on osa keskeistä kaupunginosapuistoa.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.
Kaavatilanne	Alueella on voimassa osayleiskaava: Miekkiön, Renkomäen ja Ämmälän osayleiskaava.

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	Kaupunginosapuistoa tulee kehittää erillisen viitesuunnitelman mukaan. Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	Alueella noudatetaan osayleiskaavan määräyksiä.
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-32
Alueen nimi	Kuusiniityn lähivirkistysalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyksalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Kuusiniityn metsäinen viheralue, jonka läpi kulkee voimalinja.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokat 1, 3).
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.

Alueen indeksi	VL-32
Alueen nimi	Kuusiniityn lähivirkistysalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	
Kaavatilanne	Alueella on voimassa osayleiskaava: Miekkiön, Renkomäen ja Ämmälän osayleiskaava.

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	
Kaavatilanne	Alueella noudatetaan osayleiskaavan määräyksiä.
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-33
Alueen nimi	Tarolan lähivirkistysalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>
VL	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Tarolan metsäiset viheralueet.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokat 2, 3).</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p> <p>Alueella on merkittävä niitykohde.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VL-33
Alueen nimi	Tarolan lähivirkistysalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella.
Kaavatilanne	Alueella on voimassa osayleiskaava: Miekkiön, Renkomäen ja Ämmälän osayleiskaava.

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon avointen alueiden monimuotoisuuden kehittäminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	Alueella noudatetaan osayleiskaavan määräyksiä.
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-34
Alueen nimi	Ritolan lähivirkistysalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Metsäinen kallioselänne, joka rajaa Ritomäen teollisuusaluetta.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 1).</p> <p>Alue on osa maakunnallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.

Alueen indeksi	VL-34
Alueen nimi	Ritolan lähivirkistysalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-35
Alueen nimi	Vanhankartanon lähivirkistysalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>
VL	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Puoliavoin puistomainen viheralue ja asuinalueita rajaava metsäinen selänne.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokat 1, 2).</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p> <p>Alueella on merkittävä niitykohde.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	<p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p> <p>Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.</p>
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.

Alueen indeksi	VL-35
Alueen nimi	Vanhankartanon lähivirkistysalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Alue on osa keskeistä kaupunginosapuistoa.</p> <p>Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.</p> <p>Alue on toiminnallisesti tärkeä virkistysalue.</p> <p>Alueella sijaitsee keskeinen leikkialue, koirapuisto.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon avointen alueiden monimuotoisuuden kehittäminen.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset ja geologiset arvot.
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Kaupunginosapuistoa tulee kehittää erillisen viitesuunnitelman mukaan.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-36
Alueen nimi	Hähniemen lähivirkistysalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Suppalan ja Hähniemen väliin jäävä toiminnallinen viheralue Kymijärven rannalla.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VL-36
Alueen nimi	Hähniemen lähivirkistysalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella sijaitsee pieni yleinen uimaranta, matonpesupaikka.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-37
Alueen nimi	Konnilan ja Vappulan lähivirkistysalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Valtatie 12 viereiset metsäiset viheralueet.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alue on osa maakunnallista ekologista yhteyttä.
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VL-37
Alueen nimi	Konnilan ja Vappulan lähivirkistysalueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on liikennemelua.
Vedet	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen merkitys suojaviheralueena.
Vedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-38
Alueen nimi	Levon lähivirkistysalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>
VL	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Levon hautausmaata ympäröivät viheralueet.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokka 1).
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VL-38
Alueen nimi	Levon lähivirkistysalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on liikennemelua.
Vedet	
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon geologiset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen merkitys suojaviheralueena.
Vedet	
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-39
Alueen nimi	Aurinkorinteen ja Karistonselän lähivirkistysalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Salpausselän pohjoisrinteessä sijaitsevat metsäiset viheralueet Kariston pientaloalueen ja valtatie 12 välissä.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokat 1, 2, 4).</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VL-39
Alueen nimi	Aurinkorinteen ja Karistonselän lähivirkistysalueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on liikennemelua. Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon geologiset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen osan merkitys suojaviheralueena.
Vedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-40
Alueen nimi	Kariston ja Purolaakson lähivirkistysalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Kariston pientaloalueen keskellä kulkevan Mustaojan ja Kymijärven rannan puistomaiset viheralueet.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	<p>Alue on kaupunkikuvallisesti merkittävä viheralue.</p> <p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p>
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.

Alueen indeksi	VL-40
Alueen nimi	Kariston ja Purolaakson lähivirkistysalueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Alue on osa keskeistä kaupunginosapuistoa.</p> <p>Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.</p> <p>Alue on toiminnallisesti tärkeä virkistysalue.</p> <p>Alueella sijaitsee keskeinen leikkialue, pieni yleinen uimaranta, liikuntapaikka.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	Alueella on merkittävä pienvesistö: Mustaoja.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Kaupunginosapuistoa tulee kehittää erillisen viitesuunnitelman mukaan.</p> <p>Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon pienvesistön merkitys virkistyskäytölle ja hulevesien hallinnalle.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-41
Alueen nimi	Pitkäkallionmäen lähivirkistysalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytykselle ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>
VL	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Kariston pientaloalueen viereinen metsäinen kallioselänne.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokat 1, 2).</p> <p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	<p>Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.</p>
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.

Alueen indeksi	VL-41
Alueen nimi	Pitkäkallionmäen lähivirkistysalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on liikennemelua. Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon geologiset arvot.
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-42
Alueen nimi	Tonttilan ja Latomäen lähivirkistysalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	<p>Latomäen metsäinen kallioselänne ja Joutjoen laaksopainanteen viheralueet Tonttilan kerrostaloalueen itäpuolella.</p>
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokat 1, 2).</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p> <p>Alueella on merkittävä niitykohde.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	<p>Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.</p>

Alueen indeksi	VL-42
Alueen nimi	Tonttilan ja Latomäen lähivirkistysalueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella sijaitsee keskeinen palstaviljelyalue.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on liikennemelua. Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	Alueella on merkittävä pienvesistö: Joutjoki. Alueella on merkittävä hulevesireitti / avoimena säilytettävä avouoma. Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon avointen alueiden monimuotoisuuden kehittäminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon pienvesistön merkitys virkistyskäytölle ja hulevesien hallinnalle. Alueella sijaitsevan avouoman säilyminen tulee turvata. Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-43
Alueen nimi	Siltamäen ja Karhunmakauksen lähivirkistysalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Holman-Kymijärven maantien viereiset metsäiset suojaviheralueet.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja).</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VL-43
Alueen nimi	Siltamäen ja Karhunmakauksen lähivirkistysalueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on liikennemelua.
Vedet	
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-44
Alueen nimi	Harjumäen ja Peltolan lähivirkistysalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>
VL	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Omakotitaloalueita rajaava ja halkova vihervyöhyke.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja).
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.

Alueen indeksi	VL-44
Alueen nimi	Harjumäen ja Peltolan lähivirkistysalueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-45
Alueen nimi	Metsämaan ja Holman lähivirkistysalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>
VL	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Metsämaan asuinalueita reunustava metsäinen viheralue.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja).
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VL-45
Alueen nimi	Metsämaan ja Holman lähivirkistysalueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on liikennemelua.
Vedet	
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen merkitys suojaviheralueena.
Vedet	
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-46
Alueen nimi	Anjanlehdon lähivirkistysalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>
VL	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alasenjärven rantaan sijoittuva metsäinen kalliomäki.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 4).
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VL-46
Alueen nimi	Anjanlehdon lähivirkistysalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-47
Alueen nimi	Takkulan ja Viuhan lähivirkistysalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alasenjärven rantaan sijoittuvat viheralueet ja Viuhan metsäisen kallioselänteen lakialueet.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokka 1).</p> <p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on muinaismuistokohteita.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VL-47
Alueen nimi	Takkulan ja Viuhan lähivirkistysalueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.</p> <p>Alueella sijaitsee virkistysranta.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	<p>Alueella on liikennemelua.</p> <p>Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.</p>
Vedet	<p>Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.</p>
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	<p>Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.</p>
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	<p>Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.</p>
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-48
Alueen nimi	Sipurin lähivirkistysalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	LÄHIVIRKISTYSALUE.
VL	<p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alasjärven ranta-alue ja Sepänojan laaksopainanne.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokka 1).</p> <p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VL-48
Alueen nimi	Sipurin lähivirkistysalueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	Alue on osa keskeistä kaupunginosapuistoa. Alueella sijaitsee keskeinen leikkialue, veneranta, virkistysranta.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	Alueella on merkittävä pienvesistö: Sepänoja.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	Kaupunginosapuistoa tulee kehittää erillisen viitesuunnitelman mukaan. Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon pienvesistön merkitys virkistyskäytölle ja hulevesien hallinnalle.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-49
Alueen nimi	Suoniityn lähivirkistysalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytykselle ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Pientaloalueita reunustava metsäinen selänne.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VL-49
Alueen nimi	Suoniityn lähivirkistysalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on liikennemelua.
Vedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-50
Alueen nimi	Kukonharjun lähivirkistysalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytykselle ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Ahtialantien ja Koiskalantien risteyksessä sijaitseva metsäinen mäki.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.

Alueen indeksi	VL-50
Alueen nimi	Kukonharjun lähivirkistysalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on liikennemelua.
Vedet	
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen merkitys suojaviheralueena.
Vedet	
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-51
Alueen nimi	Sepänniemen ja Herrasmannin lähivirkistysalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	LÄHIVIRKISTYSALUE.
VL	<p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Alasenjärven rannalla sijaitseva metsäinen viheralue.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokat 2, 3).</p> <p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on muinaismuistokohteita.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.

Alueen indeksi	VL-51
Alueen nimi	Sepänniemen ja Herrasmannin lähivirkistysalueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.</p> <p>Alue on toiminnallisesti tärkeä virkistysalue.</p> <p>Alueella sijaitsee koirauimaranta, liikuntapaikka.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-52
Alueen nimi	Kytölänmäen, Ripistön ja Mustapuron lähivirkistysalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Kytölän ja Myllypohjan metsäiset kalliioselänteet ja Potilanjoen painanne.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, luonnonsuojelulain luontotyyppi, LUMO: luokat 1, 2).</p> <p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p> <p>Alueella on merkittävä niitykohde.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.

Alueen indeksi	VL-52
Alueen nimi	Kytölänmäen, Ripistön ja Mustapuron lähivirkistysalueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.</p> <p>Alueella sijaitsee virkistysranta, veneranta.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	<p>Alueella on merkittävä pienvesistö: Potilanjoki.</p> <p>Alueella on merkittävä hulevesireitti / avoimena säilytettävä avouoma.</p>
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon avointen alueiden monimuotoisuuden kehittäminen.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	<p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon pienvesistön merkitys virkistyskäytölle ja hulevesien hallinnalle.</p> <p>Alueella sijaitsevan avouoman säilyminen tulee turvata.</p>
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-53
Alueen nimi	Taavilan ja Neulasenmäen lähivirkistysalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>
VL	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Metsäiset viheralueet valtatie 4 vierellä.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VL-53
Alueen nimi	Taavilan ja Neulasenmäen lähivirkistysalueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on liikennemelua.
Vedet	Alueella on merkittävä pienvesistö: Potilanjoki. Alueella on merkittävä hulevesireitti / avoimena säilytettävä avouoma.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen merkitys suojaviheralueena.
Vedet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon pienvesistön merkitys virkistyskäytölle ja hulevesien hallinnalle. Alueella sijaitsevan avouoman säilyminen tulee turvata.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-54
Alueen nimi	Kaukkarin ja Sudenniemen lähivirkistysalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Kaukkarin asuinalueita reunustava metsäinen selännealue ja Sudenniemen ranta-alueet.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja).</p> <p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	<p>Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY).</p> <p>Alueella on muinaismuistokohteita.</p>
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VL-54
Alueen nimi	Kaukkarin ja Sudenniemen lähivirkistysalueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-55
Alueen nimi	Siperian lähivirkistysalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytykselle ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>
VL	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Kymijärven rantaan sijoittuva osin viljelykäytössä oleva viheralue.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokka 4).</p> <p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	<p>Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).</p> <p>Alueella on muinaismuistokohteita.</p>
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta.
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VL-55
Alueen nimi	Siperian lähivirkistysalueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-56
Alueen nimi	Niemelänniemen ja Kynnäränkankaan lähivirkistysalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Kymijärven ja Kärkjärven metsäiset ranta-alueet.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokka 4).</p> <p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p> <p>Alue on osa maakunnallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on muinaismuistokohteita.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VL-56
Alueen nimi	Niemelänniemen ja Kynnäränkankaan lähivirkistysalueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella kulkee melontareitti.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	Alueella on merkittävä pienvesistö: Kymijärven lasku-uoma.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon pienvesistön merkitys virkistyskäytölle.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-57
Alueen nimi	Härhönjoen, Möhönkallion, Koivumäen ja Rantalan lähivirkistysalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	LÄHIVIRKISTYSALUE.
VL	<p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Härhönjoen laaksopainanne ja sen eteläpuolinen metsäisten kallioselänteiden ketju.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokat 1, 4).</p> <p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p> <p>Alue on osa maakunnallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VL-57
Alueen nimi	Härhönjoen, Möhökallion, Koivumäen ja Rantalan lähivirkistysalueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella kulkee melontareitti.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	Alueella on merkittävä pienvesistö: Härhönjoki.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon pienvesistön merkitys virkistyskäytölle.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-58
Alueen nimi	Kukkasjoen lähivirkistysalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Kukkasjoen ja Villähteen Kukkasen rantavyöhyke.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 4).</p> <p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	<p>Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).</p> <p>Alueella on muinaismuistokohteita.</p>
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VL-58
Alueen nimi	Kukkasjoen lähivirkistysalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella kulkee melontareitti.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	Alueella on merkittävä pienvesistö:Kukkasjoki.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon pienvesistön merkitys virkistyskäytölle.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-59
Alueen nimi	Kurenniityn lähivirkistysalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	LÄHIVIRKISTYSALUE.
VL	<p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Kurenniityn laaksopainanne pientaloalueiden välissä on osin avointa ja osin metsittynyttä.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja).
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VL-59
Alueen nimi	Kurenniityn lähivirkistysalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella sijaitsee matonpesupaikka.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-60
Alueen nimi	Ihanaistenrannan ja Turpeensalmen lähivirkistysalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Villälähteen Kukkasen ja Pikku-Kukkasen ranta-alueita sekä Salpausselän metsäinen pohjoisrinne.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokat 1, 2).</p> <p>Alue on osa maakunnallista ja paikallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	<p>Alue on kaupunkikuvallisesti merkittävä viheralue.</p> <p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p> <p>Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.</p>
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.

Alueen indeksi	VL-60
Alueen nimi	Ihanaistenrannan ja Turpeensalmen lähivirkistysalueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.</p> <p>Alue on toiminnallisesti tärkeä virkistysalue.</p> <p>Alueella sijaitsee pieni yleinen uimaranta.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	<p>Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.</p> <p>Alueella on pohjavedenottamo.</p>
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset, maisemalliset ja geologiset arvot.
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	<p>Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.</p> <p>Alueella sijaitsevan pohjavedenottamon lähisuoja-alueen laajuus ja laajentamistarve tulee arvioida tuoreimpien pohjavettä koskevien selvitysten ja suunnitelmien perusteella.</p>
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-61
Alueen nimi	Kankaan lähivirkistysalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyksalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Salpausselän pohjoisrinteen metsäinen viheralue pientaloalueiden välissä.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja).</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	<p>Alue on kaupunkikuvallisesti merkittävä viheralue.</p> <p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p> <p>Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.</p>
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VL-61
Alueen nimi	Kankaan lähivirkistysalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset, maisemalliset ja geologiset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-62
Alueen nimi	Nastolan kirkonkylän ja Taarastin lähivirkistysalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Salpausselän jyrkkä metsäinen pohjoisrinne ja Pikku-Kukkasen ranta-alue.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	<p>Alue on kaupunkikuvallisesti merkittävä viheralue.</p> <p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p> <p>Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.</p>
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.

Alueen indeksi	VL-62
Alueen nimi	Nastolan kirkonkylän ja Taarastin lähivirkistysalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset, maisemalliset ja geologiset arvot.
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-63
Alueen nimi	Nastonharjun lähivirkistysalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytykselle ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Salpausselän metsäinen etelärinne taajaman ja teollisuusalueen välissä.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja).</p> <p>Alue on osa maakunnallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	<p>Alue on kaupunkikuvallisesti merkittävä viheralue.</p> <p>Alueella on valtakunnallisesti arvokas rantamuodostuma.</p> <p>Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.</p>
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.

Alueen indeksi	VL-63
Alueen nimi	Nastonharjun lähivirkistysalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on liikennemelua.
Vedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja geologiset arvot.
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen merkitys suojaviheralueena.
Vedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-64
Alueen nimi	Satularannan ja Hevosniemen lähivirkistysalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Iso-Kukkasen metsäisiä ranta-alueita ja järveen työntyvä Hevosniemen metsäinen kallioselänne.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja).</p> <p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	<p>Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY).</p> <p>Alueella on muinaismuistokohteita.</p>
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VL-64
Alueen nimi	Satularannan ja Hevosniemen lähivirkistysalueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.</p> <p>Alueella sijaitsee pieni yleinen uimaranta.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	<p>Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.</p> <p>Alueella on pohjavedenottamo.</p>
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	<p>Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.</p> <p>Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.</p>
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	<p>Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.</p> <p>Alueella sijaitsevan pohjavedenottamon lähisuoja-alueen laajuus ja laajentamistarve tulee arvioida tuoreimpien pohjavettä koskevien selvitysten ja suunnitelmien perusteella.</p>
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-65
Alueen nimi	Hattisenkärjen ja Ilosaaren lähivirkistysalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>
VL	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Iso-Kukkasen etelärannan metsäinen viheralue ja läheinen saari.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokka 2).</p> <p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VL-65
Alueen nimi	Hattisenkärjen ja Ilosaaren lähivirkistysalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-66
Alueen nimi	Rakokiven ja Kanervan lähivirkistysalueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Salpausselän laella kulkeva pientaloalueiden väliin jäävä metsäinen viheryhteys.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokat 2, 4).</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	<p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p> <p>Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.</p>
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.

Alueen indeksi	VL-66
Alueen nimi	Rakokiven ja Kanervan lähivirkistysalueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	Alue on osa keskeistä kaupunginosapuistoa. Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella.
Kaavatilanne	Alueella on voimassa osayleiskaava: Uudenkylän osayleiskaava.

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset ja geologiset arvot.
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	Kaupunginosapuistoa tulee kehittää erillisen viitesuunnitelman mukaan.
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	Alueella noudatetaan osayleiskaavan merkintöjä ja määräyksiä.
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-67
Alueen nimi	Tammelan ja Toivelan lähivirkistysalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	LÄHIVIRKISTYSALUE.
VL	<p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Salpausselän pohjoispuolella sijaitseva pientaloalueiden väliin jäävä metsäinen painanne.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokat 1, 2, 4).</p> <p>Alue on osa maakunnallista ja paikallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.

Alueen indeksi	VL-67
Alueen nimi	Tammelan ja Toivelan lähivirkistysalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.
Kaavatilanne	Alueella on voimassa osayleiskaava: Uudenkylän osayleiskaava.

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	Alueella noudatetaan osayleiskaavan merkintöjä ja määräyksiä.
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VL-68
Alueen nimi	Sammalsillan lähivirkistysalue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VL</p> <p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Sylvöjärven rantavyöhykkeen viheralue.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p> <p>Alueella on merkittävä niitykohde.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta.
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VL-68
Alueen nimi	Sammalsillan lähivirkistysalue

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella sijaitsee virkistysranta, matonpesupaikka.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	
Kaavatilanne	Alueella on voimassa osayleiskaava: Uudenkylän osayleiskaava.

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon avointen alueiden monimuotoisuuden kehittäminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	
Kaavatilanne	Alueella noudatetaan osayleiskaavan merkintöjä ja määräyksiä.
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VR-1
Alueen nimi	Salpausselän, Jalkarannan ja Pirttiharjun retkeily- ja ulkoilualueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>RETKEILY- JA ULKOILUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan kaupunkirakennetta jäsentävät laajemmat viheralueet, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia, jotta luonnon monimuotoisuus ja alueen erityisasema ekosysteemipalveluja tuottavana laajana viheralueena säilyvät. Ulkoilureitit muodostavat yhtenäisen verkoston. Hakkuut ulkoilureittien lähimetsissä tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja maiseman säilyttäminen sekä metsän monikäyttö. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>
VR	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Metsäpeitteinen Salpausselän reunamuodostuma on valtakunnallisesti ja seudullisesti merkittävä retkeily- ja ulkoilualue. Alueella on suppia ja muinaisrantoja.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokat 1, 2).</p> <p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p> <p>Alue on osa maakunnallista ja paikallista ekologista yhteyttä.</p> <p>Alueella on merkittävä niittykohde.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	<p>Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY, MARY, LaRY).</p> <p>Alueella on muinaismuistokohteita.</p>
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	<p>Alue on kaupunkikuvallisesti merkittävä viheralue.</p> <p>Alue on osa valtakunnallisesti arvokasta maisemanähtävyyttä.</p> <p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p> <p>Alueella on valtakunnallisesti arvokas rantamuodostuma.</p> <p>Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.</p>
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.

Alueen indeksi	VR-1
Alueen nimi	Salpausselän, Jalkarannan ja Pirttiharjun retkeily- ja ulkoilualueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.</p> <p>Alue on toiminnallisesti tärkeä virkistysalue.</p> <p>Alueella sijaitsee liikuntapaikka, koirapuisto.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	<p>Alueella on liikennemelua.</p> <p>Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.</p>
Vedet	<p>Alue sijaitsee pohjavesialueella.</p> <p>Alueella on pohjavedenottamo.</p>
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon avointen alueiden monimuotoisuuden kehittäminen.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	<p>Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.</p> <p>Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.</p>
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset, maisemalliset ja geologiset arvot.
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävään alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	<p>Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.</p> <p>Alueella sijaitsevan pohjavedenottamon lähisuoja-alueen laajuus ja laajentamistarve tulee arvioida tuoreimpien pohjavettä koskevien selvitysten ja suunnitelmien perusteella.</p>
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	Alueen toiminnan kehittäminen ja kunnostaminen tulee suunnitella siten, että luonto- ja maisema-arvot säilyvät.

Alueen indeksi	VR-2
Alueen nimi	Rälssin ja Tuomenojan retkeily- ja ulkoilualueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteempipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VR</p> <p>RETKEILY- JA ULKOILUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan kaupunkirakennetta jäsentävät laajemmat viheralueet, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia, jotta luonnon monimuotoisuus ja alueen erityisasema ekosysteempipalveluja tuottavana laajana viheralueena säilyvät. Ulkoilureitit muodostavat yhtenäisen verkoston. Hakkuut ulkoilureittien lähimetsissä tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja maiseman säilyttäminen sekä metsän monikäyttö. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Tuomenojan asuinalueetta kehystävä ja Rälssin maanvastaanottoaluetta reunustava metsäinen viheralue.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokat 1, 2).</p> <p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VR-2
Alueen nimi	Rälssin ja Tuomenojan retkeily- ja ulkoilualueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on liikennemelua. Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VR-3
Alueen nimi	Kerinkallion, Renkomäen retkeily- ja ulkoilualueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VR</p> <p>RETKEILY- JA ULKOILUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan kaupunkirakennetta jäsentävät laajemmat viheralueet, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia, jotta luonnon monimuotoisuus ja alueen erityisasema ekosysteemipalveluja tuottavana laajana viheralueena säilyvät. Ulkoilureitit muodostavat yhtenäisen verkoston. Hakkuut ulkoilureittien lähimetsissä tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja maiseman säilyttäminen sekä metsän monikäyttö. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Metsäinen retkeily- ja ulkoilualue aivan taajamarakenteen reunalla. Alueen läpi on rakenteilla uusi tieyhteys: Lahden eteläinen kehätie.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokat 1, 2, 3, 4).</p> <p>Alue on osa maakunnallista ja paikallista ekologista yhteyttä.</p> <p>Alueella on merkittävä niittykohde.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	<p>Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).</p> <p>Alueella on muinaismuistokohteita.</p>
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	<p>Alue on kaupunkikuvallisesti merkittävä viheralue.</p> <p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p> <p>Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.</p>
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VR-3
Alueen nimi	Kerinkallion, Renkomäen retkeily- ja ulkoilualueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.</p> <p>Alue on toiminnallisesti tärkeä virkistysalue.</p> <p>Alueella sijaitsee koirapuisto.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	<p>Alueella on liikennemelua.</p> <p>Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.</p>
Vedet	<p>Alueella on merkittävä pienvesistö: Vartio-oja.</p> <p>Alueella on merkittävä hulevesireitti / avoimena säilytettävä avouoma.</p> <p>Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.</p>
Kaavatilanne	Alueella on voimassa osayleiskaava: Miekkiön, Renkomäen ja Ämmälän osayleiskaava.

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon avointen alueiden monimuotoisuuden kehittäminen.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	<p>Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.</p> <p>Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.</p>
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset, maisemalliset ja geologiset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Alueen ulkoilureististöä tulee kehittää.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	<p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon pienvesistön merkitys virkistyskäytölle ja hulevesien hallinnalle.</p> <p>Alueella sijaitsevan avouoman säilyminen tulee turvata.</p> <p>Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienee.</p>
Kaavatilanne	Alueella noudatetaan osayleiskaavan määräyksiä.
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VR-4
Alueen nimi	Kujalan retkeily- ja ulkoilualueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteempipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>RETKEILY- JA ULKOILUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan kaupunkirakennetta jäsentävät laajemmat viheralueet, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia, jotta luonnon monimuotoisuus ja alueen erityisasema ekosysteempipalveluja tuottavana laajana viheralueena säilyvät. Ulkoilureitit muodostavat yhtenäisen verkoston. Hakkuut ulkoilureittien lähimetsissä tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja maiseman säilyttäminen sekä metsän monikäyttö. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>
VR	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Kujalan teollisuusalueen ja kyläalueen välinen metsäinen viheryhteys sekä Linnaistensuota reunustava metsäinen vyöhyke.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, luonnonsuojelulain luontotyyppi, LUMO: luokat 1, 2, 4).</p> <p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p> <p>Alue on osa maakunnallista ja paikallista ekologista yhteyttä.</p> <p>Alueella on merkittävä niittykohde.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on muinaismuistokohteita.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VR-4
Alueen nimi	Kujalan retkeily- ja ulkoilualueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	Alueella on merkittävä pienvesistö: Vartio-oja. Alueella on merkittävä hulevesireitti / avoimena säilytettävä avouoma. Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon avointen alueiden monimuotoisuuden kehittäminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon pienvesistön merkitys virkistyskäytölle ja hulevesien hallinnalle. Alueella sijaitsevan avouoman säilyminen tulee turvata. Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienee.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VR-5
Alueen nimi	Kariston retkeily- ja ulkoilualueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteempipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>RETKEILY- JA ULKOILUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan kaupunkirakennetta jäsentävät laajemmat viheralueet, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia, jotta luonnon monimuotoisuus ja alueen erityisasema ekosysteempipalveluja tuottavana laajana viheralueena säilyvät. Ulkoilureitit muodostavat yhtenäisen verkoston. Hakkuut ulkoilureittien lähimetsissä tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja maiseman säilyttäminen sekä metsän monikäyttö. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>
VR	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Salpausselän pohjoispuolelle, Kymijärven rantaan ja vt 12 varteen sijoittuvat metsäiset ulkoilualueet.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, luonnonsuojelulain luontotyyppi, LUMO: luokat 1, 4).</p> <p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p> <p>Alue on osa maakunnallista ja paikallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VR-5
Alueen nimi	Kariston retkeily- ja ulkoilualueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on liikennemelua. Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen osan merkitys suojaviheralueena.
Vedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VR-6
Alueen nimi	Ritomäen retkeily- ja ulkoilualue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>RETKEILY- JA ULKOILUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan kaupunkirakennetta jäsentävät laajemmat viheralueet, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia, jotta luonnon monimuotoisuus ja alueen erityisasema ekosysteemipalveluja tuottavana laajana viheralueena säilyvät. Ulkoilureitit muodostavat yhtenäisen verkoston. Hakkuut ulkoilureittien lähimetsissä tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja maiseman säilyttäminen sekä metsän monikäyttö. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>
VR	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Villähteen viljelyaukeiden väliin sijoittuva metsäinen selänne.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 1).</p> <p>Alue on osa maakunnallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VR-6
Alueen nimi	Ritomäen retkeily- ja ulkoilualue

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VR-7
Alueen nimi	Turranmetsän retkeily- ja ulkoilualue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VR</p> <p>RETKEILY- JA ULKOILUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan kaupunkirakennetta jäsentävät laajemmat viheralueet, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia, jotta luonnon monimuotoisuus ja alueen erityisasema ekosysteemipalveluja tuottavana laajana viheralueena säilyvät. Ulkoilureitit muodostavat yhtenäisen verkoston. Hakkuut ulkoilureittien lähimetsissä tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja maiseman säilyttäminen sekä metsän monikäyttö. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Salpausselän pohjoispuolelle, taajamarakenteen reunalle sijoittuva metsäinen ulkoilualue.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokat 1, 2).</p> <p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.

Alueen indeksi	VR-7
Alueen nimi	Turranmetsän retkeily- ja ulkoilualue

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.</p> <p>Alue on toiminnallisesti tärkeä virkistysalue.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	<p>Alueella on merkittävä pienvesistö: Turranlampi, Turransuo.</p> <p>Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.</p>
Kaavatilanne	Alueella on voimassa osayleiskaava: Uudenkylän osayleiskaava.

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävään alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	<p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon pienvesistön merkitys virkistyskäytölle.</p> <p>Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus piene.</p>
Kaavatilanne	Alueella noudatetaan osayleiskaavan merkintöjä ja määräyksiä.
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VR-8
Alueen nimi	Lapakiston ja Hirvilammin retkeily- ja ulkoilualueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VR</p> <p>RETKEILY- JA ULKOILUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan kaupunkirakennetta jäsentävät laajemmat viheralueet, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia, jotta luonnon monimuotoisuus ja alueen erityisasema ekosysteemipalveluja tuottavana laajana viheralueena säilyvät. Ulkoilureitit muodostavat yhtenäisen verkoston. Hakkuut ulkoilureittien lähimetsissä tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja maiseman säilyttäminen sekä metsän monikäyttö. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Metsäinen pienipiirteinen kallioselänteiden ja järvien muodostama mosaiikkimainen kokonaisuus Nastolan järviylängöllä.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, luonnonsuojelulain luontotyyppi, LUMO: luokat 1, 2, 4).</p> <p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p> <p>Alue on osa maakunnallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on muinaismuistokohteita.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.

Alueen indeksi	VR-8
Alueen nimi	Lapakiston ja Hirvilammin retkeily- ja ulkoilualueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.</p> <p>Alue on toiminnallisesti tärkeä virkistysalue.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	Alueella on merkittävä pienvesistö: Pitkäjärvi, Kilpanen, Antinlammi, Seelammi, Hirvilammi.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle.</p> <p>Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävään alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon pienvesistön merkitys virkistyskäytölle.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VR-9
Alueen nimi	Koiskalan retkeily- ja ulkoilualue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VR</p> <p>RETKEILY- JA ULKOILUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan kaupunkirakennetta jäsentävät laajemmat viheralueet, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia, jotta luonnon monimuotoisuus ja alueen erityisasema ekosysteemipalveluja tuottavana laajana viheralueena säilyvät. Ulkoilureitit muodostavat yhtenäisen verkoston. Hakkuut ulkoilureittien lähimetsissä tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja maiseman säilyttäminen sekä metsän monikäyttö. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Koiskalan kulttuurimaisemaa reunustava metsäinen selännealue.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 2).</p> <p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p> <p>Alue on osa maakunnallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY, MARY, LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	<p>Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta.</p> <p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p>
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VR-9
Alueen nimi	Koiskalan retkeily- ja ulkoilualue

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen ulkoilureitistöä tulee kehittää.
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VR-10
Alueen nimi	Viuhan, Paakkolanmäen ja Sydänkankaan retkeily- ja ulkoilualueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteempalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>VR</p> <p>RETKEILY- JA ULKOILUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan kaupunkirakennetta jäsentävät laajemmat viheralueet, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia, jotta luonnon monimuotoisuus ja alueen erityisasema ekosysteempalveluja tuottavana laajana viheralueena säilyvät. Ulkoilureitit muodostavat yhtenäisen verkoston. Hakkuut ulkoilureittien lähimetsissä tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja maiseman säilyttäminen sekä metsän monikäyttö. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Pientaloalueita reunustava metsäinen ulkoiluvyöhyke. Alueen länsireuna on kallioista selännealuetta ja itäosa hiekkaista kangasta.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokka 2).</p> <p>Alue on osa paikallista ja maakunnallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.

Alueen indeksi	VR-10
Alueen nimi	Viuhan, Paakkolanmäen ja Sydänkankaan retkeily- ja ulkoilualueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	Alueella on merkittävä pienvesistö: Kaarlammi, Sorvanen. Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävään alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon pienvesistön merkitys virkistyskäytölle. Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pieneene.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VR-11
Alueen nimi	Pesäkallion ja Kilpiäisten retkeily- ja ulkoilualueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>RETKEILY- JA ULKOILUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan kaupunkirakennetta jäsentävät laajemmat viheralueet, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia, jotta luonnon monimuotoisuus ja alueen erityisasema ekosysteemipalveluja tuottavana laajana viheralueena säilyvät. Ulkoilureitit muodostavat yhtenäisen verkoston. Hakkuut ulkoilureittien lähimetsissä tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja maiseman säilyttäminen sekä metsän monikäyttö. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>
VR	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Pesäkallion luonnonsuojelualuetta, Merrasjärveä ja Kilpiäisten pientaloaluetta reunustava metsäinen ulkoilualue.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokat 1, 2).</p> <p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p> <p>Alue on osa paikallista ja maakunnallista ekologista yhteyttä.</p> <p>Alueella on merkittävä niittykohde.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	<p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p> <p>Alueella on valtakunnallisesti arvokas kallioalue.</p> <p>Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.</p>
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.

Alueen indeksi	VR-11
Alueen nimi	Pesäkallion ja Kilpiäisten retkeily- ja ulkoilualueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys. Alueella sijaitsee EU-uimaranta, matonpesupaikka.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	Alueella on merkittävä pienvesistö: Merrasjärvi.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon avointen alueiden monimuotoisuuden kehittäminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset ja geologiset arvot.
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävään alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon pienvesistön merkitys virkistyskäytölle.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VR-12
Alueen nimi	Enonsaaren retkeily- ja ulkoilualueet

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>RETKEILY- JA ULKOILUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan kaupunkirakennetta jäsentävät laajemmat viheralueet, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia, jotta luonnon monimuotoisuus ja alueen erityisasema ekosysteemipalveluja tuottavana laajana viheralueena säilyvät. Ulkoilureitit muodostavat yhtenäisen verkoston. Hakkuut ulkoilureittien lähimetsissä tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja maiseman säilyttäminen sekä metsän monikäyttö. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>
VR	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Vesijärven Enonselällä maisemaa hallitseva metsäinen ulkoilusaari.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokat 2, 4).</p> <p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	<p>Alue on kaupunkikuvallisesti merkittävä viheralue.</p> <p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p>
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VR-12
Alueen nimi	Enonsaaren retkeily- ja ulkoilualueet

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella sijaitsee venelaituri ja nuotiopaikka.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	
Kaavatilanne	Alueella on voimassa osayleiskaava: Enonsaaren osayleiskaava.

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset, maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	
Kaavatilanne	Alueella noudatetaan osayleiskaavan merkintöjä ja määräyksiä.
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VR-13
Alueen nimi	Selkäsaaren retkeily- ja ulkoilualue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>RETKEILY- JA ULKOILUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan kaupunkirakennetta jäsentävät laajemmat viheralueet, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia, jotta luonnon monimuotoisuus ja alueen erityisasema ekosysteemipalveluja tuottavana laajana viheralueena säilyvät. Ulkoilureitit muodostavat yhtenäisen verkoston. Hakkuut ulkoilureittien lähimetsissä tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja maiseman säilyttäminen sekä metsän monikäyttö. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>
VR	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Vesijärven maisemassa oleva pieni kalliainen saari.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 2).</p> <p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VR-13
Alueen nimi	Selkäsaaren retkeily- ja ulkoilualue

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella sijaitsee venelaituri ja nuotiopaikka.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.
Vedet	
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VR-14
Alueen nimi	Vasikkasaari ja Lankiluoto

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>RETKEILY- JA ULKOILUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan kaupunkirakennetta jäsentävät laajemmat viheralueet, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia, jotta luonnon monimuotoisuus ja alueen erityisasema ekosysteemipalveluja tuottavana laajana viheralueena säilyvät. Ulkoilureitit muodostavat yhtenäisen verkoston. Hakkuut ulkoilureittien lähimetsissä tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja maiseman säilyttäminen sekä metsän monikäyttö. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>
VR	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Vesijärven pienet matalat saaret, jotka ovat järvimaiseman kannalta arvokkaita.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VR-14
Alueen nimi	Vasikkasaari ja Lankiluoto

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VR-15
Alueen nimi	Talassaari, Kaunissaari ja Luoto

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteempipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>RETKEILY- JA ULKOILUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan kaupunkirakennetta jäsentävät laajemmat viheralueet, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia, jotta luonnon monimuotoisuus ja alueen erityisasema ekosysteempipalveluja tuottavana laajana viheralueena säilyvät. Ulkoilureitit muodostavat yhtenäisen verkoston. Hakkuut ulkoilureittien lähimetsissä tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja maiseman säilyttäminen sekä metsän monikäyttö. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>
VR	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Kymijärven matalat puustoiset saaret.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on muinaismuistokohteita.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VR-15
Alueen nimi	Talassaari, Kaunissaari ja Luoto

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle.
Kulttuurihistorialliset arvot	Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VR-16
Alueen nimi	Kärkjärvensaari ja Kärkjärven pienet virkistysaaret

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>RETKEILY- JA ULKOILUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan kaupunkirakennetta jäsentävät laajemmat viheralueet, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia, jotta luonnon monimuotoisuus ja alueen erityisasema ekosysteemipalveluja tuottavana laajana viheralueena säilyvät. Ulkoilureitit muodostavat yhtenäisen verkoston. Hakkuut ulkoilureittien lähimetsissä tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja maiseman säilyttäminen sekä metsän monikäyttö. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>
VR	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Kärkjärven matalat saaret. Rantaa lähimmät saaret ovat lähes mantereessa kiinni.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VR-16
Alueen nimi	Kärkjärvensaari ja Kärkjärven pienet virkistysaaret

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VR-17
Alueen nimi	Turpeensalmen pienet virkistysaaret

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>RETKEILY- JA ULKOILUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan kaupunkirakennetta jäsentävät laajemmat viheralueet, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia, jotta luonnon monimuotoisuus ja alueen erityisasema ekosysteemipalveluja tuottavana laajana viheralueena säilyvät. Ulkoilureitit muodostavat yhtenäisen verkoston. Hakkuut ulkoilureittien lähimetsissä tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja maiseman säilyttäminen sekä metsän monikäyttö. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>
VR	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Turpeensalmen kapeimpaan kohtaan sijoittuvat puustoiset pienet saaret.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	

Alueen indeksi	VR-17
Alueen nimi	Turpeensalmen pienet virkistysaaret

NYKYTILAN KUVAUS	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	
Hiljaiset alueet ja melu	
Vedet	
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VU-1
Alueen nimi	Paavolan urheilukenttä

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUJEN ALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan tärkeät urheilu- ja virkistyspalvelut. Rakennetun ympäristön tulee liittyä hienovaraisesti ympäröivään maisemaan ja luontoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus.</p>
VU	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Mustankallionmäen juurella sijaitseva urheilukenttä.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alue on kaupunkikuvallisesti merkittävä viheralue.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Alue on toiminnallisesti tärkeä virkistysalue.</p> <p>Alueella sijaitsee tekonurmikenttä.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	

Alueen indeksi	VU-1
Alueen nimi	Paavolan urheilukenttä

NYKYTILAN KUVAUS	
Vedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.
Vedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VU-2
Alueen nimi	Radiomäen urheilukenttä

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUJEN ALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan tärkeät urheilu- ja virkistyspalvelut. Rakennetun ympäristön tulee liittyä hienovaraisesti ympäröivään maisemaan ja luontoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus.</p>
VU	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Kulttuurihistoriallisesti arvokas urheilukenttä Salpausselän laella.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	<p>Alue on kaupunkikuvallisesti merkittävä viheralue.</p> <p>Alue on osa valtakunnallisesti arvokasta maisemanähtävyyttä.</p> <p>Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.</p>
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Alue on osa keskeistä kaupunginosapuistoa.</p> <p>Alue on toiminnallisesti tärkeä virkistysalue.</p> <p>Alueella sijaitsee yleisurheilukenttä ja hiekkakenttä.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	

Alueen indeksi	VU-2
Alueen nimi	Radiomäen urheilukenttä

NYKYTILAN KUVAUS	
Vedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset, maisemalliset ja geologiset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	Kaupunginosapuistoa tulee kehittää erillisen viitesuunnitelman mukaan. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.
Vedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VU-3
Alueen nimi	Salpausselän urheilu- ja virkistyspalvelujen alue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUJEN ALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan tärkeät urheilu- ja virkistyspalvelut. Rakennetun ympäristön tulee liittyä hienovaraisesti ympäröivään maisemaan ja luontoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus.</p>
VU	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Kulttuurihistoriallisesti arvokas ja kansainvälisesti tunnettu urheilukeskus, joka sijaitsee Salpausselällä lähellä Lahden kaupungin keskustaa.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, luonnonsuojelulain luontotyyppi, LUMO: luokka 2).
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY, MARY, LaRY). Alueella on muinaismuistokohteita.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alue on kaupunkikuvallisesti merkittävä viheralue. Alue on osa valtakunnallisesti arvokasta maisemanähtävyyttä. Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys. Alue on toiminnallisesti tärkeä virkistysalue. Alueella sijaitsee hyppymäet, maauimala, yleisurheilustadion, kamppailuareena, hiihtomuseo.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.

Alueen indeksi	VU-3
Alueen nimi	Salpausselän urheilu- ja virkistyspalvelujen alue

NYKYTILAN KUVAUS	
Vedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella. Alueella on pohjavedenottamo.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset, maisemalliset ja geologiset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.
Vedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Alueella sijaitsevan pohjavedenottamon lähisuoja-alueen laajuus ja laajentamistarve tulee arvioida tuoreimpien pohjavettä koskevien selvitysten ja suunnitelmien perusteella.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VU-4
Alueen nimi	Kartanon Kisapuiston urheilu- ja virkistyspalvelujen alue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUJEN ALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan tärkeät urheilu- ja virkistyspalvelut. Rakennetun ympäristön tulee liittyä hienovaraisesti ympäröivään maisemaan ja luontoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus.</p>
VU	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Kulttuurihistoriallisesti arvokas urheilukenttien alue, joka sijaitsee Lahden kaupungin keskustassa lähellä Pikku-Vesijärveä.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	<p>Alue on kaupunkikuvallisesti merkittävä viheralue.</p> <p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p>
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Alue on toiminnallisesti tärkeä virkistysalue.</p> <p>Alueella sijaitsee useita kenttiä: nurmikenttä, tekonurmikenttä, hiekkakenttä, beach volley-, lentopallo-, koripallo- ja tenniskentät, Lahden tennis- ja squashkeskus.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	

Alueen indeksi	VU-4
Alueen nimi	Kartanon Kisapuiston urheilu- ja virkistyspalvelujen alue

NYKYTILAN KUVAUS	
Vedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.
Vedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VU-5
Alueen nimi	Kivimaan urheilukenttä

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUJEN ALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan tärkeät urheilu- ja virkistyspalvelut. Rakennetun ympäristön tulee liittyä hienovaraisesti ympäröivään maisemaan ja luontoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus.</p>
VU	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Kivimaan koulun viereinen iso kenttäalue.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Alue on toiminnallisesti tärkeä virkistysalue.</p> <p>Alueella sijaitsee nurmikenttä, hiekkakenttä.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	

Alueen indeksi	VU-5
Alueen nimi	Kivimaan urheilukenttä

NYKYTILAN KUVAUS	
Vedet	
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.
Vedet	
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VU-6
Alueen nimi	Jalkarannan urheilukenttä

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUJEN ALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan tärkeät urheilu- ja virkistyspalvelut. Rakennetun ympäristön tulee liittyä hienovaraisesti ympäröivään maisemaan ja luontoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus.</p>
VU	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Jalkarannantien varressa sijaitseva iso nurmikenttäalue.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Alue on toiminnallisesti tärkeä virkistysalue.</p> <p>Alueella sijaitsee iso nurmikenttä, hiekkakenttä.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	

Alueen indeksi	VU-6
Alueen nimi	Jalkarannan urheilukenttä

NYKYTILAN KUVAUS	
Vedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.
Vedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VU-7
Alueen nimi	Mukkulan urheilu- ja virkistyspalvelujen alue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUJEN ALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan tärkeät urheilu- ja virkistyspalvelut. Rakennetun ympäristön tulee liittyä hienovaraisesti ympäröivään maisemaan ja luontoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus.</p>
VU	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Liikunta-alue Mukkulan koulun ja frisbeegolf-alueen vieressä.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.</p> <p>Alue on toiminnallisesti tärkeä virkistysalue.</p> <p>Alueella on palloiluhalli, keinonurmikenttä, hiekkakenttä.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	

Alueen indeksi	VU-7
Alueen nimi	Mukkulan urheilu- ja virkistyspalvelujen alue

NYKYTILAN KUVAUS	
Vedet	
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.
Vedet	
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VU-8
Alueen nimi	Jokimaan urheilu- ja virkistyspalvelujen alue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUJEN ALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan tärkeät urheilu- ja virkistyspalvelut. Rakennetun ympäristön tulee liittyä hienovaraisesti ympäröivään maisemaan ja luontoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus.</p>
VU	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Porvoojokilaaksossa sijaitseva hevosurheilukeskus.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, luonnonsuojelulain luontotyyppi, LUMO: luokka 2).
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Alue on toiminnallisesti tärkeä virkistysalue.</p> <p>Alueella on ravikeskus ja hevosurheilutoimintaa.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	

Alueen indeksi	VU-8
Alueen nimi	Jokimaan urheilu- ja virkistyspalvelujen alue

NYKYTILAN KUVAUS	
Vedet	Alueella on merkittävä pienvesistö: Syväoja. Alueella on merkittävä hulevesireitti / avoimena säilytettävä avouoma. Alue on Porvoonjoen tulvavaaravyöhykettä.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.
Vedet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon pienvesistön merkitys virkistyskäytölle ja hulevesien hallinnalle. Alueella sijaitsevan avouoman säilyminen tulee turvata. Tulva-alueet tulee huomioida jatkosuunnittelussa.
Kaavatilanne	
Muuta huomiotavaa	Alueella tulee sallia Porvoonjoen varren hoitoon ja kunnossapitoon liittyvät työt.

Alueen indeksi	VU-9
Alueen nimi	Takkulan urheilu- ja virkistyspalvelujen alue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUJEN ALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan tärkeät urheilu- ja virkistyspalvelut. Rakennetun ympäristön tulee liittyä hienovaraisesti ympäröivään maisemaan ja luontoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus.</p>
VU	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Pesäkallion itäpuolelle sijoittuva maastollisesti pienipiirteinen golfkenttäalue ja ratsastustalli.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokka 1).</p> <p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.</p> <p>Alue on toiminnallisesti tärkeä virkistysalue.</p> <p>Alueella sijaitsee golfkenttä ja ratsastustalli.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.

Alueen indeksi	VU-9
Alueen nimi	Takkulan urheilu- ja virkistyspalvelujen alue

NYKYTILAN KUVAUS	
Vedet	Alue sijaitsee osittain pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.
Vedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VU-10
Alueen nimi	Herrasmannin urheilu- ja virkistyspalvelujen alue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUJEN ALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan tärkeät urheilu- ja virkistyspalvelut. Rakennetun ympäristön tulee liittyä hienovaraisesti ympäröivään maisemaan ja luontoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus.</p>
VU	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Herrasmannin matkailualueeseen liittyvä viheralue ja uimaranta.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokat 1, 2).</p> <p>Alue on osa merkittävää pesimälinnustoaluetta.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.</p> <p>Alue on toiminnallisesti tärkeä virkistysalue.</p> <p>Alueella sijaitsee EU-uimaranta.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.

Alueen indeksi	VU-10
Alueen nimi	Herrasmannin urheilu- ja virkistyspalvelujen alue

NYKYTILAN KUVAAUS	
Vedet	
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.
Vedet	
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VU-11
Alueen nimi	Möysän urheilu- ja virkistyspalvelujen alue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUJEN ALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan tärkeät urheilu- ja virkistyspalvelut. Rakennetun ympäristön tulee liittyä hienovaraisesti ympäröivään maisemaan ja luontoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus.</p>
VU	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Joutjärven länsipään uimaranta-alue.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	<p>Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokka 2).</p> <p>Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.</p>
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	<p>Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.</p> <p>Alueella on merkittäviä geologisia arvoja.</p>
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Alue on osa keskeistä kaupunginosapuistoa.</p> <p>Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.</p> <p>Alue on toiminnallisesti tärkeä virkistysalue.</p> <p>Alueella sijaitsee EU-uimaranta, melontakeskus.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	

Alueen indeksi	VU-11
Alueen nimi	Möysän urheilu- ja virkistyspalvelujen alue

NYKYTILAN KUVAUS	
Vedet	Alueella on merkittävä pienvesistö: Joutjärvi Alue sijaitsee pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset ja geologiset arvot.
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	Kaupunginosapuistoa tulee kehittää erillisen viitesuunnitelman mukaan. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.
Vedet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon pienvesistön merkitys virkistyskäytölle ja hulevesien hallinnalle. Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VU-12
Alueen nimi	Patomäen urheilu- ja virkistyspalvelujen alue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUJEN ALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan tärkeät urheilu- ja virkistyspalvelut. Rakennetun ympäristön tulee liittyä hienovaraisesti ympäröivään maisemaan ja luontoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus.</p>
VU	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Eteläisen kehätien päällä sijaitseva nurmikenttäalue.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alue on osa paikallista ekologista yhteyttä.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alue on kaupunkikuvallisesti merkittävä viheralue.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Alue on osa keskeistä kaupunginosapuistoa.</p> <p>Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.</p> <p>Alue on toiminnallisesti tärkeä virkistysalue.</p> <p>Alueella sijaitsee nurmikenttää.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	

Alueen indeksi	VU-12
Alueen nimi	Patomäen urheilu- ja virkistyspalvelujen alue

NYKYTILAN KUVAUS	
Vedet	
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee varmistaa ekologisen yhteyden säilyminen.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	
Ulkoilu- ja virkistys	Kaupunginosapuistoa tulee kehittää erillisen viitesuunnitelman mukaan. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.
Vedet	
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VU-13
Alueen nimi	Villähteen urheilukenttä

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUJEN ALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan tärkeät urheilu- ja virkistyspalvelut. Rakennetun ympäristön tulee liittyä hienovaraisesti ympäröivään maisemaan ja luontoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus.</p>
VU	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Salpausselän laella sijaitsevaan painanteeseen kaivettu urheilukenttäalue.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Alue on toiminnallisesti tärkeä virkistysalue.</p> <p>Alueella sijaitsee hiekkakenttä.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	

Alueen indeksi	VU-13
Alueen nimi	Villähteen urheilukenttä

NYKYTILAN KUVAUS	
Vedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella.
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.
Vedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VU-14
Alueen nimi	Pajulahden urheilu- ja virkistyspalvelujen alue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUJEN ALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan tärkeät urheilu- ja virkistyspalvelut. Rakennetun ympäristön tulee liittyä hienovaraisesti ympäröivään maisemaan ja luontoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus.</p>
VU	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Iso-Kukkasen rannalla Lapakiston itäpuolelle sijoittuva monipuolinen urheilu- ja liikuntakeskus.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja eliölajeja, LUMO: luokka 4).
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY). Alueella on muinaismuistokohteita.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueella on merkittäviä maisema-arvoja.
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.
Ulkoilu- ja virkistys	Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys. Alue on toiminnallisesti tärkeä virkistysalue. Alueella sijaitsee nurmikenttiä, tennis- ja beach volley -kentät, frisbeegolfkenttä, liikuntahalleja.
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.

Alueen indeksi	VU-14
Alueen nimi	Pajulahden urheilu- ja virkistyspalvelujen alue

NYKYTILAN KUVAUS	
Vedet	
Kaavatilanne	

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.
Vedet	
Kaavatilanne	
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	VU-15
Alueen nimi	Rakokiven urheilu- ja virkistyspalvelujen alue

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisien alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	<p>URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUJEN ALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan tärkeät urheilu- ja virkistyspalvelut. Rakennetun ympäristön tulee liittyä hienovaraisesti ympäröivään maisemaan ja luontoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus.</p>
VU	

NYKYTILAN KUVAUS	
Aluekuvaus	Rakokiven pohjoispuolella Salpausselän lakialueella sijaitseva urheilukeskusalue.
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alue on kaupunkikuvallisesti merkittävä viheralue.
Lapsiystävällisyys	Alueella on varhaiskasvatuksessa käytettävä lähimetsä.
Ulkoilu- ja virkistys	<p>Alueella kulkee merkittävä ulkoilureittiyhteys.</p> <p>Alue on toiminnallisesti tärkeä virkistysalue.</p> <p>Alueella sijaitsee yleisurheilukenttä, nurmikenttä, hiekkakenttä, tennis- ja koripallokentät, jääkiekkokaukalo.</p>
Hiljaiset alueet ja melu	Alueella on äänitasoltaan (alle 45dB) hiljaisia alueita.

Alueen indeksi	VU-15
Alueen nimi	Rakokiven urheilu- ja virkistyspalvelujen alue

NYKYTILAN KUVAUS	
Vedet	Alue sijaitsee pohjavesialueella.
Kaavatilanne	Alueella on voimassa osayleiskaava: Uudenkylän osayleiskaava.

SUUNNITTELUOHJE	
Luontoarvot, ekologiset yhteydet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon kaupunkikuvalliset arvot.
Lapsiystävällisyys	Varhaiskasvatuksessa käytettävän alueen suunnittelussa ja hoidossa tulee ottaa huomioon luonnonympäristön merkitys lapsille.
Ulkoilu- ja virkistys	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon viheralueen monipuolinen käyttö ja toiminnot.
Vedet	Pohjavesialueella on huomioitava pohjaveden laadun turvaaminen. Alueella muodostuvat hulevedet on hallittava ja käsiteltävä siten, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
Kaavatilanne	Alueella noudatetaan osayleiskaavan merkintöjä ja määräyksiä.
Muuta huomioitavaa	

Alueen indeksi	W-1
Alueen nimi	Joutjärvi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	
<div style="border: 1px solid black; padding: 2px 10px; display: inline-block;">W</div>	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	<p>Joutjärvi sijaitsee Möysän kaupunginosassa. Järvi saa vetensä pääosin Salpausselän pohjavedestä. Järvi laskee Joutjokea pitkin Vesijärven Enonselälle. Joutjärven näkösyvyys on tyypillisesti 2 m luokkaa. Veden ravinnepitoisuuksien perusteella järvi on lievästi rehevä ja levän määrän mukaan rehevä. Joutjärvi on vilkkaassa virkistyskäytössä oleva kaupunkijärvi. Joutjärvellä on uimarantoja ja melontakeskus. Joutjärven kalasto on tavanomainen, mutta hyvän saavutettavuuden ansiosta järvi on erittäin suosittu virkistyskalastuskohde. Järven itäpäässä on yleiseen käyttöön tarkoitettu onkilaituri. Virkistyskäyttö, järveä ympäröivä asutus ja rakentaminen kuormittavat Joutjärveä yhdessä järveen johdettavien hulevesien kanssa. Järvellä on kulttuurihistoriallisia arvoja.</p>
Rantaviiva (km)	4,0
Pinta-ala (ha)	40
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	1,1
Keskivedenkorkeus (N2000)	110,1
Keskisyvyys (m)	
Suurin syvyys (m)	5

Alueen indeksi	W-1
Alueen nimi	Joutjärvi

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	Vh (Pienet ja keskikokoiset vähähumuksiset järvet)
Vedenlaatu / ekologinen tila	Tyydyttävä
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun. (vaatii toimenpiteitä)
Luontoarvot	
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	Alueella on kulttuurihistoriallisia arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	Vesiliikenteessä aluksen kulku moottorivoimaa käyttäen kielletty. Jäällä moottoriajoneuvolla ajo kielletty.
Uimarannat / vesiliikunta	EU- uimaranta ja virkistysranta sekä melontakeskus.
Muuta huomioitavaa	
Tiedossa olevat veneenlaskuluiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rannalle näkyvän rakentamisen tulee sopeutua rantamaisemaan.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Luontoarvot	

Alueen indeksi	W-2
Alueen nimi	Mytjärvi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	<p>Mytjäinen on syvä suppalampi, eikä siinä ole laskuojia. Mytjäinen on lähes kauttaaltaan hiekkarantojen reunustama, minkä vuoksi se on hyvin suosittu uimapaikka. Korkeat maanpinnan muodot ympäröivät lampea. Eteläpuolella on rautatie. Keskellä asutusta sijaitsevana Mytjäinen on erittäin suosittu myös avantouimapaikkana. Mytjäisen vesi on kirkasta ja näkösyvydet ovat olleet noin 3 – 4 m.</p>
Rantaviiva (km)	0,5
Pinta-ala (ha)	1,7
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	0,1
Keskivedenkorkeus (N2000)	
Keskisyvyys (m)	
Suurin syvyys (m)	10

Alueen indeksi	W-2
Alueen nimi	Mytjärvi

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	x
Vedenlaatu / ekologinen tila	x
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Luontoarvot	
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	Alueella on kulttuurihistoriallisia arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY, LaRY, MARY).
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	Vesiliikenteessä aluksen kulku moottorivoimaa käyttäen kielletty. Jäällä moottoriajoneuvolla ajo kielletty.
Uimarannat / vesiliikunta	EU-uimaranta.
Muuta huomioitavaa	
Tiedossa olevat veneenlaskuluiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rannalle näkyvän rakentamisen tulee sopeutua rantamaisemaan.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Luontoarvot	

Alueen indeksi	W-3
Alueen nimi	Pikku-Vesijärvi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	Pikku-Vesijärvi sijaitsee lähellä Lahden keskustaa. Se on puiston ympäröimä suuri lampi, joka oli aikoinaan osa Vesijärveä, kunnes Vesijärven rautatien penkka erotti ne toisistaan. Pikku-Vesijärvi on kunnostettu ruoppaamalla 1990-luvulla, jolloin syvyyttä saatiin kasvatettua ja vesitilavuus lähes kaksinkertaistui. Kun otetaan huomioon suihkulähteiden kierrättämä vesi, on lammen viipymä vain 1,5 kk. Lampea ympäröi lenkkeilyreitti ja laajat nurmikentät.
Rantaviiva (km)	1,3
Pinta-ala (ha)	5,0
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	0,2
Keskivedenkorkeus (N2000)	
Keskisyvyys (m)	3,1
Suurin syvyys (m)	5

Alueen indeksi	W-3
Alueen nimi	Pikku-Vesijärvi

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	x
Vedenlaatu / ekologinen tila	x
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Luontoarvot	
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	Alueella on kulttuurihistoriallisia arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	Vesiliikenteessä aluksen kulku moottorivoimaa käyttäen kielletty. Jäällä moottoriajoneuvolla ajo kielletty.
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	
Tiedossa olevat veneenlaskuluiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rannalle näkyvän rakentamisen tulee sopeutua rantamaisemaan.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Luontoarvot	

Alueen indeksi	W-4
Alueen nimi	Vesijärvi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	<p>Vesijärvi sijaitsee Lahden (kymmenesosa), Hollolan ja Asikkalan alueella. Vesijärvi kuuluu Kymijoen vesistöön ja laskee Etelä-Päijänteeseen Vääksynjokea ja kanavaa pitkin. Vesijärvi on kaupungin merkittävin vesialue, jolla on uimarantoja ja runsaasti vesiliikennettä. Muodoltaan järvi on epäsäännöllinen ja jakautuu useaan salmien ja matalikkojen erottamaan altaaseen, joista suurimmat ovat Enon-, Kajaan-, Komon-, ja Laitialanselkä. Vähäselkä ja Paimelanlahti ovat rehevimpiä alueita, seuraavina tulevat rehevyyssjärjestyksessä Enonselkä, Komonselkä, Kajaanselkä ja Laitialanselkä. Kajaanselkä Vesijärven pohjoisosassa on hyvässä ekologisessa tilassa ja muut osat ovat tyydyttävässä tilassa. Vesijärven Enonselkä on kasviplanktonmäärän perusteella rehevä ja Kajaanselkä keskirehevä. Näkösyvyys on Enonselällä yleensä 0,6-4 m leväsameuden vaihtelun mukaisesti. Lahden kaupungin jätevesien johtaminen järveen lopetettiin vuonna 1976 Kariniemen jätevedenpuhdistamon valmistuttua. Tiiviin kaupunkirakenteen vuoksi hulevedet ovat järven eteläpäässä merkittävä paikallinen kuormittaja. Vesijärven tilaa on parannettu mm. ravintoverkkokunnostuksilla, hapetuksella, valuma-aluekunnostuksilla ja ruovikoiden niitoilla. Vesijärven kasvillisuus on poikkeuksellisen arvokasta. Lajistoon kuuluu useita uhanalaiseksi luokiteltuja kasveja. Vesijärven kalasto on monipuolinen ja järvi on alueen tärkeimpiä kalastuskohteita. Erityisesti vapaa-ajankalastusta on runsaasti, mutta myös kaupallista kalastusta on jonkun verran. Kalaston rakennetta pidetään kunnossa jatkuvilla hoitokalastuksilla ja petokalastutuksilla. Vesijärven valuma-alueella on runsaasti yhdyskuntien pohjavedenottoa. Merkittävä osa otetusta pohjavedestä on järvestä rantaimetyntynyt. Vesijärven vettä käytetään jäähdytysvetenä Kymijärven voimalaitoksella ja Porvoonjoen laimennusvetenä.</p>
Rantaviiva (km)	227
Pinta-ala (ha)	10 740
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	505
Keskivedenkorkeus (N2000)	81,65
Keskisyvyys (m)	6,1
Suurin syvyys (m)	41

Alueen indeksi	W-4
Alueen nimi	Vesijärvi

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	SVh (Suuret vähähumuksiset järvet)
Vedenlaatu / ekologinen tila	Tyydyttävä (Kajaanselkä hyvä)
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun. Hyvän tilan saavuttaminen vaatii toimenpiteitä.
Luontoarvot	Vesialueen luontoarvot ovat valtakunnallisesti merkittäviä. Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelualueita, LUMO: luokat 1, 2, 3). Paikoitellen esiintyy luontodirektiivillä suojeltua lajistoa.
Lintualue	Enonselkä on maakunnallisesti tärkeä lintualue.
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	Vesijärven satama on kulttuurihistoriallisesti arvokas. Alueella on kulttuurihistoriallisia arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY, MARY). Vesijärven ranta-alueilla on useita muinaismuistokohteita.
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	Vesiliikenteen osalta runsaasti alueellisia rajoituksia (mm. vesiskootterilla ajoon liittyen.) Moottorijoneuvoilla ajo kielletty jäällä lukuunottamatta erikseen määrättyjä poikkeuksia.
Uimarannat / vesiliikunta	Lahden kaupungin alueella kaksi EU-uimarantaa ja kaksi virkistysrantaa
Muuta huomioitavaa	Jalkarannassa rannan ruoppaaminen ei ole mahdollista vedenottamon kaivojen läheisyydessä.
Tiedossa olevat veneenlaskuiskat	Mm. Teivaa ja Niemi.

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rannalle näkyvän rakentamisen tulee sopeutua rantamaisemaan.
Lintualue	Enonselän maakunnallisesti tärkeä lintualue tulee ottaa huomioon vesialueen käytössä.
Kulttuurihistorialliset arvot	Tärkeät Apoli-teemat: maiseman silhuetti, maamerkit, rantareittien viihtyisyys ja jatkuvuus tulee ottaa huomioon suunnittelussa. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
Luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.

Alueen indeksi	W-5
Alueen nimi	Likolammi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	<p>Kaupungin länsilaidalla sijaitseva pieni Likolammi on syvä Salpausselän suppalampi, jossa on uimaranta. Sen pohjoisranta on kovapohjaista hiekkarantaa ja ympäröivä kasvillisuus karua mäntymetsää. Lounaisosassa Likolampeen rajoittuu pieni suoalue. Likolammen näkösyvyys vaihtelee runsaasti ja on viime vuosina parhaimmillaan ollut yli 5 metriä. Lampea on kunnostettu ilmastamalla ja sedimentin kalkkikäsittelyllä. Lammen ympärille on suunniteltu esteetön luontopolku.</p>
Rantaviiva (km)	0,6
Pinta-ala (ha)	2,2
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	0,1
Keskivedenkorkeus (N2000)	
Keskisyvyys (m)	
Suurin syvyys (m)	9

Alueen indeksi	W-5
Alueen nimi	Likolammi

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	x
Vedenlaatu / ekologinen tila	x
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Luontoarvot	
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	Vesiliikenteessä aluksen kulku moottorivoimaa käyttäen kielletty. Jäällä moottoriajoneuvolla ajo kielletty.
Uimarannat / vesiliikunta	EU-uimaranta.
Muuta huomioitavaa	
Tiedossa olevat veneenlaskuluiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rantarakentaminen on kielletty.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Luontoarvot	

Alueen indeksi	W-6
Alueen nimi	Merrasjärvi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastomuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	<p>Merrasjärvi on pieni, matala, humuspitoinen ja tummavetinen järvi Lahden pohjoisosassa. Merrasjärven vedet laskevat Merrasojaa pitkin Vesijärven Enonselälle. Merrasjärvi on ravinnepitoisuuksiltaan keskirehevä. Pitkin talvina järvi kärsii hapettomuudesta. Järven ekologinen tila on tyydyttävä.</p> <p>Merrasjärvellä on runsaasti tiheää vesikasvillisuutta. Järven ympärillä oleva maasto on soinen, mikä antaa vedelle tumman värin. Järvellä on yleinen uimaranta ja matonpesupaikka. Rannat ovat lähes kokonaan vapaassa käytössä, eteläpäässä on Pesäkallion luonnonsuojelualue. Merrasjärven ympäri kiertää ulkoilureitti. Järvelle on rakennettu yleiseen käyttöön kaksi onkilaituria ja rantaongintapaikkoja. Merrasjärven kalasto on tavanomainen, mutta hyvän saavutettavuuden ansiosta järvi on erittäin suosittu virkistyskalastuskohde. Järven vieressä kulkee Vääksyntie. Järveen johdetaan melko runsaasti hulevesiä.</p>
Rantaviiva (km)	2,3
Pinta-ala (ha)	24
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	2,3
Keskivedenkorkeus (N2000)	83,1
Keskisyvyys (m)	
Suurin syvyys (m)	2

Alueen indeksi	W-6
Alueen nimi	Merrasjärvi

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	Mh (Matalat humusjärvet)
Vedenlaatu / ekologinen tila	Tyydyttävä
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun. Hyvän tilan saavuttaminen vaatii toimenpiteitä.
Luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelualue, LUMO: luokat 1).
Lintualue	Ranta-alueet suurelta osin Pesäkallion maakunnallisesti tärkeää lintualueutta.
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	Vesiliikenteessä aluksen kulku moottorivoimaa käyttäen kielletty. Jäällä moottoriajoneuvolla ajo kielletty.
Uimarannat / vesiliikunta	EU-uimaranta.
Muuta huomioitavaa	Uimarannan läheisyydessä matonpesupaikka
Tiedossa olevat veneenlaskuluiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rannalle näkyvän rakentamisen tulee sopeutua rantamaisemaan.
Lintualue	Pesäkallion maakunnallisesti tärkeä lintualue tulee ottaa huomioon suunnittelussa.
Kulttuurihistorialliset arvot	
Luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.

Alueen indeksi	W-7
Alueen nimi	Alasenjärvi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	<p>Alasenjärvi on kirkasvetinen ja melko syvä järvi taajama-alueen sisällä. Järvi kuuluu Kymijoen vesistöalueeseen ja laskee Potilanjokea pitkin Kymijärveen ja Nastolan järviketjun kautta Kymijokeen. Alasenjärven näkösyvyys on tyypillisesti 3 m luokkaa. Veden ravinnepitoisuuksien perusteella järvi on karu ja levän määrän mukaan lievästi rehevä. Järvi on hyvässä ekologisessa tilassa. Alasenjärven ranta-alueella on runsaasti asutusta ja järven virkistyskäyttö on runsasta. Alasenjävellä on useita uimarantoja.</p>
Rantaviiva (km)	12
Pinta-ala (ha)	275
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	14
Keskivedenkorkeus (N2000)	+96,20 (2000-luku)
Keskisyvyys (m)	6,0
Suurin syvyys (m)	15

Alueen indeksi	W-7
Alueen nimi	Alasenjärvi

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	Vh (Pienet ja keskikokoiset vähähumuksiset järvet)
Vedenlaatu / ekologinen tila	Hyvä
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokat 1, 2).
Lintualue	Takkulanpohjan pienet saaret ovat paikallisesti tärkeitä pesimälinnustoalueita.
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	Alueella on kulttuurihistoriallisia arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	Vesiliikenteessä moottorikäyttöisten vesikulkuneuvojen käyttö kielletty. Jäällä moottoriajoneuvoilla ajo kielletty.
Uimarannat / vesiliikunta	EU-uimaranta, yleinen pieni uimaranta ja kolme virkistysrantaa.
Muuta huomioitavaa	Etelärannalla Herrasmannin leirintäalue.
Tiedossa olevat veneenlaskuiskat	Ei veneenlaskupaikkaa.

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rannalle näkyvän rakentamisen tulee sopeutua rantamaisemaan.
Lintualue	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.

Alueen indeksi	W-8
Alueen nimi	Salalammi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	<p>Salalammi on karu ja kirkasvetinen järvi, joka sijaitsee Lahden ja Hollolan alueella. Ranta- ja valuma-alueella on vakituista ja loma-asutusta. Salalammi on vedenlaadultaan yksi Lahden parhaimpia järviä. Järveen kohdistuva kuormitus on ollut vähäistä ja vedenlaatu on pysynyt hyvänä. Näkösyvyys on keskimäärin 4 m. Vaikka vesi on kirkasta ja karua, järvellä esiintyy reheville vesille ominaisia kasvilajeja ja ajoittain sinileväkukintoja. Niukkaravinteisen järven kokonaisfosforipitoisuudet ovat hiukan nousseet, mutta ovat edelleen keskimäärin alle 15 µg/l. Lahden alueella itäranta on ranta-asemakaavoitettu ja osa länsirannasta on luonnonsuojelualuetta.</p>
Rantaviiva (km)	3,2
Pinta-ala (ha)	38
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	1,9
Keskivedenkorkeus (N2000)	
Keskisyvyys (m)	
Suurin syvyys (m)	10

Alueen indeksi	W-8
Alueen nimi	Salalammi

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	x
Vedenlaatu / ekologinen tila	x
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Luontoarvot	Alueella on luonnonsuojelualue.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	Ranta-alueella on muinaismuistokohde.
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	Vesiliikenteessä aluksen kulku moottorivoimaa käyttäen kielletty. Jäällä moottoriajoneuvolla ajo kielletty.
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	Lahden alueella itäranta on ranta-asemakaavoitettu ja osa länsirannasta luonnonsuojelualueita.
Tiedossa olevat veneenlaskuiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rannalle näkyvän rakentamisen tulee sopeutua rantamaisemaan.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
Luontoarvot	

Alueen indeksi	W9
Alueen nimi	Kaarlammi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	Pieni melko luonnontilainen metsälampi, jonka vedenlaadusta on niukasti tietoa. Kaarlammi rajautuu Viuhan luonnonsuojelualueeseen. Kaarlammi sijaitsee merkittäväällä virkistysalueella. Rannoilla ei ole rakentamista. Lammen eteläranta rajoittuu luonnonsuojelualueeseen.
Rantaviiva (km)	0,7
Pinta-ala (ha)	2,0
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	1,0
Keskivedenkorkeus (N2000)	
Keskisyvyys (m)	
Suurin syvyys (m)	

Alueen indeksi	W9
Alueen nimi	Kaarlammi

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	x
Vedenlaatu / ekologinen tila	x
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Luontoarvot	Alueella on luonnonsuojelualue
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	Ranta-aemakaavoitettu M-1 alueeksi etelärantaa lukuunottamatta, joka luonnonsuojelualuetta.
Tiedossa olevat veneenlaskuluiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rantarakentaminen on kielletty.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Luontoarvot	

Alueen indeksi	W-10
Alueen nimi	Valkealammi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	Valkealammi on pieni ja kokoonsa nähden syvä suppalammi, joka sijaitsee harjualueella Kunnaksen kaupunginosassa pohjavesialueella. Valkealammi on kirkasvetinen ja näkösyvyys on yleensä yli 2 m. Lammi kärsii happiongelmiä ja rehevöitymisestä. Lammen pohjoispuolella on tiheähkö asuintalokeskittymä.
Rantaviiva (km)	0,4
Pinta-ala (ha)	1,4
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	
Keskivedenkorkeus (N2000)	
Keskisyvyys (m)	
Suurin syvyys (m)	10

Alueen indeksi	W-10
Alueen nimi	Valkealammi

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	x
Vedenlaatu / ekologinen tila	x
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Luontoarvot	
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	
Tiedossa olevat veneenlaskuluiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rannalle näkyvän rakentamisen tulee sopeutua rantamaisemaan.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Luontoarvot	

Alueen indeksi	W/SL-11
Alueen nimi	Sietikka

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	Sietikka on pieni suppalampi, joka sijaitsee Koiskala metsäalueella. Lammen rannoilla ei ole lainkaan asutusta. Sietikan vesi on kirkasta, mutta ruskeaa. Lampi on kasvillisuuden suhteen karu. Alusvesi kärsii hapettomuuden aiheuttamasta sisäisestä kuormituksesta, minkä seurauksena fosforipitoisuudet ovat melko korkeita. Vesi on hapanta. Lammen valuma-alueella ei ole merkittävää kuormittavaa toimintaa metsätalouden lisäksi.
Rantaviiva (km)	0,6
Pinta-ala (ha)	1,9
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	0,3
Keskivedenkorkeus (N2000)	
Keskisyvyys (m)	
Suurin syvyys (m)	2,8 ?? (notossa 7-8 m MK)

Alueen indeksi	W/SL-11
Alueen nimi	Sietikka

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	x
Vedenlaatu / ekologinen tila	x
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 2).
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta.
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	Jäällä moottoriajoneuvolla ajo kielletty.
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	
Tiedossa olevat veneenlaskuluiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rantarakentaminen on kielletty.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.

Alueen indeksi	W-12
Alueen nimi	Kymijärvi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	<p>Kymijärvi on suhteellisen suuri ja matala järvi. Järvessä on molemmissa päissä noin 10 m syvänteet, jotka kärsivät hapettomuudesta. Kymijärvi sijaitsee lehtoalueella ja sen lähivaluma-alueen maaperä on vaihteleva. Eteläosassa valuma-alue rajoittuu Salpausselän reunamuodostumaan. Järven virkistyskäyttö- ja maisema-arvo on suuri, sillä sen ympärillä on runsaasti vakituista asutusta ja rakennettuja alueita, sekä jonkin verran myös loma-asutusta. Kymijärvellä on yleisiä uimarantoja. Myllypohjan ympärille ulottuvat Lahden kaupungin asuinalueet ja järven kaakkoisosaan Villähteen taajama. Järveen johdetaan myös hulevesiä. Maataloutta on lähinnä Koiskalan suunnalla.</p> <p>Kymijärven ekologinen tila on välttävä. Kymijärvi edustaa alueella suhteellisen harvinaista "matalat vähähumuksiset järvet"-tyyppiä ja on erityisen herkkä rehevöitymiselle. Ravinne- ja leväpitoisuudet ilmentävät rehevää järveä. Kymijärven näkösyvyys on 2010-luvun näytteenotoissa ollut Lapinkiven syvänteellä kesäaikaan 1,4 m ja talviaikaan 3,1 m. Kymijärvessä on vahva kuhakanta. Vapaa-ajankalastus on runsasta ja monipuolista. Järven tilan kohentamiseksi järvellä on tehty lukuisia hoitotoimenpiteitä: hapetusta, hoitokalastusta, kemiallista käsittelyä ja alusveden puhdistusta. Kymijärven itärannalla sijaitsee vedenottamo.</p>
Rantaviiva (km)	25
Pinta-ala (ha)	646
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	40
Keskivedenkorkeus (N2000)	+92,44
Keskisyvyys (m)	2,8
Suurin syvyys (m)	10

Alueen indeksi	W-12
Alueen nimi	Kymijärvi

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	MVh (Matalat vähähumuksiset järvet)
Vedenlaatu / ekologinen tila	Välttävä
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun. Hyvän tilan saavuttaminen vaatii toimenpiteitä.
Luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelualueita ja LUMO: luokka 1). Paikoitellen esiintyy luontodirektiivillä suojeltua lajistoa sekä arvokkaita linnustoalueita.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	Alueella on kulttuurihistoriallisia arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY, MARY). Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta. Kymijärven ranta-alueilla on useita muinaismuistokohteita.
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	Vesiliikenteessä nopeusrajoitus 15 km/h. Entisen Lahden alueella on moottoriajoneuvoilla ajo kielletty jääpeitteisenä aikana.
Uimarannat / vesiliikunta	Kaksi pientä yleistä uimarantaa.
Muuta huomioitavaa	Asemakaavoissa osoitettu useampia uimapaikkoja. Suppalantien varrella matonpesupaikka.
Tiedossa olevat veneenlaskuiskat	Kynnäränojan yhteydessä.

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rannalle näkyvän rakentamisen tulee sopeutua rantamaisemaan.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.

Alueen indeksi	W-13
Alueen nimi	Kärkjärvi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	<p>Kärkjärvi on pintavesityypiltään pieni humusjärvi Arrajoen vesistöreitillä. Rantarakentaminen painottuu järven eteläosaan ja länsirannalle, itärannan ollessa melko rakentamaton. Kärkjärven lähivaluma-alueen maaperä on suurelta osin kalliomaata ja hiekkamoreenia, mutta jonkin verran esiintyy myös savimaita. Peltoja on lähinnä Lehmuksenviepan ja Sarvisuonojan lähivaluma-alueella sekä Holonsuon läheisyydessä. Järven koillispuolella sijaitsee laaja Lapakiston luonnonsuojelualue. Kärkjärven ekologinen tila on hyvä. Kesäajan fosforipitoisuuksien keskiarvo 2010-luvulle on 22 µg/l, mikä on rehevä taso. Talviarvot ovat selvästi alhaisempia. Kärkjärven näkösyvyys on 2000-luvulla vaihdellut välillä 1,2–3,8 m. Kärkjärvi on kalaston puolesta hyvä vapaa-ajankalastuskohde, mutta heikohkon saavutettavuuden vuoksi kalastus ei ole erityisen runsasta.</p>
Rantaviiva (km)	12
Pinta-ala (ha)	201
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	65
Keskivedenkorkeus (N2000)	+92,34
Keskisyvyys (m)	3,4
Suurin syvyys (m)	11

Alueen indeksi	W-13
Alueen nimi	Kärkjärvi

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	Ph (Pienet humusjärvet)
Vedenlaatu / ekologinen tila	Hyvä
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	Luokitus on hyvin niukasti hyvän puolella ja riski luokan heikkenemisestä on suuri. Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun. Hyvän tilan turvaaminen vaatii toimenpiteitä.
Luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokat 1, 2, 4).
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	Ranta-alueella on muinaismuistokohteita.
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	Vesiliikenteessä nopeusrajoitus 10 km/h.
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	Kaakkoisrannalla ranta-asemakaava.
Tiedossa olevat veneenlaskuiskat	Ei veneenlaskuiskaa.

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rannalle näkyvän rakentamisen tulee sopeutua rantamaisemaan.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.

Alueen indeksi	W-14
Alueen nimi	Alvojärvi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	<p>Alvojärvi on pieni, lievästi rehevä järvi. Alvojärven etelärannalla on asutusta, josta suurin osa on vapaa-ajan asuntoja.</p> <p>Järven länsiosaan laskeva Härhönjoki tuo suurimman osan järven vedestä. Alvojärven vedet laskevat 0,4 km pitkää Kukkasjokea pitkin Villähteen Kukkaseen. Alvojärven näkösyvyys on alle 2 m ja a-klorofyllipitoisuudet ovat korkeat. Levä ja ravinmäärien perusteella järvi on rehevä.</p>
Rantaviiva (km)	3,5
Pinta-ala (ha)	23
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	67
Keskivedenkorkeus (N2000)	
Keskisyvyys (m)	
Suurin syvyys (m)	6

Alueen indeksi	W-14
Alueen nimi	Alvojärvi

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	x
Vedenlaatu / ekologinen tila	x
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	
Luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokat 1, 2, 4).
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	Vesiliikenteessä aluksen kulku moottorivoimaa käyttäen kielletty.
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	
Tiedossa olevat veneenlaskuluiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rannalle näkyvän rakentamisen tulee sopeutua rantamaisemaan.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.

Alueen indeksi	W-15
Alueen nimi	Pikku-Kukkanen

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	Pikku-Kukkanen on Iso- ja Villähteen Kukkasen kanssa samaa vesimuodostumaa. Pikku-Kukkanen on rehevä. Nastolan nauhataajamaa on järven eteläpuolella, mutta pohjoispuoli on harvaan asuttua. Järven virkistyskäyttö on runsasta. Rannalla on Luomaniemen leirikeskus. Näkösyvyys on noin 2 metriä. Järven itäpäässä on pieni luonnonsuojelualue.
Rantaviiva (km)	6,2
Pinta-ala (ha)	82
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	84
Keskivedenkorkeus (N2000)	+90,74
Keskisyvyys (m)	3,0
Suurin syvyys (m)	10

Alueen indeksi	W-15
Alueen nimi	Pikku-Kukkanen

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	Kuuluu Iso-Kukkasen vesimuodostumaan
Vedenlaatu / ekologinen tila	Kuuluu Iso-Kukkasen vesimuodostumaan
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	
Luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 4). Alueella on luonnonsuojelualue.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	Vesiliikenteessä nopeusrajoitus 10 km/h. Jäällä moottoriajoneuvoilla ajo kielletty.
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	Seurakunnan Luomaniemen leirikeskus. Itärannalla matonpesupaikka.
Tiedossa olevat veneenlaskuiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rannalle näkyvän rakentamisen tulee sopeutua rantamaisemaan.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.

Alueen indeksi	W-16
Alueen nimi	Iso-Kukkanen

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	<p>Nastolan kirkonkylän tuntumassa sijaitsevan Iso-Kukkanen on Lahden pienjärvistä syvin. Järvityyppi on pienet ja keskikokoiset vähähumuksiset järvet.</p> <p>Kukkasjärvien lähivaluma-alueen maaperä on enimmäkseen kalliomaata ja karkearakeisia maalajeja. Nastolan keskustaajaman läheisyydestä johtuen Kukkasjärvillä on merkittävää maisema- ja virkistyskäyttöarvoa alueen asukkaille. Rannoilla on asutuksen ja kesämökkien lisäksi yleinen uimaranta ja Pajulahden urheilupuisto. Iso-Kukkasen ekologinen tila on hyvä. Leväpitoisuus on karun ja lievästi rehevän rajalla. Vesi on varsin kirkasta ja näkösyvyys on yleensä 3-4 m (kesäkeskiarvo 3,4 m). Kukkasjärviä säännöstellään Kumian padolla, mikä estää erinomaisen ekologisen tilan saavuttamisen toistaiseksi. Hanke säännöstelypadon korvaamiseksi järven luusuaan rakennettavalla luonnonmukaisella pohjakynnyksellä on käynnissä. Pohjakynnys mahdollistaa kalankulun ja lisää virtavesilajistolle soveltuvan koskimaisen elinympäristön määrää. Iso-Kukkasen etelärannalla on pohjavedenottoa.</p>
Rantaviiva (km)	26
Pinta-ala (ha)	248
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	98
Keskivedenkorkeus (N2000)	+90,74
Keskisyvyys (m)	8,8
Suurin syvyys (m)	35

Alueen indeksi	W-16
Alueen nimi	Iso-Kukkanen

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	Vh (Pienet ja keskikokoiset vähähumuksiset järvet)
Vedenlaatu / ekologinen tila	Hyvä
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	
Luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokat 1, 2). Alueella on luonnonsuojelualueita.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	Alueella on kulttuurihistoriallisia arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	Vesiliikenteessä nopeusrajoitus 10 km/h. Jäällä moottoriajoneuvoilla ajo kielletty.
Uimarannat / vesiliikunta	Pieni yleinen uimaranta.
Muuta huomioitavaa	Iso-Kukkasen pohjoispäässä ja itärannalla ranta-asemakaavoitettuja alueita.
Tiedossa olevat veneenlaskuiskat	Osakaskunnan veneenlaskuiska Kukkarokivenlahdessa.

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rannalle näkyvän rakentamisen tulee sopeutua rantamaisemaan.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.

Alueen indeksi	W-17
Alueen nimi	Villähteen Kukkanen

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	Villähteen Kukkanen on samaa vesimuodostumaa Iso- ja Pikku-Kukkasen kanssa. Järvellä on yleinen uimaranta. Levämäärältään järvi on rehevä. Näkösyvyys vaihtelee 2 metrin tuntumassa. Villähteen Kukkanen on taajamajärvi, jossa virkistyskäyttö on runsasta ja ranta-asutusta on melko runsaasti. Järven eteläpuolella on pohjavedenottoa.
Rantaviiva (km)	3,6
Pinta-ala (ha)	36
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	76
Keskivedenkorkeus (N2000)	+90,74
Keskisyvyys (m)	1,4
Suurin syvyys (m)	6

Alueen indeksi	W-17
Alueen nimi	Villähteen Kukkanen

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	Kuuluu Iso-Kukkasen vesimuodostumaan
Vedenlaatu / ekologinen tila	Kuuluu Iso-Kukkasen vesimuodostumaan
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	
Luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokat 2, 4).
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	Alueella on kulttuurihistoriallisia arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	Vesiliikenteessä nopeusrajoitus 10 km/h. Jäällä moottoriajoneuvoilla ajo kielletty.
Uimarannat / vesiliikunta	Pieni yleinen uimaranta.
Muuta huomioitavaa	Uimarannan läheisyydessä matonpesupaikka.
Tiedossa olevat veneenlaskuluiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rannalle näkyvän rakentamisen tulee sopeutua rantamaisemaan.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.

Alueen indeksi	W-18
Alueen nimi	Sorvanen

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	Pohjavesialueella sijaitseva suppalampi, jonka vedenlaadusta ei ole tietoa. Rannoilla ei ole rakennuksia. Ranta-asetakaavassa MU-alueita.
Rantaviiva (km)	1,1
Pinta-ala (ha)	4,3
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	0,3
Keskivedenkorkeus (N2000)	
Keskisyvyys (m)	
Suurin syvyys (m)	

Alueen indeksi	W-18
Alueen nimi	Sorvanen

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	x
Vedenlaatu / ekologinen tila	x
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	
Luontoarvot	
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	Ranta-asemakaavassa MU-alueella.
Tiedossa olevat veneenlaskuluiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rantarakentaminen on kielletty.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Luontoarvot	

Alueen indeksi	W-19
Alueen nimi	Vähä Mustalammi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	Vähä Mustalammi on metsälampi, jonka vedenlaadusta ei ole tietoa. Itärannalla vapaa-ajanasutusta.
Rantaviiva (km)	0,9
Pinta-ala (ha)	3,5
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	
Keskivedenkorkeus (N2000)	
Keskisyvyys (m)	
Suurin syvyys (m)	

Alueen indeksi	W-19
Alueen nimi	Vähä Mustalammi

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	x
Vedenlaatu / ekologinen tila	x
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	
Luontoarvot	
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	
Tiedossa olevat veneenlaskuluiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rannalle näkyvän rakentamisen tulee sopeutua rantamaisemaan.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Luontoarvot	

Alueen indeksi	W-20
Alueen nimi	Iso Mustalammi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	Metsälampi, jonka vedenlaadusta ei ole tietoa. Rannoilla ei rakennuksia.
Rantaviiva (km)	1,3
Pinta-ala (ha)	4,5
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	
Keskivedenkorkeus (N2000)	
Keskisyvyys (m)	
Suurin syvyys (m)	

Alueen indeksi	W-20
Alueen nimi	Iso Mustalammi

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	x
Vedenlaatu / ekologinen tila	x
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	
Luontoarvot	
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	
Tiedossa olevat veneenlaskuluiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rantarakentaminen on kielletty.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Luontoarvot	

Alueen indeksi	W-21
Alueen nimi	Pitkäjärvi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	Pitkäjärvi on pienehkö melko luonnontilainen metsäjärvi, jonka vedenlaadusta on niukasti tietoa. Järven itäranta on Lapakiston luonnonsuojelualuetta ja järven rannalla kulkee suosittu retkeilyreitti. Järven luoteisrannalla on muutama vapaa-ajan rakennus.
Rantaviiva (km)	5,0
Pinta-ala (ha)	39
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	4,0
Keskivedenkorkeus (N2000)	
Keskisyvyys (m)	
Suurin syvyys (m)	5

Alueen indeksi	W-21
Alueen nimi	Pitkäjärvi

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	x
Vedenlaatu / ekologinen tila	x
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	
Luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokat 1, 2). Alueella on luonnonsuojelualue.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	Vesiliikenteessä aluksen kulku moottorivoimaa käyttäen kielletty.
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	Itäranta on luonnonsuojelualue ja pohjoispäässä ranta ranta-asemakaavoitettu.
Tiedossa olevat veneenlaskuluiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rannalle näkyvän rakentamisen tulee sopeutua rantamaisemaan.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.

Alueen indeksi	W/SL-22
Alueen nimi	Lapakisto

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	Pieni luonnontilainen metsälampi, jonka vedenlaadusta on niukasti tietoa. Sijaitsee kokonaan Lapakiston luonnonsuojelueella.
Rantaviiva (km)	1,0
Pinta-ala (ha)	6,0
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	0,2
Keskivedenkorkeus (N2000)	
Keskisyvyys (m)	
Suurin syvyys (m)	

Alueen indeksi	W/SL-22
Alueen nimi	Lapakisto

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	x
Vedenlaatu / ekologinen tila	x
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	
Luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 1). Alueella on luonnonsuojelualue.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	Luonnonsuojelualue
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	
Tiedossa olevat veneenlaskuiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rantarakentaminen on kielletty.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.

Alueen indeksi	W/SL-23
Alueen nimi	Sammalisto

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	Pieni suorantainen luonnontilainen metsälampi, jonka vedenlaadusta on niukasti tietoa. Sijaitsee kokonaan Lapakiston luonnonsuojelueella.
Rantaviiva (km)	1,7
Pinta-ala (ha)	11
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	1,9
Keskivedenkorkeus (N2000)	
Keskisyvyys (m)	
Suurin syvyys (m)	

Alueen indeksi	W/SL-23
Alueen nimi	Sammalisto

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	x
Vedenlaatu / ekologinen tila	x
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	
Luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 1). Alueella on luonnonsuojelualue.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	Luonnonsuojelualue
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	
Tiedossa olevat veneenlaskuiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rantarakentaminen on kielletty.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.

Alueen indeksi	W-24
Alueen nimi	Ahvenlammi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	Ahvenlammi on luonnontilainen, pieni, kirkasvetinen, vähähumuksinen ja karu latvajärvi. Lammen etelä- ja länsirannalla on Lapakiston luonnonsuojelualue. Rannassa kulkee suosittu retkeilyreitti.
Rantaviiva (km)	2,1
Pinta-ala (ha)	11
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	0,6
Keskivedenkorkeus (N2000)	
Keskisyvyys (m)	
Suurin syvyys (m)	12

Alueen indeksi	W-24
Alueen nimi	Ahvenlammi

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	
Vedenlaatu / ekologinen tila	
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	
Luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 1). Alueella on luonnonsuojelualue.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	Pohjois- ja osin itäranta ranta-asemakaavoitettu. Länsiranta luonnonsuojelu-alue.
Tiedossa olevat veneenlaskuiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rantarakentaminen on kielletty.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.

Alueen indeksi	W-25
Alueen nimi	Kalliojärvi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyksalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	Kalliojärvi on kirkasvetinen ja karu järvi. Järveä ympäröi metsä ja kalliot. Länsirannalla on Lapakiston luonnonsuojelualue. Kalliojärven rannoilla on vapaa-ajanasutusta ranta-asemakaavoitetuilla alueilla, tiheintä rakentaminen on Kumianhaaran itärannalla.
Rantaviiva (km)	9,0
Pinta-ala (ha)	60
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	3,0
Keskivedenkorkeus (N2000)	114,44 (korkeusjärjestelmä?)
Keskisyvyys (m)	-
Suurin syvyys (m)	8

Alueen indeksi	W-25
Alueen nimi	Kalliojärvi

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	x
Vedenlaatu / ekologinen tila	x
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	
Luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokat 1, 4). Alueella on luonnonsuojelualue.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	Vesiliikenteessä aluksen kulku moottorivoimaa käyttäen kielletty.
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	Ranta-alueet on ranta-asemakaavoitettu lukuunottamatta länsirannan Lapakiston luonnonsuojelualueita.
Tiedossa olevat veneenlaskuluiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rannalle näkyvän rakentamisen tulee sopeutua rantamaisemaan.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.

Alueen indeksi	W-26
Alueen nimi	Kilpanen

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	Kilpanen on pienehkö matala, osin umpeen kasvanut järvi. Järven eteläosassa olevat majavan patorakennelmat ovat muuttaneet järven luonnetta: järven länsi- ja eteläosassa on runsaasti veden riuduttamaa, pystyyn kuollutta puustoa, lähinnä nuorta koivua ja kuusta. Vesialuetta reunustaa sara- ja ruokoluhta, erikokoisia liejuisia allikoita on paljon. Kasvilajistoon kuuluvat mm. pullosara, jouhisara, vehka, ulpukka ja lamparevesikuusi.
Rantaviiva (km)	1,0
Pinta-ala (ha)	3,1
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	3,5
Keskivedenkorkeus (N2000)	
Keskisyvyys (m)	
Suurin syvyys (m)	

Alueen indeksi	W-26
Alueen nimi	Kilpanen

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	x
Vedenlaatu / ekologinen tila	x
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	
Luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 2).
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	
Tiedossa olevat veneenlaskuiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rantarakentaminen on kielletty.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.

Alueen indeksi	W-27
Alueen nimi	Kakarlammi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	Metsälampi, jonka vedenlaadusta ei ole tietoa. Rannoilla ei ole rakennuksia.
Rantaviiva (km)	0,9
Pinta-ala (ha)	3,0
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	0,4
Keskivedenkorkeus (N2000)	
Keskisyvyys (m)	
Suurin syvyys (m)	

Alueen indeksi	W-27
Alueen nimi	Kakarlammi

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	x
Vedenlaatu / ekologinen tila	x
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	
Luontoarvot	
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	
Tiedossa olevat veneenlaskuiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rantarakentaminen on kielletty.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Luontoarvot	

Alueen indeksi	W-28
Alueen nimi	Tervalammi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	Metsälampi, jonka vedenlaadusta ei ole tietoa. Vastakkaisilla ranta-alueilla sauna vapaa-ajanasunto.
Rantaviiva (km)	1,0
Pinta-ala (ha)	3,3
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	
Keskivedenkorkeus (N2000)	
Keskisyvyys (m)	
Suurin syvyys (m)	

Alueen indeksi	W-28
Alueen nimi	Tervalammi

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	x
Vedenlaatu / ekologinen tila	x
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	
Luontoarvot	
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	
Tiedossa olevat veneenlaskuluiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rannalle näkyvän rakentamisen tulee sopeutua rantamaisemaan.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Luontoarvot	

Alueen indeksi	W-29
Alueen nimi	Kangaslammi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	Pieni metsälampi, jonka veden laadusta niukasti tietoa. Lammen itärannalla on Caravan yhdistyksen leirintäalue.
Rantaviiva (km)	0,6
Pinta-ala (ha)	1,4
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	
Keskivedenkorkeus (N2000)	
Keskisyvyys (m)	
Suurin syvyys (m)	

Alueen indeksi	W-29
Alueen nimi	Kangaslammi

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	x
Vedenlaatu / ekologinen tila	x
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	
Luontoarvot	
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	
Tiedossa olevat veneenlaskuluiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rannalle näkyvän rakentamisen tulee sopeutua rantamaisemaan.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Luontoarvot	

Alueen indeksi	W-30
Alueen nimi	Hirvilammi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	<p>Hirvilammen - Nimettömän alue on maakuntakaavan suojelukohde. Alueen lammet ovat LUMO-kohteita. Alueella on myös vanhaa, yli 120 vuoden ikäistä metsää. Hirvilammen osa-alueella on kolme ulpukkatyyppin humuslampea Hirvilammi, Nimetön ja Silmälammi. Kaikkien lampien pohja on mutaa ja rannat suota. Lammet kuuluvat luontotyyppiin suolammet (NT/VU). Nimettömän rannalla on noin 0,15 hehtaaria luonnontilaista rantasuota, joka sisältää rimpinevaa (LC/EN) ja lyhytkorsinevaa (NT/VU). Luontotyyppien luonnontila ja edustavuus ovat tyydyttävää tasoa. Luonnontilaa heikentää lampia ympäröivien suoalueiden ojitukset.</p>
Rantaviiva (km)	0,5
Pinta-ala (ha)	1,0
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	
Keskivedenkorkeus (N2000)	
Keskisyvyys (m)	
Suurin syvyys (m)	

Alueen indeksi	W-30
Alueen nimi	Hirvilampi

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	x
Vedenlaatu / ekologinen tila	x
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	
Luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 1).
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	
Tiedossa olevat veneenlaskuiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rantarakentaminen on kielletty.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.

Alueen indeksi	W/SL-31
Alueen nimi	Ventus

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	Metsälampi, jonka vedenlaadusta ei ole tietoa. Rannoilla ei ole rakennuksia.
Rantaviiva (km)	1,2
Pinta-ala (ha)	3,8
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	0,3
Keskivedenkorkeus (N2000)	
Keskisyvyys (m)	
Suurin syvyys (m)	

Alueen indeksi	W/SL-31
Alueen nimi	Ventus

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	x
Vedenlaatu / ekologinen tila	x
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	
Luontoarvot	
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	Ranta-asemakaava-alueella
Tiedossa olevat veneenlaskuluiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rantarakentaminen on kielletty.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Luontoarvot	

Alueen indeksi	W-32
Alueen nimi	Kuorelammi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	Metsälampi, jonka vedenlaadusta ei ole tietoa. Rannoilla ei ole rakennuksia.
Rantaviiva (km)	9,2
Pinta-ala (ha)	1,8
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	0,9
Keskivedenkorkeus (N2000)	
Keskisyvyys (m)	
Suurin syvyys (m)	

Alueen indeksi	W-32
Alueen nimi	Kuorelammi

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	x
Vedenlaatu / ekologinen tila	x
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	
Luontoarvot	
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	Ranta-asemakaava-alueella
Tiedossa olevat veneenlaskuluiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rantarakentaminen on kielletty.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Luontoarvot	

Alueen indeksi	W-33
Alueen nimi	Kalkkunen

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	Pienen järven vedenlaadusta ei ole tietoa. Ranta-alueella on vapaa-ajanasutusta.
Rantaviiva (km)	1,6
Pinta-ala (ha)	9,7
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	0,3
Keskivedenkorkeus (N2000)	
Keskisyvyys (m)	
Suurin syvyys (m)	

Alueen indeksi	W-33
Alueen nimi	Kalkkunen

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	x
Vedenlaatu / ekologinen tila	x
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	
Luontoarvot	
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	
Tiedossa olevat veneenlaskuluiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rannalle näkyvän rakentamisen tulee sopeutua rantamaisemaan.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Luontoarvot	

Alueen indeksi	W-34
Alueen nimi	Valkeajärvi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	Pieni karu järvi, jonka alusvesi on loppukesällä ja -talvella hapetonta. Ajoittain esiintyy sinileväkukintoja. Ranta-alueella on vapaa-ajanasutusta.
Rantaviiva (km)	1,4
Pinta-ala (ha)	11
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	0,2
Keskivedenkorkeus (N2000)	
Keskisyvyys (m)	
Suurin syvyys (m)	12

Alueen indeksi	W-34
Alueen nimi	Valkeajärvi

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	x
Vedenlaatu / ekologinen tila	x
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	
Luontoarvot	
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	
Tiedossa olevat veneenlaskuluiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rannalle näkyvän rakentamisen tulee sopeutua rantamaisemaan.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Luontoarvot	

Alueen indeksi	W-35
Alueen nimi	Nahila

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	Pienen järven vedenlaadusta ei ole tietoa. Sijaitsee Lahden ja Asikkalan alueilla. Ranta-alueella on vapaa-ajanasutusta.
Rantaviiva (km)	2,4
Pinta-ala (ha)	27
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	
Keskivedenkorkeus (N2000)	
Keskisyvyys (m)	
Suurin syvyys (m)	

Alueen indeksi	W-35
Alueen nimi	Nahila

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	x
Vedenlaatu / ekologinen tila	x
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	
Luontoarvot	
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	
Tiedossa olevat veneenlaskuluiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rannalle näkyvän rakentamisen tulee sopeutua rantamaisemaan.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Luontoarvot	

Alueen indeksi	W-36
Alueen nimi	Evattu

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	Evattu on matala ja rehevä järvi. Järven valuma-alueella on runsaasti maataloutta.
Rantaviiva (km)	3,6
Pinta-ala (ha)	24
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	17
Keskivedenkorkeus (N2000)	
Keskisyvyys (m)	
Suurin syvyys (m)	3

Alueen indeksi	W-36
Alueen nimi	Evattu

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	x
Vedenlaatu / ekologinen tila	x
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	
Luontoarvot	
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	Alueella on kulttuurihistoriallisia arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY). Ranta-alueilla on useita muinaismuistokohteita.
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	Itärannalla ranta-asemakaava.
Tiedossa olevat veneenlaskuiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rannalle näkyvän rakentamisen tulee sopeutua rantamaisemaan.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
Luontoarvot	

Alueen indeksi	W-37
Alueen nimi	Alanen

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	Alanen on pieni rehevä järvi. Järvi kärsii ajoittaisista happivajeista. Järven ympärillä on runsaasti vakituista ja vapaa-ajanasutusta.
Rantaviiva (km)	4,0
Pinta-ala (ha)	75
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	4,7
Keskivedenkorkeus (N2000)	109,44 (korkeusjärjestelmä?)
Keskisyvyys (m)	-
Suurin syvyys (m)	7

Alueen indeksi	W-37
Alueen nimi	Alanen

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	x
Vedenlaatu / ekologinen tila	x
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	
Luontoarvot	
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	Pohjoisrannan ranta-asemakaava kattaa noin puolet järven rantaviivasta.
Tiedossa olevat veneenlaskuiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rannalle näkyvän rakentamisen tulee sopeutua rantamaisemaan.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Luontoarvot	

Alueen indeksi	W-38
Alueen nimi	Nassari

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	Pienen järven vedenlaadusta ei ole tietoa. Vapaa-ajanasutusta on pääasiassa itä-koillisrannalla.
Rantaviiva (km)	1,4
Pinta-ala (ha)	8,0
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	1,3
Keskivedenkorkeus (N2000)	
Keskisyvyys (m)	
Suurin syvyys (m)	

Alueen indeksi	W-38
Alueen nimi	Nassari

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	x
Vedenlaatu / ekologinen tila	x
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	
Luontoarvot	
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	
Tiedossa olevat veneenlaskuluiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rannalle näkyvän rakentamisen tulee sopeutua rantamaisemaan.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Luontoarvot	

Alueen indeksi	W-39
Alueen nimi	Kivijärvi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyksalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	<p>Lahden ja Hollolan rajalla sijaitseva Kivijärvi on pieni humusjärvi. Järven lähivaluma-alueen maaperä on lähinnä kalliomaata sekä hiekkamoreenia. Lähivaluma-alueella on melko runsaasti peltoja. Kivijärven vakituinen asutus on painottunut järven pohjoisosiin. Järven rannoilla on runsaasti loma-asutusta, mutta paikoitellen järvi on erämainen. Järven eteläosassa sijaitsee luonnonsuojelualueita. Kivijärven ekologinen tila on tyydyttävä. Leväpitoisuus kuvastaa rehevää järveä. Kivijärven veden näkösyvyys on viime vuosina vaihdellut välillä 1-2,5 m keskiarvon ollessa hieman alle 2 m. Kivijärvellä on jonkin verran vapaa-ajankalastusta melko heikosta saavutettavuudesta huolimatta.</p>
Rantaviiva (km)	18
Pinta-ala (ha)	220
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	68
Keskivedenkorkeus (N2000)	+100,04
Keskisyvyys (m)	4,0
Suurin syvyys (m)	11

Alueen indeksi	W-39
Alueen nimi	Kivijärvi

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	Ph (Pienet humusjärvet)
Vedenlaatu / ekologinen tila	Tyydyttävä
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun. (vaatii toimenpiteitä)
Luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 4). Alueella on luonnonsuojelualueita.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	Alueella on kulttuurihistoriallisia arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY, LaRY). Ranta-alueella on muinaismuistokohde.
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	Vesiliikenteessä nopeusrajoitus 10 km/h.
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	Yli puolet järven ranta-alueesta on ranta-asemakaavoitettu.
Tiedossa olevat veneenlaskuiskat	Ei veneenlaskuiskaa.

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rannalle näkyvän rakentamisen tulee sopeutua rantamaisemaan.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
Luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.

Alueen indeksi	W-40
Alueen nimi	Isolammi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	Lammen vedenlaadusta ei ole tietoa. Lampi ja lammen ympäristö on ranta-asemakaavoitettu vapaa-ajanasunnoille. Rantatonteista osa on rakennettuja.
Rantaviiva (km)	0,9
Pinta-ala (ha)	3,5
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	0,5
Keskivedenkorkeus (N2000)	
Keskisyvyys (m)	
Suurin syvyys (m)	

Alueen indeksi	W-40
Alueen nimi	Isolammi

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	x
Vedenlaatu / ekologinen tila	x
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	
Luontoarvot	
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	Ranta-asemakaava
Tiedossa olevat veneenlaskuluiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rannalle näkyvän rakentamisen tulee sopeutua rantamaisemaan.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Luontoarvot	

Alueen indeksi	W-41
Alueen nimi	Oksjärvi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	<p>Nastolan pohjoisosassa metsävaltaisella alueella sijaitsevan Oksjärvi on pyöreähkö pieni humusjärvi. Oksjärven valuma-alueesta suurin osa on metsämaata. Oksjärveen laskee useita oja, joista suurimmat ovat Korvenoja ja Kihloja. Oksjärvestä vedet laskevat Seestaanjokeen ja edelleen Luhtaanjokea Salajärveen ja Ruuhijärveen. Oksjärven valuma-alueen maaperä on valtaosin kalliomaata ja karkealajitteisia maalajeja, joiden seassa vuorottelevat hienojakoisemmat maalajit. Turvemaata on lähinnä Kurensuon suunnalla. Maatalouskäytössä valuma-alueesta on noin 12 %. Oksjärven rannoilla on loma-asutusta.</p> <p>Oksjärven ekologinen tila on hyvä. Levämäärän perusteella järvi on lievästi rehevä. Oksjärven veden näkösvyyden keskiarvo on ollut viimevuosina talvisin 1,4 m ja kesäisin 2,1 m.</p>
Rantaviiva (km)	11
Pinta-ala (ha)	248
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	27
Keskivedenkorkeus (N2000)	+88,74
Keskisyvyys (m)	6,0
Suurin syvyys (m)	14

Alueen indeksi	W-41
Alueen nimi	Oksjärvi

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	Ph (Pienet humusjärvet)
Vedenlaatu / ekologinen tila	Hyvä
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	
Luontoarvot	
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	Ranta-alueella on muinaismuistokohde.
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	Vesiliikenteessä nopeusrajoitus 10 km/h.
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	Etelärannalla kaksi ranta-asemakaava-aluetta.
Tiedossa olevat veneenlaskuiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rannalle näkyvän rakentamisen tulee sopeutua rantamaisemaan.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Luontoarvot	

Alueen indeksi	W-42
Alueen nimi	Luhtlammi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	Lammen vedenlaadusta ei ole tietoa. Itärannalla on vapaa-ajanasutusta. Lampi ympäristöineen on ranta- asemakaavoitettu.
Rantaviiva (km)	1,5
Pinta-ala (ha)	11
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	0,4
Keskivedenkorkeus (N2000)	
Keskisyvyys (m)	
Suurin syvyys (m)	

Alueen indeksi	W-42
Alueen nimi	Luhtlammi

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	x
Vedenlaatu / ekologinen tila	x
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	
Luontoarvot	
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	Ranta-asemakaava-alueella
Tiedossa olevat veneenlaskuluiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rannalle näkyvän rakentamisen tulee sopeutua rantamaisemaan.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Luontoarvot	

Alueen indeksi	W-43
Alueen nimi	Vähä-Kalaton

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	Metsälampi, jonka vedenlaadusta ei ole tietoa. Rannoilla ei ole rakennuksia. Ranta-asemakaavassa M-alueita.
Rantaviiva (km)	0,8
Pinta-ala (ha)	4,2
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	0,2
Keskivedenkorkeus (N2000)	
Keskisyvyys (m)	
Suurin syvyys (m)	

Alueen indeksi	W-43
Alueen nimi	Vähä-Kalaton

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	x
Vedenlaatu / ekologinen tila	x
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	
Luontoarvot	
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	Ranta-asemakaava-alueella
Tiedossa olevat veneenlaskuluiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rantarakentaminen on kielletty.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Luontoarvot	

Alueen indeksi	W-44
Alueen nimi	Iso-Kalaton

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	Metsälampi, jonka vedenlaadusta ei ole tietoa. Rannoilla ei ole rakennuksia.
Rantaviiva (km)	0,8
Pinta-ala (ha)	3,9
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	
Keskivedenkorkeus (N2000)	
Keskisyvyys (m)	
Suurin syvyys (m)	

Alueen indeksi	W-44
Alueen nimi	Iso-Kalaton

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	x
Vedenlaatu / ekologinen tila	x
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	
Luontoarvot	
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	
Tiedossa olevat veneenlaskuiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rantarakentaminen on kielletty.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Luontoarvot	

Alueen indeksi	W-45
Alueen nimi	Hessu

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	Metsälampi, jonka vedenlaadusta ei ole tietoa. Rannoilla ei ole rakennuksia.
Rantaviiva (km)	1,3
Pinta-ala (ha)	4,8
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	
Keskivedenkorkeus (N2000)	
Keskisyvyys (m)	
Suurin syvyys (m)	

Alueen indeksi	W-45
Alueen nimi	Hessu

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	x
Vedenlaatu / ekologinen tila	x
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	
Luontoarvot	
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	
Tiedossa olevat veneenlaskuluiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rantarakentaminen on kielletty.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Luontoarvot	

Alueen indeksi	W-46
Alueen nimi	Silmälampi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	Metsälampi, jonka vedenlaadusta ei ole tietoa. Rannoilla ei ole rakennuksia.
Rantaviiva (km)	0,5
Pinta-ala (ha)	1,8
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	
Keskivedenkorkeus (N2000)	
Keskisyvyys (m)	
Suurin syvyys (m)	

Alueen indeksi	W-46
Alueen nimi	Silmälammi

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	x
Vedenlaatu / ekologinen tila	x
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	
Luontoarvot	
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	
Tiedossa olevat veneenlaskuiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rantarakentaminen on kielletty.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Luontoarvot	

Alueen indeksi	W-47
Alueen nimi	Löytylammi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	Metsälampi, jonka vedenlaadusta ei ole tietoa. Rannoilla ei ole rakennuksia.
Rantaviiva (km)	0,6
Pinta-ala (ha)	1,8
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	0,2
Keskivedenkorkeus (N2000)	
Keskisyvyys (m)	
Suurin syvyys (m)	

Alueen indeksi	W-47
Alueen nimi	Löyttylammi

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	x
Vedenlaatu / ekologinen tila	x
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	
Luontoarvot	
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	
Tiedossa olevat veneenlaskuiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rantarakentaminen on kielletty.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Luontoarvot	

Alueen indeksi	W-48
Alueen nimi	Särkijärvi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	Järven vedenlaadusta ei ole tietoa. Rannoilla on vapaa-ajanasutusta. Järven itärannan alue on ranta- asemakaavoitettu.
Rantaviiva (km)	4,2
Pinta-ala (ha)	34
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	1,9
Keskivedenkorkeus (N2000)	
Keskisyvyys (m)	
Suurin syvyys (m)	

Alueen indeksi	W-48
Alueen nimi	Särkijärvi

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	x
Vedenlaatu / ekologinen tila	x
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	
Luontoarvot	
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	Ranta-asemakaava-alueella
Tiedossa olevat veneenlaskuluiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rannalle näkyvän rakentamisen tulee sopeutua rantamaisemaan.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Luontoarvot	

Alueen indeksi	W-49
Alueen nimi	Salajärvi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	<p>Salajärvi on Nastolan järvialueen suurimpia järviä. Salajärvi on Ruuhijärven kanssa lähes samassa pinnantasossa oleva varsin suuri, mutta keskisyvyydeltään matala järvi. Järvellä on 30 km rantaviivaa. Järven vedenpintaa on laskettu yli metri maatalousmaiden kuivattamiseksi. Järveä ei säännöstellä ja vedenkorkeuden vaihteluväli on suuri. Erityisesti loppukesän matalat vedenkorkeudet on koettu ongelmalliseksi virkistyskäytön kannalta. Järvellä on käynnissä vedenpinnan nostohanke. Salajärven lähivaluma-alueen maaperä on suurelta osin kalliomaata, mutta ympärillä on myös runsaasti pienialaisia savimaita. Järven lähivaluma-alueella on runsaasti maataloutta. Salajärven tuntumassa on melko paljon vakituista asutusta. Järven rannoilla sekä saarissa on runsaasti loma-asutusta. Hyvän kalaston ja runsaan loma-asutuksen vuoksi vapaa-ajankalastusta on paljon. Salajärven ekologinen tila on tyydyttävä. Pintaveden kokonaisfosforipitoisuus on lievästi rehevän ja rehevän järven rajalla. Salajärven näkösyvyys on ollut kesäaikaan keskimäärin 2,1 m ja talvella 2,7 m.</p>
Rantaviiva (km)	30
Pinta-ala (ha)	809
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	246
Keskivedenkorkeus (N2000)	+86,24
Keskisyvyys (m)	3,7
Suurin syvyys (m)	14

Alueen indeksi	W-49
Alueen nimi	Salajärvi

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	Vh (Pienet ja keskikokoiset vähähumuksiset järvet)
Vedenlaatu / ekologinen tila	Tyydyttävä
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 2). Alueella on luonnonsuojelue.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	Alueella on kulttuurihistoriallisia arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY, LaRY). Salajärven ranta-alueilla on useita muinaismuistokohteita.
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	Vesiliikenteessä nopeusrajoitus 10 km/h.
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	Salajärven itärannalla erillisiä ranta-asemakaava-alueita
Tiedossa olevat veneenlaskuiskat	Osakaskunnan veneenlaskuiska Salajoessa.

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rannalle näkyvän rakentamisen tulee sopeutua rantamaisemaan.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
Luontoarvot	

Alueen indeksi	W-50
Alueen nimi	Pömpänlammi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	Metsälampi, jonka vedenlaadusta ei ole tietoa. Ranta-alueella on muutama vapaa-ajanasunto.
Rantaviiva (km)	1,1
Pinta-ala (ha)	5,5
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	
Keskivedenkorkeus (N2000)	
Keskisyvyys (m)	
Suurin syvyys (m)	

Alueen indeksi	W-50
Alueen nimi	Pömpänlammi

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	x
Vedenlaatu / ekologinen tila	x
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	
Luontoarvot	
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	
Tiedossa olevat veneenlaskuluiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rannalle näkyvän rakentamisen tulee sopeutua rantamaisemaan.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Luontoarvot	

Alueen indeksi	W-51
Alueen nimi	Turranlammi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	Metsälampi, jonka vedenlaadusta ei ole tietoa. Sijaitsee asemakaavoitetulla ulkoilualueella.
Rantaviiva (km)	1,0
Pinta-ala (ha)	6,1
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	
Keskivedenkorkeus (N2000)	
Keskisyvyys (m)	
Suurin syvyys (m)	

Alueen indeksi	W-51
Alueen nimi	Turranlammi

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	x
Vedenlaatu / ekologinen tila	x
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	
Luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 2).
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	Asemakaavan VU-alueella
Tiedossa olevat veneenlaskuiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rantarakentaminen on kielletty.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Luontoarvot	

Alueen indeksi	W-52
Alueen nimi	Sylvöjärvi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	<p>Nastolan itäosassa sijaitseva pitkulainen Sylvöjärvi on matala humusjärvi. Sylvöjärveä kiertää laajalti tiheät ruovikot ja kaislikot. Sylvöjärven valuma-alue on peräti 342 km², sillä järven pohjoisosaan laskevat Immilänjoen kautta koko Nastolan järvialueen vedet sekä lisäksi Halkokorvenjoen valuma-alue. Suurimpien tulouomien lisäksi myös järven lasku-uoma sijaitsee järven pohjoisosassa, josta vedet laskevat Arrajokea pitkin Arrajärveen ja edelleen Kymijokeen. Sylvöjärven laskennallinen viipymä on vain 14 vrk, mutta veden vaihtuminen järven pussimaisessa eteläosassa on pohjoisosa hitaampaa. Sylvöjärven lähivaluma-alueella on runsaasti savimaita, joille on keskittynyt maataloutta. Järven ympärillä on myös vakituista asutusta ja loma-asutusta.</p> <p>Sylvöjärven ekologinen tila on määritelty tyydyttäväksi. Leväpitoisuuden perusteella järvi on rehevä tai erittäin rehevä. Sylvöjärven näkösyvyys on kesäaikaan ollut viime vuosina keskimäärin 1,3 m. Talvella vesi on ollut hieman kirkkaampaa. Sylvöjärven vedenpinnankorkeus noudattaa Arrajärven vedenkorkeutta tulvahuippuja lukuun ottamatta. Säännöstelyllä vakaana pidetty Arrajärven vedenkorkeus näkyy myös Sylvöjärven vedenkorkeuksissa. Sylvöjärven kalasto on vapaa-ajankalastuksen näkökulmasta hyvä. Järven eteläpäässä on luonnonsuojelualue ja laaja vesiensuojelukoisteikko.</p>
Rantaviiva (km)	11
Pinta-ala (ha)	218
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	342
Keskivedenkorkeus (N2000)	+74,63
Keskisyvyys (m)	1,8
Suurin syvyys (m)	5

Alueen indeksi	W-52
Alueen nimi	Sylvöjärvi

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	Mh (Matalat humusjärvet)
Vedenlaatu / ekologinen tila	Tyydyttävä
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (luonnonsuojelualue LUMO: luokat 2, 4). Paikoitellen esiintyy luontodirektiivillä suojeltua lajistoa. Alueella on luonnonsuojelualue.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	Alueella on kulttuurihistoriallisia arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY, LaRY, MARY). Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta. Sylvöjärven ranta-alueilla on muinaismuistokohteita.
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	
Uimarannat / vesiliikunta	Virkistysranta.
Muuta huomioitavaa	Luoteisrannalla 2 ranta-asemakaavaa. Uimaranta-alueen lähellä matonpesupaikka.
Tiedossa olevat veneenlaskuluiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rannalle näkyvän rakentamisen tulee sopeutua rantamaisemaan.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.

Alueen indeksi	W-53
Alueen nimi	Ruuhijärvi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	<p>Ruuhijärvi on Salajärven kanssa lähes samassa pinnantasossa oleva varsin suuri, mutta keskisyvyydeltään matala järvi. Järven vedenpintaa on laskettu yli metri maatalousmaiden kuivattamiseksi. Järveä ei säännöstellä ja vedenkorkeuden vaihteluväli on suuri. Erityisesti loppukesän matalat vedenkorkeudet on koettu ongelmalliseksi virkistyskäytön kannalta. Järvellä on käynnissä vedenpinnan nostohanke. Ruuhijärven lähivaluma-alueella on runsaasti kalliomaata, mutta myös hienompia maalajeja varsinkin järven pohjoisosassa. Maataloutta on runsaasti etenkin pohjoisosan savi- ja hietamailla. Myös haja-asutus on runsaampaa järven pohjoispuolella, jossa sijaitsee Ruuhijärven kylä. Rannoilla on runsaasti loma-asutusta. Vapaa-ajankalastus on runsasta osittain runsaan vapaa-ajanasutuksen vuoksi.</p> <p>Ruuhijärven ekologinen tila on tyydyttävä. Ruuhijärven ravinne- ja levämäärät ilmentävät keskirehevää tilaa. Ruuhijärven näkösyvyyden 2010-luvun keskiarvo on talvikaudelle 2,5 m ja kesäkaudelle 2,3 m.</p>
Rantaviiva (km)	26
Pinta-ala (ha)	573
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	285
Keskivedenkorkeus (N2000)	+86,24
Keskisyvyys (m)	5,6
Suurin syvyys (m)	19

Alueen indeksi	W-53
Alueen nimi	Ruuhijärvi

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	Vh (Pienet ja keskikokoiset vähähumuksiset järvet)
Vedenlaatu / ekologinen tila	Tyydyttävä
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Luontoarvot	
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	Alueella on kulttuurihistoriallisia arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY, MARY). Alue on osa maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta. Ruuhijärven ranta-alueilla on useita muinaismuistokohteita.
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	Vesiliikenteessä nopeusrajoitus 10 km/h.
Uimarannat / vesiliikunta	Virkistysranta
Muuta huomioitavaa	Isoniemi ja länsirannan alueita ranta-asemakaavoitettu.
Tiedossa olevat veneenlaskuiskat	Osakaskunnan veneenlaskuiska Salajoessa.

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rannalle näkyvän rakentamisen tulee sopeutua rantamaisemaan.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
Luontoarvot	

Alueen indeksi	W-54
Alueen nimi	Ukonlammi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

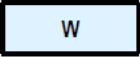
NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	Suoalueella sijaitseva lampi, jonka vedenlaadusta ei ole tietoa. Ranta-alueella on yksi rakennuspaikka.
Rantaviiva (km)	1,1
Pinta-ala (ha)	7,7
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	
Keskivedenkorkeus (N2000)	
Keskisyvyys (m)	
Suurin syvyys (m)	

Alueen indeksi	W-54
Alueen nimi	Ukonlammi

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	x
Vedenlaatu / ekologinen tila	x
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	
Luontoarvot	
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	
Tiedossa olevat veneenlaskuluiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rantarakentaminen on kielletty.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Luontoarvot	

Alueen indeksi	W-55
Alueen nimi	Arrajärvi

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	<p>litin ja Lahden rajalla sijaitseva Arrajärvi on varsin suuri ja matala järvi. Arrajärveen laskevat Arrajoen kautta koko Nastolan järvialueen vedet. Arrajärven pohjoisosa on suorassa yhteydessä Kymijokeen. Arrajärvellä on merkittävää maisema- ja virkistyskäyttöarvoa alueen asukkaille ja mökkiläisille ja se on suosittu vapaa-ajankalastuskohde. Rannoilla on runsaasti vakituista ja loma-asutusta. Järvellä kalastaa säännöllisesti arviolta jopa 250 henkilöä vuodessa. Arrajärven lähivaluma-alueella on runsaasti maataloutta. Arrajärvellä on kalliojyrkänkeitä ja muinaisjäännöksiä sisältäviä luonnonsuojelualueita sekä linnustoltaan arvokkaita reheviä lahtia. Arrajärvi on vuonna 1950 toimintansa aloittaneen Mankalan voimalaitoksen säännöstelyn piirissä. Nykyisellä säännöstelyllä Arrajärven vedenpinta pidetään hyvin vakaana, eikä vesistöjen luonnollista vuodenaikaista vedenkorkeuden vaihtelua kevättulvineen esiinny. Tämä on edesauttanut rantojen käyttöä, mutta samalla edistänyt matalien lahtialueiden umpeenkasvua. Näkösyvyys on Arrajärvessä ollut kesäaikaan keskimäärin 1 m ja talviaikaan 2 m. Arrajärven ekologinen tila on tyydyttävä. Pääaltaalla pintaveden kokonaisfosforipitoisuudet ovat kesäaikaan enimmäkseen rehevällä tasolla, mutta ajoittain erittäin rehevällä tasolla.</p>
Rantaviiva (km)	44
Pinta-ala (ha)	991
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	402
Keskivedenkorkeus (N2000)	+74,33
Keskisyvyys (m)	2,9
Suurin syvyys (m)	9

Alueen indeksi	W-55
Alueen nimi	Arrajärvi

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	Kh (Keskikokoiset humusjärvet)
Vedenlaatu / ekologinen tila	Tyydyttävä
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Luontoarvot	Alueella on arvokkaita luontokohteita (LUMO: luokka 4). Paikoitellen esiintyy luontodirektiivillä suojeltua lajistoa sekä arvokkaita linnustoalueita. Ranta-alueilla on rauhoitettuja luonnonsuojelualueita.
Lintualue	Tärkeä lintualue.
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	Alueella on kulttuurihistoriallisia arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY, MARY). Arrajärven ranta-alueilla on useita muinaismuistokohteita.
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	Kilpisaaren ja Kiviniemen alueilla ranta-asemakaavoja. Rannalla seurakunnan leirikeskus.
Tiedossa olevat veneenlaskuiskat	

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rannalle näkyvän rakentamisen tulee sopeutua rantamaisemaan.
Lintualue	Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon paikan merkitys linnustolle.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot. Suunniteltaessa ja rakennettaessa muinaismuistokohteiden läheisyydessä, tulee olla yhteydessä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon.
Luontoarvot	Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan luonnon monimuotoisuutta.

Alueen indeksi	W-56
Alueen nimi	Salajoki

YLEISMÄÄRÄYKSET	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärisä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
KAAVAMÄÄRÄYS	VESIALUE.
W	

NYKYTILAN KUVAUS	
Kuvaus	Seestaanjoki-Arrajoki-vesimuodostumaan kuuluvan Salajoen ekologinen tila on hyvä. Salajoki virtaa Salajärvestä Ruuhijärveen, mutta järvet ovat lähes samassa tasossa. Joki on veneilykelpoinen. Joessa on runsas vesikasvillisuus.
Rantaviiva (km)	2,8
Pinta-ala (ha)	3,5
Valuma-alueen pinta-ala (km ²)	248
Keskivedenkorkeus (N2000)	
Keskisyvyys (m)	
Suurin syvyys (m)	

Alueen indeksi	W-56
Alueen nimi	Salajoki

NYKYTILAN KUVAUS	
Järvityyppi	Kk (Keskisuuret kangasmaiden joet)
Vedenlaatu / ekologinen tila	hyvä
Vesienhoidon tavoitteiden huomioiminen.	
Luontoarvot	
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot / maisema	
Vesiliikenne- / maastoliikennerajoitukset	
Uimarannat / vesiliikunta	
Muuta huomioitavaa	
Tiedossa olevat veneenlaskuiskat	Osakaskunnan veneenlaskuiska Salajoessa palvelee Sala- ja Ruuhijärven käyttäjiä.

SUUNNITTELUOHJE	
Valuma-alue maankäyttö	Valuma-alueen maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vesiensuojeluun.
Rantarakentaminen	Rannalle näkyvän rakentamisen tulee sopeutua rantamaisemaan.
Lintualue	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Luontoarvot	

LAHTI

Liikenteen pääverkon väyläkuvaukset ja suunnitteluohjeet

Lahden suunta -työ 2017-2020

Lahden yleiskaava 2030 (Y-203)
Yleiskaavaehdotus
TYLA 19.5.2020 / KH 25.5.2020
D/2509/10.02.02.00.04/2016



Väyläindeksi ja väylän nimi

- 
- 1 Vt 4 / Ohitustie, välillä Heinolan raja – Orimattilan raja
 - 2.1 Vt 12 / Hämeenlinnantie, välillä Messiläntie – Hollolankatu
 - 2.21 Vt 12 / Mannerheiminkatu, välillä Hollolankatu – Iso-Paavolankadun ramppi
 - 2.22 Vt 12 / Mannerheiminkatu, välillä Iso-Paavolankadun ramppi – Ohitustie (Vt 4)
 - 2.31 Vt 12 / Ohitustie (Vt 4) – Hiisiö, välillä Ohitustie (Vt 4) – Uusikylä
 - 2.32 Vt 12 / Ohitustie (Vt 4) – Hiisiö, Uusikylä – litin raja
 - 2.33 Rakentamaton tieyhteys, välillä Vt 12 – Kouvolaantie
 - 3.1 Vt 12 / Eteläinen kehätie, Hollolan raja – Ala-Okeroistentie
 - 3.2 Vt 12 / Eteläinen kehätie, Ala-Okeroistentie – Ohitustie / Vt 4
 - 4.11 Vt 24 / Vääksyntie, välillä Hollolan raja – Merrasjärvenkatu
 - 4.12 Vt 24 / Vääksyntie, välillä Merrasjärvenkatu – Savontie
 - 4.2 Vt 24 / Holman-Kymijärven maantie
 - 5.1 Mt 140 / Savontie, välillä Vääksyntie - Hollolan raja
 - 5.2 Mt 140 / Pyhantaantie, välillä Hollolan raja – Heinolan raja
 - 6.1 Mt 296 / Ala-Okeroistentie, välillä Hollolan raja – Eteläinen kehätie
 - 6.2 Mt 296 / Ala-Okeroistentie – Uusi Orimattilantie, välillä Eteläinen kehätie – Uudenmaankatu
 - 7 Mt 167 / Uusi Orimattilantie, välillä Ohitustie (Vt 4) – Orimattilan raja
 - 8.1 Mt 312 / Nastolantie – Villähteentie, välillä Vt 12 – Heinämaantie
 - 8.2 Mt 312 / Villähteentie – Kouvolaantie, välillä Heinämaantie – Kuivannontie
 - 8.3 Vt 12 poistuva osuus / Hedelmätie – Arolantie, välillä Kuivannontie – litin raja
 - 9.11 Aleksanterinkatu, välillä Vesijärvenkatu – Saimaankatu
 - 9.12 Aleksanterinkatu, välillä Saimaankatu – Karjalankatu
 - 9.21 Karjalankatu, välillä Aleksanterinkatu – Iso-Paavolankatu
 - 9.22 Karjalankatu, välillä Iso-Paavolankatu – Ahtialantie
 - 9.3 Viipurintie
 - 10.1 Ahtialantie, välillä Karjalankatu – Ilmarisentie
 - 10.2 Ahtialantie, Ilmarisentie – Vt 24 / Holman-Kymijärven maantie
 - 12.11 Helsingintie, välillä Ala-Okeroistentie – Hollolan raja
 - 12.12 Helsingintie, välillä Eteläinen rengastie – Ala-Okeroistentie
 - 12.13 Helsingintie, välillä Tapparakatu – Eteläinen Rengastie
 - 12.14 Helsingintie, välillä Mannerheiminkatu - Tapparakatu
 - 12.2 Hollolankatu
 - 12.31 Lahdenkatu, välillä Saimaankatu – Hollolankatu
 - 12.32 Lahdenkatu, välillä Heinlammintie – Saimaankatu
 - 12.33 Lahdenkatu, välillä Vääksyntie – Heinlammintie
 - 13 Hennalankatu
 - 14.1 Tapparakatu
 - 14.2 Saksalankatu
 - 14.3 Iso-Paavolankatu
 - 15.11 Saimaankatu, välillä Lahdenkatu – Aleksanterinkatu
 - 15.12 Saimaankatu, välillä Aleksanterinkatu – Vuoksenkatu
 - 15.2 Vuoksenkatu
 - 16.1 Uudenmaankatu – Mt 167, välillä Mannerheiminkatu – Saksalankatu
 - 16.2 Uudenmaankatu – Mt 167, välillä Saksalankatu – Apilakatu
 - 16.3 Uudenmaankatu – Mt 167, välillä Apilakatu – Ohitustie / Vt 4
 - 17.1 Vanhanradankatu, välillä Saksalankatu – Ohitustie (Vt 4)
 - 17.2 Vanhanradankatu – Kujalankatu, välillä Ohitustie (Vt 4) – Nastolantie



LAHTI

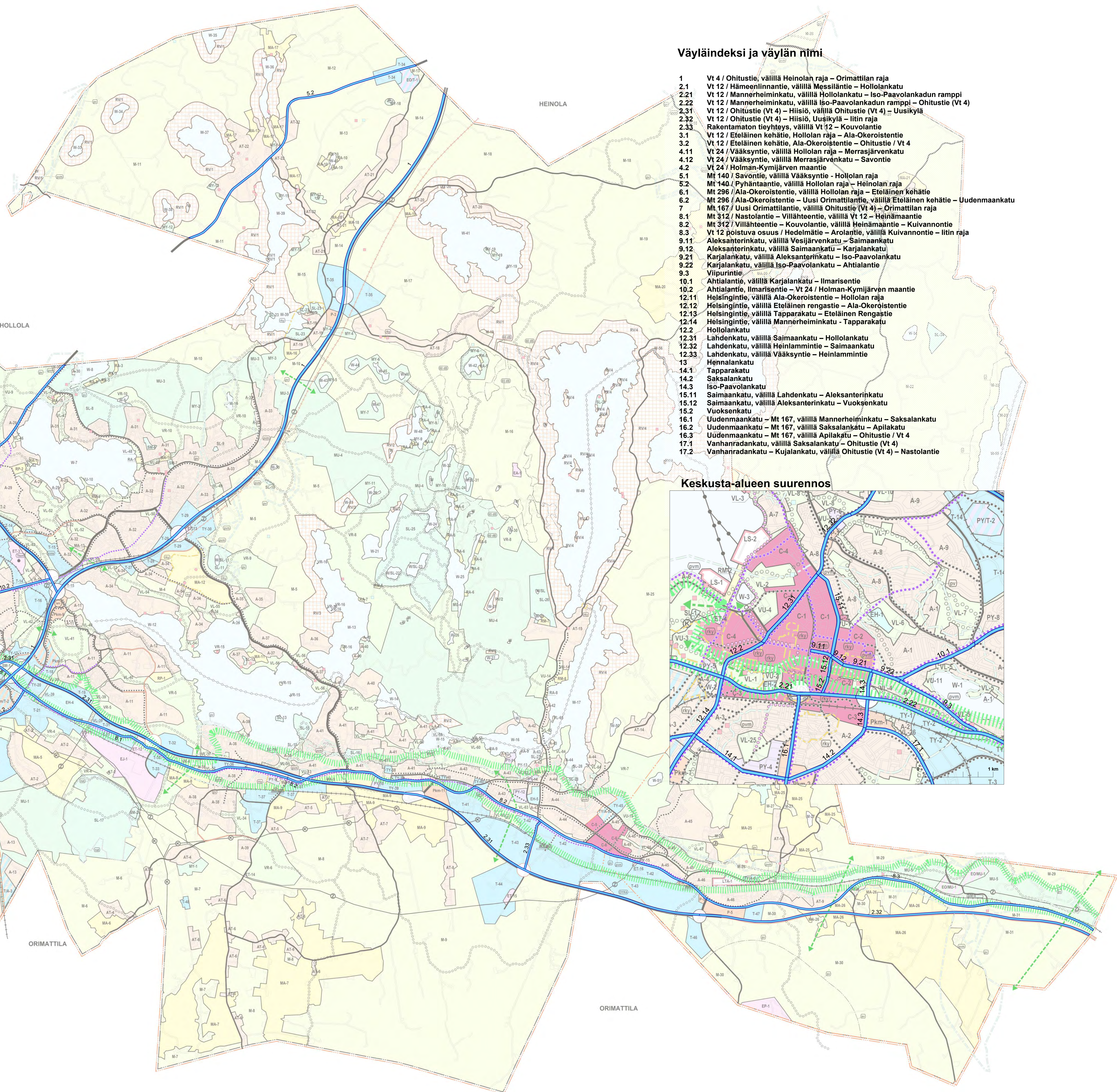
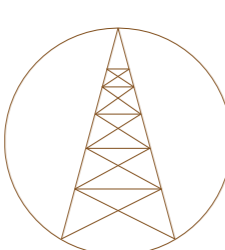
Lahden suunta -työ 2017 - 2020

Väyläkuvaukset 8.5.2020

YLEISKAAVA 2030

EHDOTUS

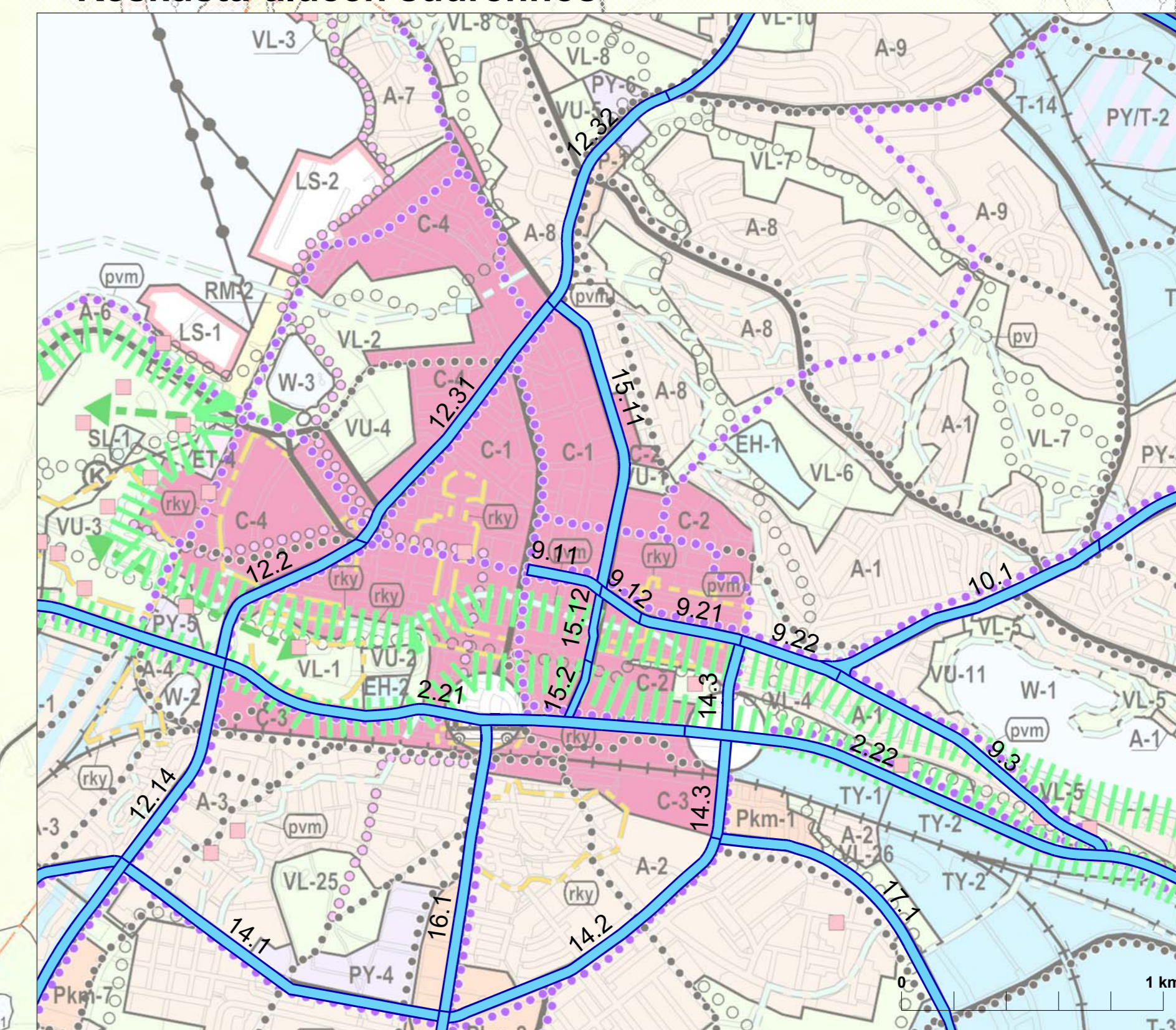
0 5 km





Väyläindeksi ja väylän nimi

- 1 Vt 4 / Ohitustie, välillä Heinolan raja – Orimattilan raja
- 2.1 Vt 12 / Hämeennantia, välillä Messiläntie – Hollolankatu
- 2.2 Vt 12 / Mannerheiminkatu, välillä Hollolankatu – Iso-Paavolankadun ramppi – Ohitustie (Vt 4)
- 2.21 Vt 12 / Ohitustie (Vt 4) – Hiisio, välillä Ohitustie (Vt 4) – Uusikylä
- 2.32 Vt 12 / Ohitustie (Vt 4) – Hiisio, Uusikylä – Iitin raja
- 2.33 Rakentamaton tieyhteys, välillä Vt 12 – Kouvolantie
- 3.1 Vt 12 / Eteläinen kehätie, Hollolan raja – Ala-Okerointentie
- 3.2 Vt 12 / Eteläinen kehätie, Ala-Okerointentie – Ohitustie / Vt 4
- 4.11 Vt 24 / Vääksyntie, välillä Hollolan raja – Merrasjärvenkatu
- 4.2 Vt 24 / Vääksyntie, välillä Merrasjärvenkatu – Savontie
- 4.2 Mt 140 / Holman-Kymijärven maantie
- 5.1 Mt 140 / Savontie, välillä Vääksyntie - Hollolan raja
- 5.2 Mt 140 / Pyhäntäentie, välillä Hollolan raja – Heinolan raja
- 6.1 Mt 296 / Ala-Okerointentie, välillä Hollolan raja – Eteläinen kehätie
- 6.2 Mt 296 / Ala-Okerointentie – Uusi Orimattilantie, välillä Eteläinen kehätie – Uudenmaankatu
- 7 Mt 167 / Uusi Orimattilantie, välillä Ohitustie (Vt 4) – Orimattilan raja
- 8.1 Mt 312 / Nastolantie – Villähteentie, välillä Vt 12 – Heinämaantie
- 8.2 Mt 312 / Villähteentie – Kouvolantie, välillä Heinämaantie – Kuivannontie
- 8.3 Vt 12 poistuva osuus / Heidalantie – Arolantie, välillä Kuivannontie – Iitin raja
- 9.11 Aleksanterinkatu, välillä Vesijärvenkatu – Saimaankatu
- 9.12 Aleksanterinkatu, välillä Saimaankatu – Karjalankatu
- 9.21 Karjalankatu, välillä Aleksanterinkatu – Iso-Paavolankatu
- 9.22 Karjalankatu, välillä Iso-Paavolankatu – Ahtialantie
- 9.3 Viipurintie
- 10.1 Ahtialantie, välillä Karjalankatu – Ilmarisentie
- 10.2 Ahtialantie, Ilmarisentie – Vt 24 / Holman-Kymijärven maantie
- 12.11 Helsingintie, välillä Ala-Okerointentie – Hollolan raja
- 12.12 Helsingintie, välillä Eteläinen rengastie – Ala-Okerointentie
- 12.13 Helsingintie, välillä Tapparakatu – Eteläinen Rengastie
- 12.14 Helsingintie, välillä Mannerheiminkatu - Tapparakatu
- 12.2 Hollolankatu
- 12.31 Lahdenkatu, välillä Saimaankatu – Hollolankatu
- 12.32 Lahdenkatu, välillä Heinälammintie – Saimaankatu
- 12.33 Lahdenkatu, välillä Vääksyntie – Heinälammintie
- 13 Hennalankatu
- 14.1 Tapparakatu
- 14.2 Saksalankatu
- 14.3 Iso-Paavolankatu
- 15.11 Saimaankatu, välillä Lahdenkatu – Aleksanterinkatu
- 15.12 Saimaankatu, välillä Aleksanterinkatu – Vuoksenkatu
- 15.2 Vuoksenkatu
- 16.1 Uudenmaankatu – Mt 167, välillä Mannerheiminkatu – Saksalankatu
- 16.2 Uudenmaankatu – Mt 167, välillä Saksalankatu – Apilakatu
- 16.3 Uudenmaankatu – Mt 167, välillä Apilakatu – Ohitustie / Vt 4
- 17.1 Vanhanradankatu, välillä Saksalankatu – Ohitustie (Vt 4)
- 17.2 Vanhanradankatu – Kujalankatu, välillä Ohitustie (Vt 4) – Nastolantie

Keskusta-alueen suurenno



Väylän nimi	Vt 4 / Ohitustie
Väyläindeksi	1
Väylän väli-indeksi	
Väyläväli	välillä Heinolan raja – Orimattilan raja

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	
Kaavamääräys	VALTATIE TAI KANTATIE.
Kaavamerkintä	
Kaavamääräys	
	<p></p> <p>SALPAUSSELKÄ. HOUKUTTELEVAN JA ELINVOIMAISEN YMPÄRISTÖKAUPUNGIN PERUSTA.</p> <p>Maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon reunamuodostuman merkitys maiseman, geologian, pohjaveden, luonnonympäristön, ilmaston, kulttuurihistorian ja virkistyksen kannalta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS




Autoliikenne	<p>Valtatie. TENT-T -verkko (Trans-European Transport Network: Core Network).</p> <p>Mootoritie.</p> <p>2 ajorataa.</p> <p>Nopeusrajoitus 100/120 km/h.</p> <p>Suuri ja kasvava autoliikennemäärä, 23 000 – 33 000 ajon/vrk.</p>
	<p>Väylällä tievalaistus.</p> <p>Väylällä eritasoliittymät.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	Väylällä korkeat melutasot. Väylällä melusuojaus asutuksen kohdalla.
Joukkoliikenne	Väylällä läpiajavaa joukkoliikennettä, ei pysäkkejä.
Kevytliikenne	Väylällä ei ole kävely- ja pyöräteitä. Moottoritiellä ei sallittu kevyttäliikennettä.
Kaupunkivihreä	Ei mainittavaa.
Ulkoilu, virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Väylä sijaitsee maakunnallisesti arvokkaalla kulttuurimaisema-alueella (MARY).
Kulttuurihistorialliset arvot	Väylän varrella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).
Pohjavedet ja hulevedet	Väylä sijaitsee osittain pohjavesialueella. Väylän läheisyydessä sijaitsee pohjavedenotto. Väylän kanssa risteää ja sen läheisyydessä sijaitsee hulevesien hallinnan kannalta merkittäviä avoimia säilytettäviä avouomia (3 kpl): Potilanjoki, Vartio-oja.
Ekologiset yhteydet	Väylän yli on ekologiseen verkostoon liittyviä maakunnallisia / paikallisia yhteystarpeita (6 kpl).

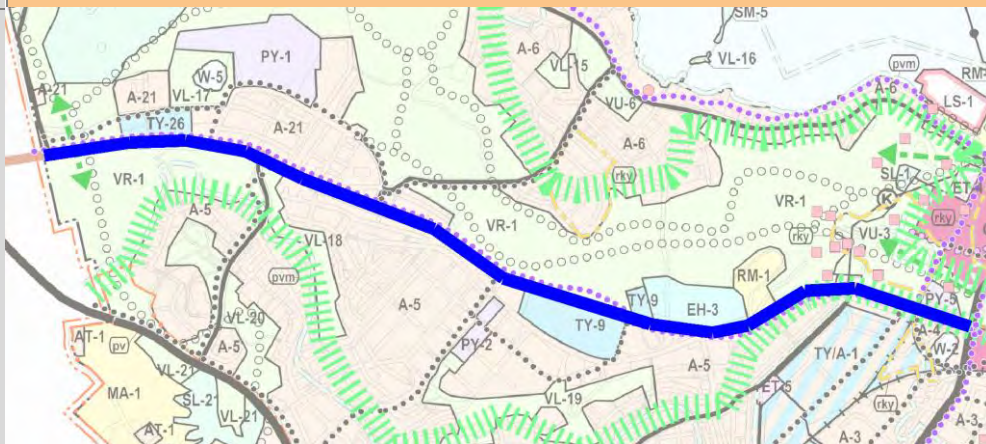
SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Valtatielle suunnitellaan korkeatasoista moottoritieympäristöä, jossa turvataan pitkämatkaisen liikenteen hyvä ja tasainen matkanopeus. Liittymien määrää rajoitetaan ja liittymät toteutetaan eritasoratkaisuina.
Melu	Liikennemelua torjutaan tarvittaessa rakennuksilla, etäisyydellä tai meluestein.
Joukkoliikenne	
Pyöräily	
Kevytliikenne	Pyöräilyn pääreitit sujuvuutta ja turvallisuutta parannetaan muun muassa selkeillä ja miellyttävillä risteysjärjestelyillä ja reitin varrella varaudutaan katetun pyöräpysäköinnin tarpeisiin. Pyöräiliikenteen kaksisuuntaisten järjestelyjen osuuksilla liikenneturvallisuuteen on kaksisuuntaisuuden vuoksi kiinnitettävä erityistä huomiota. Pyöräilyn ja kävelyn reitit risteävät autoliikenteen kanssa eri tasossa tai tasossa, mikäli kohde on liikennevalo-ohjattu. Liikennevalo-ohjatuissa risteyksissä edistetään pyörä- ja jalankulkuliikenteen sujuvuutta. Materiaalivalinnoilla ja rakenteilla korostetaan pyöräväylän optista ohjaavuutta. Pääreittiä priorisoidaan kunnossapidon osalta ja reitti opastetaan laadukkaasti kokonaisuudessaan.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkoilu ja virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Väylän suunnittelussa, rakentamisessa ja kunnossapidossa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Pohjavedet ja hulevedet	<p>Pohjavesien kemiallisen ja määrällisen tilan tulee pohjavesialueilla olla hyvä.</p> <p>Alueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella siten, että hyvä pohjavesien kemiallinen ja määrällinen tila turvataan ja edistetään huonossa tilassa olevien pohjavesialueiden saattamista hyvään tilaan.</p> <p>Väylän läheisyydessä sijaitsevan pohjavedenottamon lähisuoja-alueen laajuus ja laajentamistarve tulee arvioida tuoreimpien pohjavettä koskevien selvitysten ja suunnitelmien perusteella.</p> <p>Hulevesien käsittely ei saa vaarantaa maanteiden kuivatusta.</p> <p>Hulevesien hallinnan kannalta merkittävien vesiomien säilyminen avoimena tulee turvata.</p>
Ekologiset yhteydet	Ekologisen verkoston yhteyksiä on kehitettävä ja parannettava tiehankkeiden yhteydessä.

Väylän nimi	Vt 12 / Hämeenlinnantie
Väyläindeksi	2.1
Väylän väli-indeksi	
Väyläväli	välillä Messiläntie – Hollolankatu

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikaltaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	
Kaavamääräys	UUSI TAI MERKITTÄVÄSTI PARANNETTAVA SEUTUTIE TAI PÄÄKATU.
Kaavamerkintä	
Kaavamääräys	<p>PYÖRÄILYN TAVOITTEELLINEN PÄÄREITTI.</p> <p>Sijainti ohjeellinen ja määritellään tarkemmassa suunnittelussa. Pyöräiliikenteen pääreitit laatustandardi on korkealuokkainen ja erottuu muista reitistä. Viikkaimmilla väylillä pyöräiliikenne erotetaan tarpeen mukaan muusta liikenteestä. Pääreittien ja joukkoliikenteen runkoreittien solmukohdissa on pyöräiliikenteen liityntäpysäköintimahdollisuus.</p>
	<p></p> <p>SALPAUSSELKÄ. HOUKUTTELEVAN JA ELINVOIMAISEN YMPÄRISTÖKAUPUNGIN PERUSTA.</p> <p>Maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon reunamuodostuman merkitys maiseman, geologian, pohjaveden, luonnonympäristön, ilmaston, kulttuurihistorian ja virkistykseen kannalta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS






Autoliikenne	<p>Valtatie, siirtymässä pääkaduksi.</p> <p>2 ajorataa. Nopeusrajoitus 70/60/50 km/h. Suuri ja kasvava autoliikennemäärä, 17 000 – 34 000 ajon/vrk.</p>
	<p>Erikoiskuljetusreitti A. Väylällä tievalaistus.</p> <p>Väylällä liikennevalo-ohjaus.</p>

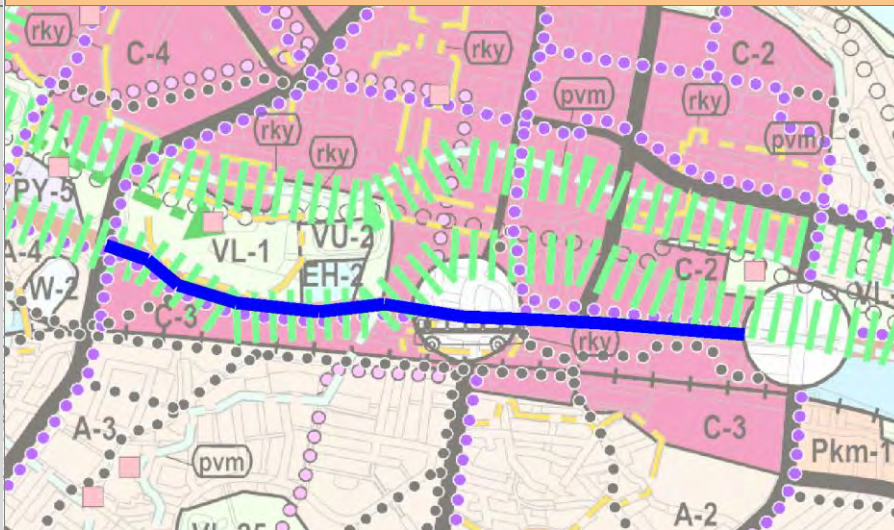
NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	Väylällä korkeat melutasot. Väylällä melusuojaus asutuksen kohdalla.
Joukkoliikenne	Väylällä osittain LSL:n joukkoliikennereitti.
Kevytliikenne	Yhdistetty kävely- ja pyörätie on erotettu / korotettu ajoradasta väylän pohjois- ja eteläpuolella väliillä Hollolankatu – Jankkarinkatu. Yhdistetty kävely- ja pyörätie on erotettu / korotettu ajoradasta väylän pohjoispuolella väliillä Jankkarinkatu – Messiläntie. Poikittaiselle kävelylle ja pyöräilylle alikulkua ja liikennevalo-ohjattuja tasoliittymiä.
Kaupunkivihreä	
Ulkoilu, virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Kulttuurihistorialliset arvot	Väylän varrella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).
Pohjavedet ja hulevedet	Väylä sijaitsee pohjavesialueella. Pohjavesisuojaus. Väylän läheisyydessä sijaitsee pohjavedenottamo. Väylä sijaitsee osittain huomioon otettavalla hulevesien hallinnan kehittämisalueella: Sopenkorpi Väylä sijaitsee osittain harvinaisen, kerran sadassa vuodessa toistuvan, sateen aiheuttaman hulevesitulvavaara-alueen läheisyydessä. Väylän läheisyydessä sijaitsee merkittävä kaupunkipienvestistö: Likolampi, Mytjärvi.
Ekologiset yhteydet	Väylän yli on maakunnallinen viheryhteystarve (1 kpl).

SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Pääkadulle suunnitellaan korkeatasoista katuymäristöä kestävätkä liikumismuodot ja liikenneturvallisuus edellä. Valtatieliikenteen siirtyessä eteläiselle kehätielle valtatie muutetaan kaupungin pääkaduksi, minkä jälkeen nopeusrajoituksia pudotetaan. Tienvarren palveluihin ja asuinalueille liitytään kokoojakatujen kautta. Mytjäräisten liittymässä liikennevalo-ohjausta kehitetään paremmin kaikki suunnat huomioonottaviksi.
Melu	Liikennemelua torjutaan nopeusrajoituksella, etäisyydellä, rakennuksilla tai meluestein.
Joukkoliikenne	Väylällä osittain LSL runkolinja. Tutkitaan joukkoliikennekaistojen toteuttamista. Liikennevalo-ohjatuissa risteyksissä otetaan käyttöön joukkoliikenne-etuudet. Pysäkit varustetaan pysäkkikatoksilla ja matkustajainformaationäytöillä. Pysäkeiltä toteutetaan sujuvat yhteydet palveluihin.
Pyöräily	Väylällä pyöräilyn tavoitteellinen pääreitti.
Kevytliikenne	Pyöräilyn pääreitit sujuvuutta ja turvallisuutta parannetaan muun muassa selkeillä ja miellyttävillä risteysjärjestelyillä ja reitin varrella varaudutaan katetun pyöräpysäköinnin tarpeisiin. Pyöräiliikenteen kaksisuuntaisten järjestelyjen osuuksilla liikenneturvallisuuteen on kaksisuuntaisuuden vuoksi kiinnitettävä erityistä huomiota. Pyöräilyn ja kävelyn reitit risteävät autoliikenteen kanssa eri tasossa tai tasossa, mikäli kohde on liikennevalo-ohjattu. Liikennevalo-ohjatuissa risteyksissä edistetään pyörä- ja jalankulkuliikenteen sujuvuutta. Materiaalivalinnoilla ja rakenteilla korostetaan pyöräväylän optista ohjaavuutta. Pääreittiä priorisoidaan kunnossapidon osalta ja reitti opastetaan laadukkaasti kokonaisuudessaan. Pyöräilyn pääreitiltä toteutetaan sujuvat yhteydet palveluihin.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkoilu ja virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Katutilan kaupunkikuvallista ilmettä tulee kehittää.
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Pohjavedet ja hulevedet	<p>Pohjavesien kemiallisen ja määrällisen tilan tulee pohjavesialueilla olla hyvä.</p> <p>Alueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella siten, että hyvä pohjavesien kemiallinen ja määrällinen tila turvataan ja edistetään huonossa tilassa olevien pohjavesialueiden saattamista hyvään tilaan.</p> <p>Väylän läheisyydessä sijaitsevan pohjavedenottamon lähisuoja-alueen laajuus ja laajentamistarve tulee arvioida tuoreimpien pohjavettä koskevien selvitysten ja suunnitelmien perusteella.</p> <p>Hulevesiverkoston kapasiteettiin tulee hulevesimallinnuksen perusteella kiinnittää erityistä huomiota asemakaavoituksessa, katurakentamisessa ja muissa hankkeissa.</p> <p>Hulevesitulvavaara-alueet tulee huomioida jatkosuunnittelussa. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon alueen hulevesien hallinnan kehittäminen.</p> <p>Väylän suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon pienvesistöjen merkitys virkistyskäytölle ja hulevesien hallinnalle.</p>
Ekologiset yhteydet	Ekologisen verkoston yhteyksiä on kehitettävä ja parannettava tiehankkeiden yhteydessä.

Väylän nimi	Vt 12 / Mannerheiminkatu
Väyläindeksi	2.2
Väylän väli-indeksi	2.21
Väyläväli	välillä Hollolankatu – Iso-Paavolankadun ramppi

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikaltaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	
Kaavamääräys	UUSI TAI MERKITTÄVÄSTI PARANNETTAVA SEUTUTIE TAI PÄÄKATU.
Kaavamerkintä	
Kaavamääräys	<p>PYÖRÄILYN TAVOITTEELLINEN PÄÄREITTI.</p> <p>Sijainti ohjeellinen ja määritellään tarkemmassa suunnittelussa. Pyöräiliikenteen pääreitit laatustandardi on korkealuokkainen ja erottuu muista reitistä. Viikkaimmilla väylillä pyöräiliikenne erotetaan tarpeen mukaan muusta liikenteestä. Pääreittien ja joukkoliikenteen runkoreittien solmukohdissa on pyöräiliikenteen liityntäpysäköintimahdollisuus.</p>
	<p></p> <p>SALPAUSSELKÄ. HOUKUTTELEVAN JA ELINVOIMAISEN YMPÄRISTÖKAUPUNGIN PERUSTA.</p> <p>Maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon reunamuodostuman merkitys maiseman, geologian, pohjaveden, luonnonympäristön, ilmaston, kulttuurihistorian ja virkistykseen kannalta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS




Autoliikenne	<p>Valtatie, siirtymässä pääkaduksi.</p> <p>2 ajorataa. Nopeusrajoitus 50/70 km/h. Suuri ja kasvava autoliikennemäärä, 17 000 ajon/vrk.</p>
	<p>Erikoiskuljetusreitti A. Väylällä tievalaistus.</p> <p>Väylällä liikennevalo-ohjaus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	Väylällä korkeat melutasot.
Joukkoliikenne	Väylällä LSL:n joukkoliikennereitti. Väylän varrella matkakeskus.
Kevytiliikenne	Yhdistetty kävely- ja pyörätie on erotettu / korotettu ajoradasta väylän eteläpuolella väiillä Hollolankatu – Loviisankatu. Yhdistetty kävely- ja pyörätie on erotettu ajoradasta väylän pohjoispuolella väiillä Loviisankatu – Valimonkatu. Yhdistetty kävely- ja pyörätie on korotettu ajoradasta väylän pohjoispuolella väiillä Salinin katu – Loviisankatu. Juna-aseman kohdalla pyörätie ja jalkakäytävä on erotettu noppakivirivillä. Poikittaiselle kävelyille ja pyöräilylle alikulut ja liikennevalo-ohjattu tasoliittymä.
Kaupunkivihreä	
Ulkoilu, virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Kaupunkikuvallisesti merkittävä katutila.
Kulttuurihistorialliset arvot	Väylän varrella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY, MARY, LaRY).
Pohjavedet ja hulevedet	Väylä sijaitsee pohjavesialueella. Väylän läheisyydessä sijaitsee pohjavedenottamo. Väylä sijaitsee lähellä hankealuetta, jolle on jatkosuunnittelun yhteydessä laadittava hulevesien hallinnan kokonaissuunnitelma: Radanvarren alue.
Ekologiset yhteydet	

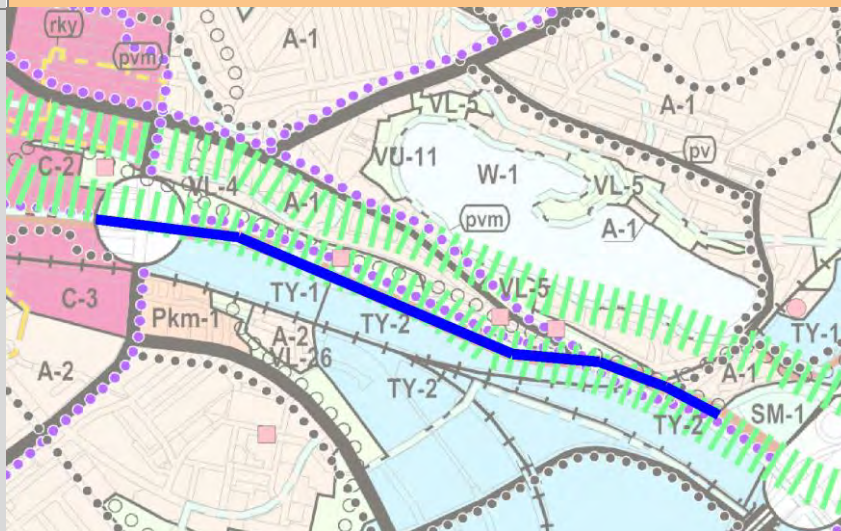
SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Pääkadulle suunnitellaan korkeatasoista kaupunkibulevardimaista katuypäristöä kestävätkä liikenumismuodot ja liikenneturvallisuus edellä. Valtatieliikenteen siirtyessä eteläiselle kehätielle valtatie muutetaan kaupungin pääkaduksi, minkä jälkeen nopeusrajoituksia pudotetaan. Matkakeskusta kehitetään liikenteen solmukohtana tarjoamalla liityntäpysäköintiä niin moottoriajoneuvo- kuin pyöräliikenteelle. Tien varren palveluihin ja asuinalueille liitytään kokoojakatujen kautta. Tien estevaikutusta vähennetään keskustan kohdalla. Mannerheiminkatu on osa keskustan kehää, jolta opastetaan pysäköintilaitoksiin.
Melu	Liikennemelua torjutaan nopeusrajoituksella, rakennuksilla tai melusteilla.
Joukkoliikenne	Väylällä LSL runkolinja. Matkakeskuksen kohdalle tutkitaan joukkoliikennekaistojen toteuttamista. Liikennevalo-ohjatuissa risteyksissä otetaan käyttöön joukkoliikenne-etuudet. Pysäkit varustetaan pysäkkikatoksilla ja matkustajainformaatioäytöillä. Pysäkeiltä toteutetaan sujuvat yhteydet palveluihin.
Pyöräily	Väylällä pyöräilyn tavoitteellinen pääreitti.
Kevytiliikenne	Pyöräilyn pääreitit sujuvuutta ja turvallisuutta parannetaan muun muassa selkeillä ja miellyttävillä risteysjärjestelyillä. Lisäksi reitin varrella varaudutaan katetun pyöräpysäköinnin tarpeisiin. Pyöräiliikenteen kaksisuuntaisten järjestelyjen osuuksilla liikenneturvallisuuteen on kaksisuuntaisuuden vuoksi kiinnitettävä erityistä huomiota. Pyöräilyn ja kävelyn reitit risteävät autoliikenteen kanssa eri tasossa tai tasossa, mikäli kohde on liikennevalo-ohjattu. Materiaalivalinnoilla ja rakenteilla korostetaan pyöräväylän optista ohjaavuutta. Pääreittiä priorisoidaan kunnossapidon osalta ja reitti opastetaan laadukkaasti kokonaisuudessaan. Pyöräilyn pääreitiltä toteutetaan sujuvat yhteydet palveluihin.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkolu ja virkistys	Kaupunkivihreä katujaksolla muodostuu Vt 12 nykyisin rajaavien viheralueiden säilytettävästä kasvillisuudesta. Erityisesti puistomaisten kohteiden suuret puut säästetään. Katutilaan varataan riittävästi viheralueita, joissa muodostetaan monilajista puustoa ja hulevesien luonnonmukaista imeyttämistä. Näkemät, lumitila ja viherkunnossapito huomioon ottaen ei pensaskasvillisuutta käytetä. Katukalusteet sijoitetaan ja valitaan kadun rakennustasoa vastaaviksi. Mallit valitaan kaupungissa käytössä olevista kalusteista yhtenäisen ilmeen ja huollettavuuden turvaamiseksi.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Katutilan kaupunkikuvallista ilmettä tulee kehittää.
Aluehankkeet	Kadun eteläpuolelle on kaavoitettu uutta asuinrakentamista.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Pohjavedet ja hulevedet	<p>Pohjavesien kemiallisen ja määrällisen tilan tulee pohjavesialueilla olla hyvä.</p> <p>Alueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella siten, että hyvä pohjavesien kemiallinen ja määrällinen tila turvataan ja edistetään huonossa tilassa olevien pohjavesialueiden saattamista hyvään tilaan.</p> <p>Väylän läheisyydessä sijaitsevan pohjavedenottamon lähisuoja-alueen laajuus ja laajentamistarve tulee arvioida tuoreimpien pohjavettä koskevien selvitysten ja suunnitelmien perusteella.</p> <p>Alueen hulevesien hallinnan kehittäminen tulee ottaa huomioon asemakaavoituksen, katu- ja kunnallistekniikan parantamisen sekä hankesuunnittelun yhteydessä.</p>
Ekologiset yhteydet	

Väylän nimi	Vt 12 / Mannerheiminkatu
Väyläindeksi	2.2
Väylän väli-indeksi	2.22
Väyläväli	välillä Iso-Paavolankadun ramppi – Ohitustie (Vt 4)

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikaltaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	
Kaavamääräys	UUSI TAI MERKITTÄVÄSTI PARANNETTAVA SEUTUTIE TAI PÄÄKATU.
Kaavamerkintä	
Kaavamääräys	<p>PYÖRÄILYN TAVOITTEELLINEN PÄÄREITTI.</p> <p>Sijainti ohjeellinen ja määritellään tarkemmassa suunnittelussa. Pyöräiliikenteen pääreitit laatustandardi on korkealuokkainen ja erottuu muista reitistä. Viikkaimmilla väylillä pyöräiliikenne erotetaan tarpeen mukaan muusta liikenteestä. Pääreittien ja joukkoliikenteen runkoreittien solmukohdissa on pyöräiliikenteen liityntäpysäköintimahdollisuus.</p>
	<p></p> <p>SALPAUSSELKÄ. HOUKUTTELEVAN JA ELINVOIMAISEN YMPÄRISTÖKAUPUNGIN PERUSTA.</p> <p>Maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon reunamuodostuman merkitys maiseman, geologian, pohjaveden, luonnonympäristön, ilmaston, kulttuurihistorian ja virkistyskannalta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS



Autoliikenne	<p>Valtatie. (Siirtymässä pääkaduksi)</p> <p>2 ajorataa. Nopeusrajoitus 70/60 km/h. Suuri ja kasvava autoliikennemäärä, 14 500 ajon/vrk.</p>
	<p>Erikoiskuljetusreitti B3. Väylällä tievalaistus.</p> <p>Väylällä liikennevalo-ohjaus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	Väylällä korkeat melutasot.
Joukkoliikenne	Väylällä LSL:n joukkoliikennereitti.
Kevytliikenne	Yhdistetty kävely- ja pyörätie on erotettu ajoradasta väylän eteläpuolella välillä Nastolantie – Viipurintie. Jalankulkijat ja pyöräilijät Rekolankadun ajoradalla välillä Viipurintie - Valimonkatu. Poikkittaiselle kävelylle ja pyöräilylle alikulut.
Kaupunkivihreä	
Ulkoilu, virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Kulttuurihistorialliset arvot	Väylän varrella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).
Pohjavedet ja hulevedet	Väylä sijaitsee pohjavesialueella. Väylän läheisyydessä sijaitsee pohjavedenottamo. Väylä sijaitsee lähellä hankealuetta, jolle on jatkosuunnittelun yhteydessä laadittava hulevesien hallinnan kokonaissuunnitelma: Radanvarren alue. Väylän läheisyydessä sijaitsee merkittävä kaupunkipienvestistö: Joutjärvi.
Ekologiset yhteydet	

SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Väylälle suunnitellaan korkeatasoista katu ympäristöä, missä liikenne, erityisesti autoliikenne ja kuljetukset, toimii sujuvasti ja turvallisesti. Valtatieliikenteen siirtyessä eteläiselle kehätielle tie muuttuu kaupungin pääkaduksi. Ennen päätöstä kehätien toteuttamisesta tietä kehitetään maantienä. Katuliittymien määrää rajoitetaan. Tien varren palveluihin ja asuinalueille liitytään kokoojakatujen kautta.
Melu	Liikennemelua torjutaan asutuksen kohdalla nopeusrajoituksella, rakennuksilla tai meluestein.
Joukkoliikenne	Väylällä LSL runkolinja. Tutkitaan joukkoliikennekaistojen toteuttamista. Liikennevalo-ohjatuissa risteyksissä otetaan käyttöön joukkoliikenne-etuudet. Väylällä bussien vaihtopysäkkialue. Pysäkit varustetaan pysäkkikatoksilla ja matkustajainformaationäytöillä.
Pyöräily	Väylällä pyöräilyn tavoitteellinen pääreitti.
Kevytliikenne	Pyöräilyn pääreitit sujuvuutta ja turvallisuutta parannetaan muun muassa selkeillä ja miellyttävillä risteysjärjestelyillä, minkä lisäksi reitin varrella olevilla palvelualueilla varaudutaan pyöräpysäköinnin tarpeisiin. Pyöräiliikenne toteutetaan kaksisuuntaisilla järjestelyillä ja liikenneturvallisuuteen on tämän vuoksi kiinnitettävä erityistä huomiota. Pyöräilyn ja kävelyn reitit risteävät autoliikenteen kanssa eri tasossa. Materiaalivalinnoilla ja rakenteilla korostetaan pyöräväylän optista ohjaavuutta. Pääreittiä priorisoidaan kunnossapidon osalta ja reitti opastetaan laadukkaasti kokonaisuudessaan. Pyöräilyn pääreitiltä toteutetaan sujuvat yhteydet palveluihin.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkollu ja virkistys	Kaupunkivihreä katujaksolla muodostuu Vt 12 nykyisin rajaavien viheralueiden säilytettävästä kasvillisuudesta. Katutilaan varataan riittävästi viheralueita, joissa muodostetaan monilajista puustoa ja hulevesien luonnonmukaista imeyttämistä. Näkemät, lumitila ja viherkunnossapito huomioon ottaen ei pensaskasvillisuutta käytetä. Katukalusteet sijoitetaan ja valitaan kadun rakennustasoa vastaaviksi. Mallit valitaan kaupungissa käytössä olevista kalusteista yhtenäisen ilmeen ja huollettavuuden turvaamiseksi.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Katutilan kaupunkikuvallista ilmettä tulee kehittää.
Aluehankkeet	Kadun etelän puoleiselle alueella on visioitu uutta maankäyttöä.
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Pohjavedet ja hulevedet	<p>Pohjavesien kemiallisen ja määrällisen tilan tulee pohjavesialueilla olla hyvä.</p> <p>Alueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella siten, että hyvä pohjavesien kemiallinen ja määrällinen tila turvataan ja edistetään huonossa tilassa olevien pohjavesialueiden saattamista hyvään tilaan.</p> <p>Väylän läheisyydessä sijaitsevan pohjavedenottamon lähisuoja-alueen laajuus ja laajentamistarve tulee arvioida tuoreimpien pohjavettä koskevien selvitysten ja suunnitelmien perusteella.</p> <p>Alueen hulevesien hallinnan kehittäminen tulee ottaa huomioon asemakaavoituksen, katu- ja kunnallistekniikan parantamisen sekä hankesuunnittelun yhteydessä.</p> <p>Väylän suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon pienvesistön merkitys virkistyskäytölle ja hulevesien hallinnalle.</p>
Ekologiset yhteydet	

Väylän nimi	Vt 12 / Ohitustie (Vt 4) – Hiisiö
Väyläindeksi	2.3
Väylän väli-indeksi	2.31
Väyläväli	välillä Ohitustie (Vt 4) – Uusikylä

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikaltaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	=====
Kaavamääräys	VALTATIE TAI KANTATIE.
Kaavamerkintä	
Kaavamääräys	
	<p> </p> <p>SALPAUSSELKÄ. HOUKUTTELEVAN JA ELINVOIMAISEN YMPÄRISTÖKAUPUNGIN PERUSTA.</p> <p>Maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon reunamuodostuman merkitys maiseman, geologian, pohjaveden, luonnonympäristön, ilmaston, kulttuurihistorian ja virkistyskannalta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS




Autoliikenne	<p>Valtatie.</p> <p>Leveäkaistaosuus.</p> <p>1 ajorata.</p> <p>Nopeusrajoitus 100 km/h.</p> <p>Suuri ja kasvava autoliikennemäärä, 12 000 ajon/vrk.</p>
	<p>Väylällä tievalaistus.</p> <p>Väylällä eritasoliittymät.</p> <p>Väylällä liikennevalo-ohjaus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	Väylällä korkeat melutasot.
Joukkoliikenne	Väylällä läpiajavaa kaukoliikennettä, ei pysäkkejä.
Kevytliikenne	Väylällä ei ole kävely- ja pyöriteitä.
Kaupunkivihreä	Ei mainittavaa.
Ulkoilu, virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Väylä sijaitsee maakunnallisesti arvokkaalla kulttuurimaisema-alueella (MARY).
Kulttuurihistorialliset arvot	Väylän varrella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY, MARY, LaRY).
Pohjavedet ja hulevedet	Väylä sijaitsee osittain pohjavesialueella. Väylän läheisyydessä sijaitsee pohjavedenotto. Väylän läheisyydessä sijaitsee hulevesien hallinnan kannalta merkittävä avoimena säilytettävä avouoma: Joutjoki.
Ekologiset yhteydet	Väylän yli on ekologiseen verkostoon liittyviä maakunnallisia / paikallisia yhteystarpeita (4 kpl).

SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Valtatielle suunnitellaan korkeatasoista tieympäristöä, jossa turvataan pitkämatkaisen liikenteen hyvä ja tasainen matkanopeus. Liittymien määrää rajoitetaan ja liittymät toteutetaan eritasoratkaisuin.
Melu	Liikennemelua torjutaan tarvittaessa rakennuksilla, etäisyydellä tai meluestein.
Joukkoliikenne	Väylällä osittain LSL runkolinja.
Pyöräily	
Kevytliikenne	

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkolu ja virkistys	Kaupunkivihreä katujaksolla muodostuu Vt 12 nykyisin rajaavien viheralueiden säilytettävästä kasvillisuudesta. Katutilaan varataan riittävästi viheralueita, joissa muodostetaan monilajista puustoa ja hulevesien luonnonmukaista imeyttämistä. Näkemät, lumitila ja viherkunnossapito huomioon ottaen ei pensaskasvillisuutta käytetä. Katukalusteet sijoitetaan ja valitaan kadun rakennustasoa vastaaviksi. Mallit valitaan kaupungissa käytössä olevista kalusteista yhtenäisen ilmeen ja huollettavuuden turvaamiseksi.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Väylän suunnittelussa, rakentamisessa ja kunnossapidossa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Pohjavedet ja hulevedet	<p>Pohjavesien kemiallisen ja määrällisen tilan tulee pohjavesialueilla olla hyvä.</p> <p>Alueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella siten, että hyvä pohjavesien kemiallinen ja määrällinen tila turvataan ja edistetään huonossa tilassa olevien pohjavesialueiden saattamista hyvään tilaan.</p> <p>Väylän läheisyydessä sijaitsevan pohjavedenottamon lähisuoja-alueen laajuus ja laajentamistarve tulee arvioida tuoreimpien pohjavettä koskevien selvitysten ja suunnitelmien perusteella.</p> <p>Hulevesien käsittely ei saa vaarantaa maanteiden kuivatusta.</p> <p>Hulevesien hallinnan kannalta merkittävän vesiuoman säilyminen avoimena tulee turvata.</p>
Ekologiset yhteydet	Ekologisen verkoston yhteyksiä on kehitettävä ja parannettava tiehankkeiden yhteydessä.

Väylän nimi	Vt 12 / Ohitustie (Vt 4) – Hiisiö
Väyläindeksi	2.3
Väylän väli-indeksi	2.32
Väyläväli	Uusikylä – litin raja

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikaltaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	
Kaavamääräys	UUSI TAI MERKITTÄVÄSTI PARANNETTAVA VALTATIE TAI KANTATIE.
Kaavamerkintä	
Kaavamääräys	

NYKYTILAN KUVAUS






Autoliikenne	<p>Merkittävästi parannettava valtatie? (Valtatien 12 tavoitetilan mukainen ratkaisu)</p> <p>Jatkuva ohituskaistatie.</p> <p>100 km/h.</p> <p>Suuri ja kasvava autoliikennemäärä, (vuonna 2040) 10 000 ajon/vrk.</p>
---------------------	---

Väylällä tievalaistus osittain.
Väylällä eritasoliittymät.

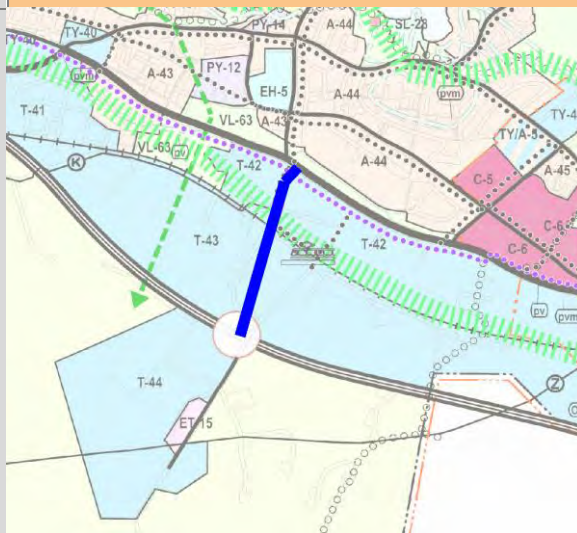
NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	Väylällä korkeat melutasot. Väylällä melusuojaus asutuksen kohdalla.
Joukkoliikenne	Väylällä läpiajavaa joukkoliikennettä, ei pysäkkejä.
Kevytiliikenne	Väylällä ei ole kävely- ja pyöräteitä.
Kaupunkivihreä	Ei mainittavaa.
Ulkoilu, virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Kulttuurihistorialliset arvot	Väylän varrella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Pohjavedet ja hulevedet	Väylä sijaitsee osittain pohjavesialueella.
Ekologiset yhteydet	Väylän yli on ekologiseen verkostoon liittyviä maakunnallisia / paikallisia yhteystarpeita (2 kpl).

SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Valtatielle suunnitellaan korkeatasoista tieympäristöä, jossa turvataan pitkämatkaisen liikenteen hyvä ja tasainen matkanopeus. Liittymien määrää rajoitetaan ja liittymät toteutetaan eritasoratkaisuin.
Melu	Liikennemelua torjutaan tarvittaessa rakennuksilla, etäisyydellä tai meluestein.
Joukkoliikenne	
Pyöräily	
Kevytiliikenne	

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkoilu ja virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Pohjavedet ja hulevedet	<p>Pohjavesien kemiallisen ja määrällisen tilan tulee pohjavesialueilla olla hyvä.</p> <p>Alueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella siten, että hyvä pohjavesien kemiallinen ja määrällinen tila turvataan ja edistetään huonossa tilassa olevien pohjavesialueiden saattamista hyvään tilaan.</p> <p>Hulevesien käsittely ei saa vaarantaa maanteiden kuivatusta.</p>
Ekologiset yhteydet	Ekologisen verkoston yhteydet on suunniteltava ja toteutettava tiehankkeen yhteydessä.

Väylän nimi	Rakentamaton tieyhteys
Väyläindeksi	2.3
Väylän väli-indeksi	2.33
Väyläväli	välillä Vt 12 – Kouvolantie INDEKSIINRO/NIMI VIELÄ MIETITTÄVÄ
Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	
Kaavamääräys	UUSI TAI MERKITTÄVÄSTI PARANNETTAVA SEUTUTIE TAI PÄÄKATU.
Kaavamerkintä	
Kaavamääräys	<p>PYÖRÄILYN TAVOITTEELLINEN ALUEREITTI.</p> <p>Sijainti ohjeellinen ja määritellään tarkemmassa suunnittelussa. Pyöräiliikenne erotetaan tarpeen mukaan kävelystä ja autoliikenteestä. Tärkeimpien aluereittien ja joukkoliikenteen runkoreittien solmukohdissa on pyöräliikenteen liityntäpysäköintimahdollisuus.</p>
	<p></p> <p>SALPAUSSELKÄ. HOUKUTTELEVAN JA ELINVOIMAISEN YMPÄRISTÖKAUPUNGIN PERUSTA.</p> <p>Maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon reunamuodostuman merkitys maiseman, geologian, pohjaveden, luonnonympäristön, ilmaston, kulttuurihistorian ja virkistyskannalta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS



Autoliikenne

NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	
Joukkoliikenne	
Kevytiliikenne	Väylällä ei ole kävely- ja pyöräteitä. Tiellä ei sallittu kevyttäliikennettä? Vai Käytössä maantienpiennar. Yhdistetty kävely- ja pyörätie on erotettu ajoradasta väylän toisella puolella. Poikittaiselle kävelyille ja pyöräilylle yksi alikulku. ?
Kaupunkivihreä	Ei mainittavaa.
Ulkoilu, virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Kulttuurihistorialliset arvot	Väylän varrella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).
Pohjavedet ja hulevedet	
Ekologiset yhteydet	

SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Tien hallinnollinen luokka ratkaistaan Veljeskylän eritasoliittymän jatkosuunnittelussa. SeutuTielle suunnitellaan korkeatasoista ympäristöä. Tiellä pyörä- ja autoliikenne toimivat sujuvasti. Asemakaavoituksen edetessä tie muutetaan kaduksi. Katuliittymien määrää rajoitetaan. Kadun varren palveluihin ja asuinalueille liitytään kokooja- ja tonttikatujen kautta. Pysäkit varustetaan pysäkkikatoksin.
Melu	Liikennemelua torjutaan nopeusrajoituksella, päällysteillä, etäisyydellä tai rakennuksilla.
Joukkoliikenne	
Pyöräily	Väylällä pyöräilyn tavoitteellinen aluereitti.
Kevytiliikenne	

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkoilu ja virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Pohjavedet ja hulevedet	Hulevesien käsittely ei saa vaarantaa maanteiden kuivatusta.
Ekologiset yhteydet	

Väylän nimi	Vt 12 / Eteläinen kehätie
Väyläindeksi	3.1
Väylän väli-indeksi	
Väyläväli	Hollolan raja – Ala-Okeroistentie

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikaltaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	
Kaavamääräys	VALTATIE TAI KANTATIE.
Kaavamerkintä	
Kaavamääräys	

NYKYTILAN KUVAUS



Autoliikenne	<p>Valtatie. (Valtatien 12 tavoitetilan mukainen ratkaisu.)</p> <p>Moottoritie.</p> <p>2 ajorataa, 2 kaistaa</p> <p>Nopeusrajoitus 80/100km/h.</p> <p>Suuri ja kasvava autoliikennemäärä, 23 000 – 33 000 ajon/vrk.</p>
	<p>Väylällä tievalaistus.</p> <p>Väylällä eritasoliittymät.</p> <p>Nopeusrajoitus 80 / 100km/h.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	Väylällä korkeat melutasot. Väylällä melusuojaus asutuksen kohdalla.
Joukkoliikenne	
Kevytiliikenne	
Kaupunkivihreä	
Ulkoilu, virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Väylä sijaitsee maakunnallisesti arvokkaalla kulttuurimaisema-alueella (MARY).
Kulttuurihistorialliset arvot	Väylän varrella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).
Pohjavedet ja hulevedet	Väylä sijaitsee osittain pohjavesialueella. Väylän kanssa risteää ja sen läheisyydessä sijaitsee hulevesien hallinnan kannalta merkittäviä avoimia säilytettäviä avouomia (3 kpl): Porvoonjoki, Paskurinjoki, Vartio-oja.
Ekologiset yhteydet	Väylän yli on maakunnallinen viheryhteystarve (1 kpl).

SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Valtatielle suunnitellaan korkeatasoista moottoritieympäristöä, jossa turvataan pitkämatkaisen liikenteen hyvä ja tasainen matkanopeus. Liittymien määrää rajoitetaan ja liittymät toteutetaan eritasoratkaisuin.
Melu	Liikennemelua rajoitetaan tarvittaessa rakennuksilla, etäisyydellä tai meluestein.
Joukkoliikenne	
Pyöräily	
Kevytiliikenne	

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkoilu ja virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Väylän suunnittelussa, rakentamisessa ja kunnossapidossa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Pohjavedet ja hulevedet	<p>Pohjavesien kemiallisen ja määrällisen tilan tulee pohjavesialueilla olla hyvä.</p> <p>Alueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella siten, että hyvä pohjavesien kemiallinen ja määrällinen tila turvataan ja edistetään huonossa tilassa olevien pohjavesialueiden saattamista hyvään tilaan.</p> <p>Hulevesien käsittely ei saa vaarantaa maanteiden kuivatusta.</p> <p>Hulevesien hallinnan kannalta merkittävien vesiutumien säilyminen avoimena tulee turvata.</p>
Ekologiset yhteydet	Ekologisen verkoston yhteyksiä on kehitettävä ja parannettava tiehankkeiden yhteydessä.

Väylän nimi	Vt 12 / Eteläinen kehätie
Väyläindeksi	3.2
Väylän väli-indeksi	
Väyläväli	Ala-Okeroistentie – Ohitustie / Vt 4

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	
Kaavamääräys	VALTATIE TAI KANTATIE.
Kaavamerkintä	
Kaavamääräys	

NYKYTILAN KUVAUS


Autoliikenne	<p>Valtatie. (Valtatien 12 tavoitetilan mukainen ratkaisu.)</p> <p>Moottoritie.</p> <p>2 ajorataa, 4 kaistaa</p> <p>Nopeusrajoitus 80/100km/h.</p> <p>Suuri ja kasvava autoliikennemäärä, 23 000 – 33 000 ajon/vrk.</p>
	<p>Väylällä tievalaistus.</p> <p>Väylällä eritasoliittymät.</p> <p>Nopeusrajoitus 80 / 100km/h.</p> <p>Väylällä Patomäen ja Liipolan tunnelit.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	Väylällä korkeat melutasot. Väylällä melusuojaus asutuksen kohdalla.
Joukkoliikenne	
Kevytiliikenne	
Kaupunkivihreä	
Ulkoilu, virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Väylä sijaitsee maakunnallisesti arvokkaalla kulttuurimaisema-alueella (MARY).
Kulttuurihistorialliset arvot	Väylän varrella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).
Pohjavedet ja hulevedet	Väylä sijaitsee osittain pohjavesialueella. Väylän kanssa risteää ja sen läheisyydessä sijaitsee hulevesien hallinnan kannalta merkittäviä avoimia säilytettäviä avouomia (3 kpl): Porvoonjoki, Paskurinjoki, Vartio-oja.
Ekologiset yhteydet	

SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Valtatielle suunnitellaan korkeatasoista moottoritieympäristöä, jossa turvataan pitkämatkaisen liikenteen hyvä ja tasainen matkanopeus. Liittymien määrää rajoitetaan ja liittymät toteutetaan eritasoratkaisuin.
Melu	Liikennemelua rajoitetaan tarvittaessa rakennuksilla, etäisyydellä tai meluestein.
Joukkoliikenne	
Pyöräily	
Kevytiliikenne	

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkoilu ja virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Väylän suunnittelussa, rakentamisessa ja kunnossapidossa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Pohjavedet ja hulevedet	<p>Pohjavesien kemiallisen ja määrällisen tilan tulee pohjavesialueilla olla hyvä.</p> <p>Alueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella siten, että hyvä pohjavesien kemiallinen ja määrällinen tila turvataan ja edistetään huonossa tilassa olevien pohjavesialueiden saattamista hyvään tilaan.</p>
	<p>Hulevesien käsittely ei saa vaarantaa maanteiden kuivatusta.</p> <p>Hulevesien hallinnan kannalta merkittävien vesiuomien säilyminen avoimena tulee turvata.</p>
Ekologiset yhteydet	

Väylän nimi	Vt 24 / Vääksyntie
Väyläindeksi	4.1
Väylän väli-indeksi	4.11
Väyläväli	välillä Hollolan raja – Merrasjärvenkatu

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikaltaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	
Kaavamääräys	VALTATIE TAI KANTATIE.
Kaavamerkintä	●●●●●●●●●●
Kaavamääräys	<p>PYÖRÄILYN TAVOITTEELLINEN ALUEEITTI.</p> <p>Sijainti ohjeellinen ja määritellään tarkemmassa suunnittelussa. Pyöräiliikenne erotetaan tarpeen mukaan kävelystä ja autoliikenteestä. Tärkeimpien alueittien ja joukkoliikenteen runkoreittien solmukohdissa on pyöräliikenteen liityntäpysäköintimahdollisuus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS





Autoliikenne	<p>Valtatie.</p> <p>1 ajorata.</p> <p>Nopeusrajoitus 60 km/h.</p> <p>Suuri ja kasvava autoliikennemäärä, 12 000 ajon/vrk.</p>
	<p>Väylällä tievalaistus.</p> <p>Väylällä liikennevalo-ohjaus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	Väylällä korkeat melutasot.
Joukkoliikenne	Väylällä LSL:n joukkoliikennereitti.
Kevytiliikenne	Yhdistetty kävely- ja pyörätie on erotettu ajoradasta väylän länsipuolella. Yhdistetty päälylystämätön kävely- ja pyörätie on erotettu ajoradasta väylän itäpuolella välillä Hollolan raja - Myllymäenkatu. Poikittaiselle kävelyille ja pyöräilylle alikulkuja ja yksi liikennevalo-ohjattu tasoliittymä.
Kaupunkivihreä	Länsipuolen erotuskaistalla nurmikkoa. Itäpuolen leveällä erotuskaistalla puita.
Ulkoilu, virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Kulttuurihistorialliset arvot	Väylän varrella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Pohjavedet ja hulevedet	Väylän kanssa risteää hulevesien hallinnan kannalta merkittävä avoimena säilytettävä avouoma: Merrasoja.
Ekologiset yhteydet	

SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Valtatielle suunnitellaan korkeatasoista tieympäristöä, jossa autoliikenne ja kuljetukset toimivat sujuvasti. Liikennettä ohjataan liikennevaloin. Katuliittymien määrää rajoitetaan. Kadun varren palveluihin ja asuinalueille liitytään kokoojakatujen kautta.
Melu	Liikennemelua torjutaan nopeusrajoituksella ja päälylysteillä, etäisyydellä, rakennuksilla tai meluestein.
Joukkoliikenne	
Pyöräily	Väylällä pyöräilyn tavoitteellinen aluereitti.
Kevytiliikenne	Pyöräilyn aluereitiltä toteutetaan sujuvat yhteydet palveluihin. Pyöräilyn aluereitillä liikkumisen miellyttävyyteen, sujuvuuteen ja turvallisuuteen kiinnitetään huomiota muun muassa reitin suorudella sekä yhdenmukaisilla ja laadukkailla liikennejärjestelyillä. Pyöräiliikenne toteutetaan kaksisuuntaisilla järjestelyillä ja liikenneturvallisuuteen on tämän vuoksi kiinnitettävä erityistä huomiota. Pyöräilyn ja kävelyn reitit risteävät autoliikenteen kanssa eri tasossa tai liikennevalo-ohjattuna samassa tasossa, jolloin pyritään edistämään pyörä- ja jalankululiikenteen sujuvuutta.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkoilu ja virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Pohjavedet ja hulevedet	<p>Hulevesien käsittely ei saa vaarantaa maanteiden kuivatusta.</p> <p>Hulevesien hallinnan kannalta merkittävän vesiroman säilyminen avoimena tulee turvata.</p>
Ekologiset yhteydet	

Väylän nimi	Vt 24 / Vääksyentie
Väyläindeksi	4.1
Väylän väli-indeksi	4.12
Väyläväli	välillä Merrasjärvenkatu – Savontie

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikaltaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	
Kaavamääräys	VALTATIE TAI KANTATIE.
Kaavamerkintä	
Kaavamääräys	<p>PYÖRÄILYN TAVOITTEELLINEN ALUEEITTI.</p> <p>Sijainti ohjeellinen ja määritellään tarkemmassa suunnittelussa. Pyöräiliikenne erotetaan tarpeen mukaan kävelystä ja autoliikenteestä. Tärkeimpien alueittien ja joukkoliikenteen runkoreittien solmukohdissa on pyöräliikenteen liityntäpysäköintimahdollisuus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS

Autoliikenne	<p>Valtatie.</p> <p>1 ajorata.</p> <p>Nopeusrajoitus 60 km/h.</p> <p>Suuri ja kasvava autoliikennemäärä, 12 000 ajon/vrk.</p>
	<p>Erikoiskuljetusreitti A, B2.</p> <p>Väylällä tievalaistus.</p> <p>Väylällä liikennevalo-ohjaus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	Väylällä korkeat melutasot.
Joukkoliikenne	Väylällä LSL:n joukkoliikennereitti.
Kevytiliikenne	Yhdistetty kävely- ja pyörätie on erotettu ajoradasta väylän länsipuolella. Poikittaiselle kävelyille ja pyöräilylle alikulut ja yksi liikennevalo-ohjattu tasoyliitys.
Kaupunkivihreä	Länsipuolen erotuskaistalla nurmikkoa.
Ulkoilu, virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Pohjavedet ja hulevedet	
Ekologiset yhteydet	

SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Valtatielle suunnitellaan korkeatasoista tieympäristöä, jossa autoliikenne ja kuljetukset toimivat sujuvasti. Liikennettä ohjataan liikennevaloin. Holmassa valtatie suuntausta muutetaan niin, että valtatie 24 on pääsuunta. Katuliittymien määrää rajoitetaan. Tien varren palveluihin ja asuinalueille liitytään kokoojakatujen kautta.
Melu	
Joukkoliikenne	
Pyöräily	Väylällä pyöräilyn tavoitteellinen aluereitti.
Kevytiliikenne	Pyöräilyn aluereitiltä on sujuvat yhteydet palveluihin. Pyöräilyn aluereitillä liikkumisen miellyttävyyteen, sujuvuuteen ja turvallisuuteen kiinnitetään huomiota muun muassa reitin suorudella sekä yhdenmukaisten laadukkaiden liikennejärjestelyjen osalta. Pyöräiliikenne toteutetaan kaksisuuntaisilla järjestelyillä ja liikenneturvallisuuteen on tämän vuoksi kiinnitettävä erityistä huomiota. Pyöräilyn ja kävely reitit risteävät autoliikenteen kanssa eri tasossa.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkoilu ja virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Pohjavedet ja hulevedet	
	Hulevesien käsittely ei saa vaarantaa maanteiden kuivatusta.
Ekologiset yhteydet	

Väylän nimi	Vt 24 / Holman-Kymijärven maantie
Väyläindeksi	4.2
Väylän väli-indeksi	
Väyläväli	

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikaltaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	=====
Kaavamääräys	VALTATIE TAI KANTATIE.
Kaavamerkintä	●●●●●●●●
Kaavamääräys	<p>PYÖRÄILYN TAVOITTEELLINEN ALUEEITTI.</p> <p>Sijainti ohjeellinen ja määritellään tarkemmassa suunnittelussa. Pyöräiliikenne erotetaan tarpeen mukaan kävelystä ja autoliikenteestä. Tärkeimpien alueittien ja joukkoliikenteen runkoreittien solmukohdissa on pyöräliikenteen liityntäpysäköintimahdollisuus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS



Autoliikenne	<p>Valtatie.</p> <p>1 ajorata.</p> <p>Nopeusrajoitus 80/60 km/h.</p> <p>Suuri ja kasvava autoliikennemäärä, 11 000 ajon/vrk.</p>
	<p>Erikoiskuljetusreitti A.</p> <p>Väylällä tievalaistus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	Väylällä korkeat melutasot.
Joukkoliikenne	Väylällä läpiajavaa kaukoliikennettä, ei pysäkkejä. Väylällä osittain LSL:n joukkoliikennereitti.
Kevytiliikenne	Väylällä ei ole kävely- ja pyöräteitä. Tiellä ei sallittu kevyttäliikennettä? Vai Käytössä maantienpiennar. Poikittaiselle kävelylle ja pyöräilylle alikulut. Poikittainen yhteystarve Kytölässä.
Kaupunkivihreä	Ei mainittavaa.
Ulkoilu, virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Pohjavedet ja hulevedet	Väylän läheisyydessä sijaitsee hulevesien hallinnan kannalta merkittävä avoimena säilytettävä avouoma: Joutjoki.
Ekologiset yhteydet	

SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Valtatielle suunnitellaan korkeatasoista tieympäristöä, jossa autoliikenne ja kuljetukset toimivat sujuvasti ja turvallisesti. Katuliittymien määrää rajoitetaan. Valtatien eri puolilla olevat alueet kytketään toisiinsa silloilla ja eritasoliittymillä. Holmassa valtatie suuntausta muutetaan niin, että valtatie 24 on pääsuunta. Kadun varren palveluihin ja asuinalueille liitytään kokoojkatujen kautta.
Melu	Liikennemelua torjutaan nopeusrajoituksella, etäisyydellä, rakennuksilla tai meluestein.
Joukkoliikenne	
Pyöräily	Väylällä pyöräilyn tavoitteellinen aluereitti välillä Heinlammintie - vt4.
Kevytiliikenne	Pyöräilyn aluereitillä liikkumisen miellyttävyyteen, sujuvuuteen ja turvallisuuteen kiinnitetään huomiota muun muassa reitin suorudella sekä yhdenmukaisilla, laadukkailla liikennejärjestelyillä. Pyöräiliikenne toteutetaan kaksisuuntaisilla järjestelyillä ja liikenneturvallisuuteen on tämän vuoksi kiinnitettävä erityistä huomiota. Pyöräilyn ja kävelyn reitit risteävät autoliikenteen kanssa eri tasossa.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkoilu ja virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Pohjavedet ja hulevedet	
	Hulevesien käsittely ei saa vaarantaa maanteiden kuivatusta. Hulevesien hallinnan kannalta merkittävän vesiroman säilyminen avoimena tulee turvata.
Ekologiset yhteydet	

Väylän nimi	Mt 140 / Savontie
Väyläindeksi	5.1
Väylän väli-indeksi	
Väyläväli	välillä Vääksyntie - Hollolan raja

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisen alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikaltaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	■■■■■■■■■■
Kaavamääräys	SEUTUTIE TAI PÄÄKATU.
Kaavamerkintä	●●●●●●●●●●
Kaavamääräys	<p>PYÖRÄILYN TAVOITTEELLINEN ALUEEITTI.</p> <p>Sijainti ohjeellinen ja määritellään tarkemmassa suunnittelussa. Pyöräiliikenne erotetaan tarpeen mukaan kävelystä ja autoliikenteestä. Tärkeimpien alueeittien ja joukkoliikenteen runkoreittien solmukohdissa on pyöräliikenteen liityntäpysäköintimahdollisuus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS

Autoliikenne	<p>Seututie.</p> <p>1 ajorata.</p> <p>Nopeusrajoitus 60/80/50 km/h.</p> <p>Autoliikennemäärä 4 300 ajon/vrk.</p>
	Väylällä tievalaistus.

NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	
Joukkoliikenne	Väylällä LSL:n joukkoliikennereitti.
Kevytliikenne	Väylällä ei ole kävely- ja pyöräteitä väylällä Takkulan katu – Hollolan raja. Käytössä maantien piennar. Yhdistetty kävely- ja pyörätie on erotettu ajoradasta väylän itäpuolella väylällä Lahdenkatu – Takkulantie. Poikittaiselle kävelyille ja pyöräilylle ali/ylikulkuja linjaosuuksilla, tasoyliytyksiä risteysalueilla.
Kaupunkivihreä	Itäpuolen erotuskaistalla nurmikko väylällä Lahden katu – Takkulantie. Itäpuolen erotuskaistalla puita väylällä Takkulantie – Hollolan raja.
Ulkoilu, virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Pohjavedet ja hulevedet	Väylä sijaitsee osittain pohjavesialueella.
Ekologiset yhteydet	

SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Seututielle suunnitellaan korkeatasoista ympäristöä, jossa pyöräily ja auto- ja joukkoliikenne toimivat sujuvasti ja turvallisesti. Katuliittymien määrää rajoitetaan. Tien varren palveluihin ja asuinalueille liitytään tontti- tai kokoojakatujen kautta.
Melu	Liikennemelua torjutaan nopeusrajoituksella ja päällysteillä tai rakennuksilla.
Joukkoliikenne	Pysäkit varustetaan pysäkkikatoksilla.
Pyöräily	Väylällä pyöräilyn tavoitteellinen aluereitti.
Kevytliikenne	Pyöräilyn aluereitiltä toteutetaan sujuvat yhteydet palveluihin. Pyöräilyn aluereitillä liikkumisen miellyttävyyteen, sujuvuuteen ja turvallisuuteen kiinnitetään huomiota muun muassa reitin suorudella sekä yhdenmukaisilla ja laadukkailla liikennejärjestelyillä. Pyöräiliikenne toteutetaan kaksisuuntaisilla järjestelyillä ja liikenneturvallisuuteen on tämän vuoksi kiinnitettävä erityistä huomiota. Pyöräilyn ja kävelyn reitit risteävät autoliikenteen kanssa eri tasossa.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkoilu ja virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Pohjavedet ja hulevedet	<p>Pohjavesien kemiallisen ja määrällisen tilan tulee pohjavesialueilla olla hyvä.</p> <p>Alueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella siten, että hyvä pohjavesien kemiallinen ja määrällinen tila turvataan ja edistetään huonossa tilassa olevien pohjavesialueiden saattamista hyvään tilaan.</p>
	<p>Hulevesien käsittely ei saa vaarantaa maanteiden kuivatusta.</p>
Ekologiset yhteydet	

Väylän nimi	Mt 140 / Pyhäntaantie
Väyläindeksi	5.2
Väylän väli-indeksi	
Väyläväli	välillä Hollolan raja – Heinolan raja

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikaltaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	██████████
Kaavamääräys	SEUTUTIE TAI PÄÄKATU.
Kaavamerkintä	
Kaavamääräys	

NYKYTILAN KUVAUS

Autoliikenne	<p>Seututie.</p> <p>1 ajorata.</p> <p>Nopeusrajoitus 80/60 km/h.</p> <p>Autoliikennemäärä, 2 100 ajon/vrk.</p>
	Väylällä tievalaistus välillä Kivistöntie - Himatunmäki

NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	
Joukkoliikenne	Väylällä LSL:n joukkoliikennereitti.
Kevytliikenne	Väylällä ei ole kävely- ja pyöräteitä. Käytössä maantien piennar.
Kaupunkivihreä	Ei mainittavaa.
Ulkoilu, virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Kulttuurihistorialliset arvot	Väylän varrella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Pohjavedet ja hulevedet	
Ekologiset yhteydet	

SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Seututielle suunnitellaan ympäristöä, jossa pyöräily ja auto- ja joukkoliikenne toimivat sujuvasti ja turvallisesti. Yksityistie, katu- ja tonttiliittymien määrää rajoitetaan. Tien varren palveluihin ja asuinalueille liitytään yksityistie, katu- tai tonttiliittymien kautta.
Melu	
Joukkoliikenne	
Pyöräily	
Kevytliikenne	Pyöräilyn sujuvuuteen ja turvallisuuteen kiinnitetään huomiota.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkoilu ja virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Pohjavedet ja hulevedet	Hulevesien käsittely ei saa vaarantaa maanteiden kuivatusta.
Ekologiset yhteydet	

Väylän nimi	Mt 296 / Ala-Okerointentie
Väyläindeksi	6.1
Väylän väli-indeksi	
Väyläväli	välillä Hollolan raja – Eteläinen kehätie

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	■■■■■■■■■■
Kaavamääräys	SEUTUTIE TAI PÄÄKATU.
Kaavamerkintä	●●●●●●●●
Kaavamääräys	<p>PYÖRÄILYN TAVOITTEELLINEN ALUEEITTI.</p> <p>Sijainti ohjeellinen ja määritellään tarkemmassa suunnittelussa. Pyöräiliikenne erotetaan tarpeen mukaan kävelystä ja autoliikenteestä. Tärkeimpien alueittien ja joukkoliikenteen runkoreittien solmukohdissa on pyöräiliikenteen liityntäpysäköintimahdollisuus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS



Autoliikenne	<p>Seututie.</p> <p>1 ajorata.</p> <p>Nopeusrajoitus 60 km/h.</p> <p>Kasvava autoliikennemäärä, 9 300 - 10 200 ajon/vrk.</p>
	<p>Erikoiskuljetusreitti B2.</p> <p>Väylällä tievalaistus.</p> <p>Rautatie ylittää väylän sillalla.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	Väylällä melusuojuuksia asutuksen kohdalla.
Joukkoliikenne	Väylällä LSL:n joukkoliikennereitti.
Kevytiliikenne	Yhdistetty kävely- ja pyörätie on erotettu ajoradasta väylän itäpuolella. Poikittaiselle kävelylle ja pyöräilylle alikukuja ja tasoyliytyksiä.
Kaupunkivihreä	Itäpuolen erotuskaistalla nurmikkoa, paikoin puita.
Ulkoilu, virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Väylä sijaitsee maakunnallisesti arvokkaalla kulttuurimaisema-alueella (MARY).
Kulttuurihistorialliset arvot	Väylän varrella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).
Pohjavedet ja hulevedet	Väylä sivuaa pohjavesialuetta. Väylän kanssa risteää ja sen läheisyydessä sijaitsee hulevesien hallinnan kannalta merkittäviä avoimena säilytettäviä avouomia (3 kpl): Murrenoja, Lähdesuonoja, Porvoonjoki.
Ekologiset yhteydet	

SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Tielle suunnitellaan korkeatasoista maisemaan sopeutettua ympäristöä, missä pyöräily sekä auto- ja joukkoliikenne toimivat sujuvasti ja turvallisesti. Liikenteen siirtyessä eteläiselle kehätielle tie muutetaan kaupungin kaduksi. Tien varren palveluihin ja asuinalueille liitytään tontti- tai kokoojakatujen kautta.
Melu	
Joukkoliikenne	
Pyöräily	Väylällä pyöräilyn tavoitteellinen alueitti.
Kevytiliikenne	Pyöräilyn alueilleillä liikkumisen miellyttävyyteen, sujuvuuteen ja turvallisuuteen kiinnitetään huomiota muun muassa reitin suorudella sekä yhdenmukaisilla ja laadukkailla liikennejärjestelyillä. Pyöräiliikenne toteutetaan kaksisuuntaisilla järjestelyillä ja liikenneturvallisuuteen on tämän vuoksi kiinnitettävä erityistä huomiota. Pyöräilyn alueiltiltä toteutetaan sujuvat yhteydet palveluihin. Pyöräilyn ja kävelyn reitit risteävät autoliikenteen kanssa eri tasossa

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkoilu ja virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Väylän suunnittelussa, rakentamisessa ja kunnossapidossa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Pohjavedet ja hulevedet	<p>Pohjavesien kemiallisen ja määrällisen tilan tulee pohjavesialueilla olla hyvä.</p> <p>Alueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella siten, että hyvä pohjavesien kemiallinen ja määrällinen tila turvataan ja edistetään huonossa tilassa olevien pohjavesialueiden saattamista hyvään tilaan.</p>
	Hulevesien hallinnan kannalta merkittävien vesiutumien säilyminen avoimena tulee turvata.
Ekologiset yhteydet	

Väylän nimi	Mt 296 / Ala-Okerointentie – Uusi Orimattilantie
Väyläindeksi	6.2
Väylän väli-indeksi	
Väyläväli	välillä Eteläinen kehätie – Uudenmaankatu

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikaltaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	■■■■■■■■■■
Kaavamääräys	SEUTUTIE TAI PÄÄKATU.
Kaavamerkintä	●●●●●●●●●●
Kaavamääräys	<p>PYÖRÄILYN TAVOITTEELLINEN ALUEEITTI.</p> <p>Sijainti ohjeellinen ja määritellään tarkemmassa suunnittelussa. Pyöräiliikenne erotetaan tarpeen mukaan kävelystä ja autoliikenteestä. Tärkeimpien alueittien ja joukkoliikenteen runkoreittien solmukohdissa on pyöräiliikenteen liityntäpysäköintimahdollisuus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS



Autoliikenne	<p>Seututie.</p> <p>1 ajorata.</p> <p>Nopeusrajoitus 60 km/h.</p> <p>Kasvava autoliikennemäärä, 13 000 ajon /vrk.</p>
	Väylällä tievalaistus.

NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	Väylällä melusuojuuksia asutuksen kohdalla.
Joukkoliikenne	Väylällä LSL:n joukkoliikennereitti.
Kevytiliikenne	Yhdistetty kävely- ja pyörätie on erotettu ajoradasta väylän itäpuolella. Poikittaiselle kävelylle ja pyöräilylle alikulut.
Kaupunkivihreä	Itäpuolen erotuskaistalla nurmikkoa, parissa kohtaa puita.
Ulkoilu, virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Kulttuurihistorialliset arvot	Väylän varrella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Pohjavedet ja hulevedet	Väylän kanssa risteää ja sen läheisyydessä sijaitsee hulevesien hallinnan kannalta merkittäviä avoimia säilytettäviä avouomia (2 kpl): Porvoonjoki, Syväoja.
Ekologiset yhteydet	

SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Seututielle suunnitellaan korkeatasoista ympäristöä. Pyörä- ja autoliikenne ja kuljetukset toimivat sujuvasti ja turvallisesti. Katuliittymien määrää rajoitetaan. Kadun varren palveluihin ja asuinalueille liitytään kokoojakatujen kautta.
Melu	
Joukkoliikenne	
Pyöräily	
Kevytiliikenne	Väylällä pyöräilyn tavoitteellinen alueitti. Pyöräilyn alueilleillä liikkumisen miellyttävyyteen, sujuvuuteen ja turvallisuuteen kiinnitetään huomiota muun muassa reitin suoruudella sekä yhdenmukaisilla, laadukkailla liikennejärjestelyillä. Pyöräiliikenne toteutetaan kaksisuuntaisilla järjestelyillä ja liikenneturvallisuuteen on tämän vuoksi kiinnitettävä erityistä huomiota. Pyöräilyn alueiltiltä toteutetaan sujuvat yhteydet palveluihin. Pyöräilyn ja kävelyn reitit risteävät autoliikenteen kanssa eri tasossa.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkoilu ja virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Pohjavedet ja hulevedet	
	Hulevesien käsittely ei saa vaarantaa maanteiden kuivatusta. Hulevesien hallinnan kannalta merkittävien vesiomien säilyminen avoimena tulee turvata.
Ekologiset yhteydet	

Väylän nimi	Mt 167 / Uusi Orimattilantie
Väyläindeksi	7
Väylän väli-indeksi	
Väyläväli	välillä Ohitustie (Vt 4) – Orimattilan raja

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikaltaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	██████████
Kaavamääräys	SEUTUTIE TAI PÄÄKATU.
Kaavamerkintä	
Kaavamääräys	

NYKYTILAN KUVAUS




Autoliikenne	<p>Seututie.</p> <p>1 ajorata.</p> <p>Nopeusrajoitus 60/80 km/h.</p> <p>Kasvava autoliikennemäärä, 11 000 ajon /vrk.</p>
	Väylällä tievalaistus.

NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	Väylällä meluntorjuntatoimenpiteitä asutuksen kohdalla.
Joukkoliikenne	Väylällä LSL:n joukkoliikennereitti.
Kevytliikenne	Väylällä ei ole kävely- ja pyöriteitä välillä Renkomäen väylä – Orimattilan raja. Käytössä maantien piennar. Yhdistetty kävely- ja pyörätie on erotettu ajoradasta väylän itäpuolella Renkomäen väylä – vt4. Poikittaiselle kävelyille ja pyöräilylle alikulut ja tasoylikyksiä.
Kaupunkivihreä	Itäpuolen erotuskaistalla nurmikkoo.
Ulkoilu, virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Väylä sijaitsee maakunnallisesti arvokkaalla kulttuurimaisema-alueella (MARY).
Kulttuurihistorialliset arvot	Väylän varrella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Pohjavedet ja hulevedet	
Ekologiset yhteydet	

SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Suututielle suunnitellaan korkeatasoista ympäristöä . Tiellä pyörä- ja autoliikenne toimivat sujuvasti. Katuliittymien määrää rajoitetaan. Kadun varren palveluihin ja asuinalueille liitytään kokooja- tai tonttikatujen kautta.
Melu	Liikennemelua torjutaan nopeusrajoituksella ja päällysteillä, etäisyydellä, rakennuksilla tai meluestein.
Joukkoliikenne	
Pyöräily	
Kevytliikenne	Pyöräilyn sujuvuuteen ja turvallisuuteen kiinnitetään huomiota. Pyöräilyn ja kävelyn reitit risteävät autoliikenteen kanssa eri tasossa.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkolu ja virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Väylän suunnittelussa, rakentamisessa ja kunnossapidossa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Pohjavedet ja hulevedet	
	Hulevesien käsittely ei saa vaarantaa maanteiden kuivatusta.
Ekologiset yhteydet	

Väylän nimi	Mt 312 / Nastolantie – Villähteentie
Väyläindeksi	8.1
Väylän väli-indeksi	
Väyläväli	välillä Vt 12 – Heinämaantie

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikaltaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	
Kaavamääräys	SEUTUTIE TAI PÄÄKATU. / UUSI TAI MERKITTÄVÄSTI PARANNETTAVA SEUTUTIE TAI PÄÄKATU.
Kaavamerkintä	
Kaavamääräys	<p>PYÖRÄILYN TAVOITTEELLINEN PÄÄREITTI.</p> <p>Sijainti ohjeellinen ja määritellään tarkemmassa suunnittelussa. Pyöräiliikenteen pääreitit laatustandardi on korkealuokkainen ja erottuu muista reitistä. Viikkaimmilla väylillä pyöräliikenne erotetaan tarpeen mukaan muusta liikenteestä. Pääreittien ja joukkoliikenteen runkoreittien solmukohdissa on pyöräiliikenteen liityntäpysäköintimahdollisuus.</p>
	<p></p> <p>SALPAUSSELKÄ. HOUKUTTELEVAN JA ELINVOIMAISEN YMPÄRISTÖKAUPUNGIN PERUSTA.</p> <p>Maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon reunamuodostuman merkitys maiseman, geologian, pohjaveden, luonnonympäristön, ilmaston, kulttuurihistorian ja virkistyskannalta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS



Autoliikenne	<p>Seututie.</p> <p>1 ajorata.</p> <p>Nopeusrajoitus 50/60/40 km/h.</p> <p>Kasvava autoliikennemäärä, 5 400 ajon/vrk, välillä vt 12 – Karistonkatu 10 900 ajon/vrk.</p>
	Väylällä tievalaistus.

NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	
Joukkoliikenne	Väylällä LSL:n joukkoliikennereitti.
Kevytliikenne	Yhdistetty kävely- ja pyörätie on erotettu ajoradasta väylän eteläpuolella väliillä vt12 – Levon hautausmaa. Yhdistetty kävely- ja pyörätie on erotettu ajoradasta väylän eteläpuolella kaukana ajoväylästä, radan varressa, väliillä Levon hautausmaa - Metallikatu. Yhdistetty kävely- ja pyörätie on erotettu ajoradasta väylän eteläpuolella väliillä Metallikatu – Heinämaantie. Poikittaiselle kävelyille ja pyöräilylle yksi alikulku.
Kaupunkivihreä	Eteläpuolen erotuskaistalla nurmikkoja väliillä vt12 – Levon hautausmaa. Levon hautausmaan kohdalla erotuskaistalla puita ja metsää. Eteläpuolen erotuskaistalla nurmikkoja ja paikoin puita väliillä Levon hautausmaa – Heinämaantie.
Ulkoilu, virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Väylä sijaitsee maakunnallisesti arvokkaalla kulttuurimaisema-alueella (MARY).
Kulttuurihistorialliset arvot	Väylän varrella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY, MARY, LaRY).
Pohjavedet ja hulevedet	Väylä sijaitsee osittain pohjavesialueella. Väylän läheisyydessä sijaitsee pohjavedenotto.
Ekologiset yhteydet	Väylän yli on maakunnallinen viheryhteystarve (1 kpl).

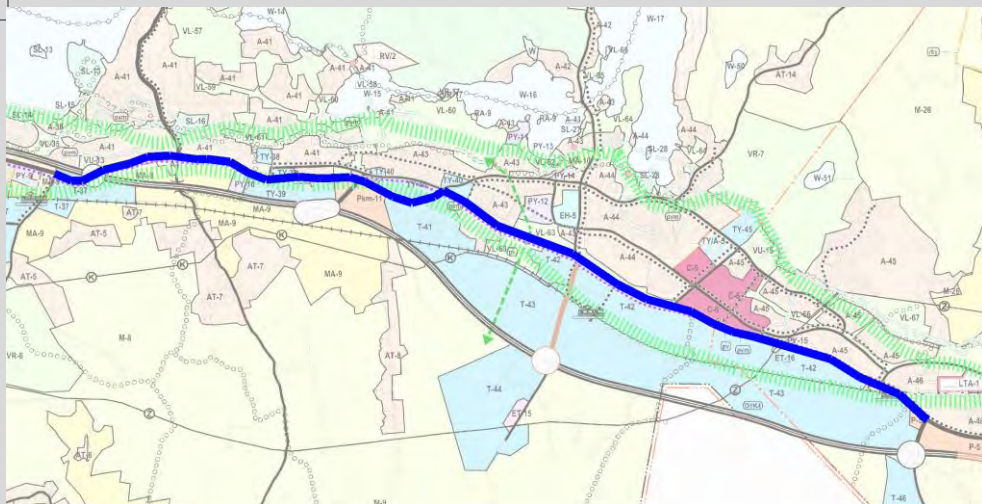
SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Seututielle suunnitellaan korkeatasoista ympäristöä. Tiellä pyörä- ja autoliikenne kulkevat sujuvasti. Asemakaavoituksen edetessä tie muutetaan kaduksi. Katuliittymien määrää rajoitetaan. Kadun varren palveluihin ja asuinalueille liitytään kokooja- ja tonttikatujen kautta.
Melu	Liikennemelua torjutaan nopeusrajoituksella, päällysteillä, etäisyydellä tai rakennuksilla.
Joukkoliikenne	Väylällä LSL runkolinja. Pysäkit varustetaan pysäkkikatoksilla.
Pyöräily	Väylällä pyöräilyn tavoitteellinen pääreitti.
Kevytliikenne	Pyöräilyn pääreitin sujuvuutta ja turvallisuutta parannetaan muun muassa selkeillä ja miellyttävillä risteysjärjestelyillä. Pyöräliikenne toteutetaan kaksisuuntaisilla järjestelyillä ja liikenneturvallisuuteen on tämän vuoksi kiinnitettävä erityistä huomiota. Pyöräilyn ja kävelyn reitit risteävät autoliikenteen kanssa eri tasossa. Pyöräilyn pääreitiltä toteutetaan sujuvat yhteydet palveluihin. Pääreittiä priorisoidaan kunnossapidon osalta ja reitti opastetaan laadukkaasti.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkoilu ja virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Väylän suunnittelussa, rakentamisessa ja kunnossapidossa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Pohjavedet ja hulevedet	<p>Pohjavesien kemiallisen ja määrällisen tilan tulee pohjavesialueilla olla hyvä.</p> <p>Alueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella siten, että hyvä pohjavesien kemiallinen ja määrällinen tila turvataan ja edistetään huonossa tilassa olevien pohjavesialueiden saattamista hyvään tilaan.</p> <p>Väylän läheisyydessä sijaitsevan pohjavedenottamon lähisuoja-alueen laajuus ja laajentamistarve tulee arvioida tuoreimpien pohjavettä koskevien selvitysten ja suunnitelmien perusteella.</p> <p>Hulevesien käsittely ei saa vaarantaa maanteiden kuivatusta.</p>
Ekologiset yhteydet	Ekologisen verkoston yhteyksiä on kehitettävä ja parannettava tiehankkeiden yhteydessä.

Väylän nimi	Mt 312 / Villähteentie – Kouvolantie
Väyläindeksi	8.2
Väylän väli-indeksi	
Väyläväli	välillä Heinämaantie – Kuivannontie

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikaltaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	■■■■■■■■■■
Kaavamääräys	SEUTUTIE TAI PÄÄKATU.
Kaavamerkintä	●●●●●●●●
Kaavamääräys	<p>PYÖRÄILYN TAVOITTEELLINEN PÄÄREITTI.</p> <p>Sijainti ohjeellinen ja määritellään tarkemmassa suunnittelussa. Pyöräiliikenteen pääreitit laatustandardi on korkealuokkainen ja erottuu muista reitistä. Viikkaimmilla väylillä pyöräiliikenne erotetaan tarpeen mukaan muusta liikenteestä. Pääreittien ja joukkoliikenteen runkoreittien solmukohdissa on pyöräiliikenteen liityntäpysäköintimahdollisuus.</p>
	<p> </p> <p>SALPAUSSELKÄ. HOUKUTTELEVAN JA ELINVOIMAISEN YMPÄRISTÖKAUPUNGIN PERUSTA.</p> <p>Maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon reunamuodostuman merkitys maiseman, geologian, pohjaveden, luonnonympäristön, ilmaston, kulttuurihistorian ja virkistyskannalta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS



Autoliikenne	<p>Seututie.</p> <p>1 ajorata.</p> <p>Nopeusrajoitus 50/60 km/h.</p> <p>Kasvava autoliikennemäärä, 3000 – 9000 ajon/vrk.</p>
	Väylällä tievalaistus.

NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	
Joukkoliikenne	Väylällä LSL:n joukkoliikennereitti.
Kevytliikenne	Yhdistetty kävely- ja pyörätie on erotettu ajoradasta väylän eteläpuolella väliillä Heinämaantie – Kankaantie. Yhdistetty kävely- ja pyörätie on erotettu ajoradasta väylän pohjoispuolella väliillä Kankaantie – Vaakatie. Yhdistetty kävely- ja pyörätie on erotettu ajoradasta väylän eteläpuolella väliillä Vaakatie – Maitotie. Yhdistetty kävely- ja pyörätie on erotettu ajoradasta väylän molemmilla puolilla väliillä Maitotie – Varikontie. Yhdistetty kävely- ja pyörätie on erotettu ajoradasta väylän pohjoispuolella väliillä Varikontie – Kuivannontie. Poikittaiselle kävelyille ja pyöräilylle yksi alikulku.
Kaupunkivihreä	Eteläpuolen erotuskaistalla nurmikko ja paikoin puita väliillä Heinämaantie – Kankaantie. Pohjoispuolen erotuskaistalla nurmikko ja paikoin puita väliillä Kankaantie – Vaakatie. Eteläpuolen erotuskaistalla puita väliillä Vaakatie – Maitotie. Molemmilla puolilla erotuskaistalla puita väliillä Maitotie – Varikontie. Pohjoispuolen erotuskaistalla nurmikko ja puita väliillä Varikontie – Kuivannontie.
Ulkoilu, virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Väylä sijaitsee maakunnallisesti arvokkaalla kulttuurimaisema-alueella (MARY).
Kulttuurihistorialliset arvot	Väylän varrella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY, MARY, LaRY).
Pohjavedet ja hulevedet	Väylä sijaitsee osittain pohjavesialueella. Väylän läheisyydessä sijaitsee pohjavedenotto.
Ekologiset yhteydet	Väylän yli on maakunnallinen viheryhteystarve (1 kpl).

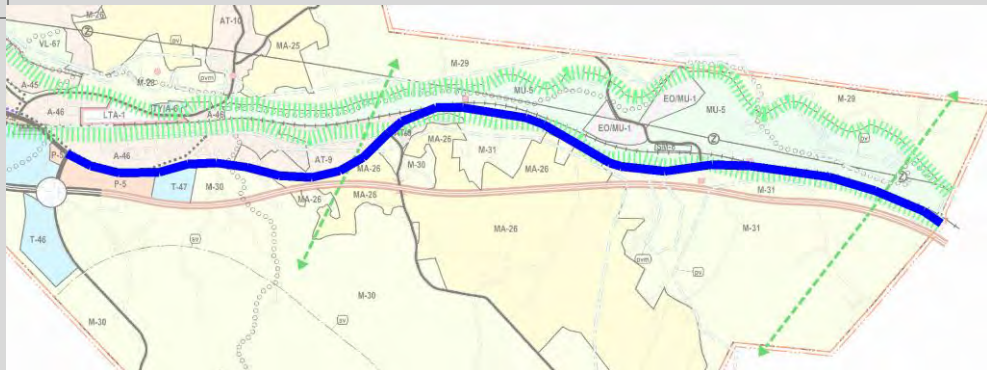
SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Seututielle suunnitellaan korkeatasoista ympäristöä. Tiellä pyörä- ja autoliikenne toimivat sujuvasti. Asemakaavoituksen edetessä tie muutetaan kaduksi. Katuliittymien määrää rajoitetaan. Kadun varren palveluihin ja asuinalueille liityään kokooja- ja tonttikatujen kautta.
Melu	Liikennemelua torjutaan nopeusrajoituksella, päällysteillä, etäisyydellä tai rakennuksilla.
Joukkoliikenne	Väylällä osittain LSL runkolinja. Pysäkit varustetaan pysäkkikatoksilla.
Pyöräily	Väylällä pyöräilyn tavoitteellinen pääreitti.
Kevytliikenne	Pyöräilyn pääreitit sujuvuutta ja turvallisuutta parannetaan muun muassa selkeillä ja miellyttävillä risteysjärjestelyillä. Pyöräliikenne toteutetaan kaksisuuntaisilla järjestelyillä ja liikenneturvallisuuteen on tämän vuoksi kiinnitettävä erityistä huomiota. Pyöräilyn pääreitiltä toteutetaan sujuvat yhteydet palveluihin. Pyöräilyn ja kävelyn reitit risteävät autoliikenteen kanssa eri tasossa. Pääreitit priorisoidaan kunnossapidon osalta ja reitti opastetaan laadukkaasti.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkolu ja virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Väylän suunnittelussa, rakentamisessa ja kunnossapidossa tulee ottaa huomioon maisemalliset arvot.
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Pohjavedet ja hulevedet	<p>Pohjavesien kemiallisen ja määrällisen tilan tulee pohjavesialueilla olla hyvä.</p> <p>Alueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella siten, että hyvä pohjavesien kemiallinen ja määrällinen tila turvataan ja edistetään huonossa tilassa olevien pohjavesialueiden saattamista hyvään tilaan.</p> <p>Väylän läheisyydessä sijaitsevan pohjavedenottamon lähisuoja-alueen laajuus ja laajentamistarve tulee arvioida tuoreimpien pohjavettä koskevien selvitysten ja suunnitelmien perusteella.</p> <p>Hulevesien käsittely ei saa vaarantaa maanteiden kuivatusta.</p>
Ekologiset yhteydet	Ekologisen verkoston yhteyksiä on kehitettävä ja parannettava tiehankkeiden yhteydessä.

Väylän nimi	Vt 12 poistuva osuus / Hedelmätie – Arolantie
Väyläindeksi	8.3
Väylän väli-indeksi	
Väyläväli	välillä Kuivannontie – Iitin raja

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikaltaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	■■■■■■■■■■
Kaavamääräys	SEUTUTIE TAI PÄÄKATU.
Kaavamerkintä	●●●●●●●●●●
Kaavamääräys	<p>PYÖRÄILYN TAVOITTEELLINEN ALUEREITTI.</p> <p>Sijainti ohjeellinen ja määritellään tarkemmassa suunnittelussa. Pyöräiliikenne erotetaan tarpeen mukaan kävelystä ja autoliikenteestä. Tärkeimpien aluereittien ja joukkoliikenteen runkoreittien solmukohdissa on pyöräliikenteen liityntäpysäköintimahdollisuus.</p>
	<p>■■■■■■■■■■</p> <p>SALPAUSSELKÄ. HOUKUTTELEVAN JA ELINVOIMAISEN YMPÄRISTÖKAUPUNGIN PERUSTA.</p> <p>Maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon reunamuodostuman merkitys maiseman, geologian, pohjaveden, luonnonympäristön, ilmaston, kulttuurihistorian ja virkistyksen kannalta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS



Autoliikenne	<p>Valtatie.</p> <p>1 ajorata.</p> <p>Nopeusrajoitus 60/80/100 km/h.</p> <p>Kasvava autoliikennemäärä, 6 800 ajon/vrk.</p>
	<p>Erikoiskuljetusreitti, SEKV.</p> <p>Väylällä tievalaistus risteysalueilla</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	Väylällä korkeat melutasot.
Joukkoliikenne	Väylällä osittain LSL:n joukkoliikennereitti.
Kevytiliikenne	Väylällä ei ole kävely- ja pyöräteitä välillä Kasvimaantie – litin raja. Käytössä maantien piennar. Yhdistetty kävely- ja pyörätie on erotettu ajoradasta pohjoispuolella välillä Kuivannontie – Kasvimaantie.
Kaupunkivihreä	Pohjoispuolen erotuskaistalla nurmikkoa välillä Kuivannontie – Kasvimaantie. Ei mainittavaa välillä Kasvimaantie – litin raja.
Ulkoilu, virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Kulttuurihistorialliset arvot	Väylän varrella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).
Pohjavedet ja hulevedet	Väylä sijaitsee osittain pohjavesialueella.
Ekologiset yhteydet	Väylän yli on ekologiseen verkostoon liittyviä maakunnallisia / paikallisia yhteystarpeita (2 kpl).

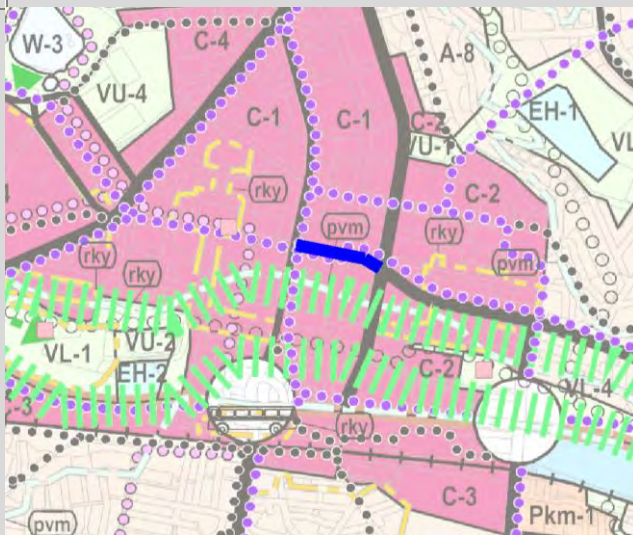
SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Nykyinen vt 12 jää yhdystieksi liikenteen siirryttyä uudelle valtatie linjaukselle välillä Uusikylä – Hiisiö. Yhdystielle suunnitellaan ympäristöä, jossa pyöräily ja autoliikenne toimivat sujuvasti. Asemakaavoituksen edetessä tie muutetaan kaduksi. Katuliittymien määrää rajoitetaan. Kadun varren palveluihin ja asuinalueille liitytään kokooja- tai tonttikatujen kautta.
Melu	Liikennemelua torjutaan nopeusrajoituksella ja päällysteillä, etäisyydellä tai rakennuksilla.
Joukkoliikenne	Väylällä osittain LSL runkolinja.
Pyöräily	Väylällä pyöräilyn tavoitteellinen aluereitti välillä Kuivannontie – Kasvimaantie.
Kevytiliikenne	Pyöräilyn sujuvuuteen ja turvallisuuteen kiinnitetään huomiota.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkoilu ja virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Pohjavedet ja hulevedet	<p>Pohjavesien kemiallisen ja määrällisen tilan tulee pohjavesialueilla olla hyvä.</p> <p>Alueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella siten, että hyvä pohjavesien kemiallinen ja määrällinen tila turvataan ja edistetään huonossa tilassa olevien pohjavesialueiden saattamista hyvään tilaan.</p> <p>Hulevesien käsittely ei saa vaarantaa maanteiden kuivatusta.</p>
Ekologiset yhteydet	Ekologisen verkoston yhteyksiä on kehitettävä ja parannettava tiehankkeiden yhteydessä.

Väylän nimi	Aleksanterinkatu
Väyläindeksi	9.1
Väylän väli-indeksi	9.11
Väyläväli	välillä Vesijärvenkatu – Saimaankatu

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	_____
Kaavamääräys	YHDYSTIE TAI KOKOOJAKATU.
Kaavamerkintä	●●●●●●●●
Kaavamääräys	<p>PYÖRÄILYN TAVOITTEELLINEN PÄÄREITTI.</p> <p>Sijainti ohjeellinen ja määritellään tarkemmassa suunnittelussa. Pyöräiliikenteen pääreitit laatustandardi on korkealuokkainen ja erottuu muista reitistä. Viikkaimmilla väylillä pyöräiliikenne erotetaan tarpeen mukaan muusta liikenteestä. Pääreittien ja joukkoliikenteen runkoreittien solmukohdissa on pyöräiliikenteen liityntäpysäköintimahdollisuus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS



Autoliikenne	<p>Pääkatu.</p> <p>1 ajorata.</p> <p>Nopeusrajoitus 40 km/h.</p> <p>Autoliikennemäärä 8 300 ajon/vrk.</p>
	<p>Väylällä katuvalaistus.</p> <p>Väylällä liikennevalo-ohjaus.</p> <p>Lyhytaikaista pysäköintiä palveluiden kohdalla.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	
Joukkoliikenne	Väylällä LSL:n joukkoliikennereitti.
Kevytiliikenne	Yhdistetty kävely- ja pyörätie on erotettu ajoradasta väylän molemmilla puolilla.
Kaupunkivihreä	Erotuskaistalla puita.
Ulkoilu, virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Kaupunkikuvallisesti merkittävä katutila.
Kulttuurihistorialliset arvot	Väylän varrella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).
Pohjavedet ja hulevedet	Väylä sijaitsee pohjavesialueella.
	Väylä sijaitsee osittain huomioon otettavalla hulevesien hallinnan kehittämisalueella: Karjalankatu.
Ekologiset yhteydet	

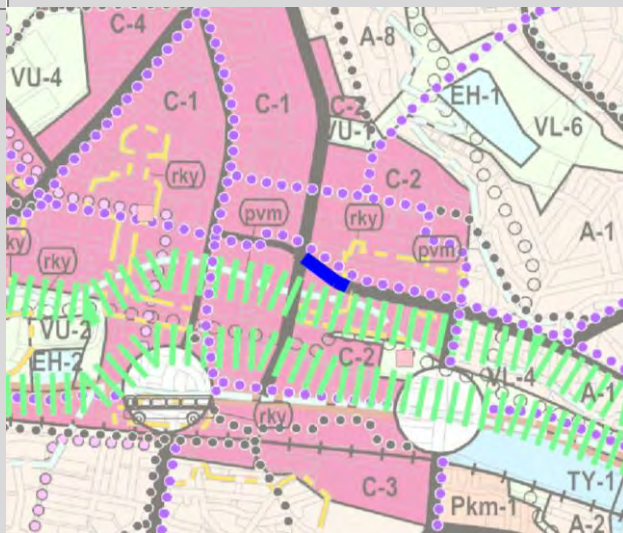
SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Kaupungin pääkadulle suunnitellaan korkeatasoista joukkoliikennepainotteista katu ympäristöä. Kadulla sekä joukkoliikenne että pyöräily toimivat sujuvasti. Liikennettä ohjataan ja kulkijoita opastetaan liikennevaloin ja älyratkaisuin.
Melu	
Joukkoliikenne	Väylällä LSL runkolinja. Katuosuudelle sijoitetaan joukkoliikenteen vaihtopysäkkejä. Jalankulkuliikenteen ja pyöräilyn turvallisuus asetetaan vaihtopysäkkialueella etusijalle autoliikenteeseen nähden. Pysäköintilaitoksiin ajo suunniteltava mahdollisimman vähän joukkoliikenteen vaihtopysäkkien toimintaa häiritseväksi. Joukkoliikenteen pysäkit varustetaan laadukkailla, valaistuilla katoksilla ja matkustajainformaationäytöillä.
Pyöräily	Väylällä pyöräilyn tavoitteellinen pääreitti.
Kevytiliikenne	Pyöräilyn pääreitin sujuvuutta ja turvallisuutta parannetaan muun muassa pyöräliikenteen yksisuuntaisilla järjestelyillä ja liikennemuotojen selkeällä erottelulla, minkä lisäksi pääreitin varrella varaudutaan katetun pyöräpysäköinnin tarpeisiin. Materiaalivalinnoilla ja rakenteilla korostetaan pyöräväylän optista ohjaavuutta. Pääreittiä priorisoidaan kunnossapidon osalta ja reitti opastetaan laadukkaasti. Pyöräilyn ja kävelyn sujuvaa risteämistä autoliikenteen kanssa ohjataan liikennevaloin Autoliikenteen pysäköinti ohjataan pysäköintilaitoksiin. Kadun varrelle sijoitetaan lyhytaikaista pysäköintiä palveluiden kohdalle. Tonttiliittymät sallitaan, jollei tonttikadun kautta liittyminen ole mahdollista. onko tällä välillä pysäköintiä? Ei?

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkolu ja virkistys	Erotuskaistalle sijoitetaan katupuita, joille varataan riittävä juuriston ja latvuksen kasvutila.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Pohjavedet ja hulevedet	<p>Pohjavesien kemiallisen ja määrällisen tilan tulee pohjavesialueilla olla hyvä.</p> <p>Alueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella siten, että hyvä pohjavesien kemiallinen ja määrällinen tila turvataan ja edistetään huonossa tilassa olevien pohjavesialueiden saattamista hyvään tilaan.</p>
	<p>Hulevesiverkoston kapasiteettiin tulee hulevesimallinnuksen perusteella kiinnittää erityistä huomiota asemakaavoituksessa, katurakentamisessa ja muissa hankkeissa.</p>
Ekologiset yhteydet	

Väylän nimi	Aleksanterinkatu
Väyläindeksi	9.1
Väylän väli-indeksi	9.12
Väyläväli	välillä Saimaankatu – Karjalankatu

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikaltaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	■■■■■■■■■■
Kaavamääräys	SEUTUTIE TAI PÄÄKATU.
Kaavamerkintä	●●●●●●●●
Kaavamääräys	<p>PYÖRÄILYN TAVOITTEELLINEN PÄÄREITTI.</p> <p>Sijainti ohjeellinen ja määritellään tarkemmassa suunnittelussa. Pyöräiliikenteen pääreitit laatustandardi on korkealuokkainen ja erottuu muista reitistä. Viikkaimmilla väylillä pyöräiliikenne erotetaan tarpeen mukaan muusta liikenteestä. Pääreittien ja joukkoliikenteen runkoreittien solmukohdissa on pyöräiliikenteen liityntäpysäköintimahdollisuus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS



Autoliikenne	<p>Pääkatu.</p> <p>2 ajorataa.</p> <p>Nopeusrajoitus 50 km/h.</p> <p>Autoliikennemäärä 12 000 ajon/vrk.</p>
	<p>Väylällä katuvalaistus.</p> <p>Väylällä liikennevalo-ohjaus.</p> <p>Lyhytaikaista pysäköintiä palveluiden kohdalla.</p> <p>Tonttiliittymiä.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	Väylällä korkeat melutasot.
Joukkoliikenne	Väylällä LSL:n joukkoliikennereitti.
Kevytliikenne	Yhdistetty kävely- ja pyörätie on erotettu ajoradasta väylän molemmilla puolilla.
Kaupunkivihreä	Erotuskaistalla puita.
Ulkoilu, virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Kaupunkikuvallisesti merkittävä katutila.
Kulttuurihistorialliset arvot	Väylän varrella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY, MARY, LaRY).
Pohjavedet ja hulevedet	Väylä sijaitsee pohjavesialueella.
	Väylä sijaitsee huomioon otettavalla hulevesien hallinnan kehittämisalueella: Karjalankatu.
Ekologiset yhteydet	

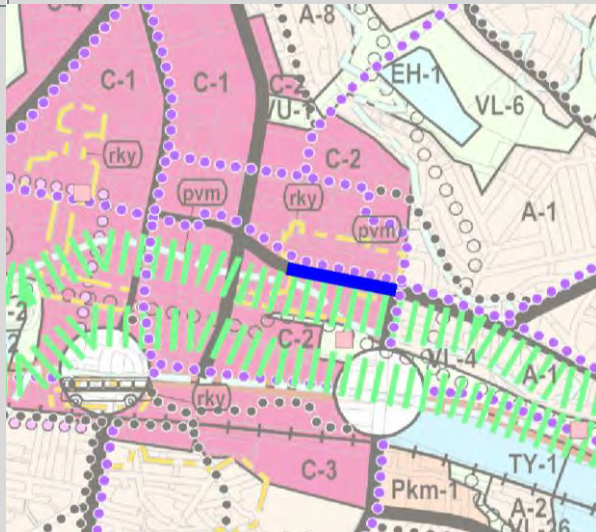
SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Kaupungin pääkadulle suunnitellaan korkeatasoista joukkoliikennepainotteista katu ympäristöä, jossa sekä joukkoliikenne että pyöräily toimivat sujuvasti. Liikennettä ohjataan ja kulkijoita opastetaan liikennevaloin, älyratkaisuin tai rakentamalla kiertoliittymä.
Melu	
Joukkoliikenne	Väylällä LSL runkolinja.
Pyöräily	Väylällä pyöräilyn tavoitteellinen pääreitti.
Kevytliikenne	Pyöräilyn pääreitin sujuvuutta ja turvallisuutta parannetaan muun muassa pyöräliikenteen yksisuuntaisilla järjestelyillä ja liikennemuotojen selkeällä erottelulla ja varaudutaan katetun pyöräpysäköinnin tarpeisiin. Pyöräilyn ja kävelyn sujuvaa risteämistä autoliikenteen kanssa ohjataan liikennevaloin. Materiaalivalinnoilla ja rakenteilla korostetaan pyöräväylän optista ohjaavuutta. Pääreittiä priorisoidaan kunnossapidon osalta ja reitti opastetaan laadukkaasti kokonaisuudessaan. Autoliikenteen pysäköinti ohjataan pysäköintilaitoksiin. Kadun varrelle sijoitetaan lyhytaikaista pysäköintiä palveluiden kohdalle. Tonttiliittymät sallitaan, jollei tonttikadun kautta liittyminen ole mahdollista.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkolu ja virkistys	Erotuskaistalle sijoitetaan katupuita, joille varataan riittävä juuriston ja latvuksen kasvutila.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Pohjavedet ja hulevedet	<p>Pohjavesien kemiallisen ja määrällisen tilan tulee pohjavesialueilla olla hyvä.</p> <p>Alueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella siten, että hyvä pohjavesien kemiallinen ja määrällinen tila turvataan ja edistetään huonossa tilassa olevien pohjavesialueiden saattamista hyvään tilaan.</p>
	<p>Hulevesiverkoston kapasiteettiin tulee hulevesimallinnuksen perusteella kiinnittää erityistä huomiota asemakaavoituksessa, katurakentamisessa ja muissa hankkeissa.</p>
Ekologiset yhteydet	

Väylän nimi	Karjalankatu
Väyläindeksi	9.2
Väylän väli-indeksi	9.21
Väyläväli	välillä Aleksanterinkatu – Iso-Paavolankatu

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikaltaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	■■■■■■■■■■
Kaavamääräys	SEUTUTIE TAI PÄÄKATU.
Kaavamerkintä	●●●●●●●●
Kaavamääräys	<p>PYÖRÄILYN TAVOITTEELLINEN PÄÄREITTI.</p> <p>Sijainti ohjeellinen ja määritellään tarkemmassa suunnittelussa. Pyöräiliikenteen pääreitit laatustandardi on korkealuokkainen ja erottuu muista reitistä. Viikkaimmilla väylillä pyöräiliikenne erotetaan tarpeen mukaan muusta liikenteestä. Pääreittien ja joukkoliikenteen runkoreittien solmukohdissa on pyöräiliikenteen liityntäpysäköintimahdollisuus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS



Autoliikenne	<p>Pääkatu.</p> <p>2 ajorataa.</p> <p>Nopeusrajoitus 50 km/h.</p> <p>Suuri ja kasvava autoliikennemäärä, 23 000 ajon/vrk.</p>
	<p>Väylällä katuvalaistus.</p> <p>Väylällä liikennevalo-ohjaus.</p> <p>Lyhytaikaista pysäköintiä palveluiden kohdalla.</p> <p>Tonttiliittymiä.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	Väylällä korkeat melutasot.
Joukkoliikenne	Väylällä LSL:n joukkoliikennereitti.
Kevytiliikenne	Yhdistetty kävely- ja pyörätie on erotettu ajoradasta väylän molemmilla puolilla.
Kaupunkivihreä	Erotuskaistalla puita.
Ulkoilu, virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Kaupunkikuvallisesti merkittävä katutila.
Kulttuurihistorialliset arvot	Väylän varrella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY, MARY, LaRY).
Pohjavedet ja hulevedet	Väylä sijaitsee pohjavesialueella.
	Väylä sijaitsee huomioon otettavalla hulevesien hallinnan kehittämisalueella.
Ekologiset yhteydet	

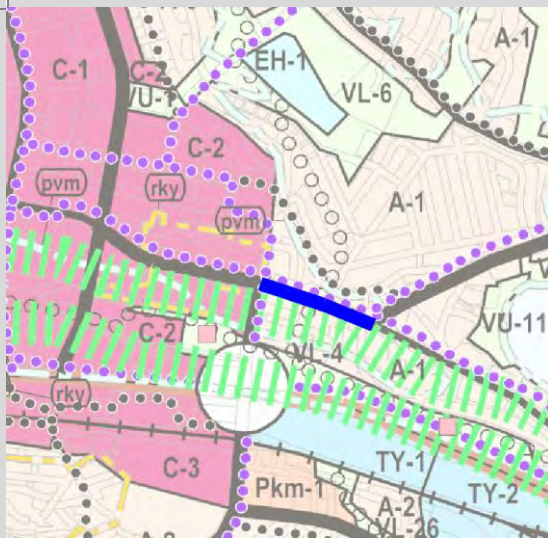
SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Kaupungin pääkadulle suunnitellaan korkeatasoista katuymäristöä kestävät liikkumismuodot ja liikenneturvallisuus edellä. Liikennettä ohjataan ja kulkijoita opastetaan älyliikenteen ratkaisuin ja liikennevaloin.
Melu	
Joukkoliikenne	Väylällä LSL runkolinja. Pysäkit varustetaan pysäkkikatoksilla ja matkustajainformaationäytöillä.
Pyöräily	Väylällä pyöräilyn tavoitteellinen pääreitti.
Kevytiliikenne	Pyörä- ja jalankulkuliikenteen sujuvuutta edistetään liikennevalo-ohjauksella autoliikenteen risteämiskohdissa. Pääreittiä priorisoidaan kunnossapidon osalta ja reitti opastetaan laadukkaasti. Autoliikenteen pysäköinti ohjataan pysäköintilaitoksiin. Kadun varrelle sijoitetaan lyhytaikaista pysäköintiä palveluiden kohdalle. Tonttiliittymät sallitaan, jollei kokooja- tai tonttikadun kautta liittyminen ole mahdollista. Pyöräilyn pääreitin sujuvuutta ja turvallisuutta parannetaan muun muassa pyöräliikenteen yksisuuntaisilla järjestelyillä ja liikennemuotojen selkeällä erottelulla. Pääreitien varrella varaudutaan katetun pyöräpysäköinnin tarpeisiin.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkolu ja virkistys	Erotuskaistalle sijoitetaan katupuita, joille varataan riittävä juuriston ja latvuksen kasvutila.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Pohjavedet ja hulevedet	<p>Pohjavesien kemiallisen ja määrällisen tilan tulee pohjavesialueilla olla hyvä.</p> <p>Alueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella siten, että hyvä pohjavesien kemiallinen ja määrällinen tila turvataan ja edistetään huonossa tilassa olevien pohjavesialueiden saattamista hyvään tilaan.</p>
	<p>Hulevesiverkoston kapasiteettiin tulee hulevesimallinnuksen perusteella kiinnittää erityistä huomiota asemakaavoituksessa, katurakentamisessa ja muissa hankkeissa.</p>
Ekologiset yhteydet	

Väylän nimi	Karjalankatu
Väyläindeksi	9.2
Väylän väli-indeksi	9.22
Väyläväli	välillä Iso-Paavolankatu – Ahtialantie

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikaltaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	██████████
Kaavamääräys	SEUTUTIE TAI PÄÄKATU.
Kaavamerkintä	●●●●●●●●
Kaavamääräys	<p>PYÖRÄILYN TAVOITTEELLINEN PÄÄREITTI.</p> <p>Sijainti ohjeellinen ja määritellään tarkemmassa suunnittelussa. Pyöräiliikenteen pääreitit laatustandardi on korkealuokkainen ja erottuu muista reitistä. Viikkaimmilla väylillä pyöräiliikenne erotetaan tarpeen mukaan muusta liikenteestä. Pääreittien ja joukkoliikenteen runkoreittien solmukohdissa on pyöräiliikenteen liityntäpysäköintimahdollisuus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS






Autoliikenne	<p>Pääkatu.</p> <p>2 ajorataa.</p> <p>Nopeusrajoitus 50 km/h.</p> <p>Suuri ja kasvava autoliikennemäärä, 23 000 ajon/vrk.</p>
	<p>Erikoiskuljetusreitti A.</p> <p>Väylällä katuvalaistus.</p> <p>Väylällä liikennevalo-ohjaus.</p> <p>Väylällä kiertoliittymä.</p> <p>Lyhytaikaista pysäköintiä palveluiden kohdalla.</p> <p>Tonttoliittymiä.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	Väylällä korkeat melutasot.
Joukkoliikenne	Väylällä LSL:n joukkoliikennereitti.
Kevytliikenne	Yhdistetty kävely- ja pyörätie on erotettu ajoradasta väylän molemmilla puolilla.
Kaupunkivihreä	Erotuskaistalla puita.
Ulkoilu, virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Pohjavedet ja hulevedet	Väylä sijaitsee pohjavesialueella. Väylän läheisyydessä sijaitsee pohjavedenottamo. Väylä sijaitsee huomioon otettavalla hulevesien hallinnan kehittämisalueella: Karjalankatu.
Ekologiset yhteydet	

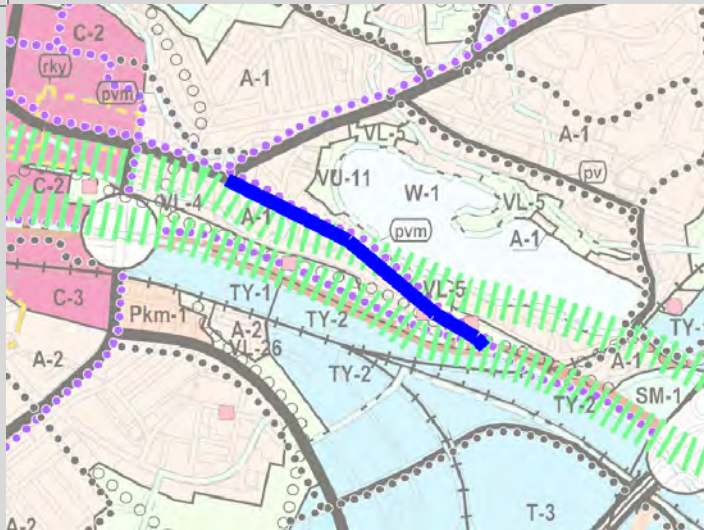
SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Kaupungin pääkadulle suunnitellaan korkeatasoista katuymäristöä kestävät liikkumismuodot ja liikenneturvallisuus edellä. Liikennettä ohjataan ja kulkijoita opastetaan älyliikenteen ratkaisuin ja liikennevaloin. Autoliikenteen pysäköinti ohjataan pysäköintilaitoksiin. Kadun varrelle sijoitetaan lyhytaikaista pysäköintiä palveluiden kohdalle. Tonttiliittymät sallitaan, jollei kokooja- tai tonttikadun kautta liittyminen ole mahdollista.
Melu	
Joukkoliikenne	Väylällä LSL runkolinja. Pysäkit varustetaan pysäkkikatoksilla ja matkustajainformaationäytöillä.
Pyöräily	Väylällä pyöräilyn tavoitteellinen pääreitti.
Kevytliikenne	Pyöräilyn pääreitin sujuvuutta ja turvallisuutta parannetaan muun muassa pyöräliikenteen yksisuuntaisilla järjestelyillä ja liikennemuotojen selkeällä erotelulla. Pääreitin varrella varaudutaan katetun pyöräpysäköinnin tarpeisiin. Pyörä- ja jalankulkuliikenteen sujuvuutta edistetään liikennevalo-ohjauksella autoliikenteen risteämiskohdissa. Pääreittiä priorisoidaan kunnossapidon osalta ja reitti opastetaan laadukkaasti.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkolu ja virkistys	Erotuskaistalle sijoitetaan katupuita, joille varataan riittävä juuriston ja latvuksen kasvutila.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Pohjavedet ja hulevedet	<p>Pohjavesien kemiallisen ja määrällisen tilan tulee pohjavesialueilla olla hyvä.</p> <p>Alueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella siten, että hyvä pohjavesien kemiallinen ja määrällinen tila turvataan ja edistetään huonossa tilassa olevien pohjavesialueiden saattamista hyvään tilaan.</p> <p>Väylän läheisyydessä sijaitsevan pohjavedenottamon lähisuoja-alueen laajuus ja laajentamistarve tulee arvioida tuoreimpien pohjavettä koskevien selvitysten ja suunnitelmien perusteella.</p>
	<p>Hulevesiverkoston kapasiteettiin tulee hulevesimallinnuksen perusteella kiinnittää erityistä huomiota asemakaavoituksessa, katurakentamisessa ja muissa hankkeissa.</p>
Ekologiset yhteydet	

Väylän nimi	Viipurintie
Väyläindeksi	9.3
Väylän väli-indeksi	
Väyläväli	

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikaltaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	
Kaavamääräys	YHDYSTIE TAI KOKOOJAKATU.
Kaavamerkintä	
Kaavamääräys	<p>PYÖRÄILYN TAVOITTEELLINEN PÄÄREITTI.</p> <p>Sijainti ohjeellinen ja määritellään tarkemmassa suunnittelussa. Pyöräiliikenteen pääreitit laatustandardi on korkealuokkainen ja erottuu muista reitistä. Viikkaimmilla väylillä pyöräiliikenne erotetaan tarpeen mukaan muusta liikenteestä. Pääreittien ja joukkoliikenteen runkoreittien solmukohdissa on pyöräiliikenteen liityntäpysäköintimahdollisuus.</p>
	<p></p> <p>SALPAUSSELKÄ. HOUKUTTELEVAN JA ELINVOIMAISEN YMPÄRISTÖKAUPUNGIN PERUSTA.</p> <p>Maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon reunamuodostuman merkitys maiseman, geologian, pohjaveden, luonnonympäristön, ilmaston, kulttuurihistorian ja virkistyskannalta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS



Autoliikenne	<p>Kokoojakuu.</p> <p>1 ajorata. Nopeusrajoitus 50 km/h. Autoliikennemäärä 6 900 ajon/vrk.</p>
	<p>erikoiskuljetusreitti B3. Väylällä katuvalaistus.</p> <p>Väylällä liikennevalo-ohjaus. Väylällä kiertoliittymä.</p> <p>Kadunvarsipysäköintiä. Tonttiliittymiä.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	
Joukkoliikenne	Väylällä LSL:n joukkoliikennereitti.
Kevytliikenne	Yhdistetty kävely- ja pyörätie on erotettu / korotettu ajoradasta väylän molemmilla puolilla väiillä Karjalankatu – Pekantie. Yhdistetty kävely- ja pyörätie on erotettu ajoradasta väylän pohjoispuolella väiillä Pekantie - vt12.
Kaupunkivihreä	Erotuskaistalla puita.
Ulkoilu, virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Kulttuurihistorialliset arvot	Väylän varrella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).
Pohjavedet ja hulevedet	Väylä sijaitsee pohjavesialueella. Väylän läheisyydessä sijaitsee pohjavedenottamo. Väylä sijaitsee osittain huomioon otettavalla hulevesien hallinnan kehittämisalueella. Väylän läheisyydessä sijaitsee merkittävä kaupunkipienvestistö: Joutjärvi.
Ekologiset yhteydet	

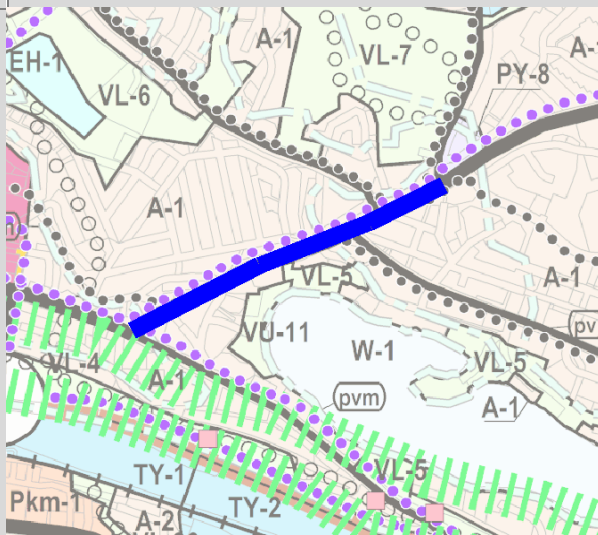
SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Kaupungin pääkadulle suunnitellaan korkeatasoista katu ympäristöä, jossa sekä auto- että pyöräliikenne toimivat sujuvasti. Liikennettä ohjataan ja kulkijoita opastetaan älyliikenteen ratkaisuin ja liikennevaloin. Autoliikennettä opastetaan keskustan pysäköintilaitoksiin.
Melu	
Joukkoliikenne	Väylällä LSL runkolinja. Pysäkit varustetaan pysäkkikatoksilla.
Pyöräily	Väylällä pyöräilyn tavoitteellinen pääreitti.
Kevytliikenne	Pyöräilyn pääreitin sujuvuutta ja turvallisuutta parannetaan muun muassa selkeillä ja miellyttävillä risteysjärjestelyillä. Pyöräliikenne toteutetaan kaksisuuntaisilla järjestelyillä ja liikenneturvallisuuteen on tämän vuoksi kiinnitettävä erityistä huomiota. Kadun varrelle voidaan sijoittaa pysäköintiä.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkolu ja virkistys	Erotuskaistalle sijoitetaan katupuita, joille varatan riittävä juuriston ja latvuksen kasvutila.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Pohjavedet ja hulevedet	<p>Pohjavesien kemiallisen ja määrällisen tilan tulee pohjavesialueilla olla hyvä.</p> <p>Alueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella siten, että hyvä pohjavesien kemiallinen ja määrällinen tila turvataan ja edistetään huonossa tilassa olevien pohjavesialueiden saattamista hyvään tilaan.</p> <p>Väylän läheisyydessä sijaitsevan pohjavedenottamon lähisuoja-alueen laajuus ja laajentamistarve tulee arvioida tuoreimpien pohjavettä koskevien selvitysten ja suunnitelmien perusteella.</p> <p>Hulevesiverkoston kapasiteettiin tulee hulevesimallinnuksen perusteella kiinnittää erityistä huomiota asemakaavoituksessa, katurakentamisessa ja muissa hankkeissa.</p> <p>Väylän suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon pienvesistön merkitys virkistyskäytölle ja hulevesien hallinnalle.</p>
Ekologiset yhteydet	

Väylän nimi	Ahtialantie
Väyläindeksi	10
Väylän väli-indeksi	10.1
Väyläväli	välillä Karjalankatu – Ilmarisentie

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	■■■■■■■■■■
Kaavamääräys	SEUTUTIE TAI PÄÄKATU.
Kaavamerkintä	●●●●●●●●
Kaavamääräys	<p>PYÖRÄILYN TAVOITTEELLINEN PÄÄREITTI.</p> <p>Sijainti ohjeellinen ja määritellään tarkemmassa suunnittelussa. Pyöräiliikenteen pääreitit laatustandardi on korkealuokkainen ja erottuu muista reitistä. Viikkaimmilla väylillä pyöräiliikenne erotetaan tarpeen mukaan muusta liikenteestä. Pääreittien ja joukkoliikenteen runkoreittien solmukohdissa on pyöräiliikenteen liityntäpysäköintimahdollisuus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS



Autoliikenne	<p>Pääkatu.</p> <p>1 ajorata. Nopeusrajoitus 50 km/h. Suuri autoliikennemäärä 16 000 ajon/vrk.</p>
	<p>Erikoiskuljetusreitti B2. Väylällä katuvalaistus.</p> <p>Väylällä liikennevalo-ohjaus. Väylällä kiertoliittymiä.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	Väylällä korkeat melutasot.
Joukkoliikenne	Väylällä LSL:n joukkoliikennereitti.
Kevytliikenne	Yhdistetty kävely- ja pyörätie on erotettu ajoradasta väylän molemmilla puolilla. Poikittaiselle kävelylle ja pyöräilylle alikulkuja.
Kaupunkivihreä	Erotuskaistalla puita.
Ulkoilu, virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Kulttuurihistorialliset arvot	Väylän varrella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Pohjavedet ja hulevedet	Väylä sijaitsee pohjavesialueella. Väylän läheisyydessä sijaitsee pohjavedenottamo. Väylä sijaitsee osittain huomioon otettavalla hulevesien hallinnan kehittämisalueella: Karjalankatu. Väylän läheisyydessä sijaitsee merkittävä kaupunkipienvestistö: Joutjärvi.
Ekologiset yhteydet	

SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Kaupungin pääkadulle suunnitellaan korkeatasoista katu ympäristöä. Tiellä pyörä- ja autoliikenne toimivat sujuvasti. Liikennettä ohjataan ja kulkijoita opastetaan liikennevaloin, älyratkaisuin sekä kiertoliittymillä. Nopeusrajoitusta pudotetaan. Autoliikennettä opastetaan keskustan pysäköintilaitoksiin. Tonttoliittymät sallitaan, jollei tontti- tai kokoojakadun kautta liittyminen ole mahdollista.
Melu	Liikennemelua torjutaan asutuksen kohdalla meluestein.
Joukkoliikenne	Väylällä LSL runkolinja. Liikennevaloihin lisätään joukkoliikenne-etuudet. Joukkoliikenteen pysäkit varustetaan laadukkailla, valaistuilla katoksilla ja matkustajainformaationäytöillä.
Pyöräily	Väylällä pyöräilyn tavoitteellinen pääreitti.
Kevytliikenne	Pyöräilyn pääreitillä liikkumisen sujuvuutta ja turvallisuutta parannetaan muun muassa selkeillä ja miellyttävillä risteysjärjestelyillä. Joukkoliikenteen runkolinjan varrella varaudutaan katetun pyöräpysäköinnin tarpeisiin. Pyöräliikenne toteutetaan kaksisuuntaisilla järjestelyillä ja liikenneturvallisuuteen on tämän vuoksi kiinnitettävä erityistä huomiota. Pyöräilyn ja kävelyn risteämistä autoliikenteen kanssa ohjataan liikennevaloin pyrkien edistämään pyörä- ja jalankulkuliikenteen sujuvuutta. Materiaalivalinnoilla ja rakenteilla korostetaan pyöräväylän optista ohjaavuutta. Pääreittiä priorisoidaan kunnossapidon osalta ja reitti opastetaan laadukkaasti.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkollu ja virkistys	Erotuskaistalle sijoitetaan katupuita, joille varataan riittävä juuriston ja latvuksen kasvutila.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Pohjavedet ja hulevedet	<p>Pohjavesien kemiallisen ja määrällisen tilan tulee pohjavesialueilla olla hyvä.</p> <p>Alueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella siten, että hyvä pohjavesien kemiallinen ja määrällinen tila turvataan ja edistetään huonossa tilassa olevien pohjavesialueiden saattamista hyvään tilaan.</p> <p>Väylän läheisyydessä sijaitsevan pohjavedenottamon lähisuojaa-alueen laajuus ja laajentamistarve tulee arvioida tuoreimpien pohjavettä koskevien selvitysten ja suunnitelmien perusteella.</p> <p>Hulevesien hallinnan kannalta merkittävän vesiuoman säilyminen avoimena tulee turvata.</p> <p>Hulevesiverkoston kapasiteettiin tulee hulevesimallinnuksen perusteella kiinnittää erityistä huomiota asemakaavoituksessa, katurakentamisessa ja muissa hankkeissa.</p> <p>Väylän suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon pienvesistön merkitys virkistyskäytölle ja hulevesien hallinnalle.</p>
Ekologiset yhteydet	

Väylän nimi	Ahtialantie
Väyläindeksi	10
Väylän väli-indeksi	10.2
Väyläväli	Ilmarisentie – Vt 24 / Holman-Kymijärven maantie

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikaltaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	■■■■■■■■■■
Kaavamääräys	SEUTUTIE TAI PÄÄKATU.
Kaavamerkintä	●●●●●●●●
Kaavamääräys	<p>PYÖRÄILYN TAVOITTEELLINEN PÄÄREITTI.</p> <p>Sijainti ohjeellinen ja määritellään tarkemmassa suunnittelussa. Pyöräiliikenteen pääreitit laatustandardi on korkealuokkainen ja erottuu muista reitistä. Viikkaimmilla väylillä pyöräiliikenne erotetaan tarpeen mukaan muusta liikenteestä. Pääreittien ja joukkoliikenteen runkoreittien solmukohdissa on pyöräiliikenteen liityntäpysäköintimahdollisuus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS



Autoliikenne	<p>Pääkatu.</p> <p>1 ajorata. Nopeusrajoitus 50/60 km/h. Suuri autoliikennemäärä 10 000 ajon/vrk.</p>
	<p>Erikoiskuljetusreitti B2, B3. Väylällä katuvalaistus.</p> <p>Väylällä kiertoliittymä.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	Väylällä korkeat melutasot.
Joukkoliikenne	Väylällä LSL:n joukkoliikennereitti.
Kevytiliikenne	Yhdistetty kävely- ja pyörätie on erotettu ajoradasta väylän molemmilla puolilla. Poikkittaiselle kävelylle ja pyöräilylle yksi alikulku ja tasoylityksiä.
Kaupunkivihreä	Erotuskaistalla puita.
Ulkoilu, virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Kulttuurihistorialliset arvot	Väylän varrella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Pohjavedet ja hulevedet	Väylä sijaitsee osittain pohjavesialueella. Väylän kanssa risteää hulevesien hallinnan kannalta merkittävä avoimuus: Joutjoki.
Ekologiset yhteydet	

SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Kaupungin pääkadulle suunnitellaan korkeatasoista joukkoliikennepainotteista katuymäristöä. Tiellä auto- että pyöräliikenne toimivat sujuvasti. Liikennettä ohjataan ja kulkijoita opastetaan älyliikenteen ratkaisulla.
Melu	Liikennemelua torjutaan asutuksen kohdalla meluestein.
Joukkoliikenne	Väylällä LSL runkolinja. Joukkoliikenteen pysäkit varustetaan laadukkailla, valaistuilla katoksilla ja matkustajainformaatioäytöillä.
Pyöräily	Väylällä pyöräilyn tavoitteellinen pääreitti.
Kevytiliikenne	Pyöräilyn pääreitin sujuvuutta ja turvallisuutta parannetaan muun muassa selkeillä ja miellyttävillä risteysjärjestelyillä. Joukkoliikenteen runkolinjan varrella varaudutaan katetun pyöräpysäköinnin tarpeisiin. Pyöräliikenne toteutetaan kaksisuuntaisilla järjestelyillä ja liikenneturvallisuuteen on tämän vuoksi kiinnitettävä erityistä huomiota. Pyöräilyn ja kävelyn reitit risteävät autoliikenteen kanssa eritasossa. Materiaalivalinnoilla ja rakenteilla korostetaan pyöräväylän optista ohjaavuutta. Pääreittiä priorisoidaan kunnossapidon osalta ja reitti opastetaan laadukkaasti kokonaisuudessaan. Tonttiliittymät sallitaan, jollei tontti- tai kokoojakadun kautta liittyminen ole mahdollista.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkolu ja virkistys	Erotuskaistalle sijoitetaan katupuita, joille varataan riittävä juuriston ja latvuksen kasvutila.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Pohjavedet ja hulevedet	<p>Pohjavesien kemiallisen ja määrällisen tilan tulee pohjavesialueilla olla hyvä.</p> <p>Alueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella siten, että hyvä pohjavesien kemiallinen ja määrällinen tila turvataan ja edistetään huonossa tilassa olevien pohjavesialueiden saattamista hyvään tilaan.</p>
	<p>Hulevesien käsittely ei saa vaarantaa maanteiden kuivatusta. ?</p> <p>Hulevesien hallinnan kannalta merkittävän vesiroman säilyminen avoimena tulee turvata.</p>
Ekologiset yhteydet	

Väylän nimi	Helsingintie / Mt 140
Väyläindeksi	12.1
Väylän väli-indeksi	12.11
Väyläväli	välillä Ala-Okeroistentie – Hollolan raja

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikaltaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	■■■■■■■■■■
Kaavamääräys	SEUTUTIE TAI PÄÄKATU.
Kaavamerkintä	●●●●●●●●●●
Kaavamääräys	<p>PYÖRÄILYN TAVOITTEELLINEN ALUEREITTI.</p> <p>Sijainti ohjeellinen ja määritellään tarkemmassa suunnittelussa. Pyöräiliikenne erotetaan tarpeen mukaan kävelystä ja autoliikenteestä. Tärkeimpien aluereittien ja joukkoliikenteen runkoreittien solmukohdissa on pyöräliikenteen liityntäpysäköintimahdollisuus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS



Autoliikenne	<p>Seututie.</p> <p>1 ajorata.</p> <p>Nopeusrajoitus 60/80 km/h.</p> <p>Autoliikennemäärä 2 000 ajon/vrk.</p>
	<p>Erikoiskuljetusreitti A.</p> <p>Väylällä tievalaistus pohjoispäässä Syvänojan alueelle saakka.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	
Joukkoliikenne	Väylällä osittain LSL:n joukkoliikennereitti.
Kevytiliikenne	Yhdistetty kävely- ja pyörätie on erotettu ajoradasta väylän itäpuolella Tuomenojankatuun asti.
Kaupunkivihreä	
Ulkoilu, virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Pohjavedet ja hulevedet	Väylän kanssa risteää hulevesien hallinnan kannalta merkittävä avoimena säilytettävä avouoma: Syväoja.
Ekologiset yhteydet	

SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Seudulliselle tielle ja kaupungin sisääntuloväylälle suunnitellaan tieympäristöä, jossa autoliikenne toimii sujuvasti ja turvallisesti. Katuliittymien määrää rajoitetaan. Kadun varren palveluihin ja asuinalueille liitytään kokoojakatujen kautta.
Melu	
Joukkoliikenne	Pysäkit varustetaan pysäkkikatoksilla.
Pyöräily	Väylällä pyöräilyn tavoitteellinen aluereitti.
Kevytiliikenne	Pyöräilyn aluereitiltä toteutetaan sujuvat yhteydet palveluihin. Pyöräilyn aluereitillä liikkumisen miellyttävyyteen, sujuvuuteen ja turvallisuuteen kiinnitetään huomiota yhdenmukaisilla, laadukkailla liikennejärjestelyillä. Pyöräiliikenne toteutetaan kaksisuuntaisilla järjestelyillä ja liikenneturvallisuuteen on tämän vuoksi kiinnitettävä erityistä huomiota. Aluereitin varrella olevilla palvelualueilla varaudutaan pyöräpysäköinnin tarpeisiin.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkoilu ja virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Pohjavedet ja hulevedet	
	Hulevesien käsittely ei saa vaarantaa maanteiden kuivatusta. Hulevesien hallinnan kannalta merkittävän vesiroman säilyminen avoimena tulee turvata.
Ekologiset yhteydet	

Väylän nimi	Helsingintie / Mt 140
Väyläindeksi	12.1
Väylän väli-indeksi	12.12
Väyläväli	välillä Eteläinen rengastie – Ala-Okeroistentie

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikaltaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	■■■■■■■■■■
Kaavamääräys	SEUTUTIE TAI PÄÄKATU.
Kaavamerkintä	●●●●●●●●●●
Kaavamääräys	<p>PYÖRÄILYN TAVOITTEELLINEN ALUEEITTI.</p> <p>Sijainti ohjeellinen ja määritellään tarkemmassa suunnittelussa. Pyöräiliikenne erotetaan tarpeen mukaan kävelystä ja autoliikenteestä. Tärkeimpien alueittien ja joukkoliikenteen runkoreittien solmukohdissa on pyöräliikenteen liityntäpysäköintimahdollisuus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS



Autoliikenne	<p>Seututie.</p> <p>1 ajorata.</p> <p>Nopeusrajoitus 50/60 km/h.</p> <p>Autoliikennemäärä 8 000 ajon/vrk.</p>
	<p>Erikoiskuljetusreitti A.</p> <p>Väylällä katuvalaistus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	Väylällä melusuojaus asutuksen kohdalla.
Joukkoliikenne	Väylällä LSL:n joukkoliikennereitti.
Kevytiliikenne	Yhdistetty kävely- ja pyörätie on erotettu ajoradasta väylän itäpuolella.
Kaupunkivihreä	
Ulkoilu, virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Pohjavedet ja hulevedet	Väylän kanssa risteää ja sen läheisyydessä sijaitsee hulevesien hallinnan kannalta merkittävä avoimena säilytettävä avouoma: Porvoonjoki.
Ekologiset yhteydet	

SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Seututie muutetaan kaduksi liikenteen siirtyessä kehätielle. Kaupungin pääkadulle suunnitellaan korkeatasoista katuymäristöä kestävät liikkumismuodot ja liikenneturvallisuus edellä. Katu liittyy eteläiseen kehätiehen Nikulan eritasoliittymässä ja liikennemäärä kasvane. Katuliittymien määrää rajoitetaan. Kadun varren palveluihin ja asuinalueille liitytään kokooja- tai tonttikatujen kautta.
Melu	
Joukkoliikenne	Pysäkit varustetaan pysäkkikatoksilla.
Pyöräily	Väylällä pyöräilyn tavoitteellinen aluereitti.
Kevytiliikenne	Pyöräilyn aluereitiltä toteutetaan sujuvat yhteydet palveluihin. Pyöräilyn aluereitillä liikkumisen miellyttävyyteen, sujuvuuteen ja turvallisuuteen kiinnitetään huomiota muun muassa reitin suorudella sekä yhdenmukaisilla laadukkailla liikennejärjestelyillä. Pyöräiliikenne toteutetaan kaksisuuntaisilla järjestelyillä ja liikenneturvallisuuteen on tämän vuoksi kiinnitettävä erityistä huomiota. Kadun varrella olevilla palvelualueilla varaudutaan pyöräpysäköinnin tarpeisiin. Pyöräily ja kävely risteävät autoliikenteen kanssa eri tasossa.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkoilu ja virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Pohjavedet ja hulevedet	
	Hulevesien hallinnan kannalta merkittävän vesiroman säilyminen avoimena tulee turvata.
Ekologiset yhteydet	

Väylän nimi	Helsingintie / Mt 140
Väyläindeksi	12.1
Väylän väli-indeksi	12.13
Väyläväli	välillä Tapparakatu – Eteläinen Rengastie

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikaltaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	■■■■■■■■■■
Kaavamääräys	SEUTUTIE TAI PÄÄKATU.
Kaavamerkintä	●●●●●●●●
Kaavamääräys	<p>PYÖRÄILYN TAVOITTEELLINEN PÄÄREITTI.</p> <p>Sijainti ohjeellinen ja määritellään tarkemmassa suunnittelussa. Pyöräiliikenteen pääreitit laatustandardi on korkealuokkainen ja erottuu muista reitistä. Viikkaimmilla väylillä pyöräiliikenne erotetaan tarpeen mukaan muusta liikenteestä. Pääreittien ja joukkoliikenteen runkoreittien solmukohdissa on pyöräiliikenteen liityntäpysäköintimahdollisuus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS



Autoliikenne	<p>Pääkatu.</p> <p>1 ajorata.</p> <p>Nopeusrajoitus 50/60 km/h.</p> <p>Autoliikennemäärä 11 000 ajon/vrk.</p>
	<p>Erikoiskuljetusreitti A.</p> <p>Väylällä katuvalaistus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	Väylällä melusuojaus asutuksen kohdalla.
Joukkoliikenne	Väylällä LSL:n joukkoliikennereitti.
Kevytiliikenne	Yhdistetty kävely- ja pyörätie on erotettu ajoradasta väylän itäpuolella. Poikkittaiselle kävelyille ja pyöräilylle alikulut linjaosuuksilla.
Kaupunkivihreä	
Ulkoilu, virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Kulttuurihistorialliset arvot	Väylän varrella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY, MARY, LaRY).
Pohjavedet ja hulevedet	Väylä sijaitsee osittain pohjavesialueella. Väylän läheisyydessä sijaitsee hulevesien hallinnan kannalta merkittävä hulevesireitti ja avoimena säilytettävä avouoma: Porvoonjoki.
Ekologiset yhteydet	

SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Kaupungin pääkadulla suunnitellaan korkeatasoista katu ympäristöä kestävätkä liikku muo dot ja liikenneturvallisuus edellä. Liikennemäärän kasvane e, kun kehätie otetaan käyttöön. Katuliittymiä toteutetaan kiertoliittyminä. Kadun varren palveluihin ja asuinalueille liitytään kokoo jakatujen kautta.
Melu	
Joukkoliikenne	Pysäkit varustetaan pysäkkikatoksilla ja matkustajainformaatiönäytöillä.
Pyöräily	Väylällä pyöräilyn tavoitteellinen pääreitti.
Kevytiliikenne	Pyöräilyn pääreitiltä toteutetaan sujuvat yhteydet palveluihin. Pyöräilyn pääreitit sujuvuutta ja turvallisuutta parannetaan muun muassa selkeillä ja miellyttävillä risteysjärjestelyillä. Kadun varrella olevilla palvelualueilla varaudutaan pyöräpysäköinnin tarpeisiin. Pyöräiliikenne toteutetaan kaksisuuntaisilla järjestelyillä ja liikenneturvallisuuteen on tämän vuoksi kiinnitettävä erityistä huomiota. Pyöräilyn ja kävelyn reitit risteävät autoliikenteen kanssa eri tasossa. Materiaalivalinnoilla ja rakenteilla korostetaan pyöräväylän optista ohjaavuutta. Pääreitti priorisoidaan kunnossapidon osalta ja reitti opastetaan laadukkaasti.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkoilu ja virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Pohjavedet ja hulevedet	<p>Pohjavesien kemiallisen ja määrällisen tilan tulee pohjavesialueilla olla hyvä.</p> <p>Alueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella siten, että hyvä pohjavesien kemiallinen ja määrällinen tila turvataan ja edistetään huonossa tilassa olevien pohjavesialueiden saattamista hyvään tilaan.</p>
	Hulevesien hallinnan kannalta merkittävät päävirtausreitit tulee säilyttää ja merkittävän vesiuoman säilyminen avoimena tulee turvata.
Ekologiset yhteydet	

Väylän nimi	Helsingintie / Mt 140
Väyläindeksi	12.1
Väylän väli-indeksi	12.14
Väyläväli	välillä Mannerheiminkatu - Tapparakatu

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	■■■■■■■■■■
Kaavamääräys	SEUTUTIE TAI PÄÄKATU.
Kaavamerkintä	●●●●●●●●
Kaavamääräys	<p>PYÖRÄILYN TAVOITTEELLINEN PÄÄREITTI.</p> <p>Sijainti ohjeellinen ja määritellään tarkemmassa suunnittelussa. Pyöräiliikenteen pääreitit laatustandardi on korkealuokkainen ja erottuu muista reitistä. Viikkaimmilla väylillä pyöräiliikenne erotetaan tarpeen mukaan muusta liikenteestä. Pääreittien ja joukkoliikenteen runkoreittien solmukohdissa on pyöräiliikenteen liityntäpysäköintimahdollisuus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS



Autoliikenne	<p>Pääkatu.</p> <p>2 ajorataa.</p> <p>Nopeusrajoitus 50 km/h.</p> <p>Suuri ja kasvava autoliikennemäärä, 20 000 ajon/vrk.</p>
	<p>Erikoiskuljetusreitti A.</p> <p>Väylällä katuvalaistus.</p> <p>Väylällä liikennevalo-ohjaus.</p> <p>Väylä ylittää pääradan sillalla.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	Väylällä korkeat melutasot.
Joukkoliikenne	Väylällä LSL:n joukkoliikennereitti.
Kevytliikenne	Yhdistetty kävely- ja pyörätie on erotettu ajoradasta ja sillan kohdalla korotettu väylän pohjoispäässä molemmilla puolilla, väylän eteläpäässä vain länsipuolella. Poikittaiselle kävelylle ja pyöräilylle alikulut linjaosuuksilla.
Kaupunkivihreä	
Ulkoilu, virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Kulttuurihistorialliset arvot	Väylän varrella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).
Pohjavedet ja hulevedet	Väylä sijaitsee pohjavesialueella. Väylän läheisyydessä sijaitsee pohjavedenottamo. Väylän läheisyydessä sijaitsee hulevesien hallinnan kannalta merkittävä hulevesireitti. Väylä sijaitsee osittain aluehankealueella, jolle on jatkosuunnittelun yhteydessä laadittava hulevesien hallinnan kokonaissuunnitelma: Radanvarren alue. Väylän läheisyydessä sijaitsee merkittävä kaupunkipienvestistö: Mytjäjärvi.
Ekologiset yhteydet	

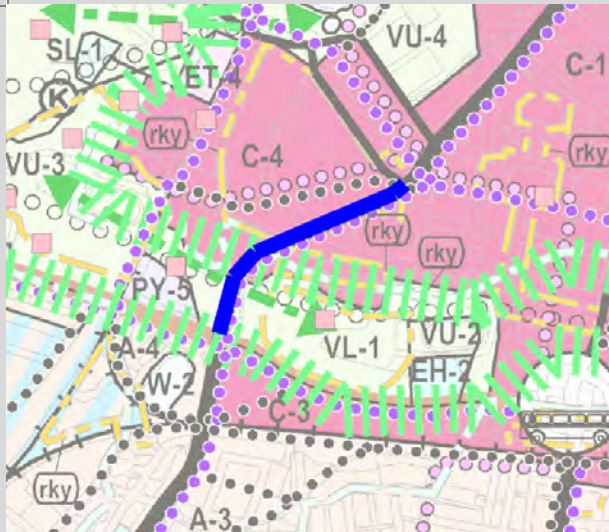
SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Kaupungin pääkadulle suunnitellaan korkeatasoista katu ympäristöä. Autoliikenne toimii sujuvasti ja kestävät liikkumismuodot ja liikenneturvallisuus otetaan huomioon. Liikennemäärän odotetaan kasvavan kehätien valmistumisen jälkeen. Liikennettä ohjataan ja kulkijoita opastetaan älyliikenteen ratkaisulla. Mytjäisten liittymässä liikennevalo-ohjausta kehitetään paremmin kaikki suunnat huomioonottaviksi. Katuliittymien määrää rajoitetaan. Kadun varren palveluihin ja asuinalueille liitytään kokoojakatujen kautta.
Melu	
Joukkoliikenne	Väylällä LSL runkolinja. Pysäkit varustetaan pysäkkikatoksilla ja matkustajainformaationäytöillä.
Pyöräily	Väylällä pyöräilyn tavoitteellinen pääreitti.
Kevytliikenne	Pyöräilyn pääreitin sujuvuutta ja turvallisuutta parannetaan muun muassa selkeillä ja miellyttävillä risteysjärjestelyillä. Kadun varrella olevilla palvelualueilla varaudutaan pyöräpysäköinnin tarpeisiin. Pyöräliikenne toteutetaan kaksisuuntaisilla järjestelyillä ja liikenneturvallisuuteen on tämän vuoksi kiinnitettävä erityistä huomiota. Pyöräily ja kävely risteävät autoliikenteen kanssa eri tasossa tai liikennevalo-ohjattuna, jolloin pyritään edistämään pyörä- ja jalankulkuliikenteen sujuvuutta. Materiaalivalinnoilla ja rakenteilla korostetaan pyöräväylän optista ohjaavuutta. Pääreittiä priorisoidaan kunnossapidon osalta ja reitti opastetaan laadukkaasti kokonaisuudessaan.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkoilu ja virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Pohjavedet ja hulevedet	<p>Pohjavesien kemiallisen ja määrällisen tilan tulee pohjavesialueilla olla hyvä.</p> <p>Alueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella siten, että hyvä pohjavesien kemiallinen ja määrällinen tila turvataan ja edistetään huonossa tilassa olevien pohjavesialueiden saattamista hyvään tilaan.</p> <p>Väylän läheisyydessä sijaitsevan pohjavedenottamon lähisuoja-alueen laajuus ja laajentamistarve tulee arvioida tuoreimpien pohjavettä koskevien selvitysten ja suunnitelmien perusteella.</p> <p>Hulevesien hallinnan kannalta merkittävät päävirtausreitit tulee säilyttää.</p> <p>Alueen hulevesien hallinnan kehittäminen tulee ottaa huomioon asemakaavoituksen, katu- ja kunnallistekniikan parantamisen sekä hankesuunnittelun yhteydessä.</p> <p>Väylän suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon pienvesistön merkitys virkistyskäytölle ja hulevesien hallinnalle.</p>
Ekologiset yhteydet	

Väylän nimi	Hollolankatu
Väyläindeksi	12.2
Väylän väli-indeksi	
Väyläväli	

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikaltaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	■■■■■■■■■■
Kaavamääräys	SEUTUTIE TAI PÄÄKATU.
Kaavamerkintä	●●●●●●●●
Kaavamääräys	<p>PYÖRÄILYN TAVOITTEELLINEN PÄÄREITTI.</p> <p>Sijainti ohjeellinen ja määritellään tarkemmassa suunnittelussa. Pyöräiliikenteen pääreitit laatustandardi on korkealuokkainen ja erottuu muista reitistä. Viikkaimmilla väylillä pyöräliikenne erotetaan tarpeen mukaan muusta liikenteestä. Pääreittien ja joukkoliikenteen runkoreittien solmukohdissa on pyöräiliikenteen liityntäpysäköintimahdollisuus.</p>
	<p> </p> <p>SALPAUSSELKÄ. HOUKUTTELEVAN JA ELINVOIMAISEN YMPÄRISTÖKAUPUNGIN PERUSTA.</p> <p>Maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon reunamuodostuman merkitys maiseman, geologian, pohjaveden, luonnonympäristön, ilmaston, kulttuurihistorian ja virkistyksen kannalta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS



Autoliikenne	<p>Pääkatu.</p> <p>2 ajorataa.</p> <p>Nopeusrajoitus 50 km/h.</p> <p>Suuri ja kasvava autoliikennemäärä, 31 900 ajon/vrk.</p>
	<p>Erikoiskuljetusreitti A, B3.</p> <p>Väylällä katuvalaistus.</p> <p>Väylällä liikennevalo-ohjaus.</p> <p>Vähäistä pysäköintiä palveluiden kohdalla.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	Väylällä korkeat melutasot.
Joukkoliikenne	Väylällä LSL:n joukkoliikennereitti.
Kevytliikenne	Erotettu kävely- ja pyörätie on erotettu ajoradasta väylän molemmilla puolilla. Väylän eteläpuolella väylällä Svinhufvudinkatu - Lahdenkatu kaksisuuntainen pyörätie ja jalkakäytävä erotettu toisistaan maalauksin tai noppakivirivillä. Väylän pohjoispuolella väylällä Lahdenkatu - Ahvenistonkatu yksisuuntainen pyörätie, joka erotettu noppakivirivillä jalkakäytävästä. Poikittaiselle kävelylle ja pyöräilylle yksi alikulku.
Kaupunkivihreä	Erotuskaistalla puita.
Ulkoilu, virkistys	Väylän yli on viheryhteystarve (1 kpl). (Radiomäki - Urheilukeskus)
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Kaupunkikuvallisesti merkittävä katutila.
Kulttuurihistorialliset arvot	Väylän varrella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY, MARY, LaRY).
Pohjavedet ja hulevedet	Väylä sijaitsee pohjavesialueella. Väylän läheisyydessä sijaitsee hulevesien hallinnan kannalta merkittävä hulevesireitti.
Ekologiset yhteydet	Väylän yli on paikallinen viheryhteystarve (1 kpl).

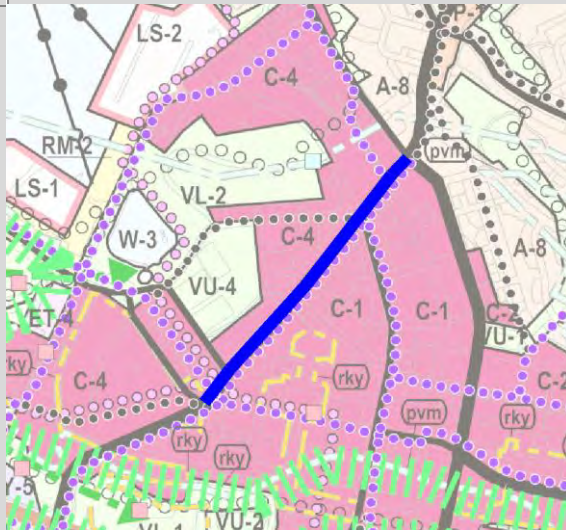
SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Kaupungin pääkatu on osa keskustan kehää. Kehällä sen roolina on toimia raskaan liikenteen ensisijaisena reittinä. Kadulle suunnitellaan korkeatasoista katu ympäristöä. Kadulla sekä auto- että pyöräliikenne toimivat sujuvasti. Autoliikenne opastetaan kehältä pysäköintilaitoksien. Liikennettä ohjataan ja kulkijoita opastetaan älyliikenteen ratkaisulla ja liikennevaloin.
Melu	
Joukkoliikenne	Väylällä LSL runkolinja. Joukkoliikenteen pysäkit varustetaan laadukkailla, valaistuilla katoksilla ja matkustajainformaationäytöillä.
Pyöräily	Väylällä pyöräilyn tavoitteellinen pääreitti.
Kevytliikenne	Pyöräilyn pääreitin sujuvuutta ja turvallisuutta parannetaan muun muassa pyöräliikenteen yksisuuntaisilla järjestelyillä ja liikennemuotojen selkeällä erottelulla. Pääreitien varrella varaudutaan katetun pyöräpysäköinnin tarpeisiin. Pyörä- ja jalankulkuliikenteen sujuvuutta edistetään liikennevalo-ohjauksella autoliikenteen risteämiskohdissa. Pääreittiä priorisoidaan kunnossapidon osalta ja reitti opastetaan laadukkaasti. Alikulkukäytävän käyttöä tehostetaan laadukain opastein. Kadun varrelle sijoitetaan vähäistä lyhytaikaista pysäköintiä palveluiden kohdalle. Asuinkortteleihin liitytään kokoojakatujen kautta.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkolu ja virkistys	Erotuskaistalle sijoitetaan katupuita, joille varataan riittävä juuriston ja latvuksen kasvutila.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Pohjavedet ja hulevedet	<p>Pohjavesien kemiallisen ja määrällisen tilan tulee pohjavesialueilla olla hyvä.</p> <p>Alueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella siten, että hyvä pohjavesien kemiallinen ja määrällinen tila turvataan ja edistetään huonossa tilassa olevien pohjavesialueiden saattamista hyvään tilaan.</p>
	Hulevesien hallinnan kannalta merkittävät päävirtausreitit tulee säilyttää.
Ekologiset yhteydet	Viheryhteys kadun yli suunnitellaan käyttäjystävälliseksi niin, ettei se häiritse auto- ja pyöräliikenteen sujuvuutta.

Väylän nimi	Lahdenkatu
Väyläindeksi	12.3
Väylän väli-indeksi	12.31
Väyläväli	välillä Saimaankatu – Hollolankatu

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikaltaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	■■■■■■■■■■
Kaavamääräys	SEUTUTIE TAI PÄÄKATU.
Kaavamerkintä	●●●●●●●●
Kaavamääräys	<p>PYÖRÄILYN TAVOITTEELLINEN PÄÄREITTI.</p> <p>Sijainti ohjeellinen ja määritellään tarkemmassa suunnittelussa. Pyöräiliikenteen pääreitit laatustandardi on korkealuokkainen ja erottuu muista reitistä. Viikkaimmilla väylillä pyöräliikenne erotetaan tarpeen mukaan muusta liikenteestä. Pääreittien ja joukkoliikenteen runkoreittien solmukohdissa on pyöräiliikenteen liityntäpysäköintimahdollisuus.</p>
	<p>●●●●●●●●</p> <p>TAVOITTEELLINEN MATKAILUN PÄÄREITTI.</p>

NYKYTILAN KUVAUS



Autoliikenne	<p>Pääkatu.</p> <p>2 ajorataa.</p> <p>Nopeusrajoitus 50 km/h.</p> <p>Suuri autoliikennemäärä 26 700 ajon/vrk.</p> <p>Kasvava autoliikenne > 35 000...28 000 ajon/vrk.</p>
	<p>Erikoiskuljetusreitti B3.</p> <p>Väylällä katuvalaistus.</p> <p>Väylällä liikennevalo-ohjaus.</p> <p>Vähäistä pysäköintiä palveluiden kohdalla.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	Väylällä korkeat melutasot.
Joukkoliikenne	Väylällä LSL:n joukkoliikennereitti.
Kevytliikenne	Erotettu kävely- ja pyörätie kävely- ja pyörätie on erotettu / korotettu ajoradasta väylän molemmilla puolilla. Väylän itäpuolella välillä Vapaudenkatu – Hollolankatu kaksisuuntainen pyörätie, joka erotettu jalkakäytävästä noppakivirivillä, väylän länsipuolella yksisuuntainen pyörätie, joka erotettu jalkakäytävästä noppakivirivillä. Poikittaiselle kävelyille ja pyöräilylle yksi alikulku.
Kaupunkivihreä	Erotuskaistalla puita.
Ulkoilu, virkistys	Väylän yli on viheryhteystarve (1 kpl). (Kirkkopuisto – Kisapuisto)
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Kaupunkikuvallisesti merkittävä katutila.
Kulttuurihistorialliset arvot	Väylän varrella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).
Pohjavedet ja hulevedet	Väylä sijaitsee pohjavesialueella. Väylän kanssa risteää ja sen läheisyydessä sijaitsee hulevesien hallinnan kannalta merkittäviä hulevesireittejä (3 kpl). Väylä kuuluu (osittain) tärkeään hulevesiverkoston kunnossapitoalueeseen.
Ekologiset yhteydet	

SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Kaupungin pääkatu on osa keskustan kehää. Kehällä sen roolina on toimia raskaan liikenteen ensisijaisena reittinä. Kadulle suunnitellaan korkeatasoista katu ympäristöä. Kadulla sekä auto- että pyöräliikenne toimivat sujuvasti. Autoliikenne opastetaan kehältä pysäköintilaitoksiin. Liikennettä ohjataan ja kulkijoita opastetaan älyliikenteen ratkaisuille ja liikennevaloin.
Melu	
Joukkoliikenne	Pysäkit varustetaan pysäkkikatoksilla.
Pyöräily	Väylällä pyöräilyn tavoitteellinen pääreitti.
Kevytliikenne	Pyöräilyn pääreitin sujuvuutta ja turvallisuutta parannetaan muun muassa pyöräliikenteen yksisuuntaisilla järjestelyillä ja liikennemuotojen selkeällä erottelulla. Pääreitien varrella varaudutaan katetun pyöräpysäköinnin tarpeisiin. Pyörä- ja jalankulkuliikenteen sujuvuutta edistetään liikennevalo-ohjauksella autoliikenteen risteämiskohdissa. Pääreittiä priorisoidaan kunnossapidon osalta ja reitti opastetaan laadukkaasti. Katutason kävely-yhteyttä välillä Aleksanterinkatu - Ranta-Kartano kehitetään. Kadun varrella on palveluita ja lyhytaikaista pysäköintiä. Asuinkortteleihin liitytään kokooja- ja tonttikatujen kautta.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkolu ja virkistys	Viheryhteys kadun yli suunnitellaan käyttäjäystävälliseksi niin, ettei se häiritse auto- ja pyöräliikenteen sujuvuutta. Kävelyn laatukäytäväreittä kehitetään laadukkaana ja korkeatasoisena viheryhteytenä.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Pohjavedet ja hulevedet	<p>Pohjavesien kemiallisen ja määrällisen tilan tulee pohjavesialueilla olla hyvä.</p> <p>Alueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella siten, että hyvä pohjavesien kemiallinen ja määrällinen tila turvataan ja edistetään huonossa tilassa olevien pohjavesialueiden saattamista hyvään tilaan.</p>
	Hulevesien hallinnan kannalta merkittävät päävirtausreitit tulee säilyttää.
	Hulevesiverkoston kunnossapitoon tulee kiinnittää erityistä huomiota ja tarvittaessa korvata yksittäisiä ritaläkaivoja huoltovapaammilla ratkaisuilla.
Ekologiset yhteydet	

Väylän nimi	Lahdenkatu
Väyläindeksi	12.3
Väylän väli-indeksi	12.32
Väyläväli	välillä Heinlammintie – Saimaankatu

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikaltaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	■■■■■■■■■■
Kaavamääräys	SEUTUTIE TAI PÄÄKATU.
Kaavamerkintä	●●●●●●●●
Kaavamääräys	<p>PYÖRÄILYN TAVOITTEELLINEN ALUEREITTI.</p> <p>Sijainti ohjeellinen ja määritellään tarkemmassa suunnittelussa. Pyöräiliikenne erotetaan tarpeen mukaan kävelystä ja autoliikenteestä. Tärkeimpien aluereittien ja joukkoliikenteen runkoreittien solmukohdissa on pyöräliikenteen liityntäpysäköintimahdollisuus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS



Autoliikenne	<p>Pääkatu.</p> <p>2 ajorataa.</p> <p>Nopeusrajoitus 50 km/h.</p> <p>Suuri ja kasvava autoliikennemäärä, 26 700...13 800 ajon /vrk.</p>
	<p>Erikoiskuljetusreitti B3.</p> <p>Väylällä katuvalaistus.</p> <p>Väylällä liikennevalo-ohjaus.</p> <p>Vähäistä pysäköintiä palveluiden kohdalla.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	Väylällä korkeat melutasot.
Joukkoliikenne	Väylällä LSL:n joukkoliikennereitti.
Kevytiliikenne	Yhdistetty kävely- ja pyörätie on erotettu / korotettu ajoradasta väylän molemmilla puolilla. Poikkittaiselle kävelyille ja pyöräilylle yksi alikulku.
Kaupunkivihreä	Erotuskaistalla puita.
Ulkoilu, virkistys	Väylän yli on viheryhteystarve (1 kpl). (Lehmusreitti, Vesterås - Kiveriö)
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Kulttuurihistorialliset arvot	Väylän varrella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Pohjavedet ja hulevedet	Väylä sijaitsee osittain pohjavesialueella. Väylän sen läheisyydessä sijaitsee hulevesien hallinnan kannalta merkittäviä hulevesireittejä (2 kpl). Väylä kuuluu (osittain) tärkeään hulevesiverkoston kunnossapitoalueeseen.
Ekologiset yhteydet	

SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Kaupungin pääkadulle suunnitellaan korkeatasoista katu ympäristöä. Kadulla sekä auto- että pyöräliikenne toimivat sujuvasti. Liikennettä ohjataan ja kulkijoita opastetaan älyliikenteen ratkaisuille ja liikennevaloin.
Melu	
Joukkoliikenne	Väylällä LSL runkolinja. Joukkoliikenteen pysäkit varustetaan laadukkailla, valaistuilla katoksilla ja matkustajainformaationäytöillä.
Pyöräily	Väylällä pyöräilyn tavoitteellinen aluereitti.
Kevytiliikenne	Pyöräilyn aluereitiltä toteutetaan sujuvat yhteydet palveluihin. Pyöräilyn aluereitillä liikkumisen miellyttävyyteen, sujuvuuteen ja turvallisuuteen kiinnitetään huomiota yhdenmukaisilla, laadukkailla liikennejärjestelyillä. Pyöräiliikenne toteutetaan yksisuuntaisilla järjestelyillä välillä Saimaankatu-Hirsimetsäntie. Välillä hirsimetsäntie-Heinlammintie pyöräiliikenne toteutetaan kaksisuuntaisilla järjestelyillä ja liikenneturvallisuuteen on tämän vuoksi kiinnitettävä erityistä huomiota. Pyörä- ja jalankulkuliikenteen sujuvuutta edistetään liikennevalo-ohjauksella autoliikenteen risteämiskohdissa. Aluereitin varrella olevilla palvelualueilla varaudutaan katetun pyöräpysäköinnin tarpeisiin. Kivimaan koulun lähiympäristössä kiinnitetään erityistä huomiota melusuojaukseen ja lasten turvallisiin koulumatkoihin. Alikulkukäytävän käyttöä tehostetaan laadukkaita opastein. Kadun varrella on palveluita ja lyhytaikaista pysäköintiä. Asuinkortteleihin liitytään kokooja- ja tonttikatujen kautta.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkoilu ja virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Pohjavedet ja hulevedet	<p>Pohjavesien kemiallisen ja määrällisen tilan tulee pohjavesialueilla olla hyvä.</p> <p>Alueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella siten, että hyvä pohjavesien kemiallinen ja määrällinen tila turvataan ja edistetään huonossa tilassa olevien pohjavesialueiden saattamista hyvään tilaan.</p>
	Hulevesien hallinnan kannalta merkittävät päävirtausreitit tulee säilyttää.
	Hulevesiverkoston kunnossapitoon tulee kiinnittää erityistä huomiota ja tarvittaessa korvata yksittäisiä ritiläkaivoja huoltovapaammilla ratkaisuilla.
Ekologiset yhteydet	

Väylän nimi	Lahdenkatu
Väyläindeksi	12.3
Väylän väli-indeksi	12.33
Väyläväli	välillä Vääksyntie – Heinlammintie

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikaltaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	■■■■■■■■■■
Kaavamääräys	SEUTUTIE TAI PÄÄKATU.
Kaavamerkintä	●●●●●●●●●●
Kaavamääräys	<p>PYÖRÄILYN TAVOITTEELLINEN ALUEEITTI.</p> <p>Sijainti ohjeellinen ja määritellään tarkemmassa suunnittelussa. Pyöräiliikenne erotetaan tarpeen mukaan kävelystä ja autoliikenteestä. Tärkeimpien alueittien ja joukkoliikenteen runkoreittien solmukohdissa on pyöräliikenteen liityntäpysäköintimahdollisuus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS



Autoliikenne	<p>Kokoojakatu.</p> <p>2 ajorataa. Nopeusrajoitus 50 km/h. Autoliikennemäärä 13 100 ajon /vrk. Kasvava autoliikenne > 16 200 ajon /vrk</p>
	<p>Erikoiskuljetusreitti A. Väylällä katuvalaistus.</p> <p>Väylällä liikennevalo-ohjaus. Väylällä kiertoliittymä. Mukkulan raide risteää eritasossa.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	Väylällä korkeat melutasot.
Joukkoliikenne	Väylällä LSL:n joukkoliikennereitti.
Kevytliikenne	Yhdistetty kävely- ja pyörätie on erotettu ajoradasta. Poikittaiselle kävelyille ja pyöräilylle yksi alikulku.
Kaupunkivihreä	
Ulkoilu, virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Kulttuurihistorialliset arvot	Väylän varrella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).
Pohjavedet ja hulevedet	Väylän kanssa risteää hulevesien hallinnan kannalta merkittävä avoimena säilytettävä avouoma: Joutjoki.
Ekologiset yhteydet	

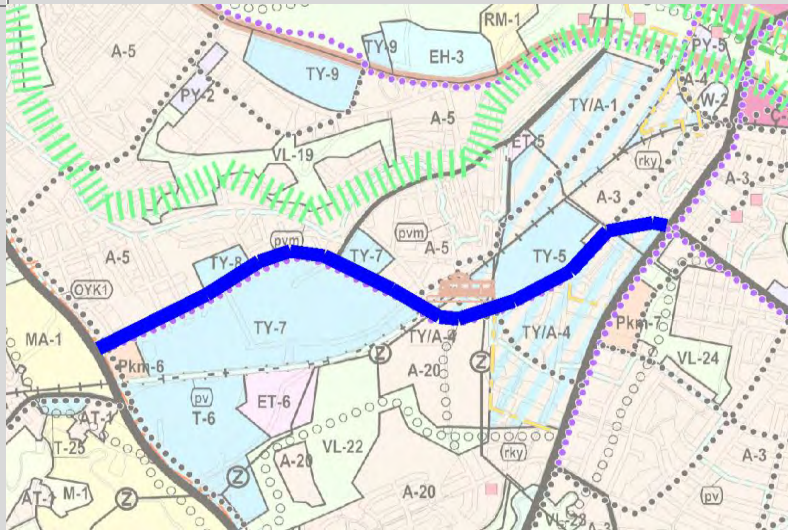
SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Kaupungin pääkadulle suunnitellaan korkeatasoista katu ympäristöä, jossa autoliikenne toimii sujuvasti. Liikennettä ohjataan ja kulkijoita opastetaan älyliikenteen ratkaisuin ja liikennevaloin.
Melu	Liikennemelua torjutaan melusteillä, nopeusrajoituksella ja päällysteillä.
Joukkoliikenne	
Pyöräily	Väylällä pyöräilyn tavoitteellinen alueeksi.
Kevytliikenne	Pyöräilyn alueilla liikuttamisen miellyttävyyteen, sujuvuuteen ja turvallisuuteen kiinnitetään huomiota yhdenmukaisilla, laadukkailla liikennejärjestelyillä. Pyöräiliikenne toteutetaan kaksisuuntaisilla järjestelyillä ja liikenneturvallisuuteen on tämän vuoksi kiinnitettävä erityistä huomiota. Pyöräilyn ja kävelyn reitit risteävät autoliikenteen kanssa eritasossa. Alikulkukäytävän käyttöä tehostetaan laadukkain opastein. Alueitin varrella olevilla palvelualueilla varaudutaan katetun pyöräpysäköinnin tarpeisiin. Palveluihin ja asuinalueille liitytään kokooja- ja tonttikatujen kautta.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkoilu ja virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Pohjavedet ja hulevedet	Hulevesien hallinnan kannalta merkittävän vesiroman säilyminen avoimena tulee turvata.
Ekologiset yhteydet	

Väylän nimi	Hennalankatu
Väyläindeksi	13
Väylän väli-indeksi	
Väyläväli	

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikaltaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	■■■■■■■■■■
Kaavamääräys	SEUTUTIE TAI PÄÄKATU.
Kaavamerkintä	●●●●●●●●
Kaavamääräys	<p>PYÖRÄILYN TAVOITTEELLINEN PÄÄREITTI.</p> <p>Sijainti ohjeellinen ja määritellään tarkemmassa suunnittelussa. Pyöräiliikenteen pääreitit laatustandardi on korkealuokkainen ja erottuu muista reitistä. Viikkaimmilla väylillä pyöräliikenne erotetaan tarpeen mukaan muusta liikenteestä. Pääreittien ja joukkoliikenteen runkoreittien solmukohdissa on pyöräiliikenteen liityntäpysäköintimahdollisuus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS



Autoliikenne	<p>Pääkatu.</p> <p>1 ajorata.</p> <p>Nopeusrajoitus 50 km/h.</p> <p>Autoliikennemäärä 7 000...9 000 ajon/vrk.</p>
	<p>Erikoiskuljetusreitti B2.</p> <p>Väylällä katuvalaistus.</p> <p>Väylällä liikennevalo-ohjaus Helsingintien päässä</p> <p>Pääraide ylittää väylän silalla.</p> <p>Tonttiliittymiä.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	
Joukkoliikenne	Väylällä LSL:n joukkoliikennereitti.
Kevytliikenne	Yhdistetty kävely- ja pyörätie on erotettu ajoradasta väylän molemmilla puolilla itäpäästä Seisakekadulle, väylän eteläpuolella välillä Seisakekatu - Saviruukunkatu ja väylän pohjoispuolella välillä Saviruukunkatu - Ala-Okerointentie.
Kaupunkivihreä	Erotuskaistalla puita.
Ulkoilu, virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Kulttuurihistorialliset arvot	Väylän varrella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY, MARY, LaRY).
Pohjavedet ja hulevedet	Väylä sijaitsee osittain pohjavesialueella. Väylän läheisyydessä sijaitsee pohjavedenotto. Väylän kanssa risteää ja sen läheisyydessä sijaitsee hulevesien hallinnan kannalta merkittäviä hulevesireittejä (2 kpl) ja avoimena säilytettävä avouoma: Lähdesuonoja.
Ekologiset yhteydet	

SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Kaupungin pääkadulle suunnitellaan korkeatasoista katu ympäristöä, jossa sekä auto- että pyöräliikenne toimivat sujuvasti. Liikennettä ohjataan ja kulkijoita opastetaan älyliikenteen ratkaisulla ja liikennevaloin.
Melu	Liikennemelua torjutaan nopeusrajoituksella ja päällysteillä.
Joukkoliikenne	Väylällä LSL runkolinja. Pysäkit varustetaan pysäkkikatoksilla ja matkustajainformaationäytöillä.
Pyöräily	Väylällä pyöräilyn tavoitteellinen pääreitti.
Kevytliikenne	Pyöräilyn pääreitin sujuvuutta ja turvallisuutta parannetaan muun muassa selkeillä ja miellyttävillä risteysjärjestelyillä. Pyöräliikenne toteutetaan kaksisuuntaisilla järjestelyillä ja liikenneturvallisuuteen on tämän vuoksi kiinnitettävä erityistä huomiota. Pääreittiä priorisoidaan kunnossapidon osalta ja reitti opastetaan laadukkaasti kokonaisuudessaan. Autoliikennettä opastetaan keskustan pysäköintilaitoksiin. Asuinkortteleihin liitytään kokooja- tai tonttikatujen kautta. Tonttiliittymät sallitaan, jollei tonttikadun kautta liittyminen ole mahdollista. Kadun varrella olevilla palvelu- ja teollisuusalueilla varaudutaan auto- ja pyöräpysäköinnin tarpeisiin.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkoilu ja virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Pohjavedet ja hulevedet	<p>Pohjavesien kemiallisen ja määrällisen tilan tulee pohjavesialueilla olla hyvä.</p> <p>Alueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella siten, että hyvä pohjavesien kemiallinen ja määrällinen tila turvataan ja edistetään huonossa tilassa olevien pohjavesialueiden saattamista hyvään tilaan.</p> <p>Väylän läheisyydessä sijaitsevan pohjavedenottamon lähisuoja-alueen laajuus ja laajentamistarve tulee arvioida tuoreimpien pohjavettä koskevien selvitysten ja suunnitelmien perusteella.</p> <p>Hulevesien hallinnan kannalta merkittävät päävirtausreitit tulee säilyttää ja merkittävän vesiuoman säilyminen avoimena tulee turvata.</p>
Ekologiset yhteydet	

Väylän nimi	Tapparakatu
Väyläindeksi	14.1
Väylän väli-indeksi	
Väyläväli	

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikaltaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	██████████
Kaavamääräys	SEUTUTIE TAI PÄÄKATU.
Kaavamerkintä	●●●●●●●●
Kaavamääräys	<p>PYÖRÄILYN TAVOITTEELLINEN PÄÄREITTI.</p> <p>Sijainti ohjeellinen ja määritellään tarkemmassa suunnittelussa. Pyöräiliikenteen pääreitit laatustandardi on korkealuokkainen ja erottuu muista reitistä. Viikkaimmilla väylillä pyöräiliikenne erotetaan tarpeen mukaan muusta liikenteestä. Pääreittien ja joukkoliikenteen runkoreittien solmukohdissa on pyöräiliikenteen liityntäpysäköintimahdollisuus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS



Autoliikenne	<p>Pääkatu.</p> <p>1 ajorata.</p> <p>Nopeusrajoitus 50 km/h.</p> <p>Suuri autoliikennemäärä 14 000 ajon/vrk.</p>
	<p>Erikoiskuljetusreitti A.</p> <p>Väylällä katuvalaistus.</p> <p>Väylällä liikennevalo-ohjaus.</p> <p>Tonttiliittymiä.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	Väylällä korkeat melutasot.
Joukkoliikenne	Väylällä LSL:n joukkoliikennereitti.
Kevytliikenne	Yhdistetty kävely- ja pyörätie on korotettu ajoradasta väylän molemmilla puolilla. Poikittaiselle kävelyille ja pyöräilylle alikulkuja.
Kaupunkivihreä	Puurivi.
Ulkoilu, virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Kulttuurihistorialliset arvot	Väylän varrella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).
Pohjavedet ja hulevedet	Väylä sijaitsee pohjavesialueella. Väylän läheisyydessä sijaitsee pohjavedenotto. Väylän kanssa risteää ja sen läheisyydessä sijaitsee hulevesien hallinnan kannalta merkittäviä hulevesireittejä. Väylä sijaitsee osittain huomioon otettavalla hulevesien hallinnan kehittämisalueella: Uudenmaankatu / Tapparakatu. Väylä sijaitsee osittain harvinaisen, kerran sadassa vuodessa toistuvan, sateen aiheuttaman hulevesitulvavaara-alueen läheisyydessä.
Ekologiset yhteydet	

SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Kaupungin pääkadulle suunnitellaan korkeatasoista katu ympäristöä, jossa sekä autoliikenne että pyöräily toimivat sujuvasti. Autoliikenne opastetaan keskustan pysäköintilaitoksiin. Liikennettä ohjataan ja kulkijoita opastetaan älyliikenteen ratkaisuin ja liikennevaloin.
Melu	Liikennemelua torjutaan nopeusrajoituksella, päällysteillä ja meluestein.
Joukkoliikenne	Väylällä LSL runkolinja. Pysäkit varustetaan pysäkkikatoksilla ja matkustajainformaationäytöillä.
Pyöräily	Väylällä pyöräilyn tavoitteellinen pääreitti.
Kevytliikenne	Pyöräilyn pääreitin sujuvuutta ja turvallisuutta parannetaan muun muassa selkeillä ja miellyttävillä risteysjärjestelyillä. Pyöräliikenne toteutetaan kaksisuuntaisilla järjestelyillä ja liikenneturvallisuuteen on tämän vuoksi kiinnitettävä erityistä huomiota. Pyörä- ja jalankulkuliikenteen sujuvuutta edistetään liikennevalo-ohjauksella autoliikenteen risteämiskohdissa. Pääreittiä priorisoidaan kunnossapidon osalta ja reitti opastetaan laadukkaasti. Asuinkortteleihin liitytään kokooja- ja tonttikatujen kautta. Tonttiliittymät sallitaan, jollei tonttikadun kautta liittyminen ole mahdollista. Kadun varrella olevilla palvelualueilla varaudutaan auto- ja pyöräpysäköinnin tarpeisiin.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkoilu ja virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Pohjavedet ja hulevedet	<p>Pohjavesien kemiallisen ja määrällisen tilan tulee pohjavesialueilla olla hyvä.</p> <p>Alueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella siten, että hyvä pohjavesien kemiallinen ja määrällinen tila turvataan ja edistetään huonossa tilassa olevien pohjavesialueiden saattamista hyvään tilaan.</p> <p>Väylän läheisyydessä sijaitsevan pohjavedenottamon lähisuoja-alueen laajuus ja laajentamistarve tulee arvioida tuoreimpien pohjavettä koskevien selvitysten ja suunnitelmien perusteella.</p> <p>Hulevesien hallinnan kannalta merkittävät päävirtausreitit tulee säilyttää.</p> <p>Hulevesiverkoston kapasiteettiin tulee hulevesimallinnuksen perusteella kiinnittää erityistä huomiota asemakaavoituksessa, katurakentamisessa ja muissa hankkeissa.</p> <p>Hulevesitulvavaara-alueet tulee huomioida jatkosuunnittelussa. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon alueen hulevesien hallinnan kehittäminen.</p>
Ekologiset yhteydet	

Väylän nimi	Saksalankatu
Väyläindeksi	14.2
Väylän väli-indeksi	
Väyläväli	

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikaltaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	■■■■■■■■■■
Kaavamääräys	SEUTUTIE TAI PÄÄKATU.
Kaavamerkintä	●●●●●●●●
Kaavamääräys	<p>PYÖRÄILYN TAVOITTEELLINEN PÄÄREITTI.</p> <p>Sijainti ohjeellinen ja määritellään tarkemmassa suunnittelussa. Pyöräiliikenteen pääreitit laatustandardi on korkealuokkainen ja erottuu muista reitistä. Viikkaimmilla väylillä pyöräiliikenne erotetaan tarpeen mukaan muusta liikenteestä. Pääreittien ja joukkoliikenteen runkoreittien solmukohdissa on pyöräiliikenteen liityntäpysäköintimahdollisuus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Autoliikenne	<p>Pääkatu.</p> <p>1 ajorata.</p> <p>Nopeusrajoitus 50 km/h.</p> <p>Suuri autoliikennemäärä 18 000 ajon /vrk.</p>
	<p>Erikoiskuljetusreitti A.</p> <p>Väylällä katuvalaistus.</p> <p>Väylällä liikennevalo-ohjaus.</p> <p>Tonttiliittymiä.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	Väylällä korkeat melutasot.
Joukkoliikenne	Väylällä osittain LSL:n joukkoliikennereitti.
Kevytliikenne	Yhdistetty kävely- ja pyörätie on korotettu ajoradasta väylän molemmilla puolilla väleillä Uudenmaankatu - Kauppakeskus Valo. Yhdistetty kävely- ja pyörätie on erotettu ajoradasta väylän eteläpuolella väleillä Ajokatu - Nikkarinkatu. TARKISTA KARTALLA Poikittaiselle kävelyille ja pyöräilylle alikulkuja.
Kaupunkivihreä	Puurivi.
Ulkoilu, virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Pohjavedet ja hulevedet	Väylä sijaitsee pohjavesialueella. Väylän läheisyydessä sijaitsee pohjavedenotto. Väylän kanssa risteää ja sen läheisyydessä sijaitsee hulevesien hallinnan kannalta merkittäviä hulevesireittejä (2 kpl) ja avoimena säilytettävä avouoma: Paskurinoja. Väylä sijaitsee osittain harvinaisen, kerran sadassa vuodessa toistuvan, sateen aiheuttamalla hulevesitulvavaara-alueella.
Ekologiset yhteydet	

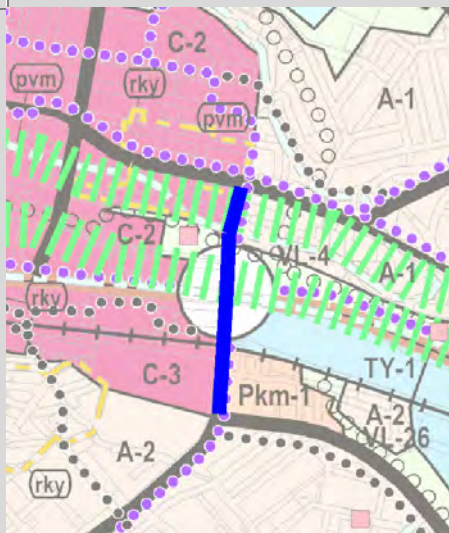
SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Pääkadulle suunnitellaan korkeatasoista katu ympäristöä, jossa sekä auto- että pyöräliikenne toimivat sujuvasti. Autoliikenteen pysäköinti opastetaan keskustan pysäköintilaitoksiin. Liikennettä ohjataan ja kulkijoita opastetaan älyliikenteen ratkaisuin ja liikennevaloin. Kävelyn ja pyöräilyn sujuvuutta edistetään liikennevalo-ohjauksella autoliikenteen risteämiskohdissa.
Melu	Liikennemelua torjutaan nopeusrajoituksella, päällysteillä ja meluestein.
Joukkoliikenne	Väylällä osittain LSL runkolinja. Pysäkit varustetaan pysäkkikatoksilla.
Pyöräily	Väylällä pyöräilyn tavoitteellinen pääreitti.
Kevytliikenne	Pyöräilyn pääreitin sujuvuutta ja turvallisuutta parannetaan muun muassa selkeillä ja miellyttävillä risteysjärjestelyillä. Pyöräliikenne toteutetaan kaksisuuntaisilla järjestelyillä ja liikenneturvallisuuteen on tämän vuoksi kiinnitettävä erityistä huomiota. Pääreittiä priorisoidaan kunnossapidon osalta ja reitti opastetaan laadukkaasti. Kadun varrella olevilla palvelualueilla varaudutaan auto- ja pyöräpysäköinnin tarpeisiin. Asuinkortteleihin liitytään kokooja- ja tonttikatujen kautta.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkoilu ja virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Pohjavedet ja hulevedet	<p>Pohjavesien kemiallisen ja määrällisen tilan tulee pohjavesialueilla olla hyvä.</p> <p>Alueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella siten, että hyvä pohjavesien kemiallinen ja määrällinen tila turvataan ja edistetään huonossa tilassa olevien pohjavesialueiden saattamista hyvään tilaan.</p> <p>Väylän läheisyydessä sijaitsevan pohjavedenottamon lähisuoja-alueen laajuus ja laajentamistarve tulee arvioida tuoreimpien pohjavettä koskevien selvitysten ja suunnitelmien perusteella.</p> <p>Hulevesien hallinnan kannalta merkittävät päävirtausreitit tulee säilyttää ja merkittävän vesiuoman säilyminen avoimena tulee turvata.</p> <p>Hulevesitulvavaara-alueet tulee huomioida jatkosuunnittelussa. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon alueen hulevesien hallinnan kehittäminen.</p>
Ekologiset yhteydet	

Väylän nimi	Iso-Paavolankatu
Väyläindeksi	14.3
Väylän väli-indeksi	
Väyläväli	

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikaltaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	■■■■■■■■■■
Kaavamääräys	SEUTUTIE TAI PÄÄKATU.
Kaavamerkintä	●●●●●●●●
Kaavamääräys	<p>PYÖRÄILYN TAVOITTEELLINEN PÄÄREITTI.</p> <p>Sijainti ohjeellinen ja määritellään tarkemmassa suunnittelussa. Pyöräiliikenteen pääreitit laatustandardi on korkealuokkainen ja erottuu muista reitistä. Viikkaimmilla väylillä pyöräiliikenne erotetaan tarpeen mukaan muusta liikenteestä. Pääreittien ja joukkoliikenteen runkoreittien solmukohdissa on pyöräiliikenteen liityntäpysäköintimahdollisuus.</p>
	<p> </p> <p>SALPAUSSELKÄ. HOUKUTTELEVAN JA ELINVOIMAISEN YMPÄRISTÖKAUPUNGIN PERUSTA.</p> <p>Maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon reunamuodostuman merkitys maiseman, geologian, pohjaveden, luonnonympäristön, ilmaston, kulttuurihistorian ja virkistyskannalta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS



Autoliikenne	<p>Pääkatu.</p> <p>1 ajorata.</p> <p>Nopeusrajoitus 50 km/h.</p> <p>Suuri autoliikennemäärä 17 000 ajon/vrk.</p>
	<p>Erikoiskuljetusreitti A.</p> <p>Väylällä katuvalaistus.</p> <p>Väylällä liikennevalo-ohjaus.</p> <p>Väylä ylittää pääraiteen ja valtatie sillalla.</p>

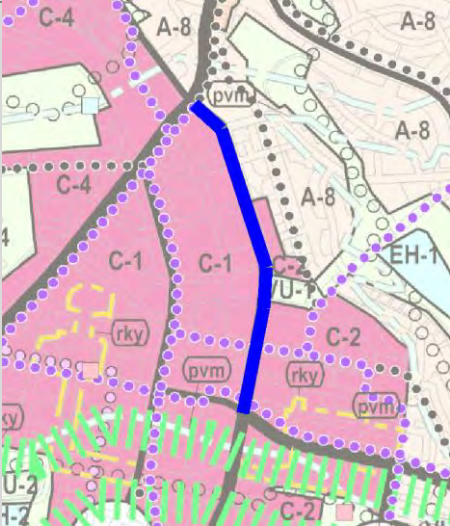
NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	Väylällä korkeat melutasot.
Joukkoliikenne	Väylällä osittain LSL:n joukkoliikennereitti.
Kevytliikenne	Yhdistetty kävely- ja pyörätie on erotettu ajoradasta väylän molemmilla puolilla väliillä Karjalankatu - vt12 ramppi, väylän itäpuolella väliillä vt12 ramppi - Vanhanradankatu.
Kaupunkivihreä	
Ulkoilu, virkistys	Väylän yli on viheryhteystarve (1 kpl). (Ursanharju - Lotilanharju)
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Kulttuurihistorialliset arvot	Väylän varrella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY, MARY, LaRY).
Pohjavedet ja hulevedet	Väylä sijaitsee pohjavesialueella. Väylän läheisyydessä sijaitsee pohjavedenottamo. Väylän sen läheisyydessä sijaitsee hulevesien hallinnan kannalta merkittävä hulevesireitti. Väylä sijaitsee osittain huomioon otettavalla hulevesien hallinnan kehittämisaalueella: Karjalankatu. Väylä sijaitsee lähellä hankealuetta, jolle on jatkosuunnittelun yhteydessä laadittava hulevesien hallinnan kokonaissuunnitelma.
Ekologiset yhteydet	

SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Kaupungin pääkadulle suunnitellaan korkeatasoista katuypäristöä kestävät liikkumismuodot ja liikenneturvallisuus edellä. Liikennettä ohjataan ja kulkijoita opastetaan älyliikenteen ratkaisuille ja liikennevaloin.
Melu	
Joukkoliikenne	Väylällä osittain LSL runkolinja. Pysäkit varustetaan pysäkkikatoksilla.
Pyöräily	Väylällä pyöräilyn tavoitteellinen pääreitti.
Kevytliikenne	Pyöräilyn pääreitin sujuvuutta ja turvallisuutta parannetaan muun muassa pyöräliikenteen yksisuuntaisilla järjestelyillä ja liikennemuotojen selkeällä erottelulla. Pyöräily ja kävely risteävät autoliikenteen kanssa eri tasossa tai liikennevalo-ohjattuna, jolloin pyritään edistämään pyörä- ja jalankulkuliikenteen sujuvuutta. Pääreittiä priorisoidaan kunnossapidon osalta ja reitti opastetaan laadukkaasti. Kadun varrella olevilla palvelu- ja teollisuusalueilla varaudutaan auto- ja pyöräpysäköinnin tarpeisiin. Autoliikenne opastetaan keskustan pysäköintilaitoksiin. Asuinkortteleihin liitytään tonttikatujen kautta. ristiriita?

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkoilu ja virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Pohjavedet ja hulevedet	<p>Pohjavesien kemiallisen ja määrällisen tilan tulee pohjavesialueilla olla hyvä.</p> <p>Alueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella siten, että hyvä pohjavesien kemiallinen ja määrällinen tila turvataan ja edistetään huonossa tilassa olevien pohjavesialueiden saattamista hyvään tilaan.</p> <p>Väylän läheisyydessä sijaitsevan pohjavedenottamon lähisuojaa-alueen laajuus ja laajentamistarve tulee arvioida tuoreimpien pohjavettä koskevien selvitysten ja suunnitelmien perusteella.</p> <p>Hulevesien hallinnan kannalta merkittävän vesiuoman säilyminen avoimena tulee turvata.</p> <p>Hulevesiverkoston kapasiteettiin tulee hulevesimallinnuksen perusteella kiinnittää erityistä huomiota asemakaavoituksessa, katurakentamisessa ja muissa hankkeissa.</p> <p>Alueen hulevesien hallinnan kehittäminen tulee ottaa huomioon asemakaavoituksen, katu- ja kunnallistekniikan parantamisen sekä hankesuunnittelun yhteydessä.</p>
Ekologiset yhteydet	

Väylän nimi	Saimaankatu
Väyläindeksi	15.1
Väylän väli-indeksi	15.11
Väyläväli	välillä Lahdenkatu – Aleksanterinkatu

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikaltaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	██████████
Kaavamääräys	SEUTUTIE TAI PÄÄKATU.
Kaavamerkintä	
Kaavamääräys	

NYKYTILAN KUVAUS	
Autoliikenne	<p>Pääkatu.</p> <p>2 ajorataa. Nopeusrajoitus 50 km/h. Suuri autoliikennemäärä 10 000 ajon/vrk. Kasvava autoliikenne > 15 000...21 000 ajon/vrk.</p>
	<p>Väylällä katuvalaistus.</p> <p>Väylällä liikennevalo-ohjaus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	Väylällä korkeat melutasot.
Joukkoliikenne	
Kevytiliikenne	Yhdistetty kävely- ja pyörätie on erotettu / korotettu ajoradasta väylän molemmilla puolilla.
Kaupunkivihreä	Erotuskaistalla puita.
Ulkoilu, virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Kulttuurihistorialliset arvot	Väylän varrella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).
Pohjavedet ja hulevedet	Väylä sijaitsee pohjavesialueella. Väylän kanssa risteää hulevesien hallinnan kannalta merkittävä hulevesireitti. Väylä sijaitsee osittain aluehankealueella, jolle on jatkosuunnittelun yhteydessä laadittava hulevesien hallinnan kokonaissuunnitelma: Paavolan alue. Väylä sijaitsee osittain harvinaisen, kerran sadassa vuodessa toistuvan, sateen aiheuttaman hulevesitulvavaara-alueen läheisyydessä. Väylä kuuluu (osittain) tärkeään hulevesiverkoston kunnossapitoalueeseen.
Ekologiset yhteydet	

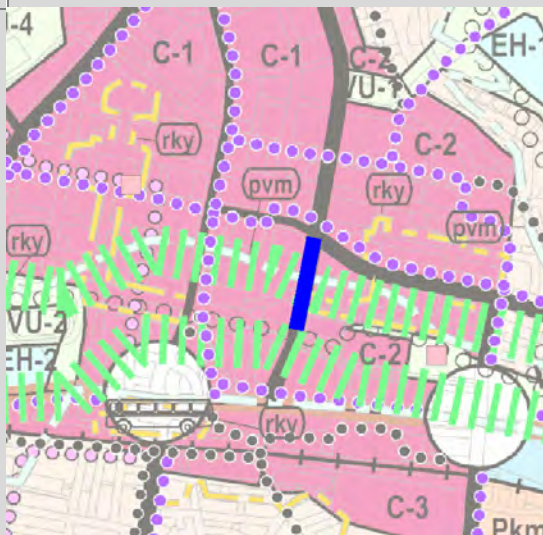
SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Kaupungin pääkatu on osa keskustan kehää. Pääkadulle suunnitellaan korkeatasoista katuymäristöä, jossa sekä auto- että pyöräliikenne toimivat sujuvasti. Autoliikenne opastetaan kadulta pysäköintilaitoksiin. Liikennettä ohjataan ja kulkijoita opastetaan älyliikenteen ratkaisuin ja liikennevaloin. Liikenteen sujuvuutta edistetään liikennevalo-ohjauksella eri kulkumuotojen risteämiskohdissa.
Melu	
Joukkoliikenne	
Pyöräily	
Kevytiliikenne	Koulukeskusten kohdalla turvallisin ratkaisu on eritaso. Pyöräliikenne toteutetaan yksisuuntaisilla järjestelyillä. Reittiä priorisoidaan kunnossapidon osalta ja opastetaan laadukkaasti. Kadun varrella olevilla palvelualueilla varaudutaan katetun pyöräpysäköinnin tarpeisiin. Kadun varen palveluihin ja asuinalueille liitytään kokooja- ja tonttikatujen kautta.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkollu ja virkistys	Erotuskaistalle sijoitetaan katupuita, joille varatan riittävä juuriston ja latvuksen kasvutila.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	Katutilan kaupunkikuvallista ilmettä tulee kehittää.
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Pohjavedet ja hulevedet	<p>Pohjavesien kemiallisen ja määrällisen tilan tulee pohjavesialueilla olla hyvä.</p> <p>Alueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella siten, että hyvä pohjavesien kemiallinen ja määrällinen tila turvataan ja edistetään huonossa tilassa olevien pohjavesialueiden saattamista hyvään tilaan.</p>
	<p>Hulevesien hallinnan kannalta merkittävät päävirtausreitit tulee säilyttää.</p> <p>Alueen hulevesien hallinnan kehittäminen tulee ottaa huomioon asemakaavoituksen, katu- ja kunnallistekniikan parantamisen sekä hankesuunnittelun yhteydessä.</p> <p>Hulevesitulvavaara-alueet tulee huomioida jatkosuunnittelussa. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon alueen hulevesien hallinnan kehittäminen.</p> <p>Hulevesiverkoston kunnossapitoon tulee kiinnittää erityistä huomiota ja tarvittaessa korvata yksittäisiä ritaläkaivoja huoltovapaammilla ratkaisuilla.</p>
Ekologiset yhteydet	

Väylän nimi	Saimaankatu
Väyläindeksi	15.1
Väylän väli-indeksi	15.12
Väyläväli	välillä Aleksanterinkatu – Vuoksenkatu

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikaltaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	■■■■■■■■■■
Kaavamääräys	SEUTUTIE TAI PÄÄKATU.
Kaavamerkintä	
Kaavamääräys	
	<p>■■■■■■■■■■</p> <p>SALPAUSSELKÄ. HOUKUTTELEVAN JA ELINVOIMAISEN YMPÄRISTÖKAUPUNGIN PERUSTA.</p> <p>Maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon reunamuodostuman merkitys maiseman, geologian, pohjaveden, luonnonympäristön, ilmaston, kulttuurihistorian ja virkistyskannalta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS



Autoliikenne	<p>Pääkatu.</p> <p>1 ajorata.</p> <p>Nopeusrajoitus 40 km/h.</p> <p>Autoliikennemäärä 5 000 ajon /vrk.</p> <p>Kasvava autoliikenne > 11 000 ajon /vrk</p>
	<p>Väylällä katuvalaistus.</p> <p>Väylällä liikennevalo-ohjaus.</p> <p>Väylällä kiertoliittymä.</p> <p>Tonttoliittymiä.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	Väylällä korkeat melutasot.
Joukkoliikenne	
Kevytliikenne	Jalkakäytävät on korotettu ajoradasta väylän molemmilla puolilla.
Kaupunkivihreä	
Ulkoilu, virkistys	Väylän yli on viheryhteystarve (1 kpl). (Sairaalapuisto - Ursanharju)
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Kulttuurihistorialliset arvot	Väylän varrella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY, MARY, LaRY).
Pohjavedet ja hulevedet	Väylä sijaitsee pohjavesialueella.
	Väylä kuuluu (osittain) tärkeään hulevesiverkoston kunnossapitoalueeseen.
Ekologiset yhteydet	

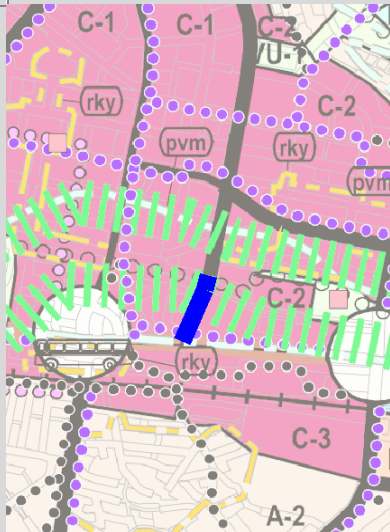
SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Kaupungin pääkatu on osa keskustan kehää. Pääkadulle suunnitellaan korkeatasoista katuymäristöä, jossa sekä autoliikenne että pyöräily toimivat sujuvasti. Autoliikenne opastetaan kadulta pysäköintilaitoksiin. Liikennettä ohjataan ja kulkijoita opastetaan älyliikenteen ratkaisuin ja liikennevaloin. Kadun varren palveluihin ja asuinalueille liitytään kokooja- ja tonttikatujen kautta. Liikenteen sujuvuutta edistetään liikennevalo-ohjauksella eri kulkumuotojen risteämiskohdissa.
Melu	
Joukkoliikenne	
Pyöräily	
Kevytliikenne	Koulukeskusten kohdalla turvallisin vaihtoehto on eritaso. Pyöräliikenne toteutetaan ainakin osittain yksisuuntaisilla järjestelyillä. Reittiä priorisoidaan kunnossapidon osalta ja opastetaan laadukkaasti.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkolu ja virkistys	Erotuskaistalle sijoitetaan katupuita, joille varataan riittävä juuriston ja latvuksen kasvutila.
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Pohjavedet ja hulevedet	<p>Pohjavesien kemiallisen ja määrällisen tilan tulee pohjavesialueilla olla hyvä.</p> <p>Alueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella siten, että hyvä pohjavesien kemiallinen ja määrällinen tila turvataan ja edistetään huonossa tilassa olevien pohjavesialueiden saattamista hyvään tilaan.</p>
	<p>Hulevesiverkoston kunnossapitoon tulee kiinnittää erityistä huomiota ja tarvittaessa korvata yksittäisiä ritiläkaivoja huoltovapaammilla ratkaisuilla.</p>
Ekologiset yhteydet	

Väylän nimi	Vuoksenkatu
Väyläindeksi	15.2
Väylän väli-indeksi	
Väyläväli	

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikaltaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	■■■■■■■■■■
Kaavamääräys	SEUTUTIE TAI PÄÄKATU.
Kaavamerkintä	
Kaavamääräys	
	<p>■■■■■■■■■■</p> <p>SALPAUSSELKÄ. HOUKUTTELEVAN JA ELINVOIMAISEN YMPÄRISTÖKAUPUNGIN PERUSTA.</p> <p>Maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon reunamuodostuman merkitys maiseman, geologian, pohjaveden, luonnonympäristön, ilmaston, kulttuurihistorian ja virkistyksen kannalta.</p>

NYKYTILAN KUVAUS



Autoliikenne	<p>Tonttikatu, muuttumassa pääkaduksi.</p> <p>1 ajorata Nopeusrajoitus 40 km/h.</p> <p>Kasvava autoliikenne > 15 000 ajon /vrk</p>
	<p>Väylällä katuvalaistus.</p> <p>Väylällä kiertoliittymä.</p> <p>Tonttiliittymiä. Tonttikiennettä.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	Väylällä korkeat melutasot Mannerheiminkadulta.
Joukkoliikenne	
Kevytiliikenne	Yhdistetty kävely- ja pyörätie on korotettu ajoradasta väylän molemmilla puolilla.
Kaupunkivihreä	
Ulkoilu, virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Kulttuurihistorialliset arvot	Väylän varrella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (MARY, LaRY).
Pohjavedet ja hulevedet	Väylä sijaitsee pohjavesialueella.
Ekologiset yhteydet	

SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Kaupungin pääkatu on osa keskustan kehää ja liittyy Mannerheiminkatuun. Autoliikenne opastetaan pysäköintilaitoksiin. Kadun toteutustavasta tehdään erillinen päätös. Pääkadulle suunnitellaan korkeatasoista katuympäristöä, jossa auto- ja pyöräliikenne toimivat sujuvasti.
Melu	
Joukkoliikenne	
Pyöräily	
Kevytiliikenne	Liikennettä ohjataan ja kulkijoita opastetaan älyliikenteen ratkaisuin ja liikennevaloin, koulukeskusten kohdalla turvallisin ratkaisu kadunylitykselle on eritaso. Pyöräilyn sujuvuuteen ja turvallisuuteen kiinnitetään huomiota. Tonteille ajetaan erillisen ajoyhteyden kautta.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkoilu ja virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Pohjavedet ja hulevedet	Pohjavesien kemiallisen ja määrällisen tilan tulee pohjavesialueilla olla hyvä. Alueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella siten, että hyvä pohjavesien kemiallinen ja määrällinen tila turvataan ja edistetään huonossa tilassa olevien pohjavesialueiden saattamista hyvään tilaan.
Ekologiset yhteydet	

Väylän nimi	Uudenmaankatu – Mt 167
Väyläindeksi	16
Väylän väli-indeksi	16.1
Väyläväli	välillä Mannerheiminkatu – Saksalankatu

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikaltaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	■■■■■■■■■■
Kaavamääräys	SEUTUTIE TAI PÄÄKATU.
Kaavamerkintä	●●●●●●●●
Kaavamääräys	<p>PYÖRÄILYN TAVOITTEELLINEN PÄÄREITTI.</p> <p>Sijainti ohjeellinen ja määritellään tarkemmassa suunnittelussa. Pyöräiliikenteen pääreitit laatustandardi on korkealuokkainen ja erottuu muista reitistä. Viikkaimmilla väylillä pyöräliikenne erotetaan tarpeen mukaan muusta liikenteestä. Pääreittien ja joukkoliikenteen runkoreittien solmukohdissa on pyöräiliikenteen liityntäpysäköintimahdollisuus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Autoliikenne	<p>Pääkatu.</p> <p>2 ajorataa.</p> <p>Nopeusrajoitus 40/50/60 km/h.</p> <p>Suuri ja kasvava autoliikennemäärä, 15 000...22 000 ajon/vrk.</p>
	<p>Väylällä katuvalaistus.</p> <p>Väylällä liikennevalo-ohjaus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	Väylällä korkeat melutasot.
Joukkoliikenne	Väylällä LSL:n joukkoliikennereitti.
Kevytliikenne	Yhdistetty kävely- ja pyörätie on erotettu tai korotettu ajoradasta väylän pohjoispäässä molemmin puolin, väylän eteläpäässä itäpuolella. Juna-aseman kohdalla pyörätie ja jalkakäytävä eroteltu noppakivirivillä tai maalilla Poikittaiselle kävelyille ja pyöräilylle alikulut.
Kaupunkivihreä	Länsipuolen erotuskaistalla puurivi.
Ulkoilu, virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Kulttuurihistorialliset arvot	Väylän varrella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (RKY, MARY, LaRY).
Pohjavedet ja hulevedet	Väylä sijaitsee pohjavesialueella. Väylän läheisyydessä sijaitsee pohjavedenottamo. Väylä sijaitsee osittain huomioon otettavalla hulevesien hallinnan kehittämisaalueella: Uudenmaankatu/ Tapparankatu. Väylä sijaitsee osittain aluehankealueella , jolle on jatkosuunnittelun yhteydessä laadittava hulevesien hallinnan kokonaissuunnitelma: Radanvarren alue. Väylä sijaitsee osittain harvinaisen, kerran sadassa vuodessa toistuvan, sateen aiheuttamalla hulevesitulvavaara-alueella.
Ekologiset yhteydet	

SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Kaupungin pääsisääntuloväylällä suunnitellaan korkeatasoista katuympäristöä, jossa autoliikenne toimii sujuvasti. Liikennettä ohjataan ja kulkijoita opastetaan älyliikenteen ratkaisulla ja liikennevalo-ohjauksella.
Melu	
Joukkoliikenne	Väylällä LSL runkolinja. Tutkitaan joukkoliikennekaistojen toteuttamista. Pysäkit varustetaan pysäkkikatoksilla ja matkustajainformaationäytöillä.
Pyöräily	Väylällä pyöräilyn tavoitteellinen pääreitti.
Kevytliikenne	Pyöräilyn pääreitiltä toteutetaan sujuvat yhteydet palveluihin. Pyöräilyn pääreitin sujuvuutta ja turvallisuutta parannetaan muun muassa selkeillä ja miellyttävillä risteysjärjestelyillä. Pyöräiliikenne toteutetaan kaksisuuntaisilla järjestelyillä ja liikenneturvallisuuteen on tämän vuoksi kiinnitettävä erityistä huomiota. Pyöräilyn ja kävelyn reitit risteävät autoliikenteen kanssa eri tasossa. Pääreittiä priorisoidaan kunnossapidon osalta ja reitti opastetaan laadukkaasti. Reitin varrella varaudutaan katetun pyöräpysäköinnin tarpeisiin. Katuliittymien määrää rajoitetaan. Kadun varren palveluihin ja asuinalueille liitytään kokooja- ja tonttikatujen kautta.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkoilu ja virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Pohjavedet ja hulevedet	<p>Pohjavesien kemiallisen ja määrällisen tilan tulee pohjavesialueilla olla hyvä.</p> <p>Alueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella siten, että hyvä pohjavesien kemiallinen ja määrällinen tila turvataan ja edistetään huonossa tilassa olevien pohjavesialueiden saattamista hyvään tilaan.</p> <p>Väylän läheisyydessä sijaitsevan pohjavedenottamon lähisuoja-alueen laajuus ja laajentamistarve tulee arvioida tuoreimpien pohjavettä koskevien selvitysten ja suunnitelmien perusteella.</p> <p>Hulevesiverkoston kapasiteettiin tulee hulevesimallinnuksen perusteella kiinnittää erityistä huomiota asemakaavoituksessa, katurakentamisessa ja muissa hankkeissa.</p> <p>Alueen hulevesien hallinnan kehittäminen tulee ottaa huomioon asemakaavoituksen, katu- ja kunnallistekniikan parantamisen sekä hankesuunnittelun yhteydessä.</p> <p>Hulevesitulvavaara-alueet tulee huomioida jatkosuunnittelussa. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon alueen hulevesien hallinnan kehittäminen.</p>
Ekologiset yhteydet	

Väylän nimi	Uudenmaankatu – Mt 167
Väyläindeksi	16
Väylän väli-indeksi	16.2
Väyläväli	välillä Saksalankatu – Apilakatu

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikaltaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	■■■■■■■■■■
Kaavamääräys	SEUTUTIE TAI PÄÄKATU.
Kaavamerkintä	●●●●●●●●
Kaavamääräys	<p>PYÖRÄILYN TAVOITTEELLINEN PÄÄREITTI.</p> <p>Sijainti ohjeellinen ja määritellään tarkemmassa suunnittelussa. Pyöräiliikenteen pääreitit laatustandardi on korkealuokkainen ja erottuu muista reitistä. Viikkaimmilla väylillä pyöräiliikenne erotetaan tarpeen mukaan muusta liikenteestä. Pääreittien ja joukkoliikenteen runkoreittien solmukohdissa on pyöräiliikenteen liityntäpysäköintimahdollisuus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS



Autoliikenne	<p>Pääkatu.</p> <p>2 ajorataa.</p> <p>Nopeusrajoitus 60 km/h.</p> <p>Suuri autoliikennemäärä, 15 000 ajon/vrk.</p>
	<p>Väylällä katuvalaistus.</p> <p>Väylällä liikennevalo-ohjaus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	Väylällä korkeat melutasot. Väylällä melusuojaus asutuksen kohdalla.
Joukkoliikenne	Väylällä LSL:n joukkoliikennereitti.
Kevytliikenne	Väylällä ei ole kävely- ja pyöräteitä. Poikittaiselle kävelylle ja pyöräilylle alikulut.
Kaupunkivihreä	
Ulkoilu, virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Pohjavedet ja hulevedet	Väylä sijaitsee pohjavesialueella. Väylän läheisyydessä sijaitsee pohjavedenottamo. Väylän kanssa risteää ja sen läheisyydessä sijaitsee hulevesien hallinnan kannalta merkittäviä vesireittejä (3 kpl) ja avoimena säilytettävä avouoma: Paskurinoja. Väylä sijaitsee osittain huomioon otettavalla hulevesien hallinnan kehittämisalueella.
Ekologiset yhteydet	

SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Kaupungin pääsisääntuloväylälle suunnitellaan korkeatasoista katuymäristöä, jossa autoliikenne toimii sujuvasti. Liikennettä ohjataan ja kulkijoita opastetaan älyliikenteen ratkaisuin. Katuliittymien määrää rajoitetaan. Kadun varren palveluihin ja asuinalueille liitytään kokooja- ja tonttikatujen kautta.
Melu	
Joukkoliikenne	Väylällä LSL runkolinja. Pysäkit varustetaan pysäkkikatoksilla ja matkustajainformaationäytöillä.
Pyöräily	Väylällä pyöräilyn tavoitteellinen pääreitti.
Kevytliikenne	Apilakadun, Pohjoisen Liipolankadun ja Saksalankadun risteyksissä pyöräily ja kävely risteävät Uudenmaankadun autoliikenteen kanssa eri tasossa.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkoilu ja virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	
Pohjavedet ja hulevedet	<p>Pohjavesien kemiallisen ja määrällisen tilan tulee pohjavesialueilla olla hyvä.</p> <p>Alueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella siten, että hyvä pohjavesien kemiallinen ja määrällinen tila turvataan ja edistetään huonossa tilassa olevien pohjavesialueiden saattamista hyvään tilaan.</p> <p>Väylän läheisyydessä sijaitsevan pohjavedenottamon lähisuoja-alueen laajuus ja laajentamistarve tulee arvioida tuoreimpien pohjavettä koskevien selvitysten ja suunnitelmien perusteella.</p> <p>Hulevesien hallinnan kannalta merkittävät päävirtausreitit tulee säilyttää ja merkittävän vesiroman säilyminen avoimena tulee turvata.</p> <p>Hulevesiverkoston kapasiteettiin tulee hulevesimallinnuksen perusteella kiinnittää erityistä huomiota asemakaavoituksessa, katurakentamisessa ja muissa hankkeissa.</p>
Ekologiset yhteydet	

Väylän nimi	Uudenmaankatu – Mt 167
Väyläindeksi	16
Väylän väli-indeksi	16.3
Väyläväli	välillä Apilakatu – Ohitustie / Vt 4

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikaltaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	■■■■■■■■■■
Kaavamääräys	SEUTUTIE TAI PÄÄKATU.
Kaavamerkintä	●●●●●●●●●●
Kaavamääräys	PYÖRÄILYN TAVOITTEELLINEN PÄÄREITTI. / PYÖRÄILYN TAVOITTEELLINEN ALUEREITTI.

NYKYTILAN KUVAUS	
Autoliikenne	<p>Seututie.</p> <p>1 ajorata. Nopeusrajoitus 60 km/h. Autoliikennemäärä 14 000 ajon/vrk.</p>
	<p>Osittain erikoiskuljetusreitti B3. Väylällä tievalaistus.</p> <p>Väylällä liikennevalo-ohjaus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	Väylällä korkeat melutasot. Väylällä melusuojaus asutuksen kohdalla.
Joukkoliikenne	Väylällä osittain LSL:n joukkoliikennereitti.
Kevytiliikenne	Yhdistetty kävely- ja pyörätie on erotettu ajoradasta väylän itäpuolella. Poikittaiselle kävelyille ja pyöräilylle alikulut.
Kaupunkivihreä	
Ulkoilu, virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Kulttuurihistorialliset arvot	Väylän varrella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Pohjavedet ja hulevedet	Väylä sijaitsee osittain pohjavesialueella. Väylän kanssa risteää ja sen läheisyydessä sijaitsee hulevesien hallinnan kannalta merkittäviä avoimena säilytettäviä avouomia (2 kpl): Paskurinoja, Vartio-oja.
Ekologiset yhteydet	

SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Kaupungin pääsisääntuloväylälle suunnitellaan korkeatasoista katuymäristöä, jossa autoliikenne toimii sujuvasti ja turvallisesti. Asemakaavoituksen edetessä tieosa kaavoitetaan kaduksi.
Melu	
Joukkoliikenne	Väylällä osittain LSL runkolinja. Pysäkit varustetaan pysäkkikatoksilla.
Pyöräily	Väylällä pyöräilyn tavoitteellinen pääreitti välillä Apilakatu – Orimattilankatu. Väylällä pyöräilyn tavoitteellinen aluereitti välillä Orimattilankatu – Uusi Orimattilantie.
Kevytiliikenne	Pyöräilyn pää- ja aluereitit toteutetaan sujuvat yhteydet palveluihin. Pyörällä liikkumisen miellyttävyyteen, sujuvuuteen ja turvallisuuteen kiinnitetään huomiota yhdenmukaisilla, laadukkailla liikennejärjestelyillä. Pyöräiliikenne toteutetaan kaksisuuntaisilla järjestelyillä ja liikenneturvallisuuteen on tämän vuoksi kiinnitettävä erityistä huomiota. Pyöräilyn ja kävelyn reitit risteävät autoliikenteen kanssa eri tasossa. Väylän varrella olevilla palvelu- ja teollisuusalueilla varaudutaan auto- ja pyöräpysäköinnin tarpeisiin. Katuliittymien määrää rajoitetaan. Kadun varren palveluihin ja asuinalueille liitytään kokooja- ja tonttikatujen kautta.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkoilu ja virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Pohjavedet ja hulevedet	<p>Pohjavesien kemiallisen ja määrällisen tilan tulee pohjavesialueilla olla hyvä.</p> <p>Alueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella siten, että hyvä pohjavesien kemiallinen ja määrällinen tila turvataan ja edistetään huonossa tilassa olevien pohjavesialueiden saattamista hyvään tilaan.</p>
	Hulevesien hallinnan kannalta merkittävän vesiuoman säilyminen avoimena tulee turvata.
Ekologiset yhteydet	

Väylän nimi	Vanhanradankatu
Väyläindeksi	17.1
Väylän väli-indeksi	
Väyläväli	välillä Saksalankatu – Ohitustie (Vt 4)

Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikaltaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	■■■■■■■■■■
Kaavamääräys	SEUTUTIE TAI PÄÄKATU.
Kaavamerkintä	●●●●●●●●●●
Kaavamääräys	<p>PYÖRÄILYN TAVOITTEELLINEN ALUEEITTI.</p> <p>Sijainti ohjeellinen ja määritellään tarkemmassa suunnittelussa. Pyöräiliikenne erotetaan tarpeen mukaan kävelystä ja autoliikenteestä. Tärkeimpien alueittien ja joukkoliikenteen runkoreittien solmukohdissa on pyöräliikenteen liityntäpysäköintimahdollisuus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS



Autoliikenne	<p>Pääkatu.</p> <p>1 ajorata.</p> <p>Nopeusrajoitus 50 km/h.</p> <p>Kasvava autoliikennemäärä 9 500...7 700 ajon /vrk.</p>
	<p>Erikoiskuljetusreitti A.</p> <p>Väylällä katuvalaistus.</p>
	Tonttiliittymiä.

NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	Väylällä korkeat melutasot.
Joukkoliikenne	Väylällä LSL:n joukkoliikennereitti. Iso-Paavolankadulta Kasaajankadulle.
Kevytiliikenne	Yhdistetty kävely- ja pyörätie on erotettu ajoradasta väylän etelä/länsipuolella välillä Hakakatu - Ohitustie. Yhdistetty kävely- ja pyörätie on paikoin erotettu, paikoin korotettu ajoradasta väylän pohjoispuolella välillä Hakakatu - Saksalankatu Poikittaiselle kävelyille ja pyöräilylle yksi alikulku.
Kaupunkivihreä	Etelä/länsipuolen erotuskaistalla puurivi.
Ulkoilu, virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Kulttuurihistorialliset arvot	Väylän varrella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Pohjavedet ja hulevedet	Väylä sijaitsee osittain pohjavesialueella. Väylän läheisyydessä sijaitsee pohjavedenottamo.
Ekologiset yhteydet	

SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Kaupungin pääkatu yhdistää Iso-Paavolankadun ja Saksalankadun moottoritielle ja eteläiselle kehätielle. Pääkadulle suunnitellaan korkeatasoista katu ympäristöä, jossa kuljetukset ja työpaikkaliikenne toimivat sujuvasti. Liikennettä ohjataan ja kulkijoita opastetaan älyliikenteen ratkaisuin ja liikennevaloin.
Melu	
Joukkoliikenne	Väylällä osittain LSL runkolinja. Pysäkit varustetaan pysäkkikatoksilla.
Pyöräily	Väylällä pyöräilyn tavoitteellinen alueitti välillä Saksalankatu – Kasaajakatu.
Kevytiliikenne	Pyöräilyn alueittain (Saksalankatu-Kasaajakatui) liikkumisen miellyttävyyteen, sujuvuuteen ja turvallisuuteen kiinnitetään huomiota yhdenmukaisilla, laadukkailla liikennejärjestelyillä. Asuinkortteleihin liitytään kokooja- ja tonttikatujen kautta. Kadun varrella olevilla palvelu- ja teollisuusalueilla varaudutaan auto- ja pyöräpysäköinnin tarpeisiin.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkoilu ja virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Pohjavedet ja hulevedet	<p>Pohjavesien kemiallisen ja määrällisen tilan tulee pohjavesialueilla olla hyvä.</p> <p>Alueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella siten, että hyvä pohjavesien kemiallinen ja määrällinen tila turvataan ja edistetään huonossa tilassa olevien pohjavesialueiden saattamista hyvään tilaan.</p> <p>Väylän läheisyydessä sijaitsevan pohjavedenottamon lähisuoja-alueen laajuus ja laajentamistarve tulee arvioida tuoreimpien pohjavettä koskevien selvitysten ja suunnitelmien perusteella.</p>
Ekologiset yhteydet	

Väylän nimi	Vanhanradankatu – Kujalankatu
Väyläindeksi	17.2
Väylän väli-indeksi	
Väyläväli	välillä Ohitustie (Vt 4) – Nastolantie
Yleismääräys	<p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikaltaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivytävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemäriin suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjearvot alitetaan.</p>
Kaavamerkintä	
Kaavamääräys	UUSI TAI MERKITTÄVÄSTI PARANNETTAVA SEUTUTIE TAI PÄÄKATU.
Kaavamerkintä	●●●●●●●●
Kaavamääräys	<p>PYÖRÄILYN TAVOITTEELLINEN ALUEREITTI.</p> <p>Sijainti ohjeellinen ja määritellään tarkemmassa suunnittelussa. Pyöräiliikenne erotetaan tarpeen mukaan kävelystä ja autoliikenteestä. Tärkeimpien aluereittien ja joukkoliikenteen runkoreittien solmukohdissa on pyöräiliikenteen liityntäpysäköintimahdollisuus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS

Autoliikenne	<p>Pääkatu.</p> <p>1 ajorata.</p> <p>Nopeusrajoitus 50 km/h.</p> <p>Suuri ja kasvava autoliikennemäärä</p>
	<p>Erikoiskuljetusreitti B3</p> <p>Väylällä katuvalaistus.</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
Melu	Väylällä korkeat melutasot.
Joukkoliikenne	
Kevytiliikenne	Yhdistetty kävely- ja pyörätie on paikoin erotettu, paikoin korotettu ajoradasta väylän länsipuolella välillä Ohitustie – Korvenrannantie.
Kaupunkivihreä	Länsipuolen erotuskaistalla puita.
Ulkoilu, virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Kulttuurihistorialliset arvot	Väylän varrella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita (LaRY).
Pohjavedet ja hulevedet	Väylä sijaitsee osittain pohjavesialueella. Väylän kanssa risteää ja sen läheisyydessä sijaitsee hulevesien hallinnan kannalta merkittävä avoimena säilytettävä avouoma: Vartio-oja.
Ekologiset yhteydet	

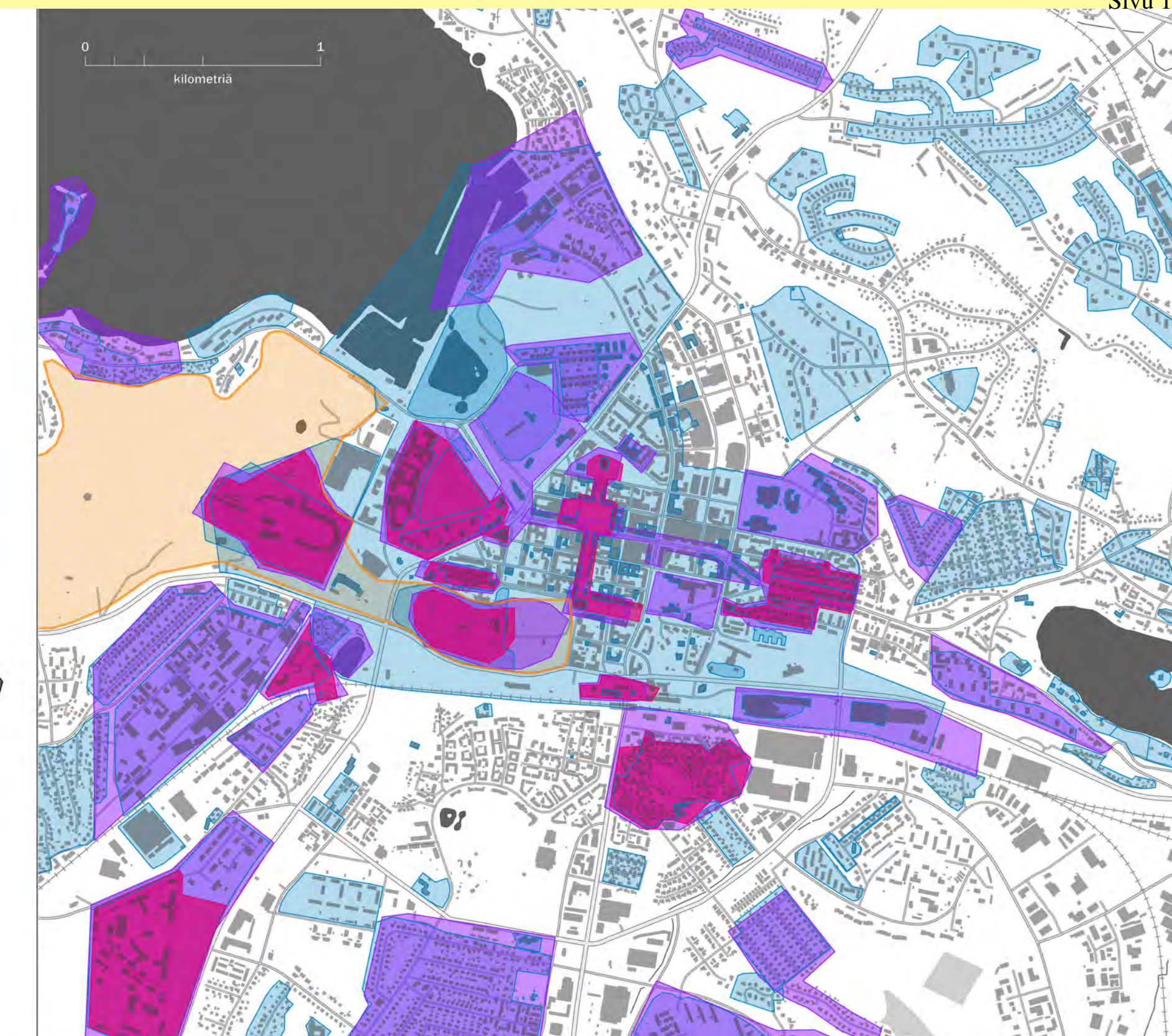
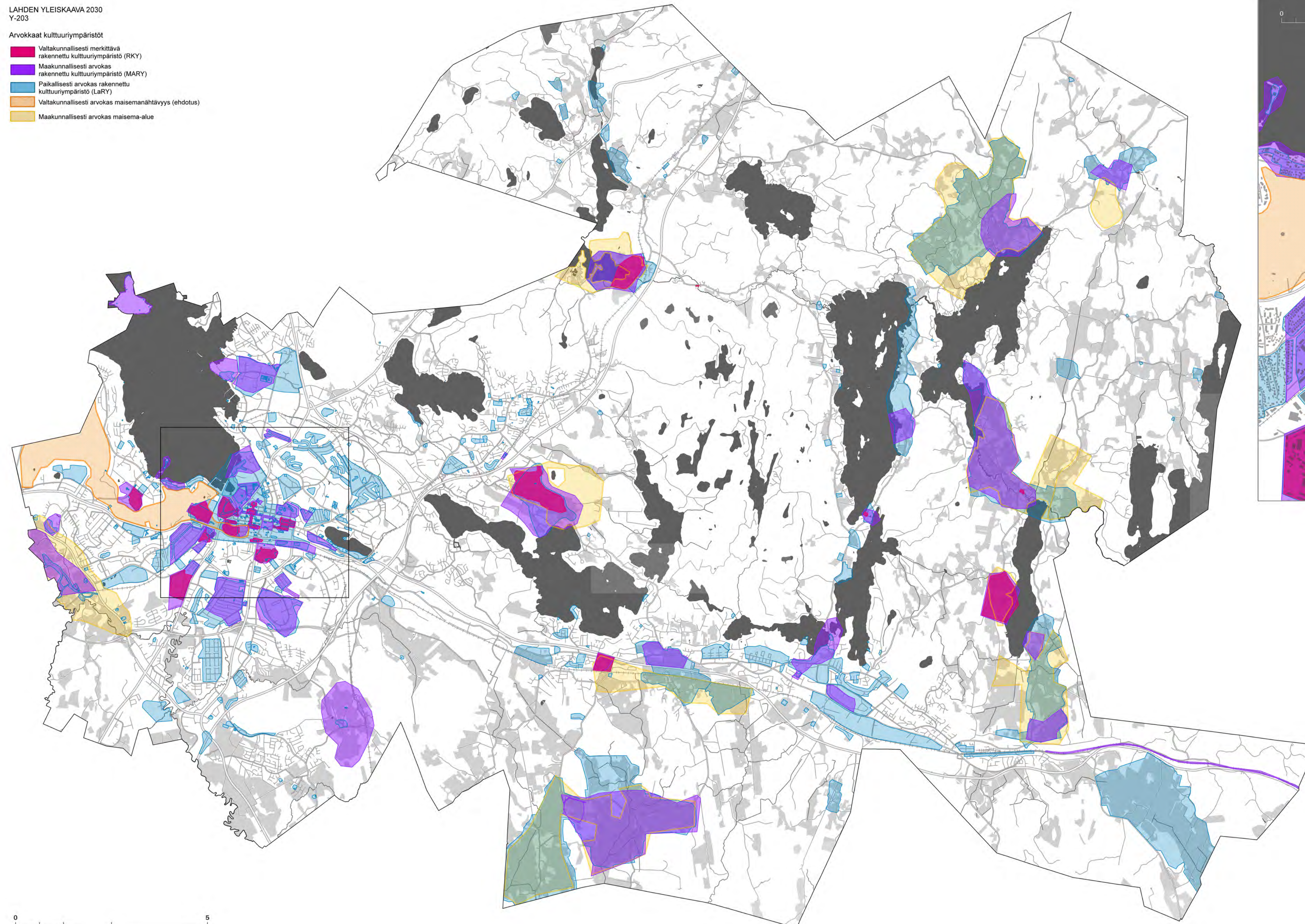
SUUNNITTELUOHJE	
Autoliikenne	Kaupungin pääkatu yhdistää Nastolantien (mt312) moottoritiele ja eteläiselle kehätielle ja Vanharadankadulle keskustan suuntaan. Pääkadulle suunnitellaan korkeatasoista katu ympäristöä, jossa kuljetukset ja työpaikkaliikenne toimivat sujuvasti. Liikennettä ohjataan ja kulkijoita opastetaan älyliikenteen ratkaisuin ja liikennevaloin.
Melu	
Joukkoliikenne	
Pyöräily	Väylällä pyöräilyn tavoitteellinen aluereitti.
Kevytiliikenne	Pyöräilyn aluereitillä liikkumisen miellyttävyyteen, sujuvuuteen ja turvallisuuteen kiinnitetään huomiota yhdenmukaisilla, laadukkailla liikennejärjestelyillä. Pyöräiliikenne toteutetaan kaksisuuntaisilla järjestelyillä ja liikenneturvallisuuteen on tämän vuoksi kiinnitettävä erityistä huomiota. Kadun varrella olevilla palvelu- ja teollisuusalueilla varaudutaan auto- ja pyöräpysäköinnin tarpeisiin.

SUUNNITTELUOHJE	
Kaupunkivihreä, ulkoilu ja virkistys	
Kaupunkikuva, maisema, ja geologia	
Aluehankkeet	
Kulttuurihistorialliset arvot	Kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella paikan henkeä kunnioittaen.
Pohjavedet ja hulevedet	<p>Pohjavesien kemiallisen ja määrällisen tilan tulee pohjavesialueilla olla hyvä.</p> <p>Alueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella siten, että hyvä pohjavesien kemiallinen ja määrällinen tila turvataan ja edistetään huonossa tilassa olevien pohjavesialueiden saattamista hyvään tilaan.</p> <p>Hulevesien hallinnan kannalta merkittävän vesiuoman säilyminen avoimena tulee turvata.</p>
Ekologiset yhteydet	

LAHDEN YLEISKAAVA 2030
Y-203

Arvokkaat kulttuuriympäristöt

- Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY)
- Maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (MARY)
- Paikallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (LaRY)
- Valtakunnallisesti arvokas maisemanähtävyys (ehdotus)
- Maakunnallisesti arvokas maisema-alue



0 5
kilometriä

LAHDEN YLEISKAAVA 2030

Y-203

Arvokkaat kulttuuriympäristöt

Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY)

Kohteen tunnus	Kohteen nimi
VA-rky-1	Salpausselän hiihtostadion
VA-rky-2	Hennalan kasarmit
VA-rky-3	Lahden suurradioasema
VA-rky-4	Lahden rautatieasema ja varikkoalue, varikkoalue
VA-rky-5	Lahden rautatieasema ja varikkoalue, rautatieasema
VA-rky-6	Lahden kaupungintalo ja kauppatori
VA-rky-7	Harjukatu, Onnelantien ja Kymintien pientaloalueet sekä Karjalankadun pienkerrostalot
VA-rky-8	Harjukatu, Harjukadun pienkerrostaloalue
VA-rky-9	Koiskalan kartano
VA-rky-10	Fellmanninpuisto
VA-rky-11	Anttilanmäen esikaupunkiasutus
VA-rky-12	Tapanilan ruotsalaistaloalue
VA-rky-13	Seestan kartano
VA-rky-14	Toivonojan kartano
VA-rky-15	Erstan kartano
VA-rky-16	Seestan mylly
VA-rky-17	Immilän mylly
VA-rky-18	Kumian mylly

LAHDEN YLEISKAAVA 2030

Y-203

Arvokkaat kulttuuriympäristöt

Maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö

Kohteen tunnus	Kohteen nimi
----------------	--------------

MA-ry-1	Ahtialan rautatieasema
MA-ry-2	Aleksanterinkadun asuin- ja liikerakennukset
MA-ry-3	Anttilanmäen pientaloalue
MA-ry-4	Asko Oy:n ja Upo Oy:n teollisuusalue
MA-ry-5	Enonsaaren huvila-asutus
MA-ry-6	Entinen Mallasjuoman tehdas
MA-ry-7	Fellmanin pellon kulttuuriympäristö - Koulukeskus ja Hakatornit
MA-ry-8	Harjukadun länsiosan pientaloalue ja Ortodoksinen kirkko
MA-ry-9	Hennalan kasarmialue
MA-ry-10	Kansanopiston ja sairaalan alue
MA-ry-11	Kariniemen asuinalue
MA-ry-12	Kaupungintalo ympäristöineen
MA-ry-13	Kerinkallion pientaloalue
MA-ry-14	Koiskalan kartanon kulttuuriympäristö
MA-ry-15	Lahden kulttuurikeskus
MA-ry-16	Lahden rautatieasema
MA-ry-17	Launeen pientaloalue, pumppuasema ja vaivaistalo
MA-ry-18	Liipolan asuinalue
MA-ry-19	Mariankadun seremonia-akseli ja kauppatorin ympäristö
MA-ry-20	Mukkulan asuinalue
MA-ry-21	Mukkulan kartano
MA-ry-22	Myllysaari
MA-ry-23	Mytjäisen pientaloalue
MA-ry-24	Paasikivenaukio ympäristöineen
MA-ry-25	Paavola
MA-ry-26	Pajurinteen (Jalkarannan) huvila-asutus
MA-ry-27	Pyhättömän asuinalue
MA-ry-28	Radiomäki
MA-ry-29	Rautatien varikkoalue
MA-ry-30	Riihelän pientaloalue
MA-ry-31	Ruolan asuinalue
MA-ry-32	Salpausselän hiihtokeskus
MA-ry-33	Sopenkorven teollisuus- ja pientaloalue
MA-ry-34	Tapanilan pientaloalue
MA-ry-35	Tornator Oy:n Lahden rullatehdas
MA-ry-36	Vesijärven sataman ympäristö
MA-ry-37	Västerås
MA-ry-38	Ämmälän kyläkeskuksen kulttuuriympäristö
MA-ry-39	Okeroisten kulttuurimaisema

LAHDEN YLEISKAAVA 2030

Y-203

Arvokkaat kulttuuriympäristöt

Kohteen tunnus	Kohteen nimi
MA-ry-40	Erstan kartano
MA-ry-41	Immilänjoen ja Immilän Myllymäen kulttuurimaisema
MA-ry-42	Järvisen kyläkulman kulttuuriympäristö
MA-ry-43	Kalkkolan linnavuoren kulttuuriympäristö
MA-ry-44	Kirkonseudun kulttuurimaisema
MA-ry-45	Kumian mylly
MA-ry-46	Niinirinteen lähiö
MA-ry-47	Orrilanmäen kulttuurimaisema
MA-ry-48	Pensuon asutustila-alue
MA-ry-49	Radanvarren kiviaita
MA-ry-50	Ruuhijärven kylän kulttuuriympäristö
MA-ry-51	Salpausselän parantola-alue
MA-ry-52	Seestan kartano
MA-ry-53	Tapiolan tila ja viljelymaisema
MA-ry-54	Toivonojan kartano
MA-ry-55	Uudenkylän entinen vaivaskoti
MA-ry-56	Uudenkylän kulttuurimaisema

LAHDEN YLEISKAAVA 2030

Y-203

Arvokkaat kulttuuriympäristöt

Paikallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö

(H-) Selvitys Lahden kulttuurihistoriallisista kohteista 2000

(M-) Selvitys Lahden sodanjälkeisestä rakennusperinnöstä 2012

(N-) Nastolan kulttuuriympäristöselvitys 2020

Kohteen tunnus	Kohteen nimi
La-ry-H-1	Mukkulan kartanon alue, rakennukset ja kartanonpuisto, Ritaniemenkatu 10
La-ry-H-2	Huvilarakennus ja saunamökki, Kesäniemi, Hakaportintie 42
La-ry-H-3	Mukkulan yhteiskoulu, Tuhtokatu 2
La-ry-H-4	Mukkulan kansakoulu, Lippokatu 1
La-ry-H-5	Hiihtomaja, Rautakankare
La-ry-H-6	Kunnaksen koulu, Opinkatu 4
La-ry-H-7	Tanssilava, Hepolammintie 41
La-ry-H-8	Asuinrakennus pihapiireineen, Heikinpellontie 42
La-ry-H-9	Huvilarakennus, Vaskirannankatu 15
La-ry-H-10	Huvilarakennus, Vaskirannankatu 13
La-ry-H-11	Enonsaaren huvila-asutus, Enonlahti
La-ry-H-12	Enonsaaren huviloita, Tuulensuu
La-ry-H-13	Enonsaaren huvila-asutus, Siesta
La-ry-H-14	Enonsaaren huviloita, Enonkärki eli Angervola
La-ry-H-15	Asuinrakennus, Salalammintie 26
La-ry-H-16	Enonsaaren huviloita, Rauhala
La-ry-H-17	Mukkulan kirkko, Kilpiäistentie 1
La-ry-H-18	Asuinrakennus, Pellavapellontie 2
La-ry-H-19	Kesämökkialue, Vuorenrinteentie
La-ry-H-20	Tehdasrakennus, Niemenkatu 18
La-ry-H-21	Tehdasrakennus, Niemenkatu 18
La-ry-H-22	Tehdasrakennus, Niemenkatu 18
La-ry-H-23	Asuinrakennus, Pursimiehenkatu 5
La-ry-H-24	Huvilarakennus, Kiikkulankatu 33
La-ry-H-25	Niemen pientalot, Kaarlontkatu, Omenapellontie ja Tietotie
La-ry-H-26	Lastenseimi, Tietotie 10
La-ry-H-27	Teollisuusrakennus (vanhat tehdassalit), Niemenkatu 16
La-ry-H-28	Västeråsin lahjataloalue, Suomenkatu ja Ruotsinkatu
La-ry-H-29	Koulutilan rakennukset, Kukonaronkatu 19 - 20
La-ry-H-30	Koulurakennus, Kirsikkakatu 7
La-ry-H-31	Asuinrakennus, Niemenkatu 45
La-ry-H-32	Asuinrakennus, Kytölän selkätie 221
La-ry-H-33	Asuinrakennuksen pihapiiri, Kytölän selkätie 221
La-ry-H-34	Metsäpellon pientaloalue, Kuokkamaantie, Heinlammintie, Saunatie ja Metsäpellontie
La-ry-H-35	Asuinkerrostalot, Mukkulankatu 1-5 ja 2-12, Lepolankatu 11-13 ja 18-22

LAHDEN YLEISKAAVA 2030

Y-203

Arvokkaat kulttuuriympäristöt

Kohteen tunnus	Kohteen nimi
La-ry-H-36	Kivimaan koulu, Lahdenkatu 62
La-ry-H-37	Ahtialan rautatieasema, Koulumäenkatu 29
La-ry-H-38	Piharakennus, Eskolanmäentie 2
La-ry-H-39	Asuinrakennus, Eskolanmäentie 2
La-ry-H-40	Vanha asuinrakennus ja ulkorakennus pihapiireineen, Ahtialantie 165
La-ry-H-41	Asuinrakennukset pihapiireineen, Sipurantie 24
La-ry-H-42	Pihapiiri, Arvonkatu 2
La-ry-H-43	Asuinrakennus pihapiireineen, Arvonkatu 2
La-ry-H-44	Huvilarakennus pihapiireineen, Kahvisaari
La-ry-H-45	Huvilarakennus pihapiireineen, Kahvisaari
La-ry-H-46	Asuinrakennus, Pysäkkikatu 11
La-ry-H-47	Pientaloalue, Kiiskilänkatu-Suksikatu-Sompakatu-Sauvakatu-Rumpukatu
La-ry-H-48	Asuinrakennuksen pihapiiri, Ohrapääntie 95
La-ry-H-49	Asuinrakennus pihapiireineen, Ohrapääntie 95
La-ry-H-50	Katufasadi, Lahdenkatu 8 - 18
La-ry-H-51	Pikku-Vesijärven puisto, Lanu-puisto
La-ry-H-52	Tapanilan kunnalliskoti, Sammalsuonkatu 17, osa 1
La-ry-H-53	Siunauskappeli, Mustankallion hautausmaa
La-ry-H-54	Teollisuusrakennukset, Vesijärvenkatu 21 - 25
La-ry-H-55	Asuin-, liike- ja korjaamorakennus, Vesijärvenkatu 27 - Sammonkatu 6
La-ry-H-56	Liike- ja teollisuusrakennus, Vesijärvenkatu 38
La-ry-H-57	Pukusuoja, kisapuisto
La-ry-H-58	Kisapuiston alue
La-ry-H-59	Asuinrakennus, Jalkarannantie 24
La-ry-H-60	Joutjärven pientaloalue, Joutjoentie, Sarkatie, Kuusitie, Yhdyskatu, Kahvakatu
La-ry-H-61	Vesijärven satama. Asuinal.viisi taloa, asemarak., vanhat tehtaattulitikkutehd. ja margariinitehd.
La-ry-H-62	Myllypohjan koulu, Vanha Ahtialantie 93
La-ry-H-63	Asuinrakennuksen pihapiiri, Jalkarannantie 79
La-ry-H-64	Asuinrakennus pihapiireineen, Jalkarannantie 79
La-ry-H-65	Ulkoilumaja, Hiihtomajantie 98
La-ry-H-66	Vesitorni, Juustilankatu 13
La-ry-H-67	Asuinrakennus, Asikkalankatu 39
La-ry-H-68	Asuinrakennuksen pihapiiri, Köllinkatu 5
La-ry-H-69	Asuinrakennus pihapiireineen, Köllinkatu 5
La-ry-H-70	Asuinrakennus, Jalkarannantie 75
La-ry-H-71	Asuinrakennuksen pihapiiri, Jalkarannantie 71
La-ry-H-72	Asuinrakennus pihapiireineen, Jalkarannantie 71
La-ry-H-73	Asuin- ja liikerakennus, Kauppakatu 37
La-ry-H-74	Koiskalan kartano (ja kartanon alue), Koiskalantie
La-ry-H-75	Teollisuusrakennus, Kauppakatu 31
La-ry-H-76	Asuinkerrostalo, Kariniemenkatu 28

LAHDEN YLEISKAAVA 2030

Y-203

Arvokkaat kulttuuriympäristöt

Kohteen tunnus	Kohteen nimi
La-ry-H-77	Asuinkerrostalo, Kariniemenkatu 26
La-ry-H-78	Asuinkerrostalo, Kariniemenkatu 24
La-ry-H-79	Johanna-koti, Kariniemenkatu 22
La-ry-H-80	Pajurinteen huvila-asutus, Jalkarannantien molem. puolin, Nummisenkujan ja Pajurinteenkadun risteys
La-ry-H-81	Vanha paloasemarakennus, Niemenkatu
La-ry-H-82	Huvilarakennus, Honkapirtinkatu 9
La-ry-H-83	Ahtialan rautatieasema-alue, Koulumäenkatu 29
La-ry-H-84	Purjehdusseuran paviljonki, Myllysaari
La-ry-H-85	Pientaloalue, Pohjanakanpolku ja Kyllikintie
La-ry-H-86	Pientaloalue, Kelohongantie, Korpikuusentie ja Suopuistontien pohjoispuoli
La-ry-H-87	Myllysaari
La-ry-H-88	Pientaloalue, Ryyliintie
La-ry-H-89	Myllypohjan as.alue, Myllypohjan-Punainen-Kirjava-Keltainen-Viher-Sininen-Harmaa-Keski- ja Peräkadut
La-ry-H-90	Katufasadi, Vesijärvenkatu 40 - 48
La-ry-H-91	Asuin- ja liikerakennus, Vesijärvenkatu 52
La-ry-H-92	Asuin- ja verstaserakennus, Vesijärvenkatu 31
La-ry-H-93	Asuinkerrostalot, Kariniemenkatu 35 - 43
La-ry-H-94	Asuin- ja liikerakennus, Lahdenkatu 26
La-ry-H-95	Asuinkerrostalo, Kolkankatu 14
La-ry-H-96	Asuinkerrostalo, Johannankatu 8
La-ry-H-97	Kariniemen pientaloalue, Kariniemenkatu - Kolkankatu - Vaanianskatu
La-ry-H-98	Asuinrakennus, Sammalsuonkatu 8 a
La-ry-H-99	Asuinrakennus, Sammalsuonkatu 8
La-ry-H-100	Tapanilan kunnalliskoti, Sammalsuonkatu 17, osa 2
La-ry-H-101	Koiskalan kartanoalue, (mm. Maunulan torppa, Siperian asutustila, Kymijärven rannan kesämökkejä)
La-ry-H-102	Teollisuusrakennus, Sammonkatu 8 - Kauppakatu 26
La-ry-H-103	Katufasadi, Aleksanterinkatu 30 ja 34 (numero 32 ei ole käytössä)
La-ry-H-104	Asuin- ja liikerakennus, Aleksanterinkatu 28 - Saimaankatu 9 - Kymintie 1
La-ry-H-105	Kansantalo, Aleksanterinkatu 26 - Saimaankatu 12
La-ry-H-106	Asuin- ja liikerakennus, Aleksanterinkatu 31, Saimaankatu 10
La-ry-H-107	Asuin- ja liikerakennus, Aleksanterinkatu 29 - Kauppakatu 3
La-ry-H-108	Asuin- ja liikerakennus, Rautatienkatu 20 - Hämeenkatu 18
La-ry-H-109	Asuin- ja liikerakennus, Rautatienkatu 13 - Hämeenkatu 19
La-ry-H-110	Asuin- ja liikerakennus (puutalo), Rautatienkatu 18 - Hämeenkatu 17
La-ry-H-111	Asuin- ja liikerakennukset, Rautatienkatu 18 - Hämeenkatu 17
La-ry-H-112	Asuin- ja liikerakennus, Hämeenkatu 5 - Rauhankatu 8
La-ry-H-113	Piharakennus, Hämeenkatu 1
La-ry-H-114	Asuinrakennus, Hämeenkatu 1
La-ry-H-115	Koulurakennus, Hollolankatu 9

LAHDEN YLEISKAAVA 2030

Y-203

Arvokkaat kulttuuriympäristöt

Kohteen tunnus	Kohteen nimi
La-ry-H-116	Asuinrakennuksen pihapiiri, Vanha-Riiheläntie
La-ry-H-117	Asuinrakennus pihapiireineen, Vanha-Riiheläntie
La-ry-H-118	Pyhättömänmäen itäosa, Supankadun, Laitakadun ja Pitkänkadun välinen osa
La-ry-H-119	Kymintien pientaloalue, Kymintie 14 - 28 ja 9 - 35
La-ry-H-120	Karjalankadun pienkerrostalot, Karjalankatu 2 -20 ja 1 - 11
La-ry-H-121	Asuin- ja liikerakennus, Aleksanterinkatu 37
La-ry-H-122	Asuin- ja liikerakennus, Aleksanterinkatu 33
La-ry-H-123	Asuin- ja liikerakennus, Hämeenkatu 34
La-ry-H-124	Sisätautisairaala, Harjukatu 48
La-ry-H-125	Elokuvateatteri, Vesijärvenkatu 16
La-ry-H-126	Asuin-, liike- ja tehdasrakennus, Hämeenkatu 21
La-ry-H-127	Asuin- ja liikerakennus, Rautatienkatu 14 - Vuorikatu 31
La-ry-H-128	Asuin- ja liikerakennus, Mariankatu 6 - Vuorikatu 16
La-ry-H-129	Asuinrakennus, Vuorikatu 27
La-ry-H-130	Asuin- ja liikerakennus, Harjukatu 32 - Mariankatu 2
La-ry-H-131	Puhelinyhdistyksen talo, Harjukatu 28 - Rauhankatu 1
La-ry-H-132	Laden kansakoulu, Vuorikatu 13
La-ry-H-133	Harjukadun länsiosan pientaloalue
La-ry-H-134	Ortodoksinen kirkko, Harjukatu 5
La-ry-H-135	Asuin- ja verstasrakennus, Hollolankatu 12
La-ry-H-136	Salpausselän koulu, Hämeenlinnantie 3
La-ry-H-137	Koulurakennus, Ahtialantie 9
La-ry-H-138	Tehdasrakennus, Ahtialantie 9
La-ry-H-139	Onnelantien pientaloalue
La-ry-H-140	Onnelantien Rukoushuone
La-ry-H-141	Lahden kansanopisto, Harjukatu 46
La-ry-H-142	Luther-kirkko, Vuorikatu 37
La-ry-H-143	Asuin- ja liikerakennus sekä piharakennus, Harjukatu 40 - Rautatienkatu 7
La-ry-H-144	Asuin- ja liikerakennus, Harjukatu 38 - Rautatienkatu 12
La-ry-H-145	Koulurakennus, Harjukatu 36 - Vuorikatu 29
La-ry-H-146	Asuin- ja liikerakennus, Mariankatu 11
La-ry-H-147	Kaupungintalo, Harjukatu 31
La-ry-H-148	Siunauskappeli, Hämeenlinnantie 57
La-ry-H-149	Salpausselän kirkko, Petsamonkatu 10
La-ry-H-150	Asuinalue, Käpykylä , Riihelä
La-ry-H-151	Huhmarannan lastenkoti, Huhmarannankatu 3
La-ry-H-152	Sairaalarakennus, Harjukatu 50
La-ry-H-153	Huoltoasema, Vesijärvenkatu 7
La-ry-H-154	Asuin- ja liikerakennus, Puistokatu 5 - Rautatienkatu 10
La-ry-H-155	Asuinrakennus, Puistokatu 3
La-ry-H-156	Radiomäki, koko alue sekä mastot ja rakennukset
La-ry-H-157	Pienasantola, Lounaankatu 2

LAHDEN YLEISKAAVA 2030

Y-203

Arvokkaat kulttuuriympäristöt

Kohteen tunnus	Kohteen nimi
La-ry-H-158	Tiirismaan koulu, Ursankatu 4
La-ry-H-159	Suomen vapaa evankelis-luterilainen kirkko, Rajakatu 7
La-ry-H-160	Asuin- ja liikerakennus, Rajakaru 2
La-ry-H-161	Asuin- ja liikerakennus, Rajakatu 4
La-ry-H-162	Asuin- ja liikerakennus, Asemakatu 2 - Rautatienkatu 1
La-ry-H-163	Asuin-, liike- ja teatteritalo, Loviisankatu 8
La-ry-H-164	Asuinrakennus ja eläinsairaala, Loviisankatu 1
La-ry-H-165	Mytäjäisten pientaloalue, Väinönkatu ja Varikonkatu
La-ry-H-166	Tehdasrakennus, Mattilanmäenpolku 3
La-ry-H-167	Lahden lyseo, Lahdenkatu 6
La-ry-H-168	Tapanilan pientaloalue, Tarjant. alku-Tapanilank. loppu-Asevelik.- Vauhtikankaank.-Paimenp.-Hiihtäjät
La-ry-H-169	Tehdasrakennus, Päijänteenkatu 9 - 11 (osa purettu)
La-ry-H-170	Ristinkirkko, Kirkkokatu 4
La-ry-H-171	Lahden yhteiskoulu, Kirkkokatu 2
La-ry-H-172	Lahden kartano, Lahdenkatu 4
La-ry-H-173	Urheilutalo, Jalkarannantie 10
La-ry-H-174	Joutjärven kirkko, Ilmarisentie 1
La-ry-H-175	Joutjärven kirkon henkilöstön asuinsiipi, Ilmarisentie 1
La-ry-H-176	Kiveriön koulu, Oksakatu 17
La-ry-H-177	Paritalot ja omakotitalo, Mustankalliontie 30 - 52
La-ry-H-178	Kannaksen yhteislyseo, Kannaksenkatu 20
La-ry-H-179	Muotoiluinstituutti, Kannaksenkatu 22
La-ry-H-180	Asuin- ja liikerakennus, Vesijärvenkatu 13
La-ry-H-181	Asuin- ja liikerakennus, Kirkkokatu 11
La-ry-H-182	Asuin- ja liikerakennus, Kirkkokatu 7
La-ry-H-183	Seurakuntatalo, Kirkkokatu 5
La-ry-H-184	Asuin- ja liikerakennus, Vapaudenkatu 4 - Rauhankatu 17
La-ry-H-185	Asuin- ja liikerakennus, Rauhank. 18 - Vapaudenk. 2 - Fellmanink. 1
La-ry-H-186	Felmannipuisto
La-ry-H-187	Tehdasrakennus (punatiiliosat), heinolan Vanhatie 25
La-ry-H-188	Asuinkerrostalot, Vesitorninkatu 16, 18, 20, 19, ja 21
La-ry-H-189	Aikuiskoulutuskeskus, Kirkkokatu 16
La-ry-H-190	Kaupunginteatteri, Kirkkokatu 14
La-ry-H-191	Sähkölaitos, Vesijärvenkatu 11 - Kirkkokatu 21
La-ry-H-192	Virastotalo, Vesijärvenkatu 11
La-ry-H-193	Asuin- ja liikerakennus, Torikatu 3 - Vapaudenkatu 9 - Rautatienkatu 26
La-ry-H-194	Asuin- ja liikerakennus, Vapaudenkatu 10 - Mariankatu 23
La-ry-H-195	Asuin- ja liikerakennus, Vapaudenkatu 8
La-ry-H-196	Yleinen käymälä (osittain maanalla), Marolankatu
La-ry-H-197	Asuin- ja liikerakennus, Aleksanterinkatu 4
La-ry-H-198	Asuin-, liike- ja tehdasrakennus, Aleksanterinkatu 2 - Lahdenkatu 13

LAHDEN YLEISKAAVA 2030

Y-203

Arvokkaat kulttuuriympäristöt

Kohteen tunnus	Kohteen nimi
La-ry-H-199	Linja-autoasema, Jalkarannantie 1
La-ry-H-200	Asuin- ja liikerakennus, Paasikivenkatu 1 - Jalkarannantie 2
La-ry-H-201	Asuin- ja liikerakennus, Hollolankatu 1 - Paasikivenkatu 2
La-ry-H-202	Koulurakennukset, Svinhufvudinkatu - Paasikivenkatu - Ståhlberginkatu
La-ry-H-203	Pyhättömän länsios. pientaloal., Mustankalliont. 1-19 ja 2-28, Vesitorinink. 1-17,2-14, Supank.2-32
La-ry-H-204	Kaupunginkirjasto, Kirkkokatu 31
La-ry-H-205	Asuin- ja liikerakennus, Aleksanterinkatu 16 - Vesijärvenkatu 20
La-ry-H-206	Seurahuone, Aleksanterinkatu 14
La-ry-H-207	Liikerakennus, Aleksanterinkatu 10, Rautatienkatu 24
La-ry-H-208	Asuin- ja liikerakennus, Aleksanterinkatu 15
La-ry-H-209	Asui- ja liikerakennus, Aleksanterinkatu 13 - Mariankatu 21
La-ry-H-210	Liikerakennus, Aleksanterinkatu 10 - Rautatienkatu 24
La-ry-H-211	Liikerakennus, Aleksanterinkatu 8
La-ry-H-212	Liikerakennus, Aleksanterinkatu 11
La-ry-H-213	Piharakennus, Rauhankatu 9 - Hämeenkatu 8
La-ry-H-214	Asuin- ja liikerakennus, Rauhankatu 9 - Hämeenkatu 8
La-ry-H-215	Konserttitalo, Sibeliuksenkatu 8 - Hollolankatu 2
La-ry-H-216	Asuin- ja liikerakennus, Hollolankatu 3
La-ry-H-217	Asuinrakennukset ja liikerakennus, Hollolankatu 5 - 7, Paasikivenkatu 6 ja 10 - 16
La-ry-H-218	Urheilukeskus
La-ry-H-219	Tenavan pientaloal., Ahtialant. 29-33, Karoliinanku.1-3, Hirsimetsänt. 97-103, Tenavank, 2-20, Polvik.1-
La-ry-H-220	Rivitalo. Pajukatu 12
La-ry-H-221	Pientaloalue, Kerintie 1 - 31 ja Leantie 4 - 22
La-ry-H-222	Asuinrakennus, Hennalankatu 282
La-ry-H-223	Asuinrakennukset, Pajukatu 1 - 19, Pajukatu 12, Tammikatu 1 - 13
La-ry-H-224	Kittelän pientaloalue, Linjakadun pohj.puoli, Kittelänk., Harjantekijänk., Saunapellonkatu
La-ry-H-225	Tehdasalue, Rykmentinkatu
La-ry-H-226	Asuintalo ja puutarha, Jovinpolku
La-ry-H-227	Asuinrakennukset ympäristöineen, Talaanrannankatu ja Pekantie Puustellintielle asti
La-ry-H-228	Asuinrakennus, Talaanrannankatu 8
La-ry-H-229	Asuinrakennus, Talaanrannankatu 6
La-ry-H-230	Pientaloalue, Rekolankatu ja Rinnetie
La-ry-H-231	Pumppuhuone, Huovilankatu
La-ry-H-232	Länsiharjun koulu, Helsingintie 52
La-ry-H-233	Tehdasrakennus, Jovinpolku
La-ry-H-234	Taka-Lotilan pientaloalue, Jukolankatu-Kuusistonkatu-Ämmälänkatu-Siltalankuja

LAHDEN YLEISKAAVA 2030

Y-203

Arvokkaat kulttuuriympäristöt

Kohteen tunnus	Kohteen nimi
La-ry-H-235	Anttilanmäen pientaloalue
La-ry-H-236	Sopenkorven pientaloalue, Okeroistentie ja Vuotiankatu
La-ry-H-237	Kärpäsän lastentalo, Kiekkostenkatu 3
La-ry-H-238	Kärpäsän koulu, Kasakkamäentie 1
La-ry-H-239	Huvilarakennus ympäristöineen, Joutsaarenkuja 22
La-ry-H-240	Huvilarakennuksen ympäristö, Joutsaarenkuja 22
La-ry-H-241	Möysän koulu, Hiljankuja 6 (puuosa purettu)
La-ry-H-242	Möysän koulu-ympäristö, Hiljankuja 6
La-ry-H-243	Ruolan asuinalue, Viipurintien alku, Ruolankatu
La-ry-H-244	Vaivaistalon alue (sairastalo, kivinavetta ja kaivo, pihapiirin vanhat puut), Vuoksenkatu 9
La-ry-H-245	Varikkoalue, Mytjäinen
La-ry-H-246	Sopenkorven teollisuusalue
La-ry-H-247	Pienkerrostalo, Päivärinteenkatu 17
La-ry-H-248	Pienkerrostalo, Päivärinteenkatu 19
La-ry-H-249	Pienkerrostalo, Päivärinteenkatu 21
La-ry-H-250	Vanha saunarakennus, Viipurintie 22
La-ry-H-251	Asuinrakennus, Viipurintie 22
La-ry-H-252	Paritalo, Viipurintie 18
La-ry-H-253	Asuinrakennus, Viipurintie 16
La-ry-H-254	Tehdasrakennus, Askonkatu 5
La-ry-H-255	Tehdasrakennukset, Askonkatu 3
La-ry-H-256	Toimistorakennus, Askonkatu 2
La-ry-H-257	Asuinrakennus, Mannerheiminkatu 17
La-ry-H-258	Lahden rautatieasema, Mannerheiminkatu 15
La-ry-H-259	Asuinrakennus pihapiireineen, Neljänkaivonkatu 47
La-ry-H-260	Asuinrakennukset ympäristöineen, Viipurintie 16 - 30
La-ry-H-261	Vanha saunarakennus, Viipurintie 30
La-ry-H-262	Asuinrakennus, Viipurintie 26
La-ry-H-263	Varastorakennus, Moisionkatu 4
La-ry-H-264	Asuinrakennuksen pihapiiri, Neljänkaivonkatu 47
La-ry-H-265	Asuinrakennukset ympäristöineen, Rintalantie
La-ry-H-266	Joutjärvi Oy:n johtajan asunto, Rintalantie
La-ry-H-267	Anttilanmäen koulu, Leantie 2a
La-ry-H-268	Pientaloalue, Kansakoulukatu 5-13 ja 8-14
La-ry-H-269	Asuinrakennukset, Tapparakatu 2 - 8
La-ry-H-270	Asuinrakennukset, Hennalankatu 290
La-ry-H-271	Kärpäsänmäen pientaloalue, Kärpäsänk.-Harjunalustank.-Takalank.-Piennarpolku välinen alue
La-ry-H-272	Asuinrakennuksen pihapiiri, Lasitie 17
La-ry-H-273	Asuinrakennus pihapiireineen, Lasitie 17
La-ry-H-274	Rakennuksen pihapiiri, Ala-Okeroistentie 151

LAHDEN YLEISKAAVA 2030

Y-203

Arvokkaat kulttuuriympäristöt

Kohteen tunnus	Kohteen nimi
La-ry-H-275	Asuntolarakennus pihapiireineen, Ala-Okeroistentie 151
La-ry-H-276	Pientaloalue, Porvoonjoentie 1 - 7 ja 2 - 8
La-ry-H-277	Rakennuksen pihapiiri, Kolmenkorttelinkatu 2
La-ry-H-278	Asuntolarakennus pihapiireineen, Kolmenkorttelinkatu 2
La-ry-H-279	Asuinrakennuksen pihapiiri, Apilakatu 10
La-ry-H-280	Asuinrakennus (pihapiireineen), Apilakatu 10
La-ry-H-281	Asuinrakennuksen pihapiiri, Helsingintie 283
La-ry-H-282	Asuinrakennus pihapiireineen, Helsingintie 283
La-ry-H-283	Nikkilän muuntoasema puistoineen, Ajokatu 188
La-ry-H-284	Tienvarsitaajama, Ajokatu 175 (osittain purettu), 185, 191, 195, 197 ja 208
La-ry-H-285	Nikkilän muuntoaseman puistoalue, Ajokatu 188
La-ry-H-286	Asuinrakennuksen pihapiiri, Korvenrannantie 176
La-ry-H-287	Asuinrakennus pihapiireineen, Korvenrannantie 176
La-ry-H-288	Asuinrakennuksen pihapiiri, Tilakatu 4
La-ry-H-289	Asuinrakennus pihapiireineen, Tilakatu 4
La-ry-H-290	Launeen kirkko, Tapparakatu 22
La-ry-H-291	Hennalan kasarmialue, Hennala
La-ry-H-292	Launeen lastentalo, Tapparakatu 15
La-ry-H-293	Asuinrakennuksen pihapiiri, Kotipellontie 10
La-ry-H-294	Asuinrakennus pihapiireineen, Kotipellontie 10
La-ry-H-295	Kerinkallion pientaloalue
La-ry-H-296	Tienvarsimais., Nostavan-,Ojansuun-,Lintulantie,Lintulankuj.. Kunnan-,Syrjälän-,Komolan-ja Tikkakall
La-ry-H-297	Siunauskappeli, Levon hautausmaa
La-ry-H-298	Pumppuasema, Launeenkatu 51
La-ry-H-299	Pumppuasemaan liittyvä rakennus, Launeenkatu 51
La-ry-H-300	Pumppuasemaan liittyvä rakennus, Launeenkatu 51
La-ry-H-301	Pumppuasemaan liittyvä rakennus, Launeenkatu 51
La-ry-H-302	Myllyn ympäristö
La-ry-H-303	Mylly ympäristöineen
La-ry-H-304	Koulurakennus, Aurakatu 11
La-ry-H-305	Launeen pientaloalue, Mäntsälänt-Närek-Äestäjänk-Launeenk-Pöllönt- Kuovinkuj-Taivikint - välinen alue
La-ry-H-306	Asuinrakennukset, Linnaistentie 33
La-ry-H-307	Vaivaistalon alue, Launeenkatu 76
La-ry-H-308	Pientaloalue, Alijuhakkalantie
La-ry-H-309	Pientaloalue, Valokatu - Valopolku
La-ry-H-310	Asuinrakennuksen pihapiiri, Orimattilankatu 13 (Uudenmaankadun suuntainen lato purettu)
La-ry-H-311	Asuinrakennus pihapiireineen, Hakosentie 77
La-ry-H-312	Asuinrakennuksen pihapiiri, Hakosentie 77
La-ry-H-313	Ravikeskus, Jokimaankatu 6

LAHDEN YLEISKAAVA 2030

Y-203

Arvokkaat kulttuuriympäristöt

Kohteen tunnus	Kohteen nimi
La-ry-H-314	Asuinrakennuksen pihapiiri , Tupalankatu 14
La-ry-H-315	Asuinrakennus pihapiireineen, Tupalankatu 14
La-ry-H-316	Rakennukset pihapiireineen, Ämmälän kyläkeskus
La-ry-H-317	Asuinrakennus pihapiireineen Yli-Mäkelä, Orimattilankatu 79
La-ry-H-318	Asuinrakennus pihapiireineen Ali-Mäkelä, Kyläkatu 26
La-ry-H-319	Renkomäen koulu, Orimattilankatu 93
La-ry-H-320	Tienvarsimiljö, Orimattilankatu 86 - 204, Lehtovuorentie
La-ry-H-321	Asuinrakennus pihapiireineen, Talonpojankatu 10
La-ry-H-322	Venetsian pientalo-alue
La-ry-H-323	Sylvia-koti, Kyläkatu 140
La-ry-H-324	Asuinrakennus pihapiireineen, Orimattilankatu 13
La-ry-H-325	Muuntaja, Näkkimistöntie
La-ry-H-326	Asuinrakennuksen pihapiiri, Näkkimistöntie 71
La-ry-H-327	Asuinrakennus pihapiireineen, Näkkimistöntie 71
La-ry-H-328	Asuinrakennuksen pihapiiri, Orimattilankatu 351
La-ry-H-329	Asuinrakennus pihapiireineen, Orimattilankatu 351
La-ry-H-330	Asuinrakennuksen pihapiiri, Orimattilankatu 419
La-ry-H-331	Asuinrakennus pihapiireineen, Orimattilankatu 419
La-ry-M-1	Leevinkatu 3 - 7
La-ry-M-2	Kilpiäistentie 2a
La-ry-M-3	Mukkulan kirkko, Kilpiäistentie 1
La-ry-M-4	Taiteilijatalo, Kevätkatu 8
La-ry-M-5	Tanssilava, Hepolammintie 41
La-ry-M-6	Kiiskilänmäki
La-ry-M-7	Sosiaali- ja terveysasema ja seurakuntatalo
La-ry-M-8	Kunnaksen koulu
La-ry-M-9	Sipurantie
La-ry-M-10	Sipurantien työväentalo
La-ry-M-11	Karpalokatu
La-ry-M-12	Kissämäki
La-ry-M-13	Ahtialan koulu, Purorinteenkatu 4
La-ry-M-14	Sepänniemenkatu
La-ry-M-15	Kesämökkialue, Vuorenrinteentie
La-ry-M-16	Myllypohjan koulu, Vanha Ahtialantie 93
La-ry-M-17	Myllypohjan as.alue, Myllypohjan-Punainen-Kirjava-Keltainen-Viher-Sininen-Harmaa-Keski- ja Peräkadut
La-ry-M-18	Vesitorni, Juustilankatu 13
La-ry-M-19	Metsäpellontie 51 - 59, Ilmarisentie 4
La-ry-M-20	Energiatalo, Ilmarisentie 3A
La-ry-M-21	Purvac, Yhdyskatu 25
La-ry-M-22	Hörölä

LAHDEN YLEISKAAVA 2030

Y-203

Arvokkaat kulttuuriympäristöt

Kohteen tunnus	Kohteen nimi
La-ry-M-23	Metsäpellon pientaloalue, Kuokkamaantie, Heinlammintie, Saunatie ja Metsäpellontie
La-ry-M-24	Lahden sosiaalioppilaitos, Vipusenkatu
La-ry-M-25	Etelä-Suomen Sanomat, Ilmarisentie
La-ry-M-26	Joutjoen teollisuusalue, työpaikka-alueet
La-ry-M-27	Pohjanakanpolku - Kyllikintien pientalot
La-ry-M-28	Metsämaa
La-ry-M-29	Taiteilija Tuomo Lukkarisen ateljeetalo, Makarantie 7
La-ry-M-30	Mukkula
La-ry-M-31	Mukkulan kansakoulu, Lippokatu 1
La-ry-M-32	Mukkulan yhteiskoulu, Tuhtokatu 2
La-ry-M-33	Asuinkerrostalot, Mukkulankatu 1-5 ja 2-12, Lepolankatu 11-13 ja 18-22
La-ry-M-34	Kivimaan koulu, Lahdenkatu 62
La-ry-M-35	Katajakatu
La-ry-M-36	Professori Matti Koskelan ateljee, Suopuistontie 9
La-ry-M-37	Pientaloalue, Kelohongantie, Korpikuusentie ja Suopuistontien pohjoispuoli
La-ry-M-38	Iskun tehtaast, radan eteläpuolinen osa
La-ry-M-39	Niemen lastenseimi, Tietotie 10
La-ry-M-40	Rullakatu
La-ry-M-41	Professori Reino Hietasen ateljee, Pallaskatu 6
La-ry-M-42	Steiner-koulu
La-ry-M-43	Purokadun muuntamo
La-ry-M-44	Pohjanakanpolku - Annikintie
La-ry-M-45	Kiveriönmäki
La-ry-M-46	Launeen lastentalo, Tapparakatu 15
La-ry-M-47	Katrinkatu ja Isomäenkatu 10
La-ry-M-48	Liipola
La-ry-M-49	Kulkutautisairaalan talousosasto ja alilääkärin talo
La-ry-M-50	Koulurakennus, Aurakatu 11
La-ry-M-51	Launeen pientaloalue
La-ry-M-52	Ruolan asuinalue
La-ry-M-53	Asuinrakennukset, Pajukatu 1 - 19, Pajukatu 12, Tammikatu 1 - 13
La-ry-M-54	Pähkinäkujan rivitalot
La-ry-M-55	Kerinkallion pientaloalue
La-ry-M-56	Pientaloalue, Kerintie 1 - 33 ja Leantie 4 - 22
La-ry-M-57	Joutjärven pientaloalue, Joutjoentie, Sarkatie, Kuusitie, Yhdyskatu, Kahvakatu
La-ry-M-58	Joutjärven kirkko ja henkilöstön lisäsiipi, Ilmarisentie 1
La-ry-M-59	Kiveriön koulu, Oksakatu 17
La-ry-M-60	Laitakatu 1 - 7, 4 - 14
La-ry-M-61	Asuinrakennukset ympäristöinen, Viipurintie, Taalainrannankatu ja Pekantie Puustellintielle

LAHDEN YLEISKAAVA 2030

Y-203

Arvokkaat kulttuuriympäristöt

Kohteen tunnus	Kohteen nimi
La-ry-M-62	Salinkallion koulu
La-ry-M-63	Pientaloalue, Alijuhakkalantie
La-ry-M-64	Entinen Kujalan maatalousoppilaitos
La-ry-M-65	Starkjohannin pääkonttori
La-ry-M-66	Keijupuisto
La-ry-M-67	Launeen kirkko, Tapparakatu 22
La-ry-M-68	Siunauskappeli, Levon hautausmaa
La-ry-M-69	Siunauskappeli, Hämeenlinnantie 57
La-ry-M-70	Eeronkatu 11
La-ry-M-71	Taiteilija Kosti Ahosen ateljee, Mäyränkatu 1
La-ry-M-72	Entinen Kiveriön yhteiskoulu
La-ry-M-73	Asuinkerrostalot, Vesitorninkatu 16, 18, 20, 19 ja 21
La-ry-M-74	Paritalot ja omakotitalo, Mustankalliontie 30 - 52
La-ry-M-75	Järvenpäänkatu 9 - 11
La-ry-M-76	Keskusta-alueen rajaus
La-ry-M-77	Pienkerrostalot, Päivärinteenkatu 17, 19 ja 21
La-ry-M-78	Kiekkostenkatu 1, Kasakkämäentie 6 - 10
La-ry-M-79	Kärpäsän lastentalo, Kiekkostenkatu 3
La-ry-M-80	Sopenkorven teollisuusalue
La-ry-M-81	Kirveskatu
La-ry-M-82	Enso
La-ry-M-83	Rintalantie
La-ry-M-84	Kiikkulankatu 5 - 9
La-ry-M-85	Kankolankatu 9 - 17
La-ry-M-86	Rautakankareen hiihtomaja
La-ry-M-87	Tapanilan hiihtomaja, Hiihtomajantie 98
La-ry-M-88	Asuinrakennukset, Samsuonkatu 8 ja 8 a
La-ry-M-89	Vasaroisenkatu / Kuhilaankatu
La-ry-M-90	Keskussairaala
La-ry-M-91	Salpausselän kirkko, Petsamonkatu 10
La-ry-M-92	Kasakkämäentie 5 - 9 ja 18 - 24, Petsamonkatu 4
La-ry-M-93	Oululainen
La-ry-M-94	Kärpäsän koulu, Kasakkämäentie 1
La-ry-M-95	Asuntomessualue Käpykylä, Riihelä
La-ry-M-96	Metsä- Pietilä
La-ry-M-97	Männistörinteen alaosa
La-ry-M-98	Tähtitorni
La-ry-M-99	Tähtitorninkadun muuntamo
La-ry-M-100	Sylvia-koti, Kyläkatu 140
La-ry-M-101	Ravikeskus, Jokimaankatu 6
La-ry-M-102	Venetsian pientalo-alue
La-ry-M-103	Patomäki

LAHDEN YLEISKAAVA 2030

Y-203

Arvokkaat kulttuuriympäristöt

Kohteen tunnus	Kohteen nimi
La-ry-M-104	Professori Olavi Lanun ateljee, Kuhankeittäjänkatu 2
La-ry-M-105	Renkomäen ramppi
La-ry-M-106	Renkomäen koulu, Orimattilankatu 93
La-ry-N-1	Tiiranmäki ja Rohtola
La-ry-N-2	Hähniemi
La-ry-N-3	Mäntylinna
La-ry-N-4	Vappulantien alue
La-ry-N-5	Rajaportti
La-ry-N-6	Lahden Autokori Oy
La-ry-N-7	Riikin ja Konnilan kulttuurimaisema
La-ry-N-8	Valonen
La-ry-N-9	Heikintie
La-ry-N-10	Erstan koulun ja päiväkodin alue
La-ry-N-11	Erstan kartano
La-ry-N-12	Villähteen puukerrostalo
La-ry-N-13	Lehtokuja
La-ry-N-14	Hokkara-Pensuon viljelyalueet ja Tapiola
La-ry-N-15	Taimitie 1
La-ry-N-16	Orrilanmäki ja Villähteen koulu
La-ry-N-17	Haravakylä
La-ry-N-18	Notkolan alue
La-ry-N-19	Kankaan asuinalue
La-ry-N-20	Ihanaistenrinteen länsiosa
La-ry-N-21	Huilinki
La-ry-N-22	Montarin alue
La-ry-N-23	Kouluharju ja Kukkasen koulu
La-ry-N-24	Lehtimäen liikenne
La-ry-N-25	Maalitie 1
La-ry-N-26	Pekkala
La-ry-N-27	Sipilä
La-ry-N-28	Tammela
La-ry-N-29	Veljeskylä
La-ry-N-30	Teollisuusnauha
La-ry-N-31	Niinitien alue
La-ry-N-32	Pappilanpelto
La-ry-N-33	Korventie 9 "Autopaja"
La-ry-N-34	Ratsutien alue
La-ry-N-35	Luotosaari
La-ry-N-36	Suntiontien rivitalo
La-ry-N-37	Salpausselän parantola eli Aurinkolinna
La-ry-N-38	Nastolan kirkonkylä
La-ry-N-39	Luomaniemi

LAHDEN YLEISKAAVA 2030

Y-203

Arvokkaat kulttuuriympäristöt

Kohteen tunnus	Kohteen nimi
La-ry-N-40	Koivulehto ja Kotiranta
La-ry-N-41	Pajulahti
La-ry-N-42	Hämmämäki eli Ylhäinen
La-ry-N-43	Kumian kylämäki
La-ry-N-44	Kumian mylly
La-ry-N-45	Viljamaa
La-ry-N-46	Välimäki
La-ry-N-47	Urheilukeskus
La-ry-N-48	Kanervan alue
La-ry-N-49	Uudenkylän raitti
La-ry-N-50	Arolan viljelymaisema
La-ry-N-51	Uudenkylän vanha kyläalue
La-ry-N-52	Toivonojan kartano
La-ry-N-53	Seestan kartanon alue
La-ry-N-54	Seestan mylly
La-ry-N-55	Rantavuori
La-ry-N-56	Luhtaan koulumaa
La-ry-N-57	Lepola I
La-ry-N-58	Jokela ja Rehtilä
La-ry-N-59	Salajärven itäranta
La-ry-N-60	Kuurnankärki
La-ry-N-61	Tuutiranta
La-ry-N-62	Ruuhijärven kylä
La-ry-N-63	Pyyhonka
La-ry-N-64	Järvisten kylä
La-ry-N-65	Metsäkylän maamiesseurantalo eli Huutotöyry
La-ry-N-66	Arrajärvi
La-ry-N-67	Arrastie ja Ojanen
La-ry-N-68	Kettula
La-ry-N-69	Metsäkylän koulu
La-ry-N-70	Metsäkylän meijerin ympäristö
La-ry-N-71	Immilän kylä ja Arrajoen kartanoalue
La-ry-N-72	Mäkelän ratasilta
La-ry-N-73	Mäkelän pysäkki ja kauppa
La-ry-N-74	Harjula
La-ry-N-75	Haikula
La-ry-N-76	Vanajanraitti
La-ry-N-77	Kivijärven koulun ympäristö
La-ry-N-78	Evattu-järven eteläosa
La-ry-N-79	Tervalva
La-ry-N-80	Harju
La-ry-N-81	Holmi

LAHDEN YLEISKAAVA 2030

Y-203

Arvokkaat kulttuuriympäristöt

Kohteen tunnus	Kohteen nimi
La-ry-N-82	Seppälä
La-ry-N-83	Kivistö
La-ry-N-84	Kiiskentien kesämökkialue
La-ry-N-85	Paularanta
La-ry-N-86	Kiehuvantien omakotitalot
La-ry-N-87	Vesarintie 56

LAHDEN YLEISKAAVA 2030

Y-203

Arvokkaat kulttuuriympäristöt

Valtakunnallisesti arvokas maisemanähtävyys (ehdotus)

Kohteen tunnus	Kohteen nimi
----------------	--------------

VA-ma-1	Tiirismaan maisemat
---------	---------------------

Maakunnallisesti arvokas maisema-alue

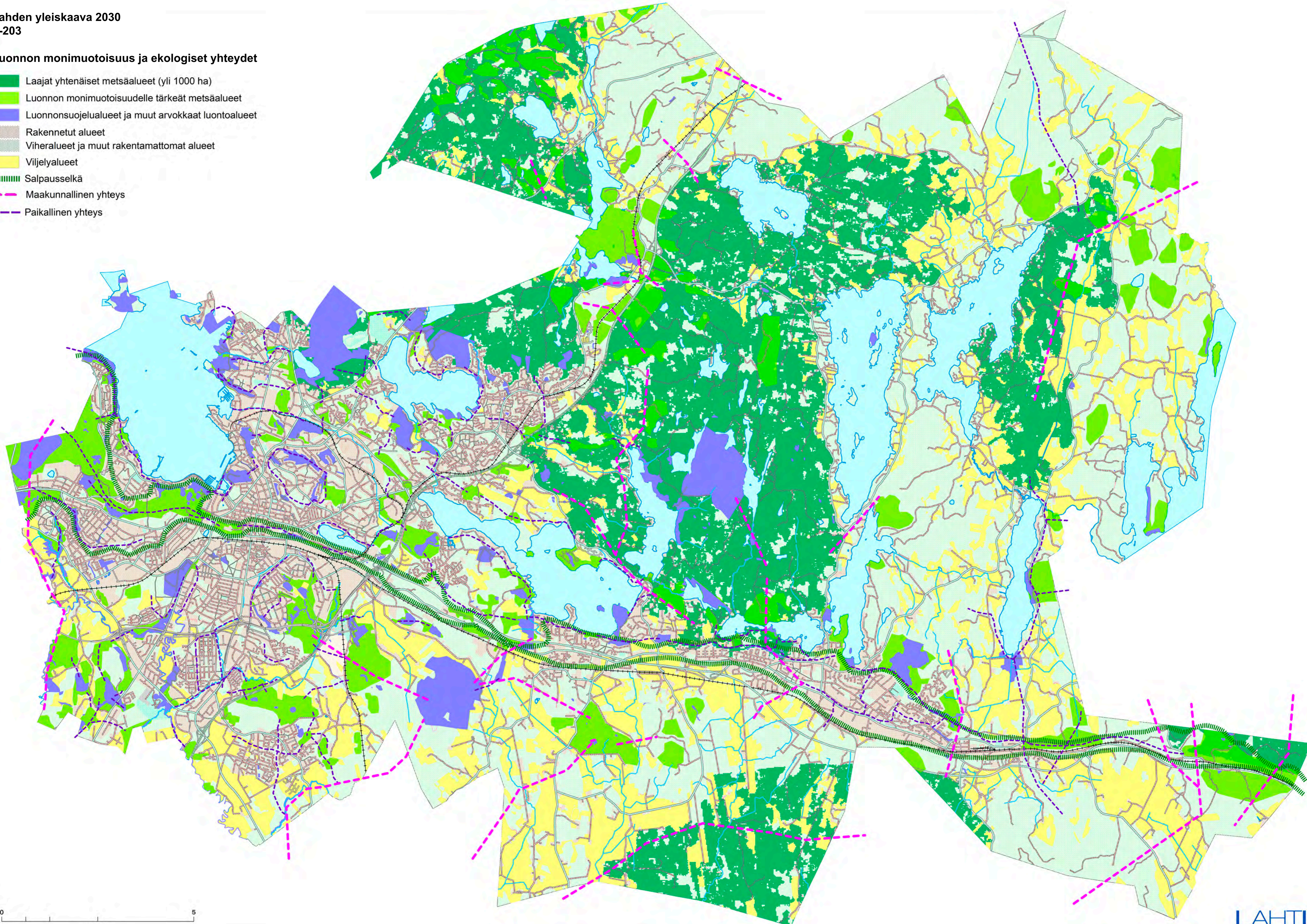
Kohteen tunnus	Kohteen nimi
----------------	--------------

MA-ma-1	Koiskalan kulttuurimaisema
MA-ma-2	Okeroisten kulttuurimaisema
MA-ma-3	Harjumäen maisema-alue
MA-ma-4	Immilän kulttuurimaisema
MA-ma-5	Arrajoen kulttuurimaisema
MA-ma-6	Tapiolan ja Pensuon alue
MA-ma-7	Uudenkylän kulttuurimaisema
MA-ma-8	Ruuhijärven kylän kulttuurimaisema
MA-ma-9	Toivonojan kulttuurimaisema
MA-ma-10	Seestan kulttuurimaisema
MA-ma-11	Kankaan kulttuurimaisema

Lahden yleiskaava 2030 Y-203

Luonnon monimuotoisuus ja ekologiset yhteydet

- Laajat yhtenäiset metsäalueet (yli 1000 ha)
- Luonnon monimuotoisuudelle tärkeitä metsäalueita
- Luonnonsuojelualueet ja muut arvokkaat luontoalueet
- Rakennetut alueet
- Viheralueet ja muut rakentamattomat alueet
- Viljelyalueet
- Salpausselkä
- Maakunnallinen yhteys
- Paikallinen yhteys



0 5
kilometriä

LAHDEN YLEISKAAVA 2030

Y-203

Luonnon monimuotoisuuskohteet

Luokituksen selite

Luokka 1 Suojelualueet, metsälakikohteet. Ei toimenpiteitä, luonnonhoidolliset toimenpiteet sallittu.

Luokka 2 Alueet, joissa on luontoarvoja, mutta eivät ole luonnonsuojelulain piirissä.

Luokka 3 Kulttuurilliset kohteet: niityt, puistot, muinaismuistot, ihmisen vaikutuksen alaiset alueet.

Luokka 4 Yksityisessä omistuksessa olevat alueet. Luokka sisältää kaikkia luokan 1 - 3 kohteita.

Lumotunnus	Suojeluperuste	Kohteen nimi	Luokitus	Luokituksen perustelu
35124	Perinne- ja kulttuuribiotooppi.	Ympäristömökin pihapiiri	3	Talo ja pihapiiri
55002	Arvokas lähde.	Purokadun lähde	1	Lähde
55030	Arvokas geologinen muodostuma.	Mustankallionmäen silokallio	2	Avokallioalue
55038	Arvokas kasvikohte, maasto-opetuskohte.	Viharlaakson päiväkodin lehto	2	Taajamametsä, mäntyvaltainen sekametsä, polkuverkosto
55080	Maasto-opetuskohte, ulkoilualue, liito-oravan elinaluetta.	Palolammen lehtoalue, puro ja lampi	2	Kuusivaltainen sekametsä, lampi, luonnontilaisenkaltainen puro, jyrkänne, järeitä kuusia
165012	Luonnonmuistomerkki. Luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu.	Hiidenkirnu	1	
165013	Arvokas perinnebiotooppi.	Joutjärven niitty	3	Niittyalue
165140	Paisterinne, arvokas kasvikohte.	Lotilanharjun paisterinne	2	Harjumetsä, virkistysmetsä, polkuverkosto
175014		Yrjölän puronotko	2	Puronvarsi ojitettu suuremmaksi, sekametsä, pusikkoinen, lahoavaa puuta, kehittyä luonnontilaisemmaksi
175001		Pitkäkallionmäen jyrkännepuro	1	
185002	Luonnontilaisen kaltainen lähde. Metsälaissa mainittu erityisen tärkeä elinympäristö. Juomaveden hakupaikka.	Kolavan lähde	1	

185010	Asemakaavassa merkitty luonnon monimuotoisuusalueeksi (luo-2).	Kankaanpäädun länsipuolen lehtoalue	0	Kohteella ollut myrskytuho, jonka seurauksena alue avohakattu ja on nykyään taimikkoa.
900023	Arvokas perinnemaisema(?), niitty.	Sähkömäki	4	Perinnemaisema
900024	Arvokas suoalue.	Huikon neva	4	Neva
900039		Karistonmäen kulttuuriympäristö	4	Perinnemaisema
	Läpimitaltaan n. 40 cm oleva metsälehmus	Kolavan metsälehmus	1	Metsälehmus
195029	Luonnonsuojelualue, perustettu 10.3.1982. Myöhemmin suojeltua aluetta on täydennetty. Viimeksi vuonna 2003. Kuuluu Natura 2000 -verkostoon.	Linnaistensuon luonnonsuojelualue	1	Luonnonsuojelualue
235025	Puronvarret suojellaan.	Vartio-ojan puronvarsi	1	
900046		Ala-Nikkilän lähde	4	Lähde
	Puronvarret suojellaan.	Vartio-ojan puronvarsi	4	Vartio-ojan puronvarsi
900007	Arvokas kulttuuribiotooppi, arvokas perinnemaisema.	Ämmälän kyläkeskus	4	Perinnemaisema
900018	Arvokas kulttuuribiotooppi.	Vanha pihapiiri	4	Pihapiiri
215008		Mattilan lähde	1	Lähde
225056		Sähkölinjan katajaesiintymä	3	Kataja-alue sähkölinjan alla
225107	Muodostaa yhdessä Tarolan kosteikon kanssa kasvillisuudeltaan monipuolisen ja luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaan kohteen.	Tarolan niitty	3	Maisemaniitty, vähitellen luontaisesti metsittyvä
900037		Ämmälän lähde	4	Lähde
			2	Rengonjokivarsi
235025	Puronvarret suojellaan.	Vartio-ojan puronvarsi	4	Puronvarsi
245256	Arvokas kallioalue.	Oksasen kallio	2	Virkistysmetsä, polkuverkosto, niukasti lahopuuta, sekametsä, nuotiopaikka, erikikäisrakenteinen metsä, pohjoisosa peltoa.
285088	Arvokas kosteikko/vesialue, muinaismuistoalue.	Porvoonjoen jokibiotooppi	2	Porvoonjoki
205005	Arvokas puuryhmä.	Meluvallin visakoivikko	3	Puistomainen alue, visakoivuja ja serbiankuusta, maisemametsä ja meluvalli.
205012		Liipolan luontopolun lähde	1	

205134	Maisemallisesti edustava kallioalue reunametsineen, paikoin paahteinen, monipuolista kasvilajistoa.	Liipolan kalliot	2	Kalliorinnemetsä, vähän lahoppua, ei hakkuutoimenpiteitä, maisema- ja suojametsä.
255101	Perinne- ja kulttuuribiotooppi, arvokas kasviyhdyksunta.	Anttilanmäen kasvipankki	3	Kasvipankki
	Metsälain erityisen tärkeä elinympäristö	Liipolan norot	1	Puro ja noro
285151	Liito-orava on luontodirektiivin liitteen II laji.	Liito-oravan elinympäristö	2	Liito-oravametsä
285030	Luonnonsuojelualue.	Luhdanjoen luonnonsuojelualue	1	Luonnonsuojelualue
285088	Arvokas kosteikko/vesialue.	Porvoonjoen jokibiotooppi.	4	Porvoonjoki
285153	Liito-orava on luontodirektiivin liitteen II laji.	Liito-oravan elinympäristö	2	Liito-oravametsä
	Luhdanjoen varren puusto vuosia hakkaamaton, vesiensuojelua, puronotkot joskus hakattu, mutta ojittamattomat.	Luhdanjoen jokivarsi ja puronotkot	2	Joen suojavyöhykkeen puusto ja puronotkot.
285088	Arvokas kosteikko/vesialue.	Porvoonjoen jokibiotooppi.	4	Porvoonjoki
295002	Luoteisnurkassa oleva osa kuviosta kuuluu suojeltuun luontotyyppiin (jalopuumetsikkö). Hämeen ympäristökeskuksen rajauspäätös 11.12.2007. Okeroisten osayleiskaavassa koko alue on merkitty S-merkinnällä.	Komolantien kalliojyrkäne ja lehto	1	Jyrkäne ja lehto
900029	Arvokas kallioalue, maisemakohde, metsälaissa mainittu erityisen tärkeä elinympäristö.	Niemenmäki	4	Kallioalue
	Mutkittelevan Vähäjoen jokibiotooppi pengerkasvillisuuksineen ja koskipaikka, jossa on taimenhavainto.	Vähäjoen jokibiotooppi ja koski	4	Vähäjoki
335079		Tapanilan aarnialueen laajennus	2	Aarnimainen suppametsä
335061	Perintömetsä. Lahden kaupungin ja WWF:n yhteisellä päätöksellä tuleville sukupolville suojeltu vanhan metsän alue. Rautakankareen perintömetsä on perustettu huhtikuussa 2000.	Rautakankareen aarnialue	1	
75019	Arvokas kosteikko/lähde.	Pilkotunmäen lähde	0	Kohde hävinnyt.
75024	Arvokas lehtoalue, ulkoilualue.	Haapalanmäen kuusilehto	2	Lahoppua ja nuoria jalopuita, kehittyä luonnontilaisemmaksi, mutta vaatii hoitotoimenpiteitä kävelyverkoston vuoksi.

75234	Puistoa.	Muistopuualue	3	Muistopuualue
75454	Luonnonmuistomerkki. Rauhoitettu luonnonsuojelulain nojalla.	Mukkulan ikimänty	1	
85001		Savistenkulman lähde	1	Lähteen ympäröivä kohde, aluetta voidaan laajentaa.
85029	Luonnonsuojelualue, suojelupäätös 1995.	Kilpiäisten tikkametsä	1	
85061	Puustoa kehitetään vanhaksi metsäksi.	Latokarkean mäen vanhat kuusikot	0	Tavallista vanhaa kuusikkoa.
85122		Lehtolanpuisto	0	Taajamametsäalue
85125	Luonnonsuojelualue, suojelupäätös 2.1.1986.	Kilpiäistenpohjan luonnonsuojelualue	1	
900014	Luonnonsuojelualue, rauhoitettu 1995.	Tuomiston (Hassanin) luonnonsuojelualue	1	
	Lähes luonnontilainen puomainen oja, puusto ryteikköinen	Merrasoja	2	Merrasoja
85012	Luonnonsuojelulain mukainen luontotyyppi (jalopuumetsikkö). Hämeen ympäristökeskuksen rajauspäätös 10.2.2004.	Karjusaaren lehmuslehto	1	
85247	Luonnonsuojelulain mukainen luontotyyppi (jalopuumetsikkö). Hämeen ympäristökeskuksen rajauspäätös 13.8.2009.	Vuokkomäen lehmusalue	1	
900051	Luonnonsuojelulain mukainen luontotyyppi (jalopuumetsikkö). Hämeen ympäristökeskuksen rajauspäätös 13.8.2009.	Vuokkomäen lehmusalue	1	
245157		Alfredinpuisto	3	Puisto
255010	Arvokas kulttuuriympäristö,	Yli-Marolan kotieläinpiha	3	Kotieläinpiha
255013	Arvokas kulttuuribiotooppi, taksonikokoelma, arboretum.	Keskuspuiston arboretum	3	Puisto ja arboretum
255166	Arv. harjualue/reunamoreeni, arvokas kasvikohta, maasto-opetuskohta.	Kullankukkulan harjubiootopi	2	Harjumännikkö, virkistysmetsä
285088	Arvokas kosteikko/vesialue, muinaismuistoalue.	Porvoonjoen jokibiotooppi	4	Porvoonjoki
900040	Arvokas kulttuuribiotooppi, merkittävät kasviyhdykunnat / yksilöt.	Hennalan kasarmialue	3	Hennalan kasarmialue
85033	Vuorijalavat ovat luonnonsuojelulain mukaan rauhoitettuja luontaisilla kasvupaikoillaan.	Soltin vuorijalavat	0	Kohde hävitetty tonttien hakkuun yhteydessä.
85075	Arvokas lehto, arvokas kosteikko/puro.	Soltin purolehto	1	
85083	Arvokas kalliobiotooppi.	Aidasmäen lakialue	1	

85124	Asemakaava-alueen ulkopuolella alue kuuluisi metsälaissa mainittuihin erityisen tärkeisiin elinympäristöihin.	Soltin tulikukkakallio	2	Silokallioalue
95005	Luontotyypeiltään monipuolinen vaihteleva rajausta, täydentää Pesäkallion luonnonsuojelualuetta.	Pesäkallio, Lumo-alueen laajennus.	1	
	Metsälain erityisen tärkeä elinympäristö	Soltin puro	1	Puro ja ympärysmetsä
95004	Monipuolinen linnusto ja kasvilajisto.	Merrasjärvi, eteläranta	2	Nuorehko lehtisekametsä, lahoppua paljon, osittain kaavoitetulla alueella.
95007	Luonnontilaisen vanhan metsän suojelu kaupungin omalla päätöksellä.	Puusuon itäpuolinen vanhan metsän alue	1	
105014	Luonnonsuojelulain mukainen suojeltu luontotyyppi (jalopuumetsikkö). Hämeen ympäristökeskuksen rajauspäätös 9.12.2003.	Kiiliäisvuori	1	
105301	Arvokas kasvikohte.	Mäkelän mäen vanha metsä	2	Kuusivaltainen sekametsä, korpimainen, hiukan lahoppua, kehittyy aarnimaisemmaksi.
105303	Pääosin vanhaa metsää, jossa monipuolinen metsälinnusto ja -kasvisto. Muodostaa yhdessä viereisten Lumo-rajauksen kanssa luontoarvoiltaan merkittävän yhtenäisen kokonaisuuden.	Kiiliäisvuori, Lumo-alueen laajennus.	2	Vanha kuusivaltainen sekametsä, runsaasti lahoppua, kehittyy aarnimaisemmaksi.
105800	Laajalti vanhaa metsää, jossa monipuolinen metsälinnusto- ja -kasvisto. Muodostaa yhdessä pohjoispuolisten Lumo-rajauksen kanssa luontoarvoiltaan merkittävän yhtenäisen kokonaisuuden.	Vuorenrinteen aarnialue	2	Vaihteleva sekametsä, niukasti lahoppua, kehittyy aarnimaisemmaksi.
115013	Arvokas kangasmetsä.	Iltakallion-Kaarlaakson vanha metsä	1	
115015	Arvokas perinnemaisema.	Jungbergin pelto	3	Peltoalue
135018	Kiinteä muinaisjäännös.	Penttilänpelto	3	Pelto ja muinaisjäännös
135089	Arvokas lintukohte.	Sipurin tervaleppäkorpi	1	
135096	Kohde on osa maakunnallisesti arvokasta perinnebiotooppialuetta. Alueella kiinteitä muinaisjäännöksiä (Paakkolanmäki 2 ja 3). Asema- ja yleiskaavassa merkitty muinaismuistoalueeksi (SM).	Paakkolanmäen (perinnemaisema) laidun	3	Laidunalue, lampaita

135120	Arvokas perinnemaisema, kaski/miilumetsä. Alueella kiinteitä muinaisjäänöksiä (Purolehto).	Sepänojan kaskiraunioalue	3	Muinaisjäänös, niitty
	Metsälain erityisen tärkeä elinympäristö	Kaarlammin puro	1	Puro
115007	Arvokas harjualue/reunamoreeni, arvokas vanha metsä.	Viirustenmäen rinnemetsä	1	
115027	Arvokasta vanhaa metsää, monipuolista kasvilajistoa, geologisesti ja maisemallisesti mielenkiintoinen alue, harvalukuisia lintulajeja, ekologinen käytäväalue itäisten ja läntisten metsäalueiden välissä.	Salalammin-Viirustenmäen Lumo-kohteiden täydennys.	1	
	Metsälain erityisen tärkeä elinympäristö	Sorasentien puro	1	Puro
125303	Luonnontilaisen kaltainen lähde, joka voidaan lukea metsäluonnon arvokkaisiin elinympäristöihin.	Haukiojan lähde	1	
125334	Luonnonsuojelualue, suojelupäätös 2.6.1980.	Sydänkankaan luonnonsuojelualue	1	
135002	Luonnonmuistomerkki. Puut on rauhoitettu 3.8.1971.	Torkon kultakuuset	2	Kultakuusi
135009	Kiinteä muinaisjäänös. Muinaismuistolain (295/1963) rauhoittama.	Uhrilähde (Ronninlähde)	2	Lähde, ryteikköinen ja mahdollisesti kuivunut.
135019	Kiinteä muinaisjäänös.	Ristimäki	3	Muinaisjäänös
135066	Alue on osa maakunnallisesti arvokasta perinnemaisema-aluetta. Alueella kiinteä muinaisjäänös (Ylä-Kokkola 2).	Ylä-Kokkolan niitty	3	Muinaisjäänös, niitty
135259	Muinaisjäänös. Muinaisjäänökset ovat rauhoitettuja muinaismuistolain (295/1963) nojalla.	Pikarikiven alueen uhrikivi	3	Muinaismuisto, uhrikivi
135300	Maisemapuu.	Pahkamänty	1	
135519	Muinaisjäänös. Muinaisjäänökset ovat rauhoitettuja muinaismuistolain (295/1963) nojalla.	Sipurantie B	3	Muinaisjäänös
155028	Arvokas perinnemaisema.	Myllypohjan niittyalue	3	Niittyalue
155166		Vanha pihlaja	0	Kohde on pystyynkuollut.
900004		Tinnilän lähde	4	Lähde
	Erittäin järeä kuusi	Kuoppamäen kuusi	2	Kuoppamäen kuusi
145020	Luonnonmuistomerkki. Kohde on rauhoitettu ympäristönsuojelulautakunnan päätöksellä 18.9.1991.	Ketonukin esiintymä	4	Ketonukki
900006	Arvokas lehtipuuvaltainen vanha metsä.	Sudenniemen lehtipuumetsiköt	0	Alue avohakattu ja on nykyään taimikkoa.

900013		Keltanokitkerön esiintymä	4	Keltanokitkerö
900017	Luonnonmuistomerkki. Rauhoitettu 7.7.1962.	Siperian mänty	4	Siperian mänty
900019	Arvokas puuryhmä.	Mustankorventien ikimännyt	2	Kilpikaarnamäntyjä, maisemapuita 4 kpl.
900031		Kuohunkivet	4	Suuria siirtolohkareita ryhmässä mäen päällä.
	Koiskalan peltosaarekkeessa kilpikaarnamäntyjä.	Koiskalan kilpikaarnamännyt	2	Koiskalan kilpikaarnamännyt
900005	Suojelualue, 19.1.1970 rauhoitettu.	Rättärin luonnonsuojelualue	4	Yksityinen suojelualue
	Kilpikaarnaisia mäntyjä, isoja kuusi ja isoja lahovikaisia koivuja	Ohrapään vanha metsä	2	Vanha metsä
185024	Kuvion sisällä on luonnonsuojelulain mukainen suojeltu luontotyyppi (jalopuumetsikkö), jonka pinta-ala on 2,6 ha. Hämeen ympäristökeskuksen rajauspäätös 3.11.2000.	Konnilan metsä	1	
900039		Karistonmäen kulttuuriympäristö	4	Perinnemaisema
295018	Arvokas kosteikko/vesialue.	Pajapellon puronotko	1	
295030	Asuntomessuvalli on niittykasvillisuuden vuoksi kulttuuribiotooppi. Se on myös lintujen pesimäpaikka.	Asuntomessuvalli	3	Meluvalli
305002	Kohde olisi asemakaava-alueen ulkopuolella sijaitessaan metsälain erityisen arvokas elinympäristö.	Kempin lähteinen alue	1	
315012		Petsamon käärmeukuusi	2	Ränsistynyt käärmeukuusi
315277	Arvokas geologinen muodostuma.	Pirttiharjun lastentalon muinaisranta	2	Muinaisranta, polkuverkosto, virkistysmetsä, käsittelyssä otettava huomioon.
335006	Arvokas perinnemaisema ja -biotooppi. Päijät-Hämeen perinnemaisemat -raportin (2000) mukaan kohde on paikallisesti arvokas (arvoluokka: P)	Jalkarannan niitty	3	Niitty ja lampi, puistomainen alue.
335041	Lehto on kasvillisuudeltaan lajirikas.	Honkapirtin rantalehto	1	
335170	Arvokas lehto, tihkupinta/lähteikkö.	Jalkarannantien tervaleppälehto	1	
	Erittäin jyrkkä rinne, sekametsäinen puusto.	Pallaksen rinnemetsä	2	Jyrkkä rinne, eri-ikäistä metsää, paikoin lahoppua.

45091	Luonnonsuojelulain 29 §:n nojalla suojeltu luontotyyppikohde (jalopuumetsikkö). Suojeltu 2001.	Niemenkallioiden lehmuslohkareikko	1	
55027	Arvokas kasvikohte, lähteisyyttä ja tihkupintoja.	Mustankallionmäen lehtorinne	2	Rinnemetsä, virkistysmetsä, lehtoisuutta, voidaan hoitaa maisemametsänä.
55030	Arvokas geologinen muodostuma.	Mustankallionmäen silokallio	2	Avokallioalue
55035	Lähipuisto.	Metsäpellonmäen kalliometsä	2	Kalliometsä, taajamametsä
55038	Arvokas kasvikohte, maasto-opetuskohte.	Viherlaakson päiväkodin lehto	2	Taajamametsä, mäntyvaltainen sekametsä, polkuverkosto.
55080	Maasto-opetuskohte, ulkoilualue, liito-oravan elinaluetta.	Palolammen lehtoalue, puro ja lampi	2	Taajamametsä, kuusivaltainen sekametsä, lampi, polkuverkosto.
55082	Liito-oravan elinalue, edustava pesivä metsälinnusto lähellä keskustaa, monipuolista kasvilajistoa.	Kiveriön lintualue.	2	Taajamametsä, eri-ikäisrakenteinen sekametsä, paikoitellen lahoppuuta, polkuverkosto.
	Asuintalojen välinen puustomainen harjumetsä, jonka keskellä kulkee polku	Viherlaakson harjumetsä	2	Harjumetsä
45070	Luonnonmuistomerkki. Rauhoitettu luonnonsuojelulain nojalla.	Niemen siirtolohkare	1	
45091	Luonnonsuojelulain 29 §:n nojalla suojeltu luontotyyppikohde (jalopuumetsikkö). Suojeltu 2001.	Niemenkallioiden lehmuslohkareikko	1	
	Kookas lehmus talojen välissä	Ruotsinkadun lehmus	1	Metsälehmus
55080	Maasto-opetuskohte, ulkoilualue, liito-oravan elinaluetta.	Palolammen lehtoalue, puro ja lampi	2	Kuusivaltainen metsä, luonnontilaisenkaltaisen puro, järeitää kuusia ja haapoja.
55082	Liito-oravan elinalue, edustava pesivä metsälinnusto lähellä keskustaa, monipuolista kasvilajistoa.	Kiveriön lintualue.	2	Taajamametsä, eri-ikäisrakenteinen sekametsä, paikoitellen lahoppuuta, polkuverkosto.
55083	Linnustollisesti arvokas alue, kuuluu mahdollisesti liito-oravan elinalueeseen, vanhaa metsää.	Saunatien lintualue	2	Taajamametsä, eri-ikäisrakenteinen, niukasti lahoppuuta.
65048	Monipuolinen metsälinnusto lähellä keskustaa, monipuolista kasvilajistoa.	Hörölän lintualue	2	Taajamametsä, aukkoinen, eri-ikäisrakenteinen metsä, puro, lahoppuuta maassa sekä pystyssä.
900038		Saunatien lähde	4	Lähde
	Metsälain erityisen tärkeä elinympäristö	Metsäpellon puro	1	

35006		Kirkkokadunpuiston koivukuja	3	Koivukuja
25041	Arvokas kasvikohte, arvokas kulttuuribiotooppi, merkittävä lintukohte, ulkoilualue, maasto-opetuskohte.	Kariniemen metsäalue	2	Kariniemen metsäalue
25074		Hopeapajukujanne	3	Hopeapajukujanne
25112	Arvokas kulttuuribiotooppi.	Massinpuisto	3	Hoidettua puistoaluetta
25156	Arvokas kasvikohte, arvokas kulttuuribiotooppi, merkittävä lintukohte, ulkoilualue, maasto-opetuskohte.	Kariniemen metsäalue	2	Kariniemen metsäalue
25181	Luonnonsuojelulain mukainen suojeltu luontotyyppi (jalopuumetsikkö). Hämeen ympäristökeskuksen rajauspäätös 21.3.2007.	Kariniemen jalopuumetsikkö	1	
45091	Luonnonsuojelulain 29 §:n nojalla suojeltu luontotyyppikohte (jalopuumetsikkö). Suojeltu 2001.	Niemenkallioiden lehmuslohkareikko	1	
325147	Merkittävät kasviyhdykunnat/yksilöt.	Salpausselän häränsilmän esiintymä	2	Mäntymäki, häränsilmää viistetysssä rinteessä, maisemamännikkö.
900035	Arvokas kasvikohte.	Ratapenkan ruderaattialue	3	Vanha ratapenkka
	Arvokas kasvikohte, arvokas kulttuuribiotooppi, merkittävä lintukohte, ulkoilualue, maasto-opetuskohte.	Kariniemen metsäalue	2	Kariniemen metsäalue
285088	Arvokas kosteikko/vesialue, muinaismuistoalue.	Porvoonjoen jokibiotooppi	2	Porvoonjoki
900035	Arvokas kasvikohte.	Ratapenkan ruderaattialue	3	Vanha ratapenkka
75090	Luonnonsuojelulain 29 §:n nojalla suojeltu luontotyyppikohte (pähkinäpensaslehto). Hämeen ympäristökeskuksen rajauspäätös 21.3.2007.	Mukkulan pähkinälehto	1	
195005	Arvokas luonnonmuodostuma, muu muistokohte.	Musankivi	2	Siirtolohkare, vanha rajakivi
195045		Miekantien itäpuolen lehtoalue	2	Reheväpohjainen metsä, lahopuita
285088	Arvokas kosteikko/vesialue, muinaismuistoalue.	Ristolän mutkien jokibiotooppi	4	Porvoonjoki ja sen ympäristöä
900028	Kiinteä muinaisjännös.	Kangasmäen kivikautinen asuinpaikka	4	Muinaismuistoalue
285088	Arvokas kosteikko/vesialue.	Porvoonjoen jokibiotooppi.	4	Porvoonjoki
285150		Rälssinkallioiden länsipuolinen korpijuotti ja noro	1	
285151	Liito-orava on luontodirektiivin liitteen II laji.	Liito-oravan elinympäristö	2	Liito-oravametsä
285152	Liito-orava on luontodirektiivin liitteen II laji.	Liito-oravan elinympäristö	2	Liito-oravametsä

285153	Liito-orava on luontodirektiivin liitteen II laji.	Liito-oravan elinympäristö	2	Liito-oravametsä
285156	Arvokas kasvikohte.	Pietilän metsäniitty	3	Metsäniitty
285263	Mahdollisesti arvokas pienvesi. Pitäisi käydä inventoimassa kesällä.		2	Pieni lampi
	Aiemmin hakattu jyrkkärinteinen puronotko, joka laskee lampeen.	Jokimaan puronotko.	2	Jokimaan puronotko
285088	Arvokas kosteikko/vesialue.	Porvoonjoen jokibiotooppi.	4	Porvoonjoki
295011	Arvokas kosteikko/vesialue, metsälaissa mainittu erityisen arvokas elinympäristö, merkittävä lintukohde.	Myllypuron yölaulaja-alue	1	
315027	Arvokas kosteikko/vesialue, metsälaissa mainittu erityisen tärkeä elinympäristö, merkittävä linnustokohde.	Sikoniitun lehtoalue	1	
315161	Arvokas kosteikko/vesialue, metsälaissa mainittu erityisen tärkeä elinympäristö, linnustoltaan arvokas alue.	Erviänojan yölaulaja-alue	1	
	Mutkittelevan Vähäjoen jokibiotooppi pengerkasvillisuuksineen ja koskipaikka, jossa on taimenhavainto.	Vähäjoen jokibiotooppi ja koski	4	Vähäjoki
125850	Luonnonsuojelulain luontotyyppin kriteerit täyttävä (1)	Jalopuumetsikkö (metsälehmus)	1	
900005	Suojelualue, 19.1.1970 rauhoitettu.	Rättärin luonnonsuojelualue	4	Yksityinen suojelualue.
900008	Arvokas harjualue/reunamoreeni, merkittävät kasviyhdykunnat/yksilöt.	Sietikan harju	2	Sietikan harjun vanha metsä
900019	Arvokas puuryhmä.	Mustankorventien ikimännyt	2	Kilpikaarnamäntyjä, maisemapuita 4 kpl.
	Iso kuusi, korkeutta n. 30 m ja läpimitta melkein 1 m.	Koiskalan iso kuusi	2	Koiskalan iso kuusi
900011		Myllymäen perinnemaisema	4	Perinnemaisema
900013		Keltanokitkerön esiintymä	4	Keltanokitkerö
205001	Arvokas perinnemaisema, varhaisen liikenteen maisema.	Liipolan ratapenger	3	Vanha rata
900018	Arvokas kulttuuribiotooppi.	Vanha pihapiiri	4	Pihapiiri
285088	Arvokas kosteikko/vesialue.	Porvoonjoen jokibiotooppi	4	Porvoonjoki
	Rengonjoki ja sen pengerkasvillisuus.	Rengonjoen jokibiotooppi	2	Rengonjokivarsi

285088	Arvokas kosteikko/vesialue.	Porvoonjoen jokibiotooppi.	2	Porvoonjoki
295002	Luoteisnurkassa oleva osa kuviosta kuuluu suojeltuun luontotyyppiin (jalopuumetsikkö). Hämeen ympäristökeskuksen rajauspätös 11.12.2007. Okeroisten osayleiskaavassa koko alue on merkitty S-merkinnällä.	Komolantien kalliojyrkänne ja lehto	1	Jyrkänne ja lehto
315027	Arvokas kosteikko/vesialue, metsälaissa mainittu erityisen tärkeä elinympäristö, merkittävä linnustokohde.	Sikoniitun lehtoalue	1	
900052	Luonnonsuojelulain mukainen luontotyyppi (jalopuumetsikkö). Hämeen ympäristökeskuksen rajauspätös 11.12.2007.	Niemenmäki	4	Jalopuumetsä
115008	Arvokas perinnemaisema. Alueella sijaitsee kiinteä muinaisjäänös.	Takkulan niityt	3	Niittyalue
900009	Merkittävät kasviyhdykskunnat/yksilöt, maasto-opetuskohteet.	Koiskalan kylän turpeennostokuoppa	4	Osittain luonnontilainen suo, turpeennostokuoppia
900010		Koiskalan kylän peltosaareke ja humalavieraan esiin	4	Perinnemaisema, lammaslaidun
900011		Myllymäen perinnemaisema	4	Perinnemaisema
900021		Vuohenkellon esiintymä	4	Vuohenkello
900034		Nurmilaukan esiintymä	4	Nurmilaukka
45075	Arvokas lintukohde. Lintujen talvehtimisaika.	Joutjoen suu	3	Lintujen talvehtimisaika
75024	Arvokas lehtoalue, ulkoilualue.	Haapalanmäen kuusilehto	2	Lahopuita ja nuoria jalopuita, kehittyy luonnontilaisemmaksi, mutta vaatii hoitotoimenpiteitä kävelyverkoston vuoksi.
205001	Arvokas perinnemaisema, varhaisen liikenteen maisema.	Liipolan ratapenger	3	Vanha rata
205134	Maisemallisesti edustava kallioalue reunametsineen, paikoin paahteinen, monipuolista kasvilajistoa.	Liipolan kalliot	2	Kalliorinnemetsä, vähän lahoppuita, ei hakkuutoimenpiteitä, maisema- ja suojametsä
55035	Lähipuisto.	Metsäpellonmäen kalliometsä	2	Kalliometsä, taajamametsä
25161	Erikoinen puuyksilö.	Lakkapäinen mänty	2	Pallolatvamänty muun harjumännikön seassa
900035	Arvokas kasvikohteet.	Ratapenkan ruderaattialue	3	Vanha ratapenkki

305584	Arvokas geologinen muodostuma.	Metsäkankaan jääkautinen sulavesiuoma	2	Jääkautinen sulavesiuoma, virkistysmetsä
245011	Yleiskaavassa muinaismuistoaluetta. Perinnebiotooppi.	Ristolán laidun	3	Muinaismuistokohde
245256	Arvokas kallioalue.	Oksasen kallio	2	Virkistysmetsä, polkuverkosto, niukasti lahopuuta, sekametsä, nuotiopaikka, erikäs rakenteinen metsä, pohjoisosa peltoa.
105177	Arvokas lehto, linnustoalue.	Kiiläisvuoren kuusivaltainen lehto	2	Vanha kuusimetsä, jonkin verran lahopuuta ja maapuita, kehittyy aarnimaisemmaksi.
135089	Arvokas lintukohde.	Sipurán tervaleppäkorpi	1	
85002	Luonnonsuojelualue, suojelupäätös elokuussa 2008.	Enonsaaren luonnonsuojelualue	1	
			2	Enonsaaren eteläranta
325075	Arvokas lehto, ulkoilualue.	Teivaanmäen lehto	2	Monimuotoinen metsäalue, kolopuita, lahopuita, jalopuita, polkuverkosto, maisemametsä.
	Teivaanmäen jyrkkä kuusikkorinne, järeeä kuusikkoa ja paljon eriaisteista lahopuuta, pökölöpuita ja pystyynkuolleita kuusia.	Teivaanmäen vanha metsä	2	Teivaanmäen vanha metsä
75008	Arvokas kulttuuribiotooppi.	Mukkulan kartanonpuisto	3	
75009	Luonnonsuojelualue. Rauhoitettu 8.5.1962.	Ritamäki	1	
75024	Arvokas lehtoalue, ulkoilualue.	Haapalanmäen kuusilehto	2	Lahopuita ja nuoria jalopuita, kehittyy luonnontilaisemmaksi, mutta vaatii hoitotoimenpiteitä kävelyverkon vuoksi.
75090	Luonnonsuojelulain 29 §:n nojalla suojeltu luontotyyppikohde (pähkinäpensaslehto). Hämeen ympäristökeskuksen rajauspäätös 21.3.2007.	Mukkulan pähkinälehto	1	
	Järeä kilpikaarnainen mänty Mukkulan kartanon lähellä tienvarressa	Mukkulan mänty	2	Mukkulan mänty
135277	Merkittävä lintukohde, ulkoilualue.	Herrasmannin retkeilyalueen tikkametsä	2	Maisemametsä, rantametsä, virkistysmetsä, niukasti lahopuuta, lehtipuuvaltainen sekametsä.
85002	Luonnonsuojelualue, suojelupäätös elokuussa 2008.	Enonsaaren luonnonsuojelualue	1	

85005	Luonnonmuistomerkki. Rauhoitettu luonnonsuojelulain nojalla.	Enonsaaren ritarikoivu	4	Ritarikoivu
325081	Luonnonsuojelualue, suojelupäätös 20.2.1983.	Häränsilmän suppalampi	1	
285030	Luonnonsuojelualue.	Luhdanjoen luonnonsuojelualue	1	
285088	Arvokas kosteikko/vesialue.	Porvoonjoen jokibiotooppi.	4	Porvoonjoki
295002	Luoteisnurkassa oleva osa kuviosta kuuluu suojeltuun luontotyyppiin (jalopuumetsikkö). Hämeen ympäristökeskuksen rajauspäätös 11.12.2007. Okeroisten osayleiskaavassa koko alue on merkitty S-merkinnällä.	Komolantien kalliojyrkäne ja lehto	1	Jyrkäne ja lehto
900029	Arvokas kallioalue, maisemakohde, metsälaissa mainittu erityisen tärkeä elinympäristö.	Niemenmäki	4	Kallioalue
900052	Luonnonsuojelulain mukainen luontotyyppi (jalopuumetsikkö). Hämeen ympäristökeskuksen rajauspäätös 11.12.2007.	Niemenmäki	4	Jalopuumetsä
85002	Luonnonsuojelualue, suojelupäätös elokuussa 2008.	Enonsaaren luonnonsuojelualue	1	
115007	Arvokas harjualue/reunamoreeni, arvokas vanha metsä.	Viirustenmäen rannemetsä	1	
115011	Arvokas kallioalue.	Kaarlammin kallioalue	1	
115013	Arvokas kangasmetsä.	Iltakallion-Kaarlaakson vanha metsä	1	
115027	Arvokasta vanhaa metsää, monipuolista kasvilajistoa, geologisesti ja maisemallisesti mielenkiintoinen alue, harvalukuisia lintulajeja, ekologinen käytäväalue itäisten ja läntisten metsäalueiden välissä.	Salalammin-Viirustenmäen Lumo-kohteiden täyden	1	
115028	Luonnontilaisuutta edustava kangasmetsä, merkittävä lintukohde.	Salalammen eteläpään vanhan metsän alue	1	
115029		Susikuoppa	3	Susikuoppa
115113	Alue kuuluu osittain metsälaissa mainittuihin erityisen tärkeisiin elinympäristöihin.	Kaarlaakson aarnialue	1	
	Metsälain erityisen tärkeä elinympäristö	Kaarlammin puro	1	Puro
75008	Arvokas kulttuuribiotooppi.	Mukkulan kartanonpuisto	3	
75009	Luonnonsuojelualue. Rauhoitettu 8.5.1962.	Ritamäki	1	
85029	Luonnonsuojelualue, suojelupäätös 1995.	Kilpiäisten tikkametsä	1	

900014	Luonnonsuojelualue, rauhoitettu 1995.	Tuomiston (Hassanin) luonnonsuojelualue	1	
85125	Luonnonsuojelualue, suojelupäätös 2.1.1986.	Kilpiäistenpohjan luonnonsuojelualue	1	
95003	Luonnonsuojelualue. Pesäkallion luonnonsuojelualueen vanha suojeltu alue (71 hehtaaria) rauhoitettiin vuonna 1989. Natura 2000 – suojelualueverkostoon alue liitettiin vuonna 2004. Vuonna 2013 suojeltiin kaksi uutta aluetta, jotka sijaitsevat vanhan osan	Pesäkallion luonnonsuojelualue	1	
95004	Monipuolinen linnusto ja kasvilajisto.	Merrasjärvi, eteläranta	2	Nuorehko lehtisekametsä, lahopuuta paljon, osittain kaavoitetulla alueella.
95005	Luontotyypeiltään monipuolinen vaihteleva rajaus, täydentää Pesäkallion luonnonsuojelualueetta.	Pesäkallio, Lumo-alueen laajennus.	1	
95007	Luonnontilaisen vanhan metsän suojelu kaupungin omalla päätöksellä.	Puusuon itäpuolinen vanhan metsän alue	1	
95042	Lintudirektiivin I liitteen lajeja, monipuolista kasvilajistoa, Pesäkallion suojelualueetta täydentävä alue.	Pesäkallion Aamulan METSO-rajaus	1	
95172	Useita lehtotyyppisiä, monipuolinen linnusto ja kasvilajisto, lintudirektiivin I liitteen lajeja.	Pesäkallio, Merrasjärven itärannan METSO-alue.	1	
125334	Luonnonsuojelualue, suojelupäätös 2.6.1980.	Sydänkankaan luonnonsuojelualue	1	
900005	Suojelualue, 19.1.1970 rauhoitettu.	Rättärin luonnonsuojelualue	4	Yksityinen suojelualue
900008	Arvokas harjualue/reunamoreeni, merkittävät kasviyhdykunnat/yksilöt.	Sietikan harju	2	Sietikan harjun vanha metsä
900012	Arvokas harjualue / reunamoreeni, arvokas kosteikko / vesialue / suoalue, ulkoilualue.	Sietikan lampi	2	Sietikan lampi
	Isokokoinen lehtikuusi Sietikan rannalla	Sietikan lehtikuusi	2	Sietikan lehtikuusi
195029	Luonnonsuojelualue, perustettu 10.3.1982. Myöhemmin suojeltua aluetta on täydennetty. Viimeksi vuonna 2003. Kuuluu Natura 2000 -verkostoon.	Linnaistensuon luonnonsuojelualue	1	
195127	Kiinteä muinaisjäänös. Alue on myös osa Linnaistensuon luonnonsuojelualueetta.	Linnaistenmäki	1	
900020	Arvokas kangasmetsä.	Jänismäki	4	Linnaistensuo

900050	Luonnonsuojelualue.	Linnaistensuo	4	Linnaistensuo
900032	Arvokas kulttuuribiotooppi.	Radanrakentajien hautausmaa	4	Hautausmaa
195029	Luonnonsuojelualue, perustettu 10.3.1982. Myöhemmin suojeltua aluetta on täydennetty. Viimeksi vuonna 2003. Kuuluu Natura 2000 -verkostoon.	Linnaistensuon luonnonsuojelualue	1	
195127	Kiinteä muinaisjäänös. Alue on myös osa Linnaistensuon luonnonsuojelualuetta.	Linnaistenmäki	1	
900016		Uusitalon kivikautinen asuinpaikka	3	Muinaismuistokohde
245011	Arvokas muinaismuistoalue. Perinnebiotooppi.	Ristolaidun	3	Laidunalue, lampaita, muinaismuistoalue
285088	Arvokas kosteikko/vesialue, muinaismuistoalue.	Ristolaidun mutkien jokibiotooppi	4	Porvoonjoki ja sen ympäristöä
900036		Myllysaaren rautakautinen kalmisto	4	Muinaisjäänös
115008	Arvokas perinnemaisema. Alueella sijaitsee kiinteä muinaisjäänös.	Takkulan niityt	3	Niittyalue
135096	Kohde on osa maakunnallisesti arvokasta perinnebiotooppialuetta. Alueella kiinteitä muinaisjäänöksiä (Paakkolanmäki 2 ja 3). Asema- ja yleiskaavassa merkitty muinaismuistoalueeksi (SM).	Paakkolanmäen (perinnemaisema) laidun	3	Laidunalue, lampaita
135066	Alue on osa maakunnallisesti arvokasta perinnemaisema-aluetta. Alueella kiinteä muinaisjäänös (Ylä-Kokkola 2).	Ylä-Kokkolan niitty	3	Muinaisjäänös, niitty
900035	Arvokas kasvikohta.	Ratapenkan ruderaattialue	3	Vanha ratapenkka
	Kilpikaarnainen mänty	Koiskalan jättimänty	2	Koiskalan jättimänty
65047	Arvokas lehto.	Vesteråsin lehtoalue	2	Rinnemetsä, taajamametsä, lammaslaidun, hiukan lahoppua, kehittyä aarnimaisemmaksi.
55083	Linnustollisesti arvokas alue, kuuluu mahdollisesti liito-oravan elinalueeseen, vanhaa metsää.	Saunatien lintualue	2	Taajamametsä, eri-ikäisrakenteinen, niukasti lahoppua
	Metsälain erityisen tärkeä elinympäristö	Metsäpellon puro	1	
900026		Puisto-Yrjölän arboretum	4	Arboretum
195068	Arvokas lehto, arvokas pienvesi.	Vartio-ojan lehtoalue	2	Puronotko, muutettu kaivuulla kasvillisuutta, muuten rehevää ja lahoppua.

205127	Osittain metsälain nojalla suojeltu, osittain FSC järjestelmän mukainen suojelualue.	Puronvarsi	1	
	Vanha kuusivaltainen metsä toimii suojavyöhykkeenä Lepolan vanhalle metsälle	Pippon vanha metsä	2	Vanha metsä
195071	Arvokas kangasmetsä.	Lepolan vanha metsä	1	
	Metsälain erityisen tärkeä elinympäristö	Pippon puronotko	1	Pippon puronotko
285001	Arvokas kallioalue, arvokas luonnonmuodostuma, alue kuuluu osittain metsälaissa mainittuihin erityisen tärkeisiin elinympäristöihin.	Rälssinkalliot	1	
285088	Arvokas kosteikko/vesialue, muinaismuistoalue.	Ristolän mutkien jokibiotooppi	2	Porvoonjoki ja sen ympäristöä
285151	Liito-orava on luontodirektiivin liitteen II laji.	Liito-oravan elinympäristö	2	Liito-oravametsä
	Rajoittuu liito-oravametsään, vanhaa kuusikkoa, jossa kirjanpainajatuhoja ja isoja haapoja ja yksi isokokoinen metsälehmus.	Lintulantien lumo-metsä.	2	Jokimaan lumo-metsä
	Mutkittuvan Vähäjoen jokibiotooppi pengerkasvillisuuksineen ja koskipaikka, jossa on taimenhavainto.	Vähäjoen jokibiotooppi ja koski	4	Vähäjoki
		Lehmuksen lähde	1	Lähde
205127	Osittain metsälain nojalla suojeltu, osittain FSC järjestelmän mukainen suojelualue.	Puronvarsi	1	Vartio-ojan puronvarsi
	Metsälain erityisen tärkeä elinympäristö	Vartio-ojan lähde	1	Vartio-ojan lähde
185023	Arvokas, suhteellisen luonnontilainen vanhan metsän alue vaateliaine lajistoinen.	Konnilan aarnialue	1	
195045		Miekantien itäpuolen lehtoalue	2	Reheväpohjainen metsä, lahopuita.
305002	Kohde olisi asemakaava-alueen ulkopuolella sijaitessaan metsälain erityisen arvokas elinympäristö.	Kempin lähteinen alue	1	
900030	Rakennettu kosteikko/vesialue.	Kempin lammet	4	Lampi
175025	Arvokas perinnemaisema/perinnebiotyypin Päijät-Hämeen perinnemaisemat -selvityksen (2000) mukaan kohde on paikallisesti arvokas.	Mäkelän niitty	3	Niittyalue, koirien koulutuspaikka
900047		Pekanmäen lähde	1	Lähde
900008	Arvokas harjualue/reunamoreeni, merkittävät kasviyhdykunnat/yksilöt.	Sietikan harju	2	Sietikan harjun vanha metsä

900012	Arvokas harjualue / reunamoreeni, arvokas kosteikko / vesialue / suoalue, ulkoilualue.	Sietikan lampi	2	Sietikan lampi
900001	Luonnonsuojelulain mukainen suojeltu luontotyyppi (tervaleppäkorpi. Hämeen ympäristökeskuksen rajauspäättös 27.7.2007.	Huhdinpohjan tervaleppäkorpi	4	Tervaleppäkorpi
900041	Arvokas kosteikko / vesialue, luhta.	Neittyniemen rantavyöhyke	4	Rantavyöhyke
75008	Arvokas kulttuuribiotooppi.	Mukkulan kartanonpuisto	3	
75009	Luonnonsuojelualue. Rauhoitettu 8.5.1962.	Ritamäki	1	
85002	Luonnonsuojelualue, suojelupäättös elokuussa 2008.	Enonsaaren luonnonsuojelualue	1	
85012	Luonnonsuojelulain mukainen luontotyyppi (jalopuumetsikkö). Hämeen ympäristökeskuksen rajauspäättös 10.2.2004.	Karjusaaren lehmuslehto	1	
85029	Luonnonsuojelualue, suojelupäättös 1995.	Kilpiäisten tikkametsä	1	
85125	Luonnonsuojelualue, suojelupäättös 2.1.1986.	Kilpiäistenpohjan luonnonsuojelualue	1	
335005	Arvokas vanhan metsän alue vaateliaine lajistoineen.	Korpikankareen aarnialue	1	
335024	Arvokas vanha metsä.	Korpikodin vanha metsä ja lähde	1	
335041	Lehto on kasvillisuudeltaan lajirikas.	Honkapirtin rantalehto	1	
335061	Perintömetsä. Lahden kaupungin ja WWF:n yhteisellä päätöksellä tuleville sukupolville suojeltu vanhan metsän alue. Rautakankareen perintömetsä on perustettu huhtikuussa 2000.	Rautakankareen aarnialue	1	
900014	Luonnonsuojelualue, rauhoitettu 1995.	Tuomiston (Hassanin) luonnonsuojelualue	1	
	Lehtomainen metsä, eriasteista lahoppuuta, metsälehmäksiä, järeä haapa, pieni vesiputous ja lähde	Korpikankareen rinnemetsä	1	Korpikankareen rinnemetsä
95003	Luonnonsuojelualue. Pesäkallion luonnonsuojelualueen vanha suojeltu alue (71 hehtaaria) rauhoitettiin vuonna 1989. Natura 2000 –suojelualueverkostoon alue liitettiin vuonna 2004. Vuonna 2013 suojeltiin kaksi uutta aluetta, jotka sijaitsevat vanhan osan	Pesäkallion luonnonsuojelualue	1	

95042	Lintudirektiivin I liitteen lajeja, monipuolista kasvilajistoa, Pesäkallion suojelualuetta täydentävä alue.	Pesäkallion Aamulan METSO-rajaus	1	
105177	Arvokas lehto, linnustoalue.	Kiiliäisvuoren kuusivaltainen lehto	2	Vanha kuusimetsä, jonkin verran lahoppua ja maapuita, kehittyä aarnimaisemmaksi.
115003	Arvokas lähde.	Takkulan uimarannan lähde	1	
135089	Arvokas lintukohde.	Sipurin tervaleppäkorpi	1	
135277	Merkittävä lintukohde, ulkoilualue.	Herrasmannin retkeilyalueen tikkametsä	2	Maisemametsä, rantametsä, virkistysmetsä, niukasti lahoppua, lehtipuuvaltainen sekametsä.
135518	Arvokas kosteikko/vesialue, merkittävä lintukohde, ulkoilualue.	Sepänniemen vesilintualue	2	Rantametsä, lehtipuuvaltainen metsä, linturuovikko
115007	Arvokas harjualue/reunamoreeni, arvokas vanha metsä.	Viirustenmäen rinnemetsä	1	
115113	Alue kuuluu osittain metsälaissa mainittuihin erityisen tärkeisiin elinympäristöihin.	Kaarlaakson aarnialue	1	
	Erittäin isokokoinen metsälehmus	Pöysälän metsälehmus	2	Isokokoinen lehmus
205001	Arvokas perinnemaisema, varhaisen liikenteen maisema.	Liipolan ratapenger	3	Vanha rata
205134	Maisemallisesti edustava kallioalue reunametsineen, paikoin paahteinen, monipuolista kasvilajistoa.	Liipolan kalliot	2	Kalliorinnemetsä, vähän lahoppua, ei hakkuutoimenpiteitä, maisema- ja suojametsä.
235025	Puronvarret suojellaan.	Vartio-ojan puronvarsi	1	
35172	Näköalapaikka, jossa näkyvässä pienialaisesti 135 metrin korkeuskäyrän yläpuolella sijaitseva muinaisranta.	Lotilanharjun näköalapaikka	2	Harjumetsä, näköalapaikka
165140	Paisterinne, arvokas kasvikohte.	Lotilanharjun paisterinne	2	Harjumetsä, virkistysmetsä, polkuverkosto
235025	Puronvarret suojellaan.	Vartio-ojan puronvarsi	4	Puronvarsi
245256	Arvokas kallioalue.	Oksasen kallio	2	Virkistysmetsä, polkuverkosto, niukasti lahoppua, sekametsä, nuotiopaikka, erikäs rakenteinen metsä, pohjoisosa peltoa.

285003	Lehto, geologinen kohde.	Kukonkoski	2	Porvoonjoen ympäristön lehtometsä, savipohjainen, kuusi-leppäsekametsä, hiukan lahoppua.
285088	Arvokas kosteikko/vesialue, muinaismuistoalue.	Porvoonjoen jokibiotooppi	2	Porvoonjoki
285231	Keltavuokkoesiintymä		2	Keltavuokkoesiintymä
	Männynlatva kehittynyt pallomaiseksi.	Männistörinteen pallolatvamänty.	2	Männistörinteen pallolatvamänty
335008	Vuorijalavat ovat luonnonsuojelulain mukaan rauhoitettuja luontaisilla kasvupaikoillaan.	Vuorijalava	0	Kohde on hävinnyt.
45091	Luonnonsuojelulain 29 §:n nojalla suojeltu luontotyyppikohde (jalopuumetsikkö). Suojeltu 2001.	Niemenkallioiden lehmuslohkareikko	1	
15043	Merkittävä kasviyhdyksunta, ulkoilualue.	Radiomäen häränsilmän esiintymä	2	Ketomainen alue, häränsilmäesiintymä.
25161	Erikoinen puuyksilö.	Lakkapäinen mänty	2	Pallolatvamänty muun harjumännikön seassa.
900035	Arvokas kasvukohde.	Ratapenkan ruderaattialue	3	Vanha ratapenkka
65047	Arvokas lehto.	Vesteråsin lehtoalue	2	Rinnemetsä, taajamametsä, lammaslaidun, hiukan lahoppua, kehittyä aarnimaisemmaksi.
	Metsälain erityisen tärkeä elinympäristö	Västeråsin noro	1	Noro
75009	Luonnonsuojelualue. Rauhoitettu 8.5.1962.	Ritamäki	1	
75013	Arvokas kulttuuribiotooppi.	Merrasojan puiston laidunniitty	3	Puistoalue
75024	Arvokas lehtoalue, ulkoilualue.	Haapalanmäen kuusilehto	2	Lahoppua ja nuoria jalopuita, kehittyä luonnontilaisemmaksi, mutta vaatii hoitotoimenpiteitä kävelyverkoston vuoksi.
75090	Luonnonsuojelulain 29 §:n nojalla suojeltu luontotyyppikohde (pähkinäpensaslehto). Hämeen ympäristökeskuksen rajauspäätös 21.3.2007.	Mukkulan pähkinälehto	1	
75170	Arvokas puuryhmä/metsä.	Peiponpuiston visakoivut	3	Peiponpuiston visakoivut
85029	Luonnonsuojelualue, suojelupäätös 1995.	Kilpiäisten tikkametsä	1	
	Lähes luonnontilainen puomainen oja, puusto ryteikköinen	Merrasoja	2	Merrasoja

65048	Monipuolinen metsälinnusto lähellä keskustaa, monipuolista kasvilajistoa.	Hörölän lintualue	2	Taajamametsä, aukkoinen, erikaisrakenteinen metsä, puro, lahoppuuta maassa sekä pystyssä.
	Metsälain erityisen tärkeä elinympäristö	Hörölän noro	1	Hörölän noro
105014	Luonnonsuojelulain mukainen suojeltu luontotyyppi (jalopuumetsikkö). Hämeen ympäristökeskuksen rajauspäätös 9.12.2003.	Kiiliäisvuori	1	
105177	Arvokas lehto, linnustoalue.	Kiiliäisvuoren kuusivaltainen lehto	2	Vanha kuusimetsä, jonkin verran lahoppuuta ja maapuita, kehittyy aarnimaisemmaksi.
105300	Maisemakallio, arvokas kallioalue, linnustoalue.	Kiiliäisvuoren lakialue	2	Kallion lakimännikkö, maisemakallio, siirtolohkare ja pieniä luolia.
105301	Arvokas kasvikohte.	Mäkelän mäen vanha metsä	2	Kuusivaltainen sekametsä, korpimainen, hiukan lahoppuuta, kehittyy aarnimaisemmaksi.
105302	Arvokas kasvikohte, linnustoalue.	Vuorenrinteen reunametsä	2	Lehtipuumetsä, raivauksilla estettävä kuusettuminen.
105303	Pääosin vanhaa metsää, jossa monipuolinen metsälinnusto ja -kasvisto. Muodostaa yhdessä viereisten Lumo-rajauksen kanssa luontoarvoiltaan merkittävän yhtenäisen kokonaisuuden.	Kiiliäisvuori, Lumo-alueen laajennus.	2	Vanha kuusivaltainen sekametsä, runsaasti lahoppuuta, kehittyy aarnimaisemmaksi.
105800	Laajalti vanhaa metsää, jossa monipuolinen metsälinnusto- ja -kasvisto. Muodostaa yhdessä pohjoispuolisten Lumo-rajauksen kanssa luontoarvoiltaan merkittävän yhtenäisen kokonaisuuden.	Vuorenrinteen aarnialue	2	Vaihteleva sekametsä, niukasti lahoppuuta, kehittyy aarnimaisemmaksi.
155028	Arvokas perinnemaisema.	Myllypohjan niittyalue	3	Niittyalue
	Metsälain erityisen tärkeä elinympäristö	Kiiliäisvuoren puro	1	Puro
900033	Arvokas kallioalue, maisemakallio.	Alasen näköalakallio	4	Näköalapaikka, mäenlaki
165210	Luonnontilaisen kaltainen lähde.	Tonttilan lähde	1	
175025	Arvokas perinnemaisema/perinnebiotyypin. Päijät-Hämeen perinnemaisemat -selvityksen (2000) mukaan kohde on paikallisesti arvokas.	Mäkelän niitty	3	Niittyalue, koirien koulutuspaikka.

175027	Biologian ja maantieteen maasto-opetuskohde.	Latomäen metsä	2	Lahopuustoinen sekametsä, opetusmetsä, isoja raitoja ja haapoja.
175001		Pitkäkallionmäen jyrkänepuro	1	
175002	Arvokas kallioalue.	Pitkäkallionmäen kalliojyrkäne	1	
175003		Järvenpään lähde	1	
175012	Arvokas kasvikohte, maasto-opetuskohde, ulkoilualue.	Pitkäkallionmäen aarnialue	2	Aarnimainen alue, paljon lahoppuuta ja kuolleita pystypuita, yksittäisiä metsälehmäksi alarinteessä, isoja haapoja, polkuverkosto, kehittyy luonontilaisemmaksi.
175014		Yrjölän puronotko	2	Puronvarsi ojitettu suuremmaksi, sekametsä, pusikkoinen, lahoavaa puuta, kehittyy luonontilaisemmaksi.
175019	Lähde.	Karistonkadun lähde	1	
185010	Asemakaavassa merkitty luonnon monimuotoisuusalueeksi (luo-2).	Kankaanpäädun länsipuolen lehtoalue	0	Kohteella ollut myrskytuho, jonka seurauksena alue avohakattu ja on nykyään taimikkoa.
185025	Asemakaavassa merkitty luonnon monimuotoisuusalueeksi (luo-2).	Kuusikkorinne	2	Ravinteinen kuusikkorinne, vähän lahoppuuta.
185026	Asemakaavassa merkitty luonnon monimuotoisuusalueeksi (luo-2).		0	Sähkölän alla oleva alue.
900026		Puisto-Yrjölän arboretum	4	Arboretum.
		Kolavan pallolatvamänty	2	Pallolatvamänty
185117		Muuntamon lähde	1	
255013	Arvokas kulttuuribiotooppi, taksonikokoelma, arboretum.	Keskuspuiston arboretum	3	Puisto ja arboretum
255166	Arv. harjualue/reunamoreeni, arvokas kasvikohte, maasto-opetuskohde.	Kullankukkulan harjubiooppi	2	Harjumännikkö, virkistysmetsä
255300	Rakennettu kosteikko, puisto, kulttuuribiotooppi.	Sorsapuisto.	3	Puisto ja lampi
225056		Sähkölän katajaesiintymä	3	Kataja-alue sähkölinjan alla
225058	Arvokas lähde.	Renkomäen lähde	1	
225106	Muodostaa arvokkaan, avoimen ympäristötyypin yhdessä Tarolan niityn kanssa.	Tarolan kosteikko	2	Kosteikko, vähitellen luontaisesti metsittyvä

225107	Muodostaa yhdessä Tarolan kosteikon kanssa kasvillisuudeltaan monipuolisen ja luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaan kohteen.	Tarolan niitty	3	Maisemaniitty, vähitellen luontaisesti metsittyvä
	Rengonjoki ja sen pengerkasvillisuus.	Rengonjoen jokibiotooppi	2	Rengonjokivarsi
285088	Arvokas kosteikko/vesialue.	Porvoonjoen jokibiotooppi	4	Porvoonjoki
315004	Arvokas kasvikohte. Valtakunnallisesti uhanalaisen lajin kasvupaikka.	Riihelän kangasvuokkoesiintymä	1	
315010	Arvokas geologinen muodostuma,	Riihelän muinaisranta I	2	Muinaisranta. Otetaan metsänkäsittelyissä huomioon.
315011	Arvokas geologinen muodostuma.	Riihelän muinaisranta II	2	Muinaisranta. Otetaan metsänkäsittelyissä huomioon.
315012		Petsamon käärmeukuusi	2	Ränsistynyt käärmeukuusi
315024	Luonnontilaisen kaltaisia suppia ja ympäröivä luonnontilaisen kaltainen vanha metsä.	Hämeenlinnantien supat laajennus	2	Lahopuuta ja maapuita, kehittyä aarnimaisemmaksi. Metsänkäsittelyjen ulkopuolella.
315036	Arvokas kulttuuribiotooppi, erityispuumetsikkö.	Riihelän kloonikoivut	2	Kloonikoivumetsä, puistomainen alue
315057	Lehtoalue.	Päätien-Työtien mutkan lehto	1	
315084	Arvokas kulttuuribiotooppi. Lähteestä lammeksi laajennettu kosteikkoalue.	Riihelän tekolampi	3	Lampi
315161	Arvokas kosteikko/vesialue, metsälaissa mainittu erityisen tärkeä elinympäristö, linnustoltaan arvokas alue.	Erviänojan yölaulaja-alue	1	
315277	Arvokas geologinen muodostuma.	Pirttiharjun lastentalon muinaisranta	2	Muinaisranta, polkuverkosto, virkistysmetsä, käsittelyssä otettava huomioon.
85012	Luonnonsuojelulain mukainen luontotyyppi (jalopuumetsikkö). Hämeen ympäristökeskuksen rajauspäätös 10.2.2004.	Karjusaaren lehmuslehto	1	
85125	Luonnonsuojelualue, suojelupäätös 2.1.1986.	Kilpiäistenpohjan luonnonsuojelualue	1	
85247	Luonnonsuojelulain mukainen luontotyyppi (jalopuumetsikkö). Hämeen ympäristökeskuksen rajauspäätös 13.8.2009.	Vuokkomäen lehmusalue	1	

900051	Luonnonsuojelulain mukainen luontotyyppi (jalopuumetsikkö). Hämeen ympäristökeskuksen rajauspätös 13.8.2009.	Vuokkomäen lehmusalue	1	
115003	Arvokas lähde.	Takkulan uimarannan lähde	1	
115004		Rauhamäen lähde	1	
115008	Arvokas perinnemaisema. Alueella sijaitsee kiinteä muinaisjäännös.	Takkulan niitty	3	Niittyalue
135089	Arvokas lintukohde.	Sipuran tervaleppäkorpi	1	
135259	Muinaisjäännös. Muinaisjäännökset ovat rauhoitettuja muinaismuistolain (295/1963) nojalla.	Pikarikiven alueen uhrikivi	3	Muinaismuisto, uhrikivi
135277	Merkittävä lintukohde, ulkoilualue.	Herrasmannin retkeilyalueen tikkametsä	2	Maisemametsä, rantametsä, virkistysmetsä, niukasti lahoppua, lehtipuuvaltainen sekametsä.
135518	Arvokas kosteikko/vesialue, merkittävä lintukohde, ulkoilualue.	Sepänniemen vesilintualue	2	Rantametsä, lehtipuuvaltainen metsä, linturuovikko.
900035	Arvokas kasvukohde.	Ratapenkan ruderaattialue	3	Vanha ratapenkka
135066	Alue on osa maakunnallisesti arvokasta perinnemaisema-aluetta. Alueella kiinteä muinaisjäännös (Ylä-Kokkola 2).	Ylä-Kokkolan niitty	3	Muinaisjäännös, niitty
135120	Arvokas perinnemaisema, kaski/miilumetsä. Alueella kiinteitä muinaisjäännöksiä (Purolehto).	Sepänojan kaskiraunioalue	3	Muinaisjäännös, niitty
325002	Vuorijalavat ovat luonnonsuojelulain mukaan rauhoitettuja luontaisilla kasvupaikoillaan.	Teivaanmäen vuorijalava	1	
325075	Arvokas lehto, ulkoilualue.	Teivaanmäen lehto	2	Monimuotoinen metsäalue, koloppua, lahoppua, jaloppua, polkuverkosto, maisemametsä.
325081	Luonnonsuojelualue, suojelupätös 20.2.1983.	Häränsilmän suppalampi	1	
	Teivaanmäen jyrkkä kuusikkorinne, järeää kuusikkoa ja paljon eriasteista lahoppua, pötkelöpuita ja pystyynkuolleita kuusia.	Teivaanmäen vanha metsä	2	Teivaanmäen vanha metsä
25041	Arvokas kasvukohde, arvokas kulttuuribiotooppi, merkittävä lintukohde, ulkoilualue, maasto-opetuskohte.	Kariniemen lehtoalue	2	Jaloppua, lahoppua, luonnontilaisen kaltainen, mutta paikoitellen hoidettu ja polkuverkoston viereisiä alueita tullaan hoitamaan.

25074		Hopeapajukujanne	3	Hopeapajukujanne
25156	Arvokas kasvikohte, ulkoilualue, maasto-opetuskohte.	Kariniemen vanha männikkö	2	Jalopuita, lahopuita, luonnontilaisen kaltainen, mutta paikoitellen hoidettu ja polkuverkoston viereisiä alueita tullaan hoitamaan.
25181	Luonnonsuojelulain mukainen suojeltu luontotyyppi (jalopuumetsikkö). Hämeen ympäristökeskuksen rajauspäätös 21.3.2007.	Kariniemen jalopuumetsikkö	1	
900035	Arvokas kasvikohte.	Ratapenkan ruderaattialue	3	Vanha ratapenkka
	Arvokas kasvikohte, arvokas kulttuuribiotooppi, merkittävä lintukohte, ulkoilualue, maasto-opetuskohte.	Kariniemen metsäalue	2	Kariniemen metsäalue
55030	Arvokas geologinen muodostuma.	Mustankallionmäen silokallio	2	Avokallioalue
55035	Lähipuisto.	Metsäpellonmäen kalliometsä	2	Kalliometsä, taajamametsä.
55038	Arvokas kasvikohte, maasto-opetuskohte.	Viherlaakson päiväkodin lehto	2	Taajamametsä, mäntyvaltainen sekametsä, polkuverkosto.
55080	Maasto-opetuskohte, ulkoilualue, liito-oravan elinaluetta.	Palolammen lehtoalue, puro ja lampi	2	Taajamametsä, kuusivaltainen sekametsä, lampi, polkuverkosto.
55081		Palolammen lähde	1	
55082	Liito-oravan elinalue, edustava pesivä metsälinnusto lähellä keskustaa, monipuolista kasvilajistoa.	Kiveriön lintualue.	2	Taajamametsä, eri-ikäisrakenteinen sekametsä, paikoitellen lahopuuta, polkuverkosto.
	Asuintalojen välinen puistomainen harjumetsä, jonka keskellä kulkee polku	Viherlaakson harjumetsä	2	Harjumetsä
195029	Luonnonsuojelualue, perustettu 10.3.1982. Myöhemmin suojeltua aluetta on täydennetty. Viimeksi vuonna 2003. Kuuluu Natura 2000 -verkostoon.	Linnaistensuon luonnonsuojelualue	1	
195068	Arvokas lehto, arvokas pienvesi.	Vartio-ojan lehtoalue	2	Puronotko, muutettu kaivuulla kasvillisuutta, muuten rehevää ja lahopuita.
195069	Arvokas kulttuuribiotooppi.	Lepolan pihapiirin alue	2	Vanhan pihapiirin puustoa.
195071	Arvokas kangasmetsä.	Lepolan vanha metsä	1	

205001	Arvokas perinnemaisema, varhaisen liikenteen maisema.	Liipolan ratapenger	3	Vanha rata
205013	Monipuolinen, suojeluarvoiltaan nopeasti kehittyvä metsikkö.	Kerinkallion Lumo-metsä	2	Kuusimetsä, vähän lahoppuuta, kehittyviä luontoarvoja
205015		Liipolan lähde	1	
205044	Arvokas kosteikko/vesialue, arvokas lehto. Puronvarsi kuuluu metsälaissa mainittuihin erityisen tärkeisiin elinympäristöihin.	Liipolan puronvarsilehto	1	
205127	Osittain metsälain nojalla suojeltu, osittain FSC järjestelmän mukainen suojelualue.	Puronvarsi	1	Vartio-ojan puronvarsi
205131	Metsälain erityisen tärkeä elinympäristö	Liipolan purot	1	Puro
225001	Arvokas harjualue/reunamoreeni, ulkoilualue.	Renkomäen harjubiotootit	2	Suppa, havupuuvaltainen sekametsä, hiukan lahoppuuta, kehittyy aarnimaisemmaksi.
235025	Puronvarret suojellaan.	Vartio-ojan puronvarsi	4	Vartio-ojan puronvarsi.
900015	Entinen maasto-opetuskohte.	Iijärven suo	1	
900049		Keltavuokon esiintymä	4	Keltavuokko
900050	Luonnonsuojelualue.	Linnaistensuo	4	Linnaistensuo
	Erittäin tiheä luontaisesti syntynyt haapametsä	Haapametsä	2	Haavikko
185023	Arvokas, suhteellisen luonnontilainen vanhan metsän alue vaateliaine lajistoinen.	Konnilan aarnialue	1	
185024	Kuvion sisällä on luonnonsuojelulain mukainen suojeltu luontotyyppi (jalopuumetsikkö), jonka pinta-ala on 2,6 ha. Hämeen ympäristökeskuksen rajauspäätös 3.11.2000.	Konnilan metsä	1	
185116	Luonnonsuojelulain mukainen suojeltu luontotyyppi (tervaleppäkorpi). Hämeen ympäristökeskuksen rajauspäätös 27.7.2007.	Huhdinpohjan tervalepikot	1	
900001	Luonnonsuojelulain mukainen suojeltu luontotyyppi (tervaleppäkorpi). Hämeen ympäristökeskuksen rajauspäätös 27.7.2007.	Huhdinpohjan tervaleppäkorpi	4	Tervaleppäkorpi
900025		Huhdinpohjan suolähde	4	Lähde
900027	Arvokas suoalue, arvokas kangasmetsä.	Muuransuon lehtokorpi	4	Korpimetsä
900041	Arvokas kosteikko / vesialue, luhta.	Neittyniemen rantavyöhyke	4	Rantavyöhyke

900048		Vanhan Nastolantien lehmukset	4	Lehmuksia ja tammia
285001	Arvokas kallioalue, arvokas luonnonmuodostuma, alue kuuluu osittain metsälaissa mainittuihin erityisen tärkeisiin elinympäristöihin.	Rälssinkalliot	1	
285150		Rälssinkallioiden länsipuolinen korpjuotti ja noro	1	
285151	Liito-orava on luontodirektiivin liitteen II laji.	Liito-oravan elinympäristö	2	Liito-oravametsä
315001	Arvokas suoalue.	Kintterön suo	2	Ojitettu suoalue
315002	Metsäluonnon arvokas elinympäristö.	Kintterön suppa-alue	1	
315003		Kintterönlammi	1	
315005		Kintterön metsäalue	2	Metsäalue, osittain hakattu/aarnimainen, virkistysmetsä, mahdollinen suojelualuelaajennus.
325001	Maisemapuu.	Teivaanmäen mukurakuusi	2	Mukurakuusi kuollut, pystyssä oleva 4 metrin kanto.
325041	Arvokas geologinen kohde.	Eeronkadun muinaisranta	2	Muinaisranta, huomioidaan metsänkäsittelyssä.
325075	Arvokas lehto, ulkoilualue.	Teivaanmäen lehto	2	Monimuotoinen metsäalue, kolopuita, lahopuita, jalopuita, polkuverkosto, maisemametsä.
325081	Luonnonsuojelualue, suojelupäätös 20.2.1983.	Häränsilmän suppalampi	1	
325180		Suppa	2	Suppametsä kehitty aarnimaisemmaksi.
325194	Tähtitornin lähteisillä rinteillä lehtometsää. Linnustoltaan merkittävä alue.	Tähtitornin mäen lehtoalue	2	Rinnemetsä, vähän lahopuuta, lehtokasvillisuutta, polkuverkoston ympäröimä.
335005	Arvokas vanhan metsän alue vaateliaine lajistoineen.	Korpikankareen aarnialue	1	
335024	Arvokas vanha metsä.	Korpikodin vanha metsä ja lähde	1	
335061	Lehtomainen metsä, eriasteista lahopuuta, metsälehmäksi, järeä haapa, pieni vesiputous ja lähde	Korpikankareen rinnemetsä	1	Korpikankareen rinnemetsä
335077		Tapanilan aarnialue	2	Aarnimainen suppametsä
335079		Tapanilan aarnialueen laajennus	2	Aarnimainen suppametsä
435071		Messilän aarnialue	1	
435086		Korpikankareen aarnialue (Hollolan puoli)	1	

	Eri-ikäisrakenteinen metsä, runsaasti lahoppua, jyrkkiä harjunteitä ja suppia.	Tähtitorninmäen vanha metsä	2	Tähtitorninmäen vanhametsä
85002	Luonnonsuojelualue, suojelupäätös elokuussa 2008.	Enonsaaren luonnonsuojelualue	1	
900002	Arvokas lehto.	Enonsaaren lehdot	4	Lehtoalue
	Virkistyskäyttöinen saari, vanhaa metsää.	Selkäsaari	2	Selkäsaari
85001		Savistenkulman lähde	1	Lähteen ympäröivä kohde, aluetta voidaan laajentaa.
85061	Puustoa kehitetään vanhaksi metsäksi.	Latokarkean mäen vanhat kuusikot	0	Tavallista vanhaa kuusikkoa
85075	Arvokas lehto, arvokas kosteikko/puro.	Soltin purolehto	1	
85083	Arvokas kalliobiotooppi.	Aidasmäen lakialue	1	
85124	Asemakaava-alueen ulkopuolella alue kuuluisi metsälaissa mainittuihin erityisen tärkeisiin elinympäristöihin.	Soltin tulikukkakallio	2	Silokallioalue
95003	Luonnonsuojelualue. Pesäkallion luonnonsuojelualueen vanha suojeltu alue (71 hehtaaria) rauhoitettiin vuonna 1989. Natura 2000 –suojelualueverkostoon alue liitettiin vuonna 2004. Vuonna 2013 suojeltiin kaksi uutta aluetta, jotka sijaitsevat vanhan osan	Pesäkallion luonnonsuojelualue	1	
95004	Monipuolinen linnusto ja kasvilajisto.	Merrasjärvi, eteläranta	2	Nuorehko lehtisekametsä, lahoppua paljon, osittain kaavoitetulla alueella.
95005	Luontotyypeiltään monipuolinen vaihteleva rajausta, täydentää Pesäkallion luonnonsuojelualueetta.	Pesäkallio, Lumo-alueen laajennus.	1	
95007	Luonnontilaisen vanhan metsän suojelu kaupungin omalla päätöksellä.	Puusuon itäpuolinen vanhan metsän alue	1	
95020	Arvokas kalliioalue ja kulttuuribiotooppi.	Holman kallioketo	2	Vanha pihapiiri, kallioketo
95042	Lintudirektiivin I liitteen lajeja, monipuolista kasvilajistoa, Pesäkallion suojelualueetta täydentävä alue.	Pesäkallion Aamulan METSO-rajaus	1	
95172	Useita lehtotyyppisiä, monipuolinen linnusto ja kasvilajisto, lintudirektiivin I liitteen lajeja.	Pesäkallio, Merrasjärven itärannan METSO-alue.	1	
	Metsälain erityisen tärkeä elinympäristö	Soltin puro	1	Puro ja ympärysmetsä
125006	Arvokas suoalue, ulkoilualue.	Pitkäsuo	2	Puustoinen ja ojittamaton suon pohjukka, latuverkosto.

125007	Arvokas kangasmetsä, ulkoilualue.	Ahtialan kylän vanha metsä	2	Mäntyinen sekametsä, virkistysmetsä, niukasti lahoppuuta, polkuverkosto.
125043	Luonnontilaisen metsän luontainen sukessio aarnialueeksi tuleville sukupolville.	Sydänkankaan aarnialue	2	Mäntyvaltainen sekametsä, erikikäisrakenteinen, niukasti lahoppuuta, virkistysmetsä, polkuverkosto, kehittyy aarnimaisemmaksi.
135032	Arvokas kallioalue, ulkoilualue.	Pitkäsuon kallioalue	2	Kallioalue, yksittäisiä vanhoja puita, jyrkänteitä, laavu.
95003	Luonnonsuojelualue. Pesäkallion luonnonsuojelualueen vanha suojeltu alue (71 hehtaaria) rauhoitettiin vuonna 1989. Natura 2000 –suojelualueverkostoon alue liitettiin vuonna 2004. Vuonna 2013 suojeltiin kaksi uutta aluetta, jotka sijaitsevat vanhan osan	Pesäkallion luonnonsuojelualue	1	
95007	Luonnontilaisen vanhan metsän suojelu kaupungin omalla päätöksellä.	Puusuon itäpuolinen vanhan metsän alue	1	
	Metsälain erityisen tärkeä elinympäristö	Sorasentien puro	1	Puro
135277	Merkittävä lintukohde, ulkoilualue.	Herrasmannin retkeilyalueen tikkametsä	2	Maisemametsä, rantametsä, virkistysmetsä, niukasti lahoppuuta, lehtipuuvaltainen sekametsä.
		Herrasmannin lähde	1	Herrasmannin lähde
325003			0	Tavallista harvennettua männikköä.
325004	Historiallisen ajan kiinteä muinaisjäänös.	Salpausselän juoksuhaudat	2	Juoksuhaudoja, maisemamännikkö, paahderinne.
325081	Luonnonsuojelualue, suojelupäätös 20.2.1983.	Häränsilmän suppalampi	1	
325147	Merkittävät kasviyhdykunnat/yksilöt.	Salpausselän häränsilmän esiintymä	2	Mäntymäki, häränsilmää viistetystä rinteessä, maisemamännikkö.
900003		Riippamänty	2	Riippamänty
900035	Arvokas kasvukohde.	Ratapenkan ruderaattialue	3	Vanha ratapenkka
25074		Hopeapajukujanne	3	Hopeapajukujanne
285088	Arvokas kosteikko/vesialue, muinaismuistoalue.	Ristolän mutkien jokibiotooppi	2	Osittain luonnontilainen joki, ravialueen ympäristön muokkaama.
205131		Liipolan vanhat pellot	3	Vanha pelto, niitty metsittymässä umpeen.

	Vanha metsä, lähi- ja kaukomaisemassa arvokas	Kouluharjun harjumetsä	2	Maisemametsä
	Vanhoja kilpikaarnaisia mäntyjä	Hevostytön muistomännyt	2	Kilpikaarnamäntyjä
	Isokokoinen maisemallinen kuusi	Heikkilän kuusi	2	Maisemakuusi
	Luontainen metsälehmuksia kasvava alue	Frisbeegolfradan metsälehmukset	2	Metsälehmuksia
	Luontaisesti syntyneitä metsälehmuksia 15 kpl, ei täytä luonnonsuojelulain määrittämää jalopuumetsän määrää	Niemen metsälehmusrinne	2	Lehmusmetsä
	Yksittäinen metsälehmus	Kaarlon metsälehmus	2	Metsälehmus
	Isokokoisista lehtikuusista muodostuva puukujanne	Niemen lehtikuusikuja	2	Lehtikuusikuja
	Vanha lahopuinen havumetsä, hakkuilta vuosikymmeniä säästynyt alue	Turransuo	2	Vanha metsä
	Hakkuilta välttynyt lammen monimuotoinen rantavyöhyke	Turranlammin rantametsä	2	Rantametsä
	Ympäristöstään erottuva maisemallinen iso haapa	Turranhaapa	2	Haapa
	Luonnontilainen metsälampi, virkistykselle arvokas kohde	Turranlammi	2	Lampi
	Yksittäinen metsälehmus mäntypuustoisessa rinteessä	Paavolan metsälehmus	2	Metsälehmus
	Osittain pienialaista pähkinäpensaslehtoa ja jalopuumetsikköä	Ritamäen lehtometsä	2	Lehtometsä
	Muusta ympäriltä kasvavasta puustosta erottuva isokokoinen kuusi	Iskurikuusi	2	Kuusi
	Luonnontilaisen kaltainen noro, lehtometsä ja jalopuumetsä, ML 10 §, LSL 29 §	Hattisenrannan norolehto	4	Norolehto
	Luonnontilaisen kaltainen lähde, ML 10 §	Kytölän lähde	4	Lähde
	Luonnontilaisen kaltainen lähdenoro, ML 10 §	Siltalanpohjan lähdenoro	4	Lähdenoro
		Karhulan lähde	0	
	Lahopuuvaltainen rantametsä, hakkuilta säästynyt osittain vanha metsä	Pitkäjärven rantametsä	2	Rantametsä
	Vanha havupuuvaltainen metsä, kilpikaarnaisia mäntyjä ja järeitä kuusia ja koivuja	Kunnaksen vanha havumetsä	2	Vanha metsä
	Isokokoinen kuusi	Ohrapään kuusi	2	Kuusi
	Osittain luonnontilainen puro, pääosin luonnontilaisen kaltainen puro, ML 10 §	Myllyoja	1	Myllyoja

	Isokokoinen kuusi	Lakkilanharjun kuusi	2	Kuusi
	Vanha metsä, jossa ei ole tehty metsänhoitotoimenpiteitä vuosikymmeniin, paljon lahopuuta, metsälehmuksia, paikoin kuivaa lehtoa	Ristikankaan vanha metsä	2	Vanha metsä
	Vanha havupuuvaltainen metsä, kilpikaarnaisia mäntyjä ja järeitä kuusia ja koivuja	Kunnaksen vanha havumetsä	2	Vanha metsä
	Luonnontilaisen kaltainen lähde ja lähdepuro, ML 10§	Koivusaaren lähde	4	Lähde ja puro
	Luonnontilaisen kaltainen lähde ja lähdepuro, ML 10§	Kompunmäen lähde	1	Lähde ja puro
	Luonnontilaisen kaltainen lähde, ML 10 §	Kisaharjun lähde	1	Lähde
	Isokokoinen lehmus ja lähiympäristössä lehmuksetaimia.	Ahtialantien metsälehmus	2	Iso lehmus ja pari lehmuksetaimia.
	Vanhan metsän alue, toimii suojaväyhykkeenä Hakalaukunsuolle	Hakalaukunsuon vanha metsä	2	Hakalaukunsuon ympäröivä vanha metsä
	Suppainen metsäalue, metsälain muu arvokas elinympäristö	Tapanilan suppametsä	2	Vanhan metsän alue ja suppia, polkuverkosto
	Luonnontilainen puro, ML 10 §	Uudenharjun puro	1, 4	Puro
	Lähteinen alue ja norojen lähiympäristö, ML 10 §	Ristolän lähteikkö	1	Lähteinen alue
	Tuore lehto ja metsälehmuksia	Kulonpalonkallion lehto	1	Lehto ja metsälehmuksia
	Suppametsä, metsälain muu arvokas elinympäristö	Salpausselän kaksoissuppa	2	Suppametsä
	Suppametsä, metsälain muu arvokas elinympäristö	Salpausselän suppametsä	2	Suppametsä
	Vanha metsä, jyrkkä rinne ja harjun kärki, vanhoja mäntyjä ja eri-ikäisrakenteista metsää.	Pallaksen vanha metsä	2	Vanha metsä, rinne ja harjun kärki, reilusti lahopuuta ja pystyynkuollutta puuta, vanhoja mäntyjä.
	Lehtomainen metsä, eriasteista lahopuuta, metsälehmuksia	Rautakankareen rinnemetsä	1	Rautakankareen rinnemetsä
	Suppametsä, metsälain muu arvokas elinympäristö	Pallaksen suppanotko	2	Suppametsä
	Kuvion sisällä on luonnonsuojelulain mukainen suojeltu luontotyyppi (jalopuumetsikkö), jonka pinta-ala on 2,6 ha. Hämeen ympäristökeskuksen rajauspäätös 3.11.2000.	Konnilan jalopuumetsä	1	Jalopuumetsä
135300	Maisemapuut	Kukonharjun männyt	2	Männyt
	Yksityinen suojelualue	Sprengtportenmäen suojelualue	4	Suojelualue
	Yksityinen suojelualue	Hiidenkirnumetsän suojelualue	4	Suojelualue
	Yksityinen suojelualue	Sokeritoppanmäen suojelualue	4	Suojelualue

	Yksityinen suojelualue	Niemelänniemen lehmusmetsä ja pähkinälehto	4	Suojelualue
	Pienialainen suo, ML 10 §	Jalkarannan pienialaiset suot	1	Suolampare
	Luonnontilainen noro, ML 10 §	Jalkarannan noro	1	Noro
	Vanha kuusi-haapa-metsää, liito-oravalle sopivaa elinympäristöä, kolo- ja lahoppuita	Turransuon haapametsä	2	Haapametsä
	Isokokoinen kuusi, ympäröivästä puustosta erottuva järeä kuusi	Konnilan kuusi	2	Kuusi
	Yksityinen luonnonsuojelualue	Luhtaanmaan luonnonsuojelualue	4	Suojelualue
	Yksityinen luonnonsuojelualue	2016	4	Suojelualue
	Lehto, ML 10 §	Heikinniityn lehtometsä	4	Lehtometsä
	Luonnontilaisen kaltainen puro, ML 10 §, erityisen tärkeä elinympäristö, 10 metsälehmusta puronvarrella	Ristikankaan puro	1	Puro
	Luonnonsuojelulain 29 § jalopuumetsä	Ristikankaan lehmusmetsä	1	Jalopuumetsä
	Metsälain 10 § lehtolaikku	Ristikankaan lehtometsä	1	
	Ei jälkiä edellisistä hakkuista, reilusti lahoppuita, keloja, majavan pesä sekä syötyjä haapoja	Alvojärven vanha metsä	2	Vanha metsä
	Liito-oravan elinympäristö, vanha sekametsä jossa paljon lahoppuita	Potilanjoen liito-oravametsä	2	Liito-oravametsä
	Ei enää luonnontilainen puro, puro on suoristettu kaivamalla ja ympärillä on penkereet, puusto osittain palautunut	Potilanjoki	2	Puro
	Luonnontilaisen kaltainen puro, ML 10 §	Potilanjoki	1	Puro
	Mäenpäällä vanhaa metsää ja isokokoista puustoa, kallioilla kilpikaarnamännikköä	Heikinniityn mäki	4	Mäkimetsä
	Metsälain erityisen tärkeä elinympäristö, ML 10 §	Heikinniityn puro	4	Puro
	Vanha sekapuustoinen rantametsä, hakkuilta säästynyt alue, jyrkkärinteinen kallio	Kuohunkallion vanha metsä	4	Vanha metsä
	Metsälain erityisen tärkeä elinympäristö, ML 10 §	Kalliolammin puro	1, 4	Puro
	Vanha sekapuustoinen rantametsä, hakkuilta säästynyt alue, jyrkkärinteinen kallio	Kuohunkallion vanha metsä	2	Vanha metsä
	Metsälain erityisen tärkeä elinympäristö, ML 10 §	Kuohunkallion noro	1	Noro
	Ympäristöstään erottuva isokokoinen siirtolohkare	Leipomon siirtolohkare	4	Siirtolohkare

	Vanhaa hetkeen hakkaamatonta sekametsää Sylvöjärven rannassa, METSO II kriteerit täyttävä, lahopuuta ja yli 100-vuotiasta puustoa	Sylvöjärven rantametsä	4	Rantametsä
	Luonnontilainen puro, ML 10 §	Koivuniemen puronvarsilehto	4	Puronotko
	Maisemallinen mänty	Alaniitynkadun mänty	2	Maisemamänty
100005	Linnustoltaan arvokas luonnontilainen metsä			
	Jalopuumetsä, metsälehmuksia, LSL 29 §	Liipolan lehmusmetsä	1	Lehmusmetsä
	Rauhoitettu luonnonpuu.	Liipolan vuorijalava	1	Vuorijalava
	Lampi, ML 10 §, VL 11 §	Seelammi	1	Lampi
	Lampi, ML 10 §, VL 11 §	Antinlammi	1	Lampi
	ML 10 §	Kankaanpääntien lähteikkö	1	Lähteikkö
	ML 10 §, jalopuumetsä, yli 20 kpl metsälehmuksia, suurin 40 cm läpimitaltaan	Huhdinpohjan lehmusmetsä	1	Jalopuumetsä
	Metsälain suojelema luonnontilainen lähteikkö, ML 10 §	Suppalan lähteikkö	1	Lähteikkö
	Puro, puusto hakattu tai taimikkoa	Maitoniityn puro	1	Puro
	Luonnontilainen lähde, ML 10 §	Arrajoen lähteet	4	Lähteet
	Poikkeuksellisen isokokoinen tammi talousmetsässä	Arrajoen tammi	4	Tammi
	Lampi, ML 10 §, VL 10 §	Ruskealammi	4	Lampi
	Iso kuusi talousmetsässä	Pajulahden kuusi	4	Kuusi
	Muinairanta, isoja siirtolohkareita 3 kpl	Rakokiven kivikko	2	Kivikkometsä
	Luonnonsuojelulain 29 §:n nojalla suojeltu luontotyyppikohde, pähkinäpensaslehto ja jalopuumetsä.	Kartanon jalopuumetsä	1	Jalopuumetsä
	Vanha metsä, jossa ei ole vuosikymmeniin tehty metsänhoitotoimenpiteitä, paljon lahopuuta sekä isoja haapoja	Turranmäki	2	Vanha metsä
	METSO I kriteerit täyttävä runsalahopuustoinen kangasmetsä	Turranmetsä	2	METSO-metsä
	Suurelta osin hakkuilta säästynyttä vanhaa metsää	Turransuon metsäsaareke	2	Vanha metsä
	Vanhaa hetkeen hakkaamatonta sekametsää Sylvöjärven rannassa, METSO II kriteerit täyttävä, lahopuuta ja yli 100-vuotiasta puustoa	Sylvöjärven rantametsä	2	Rantametsä

	Yli 10 metriä syvä suppa, jossa eri-ikäisrakenteinen metsä ja lahopuustoa	Nastolanharjun suppametsä	2	Suppametsä
	Hakkuilta rauhassa ollut eri-ikäisrakenteinen havusekametsä, rannassa majavan kaatamia haapoja, isokokoisia haapakolopuita	Turpeensalmen rantametsä	2	Rantametsä
	Luonnontilaisen kaltaisia metsälampia, ML 10 §, VL 10 §	Hirvilammin lammet	1	Lampia
	Luonnontilaisen kaltainen joki/puro, ML 10 §, VL 10 §	Härhönjoen jokibiotooppi	1, 4	Härhönjoki
	Luonnontilaisen kaltainen joki/puro, ML 10 §, VL 10 §	Kukkasjoen jokibiotooppi	4	Kukkasjoki
	Yksityinen suojelualue	Seestan lintusaaren suojelualue	4	Suojelualue
	Yksityinen suojelualue	Rauhaniemen suojelualue	4	Suojelualue
	Yksityinen luonnonsuojelualue	Puukkolan saaren suojelualue	4	Suojelualue
	Yksityinen luonnonsuojelualue	Sammalsuon suojelualue	4	Suojelualue
	Peltosaarekkeessa oleva maisemamänty	Haravakylän mänty	2	Maisemamänty
	Luonnontilainen puro vanhassa kuusikossa, ML 10 §	Haravakylän puro	1	Puro
	Taimikon ja nuoren kasvatusmetsän läpi kulkeva purouoma	Haravakylän puro	2	Puro
	Ojittamaton vähäpuustoinen suo, ML 10 §	Uoteronsuo	1, 4	Suo
	Luonnontilainen lähde, ML 10 §	Sorvastenojan lähde	4	Lähde
	Luonnontilainen puro, ML 10 §	Sorvastenojan puro	4	Puro
	Jalopuumetsä, lehmusmetsä, 20-30 kpl lähinnä vesasyntyisiä lehmuksia	Sorvasen lehmusmetsä	4	Lehmusmetsä
	Luonnontilainen lähde, ML 10 §	Ahteilan lähde	4	Lähde
	Kaksi vanhaa järeää tammea	Mustakalliontien tammetsä	4	Vanhat tammetsä
	Luonnontilainen lähde, ML 10 §	Isoniemen lähde	4	Lähde
	Luonnontilainen lähde, ML 10 §	Soilahden lähde	4	Lähde
	Yksityinen luonnonsuojelualue	Pekalan suojelualue	4	Suojelualue
	Yksityinen luonnonsuojelualue	Arrastienvuoren suojelualue	4	Suojelualue
	Lähteikköinen alue, norojen alue luhtainen, ML 10 §	Pitkäpellon lähteikkö	1	Lähteinen alue
	Vähäpuustoinen suo	Pitkäpellon suo	1	Suo
	Alajuoksulla luonnontilainen puro ja rantaluhta	Pitkäpellon puro	1	Puro ja luhta
	Luonnonsuojelualue	Haikkarinkärjen suojelualue	1	Suojelualue

	Luonnonsuojelualue	Lammassaaren suojelualue	1	Suojelualue
	Kilpikaarnainen vanha maisemallinen mänty	Erstan vanha mänty	4	Vanha mänty
	Ympäristöstään erottuva kilpikaarnainen mänty.	Jokimaan iso mänty.	2	Jokimaan iso mänty
	Yksittäinen pallolatvainen maisemamänty	Männistörinteen pallolatvamänty.	2	Männistörinteen pallolatvamänty
	Luonnontilainen lähde, ML 10 §	Vartio-ojan lähde	1	Vartio-ojan lähde
	Maisemalliset metsälehmukset ja tammi risteyalueella	Maatalousoppilaitoksen metsälehmukset ja tammi	2	Metsälehmukset ja tammi
	Maisemallinen lehtikuusi	Maatalousoppilaitoksen lehtikuusi	2	Lehtikuusi
	Isokokoinen mänty	Koiskalan isomänty	2	Koiskalan isomänty
	Isokokoinen mänty,	Koiskalan suurmänty	2	Koiskalan suurmänty
	Kilpikaarnainen maisemallinen mänty	Lehmuksen jättimänty	2	Mänty
	Metsänhoitotöitä ei ole tehty vähään aikaan, lahoppuuta, eri-ikäisrakenteista havumetsää	Kilpasen vanha metsä	2	Vanha metsä
	Osittain luonnontilaisen kaltainen puro, ML 10 §	Kilpasenoja	4	Puro
	Luonnontilainen puro, ML 10 §	Kilpasen puro	1, 4	Puro
	Luonnontilaisen kaltainen puro, ML 10 §	Kinnankoski	1	Koski
	Luonnontilaisen kaltainen puro, ML 10 §	Myllypaunin puro	1	Puro
	Mutkitteleva luonnontilaisen kaltainen puro, ML 10 §	Kurenajan puro	1, 4	Puro
	Luonnontilaisen kaltainen lähde, ML 10 §	Kurenajan lähde	1	Lähde
	Luonnontilainen puro, ML 10 §	Alvojärven puro	1	Puro
	Yksityinen luonnonsuojelualue	Kilpisaaren luonnonsuojelualue	4	Yksityinen luonnonsuojelualue.
	Luonnontilainen lähde, ML 10 §	Kaurissuonojan lähde	4	Lähde
	Luonnontilainen lähde, ML 10 §	Seppälän lähde	4	Lähde
	Isokokoisia pähkinäpensaita	Ruuhijärven pähkinäpensaslehdot	4	Pähkinäpensasmetsä
	Lahoppuustoista metsää, toimii suojametsänä purolle	Tammelan suojametsä	2	Suojametsä
	Lähteestä laskeva noro ja lähiympäristö, ML 10 §	Kirkkotien noro	1	Noro
	Luonnontilainen lähde, lähtessä kaksi kaivorengasta, ML 10 §	Kirkkotien lähde	1	Lähde
	Luonnontilaista lähteikköä ja lähde, noroja ja vanhaa puustoa, ML 10 §	Tammelan lähteikkömetsä	1	Lähde, noroja, vanha metsä
	Luonnontilainen puro, ML 10 §	Tammelan puro	1, 4	Puro
	Puronvarsi, lähteisyyttä, lehtometsä, ML 10 §	Tammelan puronvarsimetsä	1	Puronvarsimetsä
	Luonnontilainen lähde, ML 10 §	Kuninkaanlähde	1	Kuninkaanlähde

	Rinteestä monin paikoin purkautuvien lähteikköjen vyöhyke, ML 10 §	Rakokiven lähteikkö	1	Lähteikkö
	Luonnontilainen lähde ja lähiympäristö, ML 10 §	Rakokiven lähde	1	Lähde
	Luonnontilainen puro, ML 10 §	Notkolan puro	1	Puro
	Luonnontilainen lähde ja lähteikön lähiympäristö, ML 10 §	Haarankylän lähteikkö	4	Haarankylän lähteikkö
	Rinteestä purkautuu monin paikoin lähteitä, ML 10 §	Vankitien lähteikkö	4	Vankitien lähteikkö
	Monia luonnontilaisia noroja, ML 10 §	Vankitien noro	4	Vankitien noro
	Runsaslähöpuustoista lehtokorpea ja lähteikköinen alue	Haramaantien lähteikkökorpi	4	Haramaantien lähteikkökorpi
	Tervaleppäkorpi, ML 10 §	Alvojärven tervaleppäkorpi	1	Tervaleppäkorpi.
	Luonnonsuojelualue	Lapakiston luonnonsuojelualue	1	Luonnonsuojelualue
	Viuhan luonnonsuojelualue.	Viuhan luonnonsuojelualueen täydennysalue	1	Luonnonsuojelualue
	Maisemallinen mänty tienvarressa	Tanssimänty	2	Maisemallinen käkkyräinen mänty
	Vähäpuustoinen suo	Suppalan suo	1	Suo
	Virkistysmetsä, maisemametsä, luontopolku	Vanhankartanonmäki	2	Vanhankartanonmäki
	Luonnontilaisia lähteitä, ML 10 §	Uudenharjun lähteikkö	1, 4	Lähteikkö ja lettoräme
	Luonnontilainen lähde, ML 10 §	Hiiriöisen lähde	4	Lähde
	Luonnontilainen lähde, ML 10 §	Peltolan lähde	4	Lähde
	Luonnontilainen lähde, ML 10 §	Saarenpohjan lähde	4	Lähde
	Enonsaaren kalliorantainen vanha metsä	Enonsaaren pohjoisosa	2	Vanha metsä
	Puro, puusto hakattu tai taimikkoa	Maitoniityn puro	4	Puro
	Luonnontilainen suo	Lehtokujan suo	1	Suo
		Kuohunkallion metsälammet	1	Lampia
	Lehto, ML 10 §	Ritomäen lehto	1	Lehto
	Luonnontilainen puro, ML 10 §	Ritomäen puro	1	Puro
	Lähde ja lehtoinen noroalue	Ristolän lähde	1	Lähde ja noro
	Luonnontilaiset lähteet, ML 10 §	Ritomäen lähteet	1	Kaksi lähdetä
	Vanha tammi	Villähteentien tammi	4	Tammi
	Kolmihaarainen vanha metsälehmus	Villähteentien metsälehmus	4	Metsälehmus
	Enonsaaren rantametsä	Enonsaaren eteläranta	2	Rantametsä
	Vanhaan louhokseen on muodostunut lampi	Korpikankareen louhoslampi	2	Louhoslampi
	Koulun vieressä olevat järeät männyt ja koivut eroavat ympäristöstään.	Tapanilan isot männyt ja koivut	2	Tapanilan isot männyt ja koivut

	Tulvavyöhykkeen metsää, rantalepikkoa.	Luhtijoen tulva-alue	2	Joen suojavyöhykkeen puusto ja puronotkot.
	Vähäpuustoinen pienialainen suo, metsälain erityisen tärkeä elinympäristö	Renkomäen suo	1	Pienialainen suo
	Nuoria metsälehmuksia kasvava alue	Kujalan metsälehmusrinne	2	Metsälehmusmetsä
	Yksittäinen metsälehmus	Metsälehmus	2	Metsälehmus
	Pähkinäpensaslehto, LSL 29 §	Pippon pähkinäpensaslehto	1	Pähkinäpensaslehto
	Luontainen metsälehmusalue	Härkämäen metsälehmusalue	2	Metsälehmusalue
	Yli kymmenen metriä korkea jyrkänne	Kerinkallion kallio	2	Kallio
	Jyrkkärinteinen mäki, vanha metsä, iso myrskytuhoalue.	Kerinkallion metsämäki	2	Kerinkallion mäki
	Metsälain erityisen tärkeä elinympäristö	Liipolan lähteinen alue	1	Lähteinen alue
	Puro, metsälain erityisen tärkeä elinympäristö	Liipolan purot	1	Puro
900025	ML 10 §	Huhdinpohjan lähteikkö	4	Lähde
	Luonnontilaisen kaltainen lähde, ML 10 §	Lotilan lähde	1	Lotilan ajoittain tihkuva lähde
	Kolme kilpikaarnaista mäntyä.	Siperian ikimännyt	4	Siperian kolme ikimäntyä
	Vähäpuustoinen rämerahkasuo, ML 10 §	Sietikan suo	1	Suo
	Luonnontilaisen kaltainen puro, metsälain erityisen tärkeä elinympäristö, ML 10 §	Haukiojan puro	1	Puro
	Puro, metsälain erityisen tärkeä elinympäristö	Takkulan puro	1	Puro
	Pienialainen suo, metsälain erityisen tärkeä elinympäristö	Takkulan suo	1	Pienialainen suo
	Neljä luontaista isokokoista tammea	Kilpiäisen tammet	1	Neljä isokokoista tammea

MUINAISMUISTOKOhteet YLEISKAAVASSA

Muinaismuistokohteet näkyvät kohdemerkintöinä (*Muinaismuistokohde* tai *Muu muinaismuistokohde*) ja aluerajauksina (*Muinaismuistoalue SM*) yleiskaavakartalla.

Yleiskaava- alue	Mjtnnus	Nimi	Laji	Ajoitus	Tyyppi	Alatyyppi
A-1	1000024124	Järvenpää	mahdollinen muinaisjäänös	historiallinen	asuinpaikat	kylänpaikat
A-1	1000028881	Pekänmäki 2	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	puolustusvarustukset	taistelukaivannot
A-2	1000006181	Saksala leikkipaikka 2	kiinteä muinaisjäänös	ajoittamaton	kultti- ja tarinapaikat	kuppikivet
A-3	1000028829	Kullankukkula 1	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	puolustusvarustukset	taistelukaivannot
A-3	1000028831	Kullankukkula 2	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	puolustusvarustukset	taistelukaivannot
A-6	1000024122	Jalkaranta	muu kulttuuriperintökohde	historiallinen	asuinpaikat	kylänpaikat
A-7	1000014603	Tietotie	mahdollinen muinaisjäänös	rautakautinen	kultti- ja tarinapaikat	kuppikivet
A-14	398010017	Mattila	kiinteä muinaisjäänös	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritelty
A-14	398010016	Myllyoja	kiinteä muinaisjäänös	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritelty
A-14	1000036738	Myllyoja 2	kiinteä muinaisjäänös	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritelty
A-14	1000036739	Myllyoja 3	kiinteä muinaisjäänös	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritelty
A-20	1000030911	Hennalan sotilashautausmaa	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	hautapaikat	hautausmaat
A-31	1000031243	Jumperinniitty	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	kivirakenteet	kivaidat
A-31	398010021	Paakkolanmäki 1	kiinteä muinaisjäänös	rautakautinen	asuinpaikat	ei määritelty
A-31	1000001087	Penttilänpelto	kiinteä muinaisjäänös	rautakautinen	asuinpaikat	ei määritelty
A-32	1000024121	Ahtiala	mahdollinen muinaisjäänös	historiallinen	asuinpaikat	kylänpaikat
A-32	398010012	Herrasmani	kiinteä muinaisjäänös	rautakautinen	kultti- ja tarinapaikat	kuppikivet
A-32	398010023	Ristimäki	kiinteä muinaisjäänös	rautakautinen	asuinpaikat	ei määritelty
A-32	398010025	Ronninlähde	kiinteä muinaisjäänös	ajoittamaton	kultti- ja tarinapaikat	lähteet
A-32	398010024	Sipurantie	kiinteä muinaisjäänös	moniperiodinen	asuinpaikat	ei määritelty
A-32	1000001089	Sipurantie A	kiinteä muinaisjäänös	rautakautinen	asuinpaikat	ei määritelty
A-32	1000001090	Sipurantie B	kiinteä muinaisjäänös	rautakautinen	asuinpaikat	ei määritelty
A-34	1000001401	Kaukkari	kiinteä muinaisjäänös	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritelty
A-34	398010026	Kuhalankärki	kiinteä muinaisjäänös	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritelty
A-37	1000005126	Herneniemi	kiinteä muinaisjäänös	varhaismetallikautinen	asuinpaikat	ei määritelty
A-37	1000021093	Niemelänniemi 2	muu kulttuuriperintökohde	historiallinen	asuinpaikat	torpat
A-37	1000001404	Sorsapohja	kiinteä muinaisjäänös	kivikautinen, pronssikautinen	asuinpaikat	ei määritelty
A-41	1000024136	Villähde	muu kulttuuriperintökohde	historiallinen	asuinpaikat	kylänpaikat
A-43	1000024131	Nastola	mahdollinen muinaisjäänös	historiallinen	asuinpaikat	kylänpaikat
AT-1	1000024127	Okeroinen	mahdollinen muinaisjäänös	historiallinen	asuinpaikat	kylänpaikat
AT-3	1000024248	Ämmälä	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	asuinpaikat	kylänpaikat
AT-10	1000024134	Uusikylä	muu kulttuuriperintökohde	historiallinen	asuinpaikat	kylänpaikat
AT-12	1000024304	Arrajoen kartano	muu kulttuuriperintökohde	historiallinen	asuinpaikat	kartanot
AT-12	1000024130	Arrajoki	mahdollinen muinaisjäänös	historiallinen	asuinpaikat	kylänpaikat
AT-13	1000024313	Immilä (Immilä)	muu kulttuuriperintökohde	historiallinen	asuinpaikat	kylänpaikat
AT-13	1000024306	Immilänkoski	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	työ- ja valmistuspaikat	vesimyllyt
AT-15	1000024255	Kumia	muu kulttuuriperintökohde	historiallinen	asuinpaikat	kylänpaikat
AT-16	532010010	Lassinkoski A	kiinteä muinaisjäänös	rautakautinen	asuinpaikat	ei määritelty
AT-16	532010011	Lassinkoski B-C	kiinteä muinaisjäänös	rautakautinen	asuinpaikat	ei määritelty
AT-16	532010008	Leikkola A	kiinteä muinaisjäänös	rautakautinen	kultti- ja tarinapaikat	kuppikivet
AT-16	532010009	Leikkola B	kiinteä muinaisjäänös	rautakautinen	kultti- ja tarinapaikat	kuppikivet

AT-16	532010006	Ristimäki	kiinteä muinaisjäänös	rautakautinen	hautapaikat	ruumiskalmistot
AT-16	1000024133	Ruuhijärvi	mahdollinen muinaisjäänös	historiallinen	asuinpaikat	kylänpaikat
AT-16	532010015	Ruuhijärvi Uimaranta	kiinteä muinaisjäänös	keskiaikainen, rautakautinen	asuinpaikat	ei määritelty
AT-16	532010012	Töyrylä	kiinteä muinaisjäänös	rautakautinen	asuinpaikat	ei määritelty
AT-18	1000013679	Kumiantie	mahdollinen muinaisjäänös	historiallinen	työ- ja valmistuspaikat	viljelyröykkiöt
AT-18	1000013623	Seestan mylly	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	työ- ja valmistuspaikat	vesimyllyt
AT-18	1000013622	Vanha Myllytie	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	asuinpaikat, kulkuväylät, työ- ja valmistuspaikat	sillat, talonpohjat, vesimyllyt
AT-19	1000024129	Ahtiala Sesta Gård	muu kulttuuriperintökohde	historiallinen	asuinpaikat	kylänpaikat
AT-20	1000013621	Korvenoja	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	työ- ja valmistuspaikat	vesimyllyt
AT-22	1000013633	Kivistö	mahdollinen muinaisjäänös	moderni	työ- ja valmistuspaikat	viljelyröykkiöt
AT-22	1000013620	Pyhäntaka	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	työ- ja valmistuspaikat	vesimyllyt
AT-22	1000024132	Pyhäntaka (Pyhäntaka)	mahdollinen muinaisjäänös	historiallinen	asuinpaikat	kylänpaikat
AT-22	1000013632	Sopenmäki 3	mahdollinen muinaisjäänös	historiallinen	työ- ja valmistuspaikat	viljelyröykkiöt
AT-22	1000024135	Vanaja	muu kulttuuriperintökohde	historiallinen	asuinpaikat	kylänpaikat
C-1	1000020350	Lahden kylä	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	asuinpaikat	kylänpaikat
Katualue	1000029550	Lahti-Renkomäki tie	muu kulttuuriperintökohde	historiallinen	kulkuväylät	tienpohjat
Katualue	1000029549	Okeroinen-Renkomäki tie	muu kulttuuriperintökohde	historiallinen	kulkuväylät	tienpohjat
M-1	398010028	Ali-Komola	kiinteä muinaisjäänös	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritelty
M-2	398010015	Hölmänmäki	kiinteä muinaisjäänös	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritelty
M-2	1000000611	Hölmänmäki 2	kiinteä muinaisjäänös	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritelty
M-2	398010014	Lintutorni	kiinteä muinaisjäänös	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritelty
M-3	398010002	Kangasmäki	kiinteä muinaisjäänös	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritelty
M-11	1000013614	Salmi 2	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	kivirakenteet	kiviaidat
M-13	1000016433	Vahteristonmäki	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	taide muistomerkit	hakkaukset
M-17	1000013624	Rakokivi	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	kivirakenteet	rajamerkit
M-19	532010007	Harakkamäki	kiinteä muinaisjäänös	rautakautinen	asuinpaikat, hautapaikat, löytöpaikat	ei määritelty, kätköt, polttokenttäkalmisto
M-21	1000024305	Arrajoki Sipilä	mahdollinen muinaisjäänös	historiallinen	asuinpaikat	torpat
M-21	532500004	Immilä kansakoulu	mahdollinen muinaisjäänös	historiallinen	hautapaikat, työ- ja valmistuspaikat	ei määritelty tervahaudat
M-21	532010019	Jokitarha	kiinteä muinaisjäänös	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritelty
M-22	532010029	Arramaja	kiinteä muinaisjäänös	esihistoriallinen	asuinpaikat	ei määritelty
M-22	532010003	Kovalahti	kiinteä muinaisjäänös	varhaismetallikautinen	asuinpaikat	ei määritelty
M-24	532010022	Kilpisaari 2	kiinteä muinaisjäänös	varhaismetallikautinen	hautapaikat	lapinrauniot
M-24	532010027	Kilpisaari 7	kiinteä muinaisjäänös	moniperiodinen	asuinpaikat	ei määritelty
M-26	1000024302	Sylvöjärvi 1	kiinteä muinaisjäänös	kivikautinen, varhaismetallikautinen	asuinpaikat	ei määritelty
M-28	1000024307	Uusikartano	muu kulttuuriperintökohde	historiallinen	asuinpaikat	kartanot
M-31	1000027471	Haarankylä	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	työ- ja valmistuspaikat	tervahaudat
MA-1	398010011	Yli-Sippala	kiinteä muinaisjäänös	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritelty
MA-12	1000024125	Koiskala	mahdollinen muinaisjäänös	historiallinen	asuinpaikat	kylänpaikat
MA-12	398500002	Koiskalan kartano	mahdollinen muinaisjäänös	historiallinen	asuinpaikat	kylänpaikat
MA-14	398010022	Purolehto	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	työ- ja valmistuspaikat	viljelyröykkiöt
MA-17	532010004	Tervala	kiinteä muinaisjäänös	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritelty
MA-20	532010013	Anttila	kiinteä muinaisjäänös	rautakautinen	asuinpaikat	ei määritelty
MA-22	1000038082	Ali-Oijala	kiinteä muinaisjäänös	rautakautinen	hautapaikat	ei määritelty
MA-22	1000024316	Immilä Taarasti	kiinteä muinaisjäänös	rautakautinen	hautapaikat	ei määritelty
MA-22	1000024315	Immilänjoki	kiinteä muinaisjäänös	rautakautinen	asuinpaikat	ei määritelty
MU-2	398010018	Myllymäki	kiinteä muinaisjäänös	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritelty
MU-2	1000006784	Renkomäki Ämmälä	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	työ- ja valmistuspaikat	vesimyllyt
MU-4	532500003	Hettosuo Kalliojärven luola	mahdollinen muinaisjäänös	historiallinen	kultti- ja tarinapaikat	tarinapaikat
MU-4	1000001408	Kukkasjoki	mahdollinen muinaisjäänös	historiallinen	työ- ja valmistuspaikat	vesimyllyt
MU-5	1000024311	Kipinäaita	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	kivirakenteet	kiviaidat

MU-5	1000024312	Ratavartijan tontti	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	asuinpaikat	talonpohjat
Pkm-4	1000024128	Renkomäki	muu kulttuuriperintökohde	historiallinen	asuinpaikat	kyläpaikat
Pkm-4	398010013	Renkomäki W	kiinteä muinaisjäänös	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritelty
RA-13	1000024303	Näkkimistö	mahdollinen muinaisjäänös	kivikautinen, varhaismetallikautinen	asuinpaikat	ei määritelty
RA-14	532010024	Kilpisaari 4	kiinteä muinaisjäänös	esihistoriallinen	asuinpaikat	ei määritelty
RA-14	532010028	Kilpisaari 8	kiinteä muinaisjäänös	esihistoriallinen	asuinpaikat	ei määritelty
RM-2	2078	Vesijärvi Teivaala	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	alusten hylt	hylt (puu)
RM-3	1000024126	Mukkula	mahdollinen muinaisjäänös	historiallinen	asuinpaikat	kyläpaikat
RV/1	532010018	Evattu	kiinteä muinaisjäänös	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritelty
RV/1	1000013610	Puskurinmäki	kiinteä muinaisjäänös	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritelty
RV/1	1000013612	Salmi 1	kiinteä muinaisjäänös	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritelty
RV/1	1000013616	Sopenmäki 1	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	kivirakenteet, työ- ja valmistuspaikat	kivaidat, viljelmät, viljelyröykkiöt
RV/1	1000013631	Sopenmäki 2	mahdollinen muinaisjäänös	historiallinen	työ- ja valmistuspaikat	viljelyröykkiöt
RV/4	532010020	Hirtelahti	kiinteä muinaisjäänös	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritelty
RV/4	1000005131	Immilä (Aleskylä)	muu kulttuuriperintökohde	historiallinen	asuinpaikat	kyläpaikat
RV/4	1000004712	Kangassaari	kiinteä muinaisjäänös	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritelty
RV/4	1000005120	Kesäranta	kiinteä muinaisjäänös	kivikautinen, pronssikautinen	asuinpaikat	ei määritelty
RV/4	1000005128	Lietturinmäki	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	työ- ja valmistuspaikat	viljelyröykkiöt
RV/4	532010002	Linnakallio	kiinteä muinaisjäänös	rautakautinen	puolustusvarustukset	muinaislinnat
RV/4	1000001371	Linnakallio B	kiinteä muinaisjäänös	kivikautinen	taide muistomerkit	kalliomaalaukset
RV/4	532010016	Oso	kiinteä muinaisjäänös	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritelty
RV/4	532010017	Peltola	kiinteä muinaisjäänös	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritelty
RV/4	532010014	Skinnari	kiinteä muinaisjäänös	rautakautinen	hautapaikat	polttokenttäkalmistot
SL-8	1000021091	Salalammi	kiinteä muinaisjäänös	esihistoriallinen	asuinpaikat	ei määritelty
SL-8	1000031244	Sudenkangas	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	työ- ja valmistuspaikat	sudenkuopat
SL-31	1000005127	Hautasaari	mahdollinen muinaisjäänös	historiallinen	hautapaikat	hautasaaret
SL-33	532010021	Kilpisaari 1	kiinteä muinaisjäänös	kivikautinen, pronssikautinen	asuinpaikat	asumuspainanteet
SL-33	532010023	Kilpisaari 3	kiinteä muinaisjäänös	esihistoriallinen	asuinpaikat	ei määritelty
SL-33	532010025	Kilpisaari 5	kiinteä muinaisjäänös	esihistoriallinen	asuinpaikat	ei määritelty
SM-1		Pekanmäki	Asemakaavalla suojeltu.			radanrakentajien hautausmaa
SM-2	398010007	Linnaistenmäki	mahdollinen muinaisjäänös	ajoittamaton	puolustusvarustukset	linna vuoret
SM-3	398010001	Uusitalo	kiinteä muinaisjäänös	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritelty
SM-4	398010003	Ristola	kiinteä muinaisjäänös	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritelty
SM-5	398010006	Myllysaari	kiinteä muinaisjäänös	rautakautinen	hautapaikat	ruumiskalmistot
SM-6	398010019	Paakkolanmäki 2 ja 3	kiinteä muinaisjäänös	rautakautinen	asuinpaikat	ei määritelty
SM-7	398010009	Ylä-Kokkola 2	kiinteä muinaisjäänös	keskiaikainen, rautakautinen	hautapaikat	hautaröykkiöt
SM-8	1000024309	Lepomaa	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	hautapaikat	hautausmaat
W-41	1000013625	Oksjärvi	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	kivirakenteet	rajamerkit
W-55	532010026	Kilpisaari 6	kiinteä muinaisjäänös	pronssikautinen	asuinpaikat	ei määritelty
VL-1	1000028800	Mytäjäistenharju	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	puolustusvarustukset	taistelukaivannot
VL-1	1000028801	Radiomäki	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	puolustusvarustukset	taistelukaivannot
VL-3	2075	Niemen hylky 1	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	alusten hylt	hylt (puu)
VL-4	1000028880	Pekanmäki 1	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	puolustusvarustukset	taistelukaivannot
VL-4	1000028882	Ruola	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	puolustusvarustukset	taistelukaivannot
VL-4	1000028828	Ursanharju	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	puolustusvarustukset	taistelukaivannot
VL-23	398010027	Oksasenalue	kiinteä muinaisjäänös	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritelty
VL-27	1000030933	Patomäenpuisto	mahdollinen muinaisjäänös	historiallinen	puolustusvarustukset	taistelukaivannot
VL-28	1000006782	Renkomäki Simola	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	työ- ja valmistuspaikat	vesimyllyt
VL-39	1000032975	Sydänmäki	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	työ- ja valmistuspaikat	tervahaudat
VL-47	398010010	Alasjärvi	kiinteä muinaisjäänös	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritelty

VL-54	1000001402	Mykkyri	kiinteä muinaisjäänös	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritelty
VL-54	1000001403	Sudenniemi	kiinteä muinaisjäänös	kivikautinen	asuinpaikat	ei määritelty
VL-56	1000021092	Niemelänniemi	kiinteä muinaisjäänös	esihistoriallinen	asuinpaikat	ei määritelty
VL-56	1000001406	Sudentulli	kiinteä muinaisjäänös	kivikautinen, pronssikautinen	asuinpaikat	ei määritelty
VL-64	1000027019	Anttilanrinne	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	työ- ja valmistuspaikat	kaskiröykkiöt
VR-1	1000028814	Löytynharju 2	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	puolustusvarustukset	taistelukaivannot
VR-1	1000028815	Löytynharju 3	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	puolustusvarustukset	taistelukaivannot
VR-1	1000028816	Löytynharju 4	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	puolustusvarustukset	taistelukaivannot
VR-1	1000028818	Löytynharju 5	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	puolustusvarustukset	taistelukaivannot
VR-1	1000028819	Löytynharju 6	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	puolustusvarustukset	taistelukaivannot
VR-1	1000028822	Löytynharju 7	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	puolustusvarustukset	taistelukaivannot
VR-1	1000028823	Pallas 1	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	puolustusvarustukset	taistelukaivannot
VR-1	1000028807	Teivaanmäki 1	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	puolustusvarustukset	taistelukaivannot
VR-1	1000028808	Teivaanmäki 2	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	puolustusvarustukset	taistelukaivannot
VR-3	1000029551	Lahti-Loviisa Huovilanmäki	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	kulkuväylät	ratapohjat
VR-4	1000006755	Järvenpää Piponkoski	mahdollinen muinaisjäänös	historiallinen	työ- ja valmistuspaikat	vesimyllyt
VR-8	1000001407	Koreaniemi	kiinteä muinaisjäänös	kivikautinen, pronssikautinen	asuinpaikat	ei määritelty
VR-15	1000036871	Talassaari	kiinteä muinaisjäänös	rautakautinen	hautapaikat	ei määritelty
VU-3	1000028820	Karpalonmäki	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	puolustusvarustukset	tulipesäkkeet
VU-3	1000028802	Kenttävartio 2	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	puolustusvarustukset	taistelukaivannot
VU-3	1000028779	Kisatulikukkula	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	puolustusvarustukset	taistelukaivannot
VU-3	1000028809	Löytynharju 1	kiinteä muinaisjäänös	historiallinen	puolustusvarustukset	taistelukaivannot

Muinaisjäänöstiedot on poimittu Museoviraston rajapintapalvelusta (3/2020).

it



LAHDEN SUUNTA -TYÖ

2017-2020 selostus

Y-203

**Lahden suunta -työ
2017-2020**

**Lahden yleiskaava 2030
ja Kestävän kaupunki-
liikkumisen ohjelma**

Lahti.fi

Näin tutustut Lahden suunta- selostukseen

SELOSTUS ON JAETTU KAHTEN OSAAN

Ensimmäisessä osassa on kuvattu tarinan muodossa, millainen kaupunki Lahti on vuonna 2030. Tarina on kuvitettu teemakartoin, kaavioin ja havainnollistavin valokuvin.

Ensimmäinen osa sisältää myös Lahden suunta- työn tavoitteet ja suunnitteluun vaikuttaneita taustatietoja.

Toisessa osassa kerrotaan Lahden suunta -työstä: miten Lahden suunta -työn ehdotus on tehty. Muutokset verrattuna voimassa oleviin osayleiskaavoihin on esitetty toisessa osassa.

Tiivistelmä

Yleiskaavan kanssa samaan prosessiin on yhdistetty kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman (SUMP) laatiminen, sekä ympäristöohjelman ja palveluverkkotyön teemoja soveltuvilta osin. Kokonaisuus on nimetty Lahden suunta -työksi 2017-2020. Jatkuva työ etenee neljän vuoden sykleissä valtuustokausittain. Lahden suunta -työ on tullut vireille 21.2.2017.

Valmistelun eteneminen ja tavoitteiden asettaminen

Lahden suunta -työn 2017-2020 tavoitevuosi on 2030. Parhailtaan laadittavana on Lahden suunta -työn 2017-2020 ehdotus ja nähtäville asetetaan Lahden yleiskaavan 2030 (Y-203) ehdotus ja kestävä kaupunkiliikkumisen ohjelma.

Yleiskaava on koko kaupungin kattava yleispiirteinen suunnitelma, jossa osoitetaan alueiden pääasiallinen käyttötarkoitus ja liikenteen pääverkot. Tällä Lahden suunta -työn 2017-2020 kierroksella yleiskaava laaditaan ensimmäistä kertaa koko uuden Lahden alueelle. Yleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena koko alueelle.

Lahdessa on voimassa kuusi oikeusvaikutteista osayleiskaavaa ja yksi oikeusvaikutteinen rantayleiskaava. Voimassa olevien osayleiskaavojen merkinnät on siirretty ja yleispiirteistetty Lahden yleiskaavaan 2030. Laadittava Lahden yleiskaava 2030 (Y-203) tulee korvaamaan osan vanhoista osayleiskaavoista osittain ja osan kokonaan. Voimassa olevat osayleiskaavat ja rantayleiskaava löytyy kaupungin karttapalvelusta ja kaupungin internetsivuilta: Voimassa olevat osayleiskaavat.

Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma laaditaan ensimmäistä kertaa. Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma on Euroopan komission luoma toimintamalli eri kulkumuotojen kokonaisvaltaiseen suunnitteluun kaupunkitasolla. Ohjelma ottaa huomioon kaikki liikennemuodot; kävelyn, pyöräilyn, autoilun ja joukkoliikenteen. Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelmaan on kerätty keskeisimmät kaupunkitasoiset toimenpiteet kestävä kaupunkiliikkumisen edistämiseksi vuoteen 2030 mennessä.

Lahden suunta -työn 2017-2020 tavoitteet valmisteltiin kaupunginvaltuuston 11.4.2016 hyväksymän strategian pohjalta. Kaupunginvaltuusto hyväksyi Lahden suunta -työn 2017-2020 tavoitteet 15.1.2018. Kaupunginvaltuusto käynnisti strategian tarkistuksen lokakuussa 2017 ja tässä työssä otettiin huomioon Lahden suunta -työn tavoitteet. Lahden strategia 2030 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 14.5.2018. Strategian tarkistus ei antanut aiheita Lahden suunta -työn tavoitteiden tarkistamiseen. Tavoitteet löytyvät Lahden suunta -työn kotisivuilta osoitteesta www.lahti.fi/lahdensuunta.

Lahden suunta -työn 2017-2020 luonnos oli yleisesti nähtävillä 2.5. – 3.6.2019 välisenä aikana. Luonnoksesta saatiin 13 viranomaislausuntoa ja 78 mielipidettä. Mielipiteistä 13 tuli erilaisilta yhdistyksiltä tai järjestöiltä. Lisäksi pyöräilyn tavoiteverkkoluonnoksen karttakyselyyn osallistui 236 henkilöä, joilta saatiin 501 karttavastausta.

Yleiskaavan valmisteluun osallistui paljon ihmisiä

Kaupungin strategian mukaisesti lahtelaiset olivat aktiivisesti mukana yleiskaavan valmistelun varhaisessa vaiheessa. Vuonna 2017 Lahden suunta -työssä tarkistettiin yleiskaavan suunnittelun tavoitteet, määriteltiin selvitystarpeet, analysoitiin liikkumisen nykytilaa työpajojen ja kyselyn avulla, työstettiin tulevaisuuden skenaarioita yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa sekä luotiin niiden pohjalta visio ja tavoitteet Lahden suunta -työlle.

Touko-kesäkuussa 2017 järjestettiin useita työpajoja liikenteen nykytilan kartoittamiseksi. Nykytilan työpajoihin osallistui yhteensä noin 300 ihmistä ja samasta teemasta tehtyyn verkkokyselyyn saatiin noin 200 vastaajaa. Vuonna 2018 työhön osallistui noin 800 lahtelaista Arjen paikat ja reitit -tapahtumien ja saman nimisen karttakyselyn kautta.

Osallistamisen tuloksia hyödynnettiin Lahden suunta työn valmistelussa. Tulokset näkyvät Lahden suunta 2030 -tarinassa. Kestävän kaupunkiliikkumisen toimenpiteet on laadittu Lahden suunta työn tavoitteiden, skenaariotyön osoittamien tarpeiden ja osallistamisen tulosten perusteella.

Lahden suunta -työn 2017–2020 luonnos oli nähtävillä 2.5.–3.6.2019 välisenä aikana. Luonnosvaiheen ratkaisuja esiteltiin eri sidosryhmille keväällä 2019 ja asukkaille järjestettiin toukokuussa kaksi esittelytilaisuutta. Luonnoksesta saatiin määräaikaan mennessä 13 viranomaislausuntoa ja 78 mielipidettä. Mielipiteistä 13 tuli erilaisilta yhdistyksiltä tai järjestöiltä. Lahden suunta -työn 2017-2020 luonnosvaiheen kuulemisen yhteydessä toteutettuun pyöräilyn tavoiteverkkoaluonnoksen karttakyselyyn osallistui 236 henkilöä, joilta saatiin 501 karttavastausta.

Lisäksi ehdotusvaiheessa on tammikuussa 2020 kerätty karttapohjaisen kyselyn kautta asukkailta kommentteja kaupunkipyöräjärjestelmän suunnittelutyötä varten.

Lahden suunta -työn vaikutusten arviointi toteutettiin 1.6-31.10.2019 monialaisena ja vuorovaikutteisena asiantuntija-arviointina. Vaikutusten arvioinnin näkökulmina olivat Lahden suunta -työn liittyvät kuusi keskeistä pääteemaa: hyvinvointi, kaupunkitalous, kestävä liikkuminen, kulttuuriympäristöt ja maisema, ekosysteemipalvelut sekä ilmastovaikutusten arviointi. Vaikutusten arviointi käynnistyi yhteisellä seminaaripäivällä 7.6.2019 ja lopetusseminaari järjestettiin 11.9.2019. Seminaaripäivien kautta vaikutusten arviointiin osallistui kattava joukko eri sidosryhmien edustajia.

Sisällysluettelo

Näin tutustut Lahden suunta –selostukseen	3
Tiivistelmä	4
Valmistelun eteneminen ja tavoitteiden asettaminen	5
Yleiskaavan valmisteluun osallistui paljon ihmisiä	6
Sisällysluettelo	7
OSA 1: LAHTI VUONNA 2030 -TARINA	11
Johdanto	12
1. KESTÄVÄSTI KASVAVA LAHTI	15
VUONNA 2030...	17
SALPAUSSELKÄ - ELINVOIMAISEN YMPÄRISTÖKAUPUNGIN PERUSTA	18
YHDYSKUNTARAKENNE	22
KESTÄVÄSTI KASVAVA LAHTI MAHDOLLISTAA KESTÄVÄN LIIKKUMISEN	26
Kävely ja pyöräily	28
Taustatietoa Lahden liikkumisesta	31
ENERGIAHUOLTO JA YHDYSKUNTATEKNIikka	37
Jätehuolto	38
Taustatietoa: Energian kulutus ja tuotanto Lahdessa	39
EKOSYSTEEMIPALVELUT	40
Lahden tärkeimmät ekosysteemipalvelut	40
Kaupunkihydrologia: Pohja-, pinta- ja hulevedet	43
Taustatietoa ekosysteemipalveluista	44
2. LAHDEN KESKUSTA	50
VUONNA 2030...	52

KESKUSTAN ELINVOIMA	53
Viihtyisää liikkumisympäristöä asukkaille ja Lahdessa vieraileville	55
Kävelykeskusta on kaupungin sydän	57
Matkailun kävelyreitit yhdistävät matkakeskuksen, keskustan ja Vesijärven tapahtuma-akselin	58
Taustatietoa liikkumisesta kaupungin keskustassa	59
3. ASUMISEN LAHTI	63
VUONNA 2030...	65
ASUMISRATKAISUJA ERI ELÄMÄNTYYLEIHIN	66
Keskusta-asuminen on suosittua ja kohtuuhintaista	69
Kerrostaloasumista lapsiperheille	70
Kaupunkimainen elämäntyyli pientalossa	70
Elinvoimaiset kylät	71
Taustatietoja asumisesta	71
4. ELINKEINOJEN LAHTI	75
VUONNA 2030...	77
YRITYSYSTÄVÄLLINEN LAHTI	78
Työtä ja asumista lähellä toisiaan	79
Lahti tunnetaan matkailu- ja tapahtumakaupunkina	80
Taustatietoja elinkeinoista	82
5. PALVELUIDEN JA KAUPAN LAHTI	83
VUONNA 2030...	85
MONIPUOLINEN PALVELUVERKKO	86
Keskustassa tarjotaan kaupunkitasoiset palvelut	88
Lahdessa nuoruus on sallittu ja vanhuutta kunnioitetaan	89
Lahdessa on erinomaiset kaupalliset palvelut	90

JOUKKOLIIKENNE	91
Uudet omaleimaiset seisakkeet palvelevat junalla kulkevia	92
Taustatietoa palveluista	93
6. LUONNONLÄHEINEN LAHTI	96
VUONNA 2030...	98
MONIPUOLINEN VIHERALUEVERKOSTO	99
Vesistöt virkistyskäytössä	100
Hulevedet	100
Retkeily matkailuvalttina	101
Luonnon monimuotoisuutta lisätään	102
Kylien kulttuurimaisemat	104
Taustatietoa luontoon liittyvistä teemoista yleiskaavassa	105
OSA 2: MITEN LAHDEN SUUNTA SYNTYI?	108
JOHDANTO	109
1. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET	110
Miksi Lahden suunta -työtä tehdään?	110
Lahden suunta toteuttaa kaupungin strategiaa ja ympäristötavoitteita	111
Lahden suunta syntyy yhdessä tekemällä tietoa rakentaen	112
Miten tietoa rakennetaan?	113
Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ohjaavat yleiskaavoitusta	113
Maakuntakaavassa ratkaistaan aluerakenne	114
Päijät-Hämeen vaihemaakuntakaava	116
Lahden yleiskaava 2030 (Y-203) ja oikeusvaikutteiset osayleiskaavat (OYK)	116
2. SUUNNITTELUN PROSESSI: MITEN LAHDEN SUUNTA -TYÖ TEHTIIN?	117

Valmistelun eteneminen ja tavoitteiden asettaminen	118
Lahden suunta -työn eteneminen – keskeisimmät vaiheet	119
Lahden suunta valmisteltiin yhteistyössä osallisten kanssa	121
Yleiskaavatyön 2013-2016 kierrokselta siirtyneet asiat	123
Lahden suunta -työn 2017-2020 luonnokseen tehdyt muutokset	129
Elinkeinoelämän alueet, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia (TY).	138
Elinkeinoelämän alueiden päivittäistavarakauppaa koskeva kaavamääräys	140
Maisematyöluvut arvokkaassa kulttuuriympäristössä	141
Kestävän kaupunkiliikkumisen toimenpiteet	142
Joukkoliikenteen runkolinjasto ja pyöräilyverkko osana liikkumisen tavoiteverkkoa	142
Palveluverkon yleiskaavalliset tavoitteet	144
Vuoteen 2030 mennessä palvelukysyntä kasvaa voimakkaimmin Karistossa, Renkomäessä, Kytölässä, Launeen pohjoisosissa ja Asemantaustassa, keskustassa sekä Koiskalassa.	
Palveluverkon suunnittelu osana yleiskaavatyötä	145
3. MUUTOSesitykset lainvoimaisiin OSAYLEISKAAVOIHIN	146
Lahden läntisten osien osayleiskaava Y-202	148
Villähde-Koiskalan osayleiskaava	150
Luoteis-Nastolan osayleiskaava	151
Turpeensalmen osayleiskaava	152
Kallio-, Pitkä- ja Särkijärven alueen osayleiskaava	152
Iso-Kukkasen-, Sala- ja Ruuhijärven rantayleiskaava	153
Uudenkylän osayleiskaava	13
4. LAHDEN SUUNTA -TYÖN 2017-2020 TEKIJÄT	154
Kuka valmistelee Lahden suunta -työn päätöksentekoon?	154
Lahden suunta -työtä tekevien eri työryhmien jäsenet	155

OSA 1:

Lahti vuonna 2030 -tarina



Johdanto

Lahden visio on olla rohkea ympäristökäupunki. Lahden suunta -työn selostus sisältää yhdessä kirjoitetun tarinan

siitä, millainen Lahti on vuonna 2030. Vision toteutuminen vaatii jatkuvaa ja avointa vuoropuhelua arvoista ja suun

*nitteluratkaisuista. Lisäksi tarvitaan ennakkoi-
vaa ja joustavaa julkisten palveluiden suunnittelua. Lahden suunta -prosessi tarjoaa foorumin keskustelulle Lahden tulevaisuudesta*

Lahden visio on olla vuonna 2030 rohkea ympäristökaupunki. Lahti on kansainvälinen yliopisto-kaupunki, joka ratkaisee tulevaisuuden haasteita. Lahdessa teemme rohkeita valintoja sujuvan arjen, hyvinvoinnin ja yrittämisen edistämiseksi. Lahden strategia muodostuu kolmesta muutosohjelmasta; Elinvoima, uudistuminen ja yhteisöllisyys. Lahden suunta -työ liittyy kaikkiin kolmeen strategian muutosohjelmaan. Lahden strategia kaupungin internet sivuilla: Lahden strategia.

Lahdessa on tehty valtuustokausittain päivittyvää yleiskaavaa vuodesta 2009 lähtien. Yleiskaavan kanssa samaan prosessiin on yhdistetty Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman laatiminen, sekä ympäristöohjelman ja palveluohjelman teemoja soveltuvilta osin. Kokonaisuus on nimetty Lahden suunta -työksi 2017-2020. Jatkuva työ etenee neljän vuoden sykleissä valtuustokausittain. Päivityvyys tarkoittaa, että valtuustokauden alussa valtuusto laatii strategian ja asettaa Lahden suunta -työlle tavoitteet. Kauden lopussa valtuusto hyväksyy Lahden suunta -työn. Lahden suunta -työn 2017-2020 tavoitevuosi on 2030.



Lahden suunta -työssä keskustellaan kaupungin tulevaisuudesta monella tasolla ja vaihtoehtoisia ratkaisuja ajankohtaisiin suunnittelukysymyksiin etsitään yhteisöllisesti, osallisten kanssa. Keskustelussa nousee esille monenlaisia kysymyksiä. Millaista on tulevaisuuden asuminen Lahdessa? Entä millä tavoin kaupungissa liikutaan ja miten palvelut hankitaan? Millainen on kaupungin työpaikkatarjonta tulevaisuudessa? Entä mikä synnyttää hyvinvointia lahtelaisille?

Yleiskaavassa esitetyt ratkaisut tarkistetaan säännöllisesti olosuhteiden muuttuessa ja selvitystietojen

päivityksessä. Vuoropuheluun Lahden tulevaisuudesta osallistuvat yrittäjät, maanomistajat, asiantuntijat, viranomaiset ja päättäjät. Suurin osallisten ryhmä ovat kuitenkin uuden Lahden 120 000 asukasta nuorimmista vanhimpiin.

Perinteisten esittelytilaisuuksien lisäksi osana Lahden suunta -työtä järjestetään työpajoja ja kyselyitä sekä kerätään kokemuksellista paikkatietoa. Näin rakennetaan jatkuvasti tietoa suunnittelua varten. Mietimme yhteisönä, mitä Lahdessa säilytetään, mitä uutta luodaan ja mitä muutetaan, jotta kaupunki olisi rohkea ympäristökaupunki. Jokaisella

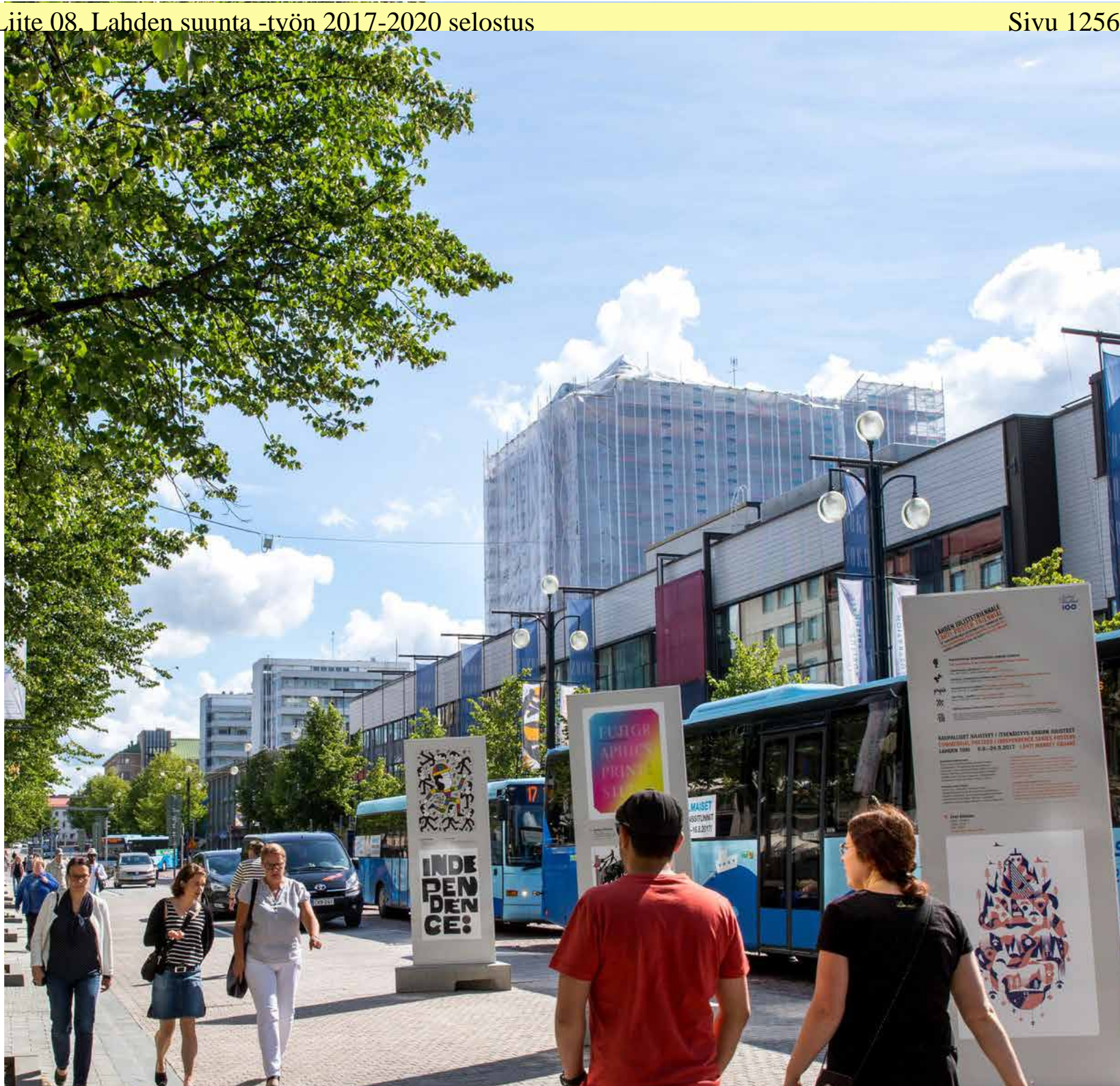
valtuustokaudella vuoropuhelun tulokset kirjataan muistiin suunnitteluaineistoihin.

Paraskaan suunnitelma ei kuitenkaan ole koskaan valmis – niin kuin ei kaupunkikaan. Moniin avoinna oleviin kysymyksiin voidaan jatkuvassa prosessissa palata seuraavalla valtuustokaudella, kun maailma on jo hitusen muuttunut ja käytössä on uutta tietoa. Jatkuva prosessi pitää yleispiirteisen maankäytön ja liikkumisen suunnittelun ajan tasalla ja antaa kokonaiskuvan kaupungin strategisesta maankäytön ja liikenteen kehityksestä yli valtuustokausien, tuleville vuosikymmenille.

YLEISKAAVATYÖSSÄ RAKENNAMME YHDESSÄ TIETOA KAUPUNGIN TULEVAISUUTTA VARTEN



Asiantuntijat ja asukkaat tuottavat tietoa vuorovaikutuksessa. Tieto tallennetaan paikkatietojärjestelmään. Tuloksena syntyy mm. yleiskaava, kestävä kaupunkiliikunnan ohjelma ja muita suunnitelma sekä syötteitä strategian valmisteluun



1. Kestävästi kasvava Lahti

Yleiskaava mahdollistaa Lahden kasvun vuoteen 2030 mennessä noin 150 000 asukkaan elinvoimaiseksi ympäristökaupungiksi, jossa on yli 60 000 työpaikkaa. Päijät-Hämeen keskuskaupunki tarjoaa maakuntakeskuksen palvelut sekä kaupunki- ja maaseutumaista elinympäristöä asukkaille ja yrityksille. Lahti on tiiviisti radan varteen rakennettu viihtyisä kaupunki, jossa luonto on lähellä kaupunkilaisia.

Vuonna 2030...

- Lahdessa on omaleimaisia alueita, joilla on erilainen palvelutarjonta ja joissa on mahdollista liikkua tasavertaisesti eri kulkutavoilla. Liikkumisessa suositaan kestäviä, vähäpäästöisiä liikennemuotoja. Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen yhteenlaskettu kulkumuoto-osuus on yli 50 %.
- Lahdessa on tiivis ja sekoittunut kaupunkirakenne, joka on viihtyisä, terveellinen ja turvallinen. Yhdyskuntarakenne, kaupunkiympäristö ja palveluverkko houkuttelevat kävelemään, pyöräilemään ja käyttämään joukkoliikennettä. Asemaseudut ovat solmukohtia.
- Maaseudulla asuminen keskittyy kyläalueille palvelujen edellytyksien parantamiseksi.
- Ilmastonmuutoksen aiheuttamiin ääri-ilmiöihin on varauduttu joustavilla ja jatkuvasti arvioitavilla maankäytön ja infrastruktuurin ratkaisuilla.
- Arvokkaimmat luonnonympäristöt on suojeltu.

Indikaattorit:

- Asukkaiden, asuntojen ja työpaikkojen sijoittuminen yhdyskuntarakenteen vyöhykkeille
- Joukkoliikenteen mahdollistava asukastiheys
- Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen kulkumuoto-osuus (HLT:n luku).
- Enintään 500 m etäisyydellä tärkeistä lähipalveluista (päivittäistavarakauppa, päiväkotit, ala-aste) asuvien asukkaiden määrä ja osuus (HUOM! kohteita karsittu)
- Lahden khk-päästöt (CO₂-raportti tai Syke: paastot.hiilineutraalisuomi.fi tai oma laskenta joka 2.vuosi)

Salpausselkä - elinvoimaisen ympäristökaupungin perusta

Salpausselän reunamuodostuma – elinvoimaisen ympäristökaupungin perusta – muodostaa Lahdelle luonteenomaisen maiseman ja luo kaupungille identiteettiä. I Salpausselkä kulkee Lahden läpi länsi-itäsuuntaisesti Korpikankareelta Uuteenkylään. Salpausselän katkenneita kohtia Hollolankadun yli Radiomäeltä Urheilukeskukseen sekä Iso-Paavolan kadun yli on parannettu yhdistämällä luontaista ja rakennettua viheryhteyttä. Salpausselän maisemavaurioita on ryhdytty eheyttämään suunnitelmallisesti ja pitkäjänteisesti.

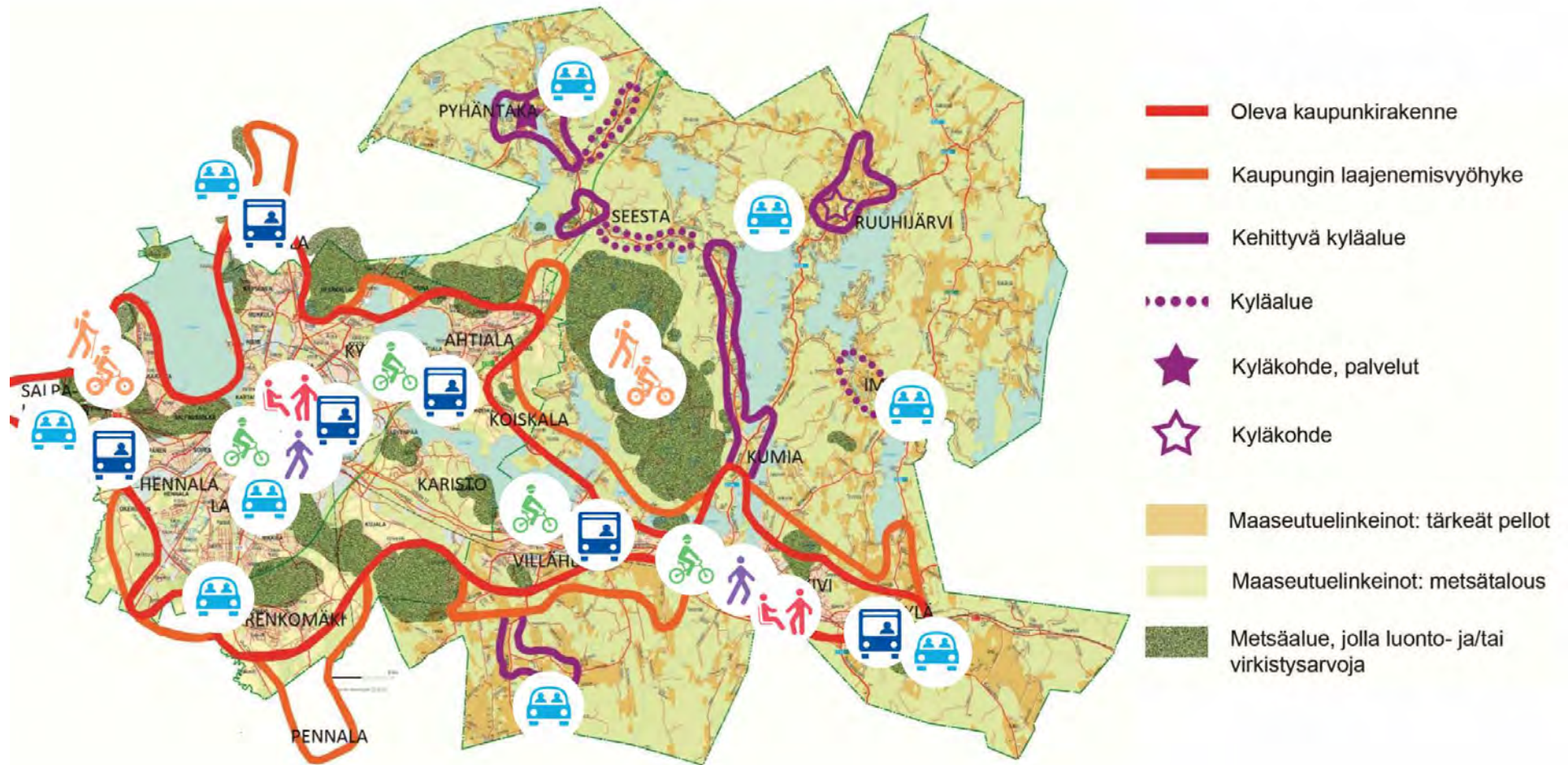
Kaupungin tärkeimmät näkyvät ominaispiirteet vahvistavat kaupungin imagoa. Lahti on syystä tunnettu Salpausselästä hyppyrimäkineen ja Radiomäestä mastoineen. Upeat oleskelu- ja tapahtumapaikat satamassa ja Ankkurissa tarjoavat lahtelaisille elämyksiä. Vesijärven rantamaisemassa kaupunkilaiset saavat nauttia luonnonläheisistä näkymistä keskellä tiiveintä kaupunkia. Näkymä, jossa Järvi-Suomi kohtaa Salpausselän, on säilynyt ehyenä. Nastolan kirkonkylän ja Uudenkylän kohdalla Salpausselän pohjoisrinne on huomattavan jyrkkä, ja Salpausselän päältä avautuu upeat maisemat Kukkasjärville sekä Uudenkylän viljelymaisemaan.





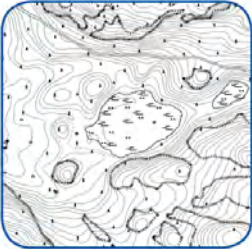











Salpausselkä jakaa Lahden maisemarakenteen eri maisematyyppeihin. Eteläpuolella sijaitsee Porvoonjoen laakson viljelyseutua ja pohjoispuolelle sijoittuu Vesijärvi sekä Nastolan monijärvinen järvi-seutu. Aivan Lahden pohjoisosissa ollaan jo II Salpausselän vaikutuspiirissä. Lahden keskusta sijoittuu Salpausselän, Vesijärven ja Porvoonjoenlaakson muodostamaan solmukohtaan. Nastolan nauhataajama sijaitsee keskustasta itään, Salpausselän päällä

Lahdessa on omaleimaisia alueita, joilla on erilainen palvelutarjonta ja joissa on mahdollista liikkua tasavertaisesti eri kulkutavoilla



“Luonnosta kaupunkiin”

Kaupunkirakenteen periaatteellinen poikkileikkaus

	1.	2.	3.	4.	5.	6.
alueen tyyppi	Luontoalueet	Maaseutu / haja-asutus	Omakotitaloalueet	Kerrostaloalueet / lähiöt	Keskustan lähialueet	Ydinkeskusta
maankäyttö	Ulkoilu ja virkistys	Maa- ja metsätalous, niihin liittyvä asuminen, loma-asuminen	Eriytyneiden toimintojen vyöhyke Asuminen, palvelut, kauppa Työpaikat teollisuus		Sekoittuneiden toimintojen vyöhyke “Häiriöttömät” elinkeinot	
						
liikkuminen						
						
	Pesäkallio Lapakisto	Ämmälä Ruuhijärvi	Ahtiala Villähde Uusikylä	Metsäkangas Nastolan kirkonkylä	Paavola Rakokivi Asemanseudut	Lahden keskusta
luonto						
	luonnonsuojelu, retkeily	kulttuurimaisema, viljely	lähimetsät, lähileikkipaikat	kaupunginosapuistot, lähimetsät, leikkipuistot, lähiliikunta	urheilupuistot, puistot, leikkipaikat, katupuut	edustuspuistot, viherkatot, katupuut

Yhdyskuntarakenne

Lahdessa on rakentamisen tiiveydestä johtuen eri tyyppisiä alueita, joilla on erilaisia palveluita ja liikumismahdollisuuksia. Lahden keskustan ja Rakkokiven monipuoliset palvelut ovat kaupunkilaisten saavutettavissa jalan, pyörällä tai julkisilla kulkuvälineillä. Julkiset palvelut sijaitsevat pääosin kaupunkirakenteen sisällä, joten kyläalueilta ja muulta haja-asutusalueelta palvelut saavutetaan yleisimmin omalla autolla, uusilla liikkumispalveluilla tai sähköisen asioinnin kautta.

Tiivistyneeseen kaupunkirakenteeseen on tullut uusia lähikauppoja. Isommille ostoksille mennään keskustaan, ostoskeskukseen tai hypermarkettiin, joihin pääsee myös entistä helpommin pyörällä tai linja-autolla. Keskusta-alueiden ulkopuolelle ei ole rakennettu uusia hypermarketeja, ja keskustakaupan isot yksiköt sijaitsevat pääosin ydinkeskustassa. Keskustan liikekorttelit ja kaupan keskittymien lähiympäristöt ovat kävelijälle viihtyisiä ja turvallisia. Uudisrakentaminen on esteettisesti laadukasta. Kaupungissa on omaleimaisia, eri-ikäisiä rakennuksia, joiden ansiosta kaupungissa on tarjolla monipuolinen valikoima asuntoja ja toimitiloja.



Kerrostaloasuminen
lähiössä



Kaupunkimainen
pientaloasuminen



Kaupunkimainen
pientaloasuminen



Maaseutumainen
asuminen



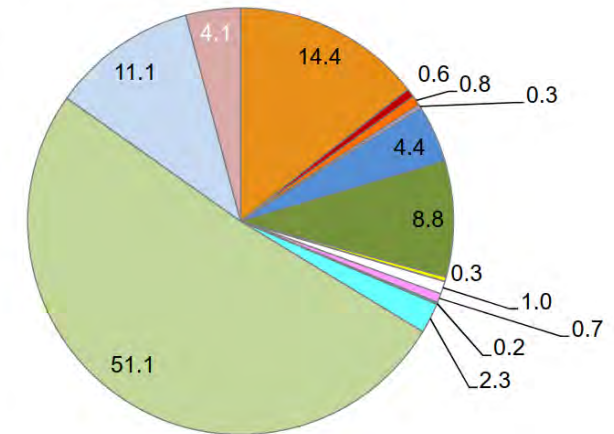
Omakoti-
asuminen



Kerrostaloasuminen
keskustassa

Maankäyttö	Pinta-ala ha	Pinta-ala %	Asemakaavoitettu %	Asemakaavoittamatta %
A, AT, asuminen	7452	14.4	62.8	37.2
C, keskustatoiminta	333	0.6	98.6	1.4
P, Pkm, Pkm/T, kaupalliset palvelut	393	0.8	84.9	15.1
PY, PY/T, julkiset palvelut, hallinto	150	0.3	88.0	12.0
T, TY, TY/A, T/A, elinkeinoelämä	2256	4.4	59.2	40.8
VL, VU, VR, virkistys	4543	8.8	42.3	57.7
RA, RM, RP, loma ja matkailu	171	0.3	27.7	72.3
L, LTA, LS, liikenne ja kadut	510	1.0	39.4	60.6
ET, EJ, EA, EP, EO/T, E/VR, EO/VR, EO/MU, erityisalueet	355	0.7	60.4	39.6
EH, hautausmaa	80	0.2	99.8	0.2
SL, SM, suojelualueet	1185	2.3	12.3	87.7
M, MA, MY, MU, maa- ja metsätalous	26466	51.1	0.3	99.7
W, W/SL, vesialue	5725	11.1	2.7	97.3
RV/, rantavyöhyke	2145	4.1	0.0	100.0
Koko alue	51764	100.0		

Yleiskaava 2030 -ehdotuksen maankäyttöjen jakauma



	Koko pinta-ala	Asemakaavoitu	Asemakaavoitettu %
A, AT, asuminen	7452.18	4680.72	62.8
C, keskustatoiminta	333.08	328.31	98.6
P, Pkm, Pkm/T, kaupalliset palvelut	392.86	333.43	84.9
PY, PY/T, julkiset palvelut, hallinto	149.81	131.79	88.0
T, TY, TY/A, T/A, elinkeinoelämä	2255.81	1335.49	59.2
VL, VU, VR, virkistys	4543.40	1921.70	42.3
RA, RM, RP, loma ja matkailu	170.69	47.32	27.7
L, LTA, LS, liikenne ja kadut	510	200.69	39.4
ET, EJ, EA, EP, EO/T, E/VR, EO/VR, EO/MU, erityisalueet	355.38	214.71	60.4
EH, hautausmaa	80.50	80.32	99.8
SL, SM, suojelualueet	1184.72	145.49	12.3
M, MA, MY, MU, maa- ja metsätalous	26465.58	79.53	0.3
W, W/SL, vesialue	5724.51	152.49	2.7
RV/, rantavyöhyke	2145.23	0.00	0.0
Koko alue	24862.57		

Lahti tarjoaa viihtyisän elinympäristön eri elämänvaiheisiin. Lapsiperheet asuvat perinteisten omakotitalojen lisäksi esimerkiksi ns. perhekerrostaloissa tai kaupunkipientaloissa omilla pienillä tonteilla. Asunnoissa on oma ulkotila, ja sen lisäksi läheltä kotia voi vuokrata viljelypalstan. Päiväkoti, alakoulu ja lähikauppa ovat turvallisen kävely-, pyöräily- tai bussimatkan päässä kodista. Kirjastosta voi tilata verkon kautta kirjoja tai muita käyttötavaroita alueelliseen palvelusteeseen.

Vapaa-aikanaan lahtelaiset käyttävät ahkerasti asuinalueensa virkistysalueita, joilta on myös hyvät yhteydet laajemmille ylimaakunnallisille retkeilyreitistöille. Ulkoilu- ja virkistysreittien verkostoa on yhtenäistetty ja reitit löytyvät entistä paremmin yhtenäisten opasteiden avulla. Osa reiteistä on esteettömiä. Reittien varrelle pääsee myös aiempaa paremmin joukkoliikenteellä.

Useimmat perheet omistavat vain yhden auton, ja mahdollinen toisen auton tarve on korvattu esimerkiksi yhteiskäyttöautolla tai tavarapyörällä. Työ- ja koulumatkat liikutaan tavallisesti kävellen, pyörällä tai linja-autolla. Joukkoliikenteen runkolinjaston ja pyöräilyreittien solmukohdissa on pyörien turvallinen pysäköintimahdollisuus. Joukkoliikenteestä kerrotaan tarkemmin kappaleessa 5. Palveluiden ja kaupan lahti.

• Yhdeksän kymmenestä lahtelaisesta asuu 300 metrin etäisyydellä virkistysalueesta.

• Yhdyskuntarakennetta tiivistetään kävely- ja joukkoliikennevyöhykkeellä ja uusia, pelkästään autolla saavutettavia asuin- tai työpaikka-alueita ei tehdä.

• Yksipuolisen yhdyskuntarakenteen sijasta alueet ovat monipuolisia, ja niissä on eri toimintoja.

Lahdessa paikasta toiseen siirtymiseen kuluu vain vähän aikaa ja energiaa. Ihmisten elintavat ovat muuttuneet vähemmän energiaa ja neitseellisiä luonnonvaroja kuluttaviksi. Kiertotalous on tullut osaksi kaikkea toimintaa. Energiaa ja materiaaleja säästyy myös uudisrakentamisen ekotehokkuuden ja matalaenergiaratkaisujen sekä kaukolämpöverkon tehokkaamman ja älykkäämmän käytön ansiosta. Rakennusten lämmittäminen fossiilisilla polttoaineilla on siirtymässä historiaan. Uusiutuvaa energiaa hyödynnetään yhä enemmän. Kiinteistöissä ja sähköjakelujärjestelmissä on varauduttu liikenteen sähköistymiseen. Energiahuoltoon, rakennuksiin ja asumiseen on kaikkiaan tullut enemmän ns. älykkyyttä, mikä auttaa myös rakennusten sisäilma-asioissa.

Ympäristöohjelman tavoitteita vuoteen 2030:

- Vähintään 8 % koko pinta-alasta on suojeltuja alueita ml. LUMO-kohteet
- Kokonaispäästöt enintään 30 % vuoden 1990 tasosta
- Paikallisliikenne kulkee sähköllä ja biokaasulla
- Yhdyskuntajätteen kierrätysaste on vähintään 90 %
- Lahtelaiset syövät kestävästi ja eettisesti tuotettua, maukasta ja terveellistä lähiruokaa
- Kaikki alueen vesistöt ovat vähintään hyvässä ekologisessa tilassa

Tilakeskuksen tavoitteissa on parantaa kaupungin omien toimitilojen energiatehokkuutta vielä lisää 7,5% KETS-sopimusjaksolla 2017-2025, ja Tilakeskuksen rakentamisen energiatehokkuusohjeissa on tavoite olla 10% paremmalla tasolla kuin uudet valtakunnalliset Near-zero-energy-rakentamisen ohjeet. Eli uudet monitoimitalot ovat todella energiatehokkaita.



Kestävästi kasvava Lahti mahdollistaa kestävän liikkumisen

Vuonna 2030 Lahden autoliikenteen pääväylästä on kehitetty rakentamalla vt12:n eteläinen kehätie ja parantamalla valtatie 24 sekä sisääntuloväyliä. Kun liikennettä on siirtynyt enemmän keskustaa kiertävälle pääväylästäölle, liikenne on turvallisempaa ja liikennevirrat keskustan läpi ovat luonnollisesti vähentyneet. Pääliikenneverkko välittää liikennettä hyvin ja keskustan liikennekuormitus on keventynyt. Muilta osin liikenneverkkoa on täydennetty ja parannettu paikallisten tarpeiden mukaan.

Arjen liikkuminen sujuu, kun ruuhkia ei ole. Ihmiset liikkuvat keskimäärin hieman pidempiä matkoja kuin ennen sekä Lahden sisällä että kaupungin rajojen yli. Lahden sisäiset matkat ovat silti keskimäärin viiden kilometrin luokkaa – sopivan pyöräilymatkan pituisia. Pyöräilyn ja kävelyn edistämistoimenpiteiden ansiosta liikennemäärät ovat kasvaneet hitaammin kuin väestömäärä. Osallistuttuaan Lahdessa kehitettyyn liikkumisen päästökauppaan lahtelaiset ovat myös hyvin tietoisia omista liikkumisen päästöistään. Lahti on opiskelijoiden suosiossa lyhyiden

etäisyyksien ja miellyttävien pyöriteiden ansiosta. Niemen kampukselta keskustaan ja Matkakeskukseen pääsee hujauksessa pyöräilyn pääreittiä pitkin.

- ***Yksityisauton voi halutessaan jättää pihaan***
- ***Yhä useampi autoilija on ryhtynyt kävelemään, pyöräilemään tai liikkumaan julkisilla työ- ja asiointimatkansa***

Lahti ei ole poikkeus muiden vetovoimaisten kaupunkien joukossa - pyöräilijöitä ja joukkoliikenteen käyttäjiä on paljon. Joukkoliikenne ja sitä tukevat liikkumisen palvelut on tehokkaasti järjestetty. Pyöräilyn infrastruktuuri houkuttelee hyppäämään satulaan. Kestävät kulkumuodot ovat kaupunkialueella selvästi miellyttävämpiä vaihtoehtoja liikkumiseen kuin oman auton käyttö. Moniautoistumisen trendi on pysähtynyt ja autokanta uusiutuu, siltä osalta kuin uusiutuu, vähäpäästöisillä vaihtoehdoilla. Liikkumisen palvelut ovat suosittuja ja niitä on erilaisiin tarpeisiin, eikä oman auton omistaminen ole välttämätöntä.

- ***Pääreiteillä pyöräliikenne on rakenteellisesti eroteltu autoliikenteestä ja jalankulusta***

Kävelyn ja pyöräilyn suosion kasvu on vähentänyt melulle ja päästöille altistumista. Nykyiset asukkaat on suojattu pääteiden liikenteen melulta meluvallilla ja -aidoilla ja keskustassa melutaso on madaltunut moottoriliikenteen rauhoittumisen seurauksena sekä rakennusosien kuten ikkunoiden paremmalla ääneneristyksellä. Uudet alueet suunnitellaan siten, etteivät asukkaat altistu melulle. Uudisrakentamisessa melua torjutaan sijoittamalla melulle alttiit toiminnot korttelin hiljaiselle puolelle sekä rakenteellisesti muun muassa asentamalla taloihin desibeli-ikkunat ja -ovet.

Lahti on erinomaisten kulkuyhteyksien päässä pääkaupunkiseudulta ja koko Päijät-Hämeestä seuturajat ylittävän joukkoliikenteen ansiosta. Lahteen tullaan ja sieltä lähdetään kestävästi raiteita pitkin ja pendelöinti on yleistä molempiin suuntiin. Matkakeskus mahdollistaa sujuvan ja esteettömän siirtymisen kulkumuodosta toiseen.



Matkakeskukselta on hyvät yhteydet kaikkiin ilmansuuntiin

Kävely ja pyöräily

Vuonna 2030 kaupunkiympäristö on turvallinen ja viihtyisä jalankulkijan ja pyöräilijän näkökulmasta. Pyöräiliikenteen pääreitit ovat nopeita, turvallisia, sujuvia ja hyvin kunnossapidettyjä reittejä asuinalueilta keskustaan palvelun ensisijaisesti työ- ja koulumatkapyöräilyä. Joukkoliikenteen reittien solmukohtissa on hyvät liityntäpysäköintimahdollisuudet polkupyörille ja Lahdelle omaleimaisiksi muotoillut pysäkkikatokset. Kävely-ympäristö on laadukasta ja turvallista.

Jokainen koti, työpaikka, koulu ja oppilaitos on pyörällä turvallisesti saavutettavissa. Pyöräilyn tavoiteverkon mukaiset pyöräilyn pää- ja alureitit on toteutettu. Pääreitit ovat keskustan ja aluekeskusten välisiä suoria ja sujuvia väyliä. Ne välittävät suurimmat pyöräiliikenteen virrat. Pyöräilyn pääreitiverkosto on yhtenäinen ja esteetön ja se hahmottuu käyttäjälle hyvin yhtenäisen ja ohjaavan infrastruktuurin, valaistuksen ja viitotuksen ansiosta. Lahti on mäkinen kaupunki, mutta pääreitit pyritään suunnittelemaan mahdollisimman tasaisena. Esimerkiksi Matkakeskuksesta Niemeen pääsee suoraan junalta korkeakoulukampukselle varttitunnissa. CitiCAP-hankkeessa vuonna 2020 rakennetun eteläiseen Lahteen suuntautuvan pääreitit suunnitelluoppeja on hyödynnetty muiden pääreitien toteutuksessa.

Arjen paikat ja reitit kyselyn yhteydessä nousi vahvasti esiin toive turvata pyöräreittien hyvä talvikunnossapito, turvalliset reitit sekä reittien kehittäminen. Lisäksi toivottiin pääreitien merkitsemistä jollain merkeillä.

Pyöräiliikenne on pääreiteillä selkeästi erotettu sekä autoliikenteestä että kävelystä. Pyöräilyn pääreitien ja autoliikenteen risteämiskohtissa pyöräilijät ovat pääasiassa etuajo-oikeutettuja. Pyöräilijöille on asetettu liikennevaloetudet. Pyöräilyn pääreitien ja muiden tärkeiden pyörä- ja kävelyreitien talvikunnossapito on parasta hoitoluokkaa, ja lumi- ja liukkaustilanteesta sekä aurauksesta tiedotetaan sovellusten avulla. Tärkeiden pyöräreittien ja joukkoliikenteen runkolinjojen solmukohtissa on erinomaiset liityntäpysäköintimahdollisuudet polkupyörille. Alureitit täydentävät pyöräilyn pääverkkoa.

Pyöräily on myös Lahdessa saanut uusia muotoja. Akkukäyttöiset sähköpyörät ovat yleistyneet avustuen polkijaa Lahden monissa mäissä. Kaupunkipyörät ovat kovassa käytössä niin paikallisten kuin vierailulle saapuvien turistien keskuudessa. Perheet ja esimerkiksi seniorit liikkuvat entistä enemmän sähköpyörillä tai monipaikkaisilla pyörillä, joissa on myös säältä suojaava kuomu. Uusien kulkuvälineiden pysäköinti- ja säilytystarpeet on otettu huomioon pyöräpysäköinnin suunnittelussa.

Kaikkien kulkumuotojen selkeän erottelun tuoman lisääntyneen liikenneturvallisuuden ansiosta kaikkein kaikkia kaupunkilaisia on kannustettu liikkumaan joko jalan tai pyörällä. Verkoston suunnittelussa on otettu huomioon erityisesti lasten turvalliset koulumatkat. Täydennysrakennushankkeet ovat parantaneet asuinalueiden käveltävyyttä. Alueille on tullut lisää asukkaita, mikä on turvannut tärkeimmät julkiset ja kaupalliset palvelut - alakoulut ja ruokakaupat - kävelyetäisyydellä suurimmalle osalle lahtelaisista. Lahdessa on kiinnostavaa ja viihtyisää katu-ympäristöä myös keskustan ulkopuolella. Kaupallisten palveluiden kävely-ympäristön viihtyisyyttä on parannettu mm. viherrakentamisen keinoin. Asuinalueille on syntynyt uutta kaupunkielämää kulmakahviloihin ja asukkaiden itse luomiin sosiaalisen kohtaamisen paikkoihin. Kävelymahdollisuuksia ja erilaisia kokemuksia tarjoaa myös niin keskustaan kuin asuinalueisiin kytkeytyvä luonnonympäristö virkistysalueineen. Kävelyn ja pyöräilyn edistämisen käytännön toimenpiteet on esitelty Lahden kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelmassa (SUMP).

*On tärkeää mahdollistaa
pienienkin lasten turvallinen
liikkumisympäristö*



PYÖRÄLIIKENNEVERKON KATEGORIA				
MOOTTORIAJO-NEUVOLIIKENTEEN NOPEUS	MOOTTORIAJO-NEUVOLIIKENTEEN MÄÄRÄ	PÄÄREITTI	ALUEREITTI	MUU YHTEYS
MAX 30 KM/H	< 2000	Sekaliikenne tai pyöräkaista/ -tie/ pyöräkatu	Sekaliikenne	Sekaliikenne
	2000 - 4000	Pyöräkaista/ -tie	Sekaliikenne tai pyöräkaista/ -tie	Sekaliikenne tai pyöräkaista/ -tie
	4000 - 7000		Pyöräkaista/ -tie	
	7000 -		Pyöräkaista/ -tie	
< 2000	Sekaliikenne tai pyöräkaista/ -tie		Sekaliikenne	
40 KM / H	2000 - 4000	Pyöräkaista/ -tie	Pyöräkaista/ -tie	Sekaliikenne tai pyöräkaista/ -tie
	4000 - 7000		Pyöräkaista/ -tie	
	7000 -		Pyöräkaista/ -tie	
	< 2000		Sekaliikenne tai pyöräkaista/ -tie	Sekaliikenne tai pyöräkaista/ -tie
50 KM / H	2000 - 4000	Pyöräkaista/ -tie	Pyöräkaista/ -tie	Pyöräkaista/ -tie
	4000 - 7000		Pyöräkaista/ -tie	
	7000 -		Pyöräkaista/ -tie	
	< 2000		Sekaliikenne tai pyöräkaista/ -tie	Sekaliikenne tai pyöräkaista/ -tie
60 KM / H	EI MERKITYSTÄ	Pyörätie		

Pyöräliikenteen erottelutarve muista kulkumuodoista. Jos sekaliikenne ei ole soveltuva ratkaisu moottoriajoneuvoliikenteen vilkkaudesta johtuen, erotetaan pyöräliikenne liikenneturvallisuuden vuoksi omalle kaistalleen tai tielle. Lähde: Helsingin pyöräliikenteen suunnitteluohje.

Taustatietoa Lahden liikkumisesta

Liikenteellinen näkökulma ulottuu Lahden kaupungin rajojen ulkopuolelle, onhan Lahti maakunnan keskus. Lahden kaupungin liikenneverkossa seudullisen ja valtakunnallisen liikenteen osuus on merkittävä. Liikennettä tarkastellaan yleiskaavassa maankäytön eri toimintojen välisen vuorovaikutuksen ja saavutettavuuden näkökulmasta. Liikenteellisillä ratkaisulla pyritään tukemaan Lahden elinvoimaisuutta monella eri tasolla.

Yksityisautoiluun perustavan liikkumisen, ja samalla liikkumisen päästöjen, kasvua voidaan hillitä kehittämällä joukkoliikennettä ja parantamalla kävelyn ja pyöräilyn asemaa ja olosuhteita. Kävelyn ja pyöräilyn osalta suuri muutospotentialiaali löytyy lyhyemmiltä matkoilta.

Joukkoliikenteen osalta yleiskaavan keinovalikoiman (linjaston rakenne, toimintojen sijoittelu) ohella asiakaslähtöiset palvelut, laadukas joukkoliikenteen ympäristö sekä joustava hinnoittelu ovat tuottaneet hyviä tuloksia kaikkialla maailmassa. Joukkoliikenteen taustoja ja tulevaisuutta on kuvattu tarkemmin osiossa 5. Palvelujen Lahti.

Yleiskaava mahdollistaa uusien raideliikenteen seisakkeiden perustamisen. Lahden sisäinen väestön-

kasvu ei riitä kannattamaan paikallista raideliikennettä. Lahden sisäiset etäisyydet ovat niin lyhyitä, että teollisuusraiteita ei kannata ottaa matkustajaliikenteen käyttöön. Yleiskaava mahdollistaa uusien lähiliikenteen seisakkeiden perustamisen mm. Ämmälään, Kujalaan ja Ahtialaan.

Lahdelle on laadittu uusi liikennemalli, jonka ennusteet kohdistuvat vuosiin 2035 (maakuntakaavan mukainen) ja 2045 (tilastokeskuksen mukainen). Malli perustuu oletukselle, että Lahden liikennejärjestelmä on eteläinen kehätie mukaan lukien nykytilanteen mukainen. Maakuntakaavan ennusteissa Päijät-Hämeen väestö kasvaa n. 1,5% ja Tilastokeskuksen vastaavassa 1%, josta kasvu on osoitettu vain Lahteen. Henkilöliikenteen suorite kasvaa molemmissa ennusteissa, mutta ennusteissa ei ole otettu huomioon liikennejärjestelmän suunnitelmallista kehittämistä tai mahdollista liikenteen hinnoittelua.

Lahti ei kasva kestävästi ilman, että muutamme liikkumistamme

Liikenteen osuus Suomen kasvihuonekaasupäästöistä on noin viidennes maamme kaikista kasvihuonekaasupäästöistä ja noin 40 prosenttia ei-päästökaupasektorin päästöistä. Lisäksi autoliikenne aiheuttaa

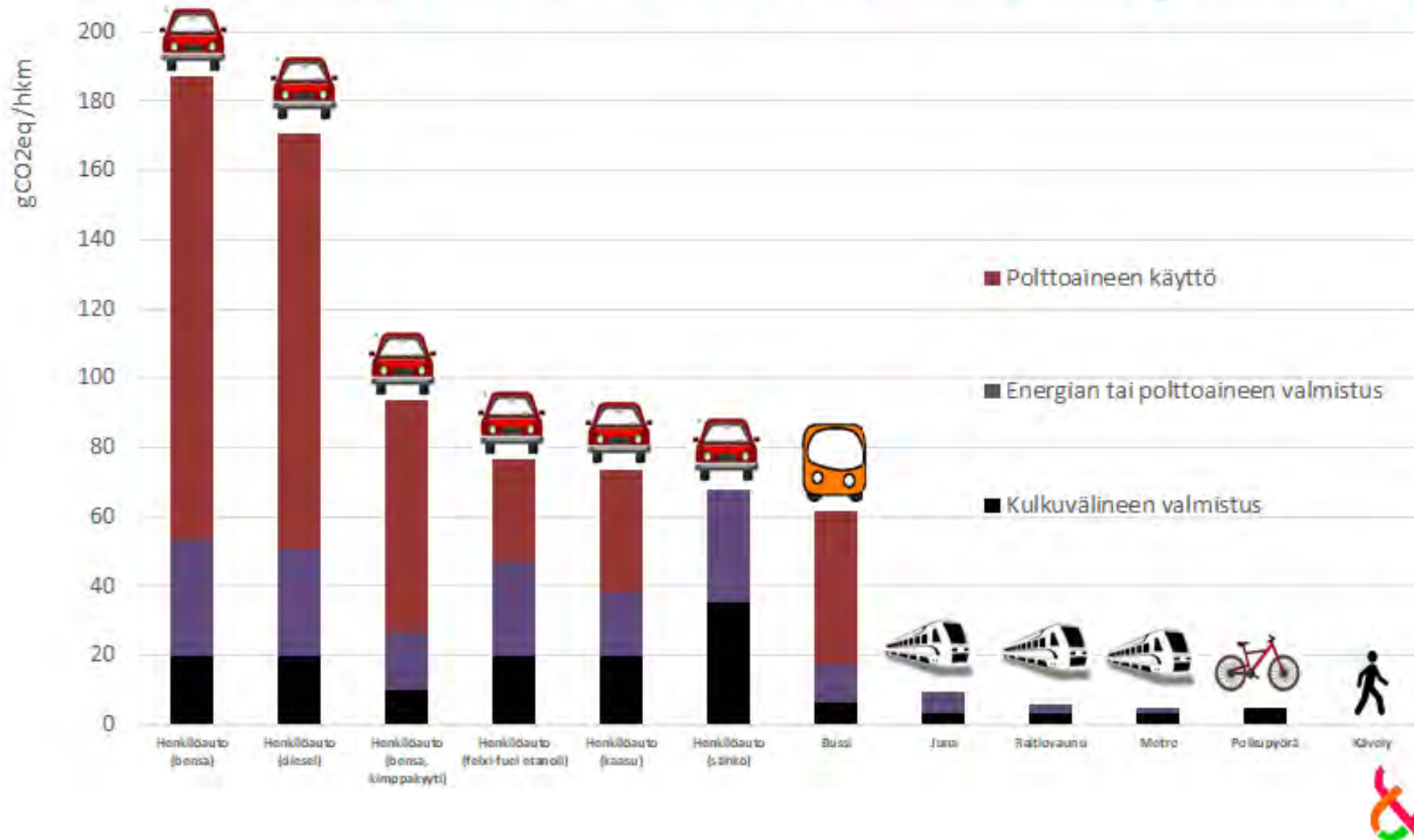
muita päästöjä ja ilman epäpuhtauksia. Vuoteen 2030 mennessä Suomen on puolitettava liikenteen päästöt. Saavuttaakseen hiilineutraaliustavoitteen Lahden tulisi näin tehdä jo vuoteen 2025 mennessä.

Liikenne on nykyisellään suurelta osin fossiilisen energian varassa ja näin ollen merkittävä ilmaston lämpenemistä aiheuttavien kasvihuonekaasujen lähde. Liikenteen synnyttämät terveydelle haitalliset päästöt (häkä, hiilivedyt, typen oksidit ja pienhiukkaset) heikentävät merkittävästi ilmanlaatua paikallisesti ja alueellisesti. Eri liikkumismuotojen välillä on suuria eroja päästöjen suhteen. Muita liikenteen haittoja ovat onnettomuudet ja melu. Liikenne vaikuttaa myös maankäyttöön, koska liikenteen tarpeisiin tarvitaan runsaasti tilaa. (Motiva 2019)

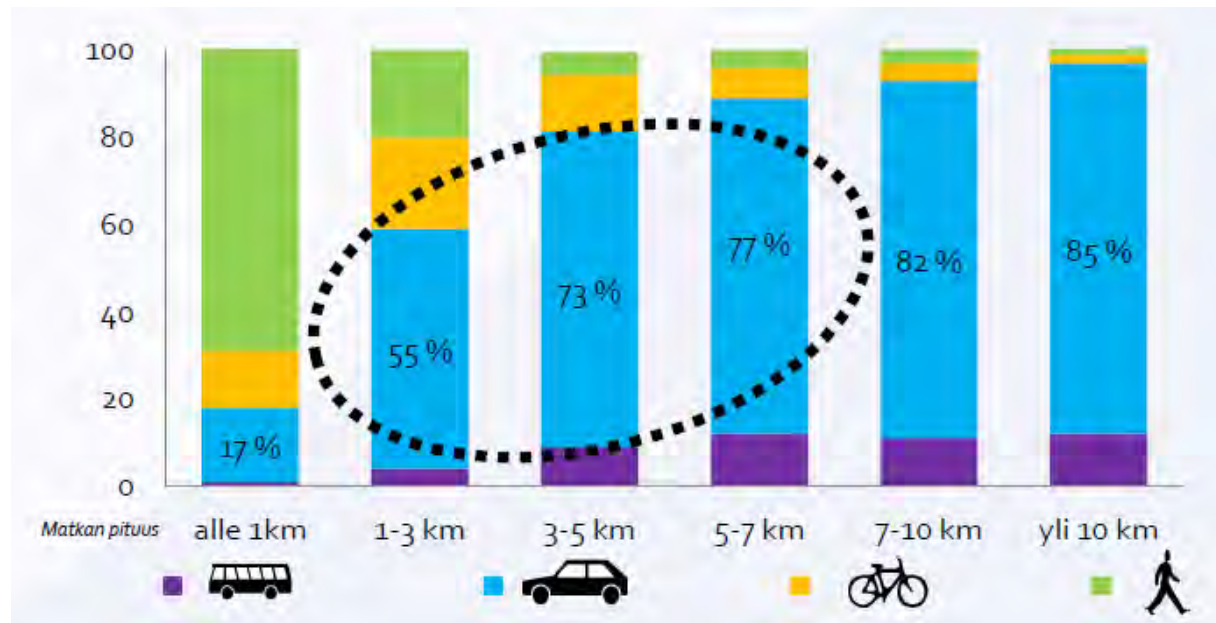
Lahdessa liikkumisen päästöt ovat olleet viime vuosina nousussa, kun kaikilla muilla sektoreilla päästöt ovat olleet laskussa. Nykytilanteessa suurin päästösektori on liikenne.

Viimeisimmän henkilöliikennetutkimuksen (2018) mukaan kulkumuoto-osuudet jakautuvat Lahden sisäisissä matkoissa seuraavasti:

Eri kulkuvälineiden elinkaariipäästöt



Kuva 2 Eri kulkuvälineiden koko elinkaaren aiheuttamia päästöjä. Lähde: LUT 2018



Kuva 4 Kulkumuotojakauma eri pituisilla matkoilla. Lähde: Lahden seudun liikennetutkimus 2010
Lähde: Lahden seudun liikennetutkimus 2010.

Pyöräily 11%, kävely 29%, autoilu 56% ja joukko-liikenne 5% (HLT16 Päijät-Häme 2018). Nykyisistä matkoista noin 40 % tehdään kestäväillä kulkutavoilla. Oman auton käyttö on Lahdessa yleisin liikenumuoto kaikilla yli 1 km mittaisilla matkoilla (Kuva 4), mikä kertoo siitä, että erityisesti lyhyillä matkoilla on runsaasti potentiaalia kestävien liikku-misvalintojen lisäämiseksi. Tämän vuoksi erityisesti Lahden keskustan liikkumisen kehittäminen kestä-vämpään suuntaan on perusteltua. Tämän ensimmäisen ja viimeisen kilometrin muutoksen tärkeyttä kaupunkiliikumisessa korostaa myös Euroopan ympäristövirasto.

Kaupungin strategiassa on asetettu vuodelle 2030 kestävien kulkutapojen osuustavoitteeksi 50 %. Saa-

uttaaksemme strategian tavoitteen henkilöautoliikenteen matkamäärän tulisi vähentyä 15%. Vuoden 2030 maankäytöllä noin 50 000 henkilöautomatkaa/vrk tulisi siirtyä kestäviin kulkutapoihin. Tarvittava siirtymä on noin viidennes alle 20 km pituisista henkilöautomatkoista, ja muutos painottuisi lyhyille alle 10 km matkoille. (Vaismaa ja Hillo 2019.)

Lahdessa selvitetiin ensimmäistä kertaa erityisesti kouluikäisten liikkumista syksyllä 2018. Kysely lähetettiin kaikille lahden peruskouluille ja vastaajia kyselyyn saatiin yli 5700. Kysely tullaan jatkossa toistamaan 4. vuoden välein ja tuloksia tullaan käyttämään koulujen omien kestävä liikumisen suunnitelmien taustatietona. Kyselyn mukaan:

• **Syksyisin 45% tekee matkansa kävelen tai potkulaudalla ja 30% pyörällä.**

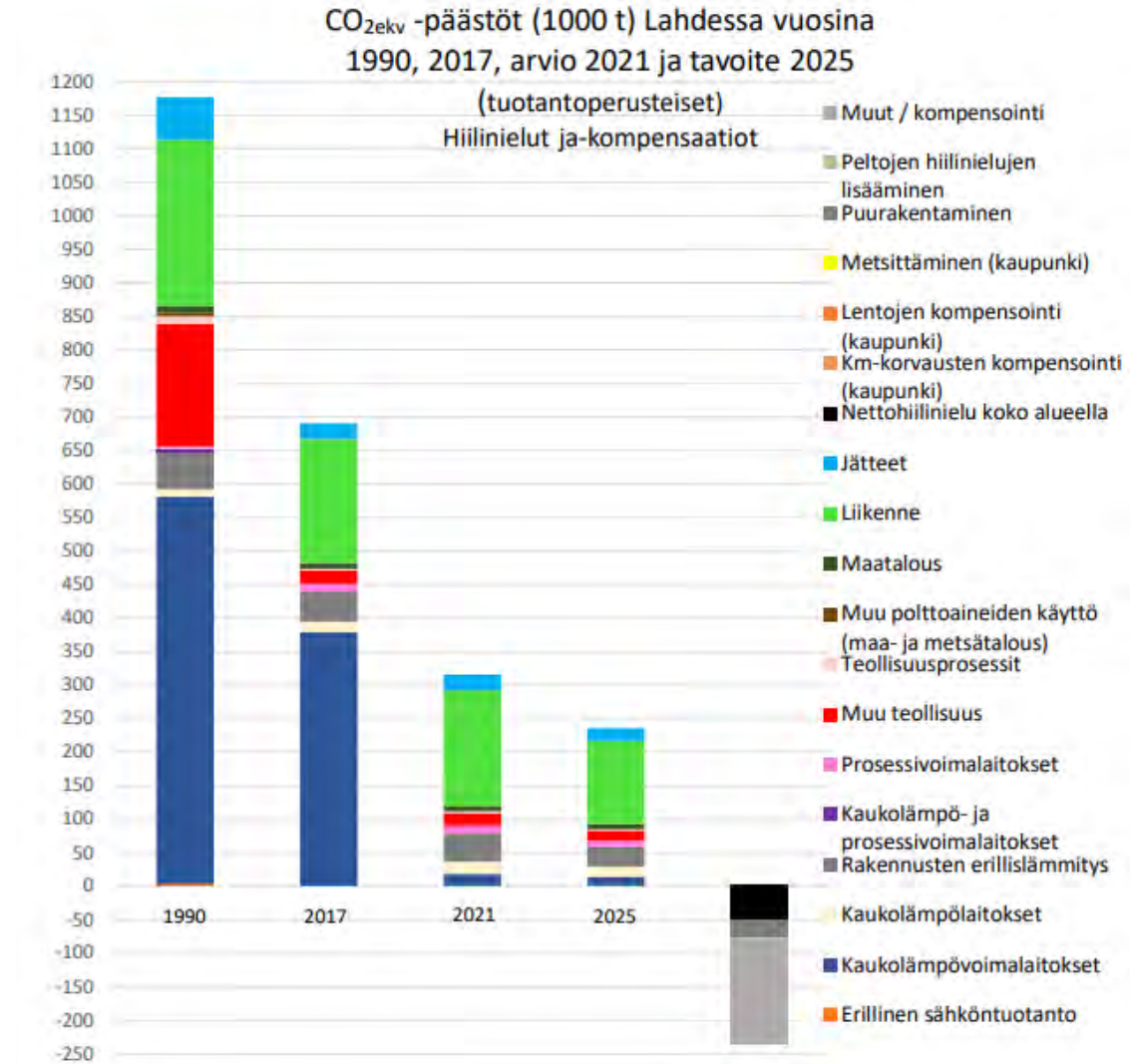
• **Talvisin matkoista 53% tehdään kävelen tai potkulaudalla ja polkupyörällä 8%.**

Vastauksissa vuodenaikojen vaihtelu näkyy selkeästi. Silti pyörällä kulkevien osuus on talvellakin selkeästi keskimääräistä suurempi. Samoin vastauksista nähdään, että koulumatkat ovat Lahdessa keskimäärin sopivan mittaisia tehtäväksi kävelen tai pyörällä. (Lahden koulumatkakysely 2018)

Kävelyn ja pyöräilyn hyödyt

Kävellen koettu ja eletty kaupunkitila luo monenlaisia kohtaamisia ja sosiaalisempaa elämänmuotoa. Käveltävyys on myös kaupungin vetovoimaisuutta lisäävä tekijä. Kävelijät elävöittävät sekä julkista että kaupallista elämää erityisesti keskusta-alueilla. Esimerkiksi Ranskassa laskettiin vuonna 2011, että kestäväillä liikennemuodoilla kulkevat tuovat kauppaan yhteensä neljä kertaa enemmän rahaa kuin autolla liikkuvat. Kävelijät toivat viikoittain 40 euroa, pyöräilijät 25 euroa, joukkoliikenteen käyttäjät 23 euroa ja autoilijat 22 euroa (Vaismaa & Hillo 2019.)

Kävelyllä ja pyöräilyllä on myös selkeä yhteys kansanterveyteen ja kaupungin viihtyvyyteen. Tutkimusten mukaan yhden euron panostus laadukkaisiin pyörävyliin tuottaa kaupungille 5-10 euroa (Blue 2016). Fyysinen aktiivisuus on laskussa ja valtaosa valveillaoloajasta vietetään istuen tai makuulla. Liikkumattomuudella on vakavia suoria ja epäsuoria kansantaloudellisia kustannuksia ja se näkyy sairaanhoitomenoina, tuottavuuden laskuna, työkyvyttömyytenä sekä jopa ennenaikaisina kuolemantapauksina. Sen sijaan kävelyn lisääminen 20 prosentilla tuottaisi 3,3 miljardin euron ja pyöräilyn lisääminen 1,1 miljardin euron terveyshyötyjä. Terveysliikuntasuositus suosittelee 2h 30 min reipasta kestävyysliikuntaa viikossa. Jo työ- ja koulumatkojen kulkeminen kävellen tai pyörällä täyttäisi helposti osan suosituksesta. (LVM 2018)



Kuva 3 Hiilidioksidipäästöt Lahdessa sektoreittain.
Lähde: Lahden kaupunki 2020.

Kymmenen askelta käveltävään kaupunkiympäristöön

Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen on myös tärkeä tapa vähentää liikkumisesta aiheutuvia päästöjä. Toimenpiteitä liikkumisen päästöjen vähentämiseksi on tehtävä kaikilla tasoilla ja kaupungit ovat tässä avainroolissa.

Kävelyn ja pyöräily edistäminen, mukaan lukien infrastruktuurin kehittäminen, kunnossapito ja ohjaus:

- **parantaa liikennejärjestelmän sujuvuutta ja toimivuutta,**
- **vähentää autoliikenteen ruuhkia ja parantaa koko liikennejärjestelmän sujuvuutta**
- **edistää tasa-arvoa, kun turvallisuudentunne lisääntyy,**
- **vähentää autojen ja pyörien välisten onnettomuuksien todennäköisyyttä**
- **vähentää liukastumis- ja kaatumistapaturmia sekä muita kävelyn ja pyöräilyn onnettomuuksia**

(LVM 2018)

Kävelymatkan pitää olla hyödyllinen, turvallinen, mukava ja kiinnostava. Jeff Speckin (2012) mukaan neljä yleistä periaatetta luonnehtivat käveltävää kaupunkiympäristöä. Ensiksi, monenlaisia toimintoja ja palveluita on tarjolla kävelytäisyydellä kotoa. Toiseksi, ympäristö on kävelijälle turvallinen. Kolmanneksi, katu- ja korttelirakenne sekä laadukas väylästä tekevät kävelemisestä helppoa, sujuvaa ja mukavaa. Lopuksi, mutta ei vähäisempänä tavoitteena; kävely-ympäristön on oltava viihtyisää ja kiinnostavaa.

Seuraavat toimenpiteet vievät kohti käveltävää, viihtyisää kaupunkia:

HYÖDYLLISYYS

1. **Rauhoita autoliikenne**
2. **Sekoita toiminnot**
3. **Ratkaise pysäköinti oikein**
4. **Panosta joukkoliikenteeseen**

TURVALLISUUS

5. **Suojele kävelijää**
6. **Suosi pyöräilyä**

MUKAVUUS

7. **Muotoile tila**
8. **Istuta puita**

KIINNOSTAVUUS

9. **Luo ystävällisiä ja ainutlaatuisia julkisivuja**
10. **Valitse voittajat**

Toteuta kohdat 1-9 niissä kohteissa, joissa pystyt parantamaan käveltävyyttä eniten vähimmällä panoksella.

Asukkaalle kävellessä saavutettavat palvelut sujuvoittavat arkea ja lisäävät elämänlaatua. Lisäksi jalkaisin kulkeva kaupunkilainen kokee asuinalueensa ja arkiympäristönsä läheltä; oppii tuntemaan sen pieni-piirteiset ominaisuudet ja vaihtelevat tapahtumat. Käveleminen luo näin siteitä alueen luontoon ja rakennettuun ympäristöön.

Hyvän pyöräilykaupungin avaimet

Pelkkä toimintojen sijoittelu ei riitä takaamaan pyöräilyn kilpailukykyä, vaan liikenneverkko tulee suunnitella pyöräilyn tarpeet huomioiden. Lähtökohtana on tehdä pyöräilystä arkipäiväistä, kehittää pyöräilyolosuhteita, parantaa liikenneturvallisuutta ja sovittaa pyöräilyä ja muuta liikennettä yhteen koko katuverkolla. Pyöräilyn edistäminen vaatii poliittista tahtoa ja laajaa näkemystä eri kulkutapojen tavoitteellisesta roolista erilaisilla liikkumisvyöhykkeillä. Toisinaan pyöräilyn suosiminen voi merkitä myös autoliikenteen rauhoittamista ja tilan ottamista pyöräilylle nykyisestä katutilasta. Pyöräiliikenne on erittäin kapasiteettihokasta kaupunkiliikennettä.

Toimivat julkisen liikenteen, pyöräilyn ja kävelyn verkostot kannustavat ihmisiä liikkumaan kestävämmiin. Kestävien kulkumuotojen näkyvyyttä voidaan parantaa opasteiden, pysäkkien, valaistuksen ja pyöräparkkien muotoilulla ja hyvällä kunnossapidolla. Pyörille tulee myös olla tarjolla katettuja pysäköintipaikkoja.

Pyöräilyinfrastruktuurin laadulla on merkittävä vaikutus pyöräilyn määrään ja liittyy erityisesti liikenneturvallisuuden lisääntymiseen. Aluksi on tärkeää toteuttaa korkeatasoiset, muista kulkumuodoista erotellut pääväylät asuinalueilta keskuksiin ja työpaikkakeskittymiin. Sen lisäksi pyöräily pitää mahdollistaa koko katuverkolla – yksinkertaisesti niin, että pyörällä pääsee helposti kaikkialle. Väyläsuunnittelun perusratkaisut kannattaa hakea Alankomaista ja Tanskasta, joissa pyöräilyinfrastruktuurin laatu ja suunnitteluperiaatteet ovat erinomaisella tasolla ja toimivaksi todettuja. Pääverkon toteuttaminen vaatii pitkäjänteistä panostusta suunnittelusta rakentamiseen ja ylläpitoon. Lisäksi korkealaatuisen pyöräpysäköinnin järjestäminen matkan alku- ja loppupäässä on olennaista, jotta pyöräilyllä on selkeä rooli matkaketjussa. Esimerkiksi, emme ehkä voi olettaa, että pyörällä ajettaisiin päivittäin 20 kilometriä suuntaansa. Sen sijaan 3-5 kilometrin matkat yhdistettynä joukkoliikenteeseen ovat merkittävä mahdollisuus pyöräilyn kulkutapaosuuden lisäämiseksi. (Ramboll 2019.)

Lisätietoja

Blue (2016) Bikenomics: How Bicycling Can Save the Economy.

HLT16 Päijät-Häme I Maakuntajulkaisu (2018)

Lahden koulumatkakysely (2018).

Lahden seudun liikennetutkimus. Osaraportti 1. (2010).

Liikenne- ja viestintäministeriö LVM (2018) Pyöräilyn ja kävelyn edistämishjelma.

Ramboll (2019) Lahden pyöräilyn tavoiteverkkoraportti.

Runkolinjastosuunnitelman asiakaskysely (2018).

Speck, J. (2012) The Walkable City. How Downtown Can Save America One Step at a Time.

Vaismaa ja Hillo (2019) Lahden suunta. Vaikutusten arviointi. kestävä liikkuminen.

Energiahuolto ja yhdyskuntatekniikka

Uusiutuvan energian käyttö ja energiaomavaraisuus ovat kasvaneet, jonka myötä hajautettu energian tuotanto on lisääntynyt. Teollisuuden hukkalämpö ja kaukojäähdytys hyödynnetään. Lahden seudulla on toteutettu Päijät-Hämeen kiertotalouden tiekarttaa ja seutu on kiertotalouden edelläkävijä. Vuonna 2030 Lahden seudun kierrätyspuiston toiminta on käynnistynyt.

Vuonna 2030 lahtelaiset rakennukset lämpiävät edelleen suurelta osin kaukolämmöllä. Kaukolämpöverkko on saatu entistä tehokkaampaan käyttöön tiivistämisen ja täydennysrakentamisen myötä, kun uusia rakennuksia on liitetty siihen. Kaukolämmön tuotanto on ns. älykkäämpää kaksisuuntaisen kaukolämmön ja lämmön varastoinnin ansiosta. Kaukolämpö tuotetaan tehokkaasti Lahti Energian kahdessa voimalaitoksessa.

Voimalaitoksista Kymijärvi II käyttää polttoaineenaan pääasiassa yhdyskuntajätteestä erotellusta energijätteestä muodostettua kaasua. Vuonna 2020 valmistunut, vanhan Kymijärvi I -voimalan korvannut Kymijärvi III käyttää puolestaan pääasiassa biopolttoaineita eli sertifioitua metsähaketta ja puutuoteteollisuuden sivuvirtoja. Voimala on rakennettu nykyiselle voimalaitosalueelle. Maakaasu- ja polttoöljykäyttöiset aluelämpövoimalat on korvattu biovoimalla tai erilaisilla mahdollisilla lämpöakuilla. Pohjavettä käytetään joissain kohteissa lämmön- ja viilennyksen tuotantoon. Hennalassa on biopolttoaineen varastointialue. Vuodesta 2020 lähtien Lahti Energian tuottama sähkö on ollut lähes kokonaan fossiilitonta.

Kaikki uudet talot rakennetaan lähes nollaenergia-rakennuksiksi eli ne tuottavat vuositasolla lähes yhtä paljon energiaa kuin kuluttavat. Elinkaaren aikaiset

päästöt otetaan huomioon kaikkien rakennusten suunnittelussa. Myös olemassa olevien rakennusten ilmastopäästöt ovat vähentyneet. Hajautettu energiantuotanto esimerkiksi lämpöpumpuilla, aurinko- ja pientuulivoimaloilla tai erilaisilla uusiutuvan energian yhdistelmäratkaisuilla on lisääntynyt. Aurinkovoimaloita on runsaasti sekä yksityisillä että julkisilla toimijoilla. Energiansäästö ja siirtyminen uusiutuviin energianlähteisiin energiantuotannossa ovat auttaneet merkittävästi päästövähennystavoitteen saavuttamisessa. Lahden kasvihuonekaasupäästöt ovat pienentyneet vuoden 1990 tasosta 80 % ja jäljellä olevat päästöt sidotaan hiilinieluihin tai kompensoidaan. Energia- ja vesihuollossa ja kiinteistöillä varaudutaan ilmastonmuutoksen tuomiin muutoksiin, kuten sateen tulemiseen talvella vetenä, 0-asteen lähellä sahaaviin lämpötiloihin ja hellejaksoihin.

Jätehuolto

Kiertotalous ja resurssiviisaus ovat konkreettisia tapoja hillitä ilmastonmuutosta ja raaka-aineiden käyttöä ja saada siten mm. ravinteet, metallit ja rakentamisen jätteet käyttöön. Lahti toteuttaa valtakunnallista jätesuunnitelmaa, omaa kiertotalouden tiekarttaa vuoteen 2030 sekä Päijät-Hämeen liiton kiertotalouden tiekarttaa. Ihmiset lajittelevat kaikki jätteet kotona ja työpaikalla. Yhdyskuntajätteen käsittely on Lahdessa maailman huipputasoa. Toimialasta, ja kiertotaloudesta yleisemminkin, on kehittynyt merkittävä osa lahtelaista elinkeinoelämää ja se on lisännyt Lahden tunnettuutta ympäristökäupunkina.

Vuonna 2018 Päijät-Hämeen jätehuollon keräämistä yhdyskuntajätteestä hyödynnettiin 97%, sisältäen energiana hyödyntämisen. Materiaalihyödyntämisen aste oli 30% ja tätä lukua halutaan kohottaa -PHJ:n strategisena tavoitteena on nostaa koko toimialueen yhdyskuntajätteen kierrätysaste 60 %:iin vuonna 2030. Tähän päästään laajalla syntypaikkalajittelulla, käsittelytekniikoiden oikealla valinnalla ja niiden tehokkaalla käytöllä. Materiaalihyödyn-

täminen vaatii myös nykyistä enemmän elinkeino toimijoilta, jotta kierrätysraaka-aineille tulee monipuolista hyödyntämistä. Tulevaisuudessa kierrätysalueet voivat myös erikoistua entistä enemmän, kuten Lahden seudun kierrätyspuistohanke osoittaa: uudessa kierrätyspuistossa käsitellään eri materiaaleja eri lähteistä kuin Kujalan kierrätyskosysteemisä. Vuonna 2030 Lahden seudun kierrätyspuiston toiminta on käynnistynyt. Alueella vastaanotetaan, käsitellään ja kierrätetään teollisuuden jätteitä ja maa-aineksia.

Vuonna 2030 biojätteet ja seudun vedenpuhdistamo- ja muut lietteet käsitellään Kujalan biokaasulaitoksessa ja kompostointilaitoksessa. Lopputuloksena saadaan kompostia ja biokaasua. Biokaasu käytetään liikennepolttoaineena. Kujalan kierrätyskosysteemi ml. Labio ja muut yritykset, sekä uusi teollisuusjätteen kierrätysalue tukevat tavoitteita, samoin kuin uudet paikalliset biokaasulaitokset ja yritysten sivuvirtojen hyödyntäminen. Kujalasta on kehittynyt monipuolinen jätteiden jalostukseen ja hyödyntämiseen keskittynyt teollisten symbioo-

sien alue, jossa yritykset tekevät laajasti yhteistyötä. Kujalan jätekeskuksen hajuhaitat ovat vähentyneet, koska vanhat täyttöalueet on saatu suljettua tiiviisti käyttäen hajuhaittoja vähentäviä cleantech-ratkaisuja. 2020-luvulla suljetulta Kujalan kaatopaikka-alueelta kerätään kaatopaikkakaasut tehokkaasti ja käytetään hyödyksi. Jätehuolto on uudistunut ja Kujalan alueella ei ole vuonna 2030 lainkaan jätteen loppusijoitusta.

Vuonna 2030 Lahden alueen vireän elintarviketeollisuuden sivuainevirtoja osataan hyödyntää sekä energiana että uusien tuotteiden valmistuksessa. Näin syntyvät teolliset symbioosit muuttavat teollisuuden jätteitä käyttökelpoisiksi resursseiksi ja raaka-aineiksi. Materiaali hyödynnetään vuonna 2030 ensisijaisesti materiaalina ja vasta toissijaisesti energiana: Ympäristöohjelmassa tavoitteena on vuodelle 2030: yhdyskuntajätteen kierrätysaste - eli materiaalihyödyntäminen - on vähintään 90 % (vuonna 2018 30%).

Taustatietoa: Energian kulutus ja tuotanto Lahdessa

Energiaa kuluu sähkönä, rakennusten ja tuotantotoiminnan lämpönä sekä liikenteen ja muitten toimintojen polttoaineina. Primäärienergian eli liikenteen, prosessivoiman, kaukolämmön ja kaukolämpövoiman sekä rakennusten erillislämmityksen sekä ostosähkön kulutussummat olivat 2017 Lahdessa yhteensä 4 712,5 GWh. Suurin osa Lahden alueella käytetystä lämpöenergiasta tuotetaan keskitetysti. Kaupungissa on maakaasuverkosto (167 km) ja laaja kaukolämpöverkko (683 km). Kaukolämpöverkko on tehokas tapa jakaa lämpöä, ja kun kaukolämpötuotanto on lähes fossiilitonta, LE:n tekemä lämpö on myös ilmastoystävällistä, edellyttäen että hiilinieluja ei hävitetä samanaikaisesti.

Lahti Energia Oy tuotti Lahden yhteistuotantovoimalaitoksissaan vuonna 2017 sähköä noin 506 GWh ja kaukolämpöä 1206 GWh ja lisäksi jonkin verran lämpöä pienissä aluelämpövoimaloissa. Primäärienergiaa käytettiin Lahdessa asukasta kohti vuonna 2017 39,4 MWh per asukas, kun määrä oli vuonna 1990 39,2 MWh/asukas. Merkittävää on sähkönkulutuksen kasvu: vuonna 1990 sähkönkulutus oli 851 GWh Lahti-Nastolassa, mikä on asukaskohtaisesti laskettuna 7,9 MWh/asukas. Vuonna 2017 sähkönkulutus oli 1093 GWh, asukaskohtaisesti laskettuna 9,1 MWh/asukas.

Aurinkoenergiaa voidaan hyödyntää sekä sähkön että lämmön tuotannossa. Auringosta saapuvan säteilyenergian määrä optimaalisella kallistuskulmalla (41 astetta) on 1092 kWh/m² vuodessa Lahden alueella (Energiakolmio Oy 2014). Aurinko- ja maalämpöenergian hyödyntämispotentiaalia on selvitetty Ekotehokkaat kiinteistöratkaisut -projektissa 2016 ja tulokset ovat saatavissa energiavalinta.fi-vertailupalvelussa sekä kaupungin paikkatietoaineistoissa. Energiavalinta.fi-laskurissa on vertailussa myös muita uusiutuvan energian kiinteistökohtaisia ratkaisuja. Geoenergiapotentiaaliaineistoa on hyödynnetty myös yleiskaavaan liittyvässä Lahden ekosysteemipalveluiden selvityksessä 2019 (FCG).

Ekosysteemipalvelut

Ekosysteemi ja sen sisältämän luonnon monimuotoisuuden tuottamat hyödyt kuten ravinto, raaka-aineet, puhdas vesi ja ilma luovat pohjan kaikelle ihmisen toiminnalle. Rakentamattomat alueet ja rakennettujen alueiden kaupunkiluonto tuottavat kaupungin tarvitsemia ekosysteemipalveluita. Lahden tärkeimmät ekosysteemipalvelut ovat puhdas vesi (pohjavesi ja vesistöt), metsien tarjoamat raaka-aineet, maatalous sekä ulkoilu- ja virkistysmahdollisuudet.

Vuonna 2030 yhdyskuntarakenteen tiivistymisen ansiosta laajat yhtenäiset metsät ovat säilyneet. Ilmastomuutokseen sopeutuminen ja ilmastonmuutoksen hillintä otetaan huomioon kaupungin omistamien metsien ja muiden viheralueiden käytön ja hoidon suunnittelussa. Metsiä ja muita viheralueita hoidetaan tieteellisiin tutkimustuloksiin perustuvien menetelmin niin, että niiden arvo hiilinieluna ja monimuotoisuus kasvavat. Pirstaleisemmat ja lajistoltaan suppeammat lähimetsät ovat virkistyskäytössä. Lähimetsät ja laajemmat virkistysalueet kytkeytyvät toisiinsa ja muodostavat yhtenäisen ekologisen verkoston.

Ns. kaupunkivihreän määrää on lisätty eri keinoin. Muilta toiminnoilta vapautuneita tai käyttämättä jääneitä joutomaita on metsitetty tai muutettu esimerkiksi niityiksi maaperän ominaisuuksien mukaan. Rakennettavilla ja rakennetuilla alueilla on istutettu ja säilytetty puustoa, erityisesti katupuita, sekä lisätty lajiston monimuotoisuutta. Viherkattojen käyttö rakennuksissa ja muut erilaiset hulevesien hallintamenetelmät ovat lisääntyneet.

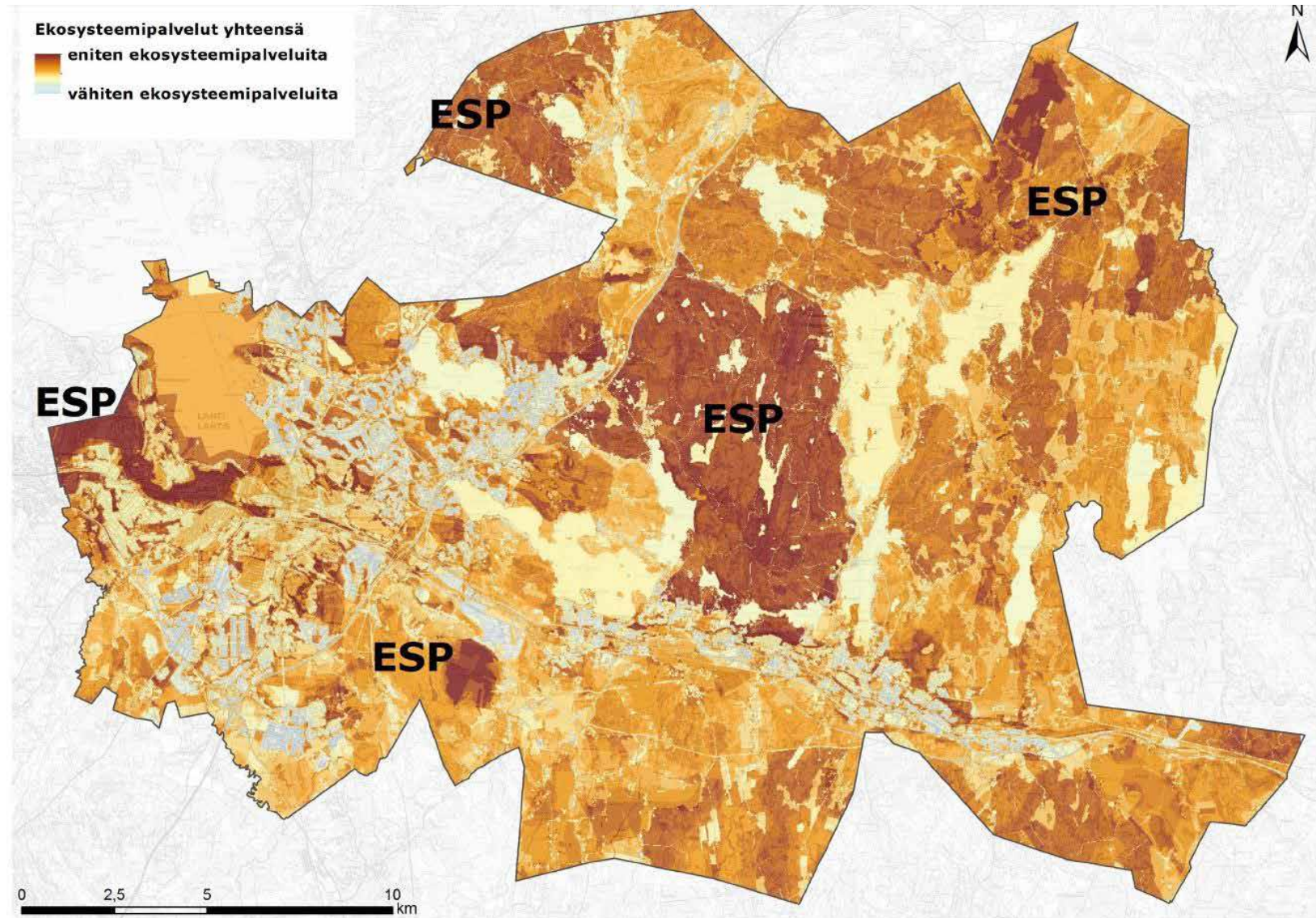
Luonnon itseisarvon lisäksi Lahdessa on ymmärretty myös ekosysteemipalveluiden taloudellinen merkitys. Terveyttä ja hyvinvointia luonnosta -teeman matkailusta on syntynyt liiketoimintaa. Myös lähiruuan arvostus on nousussa niin harrastajien kuin ammattimaisten tuottajien piirissä.

Lahden tärkeimmät ekosysteemipalvelut

Taloudellisesti helpommin mitattavia ekosysteemipalveluita ovat luonnollisesti tuotantopalvelut. Yleiskaavan lähestymistapa luonnonympäristöön on ihmiskeskeinen, koska kaupunki on ensisijaisesti ihmisten elinympäristö. Terve, tasapainoinen ja mo-

nimuotoinen luonto (esimerkiksi kaupunkimetsissä ja viheralueilla) on ihmiselle välttämätön. On syytä huomioida, että kaikkien ekosysteemipalvelujen yhtäaikainen hyödyntäminen ei ole käytännössä mahdollista. Esimerkiksi puuvaranto- ja virkistystoimintapotentialin ja luonnon monimuotoisuuden samanaikainen hyödyntäminen ovat ristiriitaisia tavoitteita. Samoin esimerkiksi metsien tai soiden tuotantopalveluiden (raaka-aine ja energia) voimakkaampi hyödyntäminen vähentää alueen kykyä sitoa ja varastoida hiiltä.

Vuonna 2018 laaditun Lahden tärkeimmät ekosysteemipalvelut –selvityksen perusteella voidaan tuotanto-, säätely-, ylläpito- sekä kulttuuripalvelujen osalta tunnistaa ekosysteemipalveluiden kannalta tärkeitä alueita. Lahden kaupungin alueella nämä ovat erityisesti Lahden urheilukeskus (Salpausselän hiihtokeskus ja ulkoilualue), Nastolan nauhataajaman, Salajärven ja vt4 välinen alue, Arkiomaa-Alanen sekä Ruuhijärven alue. Myös pienet ja paikalliset kohteet voivat olla ekosysteemipalvelujen näkökulmasta arvokkaita alueita. Myös vesistöjen rooli on niiden monimuotoisuuden ja ekosysteemipalvelujen tarjonnan takia todellisuudessa tärkeämpi, kuin selvityksen synteetikartta osoittaa.



Ekosysteempalveluiden synteesikartta, jossa on yhdistetty Lahden kaupungin sääteley- ja ylläpitopalvelut sekä kulttuuriset ekosysteempalvelut.

**LAHDEN TÄRKEIMMÄT EKOSYSTEEMIPALVELUT –
SELVITYKSEN MUKAISET, TUOTANTOPALVELUJEN
KANNALTA TÄRKEÄT ALUEET:**

1. Arkiomaa-Alanen: Metsäalueet, ravinto ja materiaalit, biomassassa. Pohjavesialue.
2. Nastolan, Salajärven ja vt4 välinen alue. Metsäalueet, ravinto ja materiaalit, biomassassa.
3. Ruuhijärven itäpuoli, Metsäkylä: Metsä- ja pelto-alueet, ravinto ja materiaalit. Pohjavesialueet.
4. Pärnämäki – Ruuhijärvi: Metsä- ja peltoalueet, ravinto ja materiaalit. Biomassa.
5. Uusikylä – kaupungin itäinen raja: Peltoalueet, ravinto.
6. Pensuo – Nastolan Montari: Metsä- ja Peltoalueet.
7. Salpausselkä Lahden keskustasta lanteen: Metsäalueet (ravinto). Pohjavesialueet. Vesijärvi.

**SÄÄTELY- JA YLLÄPITOPALVELUJEN
KANNALTA TÄRKEÄT ALUEET:**

1. Holman Pesäkallio: Hiilivarastot ja –nielut, luonnon monimuotoisuus.
2. Nastolan, Salajärven ja vt4:n välinen alue: Hiilivarastot ja –nielut, luonnon monimuotoisuus.
3. Ruuhijärvi – kaupungin itäinen raja: Hiilivarastot ja –nielut.
4. Vesijärvi ja taajamien puistot ja metsäalueet: Pienilmasto. Virtausten säätely sekä haitta-aineiden puhdistus. Pihoihin ja puutarhoille kohdistuvat palvelut.

**KULTTUURIPALVELUJEN KANNALTA
TÄRKEÄT ALUEET:**

1. Lahden urheilukeskus (Salpausselän hiihtokeskus ja ulkoilualue) – Jalkaranta – Vesijärvi > suojelualueita, geologia, metsä ja puhdas vesi, virkistyskäyttö, maisema, historialliset ja kaupunkikuvalliset arvot, koulun lähimetsä, mielipaikka/kulttuuriset palvelut
2. Pesäkallion – Merrasjärven alue - Alasenjärven alue – Viuha - Ahtiala > suojelualueita, luonnon ydinalue, virkistyskäyttö, koulun lähimetsä, mielipaikka alue
3. Koiskalan kartanon alue ja sen itäpuoliset metsäalueet järvineen (Lapakisto – Sammalisto) > suojelualueita, luonnon ydinalueita, metsä/tuotanto- ja säätelypalvelut, virkistyskäyttö, mielipaikka/kulttuuriset palvelut. Lisäksi Renkomäki (harju) ja Ämmälä (kulttuurimaisema) ja virkistysalue + suo > suojelualueita, geologia, metsä ja puhdas vesi, virkistyskäyttö, kulttuurimaisema, koulun lähimetsä, mielipaikka.
4. Nastolan taajaman pohjoispuoliset metsäalueet > suojelualueita, koulun lähimetsä ja mielipaikkoja/kulttuurisia palveluja
5. Ruuhijärvi - historialliset ja maisemalliset arvot.

Kaupunkihydrologia: pohja-, pinta- ja hulevedet

Vuonna 2030 ilmastonmuutokseen on sopeuduttu kartoittamalla tulva-alueet ja -reitit ja huomioimalla ne rakentamisessa. Valuma-alueille on tehty hulevesien hallintasuunnitelmat yleiskaavan mittakaavassa. Lahden hulevesiohjelman mukaisesti pääosa hulevesistä käsitellään luonnonmukaisilla menetelmillä lähellä niiden syntypaikkaa imeyttäen tai viivyttäen. Hulevedet ovat osa kaupunkiluontoa ja esimerkiksi hulevesikosteikkoja, suodatus- ja imeytyspainanteita ja muita hulevesien hallintarakenteita on rakennettu osaksi monitoiminnallisia viheralueita. Sadevedenkeruuta hyödynnetään entistä paremmin, sillä ilmastonmuutoksen myötä pitkät kuivat ja/tai hellekaudet voivat yleistyä.

Niin omakotitalojen kuin taloyhtiöidenkin piha-alueille on rakennettu viihtyisiä sadevesipuutarhoja, jotka imeyttävät sadevesiä. Uusille asuinalueille suunnitellaan aina mahdollisimman luonnonmukaiset hulevesien käsittelyjärjestelmät. Uusille alueil-

le on varattu tilaa luonnonmukaiseen hulevesien käsittelyyn niin, että kaduilta ja pinnoitetuilta alueilta ei huuhtoudu likaista vettä lähivesistöihin. Tämän ansiosta Lahden vesistöjen veden laatu sekä kaupunkitulvariskin hallinta on parantunut.

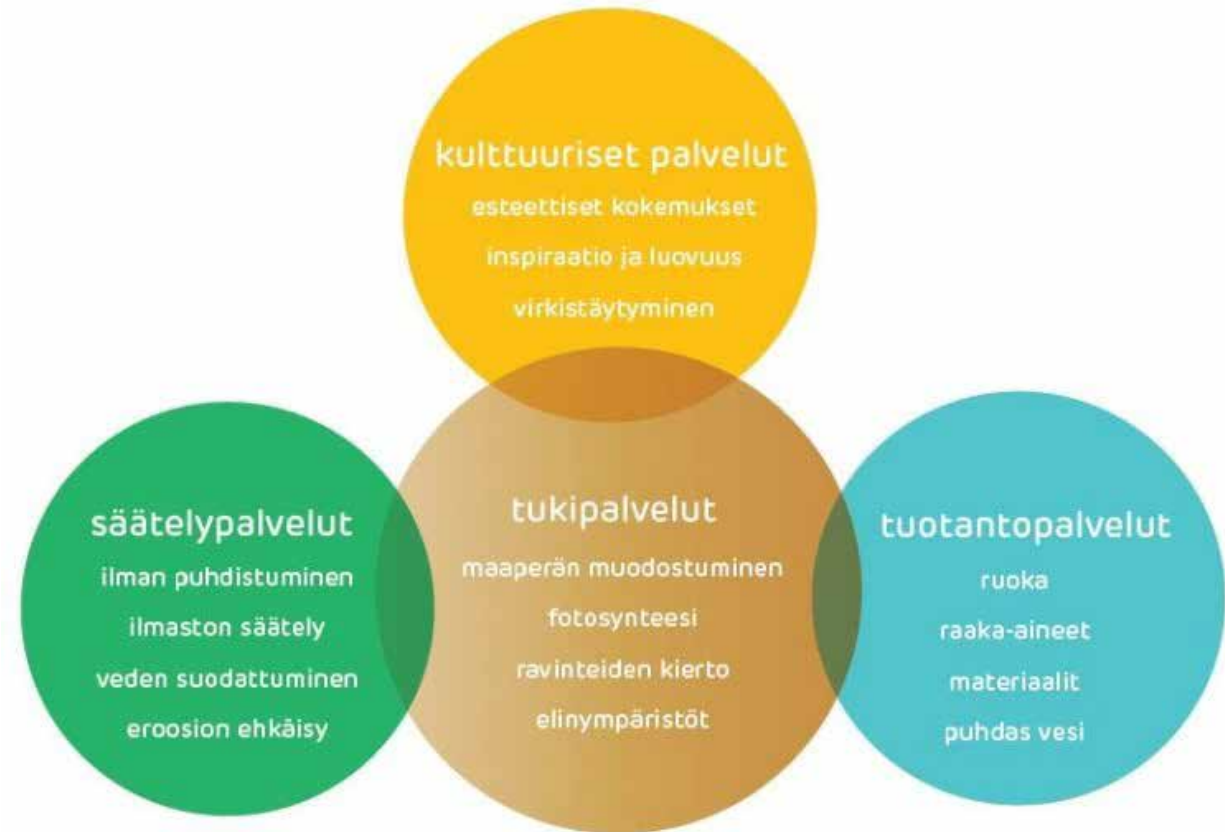
Lahdessa toimii eri kokoisia yrityksiä, joille puhtaan pohjaveden saanti on olennainen sijaintietu. Kaupunki ja yritykset suojelevat yhteistyössä pohjavettä ja turvaavat pohjavesivarantojen uudistumisen. Vuonna 2030 Lahdesta otetaan edelleen runsaasti hyvälaatuista pohjavettä, josta kaupunki on tullut kansainvälisestäikin tunnetuksi. Pohjaveden muodostumisalueilla ei ole sallittu sellaista teollista toimintaa tai varastointia, joka voisi vaarantaa pohjaveden laadun. Myös asuinalueilla pohjaveden laatuun ja muodostumiseen on kiinnitetty aiempaa enemmän huomiota. Pohjavesialueilla teiden ja katujen ylläpito toteutetaan pohjavedelle vaarattomin menetelmin.

Riittävä, hyvälaatuisen pohjaveden saanti turvataan myös tulevaisuudessa Renkomäen soranottoalueella siten, että alue voidaan ottaa asteittain virkistyskäyttöön maa-aineksen oton päätyttyä. Valtatie 12:n siirryttyä Lahdessa eteläiselle kehätielle ovat tienpidon ja raskaan liikenteen pohjavesiriskit vanhalla linjauksella pienentyneet, mutta uudella linjauksella kasvaneet.

Taustatietoa ekosysteemipalveluista

Yleiskaavan lähestymistapa luonnonympäristöön on ihmiskeskeinen, koska kaupunki on ensisijaisesti ihmisten elinympäristö. Terve, tasapainoinen ja monimuotoinen luonto on kuitenkin myös ihmiselle välttämätön. Ekosysteemi ja sen sisältämän luonnon monimuotoisuuden tuottamat hyödyt kuten ravinto, raaka-aineet, puhdas vesi ja ilma luovat pohjan kaikelle ihmisen toiminnalle. Näitä hyötyjä kutsutaan ekosysteemipalveluiksi.

Ihmisen luonnosta saamat aineelliset ja aineettomat hyödyt ovat ihmiselle korvaamattomia. Ilman ekosysteemipalveluja emme pysy hengissä. Luonnonvaroista saamme myös toimeentulomme, vaikkakin nykyään useimmiten välillisesti. Ekosysteemipalvelut voidaan jakaa neljään luokkaan: tuotantopalveluihin, tukipalveluihin, sääteleviin ja kulttuurisiin palveluihin.



Lahden kannalta tärkeimmät ekosysteemipalvelut

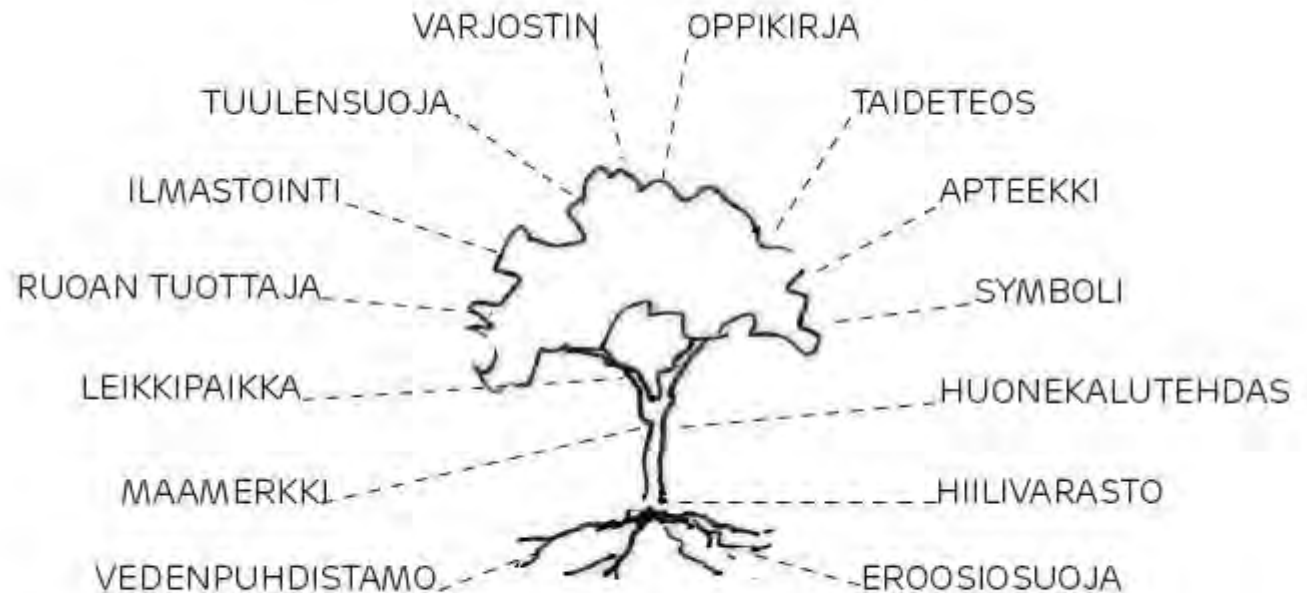
- puhdas vesi (pohjavesi ja vesistöt)
- metsien tarjoamat raaka-aineet
- maatalous
- ulkoilu- ja virkistysmahdollisuudet

Näitä ekosysteemipalveluja tarjoavat Lahdessa

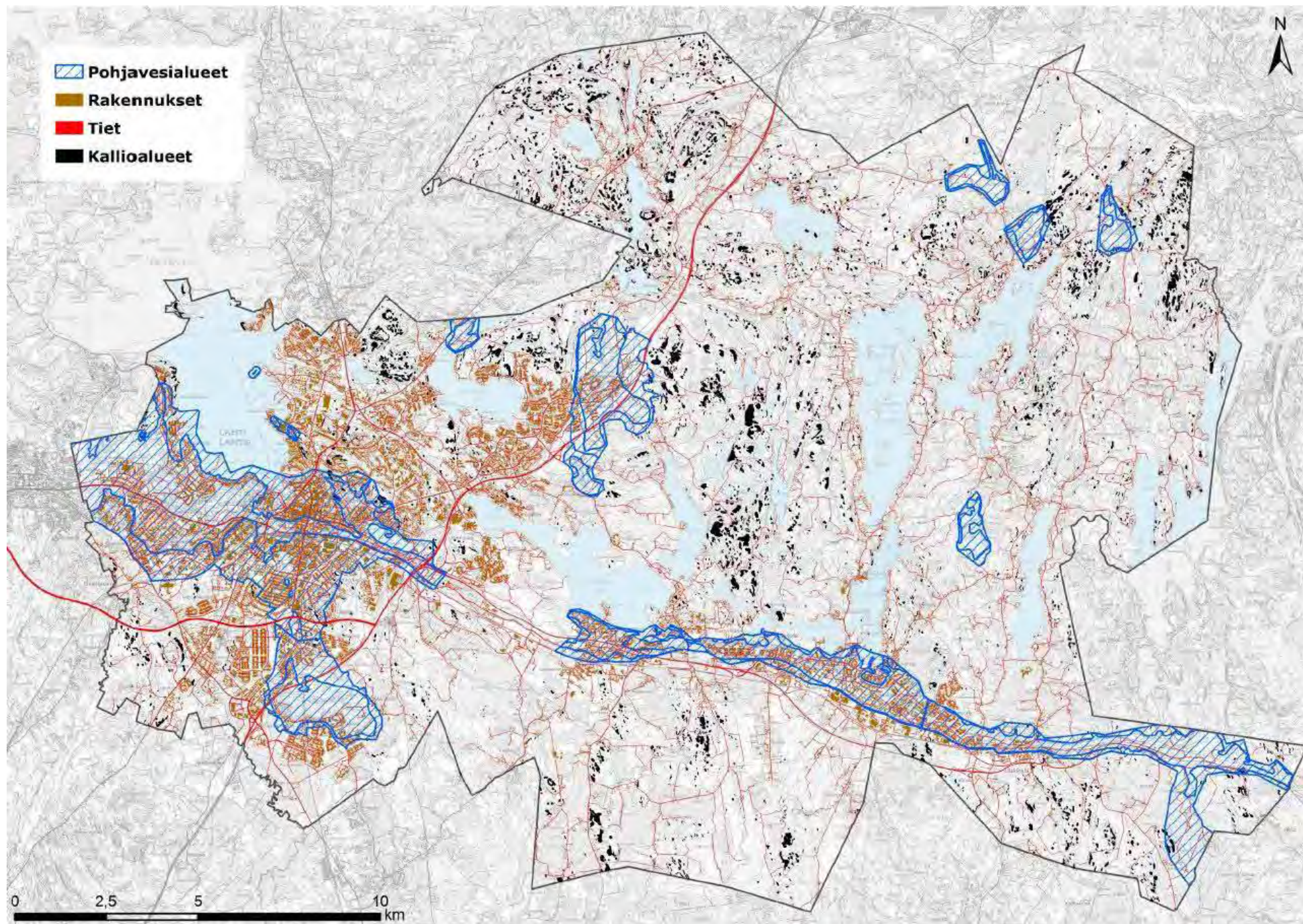
- maaperä
- vesistöt
- metsät
- pellot

Näiden tärkeimpien ekosysteemipalvelujen laatu tulee turvata myös tiivistyvässä ja kasvavassa kaupungissa. Tällöin voidaan puhua kaupungin eheytyemisestä. Lahden kaupunki on pitkälti rakentunut pohjavesialueen päälle, jonka vuoksi veden kierto on liittyviä ekosysteemipalveluita ei voi ulkoistaa kaupunkialueelta.

Kaupunkihydrologia eli veden luonnonmukainen kiertokulku kaupunkimaisessa ympäristössä tulee turvata. Maaperän pinnoittaminen vettä läpäisemättömillä materiaaleilla ehkäisee pintavesien imeytymistä maaperään, mikä saa aikaan hulevettä sateella. Pohjavettä muodostuu vain vähän tiiviisti



Puun tuottamia palveluja. (mukaiillen <http://www.countdown2010.net/preciousweb/>)

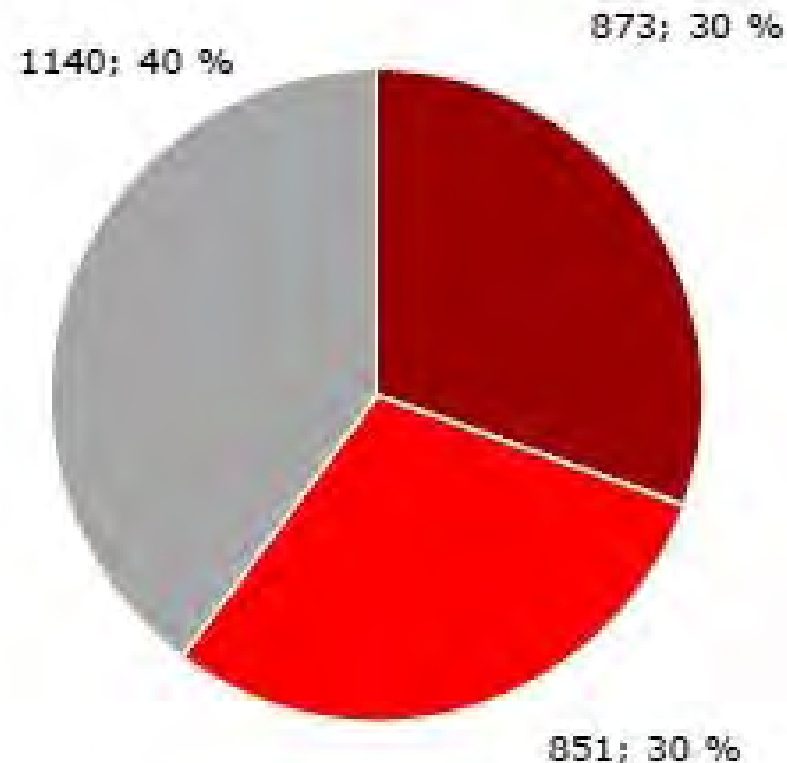


rakennetussa kaupungissa. Kaupungin pohjaveden-ottamoilta saadaan laadultaan hyvää vettä. Paikoin pohjaveden laatu on kuitenkin heikentynyt ihmisen toiminnan seurauksena. Lahden pohjaveden laatua heikentävät katujen ja teiden suolaus, liuotinaineet ja aiemmin käytössä olleet torjunta-aineet, bensiinin lisäaineet sekä maa-ainesten otto.

Pohjavesille aiheutuu riskejä myös asumiseen liittyvistä yhdyskunnan toiminnoista, erityisesti tietyistä lämmitysjärjestelmistä sekä viemäröintijärjestelmistä. Näiden lisäksi riski aiheutuu myös rakentamisesta, jos maanrakennustöitä tehdään liian lähellä pohjaveden pintaa. Myös päällystettyjen pintojen suuri määrä on riski pohjavedelle, kun sadevesi ei pääse päällysteen läpi imeytymään maaperään. Lämpäisemättömän, pinnoitetun maa-alan pinta-ala Lahdessa on yhteensä 2 864 ha. Pinnoitetun maa-alan osuus koko Lahden kaupungin alueelta on 5,5 %. Huolestuttavampi on pinnoitetun maa-alan osuus pohjavesialueilla, joka on noin 22 %. Rakennusten (873 ha) ja teiden (851 ha) lisäksi myös muut pinnoitetut yleiset tilat, esimerkiksi parkkipaikat ovat tästä näkökulmasta ongelmallisia.

Kaupunkirakennetta tiivistettäessä huomioidaan hulevesien hallinta Lahden hulevesiohjelman (2011) mukaisesti. Ensisijaisena tavoitteena on imeyttää sadevedet maahan niin, että hulevettä ei synny.

Pinnoitettu maa-ala (ha) ja sen OSUUS



- Rakennusten pinta-ala
- Teiden pinta-ala
- Kallioalueiden pinta-ala

Ekosysteemipalveluja koskevia yleiskaavamerkintöjä ja -määräyksiä

Vuonna 2018 laadittiin Lahden hulevesijärjestelmän tulvariskien arviointi. Sen jatkotyönä tehtiin ehdotusvaiheessa yleiskaavallinen hulevesiselvitys, joka valmistui keväällä 2020. Lahdessa ei todettu olevan merkittäviä hulevesitulvariskialueita. Ajoittain hulevedet aiheuttavat lyhytaikaisia tulvia tiiviisti rakennetussa kaupunkirakenteessa. Järvien ja jokien vapaat rantavyöhykkeet on varattu viheralueiksi ja vesistötulva-alueet on jätetty rakentamisen ulkopuolelle. Jatkossa varaudutaan laajemmin myös rankkasateiden aiheuttamiin kaupunkitulviin.

Laajat metsäiset viheralueet tuottavat monipuolisesti ekosysteemipalveluja. Vanhoihin metsiin on sitoutunut paljon ilmakehän hiiltä. Lahden kaupunkialueen kokonaishiilivarastot ovat yhteensä noin 3,7 miljoonaa tonnia. Myös metsän läpäisevä maaperä puhdistaa sadevettä ja muodostaa pohjavettä. Nämä biologiset toiminnot ovat avainasemassa, kun Lahden kaupunki pyrkii lieventämään ilmastonmuutosta ja vähentämään sen kielteisiä vaikutuksia. Metsät myös sitovat ilman pienhiukkasia ja muita epäpuhtauksia. On arvioitu, että kaupunkiympäristössä tämä ekosysteemipalvelu on jopa tärkeämpi kuin metsien hiilinieluvaikutus. Lahden kaupungin metsillä on arvoa luonnon monimuotoisuuden kannalta ja jatkossa enenevästi myös vanhojen metsien lajien suojelun näkökulmasta.

YLEISMÄÄRÄYKSET

Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinielujä. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.

Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.

POHJAVETTÄ JA SEN SUOJELUA KOSKEVAT MERKINNÄT JA MÄÄRÄYKSET

Salpausselkä. Elinvoimaisen ympäristökaupungin perusta. Maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon reunamuodostuman merkitys maiseman, geologian, pohjaveden, luonnonympäristön, ilmaston, kulttuurihistorian ja virkistyksen kannalta.

pv: Merkinnällä osoitetaan yhdyskunnan vedenhankinnan kannalta tärkeät alueet sekä vedenhankintaan soveltuvat alueet. Pohjavesialueilla on voimassa pohjaveden pilaamiskielto (Ympäristönsuojelulaki 527/2014 §17). Alueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella niin, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.

pvm: Merkinnällä osoitetaan ne pohjavesialueiden osat, joilla on erityistä merkitystä pohjaveden muodostumisen kannalta. Pohjavesialueilla on voimassa pohjaveden pilaamiskielto (Ympäristönsuojelulaki 527/2014 §17). Alueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella niin, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.

TY: ELINKEINOELÄMÄN ALUE, JOLLA YMPÄRISTÖ ASETTAA TOIMINNAN LAADULLE ERITYISIÄ VAATIMUKSIA.

Ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Pohjavesialueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella niin, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.

TY/A: ELINKEINOELÄMÄN JA ASUMISEN ALUE, JOLLA YMPÄRISTÖ ASETTAA ELINKEINOELÄMÄN TOIMINNAN LAADULLE ERITYISIÄ VAATIMUKSIA.

Ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Pohjavesialueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella niin, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.

Pohjavesialueella oleville asuinalueille (A) annetaan aluekohtaisia suunnitteluohjeita.

YLEISKAAVASSA METSIÄ KOSKEVAT MERKINNÄT JA MÄÄRÄYKSET

SL: Luonnonsuojelualue. Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla perustetut tai perustettaviksi tarkoitetut luonnonsuojelualueet.

VR: Retkeily- ja ulkoilualue. Merkinnällä osoitetaan kaupunkirakennetta jäsentävät laajemmat viheralueet, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen.

VL: Lähivirkistysalue. Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat luonnonmukaiset viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen.

VU: Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue. Merkinnällä osoitetaan tärkeät urheilu- ja virkistyspalvelut.

M: Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella sijaitsee maatalo- ja hajaraken-

nuspaikkoja. Ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuuden turvaaminen on tärkeää.

MU: Merkinnällä osoitetaan sellaisia maa- ja metsätalousvaltaisia alueita, joille suuntautuu ulkoilupaineita ja joilla ulkoilun ohjaamistarpeen vuoksi on tarkoitus toteuttaa ulkoilureittejä levähdys- ja muine tukialueineen. Alueelle saa rakentaa ainoastaan maa- ja metsätalouden rakennuksia, sekä ulkoilua palvelevia rakennuksia ja rakennelmia. Ulkoilureitit muodostavat yhtenäisen verkoston. Hakkuut ulkoilureittien lähimetsissä tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja maiseman säilyttäminen sekä metsän monikäyttö.

MY: Merkinnällä osoitetaan maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, joilla tulee kiinnittää huomiota erityisiin ympäristöarvoihin. Hakkuut tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla huomioon ottaen metsän monimuotoisuuden ja lajiston säilyminen. Alueelle ei saa rakentaa rakennuksia.



2. Lahden keskusta

Keskusta on vuonna 2030 elinvoimainen; siellä asutaan, käydään työssä ja vietetään vapaa-aikaa ravintoloissa tai kahviloissa seurustellen. Vilkkaimmalle kaupalliselle alueelle on toteutettu viihtyisä kävelykeskusta. Lahden keskustassa liikkuminen on viihtyisää, hiljaista ja ilmanlaatu on hyvä tai erinomainen muutamia poikkeusaikoja lukuun ottamatta. Ydinkeskustan alueella on maakunnan keskuksen tasoiset palvelut: erikoisliikkeitä, kahviloita ja ravintoloita, tori ja kauppahalli, monipuoliset julkiset palvelut ja harrastusmahdollisuudet sekä hyvin hoidetut puistot. Keskustan asukasmäärä on kasvanut ja siellä on elämää läpi vuorokauden. Tähän on merkittävästi vaikuttanut opiskelijoiden määrän lisääntyminen. Lahti on oikea kaupunki.

Vuonna 2030...

- Lahden keskusta on kasvanut ja vahvistunut koko maakunnan keskuksena. Keskusta on viihtyisä kaupunkielämän sydän, jossa käydään työssä, asioidaan, oleskellaan ja jossa on tiloja yritysten erilaisiin tarpeisiin.
- Keskusta on lähellä lahtelaisia. Keskustaan pääsee sujuvasti kaikilla kulkumuodoilla. Pysäköinti on keskitetty laitoksiin.
- Keskustan liikennejärjestelyissä etusijalla ovat jalankulku, pyöräily ja joukkoliikenne. Autoliikenne on sopeutettu muihin liikkumismuotoihin.
- Siniviherrakenteet tuovat viihtyisyyttä ja tukevat kaupunkiluonnon monimuotoisuutta ja ilmastonmuutokseen sopeutumista

Indikaattorit:

- Keskustan saavutettavuus eri liikennemuodoilla esim. 10 ja 20 minuutin vyöhykkeillä, asukkaiden osuus. Matkan nopeus verkkoa pitkin. Joukkoliikenteen mallinnus reittiopasta hyödyntäen.
- Tyytyväisten osuus keskustan viihtyisyyteen
- Autoliikenteelle, pyöräliikenteelle, jalankulku ja pyöräliikenteelle ja jalankululle annettu tila keskustassa (% osuus)
- Ajoneuvoliikenteen muutosindeksi keskustassa (ympäristökatsaus)
- Tapahtumien määrä
- Katutilan käytön seuranta: terassiluvat yms.
- Kaupallinen elinvoima; esim. liiketilojen täyttöaste

Keskustan elinvoima

Keskustan täydennysrakentaminen on ollut viimeisen 20 vuoden ajan vilkasta Toriparkin valmistumisen jälkeen. Torin lähialue on rakennettu täyteen ja rakentaminen on laajentunut ympäröiviin osiin. Lahden kaupallinen painopiste on ydinkeskustan kävelykeskustassa ja matkakeskukselle johtavan kulkureitin varrella.



Kauppatori sykkii elämää kaikkina vuodenaikoina ja jo lähes 100 vuoden ajan taukoamatta pyörineet kuukausimarkkinat ovat saaneet rinnalleen iltatorin ja muita säännöllisiä toritapahtumia. Ydinkeskustassa ovat jalansijaa saaneet ostoskeskusten rinnalla erityisesti palveluyritykset; ravintolat ja kahvilat, kivijalkaputiikit sekä viihdekeskukset. Co-working-työtilojen ja toimistotyöpaikkojen määrä keskus-

tassa on kasvanut viihtyisyyden ja palvelutarjonnan parantumisen myötä. Keskustan hotellikapasiteetti on kasvanut. Kaupungin palvelut löytyvät ydinkeskustasta hyvien joukkoliikenneyhteyksien päästä. Uudesta Malskin kulttuuri-, taide- ja muotoilukeskuksesta on muodostunut keskustan elinvoiman veturi.

KAUPUNKILAISET OVAT TOIVONEET:

“Yhteisöllisiä kohtaamispaikkoja keskustaan: matala kynnyks, mukava, luova.”

“Kävelyä suosiva keskusta.”

Paavolaan Kauppakadulle on rakennettu 15–20 kerroksen korkuisia asuintornitaloja, joiden katutasossa ja alimmissa kerroksissa on liiketilaa. Tornitalojen lähiympäristöt ovat erityisen huolellisesti suunniteltuja. Tornitalojen vaatima pysäköinti on järjestetty erilliseen pysäköintitaloon tai maan alle. Tornitalon asukas saa nauttia tavallista kerrostaloa paremmista talon yhteisistä tiloista, jotka on ollut mahdollista toteuttaa suuren kerrosalan puitteissa.

Keskusta-alue on laajentunut radan varteen ja Pikku-Vesijärven rantaan. Matkakeskuksen, keskustan ja Vesijärven välille on muodostunut kaupunkitilallisesti ja toiminnallisesti rikas akseli, joka parantaa Lahden imagoa ja jolla on matkailullista merkitystä.

Ranta-Kartanon alueella on näyttävä, taidepainotteen asuinkortteli vesiurheilukeskuksineen ja satama on vilkas tapahtuma- ja kulttuuriviyöhyke.

Radanvarteen on muodostunut uusi, sijainniltaan erinomainen urbaani työpaikka- ja asuinalue, jolla on lisäksi palveluja ja vapaa-ajanviettomahdollisuuksia. Uudet yritykset ovat sijoittuneet modernille, ekotehokkaalle ja viihtyisälle alueelle, josta on hyvät yhteydet pääkaupunkiseudulle, maakuntaan ja eri puolille Lahtea. Alueella on ympäristötaidetta, kauniita viher- ja hulevesirakenteita ja näyttäviä talojen seiniä, jotka hillitsevät myös liikenteen ääntä. Alueesta on muodostunut ympäristö- ja resurssitehokkaan rakentamisen sekä kestävien liikenne- ja kaupunkiratkaisujen edelläkävijäalue: näyteikkuna houkuttelevaan ja elinvoimaiseen ympäristökaupunkiin. Nykyaikainen, keskustan tiivistämiseen tähtäävä asuinrakentaminen on houkuttanut uusia asukkaita Lahteen.

Lahden keskustan yhteys luontoon on ainutlaatuinen. Yhteys ydinkeskustasta Salpausselän ulkoi-

lualueille on palautettu rakentamalla leveä vihersilta. Radiomäki on myös osa Unescon maailmanperintökohteeksi luokiteltua Geoparkia. Lähellä keskustaa olevien viheralueiden matkailullinen arvo on hyödynnetty suunnittelemalla ja opastamalla uusia kävely- ja maastopyöräilyreittejä. Vesijärven virkistyskäyttöä sekä kesällä että talvella on markkinoitu aktiivisesti.

Kaupunki, yksityiset rakentajat ja kiinteistöjen omistajat ovat noudattaneet Lahden arkkitehtuuripoliittista ohjelmaa erityisen tarkasti ydinkeskustan alueella, mikä on parantanut koko kaupungin imagoa ja vetovoimaisuutta. Keskustan katu- ja aukio-tiloissa on houkuttelevia oleskelupaikkoja, joissa viihtymisestä ei tarvitse maksaa. Kävelyalueella on myös viihtyisiä kahviloita ja ravintoloita, jotka levittäytyvät kesäisin kadulle. Eri puolilla keskustaa on säännöllisesti erilaisia kaupunkitapahtumia. Terasseille on muotoilukilpailussa suunniteltu yhteiset periaatteet ja taide on luonteva osa rakennusten ja katutilan suunnittelua. Keskusta on koko kaupungin olohuone, joka elää jokaisena viikonpäivänä ja kaikkina vuodenaikoina.

Viihtyisää liikkumisympäristöä asukkaille ja Lahdessa vieraileville

Eteläisen kehätien valmistuttua valtatie 24, 4 ja 12 muodostavat kaupunkia kiertävän ulkokehän, jota pitkin isojen liikennevirtojen on huomattavasti nopeampaa ohittaa Lahden keskusta-alue. Myös kaupungin sisäinen läpikulkuliikenne on siirtynyt keskustan reunoille. Mannerheiminkatu ja sen ympäristö on muuttunut vihreäksi, viihtyisäksi asuin- ja liikkumisympäristöksi raskaan liikenteen poistuttua ja liikennemäärien vähennyttyä. Asukkaat hyödynävät aktiivisesti yhteistä kaupunkitilaa ja yhteisöllinen kulttuuri kukoistaa. Korttelijuhlat, katutaide ja kaupunkiviljely kukoistavat omaleimaisella asuinalueella, jonka kehittämisessä asukkaat ovat olleet aktiivisesti mukana. Liikennejärjestelyissä etusijalla ovat kävely, pyöräily ja joukkoliikenne.

Nostoja Arjen paikat ja reitit kyselyssä jätetyistä kommentteista keskustan liikkumiseen:

“Kannatan autoliikenteen sopeuttamista muihin liikuntamuotoihin.”

“Tehotonta kadunvarsipysäköintiä --> toriparkkiin. Käveltävää kaupunkia.”

“Keskustaan turvattava kulku myös yksityisautoilla.”

“Sujuva liikenne keskustassa.”

Kehäteiden vaikutusten ja kävelyn ja pyöräilyn osuuden lisääntyttyä keskustan väylien autoliikennemäärät ovat vähentyneet. Uudet liikennejärjestelyt ovat myös mahdollistaneet uusien kaupunkimaisten viheryhteyksien ja hulevesikanavien toteuttamisen keskustaan. Kaupunkiluonto on monimuotoista ja

ympäristökaupungin-imago on vahva. Keskustan melualue on selkeästi pienentynyt ja etenkin tielikennemelu on vähentynyt. Ääntä syntyy ihmisten puuhista elävässä kaupunkitilassa. Keskustan ilmanlaatu on parantunut, samoin asumis- ja oleskeluviihtyvyyys. Kestävien liikkumismuotojen osuus on yli 51%.

Keskustan saavutettavuus on parantunut kaikilla kulkumuodoilla. Joukkoliikenne yhdistää toisiinsa tärkeimmät julkiset palvelut, keskustan itä- ja länsiosat sekä ylittää harjun. Keskustaan ja sen läpi pääsee aiempaa sujuvammin pyörällä viihtyisiksi ja turvalisiksi kehitettyjä pyöräilyn pääreittejä pitkin. Paikansa vakiinnuttanut kaupunkipyöräjärjestelmä palvelee niin lahtelaisia kuin kaupungissa satunnaisesti vierailevia. Matkakeskuksen rakentamisen jälkeen keskusta on paremmin saavutettavissa pääkaupunkiseudulta ja koko Päijät-Hämeestä joukkoliikenteellä.

Matkakeskus mahdollistaa sujuvan ja esteettömän siirtymisen kulkumuodosta toiseen. Keskustaan saavutaan Lahden seudulta junalla tai bussilla. Kaikki Lahden sisäinen joukkoliikenne kulkee Vesijärven ja Aleksanterinkadun kulmauksessa sijaitsevan vaihtopysäkin ja matkakeskuksen kautta. Vesijärvenkatu toimii keskustan pääjoukkoliikennereittinä. Autolla keskustaan tulevat pysäköivät ensisijaisesti keskustan kehällä oleviin pysäköintilaitoksiin, toriparkkiin tai muihin pysäköintilaitoksiin. Pyörille on tarjolla turvallisia, säältä suojattuja pysäköintipaikkoja palveluiden välittömässä läheisyydessä.

Arjen paikat ja reitit kyselyyn osallistujat pitivät tärkeänä, että keskusta on saavutettavissa eri tavoilla. Keskustaan toivottiin hyviä kävely- ja pyöräilymahdollisuuksia, mutta myös sen varmistamista, että keskustaan pääsee henkilöautollakin. Matkakeskuksen liityntäpysäköintiä toivottiin kehitettävän.

Keskustan käveltävyyttä on parannettu liikennettä rauhoittamalla ja eri liikennemuodot huomioivalta katutila- ja reittijärjestelyillä ja kunnossapidolla. Katupuut ja muut viherratkaisut elävöittävät keskustan ympäristöä ja lisäävät viihtyisyyttä. Katutila on eroteltu selkeästi kävelijöiden, pyörä- ja mootoriajoneuvoliikenteen kesken ja kadunvarsilla on pysäköintipaikkoja, jotka palvelevat erityisesti kotipalveluiden tarjoajia, yhteiskäyttöautojen käyttäjiä ja muita erityisryhmiä. Kadunvarsipysäköinnin suunnittelussa on huomioitu viihtyvyys kävelijän näkökulmasta. Laadukkaan katu ympäristön lisäksi keskustan käveltävyyttä on parannettu huolehtimalla, että keskusta pysyy elävänä vuorokauden ympäri. Monipuolisten kaupallisten palvelujen ja työpaikkojen lisäksi siellä on kulttuuri- ja vapaa-ajan tarjontaa iltaisin. Keskustan asukasluku on myös jatkuvasti kasvanut täydennysrakennushankkeiden myötä.

Toimiva keskustan huoltoliikenne tekee keskustasta houkuttelevan liikepaikan. Huolto- ja jakeluajo on sallittu kävelypainotteisilla alueilla vain tiettyinä aikoina aamupäivisin ja keskustaan ajavat lähinnä pienet jakeluautot - leutoihin vuodenaikoihin jakelu hoidetaan sähkökuormapyörillä. Huoltoliikenteelle on selvät, turvalliset purku- ja lastauspaikat.

Rautatienkadun muraali



Kävelykeskusta on kaupungin sydän

Lahden keskusta on turvallinen ja viihtyisä, esteettömyys on huomioitu kaikissa toiminnoissa ja keskustaa-alueen kunnossapito on huippuluokkaa ympäri vuoden. Keskustan kävelyalueella on laadukkaita pinnoitteita, istuskelupaikkoja ja paljon katuvihreää. Muotoilu ja taide näkyvät keskustassa runsaina julkisina taideteoksina sekä erilaisissa kaupunkikalusteissa kuten opasteissa, roska-astioissa ja pyörätelineissä sekä valaistuksessa. Kesäisin kävelyalueella on näyttäviä istutuksia ja tapahtumia. Liikkeet ovat levittäytyneet myös kadulle ja terassikulttuuri kukoistaa.

Talvisin toteutetaan jää- ja lumitaidetta. Lahden keskustarakentamiselle ominaisia valopihoja on kunnostettu, katettu lasikattein ja otettu monipuolisempaan käyttöön. Kaupunkilaisille on luoto uusia viihtyisiä ja elämyksellisiä kävelyreittejä ja oleskelupaikkoja keskustan kortteleiden sisään. Valopihoista on tullut kiinteä osa kävelypainotteista keskustaa.

Tapahtumatarjonta on laajaa ja monipuolista ja keskustassa näkyvät myös sen ulkopuolelle sijoittuvat urheilu- ja kulttuuritapahtumat. Keskustan alueen yrittäjien yhteistyö on aktiivista ja aikaansaavaa. Keskustassa on alueita ja tiloja, jotka ovat kaupunkilaisten vapaasti hyödynnettävissä ja muunneltavissa kulloistenkin tarpeiden mukaan.

Lahdella on 2030 ulkopaikkakuntalaisten silmissä selkeä imago tapahtumarikkaan ja elävänä, kutsuvana kaupunkina.

Matkailun kävelyreitit yhdistävät matkakeskuksen, keskustan ja Vesijärven tapahtuma-akselin

Matkakeskukselta ydinkeskustaan kuljetaan Rautatienkadun kävelyreittiä pitkin. Kadusta on muodostunut todellinen design-district ja putiikkikatu, joka johdattaa kävelijän Malskin Kulttuurikeskukseen ja Taide- ja muotoilumuseoon. Taide ja muotoilu ovat uuden museon myötä läsnä kaikkialla keskustassa - on julkista ja yksityistä taidetta, sekä taiteeseen liittyvää toimintaa ja tapahtumia.

Kävely- ja pyöräily yhteys Aleksanterinkadulta Ranta-Kartanoon ja Vesijärven rantaan kulkee Paasikivenaukion sekä Pikku-Vesijärven puiston puistokäytävien kautta. Reitti on viihtyisä, vihreä ja elämyksellinen, mikä saa aikaan vaikutelman, että Vesijärven ranta on tullut lähemmäs keskustaa. Kaupunkipyörillä matkan polkaisee muutamassa minuutissa.

Matkakeskuksesta Rautatienkatua ja Aleksanterinkatua Ranta-Kartanon kautta pääsee Vesijärven satamaan matkailun kävelyreittiä pitkin. Reitti jatkuu edelleen Vesijärven rantoja pitkin Niemen kautta Mukkulan kartanon matkailualueelle. Matkailun

kävelyreitoin toinen haara johtaa matkakeskuksesta Rautatienkadun ja Harjukadun kautta Urheilukeskukseen. Etelän suuntaan matkailun kävelyreittiä pitkin pääsee Launeen vapaa-ajan keskuksen monipuolisten palveluiden alueelle. Reitti erottuu katutilassa erityisesti muotoillun ilmeensä ansiosta. Keskustassa ja matkailureittien varrella sijaitsevat hotellit tarjoavat monipuolisia majoituspalveluja.

Ekologisesti kestävästä luontomatkailemisesta on tullut suosittua. Lahti kuuluu osana Salpausselkä geopark:iin, joka on saanut Unescon Global Geopark -statuksen. Geoparkin keskuskaupunkina Lahti toimii matkailijoiden pääpisteenä, josta pääsee helposti luontoon ja tutustumaan geokohteisiin. Retkeilymatkailuun kaupungin alueella tehdyt investoinnit ovat matkailijoiden lisäksi hyödyttäneet lahtelaisia, kun on kehitetty rengasmaisia ulkoilureittejä ja niihin liittyviä palveluja. Reitit on merkitty hyvin ja niihin on hyvät opasteet kaduilta kevyen liikenteen väyliltä. Retkeilymatkailua ja virkistystä tukemaan on tuotettu karttoja ja sähköistä aineistoa, jonka avulla voi suunnitella ulkoilupäivänsä.

Taustatietoa liikkumisesta kaupungin keskustassa

Keskustatoimintojen alueella on monenlaisia toimintoja: asumista, palveluja, työpaikkoja, kauppaa jne. Keskustassa ovat päällekkäin jalankulku- ja pyöräilykaupunki, joukkoliikennekaupunki ja auto-kaupunki. Yksityiskohtaisessa suunnittelussa painon pitäisi olla jalankulku- ja pyöräilykaupungin eli käveltyvyyden suunnittelussa, koska kaikki liikkujat ovat lopulta myös kävelijöitä.

Kävelypainotteinen keskusta

Kestävien liikkumistapojen edistäminen kaupungin keskustassa on tutkimusten mukaan taloudellisesti kannattavaa, sillä kävelykeskustojen ja -katujen lisääminen edistää alueiden liike-elämää sekä viihtyisyyttä. Tutkimusten mukaan kävelen ja pyörällä liikkuvat ihmiset tekevät paljon pieniä ostoksia ja pitävät keskustat elinvoimaisina. Viihtyisät kävely-ympäristöt ovat niitä suosituimpia kauppapaikkoja ympäri maailman. Keskustoissa maan arvoa on tyypillisesti korkeampi kuin ympäröivillä alueilla, joten kävelyn ja pyöräilyn edistäminen on huomattavasti edullisempaa kuin autoilun vaatiman katutilan ja pysäköinnin järjestäminen (LVM 2018).

Harkiten suunniteltu keskustan liikennejärjestelmä mahdollistaa jalankulkijalle sujuvan, viihtyisän ja turvallisen liikkumisen niin autottomalla alueella kuin paikoissa, joissa autoilu on sallittu. Pienellekin alueelle rajattu kävelykeskusta toimii turvallisena, esteettömän haahuilun mahdollistavana oleskelualueena. Keskustassa ei kuitenkaan tarvitse pyrkiä täyteen autottomuuteen vaan kävelyn viihtyisyyttä voi edistää myös liikennettä rauhoittamalla ja järjestämällä laadukkaat kadunylitykset vilkasliikenteisille kaduille. Esimerkillinen keskustan liikennejärjestelmä muodostuu Liikenteen tutkimuskeskus Vernen (2014) mukaan kävely- ja pyöräilypainotteisesta ydinkeskustasta, sitä ympäröivästä matalanopeuksista alueesta, keskustan saavutettavuuden mahdollistavasta joukkoliikennepainotteisesta alueesta sekä keskustaa ympäröivästä pysäköintikehästä.

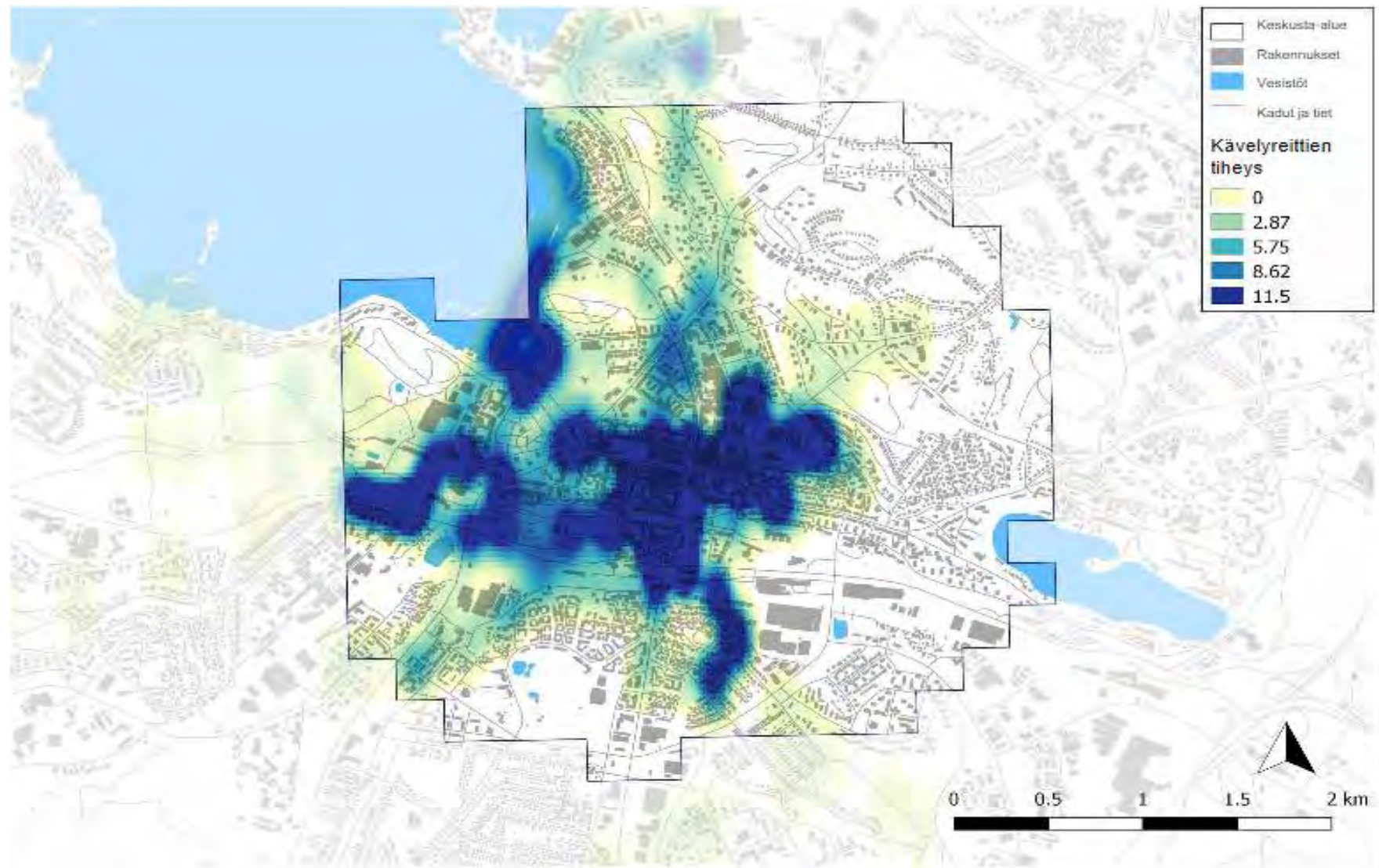
Yhä useammat kaupungit ovat tehneet päätöksiä liikenteen rauhoittamiseksi keskusta-alueillaan. Useat Keski-Euroopan kaupungit toimivat esimerkkinä elinvoimaisista ja monipuolisen liike-elämän mahdollistavista kävelypainotteisista keskustoista. Esimerkiksi Leuven, 100.000 asukkaan kaupun-

ki Belgiassa on ohjannut autoliikenteen keskustaa kiertävälle kehätielle hyvin tuloksin, sillä autoilun määrä keskusta-alueella on vähentynyt ja kävelyn ja pyöräilyn kasvanut. Keskustaan siirretty joukkoliikenteen terminaali on kasvattanut joukkoliikenteen käyttöä 12 % (Eltis 2017). Samankaltainen ratkaisu aiemmin hyvin autovaltaisessa Belgian Ghentissä on kestävien kulkumuoto-osuuksien ja viihtyisyyden lisääntymisen lisäksi parantanut keskustan ilmanlaatua merkittävästi. Hiukkaspäästöt ovat pienentyneet keskimäärin 20% kaikissa mittauspisteissä (Flanders today 2018). Liikenteen tutkimuskeskus Vernen tutkimuksen (2014) mukaan saksalaisissa kaupungeissa kävelykeskustan rakentaminen lisäsi jalankulkijoiden määrää keskustassa 25–70 %.

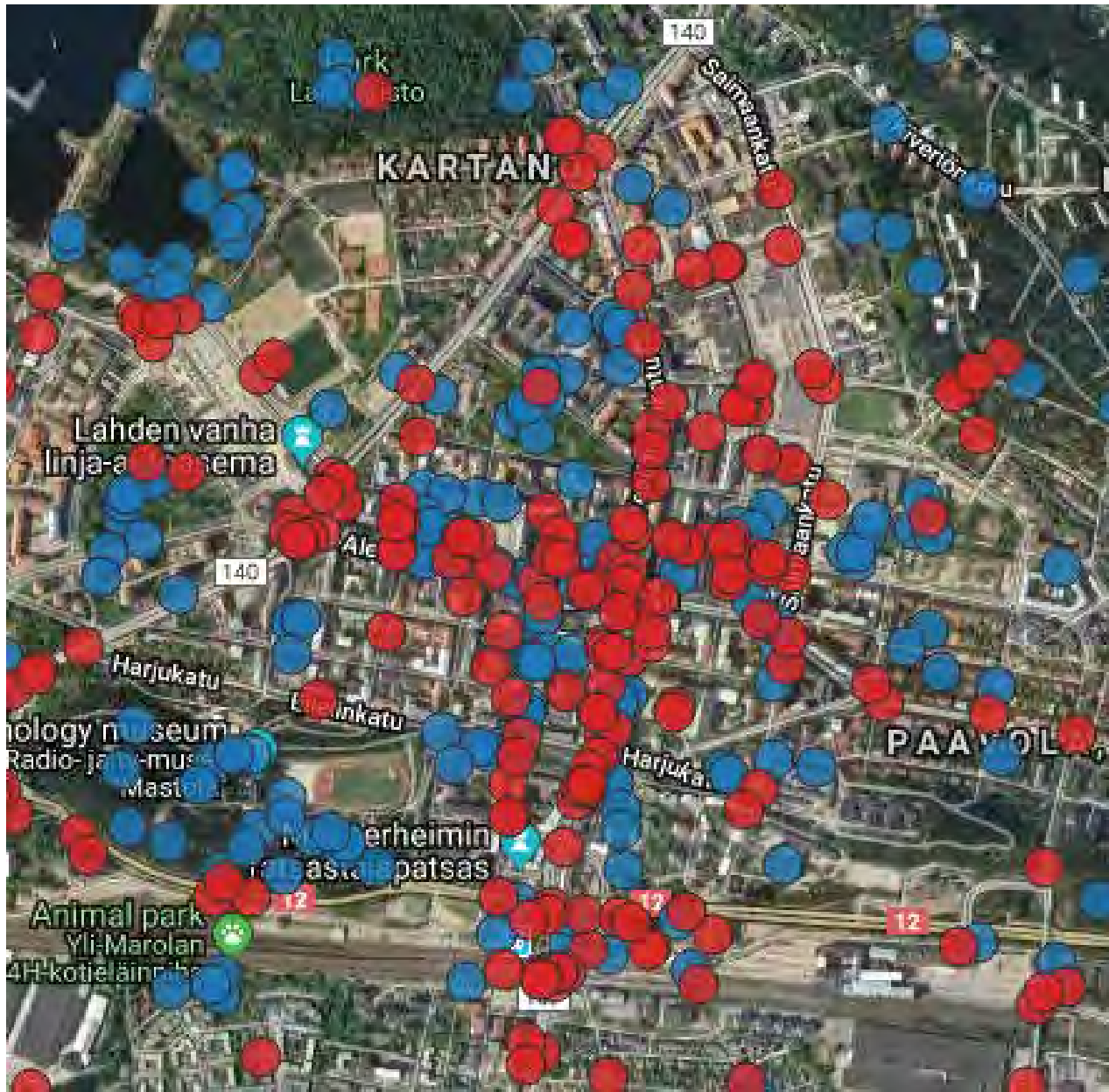
Liikenteen tutkimuskeskus Verne (2014) tutki viiden eurooppalaisen esimerkkikaupungin (Delft, Linköping, Lund, Sheffield ja Peterborough) kautta kävelyolosuhteiden onnistumisen edellytyksiä.

Tutkimuksen perusteella tärkeimmät opit muille kaupungeille ovat seuraavat kymmenen kohtaa:

1. Tärkeintä yhtenäisten reittien tai alueiden muodostuminen kävelylle
2. Kävelyolosuhteita voi parantaa myös pienillä toimenpiteillä
3. Keskustan saavutettavuus joukkoliikenteelle taataan joukkoliikennekadulla
4. Pyöräilyä suositetaan myös kävelykeskustassa kävelijöiden ehdoilla
5. Toimiva autopysäköintikehä takaa keskustan saavutettavuuden myös autolla
6. Pysäköinnin ohjaus hinnoittelulla ja aikarajoituksilla haluttuun suuntaan
7. Autoilua ei kielletä, vaan tehdään muista kulkutavoista sujuvampia
8. Visionääriset keskustasuunnitelmat houkuttavat sijoittajia
9. Kaupunkiorganisaatiossa yksilösuorittamisesta tiimityöskentelyyn
10. Keskinertaiset suunnitelmat johtavat keskinkertaiseen lopputulokseen: rohkeutta päätöksiin!



Kuva 5 kartalla on kuvattu paikannusten perusteella tärkeimmät kävelyreitit keskustan alueella. Osana Lahden suunta -työtä järjestetyn Arjen paikat ja reitit -kyselyn tulok-
sista on nähtävillä, että keskusta on jo nykyisellään hyvin tärkeä kävely-ympäristö asukkaille. Lähde: Arjen paikat ja reiti -aineisto.



Kuva 6 Punaisella kielteiset ja sinisellä myönteiset kokemukset reitillä tai sen läheisyydessä Lahden keskustan alueella. Kielteisten kokemusten keskittyminen keskusta-alueelle kannustaa kehittämään keskustan kävely-ympäristöä. (N:400)

Lisätietoa:

Eltis (2017) Circulation plan in Leuven leads to more bikes and fewer cars (Belgium)

Eltis (2017) Gent's traffic circulation plan.

Flanders Today 29.8.2018 (2018) Ghent's circulation plan leads to sharp drop in pollution.

Liikenteen tutkimuskeskus Verne (2014) Kävelystä elinvoimaa.



3.

Asumisen

Lahti

Vuoteen 2030 mennessä Lahden väkiluku on voinut kasvaa yli 150 000:een asukkaaseen. Kaupunkirakenne on eheytyneet kasvun sijoittua pääasiassa nykyiselle taajama-alueelle. Lahdessa on viihtyisiä asuinalueita, joissa lähipalvelut ovat saavutettavissa myös kävelen. Asuntotarjonta on monipuolista, ja eri elämänvaiheisiin ja -tyyleihin löytyy sopiva asunto. Asuntokaduille on istutettu lisää katupuita ja myös tonttien omistajat ovat kohentaneet katuun rajautuvaa viherympäristöä. Kaupallisten palveluiden lähiympäristöt on suunniteltu kävelijän näkökulmasta houkutteleviksi järjestämällä pysäköintialueet kävelijöiden ehdoilla. Virkistysalueet ovat suurella osalla lahtelaisista kävelyetäisyydellä ja niitä käytetään ahkerasti. Eri-ikäiset lahtelaiset kävelevät monista syistä; kouluun ja töihin, tai hoitaakseen asioita - tai terveyttään

Vuonna 2030...

- Lahdessa on tarjolla kohtuuhintaisia asuntoja ja eri elämäntyyliin sopivia asumismuotoja eri puolilla kaupunkia.
- Liikkuminen asuinalueilla on viihtyisää ja turvallista.
- Asukkailla on etupihalla kaupunki, takapihalla luonto. Luonto on lähellä asukkaita.
- Lahteen on toteutunut kaupunkikuvallisesti korkeatasoisia keskusta-asumisen kortteleita.

Indikaattorit:

- Enintään 300 m etäisyydellä lähivirkistysalueesta asuvien osuus väestöstä
- Asumisväljyys
- ≤30 km/h alueiden osuus katuverkosta
- Melualueella asuvien osuus
- Asukaskyselyn soveltuvat osiot, useita indikaattoreita
- Liikenneonnettomuuksissa kuolleet ja loukkaantuneet
- Jalankulkijat / jalankulkusuorite - pyöräilijät / pyöräilyosuus - autoilijat / suorite

Asumisratkaisuja eri elämäntyyliin

Lahdessa on luotu edellytykset kohtuuhintaiselle ja monipuoliselle asuntotuotannolle ja siten vastattu erilaisten väestöryhmien asumistarpeisiin. Samalla on huolehdittu asuinalueiden viihtyisyydestä sekä sosiaalisesta kestävyyydestä ja ehkäistä eriytymistä.

Uusia omistus-, asumisoikeus- ja vuokra-asuntoja on rakennettu riittävästi sinne missä on kysyntää. Vuosittain rakennettavista asunnoista noin 60 prosenttia on tullut kerrostaloihin ja noin 40 prosenttia pientaloihin. Uudisrakentaminen on pystytty sijoittamaan taajamassa liikenteellisesti hyvin saatavissa oleville paikoille ja maaseudulla ensisijaisesti kyläalueille. Väestön kasvaessa tämä on hillinnyt asuntojen hintojen ja vuokrien nousua sekä pitänyt matka-ajat ja -kustannukset kohtuullisina. Hajarakentaminen ja loma-asuntojen muuttaminen vakituisiksi asunnoiksi on ollut vähäistä. Lahden väestönkasvusta osa on kohdentunut vanhaan asutukseen, jota on uudistettu esimerkiksi lähiöiden ke-

hittämisprojekteissa ja erilaisten avustusten turvin.

Kerrostalorakentaminen on ollut voimakasta tiiviisti ja tehokkaasti rakennettavilla alueilla keskustassa ja radan varrella esimerkiksi Starkin alueella. Kerrostaloasumiseen on tullut pientalomaisia ja yhteisöllistä elämää tukevia ominaisuuksia ja siitä on tullut entistä houkuttelevampi asumismuoto myös perheille. Pientaloalueiden yhteyden ja kerrostaloalueiden täydennyskohteisiin on rakennettu ns. perhekerrostaloja, joissa yhdistyy monia yhtiömuotoisen asumisen ja pientaloasumisen hyviä piirteitä.

Uuden omakotitalon hankinta avaimet käteen -periaatteella sekä tuottajamuotoinen rakentaminen ovat kasvattaneet suosiotaan. Etenkin pienille tonteille sopivia talotyyppejä rakennetaan yhä enemmän avaimet käteen -periaatteella. Pientaloalueiden asemakaavoituksessa on otettu aiempaa paremmin huomioon myös tuottajamuotoisen omakotitalora-

kentamisen edellytykset. Lahden seudulla toimivat rakennusliikkeet ovat olleet em. kehityksessä vahvasti mukana. Kauempana keskustasta sijaitseville isommille tonteille rakennetaan edelleen myös hartiapankkimenetelmällä.

Uudet pientaloalueet ovat huomattavasti aiempaa tiiviimpiä ja ekotehokkaampia. Samalla on kuitenkin huolehdittu viheralueiden muodostamien ekologisten verkostojen säilymisestä ja muodostumisesta sekä hiljaisten alueiden säilymisestä. Asuinalueiden liikenneturvallisuutta on parannettu rakentamalla tonttikaduista viihtyisiä pihakatuja, hillitsemällä ajonopeuksia kokoojakatuverkoston suunnittelulla ja suunnittelemalla viihtyisää kävely- ja pyöräily-ympäristöä. Lahden tasaisimpia maa-alueita on pyritty hyödyntämään myös tiiviin ja matalan rakentamisen alueina. Kaupunkipientaloja ja rivitaloja on rakennettu liikenteellisten solmujen ja palveluiden läheisyyteen. Uusia pientaloalueita onkin synty-

nyt Kytölään, Renkomäkeen, Karistoon, Koiskalaan, Villähteelle sekä Rakokiven ympäristöön. Lähellä keskustaa olevat omakotitalotontit ovat kooltaan keskimäärin 700 m². Myös kauempana keskustasta sijaitsevilla uusilla alueilla tontit ovat aiempaa pienempiä: maapohjan ominaisuuksista riippuen korkeintaan 800–900 m². Asemakaavoissa uusien alueiden keskimääräiseksi tonttitehokkuudeksi on vakiintunut 0,35.

Olemassa olevia kerrostaloalueita, ja väljiä pientaloalueita etenkin Nastolan nauhataajamassa, on eheytetty täydennysrakentamisella. Omakotitaloalueilla on tiivistetty yhdyskuntarakennetta pääasiassa jakamalla tontteja. Kiinteistönomistajien kanssa on kehitetty toimintamalleja tonttien jakamiseksi ja täydennysrakentamiseksi. Samalla on kunnostettu leikkipuistoja ym. viheralueita. Kaupunkiluonnon monimuotoisuutta on suojeltu viheralueilla ja viherkäytävillä rakennetun alueen keskellä. Vihervyöhyk-

keet ja mm. viherkatot ovat auttaneet myös ilmastomuutokseen sopeutumisessa. Luonnonmukaiset viherkatot ovat auttaneet luonnon monimuotoisuuden kapenemisen, esimerkiksi hyönteiskadon, taittamisessa.

Vanhoja asuntoja on poistunut aiempaa enemmän mm. sisäilmaongelmien ja rakennusten muuntojoustamattomuuden tai perusparannuksen kustannusten johdosta. Yhdyskuntarakenne on tiivistynyt, kun purkukohteiden tonteille on laadittu aiempaa merkittävästi tehokkaampia asemakaavoja. Tiivistymistä on edistänyt myös se, että uudet asunnot ovat keskimäärin pienempiä ja tilatehokkaampia kuin aiemmin. Vanhoille asuinalueille on muuttanut lapsiperheitä ja näin niiden väestö kasvaa jälleen. Lapsiperheiden kerrostaloasumistrendi on lisännyt perheystävällisten kerrostaloasuntojen kysyntää keskustassa ja sen lähialueilla. Lähiöprojektien yhteydessä selvitetystä täydennysrakentamismahdol-

lisuuksista Kivimaalla, Metsäkankaalla, Mukkulasassa, Möysässä, Tonttilassa ja Riihelässä lähes kaikki ovat toteutuneet.

Palveluiden tarjonta on monipuolistunut digitaalisten palveluiden lisääntymisen myötä. Asuinalueiden tiivistäminen on uusien asukkaiden myötä monipuolistanut lähipalveluita. Palvelut on helpompi saavuttaa ja joukkoliikenne toimii hyvin. Perheet pärjäävät yhdellä autolla tai jopa kokonaan ilman omaa autoa. Myös jalankulku ja pyöräily ovat lisääntyneet, koska palvelut sijaitsevat nopeiden, turvallisten ja esteettömien yhteyksien päässä. Liikenneturvallisuus on parantunut selkeästi, niin fyysisen ympäristön toimenpiteiden, kuin liikkumisen ohjauksen pitkäjänteisen työn seurauksena. Eheyttävän täydennysrakentamisen ansiosta alueet ovat säilyneet luonnonläheisinä, ja virkistysalueet ovat asukkaiden helposti saavutettavissa.

Arjen paikat ja reitit kyselyn osallistajat korostivat, että luontoalueet ovat tärkeitä kaupungin viihtyisyyden kannalta. Keskustassakin pitäisi olla vihreää ja metsiköitä, kuten myös asuinalueilla. “Luonto on vahvuus, josta täytyy pitää kiinni”. Myös liikkumisen turvallisuus nostettiin tärkeänä arvona esille.

Uudet asuinalueet on suunniteltu tehokkaiksi niin, että niihin on saatu hyvät joukkoliikenneyhteydet. Useiden olemassa olevien asuinalueiden joukkoliikenteen palvelutaso on parantunut, kun tiivistämisen ja täydennysrakentamisen myötä on saatu keskimäärin yli 15 asukasta hehtaarille. Niillä asuinalueilla, joilla etäisyys bussipysäkille on yli puoli kilometriä, pysäkille voi sujuvasti pyöräillä ja jättää polkupyörän sille varattuun katettuun telineeseen pysäkin viereen.



Keskusta-asuminen on suosittua ja kohtuuhintaista

Lahden keskusta on pysynyt elävänä, koska asioinnin ja työssäkäynnin lisäksi siellä myös asutaan. Ydinkeskustan alueella on enimmäkseen yhden ja kahden hengen talouksia. Tiivis keskusta palveluineen ja toimivat ja turvalliset yhteydet palvelevat myös ikääntyvää väestöä. Keskustan reunavyöhykkeellä asuu myös perheitä, jotka ovat valinneet kaupunkimaisen elämäntyylin: palvelut ovat lähellä eikä perheessä välttämättä tarvita autoa. Eri puolilla kaupunkia sijaitsevat monitoimitalot ja mm. uimahallit palvelevat eri-ikäisiä.

Keskusta, Rakokivi ja niiden tuntumassa sijaitsevat alueet uudistuvat vähitellen. Keskusta-asuminen on suosittua hyvän palvelutarjonnan vuoksi, ja vilkas uudis- ja täydennysrakentaminen keskustassa ja lähialueilla on pitänyt hintatason kohtuullisena. Keskustan asukasluku kasvaa ja vahvistaa entisestään palveluita ja muuta liiketoimintaa.

Uudistamismahdollisuuksia on tutkittu myös Sopenkorvessa, Niemessä ja Pohjois-Paavolassa. Pohjois-Paavola on uudistunut säilyttäen alueen liiketoiminnan ja työpaikat, samalla lisäten asukkaita. Matalien liikerakennusten tilalle on rakennettu yhdistettyjä liike- ja asuinkerrostaloja. Osa rakennetuista taloista on jopa 15–20-kerroksisia tornitaloja.

Kerrostaloasumista lapsiperheille

Lahdessa on kehitetty uudenlaisia puurakentamisen ja yhteisöllisemmän asumisen konsepteja osana asumisen kärkihankkeita ja lähiöuudistusta. Perhekerrostaloja on rakennettu tiivistettävälle kerrostaloalueille hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrelle muun muassa Mukkulaan ja Liipolaan. Perhekerrostaloja on sijoitettu vanhusten palvelutalojen läheisyyteen tai ns. elinkaarikortteleihin siten, että lapsiperheet voivat käyttää esimerkiksi samoja siivous- ja ruokapalveluja. Tämä on tukenut myös palveluiden kannattavuutta ja lisännyt niiden tarjontaa. Perhekerrostalossa asuvalla lapsiperheellä ei ole omaa pihaa, mutta on suojaisa asuntokohtainen ulkotila; kookas parveke tai maan tasossa oleva terassi. Talon yhteinen piha on suunniteltu lapsiperheiden elämää varten niin, että siellä on turvallista pientenkin lasten leikkiä.

Taloyhtiöllä on yhteisiä tiloja kuten askartelutila ja pyykkitupa. Saunaosastoja on useita, niin että saunavuoron saa aina halutessaan. Saunaosastojen yhteydessä on oleskelutilaa, jonka asukas voi myös varata käyttöönsä. Asuntokohtaista varastotilaa on maan tasossa. Perhekerrostaloissa käytetään rakennusmateriaalina runsaasti puuta. Innovatiivisen raken-

tamisen, kierrätysmateriaalien käytön ja asumisen konseptit ovat tehneet Lahtea tunnetuksi Suomessa ja maailmallakin.

Kaupunkimainen elämäntyyli pientalossa

Vuonna 2030 lapsiperheet haluavat pienen oman pihan, mutta tontin ei tarvitse olla suuri. Kaupunkimainen pientaloasuminen on suosittua erityisesti keskustan läheisillä alueilla ja hyvien joukkoliikenneyhteyksien lähellä. Keskimäärin noin 700 neliön tontilla on tilaa ulko-oleskelulle ja lasten leikille. Talon ja kadun välisellä tontin osalla asukkaat hoitavat kauniita puutarhoja koko alueen asukkaiden iloksi. Talon takana on taloon kytketty terassi tai viherhuone ja pihan perällä pieni hyötypuutarha, jossa asukkaat kasvattavat puhdasta lähiruokaa.

***Nosto Arjen paikat ja reitit kommenteista:
“Ei jätetä asuinalueiden viimeistelyä tekemättä.”***

Omakotitalot rakennetaan yleisimmin puusta. Asumisväljyyden kasvu on taittunut ja neljän hengen perheellä on asuintilaa noin 150 neliötä. Asuintilat ovat kahdessa tai kolmessa kerroksessa. Käytännöksi on muodostunut hissivarauksen suunnitteleminen myös pientaloihin. Lisäksi tontilla on noin 40 k-m² kokoinen erillinen talousrakennus, jota käytetään työ- ja harrastetilana tai perheen isovanhemman tai nuoren asuntona.

Yhtiö- tai osuuskuntamuotoinen pientaloasuminen paritaloissa ja erillispientaloissa on entistä suositumpaa. Tavaksi on tullut rakentaa kahdelle tai kolmelle perheelle yhteinen talousrakennus, jossa on sauna ja kodinhoitotiloja. Uusille pientalovaltaisille alueille on rakennettu myös rivitaloja ja kaupunkipientaloja. Alueelle muuttavat asukkaat voivat siis löytää samalta alueelta asunnon myöhemmässä elämänvaiheessa, kun omakotiasuminen käy liian rasokkaaksi. Pitkään alueella asuneilla ihmisillä on usein voimakkaat siteet omaan ympäristöönsä ja heille on tärkeää löytää elämäntilanteeseen ja fyysiseen kuntoon sopiva koti omasta kaupunginosasta. Vanhoille

Elinvoimaiset kylät

Lahden kylät tarjoavat vaihtoehdon kaupunkimaiselle asumiselle. Hajarakentamisen keskittyminen kyläalueille on lisännyt kylien elinvoimaisuutta ja alueiden palvelutarjonta on parantunut. Tietoliikenteen ja kuljetuspalvelujen kehitys, kuten esimerkiksi ns. ”kyläkydyt”, sekä etätöiden yleistyminen ja monipaikkaisuuden kasvu, ovat mahdollistaneet kyläasumisen kehittymisen. Kyläalueiden ympärillä elää elinvoimainen maaseutu, jossa maa- ja metsätalouden harjoittaminen on kannattavaa. Maaseutuelinkeinot ovat kehittyneet ja monipuolistuneet lisääntyvän maaseutu- ja luontomatkailun sekä kotimaisen tuotannon kysynnän kasvun myötä.

Taustatietoja asumisesta

Asuinalueilla (A) pääkäyttötarkoitus on asuminen, mutta alueilla on myös esimerkiksi palveluita ja kaupan toimintoja. Asumista on myös keskusta-alueilla (C), yhdistetyillä elinkeinoelämän ja asumisen alueilla (T/A), kyläalueilla (AT), sekä maa- ja metsätalousalueilla (M). Yksittäisiä maatilojen talous-

keskuksia sijaitsee myös maisemallisesti arvokkailla peltoalueilla (MA).

Lahden läntisten osien osayleiskaavaan verrattuna asuinaluevarauksia on jätetty pois vaikutusten arvioinnissa epäedullisiksi osoittautuneilta alueilta Kunaksessa, Jokimaalla, Okeroisissa ja Kujalassa. Asuinaluevarauksia on lisäksi supistettu Ämmälässä ja Nastolan nauhataajamassa mm. Villähteellä. Nämä alueet ovat muuttuneet pääasiassa maa- ja metsätalousalueeksi. Nastolan osayleiskaavoissa olleita asumisen eri tyyppisiä alueita on muunnettu asuinalueiksi, kyläalueiksi, maa- ja metsätalousalueiksi tai maisemallisesti arvokkaiksi peltoalueiksi.

Asuinalueiden viihtyisyys ja monipuoliset asunto-markkinat ovat työpaikkojen ohella ydinkysymyksiä strategian mukaisen väestötavoitteen saavuttamisessa. Prosentin vuotuinen väestönkasvutavoite edellyttää noin 7000 kerrostalo-, 1350 rivitalo- ja 2400 omakotiasunnon rakentamista vuosien 2019-2030 aikana. Raakamaata tarvittaisiin noin 745 hehtaaria. Kahden prosentin kasvutavoite puolestaan edellyttää noin 12800 kerrostalo-, 1900 rivitalo- ja 3900 omakotiasunnon rakentamista. Raakamaata tarvittaisiin noin 1230 hehtaaria.

Vuosina 2010–2019 rakennettiin keskimäärin 767 uutta asuntoa vuodessa. Uusia asuntoja tarvitaan enemmän kuin väestönkasvu edellyttää asuntokuntakoon pienenemisen, asumisväljyyden kasvun ja asuntopoistuman vuoksi.

Asuinalueilla on paljon muutakin kuin asumista, mutta muut toiminnot eivät saa aiheuttaa haittaa asumiselle. Esimerkiksi kaikkia julkisia palveluita, kuten kouluja ja päiväkoteja, ei ole yleiskaavakartalla esitetty omina aluevarauksinaan vaan ne sisältyvät asuinalueisiin. Uusien lähipalveluiden sijainti tarkentuu yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Aluevarauksen indeksin takaa löytyy tarkempi kuvaus alueen ominaispiirteistä ja mm. siitä, mitä palveluja alueella jo on ja mitä sinne suunnitellaan.

Toimiva joukkoliikenne edellyttää vähintään 15–20 asukasta hehtaarille, mikä tarkoittaa enintään 600–800 m² tonttikokoa pientalorakentamisessa. Lisäksi tarvitaan tehokkaampaa rivitalo-, kaupunkipientalo- ja kerrostalorakentamista ja mm. tornitaloja. Kun asuinalueella on paljon asukkaita, on mahdollisuuksia järjestää parempia lähipalveluita ja toimivampi joukkoliikenne, jotka puolestaan vähentävät liikkumistarvetta ja autoriippuvuutta tai moniautoistumista.

Liikenneturvallisuuden lisääminen asuinympäristössä

Liikenneturvallisuudella on suuri merkitys liikkumiseen. Turvallinen asuinympäristö houkuttelee liikkumaan, oli kulkumuoto mikä tahansa. Kävelijä ja pyöräilijä ovat katuverkolla haavoittuvimpia. Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen asuinalueilla, koulujen läheisyydessä ja muilla keskeisillä alueilla ja reiteillä vaikuttaa positiivisesti kestävien kulkumuotojen käytön suosioon sekä onnettomuuksien määrään. Kun kaikilla liikkumismuodoilla on oma paikkansa liikenneverkon osana, turvallisuus parantuu. Arjen liikenteessä korostuu lisäksi kaikkien tienkäyttäjien vastuullinen käyttäytyminen. Turvavöiden käyttö, liikennesääntöjen noudattaminen, kansaliikkujien huomioiminen ja kestävät kulkutapavalinnat ovat jokapäiväisiä valintoja, joita me liikkujina jatkuvasti teemme.

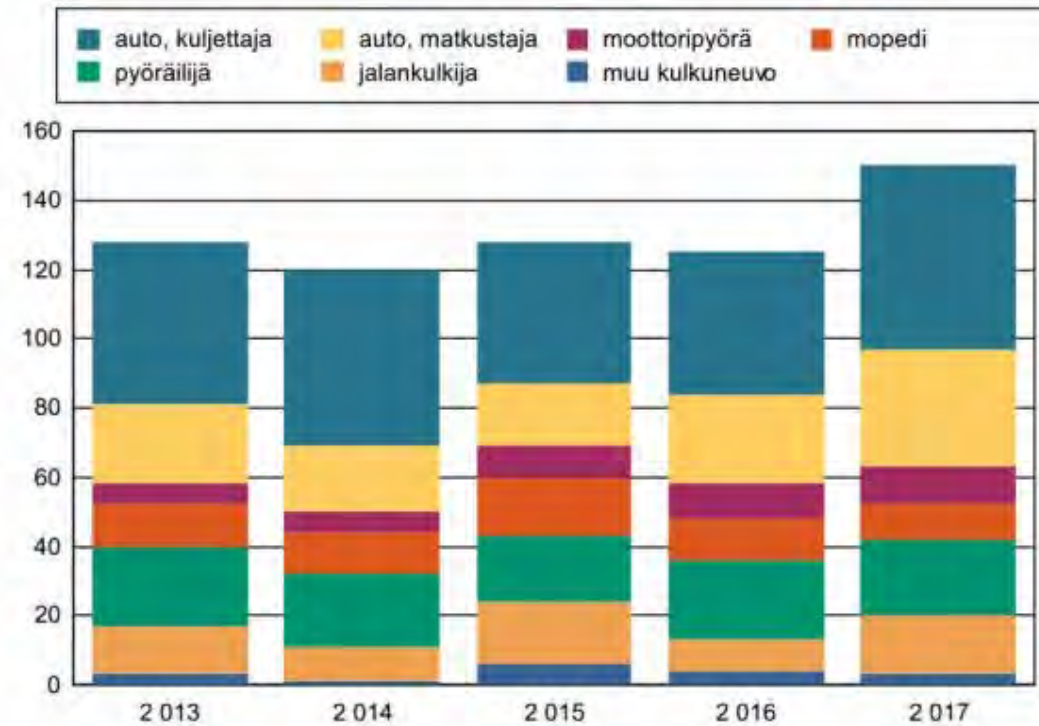
Lahden uusi liikenneturvallisuussuunnitelma julkaistiin alkuvuodesta 2019. Liikenneturvallisuustyöllä on pitkät perinteet Lahdessa ja sitä tehdään useiden toimijoiden yhteistyönä. Liikennekasvatuksen tueksi on laadittu laaja-alainen ja monipuolinen toimintasuunnitelma, johon on kerätty liikennekasvatuksen ja viestinnän konkreettisia keinoja. Liikkumisen tulisi olla terveellistä, turvallista ja taloudellista. Työssä on tarkasteltu myös liikenneympäristöön kohdistuvia parantamistarpeita. Parannuskohteista on laadittu erillinen toimenpideohjelma.

Liikenneturvallisuustyön valtakunnallista tavoitetta mukaileva visio on:

“Välitä itsestäsi ja muista. Kukaan ei halua kuolla tai loukkaantua liikenteessä.”

Vuonna 2017 Lahdessa tapahtui 376 tieliikenneonnettomuutta, joista 118 johti loukkaantumiseen ja yksi kuolemaan. Kaikista jalankulun, pyöräilyn ja mopoilun onnettomuuksista tapahtui maanteillä 10 % ja katuverkolla 85 %. Henkilövahinkoon johdaneista jalankulun, pyöräilyn ja mopoilun onnettomuuksista tapahtui maanteillä 11 % ja katuverkolla 84 %.

Tieliikenneonnettomuuksien uhrin kulkutavan mukaan v. 2013-2017:



Lähde: Lahden liikenneturvallisuuksuunnitelma 2019



Syksyllä 2018 Lahden kouluissa tehdyn koulumatkakäytön perusteella eniten turvattomuutta koulumatkalla aiheuttaa turvottomat tien ylitykset tai risteykset, toiseksi eniten pimeät reitit ja kolmanneksi huonokuntoiset tiet.

Selkeitä tekijöitä, jotka pitää huomioida liikenneturvallisuuden eteen tehtävässä työssä.

hittämällä jalankulku- ja pyöräily-yhteyksiä sekä parantamalla tienylityksiä koulumatkareiteillä.

Mitkä asiat heikentävät koulumatkasi turvallisuutta?

Lisätietoa:

*Vastaajien määrä: 4413,
valittujen vastausten lukumäärä: 5228*

Lahden koulumatkakysely (2018).

Lahden liikenneturvallisuustyö:

Taajama-alueiden turvallisuutta voidaan parantaa rauhoittamalla ajonopeuksia ja toteuttamalla liikenneympäristössä pienimuotoisiakin parantamistoimia, jotta katuverkolla erityisesti haavoittuvimpiin kohdistuvimpien onnettomuuksien määrä saadaan laskuun entisestään.

<https://www.lahti.fi/palvelut/liikenne-ja-kadut/liikenneturvallisuus>

ELY-keskus

<http://www.ely-keskus.fi/web/ely/liikenneturvallisuus>

Lasten ja koululaisten liikkumista taas turvataan ke-



4. Elinkeinojen Lahti

Vuonna 2030 Lahden seutu tunnetaan ympäristö- ja yritysystävällisyydestä. Kaupunkiseudulla on hyvä työllisyys ja yhtenäinen, hyvin saavutettava työssäkäyntialue, mikä on lisännyt pendelöintiä myös pääkaupunkiseudun suunnasta. Lahden seutu on valtakunnallinen henkilö- ja tavaraliikenteen solmukohta. Helsinki – Lahti – Kouvola logistiikkakäytävä on heti Helsinki-Tampere käytävän jälkeen toiseksi tärkein valtakunnassa. Lahden seutu on myös EU:n TenT Scandinavia-Välimeri ydinverkkokäytävän ja TenT-ydinverkon kannalta

merkittävässä asemassa. Lahden elinkeinoelämän alueet ovat laajentuneet ja monipuolistuneet, ja työpaikkojen määrä on kasvanut elinkeinorakenteen painopisteen muututtua perinteisistä teollisuuden työpaikoista teknologian, suunnittelun ja palveluiden työpaikoiksi. Lahden liikenteellisesti erinomainen saavutettavuus on houkuttellut uusia, erityisesti ympäristöalan ja muotoilun yrityksiä Lahteen. Elinkeinoelämän tarvitsemia osaajia on muuttanut Lahteen asumaan, ja Lahti on vetovoimainen erityisosaamisen keskus Helsingin metropolialueella.

Vuonna 2030...

- Lahden seudulla on vetovoimainen toimintaympäristö ja uusia hyviä alueita yrityksille sekä laadukas asuinympäristö työntekijöille.
- Lahden työpaikkaomavaraisuus on yli 110%.
- Lahti on johtava elintarvike-, ympäristö- ja muotoiluosaamisen liiketoiminta-alue, jossa kehitetään kiertotaloutta uutta teknologiaa hyödyntäen.
- Lahti on vahva yliopistokaupunki, jossa koulutus, tutkimus ja elinkeinotoiminta ovat lähellä toisiaan ja toimivat yhteistyössä.
- Maaseudulla on monipuolista maaseudun ominaisluonnetta hyödyntävää elinkeinotoimintaa.

Indikaattorit:

- Yritystytyväisyys / yritysystävällisyys maankäytön ja logistiikan näkökulmasta
- Tonttivaranto
- Työpaikkaomavaraisuus
- Työpaikkojen toimialajakauma
- Asuntojen ja vuokrien neliöhinnat
- Työssäkäyntietäisyys

Yritysyntäväallinen Lahti

Lahden strategia tähtää Lahden kasvuun rohkeana ja yritysystävällisenä ympäristökaupunkina. Vuoteen 2030 mennessä Lahti tavoittelee kaupungin muutosta yhteisölliseksi, lapsiyntävälliseksi ja yrityksiä kuuntelevaksi kaupungiksi.

Yrityksiä on aktiivisesti houkuteltu sijoittumaan Lahteen. Sijoittumisprosessia on virtaviivaistettu. Tontti- ja toimitilarajonta on hyvä ja hintataso kohtuullinen. Tonttien esirakentaminen on päässyt hyvään vauhtiin kaupungin hankkeissa syntyvien maamassojen parantuneen koordinaation myötä, mikä on osaltaan lisännyt alueen houkuttelevuutta. Lahden yrityksensä tuova yrittäjä löytää kaikki sijoittumiseen tarvitsemansa palvelut yhdestä paikasta. Lahden maine yrittäjien silmissä on parantunut merkittävästi kymmenen vuoden takaisesta tilanteesta (vrt. 500 lahtelaisyrittäjien kyselytutkimus, Taloustutkimus Oy). Lahteen on helppo asettua ja löytää toiminnalle tarpeelliset verkostot. Työllisyystoimijat toimivat verkostomaisesti, ja esimerkiksi Ohjaamo-palvelun kautta työntekijät ja työantajat kohtaavat entistä paremmin. Työvoiman saatavuus on parantunut muun muassa työperäiseen muut-

toon, muunto- ja oppisopimuskoulutukseen ja korkeakouluysteistyöhön lisättyjen panostusten ansiosta.

Euroopan ympäristöpääkaupunkivuoden ansiosta Lahti on valtakunnallisesti ja maailmalla opittu tuntemaan viihtyisänä, vihreänä ja turvallisena asumisympäristönä, jossa on aitoa kaupunkielämän sykettä ja kaikki on lähellä. Lahdessa työmatkat sujuvat jalan, polkupyörällä tai julkisilla kulkuvälineillä. Eri alojen työpaikat sijaitsevat lähellä toisiaan ja kaupunkikeskustaa, mikä on saanut aikaan luovia ympäristöliiketoiminnan ja muotoilun osaamisen keskittymiä. Lahti tarjoaa innovaatioita edistäviä yritys ympäristöjä.

Nosto Arjen paikat ja reitit kommentteista:

“Lahden sijaintia on käytettävä hyödyksi.”

Julkista tietoa on avattu yritysten käyttöön. Paikalliset yritykset ovat hyödyntäneet merkittäviä aluerakentamiskohteita Ranta-Kartanossa, Niemessä ja Radanvarressa ensimarkkinakohteina ympäristö-

teknologialle ja ympäristöalaan liittyville palveluille. Radanvarsi ja asemanseutu Mytjäisistä Upon alueelle on rakentumassa sijaintinsa ansiosta yrityksiä ja työntekijöitä houkuttelevaksi alueeksi, jossa on uusia yrityksiä, työpaikkoja ja asuntoja.

Nosto Arjen paikat ja reitit kommentteista:

“Hyödynnetään alueen teollista perimää uusilla.”

“Lahti-imagoo ”vanhan ajan” käytännön järkevänä luovana kaupunkina! Muita ei tarvitse kopioida.”

Vanhat lahtelaiset teollisuusyritykset on haluttu pitää Lahdessa ja niiden toimintaedellytykset kaupunkirakenteessa on muutosten keskellä turvattu. Perinteinen teollisuus nähdään osana oikeaa, elinvoimaista kaupunkia – myös ympäristökaupunkia. Lahti on houkutteleva kaupunki, koska täällä on monipuolista toimintaa. Laadukkaiden asumisympäristöjen ja viihtyisän keskustan ohella on rosoisia teollisuusympäristöjä, killettä ja pauketta, ajoittain hajujakin.

Työtä ja asumista lähellä toisiaan

Lahden ydinkeskustan elinkeinoja on käsitelty tarkemmin luvussa 2. Lahden keskusta-alueeseen kuuluvan radanvarren osaamisintensiivisen eli asiantuntemukseen perustuvaa palvelua tarjoavan yritystoiminnan ja asumisen aluetta on päästy kehittämään matkakeskuksen länsipuolella sijainneen tavaratarapihan toiminnan lakattua. Alueen suunnittelu ja kehittäminen nojautuu vahvasti Niemen alueen osaamiskeskittymään. Asemanseudun ja Niemen välille luodaan korkean osaamisen "laatukäytävää", joka sitoo alueet ja niiden osaamisen yhteen ja toimii kansallisesti ja kansainvälisesti korkeatasoisena osaamisintensiivisen liiketoiminnan näyteikkunana. Alue mahdollistaa yhteistyön ja verkostoitumisen. Radanvarren kehittämisessä yhtenä ajatuksena on, että Niemen alueen opiskelijat voisivat jäädä töihin seudulle valmistumisensa jälkeen.

Nosto Arjen paikat ja reitit kommenteista:

"Lahti ei ole perinteinen yliopistokaupunki. Sen oppiminen ja omaksuminen vie aikaa ja siihen tarvitaan kärsivällisyyttä."

Niemen alue on tutkimuksen, koulutuksen ja yritys-

ten keskittymä. Niemessä on vuonna 2030 Suomen johtava ja Euroopan tasolla tunnettu LUT:n ja LAB:n kampuksen ympäristöliiketoiminnan ja käyttäjälähtöisen muotoilun ympärille syntynyt monialainen osaamiskeskus, jossa yhteistyö ja vuoropuhelu korkeakoulu yhteisön ja elinkeinoelämän kanssa on tiivistä. Viihtyisä, alueen teollisen historian leimaa kaupunkiympäristö Niemessä tukee luovuutta ja innovaatioiden syntymistä. Alue on houkutteleva ja elinvoimainen, koska sinne on erinomaiset liikenneyhteydet keskustasta ja muista kaupunginosista sekä kaupunkiseudulta. Asemanseudulta pääsee Niemeen tiheän vuorovälin bussilla tai suoraan asemalaiturien päästä pyöräilyn pääreittiä esimerkiksi Mytjäisten ja Ankkurin sataman kautta. Matkakeskuksen asemalaiturien läheisyyteen on sijoitettu tähän tarkoitukseen pyöräpysäköintiä sekä kaupunkipyöriä.

Niemessä on työpaikkoja ja asumista lähellä toisiaan. Sinne rakennetut uudet kerrostalot ovat nollaenergiataloja, joissa on käytetty innovatiivisia teknisiä ratkaisuja ja arkkitehtuuria. Katot ovat viherkattoja. Katutilat, puistot ja muut julkiset tilat on toteutettu teknisesti ja esteettisesti laadukkaasti ympäristökäytön imagoa tukien. Niemen alueelle sijoittuvien

asumisen ja elinkeinojen kortteleiden väliin on rakennettu nykyaikainen kaupunkipuisto, josta on yhteys Vesijärven rannassa kulkevalle ulkoilureitille. Puistoon on toteutettu laadukkaat hulevesikanavat. Keskuspuisto on rakennettu viheralue, mutta se toimii myös osana ekologista verkostoa.

Hennalan entinen kasarmialue on muuttunut asumisen ja muun muassa majoitus-, ravitsemus-, ja palveluliiketoiminnan alueeksi. Sopenkorven alue on puolestaan vähitellen muuttumassa eka-alueeksi, jossa on sekä työpaikkoja että asuntoja samassa korttelissa. Arvokkaat vanhat teollisuusrakennukset on säilytetty ja niihin on tullut katutasoon ja alakerroksiin mm. teknologia-, suunnittelu ja palveluyritysten toimitiloja sekä luovien alojen toimintaa. Ylempiin kerroksiin rakennetuille asunnoille on kova kysyntä. Alueella asuvista ja siellä työssä käyvistä ihmisistä riittää asiakkaita muutamaan kahvilaan ja ravintolaan, jotka ovat sijoittuneet vanhoihin teollisuusrakennuksiin ja ovat auki myös iltaisin. Alueella on myös sekä ulko- että sisätilaa ihmisten kohtaamiselle luovien kaupunkitapahtumien merkeissä.

Lahti tunnetaan matkailu- ja tapahtumakaupunkina

Uusia, seudullisestikin merkittäviä elinkeinoelämän alueita syntyy valtateiden 12 ja 4 varrelle. Tuotteidensa maantiekuljetuksiin nojautuville yrityksille Lahden seutu on logistisesti ykköspaikka. Uuden Lahden eteläisen kehätien ja valtatie 4 risteyksessä sijaitseva Kujala-Pippon alue houkuttelee hyviä liikenneyhteyksiä tarvitsevia, logistiikkaintensiivisiä tuotannollisia yrityksiä. Automatisaation ja robotiikan kehityksen myötä alueelle ei todennäköisesti tule kuitenkaan sijoittumaan kovin paljon työvoimaa. Lehmukseen on kehittymässä monipuolinen työpaikka-alue, jossa on teollisuutta, varasto- ja logistiikkatoimintoja sekä toimistoja. Lehmuksessa ja Ämmälässä työpaikkarakentaminen on lähellä moottoritietä tai rataa ja suojaa asumista rata- tai tieliikenteen häiriöiltä. Asuinrakentaminen puolestaan muodostaa sopusuhtaisen reunavyöhykkeen arvokkaalle peltomaisemalle tai luonnonympäristölle. Nastolassa radan varren uudet elinkeinoelämän alueet ovat profiloitumassa tilaa vaativalle kaupalle, teollisuudelle, kierrätysliiketoiminnalle ja muulle yritystoiminnalle.

Vuonna 2030 Lahden seutu tunnetaan Suomessa ja ulkomailla monipuolisena matkailukohteena. Perinteisen talviurheilun ja siihen liittyvien tapahtumien rinnalle on tullut terveys- ja hyvinvointimatkailua. Esimerkiksi Pajulahden alue on valtakunnallisestikin tunnettu urheiluun ja vapaa-aikaan liittyvistä palveluistaan. Kaupunkiseudulle on toteutunut kylpylä- ja loma-asumisen palveluita. Ulkoilu- ja retkeilypalveluiden tarjoajat ovat tehneet matkailutuotteita Lahden erinomaisten ulkoilu- ja retkeilyalueiden varaan. Samat palvelut hyödyttävät myös kaupunkiseudun asukkaita. Lahti on osa Unescon Global Geopark -statuksen saanutta Salpausselkä-Geoparkkia. Valtakunnallisesti arvokas Salpausselkä-Tiirismaan maisemanähtävyys vahvistaa Lahden keskustaan asti ulottuvien luontoalueiden merkitystä

Sataman, Vesijärven ranta-alueen, Kisapuiston ja Urheilukeskuksen väliselle alueelle on muodostunut kansainvälisesti mielenkiintoinen liikunnan, kulttuurin, tapahtumien, kaupunki- ja luontomatkaillen sekä vapaa-ajan ja virkistytymisen vyöhyke. Alueen palvelutarjonta on kasvanut ja tapahtumia on ym-

päri vuoden. Myös Mukkulan tapahtumapuisto on noussut valtakunnallisesti merkittäväksi isojen yleisötapahtumien näyttämöksi.

Lahteen tulevat matkailijat pääsevät myös nauttimaan monipuolisesta kulttuuri- ja ravintolatarjonnasta. Lahden ominaispiirteet on osattu hyödyntää palveluissa. Ihmiset tulevat Lahteen konserttiin tai teatteriin nauttimaan Lahden monipuolisesta tarjonnasta. Keskustan erikoisliikkeistä tullaan shoppailemaan lahtelaista muotoilua ja muotia. Ravintoloissa saa nauttia puhtaista lähiseudun tuotteista valmistettua ruokaa.

Lahdessa voi viikonloppumatkan aikana ulkoilla ja retkeillä, käydä klassisen musiikin konsertissa tai keikalla, syödä rennosti gourmet-tasoista ruokaa, shoppailla ja käydä museoissa tai messuilla. Lahden perinteiset maamerkit ovat säilyttäneet hallitsevan asemansa maisemassa. Lahden vetovoima perustuu viihtyisään kaupunkiympäristöön, ainutlaatuisen maisemaan sekä aitoon, maanläheiseen paikalliseen kulttuuriin.



Taustatietoja elinkeinoista

Elinkeinoelämän alueet (T, TY, T/A, PY/T) on osoitettu yhdellä pääkäyttötarkoituksella ja sinisellä värillä tai vinoraidoituksella.

Pohjaveden muodostumisalueella Salpausselällä olevat elinkeinoelämän alueet on varattu yrityksille, jotka eivät aseta erityisiä vaatimuksia pohjaveden suojelulle (TY). Alueelle voi sijoittua toimintaa, joka ei vaaranna pohjaveden laatua tai määrää. Yhdistetyillä elinkeinoelämän ja asumisen alueilla (T/A, TY/A) on tavoitteena mahdollistaa työpaikkojen sijaitseminen lähellä asumista. Elinkeinojen alueista on erotettu omaksi pääkäyttötarkoitukseksi kaupalliset palvelut (P ja Pkm, oranssi) niiden aiheuttamien suurien liikennevirtojen vuoksi. Yhdistetty kaupallisten palvelujen ja elinkeinoelämän alue (Pkm/T) mahdollistaa sekä kaupalliset palvelut että yritykset ja työpaikat. Julkisten palvelujen, hallinnon ja elinkeinoelämän alue (PY/T) mahdollistaa oppilaitoksien, hallinnon ja elinkeinoelämän sijoittumisen samalle alueelle mahdollistaen eri toimijoiden väli-

sen läheisen yhteistyön. Yhtenä esimerkkinä tällaisesta alueesta on Niemen alue. Keskustatoimintojen merkintä (C) mahdollistaa monimuotoisen yritystoiminnan kehittymisen keskusta-alueille.

Lahden elinkeinorakenteen oletetaan muuttuvan jatkossa yhä korkeamman jalostusasteen suuntaan ja enenevässä määrin palveluelinkeinoihin. Elinkeinot muuttuvat yhä työvoimaintensiivisemmiksi ja vaativat yhä vähemmän maapinta-alaa.

Luovat alat ovat tulevaisuuden menestyksen luoja. Ekonomisti ja kaupunkitutkija Richard Florida mukaan lapsiperheisiin satsaaminen on tärkeää, mutta nuoret 18–29-vuotiaat kaupunkilaiset ovat avainasemassa luovuuden kehittymisen kannalta. Erilaisuuden suvaitseminen (diversity) on

hyvä mittari sille, miten luova kaupunkiyhteisö on kyseessä. Luovuutta syntyy suotuisassa kaupunkiympäristössä ja ilmapiirissä, johon on helppo tulla ja ryhtyä toteuttamaan luovuuttaan. (Florida, 2011)

Harvardin kaupunkitaloustieteen professorin Edward Glaeserin mukaan inhimilliseen pääomaan eli koulutukseen ja kouluihin sijoittaminen on myös elinkeinojen kannalta ensiarvoisen tärkeää. Koulutustaso korreloi kaupungin menestymiseen. Koulutetut perheelliset ihmiset muuttavat asumaan kaupunkiin ja pysyvät siellä, jos tarjolla on hyvät koulut heidän lapsilleen. (Glaeser, 2011)

Viitteet

Florida, Richard (2011) The rise of the creative class. Teoksessa The innovator's cookbook: essentials for inventing what is next. Toimittanut Steven Johnson. Riverhead Books, New York.

Glaeser, Edward (2011) Triumph of the city. How urban spaces make us human. Macmillan, London.



BYREDO
BIBLIOTHÈQUE
LEAU DE KABIRI



5. Palveluiden ja kaupan Lahti

Vuonna 2030 kaupunki vastaa ihmisten erilaisiin tarpeisiin tarjoamalla ajanmukaiset peruspalvelut. Julkiset palvelut saavutetaan monella tavalla. Sähköiset palvelut ovat helpokäyttöisiä ja niiden itsenäistä käyttöä tuetaan. Asiantuntijat ovat helposti tavoitettavissa sähköisten etäyhteyksien avulla, jolloin asukkaan ei aina tarvitse mennä asiantuntijan luo. Teknologian avulla ikäihmiset pystyvät asumaan turvallisesti kotonaan pidempään. Hyvinvointi- ja sivistyspalvelut tuotetaan yhdessä lähellä toisiaan esimerkiksi monitoimitaloissa, jonne on hyvät joukko-liikenne- ja pyöräily-yhteydet. Lahti on myös tunnettu laadukkaista kulttuuri- ja liikunta-palveluistaan.

Vuonna 2030...

JULKISET PALVELUT

- Julkisia palveluita tarjotaan eri laajuudella ja eri tavoin riippuen kaupunginosan luonteesta ja väestön tarpeista. Palveluita tarjotaan laajasti myös sähköisinä.
- Kaupunkivyohykkeellä arkipäivän palvelupisteet on mahdollista saavuttaa kävellen tai pyörällä, muut palvelupisteet ovat hyvin saavutettavissa joukkoliikenteellä. Maaseutumaisilta alueilta palvelupisteet saavutetaan joukkoliikenteellä tai omalla autolla. (SUMP)

KAUPALLISET PALVELUT

- Keskustan ulkopuoliset kaupalliset palvelut on sijoitettu yhdyskuntarakenteeseen olemassa olevien hyvien liikenneyhteyksien varrelle.
- Kaupunkijakelussa käytetään älykkäitä ratkaisuja ja kestäviä liikennemuotoja ja kaupan toimijat tekevät yhteistyötä. (SUMP)
- Kaupunkivyohykkeellä joukkoliikenne on kilpailukykyinen palvelu. Joukkoliikenteen runkolinjat tarjoavat nopeita yhteyksiä. Joukkoliikenteen nousijamäärät ovat kasvaneet kaksinkertaisiksi. (SUMP)
- Eri liikennemuotojen solmukohtiin on järjestetty hyvät liityntämahdollisuudet. Liikenteen palvelut ovat osa sujuvia matkaketjuja. (SUMP)
- Vuonna 2030 paikallisliikenne kulkee sähköllä ja biokaasulla. (ympäristöohjelma)

Indikaattorit:

- Palveluiden sijoittuminen yhdyskuntarakenteen vyöhykkeillä (julkiset ja kaupalliset) lkm ja % osuus
- Enintään 500 m etäisyydellä tärkeästä lähipalvelusta asuvien osuus
- Lasten koulumatkojen kehitys
- Joukkoliikenteen nousijamäärät
- Liityntäpysäköintipaikkojen määrä ja käyttöaste, pyörät ja autot

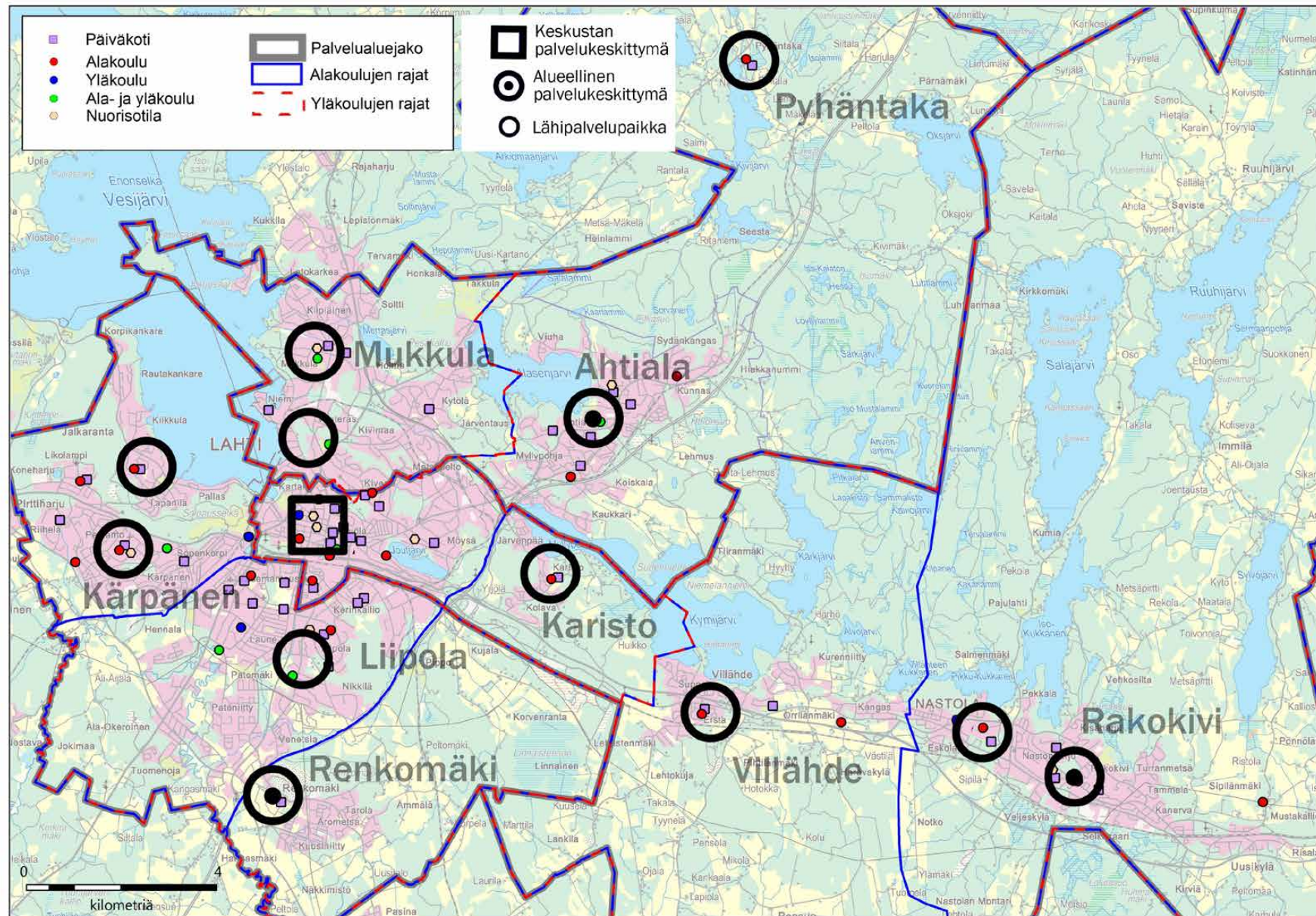
Monipuolinen palveluverkko

Keskustan julkisten palveluiden keskittymien lisäksi Rakokivessä, Renkomäessä ja Ah-tialassa sijaitsevat alueelliset palvelukeskittymät. Lähipalvelupaikat sijaitsevat viiden kilometrin etäisyydellä keskustasta lähipalveluyöhykkeellä, mm. Pyhäntaan alueella. Sitä kauempana olevat palvelupaikat sijaitsevat etäpalveluiden vyöhykkeellä.

Lahdessa on omaleimaisia alueita, joilla liikutaan eri tavoin ja joissa on erilainen palvelutarjonta. Julkisia palveluita tarjotaan kolmella erilaisella laajuudella riippuen alueen luonteesta. Palvelutarjonta on laajinta lähipalvelualueilla, joita ovat keskustan palvelukeskittymän vaikutusalue (1), alueellisten palvelukeskittymien (2) ja lähipalveluyksiköiden (3) vaikutusalueet. Näillä alueilla palvelut ovat hyvin saavutettavissa joukkoliikenteellä, kävellen tai

pyöräillen. Muut alueet ovat etäpalvelualueita, jossa palvelut ovat saavutettavissa omalla autolla, joukkoliikenteellä tai kuljetuksin. Lisäksi on harvaan asuttua aluetta, jolla palvelut ovat saavutettavissa vain omalla autolla tai kuljetuksin.

Kaupungin peruskouluissa on keskimäärin kolme rinnakkaisluokkaa ja päiväkodeissa 6-7 ryhmää. Koulut ja päiväkodit sijaitsevat keskustassa ja alueilla, joissa on paljon lapsiperheitä ja väestö kasvaa edelleen. Uudet tai peruskorjatut rakennukset vastaavat nykyaikaista lapsilähtöistä oppimiskäsitystä. Monitoimitalojen yhteydessä tarjotaan myös kirjasto- ja hyvinvointipalveluita sekä oleskelutiloja eri ikäryhmille vaihtelevasti alueen asukkaiden tarpeiden mukaan. Asukkaat osallistuvat palveluiden sisällön suunnitteluun. Aiempaa isommilla palveluja tarjoavilla yksiköillä on pidemmät aukioloajat.



Kuvateksti. Periaatekuva tulevaisuuden palveluverkon rakenteesta Lahdessa. Kuva on luonnos pitkän aikavälin visiosta keskustelun pohjaksi, eikä sen perusteella tehdä päätöksiä palvelupaikkojen sijainneista.

Keskustassa tarjotaan kaupunkitasoiset palvelut

Keskustassa on laajin julkisten palveluiden tarjontapaikka, Palvelutori keskittää ja kokoaa yhteen kaupungin palveluita, palveluohjausta sekä opastusta sähköisten palveluiden käytössä. Kaupungin palveluiden lisäksi Palvelutorilla toimii mm. Kela ja TE-palvelut sekä sosiaali- terveydenhuollon palveluja tuottava Hyvinvointiyhtymä. Palvelutori tarjoaa osallisuutta ja hyvinvointia tukevan matalan kynnyksen kohtaamispaikan monipuolisella toiminnalla yhdessä asukkaiden, yhdistysten, oppilaitosten ja yritysten kanssa. Lisäksi Palvelutorilla on asukasosallistumis- ja tapahtumatiloja sekä kaupunkisuunnittelutila asukkaiden käytössä.

Keskustan pääterveysasema palvelee noin puolta lahtelaisista. Päivystys ja erikoissairaanhoido ovat Päijät-Hämeen keskussairaalassa, jonne on erinomaiset julkisen liikenteen kulkuyhteydet keskustasta ja matkakeskuksesta. Keskustassa pääsee liikkumaan esteettömästi palvelubussilla, joka kulkee matkakeskuksen, keskustan pääterveysaseman ja Palvelutorin kautta.

Paavolassa on uudenlainen, pedagogisesti korkeatasoinen yhtenäinen opiskelukampus, jossa toimivat Tiirismaan yläkoulu, Tiirismaan ja Kannaksen lukioista yhdistynyt uusi lukio, englanninkieliset luokat ja Wellamo-opisto. Henkilöstö, oppilaat ja huoltajat osallistuvat aktiivisesti uuden kampuksen ja sen toimintakulttuurin suunnitteluun. Lisäksi kampuksen alueella toimii päiväkotia. Paavolan kampusalueella liikkuu päivittäin yli 2500 henkilöä. Alueelle pääsee parhaiten kävellen, pyörällä ja joukkoliikenteellä, sillä kampusalueen liikennettä on rauhoitettu katkaisemalla autojen läpiajoliikenne Kannaksenkadulla.

Lahti on tunnettu laadukkaista kulttuuri- ja liikuntapalveluista. Kulttuuripalvelut ja erilaiset tapahtumat tuovat keskustaan vierailijoita kaupungin rajojen ulkopuoleltakin. Uusi taide- ja muotoilukeskus LAD mahdollistaa laajemman ja monipuolisemman taidemuseotoiminnan. Luovan alan yritysten ja yhteisöjen tilat täydentävät kokonaisuuden ja lisäävät Malskin alueen vetovoimaa. Monipuoliset liikuntapalvelut edistävät kaupunkilaisten terveyttä ja houkuttelevat kaupunkiin myös matkailijoita.

Lahdessa nuoruus on sallittu ja vanhuutta kunnioitetaan

Keskustassa nuorisopalvelut toimii Sammonkatu 8 kiinteistössä uudessa tapahtumatilassa Kasi 2.0, Kirkkokadulla ja Kauppakeskus Triossa. Keskustassa sijaitsee myös monikulttuurikeskus Multi-Culti sekä seurakuntayhtymän ja nuorisopalveluiden yhteinen pelitila Xperience. Nuorisopalveluilla on kuusi alueellisen nuorisotyön toimipistettä eri kaupunginosissa. Nuorisotilat sijaitsevat pääosin monitoimitaloissa. Joutjärven nuorisotalo toimii uudessa kiinteistössä entisellä tontilla. Liikkuvan nuorisotyön käytössä on matkailuauto. Sysmässä on käytössä Naumi-Isorannan leirikeskus, joista Isoranta on käytössä ympäri vuoden. Nuorten työllisyyspalveluiden Ohjaamo toimii keskustassa ja työpajojen tilat kolmessa erillisessä pisteessä, joista yksi Nastolan alueella.

Vanhusten palvelut ovat saavutettavissa esteettömästi. Kaupunginosissa on vanhusten asumispalveluyksiköitä, joissa on saatavana monen tasoisia hoitopalveluita. Asumispalveluyksiköiden läheisyydessä on esimerkiksi lähikauppa, yksityisiä hyvinvointipalveluja ja tapaamispaikkoja vanhuksille ja eri-ikäisille ihmisille.



Lahdessa on erinomaiset kaupalliset palvelut

Lahden asema maakunnan keskuksena näkyy kaupallisten palveluiden tarjonnassa ja houkuttelee investoimaan kaupunkiin. Lahden kävelypainotteisen keskustan erikoisliikkeet houkuttelevat ostoksille laajalta alueelta ja yrittäjät ovat kehittäneet uusia toimintatapoja kuten pop-up -tapahtumia. On syntynyt uudenlaista kaupunkikulttuuria, jota virtuaalimaailma ei korvaa. Keskusta ympäristönä houkuttelee ihmisiä asioimaan ja viihtymään. Lahden keskustan lisäksi Rakokivi toimii Nastolan alueen keskustana.

Keskusta-alueen ulkopuolelle ei ole rakennettu uusia kauppakeskuksia tai hypermarketteja ja keskustahakuisen kaupan isot yksiköt sijaitsevat pääosin ydinkeskustassa. Uusia kaupallisia palveluita keskustan ulkopuolella syntyy erityisesti Renkomäkeen, Karistonporttiin ja Kauppakaareen.

Kauppakeskusten ja ostoskeskusten lähiympäristöjen viihtyisyyttä on parannettu siten, että linja-autopysäkillä pääsee turvallista, esteetöntä ja helposti hahmottuvaa reittiä pitkin suoraan ostoskeskukseen. Ostoskeskuksissa on joukkoliikenteen reaaliaikainen aikataulunäyttö ja odotustilaa. Kaupallisten palveluiden lähiympäristöt on suunniteltu kävelijän

näkökulmasta houkutteleviksi järjestämällä pysäköintialueet kävelijöiden ehdoilla.

Lahdessa on viihtyisiä asuinalueita, joissa lähipalvelut ovat saavutettavissa myös kävelen. Lähikaupan myymälät sijaitsevat pääosin nykyisillä paikoillaan. Asukkaat käyttävät edelleen kivijalkakauppaa. Keskustan ulkopuolisilla asuinalueilla lähikauppojen valikoima on laajentunut, kun asukkaiden määrä on kasvanut tiivistämisen ja täydentämisen myötä. Tähän on omalta osaltaan vaikuttanut myös päivittäistavaroiden verkkokaupan ja kotiinkuljetuksen yleistymisen kiinteistöjen alettua rakentaa kylmäkaappeja postilaatikoiden yhteyteen. Verkkokaupan kasvun myötä erikoiskaupan liiketilat ovat entistä useammin showroom-tyyppisiä tuotteiden esittelypaikkoja.

Liikerakentamisessa ja liikkeiden korjausrakentamisessa on kiinnitetty entistä enemmän huomiota käveltävän kaupunkiympäristön luomiseen. Lahdessa on kävelijän näkökulmasta kiinnostavaa ja viihtyisää katu ympäristöä myös keskustan ulkopuolella. Kaupunkikuvaa on parannettu pitämällä pysäköintialueiden viherympäristö ja liikerakennukset hyvässä kunnossa.

Joukkoliikenne

Joukkoliikenteen runkolinjat tarjoavat nopeat, sujuvat ja suorat yhteydet asutus- ja työpaikkakeskittymistä Lahden keskustaan. Pyöräilyn pääreittien ja joukkoliikenteen reittien solmukohdissa on hyvät liityntäpysäköintimahdollisuudet niin autoille kuin pyörille.

Asiointi on helppoa ja houkuttelevaa kestäväillä kulkumuodoilla. Joukkoliikenne on todellinen vaihtoehto henkilöautoilulle, ja joukkoliikenne palvelee joustavasti sekä koulu- että työmatkaliikkumista. Paikallisliikenne kulkee vuonna 2030 sähköllä ja biokaasulla.

Nosto Arjen paikat ja reitit kommenteista:

“Edullinen joukkoliikenne”

Kutsujoukkoliikenne täydentää paikallis- ja seutu-liikenteen palveluverkkoa erityisesti haja-asutusalueilla. Aukkaiden tarpeiden pohjalta toimiva kutsujoukkoliikenne palvelee erityisesti vanhuksia ja kauempana runkolinjastosta asuvia matkusta-

ja, joille kävelymatka pysäkillä olisi muutoin kohtuuton. Kutsupohjaisella liikenteellä on parannettu joukkoliikenteen saavutettavuutta. Lisäksi yhteiskäyttöpalvelut, niin autot kuin kaupunkipyörät täydentävät liikkumispalveluiden palettia ja mahdollistavat sujuvat matkakäytöt eri tarpeisiin.

Digitalisaatio tarjoaa joukkoliikenteen käyttäjiä hyödyntäviä lisäpalveluja. Erilaiset sovellukset ja jatkuvasti kehittyvä internet-asiointi nopeuttaa ja sujuvoittaa joukkoliikenteen käyttöä eikä vaadi matkustajalta välttämättä asiointia asiakaspalvelupisteessä. Linja-autoissa on otettu käyttöön tunnistepohjainen maksujärjestelmä. Matkustaja voi maksaa matkansa haluamallaan maksutavalla, kuten lähimaksulla tai matkapuhelimen NFC-toiminnolla. Tietoturva ja tietosuojasiat on ammattimaisesti organisoitu ja asiakas voi luottaa tietojensa olevan turvassa. Digitaalisia palveluja kehitettäessä on huomioitu esteettömyys ja varmistettu palvelujen saavutettavuus myös heille, joilla ei ole osaamista tai mahdollisuutta käyttää digitaalisia palveluja.

Kaikissa linja-autoissa on sähköiset näyttötaulut, joilta matkustaja voi seurata esimerkiksi linja-auton matkaa ja seuraavaa pysäkkiä sekä joukkoliikenteen tiedotteita. Pysäkeille sijoitettujen näyttötaulujen määrää on lisätty ja niissä on nähtävillä reaaliaikais-ta informaatiota.

Aukkaiden kasvaneeseen tiedontarpeeseen ja laatuvaatimuksiin vastataan joukkoliikenteen reaaliaikaisella matkustajainformaatiolla. Sähköisten pysäkinäyttöjen ja reittioppaiden esittämät saapumisajat ovat reaaliaikaisia ja perustuvat bussin todelliseen sijaintiin. Matkustaja voi seurata bussien liikkumista kartalla esimerkiksi omalta mobiililaitteelta. Joukkoliikenteen häiriötilanteista tiedotetaan reaaliaikaisesti ja myöhässä olevista ja ajamattomista lähdöistä on saatavilla ajantasaista tietoa. Reaaliaikainen matkustajainformaatio on lisännyt joukkoliikenteen käyttömukavuutta ja helppokäyttöisyyttä.

Lahden alueella joukkoliikenne hyödyntää liikennevaloetuksia ja joukkoliikenne on siten entistä täsmällisempää. Linja-autokaistoilla on varmistettu sujuva joukkoliikenne myös ruuhkaisilla kaduilla.

Uudet omaleimaiset seisakkeet palvelevat junalla kulkevia

Lahden Hennalaan pääsee myös lähijunalla. Alue on kehittynyt omaleimaisiksi kaupunginosiksi. Myös Villähteen, Nastolan ja Uudenkylän asemien ympäristöjä on kehitetty kunkin kaupunginosan ominaispiirteiden mukaisesti. Rautatien estevaikutusta on pienennetty rakentamalla kevyen liikenteen siltoja tai alikulkutunneleita rautatien alitse. Mahdollisuutta käyttää rautatietä raitioliikenteeseen Hennalan ja Uudenkylän sekä Hollolan, Orimattilan, Lahden ja Heinolan välillä on alettu valmistella osana Lahden kaupungin ja Lahden kaupunkiseudun uutta joukkoliikennejärjestelmää.

Lahden kaupunkiseutu on valtakunnallinen liikenteen ja tavaralogistiikan solmukohta ja radanvarsi osa TEN-T -raideverkkoa. Sen vaatima lisäraide Lahdesta Hakosiltaan on rakennettu.

Taustatietoa palveluista

Julkiset palvelut ja hallinto (PY, PY/T) ja kauppa (P, Pkm, Pkm/T) on osoitettu oranssilla ja violetilla väriellä. Myös keskusta (C) ja asumisen alueet (A) sisältävät merkittävän määrän palveluita ja kauppaa.

Maakunnan keskustaajamien kehittäminen turvaa päivittäistavarakaupan ostovoiman kasvun kysyntää vastaavasti. Lahden asema koko maakunnan vähittäiskaupan keskuksena vahvistuu edelleen. Yleiskaavaan on osoitettu kaksi keskustatoimintojen aluetta, Lahden keskusta ja Rakokivi, joiden elinvoimaisuus ja vetovoima turvataan mm. monipuolisten palvelujen avulla. Keskusta-alueet (C) ovat erikoiskaupan ensisijaisia sijoittumispaikkoja, ellei muu sijainti kaupan palvelujen saavutettavuus huomioon ottaen ole perusteltua. Keskustan ulkopuoliset merkittävimmät kokonaan tai osittain toteutuneet erikoiskaupan keskittymät sijaitsevat Uudenmaankadun varrella Launeelta Renkomäelle, Karistossa, valtatie 24 varrella Holmassa ja Kauppakaavassa (Pkm). Yhdistetty kaupallisten palvelujen ja elinkeinoelämän alue (Pkm/T) mahdollistaa sekä kaupalliset palvelut että yritykset ja työpaikat. Uusi yhdistetty kaupan ja elinkeinoelämän aluevaraus sijaitsee Karistossa Karistonportin alueella. Nastolan pienemmät aluekeskukset, Villähde ja Nastolan kirkonkylä, tarjoavat monipuolisia lähipalveluita asukkaille. Alueet ovat yleiskaavassa osoitettu pääosin asumisen alueiksi

(A). Liike- ja yrityskeskus Kori on kasvanut vetovoimaiseksi ja omaleimaiseksi keskittymäksi, joka houkuttelee asiakkaita kauempaakin.

Uusien palveluiden sijainti tarkentuu palveluverkon suunnittelussa ja asemakaavoituksessa. Suunniteluohjeissa on tunnistettu uudet alueet, joilla palvelukysyntä kasvaa vuoteen 2030 mennessä. Yleiskaavakartalla on osoitettu omina aluevarauksinaan (PY) seudullisesti merkittävät julkiset palvelut, esimerkiksi Päijät-Hämeen keskussairaala. Julkisten palvelujen, hallinnon ja elinkeinoelämän alue (PY/T) mahdollistaa oppilaitoksien, hallinnon ja elinkeinoelämän sijoittumisen samalle alueelle mahdollistaen eri toimijoiden välisen läheisen yhteistyön.

Elinkeinoelämälle suotuisa ilmapiiri on tärkeää kaupungin elinvoiman kannalta, mutta vielä olennaisempaa on inhimillisen pääoman kasvattaminen (Florida 2011). Inhimillistä pääomaa kasvattavat ajatukset ja ideat, joita syntyy kun suuri määrä ihmisiä on läheisessä yhteydessä toisiinsa (Glaeser 2011). Pelkät virtuaaliyhteydet eivät riitä vaan ihmiset tarvitsevat kohtaamiseen myös fyysisiä tiloja. Erityisesti huomiota tulee kiinnittää nuorille 18–29-vuotiaille suunnattuihin kaupunkitiloihin sekä julkisiin ja yksityisiin palveluihin.

Viitteet

Florida, Richard (2011) The rise of the creative class. Teoksessa The innovator's cookbook: essentials for inventing what is next. Toimittanut Steven Johnson. Riverhead Books, New York.

Glaeser, Edward (2011) Triumph of the city. How urban spaces make us human. Macmillan, London.

Hyvän joukkoliikennekaupungin avaimet

Lahden kaupunki toimii joukkoliikenteen toimivaltaisena viranomaisena koko Päijät-Hämeen alueella. Joukkoliikennettä järjestetään markkinointinimellä Lahden seudun liikenne (LSL). Lahden seudun liikenteen kyydissä tehtiin vuonna 2018 7,4 miljoonaa matkaa. Matkustus on kasvanut vuodesta 2015 9,4 prosenttia.

Joukkoliikenne on oleellinen osa liikkumista kaupungissa. Se mahdollistaa joukkojen kuljettamisen tehokkaasti ja sitä kautta edistää viihtyisemmän kaupungin toteuttamista. Kävely ja pyöräily tukevat myös voimakkaasti joukkoliikennettä. Kävely toimii liityntämuotona 79 prosentilla Päijät-Hämeen joukkoliikennematkoista (HLT16 2018).

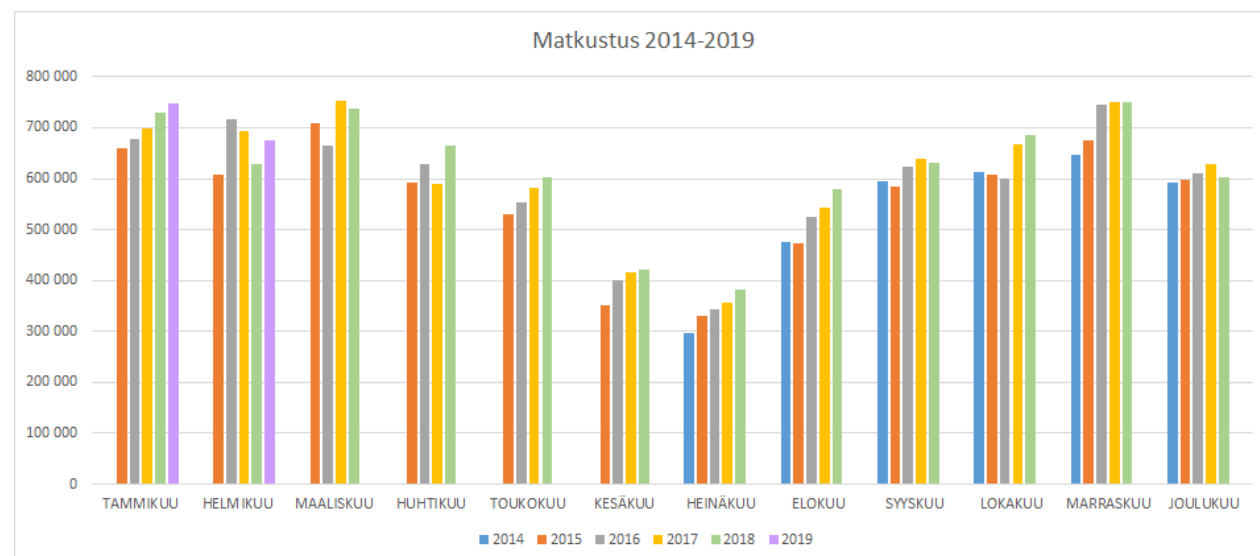
Palvelujen ja toimintojen sijoittelulla on suuri merkitys joukkoliikenteen järjestämiseen ja suunnitteluun. Kun asukastiheys on korkea ja toiminnot sekoitettu, pystytään etäisyydet lähtö- ja määränpäiden välillä pitämään kohtuullisina. Nauhamainen kaupunkirakenne on joukkoliikenteelle ihanteellisin. On myös huomioitava, että joukkoliikenne tarvitsee sananmukaisesti joukkoja eikä sitä voi järjestää alueelle, jossa joukkoja ei ole.

Samoin joukkoliikenteen suunnittelussa on huomioitava, että väkirikkaat ja tiheämmin asutut alueet tarvitsevat paremman palvelutason, kuin alueet, joilla on vähemmän asukkaita.

Joukkoliikennevyöhykkeet sijaitsevat yli 2 km:n etäisyydellä kaupunkikeskustoista ja niillä joukkoliikenteen palvelutaso on hyvä tai erinomainen, vähintään kaksi vuoroa tunnissa. Joukkoliikennevyöhykkeet

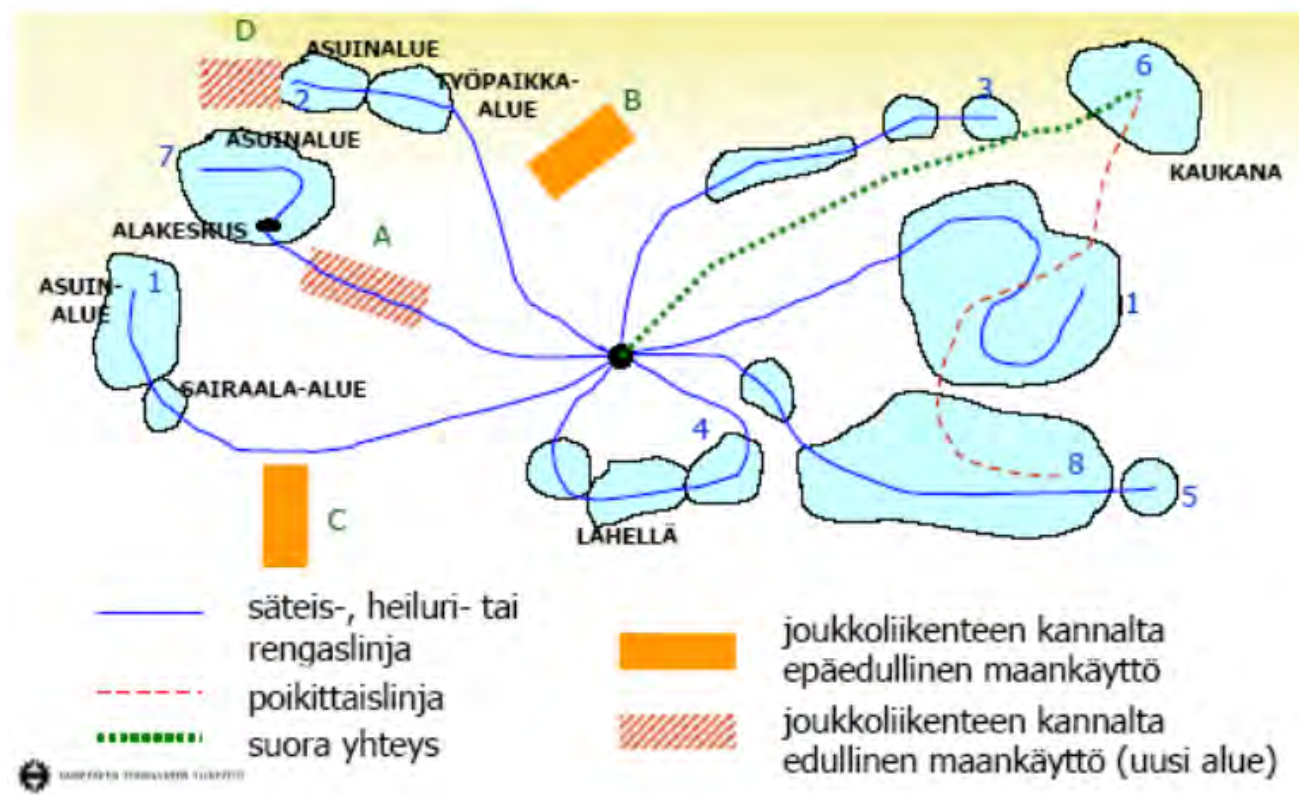
ulottuvat 400 metrin etäisyydelle pysäkeistä. Toimivaa joukkoliikennettä varten tarvitaan vähintään 15–20 asukasta hehtaarille tai 2 000 asukasta linjakilometriä kohden. Kävely ja pyöräily ovat tärkeä osa joukkoliikenteen matkaketjuja. Joukkoliikenteen toimivuus paranee, jos matkaketjujen kaikki osat muodostavat järkevän kokonaisuuden.(LVM 2018)

Ihminen valitsee useimmiten nopeimman ja helppimman tavan liikkua. Tämän vuoksi palveluiden



täytyy olla nopeammin ja helpommin saavutettavissa joukkoliikenteellä kuin omalla autolla.

“Hyvässä liikennejärjestelmässä joukkoliikenteen runkolinjat kulkevat omilla erillisillä väylillään suoraan esimerkiksi asuinalueilta keskuksiin, kun autoilijat joutuvat käyttämään kiertoreittejä. Sillä pystytään mahdollistamaan joukkoliikenteen nopeus henkilöautoon nähden. Liikenneverkossa siis priorisoidaan joukkoliikennettä yli yksityisautoilun.” (Jee-hanke 2017)



Maankäyttö joukkoliikenteen kannalta (Liikennevirasto 2011)



6. Luonnonläheinen Lahti

Vuonna 2030 kaupungin viheralueet - metsät, puistot, niityt ja pellot - muodostavat monipuolisen ja monimuotoisen yhtenäisen verkoston. Hyvin opastettu monipuolinen virkistysreitiverkosto kattaa koko kaupungin. Kaupungissa on useita mielenkiintoisia retkeilyalueita, joille voi mennä ulkoilemaan. Yksityisten omistamissa metsissä voi liikkua jokamiehen oikeuden puitteissa. Salpauslän pohjoispuolella sijaitsevat runsaat järvet ja lammet rikastuttavat alueen luontoa ja mahdollistavat kalastuksen ja veneilyn. Myös matkailijat ovat löytäneet Lahden luontomatkailukohteet. Luonnonsuojelualueiden verkostoa on täydennetty ja kaupungin viheralueiden hoidossa ja suunnittelussa on otettu huomioon luonnon monimuotoisuuden lisääminen ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen. Kaupunkitaajaman ulkopuolella kulttuurimaisemat ovat säilyneet elinvoimaisina. Lahtelaiset arvostavat viheralueita ja voivat nauttia kaupunkiluonnosta päivittäin osana arkeaan.

Vuonna 2030...

- Lahdessa on puhtaat järvet ja pohjavesi.
- Viheralueet ja kaupunkiluonto muodostavat yhtenäisen ja helposti saavutettavan verkoston myös rakennetussa ympäristössä.
- Lahden vaihteleva ja monimuotoinen luonto tarjoaa erilaisia elämyksiä ja hyötyjä asukkaille ja matkailijoille.
- Tunnistettujen viheryhteyksien parantaminen?

Indikaattorit:

- Enintään 300 m etäisyydellä asemakaavoitetusta viheralueesta asuvien osuus, viheralueen minimikoko 1,5 ha
- Asemakaavoitettujen viheralueiden pinta-ala ja osuus asemakaavoitetuilla alueilla
- Suojelalueiden ja/tai luontoarvoiltaan merkittävien alueiden pinta-ala ja osuus
- Hiljaisten alueiden osuus pinta-alasta
- Vesistöt ovat hyvässä ekologisessa tilassa
- Pilaantumisen takia pois käytöstä olevat pohjavedet, %

Monipuolinen viheralueverkosto

Lahdessa luonto on takapihalla. Lahden viheralueverkoston vahvuuksia ovat Salpausselän ja Nastolan järviylängön metsäiset ulkoilumaastot. Metsä on myös merkittävä hiilinielu.

Retkeily- ja ulkoilualueet sijaitsevat pääasiassa kaupunkirakenteen reunoilla, joille pääsee helposti lähiviheralueiden muodostamaa verkostoa pitkin. Eri luonteisia viheralueita hoidetaan niille tyypilliset piirteet huomioiden ja laadukkaita kaupunginosapuistoja kehitetään alueellisina helminä. Suosituimmilla luonnonsuojelualueilla liikkumista ohjataan merkityille reiteille, jotka ovat osin ra-

kenteellisiä. Käyttöpainetta on onnistuttu jakamaan useampiin mielenkiintoisiin ulkoilukohteisiin. Niemmen - Mukkulan ranta-alueesta on muodostunut monipuolinen virkistys- ja tapahtuma-alue kaupunkilaisille ja matkailijoille. Kaupungissa on myös mahdollisuus viljelyyn. Tarjolla on viljelypalstoja, siirtolapuutarha ja muuta yhteisöllistä kaupunkiviljelyä.

Lahden lähimetsiä ja puistoja hoidetaan ja suunnitellaan monipuolisesti eri ikäryhmät huomioiden. Päiväkodeille ja kouluille tehdyt lähiluontokartotukset otetaan huomioon päätöksiä tehtäessä. Varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa käytetään

säännöllisesti lähiluontoa oppimisympäristönä ja hyödynnetään luonnon runsaat tarjoumat lapsille. Tarjolla on myös geokasvatusta, jossa tutustutaan alueen geologisiin muodostumiin.

Arjen paikat ja reitit tapahtumien osallistujat koroistivat lähiluontoalueiden merkitystä: esimerkiksi Pikku-Vesijärvenpuisto, perhepuisto ja Linnaistensuo mainittiin useasti. Lisäksi tuotiin esille hallitusti hoitamattomien alueiden ja katupuiden tärkeys sekä kaupunkivihreän huomioiminen kaavoituksessa. Luonnossa kulkevien reittien, kuten lehmusreitien opastuksia toivottiin parannettavan.



luonnonsuojelu, retkeily



kulttuurimaisema, viljely



lähimetsät,
lähileikkipaikat



kaupunginosapuistot,
lähimetsät, leikkipuistot,
lähiliikunta



urheilupuistot, puistot,
leikkipaikat, katupuut



edustuspuistot,
viherkatot, katupuut

Kaupunkiluonnosta pääsee nauttimaan helposti suoraan kotoa jalkaisin tai pyörällä. Kauempana sijaitsevien kohteiden opastus ja pysäköintialueet ovat toimivat ja kohteisiin on mahdollista päästä myös bussilla. Asukkaat nauttivat kauniista asuinympäristöstään lenkkeillen ja pyöräillen, marjastaen – veneillen ja kalastaen. Rälssin maanvastaanottoaikan maisemointi on aloitettu mäen itäreunalla.

Vesistöt virkistyskäytössä

Kaupungin omistamat rakentamattomat ranta-alueet ovat säilyneet rakentamattomina viheralueina ja asukkaat nauttivat eri puolilla kaupunkia sijaitsevista viihtyisistä uimarannoista. Vesijärven rantamaisema on säilynyt ehyenä, ja siitä pääsee nauttimaan entistä paremmin, kun Vesijärven rannan ulkoilureittiä on jatkettu Mukkulasta Kilpiäisten kautta Karjusaareen. Myös yhteyttä Ruoriniemen ja Mukkulan välillä on parannettu.

Lahden kaikki vesistöt ovat ekologisesti hyvässä tilassa. Kymijärveltä kulkee suosittu melontareitti Nastolan järviketjua pitkin aina Kymijoelle asti. Järviketjun virtavedet on kunnostettu luonnonmukaisiksi. Nastolan puolella isoimpien järvien rannat ovat säilyneet loma-asutokäytössä. Sala- ja Ruuhijärven virkistyskäyttöarvo on parantunut vedenpinnan noston myötä, kun alimpia vedenkorkeuksia on nostettu. Kalojen vaellusesteiden poistaminen mahdollistaa taimenen nousun mereltä Lahteen asti.

Hulevedet

Viheralueilla on varauduttu hulevesien hallinnan vaatimiin tilamitoituksiin ja pääosa hulevesistä käsitellään luonnonmukaisilla menetelmillä lähellä niiden syntypaikkaa imeyttäen tai viivyttäen. Hulevedet ovat osa kaupunkiluontoa ja esimerkiksi hulevesikosteikkoja, suodatus- ja imeytyspainanteita ja muita hulevesien hallintarakenteita on rakennettu esteettisesti osaksi monitoiminnallisia viheralueita. Uusille asuinalueille suunnitellaan aina mahdollisimman luonnonmukaiset hulevesien käsittelyjärjestelmät.

Retkeily matkailuvalttina

Ekologisesti kestävästä luontomatkailusta on tullut suosittua. Lahti kuuluu osana Salpausselkä geopark:iin, joka on saanut Unescon Global Geopark -statuksen. Geoparkin keskuskaupunkina Lahti toimii matkailijoiden pääpisteenä, josta pääsee helposti luontoon ja tutustumaan geokohteisiin. Retkeilymatkailuun kaupungin alueella tehdyt investoinnit ovat matkailijoiden lisäksi hyödyttäneet lahtelaisia, kun on kehitetty rengasmaisia ulkoilureittejä ja niihin liittyviä palveluja. Reitit on merkitty hyvin ja niihin on hyvät opasteet kaduilta kevyen liikenteen väyliltä. Retkeilymatkailua ja virkistystä tukemaan on tuotettu karttoja ja sähköistä aineistoa, jonka avulla voi suunnitella ulkoilupäivänsä.

Pesäkallion, Viuhan, Lepakiston, Linnaistensuon ja Kintterön luonnonsuojelualueet liittyvät laajempaan ulkoiluvyöhykkeeseen. Luonnonsuojelu- ja retkeilyalueille on hyvät kulkuyhteydet eri puolilta kaupunkia. Yksityisten omistamissa metsissä voi liikkua jokamiehen oikeuden puitteissa. Metsätalouden ja ulkoilukäytön tarpeiden yhteensovittaminen



on onnistunut kaikkia osapuolia tyydyttävällä tavalla. Retkeilijöitä palvelevat ympärivuotisesti monet laavut ja nuotiopaikat, sekä Tapanilan hiihtomaja, Pajulahden urheiluopisto ja Lapakistoon rakennettu uusi palvelupiste. Vilkkaimmille alueille on sijoitettu kuntoilupisteitä. Kuntarajat ylittäviä reittiyhteyksiä on kehitetty sekä etelään että pohjoiseen mm. Vierumäen suuntaan. Hollolaan ja Iittiin suuntautuvat reittiyhteydet on pidetty hyvässä kunnossa.

Nosto Arjen paikat ja reitit kommentaista:

“Luontokohteet, ne voisivat olla paremmin esillä.”

“Nastolasta Iitin suuntaan voisi parantaa retkeilymahdollisuuksia.”

Lahden laajat hiljaiset alueet sijaitsevat taajaman ulkopuolella. Kuitenkin myös kaupunkirakenteen keskeltä löytyy hiljaisia alueita, joilla luonnon äänet ovat vallitsevia ja hiljaisetkin luonnon äänet kuuluvat. Tärkeimpiä kaupunkirakenteen keskellä sijaitsevia hiljaisia alueita on Karistossa, Keijupuistossa, Kerinkalliolla, Kilpiäisissä, Kiveriössä, Kärpäsessä, Metsäpellossa, Mukkulassa, Mustankallionmäellä, Möysässä, Niemessä, Rakokivessä ja Salpausselällä.

Luonnon monimuotoisuutta lisätään

Haaste luonnon monimuotoisuuden vähenemisen hillitsemiseksi on huomioitu viheralueiden suunnittelussa ja hoidossa. Lahdesta löytyy laajoja yhtenäisiä metsäalueita (yli 1000 ha), sekä luonnon ydinalueita, joilla on suuri merkitys paitsi lajiston monimuotoisuudelle myös ihmisille. Luonnonsuojelu- ja LUMO-alueiden muodostamaa verkostoa on täydennetty ja asukkaiden tietoutta LUMO-kohteiden ja monimuotoisuuden merkityksestä on lisätty. Kaupungin omistamien metsien lajistoa on monipuolistettu ja niitä hoidetaan kestävästi niin ikärakenteeltaan kuin maisema-arvoiltaan. Niitykasvillisuutta on lisätty avoimille viheralueille ja viljelyalueilla suositaan luomuviljelyä. Vieraslajien leviäminen on saatu hallintaan haitallisten vieraslajien tavoiteohjelman mukaisesti.

Nosto Arjen paikat ja reitit kommentaista:

“Hallitusti hoitamattomia metsälöitä pitäisi olla enemmän.”

Luonnon monimuotoisuuden kannalta olennainen ekologinen verkosto koostuu laajoista luonnon ydinalueista, luonnonsuojelualueista ja muista metsäalueista sekä niitä yhdistävistä vaihtelevan levyisistä viheryhteyksistä, jotka turvaavat eri eliölajien liikumis- ja leviämismahdollisuudet sopivien elinympäristöjen välillä. Ekologisen verkoston kannalta tärkeitä yhteyksiä on pidetty yllä riittävän leveinä, mahdollisimman yhtenäisinä ja säilytetty puustoisena. Taajamien sisällä olevat virkistysalueet palvelevat ihmisiä, mutta toimivat myös ekologisina yhteyksinä. Ulkoilu- ja retkeilyalueiden laajojen metsien suojassa menestyvät linnut, lepakot ja liito-oravat samoin kuin monet harvinaiset ja uhanalaiset eläimet ja kasvit.

Ilmastonmuutoksen tuomiin muutoksiin varaudutaan ainakin monipuolistamalla metsien ja kaupungin kasvi- ja puulajistoa ja käyttämällä entistä enemmän jalopuita. Vieraslajeja ja uusia kasvitautoja ja -tuholaisia torjutaan yhdessä kaupunkilaisten kanssa.



Sietikkalampi

Kylien kulttuurimaisemat

Laajat kulttuurihistoriallisesti arvokkaat viljelymaisemat ovat säilyneet elinvoimaisina.

Vuonna 2030 Lahden kaupunkirakenne on pysynyt tiiviinä, eikä ole lähtenyt leviämään maaseudulle. Kyläalueet ovat elinvoimaisia ja niiden arvokkaat kulttuurimaisemat ovat säilyneet ehjinä, arvostettuina kokonaisuuksina. Vanhimmat viljellyt peltoalueet Okeroisissa, Ämmälässä, Koiskalassa, Pyhäntaalla, Seestassa, Ruuhijärvellä, Immilässä, Uusikylässä ja Villähteellä ovat säilyneet edelleen avoimina viljelyalueina.

Viljelymenetelmiä muuttamalla pellot voivat toimia hiilinieluina. Kaupungin omistamilla pelloilla suositaan luomuviljelyä.

Merkittävien kulttuurimaisemien vieritse on ohjattu ulkoilua ja virkistystä, joten kaikki kaupunkilaiset pääsevät nauttimaan maaseudun avarista näkyistä. Kyläalueille sijoittuva uudisrakentaminen on suunniteltu kulttuurimaiseman ehdoilla, sen mittakaavaa ja muotoja kunnioittaen, suosien puurakentamista.



Orrilanmäki Lahden Nastolassa

Taustatietoa luontoon liittyvistä teemoista yleiskaavassa

Luonnonläheinen Lahti -teema kattaa suurimman osan kaupungin pinta-alasta. Luonnonläheinen Lahti teema kattaa yleiskaavan viheralueet (VL, VR, VU, SL ja EH), maa- ja metsätalousalueet (M, MA, MY) ja vesialueet (W, W/SL).

YLEISKAVALUONNOKSELLA PÄÄSTÄÄN LÄHEMMÄKSI YMPÄRISTÖOHJELMAN TAVOITTEITA SUOJELUALUEIDEN MÄÄRÄSTÄ

Viheralueiden verkoston muodostavat lähellä asutusta sijaitsevat lähivirkistysalueet (VL) sekä niihin kytkeytyvät kaupunkia ympäröivät retkeily- ja ulkoilualueet (VR), luonnonsuojelualueet (SL) ja maa- ja metsätalousalueet (M). Lahden ympäristöohjelmassa 2018 (kh 18.6.2018, § 178) on tavoitteena vuoteen 2030 mennessä, että rauhoitettujen alueiden osuus Lahden kokonaispinta-alasta on 5% ja luonnonsuojelualueiden sekä LUMO-kohteiden yhteispinta-alan osuus 8 %. Tällä hetkellä luonnonsuojelupinta-alaa on 1,9% maa- ja vesialueista. Yleiskaavan Y-203 luonnokseen esitetyillä olisi luonnonsuojelualueiden suojelemisella noussut luonnonsuojelupinta-ala 3 %:iin

Ehdotusvaiheessa luonnonsuojelualueiden määrää jouduttiin kuitenkin vähentämään METSO-ohjelman mukaisten puuston arvosta saatavien korvausten vuoksi. METSO-korvausta ei ole mahdollista saada alueilta, jotka ovat muulla päätöksellä jo

entuudestaan suojeltu, kuten kaavalla. Tästä syystä yleiskaavaehdotuksessa on muutettu osa suojeltaviksi aiotuista alueista lähivirkistysalueiksi (VL) tai retkeily- ja ulkoilualueiksi (VR). Alueet tullaan osoittamaan yleiskaavassa luonnonsuojelualueina (SL) niiden rauhoituksen jälkeen. Osassa uusista luonnonsuojelualueista (SL) kaupungilla ei ole aikomusta hakea METSO-korvausta alueiden vähäisen puustollisen arvon tai muiden syiden takia ja nämä alueet on jätetty yleiskaavaehdotukseen suojelualueiksi. Yleiskaavaehdotuksen myötä luonnonsuojelupinta-ala nousee 2,4 %:iin.

Lahden lintuatlaksen (2009-2011) mukaan Lahden vaihteleva maisemarakenne tarjoaa linnuille erilaisia elinympäristöjä. Erityisesti järvien rantaniityt ja jokivarsien pensastot ovat hyviä lintualueita. Myös avoimissa kulttuurimaisemissa elää rikas linnusto. Lahdessa arvokkaat lintualueet painottuvat pohjoisessa Takkulan ja Salalammen alueelle, idässä Koiskalaan ja Kujalaan ja etelässä Luhdanjokivarteen. Nastolan alueelle laaditun linnustoarvioinnin mukaan tärkeimmät lintualueita ovat Sammalsillan-suon ja Arrajärven alue.

Hiljaisten alueiden äänitaso on määritetty alle 45 desibeliin, joka on valtioneuvoston ohjearvo taajaman ulkopuoliselle viheralueelle. Näillä alueilla kuuluvat hiljaisetkin luonnon äänet kuten aaltojen lipplatus, sateen ropina ja hento lintujen viserrys. Hiljaiset

alueet selvityksen mukaan Lahdesta löytyy paljon hiljaisia alueita, joista laajimmat Nastolan maa- ja metsätalousvaltaiset alueet ja Mustankallionmäki ja Salpausselkä urheilukeskuksen länsipuolella Lahden keskustan tuntumassa.

Tiiviissä kaupunkiympäristössä on erityisen tärkeää, että laajemmille ulkoilu- ja virkistysalueille pääsee helposti ja että viheralueiden verkostot ovat yhtenäisiä.

Lahden alueella on runsaasti järviä, jotka ovat tärkeitä virkistykseen kannalta. Ne sijaitsevat lähellä asutusta, monet aivan keskellä kaupunkia. Nastolan alueen järville kuormitusta aiheuttavat rantarakentaminen ja maatalous. Virkistyskäyttöarvo on kuitenkin ollut uhattuna monilla järvillä viime vuosikymmeninä lisääntyneiden rehevyshaittojen takia.

Järviä ympäröivä maankäyttö rehevöittää järviä. Rehevöittäviä ravinteita tulee järviin myös ilmakehästä. Lahden kaupungin alueella on runsaasti vesistöjä kuormittavaa toimintaa. Rehevöitymisen aiheuttamat happitalouden ongelmat johtavat pahimmillaan kalaston tuhoutumiseen. Kesän virkistyskäyttöä haittaavat erityisesti ajoittaiset planktonlevien massasiintymiset eli ”leväkukinnat”, joista osa on ollut myrkyllisten sinilevien aiheuttamia.

VALMISTUNEITA SELVITYKSIÄ:

Metsien mielipaikat

Leikkipaikkojen palveluverkkoselvitys

Vieraslajiohjelma

Ekosysteemipalveluselvitys

Hiljaiset alueet

Virkistysverkoston yleissuunnitelma

Ekologiset verkostot

Lahden niittyverkostoselvitys

OSA 2:

Miten Lahden
suunta syntyi?

Johdanto

Ensimmäisen osan Lahti vuonna 2030 -tarinassa kuvattiin yleiskaavan ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman sisältöä ja tavoitetta. Tässä Lahden suunta -työn selostuksen toisessa osassa kerrotaan, miten Lahden suunta -työn ehdotus syntyi.

Luvussa Suunnittelun lähtökohdat ja tavoitteet kerrotaan, miksi Lahden suunta -työtä tehdään ja Suunnittelun prosessi -luvussa kuvataan, miten suunnitelma syntyi. Mukana on tietoa esimerkiksi edelliseltä kierrokselta siirtyvistä teemoista ja niiden käsittelystä sekä luonnokseen tehdyistä muutoksista. Luvussa Muutosesitykset lainvoimaisiin osayleiskaavoihin kuvataan, miten Lahden suunta -työn tuloksena syntynyt Lahden yleiskaavan 2030 (Y-203) ehdotus eroaa Lahden ja Nastolan alueen lainvoimaisista osayleiskaavoista.

Maankäytön ja liikkumisen suunnittelu on ennen kaikkea yhteistyötä monien osapuolten kesken. Lahden suunta -työn tekijät on kuvattu luvussa Lahden suunta -työn 2017-2020 tekijät.

1. Suunnittelun lähtökohdat ja tavoitteet

MIKSI LAHDEN SUUNTA -TYÖTÄ TEHDÄÄN?

Lahden kaupungin strategian mukaan Lahti tavoittelee vuoteen 2030 mennessä mm. 150 000 asukkaan kaupunkia, kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä 80 %:lla sekä kaupungin muutosta yhteisölliseksi, lapsiystävälliseksi ja yrityksiä kuuntelevaksi kaupungiksi. Vuonna 2030 yli 50% matkoista tehdään kävellen, pyörällä tai joukkoliikenteellä. Tavoitteisiin päästäkseen kaupunki tarvitsee yhteistyötä eri kaupungin sisäisten ja ulkoisten sidosryhmien kanssa sekä selkeitä toimenpiteitä, mihin Lahden suunta-työ tarjoaa hyvän toimintatavan.

Lahden yleiskaavan jatkuva prosessi on havaittu hyväksi koko kaupunkiyhteisön keskustelufoorumiksi kaupungin tulevaisuudesta. Yleiskaavassa muodostuu strategian kuva fyysisessä kaupunkiympäristössä, mutta keskustelua käydään monista muistakin aiheista, esimerkiksi palveluista ja liikkumisesta. Tästä syystä yleiskaavan kanssa samaan prosessiin on yhdistetty Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman laatiminen, sekä ympäristöohjelman ja palveluohjelman teemoja soveltuvilta osin. Kokonaisuus on nimetty Lahden suunta -työksi 2017-2020. Jatkuva työ etenee neljän vuoden sykleissä valtuustokausittain. Lahden suunta -työn 2017-2020 tavoitevuosi on 2030.

Yleiskaava on koko kaupungin kattava yleispiirteinen suunnitelma, jossa osoitetaan alueiden pääasiallinen käyttötarkoitus ja liikenteen pääverkot. Tällä Lahden suunta -työn 2017-2020 kierroksella yleiskaava laaditaan ensimmäistä kertaa koko uuden Lahden alueelle. Yleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena koko alueelle ja se ohjaa asemakaavoitusta ja muuta yksityiskohtaisempaa suunnittelua. Yleiskaavaa tarkistetaan valtuustokausittain kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden pohjalta yhteistyössä osallisten kanssa. Suunnitelma perustuu ajantasaisiin selvitystietoihin, joita päivitetään jatkuvasti.

Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma laaditaan ensimmäistä kertaa ja työssä hyödynnetään yleiskaavatyön menetelmiä, prosessia ja selvityksiä. Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma (Sustainable Urban Mobility Plan, SUMP) on Euroopan komission luoma toimintamalli eri kulkumuotojen kokonaisvaltaiseen suunnitteluun kaupunkitasolla. Ohjelma ottaa huomioon kaikki liikennemuodot; kävelyn, pyöräilyn, autoilun ja joukkoliikenteen. Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman laatimista ei Suomessa ole lailla säädetty, mutta se suositellaan laadittavaksi yli 100 000 asukkaan kaupungeille. Ohjelma tukee kaupungin strategisia tavoitteita kestävän liikkumisen edistämiseksi. Lahdessa kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman laatiminen on yhdistetty samaan prosessiin yleiskaavatyön kanssa, mikä tapahtuu ensimmäistä kertaa Suomessa.

Lahden suunta toteuttaa kaupungin strategiaa ja ympäristötavoitteita

Lahden visio 2030 on: Lahti - rohkea ympäristökaupunki ja uusi strategia muodostuu kolmesta muutosohjelmasta; Elinvoima, uudistuminen ja yhteisöllisyys. Lahden suunta -työ 2017-2020 liittyy kaikkiin kolmeen strategian muutosohjelmaan. Elinvoiman muutokseen liittyviä teemoja ovat mm. keskustan

elinvoiman lisääminen, kestävän kehityksen mukaisen yhdyskuntarakenteen ja liikkumisen edistäminen, puhtaiden vesien ja luonnon monimuotisuuden vaaliminen ja vetovoimaisen ja hyvinvointia lisäävän työ- ja elinympäristön luominen. Elinvoiman strategisia tavoitteita ovat mm. että vuonna 2030 Lahti on 150 000 asukkaan kaupunki, Lahden asukaskohdattaiset khk-päästöt ovat -70 % vuoden 1990 tasosta vuoteen 2030 mennessä ja että luonnonsuojelualueiden osuus kokonaispinta-alasta kasvaa. Lahden suunta -työssä 2017-2020 nämä tavoitteet on otettu huomioon. Khk-päästötavoitetta tiukennettiin 2019 (kh 3.6.2019) ja strateginen tavoite on -80 % vuoden 1990 päästötasosta vuoteen 2025.

Uudistumisen muutokseen liittyy mm. kaupunkikonsernin toimintatapojen uudistaminen ja toimintakulttuurin kehittäminen Suomen yritysystävällisimmäksi. Lahden suunta -työ 2017-2020 on yksi uusi toimintatapa yhteistyön kehittämiseksi ja siten strategian mukainen.

Yhteisöllisyyden muutoksen tavoitteena on olla lapsiystävällinen hyvinvointikaupunki, jossa kaikilla asukkailla on mahdollisuus osallistua yhteisön kehittämiseen. Lahden kaupungin osallisuusohjelman yhtenä kärkitoimenpiteenä on asukkaiden osallistumismahdollisuuksien laajentaminen ja hy-

vinvoinnin tukeminen. Yhtenä toimenpiteenä on kaupunkiyhteisön osallistuminen strategiseen kaupunkisuunnitteluun, jossa mittarina toimii Lahden suunta -työn 2017-2020 osallistumis- ja arviointisuunnitelman laatiminen ja osallistumisen ja vuorovaikutuksen toteuttaminen sen mukaisesti. Lahden suunta -työn tavoite ja luonnosvaiheessa osallistumista ja vuorovaikutusta toteutettiin erilaisilla yhteissuunnittelun menetelmillä kuten kyselyillä, työpajoilla ja asukasilloilla. Lisäksi Lahden suunta -työn vaikutusten arviointi toteutettiin monialaisena asiantuntija-arviona ja työhön osallistui myös kattava joukko eri sidosryhmien edustajia työpajojen kautta.

Strategiaan liittyen valittiin myös 5 kärkihanketta, jotka edistävät strategian toteutumista eri painotuksilla. Yhdeksi kärkihankkeeksi valittiin kestävään kaupunkiliikkumiseen liittyvä ”luonnollisesti liikkeessä”. Kärkihankkeen tavoitteena on tukea kestävä liikunnan toimenpiteiden toteutumista strategian tavoitteiden mukaisesti. Kärkihankke nivoutuu osaksi Lahden suunta -prosessia (2017 - 2020) ja siihen kirjatut toimenpiteet ovat samalla kestävä kaupunkiliikkumisen ohjelman toimenpiteitä.

Lahden ympäristöohjelma 2018 (hyv. KH 18.6.2018 § 178) on valmisteltu ja sitä tullaan toteuttamaan osana Lahden suunta -prosessia 2017-2020. Ympäristöohjelmassa on esitetty tavoitteet vuosille 2021, 2030 ja 2050. Ympäristöohjelman tavoitteita vuodelle 2030 ovat mm. rauhoitettujen alueiden osuus kokonaispinta-alasta 5 % ja LUMO-kohteet mukaan lukien 8 %, paikallisliikenne kulkee sähköllä ja biokaasulla, joukkoliikenteen käyttäjämäärät ovat lisääntyneet kaksinkertaisiksi vuodesta 2015 ja pyöräilyn pääreitit ovat valmistuneet.

Lahden suunta -työn 2017-2020 tavoitteet valmistettiin kaupunginvaltuuston 11.4.2016 hyväksymän strategian pohjalta. Kaupunginvaltuusto hyväksyi Lahden suunta -työn 2017-2020 tavoitteet 15.1.2018. Kaupunginvaltuusto käynnisti strategian tarkistuksen lokakuussa 2017 ja tässä työssä otettiin huomioon Lahden suunta -työn tavoitteet. Lahden strategia 2030 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 14.5.2018. Strategian tarkistus ei antanut aiheita Lahden suunta -työn tavoitteiden tarkistamiseen. Lahden suunta -työn 2017-2020 tavoitteet on kerrottu edellä Lahti vuonna 2030 -tarinassa teemoittain. Tavoitteet löytyvät Lahden suunta -työn kotisivuilta osoitteesta www.lahti.fi/lahdensuunta.

Lahden suunta syntyy yhdessä tekemällä tietoa rakentaen

Vuodesta 2009 lähtien Lahdessa on tehty strategista yleiskaavaa jatkuvan yleiskaavaprosessin avulla. Yleiskaavaa päivitetään jokaisen valtuustokauden aikana strategisten tarpeiden mukaan. Kauden alussa valtuusto hyväksyy strategian pohjalta yleiskaavan tavoitteet ja lopussa päättää yleiskaavan hyväksymisestä. Tällä yleiskaavakierroksella samaan prosessiin on yhdistetty Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman laatiminen, sekä ympäristöohjelman ja palveluohjelman teemoja soveltuvilta osin. Kokonaisuus on nimetty Lahden suunta -työksi 2017-2020.

Vaihtoehtoisia ratkaisuja käsillä oleviin suunnittelukysymyksiin etsitään yhteisöllisesti osallisten kanssa. Lahden suunta -prosessissa keskustellaan kaupungin tulevaisuudesta monella tasolla ja vuoropuhelu onkin prosessin olennainen sisältö.

Koska Lahden suunta -työ on kytketty yleiskaavan kaavaprosessiin, alkaa tavoitteiden asettamisesta maankäyttö- ja rakennuslain mukainen prosessi, johon kuntalaiset, viranomaiset ja yhteistyökumppanit osallistuvat. Valtuustokauden toinen vuosi on prosessin luonnosvaihe, jolloin mm. tehdään vaihtoehtoisia skenaarioita. Luonnosvaihe on aktiivisen osal-

listumisen aikaa kaikille kaupunkilaisille. Lahden tulevaisuutta pääsee visioimaan työpajoissa, yleisötilaisuuksissa ja esimerkiksi verkossa järjestettävien kyselyiden kautta. Lahden suunta -työn vaikutusten arviointi toteutettiin monialaisena asiantuntija-arviona ja työhön osallistui myös kattava joukko erisidosryhmien edustajia työpajojen kautta. Lahden suunta -prosessissa yhdessä tuotettu tieto dokumentoidaan kaupungin paikkatietojärjestelmään, josta sitä käytetään yleiskaavan laadinnan lisäksi muussa yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, kuten Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman laadinnassa.

Yleiskaava havainnollistaa mitä strategia tarkoittaa maankäytön, liikkumisen ja palveluiden kannalta. Yleiskaavaan tehtävien muutosten tulee heijastaa strategian tavoitteita, mutta varmistaa myös maankäytön kestävä kehitys valtuustokautta pidemmällä ajanjaksolla. Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma toteuttaa strategiaa ja esittää lyhyen ja pitkän aikavälin toimenpiteitä, joilla edistetään kestävä kehityksen mukaista liikkumista ja mahdollistetaan asukkaille viisaat liikkumisvalinnat.

Miten tietoa rakennetaan?

Jatkuvassa Lahden suunta -prosessissa selvitys- ja lähtötiedot pidetään ajan tasalla maakunnallisessa

selvitystietopankissa sekä kaupungin omassa paikkatietojärjestelmässä. Sähköisen, paikkatietopohjaisen yleiskaavan avulla suunnittelijat, osalliset ja viranomaiset saavat tarvittaessa monipuolisesti yleiskaavan taustalla olevaa tietoa ja osallistuvat myös sen tuottamiseen. Yleiskaava kehittyy yhteisöllisesti tietoa rakentamalla. Paikkatietojärjestelmässä kaikkea tietoa käsitellään samalla tavalla, jolloin asiantuntijoiden tuottama selvitystieto esimerkiksi luonnonympäristöstä ja osallisten tuottama tieto omasta elinympäristöstään ovat samassa asemassa.

Osa selvitystiedosta vanhenee nopeasti, osa voi pysyä ajantasaisena hyvinkin pitkään. Selvitystarvetta tarkkaillaan jatkuvasti. Esimerkiksi liikennettä tai ilmastonmuutosta koskevat selvitykset voivat vaatia päivittämistä piankin, kun uutta tietoa kertyy. Maisemarakenne ja kulttuuriympäristö taas ovat hyviä esimerkkejä tiedoista, jotka pysyvät voimassa kauan. Lahden suunta -työn 2017-2020 yhteydessä aineisto- ja on ollut tarve päivittää ja laajentaa erityisesti Nastolan alueiden osalta. Koko kaupunkia kattavia selvityksiä kuten Lahden lintuatlasta, päivitetään noin kymmenen vuoden välein ja Nastolan alueelle on laadittu linnustoselvitys vuonna 2018 Lahden suunta -työtä varten. Päijät-Hämeen liitto laatii maakuntakaavaa varten selvityksiä, jotka palvelevat myös yleiskaavoitusta. Vuonna 2018 laadittiin selvityksiä mm. elinkeinoelämän alueista.

Väestöön liittyvää tietoa tuotetaan ja väestöennuste tarkentuu jatkuvasti. Väestöennuste tehdään aina käsillä olevan strategian ja yleiskaavan tavoitevuoteen. Tavoitevuosi siirtyy eteenpäin ja lähinäköymä tarkentuu.

Yleiskaavan toteutumista seurataan kestävä seudullisen yhdyskuntarakenteen mittareilla. Seurannan tuloksena saatava tieto auttaa myös kohdentamaan tulevia selvityksiä tarpeellisiin aiheisiin ja oikeisiin paikkoihin.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ohjaavat yleiskaavoitusta

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Niiden kautta valtioneuvosto linjaa koko maan kannalta merkittäviä alueidenkäytön kysymyksiä. Tavoitteilla varmistetaan, että valtakunnallisesti merkittävät asiat huomioidaan kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa. Uudistetut valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet tulivat voimaan 1.4.2018. Valtioneuvosto päätti tavoitteiden uudistamisesta 14.12.2017. Tavoitteiden uudistamisella pyritään vastaamaan

alueidenkäytön tulevaisuuden haasteisiin ja edistämään kansainvälisten sopimusten täytäntöönpanoa Suomessa. Uudistetut tavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen, jotka ovat:

- ***toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen***
- ***tehokas liikennejärjestelmä***
- ***terveellinen ja turvallinen elinympäristö***
- ***elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat***
- ***uusiutumiskykyinen energiahuolto.***

Lahden suunta -työssä 2017-2020 kannalta kaikkien viiden kokonaisuuden valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat tärkeitä. Kestävän kaupunki-liikkumisen ohjelma on toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen, sekä tehokas liikennejärjestelmä kokonaisuuden tavoitteita tukeva ja yleiskaava Y-203 kattaa kaikki VAT- kokonaisuudet.

Maakuntakaavassa ratkaistaan aluerakenne

Päijät-Hämeen maakuntakaava 2014 on lainvoimainen kuulutusten myötä ja korkeimman hallinto-oikeuden hylättyä valituksen. Maakuntakaava on saanut lainvoiman 14.5.2019. Lainvoimainen maakuntakaava löytyy Päijät-Hämeen liiton internetsivuilta: <https://pajjat-hame.fi/maakuntakaava-2014/>

Maakuntakaavassa Lahden taajama-alue on pääosin taajamatoimintojen aluetta (A). Kaupunkialue (ka) on osoitettu Lahden kaupunkialueelle. Merkinnällä osoitetaan kaupunki- ja taajama-alueet, joita eheyttään ja alueelle on osoitettu yleismääräyksestä poikkeava merkitykseltään seudullisen vähittäiskaupan suuryksikön koon alarajasta (erikoistavarakauppa, joka voi perustellusta syystä sijoittua myös keskusta-alueen ulkopuolelle kuten auto-, huonekalu-, puutarha- ja maalauskauppa 12 000 k-m², muu erikoistavarakauppa 5 000 k-m²).

Lahden keskusta ja rautatieaseman ympäristö on merkitty keskustatoimintojen alueeksi (C), samoin kuin Nastolan Kirkonkylän ja Rakokiven alue. Lahden keskustan osalta ei ole maakuntakaavassa määrätty vähittäiskaupan 2000 k-m² ja sen ylittävien

suuryksiköiden yhteenlaskettua enimmäiskerrosalaa, Nastolan kuntakeskuksen osalta enimmäiskerrosalaksi on määrätty 30 000 k-m². Maakuntakaavassa osoitettuja keskustatoimintojen alakeskuksia (ca) ovat Kärpänen, Laune, Mukkula, Kiveriö, Ahtiala, Jalkaranta, Karisto, Renkomäki, Villähde ja Uusikylä. Näille on määrätty vähittäiskaupan 2000 k-m² ja sen ylittävien suuryksiköiden yhteenlasketun kerrosalan enimmäismääräksi Villähteelle ja Uuteenkylään 8 000 k-m², muiden osalta 10 000 k-m².

Vähittäiskaupan suuryksiköiden alueita (KM) on osoitettu Launeelle, Uudenmaankadun varteen, Valtatien 4 Renkomäen eritasoliittymän ympäristöön, Holman risteysalueelle sekä Nastolan Kauppakaareen. Vähittäiskaupan suuryksikön kohdemerkintä (km) on osoitettu Helsingintien varteen Hennalaan ja Karistoon. Vähittäiskaupan suuryksiköiden alueille ja kohdemerkinnöille määritelty vähittäiskaupan enimmäismitoitus on alue ja kohdekohtaisesti kuvattu maakuntakaavan määräyksissä. Vähittäiskaupan kehittämisen kohdealue (kma) on rajattu Pippo-Kujalan, Pekanmäen ja Uudenkylän alueelle. Palvelukeskittymiä (P) varten on osoitettu merkinnot Päijät-Hämeen keskussairaalan alueelle ja Pajulahden urheiluopiston alueelle. Loma- ja matkailualueeksi (R) on osoitettu Kärkjärven koillisranta

Lapakiston luonnonsuojelualan lähellä ja Mukkulalan kartanon alue.

Työpaikka-alueet (TP) sijoittuvat Kukonkosken ympäristöön, Pekanmäen ja Lotilan alueille, Holma-Kymijärven maantien tuntumaan, Lehmuksen alueelle, Niemeen, Kolavaan, Varjola-Veljeskylän alueelle, Uuteenkylään ja valtatie 4 Seestan eritasoliittymän ympäristöön. Teollisuus- ja varastoalueita (T) on osoitettu Niemeen, Mukkulaan, Hennalaan, Metsä-Pietilään, Kujalaan, Jokimaalle, Villähteelle, Kouvolantien varteen Nastolan Kirkonkylään ja Uutenkylään. Kymijärven voimalaitos on merkitty suuronnettomuusvaaralliseksi laitokseksi (Tkem) ja sen ympärille on merkitty konsultointivyöhyke (kons). Uudessakylässä Kuivannontien varressa on puolustusvoimien alue (EP), muita erityisalueita ovat Levon hautausmaa (EH1), Kujalan jätteenkäsittelyalue (EJ2), Nastolan Montarin käytöstä poistettu jätteenkäsittelyalue (Ejm3) ja Kymijärven lämpövoimalaitos (EN1). Maa-ainesten ottoalue (eo) on merkitty Renkomäkeen ja Nastolan Arolaan. Moottoriurheilukeskus (em) on merkitty Pippoon. Maakuntakaavassa on osoitettu luonnonvaralogistiikan kehittämisen kohdealue (lk) Nastolan Montariin ja Kirviään.

Luonnonsuojelualueita (SL) maakuntakaavaan on Lahden alueelle osoitettu 20 kappaletta, joista suurimmat ovat Pesäkallion, Lapakiston ja Linnaistensuon luonnonsuojelualueet. Virkistysalueina (V) on merkitty Kaarlammin, Renkomäen, Kujalan, Enonsaaren, Kerinkallion, Jokimaan, Pirttiharjun, Läntisen Salpausselän, Ala-Okeroisen, Takkulan, Pesäkallion, Viuhan ja Turranmetsän virkistysalue. Virkistyskohteita ovat Arvojärven ja Ahvenlammen virkistyskohteet. Viheryhteystarpeita (vy) on osoitettu väleille Ala-Okeroinen - Pirttiharju, Kujala - Karisto, Jokimaa - Renkomäki, Kerinkallio-Kujala, Salpausselkä - Karisto, Salpausselkä - Latokarkea-Pesäkallio, Karisto-Nastolan kirkonkylä, Kangas - Kakarlamminkallio, Uusikylä - Kähärä ja Kottero - Haarankylä. Maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla on erityisiä ulkoilunohjaamistarpeita (MU) on osoitettu Lapakiston luonnonsuojelualan ympäröivät metsäalueet Pajulahdesta Seestaan asti.

Maakuntakaavassa on osoitettu Lahden alueelle kolme kehittämisen kohdealuetta (kk), joihin kohdistuu maakunnallisesti tai seudullisesti tärkeitä alueiden käytöllisiä kehittämistarpeita. Lahden radanvarsi (kk6) suunnitellaan korkeatasoiseen ja tehokkaaseen asuin- ja työpaikkakäyttöön sekä julkisille ja yksityisille palveluille matkakakeskukseen tukeutuen. Niemi-Mukkula (kk7) aluetta uudistetaan ja kehi-

tetään kampusalueena sekä asuin- ja työpaikkatoiminnoille. Radan ja vt 12 varressa Nastolassa (kk8) lisätään asumista henkilöliikenteen asemien läheisyyteen.

Maakuntakaavassa Lahden eteläinen kehätie on osoitettu Launeen linjauksen mukaisesti, nykyinen Valtatie 12 on Lahden osalta osoitettu Hollolan rajalta VT4:n liittymään saakka kaksiajorataisena pääkatuna ja siitä Nastolan eritasoliittymään asti merkittävästi parannettavana kaksiajorataisena päätienä. Valtatie 12 välillä Nastolan eritasoliittymä - Uudenkylän eritasoliittymä on merkitty merkittäväksi parannettavana valtatieksi ja siitä eteenpäin aina maakunnan rajalle asti valtatie 12 on esitetty uuteen linjaukseen uutena valtatieksi. Maakuntakaavassa on myös esitetty ohjeellisena päätatana Lahti-Mikkeli ratalinjaus. Lahden alueelle ei ole osoitettu yhtään tuulivoimatuotantoon soveltuvaa aluetta.

Suurin osa Nastolan alueesta on maakuntakaavassa maaseutumaisena aluetta. Lähikeskuskyläksi on merkitty Pyhäntä, Seesta-Luhtaanmaa, Kumia, Ruuhijärvi, Haravakylä ja Tapiola. Haja-asutuskylä ovat Immilä ja Mäkelä. Maaseudun kehittämisen kohdealue (mk) on osoitettu Mäkelä-Pyhäntään alueelle.

Kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta valtakunnallisesti merkittäviä alueita (kmv) ovat Salpausselän hiihtostadion, Hennalan kasarmit, Lahden suurradioasema, Lahden rautatieasema ja varikkoalue, Lahden kaupungintalo ja kauppatori, Harjukatu, Onnelantien ja Kymintien pientaloalueet sekä Karjalankadun pienkerrostalot, Harjukadun pienkerrostaloalue, Koiskalan kartano, Fellmanninpuisto, Anttilanmäen esikaupunkiasutus, Tapanilan ruotsalaistaloalue, Seestan kartano, Toivonjojan kartano, Erstan kartano, Seestan mylly, Immilän mylly ja Kumian mylly. Kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta maakunnallisesti arvokkaita alueita ovat Koiskalan kulttuurimaisema, Okeroisten kulttuurimaisema, Harjumäen maisema-alue, Immilän kulttuurimaisema, Arrajoen kulttuurimaisema, Tapiolan ja Pensuon alue, Uudenkylän kulttuurimaisema, Ruuhijärven kylän kulttuurimaisema, Toivonjojan kulttuurimaisema, Seestan kulttuurimaisema ja Kankaan kulttuurimaisema.

Päijät-Hämeen vaihemaakuntakaava

Päijät-Hämeen maakuntaliitto on käynnistänyt vaihemaakuntakaava laadinnan päätöksellään 18.6.2018. Vaihemaakuntakaavalla on tarkoitus ratkaista Lahden seudun jätteenkäsittelyalueen sijoittuminen. Vaihemaakuntakaavalla ratkaistaan jätteen-

käsittelyalueen sijainti ja siihen liittyvät liikenteen ja teknisen huollon verkostot. Alueen toteutusvaihtoehtoja on vertailtu ja niiden vaikutuksia arvioitu vaihemaakuntakaavan kanssa samanaikaisesti laadinnassa olleessa ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä (YVA). Ympäristövaikutusten arviointiselostus ja vaihemaakuntakaavan luonnos ovat olleet yleisesti nähtävillä 15.1. – 28.2.2020. Toteutusvaihtoehtoisissa ei ole Lahden alueelle sijoittuvaa kohdetta. Vaihemaakuntakaavasta löytyy tietoa Päijät-Hämeen liiton internetsivuilta: <https://paijat-hame.fi/vaihemaakuntakaava-2/>

Lahden yleiskaava 2030 (Y-203) ja oikeusvaikutteiset osayleiskaavat (OYK)

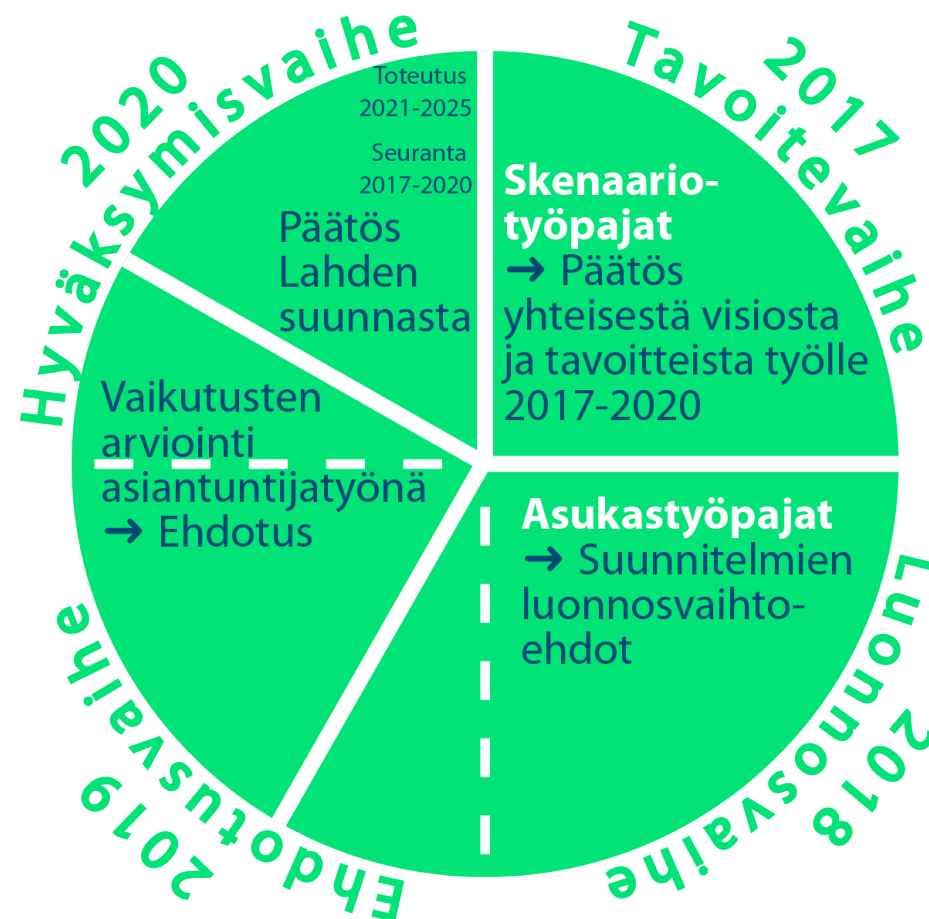
Lahdessa on voimassa kuusi oikeusvaikutteista osayleiskaavaa ja yksi oikeusvaikutteinen rantayleiskaava. Nastolan voimassa olevat osayleiskaavat eivät kata koko Nastolan aluetta, joten yleiskaavan piirissä olevan alueen pinta-ala kasvaa Lahden yleiskaavan 2030 myötä merkittävästi. Voimassa olevien osayleiskaavojen merkinnät on siirretty ja yleispiirteistetty Lahden yleiskaavaan 2030.

Lahden yleiskaava 2030 (Y-203) tulee kumoamaan Lahden läntisten osien osayleiskaavan ja Turpeensalmen osayleiskaavan kokonaisuudessaan, Viihlä-Koiskalan osayleiskaavan, Luoteis-Nastolan osayleiskaavan sekä Kallio-, Pitkä- ja Särkijärven alueen osayleiskaavan ja Iso-Kukkasen-, Sala- ja Ruuhijärven rantayleiskaavan osittain. Lahden yleiskaavan 2030 kartalla esitetään rasterilla alueet, joilla em. kaavojen merkinnät ja määräykset jäävät voimaan.

Voimassa olevat osayleiskaavat ja rantayleiskaava löytyy kaupungin karttapalvelusta <https://kartta.lahti.fi/ims> ja internetsivuilta <https://www.lahti.fi/palvelut/kaavoitus/yleiskaavoitus/voimassa-olevat-osayleiskaavat>. Koko kaupungin kattavan Lahden yleiskaavan 2030 tarkoitus on jatkossa ohjata maankäytön kehitystä strategisella tasolla.

2.

Suunnittelun prosessi: Miten Lahden suunta -työ tehtiin?



Valmistelun eteneminen ja tavoitteiden asettaminen

Lahdessa on kehitetty päivittyvä yleiskaava, jota tarkistetaan valtuustokausittain. Ensimmäinen rullaavan yleiskaavan kierros oli 2009-2012 ja toinen 2013-2016. Lahden kaupungin ja Nastolan kunnan yhdistyttyä uudeksi Lahden kaupungiksi 1.1.2016 yleiskaava ei enää ollut koko kaupungin yleiskaava, vaan siitä tuli kaupunginvaltuuston päätöksellä 27.6.2016 Lahden läntisten osien osayleiskaava Y-202, joka on saanut lainvoiman 5.10.2017.

Yleiskaavan kolmannella rullaavalla kierroksella samaan prosessiin päätettiin yhdistää myös muita kaupungin strategisia teemoja, kuten kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma, ja tälle työlle annettiin nimeksi Lahden suunta. Lahden suunta -työ 2017-2020 tuli vireille 21.2.2017 koteihin jaetun kaavoituskatsauksen yhteydessä.

Lahden kaupungin ja Nastolan kunnan yhdistetty kaupunginvaltuusto hyväksyi yhdistymissopimuksen pohjalta laaditun uuden Lahden strategian 11.4.2016. Yleiskaavan kestävän yhdyskuntarakenteen ja palveluverkon kaupunkitaloudelliset teemat olivat vahvasti mukana strategian valmistelussa. Uuden valtuustokauden alkaessa 2017 valtuusto käynnisti strategian päivittämisen lokakuussa 2017 ja valtuusto päätti Lahden strategiasta vuoteen 2030 kokouksessaan 14.5.2018.

Lahden suunta -työn 2017-2020 kierroksella painotuu yhdyskuntarakenteen ja fyysisen kaupunkiympäristön sekä liikkumisen ja liikenteen suunnittelun yhdistäminen eheäksi vuorovaikutteiseksi kokonaisuudeksi. Muita keskeisiä sisältöjä ovat esimerkiksi palveluiden ja palveluverkon, kaupan ja elinkeinojen sekä luonnonympäristön teemojen suunnittelu.

Lahden suunta -työn eteneminen – keskeisimmät vaiheet

TAVOITEVAIHE 2017

25.4.2017	Lahden suunta -työn esittely Nastolan aluejohtokunnalle
18.5.2017	Lahden suunta -työn esittely kaupunginvaltuuston seminaarissa
10.5. - 17.6.2017	Liikkumisen nykytilatyöpajat toteutettiin seuraavissa yhteyksissä: <ul style="list-style-type: none"> • Valtuustoseminaari • Nastolan kaavailta • Tiirismaan lukiolaisten työpaja • Maankäytön ja aluehankkeiden työpaikkakokous • Kunnallistekniikan työpaikkakokous • Nuorisovaltuusto • Yleiskaavan työryhmä • Lahden suunta ohjausryhmä • Lahti Cityn aamukahvitilaisuus • Liikkumisen nykytilan kartoitus 20.-25.6.2017 Porukka-kyselyllä
19.6.2017	Lahden suunta -työn esittely elinvoima- ja työllisyysjaostolle
18.8.2017	Lahden suunta -teemapäivä kaupungin eri toimialoille
11.9.2017	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma nähtäville
12.9.2017	Liikkumisen skenaariotyöpaja hallinnon ja elinkeinoelämän edustajille
14.9.2017	Liikkumisen skenaariotyöpaja päättäjille ja asukkaille
3.10. 2017	Liikkumisen nykytila ja skenaariot ja tavoitteiden muodostaminen, esittely Nastolan aluejohtokunnalle
3.10. 2017	Liikkumisen nykytila ja skenaariot ja tavoitteiden muodostaminen, esittely Sivistyslautakunnalle
12.10.2017	Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu
23.10.2017	Liikkumisen nykytila ja skenaariot ja tavoitteiden muodostaminen, esittely Joukkoliikennelautakunnalle
20.10.-5.11.2017	Verkkokysely Lahden suunta -työn tavoitteista
11.12.2017	Elinvoima- ja työllisyysjaosto käsittelee Lahden suunta -työn tavoitteet

LUONNOSVAIHE 2018-2019

8.1.2018	Kaupunginhallitus käsittelee Lahden suunta -työn tavoitteet
15.1.2018	Kaupunginvaltuusto hyväksyy Lahden suunta -työn tavoitteet
14.2.2018	Strategiaseminaari
10.4.2018	Arjen paikat ja reitit tapahtuma, Kauppakeskus VALO
12.4.2018	Arjen paikat ja reitit tapahtuma, Kauppakeskus Karisma
17.4.2018	Arjen paikat ja reitit tapahtuma, Kauppakeskus TRIO
19.4.2018	Arjen paikat ja reitit tapahtuma, Rakokiven liikekeskus
16.3. -25.4.2018	Arjen paikat ja reitit -verkkokysely
10.4.-8.5.2018	Asukaskysely liikenneturvallisuudesta -verkkokysely
29.5.2018	Luonnosvaihtoehtojen esittely Nastolan aluejohtokunnalle
20.8.2018	Elinkeinoelämä selvityksen esittely Elinvoima- ja työllisyysjaostolle
17.9. 2018	Lahden suunta -työn luonnosvaiheen aikataulun muutos hyväksytään Elinvoima- ja työllisyysjaostossa
1.9. -26.10.2018	Koulumatkakysely
18.10.2018	Valtuustoseminaari
21.2.2019	Asiantuntijatyöpaja SUMP-toimenpiteistä
18.3.2019	Lahden suunta -luonnoksen esittely Elinvoima- ja työllisyysjaostolle
26.3.2019	Tekninen ja ympäristölautakunnan ja Joukkoliikennelautakunnan yhteisseminaari <ul style="list-style-type: none"> • Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma • Joukkoliikenteen runkolinjauudistus • Keskustan liikenne ja liikkumissuunnitelma • Yleiskaavaluonnoksen esittely
1.4.2019	Lahden suunta -luonnoksen esittely kaupunginhallitukselle
3.4.2019	Lahden suunta -luonnoksen esittely kaupunginvaltuustolle
16.4.2019	Lahden suunta -luonnoksen esittely Sivistyslautakunnalle
17.4.2019	Lahden suunta -luonnoksen esittely Osallisuuden ja hyvinvoinninjaostolle
23.4.2019	Tekninen ja ympäristölautakunta asettaa Lahden suunta -luonnoksen nähtäville
2.5.-3.6.2019	Lahden suunta -luonnos nähtävillä, lausunnot ja mielipiteet
9.5.2019	Lahden suunta -luonnoksen esittely yleisötilaisuudessa Rakokivessä
15.5.2019	Lahden suunta -luonnokseen liittyvä valmistelijoiden vastaanotto Museokioskissa
28.5.2019	Lahden suunta -luonnoksen esittely Nastolan aluejohtokunnalle

EHDOTUSVAIHE 2019-2020 JA VAIKUTUSARVIOINNIT

7.6.2019	Vaikutusten arvioinnin aloitusseminaari
10.6.2019	Katsaus Lahden suunta –työn luonnoksesta saaduista lausunnoista ja mielipiteistä kaupunginhallitukselle
9.9.2019	Pippon maankäyttöratkaisuja Kaupunginhallitukselle
11.9.2019	Vaikutusten arvioinnin loppuseminaari
18.9.2019	CitiCAP-sovellus Museokioskilla
20.9.2019	CitiCAP-sovellus Museokioskilla
30.10.2020	Tekninen ja ympäristölautakunnan iltakoulu ehdotusvaiheen keskeisistä suunnittelukysymyksistä ja niiden ratkaisusta
10.12.2019	Keskustan liikenne ja liikkumisselvitys LIISU 2030 Kaupunginhallitus, Tekninen ja ympäristölautakunta, Joukkoliikennelautakunta – yhteisseminaari
10.12.2019	Keskustan liikenne ja liikkumisselvitys LIISU 2030 aloitusvaiheen asukastilaisuus Museokioskilla
17.12.2019	Neuvottelu metsätoimijoiden kanssa
2.1.-30.1.2020	Asukaskysely kaupunkipyöristä –verkkokysely
9.3.2020	Neuvottelu metsätoimijoiden kanssa
7-18.4.2020	Keskustan turvallisuuskokemukset ja niiden parantaminen – verkkokysely Lahden keskustan asukasverkolle ('Lahen keskusta-asukkaat' –ryhmä) ja suunnatusti joillekin keskustan sidosryhmille ja keskeisille ammattialoille. Kurssiyhteistyö LAB-ammattikorkeakoulun kanssa.
21.4.2020	Lahden suunta -ehdotuksen esittely Tekninen ja ympäristölautakunnalle
27.4.2020	Lahden suunta -ehdotuksen esittely Elinvoima- ja työllisyysjaostolle
28.4.2020	Lahden suunta -ehdotuksen esittely Sivistyslautakunnalle
29.4.2020	Lahden suunta -ehdotuksen esittely Osallisuuden ja hyvinvoinninjaostolle
11.5.2020	Lahden suunta -ehdotuksen esittely kaupunginhallitukselle

TULEVIA TAPAHTUMIA

12.5.2020	Lahden suunta -ehdotuksen esittely Joukkoliikennelautakunnalle
12.5.2020	Lahden suunta -ehdotuksen esittely Elinkeinoyhteistyöryhmälle
12.5.2020	Lahden suunta -ehdotuksen esittely Nastolan aluejohtokunnalle
19.5.2020	Tekninen ja ympäristölautakunta käsittelee Lahden suunta -ehdotuksen
25.5.2020	Kaupunginhallitus käsittelee Lahden suunta -ehdotuksen ja asettaa sen nähtäville
26.5.2020	Lahden suunta -ehdotuksen esittely asukastilaisuudessa
27.5.2020	Lahden suunta päivystys
12.6. – 14.8.2020	Lahden suunta -ehdotus nähtävillä, lausunnot ja muistutukset

HYVÄKSYMISVAIHE 2020

Lahden suunta valmisteltiin yhteistyössä osallisten kanssa

Kaupungin strategian mukaisesti lahtelaiset olivat aktiivisesti mukana Lahden suunta -luonnoksen valmistelussa. Touko-kesäkuussa 2017 järjestettiin useita työpajoja liikenteen nykytilan kartoittamiseksi. Nykytilan työpajoihin osallistui yhteensä noin 300 ihmistä ja samasta temasta tehtyyn verkkokyselyyn saatiin noin 200 vastaajaa. Konsulttityönä laadittiin skenaariovaihtoehtoja liikkumisen tulevaisuudesta ja syyskuussa 2017 eri sidosryhmät pääsivät osallistumaan skenaariotyöskentelyyn kahdessa työpajassa.

Laajin osallistumisen jakso toteutettiin huhtikuussa 2018, jolloin järjestettiin neljän erillisen Arjen paikat ja reitit -tapahtuman sarja eri kauppakeskuksissa ympäri Lahtea. Tapahtumissa noin 300 lahtelaista otti osaa Lahden suunta -työhön, muun muassa kertomalla liikkumisestaan ja siitä, miten he kokevat arkisen ympäristönsä sekä visioimalla kaupungin tulevaisuutta. Tapahtumissa oli mukana laaja joukko suunnittelijoita hakemassa ensikäden tietoa osallistujilta. Arjen paikat ja reitit kartoitukseen osallistui myös yli 500 lahtelaista karttakyselyn kautta, joka toteutettiin yhteistyössä Helsingin yliopiston ja Aalto-yliopiston yhteisen URAMO-hankkeen (Urban Aesthetics in Motion) kanssa. Karttapaikannuksia saatiin 6500 kappaletta. Tietoa on käytetty apuna yleiskaavan ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjel-

man laatimisessa, ja tieto on myös myöhemmin käytettävissä tarkemmassa suunnittelutyössä paikkatietojärjestelmän kautta. Arjen reitit ja paikat aineistot dokumentoitiin, siirrettiin sähköiseen muotoon ja analysoitiin. Aineiston pohjalta laadittiin myös opinnäytetyö Aalto-yliopistolle. Tulokset näkyvät yleiskaavakartan ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman lisäksi Lahden suunta 2030 -tarinassa. Lisäksi Lahdessa asuvien ja liikkuvien mielipiteitä sekä heidän kokemuksiaan elinympäristönsä liikenneturvallisuuden ja liikkumisen ongelmista kerättiin sähköisellä kyselyllä ja tuloksia hyödynnettiin liikenneturvallisuussuunnitelman laatimisessa.

Kestävän kaupunkiliikkumisen teemoja työstettiin lisäksi poliittisten päättäjien kanssa valtuuston yhteisseminaarissa syksyllä 2018 ja lautakuntien yhteisseminaarissa keväällä 2019. Kestävän kaupunkiliikkumisen toimenpidelistaus on laadittu Lahden suunta työn tavoitteiden, skenaariotyön osoittamien tarpeiden ja osallistamisen tulosten perusteella.

Lahden suunta -työn 2017–2020 luonnos oli nähtävillä 2.5.–3.6.2019 välisenä aikana. Luonnosvaiheen ratkaisuja esiteltiin eri sidosryhmille keväällä 2019 ja asukkaille järjestettiin toukokuussa kaksi esittelytilaisuutta. Iltatilaisuus oli 9.5. Nastopolin auditoriossa. Lisäksi oli mahdollista tavata työn valmis-

telijoita Museokioskilla 15.5. Luonnoksesta saatiin määräaikaan mennessä 13 viranomaislausuntoa ja 78 mielipidettä. Mielipiteistä 13 tuli erilaisilta yhdistyksiltä tai järjestöiltä.

Pyöräilyn tavoiteverkkoluonnos oli kommentoitavana erillisen karttakyselyn kautta luonnosvaiheen nähtävillä olon aikana 9.5.–3.6.2019. Karttakyselyyn osallistui 236 henkilöä, joilta saatiin 501 karttavastausta. Lisäksi ehdotusvaiheessa on tammikuussa 2020 kerätty karttapohjaisen kyselyn kautta asukkailta kommentteja kaupunkipyöräjärjestelmän suunnittelutyötä varten. Samoin Lahden keskustan asukasverkolle ('Lahen keskusta-asukkaat' -ryhmä) sekä joillekin keskustan sidosryhmille ja keskeisille ammattialoille suunnatulla karttakyselyllä on kerätty tietoa Lahden keskustan turvallisuuskokemuksista ja ajatuksia niiden parantamiseksi. Ehdotusvaiheessa Arjen paikat ja reitit kyselyaineistosta tehtiin vielä jatkoanalyysyjä, jotka on esitelty Arjen paikat ja reitit tulostuksissa.

Keskustan liikenne ja liikkumisselvityksen LIISU 2030 laatiminen on käynnistynyt syksyllä 2019 ja joulukuussa 2019 on järjestetty Kaupunginhallituksen, Tekninen ja ympäristölautakunnan sekä Joukkoliikennelautakunnan yhteisseminaari sekä aloitusvaiheen asukastilaisuus. Valmistelutyö jatkuu vuonna 2020.

Vaikutusten arviointi toteutettiin 1.6-31.10.2019 monialaisena ja vuorovaikutteisena asiantuntija-arviointina. Vaikutusten arvioinnissa hyödynnettiin selvitys- ja lähtötietojen lisäksi viranomaisten lausuntoja, osallisten tuottamaa tietoa, mielipiteitä ja kommentteja Vaikutusten arvioinnin näkökulmina olivat Lahden suunta -työn liittyvät kuusi keskeistä pääteemaa: hyvinvointi, kaupunkitalous, kestävä liikkuminen, kulttuuriympäristöt ja maisema, ekosysteemipalvelut sekä ilmastovaikutusten arviointi. Vaikutusten arviointi käynnistyi yhteisellä seminaaripäivällä 7.6.2019 ja lopetusseminaari järjestettiin 11.9.2019. Seminaaripäivien kautta vaikutusten arviointiin osallistui kattava joukko eri sidosryhmien edustajia. Asiantuntijoiden lausunnot on koottu yhdeksi raportiksi Lahden suunta -työn 2017-2020 liitteeksi. (Liite 17). Vaikutusten arviointien keskeiset sisällöt on kuvattu lyhyesti raportin esipuheessa ja huomioitu Lahden suunta -työn ehdotuksen valmistelussa. Luonnosvaiheen palautteissa metsätalusteema nousi vahvasti esiin ja tämän vuoksi laadittiin erillinen tarkastelu vaikutuksista metsätalouteen ja käytiin neuvotteluja metsätoimijoiden kanssa yleiskaavan kaavaratkaisuista virkistykseen ja metsätalouden tarpeiden yhteensovittamiseksi. Lisäksi

osana Lahden kaupungin erillistä tutkimushanketta Lahden suunta -työn luonnosvaiheen aineistot on auditoitu kävelyn ja pyöräilyn edistämisen ja turvallisuuden parantamisen näkökulmasta.

Lahden suunta -työn valmisteluun liittyvistä päätöksistä viranomaistahojen osalta vastaa Lahden suunta -ohjausryhmä, joka muodostuu kaupungin eri palvelualueiden asiantuntijoista. Työtä valmistelee yleiskaavan työryhmä ja kestävä kaupunkiliikuttamisen teemojen osalta SUMP-työryhmä.

Yleiskaavatyön 2013-2016 kierrokselta ehdotusvaiheessa vuonna 2016 saatujen lausuntojen ja muistutusten vastineissa esitettiin asioita siirrettäväksi yleiskaavatyöhön 2017-2020. Seuraavassa on kooste siirryneistä asioista teemoittain ja tieto siitä, miten Lahden suunta -työn 2017-2020 kierroksella asiaa on käsitelty.

Yleiskaavatyön 2013-2016 kierrokselta siirtyneet asiat

KESTÄVÄN YHDYSKUNTARAKENTEEN, KAUPUNKITALOUDEN JA ELINKEINORAKENTEEN TEEMAT

- Maankäytön tarkastelu niillä vanhan Lahden kaupungin reuna-alueilla, joiden todettiin yleiskaavatyön 2009-2012 vaikutusten arvioinnissa hajauttavan yhdyskuntarakennetta
- o Uuden maankäytön (A, T, P) suuntaaminen kestäville yhdyskuntarakenteen vyöhykkeille uudessa Lahdessa
- o Asumisen aluevarausten poistaminen ja muuttaminen maa- ja metsätalousalueeksi Lehmuksen ja Jokimaan alueella. Alueella on mahdollista haja-asuminen.
- Elinkeinorakenteen kokonaisuuden tutkiminen yhdyskuntarakenteen monipuolisuuden näkökulmasta
- o Lahden elinkeinoelämän alueita koskevia selvityksiä ovat Liikenteen ja maankäytön yhteistyömenetelmien kehittäminen (Liikennevirasto, 2018), Kaupunkiseutujen tulevaisuuden yritysalueiden kehittäminen (MAL –verkosto, FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy, 2018) ja Selvitys Päijät-Hämeen elinkeinoelämän alueiden merkittävydestä (Päijät-Hämeen liitto, FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy, 2019). Selvitysaineistoa on hyödynnetty laadittaessa Lahden tarinaa ja elinkeinoelämän alueiden suunnitteluohjeita.
- Koiskalan alueen maankäytön ja aluerajausten tarkempi tarkastelu
- o Koiskala-Tiiranmäen kaavarunkosuunnitelman valmistelu samanaikaisesti yleiskaavan kanssa. Yleiskaavaluonnoksessa esitettiin kaksi vaihtoehtoa alueen liikenneverkolle ja maankäytölle. Kaavarunkoon liittyen laadittiin liikenneselvitys ja liikenteen yleissuunnitelma, jonka pohjalta on tehty liikenneverkon ratkaisu sekä kaavarunkoluonnokseen, että yleiskaavaehdotukseen. Kaavarunkoluonnoksen maankäyttö on yleispiirteistetty yleiskaavaehdotukseen.
- Kariston itäisen alueen (A-13) maankäytön vaihtoehtojen (A - T) ja rajauksen tarkastelu
- o Kariston alueella käynnissä kaavarungon laadinta. Työn aikana tullaan laatimaan tarkempia selvityksiä alueelle. Kaavarunkosuunnitelman ratkaisut voidaan ottaa huomioon Lahden suunta -työn 2021-2024 kierroksella.

LUONNONYMPÄRISTÖ

- Luontoselvitykset yhtenäiselle tasolle koko uudessa Lahden kaupungissa
- o Liito-oravaselvitys on laajennettu vuonna 2016 kattamaan Nastolan kunnan omistamat metsäalueet.
- o Nastolan alueen linnustoarvot on analysoitu ja raportoitu vuonna 2018 yleiskaavaluonnoksen pohjaksi.
- o Luontoselvityksen laatimista Nastolan laajoille maa- ja metsätaloustaloudessa oleville alueille ei ole nähty tarpeelliseksi laatia, koska alueelle ei kohdistu rakennuspaineita ja maankäytön muutosaineita. Selvityksissä on keskitetty maankäytön muutosaineiden alla oleviin alueisiin.
- Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet (MAALI) selvitystietoihin
- o Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet on lisätty kaupungin sisäiseen paikkatietoaineistoon ja ovat sieltä kaikkien suunnittelijoiden saatavilla.
- Viheryhteystarpeiden tarkastelu VT4 Lahden ohitustien yli Kaukarista

Myllypohjaan ja Kunnaksen kohdalla

- o Lahden ekologiset verkostot ja viheryhteys tarpeet selvitetty koko kaupungin alueelta selvityksellä ja viheryhteystarpeet on päivitetty yleiskaavaehdotukseen, alueellisiin suunnitteluohjeisiin sekä väyläkuvauksiin.

POHJAVESIÄ JA HULEVESIÄ KOSKEVAT ASIAT

- Elinkeinoelämän alueet (T ja TY) pohjavesi alueella ja pohjaveden muodostumisalueella
- o Pohjavesialueella olevien elinkeinoelämän alueiden kaavamerkintä on muutettu olemaan TY.
- Renkomäen maa-aineksen ottoalueen (eo) rajauksen ajantasaisuuden arviointi
- o Renkomäen maa-ainesten ottoalueen rajausta on muutettu siten, että rajausta ei sisällä aluetta, jolla ottaminen on lopetettu ja maisemointi aloitettu. Ottoalueen rajausta vastaa käsittelyssä olevan maa-ainesten ottamiseen liittyvän hakemuksen suunnitelmia.

- Pohjaveden ottamoiden lähisuoja-alueiden rajausten päivittäminen
- o Lahti Aquan pyynnöstä pohjaveden ottamoiden lähisuoja-alueiden rajaukset on poistettu yleiskaavakartalta.
- Tulva-aluevarausten osoittaminen yleiskaavassa
- o Turva-aluevarauksia ei ole erikseen osoitettu yleiskaavakartalla. Tulva-alueille ei ole esitetty maankäytön aluevarauksia. Tulva-alueet sijoittuvat kaavan M, MU, VL tai VR alueille.
- Lahden hulevesiohjelman edellyttämät yleiskaavamerkinnät, -määräykset ja suunnitteluohjeet
- o Yleiskaavaan liittyen on tehty hulevesiselvitys, joka laitetaan nähtäville yleiskaavaehdotuksen yhteydessä. Hulevesiselvityksen tulokset on kirjattu yleiskaavan alueellisiin suunnitteluohjeisiin ja väyläkuvauksiin. Hulevesien hallinta on myös nostettu yleiskaavan yleisiin kaavamääräyksiin sekä joidenkin aluevarausmerkintöjen kaavamääräyksiin.

KULTTUURIYMPÄRISTÖ

- Rakennussuojelun ekologisten, taloudellisten ja sosiaalisten ulottuvuuksien esiin tuominen strategisina teemoina
- o Teemaa ei ole tarkasteltu tällä Lahden suunta -työn 2017-2020 kierroksella. Rakennussuojelu ja kulttuuriympäristön arvojen vaaliminen on kuitenkin tunnistettu tärkeänä asiana ja teemaan liittyen on laadittu laaja selvitys Nastolan kulttuuriympäristöistä. Lisäksi Lahden suunta -työn 2017-2020 vaikutusten arvioinnissa maisema ja kulttuuriympäristöt otettiin tarkasteluun omana teemana. Myös arvioinnissa nousi esiin kulttuuriympäristön puuttuminen strategisista linjauksista ja toivottiin osuuden vahvistamista työssä, joten teemaan on hyvä palata seuraavilla Lahden suunta- työn kierroksilla.
- Rakennetun ympäristön ja kulttuuriympäristön arvojen selvittäminen ja tunnistaminen yhteistyössä kaupunkilaisten kanssa
- o Tällä yleiskaavakierroksella on laadittu Nastolan kulttuuriympäristöselvitys, jonka laadintaan ovat osallistuneet kuntalaiset kyselyn ja haastattelujen kautta.

Ihmiset ja yhteisöt

- Lapsiystävällistä kaupunkiympäristöä koskevia selvityksiä on tarkoitus laajentaa yleiskaavatyössä 2017-2020 koskemaan myös uuden Lahden itäisten osien lapsia ja nuoria
- o Edellisellä yleiskaavakierroksella kaupunkiympäristön lapsiystävällisyys oli erityinen tutkittava teema. Työtä jatkettiin myös 2017-2020 kierroksella: esimerkiksi laajentamalla suunnittelussa käytettäviä aineistoja.
- o Koulujen lähiluontokartoitusta jatkettiin talvella 2016-2017. Koulujen käyttämät alueet kartoitettiin käyttäen Maptionnaire-karttakyselypalvelua ja kartoituksesta vastasi ympäristökehitysyksikkö Mun juttu – meidän tulevaisuus –hankkeen osana. Kartoitukseen vastasi 25 alakoulua, 12 yläkoulua ja 6 lukiota. Lähiluontokohteiden rajauksia tehtiin yhteensä 119 kappaletta. Jokainen koulu rajasi keskimäärin noin 4 aluetta.
- Lähiluontokartoitusta laajennetaan entisen Nastolan kunnan päiväkoteihin
- o Päiväkotien ja kerhojen käyttämistä lähiluontoalueista kerättiin paikkatieto

Maptionnaire-kyselyllä jo alun perin vuonna 2014. Lahden ja Nastolan yhdistymisen jälkeen vuonna 2016 laajennettiin aineisto koskemaan myös Nastolan alueen päiväkoteja ja kerhoja. Ympäristökehitysyksikön kanssa toteutettiin Maptionnaire-kysely, johon varhaiskasvatuksen henkilökunta vastasi.

- o Karttapaikannuksia on 1200 kappaletta, jotka ovat 79 vastaajan tekemiä. Varhaiskasvatuksen henkilökunta on kertonut alueiden käytöstä sekä niihin liittyvistä tarpeista ja huolista.
- Kaupunki lasten kokemana -tutkimuksen kyselyn käyttöä jatketaan
- o Lapsiystävällisyys ei ole ollut erikseen esiin nostettu teema Lahden suunta -työssä 2017-2020, eikä kyselyn käyttöä ole jatkettu tällä kierroksella. Aineisto on ollut kuitenkin käytettävissä Trimble Locus Cloud Viewer -palvelun kautta. Aineisto sisältää tietoa lasten käyttämistä alueista ja siitä, minkälaisia toiminnallisia ja sosiaalisia tarjoumia eli mahdollisuuksia ympäristö tarjoaa lapsille.
- o Lauri Käkelä hyödynsi opinnäytteessään vuonna 2017-2018 aiempaa Kaupunki lasten kokemana -tutkimusta ja kyselypohjaa sekä toteutti vastaavan

kartoituksen Nastolan kirkonkylän ja Renkomäen kouluille. Lauri Käkelän opinnäytetyö: <https://www.theseus.fi/handle/10024/159856>

- Selvityksiin ja suunnitteluun otetaan mukaan vielä enemmän yläkouluikäisiä ja sitä vanhempia lapsia ja nuoria.

KOULUKIERTUE

- o Myös yhteistyötä koulujen kanssa jatkettiin yleiskaavakerroksen aikana. Keväällä 2019 ympäristökehitysyksikkö organisoivat Lahti liikkeessä -koulukiertueen, joka vieraili kolmella koululla. Kiertuekouluiksi valikoituivat Tiirismaan koulu, Ahtialan koulu ja Kärpäsen koulu. Tavoitteena oli jatkaa kiertuetta keväällä 2020 kolmella uudella koululla, mutta suunnitelma peruuntuivat koronavirustilanteessa.
- o Koulukiertueen aiheina olivat kestävä liikkuminen, kaupunkisuunnittelu ja ympäristö. Kyseessä oli Lähiympäristö ja osallisuus –oppimispolku -hankkeessa tuotettu konsepti osallisuustyön ja kestävä liikkumisen kasvatuksen edistämiseen. Hankkeen tavoitteena oli luoda pedagoginen malli, jossa lapset ja nuoret tutustuvat kotikaupunkiinsa ja lähiympäristöönsä ja saavat kokemuksia osallistumisesta ja vaikuttamisesta eri ikäkausiin sopivilla tavoilla.

KOULUMATKAKYSELY

- o Lahden kouluille toteutettiin 2018 syksyllä koulumatkakysely, jolla kartoitettiin liikkumistottumuksia ja esimerkiksi liikkumisympäristössä vaaralliseksi koettuja asioita. Kyselyyn vastasivat 1. – 9. luokkalaiset oppilaat yhteensä 27 koulusta.
- o Kysely tuotettiin Lähiympäristö ja osallisuus-oppimispolku-hankkeessa ja sen kehittämiseen osallistuivat ympäristökehityksen ja kunnallistekniikan lisäksi Liikkuva koulu -yhdysohjaajat Lahden kouluista sekä hankkeen pilottikoulut Ahtialan koulu, Myllypohjan koulu, Salpausselän peruskoulu, Kukkasen peruskoulu, Kärpäsen koulu, Lahden lyseo ja Kannaksen lukio.
- o Koulumatkakysely tullaan toteuttamaan neljän vuoden välein. Kouluille on myös alettu toteuttaa koulukohtaisia liikkumissuunnitelmia, joiden suunnitteluun oppilaat osallistuvat.

YMPÄRISTÖ JA KESTÄVÄ LIIKKUMINEN AIHEINA LAHDEN KAIKISSA KOULUISSA

- o Lähiympäristö ja osallisuus –oppimispolku -hanke käynnistyi syksyllä 2017, ja visiona oli luoda kestävä liikkumisen ohjelma monialaisen opettajaryhmän yhteistyöllä.

Monialaisten oppimiskokonaisuuksien ideointia ja pilotointia seurasi koko kaupungin laajuinen MOK-teema ”Luonnollisesti liikkeessä”, kaupunginlaajuinen selvitys koulumatkaliikkumisen nykytilasta ja oppimispolun rungon kehittäminen opetushenkilökunnan käyttöön.

- o Luonnollisesti liikkeessä –MOK – teemankin tavoitteeksi oli asetettu lisätä koululaisten osallisuutta maankäytön suunnittelussa. Koululaiset saattoivat kiertueella osallistua kartoitukseen, jolla selvitettiin koulumatkoihin liittyviä hyviä kohtia ja ongelmakohtia. Toteutuksessa käytettiin Maptionnaire-karttakyselyä, ja tieto siirrettiin kaupungin paikkatietojärjestelmään. Kartoitus täydensi edellisenä syksynä kerättyjä koulumatkaliikkumiskyselyn tuloksia.
- o Kaupunkisuunnittelun asiantuntijoiden ja ympäristökasvattajien kesken suunniteltiin myös toiminnallinen kaupunkisuunnitteluoppitunti, jota kaavoitusarkkitehti ja ympäristökasvattaja ohjasivat kiertueen aikana yhteensä yhdelletoista luokalle. Oppitunnin sisältönä oli suunnitella itselle mieluisaa Lahden kaupungin keskustaa laminoidulle karttapohjalle. Oppilaiden suunnitelmat arvioitiin yhdessä ja valokuvattiin. Valokuvien pohjalta suunnitelmista koottiin

yhteenvedo ja nuorten toiveita ja ideoita vietiin Webmap-kartta-aineistoon kaupunkisuunnittelijoiden hyödynnettäväksi.

LAHDEN LUKIOLAISET SEMINAARISSA

- o Lahden kaupunki järjesti Ympäristöpääkaupunki 2021 -vuoden kunniaksi nuorille suunnatun seminaarin, johon osallistui noin 500 lukiolaista. Seminaarissa pureuduttiin kestävään kehitykseen ja otettiin nuoret mukaan ympäristöpääkaupunkivuoden suunnitteluun. Seminaarin työpajoissa osa nuorista myös osallistui esimerkiksi asumistoiveita ja kestävää liikkumista käsitteleviin työpajoihin. Niistä saatiin tietoa nuorten toiveista asumiselle sekä toiveista kestävästä liikkumisesta kehittämiselle.
- Asuinalueiden yhteisöllisyyden kehittäminen otetaan yleiskaavatyön tavoitteeksi.
- o Asuinalueiden yhteisöllisyyden kehittäminen ei ole ollut erikseen esiin nostettu tema Lahden suunta -työssä 2017-2020. Lahden suunta -työ on kuitenkin ollut esillä esimerkiksi eri asuinalueilla järjestetyissä Oma Lahti -illoissa, joissa on esitelty aluetta koskevia suunnitelmia ja keskusteltu asukkaiden kanssa. Oma Lahti -iltoja ovat järjestäneet eri toimijat yhdessä ja niissä on ollut

esillä asuinalueen ajankohtaisia hankkeita ja teemoja. Asukasyhdistyksillä ja aluekummeilla on ollut keskeinen rooli tilaisuuksissa. Oma Lahti -iltojen järjestäminen on saanut alkunsa yleiskaavatyöhön liittyvistä Oma Lahti -tapahtumista.

- o Syksyllä 2019 kaupunki jakoi 40 000 euroa ympäristöpääkaupungin projektitukea. Tuella mahdollistetaan erilaisia ympäristövastuullisia ja yhteisöllisiä hankkeita muun muassa asuinalueilla. Vuonna 2020 puolestaan pilotoidaan osallistuvaa budjetointia, josta lahtelaiset päättävät siitä, miten 100 000 euroa käytetään asuinalueiden tai koko kaupungin kehittämiseen. Nämä eivät suoraan liity Lahden suunta -työhön, mutta näissä on mukana myös kaupunki suunnittelun edustaja.
- o Lahden keskustan asukasyhteistyötä on tiivistetty. Keskusta-asukkaat ovat ottaneet osaa keskustan siisteyden parantamiseen jo aiemmin esimerkiksi talkoissa. Kevättalvella 2020 Lahden kaupungin ja Lahti City ry kutsuivat koolle asukkaat perustamaan keskusta-asukkaiden verkostoa. Verkosto on asukkaiden omaehtoista toimintaa, jota kaupunki tukee. Syntyi 'Lahden keskusta-asukkaat' -ryhmä, joka on asukkaiden kanava muiden asuinalueiden asukasyhdistysten tapaan.

Keskusta-asukkaiden verkosto ideoi toimintaa ja ottaa kantaa tärkeisiin keskustaa koskeviin suunnitelmiin. Huhtikuussa 2020 verkosto pääsi vastaamaan karttakyselyyn Keskustan koetusta turvallisuudesta ja sen parantamisesta. Kysely toteutettiin kurssiyhteistyönä LAB-ammattikorkeakoulun kanssa.

KAUPUNKILAISTEN KOOTTU RYHMÄ POHTIMAAN KESTÄVÄÄ KAUPUNKILIKKUMISTA

- o Syksyllä 2019 aloitti toimintansa Kestävän liikkumisen asukasraati. Asukasraatiin sai hakea mukaan lokakuussa 2019. Hakemuksia saatiin 76 kappaletta ja raatiin pääsi mukaan 25 henkilöä. Raatiin valittiin mahdollisimman laajasti eri kulkumuotoja käyttäviä, monen ikäisiä ja erilaisissa elämäntilanteissa olevia lahtelaisia eri puolilta kaupunkia. Raadin tapaamisissa kuullaan asiantuntijoiden alustuksia ja keskustellaan kestävästä liikkumisesta kehittämiseen liittyvistä aiheista. Tavoitteena on saada näkemyksiä kestävästä liikkumisesta palveluiden ja olosuhteiden kehittämiseen ja parantamiseen. Raati kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa ja kokoontumisilla voi olla painotuksia tiettyihin teemoihin. Asukasraadissa käsittelemistä asioista hyödynnetään suunnittelutyön pohjana ja viedään eteenpäin päätöksenteon tueksi.

YKSITTÄISIÄ SUUNNITTELUKYSYMYKSIÄ

- Mikäli uuden Lahden kaupungin yleiskaavatyössä 2017-2020 osoitetaan aluevarauksia tuulivoimaloille, yleiskaavamääräyksissä otetaan huomioon puolustusvoimien kanta asiaan.
- o Yleiskaavassa ei ole osoitettu aluevarauksia tuulivoimaloille.
- Oksjärven ranta-alueen tarkastelu ranta-alueiden yleisen tarkastelun yhteydessä
- o Ranta-alueiden osalta on päädytty jättämään voimassa olevat, Nastolan kunnan aikaiset osayleiskaava voimaan.

Ainoana poikkeuksena on Ruuhijärven ja Kumian kyläalueet, joiden kaavamerkintä on esitetty olemaan kyläalue (AT) ja uusi yleiskaava tulisi näiltä osin kumoamaan voimassa olevat osayleiskaavat. Lisäksi osalla ranta-alueista on voimassa ranta-asemakaavoja.

- Koulutuskeskus Salpauksen Vipusenkadun kampuksen (PY-4) maankäytön tarkastelu, vaihtoehtona yhdistetyn julkisten palveluiden ja elinkeinoelämän aluetta (P/T, violetti-siniraidallinen)
- o Yleiskaavaehdotuksessa on osoitettu alueelle PY/T kaksoismerkintä.

Lahden suunta -työn 2017-2020 luonnokseen tehdyt muutokset

YLEISKAAVAN LUONNOSVAIHEESSA ESITETTYJEN VAIHTOEHTOPARIEN KAAVARATKAISUT EHDOTUSVAIHEESSA

ALUE 1 (Ala-Okeroinen) esitetään yleiskaavaehdotuksessa luonnosvaihtoehdon 2 mukaisesti elinkeinoelämän alueena (T).

ALUE 2 (Pippo) esitetään yleiskaavaehdotuksessa luonnosvaihtoehdon 1 mukaisesti laajennettuna elinkeinoelämän alueena (T) ja alueelle lisätään moottoriurheilukeskuksen osoittava kohdemerkintä (em). Elinkeinoelämän aluetta supistetaan eteläosasta viheryhteyden turvaamiseksi ja idästä kyläalueeseen rajautumisen osalta.

ALUE 3 (Karistonportti) esitetään yleiskaavaehdotuksessa luonnosvaihtoehdon 1 mukaisesti yhdistettynä kaupallisten palveluiden ja elinkeinoelämän alueena (Pkm/T).

ALUE 4 (Koiskala-Tiiranmäki) esitetään yleiskaavaehdotuksessa alueen kaavarunkoluonnoksen mukaisena siten, että liikenneverkosto on yleiskaavan luonnosvaihtoehdon 2 suuntainen ilman uutta ajoneuvoliikenteen läpikulkutietä Siperian ja Koi-vukummun alueen läpi. Asuinaluevaraukset esitetään kaavarunkoluonnoksen mukaisena ja vastaavat enemmän yleiskaavan luonnosvaihtoehtoa 1.

ALUE 5 (Villähteen asemanseutu) esitetään yleiskaavaehdotuksessa pääosin luonnosvaihtoehdon 2 aluevarausten mukaisesti siten, että aseman välitön läheisyys säilyy elinkeinoelämän alueena (T) asuinrakentamisen sijoituessa lähinnä Lankilantien varteen. Lankilantien linjausmuutos esitetään kuitenkin luonnosvaihtoehdon 1 mukaisesti.

ALUE 6 (Orrilanmäki) esitetään yleiskaavaehdotuksessa yhdistelmänä molempia luonnosvaihtoehtoja. Villähteen koulun itäpuolinen alue esitetään elinkeinoelämän alueena vaihtoehdon 1 mukaisesti sillä muutoksella, että kaavamerkintään lisätään ympäristön asettavat vaatimukset toiminnan laadulle (TY). Orrilanmäen pellot esitetään asuinalueina vaihtoehdon 2 mukaisesti. Asumisen tarkempaan sijoittumiseen liittyen on laadittu maiseman herkkyystarkastelu, joka otetaan huomioon alueen tarkemmassa suunnittelussa.

ALUE 7 (Kumia) esitetään yleiskaavaehdotuksessa luonnosvaihtoehdon 1 mukaisesti kyläalueena (AT).

ALUE 8 (Ruuhijärvi) esitetään yleiskaavaehdotuksessa luonnosvaihtoehdon 1 mukaisesti kyläalueena (AT).

YLEISKAAVAKARTALLE TEHDYT KESKEISET MUUTOKSET

- Luonnoksessa virkistysalueverkoston suunnitelman retkeilyaluevyöhykkeen metsä alueet oli osoitettu retkeily- ja ulkoilualueiksi (VR). Yksityisessä maanomistuksessa olevien metsäalueiden kaavamerkintöjä on muutettu siten, että ehdotuksessa nämä alueet ovat suurimmaksi osaksi maa- ja metsätalous alueita, joilla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta (MU). MU-kaavamerkintä on lisätty uutena luonnosvaiheen jälkeen. Pienialaisia metsäalueita on myös muutettu maa- ja metsätalousalueiksi, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Osa retkeily-aluevyöhykkeen yksityisten omistamista metsäalueista on ollut perusteltua jättää retkeily- ja ulkoilualueiksi (VR). Maakunta-kaava on osaltaan ohjannut teeman ratkaisuja. Muutokset näkyvät erityisesti Lapakiston ja Pajulahden ympäristössä sekä Viuhan ja Linnaistensuon alueilla. Metsäalueiden kaavamuutosta ja perusteluja on kuvattu seuraavassa kappaleessa tarkemmin.
- Salpausselkämerkinnän alueella oleva maa- ja metsätalousalue (M) on idässä, taajaman ulkopuolella muutettu maa- ja metsätalousalueeksi, jolla erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta (MU).
- Luonnonsuojelualueiden (SL) rajauksia on tarkistettu vastaamaan rauhoituspäätöksiä. Osa luonnosvaiheessa esitetyistä uusista luonnonsuojelualueista on jouduttu muuttamaan lähivirkistysalueeksi (VL) tai retkeily- ja ulkoilualueeksi (VR), jotta alueista voidaan saada METSO-ohjelman mukainen korvaus puuston arvosta. Alueet osoitetaan luonnonsuojelualueina (SL) rauhoituspäätöksen jälkeen. Muuttuvia alueita ovat Rälssinkallion metsä (VR), Tapanilan aarnialue (VR), Korpikankareen vanha metsä (VR), Rautakankareen vanha metsä (VR), Lapakiston laajennus (VR), Hirvilampi (VR), Kilpanen (VR) sekä Latomäki (VL).
- Kaavaan on osoitettu joitakin uusia luonnonsuojelualueita (SL), joista on laadittu rauhoituspäätös luonnosvaiheen jälkeen. Lisäksi maa- ja metsätalous-alueiden, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY) kaavamerkintöjä on täydennetty.
- Ulkoilureitteihin on tehty joitakin muutoksia, esimerkiksi Linnaistensuon ympäristössä ja lisätty ulkoilureitti Vuolenkoskentien varteen.
- Pohjavesialueella olevien elinkeinoelämän alueiden (T) kaavamerkintä on muutettu elinkeinoelämän alueeksi, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia (TY). TY -merkintää on käytetty myös koulun tai asutuksen läheisyydessä olevilla elinkeinoelämän alueilla. Ehdotusvaiheen muutokset koskevat alueita: Sopenkorpi, Metsä-Pietilä, Hennala, Lotilassa Särmääjänkatu, Rahkalehmus sekä Nastolassa Penttilän ja Vaakatien alue.

- Maa-ainesten ottoalueen viivamainen eo-merkintä on muutettu aluevarausmerkin näksi (EO) ja alueilla on lisäksi käytetty kaksoismerkintää alueen tavoitteellisen maankäytön mukaan.
- o *Renkomäessä tavoitteellinen maankäyttö muoto on retkeily- ja ulkoilualue, joten kaavamerkintä on EO/VR. Lisäksi Renkomäen EO-alueen rajausta on pienennetty lännestä siten, että jo maisemoitu alue on rajattu ottoalueen ulkopuolelle.*
- o *Pyhäntaassa tavoitteena on elinkeinoelämän alue, joten kaavamerkintä on EO/T. Arolan osalta tavoitteellinen maankäyttö on maa- ja metsätalous ja koska alueella on ulkoilun ohjaamistarvetta, on kaavamääräys EO/MU.*
- o *Arolasta on lisäksi poistettu yhden maa-ainesten ottoalueen aluevaraus kokonaisuudessaan maa-aineisten ottamisen päättymisen ja alueen maisemoinnin vuoksi. Alue on osoitettu kaavamerkinnällä MU.*
- o *Rälssin osalta kaavamerkintä on kokonaisuudessaan muutettu vastaamaan paremmin alueen maankäyttöä ja alue on osoitettu erityisalueeksi, joka on maa-aineisten vastaanottoalue (E) ja koska tavoitetilanteessa alue muuttuu retkeily- ja ulkoilualueeksi, on alueella käytetty kaksoismerkintää E/VR.*
- Pippoon elinkeinoelämän alueen (T) rajauksia on hieman pienennetty etelästä viheryhteyden turvaamiseksi ja idästä kyläalueeseen rajautumisen osalta. Lisäksi alueelle on lisätty moottoriurheilukeskuksen osoittava kohdemerkintä (em).
- Kiinteät muinaisjäännökset ja muut muinaismuistokohteet on ehdotusvaiheessa eritelty omalle kohdemerkinnälleen. Muut tunneisiin kohdemerkintöihin kohdistuvat erilaiset kaavamääräykset.
- Nastolan ampumaradan laskennalliset meluvyöhykkeille on lisätty kaavamerkintä- ja määräys. Tieto 60 dB ja 65 dB meluvyöhykeistä puuttui luonnosvaiheen kaavakartalta.
- Ekologisia yhteyksiä on tarkistettu sekä valmistuneen selvityksen pohjalta, että vastamaan paremmin suunniteltua maankäyttöä.
- Alueellisten suunnitteluohjeiden laatimismyötä yleiskaavan aluevaraukset on indeksoitu.
- Liikenneväylien merkinnät on muutettu vastaamaan Maankäyttö- ja rakennuslaki 2000-julkaisusarjan Kaavamerkinnät - julkaisun mukaisia yleiskaavamerkintöjä. Kaavakartalla liikenneväylät ovat nyt eri värillä, sen mukaan onko kyseessä nykyinen liikenneväylä vai uusi tai merkittävästi parannettava liikenneväylä.
- Joidenkin väylien luokkaa on muutettu ja osa kokoojakaduista on poistettu kaavakartalta. Eritasoliittymien merkinnät on yhdenmukaistettu.
- Lahti-Heinola -rata on lisätty kaavakartalle.
- Kulttuurimaiseman ja rakennetun ympäristön kannalta tärkeän alueen merkinnässä maatekstilyhenne on korjattu lyhenteeksi rky, joka selkeyttää määräyksen tunnistamista.
- Vesiliikenteen alue LV on päivitetty Satama-alueeksi LS vastaamaan oppaan mukaisia yleiskaavamerkintöjä.
- Suuronnettomuusvaarallisten laitosten konsultointivyöhykkeet on päivitetty.

YLEISKAAVAN MERKINNÄT JA MÄÄRÄYKSET

- Niittyverkkoselvityksen mukaiset, hoitoluokan B5 arvonniityt on lisätty kaavakartalle maisemallisesti arvokkaina peltoalueina (MA) tai muinaismuistoalueina (SM).
- Pitkäjärven ja Kakarlammin ranta-alueelle on lisätty RV-2 rasterialueet. Alueille jää voimaan voimassa oleva osayleiskaava rantarakennuspaikkojen osalta.
- Kivimaan kaupallisten palvelujen alueen Pkm-merkintä on muutettu P-merkinnäksi.
- Sopenkorven kaupallisten palvelujen alue P-4 on sisällytetty asuinaluevaraukseen A-5.
- Nastolassa elinkeinoelämän aluevaraus Luidan ja Eskolan välissä on muutettu lähivirkistysalueeksi.
- Kaavamääräyksiin on tehty useampia tarkistuksia ja ne on kuvattu vertailutaulukossa, jossa on esitetty rinnakkain luonnosvaiheen ja ehdotusvaiheen määräykset. Vertailutaulukko esitetään Lahden suunta -työn 2017-2020 ehdotuksen liiteaineistossa (liite 15).
- Yleismääräyksiin on nostettu rohkealle ympäristökaupungille tärkeitä teemoja, jotka liittyvät ilmastonmuutoksen hillinnän, kiertotalouden, monipuolisen kaupunkiluonnon ja paikallisten hiilinielujen edistämiseen sekä tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisista alueista säilymisestä huolehtimiseen. Yleismääräyksissä on myös ohjeistettu tarkemmin hulevesien hallintaa. Lisäksi yleismääräyksiin on kirjattu tavoite kävely- ja pyöräilyolosuhteiden ja joukkoliikennesaavutettavuuden edistämisestä. Samoja tavoitteita on kirjattu myös aluevarauksien kaavamääräyksiin sekä tarkemmin alueellisiin suunnitteluohjeisiin.
- Muista keskeisiä muutoksia ovat mm.: Keskuksitoimintojen alueella on korostettu alueen roolia kaupan suuryksiköiden ja palvelujen ensisijaisena paikkana. Elinkeinoelämän aluevarauksissa taas on lisätty selventävä määräys siitä, ettei alueita ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Viher- ja metsäteeman kaavamääräyksiä on tarkennettu. Ampumarata-alueelle on asetettu tarkempia määräyksiä. Pohjavesialueen ja pohjeveden muodostumisalueen kaavamääräyksiä on tarkennettu hulevesiselvityksen pohjalta. Tavoitteellisiin pyöräilyn alue- ja pääreittiin on lisätty tarkempia väylämerkintöjä koskevia tavoitteita. Yhteysviranomaisten tietoja on päivitetty määräyksiin saatujen lausuntojen pohjalta. Virkistysalueita koskevista kaavamääräyksistä on poistettu viittaukset maisematyöluohteen.

YLEISKAAVA-AINEISTO

- Lisätty yleiskaava-alueiden nykytilan kuvaukset ja suunnitteluohjeet.
- Lisätty liikenteen pääverkon väyläkuvaukset ja suunnitteluohjeet.
- Lisätty Lahden arvokkaat kulttuuriympärisöt -teemakartta ja kohdeluettelo.
- Lisätty Luonnon monimuotoisuus ja ekologiset yhteydet -teemakartta ja kohdeluettelo.
- Lisätty Muinaismuistot kohdeluettelo.

KESTÄVÄN KAUPUNKILIIKKUMISEN OHJELMA

Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman toimenpidelistaus on ehdotusvaiheessa pysynyt suunnilleen samana. Palautteiden ja vaikutusten arvioinnin perusteella toimenpideluettelo on tiivistetty, toimenpiteisiin on kirjattu tarkennuksia ja lisäyksiä kuvauksiin sekä muotoiltu toimenpiteiden nimiä ja järjestystä. Vaikutusten arvioinnin tuloksena syntyi ehdotus vaihtoehdoisesta toimenpideluokittelusta. Toimenpiteet on kuitenkin tarkoituksenmukaisesti ryhmitelty Lahden suunta -työn teemoittelun mukaisesti eikä ryhmittelyä tämän vuoksi lähdetty muuttamaan. Toimenpidelistaukseen on myös lisätty toimenpiteiden seurantamittarit sekä toteutuksen tavoitteellinen aikataulu.

Maa- ja metsätalousalueiden esittäminen Lahden suunta -työssä 2017-2020

Lahden suunta -työn 2017-2020 luonnoksessa oli esitetty Virkistysalueverkoston yleissuunnitelman mukaiselle retkeilyalueelle kaavamerkinnäksi Retkeily- ja ulkoilualue (VR). Luonnoksesta saaduissa palautteissa virkistysalueiden osoittaminen yksityisten maanomistajien omistamille metsätalousalueille nosti paljon keskustelua. Samoin valmistelussa oleva ohje maisematyöluvan tarpeen arviointiin.

Ehdotusvaiheessa on tutkittu ja tarkennettu virkistysalueiden (V), maa- ja metsätalousalueiden (M) ja ulkoilureittien kaavamerkintöjä ja -määräyksiä suhteessa Lahden suunta -työn 2017-2020 tavoitteisiin, maanomistajien tasapuoliseen kohteluun, vaikutusten kohtuullisuuteen sekä kuntalaisten oikeusturvaan. Yleiskaavamerkinnöillä osoitetaan alueiden pääkäyttötarkoitus ja merkittävimmät erot merkintöjen välillä liittyvät virkistysalueilla (V) vaadittavaan maisematyöluvaan sekä rakentamisen ohjaamiseen. Kaavamääräyksiin on kirjoitettu yleiskaavan tavoite ko. alueen maankäytölle. Esimerkiksi ulkoilureittien lähimetsien hoidolle, millä on merkittävää vaikutusta ulkoilukokemukseen.

Yleisenä periaatteena ehdotusvaiheen kaavaratkaisussa on ollut virkistysalueiden (V) osoittaminen kaupungin omistamille maille. Yleiskaavassa käytettyjä virkistysalueiden kaavamerkintöjä ja -määräyksiä ovat Lähivirkistysalue (VL), Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue (VU) sekä Retkeily- ja ulkoilualue (VR). Kaikilla näillä alueilla on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus. Näillä alueilla vaaditaan maisemaa muokkaaviin toimenpiteisiin maisematyöluva. Lisäksi alueilla on Urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta lukuun ottamatta voimassa MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus, mikä tarkoittaa, että alueilla rakentaminen on kielletty. Ehdotusvaiheen yleinen ratkaisuperiaate on vähentänyt maisematyöluvaohjeen merkitystä, joten ohjeen valmistelua ei ole kytketty yleiskaavaehdotusvaiheen valmisteluun.

Yksityisten omistamilla metsäalueilla on pääsääntöisesti käytetty puolestaan maa- ja metsätalousalueiden kaavamerkintöjä ja -määräyksiä: Maa- ja metsätalousalue (M), Maisemallisesti arvokas peltoalue (MA), Maa- ja metsätalousalue, jolla on erityisiä

ympäristöarvoja (MY) sekä Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta (MU). Viimeinen kaavamääräys on tuotu ehdotusvaiheessa uutena käytettäväksi metsäalueilla, joilla on kaavavalmistelussa tunnistettu ulkoilun ohjaustarvetta. Erityisesti tämä merkintä kohdentuu virkistysalueverkoston yleissuunnitelmassa esitetyille retkeilyaluevyöhykkeelle. Maa- ja metsätalousalueilla (M) sekä Maisemallisesti arvokkailla peltoalueilla (MA) sijaitsee maatila- ja hajarakentamiskoja. Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta (MU) saa rakentaa ainoastaan maa- metsätalouden rakennuksia sekä ulkoilua palvelevia rakennuksia ja rakennelmia. Sen sijaan Maa- ja metsätalousvaltaisilla alueilla, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY) ei saa rakentaa rakennuksia.

Edellä mainitusta maanomistukseen liittyvästä yleisperiaatteesta poiketaan kuitenkin perustellusti seuraavilla alueilla:

1. Strategisesti tärkeiksi tunnistetuilla alueilla on perusteltua käyttää kaavamerkintöjä ja -määräyksiä, joilla voidaan turvata alueiden arvojen säilyminen parhaalla mahdollisella tavalla. Esimerkiksi Salpausselän vyöhykkeellä on maanomistuksesta riippumatta perusteltua käyttää virkistysalueiden merkintöjä. Poikkeuksena taajama-alueen ulkopuolella kaupungin itäosissa on päädytty käyttämään Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta -merkintää (MU) pienemmän käyttäjätarpeen vuoksi.

2. Taajamarakenteen sisällä sijaitsevilla alueilla virkistysalue -merkintää on käytetty myös yksityisillä mailla. Perusteita ratkaisuille on useampia. Alueet saattavat sijaita strategisesti tärkeän Salpausselkä -merkinnän alueella, alueelle on suunniteltu merkittävästi uutta rakentamista, mikä edellyttää myös lähivirkistysalueita, alueet ovat viljeltyä peltoa, jolla ei ole metsätaloudellista arvoa tai alueet ovat hyvin pieniä palasia kaupunkirakenteen seassa tai väylien varsilla.

3. Joillakin alueilla on myös erityistä tarvetta ohjata rakentamista eivätkä maa- ja metsätalousalueiden määräykset sovellu käytettäväksi siellä.

Lainvoimaisten osayleiskaavojen merkintöjä ei ole automaattisesti säilytetty, vaan ehdotusvaiheessa on haettu tarkasteltavaan teemaan kokonaisvaltaiset perustelut. Myös maakuntakaava on osaltaan ohjannut teeman ratkaisuja. Esimerkiksi Pesäkallion ja Viuhan suunnalla on maakuntakaavan V-merkintä ja lisäksi alueella kulkee valaistu ulkoilureitti.

Salpausselällä on oma kaavamerkintä ja -määräys. Se on tunnistettu houkuttelevan ja elinvoimaisen ympäristökaupungin perustaksi. Salpausselän vyöhykkeellä on maanomistuksesta riippumatta perusteltua käyttää virkistysalueiden merkintöjä, jotka vaihtuvat taajama-alueiden ulkopuolella itäosissa Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta -merkintään (MU) pienemmän käyttäjätarpeen vuoksi. Yleiskaava selvityksissä on tunnistettu useita alueita, joille kohdistuu lisääntyvää ulkoilupainetta. Kasvavat käyttäjämäärät tuovat mukanaan tarvetta ulkoilun ohjaamiseen. Näitä alueita ovat Lapakisto, Pajulahti, Pesäkallio, Linnaisensuo sekä Viuha. Yksin Lapakiston alueella kävi vuonna 2019 noin 30 000 ulkoilijaa.

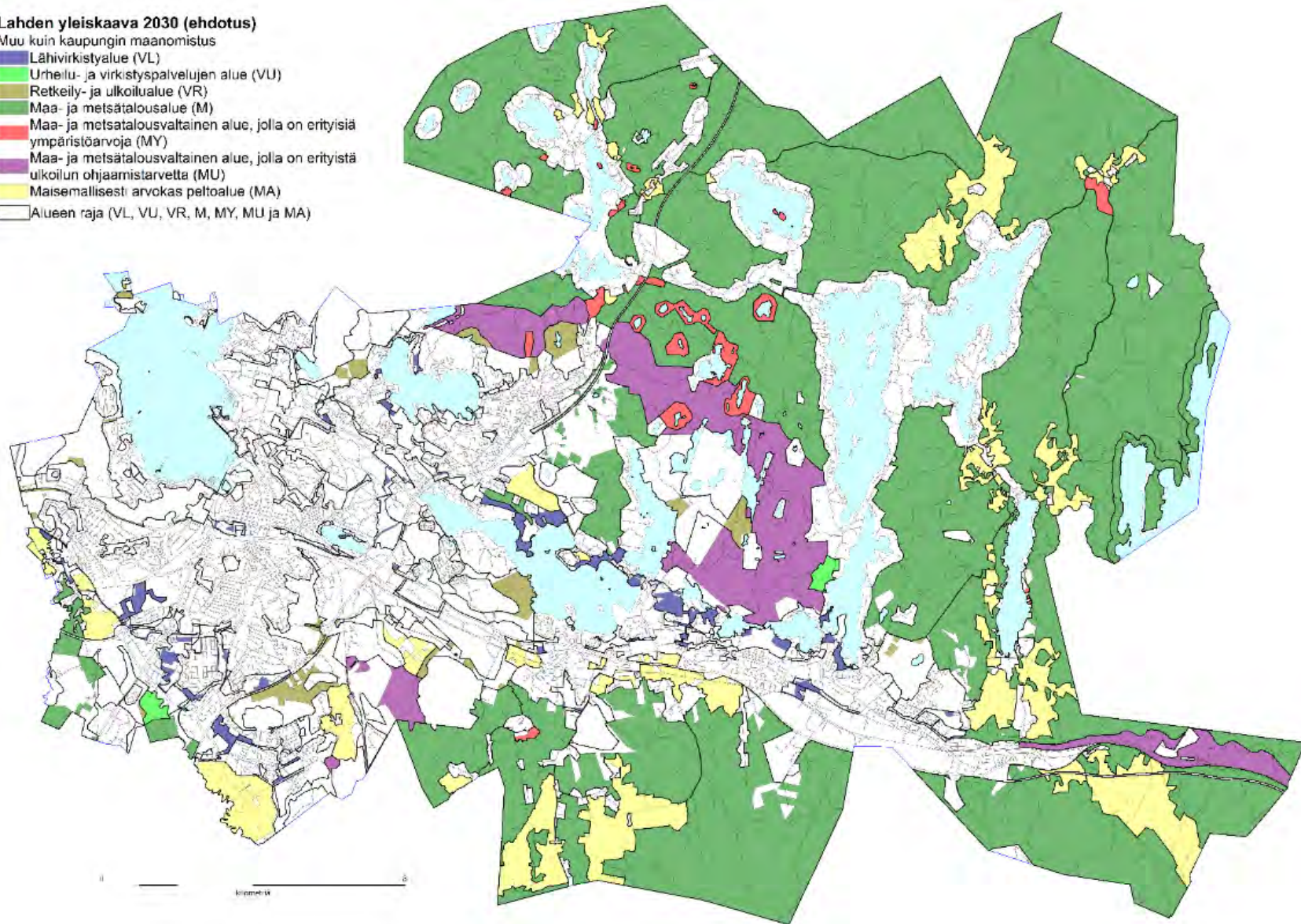
Yleiskaavaratkaisulla on haettu tasapainoa ulkoilun ja virkistyksen kasvavien tarpeiden ja toisaalta metsätaloudelle syntyvien haittojen ja menetysten välillä. Virkistysalueverkoston yleissuunnitelman retkeilyaluevyöhykkeen metsäalueille kohdistuvat kaavamerkinnät ovat muuttuneet merkittävästi luonnosvaiheesta ja samalla mahdolliset negatiiviset vaikutukset metsätalouden harjoittamiselle ovat vähentyneet. Toisaalta ehdotuksen kaavaratkaisu toteuttaa edelleen hyvin myös virkistysalueverkoston yleissuunnitelman tavoitteita ja työssä tunnistettu ulkoilun ydinalueita.

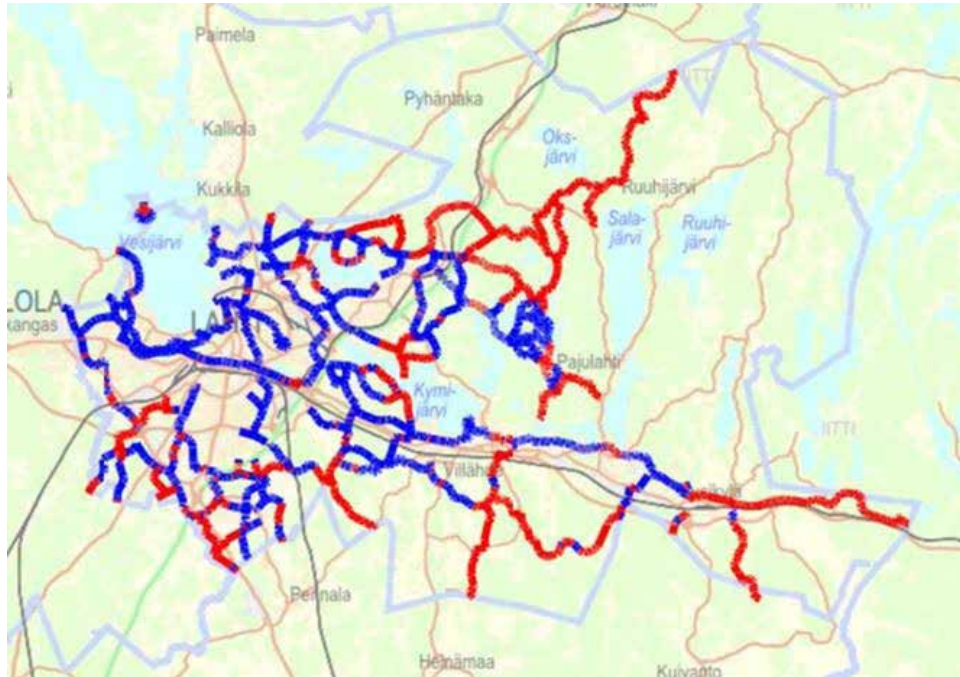
Yleiskaavan tehtävänä on huolehtia seudullisista ja paikallisista verkostoista myös ulkoilureittien osalta. Tavoitteellinen ulkoilureitistön pääväylä -merkinnällä on osoitettu sekä olemassa olevia että tavoitteellisia ulkoilureittiyhteyksiä. Ulkoilureittien keskeinen tavoite on muodostaa yhtenäinen ja kattava verkosto. Yleiskaavan tavoitteelliset ulkoilureitit on pyritty osoittamaan mahdollisuuksien mukaan Lahden kaupungin omistuksessa oleville maille

Lahden yleiskaava 2030 (ehdotus)

Muu kuin kaupungin maanomistus

- Lähivirkistysalue (VL)
- Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue (VU)
- Retkeily- ja ulkoilualue (VR)
- Maa- ja metsätalousalue (M)
- Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY)
- Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta (MU)
- Maisemallisesti arvokas peltotalue (MA)
- Alueen raja (VL, VU, VR, M, MY, MU ja MA)





Kuvateksti: Yleiskaavassa osoitettujen tavoitteellisten ulkoilureittien maanomistus. Sinisellä kaupungin omistamalla maalla sijaitsevat ulkoilureitit ja punaisella yksityisten maalla sijaitsevat ulkoilureitit.

Kaavamerkintä	Kaupunki pinta-ala ha	Yksityinen pinta-ala ha
VR	1972,8	470,5
VL	1350,8	458,8
VU	201,7	83,6
MA	171,6	3166,9
M	801,9	19452,5
MY	7,4	352,4
MU	322,4	2190,3

Elinkeinoelämän alueet, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia (TY)

Pohjavesi ja sen turvaaminen on tunnistettu Lahden suunta -työssä 2017-2020 yhdeksi tärkeäksi ekosysteempipalveluksi. Yleiskaavassa on omat kaavamerkinnät ja -määräykset Luokitellun pohjavesialueen rajalle (pv) ja Pohjaveden muodostumisalueen rajalle (pvm). Kaavamääräyksillä turvataan näitä vedenhankinnalle tärkeitä alueita sekä suojellaan pohjavettä: ”Pohjavesialueilla on voimassa pohjaveden pilaamiskielto (Ympäristönsuojelulaki 527/2014 §17). Alueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella niin, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene”. Alueet on esitetty kaavakartalla viivamerkinnoilla, joiden näkyvyys yleiskaavakartalla ei ole paras mahdollinen.

Lainvoimaisessa Lahden läntisten osien osayleiskaavassa (Y-202) pohjaveden muodostumisalueella sijaitseville elinkeinoelämän alueille (T) on osoitettu TY-merkintää, jolla elinkeinoelämän alue on varattu erityyksillä ja työpaikoille, jotka eivät aseta

erityisiä vaatimuksia pohjaveden suojelulle. Käynnissä olevan yleiskaavakerroksen ehdotusvaiheessa TY-kaavamerkintä on otettu käyttöön kaikilla Luokitellulla pohjavesialueella (pv) sijaitsevilla elinkeinoelämän alueilla sekä elinkeinoelämän ja asumisen yhdistelmäalueilla (TY/A). Samalla kaavamääräystä on muutettu muotoon: ”Elinkeinoelämän alue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia (TY).” TY-merkintää on käytetty myös niillä elinkeinoelämän alueilla, jotka sijaitsevat koulun tai asutuksen läheisyydessä.

Ehdotusvaiheen kaavaratkaisuu on Hämeen ELY-keskuksen lausunnon mukainen. Ratkaisulle on kaksi perustelua:

1. Kaikkia pohjavesialueella sijaitsevia elinkeinoelämän alueita koskevat joka tapauksessa Luokitellun pohjavesialueen raja (pv) kaavamääräys. Alueella on voimassa pohjaveden pilaamiskielto, mikä perustuu

Ympäristönsuojelulakiin 527/2014 §17. Lisäämällä tieto ympäristöä ja pohjavettä koskevista tavoitteista suoraan aluevarausmerkintään, halutaan varmistaa että, tieto saavuttaa suunnittelijat ja toimijat mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

2. Myös pohjavesialueilla on voimassa pohjaveden pilaamiskielto (Ympäristönsuojelulaki 527/2014 §17) ja ympäristölupaharkinnassa toimintojen luvanvaraisuutta tarkastellaan joka tapauksessa koko pohjavesialueella, ei pelkästään pohjaveden muodostumisalueelta. TY-merkinnän laajentaminen koko luokitellulle pohjavesialueelle toteuttaa siis paremmin ympäristönsuojelulakia. Toisaalta kaavamääräyksessä ei olla lähdetty määrittelemään tarkemmin kiellettäviä toimintoja. Ympäristönsuojelulain mukaan, luvan varaisuus koskee mm. direktiivilaitoksia, energiantuotantolaitoksia, asfalt-

tiasemia, polttoaineenjakuasemia, betoniasemia, kemiallisia pesuloita. Tarkemmat tiedot kohteista Ympäristönsuojelulaki: liite 1 ja 2.

Ehdotusvaiheen muutokset koskevat alueita: Sopenkorpi, Metsä-Pietilä, Hennala, Lotilassa Särmääjänkatu, Rahkalehmus sekä Nastolassa Penttilän ja Vaakatie alue. Muutosalueiden pinta-ala on yhteensä 284 ha. TY -merkintää on käytetty myös koulun tai asutuksen läheisyydessä olevilla elinkeinoelämän alueilla.

Ehdotusvaiheen kaavamuutos ei vaikuta ympäristölupaharkintaan, joka tehdään edelleen Ympäristönsuojelulain perusteella pohjavesialueen mukaan. Nykyisen käytännön mukaisesti pohjavesialueella ja pohjaveden muodostumisalueella sovelletaan erilaista painatusta.

Elinkeinoelämän alueiden päivittäistavarakauppaa koskeva kaavamääräys

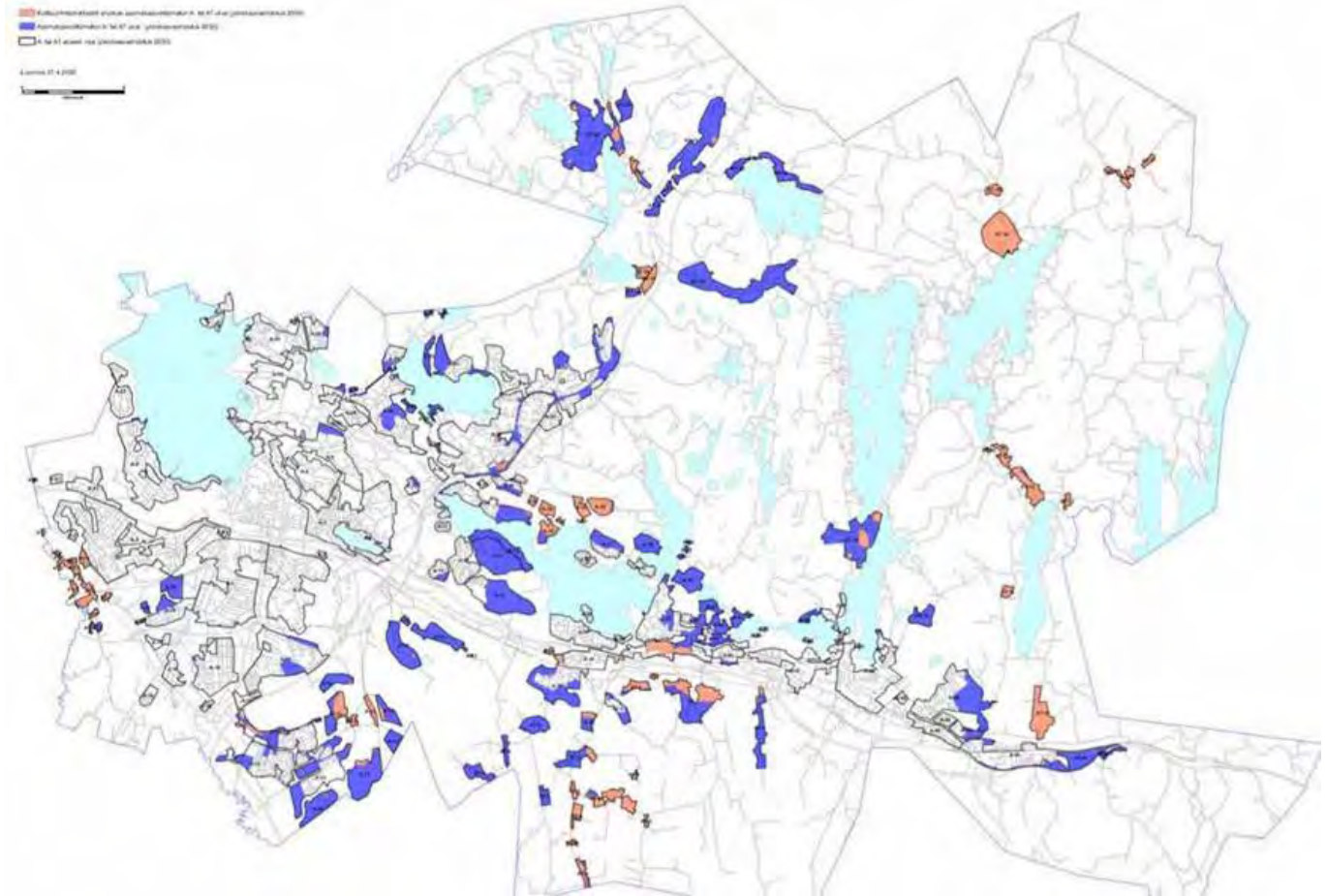
Yksi kaupan toimialoista on päivittäistavarakauppa, jossa myydään ruokaa ja muita kulutustavaroita, kuten henkilökohtaisia hygieniatuotteita. Muita kaupan toimialoja ovat paljon tilaa vaativan tavaran erikoiskauppa sekä muu erikoiskauppa.

Yleiskaavan tavoitteena on edistää sellaisen palveluverkon kehitystä, jossa asiointimatkojen pituudet ovat kohtuulliset ja liikenteestä aiheutuvat haitalliset vaikutukset mahdollisimman vähäiset. Määräyksellä halutaan turvata päivittäistavarakaupan sijoittuminen asuinalueille lähelle asukkaita, jotta mahdollisimman monella kaupunkilaisella olisi kävely-/ lähietäisyydellä ruokakauppa.

Elinkeinoelämän alueita kehitetään ensisijaisesti yritysalueina eikä kuluttajia palvelevina kaupan alueina. Päivittäistavarakauppojen sijoittuminen voidaan sallia, jos ne liittyvät selkeästi läheiseen pientaloalueeseen, eikä alueelta muutoin ole löydettävissä sopivaa paikkaa palveluille. Nämä tulee ratkaista taupauskohtaisesti asemakaavoituksessa.

Maisematyöluvut arvokkaassa kulttuuriympäristössä

Asuinalueiden (A) ja kyläalueiden (AT) kaavamääräyksiä on ehdotusvaiheessa täydennetty MRL 128 §:n mukaisella toimenpiderajoituksella kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden alueiden osalta. Nykyisen asemakaava-alueen ulkopuolella sijaitsee yleiskaavan asuinalueita lähes 1400 hehtaaria ja kyläalueita reilu 1300 hehtaaria. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kohteita on asuinalueiden pinta-alasta 168 hehtaaria (12 %) ja kyläalueiden pinta-alasta 382 hehtaaria (29 %). Näillä arvoalueilla tehtävät toimenpiteet, kuten maanrakennus ja puiden kaataminen edellyttävät maisematyölupaa. Lupaprosessin avulla turvataan näiden kohteiden arvojen tunnistaminen ja huomiointi muutostöissä.



Kestävän kaupunkiliikkumisen toimenpiteet

Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman tuloksena syntyy toimenpidelistaus. Toimenpiteet on luokiteltu Lahden suunta -teemojen alle. Kestävästi kasvavan Lahden osalta toimenpiteet liittyvät kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen ja liikkumisen ohjaukseen. Palvelujen Lahti -teeman alla on joukkoliikenteeseen, matkaketjuihin ja digitalisaatioon liittyviä toimenpiteitä, Lahden keskusta -teeman alla keskustan elinvoimaisuuden lisäämiseen tähtääviä liikkumisen toimenpiteitä ja Asumisen Lahti -teeman alla liikenneturvallisuus. Toimenpiteille määritellään hyväksymisvaiheeseen mennessä tarkemmat kuvaukset, toteuttamisaikataulut ja kustannusarviot. Toimenpiteet on sisällytetty osaksi Lahden tarinaa 2030.

Joukkoliikenteen runkolinjasto ja pyöräilyverkko osana liikkumisen tavoiteverkkoa

JOUKKOLIIKENTEEN RUNKOLINJASTO VALMISTUU OSANA LAHDEN SUUNTAA

Yhtenä merkittävänä kestävästä kaupunkiliikkumisen ohjelman toimenpiteenä suunnitellaan joukkoliikenteen runkolinjasto. Tavoitteena on matkustajamääriä kasvattamalla ja kustannustehokkuutta parantamalla toteuttaa houkuttelevampi, tehokkaampi ja taloudellisempi joukkoliikenne. Uudet linjat otetaan käyttöön vaiheittain nykyisten liikennöintisopimusten päättyessä vuosien 2020 – 2022 aikana.

Runkolinjastosuunnittelussa hyödynnettiin huhtikuussa 2018 tehdyn asukaskyselyn tuloksia, saapuneita e-palautteita, kuljettajakyselyn vastauksia, ny-

kyisiä matkustajamääriä, asukastiheyttä eri alueilla sekä alueen liikkumisdataa. Runkolinjaston luonnos julkaistiin asukkaiden kommentoitavaksi helmikuussa 2019. Kommenttien perusteella suunnitelmaa tarkennettiin vielä kevään 2019 aikana ja tämän jälkeen sidosryhmät saavat jättää vielä lausuntonsa suunnitelmasta. Lahden seudun joukkoliikennelautakunta päätti runkolinjastosuunnitelmasta kesäkuussa 2019. Marraskuussa 2019 runkolinjastosuunnitelmaan tehtiin vielä päivityksiä. Runkolinjastoa ei ole tällä kierroksella esitetty yleiskaavakartalla. Esittämistä voidaan tutkia siinä vaiheessa, kun oikeusvaikutteisten kaavakarttojen määrä yleiskaavaprosessissa kasvaa. Eri teemakartat mahdollistavat sen, että kartoilla on mahdollista esittää nykyistä enemmän informaatiota havainnollisesti ja selkeästi.

PYÖRÄILYN TAVOITEVERKON TARKISTUS

Lahdessa laadittiin ensimmäisen kerran vuonna 2012 pyöräliikenteen tavoiteverkko osana kävelyn ja pyöräilyn kehittämissuunnitelmaa ja yleiskaava-työtä, mutta Nastolan osalta tavoiteverkkoa ei tuolloin määritelty. Suomessa yleiset tavoitteet ja suunnitteluperiaatteet pyöräliikenteen osalta ovat viime vuosina kehittyneet paljon, mistä syystä aiemmin määritelty verkko tarkistettiin vuonna 2019. Työssä määriteltiin pyöräilyn pää- ja aluereitit sekä Lahden että Nastolan osalta lisättäväksi yleiskaavaan sekä liikenneverkkotasoiset suunnitteluperiaatteet. Myös väyläkuvaukset päivitettiin tavoiteverkon mukaiseksi kattaen Lahden katuverkon ja ELY:n maantieverkko-osuudet. Samalla tarkistettiin kunnossa-pitoluokat ja periaatteet. Kantakaupungin alueelle suunniteltiin tarkennettu verkkokuvaus, joka toimii

pohjana keskustan liikennejärjestelmän suunnittelussa. Pyöräilyn tavoiteverkon luonnos asetettiin näyttille osana Lahden suunta-työtä ja luonnoksesta kerättiin palautetta verkkokyselyn avulla. Kyselyssä kartoitettiin lisäksi kohennusta vaativia paikkoja pyöräreittien varrella ja tuloksia hyödynnetään nopeiden parannustoimenpiteiden suunnittelussa.

Pyöräilyn tavoiteverkon toteuttaminen on keskeinen kestävä kaupunkiliikunnan ohjelman toimenpide. Tähän sisältyy myös pyöräliikenteen suunnitteluohjeiden päivittäminen, kunnossapidon kehittäminen ja reittien viitoittaminen. Tavoitevuosi on 2030. Toimenpiteen tavoitteena on jämäköittää pyöräliikenteen asemaa liikenteen suunnittelussa.

Palveluverkon yleiskaavalliset tavoitteet

Yleinen tavoite julkisten palveluiden osalta on koota palveluita yhteen palvelun tuottamisen ja tilojen tehokkaan käytön kannalta järkeviksi/tarkoituksenmukaisiksi yksiköiksi sijainteihin, jotka ovat hyvin saavutettavissa kävellen, pyörällä ja joukkoliikenteellä, alueille joissa on kysyntää palveluille. Joissakin tapauksissa tämä tarkoittaa oman lähipalvelupaikan siirtymistä toiseen paikkaan tai etäämmälle. Lahden suunta -kontekstissa pyritään ratkaisuihin, joissa kaikki eri näkökulmat on punnittu ja vaikutus mahdollisimman monen lahtelaisen arkeen olisi myönteinen.

Tavoitteena on tuottaa hyvinvointi- ja sivistyspalvelut yhdessä lähellä toisiaan esimerkiksi monitoimitaloissa, jonne on hyvät joukkoliikenne- ja pyöräily-yhteydet. Nykyisten palveluiden ja niiden toimipaikkojen kannattavuutta tuetaan mahdollisuuksien mukaan täydennysrakentamisella.

Lahdessa on omaleimaisia alueita, joilla liikutaan eri tavoin ja joissa on erilainen palvelutarjonta. Palvelutarjonta on laajinta lähipalvelualueilla. Näillä alueilla palvelut ovat hyvin saavutettavissa joukkoliikenteellä, kävellen tai pyöräillen. Muut alueet ovat etäpalvelualueita, jossa palvelut ovat saavutettavissa omalla autolla, joukkoliikenteellä tai kuljetuksin. Lisäksi on harvaan asuttua aluetta, jolla palvelut ovat saavutettavissa vain omalla autolla tai kuljetuksin.

Palveluiden sijaintia tärkeämpää on saavutettavuus. Osa julkisista palveluista on lähipalveluita, osa on keskitetty. Lähipalveluita ovat ensisijaisesti palvelut, joita tarvitaan useimmin ja jotka pitää voida saavuttaa varmasti ja turvallisesti. Uusille yleiskaavan asuinalueille asemakaavoitetaan lähipalveluiden toimipisteitä, joita voidaan muuntaa alueen elinkaaren ja väestörakenteen muuttuessa. Osa julkisista palveluista keskitetään isompiin monipalveluyksiköihin, jotka on helppo saavuttaa jalan, pyörällä ja bussilla.

Saavutettavuuden tavoite tarkoittaa, että monipalveluyksiköt on järkevää sijoittaa keskustaan tai sen lähelle. Keskitettyjen yksiköiden aukioloajat ovat pitkät ja käyttö monipuolista.

Keskittäminen myös väistämättä pidentää etäisyyksiä palveluihin. Strategisena tavoitteena on lapsiystävällinen kaupunkiympäristö, jonka tärkein piirre on lasten itsenäisen liikkuminen. Lahden suunta -työn tavoitteena on mahdollistaa optimaalisen palveluverkon rakentuminen siten, että mahdollisimman moni lapsi voi kulkea kouluun kävellen ja pyörällä. Etäisyyksien kasvaessa entistä suurempi merkitys on kestävästä liikkumisesta edistävillä toimenpiteillä, joilla vaikutetaan yksittäisten ihmisten ja perheiden liikkumistottumuksiin sekä koulujen käytäntöihin.

Vuoteen 2030 mennessä palvelukysyntä kasvaa voimakkaimmin Karistossa, Renkomäessä, Kytölässä, Launeen pohjoisosissa ja Asemantaustassa, keskustassa sekä Koiskalassa

Palveluverkon suunnittelu osana yleiskaavatyötä

Yleiskaava on strategian kuva fyysisessä kaupunkiympäristössä. Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelmalla edistetään ihmisten arkiliikkumisen viisaita valintoja erilaisin toimenpitein, joista osa liittyy fyysiseen ympäristöön, osa toimintaan. Lasten ja nuorten palveluverkkosuunnitelman näkökulmasta yleiskaava luo edellytykset palvelupaikkojen sijoittumiselle paikkoihin, jotka tukevat lasten itsenäistä liikkumista. Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma kokoaa yhteen toimenpiteet, joiden avulla rohkaistaan mahdollisimman monia lapsia ja perheitä kävelemään ja pyöräilemään alle kolmen kilometrin matkat.

Palveluverkkotyön integroiminen vahvasti yleiskaavaan edistää palvelualojen välistä yhteistyötä ja tuo siihen kokonaisnäkömyksen palveluiden pitkäjänteisestä kehittämisestä. Palveluiden sähköistyessä lasten ja nuorten palvelut ovat jatkossakin niitä palveluita, joilla on fyysinen palvelupaikka. Palveluver-

kon suunnittelu on merkittävä osa Lahden suunta-työtä.

Jatkuvassa prosessissa muodostuu pitkän aikavälin strateginen näkemys palveluiden ja niiden sijaintien tulevaisuudesta, ja ajankohtaisia yksittäisiä hankkeita voidaan käsitellä joustavasti osana strategista kokonaisuutta.

Lahden suunta -työn 2017-2020 tavoitevuosi 2030 on sama kuin kaupungin strategian. Lahden suunta -prosessissa muodostuu näkymä tavoitevuoteen ja työn vaikutukset ulottuvat vuosikymmenten päähän. Palveluverkkosuunnitelman tarkasteluväli on 5-10 vuotta. Hyväksymisvaiheessa arvioidaan tavoitteiden toteutumista mm. seuraamalla, miten kehittyvät lasten kävelen ja pyörällä kuljetut koulumatkat, joihin palveluverkkoa koskevat päätökset vaikuttavat merkittävästi.

3. Muutosesitykset lainvoimaisiin osayleiskaavoihin

TÄSSÄ LUVUSSA ON KUVATTU
MERKITTÄVIMMÄT MUUTOKSET
VOIMASSA OLEVIEN LAINVOIMAISTEN
OSAYLEISKAVOJEN AINEISTOIHIN.

Lahden yleiskaava 2030 (Y-203) tulee olemaan lainvoimaisia osayleiskaavoja yleispiirteisempi. Lahden läntisten osien osayleiskaava on esitetty mittakaavassa 1:20 000 ja Nastolan osayleiskaavat mittakaavoissa 1:10 000 - 1:20 000. Lahden yleiskaava 2030 on piirretty mittakaavaan 1:30 000. Yleiskaavan yleispiirteisyydestä johtuen pienialaisia alueita ei pystytä kartassa esittämään ja tämä näkyy kartalla esimerkiksi asuinalueiden (A) sisällä olevien pienien lähivirkistysalueiden (VL) merkintöjen poistumisella. Lähivirkistysalueet sisältyvät asuinalueen (A) aluevaraukseen. Alueiden säilyminen virkistyskäytössä on monin kohdin turvattu asemakaavalla. Lisäksi yleiskaavassa viheryhteystarpeita on korostettu osoittamalla ulkoilureittejä. Vastaavasti yleispiirteistäminen näkyy maisemallisesti arvokkailla peltoalueilla (MA) yksittäisten rakennuspaikkojen ja pienialaisten metsiköiden sisältymisenä MA-aluevaraukseen.

Muita koko yleiskaava-alueeseen liittyviä asioista on kuvattu seuraavaksi:

Yleiskaavassa osoitetaan merkittävimmät keskusta-toimintojen alueet (C) Lahden keskustaan ja Nastolan Rakokiveen. Muut alakeskukset on yleiskaavassa osoitettu sisältyvät muihin aluevarausmerkintöihin, kuten asuinalueisiin (A).

Virkistysalueverkoston yleissuunnitelman mukaan asuinalueiden ja keskustan läheiset viheralueet on yleiskaavaan osoitettu lähivirkistysalueiksi (VL) ja taajaman lievealueella olevat laajemmat viheralueet retkeily- ja ulkoilun alueiksi (VR) tai maa- ja metsätalousalueeksi, jolla on ulkoilun ohjaamistarvetta (MU) riippuen alueen ensisijaisesta pääkäyttötarkoituksesta. Lähivirkistysalueilla (VL), retkeily- ja ulkoilun alueilla (VR) sekä urheilu- ja virkistyspalvelujen alueilla (VU) on voimassa MRL 128§ mukainen toimenpiderajoitus, joka edellyttää maisematyöluvan hakemista erilaisiin metsänhoidollisiin toimenpiteisiin. Maisematyöluvan ratkaisee kunnan rakennusvalvontaviranomainen tai kunnan määräämä muu viranomainen. Yleiskaavaan on osoitettu myös pienimuotoisia maa- ja metsätalousalueita,

joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY), joilla rakentaminen on kielletty. Muut metsäalueet on osoitettu maa- ja metsätalousalueeksi (M). Yleiskaavaan on esitetty useita uusia luonnonsuojelun alueita (SL), joista suurin osa sijaitsee kaupungin omistamilla alueilla. Toimenpide on Lahden ympäristöohjelman mukainen. Esitetyillä uusilla luonnonsuojelun alueilla nousee suojelun osuus 1,9 %:sta 2,4%:iin kokonaispinta-alasta. Ympäristöohjelmassa tavoitteena on 5 % vuoteen 2030 mennessä.

Matkakeskus ja olemassa olevat rautatieasemat, sekä suunniteltu Hennalan rautatieasema on osoitettu kaavakartalla. Pyöräilyn tavoiteverkon tarkastaminen ja laajentaminen Nastolan alueelle käynnistettiin vuonna 2018 ja työn tuloksena syntynyt tavoiteverkko esitetään yleiskaavakartalla.

Uudet pohjavesialueiden rajaukset on päivitetty ja pohjavedenottamot ja niiden suoja-alueet on poistettu kaavakartalta. Salpausselkämerkintä on jatkettu kattamaan Salpausselkä koko Lahden alueella.

Muinaismuistoja on osoitettu aikaisempia osayleiskaavoja enemmän mm. Salpausselälle Lahden urheilukeskuksen alueelle, Ruuhijärvelle ja Kilpisaareen. Muinaismuistot on jaettu kartalla kolmeen luokkaan; muinaismuistoalueisiin, muinaismuistokohteisiin ja muihin muinaismuistokohteisiin.

Lahden yleiskaava 2030 kattaa aikaisemmin yleiskaavoittamattomat Nastolan alueet, kuten Nastolan Kirkonkylä, Ruuhijärvi, Metsäkylä ja Järvisten kylä. Kirkonkylä on pääosin osoitettu asuinalueeksi (A) ja julkisten palvelujen ja hallinnon alueeksi (PY). Kouvolaan varren teollisuusalue on osoitettu elinkeinoelämän alueeksi (T) ja aluetta on esitetty laajennettavaksi myös rautatien ja valtatie 12 väliselle alueelle ja valtatie eteläpuolelle Lemuntien varteen. Laajennusalueen toteutuminen vaatii uuden valtatie 12 Veljeskylän eritasoliittymän rakentamisen. Ruuhijärven ja Järvisten kylään on osoitettu kyläaluetta (AT), maisemallisesti arvokkaita peltoalueita (MA) ja maa- ja metsätalousaluetta (M). Metsäkylän alue on maa- ja metsätalousaluetta (M). Vehkosillankujan alueelle on osoitettu pieni kyläalue (AT). Kilpisaareen osoitettu loma-asuntoalue (RA) perus-

tuu voimassa olevaan ranta-asemakaavaan. Arrajoen ja Arrajärven ranta-alue on tunnistettu alueena, jonka maankäyttö tulisi ratkaista yksityiskohtaisemalla kaavalla.

Liikenneverkko on jaoteltu yleiskaavaehdotuksessa uudella tavalla osoittaen eri kaavamerkinnoilla olemassa olevat ja uudet väylät. Lisäksi väylien luokituksia on tarkistettu ja muutokset on viety kaavakartalle. Pääväylien väyläkuvaukset on päivitetty ja laadittu kattamaan koko yleiskaava-alue. Yleiskaava-alueiden nykytilan kuvaukset ja suunnitteluohjeet on päivitetty ja laadittu kattamaan koko yleiskaava-alue ja kaikki maankäyttömuodot.

Yleiskaavan kehittymisen myötä tavoitteena on esittää yleiskaava useammalla oikeusvaikutteisella kaavakartalla. Kaavakartat olisivat eri teemaisia, jolloin teeman mukaista tietomäärää yleiskaavassa pystyttäisiin lisäämään ja samalla parannettaisiin kaavakarttojen luettavuutta.

Seuraavaksi on kuvattu keskeisimmät muutokset voimassa olevien osayleiskaavojen alueilla kaavoitain.

Lahden läntisten osien osayleiskaava Y-202

LAHDEN YLEISKAAVA 2030 (Y-203) TULEE KUOMOAMAAN LAHDEN LÄNTISTEN OSIEN OSAYLEISKAAVAN KOKONAISUUDESSAAN.

Teivaan sataman matkailutoimintojen alue (RM) poistetaan Teivaan rinteestä ja matkailutoimintojen alue osoitetaan kapeana Teivaasta Vesijärven matkustajasatamaan ratapenkan suuntaisesti. Vesiliikenteen alueet (LV) muutetaan satama-alueiksi (LS). Niemen alueen elinkeinoelämän alue (T) muutetaan toteutuneen maankäytön mukaisesti sallimaan elinkeinoelämän lisäksi asumista (A) ja julkisia palveluita ja hallinnon alueita (PY). Alueelle osoitetaan kaksoismerkintäalueita (T/A, PY/T). Ruoriniemen T/A-alue muutetaan asuinalueeksi (A) asemakaavan mukaisesti. Niemen tieliikenteen yhteystarvemerkintä on poistettu.

Vipusenkadun julkisten palveluiden ja hallinnon alue (PY), muutetaan vastaamaan alueen tarvetta myös elinkeinoelämän alueeksi (T). Alueelle osoitetaan kaksoismerkintä (PY/T).

Asuinrakentamista osoitetaan yhdyskuntarakenteen kannalta kestäville alueille. Kunnaksen ja Lehmuksen alueilta poistetaan laaja asuinalue (A) ja alue osoitetaan maa- ja metsätalousalueeksi (M), jossa on hajarakentamista. Vastaavasti esitetään poistettavaksi asuinaluevaraukset (A) Jokimaalta Rälssin länsipuolelta. Alue osoitetaan pääosin maa- ja metsätalousalueeksi (M). Alueelle osoitetaan myös Rälssin maa-ainesten vastaanottoalueen (eo) ja retkeily- ja ulkoilualueen (VR) laajentuminen. Maa-ainesten vastaanottoalueelle osoitetaan kaksoismerkintä (E/VR), joka kuvastaa paremmin alueen maankäyttöä. Rälssin alueelle osoitetaan myös elinkeinoelämän alue (T) kehätien varteen. Renkomäen maa-ainesten ottoalueen kaavamerkintää on havainnollistettu muuttamalla kaavamerkintä kaksoismerkinnäksi EO/VR. Renkomäen EO-alueen rajausta on pienennetty lännestä siten, että jo maisemoitu alue on rajattu ottoalueen ulkopuolelle.

Yleiskaavaan osoitetaan useampia uusia luonnonsuojelualueita (SL); Ritamäen luonnonsuojelun laajennus, Haapalanmäki, Mukkulan saaret, Sietikka, Kukonkoski, Niemenmäki ja Sikoniitun lehtoalueen laajennus. Alasenjärven lounaisrannalla oleva loma-asuntoalue (RA) muutetaan asuinalueeksi (A).

Pippon elinkeinoelämän alueetta (T) laajennetaan ja alueelle osoitetaan moottoriurheilukeskus kohde-merkinnällä (em). Karistonportin alueelle osoitetaan kaksoismerkinnällä (Pkm/T) yhdistetty kaupallisten palveluiden ja elinkeinoelämän alue. Latomäen elinkeinoelämän ja asumisen alue (T/A) muutetaan elinkeinoelämän alueeksi (TY). Lisäksi Renkomäkeen Luhdan tornin alueella tarkastetaan kaupallisten palveluiden (Pkm) ja asuinalueen (A) rajauksia. Koiskalan alueelta poistuu kaavan Y-202 mukainen uusi kulkuyhteys Koivukummun ja Siperian asuinalueiden läpi Ahtialasta Koiskalantielle. Uusi pääkatu esitetään jatkettavaksi Ruukinkadulta Koiskalantielle lähelle valtatie eritasoliittymää. Yleiskaavaan on osoitettu pyöräilyn tavoitteellinen aluereitti Siperian

alueen läpi Ahtialasta Koiskalantielle, sekä Koiskalantien varteen maantien suuntaisesti. Alueen asuinalueiden (A) ja elinkeinoelämän alueiden (T) rajauksiin on tehty vähäisiä muutoksia. Sietikan lähiympäristön metsäalueet on muutettu retkeily- ja ulkoilualueeksi (VR).

Kaava-alueen katuluokittelua on tarkastettu ja muutokset on viety kaavakartalle. Tämä näkyy esimerkiksi Lintulantien ja Lakkilantien poistamisella kartalla ja Kauppiaankadun muuttumisella pääkadusta kokoojakaduksi.

Lahden läntisten osien osayleiskaavan Y-202 määräyksien mukaan kaavaan rajatuilla alueilla noudatetaan eri osayleiskaavojen määräyksiä. Enonsaaren osayleiskaavan merkinnät ja määräykset ja Oke-roisten osayleiskaavan määräykset jäävät voimaan Lahden yleiskaavan 2030 myötä. Miekkion, Renkomäen ja Ämmälän osayleiskaavan aluerajauksesta poistetaan Pippon alue ja Ämmälän alueelta radan itäpuolinen alue. Osayleiskaavan määräykset jäävät voimaan rajatulle alueelle.

Villähde-Koiskalan osayleiskaava

LAHDEN YLEISKAAVA 2030 (Y-203) TULEE KU- MOAMAAN VILLÄHDE-KOISKALAN OSAYLEISKA- VAN KÄRKJÄRVEN LÄNSIRANNAN RANTA-ALUET- TA LUKUUNOTTAMATTA.

Lahden yleiskaavan 2030 kartalla esitetään rasterilla alue (RV/3), jolla voimassa olevan Villähde-Koiskalan osayleiskaavan merkinnät ja määräykset jäävät voimaan. Muilta osin osayleiskaavan alueella tullaan noudattamaan Lahden yleiskaavan 2030 merkintöjä ja määräyksiä kaavan voimaantulon myötä.

Villähde-Koiskalan osayleiskaavan merkinnät on yleispiirteistetty Lahden yleiskaavaan 2030. Lisäksi kaavamerkintöjä on määrällisesti vähennetty ja yhdenmukaistettu Lahden läntisten osien osayleiskaavan tyyliin. Esimerkiksi asuinaluemerkinnöistä on jätetty pois maatilojen talouskeskusten alue (AM) ja pientalovaltainen asuntoalue (AP). Asumisen alueet on osoitettu asuinalueina (A) tai kyläalueita (AT). Haravakylän, Pihtilänmäen, Pensuon ja Heinämaantien varren asuinalueet on osoitettu kyläalueina (AT). Heinämaantien varressa osayleiskaavassa mitoitettujen asuinalueiden (A) mitoitukset eivät jää voimaan, eivätkä oikeuta suoriin rakennuslupiin

Lahden yleiskaavan 2030 voimaan tulon jälkeen. Vastaava tilanne on Ranta-Lehmuksen, Ohrapäätien ja Mustankorventien alueella. Näillä alueilla kaavamerkintä muuttuu asuinalueesta (A), maa- ja metsätalousalueeksi (M) alueiden ollessa hajarakennusalueita, joita ei ole tarkoitus asemakaavoittaa. Kyseisille alueille ei kohdistu rakennuspainetta.

Peltojen osalta on poistunut maa- ja metsätalousalue (MT) merkintä ja pellot on osoitettu maa- ja metsätalousalueena (M) tai maisemallisesti arvokkaana peltoalueena (MA). MA-aluevaraus sisältää myös yksittäisiä rakennuspaikkoja ja pienimuotoisia metsäalueita.

Työpaikka-alueet (TP) osoitetaan yleiskaavassa elinkeinoelämän alueina (T). Jos alueelle sijoittuvissa toiminnoissa tulee ottaa huomioon ympäristön aiheuttavat rajoitukset, kuten pohjavesi, lähellä olevat häiriintyvät kohteet tms. on kaavamerkintä TY. Villähteen asemansseudulla säilyy elinkeinoelämän alueet (T) asuinrakentamisen sijaitessa pääsääntöisesti Lankilantien varrella. Lankilantien varren asuinalueisiin (A) esitetään vähäisiä laajennusalueita. Lankilantie esitetään linjattavaksi suoraan Heinä-

maantielle. Osayleiskaavassa esitetty Ritomäen työpaikka-alueen (TP) laajennus Heinämaantien itäpuolelle muuttuu retkeily- ja ulkoilualueeksi (VR), sekä osittain kyläalueeksi (AT).

Riikin tilan pellot Villähteen varressa on esitetty muuttuvan työpaikka-alueesta (TP) maisemallisesti arvokkaaksi peltoalueeksi (MA). Pensuon alueen pellot ja Orrilanmäen pellot on laajalti esitetty maisemallisesti arvokkaiksi peltoalueiksi (MA). Orrilanmäelle esitetään asumisen (A) lisäämistä vieressä olevan Villähteen koulun ja joukkoliikenteen runkolinjan vuoksi. Villähteen koulun ja Kauppakaaren välinen selvitysalue (SELV.) on osoitettu elinkeinoelämän alueeksi (TY).

Osayleiskaavan mukaisten pientalovaltaisten asuinalueiden (AP) rajauksiin on tehty muutoksia huomioiden yhdyskuntarakenteellinen sijainti ja alueiden maasto-olosuhteet. Ranta-Härhön ja Hyytintien aluevarauksia on pienennetty ja Kurenniityn ja Vierunkulman aluevarauksien rajauksia on muutettu. Vanhankartanonpellon alueella esitetään pieni Villähteen lehto rannassa luonnonsuojelualueeksi (SL).

Luoteis-Nastolan osayleiskaava

LAHDEN YLEISKAAVA 2030 (Y-203) TULEE KU- MOAMAAN LUOTEIS-NASTOLAN OSAYLEISKA- VAN MITOITETTUA RANTA-ALUEITA LUKUUNOT- TAMATTA.

Lahden yleiskaavan 2030 kartalla esitetään rasterilla alueet (RV/1), jolla voimassa olevan Luoteis-Nastolan osayleiskaavan merkinnät ja määräykset jäävät voimaan. Muilta osin osayleiskaavan alueella tullaan noudattamaan Lahden yleiskaavan 2030 merkintöjä ja määräyksiä kaavan voimaantulon myötä.

Luoteis-Nastolan osayleiskaavan merkinnät on yleispiirteistetty Lahden yleiskaavaan 2030. Lisäksi kaavamerkintöjä on määrällisesti vähennetty ja yhdenmukaistettu vastaavasti kuten edellä on kuvattu Villähde-Koiskalan osayleiskaavan osalta. Suurin osa osayleiskaavan alueesta on maa- ja metsätalousoaluetta (M). Pyhantaan ja Seestan alueen pientalovaltaiset asuntoalueet (AP) osoitetaan kyläalueina (AT).

Osayleiskaavan alueella on laajat mitoitettut kyläalueet (AT) Pyhantaalla, Vanajanraitin, Kumiantien ja Mäkeläntien varressa, sekä Oksjärven pohjoispuolella. Osayleiskaavalla rakentamista on haluttu ohjata kyläalueille ja mitoitus on perustunut alueen kunnallisteknisten verkostojen suunnitelmiin. Kyläalueelle on voinut rakentaa suunnittelutarveratkaisulla. Alueelle on toteutunut infra osittain runkolinjan osalta, mutta jakeluverkostot puuttuvat ja osalle alueista verkostoa ei ole tulossa jatkossakaan. Mitoitus on myös osittain ohjannut rakentamista kyläalueen ulkopuolelle, mikä ei ole ollut tarkoituksenmukaista. Kyläalueille ei ole suuria rakennuspaineita. Lahden yleiskaavaan 2030 osoitetaan osayleiskaavan mukaiset kyläalueet (AT), mutta alueiden mitoitus ei jää voimaan Lahden yleiskaavan 2030 voimaan tulon jälkeen. Näin rakentamista voidaan ohjata parhaiten rakentamiseen soveltuville alueille suunnittelutarveratkaisulla.

Viuhan ja Sydänkankaan alueen metsäalueet osoitetaan maa- ja metsätalousoalueiksi, joilla on ulkoilun ohjaamistarvetta (MU) sekä osittain retkeily- ja ulkoilualueeksi (VR). Lisäksi alueella on pienimuotoisia maa- ja metsätalousoaluita, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Luhtaanmaa-Vierumäki välille on osoitettu tavoitteellinen ulkoilureitistön pääväylä.

Pyhantaantien varressa oleva teollisuusalueen reservialue (T/res) osoitetaan elinkeinoelämän alueena (T) ja aluetta on laajennettu ottaen huomioon olemassa olevat teollisuuskiinteistöt tien varressa. Lisäksi Mäkeläntien varressa oleva maa-ainestenottoalue (EO/T-res) osoitetaan kaksoismerkinnällä EO/T, jolloin alue varataan elinkeinoelämän alueeksi maa-ainesten oton päätyttyä alueella. Valtatien 12 varteen on osoitettu voimalinja.

Turpeensalmen osayleiskaava

LAHDEN YLEISKAAVA 2030 (Y-203) TULEE KU-MOAMAAN TURPEENSALMEN OSAYLEISKAAVAN KOKONAISUUDESSAAN.

Turpeensalmen osayleiskaavan asuinalueet eivät ole toteutunut alueen pohjavesiolosuhteiden vuoksi ja alue on asemakaavoitettu pääasiassa lähivirkistys-alueeksi. Lahden yleiskaavaan 2030 alueen maankäyttö osoitetaan asemakaavan ja olemassa olevan tilanteen mukaiseksi.

Kallio-, Pitkä- ja Särkijärven alueen osayleiskaava

LAHDEN YLEISKAAVA 2030 (Y-203) TULEE KU-MOAMAAN KALLIO-, PITKÄ- JA SÄRKIJÄRVEN ALUEEN OSAYLEISKAAVAN MUUTAMAA MITOITETTUA RANTA-ALUEITA LUKUUNOTTAMATTA.

Lahden yleiskaavan 2030 kartalla esitetään rasterilla alueet (RV/2), jolla voimassa olevan Kallio-, Pitkä- ja Särkijärven alueen osayleiskaavan merkinnät ja määräykset jäävät voimaan. Muilta osin osayleiskaavan alueella tullaan noudattamaan Lahden yleiskaavan 2030 merkintöjä ja määräyksiä kaavan voimaantulon myötä.

Osayleiskaavan metsäalueet on osoitettu suurimaksi osaksi maa- ja metsätalousalueeksi, jolla on ulkoilun ohjaamistarvetta (MU) tai maa- ja metsätalousalueeksi (M). Lahden yleiskaavaan 2030 on osoitettu alueella oleva Lapakiston luonnonsuojelualue (SL). Lapakiston luonnonsuojelualueen lounaispuoli sekä Kilpasen ja Hirvilammin alue on osoitettu ret-

keily- ja ulkoilualueeksi (VR). Lisäksi kaava-alueen lampien ranta-alueet on pääasiassa osoitettu maa- ja metsätalousalueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Pitkäjärven ja Kärkjärven ranta-alueelta on osoitettu poistettavaksi merkittävä määrä loma-asuntoalueeksi (RA) varattuja, kaupungin omistuksessa olevia alueita alueen retkeilykäyttöön varaamisen vuoksi. Kärkjärven rantaan on osoitettu olemassa oleva lomarakennuspaikka (RA-7). Lisäksi Lapakiston luonnonsuojelualueen pysäköintialueen läheisyyteen on varattu pieni matkailutoimintojen alue (RM-6) mahdollista opastuskeskusta ajatellen. Uutena luonnonsuojelualueena (SL) on esitetty Kangaslammin alue Kumiantien varressa.

Alhaistentien pientalovaltainen asuntoalue (AP) on osoitettu kyläalueena (AT). Pajulahden ympäristöön on esitetty urheilu- ja virkistyspalveluiden alue (VU). Alueelle on esitetty ulkoilureitistön pääväyliä laajentamaan Lapakiston retkeilyreitistöjä.

Iso-Kukkasen-, Sala- ja Ruuhijärven rantayleiskaava

Uudenkylän osayleiskaava

LAHDEN YLEISKAAVA 2030 (Y-203) TULEE KUOMOAMAAN ISO-KUKKASEN-, SALA- JA RUUHIJÄRVEN RANTAYLEISKAAVAN OSITTAIN.

Lahden yleiskaavan 2030 kartalla esitetään rasterilla alueet (RV/4), jolla voimassa olevan Iso-Kukkasen-, Sala- ja Ruuhijärven rantayleiskaavan merkinnät ja määräykset jäävät voimaan. Muilta osin rantayleiskaavan alueella tullaan noudattamaan Lahden yleiskaavan 2030 merkintöjä ja määräyksiä kaavan voimaantulon myötä.

Rantayleiskaava jää voimaan mitoitettun ranta-alueen osalta. Iso-Kukkasen eteläosassa rantayleiskaavan kaavamerkinnät on yleispiirteistetty Lahden yleiskaavaan 2030 ja kaavamerkintöjä on yhteensovitettu. Rantayleiskaavan pientalovaltaiset asuntoalueet (AP) on muutettu asuinalueiksi (A) ja virkistysalueet (V) lähivirkistysalueiksi (VL). Pajulahden palveluiden alue (P) on osoitettu matkailupalveluiden alueena (RM).

Ruuhijärven kylään ja Kumiantien ja Ruuhijärventien risteysalueelle osoitetaan kyläalueet (AT), joiden alueella ei noudateta voimassa olevan rantayleiskaavan merkintöjä ja määräyksiä ja antaa paremmat mahdollisuudet näiden alueiden kehittämiseen.

UUDENKYLÄN OSAYLEISKAAVAN MERKINNÄT JA MÄÄRÄYKSET JÄÄVÄT VOIMAAN KOKO OSAYLEISKAAVAN ALUEELLA.

Uudenkylän osayleiskaavan aluerajaus esitetään Lahden yleiskaavan 2030 kartalla. Osayleiskaavan maankäyttö on esitetty yleispiirteistettynä Lahden yleiskaavassa 2030, esimerkiksi rantojen osalta on näytetty pääkäyttötarkoitus eli lomarakentaminen (RA). Uudenkylän osayleiskaava jää voimaan ja alueella noudatetaan osayleiskaavan kaavamerkintöjä ja -määräyksiä.

4. Lahden suunta -työn 2017-2020 tekijät

KUKA VALMISTEE LAHDEN SUUNTA -TYÖN PÄÄTÖKSENTEKOON?

Lahden suunta -työn sisällön tekemiseen osallistuu suuri joukko ihmisiä: asukkaita, viranomaisia, asiantuntijoita ja eri intressiryhmien edustajia. Päätöksentekoon menevät aineistot valmistellaan yleiskaavan osalta Kaupunkiympäristön palvelualueen maankäyttö ja aluehankkeet yksikössä ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman osalta Kaupunkiympäristön palvelualueen kunnallisteniikan yksikössä. Kaupunginhallitus asettaa ehdotusvaiheen aineistot nähtäville ja kaupunginvaltuusto päättää niiden hyväksymisestä.

Yleiskaavatyöstä vastaa yleiskaava-arkkitehti Johanna Sääksniemi. Yleiskaavatyötä tukemaan ja ohjaamaan on nimetty työryhmä, joka kokoontuu kerran kuussa. Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman kokoamisesta ja toimenpiteiden koordinoimisesta vastaa projektipäällikkö Anna Huttunen ja ohjelmalla on oma työryhmänsä. Yleiskaavatyöllä ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelmalla on yhteinen Lahden suunta -ohjausryhmä, joka kokoontuu kerran kuussa. Julkisten palveluiden palveluverkkoa suunnitellaan palveluverkon suunnitteluryhmässä. Kaikki ryhmät ovat kaupunkitasoisia ja niissä on ihmisiä eri palvelualueilta.

Lahden suunta -työtä tekevien eri työryhmien jäsenet

Ahtiainen Anna-Kaisa, maankäytön asiantuntija / Uudenmaan ELY-keskus
Alho Olli, kaupunkikehitysjohtaja / Elinvoima- ja kilpailukykypalvelut
Alm Sari, tutkimuspäällikkö / Konsernipalvelut
Autio Jukka, maankäyttöinsinööri / Kympp maankäyttö
Haverinen Pia, erityisasiantuntija / Osallisuus ja hyvinvointipalvelut
Heikkinen Matti, liikenneinsinööri / Kympp kunnallistekniikka
Heikkinen Sonja, liikennejärjestelmäasiantuntija / Uudenmaan ELY-keskus
Helander Risto, kehitysinsinööri / Lahden tilakeskus
Helminen Juha, kaupungingeodeetti / Kympp maankäyttö
Honkanen Petri, maankäytön johtaja / Kympp maankäyttö
Huttunen Anna, projektipäällikkö / Kympp kunnallistekniikka
Järveläinen Juhani, hulevesi-insinööri / Kympp rakennus- ja ympäristövalvonta
Kajander Sami, paikkatietoinsinööri / Kympp maankäyttö
Karevaara Katja, suunnittelija / Konsernipalvelut
Karvinen-Jussilainen Anne, kaupunginarkkitehti / Kympp maankäyttö
Karu-Hanski Tiina, ympäristönsuojelusihteri / Kympp rakennus- ja ympäristövalvonta
Kempainen Milja, joukkoliikennesuunnittelija / Kympp kunnallistekniikka
Kilponen Lassi, vastuualuejohtaja / Sivistyksen palvelualue, perusopetuspalvelut
Kokkonen Päivi, tutkimus- ja kehittämisspäällikkö / Konsernipalvelut
Koponen Katianne, kestävän kehityksen koordinaattori / Sivistyksen palvelualue
Kujala Kirsi, kaupunginpuutarhuri / Kympp kunnallistekniikka
Kuronen Risto, tulosyksikköpäällikkö / Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymä
Laitinen Tarja, ympäristölupapäällikkö / Kympp rakennus- ja ympäristövalvonta
Lastikka Mika, katupäällikkö / Kympp kunnallistekniikka
Lindfors Jukka, kaupungininsinööri / Kympp kunnallistekniikka
Lehmuskoski Markus, kaavoitusarkkitehti / Kympp maankäyttö
Malin Ismo, vesiensuojelupäällikkö / Kympp rakennus- ja ympäristövalvonta
Marjamäki Emma, ympäristökasvattaja / Elinvoima- ja kilpailukykypalvelut
Martikainen Jaana, vt.aluesuunnittelujohtaja / Päijät-Hämeen liitto
Mero Pauli, tutkija / Konsernipalvelut
Miettinen Leena, palvelupäällikkö / Sivistyksen palvelualue, varhaiskasvatuspalvelut
Mäkilä Aino, projektisuunnittelija / Elinvoima- ja kilpailukykypalvelut
Niemi Maria, joukkoliikennesuunnittelija / Kympp kunnallistekniikka

Niskanen Riitta, tutkija / Sivistyksen palvelualue, kaupunginmuseo
Niskanen Riitta, projektipäällikkö / Kympp maankäyttö
Ojala Elina, ympäristöjohtaja / Elinvoima- ja kilpailukykypalvelut
Peltonen Petri, suunnitteluinsinööri / Kympp maankäyttö
Permanto Timo, ympäristönsuojelusuunnittelija / Elinvoima- ja kilpailukykypalvelut (eläkkeelle 2019)
Pirttilä Leena, rakennuttajapäällikkö / Lahden tilakeskus
Riihelä Asko, luonnonsuojeluvalvoja / Kympp rakennus- ja ympäristövalvonta
Rosberg-Airaksinen Eira, kestävän kehityksen koordinaattori / Elinvoima- ja kilpailukykypalvelut
Rönkä Anu-Liisa, viestintäsuunnittelija / Viestintäpalvelut
Saarela Matti, aluepäällikkö / Sivistyksen palvelualue, perusopetuspalvelut
Saari Henrik, vuorovaikutussuunnittelija / Kympp maankäyttö
Salomaa Iiris, fysioterapeutti / Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymä
Sieppi Päivi, ympäristöneuvontapäällikkö / Elinvoima- ja kilpailukykypalvelut
Silvast Maria, maisema-arkkitehti / Kympp maankäyttö
Simanainen Timo, museojohtaja / Sivistyksen palvelualue, kaupunginmuseo
Sivonen Markku, rakennuslupapäällikkö / Kympp rakennus- ja ympäristövalvonta
Suhonen Katja, joukkoliikennepäällikkö / Kympp kunnallistekniikka, LSL
Suokas Sanna, yleiskaavoittaja / Kympp maankäyttö
Suvisilta Jaana, palvelujohtaja / Konsernihallinto
Särkkä Anna-Maaria, metsäpäällikkö / Kympp kunnallistekniikka
Sääksniemi Johanna, yleiskaava-arkkitehti / Kympp maankäyttö
Tiittanen Riku, toimistoinsinööri / Kympp kunnallistekniikka
Tikkala Jaakko, suunnitteluinsinööri / Kympp maankäyttö
Tolvanen-Valkeapää Tarja, suunnitteluinsinööri / Kympp kunnallistekniikka
Tuhkanen Jani, projekti-insinööri / Kympp kunnallistekniikka
Turunen Heikki, lukiojohtaja / Sivistyksen palvelualue, lukiokoulutuspalvelut
Ukkonen Markku, kehittämissiantuntija / Konsernipalvelut
Unelius Jari, liikuntapaikkavastaava / Sivistyksen palvelualue, liikuntapalvelut
Uronen Carita, suunnitteluinsinööri / Kympp maankäyttö
Vauramo Saara, ympäristöjohtaja / Elinvoima- ja kilpailukykypalvelut

LAHTI



LAHDEN SUUNTA

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTI- SUUNNITELMA

11.9.2017

Päivitetty 9.4.2019, 11.5.2020

Y-203

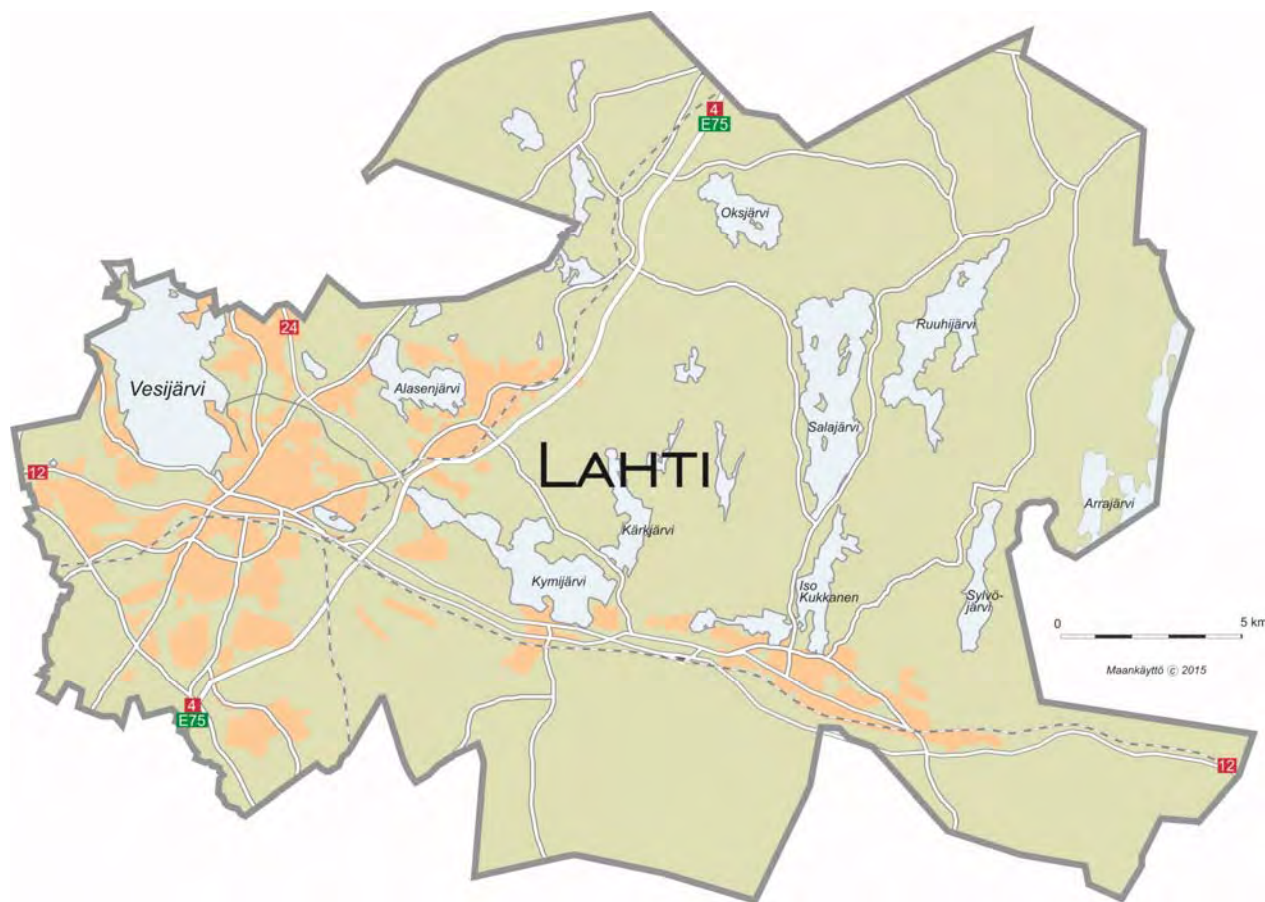
Lahden suunta -työ
2017–2020

Lahden yleiskaava 2030
ja kestävä kaupunki-
liikkumisen ohjelma

lahti.fi

**Maankäyttö- ja rakennuslain 63 § mukainen
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)****LAHDEN SUUNTA -TYÖ 2017–2020****Yleiskaava Y-203 ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma****SUUNNITTELUALUE**

Lahden suunta 2017–2020 työhön kuuluu oikeusvaikutteisen yleiskaavan ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman laatiminen koko Lahden kaupungin alueelle.



Lahden suunta -työ koskee koko Lahden kaupungin aluetta.



LAHDEN SUUNTA

Lahden kaupunki
Maankäyttö ja aluehankkeet

Askonkatu 2
15100 Lahti

Puh. 03 814 11

kirjaamo@lahti.fi
www.lahti.fi/lahdensuunta

Y-0149669-3

SUUNNITTELUN TARKOITUS

Laadittavana on yleiskaava ja kestävän kaupunkiliikunnan ohjelma. Yleiskaava on maankäyttö- ja rakennuslain mukainen yleispiirteinen maankäytön ja liikenteen suunnitelma, jota Lahdessa tarkistetaan valtuustokausittain. Kestävän kaupunkiliikunnan ohjelma laaditaan ensimmäistä kertaa ja työssä hyödynnetään yleiskaavatyön menetelmiä, prosessia ja selvityksiä. Kestävän kaupunkiliikunnan ohjelma (Sustainable Urban Mobility Plan, SUMP) on Euroopan komission luoma malli liikunnan suunnitteluun kaupunkitasolla ja siinä otetaan huomioon kaikki liikennemuodot. Kestävän kaupunkiliikunnan ohjelman laatimisesta ei ole lailla säädetty, mutta ohjelma tukee kaupungin strategisia tavoitteita kestävän liikunnan edistämiseksi.

Yleiskaava ja kestävän kaupunkiliikunnan ohjelma yhdistetään prosessiksi, jota kutsutaan nimellä Lahden suunta. Lahden suunta toteuttaa kaupungin strategiaa ja ympäristötavoitteita. Jatkuva työ etenee neljän vuoden sykleissä valtuustokausittain.

VIREILLETULO

Yleiskaavatyö ja kestävän kaupunkiliikunnan ohjelman laatiminen ovat kaupungin vuoden 2017 kaavoitusohjelmassa. Vireilletulosta on tiedotettu 21.2.2017 julkaistussa kaavoituskatsauksessa.



OSALLISTUMIS- JA ARVIINTISUUNNITELMAN TARKOITUS

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS) käy ilmi, kuka voi osallistua Lahden suunta -työhön, milloin ja miten. Tässä asiakirjassa kerrotaan myös Lahden suunta -työtä varten tarvittavasta tiedosta, tavoitteista, vaikutusten arvioinnista ja työn aikataulusta.

OAS:aa täydennetään työn kuluessa tarvittaessa, kun esimerkiksi kehitetään työmenetelmiä ja osallistumisen tapoja tai tarkistetaan aikataulua. Osalliset voivat antaa palautetta tämän asiakirjan sisällöstä koko Lahden suunta -työn 2017-2020 ajan.



LAHDEN SUUNTA

Lahden kaupunki
Maankäyttö ja aluehankkeet

Askonkatu 2
15100 Lahti

Puh. 03 814 11

kirjaamo@lahti.fi
www.lahti.fi/lahdensuunta

Y-0149669-3

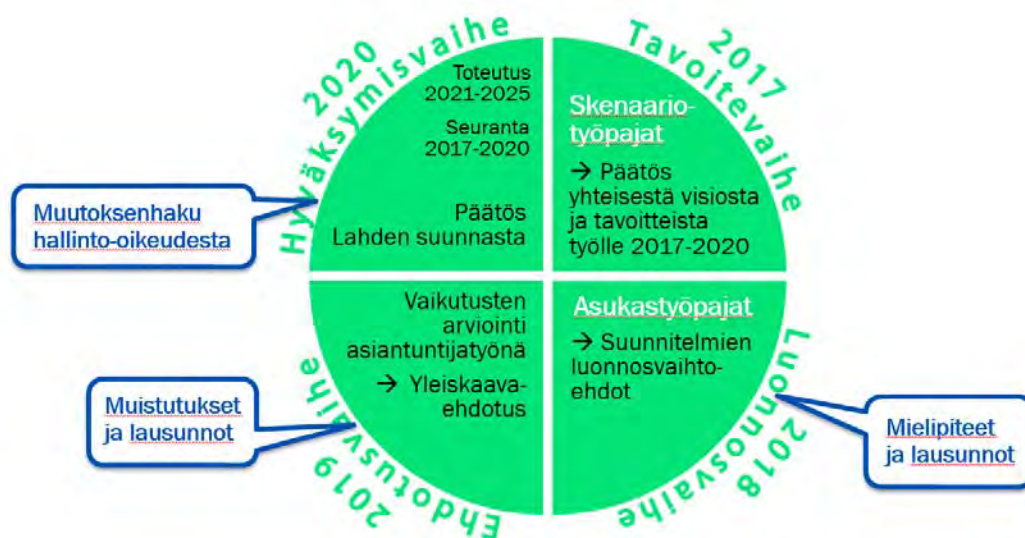
MIKÄ ON LAHDEN SUUNTA -TYÖ?

Laadittavana on yleiskaava ja kestävä kaupunkiliikunnan ohjelma. Yleiskaava on maankäyttö- ja rakennuslain mukainen yleispiirteinen maankäytön ja liikenteen suunnitelma, jota on Lahdessa tehty rullaavasti vuodesta 2009. Yleiskaavaa tarkistetaan valtuustokausittain kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden pohjalta yhteistyössä osallisten kanssa. Suunnitelma perustuu ajantasaisiin selvitystietoihin, joita päivitetään jatkuvasti. Yleiskaava kattaa koko kaupungin alueen ja ohjaa asemakaavoitusta ja muuta yksityiskohtaisempaa suunnittelua.

Kestävä kaupunkiliikunnan ohjelma laaditaan ensimmäistä kertaa ja työssä hyödynnetään yleiskaavatyön menetelmiä, prosessia ja selvityksiä. Kestävä kaupunkiliikunnan ohjelma (Sustainable Urban Mobility Plan, SUMP) on Euroopan komission luoma toimintamalli eri kulkumuotojen yhteissuunnitteluun kaupunkitasolla. Ohjelma ottaa huomioon kaikki liikennemuodot; kävelyn, pyöräilyn, autoilun ja joukkoliikenteen. Kestävä kaupunkiliikunnan ohjelman laatimista ei ole lailla säädetty, mutta ohjelma tukee kaupungin strategisia tavoitteita kestävä liikunnan edistämiseksi.

Yleiskaava ja kestävä kaupunkiliikunnan ohjelma yhdistetään prosessiksi, jota kutsutaan nimellä Lahden suunta. Lahden suunta toteuttaa kaupungin strategiaa ja ympäristötavoitteita. Jatkuva työ etenee neljän vuoden sykleissä valtuustokausittain ja siihen voidaan ottaa mukaan muitakin koko kaupunkia koskevia strategisia tulevaisuuden suunnittelun teemoja. Esimerkiksi palveluiden ja palveluverkon suunnittelu on teemana vahvasti mukana Lahden suunta -työssä.

Vuonna 2017 Lahden suunta -työssä tarkistettiin tavoitteet, määriteltiin selvitystarpeet, analysoitiin liikunnan nykytilaa ja luotiin tulevaisuuden skenaarioita yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Vuonna 2018 työhön osallistui moni lahtelainen Arjen paikat ja reitit -tapahtumien ja saman nimisen karttakyselyn kautta. Tuloksena saatiin runsaasti tietoa, jota hyödynnettiin suunnittelutyössä. Lisäksi tietoja analysoitiin opinnäytetutkimuksessa. Vuoden 2018 aikana työstettiin aktiivisesti myös yleiskaavaluonnosta ja esitystä kestävä kaupunkiliikunnan ohjelman keskeisiksi toimenpiteiksi. Vuonna 2019 laadittiin valmiiksi Lahden suunta -luonnos ja se oli nähtävillä 2.5. – 3.6.2019 välisenä aikana. Lisäksi arvioitiin yleiskaavaluonnosten ja kestävä kaupunkiliikunnan toimenpidepakettien vaikutuksia. Syksyn 2019 ja kevään 2020 aikana laadittiin Lahden suunta -ehdotus, joka tulee nähtäville kesäksi 2020. Kaupunginvaltuusto päättää Lahden suunnan eli yleiskaavan ja kestävä kaupunkiliikunnan ohjelman hyväksymisestä vuonna 2020.



Nelivuotisen prosessin kaavio.



LAHDEN SUUNTA

Lahden kaupunki
Maankäyttö ja aluehankkeet

Askonkatu 2
15100 Lahti

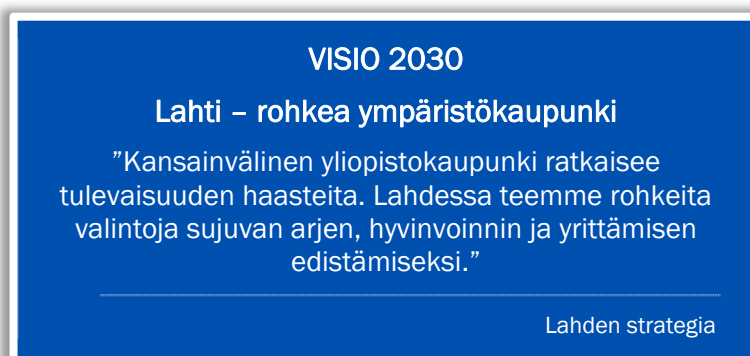
Puh. 03 814 11

kirjaamo@lahti.fi
www.lahti.fi/lahdensuunta

Y-0149669-3

Lahden suunta -työ perustuu kaupungin strategiaan

Lahden suunta -työn tavoitteet hyväksyttiin Lahden kaupunginvaltuustossa 15.1.2018 silloin voimassa olleen kaupungin strategian (hyväksytty kaupunginvaltuustossa 11.4.2016) pohjalta. Uusi Lahden kaupunginvaltuusto käynnisti lokakuussa 2017 strategian päivittämisen ja uusi Lahden strategia 2030 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa toukokuussa 2018. Lahden suunta -työn tavoitteita ei ollut tarve päivittää uuden strategian hyväksymisen myötä, niiden ollessa linjassaan keskenään.



Uusi strategia muodostuu kolmesta muutosteemasta; Elinvoima, uudistuminen ja yhteisöllisyys. Vuoteen 2030 mennessä Lahti tavoittelee mm. 150 000 asukkaan kaupunkia sekä kaupungin muutosta yhteisölliseksi, lapsiystävälliseksi ja yrityksiä kuuntelevaksi kaupungiksi. Lahden kaupunginhallitus päätti 3.6.2019 tiukentaa ympäristötavoitteitaan ja Lahti tavoittelee 80 prosentin päästövähennyksiä vuoden 1990-tasosta jo vuoteen 2025 mennessä.

Lahden suunta -työn tavoitteet tukevat hyvin mm. strategian mukaisia tavoitetta kasvaa yrittäjäystävällisenä opiskelijakaupunkina, kasvattaa keskustan elinvoimaa, lisätä asuinalueiden viihtyisyyttä sekä edistää kestävä kehityksen mukaista yhdyskuntarakennetta ja liikkumista.

Muut strategiset suunnitelmat

Yleiskaavaan ja kestävä kaupunkiliikkumisen ohjelmaan vaikuttavia ja siinä huomioitavia ylemmän tason strategioita ja strategisia suunnitelmia ovat esimerkiksi:

- Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet eli VAT (2009), ympäristöministeriö
- Lahden seudun rakennemalli 2040 (2004), Asikkala, Heinola, Hollola, Lahti, Nastola ja Orimattila
- Päijät-Hämeen maakuntakaava 2014 (2016), Päijät-Hämeen liitto
- Päijät-Hämeen maakuntastrategia 2018-2021, Päijät-Hämeen liitto
- Päijät-Hämeen maakuntastrategia ja -ohjelman toimeenpanosuunnitelma 2019-2020, Päijät-Hämeen Liitto
- Päijät-Hämeen liikennejärjestelmäsuunnitelma (2019), Päijät-Hämeen liitto
- Lahden kaupungin strategia (14.5.2018)
- Lahden kaupunkiseudun kilpailukykystrategia (2019), Lahti, Orimattila, Hollola, Asikkala, Hartola, Iitti, Padasjoki
- NELL - Lahden maaseutupoliittinen ohjelma 2017-2020 (2017), Lahti
- Lahden kaupungin ympäristöohjelma (18.6.2018)
- Lahden kaupunki: Lasten ja nuorten palveluverkkosuunnitelma (2018)



LAHDEN SUUNTA

Lahden kaupunki
Maankäyttö ja aluehankkeet

Askonkatu 2
15100 Lahti

Puh. 03 814 11

kirjaamo@lahti.fi
www.lahti.fi/lahdensuunta

Y-0149669-3

Lahden suunta -työn osallistumista ja vuorovaikutusta sekä sitä asukkaiden ja yhteistyökumppanien kokemuksellista tietoa hyödynnettiin Lahden kaupungin ympäristöohjelman, palveluohjelman ja lasten ja nuorten palveluverkkosuunnitelman laadinnassa.

Yksityiskohtaisemmat tiedot ja strategisten suunnitelmien antamat lähtökohdat on esitetty tarkemmin kaavan selostuksessa.

Lahden suunta -työn painotukset valtuustokaudella 2017-2020

Valtuustokaudella 2017-2020 painottuu yhdyskuntarakenteen ja fyysisen kaupunkiympäristön sekä liikkumisen ja liikenteen suunnittelun yhdistäminen eheäksi vuorovaikutteiseksi kokonaisuudeksi. Muita keskeisiä sisältöjä ovat esimerkiksi palveluiden ja palveluverkon, kaupan ja elinkeinojen sekä luonnonympäristön teemojen suunnittelu.

Lahden kaupungissa, joka muodostui 1.1.2016, on voimassa joukko osayleiskaavoja (ks. alla), ei ole koko kaupungin kattavaa yleiskaavaa. Lahden suunta -työssä 2017-2020 laaditaan oikeusvaikutteinen yleiskaava, joka on aiempia osayleiskaavoja yleispiirteisempi ja korvaa osan niistä. Asemanseudut, Nastolan nauhataajama, kyläalueet ja maaseutu ovat merkittäviä suunnittelun kohdealueita.

MIKÄ ON YLEISKAAVA?

Yleiskaava on koko kaupungin kattava yleispiirteinen suunnitelma, jossa osoitetaan alueiden pääasiallinen käyttötarkoitus ja liikenteen pääverkko asemakaavoituksen pohjaksi. Yleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena.

Yleiskaavakartalla esitetään alueiden pääkäyttötarkoitukset eri väreillä, pääliikenneverkko sekä muita koko kaupungin kannalta merkittäviä kohteita kuten esimerkiksi kaupan suuryksiköt ja suojelukohteita.

Yleiskaavan selostusosa kertoo, millainen on rohkea ympäristökaupunki vuonna 2030. Yleiskaavakartta ja kaavamääräykset saavat lainvoiman ja selostusosa havainnollistaa suunnitelmaa.

Yleiskaavatyössä voi olla mukana kaupunginosa- tai aluekohtaisia tarkasteluja tai koko kaupunkia kattavia teemoja kuten esimerkiksi kestävä kaupunkiliikuminen, palvelurakenne, pinta- ja pohjavedet, hulevedet ja muut luontoarvot. Selvitystietopankkia täydennetään ja pidetään yllä jatkuvasti.

Yleiskaava ohjaa asemakaavoitusta ja muuta yksityiskohtaisempaa maankäytön suunnittelua.

Asemakaavoissa ratkaistaan alueiden sisäinen katuverkko ja tarkempi maankäyttö kortteleittain.

Asemakaavassa määritetään rakentamisen yksityiskohtaisemmat periaatteet kuten rakennusoikeudet, rakennusten sijoittuminen tontille ja kerroskorkeudet.

Yleiskaavoituksen nykytilanne

Lahden kaupunki ja Nastolan kunta yhdistyivät 1.1.2016 uudeksi Lahden kaupungiksi. Kuntayhdistymisestä johtuen Lahden kaupungin yleiskaavatyön 2013-2016 tuloksena syntyi Lahden läntisten osien osayleiskaava (Y-202), koska yleiskaava koski vain vanhan Lahden kaupungin aluetta. Lahden kaupunginvaltuusto hyväksyi kyseisen osayleiskaavan 27.6.2016 ja kaava sai lainvoiman 5.10.2017.

Lahdessa on lisäksi lainvoimaiset Enonsaaren osayleiskaava ja Miekkiö-Renkomäki-Ämmälä osayleiskaava. Muilta osin vanhat osayleiskaavat on sisällytetty Lahden läntisten osien osayleiskaavaan Y-202. Okeroisten kulttuurialueiden maankäytön suunnittelussa noudatetaan alueelle laaditun osayleiskaavan määräyksiä, vaikka kaavalla ei ole lainvoimaa.



LAHDEN SUUNTA

Lahden kaupunki
Maankäyttö ja aluehankkeet

Askonkatu 2
15100 Lahti

Puh. 03 814 11

kirjaamo@lahti.fi
www.lahti.fi/lahdensuunta

Y-0149669-3

Nastolan kuntaan ei ole laadittu koko kuntaa käsittävää yleiskaavaa. Kunnan aluetta on yleiskaavoitettu osissa ja Nastolan alueella on voimassa seuraavat oikeusvaikutteiset osayleiskaavat:

Luoteis-Nastolan osayleiskaava (Hyv. 2011). Kaava-alue käsittää Lahden kaupungin Pyhäntaan kaupunginosan kokonaisuudessaan sekä pääosan Seestan kaupunginosasta sekä osan Ruuhijärven kaupunginosasta Oksjärven lähialueelta.

Villähde-Koiskalan osayleiskaava (Hyv. 2009). Kaava-alue käsittää Lahden kaupungin Villähteen kaupunginosan lähes kokonaisuudessaan sekä osan Koiskalan kaupunginosasta Kymijärven ja Kärkjärven ranta-alueiden ja niiden lähialueiden osalta.

Iso-Kukkasen, Salajärven ja Ruuhijärven rantayleiskaava (Hyv. 2007) käsittää kyseisten järvien ranta-alueet Lahden kaupungin Nastolan, Immilän ja Ruuhijärven kaupunginosissa.

Kallio-, Pitkä- ja Särkijärven alueen osayleiskaava (Hyv. 1999). Kaava-alue käsittää laajan metsävaltaisen alueen ja sisältää useita pieniä järviä ja lampia. Kaava-alue rajoittuu idästä pitkälti Kumiantiehen ja lännestä Kärkjärveen sekä vanhaan kunnan rajaan. Pohjoisessa kaava-alue rajautuu Kumiantien kyläasutukseen ja etelässä Alvojärveen. Kaava-alue sijoittuu Lahden kaupungin Koiskalan, Nastolan ja Seestan kaupunginosaan.

Turpeensalmen osayleiskaava (Hyv. 2007). Kaava-alue käsittää Villähteen Kukkasen ja Pikku-Kukkasen eteläpuolella sijaitsevan ranta-alueen rajoittuen pohjoisessa Salpausselkään. Kaava-alue sijoittuu Lahden kaupungin Villähteen ja Nastolan kaupunginosaan.

Uudenkylän osayleiskaava (Hyv. 12.3.2018). Kaava-alue käsittää Lahden kaupungin Uudenkylän kaupunginosan kokonaisuudessaan, Sylvöjärven ja Immilänjoen ranta-alueen, Arrajoen ranta-alueita ja Immilän kyläaluetta Immilän kaupunginosasta sekä lisäksi kaava-alueeseen kuuluu teollisuusaluetta Nastolan kaupunginosan puolella. Kaava-alue rajoittuu etelästä Orimattilan kaupungin rajaan ja idästä litin kunnan rajaan.

Oikeusvaikutteinen Lahden yleiskaavakartta ja siihen liittyvät määräykset tulevat muuttumaan Lahden suunta 2017-2020 työssä merkittävästi siltä osin, että koko kaupungin kattavaan yleiskaavaan otetaan mukaan nyt myös Nastolan alueet kokonaisuudessaan.

Yleiskaava tulee olemaan lainvoimaisia osayleiskaavoja yleispiirteisempi. Lahden läntisten osien osayleiskaava on esitetty mittakaavassa 1:20 000 ja Nastolan osayleiskaavat mittakaavoissa 1:10 000 - 1:20 000. Yleiskaava Y-203 on piirretty mittakaavaan 1:30 000. Voimassa olevien osayleiskaavojen merkinnät on yleispiirteistetty yleiskaavaan Y-203. Lisäksi kaavamerkintöjä on määrällisesti vähennetty ja yhdenmukaistettu Lahden läntisten osien osayleiskaavan tyyliin. Nastolan voimassa olevissa osayleiskaavoissa ja rantayleiskaavassa ranta-alueiden maankäyttö on ratkaistu rakennuspaikkakohtaisesti ja kaavat ohjaavat suoraan rakentamista MRL 72 §:n mukaisesti. Koko kaupungin yleiskaavassa ei ole tarkoituksen mukaista esittää maankäyttöä näin yksityiskohtaisesti ja tämän vuoksi voimassa olevia osayleiskaavoja jätetään voimaan osittain.

Yleiskaava Y-203 tulee kumoamaan Lahden läntisten osien osayleiskaavan ja Turpeensalmen osayleiskaavan kokonaisuudessaan, Villähde-Koiskalan osayleiskaavan, Luoteis-Nastolan osayleiskaavan sekä Kallio-, Pitkä- ja Särkijärven alueen osayleiskaavan osittain. Iso-Kukkasen-, Sala- ja Ruuhijärven rantayleiskaava jää voimaan suurimmalta osin, yleiskaava Y-203 tulee kumoamaan ko. rantayleiskaavan osittain. Uudenkylän osayleiskaava Y-204 jää voimaan kokonaisuudessaan.

Lisätietoa voimassa olevista ja vireillä olevista osayleiskaavoista löytyy yleiskaavoituksen kotisivuilta www.lahti.fi/yleiskaava olevista linkeistä.



MIKÄ ON KESTÄVÄN KAUPUNKILIKKUMISEN OHJELMA (SUMP)?

Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma SUMP tulee sanoista Sustainable Urban Mobility Plan, joka on Euroopan komission luoma toimintamalli eri kulkumuotojen yhteissuunnitteluun kaupunkitasolla. Ohjelma ottaa huomioon kaikki liikennemuodot. Ohjelman päämääränä on luoda sujuvaa, kestävä, turvallista, viihtyisää liikkumisympäristöä ja uutta liikkumiskulttuuria Lahteen. Työn kantava teemoja ovat poikkihallinnollisuus, avoin ja vastuullinen yhteistyö asukkaiden ja sidosryhmien kanssa sekä päättäjien sitouttaminen.

Kestäviä liikkumismuotoja ovat kävely, pyöräily ja joukkoliikenne. SUMP-ohjelmalla halutaan kuitenkin myös edistää kestävämpää, samalla taloudellisempaa, autoilua ja tehdä näkyviksi ihmisten arkisten valintojen kertyviä vaikutuksia sekä yksilölle että yhteisölle. On tunnistettu, että Lahden kaltaisessa kaupungissa on erilaisia alueita, joissa liikutaan eri tavoin ja liikkumistarpeet ovat erilaisia. Joillakin alueilla auto on tulevaisuudessakin yleisin tapa liikkua.

Kestävän kaupunkiliikkumisen edistäminen on tällä hetkellä hajallaan eri kaupungin ja muiden viranomaisorganisaatioiden kesken ja kokonaiskuva puuttuu. Nyt tehtävällä kestävä kaupunkiliikkumisen ohjelmalla on tarkoitus laatia koko kaupungin strategia ja yhteinen poliittinen tahtotila, joka yhdistää aiemmat erilliset suunnitelmat ja antaa linjaukset liikennejärjestelmän ja siihen liittyvän viestintä- ja kasvatustoiminnan (ns. liikkumisen ohjauksen) kehittämiseksi.

Kunnan lakisääteinen tehtävä on edistää kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia. Pyöräilyn ja kävelyn lisääminen on yksi keskeinen osa tämän tehtävän toteuttamista. Kaupungin eri palvelualueilla on hyvät mahdollisuudet vaikuttaa kuntalaisten liikkumiseen vauvasta vaariin (asenteet, yhdyskuntarakenne, infrastruktuuri), mutta työhön tarvitaan myös muita sidosryhmiä. Sekä asukkaat että alueen yritykset ovat päässeet osallistumaan liikkumisen suunnitelman laatimiseen.

Liikkuminen on osa kaikkien arkea. Ohjelman toimenpiteet antavat kaupungille suuntaviivoja kestävä liikkumisen edistämiseksi, mutta lopullisen valinnan liikkumisesta tekee aina ihminen itse. Myös työpaikat ovat tärkeässä roolissa kestävien ja terveydelle hyödyllisten työmatkojen edistämiseksi (liikkumissuunnitelmat, etätyö, pyöräpysäköinti- ja sosiaalililat, kannustaminen yms.) Vain yhdessä voimme edistää kestävä liikkumista Lahdessa.

Liikkumisen nykytilanne

Lahden kaupunkirakenne on suhteellisen tiivis. Lahtelaisista 74 % asuu alle 5 kilometrin päässä keskustasta. Lyhyet etäisyydet ja palveluiden läheisyys luovat hyvät mahdollisuudet kävelylle ja pyöräilylle. Pyöräilylle haasteena on vuodenaikojen vaihtelu ja Lahden mäkinen maasto. Matkat ovat keskimäärin noin 13 km pituisia ja noin puolet niistä kuljetaan autolla. Kestävien liikkumismuotojen (kävely, pyöräily ja joukkoliikenne) osuus Lahdessa on 44 %. Kestävien liikkumismuotojen osuus kasvoi 2000 luvun alkupuolella ja autoilun osuus vähentyi. Kestävien liikkumismuotojen osuus koko Lahdessa on laskenut kuntayhdistymisen jälkeen Nastolan alueen ollessa paljolti autokaupunki- ja hajarakennusaluetta. (HLT16 2018.)

Lahden seudulla ja Lahdessa on kunnianhimoisia strategisia tavoitteita edistää kestävä liikkumista sekä seudullisesti että paikallisesti. Keskeisimpiä poliittisia linjauksia ovat seudullinen rakennemalli 2040, kaupungin strategia 2030, päivittyvä yleiskaavatyö, ympäristöohjelma, hyvinvointikertomus ja arkkitehtuuripoliittinen ohjelma APOLI. Näitä linjauksia konkretisoi mm. keskustan yleissuunnitelma, liikennepoliittiset linjaukset, kävelyn ja pyöräilyn kehittämissuunnitelma 2013, keskustan pysäköintipolitiikka, terveysliikunnan toimenpideohjelma ja aluehankkeiden suunnittelukokonaisuudet. Lahti panostaa maankäytön tiivistämiseen keskustan ja joukkoliikennevyöhykkeen alueilla. Erityisesti keskitytään rakentamiseen vanhoille teollisuus- ja sotilasalueille radanvarressa sekä sekoittuneeseen maankäyttöön.

Lahden kaupunki ja naapurikunnat Hollola, Orimattila ja Asikkala muodostavat työssäkäyntialueen, jonka sisällä tehdään valtaosa alueen työssäkäynti- ja asiointimatkoista. Lahtelaisten työmatkan keskipituus on 14 km ja yleisimmin se tehdään autolla (60 % matkoista).



LAHDEN SUUNTA

Lahden kaupunki
Maankäyttö ja aluehankkeet

Askonkatu 2
15100 Lahti

Puh. 03 814 11

kirjaamo@lahti.fi
www.lahti.fi/lahdensuunta

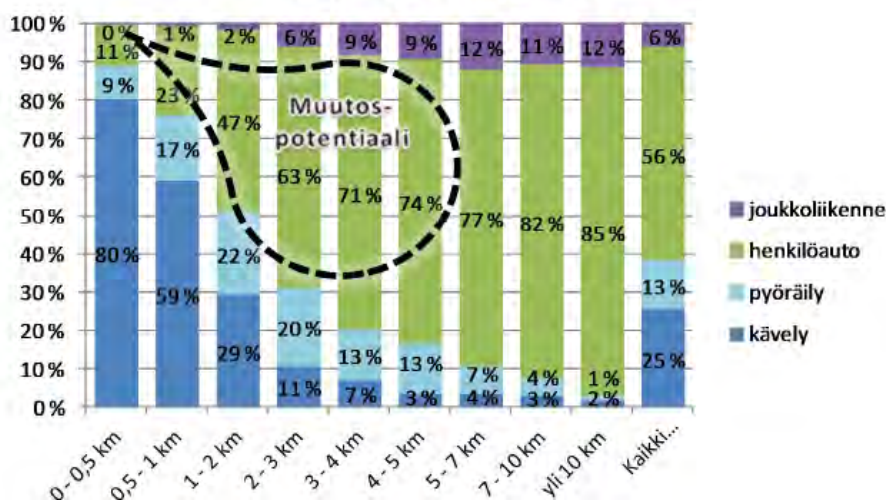
Y-0149669-3

Lahden keskustan ja sen liikenneolosuhteiden kehittäminen on yksi kaupungin painopisteistä. Nykyäänkin keskustan merkitys on suuri liikkumisen kannalta. Noin kolmannes Lahden seudun asukkaiden päivittäin tekemistä matkoista alkaa tai päättyy Lahden keskustan alueelle. Lahden kaupunginhallitus on linjannut keskustan liikennesuunnitelman periaatteita, joissa mm. keskustan läpiajoliikennettä vähennetään, Aleksanterinkatu tehdään kävely- ja joukkoliikennepainotteiseksi ja keskustan joukkoliikennereittejä parannetaan. Lisäksi strategian kärkihankkeeksi valittu 'Luonnollisesti liikkeessä' edistää kestävästä kaupunkiliikunnasta erityisesti keskustan alueella.

Lahden joukkoliikennettä uudistettiin vuonna 2014. Lahden kaupunki järjestää koko Päijät-Hämeen joukkoliikenteen Lahden seudun liikenne -nimikkeellä. Tällä hetkellä joukkoliikenteen palvelutaso on vuorovälien ja linjastojen osalta melko hyvä, mutta reitit koetaan hitaiksi ja epäselviksi. Vuonna 2018 käynnistettiin joukkoliikenteen runkolinjastosuunnittelu. Runkolinjastosuunnitelman tavoitteena on lisätä joukkoliikenteen houkuttelevuutta ja kilpailukykyä henkilöautoon nähden nopeuttamalla ja selkeyttämällä linjastoa. Runkolinjasto koostuu noin kymmenestä runkolinjasta sekä sitä täydentävästä linjastosta. Uusi linjasto astuu voimaan kokonaisuudessaan vuonna 2022.

Lähtövalaisuuden kehittämiskohteita ovat reaaliaikaisen matkustajainformaation käyttöönotto, tunnistepohjainen lippujärjestelmä, joka mahdollistaa muun muassa lähimaksamisen, sekä vaihtoehtoisten käyttövoimien, kuten sähkön ja biokaasun käyttöönotto. Lisäksi runkolinjastoa tuetaan järjestämällä liityntäpysäköintiä sekä autoille että pyörille solmukohtiin.

Eri liikennemuotojen kulkumuotojakaumat matkan pituuden mukaan



Kestävän liikkumisen osalta kaupungin tavoitteena on, että 2030 mennessä asukkaat kävelisivät tai pyöräilisivät yli puolet kaikista matkoista. Tavoitteeseen pääsemiseksi työtä tehdään kävelyn ja pyöräilyn väylien laadun ja ympärivuotisen kunnossapidon kehittämiseksi, liityntäpysäköintiin satsataan seuraavina vuosina erityisesti ja autoliikennettä rauhoitetaan keskustassa. Jotta kaupunki voisi näyttää esimerkkiä muille toimijoille, kaupunki on tehnyt toimenpidesuunnitelman oman henkilöstön kestävästä liikkumisesta edistämiseksi.

Julkisten palveluiden palveluverkossa on muutoksessa. Lahtelaisten lähipalvelut ovat tällä hetkellä hyvin saavutettavissa. Isompiin palveluyksiköihin siirtymisen myötä, lasten itsenäisen liikkumisen mahdollisuudet voivat heikentyä. Kun palveluiden sijoittumista tarkastellaan samaan aikaan yleiskaavan ja kestävästä kaupunkiliikunnasta, on mahdollista välttää sellaisia muutoksia palveluverkossa, jotka veisivät pohjaa kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen edistämislle. Lahden suunta -työ yhteydessä on tehty yhteistyötä Lahden kaupungin palveluohjelman ja lasten ja nuorten palveluverkkosuunnitelman laadinnassa.



LAHDEN SUUNTA

Lahden kaupunki
Maankäyttö ja aluehankkeet

Askonkatu 2
15100 Lahti

Puh. 03 814 11

kirjaamo@lahti.fi
www.lahti.fi/lahdensuunta

Y-0149669-3

Kaupunki on aktiivisesti kannustanut asukkaita kestävään liikkumiseen. Viime vuosina Lahdessa on järjestetty pyöräilyyn ja joukkoliikenteen käyttöön innostavia kampanjoita ja tapahtumia. Vuonna 2018 alkaneessa EU-hanke CitiCAP:ssa on kehitetty yhdessä asukkaiden ja paikallisten yritysten kanssa päästökauppajärjestelmä ja -sovellus liikkumisen päästöille ja rakennetaan hyvien suunnitteluohjeiden mukainen pyöräreitti, jonka oppeja voidaan soveltaa myös muilla pyöräilyn pää- ja alueäylyillä.

Lahdessa asukkaat halutaan mukaan kaupungin kehittämiseen ja siihen käytetään monipuolisesti nykyaikaisia vuorovaikutusmenetelmiä.

LAHDEN SUUNTA 2017–2020 -TYÖN TAVOITTEET

Yleiskaavan ja kestäväan kaupunkiliikunnan ohjelman tavoitteet valmisteltiin syksyllä 2017 yhteistyössä kaikkien osallisten kanssa ja Lahden kaupunginvaltuusto hyväksyi tavoitteet 15.1.2018. Tavoitteet perustuvat maankäyttö- ja rakennuslakiin, kaupungin strategiaan sekä muihin strategisiin suunnitelmiin ja ohjelmiin sekä osallisilta saatuun palautteeseen.

Lahden suunta -työn tavoitteet on jaettu kuuteen eri osaan:

- 1) Kestävästi kasvava Lahti
- 2) Lahden keskusta
- 3) Asumisen Lahti
- 4) Elinkeinojen Lahti
- 5) Palveluiden ja kaupan Lahti
- 6) Luonnonläheinen Lahti

Kestäväan kaupunkiliikunnan teemat ja tavoitteet on sisälletty eri osioihin, eikä erillistä liikkumisen osiota ole tämän vuoksi esitetty. Tavoitteet kokonaisuudessaan Lahden suunnan internetsivuilla:

<https://www.lahti.fi/lahdensuunta>

LAHDEN SUUNTA VARTEN TARVITTAVA TIETO

Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n mukaan yleiskaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin, jotta kaavan vaikutukset voidaan arvioida. Monet tahot tuottavat tietoa yleiskaavaa ja kestäväan kaupunkiliikunnan ohjelmaa varten. Selvityksiä tehdään omana työnä ja niitä tilataan ulkopuolisilta asiantuntijoilta. Myös muut viranomaiset ja kaupungin toimijat tuottavat paljon sellaista tietoa, joka on tarpeen Lahden suunta -työssä. Osallisten rooli tiedon tuottajina on tärkeä niin maankäyttö- ja rakennuslain kuin kaupungin strategiankin johdosta. Kaupunkilaisilla on elinympäristöstään paljon tietoa, jota voidaan hyödyntää suunnittelussa ja sitä kerätään mm. erilaisilla kyselyillä ja ePalautte-kanavan kautta.

Jatkuvassa prosessissa tieto täydentyy jatkuvasti ja sitä pidetään ajan tasalla paikkatietojärjestelmässä.

Seuraavia selvitystarpeita on tunnistettu, ja osa selvityksistä tai hankkeista on jo vireillä. Myös selvitystarpeet täydentyvät jatkuvasti.

Lahden suunta -työn teema

Selvitys

Asuminen

- Väestön mitoituksen tarkistaminen kestävämpiin sijainteihin
- Villähteen asemansuodun kaavarunko, liikenneselvitys ja kaavarunkoluonnos
- Koiskala-Tiiranmäen kaavarunko, maisemaselvitykset, vaikutuksien arviointi, liikenneselvitys, kaavarunkoluonnos



LAHDEN SUUNTA

Lahden kaupunki
Maankäyttö ja aluehankkeet

Askonkatu 2
15100 Lahti

Puh. 03 814 11

kirjaamo@lahti.fi
www.lahti.fi/lahdensuunta

Y-0149669-3

Palvelut	<ul style="list-style-type: none"> – Julkisten palveluiden palveluverkon taustatiedot – Terveysasemaselvitys (Hyky) – Lasten ja nuorten palveluverkkosuunnitelma
Elinkeinot	<ul style="list-style-type: none"> – Seudullinen skenaariotarkastelu, käyttötarkoituksen muutosten tarkastelu – Selvitys P-H elinkeinoelämän alueiden merkittävyydestä – Kaupunkiseutujen tulevaisuuden yritysalueiden kehittäminen – Lahden seudun kierrätyspuisto -hankkeen selvitykset
Luonnonympäristö	<ul style="list-style-type: none"> – Ekologinen verkosto – Viheralueverkoston yleissuunnitelma (VIRE) – Lahden tärkeimmät ekosysteempipalvelut – Hulevedet, turvareitit – Pohjavesialueiden tarkistaminen – Nastolan linnustonselvitys – Liito-oravakartoitus
Kulttuuriympäristö ja maisema	<ul style="list-style-type: none"> – Nastolan kulttuuriympäristöselvitys – Kotiseutuni Nastola kysely
Kestävä kaupunkiliikkuminen	<ul style="list-style-type: none"> – Liikenteen ja liikkumisen lähtötietojen nykytilan kartoitus – Logistiikkaselvitys – Henkilöliikennetutkimus HLT 2017-2018, liikennemallin päivitys – Liikenteen ja liikkumisen kokonaiskuvan muodostaminen – Pyöräilyn tavoiteverkkosuunnitelma
Ilmasto	<ul style="list-style-type: none"> – Lahden ympäristöohjelman taustatiedot – Mahdollisuuksien ja uhkien tunnistaminen yhdyskuntarakenteen kannalta – Energiantuotantoratkaisut ja maankäyttö – Pienilmaston muutokset
Kaupunki-/kaavatalous	<ul style="list-style-type: none"> – Eri vaihtoehtojen kustannusvaikutukset

OSALLISTUMINEN JA VUOROVAIKUTUS

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan yleiskaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Selvitysten perusteella osallisten on voitava arvioida yleiskaavan merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset (maankäyttö- ja rakennuslaki 9 §). Laki edellyttää, että ihmiset pääsevät vaikuttamaan heitä koskevien päätösten valmisteluun.

Lahdessa on myönteisiä kokemuksia asukasyhteistyöstä edellisiltä yleiskaavakierroksilta. Kaavoittajan näkökulmasta yhteistyöllä saadaan kerättyä suunnittelussa tarvittavaa hiljaista tietoa varhaisessa suunnittelun vaiheessa. Kaupunkilaisilla on myös ehdotuksia ja ideoita, joita voidaan Lahden suunta -työssä tehdä näkyviksi. On viitteitä siitä, että pienin erin kokemuksellinen tieto vaikuttaa suunnitteluratkaisuihin ja voimme yhdessä saada aikaan kestävämpiä päätöksiä kaupungin kehittämisestä.

Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman tekeminen vaatii myös vahvaa vuorovaikutusta, koska kestävä liikkuminen on lopulta kiinni ihmisten arkipäiväisistä valinnoista. Ohjelman tarkoitus on tehdä näkyväksi arjen valintojen vaikutuksia ja innostaa toimimaan.



LAHDEN SUUNTA

Lahden kaupunki
Maankäyttö ja aluehankkeet

Askonkatu 2
15100 Lahti

Puh. 03 814 11

kirjaamo@lahti.fi
www.lahti.fi/lahdensuunta

Y-0149669-3

Lahden suunta -työssä 2017-2020 on tavoitteena kaupungin strategian mukaisesti edelleen kehittää yhteistyötä kaupunkilaisten, asukkaiden, yrittäjien ja sidosryhmien kanssa. Kehittämisen kohteena ovat sekä yhteistyömenetelmät että niiden vaikuttavuus. Yhteistyön lähtökohtana on, että kokemuksellista tietoa ja asukkaiden luovaa panosta pystytään hyödyntämään suunnittelussa.

Tämän asiakirjan toteutuminen yksi strategian osallisuusohjelman mittari.

Osalliset (Maankäyttö- ja rakennuslaki 62 §)

Lahden suunta -työssä laadittavien yleiskaavan ja kestävän kaupunkiliikunnan ohjelman osallisia ovat kaikki, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin yleiskaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Osallisia ovat mm.:

- Lahden kaupungin asukkaat, maanomistajat ja kiinteistöjen omistajat
- Lahdessa toimivat yritykset, yhdistykset ja yhteisöt
- viranomaiset
- naapurikunnat
- Nastolan aluejohtokunta
- Päijät-Hämeen liitto
- Hämeen Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Uudenmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Liikennevirasto
- Lahti Aqua
- Lahti Energia
- Päijät-Hämeen pelastuslaitos
- Päijät-Hämeen jätehuolto
- Lahden Seudun Kehitys LADEC Oy
- Lahdessa toimivat yliopistot ja korkeakoulut
- Valtion rautatiet
- Linja-autoliitto
- Puolustusvoimat
- kaupungin palvelualueet
- liikenneoperaattorit
- liikkumisen palvelun tarjoajat

Osallistuminen ja vuorovaikutuksen järjestäminen

Lahden suunta -työssä syntyvät dokumentit laaditaan tiiviissä yhteistyössä osallisten, kaupungin palvelualueiden, viranomaisten ja asiantuntijoiden kanssa. Osallistumisen mahdollisuuksia eri kaavavaiheissa on esitetty aikataulussa asiakirjan lopussa.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään työn kuluessa, mutta Lahden suunta -työtä varten tarvittavaa tietoa on tarkoitus rakentaa ainakin seuraavin vuorovaikutteisoin menetelmin:

- Yleisötilaisuuksissa ja työpajoissa, joissa esitellään yleiskaavatyötä ja kestävän kaupunkiliikunnan ohjelmatyötä, ja tuotetaan tietoa yhdessä osallistujien kanssa
- Eri tahoille suunnattavien kyselyiden avulla
- ePalaute-järjestelmän avulla
- Neuvotteluissa viranomais- ja yhteistyötahojen kanssa

Lahden suunta -työn ajan on avoinna ePalaute-kysely, jonka kautta voi antaa yleiskaavaan ja kestävän kaupunkiliikunnan ohjelmaan liittyvää palautetta suoraan kartalle kommentteineen. Saatu palaute



LAHDEN SUUNTA

Lahden kaupunki
Maankäyttö ja aluehankkeet

Askonkatu 2
15100 Lahti

Puh. 03 814 11

kirjaamo@lahti.fi
www.lahti.fi/lahdensuunta

Y-0149669-3

analysoidaan määräajoin Lahden suunta -työn aikana ja hyödynnetään suunnittelussa. Kyselyyn pääsee Lahden suunta -työn kotisivulta www.lahti.fi/lahdensuunta.

Lahden suunta -työn tavoitevaiheessa järjestettiin liikkumisen nykytilan kartoittamiseksi 9 työpajaa, joiden kautta tavoitettiin lähes 300 osallista. Lisäksi toteutettiin Porukka -kysely, johon vastasi noin 200 osallista. Liikkumisen skenaariotyöskentelyyn liittyen järjestettiin kaksi työpajaa eri sidosryhmille.

Luonnosvaiheessa järjestettiin neljän tapahtuman sarja eri kauppakeskuksissa teemalla ”Arjen paikat ja reitit”. Tapahtumien kautta tavoitettiin 300 osallista ja saatiin runsaasti tietoa ihmisen liikkumistottumuksista. Samalla teemalla toteutettuun verkkokyselyyn vastasi yli 500 lahtelaista ja kyselyllä saatiin 6500 paikannusta.

Lahden suunta -työn 2017–2020 luonnos on ollut nähtävillä 2.5.–3.6.2019 välisenä aikana. Luonnosvaiheen ratkaisuja on esitelty sidosryhmille keväällä 2019. Asukkaille järjestettiin toukokuussa kaksi esittelytilaisuutta. Iltatilaisuus oli 9.5 Nastopolin auditoriossa. Lisäksi oli mahdollista tavata työn valmistelijoita Museokioskilla 15.5. Luonnoksesta saatiin määräaikaan mennessä 13 viranomaislausuntoa ja 78 mielipidettä. Mielipiteistä 13 tuli erilaisilta yhdistyksiltä tai järjestöiltä.

Pyöräilyn tavoiteverkkoluonnos oli kommentoitavana erillisen karttakyselyn kautta luonnosvaiheen nähtävillä olon aikana 9.5.–3.6.2019. Karttakyselyyn osallistui 236 henkilöä, joilta saatiin 501 karttavastausta. Lisäksi ehdotusvaiheessa on tammikuussa 2020 kerätty karttapohjaisen kyselyn kautta asukkailta kommentteja kaupunkipyöräjärjestelmän suunnittelutyötä varten. Samoin Lahden keskustan asukasverkolle (”Lahen keskusta-asukkaat” -ryhmä) sekä joillekin keskustan sidosryhmille ja keskeisille ammattialoille suunnatulla karttakyselyllä on kerätty tietoa Lahden keskustan turvallisuuskokemuksista ja ajatuksia niiden parantamiseksi. Ehdotusvaiheessa Arjen paikat ja reitit kyselyaineistosta tehtiin vielä jatkoanalyysyjä, jotka on esitelty Arjen paikat ja reitit tulokatsauksessa.

Viranomaisyhteistyö

Viranomaisyhteistyö järjestetään erikseen. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma toimitettiin Hämeen ja Uudenmaan ELY-keskuksille tiedoksi. Lahden suunta 2017-2020 -työstä on järjestetty tavoitevaiheessa 12.10.2017 maankäyttö- ja rakennuslain mukainen viranomaisneuvottelu (MRL 66 §). Lahdessa tehdään aktiivisesti työtä liikenneturvallisuuden eteen. Lahdessa toimii liikenneturvallisuusryhmä, jossa on eri liikujaryhmien ja viranomaisten edustajia.

Lahden suunta -työn luonnoksesta pyydettiin viranomaisilta lausunnot, jotka otettiin huomioon vaikutusten arvioinnissa ja ehdotuksen laadinnassa. Lahden suunta -työn ehdotuksesta pyydetään myös lausunnot.

Jatkuvassa prosessissa myös viranomaisyhteistyö on jatkuvaa. Lahden suunta -työn sisällöistä käytävä keskustelu painottuu kuitenkin prosessin tavoite- ja luonnosvaiheisiin sekä vaikutusten arviointiin. Mikäli ehdotusvaiheessa nousee esiin uusia selvityksiä vaativia suunnittelukysymyksiä, ne kirjataan suunnitteluasiakirjoihin ja siirretään Lahden suunta -työn seuraavalle kierrokselle 2021-2025.

ARVIINTISUUNNITELMA (MRL 9§, MRA 1§)

Lahden suunta -työn tavoitteiden arviointi

Tavoitteet Lahden suunta -työlle 2017-2020 asetettiin yhteistyössä osallisten kanssa syksyn 2017 aikana maankäyttö- ja rakennuslain kaavoille asettamien sisältötavoitteiden¹, valtakunnallisten

¹ Maankäyttö- ja rakennuslaki 1 §, 5 §, 39 §, 54 §; www.finlex.fi



LAHDEN SUUNTA

Lahden kaupunki
Maankäyttö ja aluehankkeet

Askonkatu 2
15100 Lahti

Puh. 03 814 11

kirjaamo@lahti.fi
www.lahti.fi/lahdensuunta

Y-0149669-3

alueidenkäyttötavoitteiden² sekä Lahden strategian pohjalta. Lahden suunta -työ on strategiaa toteuttava hanke. Tavoitteita arvioitiin yhteistyössä kaikkien osallisten kanssa suhteessa toisiinsa ja pyrittiin tunnistamaan mahdolliset ristiriidat, jotta niihin voidaan suunnittelussa etsiä ratkaisuja.

Tavoitteiden asettamiseksi kesän 2017 aikana laadittiin liikkumisen nykytilan kartoituksen pohjaksi erilaisia tulevaisuuksia ja mahdollisia tavoitteita kuvittavia skenaarioita, jotka auttoivat arvioimaan tavoitteita. Skenaarioiden laatimisen tarkoituksena oli kuvittaa ja konkretisoida erilaisia tulevaisuuden polkuja: mitä tarkoittaa käytännössä ja ihmisten arjessa, jos tavoittelemme tietynlaista tulevaisuutta? Kuvitettujen tulevaisuuskuvioiden pohjalta käytiin sidosryhmien ja asukkaiden kanssa keskustelua yhteisestä tulevaisuudesta jonka pohjalta muodostettiin syksyllä vuorovaikutteisesti sidosryhmien kanssa yhteinen visio ”Kokonaisuus haltuun” ja tavoitteet, jotka konkretisoivat asetettua visiota. Tavoitteiden mukaisessa Lahdessa liikkuminen on sujuvaa ja kestävä, kävely ja pyöräily ovat houkuttelevia vaihtoehtoja ympäri vuoden, keskusta-alueilla autoliikennettä ja pysäköintiä rajoitetaan, logistiikan uudet ratkaisut rauhoittavat keskustaa ja joukkoliikenne on houkuttelevaa.

Keväällä 2015 saatiin runsaasti palautetta yleiskaavaehdotuksesta. Osaan palautteesta vastattiin, että asiaan palataan tulevalle yleiskaavakierroksella. Tämä asialista on ollut myös mukana tavoitteiden valmistelussa.

Tavoitteet esiteltiin luonnoksena päättäjille ja yhteistyötahoille ennen kaupunginvaltuuston päätöstä. Osallisilla on mahdollisuus antaa palautetta tavoitteista verkkokyselyn kautta 20.10. – 5.11.2017. Kaupunginvaltuusto päätti Lahden suunta -työn tavoitteista 15.1.2018.

Palautetta tavoitteista kerättiin lisäksi Arjen paikat ja reitit -tapahtumien yhteydessä huhtikuussa 2018 tavoitteiden tarkistamistarpeen arvioimiseksi uuden strategiatyön vuoksi.

Lahden suunta -työn vaikutusten arviointi

Lahden suunta -työssä syntyvien suunnitelmien – yleiskaavan ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman – vaikutuksia arvioidaan suhteessa tavoitteisiin yhteistyössä osallisten kanssa. Vaikutuksia pyritään tunnistamaan jo tavoitteiden valmistelun yhteydessä vuoden 2017 aikana. Arviointia tehdään suunnittelutyön kuluessa luonnosvaiheessa vuonna 2018 ja systemaattisesti ulkopuolisena asiantuntijatyönä ehdotusvaiheessa vuonna 2019. Vaihtoehtoisia ratkaisuja verrataan toisiinsa, voimassa olevaan yleiskaavaan, muihin aiempiin suunnitelmiin ja nykytilanteeseen.

Vaikutusten arviointi toteutettiin 1.6-31.10.2019 monialaisena ja vuorovaikutteisena asiantuntija-arviointina. Vaikutusten arvioinnissa hyödynnettiin selvitys- ja lähtötietojen lisäksi viranomaisten lausuntoja, osallisten tuottamaa tietoa, mielipiteitä ja kommentteja. Vaikutusten arvioinnin näkökulmina olivat Lahden suunta -työn liittyvät kuusi keskeistä pääteemaa: hyvinvointi, kaupunkitalous, kestävä liikkuminen, kulttuuriympäristöt ja maisema, ekosysteemipalvelut sekä ilmastovaikutusten arviointi. Vaikutusten arviointi käynnistyi yhteisellä seminaaripäivällä 7.6.2019 ja lopetusseminaari järjestettiin 11.9.2019. Seminaaripäivien kautta vaikutusten arviointiin osallistui kattava joukko eri sidosryhmien edustajia. Asiantuntijoiden lausunnot on koottu yhdeksi raportiksi Lahden suunta -työn 2017-2020 liitteeksi. Luonnosvaiheen palautteissa metsätalousteema nousi vahvasti esiin ja tämän vuoksi laadittiin erillinen tarkastelu vaikutuksista metsätalouteen ja käytiin neuvotteluja metsätoimijoiden kanssa yleiskaavan kaavaratkaisuista virkistykseen ja metsätalouden tarpeiden yhteensovittamiseksi. Lisäksi osana Lahden kaupungin erillistä tutkimushanketta Lahden suunta -työn luonnosvaiheen aineistot on auditoitu kävelyn ja pyöräilyn edistämisen ja turvallisuuden parantamisen näkökulmasta.

² Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet; <https://www.ymparisto.fi/download/noname/%7B67CD97B8-C4EE-4509-BECO-AF93F8D87AF7%7D/133346>



Lahden suunta -työn seuranta ja arviointi

Lahden suunta -työn tavoitteet ovat pitkällä tulevaisuudessa, mutta niiden toteutumista seurataan valtuustokausittain. Yleiskaava ja kestävä kaupunkiliikkumisen ohjelma ilmaisevat strategisen tason tahtotilan siitä, mihin suuntaan yhdyskuntarakennetta, kaupunkiympäristöä ja liikkumista kehitetään. Valtuustokaudelta toiselle jatkuvassa suunnitteluprosessissa on tarpeen seurata, vievätkö suunnitelmat toteutuessaan kaupunkia oikeaan suuntaan.

Yleiskaavan osalta kehitystä on seurattu vuodesta 2012 lähtien Suomen ympäristökeskuksen kehittämien kestävä kaupunkiseudun mittareiden avulla (esimerkiksi osuus asukkaista, jotka asuvat alle 500 m etäisyydellä lähikaupasta). Kestävä kaupunkiliikkumisen ohjelman seuranta varten mukaan otetaan liikkumista ja ohjelman eri toimenpiteiden toteutumisen astetta kuvaavia mittareita. Seurannan tuloksena syntyy aikasarja, josta voidaan nähdä, onko kaupunki kehittynyt strategisten tavoitteiden mukaisesti. Seurantaraportti on päättäjien käytössä strategian laadinnassa.

LAHDEN SUUNTA 2017-2020 –TYÖN TEKIJÄT

Yleiskaavan ja kestävä kaupunkiliikkumisen ohjelman sisällön tuottamiseen osallistuu suuri joukko ihmisiä: asukkaita, viranomaisia, asiantuntijoita ja eri intressiryhmien edustajia. Päätöksentekoon menevät aineistot valmistellaan yleiskaavan osalta Kaupunkiympäristön palvelualueen maankäyttö ja aluehankkeet yksikössä ja kestävä kaupunkiliikkumisen ohjelman osalta Kaupunkiympäristön palvelualueen liikennesuunnittelun yksikössä. Tekninen ja ympäristölautakunta asettaa luonnosvaiheen aineistot nähtäville, kaupunginhallitus ehdotusvaiheen aineistot ja kaupunginvaltuusto päättää niiden hyväksymisestä.

Yleiskaavatyöstä vastaa yleiskaava-arkkitehti Johanna Sääksniemi. Yleiskaavatyötä tukemaan ja ohjaamaan on nimetty työryhmä, joka kokoontuu kerran kuussa. Kestävä kaupunkiliikkumisen ohjelman koordinoimisesta vastaa projektipäällikkö Anna Huttunen ja ohjelmalla on oma työryhmänsä. Yleiskaavatyöllä ja kestävä kaupunkiliikkumisen ohjelmalla on yhteinen Lahden suunta ohjausryhmä, joka kokoontuu kerran kuussa. Julkisten palveluiden palveluverkkoa suunnitellaan palveluverkon suunnitteluryhmässä. Kaikki ryhmät ovat kaupunkitasoisia ja niissä on ihmisiä eri palvelualueilta.

Lahden suunta -työtä tekevien eri ryhmien jäseniä (päivitty)

Ahtiainen Anna-Kaisa, maankäytön asiantuntija / Uudenmaan ELY-keskus
 Alho Olli, kaupunkikehitysjohtaja / Elinvoima- ja kilpailukykypalvelut
 Alm Sari, tutkimuspäällikkö / Konsernipalvelut
 Autio Jukka, maankäyttöinsinööri / Kympp maankäyttö
 Haverinen Pia, erityisasiantuntija / Osallisuus ja hyvinvointipalvelut
 Heikkinen Matti, liikenneinsinööri / Kympp kunnallistekniikka
 Heikkinen Sonja, liikennejärjestelmäasiantuntija / Uudenmaan ELY-keskus
 Helander Risto, kehitysinsinööri / Lahden tilakeskus
 Helminen Juha, kaupungingeodeetti / Kympp maankäyttö
 Honkanen Petri, maankäytön johtaja / Kympp maankäyttö
 Huttunen Anna, projektipäällikkö / Kympp kunnallistekniikka
 Järveläinen Juhani, hulevesi-insinööri / Kympp rakennus- ja ympäristövalvonta
 Kajander Sami, paikkatietoinsinööri / Kympp maankäyttö
 Karevaara Katja, suunnittelija / Konsernipalvelut
 Karvinen-Jussilainen Anne, kaupunginarkkitehti / Kympp maankäyttö
 Karu-Hanski Tiina, ympäristönsuojelusihteeri / Kympp rakennus- ja ympäristövalvonta
 Kempainen Milja, joukkoliikennesuunnittelija / Kympp kunnallistekniikka



LAHDEN SUUNTA

Lahden kaupunki
Maankäyttö ja aluehankkeet

Askonkatu 2
15100 Lahti

Puh. 03 814 11

kirjaamo@lahti.fi
www.lahti.fi/lahdensuunta

Y-0149669-3

Kilponen Lassi, vastuualuejohtaja / Sivistyksen palvelualue, perusopetuspalvelut
 Kokkonen Päivi, tutkimus- ja kehittämispäällikkö / Konsernipalvelut
 Koponen Katianne, kestävän kehityksen koordinaattori / Sivistyksen palvelualue
 Kujala Kirsi, kaupunginpuutarhuri / Kymppikunnallistekniikka
 Kuronen Risto, tulosityksiköpäällikkö / Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymä
 Laitinen Tarja, ympäristölupapäällikkö / Kymppirakennus- ja ympäristövalvonta
 Lastikka Mika, katupäällikkö / Kymppikunnallistekniikka
 Lindfors Jukka, kaupungininsinööri / Kymppikunnallistekniikka
 Lehmuskoski Markus, kaavoitusarkkitehti / Kymppimaankäyttö
 Malin Ismo, vesiensuojelupäällikkö / Kymppirakennus- ja ympäristövalvonta
 Marjamäki Emma, ympäristökasvattaja / Elinvoima- ja kilpailukykypalvelut
 Martikainen Jaana, vt.aluesuunnittelujohtaja / Päijät-Hämeen liitto
 Mero Pauli, tutkija / Konsernipalvelut
 Miettinen Leena, palvelupäällikkö / Sivistyksen palvelualue, varhaiskasvatuspalvelut
 Mäkilä Aino, projektisuunnittelija / Elinvoima- ja kilpailukykypalvelut
 Niemi Maria, joukkoliikennesuunnittelija / Kymppikunnallistekniikka
 Niskanen Riitta, tutkija / Sivistyksen palvelualue, kaupunginmuseo
 Niskanen Riitta, projektipäällikkö / Kymppimaankäyttö
 Ojala Elina, ympäristöjohtaja / Elinvoima- ja kilpailukykypalvelut
 Peltonen Petri, suunnitteluinsinööri / Kymppimaankäyttö
 Permanto Timo, ympäristönsuojelusuunnittelija / Elinvoima- ja kilpailukykypalvelut (eläkkeelle 2019)
 Pirttilä Leena, rakennuttajapäällikkö / Lahden tilakeskus
 Riihelä Asko, luonnonsuojeluvalvoja / Kymppirakennus- ja ympäristövalvonta
 Rosberg-Airaksinen Eira, kestävän kehityksen koordinaattori / Elinvoima- ja kilpailukykypalvelut
 Rönkä Anu-Liisa, viestintäsuunnittelija / Viestintäpalvelut
 Saarela Matti, aluepäällikkö / Sivistyksen palvelualue, perusopetuspalvelut
 Saari Henrik, vuorovaikutussuunnittelija / Kymppimaankäyttö
 Salomaa Iiris, fysioterapeutti / Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymä
 Sieppi Päivi, ympäristöneuvontapäällikkö / Elinvoima- ja kilpailukykypalvelut
 Silvast Maria, maisema-arkkitehti / Kymppimaankäyttö
 Simanainen Timo, museojohtaja / Sivistyksen palvelualue, kaupunginmuseo
 Sivonen Markku, rakennuslupapäällikkö / Kymppirakennus- ja ympäristövalvonta
 Suhonen Katja, joukkoliikennepäällikkö / Kymppikunnallistekniikka, LSL
 Suokas Sanna, yleiskaavoittaja / Kymppimaankäyttö
 Suvisilta Jaana, palvelujohtaja / Konsernihallinto
 Särkkä Anna-Maaria, metsäpäällikkö / Kymppikunnallistekniikka
 Sääksniemi Johanna, yleiskaava-arkkitehti / Kymppimaankäyttö
 Tiittanen Riku, toimistoinsinööri / Kymppikunnallistekniikka
 Tikkala Jaakko, suunnitteluinsinööri / Kymppimaankäyttö
 Tolvanen-Valkeapää Tarja, suunnitteluinsinööri / Kymppikunnallistekniikka
 Tuhkanen Jani, projekti-insinööri / Kymppikunnallistekniikka
 Turunen Heikki, lukiojohtaja / Sivistyksen palvelualue, lukiokoulutuspalvelut
 Ukkonen Markku, kehittämisasiantuntija / Konsernipalvelut
 Unelius Jari, liikuntapaikkavastaava / Sivistyksen palvelualue, liikuntapalvelut
 Uronen Carita, suunnitteluinsinööri / Kymppimaankäyttö
 Vauramo Saara, ympäristöjohtaja / Elinvoima- ja kilpailukykypalvelut



LAHDEN SUUNTA

Lahden kaupunki
Maankäyttö ja aluehankkeetAskonkatu 2
15100 Lahti

Puh. 03 814 11

kirjaamo@lahti.fi
www.lahti.fi/lahdensuunta

Y-0149669-3

Lisätietoja yleiskaavoituksesta ja kestävän kaupunkiliikunnan ohjelmasta antavat:

Johanna Sääksniemi, yleiskaava-arkkitehti
gsm. 050 518 4445
email johanna.saaksniemi@lahti.fi

Sanna Suokas, yleiskaavoittaja
gsm. 044 769 8640
email sanna.suokas@lahti.fi

Anna Huttunen, projektipäällikkö
gsm. 044 482 6176
email anna.huttunen@lahti.fi

Asiakaspalvelu
Lahti- Piste
Kauppakeskus Trio
2. krs Vesku-Aukio
Aleksanterinkatu 18
15140 Lahti

www.lahti.fi/lahdensuunta

www.lahti.fi/yleiskaava

www.lahti.fi/kaavoitus

#lahdensuunta

@LahtiKymp

@Lahdenkaupunki

Lahdessa 11.5.2020

Johanna Sääksniemi, yleiskaava-arkkitehti
Lahden ajankohtaiset hankkeet

www.lahti.fi/lahtiudistuu

Tietoa kaavoituksesta ja kaavoituskatsaus

<http://www.lahti.fi/kaavoitus>

Lahden suunta -työn kotisivu

www.lahti.fi/lahdensuunta



LAHDEN SUUNTA

Lahden kaupunki
Maankäyttö ja aluehankkeet

Askonkatu 2
15100 Lahti

Puh. 03 814 11

kirjaamo@lahti.fi
www.lahti.fi/lahdensuunta

Y-0149669-3

LAHDEN SUUNTA -TYÖN ETENEMINEN JA AIKATAULU

Lahden suunta 2017-2020 työn eli yleiskaavan ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman hyväksyy kaupunginvaltuusto. Tavoitteellinen aikataulu, mikäli Lahden suunnasta 2017-2020 ei jätetä muistutuksia tai valiteta, on esitetty seuraavassa.

2017 **1 ALOITUSVAIHE: TYÖN TAVOITTEET**

1 Yleiskaavan ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman vireilletulosta on ilmoitettu kaavoituskatsauksessa 21.2.2017. Laaditaan osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja asetetaan se nähtäville. Järjestetään skenaariotyöpajoja sidosryhmille työn tavoitteiden määrittämiseksi. Lahden suunta -työn 2017-2020 tavoitteet valmistellaan kaupunginvaltuuston päätettäväksi yhteistyössä osallisten kanssa.

Osallistuminen

Lahden suunta -työtä varten on avattu ePalautte-kanava, joka on käytössä koko työn ajan ideoiden ja kommenttien jättämistä varten. ePalautteeseen pääsee www.lahti.fi/lahdensuunta -sivun kautta (asiointi ja palaute -osio). Osalliset voivat lausua mielipiteensä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta kirjallisesti tai suullisesti koko työn ajan. Mielipiteen voi jättää sähköpostilla suoraan työstä vastaaville ihmisille (yhteystiedot asiakirjan lopussa).

2018- 2019 **2 LUONNOSVAIHE**

2 Luonnosvaiheessa laaditaan selvityksiä, ideoidaan suunnitelmavaihtoehtoja ja arvioidaan niitä yhteistyössä asukkaiden ja yhteistyökumppanien kanssa. Työhön voi osallistua työpajoissa ja sähköisillä välineillä. Tekninen ja ympäristölautakunta päättää luonnoksen nähtäville asettamisesta. Luonnos tulee nähtäville Lahti-pisteeseen (Kirkkokatu 31, pääkirjaston aula) ja Lahden suunta -verkkosivuille. Yleisötilaisuuksista ilmoitetaan paikallisissa sanomalehdissä, kaupungin verkkosivuilla www.lahti.fi sekä Facebook- ja Twitter-tileillä.

Osallistuminen

Osalliset voivat lausua yleiskaavaluonnoksesta mielipiteensä kirjallisesti tai suullisesti maankäyttö ja rakennuslain 62§ mukaisesti. Myös muiden Lahden suunta -työssä syntyvien asiakirjojen kommentointiin on mahdollisuus. Mielipiteen voi jättää **ePalautteena** tai sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo@lahti.fi. ePalautteeseen pääsee www.lahti.fi/lahdensuunta -sivun kautta (asiointi ja palaute -osio). Tarvittavilta viranomaisilta ja yhteisöiltä pyydetään lausunnot. Annetut mielipiteet ja lausunnot julkaistaan kaupungin verkkosivuilla.



LAHDEN SUUNTA

Lahden kaupunki
Maankäyttö ja aluehankkeet

Askonkatu 2
15100 Lahti

Puh. 03 814 11

kirjaamo@lahti.fi
www.lahti.fi/lahdensuunta

Y-0149669-3

2019-
2020

3 EHDOTUSVAIHE

Lahden suunta -työn ehdotusvaiheessa laaditaan yleiskaavaehdotus luonnosvaiheessa tehdyn yhteistyön pohjalta. Kaavaehdotus ja muut Lahden suunta -työssä syntyvät aineistot esitellään asianomaisille lautakunnille ja jaostoille. Kaupunginhallituksen päätöksellä yleiskaavaehdotus asetetaan nähtäville vähintään 30 vuorokaudeksi Lahti-Pisteeseen (Kauppakeskus Trio 2. krs Vesku-Aukio, Aleksanterinkatu 18, Lahti) sekä kaupungin verkkosivuille. Nähtävillä olosta kuulutetaan Etelä-Suomen sanomissa, Uusi Lahti -lehdessä, Nastola-lehdessä ja kaupungin verkkosivuilla sekä ilmoitustaululla. Nähtävillä olon jälkeen kaavan laatija valmistelee vastineet mahdollisiin muistutuksiin. Jos muistutukset eivät aiheuta ehdotukseen olennaisia muutoksia, kaava etenee vastineineen hyväksymisvaiheeseen. Muussa tapauksessa kaupunginhallitus asettaa muutetun kaavaehdotuksen uudelleen nähtäville.

Osallistuminen

Osalliset voivat jättää kaavaehdotuksesta kirjallisen muistutuksen nähtävillä olon aikana. Muistutus osoitetaan kaupunginhallitukselle, ja sen voi toimittaa Lahti-pisteeseen tai sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo@lahti.fi. Muistutuksen tehneille lähetetään perusteltu vastaus. Lausuntoja pyydetään tarvittavilta viranomaisilta ja yhteisöiltä, mikäli kaava on oleellisesti muuttunut luonnosvaiheesta. Muistutukset julkaistaan nimineen kaupungin verkkosivuilla.

2020

4 HYVÄKSYMISVAIHE

Kaupunginhallitus käsittelee yleiskaavaehdotuksen ja Lahden suunta -työssä syntyneet muut asiakirjat sekä mahdolliset muistutukset vastineineen. Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle kaavan hyväksymistä. Kaupunginvaltuusto hyväksyy ehdotuksen. Hyväksymispäätöksestä lähetetään tieto, muistutuksen tehneille ja viranomaisille.

Osallistuminen

Osalliset ja kunnan jäsenet voivat valittaa kaupunginvaltuuston päätöksestä Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen 30 päivän valitusaikana. Hallinto-oikeuden päätöksestä on mahdollisuus valittaa edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

2020

5 VOIMAANTULO

Yleiskaava saa lainvoiman noin 1,5–2 kuukauden kuluttua kaupunginvaltuuston päätöksestä, mikäli kaavasta ei valiteta. Kaava kuulutetaan lainvoimaiseksi paikallisissa sanomalehdissä, kaupungintalon ilmoitustaululla ja kaupungin verkkosivuilla www.lahti.fi.

Muut Lahden suunta -työssä syntyvät asiakirjat ja ohjelmat eivät saa oikeusvaikutuksia siten kuin yleiskaava, joka on lakisääteinen suunnitelma.



LAHDEN SUUNTA

Lahden kaupunki
Maankäyttö ja aluehankkeet

Askonkatu 2
15100 Lahti

Puh. 03 814 11

kirjaamo@lahti.fi
www.lahti.fi/lahdensuunta

Y-0149669-3

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan tehdyt tarkistukset

Tavoitevaiheen viranomaisneuvottelun 12.10.2017 jälkeen tehdyt tarkistukset:

- Osallisten listaan korjattu Länsi-Suomen sotilasläänin esikunta → puolustusvoimat

Luonnosvaiheessa 9.4.2019 tehdyt tarkistukset:

- Lahden suunta -työn prosessin vaiheita päivitetty toteutuneiden vaiheiden mukaan. Lisätty mm. tietoja pidetyistä vuorovaikutustilaisuuksista.
- Päivitetty Lahden strategian 2030 tiedot
- Päivitetty strategisten suunnitelmien lista
- Päivitetty Lahden läntisten osien osayleiskaava hyväksymistä koskevat tiedot
- Päivitetty Uudenkylän osayleiskaavan hyväksymistä koskevat tiedot
- Täydennetty tiedot voimassa olevien osayleiskaavojen kumoutumisesta uuden yleiskaavan Y-203 voimaantulon myötä
- Päivitetty liikkumisen nykytilan kuvaus toteutuneiden vaiheiden ja joukkoliikenteen runkoverkkouudistuksen mukaisesti
- Päivitetty tiedot Lahden suunta -työn tavoitteista
- Päivitetty Lahden suunta -työtä varten tarvittavan tiedon lista laadittujen selvityksen mukaan
- Päivitetty tietoja osallistumisesta ja vuorovaikutuksesta, sekä viranomaisyhteistyöstä
- Päivitetty Lahden suunta -työn tavoitteiden arviointi
- Päivitetty Lahden suunta -työn 2017-2020 tekijät
- Päivitetty lisätietojen antajien yhteystiedot
- Täsmennetty luonnosvaiheen osallisuuden keinot aikatauluun
- Päivitetty Lahden suunta -työhön liittyvä päätösvalta organisaatiouudistuksen vuoksi

Ehdotusvaiheessa 11.5.2020 tehdyt tarkistukset:

- Lahden suunta -työn prosessin vaiheita päivitetty toteutuneiden vaiheiden mukaan. Lisätty mm. luonnosvaiheen nähtävillätieto.
- Päivitetty Lahden päästövähennystavoite.
- Päivitetty strategisten suunnitelmien lista
- Päivitetty Lahden suunta -työtä varten tarvittavan tiedon lista laadittujen selvityksen mukaan
- Päivitetty tietoja osallistumisesta ja vuorovaikutuksesta, sekä viranomaisyhteistyöstä
- Päivitetty tietoja työn vaikutusten arvioinnista
- Päivitetty Lahden suunta -työn 2017-2020 tekijät
- Päivitetty Lahti-Pisteen yhteystiedot
- Päivitetty Lahden suunta -työhön liittyvä päätösvalta organisaatiouudistuksen vuoksi
- Päivitetty aikataulu ja hyväksymisvaiheen kuulemiseen liittyvät tiedot.



LAHDEN SUUNTA

Lahden kaupunki
Maankäyttö ja aluehankkeet

Askonkatu 2
15100 Lahti

Puh. 03 814 11

kirjaamo@lahti.fi
www.lahti.fi/lahdensuunta

Y-0149669-3

Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma (SUMP)

LAHTI

12.5.2020

Y-203

Lahden suunta -työ
2017–2020

Yleiskaava ja
kestävän kaupunki-
liikkumisen ohjelma

lahti.fi

**SUMP-työryhmän kokoonpano:****Kaupunkiympäristön palvelualue**

Huttunen Anna	Projektipäällikkö
Suhonen Katja	Joukkoliikennepäällikkö
Kajander Sami	Paikkatietoinsinööri
Karvinen-Jussilainen Anne	Kaavoitusarkkitehti
Lehmuskoski Markus	Kaavoitusarkkitehti
Suokas Sanna	Yleiskaavoittaja
Sääksniemi Johanna	Yleiskaava-arkkitehti
Tiittanen Riku	Toimistoinsinööri
Tuhkanen Jani	Projekti-insinööri
Heikkinen, Matti	Liikenneinsinööri

Konsernihallinto

Mäkilä Aino	Projektisuunnittelija
Sieppi Päivi	Ympäristöneuvontapäällikkö
Marjamäki Emma	Ympäristökasvattaja

Sivistyksen palvelualue

Koponen Katianne	Kestävän kehityksen koordinaattori
Turunen Heikki	Lukiojohtaja

Päijät-Hämeen Liitto

Martikainen Jaana	vt.aluesuunnittelujohtaja / Päijät-Hämeen liitto
-------------------	--

Ely-Keskus

Ahtiainen Anna Kaisa	Maankäytön asiantuntija / Uudenmaan ELY-keskus
----------------------	--



Sisällys

JOHDANTO	5
PROESSIN KUVAUS	6
TOIMENPITEIDEN JAOTTELU JA KUVAUKSET	7
TOIMENPIDELISTAUS	8
KESTÄVÄSTI KASVAVA LAHTI	9
1. PYÖRÄILYN TAVOITEVERKKO*	9
1.1 Ensiapupaketti pyöräilyn pääreitistölle	12
1.2 Pyöräilyn tavoiteverkon opastus	14
2. KÄVELYN JA PYÖRÄILYN VÄYLIEN TALVIKUNNOSSAPIDON KEHITTÄMINEN	16
3. KOULUJEN OMAT KOULUMATKALIIKKUMISSUUNNITELMAT *	18
Esimerkki kestävän liikkumisen edistämisestä Lahden koulussa:	20
4. KAUPUNGIN HENKILÖSTÖN LIKKUMISSUUNNITELMA	21
5. KESTÄVÄN LIKKUMISEN VIESTINTÄKAMPANJOINTI *	24
6. PYÖRÄPISTE*	26



LAHDEN KESKUSTA	28
7. KESKUSTAN LIIKENNEJÄRJESTELYT*	28
7.1 Keskustan pysäköinnin keskittäminen pysäköintilaitoksiin	29
7.2 Liikenteen uudelleenjärjestely ydinkeskustassa	31
7.3 Kävelypainotteisuuden lisääminen keskustan kaduilla	33
PALVELUIDEN LAHTI	35
8. JOUKKOLIIKENTEEN RUNKOLINJASTO	35
8.1 Joukkoliikenteen matkustajainformaation kehittäminen	37
9. JOUKKOLIIKENTEEN SIIRTYMINEN VAIHTOEHTOISIIN KÄYTTÖVOIMIIN	39
10. LIITYNTÄPYSÄKÖINNIN KEHITTÄMINEN	41
11. LIIKENTEEN JA LIIKKUMISEN DATA	43
12. KAUPUNKIPYÖRÄJÄRJESTELMÄ*	45
ASUMISEN LAHTI	47
13. LIIKENNETURVALLISUUSSUUNNITELMAN TOTEUTTAMINEN	47
TOIMENPITEIDEN SEURANTA	49



Johdanto

Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma eli SUMP (Sustainable Urban Mobility Plan) on Euroopan komission ohjeistukseen perustuva ja kaupunkiliikkumisen osalta Lahden kaupungin strategiaa toteuttava toimenpideohjelma, jonka avulla kaupunki ohjaa ja kannustaa siirtymään kohti kestävämpiä liikkumismuotoja. Komission ohjeistutuksen mukaan ohjelmalla tulee olla selkeä poliittinen visio ja pitkän aikajänteen tavoitteet ja siinä otetaan huomioon kaikki kulkumuodot ja käyttäjäryhmät. Ohjelman toimenpiteiden avulla pyritään ratkaisemaan kaupunkiliikkumisen ongelmia liittyen liikenteen päästöihin, liikkumisen sosiaaliseen ja taloudelliseen oikeudenmukaisuuteen sekä edesauttamaan entistä viihtyisämmän ja terveellisemmän liikkumisympäristön kehittämistä.

Lahdessa kestävä kaupunkiliikkumisen ohjelma on laadittu nyt ensimmäistä kertaa¹. Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman laatiminen on yhdistetty yleiskaavan kanssa samaan prosessiin. Kokonaisuus on nimetty Lahden suunta -työksi 2017-2020. Jatkuva työ etenee neljän vuoden sykleissä valtuustokausittain ja mahdollistaa jatkuvan kehittämistyön ja toimenpiteiden toteutumisen jatkuvan seurannan. SUMP-ohjelma toimii sateenvarjona tarkemmille toimenpidesuunnitelmille ja näin ohjaa kestävä liikumisen edistämistä. Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman tavoitteena on edesauttaa liikkumisen osalta Lahden hiilineutraalisuustavoitteen 2025 ja kestävä liikumisen kulkutapatavoitteen 2030 toteutumista. Työtä varten on perustettu SUMP-työryhmä ja ohjausryhmänä toimii Lahden suunta -ohjausryhmä.

Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma tuodaan päätöksentekoon osana Lahden suunta -työtä. Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma toteuttaa Lahden kaupungin strategiaa ja kuvaa sitä tahtotilaa, kuinka kestävä liikumista Lahdessa edistetään. Yksittäisten toimenpiteiden rahoituksesta päätetään erikseen.

¹ Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma laadittu osana EU Urban Innovative Actions -rahoitteista CitiCAP-hanketta.



PROSESSIN KUVAUS

Alla on kuvattu kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman suunnitteluprosessi. Ensimmäisen vuoden aikana tehtiin nykytilan arvio ja pohdittiin mahdollisia tulevaisuuden skenaarioita sekä asetettiin Lahden suunta -työn tavoitteet vuodelle 2030. Toisen vuoden aikana järjestettiin asukas- ja muita sidosryhmätilaisuuksia ja kerättiin muun muassa digitaalinen Arjen paikat ja reitit -aineisto liikkumisesta. Toimenpiteitä listattiin ja priorisoitiin työpajatyöskentelyn avulla selkeäksi kokonaisuudeksi luonnosvaiheen kuulemista varten. Kolmantena vuonna Lahden suunta -työn luonnos asetettiin nähtäville ja siitä kerättiin palautetta. Luonnosvaiheen yhteydessä myös pyöräilyn tavoiteverkon luonnoksesta kerättiin palautetta. Lisäksi kestävästä kaupunkiliikkumisesta toteutettiin ulkopuoliseen arvioon perustuva vaikutusten arviointi.

Nyt päätöksentekoon tuodaan palautteen pohjalta tarkastettu toimenpidelistaus ja tarkemmat toimenpiteiden sisältökuvaukset sekä niiden mittarit. Vuoden lopussa arvioimme prosessin onnistumista ja siirrämme katseemme kohti seuraavaa kierrosta. Yksityiskohtainen kuvaus Lahden suunta -prosessista löytyy Lahden suunta -työ 2017-2020 selostuksen osiosta 2 ja Lahden suunta -työn osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.



Kuva 1 Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman prosessi



Toimenpiteiden jaottelu ja kuvaukset

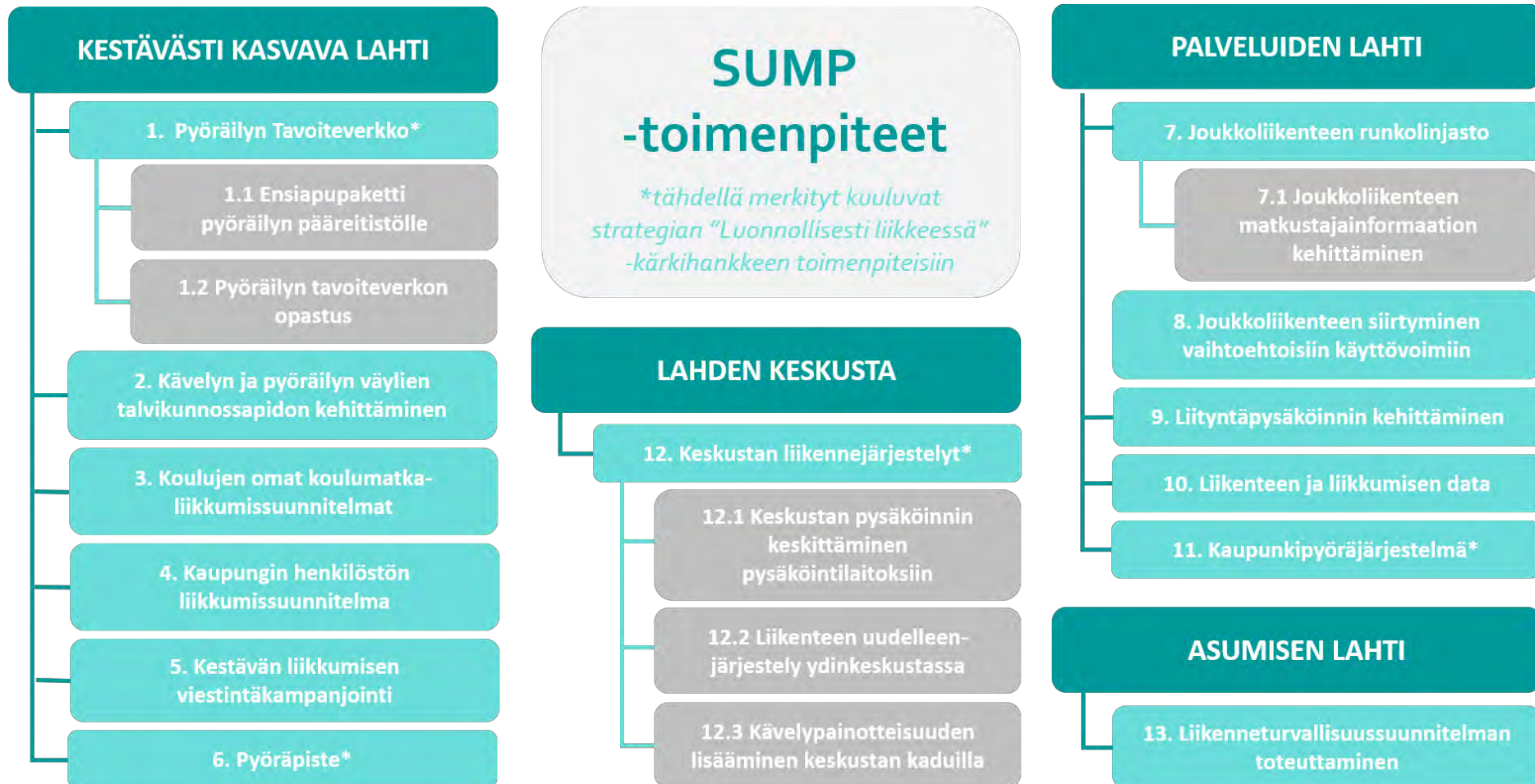
Lahden kestävän liikkumisen ohjelman toimenpiteet on luokiteltu Lahden suunta -työlle määritettyjen yhteisten teemakokonaisuuksien mukaisesti ja toimenpiteet on sisällytetty Lahden suunnan tavoitetilan 2030 kuvaukseen. Toimenpiteet, jotka on lisäksi valittu Lahden strategiaa toteuttavan kärkihankkeen 'Luonnollisesti liikkeessä' -toimenpiteiksi, on toimenpideluettelossa merkattu tähdellä (*).

- Kestävästi kasvava Lahti -teeman alle lukeutuvat kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden parantamiseen liittyvät toimenpiteet ja kestävän liikkumisen edistäminen viestinnän ja vuorovaikutuksen avulla.
- Lahden keskustan kehittämiseen liittyvät toimenpiteet löytyvät Lahden keskusta -otsikon alta.
- Palveluiden lahti -teeman alla ovat toimenpiteet, jotka liittyvät pääosin Lahden joukkoliikenteeseen ja liikenteen ja liikkumisen dataan.
- Asumisen Lahti on omana osionaan, johon kuuluu liikenneturvasuunnitelman toteutus.

Kunkin toimenpiteen alle on ensin koottu toimenpiteen lyhyt kuvaus ja tavoite sekä toteutusajankohta. Luokittelu-kohdassa on kerrottu, minkä tyyppinen toimenpide on kyseessä. Ohjelmasta löytyy niin infrastruktuurin rakentamiseen, liikkumisen ohjaukseen kuin strategiseen kehittämiseen ja sääntelyyn liittyviä toimenpiteitä. Toteutussuunnitelma ja kustannusarvio -kohdassa on tarkemmin määritelty toteutuksen vaiheet. Osalle, erityisesti infrastruktuuriin liittyvistä toimenpiteistä on laadittu myös *alustavaa* kustannusarviota. Tämän jälkeen on määritelty vastuutaho ja viimeisenä on kerrottu, kuinka toimenpiteen toteutumista seurataan.



TOIMENPIDELISTAUS





KESTÄVÄSTI KASVAVA LAHTI

Liikkumisen ohjaus ja pyöräilyn ja kävelyn edistäminen

Tässä kappaleessa esitellään kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen ja liikkumisen ohjaukseen suunnatut toimenpiteet. Taustatietoa Lahdessa kävelystä ja pyöräilystä sekä kuvaus vuoden 2030 tavoitetilasta yhteisine liikkumisen ja maankäytön seurantamittareineen löytyy Lahden suunta -työ 2017-2020 selostuksesta Kestävästi kasvava Lahti -teeman alta.

1. Pyöräilyn tavoiteverkko*

Toimenpiteen tavoitteena on sujuvan ja nopean pyöräliikenteen mahdollistaminen, vähähiilisen liikkumisen lisääminen kaupungissa ja pyöräilyn turvallisuuden lisääminen eri asuin-, palvelu ja työssäkäyntialueiden välillä. Samalla edistetään kävelyn olosuhteita: pyöräilyn erottelulla kävelystä on positiivinen vaikutus kävelyn olosuhteisiin ja turvallisuuteen.

Toimenpide käsittää pyöräilyn tavoiteverkon reitistön päivittämisen, investointiohjelman laatimisen, pyöräliikenteen suunnitteluohjeiden päivittämisen sekä tavoiteverkon toteutuksen yleissuunnittelun ja toimeenpanon. Tavoiteverkon päivitstyössä on laadittu karttapohjainen kuvaus tavoiteverkosta yleiskaavaan ja päivitetään reitit yleiskaavan väyläkuvauksiin. Pyöräilyn tavoiteverkon investointiohjelmassa määritetään kustannusvaikutukset tavoiteverkon pääreittien toteutukselle. Pääreitistö toteutetaan portaittain osana kunnallistekniikan investointiohjelmama. Lisäksi osana tavoiteverkkotyötä edistetään pyöräpysäköintiä keskeisissä kohteissa. Pyöräilymäärien seuranta kehitetään asentamalla suunnitelluille pääreiteille pyörälaskurit, jotta saadaan tietoa infrastruktuurin vaikutuksista pyöräilymääriin. Yhteensä pääreitistöä on 61 km.

Ajankohta

2019 – 2030



Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma

Luokittelu

Liikkumisen ohjaus	Strategiset suunnitelmat	Infrastruktuurin kehittäminen (fyysinen ympäristö, myös ylläpito)	Sääntely (esim. pysäköintimaksut, palveluntarjonta)
--------------------	--------------------------	--	--

Toimenpidesuunnitelma ja kustannusarvio

Ajankohta	Toimenpide	Kustannusarvio
2019	Pyöräilyn tavoiteverkon päivitys	38 056 € (ELY maksaa 25 %)
2018 – 2020	Tavoiteverkkoa toteuttavan, hyvien suunnitteluohjeiden mukaisen CitiCAP-pyörätien suunnittelu ja rakentaminen.	1 600 000€ ²
2020	Pyöräilyn pääreittien toteuttamisen priorisointi, aikataulutus ja kustannusten arviointi	-
	Pyöräilyn suunnitteluohjeiden päivitys valtakunnallisten suunnitteluohjeiden mukaisesti	
2020 – 2027	Pyöräilyn tavoiteverkon pääreittien tarkentaminen yleissuunnitelmatasolle	150 000 – 200 000 €/v
2020 – 2030	Pyöräilyn pääreittien toteuttaminen erillishankkeina ja muiden hankkeiden yhteydessä ja pyöräpysäköinnin kehittäminen	1 000 000 – 2 000 000 €/v

Seuranta

Mittari	Pohjatieto	Tavoite
Toimenpiteen toteutuminen (kyllä/ei)	-	2030: Toimenpide toteutunut
Pääreittien toteutumisasaste (%)	2019: 6,5%	2030: Pääreittien toteutumisasaste 100 %

² Rahoitus EU:n Urban Innovative Actions -rahoitusohjelmasta.



Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma

Pyöräilyn kulkumuoto-osuuden kasvu	2016: Pyöräilyn kulkumuoto-osuus 9 % (matkaa /vrk) (HLT16 2018)	2030: Pyöräilyn kulkumuoto-osuus 16 % (matkaa /vrk)
Pyöräilymäärien muutos eri mitauspisteissä	Jatkuva seuranta	Jatkuva seuranta

Vastuu

Kaupunkiympäristön palvelualue

Lisätietoja

[Lahden pyöräliikenteen tavoiteverkko –loppuraportti](#)

[Pyörälaskurit Lahdessa](#)

[CitiCAP-hanke](#)



1.1 Ensiapupaketti pyöräilyn pääreitistölle

Toimenpiteen tavoitteena on toteuttaa pyöräilyn tavoiteverkon pääreiteillä kevyitä ja nopeita ensiaputoimenpiteitä pyöräilyn olosuhteiden parantamiseksi. Tällaisia pyöräilyn sujuvuuteen selkeästi vaikuttavia toimenpiteitä ovat muun muassa päällysteiden uusiminen, reunakivien poisto ja korvaaminen päällysteellä. Erityistä huomiota kiinnitetään risteysalueiden turvallisuuteen ja niiden parantamiseen. Tutkimme myös alikulkutunnelien tilannetta ja tarvetta. Työn pohjana käytetään pyöräilyn tavoiteverkkotyön päivittämistä ja Lahden suunta –luonnosvaiheessa kerättyä aineistoa kohennusta vaativista paikoista, sekä erillisen maastokartoituksen tuloksia.

Ajankohta

2020 – 2022

Luokittelu

Liikkumisen ohjaus

Strategiset suunnitelmat

Infrastruktuurin kehittäminen
(fyysinen ympäristö, myös ylläpito)

Säätely

(esim. pysäköintimaksut, palveluntarjonta)

Toimenpidesuunnitelma ja kustannusarvio

Ajankohta	Toimenpide	Kustannusarvio
2020	Pyöräilyn pääreittien kuntotilakartoitus	100 000 – 150 000 €
2020 – 2022	Pyöräilyn pääreittien päällyste	1 000 000 – 1 500 000 €
2020 – 2022	Pyöräilyn pääreittien reunakivi- ja risteysaluekorjaukset	700 000 – 1 200 000 €

**Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma****Seuranta**

Mittari	Tavoite
Pyöräilyn pääreittien päällysteiden korjaustoimenpiteiden toteutuminen (kyllä/ei)	2022: Päällysteiden korjaustoimenpiteet toteutettu
Pyöräilyn pääreittien reunakivi- ja risteysaluekorjausten toteutuminen (kyllä/ei)	2022: Reunakivi- ja risteysaluekorjaukset toteutettu

Vastuu

Kaupunkiympäristön palvelualue



1.2 Pyöräilyn tavoiteverkon opastus

Toimenpiteen tavoitteena on suunnitella yhtenäiset ohjaavuusperiaatteet, tiemerkinnät, liikenteenohjauslaitteet sekä viitoitus pyöräilyn tavoiteverkolle. Hyvä pyöräilyinfrastruktuuri on jatkuvaa ja selkeästi pyöräilijää ohjaavaa. Tiemerkintöjen tulee olla yhtenäisiä ja selkeitä koko tavoiteverkon osalta. Viitoituksella parannetaan sujuvaa suunnistamista eri kohteisiin. Toimenpiteeseen sisältyy viitoituksen suunnittelu ja toteutus sekä pyöräiliikenteen infrastruktuurin ohjaavuuden yhdenmukaistaminen pyöräilyn pääreiteillä.

Ajankohta

2020 – 2030

Luokittelu

Liikkumisen ohjaus

Strategiset suunnitelmat

Infrastruktuurin kehittäminen
(fyysinen ympäristö, myös ylläpito)

Sääntely
(esim. pysäköintimaksut, palveluntarjonta)

Toimenpidesuunnitelma ja kustannusarvio

Aikataulu	Toimenpide	Kustannusarvio
2020	Viitoituksen yleissuunnitelma	50 000 – 100 000 €
2021	Viitoituksen toteutussuunnitelma	100 000 – 150 000 €
2022 – 2030	Viitoituksen toteutus pyöräilyn tavoiteverkolla	300 000 – 700 000 €
2020 – 2030	Tiemerkintöjen ja liikenteenohjauslaitteiden toteuttaminen osana pyöräilyn infrastruktuuria	-



Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma

Seuranta

Mittari	Tavoite
Opastuksen ja viitoituksen suunnitelman mukainen toteutuminen (kyllä/ei)	2030: Toimenpide toteutettu

Vastuu

Kaupunkiympäristön palvelualue



2. Kävelyn ja pyöräilyn väylien talvikunnossapidon kehittäminen

Toimenpiteen tavoitteena on luoda selkeät talvikunnossapitokäytännöt ja päivittää kunnossapitoluokat pyöräilyn tavoiteverkolle talvipyöräilyn edistämiseksi.

Kunnossapidon urakka-alueita uudelleen kilpailutettaessa lisätään pääpyöräreittien talvikunnossapidon uusia vaatimuksia. Pyöräilyn pääreittien käsittely tulee aloittaa väylistä ensimmäisenä. Pääpyöräreittien aurauksen lähtörajaa ja toimenpideaikaa kiristetään. Pääpyöräreittien kunnossapidon laatua nostetaan myös madaltamalla lumikertymän sallittua ylärajaa. Osalla reiteistä otetaan käyttöön talviharjaus. Lähtöraja ja toimenpideaika koskevat myös talviharjattavia kevytväyläosuuksia. Talviharjattavilla reiteillä liukkaudentorjunta tehdään kemiallisesti – hiekoitus sallitaan vain poikkeustapauksissa. Muilla pääpyöräreiteillä liukkaudentorjunta hoidetaan hiekoittamalla, mutta talvikauden loppuvaiheessa on varauduttu ylimääräisellä hiekanpoistolla ennen varsinaista keväistä hiekanpoistoa. Varsinaisen kevään hiekoitushiekan poistamisessa pääpyöräreitit on huomioitu vaatimalla, että hiekoitushiekan poisto tehdään ensimmäisenä pääpyöräreiteillä.

Suunnitelma ja päivitystyö tehdään pyöräilyn tavoiteverkon mukaisesti. Myös muut tärkeät pyöräily-yhteydet esimerkiksi kouluihin ja muihin keskeisiin kohteisiin otetaan huomioon. Lisäksi huomiota kohdistetaan jalankulun reittien kunnossapitoon tärkeillä jalankulun reiteillä.

Ajankohta

2019 – 2025

Luokittelu

Liikkumisen ohjaus

Strategiset suunnitelmat

Infrastruktuurin kehittäminen
(fyysinen ympäristö, myös ylläpito)

Sääntely
(esim. pysäköintimaksut, palveluntarjonta)



Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma

Toimenpidesuunnitelma ja kustannusarvio

Ajankohta	Toimenpide	Kustannusarvio
2019	Kunnossapidon suositukset (tehdään tavoiteverkkotyön yhteydessä)	<i>Toteutetaan osana tavoiteverkon päivitystyötä</i>
2020	Tuotekorttien tekeminen, joissa määritellään kunnossapitoluokat, toimenpiteet ja talvikunnossapidon prioriteetit tietyllä säteellä keskustasta	60 481€–
2020	Talvikunnossapitokokeilu CitiCAP-pyörätiellä	–
2021	Talvikunnossapitokokeilun laajennus 20 km alueelle osana keskustan kunnossapitourakkaa	80 000 €
2020 – 2025	Talvikunnossapidon laatutason muuttaminen tuotekorttien mukaiseksi kilpailutusten yhteydessä	500 000 – 700 000 €/v

Seuranta

Mittari	Tavoite
Kunnossapitoluokitukset kaikissa pääreittien kunnossapitourakoissa A+ tai A++ (kyllä/ei)	2025: Toimenpide toteutettu

Vastuu

Kaupunkiympäristön palvelualue



3. Koulujen omat koulumatkaliikkumissuunnitelmat *

Toimenpiteen tavoitteena on toteuttaa Lahden kouluille omat liikkumissuunnitelmat. Koulujen omat liikkumissuunnitelmat kehitetään koulukohtaisesti ja -vetoisesti. Kunkin koulun oppilaiden ja opettajien kanssa määritellään toimenpiteet, joilla koulu edistää kestävien kulkutapaosuuksien kasvua. Mallina muille kouluille toimii osana Paavolan kampuksen kestävän liikkumisen hanketta tehty Tiirismaan koulun kestävän liikkumisen ohjelma. Koulumatkasuunnitelmat päivitetään ja toimenpiteen jalkautumista seurataan joka 4. vuosi tehtävän koulumatkakyselyn tulosten avulla. Ensimmäinen koulumatkakysely toteutettiin syksyllä 2018. Kyselyllä kartoitettiin liikkumistottumuksia ja esimerkiksi liikkumisympäristössä vaaralliseksi koettuja asioita. Kyselyyn vastasivat 1. – 9. luokkalaiset oppilaat yhteensä 27 koulusta.

Ajankohta

2019 – 2030

Luokittelu

Liikkumisen ohjaus

Strategiset suunnitelmat

Infrastruktuurin kehittäminen
(fyysinen ympäristö, myös ylläpito)

Sääntely
(esim. pysäköintimaksut, palveluntarjonta)

Toimenpidesuunnitelma

Aikataulu	Toimenpide
2018	Koulumatkakyselyn laatiminen ja toteuttaminen
2020	Länsiharjun koulun liikkumissuunnitelman laatiminen, mallin luominen muille liikkumissuunnitelmille Lahdessa
2020	Lahden kaupungin peruskoulujen liikkumissuunnitelmien taustatyö
2020 – 2022	Liikkumissuunnitelmien laatiminen Lahden kaupungin peruskouluille
2022	Koulumatkakyselyn laatiminen ja toteuttaminen sivistystoimen pakollisena kyselynä 2018 työn pohjalta



Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma

Seuranta

Mittari	Pohjatiedot	Tavoite
Toimenpiteen toteutuminen (kyllä/ei)	-	2030: Toimenpide toteutettu
Tehdyt liikkumissuunnitelmat	2019: 1/28 kouluista tehnyt suunnitelman 2020: 2/28 kouluista tehnyt suunnitelman	2021: 50 % kouluista tehnyt suunnitelman
Koululaisten kulkumuotojakauman muutos	2018: 19 % alle 3 km:n koulumatkoista kuljetaan autolla	2021: lähes kaikki alle 3 km matkoista kuljetaan muuten kuin autoilla

Vastuu

Sivistyksen palvelualue
Kaupunkiympäristön palvelualue
Konsernihallinto



Esimerkki kestävän liikkumisen edistämisestä Lahden kouluissa: Paavolan kampuksen kestävän liikkumisen ohjelma

Paavolan keskustakampuksen suunniteltiin vuonna 2019 kestävän liikkumisen ohjelma, jossa määritetään toimenpiteet kestävän liikkumisen edistämiseksi uudella kampuksella. Suunnitelma tukee ja ohjaa kampusalueen kehittämistä muun muassa tilojen, liikenne- ja pysäköintijärjestelyjen sekä ympäristön osalta.

Toimenpiteet on jaettu kolmeen teemaan:

1. Koulun ilmapiiri ja käytännöt kannustavat viisaaseen liikkumiseen
2. Turvallista ja viisasta liikkumista edistetään viestinnän ja kampanjoinnin keinoin
3. Kehitetään koulun ja lähiympäristön olosuhteita tukemaan turvallista liikkumista jalan ja pyörällä.

Osana työtä toteutettiin Tiirismaan koulun viisaan liikkumisen edistämissuunnitelma, joka toimii mallina muiden peruskoulujen kestävän liikkumisen suunnitelmille.



4. Kaupungin henkilöstön liikkumissuunnitelma

Toimenpiteen tavoitteena on lisätä kestävien kulkumuotojen osuutta kaupungin henkilöstön työmatkaliikkumisessa ja työasiointimatkoilla. 2.- 4. vuoden välein toteutetaan työmatkakysely, jota käytetään pohjana kaupungin henkilöstön liikkumissuunnitelmaa ja siihen liittyviä toimenpiteitä suunniteltaessa ja toteuttaessa. Työmatkakyselyllä selvitetään sen hetkistä tilannetta ja muutoksia muun muassa kulkumuotojen jakautumiseen sekä henkilöstön kokemuksiin esimerkiksi (pyörä)pysäköintiin tai sosiaalitulojen määrälliseen tai laadulliseen riittävyyteen liittyen.

Kaupungin henkilöstön työmatkaliikkumista suunnataan seuraavina vuosina kestävämpiin kulkumuotoihin muun muassa pysäköintimahdollisuuksia säätelemällä, sosiaalitulojen laadukkuuteen panostamalla, pyöräpysäköinnin mahdollistamisella, työ-suhdematkalippuja tarjoamalla sekä työhyvinvointipalkinnon jakamisella. Lisäksi selvitetään mahdollisuudet avata kaupungin virka-autoja yhteiskäyttöautoiksi virka-ajan ulkopuolella ensin henkilöstön ja myöhemmin kaupunkilaisten käyttöön.

Ajankohta

2019 – 2030

Luokittelu

Liikkumisen ohjaus

Strategiset suunnitelmat

Infrastruktuurin kehittäminen
(fyysinen ympäristö, myös ylläpito)

Sääntely

(esim. pysäköintimaksut, palveluntarjonta)

Toimenpidesuunnitelma

Ajankohta	Toimenpide
2019	Pukeutumis- ja peseytymistilojen kartoitus ja parantaminen sisäisten työsuojelutarkastusten yhteydessä
	Pyöräpysäköintipaikkojen määrän kartoittaminen ja määrän kasvattaminen suhteessa autopaikkojen määrään
	Pyöräpaikkojen huomioiminen rakentamisen yhteydessä
	Henkilöstön pysäköinnin ja pysäköintimaksujen periaatteiden ja käytäntöjen uudistaminen



Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma

2020	Työsuhdematkalipun käyttöönotto
2020 - 2030	Sopimus pysäköinnin vaihtoehtoinen hinnoittelumalli Lahden pysäköinti Oy:n sopimuspaikoilla pysäköiville
	Vuosittaisen pyörähuollon toteutus etuna koko henkilöstölle
	Esimiesten kannustaminen viisaan ja turvallisen liikkumisen edistämiseen henkilöstöpalkinnoilla
	Etätyömahdollisuuksista tiedottaminen ja niihin kannustaminen soveltuvilla aloilla.
	Oman auton käyttötarpeen vähentäminen työasioinnissa.
	Yhteiskäyttöisten (sähkö)pyörien hankinta kaikkiin isompiin toimistokeskittymiin sekä ylläpidon ja hallinnoinnin koordinointi.
Kaupungin virka-autojen avaaminen yhteiskäyttöautoiksi virka-ajan ulkopuolella ensin henkilöstön ja myöhemmin kaupunkilaisten käyttöön.	

Seuranta

Mittari	Pohjatiedot	Tavoite
Toimenpiteen toteutuminen (kyllä/ei)	–	2030: Toimenpide toteutettu
Työmatkojen kulkutapajakauman ³ muutos (kartoitus työmatkakyselyiden avulla)	2018: kestävien kulkumuotojen osuus työmatkoista 47 % (Kävely 11 %, pyöräily 27 %, joukkoliikenne 9 %) ⁴	2030: Kestävien kulkutapojen osuus työmatkoilla kasvanut
Työsuhdematkalipun käyttöaste	2019: 0 %	2020: 50 % henkilöstöstä käyttää työsuhdematkalippua ja heistä 10 %:lla on kuukausilippu
		2021: 55 % käyttää työsuhdematkalippua ja 15 %:lla on kuukausilippu

³ Kulkutapajakauma kertoo matkojen tai suoritteiden jakautumisen eri kulkutapoihin. (Tässä N:4694)

⁴ Mobinet 2018: Lahden kaupungin työmatkaliikkinen



Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma

Vastuu

Konsernihallinto
Tilakeskus
Kaupunkiympäristön palvelualue



5. Kestävän liikkumisen viestintäkampanjointi*

Toimenpiteen tavoitteena on kehittää kestävän liikkumisen viestintää ja markkinointia. Viestitään houkuttelevasti eri kanavia käyttäen kestävän liikkumisen mahdollisuuksista ja lisätään tietoisuutta liikkumisen ilmastovaikutuksista ja kannustetaan kestävään liikkumiseen esimerkiksi CitiCAP-päästökauppasovelluksen avulla. Teemaviikoilla, kuten valtakunnallisella pyöräilyviikolla sekä Euroopan liikkujan viikolla, järjestetään vuosittain tapahtumia, jotka toteutetaan yhdessä sidosryhmien kanssa. Jaetaan viisaan liikkumisen edelläkävijä -tunnustus vuosittain ympäristökylä-tapahtuman yhteydessä. Innostetaan paikallisia yrityksiä kannustamaan työntekijöitään kestävämpään liikkumiseen.

Lisäksi kutsutaan säännöllisesti koolle kestävän liikkumisen asukasraati, jonka kanssa keskustellaan ajankohtaisista liikkumiseen liittyvistä teemoista ja suunnitelmista. Asukasraadien tapaamisten muistiot jaetaan tiedoksi tekniselle ja ympäristölautakunnalle sekä joukkoliikennelautakunnalle. Lisäksi osallistutaan valtakunnallisten kestävän liikkumisen verkostojen toimintaan ja jaetaan opittua ja hyviä käytäntöjä.

Ajankohta

2019 – 2030

Luokittelu

Liikkumisen ohjaus	Strategiset suunnitelmat	Infrastruktuurin kehittäminen (fyysinen ympäristö, myös ylläpito)	Sääntely (esim. pysäköintimaksut, palveluntarjonta)
--------------------	--------------------------	--	--

Toimenpidesuunnitelma

Ajankohta	Toimenpide
2019	CitiCAP-päästökauppasovelluksen lanseeraus
Jatkuva	Osallistuminen vuosittain pyöräilyviikkoon ja tapahtumien järjestäminen yhdessä sidosryhmien kanssa



Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma

Jatkuva	Osallistuminen vuosittain Euroopan liikkujan viikolle ja tapahtumien järjestäminen yhdessä sidosryhmien kanssa
Jatkuva	Kestävän liikkumisen asukasraadin perustaminen ja kokoontumiset
Jatkuva	Viestintä eri kanavissa ajankohtaisista liikenteeseen ja liikkumiseen liittyvistä asioista ja hankkeista

Seuranta

Mittari	Pohjatiedot	Tavoite
Toimenpiteen toteutuminen (kyllä/ei)	–	2030 Toimenpide toteutettu
Tapahtumien määrä pyöräily- ja liikkujan viikolla	2019: Tapahtumia pyöräilyviikolla 7 2019: Tapahtumia liikkujan viikolla 12	2021: Vähintään 5 tapahtumaa / viikko 2021: Vähintään 200 osallistujaa / viikko
CitiCAP-sovelluksen lataukset ja käyttäjät	2019: 800-1000 latausta 2019: 350 käyttäjää	2021: 2000 kaupunkilaista ladannut sovelluksen 2021: 1300 käyttäjää

Vastuu

Kaupunkiympäristön palvelualue
Lahden Seudun Liikenne
Konsernihallinto
Sidosryhmät

Lisätietoa

[Lahden pyöräilyviikko](#)

[CitiCAP-hanke](#)



6. Pyöräpiste*

Toimenpiteen tavoitteena on lisätä pyöräilyn houkuttelevuutta toteuttamalla Lahden keskusta-alueelle matalan kynnyksen pyöräpiste, jossa pyöräilijät saavat apua pyöränhuollossa tai voivat itsenäisesti huoltaa pyöräänsä. Lisäksi pyöräpisteellä voidaan järjestää pyöränhuolto- ja pyöräilykursseja.

Ajankohta

2019 – 2022

Luokittelu

Liikkumisen ohjaus

Strategiset suunnitelmat

Infrastruktuurin kehittäminen
(fyysinen ympäristö, myös ylläpito)

Sääntely

(esim. pysäköintimaksut, palveluntarjonta)

Toimenpidesuunnitelma

Ajankohta	Toimenpide
2019 – 2020	Pyöräpisteen suunnittelu ja toteutusmahdollisuuksiin perehtyminen Pyöräpisteen sijainnin ja työvoimakokoonpanon päättäminen
2020	Pyöräpisteen tila valmiina, vastuut jaettu ja suunnitelma tehty
2021	Pyöräpisteen toiminnan aloitus

Seuranta

Mittari	Tavoite
Toimenpiteen toteutuminen (kyllä/ei)	2022: Toimenpide toteutettu
Pyöräpiste avattu (kyllä/ei)	2021: Pyöräpiste avattu
Kävijämääräseuranta	2021 pohjatieto



Vastuu

Sivistyksen palvelualue

Kaupunkiympäristön palvelualue

Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma



LAHDEN KESKUSTA

Elinvoimainen Lahden keskusta

Lahden keskusta -kokonaisuuden alle on koottu keskustan kestävän liikkumisen edistämistoimenpiteet. Perustietoa keskustan kehittamisestä ja keskustan liikenteestä sekä kuvaus vuoden 2030 tavoitetilasta yhteisine liikkumisen ja maankäytön seurantamittareineen löytyy Lahden suunta -työ 2017-2020 selostuksesta kappaleesta Lahden keskusta.

7. Keskustan liikennejärjestelyt*

Toimenpiteiden tavoitteena on luoda edellytykset elinvoimaiselle ja identiteettiään vahvistavalle elävälle kaupunkikeskustalle. Lahdessa elinvoima on kaupunkistrategian kolmesta kärjestä ensimmäinen. Kaksi muuta ovat uudistuminen ja yhteisöllisyys. Elinvoimasta tärkein on jo kirjattu osaksi kaupungin visiota: Lahti on rohkea ympäristökaupunki ja siitä kansainvälisestikin tunnettu. Kaupungin on määrä olla alusta kestävien ratkaisujen kehittämiseksi ja kokeilemiselle. Yhdeksi strategiseksi elinvoiman kehittämistavoitteeksi (A4) on kirjattu keskustan elinvoiman kasvattaminen ja asuinalueiden viihtyisyyden lisääminen sekä kestävä kehityksen mukaisen yhdyskuntarakenteen ja liikkumisen edistäminen. Viihtyisän keskustan kehittämistavoitteella on suora yhteys elinvoimaan ja vetovoimaan. Useat tutkimukset osoittavat, että jalankulkuystävällinen ja ihmisen mittakaavainen keskusta piristää ja monipuolistaa liike-elämää, lisää asiakasvirtoja ja sitä kautta taloudellista toimeliaisuutta.

Toimenpiteet toteutetaan osana Lahden keskustan liikenteen ja liikkumisen suunnitelmaa 2030 (LISu2030).



7.1 Keskustan pysäköinnin keskittäminen pysäköintilaitoksiin

Toimenpiteen tavoitteena on edistää yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa autojen pysäköinnin järjestämistä tehokkaasti keskustaa ympäröiviin pysäköintilaitoksiin. Autopysäköintilaitosten saavutettavuutta parannetaan liittämällä ne entistä paremmin katuverkkoon. Keskustaan saapuvien pysäköinnistä tehdään sujuvaa ja älykkäästi opastettua.

Kaupungin pysäköintipolitiikka on vastikään päivitetty lukuun ottamatta keskustan pysäköintilaitosten tulevaisuuden suunnittelua. Pysäköintipolitiikassa määritellään tarkemmin muun muassa keskustapysäköinnin periaatteet, auto- ja pyöräpysäköinnin mitoitusvaatimukset sekä pysäköinnin hinnoittelun periaatteet. Raporttia päivitetään jatkossa Lahden suunta -työn ja kestävän liikkumisen ohjelman aikataulussa valtuustokausittain. Keskustan pysäköintilaitosten osalta selvitystyö tehdään tämän toimenpiteen osana.

Ajankohta

2019 – 2030

Luokittelu

Liikkumisen ohjaus

Strategiset suunnitelmat

Infrastruktuurin kehittäminen
(fyysinen ympäristö, myös ylläpito)

Sääntely
(esim. pysäköintimaksut, palveluntarjonta)

Toimenpidesuunnitelma ja kustannusarvio

Ajankohta	Toimenpide	Kustannusarvio
2019 – 2020	Pysäköintipolitiikan päivitys	–
2020 – 2021	Selvitetään keskustan pysäköintilaitosten kapasiteetti ja uusien laitosten osalta toteutusaikataulu seuraaville vuosille.	–
2021	Suunnitellaan älykäs opastussuunnitelma keskustan pysäköintilaitoksiin.	<i>Toimenpide toteutetaan osana LIISU2030-ohjelmaa</i>
2022 – 2030	Pysäköintilaitosten rakentaminen ja opastussuunnitelman toteuttaminen	50 000 000 € – 100 000 000 €



Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma

Seuranta

Tämän toimenpiteen mittarit ja seuranta toteutetaan osana LIISU2030 -työtä.

Mittari	Tavoite
Toimenpiteen toteutuminen (kyllä/ei)	2030: Toimenpide toteutettu

Vastuu

Kaupunkiympäristön toimiala

Lisätietoja

[Lahti Liikenneverkko](#)



7.2 Liikenteen uudelleenjärjestely ydinkeskustassa

Nykyinen keskustan läpiajoliikenne muodostaa huomattavan haitan kaupungin sydämeen. Melu keskustassa on kova. Vilkas liikenne huonontaa keskustan ilmanlaatua pakokaasujen ja hengitettävien pienhiukkasten muodossa.

Toimenpiteen tavoitteena on keskustan elävöittäminen ja keskustan liikenteen rauhoittaminen ja liikenneturvallisuuden lisääminen. Samalla halutaan rauhoittaa keskusta-alueen sisäpuolinen liikenne jalankulkua, pyöräliikennettä ja joukkoliikennettä suosivaksi ympäristöksi tarkoituksenmukaisin katutilan, pysäköinnin ja liikenteen ohjaustoimin. Suunnittelussa toteutetaan mm. lapsi- ja terveysvaikutusten arviointi, elinkeino- ja yritysvaikutusten arviointi sekä melu- ja päästömallinnukset. Sidosryhmiä osallistetaan suunnittelun edetessä. Suunnittelutyön ensimmäisessä vaiheessa tehdään tarvittavat selvitykset ja toteutettavuustarkastelut. Toisessa vaiheessa tehdään tarkemmat katukohtaiset suunnitelmat ja toteutusaikataulu.

Ajankohta

2019 – 2030

Luokittelu

Liikkumisen ohjaus

Strategiset suunnitelmat

Infrastruktuurin kehittäminen
(fyysinen ympäristö, myös ylläpito)

Sääntely

(esim. pysäköintimaksut, palveluntarjonta)

Toimenpidesuunnitelma ja kustannusarvio

Ajankohta	Toimenpide	Kustannusarvio
2019	Lahden liikenteen ja liikkumisen suunnitelma 2030 (LIISU2030) esiselvitys toimenpiteistä, joilla moottoroitu ajoneuvoliikenne saadaan tehokkaasti hyödyntämään keskustan ulkokehää ja keskustakehää	27 118 €
	Selvitetään keinot ja toimenpiteet, jotka kannustavat ja tukevat kestävien kulkutapojen käyttöä keskustassa ja sinne saavuttaessa	
2020	LIISU2030 jatkotarkastelu: Liikenne-ennusteiden päivittäminen	50 685 €



Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma

	Keskustan kehäkadun ja vaihtopysäkkiterminaalin toimivuus ja kapasiteettitarkastelut	
	Vaikutusten arviointia: lapsi-, terveys-, hyvinvointi-, vaikuttavuus- ja riskiarviointi sekä kaupallinen visio	
2021-2030	Keskustan liikennejärjestelyiden (kehäkatu ja vaihtopysäkkiterminaali) toteuttaminen (toteutuakseen vaatii liikenneverkkopäätöksen)	n. 25 000 000 € ⁵

Seuranta

Tämän toimenpiteen mittarit ja seuranta toteutetaan osana LIISU2030 -työtä.

Mittari	Tavoite
Toimenpiteen toteutuminen (kyllä/ei)	2030: Toimenpide toteutettu

Vastuu

Kaupunkiympäristön toimiala

Lisätietoja

[Lahti Liikenneverkko](#)

⁵ € perustuen aiemmissa erillisissä selvityksissä laadittuihin kustannusarvioihin



7.3 Kävelypainotteisuuden lisääminen keskustan kaduilla

Toimenpiteen tavoitteena on kävelyn olosuhteiden parantaminen Lahden keskusta-alueella. Nykyisellään keskustassa on paljon epäviihtyisiksi ja meluisiksi koettuja paikkoja sekä liikenneturvallisuuden kannalta hankalia kadunylityksiä. Lisäksi pyöräliikenteen ja erilaisten yhteiskäyttöisten mikroliikennevälineiden lisääntyessä tarve kulkumuotojen erottelulle kasvaa.

Tähän toimenpiteeseen lukeutuu kävelyn viihtyisyyden lisääminen keskustan kaduilla, esimerkiksi erottamalla kävely ja pyöräily selkeästi toisistaan. Toimenpiteessä päivitetään keskustaa ympäröivien pääkatujen sisäpuolelle jäävien katujen suunnitelmat ja selvitetään tarkemmin toimenpiteet, joiden avulla luodaan viihtyisiä ja liikenneturvallinen kävely-ympäristö keskusta-alueelle. Viihtyisiä ja hiljainen, mutta elävä kävely-ympäristö houkuttelee viettämään keskustan kaduilla enemmän aikaa ja myös etäisyydet koetaan lyhyemmiksi.

Ajankohta

2019 – 2030

Luokittelu

Liikkumisen ohjaus

Strategiset suunnitelmat

Infrastruktuurin kehittäminen
(fyysinen ympäristö, myös ylläpito)

Säätely
(esim. pysäköintimaksut, palveluntarjonta)

Toimenpidesuunnitelma ja kustannusarvio

Ajankohta	Toimenpide	Kustannusarvio
2021 – 2022	Keskustan katusuunnitelmien päivittäminen yhdessä asukkaiden ja alueen toimijoiden kanssa	50 000 – 60 000 €



Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma

2023 – 2030	Suunnitelmien toteuttaminen ja keskustan kävelyolosuhteiden kehittäminen	4 000 000 – 6 000 000 € ⁶
-------------	--	--------------------------------------

Seuranta

Tämän toimenpiteen mittarit ja seuranta toteutetaan osana LIISU2030 -työtä.

Mittari	Tavoite
Toimenpiteen toteutuminen (kyllä/ei)	2030: Toimenpide toteutettu
Jalankulkijamäärän muutos keskustassa	Jatkuva seuranta

Vastuu

Kaupunkiympäristön toimiala

Lisätietoja

[Lahti Liikenneverkko](#)

⁶ perustuen aiemmissa erillisissä selvityksissä laadittuihin kustannusarvioihin



PALVELUIDEN LAHTI

Joukkoliikenne, matkaketjut ja digitalisaatio

Tässä kappaleessa esitellään joukkoliikenteen kehittämiseen ja liikenteen ja liikkumisen dataan liittyvät toimenpiteet. Taustatietoa joukkoliikenteestä sekä kuvaus vuoden 2030 tavoitetilasta yhteisine liikkumisen ja maankäytön seurantamittareineen löytyy Lahden suunta -työ 2017-2020 selostuksesta Palveluiden Lahti -teeman alta.

8. Joukkoliikenteen runkolinjasto

Toimenpiteen tavoitteena on tehdä joukkoliikenteestä houkuttelevampi liikkumismuoto runkolinjastouudistuksen avulla. Runkolinjastosuunnitelman tavoitteena on nopeuttaa joukkoliikenteen matka-aikoja, parantaa keskustan reuna-alueiden saavutettavuutta sekä tarjota parempaa palvelutasoa alueilla, joilla asuu runsaasti potentiaalisia joukkoliikenteen käyttäjiä.

Runkolinjastosuunnitelman toteuttaminen on Lahden kaupungin talouden tasapainottamisohjelman toimenpide. Tavoitteena on matkustajamääriä kasvattamalla ja kustannustehokkuutta parantamalla pienentää Lahden kaupungin vuotuista joukkoliikenteen tukisummaa miljoona euroa vuodesta 2022 eteenpäin.

Ajankohta

2018 – 2022

Luokittelu

Liikkumisen ohjaus

Strategiset suunnitelmat

Infrastruktuurin kehittäminen
(fyysinen ympäristö, myös ylläpito)

Sääntely
(esim. pysäköintimaksut, palveluntarjonta)



Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma

Toimenpidesuunnitelma ja kustannusarvio

Ajankohta	Toimenpide	Kustannusarvio
2018 – 2020	Runkolinjaston suunnittelu	100 000 €
2021	Runkolinjojen 1, 2, 5, 6 ja 8 voimaan astuminen	Säästöt vuodelle 2021 700 000 €
2022	Loppujen runkolinjojen voimaan astuminen	Säästöt vuodesta 2022 alkaen 1 000 000 €

Seuranta

Mittari	Pohjatiedot	Tavoite
Runkolinjasto käytössä (kyllä/ei)	-	2022: Runkolinjasto käytössä
Joukkoliikenteen matkustajamäärien kasvu	2016: 7,1 milj. Matkaa / vuosi	2030: 10,9 milj. Matkaa / vuosi
Joukkoliikenteen kulkumuoto-osuuden muutos	2016: Joukkoliikenteen kulkumuoto-osuus 5 % kaikista Lahdessa kuljetuista matkoista (matkaa/vrk, HLT 2016)	2030: Joukkoliikenteen kulkumuoto-osuus 8 % (matkaa/vrk)

Vastuu

Lahden Seudun Liikenne
Kaupunkiympäristön palvelualue

Lisätietoja

[Runkolinjastosuunnitelma](#)



8.1. Joukkoliikenteen matkustajainformaation kehittäminen

Toimenpiteen tavoitteena on kehittää joukkoliikenteen matkustajainformaation hyödyntämistä. Lahden seudun liikenne (LSL) on ottanut vuonna 2019 käyttöön reaaliaikaisen matkustajainformaatiojärjestelmän ja reaaliaikainen seuranta otetaan käyttöön kaikissa Lahden seudun liikenteen busseissa vaiheittain vuoteen 2022 mennessä.

Reaaliaikaisen matkustajainformaatiojärjestelmän avulla matkustajille voidaan jakaa reaaliaikaista tietoa bussin sijainnista ja saapumisesta pysäkille. Reaaliaikaista aikataulutietoa voidaan esittää mm. reittioppaassa, pysäkkien aikataulunäytöillä sekä bussien matkustamonäytöillä. Seurantatietoa voidaan hyödyntää myös aikataulujen suunnittelussa. Matkustamonäytöillä voidaan esittää myös pysäkkiketjuja, eli tietoa seuraavista pysäkeistä, joille ollaan saapumassa.

Matkustajainformaatiojärjestelmä mahdollistaa myös liikennevaloetuksien käyttöönottoon. Etuuksien avulla liikennevalojen keskusjärjestelmälle voidaan välittää liikennevaloetuspyyntöjä myöhässä oleville tai priorisoiduille vuoroille ja siten joukkoliikenteestä saadaan entistä täsmällisempää ja sujuvampaa.

Ajankohta

2020 – 2022

Luokittelu

Liikkumisen ohjaus	Strategiset suunnitelmat	Infrastruktuurin kehittäminen (fyysinen ympäristö, myös ylläpito)	Sääntely (esim. pysäköintimaksut, palveluntarjonta)
--------------------	--------------------------	--	--

Toimenpidesuunnitelma ja kustannusarvio

Ajankohta	Toimenpide	Kustannusarvio
2021 – 2022	Matkustamonäyttöjen hankinta	20 000 €/v
2020 – 2022	Reaaliaikainen matkustajainformaatiojärjestelmä	80 000 €/v
2020 – 2022	Liikennevaloetuksien toimeenpano	--



Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma

Seuranta

Mittari	Pohjatiedot	Tavoite
Matkustamonäytöllisten ajoneuvojen osuus kaupunkiliikennekalustosta	2020: 0 %	2022: 100 %
Reaaliaikaista dataa tuottavien ajoneuvojen osuus kalustosta	2019: n. 50 %	2022: 100 %
Liikennevaloetuuudet käytössä (Kyllä/ei)	-	2022: Toimenpide toteutettu

Vastuu

Lahden Seudun Liikenne
Kaupunkiympäristön palvelualue



9. Joukkoliikenteen siirtyminen vaihtoehtoiseihin käyttövoimiin

Joukkoliikenteen vaihtoehtoisilla käyttövoimilla alennetaan joukkoliikenteestä aiheutuvia päästöjä. Vaihtoehtoisia käyttövoimia ovat sähkö, vety, biokaasu ja biodiesel.

EU:n puhtaiden ja energiatehokkaiden ajoneuvojen direktiivin päivitys (CVD) edellyttää, että jatkossa merkittävä osa liikenteestä on sähköistä ja biopolttoaineita hyödyntävää. Vuosien 2021–2025 aikana tehtävissä hankintasopimuksissa 41 % busseista täytyy olla vähäpäästöisiä. Näistä ainakin puolet täytyy olla sähkökäyttöisiä. Toinen puolikas voi olla sähköbussien lisäksi kaasu- tai uusiutuvia polttoaineita käyttäviä busseja. Vuonna 2026–2030 tehtävissä hankintasopimuksissa vastaava osuus on 59 %.

Seudulliseen joukkoliikenteeseen on laadittu käyttövoimaselvitys, jonka mukaisesti kilpailutuksissa vaaditaan sekä pisteytetään vaihtoehtoisilla käyttövoimilla ajettava liikenne. Kesällä 2020 alkavassa kaupunkiliikenteessä käyttövoimana tulee olla vähintään toisen sukupolven biodiesel. Sähkö- tai biokaasukalustolla saa kaupunkiliikenteen kilpailutuksissa lisäpisteitä.

Ajankohta

2020 – 2030

Luokittelu

Liikkumisen ohjaus

Strategiset suunnitelmat

Infrastruktuurin kehittäminen
(fyysinen ympäristö, myös ylläpito)

Sääntely

(esim. pysäköintimaksut, palveluntarjonta)



Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma

Toimenpidesuunnitelma ja kustannusarvio

Ajankohta	Toimenpide	Kustannusarvio
2021 alkaen	Vaihtoehtoisilla käyttövoimilla liikennöinti	1 000 000 €/v
2021 alkaen	Latausasemien rakentaminen	50 000 €/kpl

Seuranta

Mittari	Pohjatiedot	Tavoite
Vaihtoehtoisilla käyttövoimalla kulkevien ajoneuvojen määrä	2020: 12 bussia	2030: 70 bussia

Vastuu

Lahden Seudun Liikenne



10. Liityntäpysäköinnin kehittäminen

Toimenpiteen tavoitteena on suunnitella ja lisätä liityntäpysäköintipaikkoja tai -alueita Lahden ja seutukuntien runkolinjastoalueella. Liityntäpysäköinti mahdollistaa matkaketjut aiempaa paremmin ja kannustaa joukkoliikenteen käyttöön. Matkakeskuksen liityntäpysäköinnin kehittäminen on kaupungin keskeisiä tavoitteita. Tavoitteena on tulevaisuudessa lisätä matkakeskuksessa liityntäpysäköintipaikkojen määrää sekä parantaa pyörien säilytysturvallisuutta. Lisäksi toimenpiteellä kehitetään pyörä- ja autoliikenteen liityntäpysäköintiä joukkoliikenteen muissa solmukohtissa tai runkolinjojen päätepisteissä.

Ajankohta

2019 – 2030

Luokittelu

Liikkumisen ohjaus

Strategiset suunnitelmat

Infrastruktuurin kehittäminen
(fyysinen ympäristö, myös ylläpito)

Sääntely

(esim. pysäköintimaksut, palveluntarjonta)

Toimenpidesuunnitelma ja kustannusarvio

Ajankohta	Toimenpide	Kustannusarvio
2020	Liityntäpysäköintiselvitys – potentiaali ja suunnitelma joukkoliikenteen solmukohtien liityntäpysäköintimahdollisuuksien lisäämiseksi (pois lukien matkakeskus)	32 000 € (Traficommin avustus 26250€)
	Ehdotus ja suunnitelmat neljälle autoliityntäpysäköintipaikalla ja kahdeksalle pyöräliikenteen liityntäpysäköintikohdetta	
2021 – 2030	Suunniteltujen kohteiden toteutus vaiheittain joukkoliikenteen solmukohtissa (4 autoliityntäpysäköintikohdetta ja 8 pyöräpysäköintikohdetta)	n. 600 000 €



Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma

2019 – 2030	Matkakeskuksen liityntäpysäköinnin kehittäminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa	n. 30 000 000 €
-------------	---	-----------------

Seuranta

Mittari	Pohjatiedot	Tavoite
Toteutuneet uudet liityntäpysäköintikohteet (pois lukien Matkakeskus)	2019: 0 kpl	2030: Suunnitelman mukaiset liityntäpysäköintikohteet toteutettu - 4 autoille - 8 pyörille
Matkakeskuksen pysäköintipaikkojen määrä	2019: Rakenteellisia autopaikkoja 451 kpl 2019: Rakenteellisia pyöräpaikkoja 468 kpl	2030: Rakenteellisia autopaikkoja 600 kpl 2030: Runkolukittavia pyöräpaikkoja 700 kpl

Vastuu

Kaupunkiympäristön palvelualue



11. Liikenteen ja liikkumisen data

Toimenpiteen tavoitteina on kehittää liikkumisen ja liikenteen datan keräämistä systemaattisemmaksi ja hyödyntää dataa entistä paremmin liikennesuunnittelussa ja liikenteenohjauksessa, kehittää kaupungin työntekijöiden osaamista teeman ympärillä (identifioidaan tarpeet ja resurssivaatimukset ja parannetaan prosesseja) sekä luoda edellytyksiä uusien liikkumisen palveluiden kehittämiseksi kokoamalla yhteen ja avaamalla yksityisen ja julkisen liikennetiedon rajapintoja tai tarjoamalla raportteja kerätystä liikkumisen datasta. Pyrkimyksenä on hyödyntää liikenteen ja liikkumisen dataa (esim. CitiCAP) entistä paremmin päätöksenteon tukena ja suunnittelutyössä. Yhteistyötä aiheen tiimoilla jatketaan alueen korkeakoulujen ja yritysten kanssa esimerkiksi yhteistyöhankkeiden muodossa.

Ajankohta

2020 – 2030

Luokittelu

Liikkumisen ohjaus

Strategiset suunnitelmat

Infrastruktuurin kehittäminen
(fyysinen ympäristö, myös ylläpito)

Sääntely
(esim. pysäköintimaksut, palveluntarjonta)

Toimenpidesuunnitelma

Ajankohta	Toimenpide
2020 – 2021	Strategia datan hyödyntämiseksi liikenteen ja liikkumisen suunnittelussa.
	Suunnitelma, jossa selvitetään, mikä on liikenteen ja liikkumisen datan saatavuus, kattavuus ja hyödyntämisen nykytilanne Lahdessa, miten osaamista asian tiimoilta kehitetään, missä dataa voitaisiin entistä paremmin hyödyntää ja mikä on tulevaisuuden tavoitetila.
2020	CitiCAP-hankkeessa kehitetyn liikennekuvapalvelun käyttöönotto.
2020 alkaen	Saatavilla olevien yksityisen ja julkisen liikennetiedon rajapintojen kokoaminen ja avaaminen.
Jatkuva	Yhteistyöhankkeiden suunnittelu ja edistäminen.



Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma

Seuranta

Mittari	Tavoite
Toimenpiteen toteutuminen (kyllä/ei)	2030: Toimenpide toteutettu

Vastuu

Kaupunkiympäristön toimiala

Lisätietoja

[Avoin data Lahdessa](#)

[Lahden liikennekuvapalvelu](#)



12. Kaupunkipyöräjärjestelmä*

Toimenpiteen tavoitteena on edistää kestävästä liikkumisesta kaupunkipyöräjärjestelmän suunnittelulla ja käyttöönotolla. Kaupunkipyöräjärjestelmä on yksi kaupunkien keino lisätä kestävästä liikkumisesta osuutta ja edistää pyörän asemaa kaupunkiliikenteessä tasavertaisena kulkuvälineenä auton rinnalla. Kaupunkipyöräjärjestelmä täydentää joukkoliikenteen palvelutarjontaa, on tärkeä matkaketjun osa ja potentiaalisesti kasvattaa pyöräilyn kulkumuoto-osuutta. Lahdessa on toteutettavuusselvityksen perusteella edellytykset kaupunkipyöräjärjestelmälle – kysyntää sekä toiminta-alueen osalta tiivis kaupunkirakenne.

Toimenpiteeseen kuuluu kaupunkipyöräjärjestelmän hankinnan valmistelu toteutettavuusselvityksen pohjalta, hankinnan toteutus ja järjestelmän implementointi niin, että järjestelmä aloittaa toiminnan vuonna 2021.

Ajankohta

2019 alkaen

Luokittelu

Liikkumisen ohjaus

Strategiset suunnitelmat

Infrastruktuurin kehittäminen
(fyysinen ympäristö, myös ylläpito)

Sääntely
(esim. pysäköintimaksut, palvelutarjonta)

Toimenpidesuunnitelma ja kustannusarvio

Aikataulu	Toimenpide	Kustannusarvio
2019 – 2020	Toteutettavuusselvitys	22 000 €
2020	Hankinnan suunnittelu ja toteutus neuvottelumenettelyllä	58 000 €
2021	Järjestelmän lanseeraus 04/2021	300 000 – 400 000 €/V
2022 alkaen	Järjestelmän ylläpito	300 000 – 400 000 €/V



Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma

Seuranta

Mittari	Tavoite
Järjestelmän toteutuminen (kyllä/ei)	2021: Järjestelmä toteutettu
Kaupunkipyörien käyttöaste	2022: 4-6 matkaa/ pyörä/päivä

Vastuu

Kaupunkiympäristön palvelualue

Lisätietoja

[Toteutettavuusselvitys -Lahden kaupunkipyörät](#)



ASUMISEN LAHTI

Liikenneturvallisuuden edistäminen

Asumisen Lahden alle on sijoitettu liikenneturvallisuuden toimenpide. Lisätietoa löytyy Lahden suunta 2017-2020 -työn selostuksen osiosta Asumisen Lahti.

Lahden liikenneturvallisuustyön visio on: "Välitä itsestäsi ja muista. Kukaan ei halua kuolla tai loukkaantua liikenteessä".

13. Liikenneturvallisuussuunnitelman toteuttaminen

Toimenpiteen tavoitteena on vuonna 2018-2019 sidosryhmien yhteistyönä koostetun Lahden liikenneturvallisuussuunnitelman toteuttaminen. Liikenneturvallisuus ja -kasvatustyön tueksi on laadittu laaja-alainen ja monipuolinen toimintasuunnitelma, johon on kerätty sekä liikennenympäristön turvallisuuden lisäämiseen tähtääviä että liikennekasvatuksen ja viestinnän konkreettisia keinoja. Lahdessa asuvien ja liikkuvien mielipiteitä sekä heidän kokemuksiaan elinympäristönsä liikenneturvallisuuden ja liikkumisen ongelmista kerättiin sähköisellä kyselyllä ja tuloksia hyödynnettiin liikenneturvallisuussuunnitelman laatimisessa.

Ajankohta

2019 alkaen jatkuva

Luokittelu

Liikkumisen ohjaus

Strategiset suunnitelmat

Infrastruktuurin kehittäminen
(fyysinen ympäristö, myös ylläpito)

Sääntely
(esim. pysäköintimaksut, palveluntarjonta)



Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma

Toimenpidesuunnitelma ja kustannusarvio

Liikenneturvallisuuksuunnitelman toimenpiteet on kerätty omaan dokumenttiinsa. Liikenneympäristön parantamisen toimenpidesuunnitelmassa pääpaino on nopeasti toteutettavissa ja kustannustehokkaissa toimenpiteissä. Liikennekasvatuksen ja viestinnän toimintasuunnitelmat on työn aikana koottu eri kohderyhmille. Jatkossa hallintokunnat/yksiköt valmistelevat liikenneturvallisuuksuunnitelmiaan noin vuodeksi eteenpäin. Hallintokuntien toimintasuunnitelmat muodostavat Lahden liikenneturvallisuuksuunnitelman. Vuoden lopussa tai seuraavan alussa hallintokunnat käyvät läpi suunnitelmien toteutumista. Muokatut suunnitelmat toimivat kaupungin liikenneturvallisuuksuunnitelman toimintakoosteena kuluneelta vuodelta.

Seuranta

Mittari	Pohjatiedot	Tavoite
Toimenpiteen toteutuminen (kyllä/ei)	–	2030: Toimenpide toteutettu
Liikenteessä kuolleiden vähenemätavoite Etelä-Päijät-Hämeessä	2017: 2 henkeä	2025: 0 henkeä

Vastuu

Liikenneturvallisuuksuunnitelma

Lisätietoja

[Liikenneturvallisuuksuunnitelma](#)



Toimenpiteiden seuranta

TOIMENPIDE	MITTARI	POHJATIEDOT	TAVOITE
KESTÄVÄSTI KASVAVA LAHTI			
1. Pyöräilyn tavoiteverkko*	Toimenpiteen toteutuminen (kyllä/ei)	-	2030: Toimenpide toteutettu
	Pääreittien toteutumisaste	2019: 6,5 %	2030: Pääreittien toteutumisaste 100 %
	Pyöräilyn Kulkumuoto-osuuden kasvu	2016: Pyöräilyn kulkumuoto-osuus 9 % (matkaa /vrk) (HLT 2018)	2030: Pyöräilyn kulkumuoto-osuus 16 % (matkaa /vrk)
	Pyöräilymäärien muutos eri mittauspisteissä	Jatkuva seuranta	Jatkuva seuranta
1.1 Ensiapupaketti pyöräilyn pääreitistölle	Pyöräilyn pääreittien päällysteiden korjaustoimenpiteiden toteutuminen (kyllä/ei)	-	2022: Päällysteiden korjaustoimenpiteet toteutettu
	Pyöräilyn pääreittien reunakivi- ja risteysaluekorjausten toteutuminen (kyllä/ei)	-	2022: Reunakivi- ja risteysaluekorjaukset toteutettu
1.2 Pyöräilyn tavoiteverkon opastus	Opastuksen ja viitoituksen suunnitelman mukainen toteutuminen (kyllä/ei)	-	2030: Toimenpide toteutettu
2. Kävelyn ja pyöräilyn väylien talvikunnossapidon kehittäminen	Kunnossapitoluokitukset kaikissa pääreittien kunnossapitourakoissa A+ tai A++ (kyllä/ei)	-	2025: Toimenpide toteutettu
3. Koulujen omat liikkumissuunnitelmat*	Toimenpiteen toteutuminen (kyllä/ei)	-	2030: Toimenpide toteutettu
	Tehdyt liikkumissuunnitelmat	2019: 1/28 kouluista tehnyt suunnitelman 2020: 2/28 kouluista tehnyt suunnitelman	2021: 50 % kouluista tehnyt suunnitelman



Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma

	Koululaisten kulkumuotojakauman muutos	2018: 19 % alle 3 km:n koulu-matkoista kuljetaan autolla	2021: lähes kaikki alle 3 km matkoista kuljetaan muuten kuin autoilla
4. Kaupungin henkilöstön liik-kumissuunnitelma	Toimenpiteen toteutuminen (kyllä/ei)	–	2030: Toimenpide toteutunut
	Työmatkojen kulkutapajakauman ³ muutos (kartoitus työmatkakyselyiden avulla)	2018: kestävien kulkumuoto-jen osuus työmatkoista 47 % (Kävely 11 %, pyöräily 27 %, joukkoliikenne 9 %)	2030: Kestävien kulkutapojen osuus työ-matkoilla kasvanut
	Työsuhdematkalipun käyttöaste	2019: 0 %	2020: 50 % henkilöstöstä käyttää työsuhde-matkalippua ja heistä 10%:lla on kuukausi-lippu 2021: 55 % käyttää työsuhdematkalippua ja 15% :lla on kuukausilippu
5. Kestävän liikumisen vies-tintäkampanjointi*	Toimenpiteen toteutuminen (kyllä/ei)	–	2030 Toimenpide toteutunut
	Tapahtumien määrä pyöräily- ja liikku-jan viikolla	2019: Tapahtumia pyöräilyvii-kolla 7 2019: Tapahtumia liikkujan vii-kolla 12	2021: Vähintään 5 tapahtumaa / viikko 2021: Vähintään 200 osallistujaa / viikko
	CitiCAP-sovelluksen lataukset ja käyt-täjät	2019: 800-1000 latausta 2019: 350 käyttäjää	2021: 2000 kaupunkilaista ladannut sovelluksen 2021: 1300 käyttäjää
6. Pyöräpiste*	Toimenpiteen toteutuminen (kyllä/ei)	–	2022: Toimenpide toteutettu
	Pyöräpiste avattu (kyllä/ei)	–	2021: Pyöräpiste avattu
	Kävijämääräseuranta	–	2021 alkaen kävijämäärien kasvua
LAHDEN KESKUSTA			
7. Keskustan liikennejärjestelyt*			
7.1 Keskustan pysäköinnin keskittäminen pysä-köintilaitoksiin	Toimenpiteen toteutuminen (kyllä/ei)	–	2030: Toimenpide toteutettu



Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma

7.2	Liikenteen uudelleenjärjestely ydinkeskustassa	Toimenpiteen toteutuminen (kyllä/ei)	–	2030: Toimenpide toteutettu
7.3	Kävelypainotteisuuden lisääminen keskustan kaduilla	Toimenpiteen toteutuminen (kyllä/ei) Jalankulkijamäärän muutos keskustassa	– –	2030: Toimenpide toteutettu Jatkuva seuranta
PALVELUIDEN LAHTI				
8.	Joukkoliikenteen runkolinjasto	Runkolinjasto käytössä (kyllä/ei) Joukkoliikenteen matkustajamäärien kasvu Joukkoliikenteen kulkumuoto-osuuden muutos	– 2016: 7,1 milj. Matkaa / vuosi 2016: Joukkoliikenteen kulkumuoto-osuus 5 % kaikista Lahdessa kuljetuista matkoista (matkaa/vrk, HLT 2016)	2022: Runkolinjasto käytössä 2030: 10,9 milj. Matkaa / vuosi 2030: Joukkoliikenteen kulkumuoto-osuus 8 % (matkaa/vrk)
8.1	Joukkoliikenteen matkustajainformaation kehittäminen	Matkustamonäytöllisten ajoneuvojen osuus kaupunkiliikennekalustosta Reaaliaikaista dataa tuottavien ajoneuvojen osuus kalustosta Liikennevaloetuuudet käytössä (kyllä/ei)	2020: 0 % 2019: n. 50 % –	2022: 100 % 2022: 100 % 2022: Toimenpide toteutettu
9.	Joukkoliikenteen siirtymisen vaihtoehtoihin käyttövoimiin	Vaihtoehtoisilla käyttövoimalla kulkevien ajoneuvojen osuus	2020: 12 bussia	2030: 70 bussia
10.	Liityntäpysäköinnin kehittäminen	Toteutuneet uudet liityntäpysäköintikohteet (pois lukien Matkakeskus) Matkakeskuksen pysäköintipaikkojen määrä	2019: 0 kpl 2019: Rakenteellisia autopaikkoja 451 kpl 2019: Rakenteellisia pyöräpaikkoja 468 kpl	2030: Suunnitelman mukaiset liityntäpysäköintikohteet toteutettu - 4 autoille - 8 pyörille 2030: Rakenteellisia autopaikkoja 600 kpl 2030: Runkolukittavia pyöräpaikkoja 700 kpl



Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma

11. Liikenteen ja liikkumisen data	Toimenpiteen toteutuminen (kyllä/ei)	–	2030: Toimenpide toteutettu
12. Kaupunkipyöräjärjestelmä*	Järjestelmän toteutuminen (kyllä/ei)	–	2021: Järjestelmä toteutettu
	Kaupunkipyörien käyttöaste	–	2022: 4-6 matkaa / pyörä / päivä
ASUMISEN LAHTI			
13. Liikenneturvallisuussuunnitelman toteuttaminen	Toimenpiteen toteutuminen (kyllä/ei)	–	2030: Toimenpide toteutettu
	Liikenteessä kuolleiden vähenemätavoite Etelä-Päijät-Hämeessä	2017: 2 henkeä	2025: 0 henkeä

LAHTI

Lahden suunta –työn 2017-2020 luonnoksesta saadut lausunnot

Lahden yleiskaava Y-203
Yleiskaavaehdotus
TYLA 19.5.2020 / KH 25.5.2020
D/2509/10.02.02.00.04/2016



Sisällysluettelo

Fingrid Oyj

Hollolan kunta

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Iitin kunta

Lahden kaupunginmuseo / Päijät-Hämeen maakuntamuseo

Lahden ympäristöpalvelut

Lahti Aqua

LE-sähköverkko Oy

Nastolan aluejohtokunta

Puolustusvoimat, 1. Logistiikkarykmentti

Päijät-Hämeen liitto

Päijät-Hämeen pelastuslaitos

Suomen metsäkeskus, eteläinen palvelualue

3.6.2019

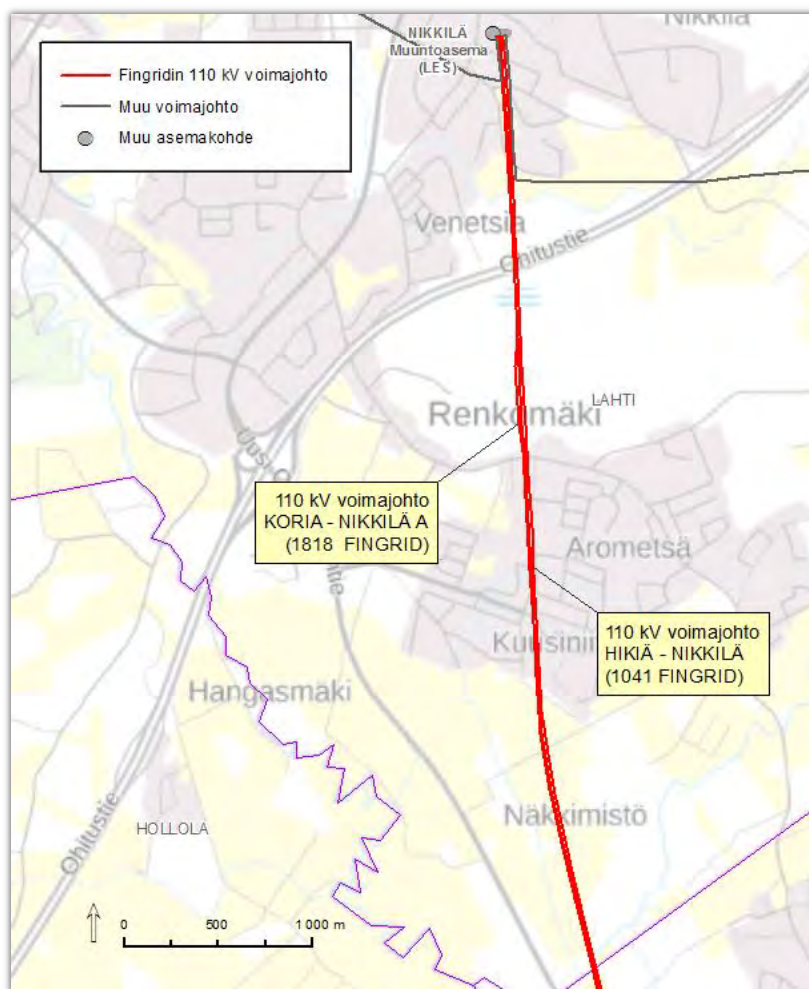
Lahden kaupunki
kirjaamo@lahti.fi

Lausuntopyyntö 30.4.2019

LAHDEN SUUNTA -TYÖ 2017–2020: Yleiskaavan Y-203 ja Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman luonnos

Kiitämme yhteydenotosta ja lausumme seuraavaa:

Yleiskaavan alueella sijaitsevat Fingrid Oyj:n 2x110 kV (kilovoltin) voimajohto Korja - Nikkilä ja 110 kV voimajohto Hikiä - Nikkilä.



Kuva 1. Fingridin voimajohdot Lahden alueella.

Fingridillä ei ole huomautettavaa kaavaluonnosaineistosta eikä vaihtoehdoilla ole eroja voimajohtojen kannalta. Voimajohdot ja muut energian huollon toiminnot on otettava huomioon maankäytön tarkemmassa suunnittelussa. Tarvittaessa toimitamme tarkempaa tietoa voimajohtojen ratkaisusta ja tilantarpeesta kaavoitusta varten. Lähtökohdana on, että voimajohtoalueella tai sen läheisyydessä tapahtuva toiminta ei saa olla ristiriidassa

Fingrid Oyj

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 1072894-3, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi

3.6.2019

ympäristön sähköturvallisuuden kanssa eikä se saa aiheuttaa vaaraa voimajohtojen käytölle ja kunnossa pysymiselle.

Meillä ei ole kommentoivaa kestävän kaupunkiliikunnan ohjelman luonnoksesta.

Muiden kuin Fingrid Oyj:n omistamien voimajohtojen osalta teidän tulee pyytää erillinen lausunto voimajohtojen omistajalta.

Pyydämme lähettämään meille tietoa kaavan etenemisestä. Tätä kaavoitusasiaa Fingrid Oyj:ssä hoitaa Mika Penttilä puh. 030 395 5230.

Yleis- ja asemakaavat, joissa on Fingrid Oyj:n voimajohtoja tai muita toimintoja, pyydämme lähettämään lausunnolle mieluiten sähköisenä osoitteeseen kirjaamo@fingrid.fi tai kirjallisena osoitteella Fingrid Oyj, Maankäyttö ja ympäristö, PL 530, 00101 HELSINKI.

Ystävällisin terveisin

Fingrid Oyj
Maankäyttö ja ympäristö



Mika Penttilä
vanhempi asiantuntija

29.5.2019

Asian numero D/2509/10.02.02.00.04/2016

Lahden kaupunki
TEKNINEN JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA
kirjaamo@lahti.fi

LAHDEN SUUNTA -TYÖ 2017–2020: Yleiskaavan Y-203 ja Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman luonnos

Lahden kaupungin jatkuvan yleiskaavan kolmas kierros on käynnistynyt työn tultua vireille kaavoituskatsauksen julkaisun myötä 21.2.2017. Samalla vireille on tullut koko Lahden suunta -työ 2017-2020, jossa yleiskaavan kanssa samaan prosessiin on yhdistetty Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman laatiminen, sekä ympäristöohjelman ja palveluohjelman teemoja soveltuvilta osin. Jatkuva yleiskaavatyö etenee neljän vuoden sykleissä valtuustokausittain. Tällä Lahden suunta -työn 2017-2020 kierroksella yleiskaava laaditaan ensimmäistä kertaa koko uuden Lahden alueelle käsittäen nyt myös entisen Nastolan kunnan alueen. Lahden suunta -työn 2017-2020 tavoitevuosi on 2030.

Lahden kaupungin tekninen ja ympäristölautakunta pyytää lausuntoa luonnosvaiheeseen edenneestä Lahden suunta -työ 2017-2020 nimisestä yleiskaavaluonnoksesta, joka on asetettu nähtäville 2.5.–3.6.2019 väliseksi ajaksi. Lausunto luonnoksesta tulee antaa 3.6.2019 mennessä osoitteella kirjaamo@lahti.fi, Kaupungin kirjaamo, Harjukatu 31, PL 202, 15101 Lahti. Luonnosvaiheen aineisto käsittää yleiskaavan Y-203, kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman toimenpideluettelon ja pyöräilyn tavoiteverkon luonnoksen. Yleiskaavasta esitetään kaksi luonnosvaihtoehtoa siten, että kahdeksalla eri alueella on vaihtoehtoiset ratkaisut yleiskaavavarauksista (Yleiskaavan Y-203 luonnosvaihtoehdot kuvapareina). Alueet, joilla on vaihtoehtoisia maankäytön ratkaisuja, eivät sijaitse Hollolan kunnan rajalla tai sen tuntumassa.

Lahden suunta -työn 2017-2020 luonnoksen aineisto on nähtävänä Lahti-Pisteessä (Kirkkokatu 31, pääkirjaston aula), lähikirjastoissa ja Lahden suunta - verkkosivuilla www.lahti.fi/lahdensuunta.

Yleiskaavan selostuksessa teksti on kirjoitettu tarinan muotoon siten, että siinä kerrotaan minkälainen Lahden kaupunki on vuonna 2030. Yleiskaava mahdollistaa Lahden kasvun vuoteen 2030 mennessä noin 150 000 asukkaan elinvoimaiseksi ympäristökaupungiksi, jossa on yli 60 000 työpaikkaa. Päijät-Hämeen keskuskaupunki tarjoaa maakuntakeskuksen palvelut sekä kaupunki- ja maaseutumaista elinympäristöä asukkaille ja yrityksille. Lahti on tiiviisti radan varteen rakennettu viihtyisä kaupunki, jossa luonto on lähellä kaupunkilaisia. Yleiskaavaa käsitellään kaavaselostuksessa kuuden eri otsikon alla, Kestävästi kasvava Lahti, Lahden keskusta, Asumisen Lahti, Elinkeinojen Lahti, Palvelujen Lahti ja Luonnonläheinen Lahti.

Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman tuloksena syntyy toimenpidelistaus, joita on viety luonnosvaiheessa em. otsikoiden alle. Kestävästi kasvavan Lahden osalta toimenpiteet liittyvät kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen ja liikkumisen ohjaukseen. Palvelujen Lahti -teeman alla on joukkoliikenteeseen, matkaketjuihin ja digitalisaatioon liittyviä toimenpiteitä, Lahden keskusta -teeman alla keskuksen elinvoimaisuuden lisäämiseen tähtääviä liikkumisen toimenpiteitä ja Asumisen Lahti -teeman alla liikenneturvallisuus.

29.5.2019

Kestävästi kasvava Lahti otsikon alle yleiskaavatyössä on nostettu esiin käsite ekosysteemipalvelut. Ekosysteemi ja sen sisältämän luonnon monimuotoisuuden tuottamat hyödyt, joita kutsutaan ekosysteemipalveluiksi ovat virkistysmahdollisuudet, ravinto, raaka-aineet, puhdas vesi ja ilma. Lahti rajautuu Hollolan kuntaan pääosin juuri näiden ekosysteemipalveluja tarjoavien alueiden kautta. Näitä alueita ovat virkistys-, suojelu- ja maa- ja metsätalousalueet kunnan ja kaupungin rajalla. Tärkeimpiä näistä ovat yleiskaavaselostuksen mukaan Salpausselän hiihtokeskus, joka liittyy Tiirismaa ulkoilumaastoihin Hollolan puolella, Vesijärvi, Pesäkallion – Merrasjärven alue - Alasenjärven alue, jotka ovat virkistys-, suojelualueita sekä luonnon ydinalueita.

Lahden suunta työssä on kuvattu otsikon Elinkeinojen Lahti Lahden seudun olevan vuoteen 2030 mennessä tunnettu ympäristö- ja yritysystävällisyydestä. Kaupunkiseudulla on hyvä työllisyys ja yhtenäinen, hyvin saavutettava työssäkäyntialue, mikä on lisännyt pendelöintiä myös pääkaupunkiseudun suunnasta. Lahden seutu on valtakunnallinen henkilö- ja tavaraliikenteen solmukohta. Helsinki – Lahti – Kouvola logistiikkakäytävä on heti Helsinki-Tampere käytävän jälkeen toiseksi tärkein valtakunnassa.

Lahden palveluverkko on kuvattu seuraavasti; Palvelutarjonta on laajinta lähipalvelualueilla, joita ovat keskustan palvelukeskittymän vaikutusalue (1), alueellisten palvelukeskittymien (2) ja lähipalveluyksiköiden (3) vaikutusalueet. Näillä alueilla palvelut ovat hyvin saavutettavissa joukkoliikenteellä, kävellen tai pyöräillen. Muut alueet ovat etäpalvelualueita, jossa palvelut ovat saavutettavissa omalla autolla, joukkoliikenteellä tai kuljetuksin. Lisäksi on harvaan asutua aluetta, jolla palvelut ovat saavutettavissa vain omalla autolla tai kuljetuksin.

Kestävän kaupunkiliikunnan ohjelma laaditaan ensimmäistä kertaa ja työssä hyödynnetään yleiskaavatyön menetelmiä, prosessia ja selvityksiä. Kestävän kaupunkiliikunnan ohjelma (Sustainable Urban Mobility Plan, SUMP) on Euroopan komission luoma toimintamalli eri kulkumuotojen kokonaisvaltaiseen suunnitteluun kaupunkitasolla. Liikenteen osalta painopiste on pyöräilyverkon kehittämisessä ja joukkoliikenteessä. Joukkoliikenteen runkolinjat tarjoavat nopeat, sujuvat ja suorat yhteydet asutus- ja työpaikkakeskittymistä Lahden keskustaan. Pyöräilyn pääreitit ja joukkoliikenteen reittien solmukohtissa on hyvät liityntäpysäköintimahdollisuudet niin autoille kuin pyörille. Pyöräilyn tavoiteverkkoissa on jaettu pyöräilyreitit tavoiteverkkoon, joka kattaa pääreitit, aluereitit ja perusverkon. Pääreitit kulkevat etelästä pohjoiseen ja lännestä itään. Päätieverkosta Hollolan puolelle tulee vain Hämeenlinnantien varressa oleva reitti. Yleiskaavan tavoite on vuoteen 2030 mennessä se, että pyörätieverkosto on yhtenäinen ja esteetön ja se hahmottuu käyttäjälle hyvin. Pyöräilyn pääreiteille on muotoiltu yhtenevät ja tunnistettavat valaisimet, opasteet ja muut kadunkalusteet. Tärkeiden pyöräreittien ja bussiliikenteen runkolinjojen solmukohtissa on erinomaiset liityntäpysäköintimahdollisuudet polkupyörille.

Yleiskaava selostuksessa on ennakoitu, että uudet lähijunaliikenteen seisakkeet on toteutettu Orimattilan Hennaan ja Lahden Hennalaan. Mahdollisuutta käyttää rautatietä raitioliikenteeseen Hennalan ja Uudenkylien sekä Hollolan, Orimattilan, Lahden ja Heinolan välillä on alettu tutkia osana Lahden kaupungin ja Lahden kaupunkiseudun uutta joukkoliikennejärjestelmää. Lahden kaupunkiseutu on valtakunnallinen liikenteen ja tavaralogistiikan solmukohta ja radanvarsi osa TEN-T -raideverkkoa. Sen vaatima lisäraide Lahdesta Hakosiltaan on rakennettu vuoteen 2030 mennessä. Hollolan strategisessa yleiskaavan muista Nostavan seisaketta yhtenä tulevaisuuden asemanseutuna ei ole mainittu selostuksen tekstissä eikä myöskään Nostavan logistiikka-alueita, joiden toteutuminen on todennäköistä vuoteen 2030 mennessä.

29.5.2019

Lausunto

Lahden kaupunkirakenne ja Hollolan kuntakeskuksen taajama muodostavat yhtenäisesti taajamarakenteen, missä asuminen, palvelukysyntä ja - tarjonta sekä työssäkäynti tapahtuvat kuntarajojen yli. Lahdella ja Hollolalla on paljon yhteisiä fyysisiä rakenteita kuten mm. tie- ja ekosysteemipalvelujen alueet, joista erityisen merkittäviä ovat laajat virkistysalueet reitistöineen sekä joukkoliikenne ja kevyen liikenteen väylät. Tästä näkökulmasta Lahden maankäytöllä on välitön ja merkittävä vaikutus myös Hollolan kunnan toimintojen suunnitteluun ja sijoittumiseen. Erityisesti laajojen yhtenäisten virkistys- ja retkeilyalueiden, jotka sijoittuvat Lahden kaupungin ja naapurikuntien rajoille, sekä rajat ylittävien päivittäisten palvelujen, kuten joukkoliikenne ja koulutuspalvelut, liikenneväylien suunnittelussa ja kehittämisessä on tehtävä yhteistyötä kuntien ja kaupungin kesken. Mahdollinen valtion ja Lahden kaupunkiseudun yhteinen MAL-sopimus edellyttää yhdyskuntarakenneteemassa yhdyskuntarakennetta kuvaavan rakennemallin tms. päivittämistä, jolloin Lahden kaupunkiseudun yhdyskuntarakennetta voidaan tarkastella kokonaisuutena.

Katariina Tuloisela
Kaavoitusarkkitehti



Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Lausunto

HAMELY/654/2019

06.06.2019

Julkinen

Lahden kaupunki
Kaupunkiympäristön palvelualue
Maankäyttö- ja aluehankkeet
kirjaamo@lahti.fi

johanna.sääksniemi@lahti.fi

sanna.suokas@lahti.fi

Viite: lausuntopyyntö 30.4.2019

Yleiskaava, Lahden suunta -työ 2017-2020, yleiskaavan Y-203 ja Kestävän kaupunkiliikkuksen ohjelman luonnos

Lausunto annetaan 16.4.2019 päivätystä valmisteluvaiheen aineistosta.

Lahden suunta 2017-2020 -työhön liittyvä yleiskaava on luonteeltaan voimassa olevaa yleiskaavaa päivittävä ja täydentävä työ. Yleiskaavan kanssa samaan prosessiin on yhdistetty Kestävän kaupunkiliikkuksen ohjelman laatiminen, sekä ympäristöohjelman ja palveluohjelman teemoja soveltuvilta osin. Kokonaisuus on nimetty Lahden suunta -työksi 2017-2020. Jatkuva työ etenee neljän vuoden sykleissä valtuustokausittain. Lahden suunta -työ on tullut vireille 21.2.2017 ja sen tavoitevuosi on 2030.

Valmistelun tässä vaiheessa ei ole käytettävissä yleiskaava-alueiden tai -merkintöjen suunnittelumääräyksiä. Vaikutusten arviointi tullaan tekemään ehdotusvaiheessa.

Kaavatilanne

Alueella voimassa oleva Päijät-Hämeen maakuntakaava on hyväksytty 2.12.2016 ja saanut kokonaisuudessaan lainvoiman 2017.

Yleiskaava Y-203 tulee kumoamaan Lahden läntisten osien osayleiskaavan ja Turpeensalmen osayleiskaavan kokonaisuudessaan, Villähde-Koiskalan osayleiskaavan, Luoteis-Nastolan osayleiskaavan sekä Kallio-, Pitkä- ja Särkijärven alueen osayleiskaavan ja Iso-Kukkasen-, Sala- ja Ruuhijärven rantayleiskaavan osittain. Yleiskaavan Y-203 kartalla esitetään rasterilla alueet, joilla em. kaavojen merkinnät ja määräykset jäävät voimaan.

Työn tavoitteet

Kaupungin tavoitteet

Lahden kaupungin asettamat tavoitteet on jäsenneilty kuuden teeman alle. Liikkuminen sisältyy jokaiseen osioon.

1. Kestävästi kasvava Lahti
2. Lahden keskusta
3. Asumisen Lahti
4. Elinkeinojen Lahti
5. Palveluiden ja kaupan Lahti
6. Luonnonläheinen Lahti

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvosto päätti valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet konkretisoivat valtakunnallisesti merkittävässä asiassa maankäyttö- ja rakennuslain 5 §:ssä säädettyjä alueidenkäytön suunnittelun tavoitteita. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden teemoja ovat:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
2. Tehokas liikennejärjestelmä
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Alueidenkäytön suunnittelun tavoitteet MRL 5 §

Alueiden käytön suunnittelun tavoitteena on vuorovaikutteiseen suunnitteluun ja riittävään vaikutusten arviointiin perustuen edistää:

1. turvallisen, terveellisen, viihtyisän, sosiaalisesti toimivan ja eri väestöryhmien, kuten lasten, vanhusien ja vammaisten, tarpeet tyydyttävän elin- ja toimintaympäristön luomista;
2. yhdyskuntarakenteen ja alueiden käytön taloudellisuutta;
2 a. riittävän asuntotuotannon edellytyksiä
3. rakennetun ympäristön kauneutta ja kulttuuriarvojen vaalimista;
4. luonnon monimuotoisuuden ja muiden luonnonarvojen säilymistä;
5. ympäristönsuojelua ja ympäristöhaittojen ehkäisemistä;
6. luonnonvarojen säästeliästä käyttöä;
7. yhdyskuntien toimivuutta ja hyvää rakentamista;
8. yhdyskuntarakentamisen taloudellisuutta;
9. elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ja toimivan kilpailun kehittymistä;

10. palvelujen saatavuutta; sekä
11. liikenteen tarkoituksenmukaista järjestämistä sekä erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen toimintaedellytyksiä.

Yleiskaavan tarkoitus MRL 35 §

Yleiskaavan tarkoituksena on kunnan tai sen osan yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteen sovittaminen. Yleiskaava voidaan laatia myös maankäytön ja rakentamisen ohjaamiseksi määrättyllä alueella.

Yleiskaavassa esitetään tavoitellun kehityksen periaatteet ja osoitetaan tarpeelliset alueet yksityiskohtaisen kaavoituksen ja muun suunnittelun sekä rakentamisen ja muun maankäytön perustaksi.

Yleiskaava voidaan laatia myös vaiheittain tai osa-alueittain.

Yleiskaavan sisältövaatimukset MRL 39 §

Yleiskaavaa laadittaessa on maakuntakaava otettava huomioon siten kuin siitä edellä säädetään.

Yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon:

- 1) yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys;
- 2) olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö;
- 3) asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus;
- 4) mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestäväällä tavalla;
- 5) mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön;
- 6) kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset;
- 7) ympäristöhaittojen vähentäminen;
- 8) rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen; sekä
- 9) virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys.

Edellä 2 momentissa tarkoitetut seikat on selvitettävä ja otettava huomioon siinä määrin kuin laadittavan yleiskaavan ohjaustavoite ja tarkkuus sitä edellyttävät.

Vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa MRL 9 §

Kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan

vaikutuksia selvitettäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus.

Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvittävät suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Vuorovaikutus kaavaa valmisteltaessa MRL 62 §

Kaavoitusmenettely tulee järjestää ja suunnittelun lähtökohdista, tavoitteista ja mahdollisista vaihtoehdoista kaavaa valmisteltaessa tiedottaa niin, että alueen maanomistajilla ja niillä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaisilla ja yhteisöillä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään (osallinen), on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta.

Hämeen ELY-keskuksen lausunto

Yleiskaavan kokonaiskuva

Hämeen ELY-keskus pitää perusteltuna tavoitetta yleiskaavan esitystavan yleispiirteistämisestä. Esitystapa korostaa yleiskaavan tarkoitusta kunnan tai sen osan yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteisestä ohjaamisesta sekä toimintojen yhteen sovittamisesta. Kaavan yleispiirteistäminen korostaa jatkosuunnittelussa merkintöjen indeksoinnin ja kaavamääräysten merkitystä, jotta alueiden erityispiirteet tulevat otetuiksi huomioon, ja yleiskaava ohjaa riittävällä tavalla yksityiskohtaisempaa suunnittelua.

Nastolan alueen maankäytön suunnittelu ja esittäminen samalla tavoite- ja tarkkuustasolla Lahden alueen kanssa on johdonmukaista ja perusteltua. Tarkastelualueen laajeneminen on edellyttänyt yhdyskuntarakenteen uudelleen tarkastelua. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kaupunki on lähestynyt yhdyskuntarakennetta ja sen kestäväää kehittämistä oikeista lähtökohdista. Yleiskaavaa valmisteltaessa on tarkasteltu uudelleen asutuksen ja elinkeinoalueiden kestävämpiä sijainteja suhteessa liikenneverkkoon ja saavutettavuuteen, virkistystä palvelevia alueita ja luonnonsuojelualueiden laajuutta ja määrää. Maaseudun rakentamisen ohjaaminen olemassa oleviin kyliin tukee kylien elinvoimaisuutta ja palveluiden tarkoituksenmukaista järjestämistä kuntataloudenkin kannalta. Rakentamispaine ja tavoiteltu kehitys on otettu huomioon keskusta-, taajama- sekä kylä- ja maaseutualueiden suunnittelussa tarkoituksenmukaisella tavalla.

Mitoitettujen ranta-alueiden rakentamiseen oikeuttavien yleiskaavojen säilyttäminen voimassa on perusteltua. Vesistön rannalla olevien kylien merkitseminen kyläalueeksi (AT) on mahdollista. Tällöin pitää ottaa huomioon, että alueen merkitseminen kyläalueeksi ei poista ranta-alueen suunnittelutarvetta ja ko. alueen maanomistajien tasapuolisen kohtelun vaatimusta. Rantarakentaminen AT-alueella edellyttää jatkossa poikkeamislupaa. Vaihtoehtona ELY-keskus esittää pohdittavaksi esimerkiksi kaavaratkaisua, jossa kyläalueilla nykyistä kapeammalla rantavyöhykkeellä rakennuspaikat esitettäisiin kaavassa edelleen suurin luvun rakennettavina. Rantavyöhykkeen takana voisi olla kyläaluetta (AT), jonka täydennysrakentaminen tapahtuisi suunnittelutarveratkaisujen perusteella. Kyläalueen rantavyöhykkeen osalta mitoitusta voisi tarkastella uudelleen ottaen huomioon kylän kannalta tarpeelliset rakentamattomat ranta-alueet esim. uimapaikkaa, venevalkamaa tms. varten.

Vaihtoehtoparit

ELY-keskus pitää hyvänä vaihtoehtoisten suunnitelmien laatimista. Vaikutusten arvioinnin ja vertailun perusteella alueen maankäyttö ja rajaukset täsmentyvät ehdotusvaiheeseen. Seuraavassa joitain näkökulmia jatkosuunnittelussa huomioon otettavaksi.

Alue 1. Ala-Okeroinen: Liittymäalueiden ympäristön houkuttelevuus ja maankäytön muuttumisen mahdollisuudet on hyvä tutkia yleiskaavatyön yhteydessä. Uusi valtatielinjaus ja liikennemelu vaikuttavat myös virkistysalueen käytettävyyteen valtatie läheisyydessä. Vaikutusten arvioinnin kautta elinkeinoelämän alueen laajentamisen edellytykset ja laajuus tarkentuvat. Arvioitavaksi tulevat myös vaikutukset ekologiseen verkostoon ja suhde maakuntakaavan mukaiseen Ala-Okeroisen virkistysalueeseen osana Lahden kaupunkiseudun viherkehää.

Alue 2 Pippo: Vaihtoehdon 1 osalta tulee arvioitavaksi elinkeinoelämän alueen (T) ja kyläalueen (AT) yhteensovittamisen kysymykset asumisen viihtyisyyden ja turvallisuuden sekä elinkeinoelämän toimintaedellytysten kannalta. Asumisen ja elinkeinoelämän toimintojen välille tulee jäädä riittävä suojavyöhyke, tai elinkeinoelämän toimintojen tulee olla asumista häiritsemättömiä ja sopeutua rakennustaltaan kyläalueen ympäristöön. Luontoarvojen huomioon ottamisesta tarkemmin lausunnon kohdassa Luonto ja maisema s.6-7.

Alue 3 Karistonportti: ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ratkaisua tulee peilata kaupungin alueelle asettamaan tavoitteeseen ja aluevaraustarpeeseen. Portti Kariston asuinalueelle vai elinkeinoelämän laajentumisalue?

Alue 4 Koiskala -Tiiranmäki: Koiskalan kulttuurimaisema on maakunnallisesti merkittävä ja Koiskalan kartano on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Vaihtoehtojen vertailussa ja jatkosuunnittelussa tulee erityisesti ottaa huomioon maiseman ja

ympäristön ominaispiirteet ja niiden muutoskestävyys. Lähtökohtaisesti maltillisempi rakentaminen ja pienemmät muutokset ympäristössä turvaavat paremmin ympäristön ominaispiirteiden säilymisen. Oleellista on täydennysrakentamisen sijoittuminen maisemassa ja rakentamisen tapa. Pohjaveden suojelun osalta tarkemmin lausunnon kohdassa Pohjaveden suojelu s.9-10.

Alue 5 Villähteen asemanseutu: Asuinalueiden täydentäminen henkilöjunaliikenteen asemanseluille on hyvä tavoite. Jatkosuunnittelussa tulee ottaa huomioon raideliikenteen melu ja tärinä, ja pyrkiä osoittamaan uusi asutus melualueen ulkopuolelle. Pohjaveden suojelun osalta tarkemmin lausunnon kohdassa Pohjaveden suojelu s.9-10.

Alue 6 Orrilanmäki: Orrilanmäen kulttuurimaisema on maakunnallisesti arvokas, mikä tulee ottaa huomioon vaihtoehtojen vertailussa ja jatkosuunnittelussa. Maisema-analyysin ja alueen muutosherkkyydestarkastelun perusteella olisi arvioitavissa täydennysrakentamisen mahdolliset edellytykset, sijoittuminen ja laajuus alueella. Koulun ja joukkoliikenteen läheisyys puoltaa täydennysrakentamisen edellytysten tutkimista alueella.

Alue 7 Kumia: Katso kohta Yleiskaavan kokonaiskuva kpl 3 s.5.

Alue 8 Ruuhijärvi: vrt. edellinen.

Luonto ja maisema

Yleiskaavaluonnoksessa on esitetty lukuisia uusia luonnonsuojelualueita (SL), mikä edistää Lahden ympäristöohjelmassa 2018 esitetyn rauhoitettujen alueiden pinta-alatavoitteen toteutumista. ELY-keskus näkee, että ensisijainen uusien luonnonsuojelualueiden toteutuskeino on METSO-ohjelma.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan yleiskaava-alueella sijaitsevat luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaat alueet ja kohteet tulee ottaa huomioon erillisin aluevaraus- tai indeksimerkinnöin, tai alueiden erityisominaisuuksia ilmaisevin viivamerkinnöin. Kaavaluonnoksessa näitä alueita tai kohteita ei ole osoitettu pl. Natura-alueet ja luonnonsuojelulain mukaiset suojellut luontotyypit. Yleiskaavamerkinnät- ja määräykset eivät suunnittelun tässä vaiheessa vielä tue riittävästi luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden alueiden ja kohteiden säilymistä tai edistämistä ja huomioon ottamista tarkemmassa suunnittelussa.

Erityisen tarpeellista arvokkaiden alueiden ja kohteiden huomioon ottaminen on muuttuvan maankäytön alueilla. Pippon (Alue 2) vaihtoehdossa 1 elinkeinoelämän alue (T) on osoitettu verrattain

laajaksi ja se on ristiriidassa alueella todettujen luontoarvojen kanssa. Vaihtoehto 1 ei edistä luonnon monimuotoisuuden säilymistä. Pippon alueen radan itäpuolinen alue on tunnistettu ekologisen verkoston kannalta tärkeäksi luontoalueeksi ja se muodostaa maakunnallisesti tärkeän yhteyden länteen. Tämä korostaa ristiriitaa esitetyn suunnitelman kanssa. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan myös metsäinen yhteys pohjoiseen on alueellisesti tärkeä. Edellä mainitut seikat, mukaan lukien liito-oravan kulkuyhteyksien säilyttäminen ympäröiville alueille, on tarpeen ottaa huomioon Pippon elinkeinoelämän alueen (T) laajentumismahdollisuuksia arvioitaessa.

Selvitykset ekologista verkostoista ja ekosysteemipalveluista muodostavat kattavan pohjan kaavoitustyölle ja vaikutusten arvioinnille. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan Ala-Okeroisten elinkeinoelämän alue (T) (vaihtoehto 2) saattaa muodostaa ekologistia yhteyksiä heikentävän esteen esitetystä laajuudessaan. Villähteen asemaseudulla on tarpeen ottaa huomioon ekologisten kulkuyhteyksien säilyminen itä-länsisuunnassa. Mm. Lankilantien ja Ristitien ympäristössä on tehty havaintoja liito-oravan esiintymisestä ja jatkosuunnittelussa on tarpeen huomioida kulkuyhteyksien säilyminen myös lännessä sijaitseville laajoille metsäalueille.

Salpausselkämerkintä on jatkettu kattamaan Salpausselkä koko Lahden alueella. Merkintä on perusteltu ja korostaa hyvällä tavalla alueen keskeisen maisemaelementin merkitystä alueiden käytön suunnittelussa. Teivaan sataman matkailutoimintojen alue (RM) poistaminen Teivaan rinteestä on alueen maisema- ja luontoarvojen kannalta perusteltua.

Vaikutusten arvioinnissa esitetään tarkasteltavaksi uusien perustettavien luonnonsuojelualueiden kytkeytyneisyyttä kaupungin viheralueisiin ja ekologiin yhteyksiin.

Virkistysalueet, maa- ja metsätalousalueet

Taajamien läheisten viheralueiden monikäyttöisyys on tunnistettu kaupungin virkistysalueiden verkostoa suunniteltaessa.

Yleiskaavan tarkoitus (MRL 35 §) on mm. toimintojen yhteen sovittaminen, sekä tarpeellisten alueiden osoittaminen yksityiskohtaisen kaavoituksen ja muun suunnittelun sekä rakentamisen ja muun maankäytön perustaksi. Yleiskaavan sisältövaatimukset (MRL 39 §) velvoittavat mm. maiseman ja luontoarvojen vaalimiseen ja virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyteen. Virkistysalueiden ja maa- ja metsätalousalueiden käytön suunnittelu yleiskaavalla on perusteltua. Yleiskaava ei kuitenkaan saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa.

Virkistysalueverkoston yleissuunnitelman luonnoksen mukaan asuinalueiden ja keskustan läheiset viheralueet on yleiskaavaan osoitettu lähivirkistysalueiksi (VL) ja taajaman lievealueella olevat laajemmat viheralueet retkeily- ja ulkoilualueiksi (VR). Kaavaselostuksen mukaan lähivirkistysalueilla (VL), retkeily- ja ulkoilualueilla (VR) sekä urheilu- ja virkistyspalvelujen alueilla (VU) on voimassa MRL 128 § mukainen toimenpiderajoitus, joka edellyttää maisematyöluvan hakemista erilaisiin metsänhoidollisiin toimenpiteisiin.

Yleiskaavamerkintöoppaan mukaan merkinnällä nro 43 (Lähivirkistysalue, VL) osoitetaan rakennettujen alueiden välittömässä läheisyydessä sijaitsevat alueet, jotka on tarkoitettu päivittäiseen ulkoiluun, virkistykseen, leikkiin ja luonnon kokemiseen. Lähivirkistysalueilla uudistushakkuut eivät ole lähtökohtaisesti sallittuja. Kaavamääräyksistä riippuen alueen virkistyskäyttötarkoituksen huomioon ottavat hakkuut voivat tulla kuitenkin kysymykseen. Lähivirkistysalueilla voi tulla kyseeseen esimerkiksi suunnittelumääräys: *"Alueen suunnittelussa tulee pyrkiä esteettömien ja mahdollisimman yhtenäisten virkistysreittien aikaansaamiseen sekä kiinnittää erityistä huomiota ympäristön laadun säilymiseen hyvänä."*

Merkinnällä nro 45 (Retkeily- ja ulkoilualue, VR) osoitetaan yleensä taajama-alueen ulkopuoliset, ulkoiluun varatut viheralueet, joilla voi olla ulkoilureittejä ja pienimuotoisia toimintapisteitä.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan maisematyöluvapalveloitteen (MRL 128 §) lisäksi on suositeltavaa ohjata maankäyttöä myös kaavamääräyksin. Määräyksen sisältö auttaa tulkitsemaan kaavan tavoitetta ko. alueen maankäytöstä. Jatkosuunnittelussa esitetään kiinnitettäväksi huomiota, millaisin virkistyskäyttöä ja metsähoitotoimenpiteitä ohjaavin kaavamerkinnöin ja määräyksin kaavan tavoite virkistykselle varattavista alueista toteutuu parhaiten, ja millaisia vaikutuksia merkinnöillä on virkistykseen ja metsätalouden harjoittamiseen.

Kaavamerkintöihin voidaan joka tapauksessa maankäytöllisin perustein liittää yleiskaavan toteutumista edistäviä määräyksiä ja toimenpiderajoituksia. Maa- ja metsätalousalueellakin tehtävät hakkuut voidaan tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla (Metsälaki 5 b §). Erityisluonne voi perustua metsän monimuotoisuuden säilyttämiseen, maisemaan tai metsän monikäyttöön.

Kaavaselostuksen mukaan tavoitteena on vapauttaa osa metsänhoidollisista toimenpiteistä Lahden kaupungin periaatepäätöksellä. Periaatepäätöksen asiasta valmistelee ja antaa Lahden kaupungin rakennusvalvontaviranomainen.

MRL 128 § mukaan maisematyölupaa ei nykyisinkään tarvita vaikutuksiltaan vähäisiin toimenpiteisiin. ELY-keskus pitää

kannatettavana periaatelinjauksen tekemistä rakennusvalvonnassa, jotta vaikutuksiltaan vähäiset toimenpiteet on helpompi tunnistaa ja jättää yhdenvertaisesti luvituksen ulkopuolelle. Maisematyö lupa tai sen tarve on kuitenkin aina rakennusvalvonnan tapauskohtaisesti ratkaistava asia, ja siksi periaatelinjausten kirjaaminen kaavamääräyksen muotoon saattaa olla ongelmallista. Jotta rakennusvalvonnalle jää riittävä liikkumavara lupatarpeen harkintaan, voidaan kaavamääräyksellä esimerkiksi edellyttää maisematyölupaa muissa kuin vaikutuksiltaan vähäisissä toimenpiteissä.

Vuolenkoskentien tuntumaan on esitetty sekä Päijät-Hämeen että Kymenlaakson maakuntakaavoissa ylimaakunnallinen ohjeellinen ulkoilureitti. Reitin osuus Lahden alueella esitetään merkittäväksi yleiskaavaan.

Kulttuuriympäristö

Yleiskaavaluonnoksessa on otettu kattavalla tavalla huomioon viljelymaisemat (MA). Jatkosuunnittelun yhteydessä tulee ottaa huomioon myös kylämaisemien ja rakennetun kulttuuriympäristön ominaispiirteiden säilyttäminen inventointien ja maakuntakaavan mukaisilla maisema-alueilla.

Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY 2009) on merkitty kaavakartalle. Aluerajauksen merkintä (ma) ei parhaalla mahdollisella tavalla viittaa rakennettuun ympäristöön. Oleellista on, että alueen status ja sen käytön tavoitteet ilmenevät kaavamääräyksestä ja suunnitteluohjeesta.

Pohjaveden suojele

Lahden suunta –työssä 2017-2020 on yhdeksi tärkeäksi ekosysteempipalveluksi tunnistettu puhdas pohjavesi ja sen turvaaminen. Tämä on hyvin kannatettava kehityssuunta, jonka soisi yleistyvän laajemminkin.

Hämeen ELY-keskus on tarkistanut Lahden pohjavesialueiden rajaukset ja luokitukset lain 1299/2004 (Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä) mukaisesti. Aiempien I-, II- ja III-luokan sijaan tarkistetut Lahden pohjavesialueet on luokiteltu 1, 1E, ja 2 -luokkiin.

Uusien pohjavesialueluokkien sanalliset määritelmät:

1: Vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue

1E: Vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue, jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen

2: Muu vedenhankintakäyttöön soveltuva pohjavesialue

Pohjavesialueiden rajaus- ja luokitustiedot ovat muilta osin ajantasaiset, mutta Harvasaaren pohjavesialueen rajaus puuttuu kartalta.

Luokitellun pohjavesialueen raja –merkinnän (pv) kaavamääräystekstin ensimmäinen virke tulee päivittää uuden määritelmän mukaiseksi: Merkinnällä osoitetaan yhdyskunnan vedenhankinnan kannalta tärkeät alueet sekä vedenhankintaan soveltuvat alueet.

Elinkeinoelämän –merkinnän (TY) kaavamääräyksen ensimmäinen virke tulee muuttaa seuraavalaiseksi: Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Pohjavesi asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia.

Koiskala-Tiiranmäen alueen molemmissa vaihtoehtosuunnitelmissa on esitetty elinkeinoelämän (T) sekä elinkeinoelämän ja asumisen alueita (T/A) Kunnaksen ja Koiskalan pohjavesialueille. Pohjavesialueille ei tule kaavoittaa uusia T-alueita, vaan ne tulee muuttaa TY-alueiksi ja TY/A-alueiksi. Hämeen ELY-keskus pitää pohjaveden suojelun kannalta tärkeänä, että muutkin pohjavesialueilla sijaitsevat T-alueet muutetaan yhdenmukaisesti TY-alueiksi.

Villähteen koulun ja Kauppakaaren välinen selvitysalue on osoitettu elinkeinoelämän alueeksi (T). Vaihtoehtoisesti alue on esitetty jätettävän maa- ja metsätalousalueeksi (M). T-alueen pohjoisosa sijoittuu Nastonharju-Uusikylä A pohjavesialueelle, joten suositeltavaa on jättää koko alue M-alueeksi. Jos alue kuitenkin kaavoitetaan elinkeinoelämän alueeksi, tulee merkinnän olla TY.

Kouvolantien varren teollisuusalue on osoitettu elinkeinoelämän alueeksi (T) ja aluetta on esitetty laajennettavaksi myös rautatien ja valtatie 12 väliselle alueelle. Kyseinen alue ei sijaitse pohjavesialueen rajausmuutoksen jälkeen enää Nastonharju-Uusikylän (A ja B) pohjavesialueilla, joten laajennus on hyväksyttävissä.

Turpeensalmen osayleiskaavassa asuinalueeksi kaavoitettu pohjavesialueelle sijoittuva alue on nyt muutettu lähivirkistysalueeksi. Hämeen ELY-keskus pitää muutosta pohjaveden suojelun kannalta hyvänä.

Hulevesien hallinta

Kaavamääräyksissä mainitaan, että hulevesiä ei tule päästää käsittelemättöminä luonnonvesiin. Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa.

Lahden kaupungin hulevesiohjelman (2011) mukaan *hulevesien vaikutusten selvittämiseksi ja tarkoituksenmukaisen hallinnan järjestämiseksi on tarpeen laatia erillinen hulevesien hallintasuunnitelma. Sen teettää yleensä kaavoittaja asema- ja yleiskaavan yhteydessä. Suunnitelma tulee tehdä kaavoitusprosessin alkuvaiheessa, jotta sillä olisi kaavoitusta ohjaava vaikutus. Yleiskaavavaiheen hulevesisuunnitelmassa arvioidaan maankäytön*

muutosten vaikutukset vesitaseeseen ja vesistökuormitukseen sekä määritetään hulevesien hallinnan periaatteet (muun muassa imeytys ja poisjohtaminen). Lisäksi suunnitellaan valuma- ja tulvareitit (luontaisten reittien ja painaumien hyödyntäminen) sekä selvitetään avointen ja luonnonmukaisten hulevesien hallintamenetelmien soveltumista alueelle ja tehdään niitä varten riittävät tilavaraukset.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on mainittu, että hulevesien ja tulvareittien selvitystarpeet on tunnistettu. Selostusluonnoksessa mainitaan, että vuonna 2030 ilmastonmuutokseen on sopeuduttu kartoittamalla tulva-alueet ja reitit ja huomioimalla ne rakentamisessa. Valuma-alueille on tehty hulevesien hallintasuunnitelmat yleiskaavan mittakaavassa. Pääosa hulevesistä käsitellään luonnonmukaisilla menetelmillä lähellä niiden syntypaikkaa imeyttäen tai viivyttäen. Hulevedet ovat osa kaupunkiluontoa ja esimerkiksi hulevesikosteikkoja, suodatus- ja imeytyspainanteita ja muita hulevesien hallintarakenteita.

ELY-keskus kiinnittää huomiota tilanteeseen, jossa vuonna 2011 laaditun hulevesiohjelman mukaan yleiskaavavaiheen hulevesisuunnitelmassa arvioidaan maankäytön muutosten vaikutukset hulevesien hallinnan kannalta. Kaavaluonnosaineisto ei vielä tässä vaiheessa sisällä hulevesisuunnitelmaa.

Kaupungin hulevesiohjelman mukainen hulevesien hallintasuunnitelma on ELY-keskuksen näkemyksen mukaan keskeinen lähtötieto, joka tarkoituksenmukaisesti ohjaa yleiskaavoitusta, ja sen myötä edelleen asemakaavoitusta. Ilmastonmuutoksen myötä mahdollisesti lisääntyviin hulevesitulviin varautuminen edellyttää myös tulvareittien kartoittamista.

Uudenmaan ELY-keskus suhtautuu kielteisesti tonttien hulevesien johtamiseen maantien sivuosiin. Tämä tulee huomioida hulevesien hallintasuunnitelmassa ja ottaa huomioon kaavan hulevesiä koskevissa yleismääräyksissä.

Vesihuolto

Yleiskaavan jatkosuunnittelussa tulee ottaa huomioon myös kunnan vastuulla olevan vesihuollon järjestäminen terveyden, ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestäväällä tavalla. Vesihuollon järjestämisen osalta tulee erityisesti ottaa huomioon YKR-taajama-alueilla sijaitsevat ja suunnitellut toiminnot. YKR-taajamassa on vesihuoltolaitoksen toiminta-alueelle sijoittuvalla kiinteistöillä lähtökohtaisesti liittymisvelvollisuus vesihuoltoverkostoihin. Taajaman ulkopuolisella alueella on kiinteistöjen liittymisvelvollisuutta vesihuoltolaitoksissa lievennetty. Mikäli kaavamerkinnot suunnittelualueella muuttuvat ja erityisesti, jos suunnitellun asumisen toteutuminen muuttuu merkittävästi, tulee myös vesihuoltolaitoksen toiminta-alue ja vesihuoltoverkoston toteutusajankohdat yhteen sovittaa toteutuneen ja suunnitellun yhdyskuntakehityksen kanssa.

Yleiskaavaluonnoksessa on esitetty asumisen lisäämistä muun muassa YKR-taajaman ulkopuolelle sijoittuvalle Koiskala-Tiiranmäki alueelle. Alueella on ollut pitkään ongelmia kiinteistöjen talousvesikaivojen veden laadussa ja määrässä sekä jätevesien kiinteistökohtaisessa käsittelyssä. ELY-keskus katsoo, että ennen alueelle suunniteltua lisäasutuksen toteutumista, kunnan tulee päättää alueen vesihuollon järjestäminen asianmukaisesti joko vesijohto- ja jätevesiviemäriverkostoja laajentamalla tai kestävin kiinteistökohtaisin ratkaisuin. Mikäli alueen vesihuolto on tarkoituksenmukaista järjestää kiinteistökohtaisesti, tulee varmistaa, että alueelta on saatavissa riittävästi laatuvaatimukset täyttävää talousvettä ja kiinteistöjen jätevesien käsittely voidaan hoitaa asianmukaisesti.

Meluntorjunta

Yleiskaavan esitystarkkuus huomioiden kaava-aineistossa olisi hyvä esittää liikenteen aiheuttamat melualueet. Uudenmaan ELY-keskus muistuttaa, että se ei vastaa uuden asutuksen tarvitsemasta melun ja tärinän torjunnan suunnittelusta eikä sen toteuttamisesta.

Maaperän pilaantuneisuus

Maankäytön muutosten tapahtuessa entisillä teollisen toiminnan alueilla, tulee varautua maaperän pilaantuneisuuden selvittämiseen ja mahdolliseen puhdistamistarpeeseen.

Rakentamisen laajentuessa keskustan radanvarteen sekä Sopenkorven alueelle, aikaisempien toimintojen aiheuttama maaperän pilaantuminen on tarpeen huomioida erityisesti asumisen sijoittumisessa näille alueille.

Teivaan sataman matkailutoiminnoille osoitetulla ratapenkan alueella on aihetta epäillä maaperän pilaantumista.

Niemen alueen entisellä teollisuusalueella, joka on yleiskaavassa osoitettu asumiselle sekä julkisille palveluille ja hallinnolle (T/A ja PY/T), on alueella tehtyjen aikaisempien pilaantuneisuusselvitysten perusteella syytä epäillä maaperän pilaantumista. Tämä on tarpeen huomioida toimintojen sijoittamisessa alueelle.

Ruoriniemen asuinalueella aikaisemman teollisen toiminnan aiheuttama maaperän mahdollinen pilaantuminen on myös tarpeen huomioida asumisen sijoittamisessa.

Varautuminen lisäselvityksiin ja mahdolliseen maaperän puhdistamistarpeeseen tulee ottaa jatkosuunnittelussa ja kaavamääräyksissä huomioon.

Maa-ainesten ottoalueet

Renkomäen ja Arolan maa-ainestenottoon osoitetuilla alueilla (eo) tulee harkita merkinnän uudelleen rajaamista niin, että ne osat alueista, joilla

maa-ainesten ottaminen on jo päättynyt ja alueet jälkihoidettu, rajataan merkinnän ulkopuolelle.

Rälssin maa-ainesten vastaanottoaluetta (eo) on luonnoksessa laajennettu lännen suuntaan. Laajennus voi lisätä erityisesti toiminnasta aiheutuvia melu-, pöly-, tärinä-, pintavesi- ja maisemavaikutuksia nämä tulisi mahdollisesti huomioida myös kaavamääräyksessä.

Maa-ainesten ottoalueita (eo) koskevaan kaavamääräykseen tulee harkita lisättäväksi maininta, että alueen maisemoinnissa tulee ottaa huomioon alueen tuleva maankäyttömuoto. Erityisen tärkeää tämä on alueilla, jotka on merkitty retkeily- ja ulkoilualueiksi (VR).

Tieverkko ja uudet aluevaraukset

Lahden kaupungin läpi kulkevat elinkeinoelämän kuljetusten ja pitkämatkaisen liikenteen kannalta merkittävät valtatie 4, 12 ja 24. 1.1.2019 on tullut voimaan ns. pääväyläasetus, joka määrittää pääväylien palvelutason. Valtatiet 4 ja 12 ovat osa pääväyläverkkoa ja Lahden kaupungin alueella ne on luokiteltu palvelutasoluokkaan I. Valtatie 4 kuuluu lisäksi TEN-T-ydinverkkoon (Trans-European Transport Network: Core Network), jolta edellytetään kaikkein korkeinta palvelutasoa. TENT-T -verkko ja pääväyläasetus tulee ottaa huomioon vaikutusten arvioinnissa ja väyläkuvauksissa.

Uusista aluevarauksista liikenteellisesti merkittäviä ovat erityisesti Pippo-Kujalan elinkeinoelämän alueet (T), jotka esitetään laajennettavaksi sekä Karistonportin alue, jonne esitetään vaihtoehtona kaupallisten palveluiden alueen (Pkm) ja asuinalueen (A) kaavamerkintöjen korvaamista kaksoismerkinnällä Pkm/T mahdollistamaan alueelle kaupallisten palveluiden lisäksi elinkeinoelämän alueita asumisen sijaan. Kouvolantien varren teollisuusalue on osoitettu elinkeinoelämän alueeksi (T) ja aluetta on esitetty laajennettavaksi myös rautatien ja valtatie 12 väliselle alueelle ja valtatie eteläpuolelle Lemuntien varteen. Alueen toteuttaminen edellyttää valtatie 12 Veljeskylän eritasoliittymän rakentamisen, tämä tulee huomioida myös alueen suunnitteluohjeessa.

Muuttuvista aluevarauksista Rälssin alueen kehittämistä elinkeinoelämän alueena (T) ja sen edellyttämiä liittymäjärjestelyitä on tarkasteltu alueen vireillä olevan asemakaavoituksen yhteydessä. Samoin Villähteen asemanseudun maankäytön osoittamista nykyisestä laajasta työpaikka-alueesta (TP) enemmän asumispainotteiseksi sekä alueen liikenneverkkoa on tarkasteltu kaavarunkotyössä. Näiden alueiden osalta Uudenmaan ELY-keskus on tuonut liikenteeseen liittyvät näkemyksensä erillisissä prosesseissa. Koiskala-Tiiranmäen kaavarunkosuunnitelman alustavissa suunnitelmissa on tarkasteltu asumisen lisäämistä alueelle sekä voimassa olevan kaavan Y-202

mukaisen uuden kulkuyhteyden sijaintia ja tarvetta. Osana Koiskala-Tiiranmäen kaavarunkosuunnitelmaa on tarkoitus teettää erillinen liikenneselvitys, mitä ELY-keskus pitää hyvänä.

ELY-keskus korostaa, että uusien, merkittäviä liikenteellisiä vaikutuksia tuottavien toimintojen sijoittamisen tulee perustua riittäviin liikenteellisiin selvityksiin. Keskeisimpiä arvioitavia vaikutuksia ovat uuden tai merkittävästi muuttuvan maankäytön vaikutukset liikenteeseen ja liikenneturvallisuuteen sekä alueiden saavutettavuus eri kulkumuodoin. Tarpeen mukaan kaavassa tulee käyttää ajoitusmääräyksiä erityisesti paljon liikennettä tuottavien ja liikenneverkon parantamista edellyttävien maankäytön varausten suhteen.

ELY-keskus esittää, että maanteitä koskevat merkinnät osoitetaan Maankäyttö- ja rakennuslaki 2000 -julkaisusarjan Kaavamerkinnät -julkaisun mukaisilla yleiskaavamerkinnöillä, jolloin kartan luettavuus parantuisi, kun uudet tie/katuyhteydet osoitettaisiin punaruskealla värillä erotuksena olemassa olevista teistä ja kaduista. Tiestöä koskevista merkinnöistä ELY-keskus kiinnittää huomion Seestan eritasoliittymään / risteyssiltaan, joka on osoitettu muista eritasoliittymistä poikkeavalla merkinnällä. Merkintätapa tulee yhtenäistää

Tieliikenteen melu ja hulevesien hallinta

Tieliikenteen melu käsitellään lausunnon kohdassa Meluntorjunta s.12 ja hulevesien johtaminen maantien sivuojiin kohdassa Hulevesien hallinta s.11.

Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman toimenpiteet

Yleiskaavaluonnoksen selostuksena toimivan Lahden suunta -työn liikkumista koskevat tavoitteet ovat hyviä ja kannatettavia. Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelmassa esitetään konkreettisia toimenpiteitä tavoitteiden saavuttamiseksi. Uudenmaan ELY-keskus pitää tärkeänä, että tavoitteille on asetettu seurattavia mittareita, esim. kulkutapaosuuksien kehitys.

Tavoitteena on esimerkiksi, että kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen yhteenlaskettu kulkumuoto-osuus on yli 50 % vuonna 2030, kun se nyt on 40 %. Lahden keskusta-alueella tavoitteena on, että kestävien liikkumismuotojen osuus on selkeästi yli kaupungin keskiarvon eli yli 51 %. Uudenmaan ELY-keskuksen näkemyksen mukaan Lahden keskusta-alueella on potentiaalia merkittävästi suurempaan kestävien liikkumismuotojen kulkutapaosuuteen, mutta se edellyttää voimakkaita toimia kestävien kulkutapojen suosimiseksi ja henkilöautoilun rajoittamiseksi keskusta-alueella.

Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelmassa on esitetty monipuolisesti kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen kulkutapaosuuteen vaikuttavia toimia. Vaikka kestävän liikkumisen kulkumuoto-osuudet saavuttaisivat

tavoitteensa, lähes puolet matkoista tehdään vuonna 2030 yhä henkilöautolla. Uudenmaan ELY-keskus esittää, että kestävä kaupunkiliikunnan ohjelmaan lisätään autojen yhteiskäytön (toimenpide 16) lisäksi myös muita vähäpäästöistä autoilua tukevia toimenpiteitä. Toimenpiteitä voivat olla esimerkiksi sähköautojen latauspisteverkosto, vähäpäästöisten ajoneuvojen suosiminen pysäköintipolitiikassa ja kaupungin omissa hankinnoissa.

Uudenmaan ELY-keskus pitää erittäin kannatettavana, että kestävä kaupunkiliikunnan ohjelmassa on esitetty toimenpiteenä (toimenpide 1) pyöräilyn tavoiteverkon suunnittelu, investointi ja toteutus. Työ on aloitettu pyöräilyn tavoiteverkon tarkistuksella ja suunnitteluohjeiden päivittämisellä. Osa pyöräilyn tavoiteverkosta sijoittuu maantieverkolle. Pyöräilyn tavoiteverkko on esitetty myös kaavakartalla.

Hyviä esimerkkejä pyöräilyn pitkäjänteisestä edistämisestä ja olosuhteista voi hakea Oulun seudulta, jossa on laadittu pyöräilyn pääreititsuunnitelma vuonna 2017 ja oma pyöräilybrändi vuonna 2018. Oulun seudulla keskeisten pyöräteiden parantaminen on aloitettu laittamalla ensin kuntoon jalankulun ja pyöräilyn tienylityskohdat (ns. JKPP superylityskohdat). Tienylityskohtien laajempi parantaminen olisi hyvä lisätä pyöräilyn pääreitistön ensiapupakettiin (Toimenpide 4). Toimenpiteitä on tärkeää keskittää risteysalueille, koska siellä on eniten jalankulkijoita ja pyöräilijöitä (liikkuvien lisäksi myös odottavat), konfliktien riski on suurin ja toimenpiteiden näkyvyys ja vaikuttavuus ovat merkittäviä.

Joukkoliikenteen runkolinjaston toteutus ja päivittäminen jatkossa (toimenpide 9) on keskeistä joukkoliikenteen palvelukyvyn parantamiseksi ja matkustajamäärätavoitteen saavuttamiseksi. Joukkoliikenteen suorat ja nopeat yhteydet edellyttävät reitteihin ja aikatauluihin kohdistuvien parannusten lisäksi myös infratoimia. Uudenmaan ELY-keskus esittää, että kestävä kaupunkiliikunnan ohjelmaan lisätään rahoitusta joukkoliikenteen infraan, esimerkiksi pysäkkien parantamiseen ja joukkoliikennekaistoihin. Pidempimatkaisen joukkoliikenteen toimintaedellytykset on turvattava ja sen yhteensovittamista paikallisliikenteeseen parannettava osana matkaketjua.

Joukkoliikenteen houkuttelevuuden parantaminen yksityisautoiluun verrattuna edellyttää myös toimia, joilla rajoitetaan henkilöautoilua esimerkiksi osoittamalla katuosuuksia pelkästään joukkoliikenteelle sekä kävelylle ja pyöräilylle. Myös hinnoittelu on tehokas keino vaikuttaa eri kulkumuotojen käyttöön. Pysäköinnin toimenpiteissä voidaan kadunvarsipaikkojen vähentämisen lisäksi (toimenpide 17) kokeilla erilaisia maksuja ja aikarajoituksia pysäköinnin ohjaamiseksi haluttuihin aikoihin ja paikkoihin.

Lahden yleiskaavan tavoitteena on nostaa joukkoliikenteen matkustajamäärät kaksinkertaisiksi vuodesta 2015 vuoteen 2030 mennessä. Joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä voidaan parantaa maankäytön keinoin keskittämällä joukkoliikenteen runkolinjat maankäytön painopisteeseen ja sijoittamalla uusi maankäyttö joukkoliikenteellä hyvin saavutettavaksi. Reittien tulee olla mahdollisimman suorina ja sujuvia, mieluiten nopeampia kuin vastaava yhteys autolla. ELY-keskus ehdottaa, että joukkoliikenteen runkolinjasto ja siihen liittyvä maankäytön tiivistämispotentiaali esitetään myös kaavakartalla tai karttaliitteenä.

Uudenmaan ELY-keskus pitää erittäin hyvänä, että kestävän liikkumisen ohjelmassa on nostettu esiin liikenneturvallisuussuunnitelman toteuttaminen (toimenpide 20) sekä siihen liittyvä aktiivinen ja jatkuva liikenneturvallisuusryhmän toiminta.

Selvitykset ja kaavan vaikutukset

Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n sekä maakäyttö- ja rakennusasetuksen 1 §:n nojalla tulee kaavaa laadittaessa tehdä kaavan tarkoitus ja paikalliset olosuhteet huomioon ottaen riittävät perus- ja vaikutus selvitykset, joiden tulee olla osallisten käytettävissä sellaisessa muodossa, että osalliset voivat lausua niistä mielipiteensä maankäyttö- ja rakennuslain 62 §:n 1 momentissa edellytetyllä tavalla. Selvityksiä, jotka eivät ole olleet vuorovaikutusmenettelyn kohteena, ei voida ottaa huomioon kaavoitusmenettelyn lainmukaisuutta arvioitaessa.

Kaavaselostuksessa todetaan, että selvitys- ja lähtötiedot pidetään ajan tasalla maakunnallisessa selvitystietopankissa sekä kaupungin omassa paikkatietojärjestelmässä. Lähtökohta on hyvä ja kannatettava. Kuitenkin niin kauan, kuin paikkatietoaineisto ei ole julkista selvitystietoa, tulee selvitykset vähintään muuttuvan maankäytön ja tarvittaessa sen vaikutusalueen osalta sisällyttää julkisesti arvioitavissa olevaan kaava-aineistoon tai niiden tulee olla saatavilla kaupungin verkkosivuilla.

Kaavaluonnokseen ei ole sisällytetty yleiskaava-alueiden nykytilakuvauksia, suunnittelumääräyksiä ja vaikutusten arviointia. Näin ollen luonnosvaiheen kaavaratkaisujen arviointi ja vaihtoehtojen vertailu jäävät vielä alustavaksi. ELY-keskus pystyy ottamaan kattavammin kantaa uusiin aluevarauksiin vasta ehdotusvaiheessa, kun vaikutusten arviointi on tehty.

Maakuntakaavan tavoitteiden toteutuminen

Yleiskaavan sisältövaatimuksissa (MRL 39 §) edellytetään mm., että yleiskaavaa laadittaessa tai muutettaessa otetaan huomioon maakuntakaavan ohjausvaikutus (MRL 32 §). Jatkosuunnittelun yhteydessä tulee vielä tarkastella joiltain osin maakuntakaavan ja

yleiskaavan suhdetta. Maakuntakaavassa esitettyjen tavoitteiden tulee toteutua myös yleiskaavassa. Yleiskaavassa voi olla tarkennuksia, siirtymiä tai poikkeamia suhteessa maakuntakaavaan, mikäli maakuntakaavan tavoite ei vaarannu. Kaavaselostuksesta ei tässä vaiheessa selviä perusteluita esim. Okeroisten ja Kariston uuden aseman merkitsemättä jättämiselle. Maakunnallisista tavoitteista kulttuuriympäristön osalta on lausuttu kohdassa Kulttuuriympäristö s. 9.

Yleiskaavan sisältövaatimusten ja valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutuminen

Yleiskaavatyölle asetetut tavoitteet ovat linjassa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kanssa. Vaikutusten arvioinnin yhteydessä tulee varmistetuksi, että kaavaratkaisu toteuttaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita ja täyttää MRL:n mukaiset yleiskaavan sisältövaatimukset.

Lopuksi

ELY-keskus on lausuntoa laatiessaan tarkastellut yleiskaavaa ensisijaisesti nyt muutettavien alueiden ja Nastolan alueen osalta. Kokonaisuutena Lahden yleiskaavatyö antaa suuntaa kaupungin kestäväälle kehitykselle. Vaikutusten arvioinnin valmistumisen myötä kaavaratkaisuihin ja niiden perusteluihin on mahdollista ottaa tarkemmin kantaa. Oleellista on, että kaava-aineisto antaa riittävät tiedot kaavan lähtökohdista ja vaikutuksista sekä kaavaratkaisun lähtötiedoista ja perusteluista.

Jatkuvasti työstettävän, ns. rullaavan yleiskaavan haasteena vuorovaikutuksen näkökulmasta on lähtöaineistojen ja kaavaselostuksen pitäminen koko kaavan kattavana, saatavilla ja ajantasaisena koko kaavaprosessin aikana. ELY-keskus esittää harkittavaksi jatkossa, miten kokonaisuutena päivittyvän yleiskaavan ratkaisujen lähtökohdat, tietopohja ja perustelut olisivat myös osallisten tutustuttavissa jo kaavan valmisteluvaiheessa. Digikaavoituksen kehittyessä myös tiedonjaon mahdollisuudet tulevat lisääntymään.

Lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet: hydrogeologi Petri Siiro, pohjavesiasiantuntija Tuomo Korhonen, ympäristöasiantuntija Kirsi Lehtinen, ylitarkastaja Esa Pynnönen, lakimies Jonna Lahdelma, johtava asiantuntija Olli Valo, vesitalousasiantuntija Elina Mäkäläinen, vesitalousasiantuntija Jussi Leino, johtava vesitalousasiantuntija Timo Virola, maankäytön asiantuntija Anna-Kaisa Ahtiainen, ylitarkastaja Riikka Aaltonen.

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Esittelijä alueidenkäytön asiantuntija Annu Tulonen, ratkaisija ylitarkastaja Kirsti Nieminen. Hyväksymysmerkinnät ovat lausunnon lopussa.

TIEDOKSI

Päijät-Hämeen liitto, aluesuunnittelupäällikkö Riitta Väänänen

Lahden museot, tutkija Riitta Niskanen

Tämä asiakirja HAMELY/654/2019 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument HAMELY/654/2019 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Tulonen Annu 06.06.2019 11:04

Ratkaisija Nieminen Kirsti 06.06.2019 11:05

Iitin kunta**Ote pöytäkirjasta**Tekninen lautakunta
Kunnanhallitus§ 58
§ 11814.05.2019
20.05.2019**Lahden suunta -työ 2017 - 2020, Yleiskaavan Y-203 ja Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman luonnos, Iitin kunnan lausunto**

418/10.02.02/2019

Tekninen lautakunta 14.05.2019 § 58

Lahden kaupunki ilmoittaa lausuntopyynnössään 30.4.2019, että Iitin kunnalla on mahdollisuus antaa lausunto Lahden suunta -työn 2017-2020 luonnoksesta 3.6.2019 mennessä.

Lahden kaupungin jatkuvan yleiskaavan kolmas kierros on käynnistynyt työn tultua vireille kaavoituskatsauksen julkaisun myötä 21.2.2017. Samalla vireille on tullut koko Lahden suunta -työ 2017-2020, jossa yleiskaavan kanssa samaan prosessiin on yhdistetty Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman laatiminen, sekä ympäristöohjelman ja palveluohjelman teemoja soveltuvilta osin. Jatkuva työ etenee neljän vuoden sykleissä valtuustokausittain. Tällä Lahden suunta -työn 2017-2020 kierroksella yleiskaava laaditaan ensimmäistä kertaa koko uuden Lahden alueelle.

Yleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena koko alueelle. Lahden suunta -työn 2017-2020 tavoitevuosi on 2030.

Lahden suunta -työ 2017-2020 on nyt edennyt luonnosvaiheeseen.

Luonnosvaiheen aineisto käsittää yleiskaavan Y-203, kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman toimenpideluettelon ja pyöräilyn tavoiteverkon luonnoksen. Yleiskaavasta Y-203 esitetään kaksi luonnosvaihtoehtoa. Yleiskaava Y-203 luonnoksen kaavakartta VE 1 ja VE 2 sekä kaavamerkinnot ja -määräykset jaetaan esityslistan oheismateriaalina. Muilta osin Lahden suunta -työn 2017-2020 luonnoksen aineistoon voi tutustua Lahden suunta -verkkosivuilla www.lahti.fi/lahdensuunta.

Lisätietoja antaa tekninen johtaja Harri Hoffren, puh. 040 485 4037.

Ehdotus

Tekninen johtaja:

Tekninen lautakunta toteaa lausuntonaan kunnanhallitukselle, ettei sillä ole huomautettavaa luonnoksesta.

Päätös

Tekninen lautakunta:

Tekninen lautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Iitin kunta

Ote pöytäkirjasta

Tekninen lautakunta
Kunnanhallitus

§ 58
§ 118

14.05.2019
20.05.2019

Kunnanhallitus 20.05.2019 § 118

Luonnosvaiheen aineisto käsittää yleiskaavan Y-203, kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman toimenpideluettelon ja pyöräilyn tavoiteverkon luonnoksen. Yleiskaavasta Y-203 esitetään kaksi luonnosvaihtoehtoa. Yleiskaava Y-203 luonnoksen kaavakartta VE1 ja VE2 sekä kaavamerkinnot ja -määräykset jaetaan esityslistan oheismateriaalina.

Muilta osin Lahden suunta -työn 2017-2020 luonnoksen aineistoon voi tutustua Lahden suunta -verkkosivuilla www.lahti.fi/lahdensuunta.

Lisätietoja: kunnanjohtaja Riku Rönholm, puh. 040 735 3967

Ehdotus

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus toteaa Iitin kunnan lausuntona, että luonnokseen ei ole huomautettavaa.

Päätös

kunnanhallitus:

Kunnanhallitus hyväksyi kunnanjohtajan ehdotuksen yksimielisesti.

Otteen pöytäkirjasta todistaa oikeaksi 23.5.2019



Jarkko Salonen
pöytäkirjanpitäjä

Yhteystiedot

Iitin kunta
Rautatienkatu 20-22, PL 32
47401 Kausala
puh. 020 615 9600
faksi 020 615 9617
kirjaamo.iitinkunta@iitti.fi

Iitin kunta**Ote pöytäkirjasta**

Tekninen lautakunta	§ 58	14.05.2019
Kunnanhallitus	§ 118	20.05.2019

Muutoksenhakuohje, kh

Muutoksenhakukielto

Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätökset koskevat vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, pykälät: 113-114, 118-120, 123-126, 128

Alempana kohdassa oikaisuvaatimusohje mainituista päätöksistä ei saa tehdä valitusta, koska niistä voidaan tehdä oikaisuvaatimus.

Markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvasta asiasta ei saa valittaa kuntalain nojalla sillä perusteella, että päätös on julkisista hankinnoista annetun lain vastainen. Valituskielto perustuu julkisista hankinnoista annetun lain 82 §:ään.

Oikaisuvaatimusohje

Kunnanhallituksen päätöksiin, pykälät: 115-117, 121-122, 127 tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Oikaisuviranomainen

Oikaisua haetaan Iitin kunnanhallitukselta
Iitin kunta
Käyntiosoite: Rautatienkatu 20, Kausala
Postiosoite: PL 32, 47401 Kausala
Sähköpostiosoite: kirjaamo.iitinkunta@iitti.fi
Puhelinvaihe: 020 615 9600, telekopio: 020 615 9617

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava.
Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä.

Tiedoksisaanti

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä tai saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa 22.5.2019.

Tiedoksiantopäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi, ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, saa tehtävän toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuohje ja valitusosoitus hankinta-asioissa

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista annetun lain (hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (hankinta-oikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi, mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain 15 §:n mukaisen kynnyksarvon .

I Oikaisuohje

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi tehdä hankintalain 80-83 §:n mukaan hankintayksikölle kirjallisen hankinta-oikaisun. Hankinta-oikaisun voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on

Iitin kunta**Ote pöytäkirjasta**

Tekninen lautakunta	§ 58	14.05.2019
Kunnanhallitus	§ 118	20.05.2019

kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Hankintaoikaisun teko aika

Asianosaisen on tehtävä hankintaoikaisu 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytettä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintayksikön yhteystiedot

Iitin kunta
Kunnanhallitus
Käyntiosoite: Rautatienkatu 20, Kausala
Postiosoite: PL 32, 47401 Kausala
Sähköpostiosoite: kirjaamo.iitinkunta@iitti.fi
Puhelinvaihe 020 615 9600
Telekopio: 020 615 9617

Hankintaoikaisun sisältö

Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

Lahden kaupunginmuseo

Pvm 29.5.2019

Yleiskaava-arkkitehti
Johanna Sääksniemi
Kaupunkiympäristön palvelualue
Maankäyttö ja aluehankkeet
Askonkatu 2
15100 Lahti

kirjaamo@lahti.fi

Viite: Lausuntopyyntö 30.4.2019

Asia: Lahden suunta 2017–2020, luonnos

Lahden kaupunginmuseo / Päijät-Hämeen maakuntamuseo, rakennuskulttuuri esittää otsikon asiasta pyydettyä lausuntonaan seuraavan:

Kaavaa varten on tehty mittava taustatyö ja vaikutuksia on arvioitu useilta eri puolilta. Pääpaino on liikennesuunnittelussa ja liikenneympäristöihin liittyvässä kehitystyössä, mitä museo kannattaa lämpimästi, sillä se kohentaa myös kaupunkikuvaa. Luontoympäristö saa niin ikään arvoisensa käsittelyn. Sen rinnalle ja yhteyteen museo esittää myös lahtelaista kulttuuriympäristöä, jonka omintakeiset piirteet on syytä nostaa esitettyä näkyvämmiin esiin. Kulttuuriympäristöllä on myös suuri taloudellinen potentiaali.

Rakennettua kulttuuriympäristöä koskevia inventointeja on Lahden suunta 2017–2020 -työtä varten täydennetty Nastola-inventoinnilla. Työn tulokset on asianmukaisesti dokumentoitu kaava-aineistoon kartalla varustettuna kohdeluetteloliitteenä. Koska valmisteilla oleva yleiskaava tulee kumoamaan Lahden läntisten osien osayleiskaavan, on myös muut kulttuuriympäristöinventoinnit saatettava osaksi uutta yleiskaavaa. Näitä inventointeja ovat Selvitys Lahden kulttuurihistoriallisesti arvokkaista kohteista vuodelta 2000 ja Selvitys Lahden sodanjälkeisestä rakennusperinnöstä vuodelta 2012. Kaavakarttaan, kohtaan Yleiskaavamerkinnot ja -määräykset tulee lisätä viittaus kaikkiin kolmeen inventointiin. Aikaisemmat inventoinnit tulee lisätä liitteiksi.

Kaavavaihtoehtoja punnittaessa museo painottaa luonnonympäristöjen ja virkistysalueiden turvaamista.



Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta museo lausuu seuraavaa:

Kaavakartalle on merkitty Muinaismuistolailla (295/1963) suojellut historiallisen ja esihistoriallisen ajan kiinteät muinaisjäännökset sekä niin sanotut kulttuuriperintökohteet, joiden suojelu ratkaistaan tapauskohtaisesti mahdollisen maankäyttöhankkeen yhteydessä. Kohteiden ajantasaiset paikkatiedot päivittyvät Museoviraston ylläpitämään sähköiseen muinaisjäännösrekisteriin, josta ne ovat saatavilla kaavakartalle.

Yleiskaavaa varten ei ole tehty erillistä arkeologista inventointia, koska Lahden ja entisen Nastolan kunnan alueilla on tehty arkeologiset inventoinnit lähtökohtaisesti kaikilla osa-yleiskaava- tai rantayleiskaava-alueilla 1990-luvun puolivälistä lähtien. Lisäksi kaupunginmuseo on täydentänyt kaavainventointien tuloksia omilla historiallilla ja esihistoriallilla aikaa käsittäneillä tieteellisillä tutkimushankkeillaan. Muinaisjäännösten osalta tilanne on näin ollen ajan tasalla.

Kaavakartalla olevat arkeologiset kohteet ovat joko pistemäisiä muinaismuistokohteita tai laajempia muinaismuistoalueita. Molempia merkintöjä koskevissa kaavamääräyksissä on todettu kohteiden vaikutukset alueen maankäyttöön. Vuonna 2020 voimaan astuvan museoalan organisaatiouudistuksen vuoksi on kaavamääräysten loppuosa syytä muuttaa kuulumaan seuraavasti: "Aluetta koskevat maankäyttösuunnitelmat on lähetettävä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon lausuntoa varten".

Muilta osin yleiskaavaan ei ole kommentoitavaa arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Lahden kaupunginmuseo / Päijät-Hämeen maakuntamuseo

museonjohtajan sijainen  Ulla Aaltio

arkeologi

 Hannu Takala

tutkija

 Riitta Niskanen

Tiedoksi

Museovirasto, Länsi-Suomen kulttuuriympäristöpalvelut
Hämeen ely-keskus

Lahden ympäristöpalvelut

3.6.2019

Lahden ympäristöpalveluiden lausunto Lahden suunta -työn 2017-2020 yleiskaavaluonnoksesta, Y-203

Ympäristöpalvelut esittää lausuntonaan Lahden suunta -työhön kuuluvasta yleiskaavaluonnoksesta lausuntonaan seuraavan.

Yleiskaavaluonnoskartoilla esitettyihin eri kohteiden kaavavaihtoehtoihin esitetään seuraavaa:

Alue 1, Ala-Okeroinen

Alueen osoittaminen elinkeinoelämän alueeksi on perusteltua (ve 2), koska alue mm. sijoittuu eteläisen kehätien Okeroisten eritasoliittymän välittömään läheisyyteen. Alueen tulevassa asemakaavoituksessa tulee huomioida alueen luontoarvoja kuten alueella oleva noro.

Alue 2, Pippo

Alue sijoittuu vt 4:n ja 12:n Kujalan eritasoliittymän lähialueelle ja on siksi perusteltua laajentaa nykyisen Y-202 osayleiskaavan elinkeinoelämän aluetta. Vaihtoehto 2:ssa esitetyn T-alueen itäisellä laajenemisalueella on luonnon monimuotoisuusarvoja (mm. liito-oravan elinympäristö), jotka tulee huomioida alueen tarkemmassa maankäytön suunnittelussa.

Ympäristöpalvelut pitää suotavana, että moottoriurheilu olisi alueella tulevaisuudessakin mahdollista, koska Lahden alueelta kun on vaikea löytää uutta vastaavaa paikkaa.

Alue 3, Karistonportti

Ympäristöpalveluilla ei näe tarvetta priorisoida kumpaakaan esitettyä vaihtoehtoa, kumpi vaihtoehto vaan voidaan viedä kaavaehdotukseen.

Alue 4, Koiskala-Tiiranmäki

Kymijärven ranta-alueille ei tule osoittaa niin paljon uutta rantarakentamista, kuten luonnosvaihtoehto 2:ssa, koska järven ranta-alueet ovat jo melko täyteen rakennettuja. Mikäli peltoalueet eivät ole aktiivisessa viljelykäytössä, ne on hyvä osoittaa asumisen alueiksi ennen metsäalueita, jotka ovat useimmiten peltoja tehokkaampia hiilinieluja.

Alue 5, Villähteen asemanseutu

Ympäristöpalvelut ei pidä hyvänä ve 1:n mukaista asumisen osoittamista rautatien ja Ritomäen teollisuusalueen väliin eikä aivan radan varteen Heinämaantien itäpuolella, koska näillä alueilla rautatieliikenne ja teollinen toiminta (huolimatta asemakaavan osittaisesta TY-merkinnästä) aiheuttavat asumisviihtyvyyttä heikentäviä häiriöitä. Asumisen alueita on kuitenkin hyvä lisätä liikenneaseman läheisyyteen, kuten ve 1:ssä esim. Heinämaantien itäpuolelle on esitetty. Ve 1:n mukainen tieyhteys Heinämaantieltä Lankilantielle rauhoittaisi liikennettä Lankilantiellä Lehtistenmäen asuinalueella.



Alue 6, Orrilanmäki

Mikäli Orrilamäen alueella Villähteentien pohjoispuolen peltoja ei viljellä enää aktiivisesti, on peltoalueiden osoittaminen asuinalueiksi ve 2:n mukaisesti hyvä ratkaisu. Vt 12:n Nastolan liittymän pohjoispuolella peltoalueen muuttamiselle elinkeinoelämän alueeksi ve 1:n mukaisesti ei nähdä estettä. Tällöin on kuitenkin huomioitava alueen pohjoisosan sijainti luokitellulla pohjavesialueella ja Villähteentien varren pientaloasutus.

Alue 7, Kumia

Ympäristöpalvelut ei näe estettä alueen kaavan muuttamista kyläalueeksi (AT) vaihtoehto 1:n mukaisesti. Rantarakentamista alueella ei kuitenkaan tule lisätä.

Alue 8, Ruuhijärvi

Ympäristöpalvelut ei näe estettä alueen kaavan muuttamista kyläalueeksi (AT) vaihtoehto 1:n mukaisesti. Rantarakentamista alueella ei kuitenkaan tule lisätä.

Lisäksi ympäristöpalvelut toteaa, että Kariston alueella lähimpänä Kujalan jätekeskusta olevia A-alueita ei tule asemakaavoittaa ja toteuttaa nykyistä asemakaavaa lähemmäksi jätekeskusta ennen kuin Kujalan alueen hajupäästöt on saatu selvästi pienentymään nykyisestä.

Vuoden 2019 alussa valmistui Lahden hiljaisten alueiden kartoitus. Yleiskaavaan tulisi merkitä kartoituksessa esiintulleita alueita kartoituksen suosituksen mukaisesti, jotta hiljaisten alueiden säilyminen voitaisiin paremmin huomioida maankäytön suunnittelussa.

Tämän lausunnon valmisteluun on osallistunut useampia ympäristöpalveluiden työntekijöitä ja lausunnon on koostanut ympäristönsuojelusihteeri Tiina Karu-Hanski, tiina.karu-hanski@lahti.fi.

Tarja Laitinen
ympäristölupapäällikkö
050 559 4052
tarja.laitinen@lahti.fi

Tekninen ja ympäristötoimiala - Maankäyttö ja aluehankkeet

Lahden suunta –työ 2017, Yleiskaavaluonnos Y-203

Teknisen ja ympäristötoimialan maankäyttö on laatinut Yleiskaavaluonnoksen Y-203

1. Kommentit kaavaluonnoksen vaihtoehtokohteisiin:

ALUE 1: Ala-Okeroinen

Vaihtoehto 1 on vesihuollon toteuttamisen kannalta kustannustehokkaampi. VE 2:ssa joudutaan investoimaan merkittävästi uusiin pitkiin runkolinjoihin. => suositus VE1

ALUE 2: Pippo

Alue 1:n kohdalla pois jätettäväksi ehdotettu T-alue voitaisiin korvata mieluummin tämän kohteen laajemmalla T-alue vaihtoehdolla. Vesihuollon kehittämisen kannalta tämä on sopivampi laajenemissuunta. => VE1

ALUE 3: Karistonportti

Molemmat vaihtoehdot ovat vesihuollon järjestämisen kannalta samanarvoiset.

ALUE 4: Koiskala-Tiiranmäki

Koiskala – Tiiranmäki välille on tarkoitus toteuttaa talousveden toinen Lahti-Nastola siirtoyhteys. Vaihtoehto 1:ssä A-alueita ja siten potentiaalisia liittymiä on enemmän tämän suunnitellun vesihuollon runkoyhteyden varrella ja ne sijoittuvat myös siihen nähden paremmin. => VE 1

ALUE 5: Villähteen asemanseutu

Molemmat vaihtoehdot ovat vesihuollon järjestämisen kannalta lähes samanarvoiset.

ALUE 6: Orrilanmäki

Vaihtoehto 1:ssä T-alue sijoittuu nykyiseen vesihuoltoverkostorakenteeseen nähden hyvin, vaihtoehto 2:ssa esitetyt A-alueet puolestaan eivät kovin hyvin. => VE1

ALUE 7: Kumia

Vaihtoehtoilta ei kovin suurta eroa vesihuollon kannalta. Vakituista asutusta paremmin suosiva vaihtoehto 1 on ehkä kuitenkin vesihuollon kustannusvastaavuuden kannalta hieman parempi kuin RV/4-alue, koska alueella on jo rakennettua vesihuoltoverkostoa, mutta alhainen liittymisaste. Alueen koillisosassa

vesihuoltoverkoston kapasiteetti on rajallinen, eli merkittävää vedenkulutuksen lisäystä siellä ei pystytä takaamaan. => VE 1

ALUE 8: Ruuhijärvi

Molemmat vaihtoehdot ovat vesihuollon järjestämisen kannalta lähes samanarvoiset.

2. Muita kommentteja:

Lausunnon liitteenä on kolme kaavaotetta (LIITTEET 1-3).

Liitteissä erikseen merkittyjen alueiden kohdalta on kaikissa tapauksissa huomioitava seuraavaa:

Merkityillä AT- tai muilla aluilla tai niiden läheisyydessä ei ole rakennettuja vesihuollon runkolinjoja ja vesihuollon ulottaminen näille alueille on maasto-olosuhteiden ja/tai pitkien etäisyyksien takia kustannusmielessä käytännössä mahdotonta. Näillä alueilla kiinteistöjen vesihuolto voidaan järjestää ainoastaan paikallisesti. Onko tarpeen tarkistaa kaavamerkintöjä kiinteä/pysyvää asumista vähemmän suosivaksi?

Lisäksi LIITTEESSÄ 1 esitettyjen T-alueiden merkinnöistä huomautetaan seuraavaa:

T-alue merkintä moottoritien (4-tie) itäpuolella johtaa toteutuessaan vesihuollon kannalta erittäin suuriin kustannuksiin. Nykyiset runkolinjat ovat kaukana moottoritien länsipuolella ja lisäksi alueen maaperä on kallioisuudesta johtuen vaikeasti rakennettavaa. Lisäksi alueen läpi kulkee rautatie-merkintä (varaus?) jonka läheisyydessä rakentamisvaatimukset voivat aiheuttaa merkittäviä lisäkustannuksia. Ehdotus on, että tämä alue poistetaan kokonaan yleiskaavasta.

Lahden ja Heinolan rajalle sijoittuvalla T-alueella on rajoituksia viemärintikapasiteetin suhteen. Merkittäviä jätevesimääriä ei saada siirrettyä alueelta ilman erikoistoimenpiteitä.

Asiaa hoitaa Jyrki Hiltunen, puh. 050 567 9397.

Tämä dokumentti on allekirjoitettu sähköisesti.

Lausunnon hyväksyminen

Hyväksyn lausunnon.



LAUSUNTO

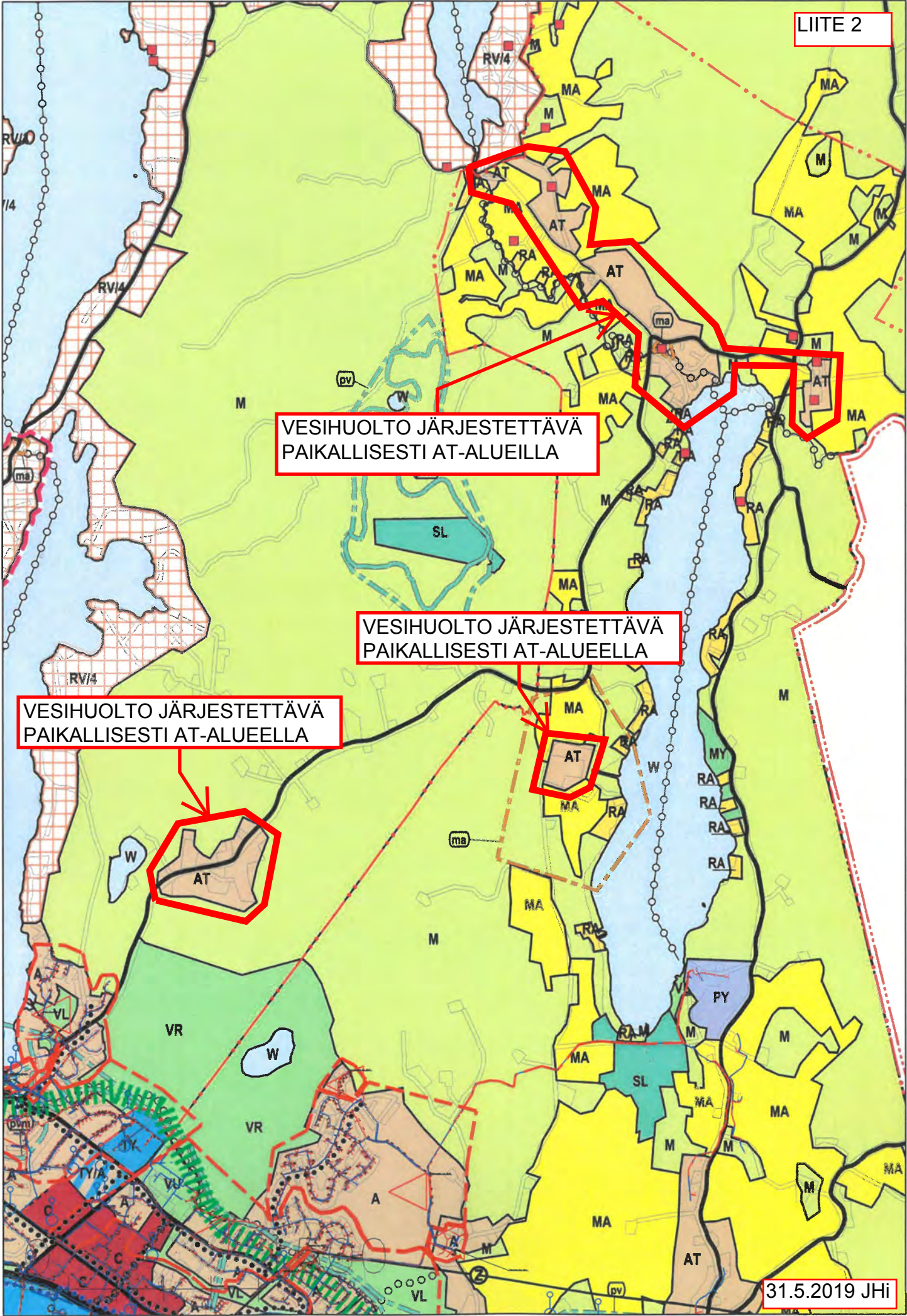
Sivu 3 (3)

3.6.2019

M-Files ID
946012

3.6.2019 15:00:42 Janne Mäki-Petäjä (LAHTI\Maki-Petaja)

LIITE 2

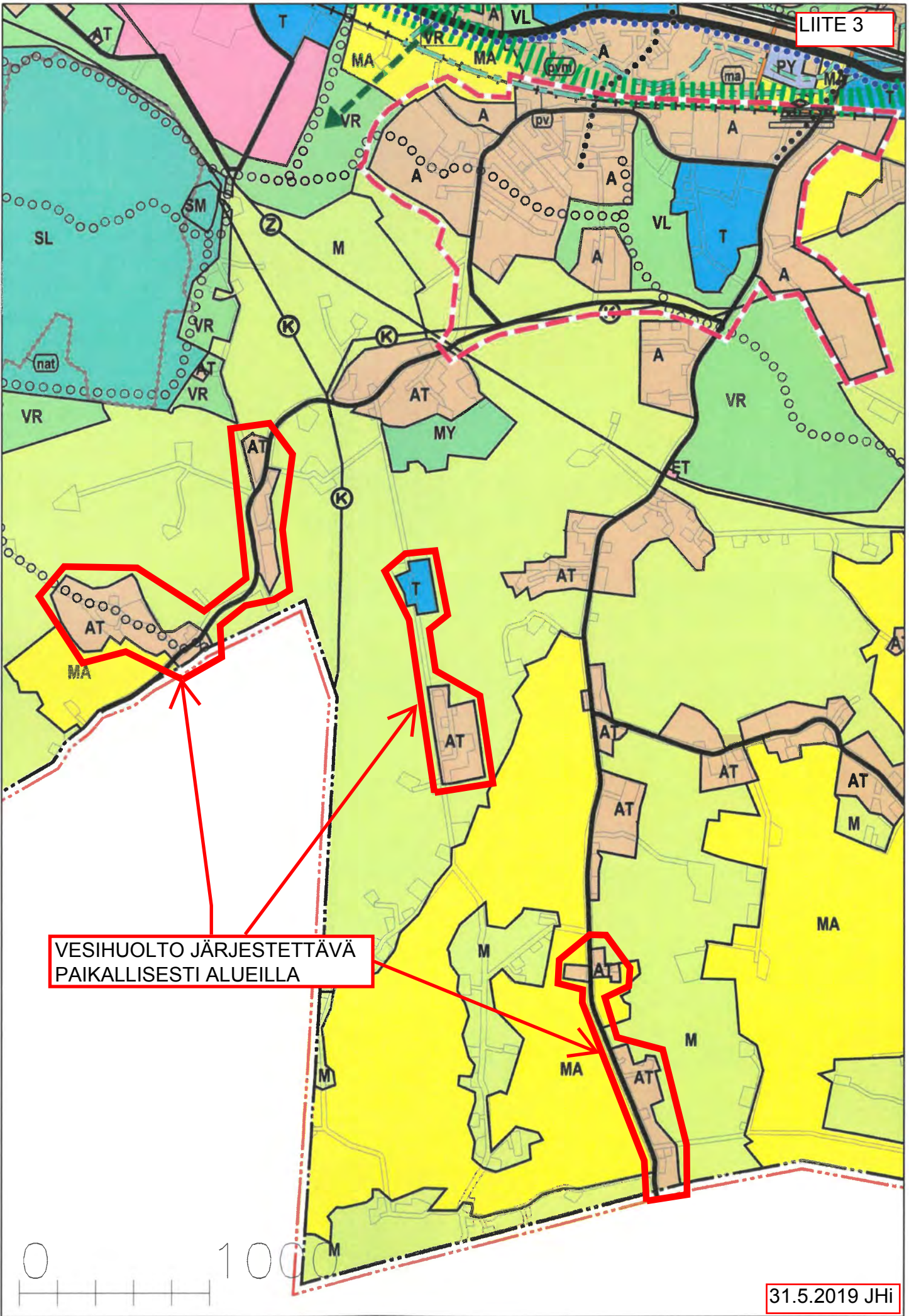


VESIHUOLTO JÄRJESTETTÄVÄ
PAIKALLISESTI AT-ALUEILLA

VESIHUOLTO JÄRJESTETTÄVÄ
PAIKALLISESTI AT-ALUEELLA

VESIHUOLTO JÄRJESTETTÄVÄ
PAIKALLISESTI AT-ALUEELLA

31.5.2019 JHi



VL: Lausuntopyyntö: Yleiskaavaluonnos nähtäville osana Lahden suunta työn 2017-2020 luonnosta 2.5.-3.6.2019

Moi

LE-Sähköverkko Oy:llä ei ole lausuttavaa ko. pyyntöön.

Leo Hyrkkänen

Yleissuunnittelija

LE-Sähköverkko Oy | Kauppakatu 31, 15140 Lahti

P. 050 323 9080

leo.hyrkkanen@lahtienergia.fi

www.lahtienergia.fi



OTE PÖYTÄKIRJASTA

Lahden kaupunki

Nastolan aluejohtokunta

28.05.2019

§ 15

Nastolan aluejohtokunnan lausunto LAHDEN SUUNTA -TYÖ 2017–2020: Yleiskaavan Y-203 ja Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman luonnoksesta

D/2509/10.02.02.00.04/2016

Perusteluosa

Kuntalain (6 luku 36 §) sekä yhdistymissopimuksen kohdan 6.2.1 mukaisesti aluejohtokunta antaa lausuntonsa eri hallintokuntien tekemistä, aluetta koskevista merkittävistä suunnitelmista sekä talousarviosta ja -suunnitelmasta sekä seuraa niiden toteutumista. Lisäksi aluejohtokunnan tarkoituksena on kehittää tiiviissä yhteistyössä alueella toimivien yhteisöjen ja kuntalaisten kanssa alueen asukkaiden hyvinvointia ja alueen elinvoimaa sekä edistää paikallista toimintaa, identiteettiä ja kulttuuria. Aluejohtokunnan tehtävät ja lausunnonanto on annettu myös Lahden kaupungin hallintosäännössä (6 §).

Lahden kaupungin maankäyttö ja aluehankkeet pyytää aluejohtokunnalta lausuntoa LAHDEN SUUNTA -TYÖ 2017–2020: Yleiskaavan Y-203 ja Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman luonnoksesta 3.6.2019 mennessä (D/2509/10.02.02.00.04/2016). Liitteenä 1 on lausuntopyyntö. Yleiskaavan Y-203 ja Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman luonnos on MRL 62 §:n mukaisesti julkisesti nähtävänä 2.5.–3.6.2019. Lahden suunta –työluonnoksen muut liitteet (16 kpl) löytyvät verkko-osoitteesta: <https://www.lahti.fi/paatoksenteko/strategia-ja-talous/lahden-suunta/lahden-suunta-luonnos>

Lahden suunta –työ 2017-2020

Yleiskaavan kanssa samaan prosessiin on yhdistetty kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman laatiminen, sekä ympäristöohjelman ja palveluohjelman teemoja soveltuvilta osin. Kokonaisuus on nimetty Lahden suunta -työksi 2017-2020. Jatkuva työ etenee neljän vuoden sykleissä valtuustokausittain. Lahden suunta -työn 2017–2020 tavoitevuosi on 2030. Parhaillaan laadittavana on Lahden suunta -työn 2017–2020 luonnos ja nähtäville asetetaan yleiskaavan Y-203 luonnos, kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman toimenpidelista ja pyöräilyn tavoiteverkkoluonnos.

Yleiskaava on koko kaupungin kattava yleispiirteinen suunnitelma, jossa osoitetaan alueiden pääasiallinen käyttötarkoitus ja liikenteen pääverkot. Tällä Lahden suunta -työn 2017–2020 kierroksella yleiskaava laaditaan ensimmäistä kertaa koko uuden Lahden alueelle. Yleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena koko alueelle.

Lahdessa on voimassa kuusi oikeusvaikutteisista osayleiskaavaa ja yksi oikeusvaikutteinen rantayleiskaava. Nastolan voimassa olevat osayleiskaavat eivät kata koko Nastolan aluetta, joten yleiskaavan piirissä olevan alueen pinta-ala kasvaa yleiskaavan Y-203 myötä

merkittävästi. Voimassa olevien osayleiskaavojen merkinnät on siirretty ja yleispiirteistetty yleiskaavaan Y-203. Laadittava yleiskaava Y-203 tulee korvaamaan osan vanhoista osayleiskaavoista osittain ja osan kokonaan. Voimassa olevat osayleiskaavat ja rantayleiskaava löytyvät kaupungin karttapalvelusta <https://kartta.lahti.fi/ims> ja internetsivuilta <https://www.lahti.fi/palvelut/kaavoitus/yleiskaavoitus/voimassa-olevat-osayleiskaavat>.

Koko kaupungin yleiskaavan Y-203 tarkoitus on jatkossa ohjata maankäytön kehitystä strategisella tasolla. Lahden suunta -työn 2017–2020 luonnoksen yhteydessä yleiskaavasta Y-203 esitetään kaksi luonnosvaihtoehtoa.

Yleiskaavan kehittymisen myötä tavoitteena on esittää yleiskaava useammalla oikeusvaikutteisella kaavakartalla. Kaavakartat olisivat eri teemaisia, jolloin teeman mukaista tietomäärää yleiskaavassa pystyttäisiin lisäämään ja samalla parannettaisiin kaavakarttojen luettavuutta.

Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma laaditaan ensimmäistä kertaa. Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma on Euroopan komission luoma toimintamalli eri kulkumuotojen kokonaisvaltaiseen suunnitteluun kaupunkitasolla. Ohjelma ottaa huomioon kaikki liikennemuodot; kävelyn, pyöräilyn, autoilun ja joukkoliikenteen. Lahden suunta -työn 2017–2020 luonnoksen yhteydessä kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelmasta esitetään toimenpidelistä, johon on kerätty keskeisimmät kaupunkitasoiset toimenpiteet kestävän kaupunkiliikkumisen kehittämiseksi vuoteen 2030 mennessä. Pyöräilyn tavoiteverkko on keskeinen kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman toimenpide ja tavoiteverkon luonnos asetetaan nähtäville osana Lahden suunta- työtä. Pyöräilyn tavoiteverkon tavoitevuosi on 2030.

Lahden jatkuvan yleiskaavan kolmas kierros on käynnistynyt Lahden suunta -työn tultua vireille kaavoituskatsauksen julkaisun myötä 21.2.2017. Kaupunginvaltuuston 27.6.2016 § 70 hyväksymä Lahden läntisten osien osayleiskaava Y-202 sai Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätöksellä lainvoiman 5.10.2017.

Mitä ovat yleiskaava ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma?

Yleiskaava on koko kaupungin kattava yleispiirteinen suunnitelma, jossa osoitetaan alueiden pääasiallinen käyttötarkoitus ja liikenteen pääverkot. Yleiskaavaa tarkistetaan valtuustokausittain kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden pohjalta yhteistyössä osallisten kanssa. Suunnitelma perustuu ajantasaisiin selvitystietoihin, joita päivitetään jatkuvasti. Yleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena koko kaupungin alueelle ja se ohjaa asemakaavoitusta ja muuta yksityiskohtaisempaa suunnittelua. Yleiskaavan Y-203 tavoitevuosi on 2030.

Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma laaditaan ensimmäistä kertaa ja työssä hyödynnetään yleiskaavatyön menetelmiä, prosessia ja selvityksiä. Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma (Sustainable Urban Mobility Plan, SUMP) on Euroopan komission luoma

toimintamalli eri kulkumuotojen kokonaisvaltaiseen suunnitteluun kaupunkitasolla. Ohjelma ottaa huomioon kaikki liikennemuodot; kävelyn, pyöräilyn, autoilun ja joukkoliikenteen. Kestävän kaupunkiliikunnan ohjelman laatimista ei Suomessa ole lailla säädetty, mutta se suositellaan laadittavaksi yli 100 000 asukkaan kaupungeille. Ohjelma tukee kaupungin strategisia tavoitteita kestävän liikkumisen edistämiseksi.

Lahden suunta toteuttaa kaupungin strategiaa ja ympäristötavoitteita

Lahden suunta -työn 2017–2020 tavoitteet valmisteltiin kaupunginvaltuuston 11.4.2016 hyväksymän strategian pohjalta. Kaupunginvaltuusto hyväksyi Lahden suunta -työn 2017–2020 tavoitteet 15.1.2018. Kaupunginvaltuusto käynnisti strategian tarkistuksen lokakuussa 2017 ja tässä työssä otettiin huomioon Lahden suunta -työn tavoitteet. Lahden strategia 2030 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 14.5.2018. Strategian tarkistus ei antanut aihetta Lahden suunta -työn tavoitteiden tarkistamiseen. Tavoitteet löytyvät Lahden suunta -työn kotisivuilta osoitteesta www.lahti.fi/lahdensuunta.

Lahden suunta -työn luonnoksen valmistelu

Tällä Lahden suunta -työn 2017–2020 kierroksella yleiskaava laaditaan ensimmäistä kertaa koko uuden Lahden alueelle. Yleiskaavoituksen nykytilannetta kartoitettiin yhdistämällä Lahden kaupungin alueella voimassa olevat osayleiskaavat. Lahdessa on voimassa kuusi oikeusvaikutteista osayleiskaavaa ja yksi oikeusvaikutteinen rantayleiskaava. Yleiskaavoituksen tilanne on kohtuullisen hyvä; keskeiset kaupunkimaiset alueet on yleiskaavoitettu ja iso osa maaseutumaisen alueen järvien rantoja on myös osayleiskaavojen piirissä. Nastolan alueen voimassa olevat osayleiskaavat eivät kuitenkaan kata koko Nastolan aluetta, joten yleiskaavan piirissä olevan alueen pinta-ala kasvaa yleiskaavan Y-203 myötä merkittävästi. Voimassa olevien osayleiskaavojen merkinnät on siirretty ja yleispiirteistetty yleiskaavaan Y-203. Yleiskaavatyössä ollaan yhteensovitettu erilaisten osayleiskaavojen merkintöjä ja määräyksiä.

Laadittava yleiskaava Y-203 tulee korvaamaan osan vanhoista osayleiskaavoista osittain ja osan kokonaan. Koko kaupungin yleiskaavan Y-203 tarkoitus on jatkossa ohjata maankäytön kehitystä strategisella tasolla. Maaseutumaisilla alueilla voimassa olevia osayleiskaavoja käytetään edelleen rantavyöhykkeen rakentamisen ohjaukseen. Koko kaupungin yleiskaavassa ei ole tarkoituksenmukaista mitoittaa rakentamista yksityiskohtaisesti. Voimassa olevien osayleiskaavojen alueilla tapahtuvat muutokset on kuvattu jäljempänä kaavoittain.

Lahden suunta -työn 2017–2020 kierroksella merkittäviä teemoja ovat olleet elinkeinoelämänalueiden kehittäminen ja uusien elinkeinoelämän alueiden osoittaminen, luonnonympäristöön liittyvät teemat, kuten virkistysalueverkosto ja ekosysteemipalvelut, sekä erityisesti kestävä kaupunkiliikuminen.

Vuonna 2017 Lahden suunta -työssä tarkistettiin yleiskaavan suunnittelun tavoitteet, määriteltiin selvitystarpeet, analysoitiin liikkumisen nykytilaa työpajojen ja kyselyn avulla, työstettiin tulevaisuuden skenaarioita yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa sekä luotiin niiden pohjalta visio ja tavoitteet Lahden suunta -työlle. Vuonna 2018 työhön osallistui noin 800 lahtelaista Arjen paikat ja reitit -tapahtumien ja saman nimisen karttakyselyn kautta. Tuloksena saatiin runsaasti tietoa ihmisten liikkumisesta ja parantamisehdotuksista, joita hyödynnettiin yleiskaavan suunnittelutyössä ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman toimenpide-esityksen laadinnassa. Lisäksi aineistoja analysoitiin opinnäytetutkimuksessa. Arjen paikat ja reitit -paikannukset ja kommentit tallennettiin kaupungin paikkatieto-ohjelmistoon kaikkien kaupungin työntekijöiden saataville.

Edellisellä yleiskaavakierroksella 2013-2016 tärkeänä teemana oli lapsiystävällinen kaupunki ja siihen liittyen toteutettiin mm. kyselytutkimus lasten itsenäisestä liikkumisesta ja kaupunkiympäristön kokemuksista neljässä koulussa (Harju, Länsiharju, Karisto, Ahtiala) 5.- ja 6.-luokkalaisille. Tällä Lahden suunta -työn kierroksella 2017-2020 vastaava kysely toteutettiin vuonna 2018 Renkomäen ja Nastolan Kirkonkylän kouluissa. Nuoria osallistui lisäksi liikkumisen nykytilan kartoittamisen työpajoihin ja kyselyyn, sekä Arjen paikat ja reitit tapahtumiin sekä kyselyyn.

Lahden suunta -työn luonnoksen lähtötiedoksi on laadittu vuonna 2018 useita selvityksiä ja suunnitelmia mm. Nastolan kulttuuriympäristöselvitys, kyläalueiden maisemaselvityksiä, Lahden tärkeimmät ekosysteemipalvelut -selvitys, virkistysalueverkoston yleissuunnitelma, elinkeinoelämän alueisiin liittyviä selvityksiä, hiljaiset alueet -selvitys, hulevesijärjestelmän tulvariskien arviointi ja pyöräilyn tavoiteverkkosuunnitelman luonnos. Lisäksi osana Lahden suunta -työtä on työstetty joukkoliikenteen runkoverkkouudistusta, joka menee erikseen käsittelyyn joukkoliikennelautakuntaan.

Lahden suunta -työtä on edistetty yleiskaavan työryhmässä ja työtä on ohjannut Lahden suunta ohjausryhmä. Molemmat ryhmät kokoontuvat kerran kuukaudessa ja ryhmissä on edustus eri kaupungin organisaatioista sekä Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymästä. Pyöräilyn tavoiteverkon valmistelua on ohjannut työlle nimetty erillinen ohjausryhmä. Lisäksi Lahden suunta -työn etenemisestä on kerrottu säännöllisesti kaupungin maankäytön, Uudenmaan- ja Hämeen ELY-keskuksien tapaamisissa ja seudullisessa yhdyskuntasuunnittelun työryhmässä. Lahden suunta -teemapäivä järjestettiin 18.8.2017 kaupungin eri organisaation asiantuntijoille ja aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu pidettiin 12.10.2017.

Vuoden 2018 ja kevään 2019 aikana on valmisteltu Lahden suunta -työn 2017-2020 luonnos, joka asetetaan nähtäville tekninen ja ympäristölautakunnan päätöksellä. Nähtäville asetetaan yleiskaavan Y-203 luonnosvaihtoehdot ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman toimenpidelista. Lahden suunta -työn 2017-2020 vaikutusten arviointi käynnistyy luonnoksen nähtävillä olon jälkeen kesäkuussa ja vaikutusten arvioinnin on tavoitteena valmistua syyskuussa 2019. Tämän lisäksi vuonna 2019 valmistellaan Lahden suunta -työn

ehdotus ja vuonna 2020 työn tulos menee kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi.

Muutosesitykset lainvoimaisiin osayleiskaavoihin

Yleiskaava Y-203 tulee olemaan lainvoimaisia osayleiskaavoja yleispiirteisempi. Lahden läntisten osien osayleiskaava on esitetty mittakaavassa 1:20 000 ja Nastolan osayleiskaavat mittakaavoissa 1:10 000 - 1:20 000. Yleiskaava Y-203 on piirretty mittakaavaan 1:30 000. Yleiskaavan yleispiirteisyydestä johtuen pienialaisia alueita ei pystytä kartassa esittämään ja tämä näkyy kartalla esimerkiksi asuinalueiden (A) sisällä olevien pienien lähivirkistysalueiden (VL) merkintöjen poistumisella. Lähivirkistysalueet sisältyvät asuinalueen (A) aluevaraukseen. Alueiden säilyminen virkistyskäytössä on monin kohdin turvattu asemakaavalla. Lisäksi yleiskaavassa yhteystarpeita on korostettu osoittamalla ulkoilureitit. Vastaavasti yleispiirteistäminen näkyy maisemallisesti arvokkailla peltoalueilla (MA) yksittäisten rakennuspaikkojen ja pienialaisten metsiköiden sisällymisellä MA-aluevaraukseen.

Muita koko yleiskaava-alueeseen liittyviä asioita on kuvattu seuraavaksi:

Yleiskaavassa osoitetaan merkittävimmät keskustatoimintojen alueet (C) Lahden keskustaan ja Nastolan Rakokiveen. Muut alakeskukset sisältyvät yleiskaavassa muihin aluevarausmerkintöihin, kuten asuinalueisiin (A).

Virkistysalueverkoston yleissuunnitelman luonnoksen mukaan asuinalueiden ja keskustan läheiset viheralueet on yleiskaavaan osoitettu lähivirkistysalueiksi (VL) ja taajaman lievealueella ovat laajemmat viheralueet retkeily- ja ulkoilualueiksi (VR). Muut metsäalueet on osoitettu maa- ja metsätalousalueeksi (M). Yleiskaavaan on esitetty useita uusia luonnonsuojelualueita (SL) kaupungin omistamille alueille. Toimenpide on Lahden ympäristöohjelman mukainen. Esitetyillä uusilla luonnonsuojelualueilla nostettaisiin suojelualueiden osuutta 1,9 %:sta 3 %:iin kokonaispinta-alasta. Ympäristöohjelmassa tavoitteena on 5 % vuoteen 2030 mennessä.

Matkakeskus ja olemassa olevat rautatieasemat, sekä suunniteltu Hennalan rautatieasema on osoitettu kaavakartalla. Pyöräilyn tavoiteverkon tarkastaminen ja laajentaminen Nastolan alueelle käynnistettiin vuonna 2018 ja työn luonnokset esitetään yleiskaavaluonnoksessa. Pyöräilyn tavoiteverkkoluonnoksesta toteutetaan erillinen karttakysely Lahden suunta -työn luonnoksen nähtävillä olon aikana.

Uudet pohjavesialueiden rajaukset on päivitetty ja pohjavedenottamot ja niiden suoja-alueet on poistettu kaavakartalta. Salpausselkämerkintä on jatkettu kattamaan Salpausselkä koko Lahden alueella. Muinaismuistokohteita on osoitettu aikaisempia osayleiskaavoja enemmän mm. Salpausselälle Lahden urheilukeskuksen alueelle, Ruuhijärvelle ja Kilpisaareen.

Yleiskaava Y-203 kattaa aikaisemmin yleiskaavoittamattomat Nastolan alueet, kuten Nastolan Kirkonkylä, Ruuhijärvi, Metsäkylä ja

Järvisten kylä. Kirkonkylä on pääosin osoitettu asuinalueeksi (A) ja julkisten palvelujen ja hallinnon alueeksi (PY). Kouvolantien varren teollisuusalue on osoitettu elinkeinoelämän alueeksi (T) ja aluetta on esitetty laajennettavaksi myös rautatien ja valtatie 12 väliselle alueelle ja valtatie 12 eteläpuolelle Lemuntien varteen. Laajennusalueen toteutuminen vaatii uuden Veljeskylän eritasoliittymän rakentamisen valtatielle 12. Ruuhijärven ja Järvisten kylään on esitetty kyläaluetta (AT), maisemallisesti arvokkaita peltoalueita (MA) ja maa- ja metsätalousaluetta (M). Metsäkylän alue on maa- ja metsätalousaluetta (M). Vehkosillankujan alueelle on esitetty pientä kyläaluetta (AT). Kilpisaaren osoitettu loma-asuntoalue (RA) perustuu ranta-asemakaavaan. Arrajoen ja Arrajärven ranta-alue on tunnistettu alueena, jonka maankäyttö tulisi ratkaista yksityiskohtaisemmalla kaavalla.

Yleiskaava-alueiden nykytilan kuvauksia ja suunnitteluohjeita ei luonnosvaiheessa päivitetä ja esitetä. Aineisto laaditaan valmiiksi ehdotusvaiheessa. Vastaavasti pääväylien väyläkuvaukset päivitetään ehdotusvaiheessa. Yleiskaavan kehittymisen myötä tavoitteena on esittää yleiskaava useammalla oikeusvaikutteisella kaavakartalla. Kaavakartat olisivat eri teemaisia, jolloin teeman mukaista tietomäärää yleiskaavassa pystyttäisiin lisäämään ja samalla parannettaisiin kaavakarttojen luettavuutta.

Seuraavaksi on kuvattu keskeisimmät muutokset voimassa olevien osayleiskaavojen alueilla kaavoittain.

Lahden läntisten osien osayleiskaava Y-202

Yleiskaava Y-203 tulee kumoamaan Lahden läntisten osien osayleiskaavan kokonaisuudessaan.

Teivaan sataman matkailutoimintojen alue (RM) poistetaan Teivaan rinteestä ja matkailutoimintojen alue osoitetaan kapeana Teivaasta Vesijärven matkustajasatamaan ratapenkan suuntaisesti. Niemen alueen elinkeinoelämän alue (T) muutetaan toteutuneen maankäytön mukaisesti sallimaan elinkeinoelämän lisäksi asumista (A) ja julkisia palveluita ja hallinnon alueita (PY). Alueelle osoitetaan kaksoismerkintäalueita (T/A, PY/T). Ruoriniemen T/A-alue muutetaan asuinalueeksi (A) asemakaavan mukaisesti. Niemen tieliikenteen yhteystarvemerkinä on poistettu.

Vipusenkadun julkisten palveluiden ja hallinnonalue (PY), muutetaan vastaamaan alueen tarvetta myös elinkeinoelämän alueeksi (T). Alueelle osoitetaan kaksoismerkintä (PY/T).

Asuinrakentamista osoitetaan yhdyskuntarakenteen kannalta kestäville alueille. Kunnaksen ja Lehmuksen alueilta poistetaan laaja asuinalue (A) ja alue osoitetaan maa- ja metsätalousalueeksi (M), jossa on hajarakentamista. Vastaavasti esitetään poistettavaksi asuinaluevaraukset (A) Jokimaalta Rälssin länsipuolelta. Alue osoitetaan pääosin maa- ja metsätalousalueeksi (M). Alueelle osoitetaan myös Rälssin maa-ainesten vastaanottoalueen (eo) ja retkeily- ja ulkoilualueen (VR) laajentuminen, elinkeinoelämän alue (T) kehätien varteen, sekä Rälssinkallionmetsän luonnonsuojelualue (SL). Muista yleiskaavaan osoitettuja uusia luonnonsuojelualueita

(SL) ovat Ritamäen luonnonsuojelualueen laajennus, Haapalanmetsä, Mukkulan saaret, Sietikka, Kintterönsuo, Korpikankareen vanha metsä, Rautakankareen rantametsä, Tapanilan aarnialue, Kukonkoski, Latomäki, Niemenmäki ja Sikoniitun lehtoalueen laajennus. Alasjärven lounaisrannalla oleva loma-asuntoalue (RA) muutetaan asuinalueeksi (A).

Pipon elinkeinoelämän alueen (T) aluetta esitetään laajennettavaksi ja Karistonportin alueelle esitetään vaihtoehtona kaupallisten palveluiden alueen (Pkm) ja asuinalueen (A) kaavamerkintöjen korvaamista kaksoismerkinnällä Pkm/T mahdollistamaan alueelle kaupallisten palveluiden lisäksi elinkeinoelämän alueita asumisen sijaan. Latomäen elinkeinoelämän ja asumisen alue (T/A) muutetaan elinkeinoelämän alueeksi (TY). Lisäksi Renkomäkeen Luhdan tornin alueella tarkastetaan kaupallisten palveluiden (Pkm) ja asuinalueen (A) rajauksia.

Koiskala-Tiiranmäen kaavarunkosuunnitelman alustavissa suunnitelmissa on tarkasteltu asumisen lisäämistä alueelle sekä voimassa olevan kaavan Y-202 mukaisen uuden kulkuyhteyden sijaintia ja tarvetta. Luonnosvaihtoehdossa 1 on esitetty kulkuyhteyden linjauksen muuttamista ja vaihtoehdossa 2 kulkuyhteys on vain kävelyille ja pyöräilylle.

Lahden läntisten osien osayleiskaavan Y-202 määräyksien mukaan kaavaan rajatuilla alueilla noudatetaan eri osayleiskaavojen määräyksiä. Enonsaaren osayleiskaavan merkinnät ja määräykset ja Okeroisten osayleiskaavan määräykset jäävät voimaan yleiskaavan Y-203 myötä. Miekkiön, Renkomäen ja Ämmälän osayleiskaavan aluerajauksesta poistetaan Pippon alue ja Ämmälän alueelta radan itäpuolinen alue. Osayleiskaavan määräykset jäävät voimaan rajatulle alueelle.

Villähde-Koiskalan osayleiskaava

Yleiskaava Y-203 tulee kumoamaan Villähde-Koiskalan osayleiskaavan Kärkjärven länsirannan ranta-alueen lukuunottamatta. Yleiskaavan Y-203 kartalla esitetään rasterilla alue, jolla voimassa olevan Villähde-Koiskalan osayleiskaavan merkinnät ja määräykset jäävät voimaan. Muilta osin osayleiskaavan alueella tullaan noudattamaan yleiskaavan Y-203 merkintöjä ja määräyksiä kaavan voimaantulon myötä.

Villähde-Koiskalan osayleiskaavan merkinnät on yleispiirteistetty yleiskaavaan Y-203. Lisäksi kaavamerkintöjä on määrällisesti vähennetty ja yhdenmukaistettu Lahden läntisten osien osayleiskaavan tyyliin. Esimerkiksi asuinaluemerkinnöistä on jätetty pois maatilojen talouskeskusten alue (AM) ja pientalovaltainen asuntoalue (AP). Asumisen alueet on osoitettu asuinalueina (A) tai kyläalueita (AT). Haravakylän, Pihtilänmäen, Pensuon ja Heinämaantien varren asuinalueet on osoitettu kyläalueina (AT). Heinämaantien varressa osayleiskaavassa mitoitettujen asuinalueiden (A) mitoitukset eivät jää voimaan, eivätkä oikeuta suoriin rakennuslupiin yleiskaavan Y-203 voimaan tulon jälkeen. Vastaava tilanne on Ranta-Lehmuksen, Ohrapäätien ja Mustankorventien alueella. Näillä alueilla kaavamerkintä muuttuu

asuinalueesta (A), maa- ja metsätalousalueeksi (M) alueiden ollessa hajakennusalueita, eikä niitä ole tarkoitus asemakaavoittaa. Kyseisille alueille ei kohdistu rakennuspainetta.

Peltojen osalta on poistunut maa- ja metsätalousalue (MT) merkintä ja pellot on osoitettu maa- ja metsätalousalueena (M) tai maisemallisesti arvokkaana peltoalueena (MA). MA-aluevaraus sisältää myös yksittäisiä rakennuspaikkoja.

Villähteen asemanseudun kaavarunkoluonnoksen suunnitelmat on esitetty yleiskaavakartalla. Alueen maankäytön on esitetty muuttuvan merkittävästi nykyisestä laajasta työpaikka-alueesta (TP) enemmän asumispainotteiseksi. Lisäksi kaavarunkosuunnitelmassa on tutkittu Lankilantien linjaaminen suoraan Heinämaantielle. Osayleiskaavassa esitetty Ritomäen työpaikka-alueen (TP) laajennus Heinämaantien itäpuolelle muuttuu retkeily- ja ulkoilualueeksi (VR), sekä osittain asuinalueeksi (A). Vastaavasti Pihtiläntien työpaikka-alue (TP) muuttuu asuinalueeksi (A). Asemanseudun maankäytöstä esitetään vaihtoehtoja luonnoksessa.

Riikin tilan pellot Villähteen tien varressa on esitetty muuttuvan työpaikka-alueesta (TP) maisemallisesti arvokkaaksi peltoalueeksi (MA). Pensuon alueen pellot ja Orrilanmäen pellot on laajalti esitetty maisemallisesti arvokkaiksi peltoalueiksi (MA). Orrilanmäelle esitetään myös vaihtoehtoisesti asumisen (A) lisäämistä vieressä olevan Villähteen koulun ja joukkoliikenteen runkolinjan vuoksi. Villähteen koulun ja Kauppakaaren välinen selvitysalue (SELV.) on osoitettu elinkeinoelämän alueeksi (T). Vaihtoehtoisesti alue jää maa- ja metsätalousalueeksi (M).

Osayleiskaavan mukaisten pientalovaltaisten asuinalueiden (AP) rajauksiin on tehty muutoksia huomioiden yhdyskuntarakenteellinen sijainti ja alueiden maasto-olosuhteet. Ranta-Härhön ja Hyytintien aluevarauksia on pienennetty ja Kurenniityn ja Vierunkulman aluevarauksien rajauksia on muutettu. Vanhankartanonpellon alueella esitetään pieni Villähteen lehto rannassa luonnonsuojelualueeksi (SL).

Luoteis-Nastolan osayleiskaava

Yleiskaava Y-203 tulee kumoamaan Luoteis-Nastolan osayleiskaavan mitoitettuja ranta-alueita lukuunottamatta. Yleiskaavan Y-203 kartalla esitetään rasterilla alueet, jolla voimassa olevan Luoteis-Nastolan osayleiskaavan merkinnät ja määräykset jäävät voimaan. Muilta osin osayleiskaavan alueella tullaan noudattamaan yleiskaavan Y-203 merkintöjä ja määräyksiä kaavan voimaantumisen myötä.

Luoteis-Nastolan osayleiskaavan merkinnät on yleispiirteistetty yleiskaavaan Y-203. Lisäksi kaavamerkintöjä on määrällisesti vähennetty ja yhdenmukaistettu vastaavasti kuten edellä on kuvattu Villähde-Koiskalan osayleiskaavan osalta. Suurin osa osayleiskaavan alueesta on maa- ja metsätalousaluetta (M). Pyhantaan ja Seestan alueen pientalovaltaiset asuntoalueet (AP) osoitetaan kyläalueina (AT).

Osayleiskaavan alueella on laajat mitoitettut kyläalueet (AT) Pyhantaalla, Vanajanraitin, Kumiantien ja Mäkeläntien varressa, sekä Oksjärven pohjoispuolella. Osayleiskaavalla rakentamista on haluttu ohjata kyläalueille ja mitoitus on perustunut alueen kunnallisteknisten verkostojen suunnitelmiin. Kyläalueelle on voinut rakentaa suunnittelutarveratkaisulla. Alueelle on toteutunut infra osittain runkolinjan osalta, mutta jakeluverkostot puuttuvat ja osalle alueista verkostoa ei ole tulossa jatkossakaan. Mitoitus on myös osittain ohjannut rakentamista kyläalueen ulkopuolelle, mikä ei ole ollut tarkoituksenmukaista. Kyläalueille ei ole suuria rakennuspaineita. Yleiskaavaan Y-203 osoitetaan osayleiskaavan mukaiset kyläalueet (AT), mutta alueiden mitoitus ei jää voimaan yleiskaavan Y-203 voimaan tulon jälkeen. Näin rakentamista voidaan ohjata parhaiten rakentamiseen soveltuville alueille suunnittelutarveratkaisulla.

Viuhan ja Sydänkankaan alueen metsäalueet osoitetaan retkeily- ja ulkoilualueeksi (VR). Retkeily- ja ulkoilualueella ei erikseen osoiteta maa- ja metsätalousalueita, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Sen sijaan maa- ja metsätalousalueella (M), nämä alueet osoitetaan erikseen omana aluevarauksena.

Pyhantaantien varressa oleva teollisuusalueen reservialue (T/res) ja maa-ainestenottoalue (EO/T-res) osoitetaan elinkeinoelämän alueena (T) ja aluetta on laajennettu ottaen huomioon olemassa olevat teollisuuskiinteistöt tien varressa. Valtatien 12 varteen on osoitettu voimalinja.

Turpeensalmen osayleiskaava

Yleiskaava Y-203 tulee kumoamaan Turpeensalmen osayleiskaavan kokonaisuudessaan. Osayleiskaavan asuinalueet eivät ole toteutunut alueen pohjavesiolosuhteiden vuoksi ja alue on asemakaavoitettu pääasiassa lähivirkistysalueeksi. Yleiskaavaan Y-203 alueen maankäyttö osoitetaan asemakaavan ja olemassa olevan tilanteen mukaiseksi.

Kallio-, Pitkä- ja Särkijärven alueen osayleiskaava

Yleiskaava Y-203 tulee kumoamaan Kallio-, Pitkä- ja Särkijärven alueen osayleiskaavan muutamaa mitoitettua ranta-alueita lukuunottamatta. Yleiskaavan Y-203 kartalla esitetään rasterilla alueet, jolla voimassa olevan Kallio-, Pitkä- ja Särkijärven alueen osayleiskaavan merkinnät ja määräykset jäävät voimaan. Muilta osin osayleiskaavan alueella tullaan noudattamaan yleiskaavan Y-203 merkintöjä ja määräyksiä kaavan voimaantumisen myötä.

Osayleiskaavan metsäalueet on osoitettu retkeily- ja ulkoilualueeksi (VR), maa- ja metsätalousalueeksi (M) ja osittain rantojen osalta maa- ja metsätalousalueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Yleiskaavaan Y-203 on osoitettu alueella oleva Lapakiston luonnonsuojelualue (SL), sekä esitetty suojelualueen laajentuminen. Suojelualueen laajentumisen vuoksi Pitkäjärven ja Kärkjärven ranta-alueelta on osoitettu poistettavaksi merkittävä määrä loma-asuntoalueeksi (RA) varattuja alueita. Muina uusina luonnonsuojelualueina (SL) on esitetty Hirvilammin ja Kipasen ranta-

alueet sekä Kangaslammin alue Kumiantien varressa. Kakarlammin taustamaastosta on poistettu kaksi rakentamatta olevaa lomarakennuspaikkaa alueen muun maankäytön vuoksi.

Alhaistentien pientalovaltainen asuntoalue (AP) on osoitettu kyläalueena (AT). Pajulahden ympäristöön on esitetty urheilu- ja virkistyspalveluiden alue (VU).

Iso-Kukkasen-, Sala- ja Ruuhijärven rantayleiskaava

Yleiskaava Y-203 tulee kumoamaan Iso-Kukkasen-, Sala- ja Ruuhijärven rantayleiskaavan osittain. Yleiskaavan Y-203 kartalla esitetään rasterilla alueet, jolla voimassa olevan Iso-Kukkasen-, Sala- ja Ruuhijärven rantayleiskaavan merkinnät ja määräykset jäävät voimaan. Muilta osin rantayleiskaavan alueella tullaan noudattamaan yleiskaavan Y-203 merkintöjä ja määräyksiä kaavan voimaantulon myötä.

Rantayleiskaava jää voimaan mitoitettujen ranta-alueen osalta. Iso-Kukkasen eteläosassa rantayleiskaavan kaavamerkinnät on yleispiirteistetty yleiskaavaan Y-203 ja kaavamerkintöjä on yhteensovitetty. Rantayleiskaavan pientalovaltaiset asuntoalueet (AP) on muutettu asuinalueiksi (A) ja virkistysalueet (V) lähivirkistysalueiksi (VL). Pajulahden palveluiden alue (P) on osoitettu matkailupalveluiden alueena (RM).

Ruuhijärven kylään ja Kumiantien ja Ruuhijärventien risteysalueelle esitetään kyläalueen (AT) rajausta, joka vaihtoehtoisesti kumoaa voimassa olevan rantayleiskaavan merkinnät ja määräykset ja antaa paremmat mahdollisuudet näiden alueiden kehittämiseen.

Uudenkylän osayleiskaava

Uudenkylän osayleiskaavan merkinnät ja määräykset jäävät voimaan koko osayleiskaavan alueella. Aluerajaus esitetään yleiskaavan Y-203 kartalla. Osayleiskaavan maankäyttö on esitetty yleispiirteistettynä yleiskaavassa Y-203, esimerkiksi rantojen osalta on näytetty pääkäyttötarkoitus eli lomarakentaminen.

Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman toimenpide-esitys

Kestävän kaupunkiliikkumisen toimenpide-esityksessä on listattu 20 toimenpidettä ja niiden tarkemmat kuvaukset. Investointisuunnitelmat tehdään jokaiselle toimenpiteelle erikseen työn edetessä. Toimenpiteet on jaettu Lahden suunta -teemojen Kestävästi kasvava Lahti, Palvelujen Lahti, Lahden keskusta ja Asumisen Lahti mukaisesti. Toimenpiteet liittyvät seuraaviin aihepiireihin: kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden kehittäminen, liikkumisen ohjaus kouluissa ja kaupungin oman henkilöstön toiminnassa, joukkoliikenteen kehittäminen, digitalisaatio ja matkaketjut, keskustan viihtyisyys ja liikenneturvallisuuden edistämiseen. Lisäksi nähtävillä asetetaan pyöräilyn tavoiteverkkoluonnos, joka sisältää pyöräilyn pääreitit ja aluereitit.

Jatkotoimenpiteet

Tekninen ja ympäristölautakunta päätti Lahden suunta -työn 2017–2020 luonnoksen nähtäville asettamisesta 23.4.2019 § 56. Nähtäville on asetettu yleiskaavan Y-203 luonnos, Kestävän kaupunkiliikkumisen toimenpideluettelo ja pyöräilyn tavoiteverkkoluonnos. Nähtävilläoloaikana ePalautte on avoinna kommenttien jättämistä varten ja lisäksi on järjestetty karttakysely pyöräilyn tavoiteverkosta.

Lahden suunta -työn 2017–2020 vaikutusten arviointi käynnistyy luonnoksen nähtävillä olon jälkeen kesäkuussa ja vaikutusten arvioinnin on tavoitteena valmistua syyskuussa 2019. Lahden suunta -työn luonnoksesta saatu palaute otetaan huomioon vaikutustenarviointityössä ja yleiskaavaehdotuksen ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman valmistelussa.

Seuraavina askeleina kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelmassa tullaan toimenpiteille muodostamaan arviot kustannuksista, investointisuunnitelmat, vastuut ja toteuttamisaikataulut. Tämän lisäksi vuonna 2019 valmistellaan Lahden suunta -työn ehdotus ja vuonna 2020 työn tulos menee kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi.

Yleiskaavoittaja Sanna Suokas esittelee ohjelmien luonnoksia kokouksessa.

Liitteenä

1. Lausuntopyyntö

Esittelijä

Erityisasiantuntija Päivi Pitkänen

Päätösehdotus

Aluejohtokunta merkitsee asian käsittelyn ja lähetekeskustelun tiedoksi sekä päättää antaa seuraavan lausunnon Lahden suunta -työ 2017-2020: Yleiskaavan Y-203 ja Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman luonnoksista:

”Aluejohtokunta pitää Yleiskaavan Y-203 ja Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman luonnoksia kattavina ja asianmukaisina. Erityisesti asukkaiden ja toimijoiden osallistaminen eri vaiheissa on toteutettu hyvin.

Aluejohtokunta puoltaa Villähteen asemanseudun kaavarunkosuunnitelmaa sekä näkee tärkeänä Luoteis-Nastolan osayleiskaavan mahdollistavan asumisen runkolinjaston lähialuilla. Aluejohtokunta toteaa, että Kallio-, Pitkä- ja Särkijärven alueen osayleiskaavassa olevien luonnonsuojelualuiden laajentuminen on tarpeellista erityisesti Lapakiston alueen osalta, jonka kävijämäärät ovat lisänneet alueen kuormitusta ja eläinkannan harvenemista. Aluejohtokunta esittää, että Iso-Kukkasen-, Sala- ja Ruuhijärven rantayleiskaava ei poissulkisi ympärivuotisen asumisen mahdollistamista tarvittaessa.

Aluejohtokunta pyytää, että yleiskaavan osalta tarkasteltaisiin majoitus- ja matkailupalveluiden mahdollistaminen eri osayleiskaava alueilla Nastolassa, mikä tukisi kaupungin muita elinvoimatoimenpiteitä.

Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelmaan liittyen aluejohtokunta

esittää, että kaupunki kehittää Nastolan alueen kevyenliikenteen verkostoa sekä hoitaa niiden kuntoa asianmukaisesti sekä käy vuoropuhelua Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa verkoston hoitamisesta, laadusta ja kehittämisestä kaupungin strategian mukaisesti.”

Käsittely

Puheenjohtaja keskeytti pykälän käsittelyn projektipäällikkö Riitta Niskasen asiantuntijakuulemisen, Rakokiven kaavakohteet ja liikennesuunnittelu sekä Nastola alueen liikekeskusten elinvoimalaskentaraportti klo 16.17 - 16.46, ajaksi.

Päätös

Aluejohtokunta merkitsi asian käsittelyn ja lähetekeskustelun tiedoksi sekä päätti antaa seuraavan lausunnon Lahden suunta -työ 2017-2020: Yleiskaavan Y-203 ja Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman luonnoksista:

”Aluejohtokunta pitää Yleiskaavan Y-203 ja Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman luonnoksia kattavina ja asianmukaisina. Erityisesti asukkaiden ja toimijoiden osallistaminen eri vaiheissa on toteutettu hyvin.

Aluejohtokunta puoltaa Villähteen asemanseudun kaavarunkosuunnitelmaa ja vaihtoehtoa numero 1. sekä näkee tärkeänä Luoteis-Nastolan osayleiskaavan mahdollistavan asumisen runkolinjaston lähialuilla. Aluejohtokunta toteaa, että Kallio-, Pitkä- ja Särkijärven alueen osayleiskaavassa olevien luonnonsuojelualuiden laajentuminen on tarpeellista erityisesti Lapakiston alueella, jonka kävijämäärät ovat lisänneet alueen kuormitusta ja eläinkannan harvenemista. Aluejohtokunta esittää, että Orrilanmäen kaavaluonnosvaihtoehtoa 2 arvioidaan uudelleen ja kaavamerkintä M muutetaan asutukselle A. Aluejohtokunta puoltaa Kumian sekä Ruuhijärven kaavamuutosten luonnosvaihtoehtoja 1.

Aluejohtokunta esittää, että kaupan suuryksikköjen kaavamerkintöjen vaikutuksia arvioitaisiin laajemmin.

Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelmaan liittyen aluejohtokunta esittää, että kaupunki kehittää Nastolan alueen kevyenliikenteen verkostoa, hoitaa teiden ja alikulkuväylien kuntoa asianmukaisesti sekä arvioi alikulkuväylien tarvetta. Kaupungin tulee käydä vuoropuhelua Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa verkoston hoitamisesta, laadusta ja kehittämisestä kaupungin strategian mukaisesti. Lisäksi aluejohtokunta esittää, että pyöräilyn runkolinjassa lisätään pääpyöräilyreitiksi Rakokiven alueen reitti. Aluereittiä tulee laajentaa koskemaan myös Uudenkylän Heinolantietä sekä Heinämaantietä Orimattilan rajaan asti. Aluejohtokunta esittää, että julkisen liikenteen liitäntäpysäköintiä kehitetään koko kaupungissa.

Aluejohtokunta esittää, että maaseutupoliittinen ohjelma sisällytetään osaksi Lahden suunta -työtä seuraavalla yleiskaavakierroksella.”

Asian valmistelija /

yleiskaavoittaja Sanna Suokas (puh. 044 769 8640)

Lisätietojen antaja	aluekoordinaattori Tia Mäkinen (puh. 044 769 8695)
Toimenpiteet	Ote kirjaamo@lahti.fi, yleiskaavoittaja Sanna Suokas, yleiskaava-arkkitehti Johanna Sääksniemi, projektipäällikkö Anna Huttunen
Muutoksenhaku	Muutoksenhakukielto

Otteen oikeaksi todistaa Lahden kaupungin konsernipalveluissa kesäkuun 3. päivänä 2019

Tuula Seljas
valmistelusihteeri

Otteen saaja: Ote kirjaamo@lahti.fi, yleiskaavoittaja Sanna Suokas, yleiskaava-arkkitehti Johanna Sääksniemi, projektipäällikkö Anna Huttunen

MUUTOKSENHAKUKIELTO
Oikaisuvaatimus / Kunnallisvalitus

Liitetään pöytäkirjanotteeseen

Lahden kaupunki

Viranomainen:

Nastolan aluejohtokunta

Päivämäärä:

28.05.2019

Pykälä:

§ 15

Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 136 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Muu peruste, mikä

Asianosainen:

Annettu tiedoksi sähköisesti, pvm: 3.6.2019

Lähetetty tiedoksi kirjeellä, joka on annettu postin kuljettavaksi, pvm:
(kuntalaki 139 §) Tiedoksiantaja:

Luovutettu asianosaiselle
Paikka ja pvm:

Vastaanottajan allekirjoitus

Muulla tavoin, miten

**1. Logistiikkarykmentti**Esikunta
KOUVOLA**Lausunto**

1 (2)

BP9242

29.05.2019

3566/10.02/2017

Lahden kaupunki

PL 202
15101 Lahti

Lahden kaupungin lausuntopyyntö, 30.4.2019

LAUSUNTO LAHDEN SUUNTA TYÖ 2017-2020**1. Asia**

Lahden kaupungin on pyytänyt viitteenä olevalla asiakirjalla Puolustusvoimien lausuntoa Lahden suunta -työn 2017-2020 luonnoksesta.

2. Puolustusvoimien lausunto

Puolustusvoimien hallintoyksiköt ovat tutustuneet nähtävillä asetettuun aineistoon. Puolustusvoimat on merkitty asiantuntijaviranomaisena osalliseksi kaavoitusprosessiin.

Puolustusvoimien tarpeet on huomioitu luonnosaineistoissa riittävällä tasolla merkitsemällä puolustusvoimien käyttämät alueet EP-merkinnällä sekä suojavyöhyke SV-merkinnällä.

Kaavoitettavalla alueella voi sijaita Puolustusvoimien käyttämiä kaapeleita. Puolustusvoimien kaapeleiden näyttö tilataan Johtotieto Oy:ltä. Johtotieto Oy ohjaa rakentajia kaapelivaurioiden välttämiseksi.

Kaapelinäyttötilausten yhteystiedot: **Johtotieto Oy, Seutulantie 3-5 B, 04410 Järvenpää, puh. 0800 12600, sp. info@johtotieto.fi.**

Alueella voi sijaita Suomen Turvallisuusverkko Oy:n (STUVE Oy) kaapeleita. STUVE:n kaapelitiedot pyydetään osoitteesta asiakapalve-lu.stuve@erillisverkot.fi.

3. Yhteystiedot

Yhteyshenkilöt 1LOGR:ssa ovat kiinteistöpäällikkö, Seppo Kesänen puh. 0299 571 262 ja kiinteistöinsinööri Jukka Kohopää, puh. 0299 571 263, sähköposti etunimi.sukunimi@mil.fi.

Komentaja
Everstiluutnantti

Juha Kylä-Harakka

1. LogistiikkarykmenttiEsikunta
PL 1080
45101 KOUVOLAPuh. 0299 800
Faksi 0299 571109Y-tunnus 0952029-9
www.puolustusvoimat.fi

1. Logistiikkarykmentti

Esikunta
KOUVOLA

Lausunto

2 (2)
BP9242
3566/10.02/2017

Operaatiokeskuksen päällikkö
Majuri

Jarkko O Keinänen

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

LIITTEET

-

JAKELU

TIEDOKSI

PSPR

PVTIEDL

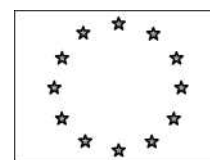
Sanna Mäntynen, Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen esikunta Logis-
tiikkaosasto



PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO

Maakuntahallitus

PÖYTÄKIRJANOTE

Kokouspäivä
10.6.2019

Otteen saaja

Otteen antopäivä

Lahden kaupunki

12.6.2019

LAUSUNTO LAHDEN SUUNTATYÖ 2017-2020: YLEISKAAVAN Y-203 JA KESTÄVÄN KAUPUKILIKKUMISEN OHJELMAN LUONNOKSESTA

53/10.02.02.00/2019

Maakuntahallitus 10.06.2019 § 98

Lahden kaupunki pyytää lausuntoa yleiskaavan ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma luonnoksesta 3.6.2019 mennessä. Asiakirjoihin voi tutustua Lahden suunta -verkkosivuilla www.lahti.fi/lahdensuunta.

Lahden kaupungin jatkuvan yleiskaavan työ etenee neljän vuoden sykleissä valtuustokausittain ja sen kolmas kierros on nyt käynnissä. Yleiskaavan kanssa samaan prosessiin on tällä kierroksella yhdistetty Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman laatiminen ja ympäristöohjelman sekä palveluohjelman teemoja soveltuvilta osin. Työstä käytetään nimeä Lahden suunta -työ 2017-2020.

Lahden suunta -työn 2017-2020 tavoitevuosi on 2030. Luonnosvaiheen aineisto käsittää yleiskaavan Y-203, kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman toimenpide luettelon ja pyöräilyn tavoiteverkon luonnoksen. Yleiskaava Y-203 laaditaan ensimmäistä kertaa oikeusvaikutteisena koko uuden Lahden alueelle ja siitä esitetään nyt kaksi luonnosvaihtoehtoa.

Asian ovat valmistelleet aluesuunnittelupäällikkö Riitta Väänänen, puh. 040 531 7628, erityisasiantuntija Jaana Martikainen, puh. 044 3719 467 ja maakunta-arkkitehti Mirja Karila-Reponen, puh. 040 774 7060.

Maakuntajohtaja:

Maakuntahallitus päättää antaa Lahden kaupungille Lahden suunta -työn luonnoksesta seuraavan sisältöisen lausunnon:

"Lahden kaupunki jatkaa hyväksi havaitulla jatkuvalla yleiskaavatyöllä koko kaupungin kattavan yleiskaavan laatimista. Uutena piirteenä työhön on yhdistetty Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman laatiminen ja ympäristöohjelman sekä palveluohjelman teemoja. Kaavatyöhön yhdistetyt uudet ohjelmat muodostavat hyvän toisiaan tukevan kokonaisuuden. Nähtävillä olevasta aineistosta saa hyvin tietoa Lahden suunta -työn etenemisestä, tavoitteista, tähän mennessä tehdyistä selvityksistä ja vaihtoehtoisista kaavaratkaisuista kahdeksalla erityisellä alueella.

Kaavakartan sekä merkintöjen ja määräysten osalta on säilytetty aiemmilta kierroksilta tutuksi tulleet ratkaisut. Kaavaluonnoksessa ja siihen sisältyvissä vaihtoehtotarkasteluissa esitetyt seudullisesti merkittävät kaupan ratkaisut ovat sijainniltaan linjassa Päijät-Hämeen lainvoimaisen maakuntakaavan 2014 kanssa. Luonnosvaihe ei sisällä vielä edellisessä lainvoimaisessa yleiskaavassa olleita suunnitteluohjeita asemakaavoitusta varten. Niillä tulee olemaan tärkeä rooli arvioitaessa maakuntakaavan kaupaa koskevien määräysten toteutumista ja vaikutuksia Lahden kaupunkiseudun kaupan palveluverkon tasapainoisuuteen sekä alueellisen ja väestöryhmittäisten palvelujen saavutettavuuteen.

Luonnoksessa esitetyt liikenteen ja teknisen huollon ratkaisut ovat maakuntakaavan mukaisia ja lisäksi työssä on huomioitu vaihemaakuntakaavassakin ajankohdainen kiertotalous.

Kestäviin kulkutapoihin ja niiden käyttöön liittyvät tavoitteet ovat hyvin linjassa Päijät-Hämeen liikennejärjestelmäsuunnitelman (luonnos 30.4.2019) tavoitteiden kanssa. Samalla tavoitteet ovat kunnianhimoisia ja vaativat aktiivisia toimia toteutukseen. Työssä on tunnistettu se, että toimenpiteitä tarvitaan kaikilla tasoilla, myös muualla kuin kaupungin omassa toiminnassa. Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman laatiminen yleiskaavatyön yhteydessä kytkee maankäytön suunnittelun ja liikkumisen kysymyksiä hyvin yhteen.

Päijät-Hämeen liikennejärjestelmäsuunnitelmassa (luonnos 30.4.2019) on esitetty seudullisesti merkittävä pyöräilyverkko, joka on pääpiirteiltään yhtenevä pyöräilyn pääreittien kanssa. Eroja kuitenkin on siinä, miten reitit jatkuvat Lahden kaupungin rajojen ulkopuolelle. Lahden suunta -työssä olisi hyvä huomioida Päijät-Hämeen liikennejärjestelmäsuunnitelmassa esitetyt seudulliset yhteydet luonnoksessa esitettyjen lisäksi pohjoiseen Asikkalan suuntaan sekä etelään Orimattilan suuntaan ja lisätä nämä seudulliset yhteydet pyöräilyn pääreitteihin. Keskusta-alueella eri kulkumuotojen yhteensovittaminen on tärkeää, eikä tässä tule unohtaa keskustan palveluille keskeistä jakeluliikennettä.

Vaihtoehtoisista ratkaisuista haluamme lopuksi tuoda esille seuraavaa:

ALUE 1: Ala-Okeroinen

Vaihtoehto 1 toteuttaa Päijät-Hämeen lainvoimaista maakuntakaavaa vaihtoehtoa 2 paremmin ja turvaa Ala-Okeroisten retkeily- ja virkistyskäytön säilymistä. Samalla se tukee lähellä olevaa maakunnallisesti arvokasta Okeroisten kulttuurimaisemaa.

ALUE 2: Pippo

Vaihtoehto 2 toteuttaa Päijät-Hämeen lainvoimaista maakuntakaavaa viheryhteystarpeen toteutumisen kannalta vaihtoehtoa 1 paremmin. Lainvoimaisessa maakuntakaavassa Pippon moottorirata on esitetty moottoriurheilukeskuksen em-kohde-merkinnällä, joten ehdotamme sitä merkittäväksi omalla merkinnällään myös Lahden yleiskaavaan. Vaihtoehdon 2 elinkeinoelämän alueiden osalta radan itäpuolella T-alue toteuttaisi maakuntakaavaa luonnokseen merkittyä VR-aluetta paremmin.

ALUE 3: Karistonportti

Molemmat vaihtoehdot toteuttavat lainvoimaista maakuntakaavaa.

ALUE 4: Koiskala-Tiiranmäki

Molemmat vaihtoehdot toteuttavat lainvoimaista maakuntakaavaa. Läheinen Koiskalan kartanon valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö on otettu huomioon molemmissa vaihtoehdoissa.

ALUE 5: Villähteen asemansetu

Molemmat vaihtoehdot toteuttavat lainvoimaisen maakuntakaavan kulttuuri- ja maisema-arvoja hienovaraisin eroin.

ALUE 6: Orrilanmäki

Molemmat vaihtoehdot tulevat kysymykseen lainvoimaisen maakuntakaavan osalta ja toteuttavat sitä. Perustelut asumisen lisäämiseen ovat hyviä. Orrilanmäen maakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä voidaan kehittää tarvittaessa suunnitteluohjeilla.

ALUE 7: Kumia

Päijät-Hämeen lainvoimaisessa maakuntakaavassa Kumia on merkitty lähikyläksi ja sillä ei ole aluerajausta. Päijät-Hämeen liitto ei ota kantaa rajaus- tai kaavojen kumoustarpeisiin. Molemmat vaihtoehdot ovat maakuntakaavan puitteissa mahdollisia.

ALUE 8: Ruuhijärvi

Päijät-Hämeen lainvoimaisessa maakuntakaavassa Ruuhijärvi on merkitty lähikyläksi ja sillä ei ole aluerajausta. Päijät-Hämeen liitto ei ota kantaa rajaus- tai kaavojen kumoustarpeisiin. Molemmat vaihtoehdot ovat maakuntakaavan puitteissa mahdollisia."

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Otteen pöytäkirjasta todistaa oikeaksi viran puolesta:

Lahdessa 12.6.2019

Pöytäkirjanpitäjä



hallintojohtaja Jari Paakkunainen



03.05.2019

Vastaanottaja

Lahden kaupunki
Maankäyttö ja aluehankkeet

Kohde

Yleiskaavan Y-203 luonnos

Lausunto yleiskaavaluonnos Y-203

Päijät-Hämeen pelastuslaitos on vastaanottanut 30.04.2019 lausuntopyynnön koskien yleiskaavaluonnosta Y-203.

Olen tutustunut yleiskaavan luonnokseen.

Päijät-Hämeen pelastuslaitoksella ei ole huomautettavaa koskien yleiskaavaa Y-203.

Päijät-Hämeen pelastuslaitos pyytää kaavoittajaa huomioimaan yleiskaavan Y-203 suunnittelussa, että liikennejärjestelyiden tulee mahdollistaa kaavoitusalueella olevien kohteiden mahdollisimman hyvä saavutettavuus myös pelastuslaitoksen raskailla ajoneuvoilla. Pelastusajoneuvon vaatima tilan tarve esitetään Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen Pelastustiet-ohjeessa.

paloinsinööri
Raila Viljamaa



Lahden kaupunki
Kaupunkiympäristön palvelualue
Askonkatu 2 15100 Lahti
kirjaamo@lahti.fi

Maankäyttö ja aluehankkeet 30.4.2019

LAHDEN SUUNTA -TYÖ 2017–2020:

Lahden kaupunki on laatimassa koko kaupungin yleiskaavaa.

Kaavaa valmisteltaessa on hyvä huomioida, että Metsälakia (1093/1996) sovelletaan yleiskaavan maa- ja metsätalouden ja virkistyskäyttöön osoitettuihin alueisiin. Muilla alueilla metsälaki ei ole voimassa. Metsälaki velvoittaa noudattamaan luonnonsuojelulain (1096/1996), vesilain (587/2011), ympäristönsuojelulain (527/2014) ja muinaismuistolain (295/1963) säädöksiä. Kun metsälaki ei ole voimassa, aiheuttaa se seurannaisvaikutuksia muiden metsänkäyttöä ohjaavien lakien voimassaoloon, kuten Kestävän metsätalouden määräämälakiin (34/2015) (Kemera) ja lakiin metsätuhojen torjunnasta (1087/2013) (Metsätuholaki). Nämä lait ovat riippuvaisia metsälain soveltamisesta. Metsäkeskus valvoo metsälakien noudattamista.

Suomen metsäkeskus lausuu, että LAHDEN SUUNTA -TYÖ 2017–2020 mukaisen yleiskaavan laadinnan yhteydessä tulee arvioida vaikutukset metsätalouden harjoittamiseen.

Metsätalouden vaikutusten arvioimiseksi lähtökohtana tulisi olla maanomistajien osallistaminen ja käyttötavoitteiden selvittäminen, jonka perusteella arvoidaan vaikutukset joko aluekohtaisesti tai tilatasolla metsätalouden harjoittamiseen. Vaikutusten arvioinnista tulee selvittää aluevarausmerkintöjen metsätaloudelliset vaikutukset.

Yleiskaavan suunnittelussa on syytä huomioida, että metsäalueita ei pirstota muulla maankäytöllä ilman erityisiä perusteita ja metsätalousalueet pyritään säilyttämään yhtenäisinä. Lisäksi yhtenäisillä metsäalueilla tulee mahdollistaa metsätalouden harjoittaminen ilman metsälain kanssa päällekkäistä ohjausta. Alueiden varaaminen maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi turvaa ekologiset yhteydet sekä metsien käytön virkistystyöksi.

Maa- ja metsätalousvaltaisten alueiden osalta Lahden suunta -työn 2017-2020 yleiskaavan aluevarausmerkinnät ovat hyvin merkittävästi vähentyneet uudessa kaavaluonnoksessa. Maa- ja metsätalousvaltaisia alueita on suunniteltu varattavan uudessa yleiskaavassa virkistysalueiksi. Alueen pääkäyttötarkoitus muuttuu, jolloin alueiden metsien käyttöä ohjataan virkistysalueiden ehtojilla. Tällä on merkittäviä vaikutuksia alueen metsätalouden harjoittajien elinkeinoon. Muutokset kohdistuvat pääosin yksityisten ja tai yksityisluontoisten metsätaloustoimijoiden metsätalousalueisiin. Tämä edellä kuvattu muutos on niin merkittävä, että sen vaikutukset metsätalouden harjoittamiseen tulee arvioida.

Kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun (MRL 9 §). Metsätalous on merkittävä elinkeino Päijät-Hämeessä, sillä Suomen yksityisten sahojen ja metsäteollisuusyritysten tuoma tulo ja arvonlisä on Päijät-Hämeessä huomattava. LAHDEN SUUNTA -TYÖ 2017–2020 mukainen yleiskaava rajoittaa metsien käyttöä erilaisilla kaavamerkinnöillä ja -määräyksillä sekä toimenpiderajoituksilla.

Suomen metsäkeskus lausuu, Maa- ja metsätalousalue varauksia ja muita M-alkuisia aluevarauksia tulee selkeyttää.

M-alueilla mainitaan, että ”Maa- ja metsätalousalueella tulee vaalia maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä.”. Kun alueen pääkäyttömuoto on Maa- ja metsätalous, normaalit metsätalouden toimenpiteet kuuluvat maisemaan. Lisäksi edellä mainittu lainsäädäntö turvaa luonnonympäristön ominaispiirteet.

MA-aluevarausmerkintä on selkä.

MY-aluevaraus on liian tulkinnanvarainen. Kaavamääräyksestä todetaan, että ”Alueella on kielletty sellaiset maankamaraan, vesistöön ja kasvillisuuteen liittyvät toimenpiteet, jotka vaarantavat alueen arvoja.”. Epäselväksi jää mm. mitä tarkoitetaan alueen arvoilla. Myös maankamara on liian yleinen termi käytettäväksi metsätalousvaltaisen alueen kaavamääräyksessä.

Suomen metsäkeskus lausuu, V-alkuisia merkintöjä ei tulisi käyttää ja kohdentaa yksityisten maanomistajien maille yleiskaavan esittämässä laajuudessa vaan yleiskaavassa tulisi käyttää M-alkuisia aluevarausmerkintöjä.

Lapakiston luonnonsuojelu- ja retkeilyaluetta ympäröivien ja Viuhan luonnossuojelualueen pohjoispuolella sijaitsevat yleiskaavan V-alkuiset aluevaraukset, jotka kohdistuvat yksityisten maanomistajien tai yksityisluontoisten maanomistajien maa-alueille, ovat Päijät-Hämeen maakuntakaavassa luokiteltu maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi, jolla on erityistä ulkoilun ohjaustarvetta. Aluevarauksen mukaan alueella on tarkoitus ohjata ulkoilua ei metsätaloutta. Näillä alueilla maa- ja metsätalouden harjoittaminen tulee turvata yleiskaavassa M- tai MU- aluevarauksella ja jokamiehen oikeuksia laajemmassa ulkoilu- ja virkistyskäytöstä tulee sopia edellä mainittuja palveluita järjestävien tahojen ja maanomistajan kesken. Lahden yleiskaavassa metsätalouden harjoittaminen mahdollistuu edellä mainituilla M-alkuisilla kaavamerkintävarauksilla tällöin esitettyä yleiskaavaluonnoksen virkistysalue ehdotusta paremmin.

Virkistysalueille asetettu toimenpiderajoitus (maisematyölupa puunkaatoon) rajoittaa metsien hoitoa ja käyttöä ja myös maiseman- ja elinympäristöjen aktiivista hoitoa.

Luonnonvarakeskus on arvioinut, että metsien tuhoriskit saattavat yleistyä ilmastonmuutoksen myötä. Erilaiset metsätuhot ovat keskeinen riskitekijä metsien kehitykselle. Niin virkistysalueilla kuin talousmetsissä hyvällä metsänhoidolla huolehditaan metsien kyvystä vastustaa tuhoriskejä. Maisematyöluvun kustannukset voivat vähentää metsänomistajien kiinnostusta hoitotoimenpiteiden toteuttamiseen. Maisematyölupa vaatimus laajoilla V-alkuisilla alueilla tuo metsätalouden harjoittamiseen yksityismailla merkittävät lisäkustannukset ja metsänhoitotoimenpiteiden regointikyvyn hidasteet.

V-alkuisilla alueilla maisematyölupavelvoite puunkaatoon suunnitellaan koskemaan koko aluevarausmerkinnän aluetta, joka on selkeästi ylimitoitettu. Toimenpiderajoituksilla voi olla myös kielteisiä vaikutuksia asuinviihtyvyyteen ja ulkoilijoiden luontokokemukseen virkistysalueilla, jos alueet jäävät toimenpiderajoituksen vuoksi kokonaan hoitamatta. Ulkoilu ja marjastus ovat jokamiehenoikeuksilla sallittuja myös yksityisten maanomistajien metsissä. Laajempialaisesta polkuverkostoilla tapahtuvasta ulkoilusta, tulee aina pyrkiä sopimaan maanomistajan kanssa. Samalla voidaan sopia alueen metsien hoidosta.

Sekä metsänhoitoa ja -käyttöä että vapaaehtoista metsänomistajasta lähtöisin olevaa Metso-suojelua ei metsäalueilla ole useinkaan tarvetta ohjata metsälain kanssa päällekkäisillä kaavamääräyksillä. Alueiden erityisominaisuudet tulee selvittää riittävästi selvityksillä ja vuoropuhelulla maanomistajan kanssa avoimessa vuorovaikutuk-

sessä. Mahdolliset toimenpiderajoitukset tulee rajata selkeästi kohdennetummin. Merkittävät toimenpiderajoitukset ja niiden rajaamisperusteet tulee olla selkeämpiä ja niiden tulee pohjautua myös metsätalousvaikutusten numeeriseen arviointiin, joissa myös metsien taloudelliset arvot ja tulonmenetykset on laskettu ja valmius niiden korvaamiseen on päätöksiä tehtäessä jo olemassa.

Useat virkistysalueilla yksityismetsissä sijaitsevat metsätiet on alun perin suunniteltu ja toteutettu metsätalouden tarkoituksiin ja metsänparannus- ja yksityisvaroilla. Nyt suunniteltujen virkistysalueiden ulkoilureitistöön pääväylät jäljittelevät näitä metsäteitä. On ristiriitaista, jos metsätalouden harjoittamiseen tarkoitettuja ja suunniteltuja teitä siirretään nyt kaavoittamalla virkistyskäyttöön ja virkistysalueiksi. Jos tiet halutaan ottaa virkistyskäyttöön tulee tästä sopia maanomistajan kanssa sopimalla esimerkiksi maa-alueen käytöstä tai ulkoilureitistä.

Ulkoilureitit ja niihin liittyvät rakenteet voidaan toteuttaa vapaaehtoisin sopimuksin. Reitit liitännäisalueineen voidaan määrittää ja vahvistaa ulkoilulain (1973/606) ulkoilureittitoimituksessa, jossa määrätään korvaukset maanomistajille.

Suomen metsäkeskus lausuu, että luonnonsuojelu (SL) aluevarausmerkintää ei tule esittää olemassa olevaa suojelupäätöstä laajempaan. Metsälaki ei ole voimassa alueilla, jotka ovat varattu SL-varauksella. Näin ollen maanomistaja ei voi saada näillä alueilla esim. Kemera lain mukaista metsätalouden ympäristötukea. Maanomistajalta poistuu siis mahdollisuus metsätalouden ympäristötukeen vapaaehtoiseen Metso-suojeluun ja kohdennetun hankehaun mukaiseen tukeen ja aktiiviseen luonnonhoitoon Lahden yleiskaavan SL-varatuille alueille.

Alueet, jotka osoitetaan suojeltavaksi aluevarauksella suojelualue (SL-), on syytä neuvotella ELY-keskuksen ja maanomistajan kanssa ennen sitovaa aluevarauspäätöstä. Näin varmistutaan, että suojelualueen rajaukset ovat sekä viranomaisen että maanomistajan hyväksymiä. Lisäksi varmistetaan, että maanomistaja on tietoinen aluevarausmerkinnästä, jolla on merkittäviä vaikutuksia omistamansa alueen käyttöön. Lopullisen perustamispäätöksen LS-alueesta tekee ELY-keskus. Alueiden rajaukset tulee myös tarkistaa maastossa.

Muun muassa yleiskaavatoimikunnan esityksessä Luonnonsuojelualueiden täydentämisestä (2.9.2018) todetaan, että lopulliset luonnonsuojelualueiden rajaukset määrittyvät vasta suojelupäätöksen yhteydessä. Suojelupäätöksestä tulee jo kaavaa laatiessa neuvotella maanomistajan ja ELY-keskuksen kanssa, jotta suojelualuevarauksen rajat voidaan määrittää tarkasti mahdollisen suojelupäätöksen mukaisiksi.

Suomen metsäkeskus lausuu, että Metsäkeskusta ja metsätalouden toimijoita tulisi kaavan jatkotyössä osallistaa laajemmin. Myös kaavan vaikutukset metsäelinkeinoihin tulisi arvioida. Yleiskaavan kaavamääräykset tulisi olla nykyistä yksiselitteisimpiä.

LAHDEN SUUNTA -TYÖ 2017–2020 työn osallistamisessa tulee jatkossa osallistaa myös metsätalouden harjoittamisen kannalta merkittävät omistajat ja sidosryhmät aktiivisemmin, koska kaavalla vahvasti vaikutetaan heidän etuuksiin ja elinkeinon harjoittamisen mahdollisuuksiin.

Virkistysalueen kaavamääräyksissä mainitut toimenpiteet, jotka ovat vapautettu MRL 128 §:n mukaisesta toimenpiderajoituksesta Lahden rakennusvalvontaviranomaisen päätöksellä annettavien periaatteiden mukaisesti tulee olla nähtävillä viimeistään kaavaehdotusvaiheesta, jotta vaikutukset alueiden käyttöön pystytään arvioimaan luottavasti.



Lausunto

4 (4)

Dnro 1118/00.08/2019

Lahden yleiskaava 2017-2020

3.6.2019

Suomen metsäkeskus kiittää mahdollisuudesta lausua LAHDEN SUUNTA -TYÖ 2017–2020 luonnoksesta Lahden uudesta yleiskaavasta.

Karen Wik-Portin

aluejohtaja

Suomen metsäkeskus, eteläinen palvelualue

LAHTI

Lahden suunta -työn 2017-2020 luonnoksesta saadut mielipiteet (yhdistykset)

Lahden yleiskaava Y-203
Yleiskaavaehdotus
TYLA 19.5.2020 / KH 25.5.2020
D/2509/10.02.02.00.04/2016



Sisällysluettelo

Alhaisen-Kirilän yhteismetsän osakaskunta

Jokimaan omakotiyhdistys RY

Lahden FK Ry

Lahden teollisuusseura ry

Metsänhoitoyhdistys Päijät-Häme Ry

MTK Häme ry

MTK Metsälinja

MTK Nastola ry

Päijät-Hämeen Yrittäjät

Salpausselän luonnonystävät ry

Salpausselän Moottorikerho Ry

Säyhteen vesien- ja luonnonsuojeluyhdistys

- Ilman liitteitä
(liitteet toimitetaan päättäjille extranetin kautta ja tulevat nähtäville osioon ”Muu Lahden suunta -työhön liittyvä aineisto”)

Urheiluopistosäätiö sr



Lähtettäjä: [Mikko Pekonen](#)
Vastaanottaja: [Kirjaamo Lahti](#)
Kopio: [Jarmo Poutiainen](#)
Aihe: Palaute Lahden suunta yleiskaava Y-203 luonnoksesta
Päivämäärä: 24. toukokuuta 2019 13:00:44
Liitteet: [AKYM palaute Lahden yleiskaavaaluonnokseen Y-203.pdf](#)

Hei,

Tässä liitteenä on Alhaisen-Kirilän yhteismetsän (kiinteistörek.tunnus 532-874-1-0) osakaskunnan palaute yleiskaavaaluonnoksesta Y-203.

Yhteismetsän yhteystiedot:

Alhaisen-Kirilän yhteismetsän osakaskunta

Pj. Jarmo Poutiainen

Pensuontie 137, 15540 Villähde

p. 0500 353 158

sähköposti jarski@jarski.fi

Yhteistyöterveisin

Alhaisen-Kirilän yhteismetsän osakaskunnan puolesta

varapuheenjohtaja Mikko Pekonen

p. 0400 614 677

Alhaisen-Kirilän yhteismetsän osakaskunta
Pensuontie 137
15540 Villähde

Lahden kaupunki

Lausunto Lahden yleiskaavaluonnoksesta Y-203

Olemme tutustuneet kaavaluonnokseen ja haluamme kaavaluonnoksen mahdollisesti sellaisenaan vahvistuessa ilmaista:

1. taustatietoa yhteismetsästä ja sen alueesta,
2. yhteismetsän osakkaille aiheutuvasta huomattavasta haitasta,
3. vaatimuksemme haitan estämiseksi.

Taustatietoa yhteismetsästä ja sen alueesta

Alhaisen-Kirilän yhteismetsä on perustettu ja tarkoitettu kestävä metsätalouden harjoittamista varten osakkaidensa hyväksi, kuten yhteismetsäläissa on säädetty. Yhteismetsän aluetta voidaan käyttää muuhun tarkoitukseen, jos se on taloudellisesti tai muuten tarkoituksenmukaisempaa ensisijaisen tehtävän siitä vaarantumatta. Yhteismetsää pitää lain perusteella käyttää ja hoitaa metsäsuunnitelman mukaisesti. Yhteismetsämme kokonaispinta-ala on noin 1 300 hehtaaria ja osakasperheitä on noin 70 kpl. Valtaosa osakkaista asuu Lahden kaupungissa

Yhteismetsä on tehnyt koko noin 70-vuotisen historiansa ajan yhteistyötä Pajulahdessa sijaitsevan urheiluopiston ja sittemmin liikuntakeskuksen kanssa virkistys- ja ulkoilualueiden hyväksi. Yhteismetsän metsissä on järjestetty kilpailuja ja tapahtumia. 70-luvulta alkaen on Pajulahden kymppin latupohja sijainnut osin yhteismetsässä. 90-luvulla Nastolan kunta teki ulkoilureittejä sekä laavun yhteismetsään. Kaikki edellä mainittu on tehty yhdessä sopien ja vuokrasopimuksilla. Kaikki osapuolet ovat olleet tyytyväisiä järjestelyihin. Näin siis kannattaisi myös jatkaa. Jos ulkoilureittejä on tarpeen kehittää, yhteismetsä on tähän valmis, mikäli se ei vaaranna yhteismetsän ensisijaista tehtävää.

Päijät-Hämeen maakuntakaavassa ja voimassa olevassa yleiskaavassa yhteismetsän alue on merkitty M ja MU-alueeksi. Nämä merkinnät ovat mahdollistaneet kannattavan metsätalouden harjoittamisen sekä ulkoilureittien ja virkistyskäytön tarpeet hyvin. Alueella on pitkät perinteet näiden käyttömuotojen käytöstä rinnakkain, mikä on myös yhteismetsän osakaskunnan tavoite. Mielestämme MU-merkinnällä turvattaisiin edelleenkin alueen ulkoilu- ja virkistysarvot riittävällä tavalla sopusoinnussa alueen omistajien ensisijaisen käyttötarpeen eli metsätalouden harjoittamisen siitä kuitenkin vaarantumatta.

Yhteismetsän osakkaille aiheutuva huomattava haitta

Nyt julkaistu yleiskaavaluonnos Y-203 uhkaa tuhota kaiken yllä mainitun vuosikymmenten työn ja yhteistyön. Kaavaluonnoksessa on osoitettu VR-alueeksi (siis retkeily- ja ulkoilualueeksi) noin 500 hehtaaria yhteismetsää, eli lähes 40 % yhteismetsän koko pinta-alasta. Kaavaluonnoksessa on myös esitetty VR-alueita koskeva kaavamääräys Maankäyttö- ja rakennuslain 128 § mukaisesta toimenpiderajoituksesta. Käytännössä se tarkoittaa, että alueen pääasiallinen aluevaraus tahdotaan muuttaa kaupungin toimesta metsätalousalueesta

virkestysalueeksi ja maanomistajan harjoittamaa metsätaloutta rajoitetaan asettamalla metsälain ja metsäsuunnitelman noudattamisen lisäksi vaatimus maisemätyöluvasta. Vaikkakin maisemätyöluvan tarvetta oltaisiin kaupungin erillisellä ohjeella rajaamassa koskemaan vain tietyn kokoisia uudistushakkuita (yli 1 ha), tarkoittaisi olemassa olevien M ja MU -aluevarausten vaihtuminen toimenpiderajoitetuksi VR-alueeksi huomattavan haitan aiheutumista kannattavalle metsätaloudelle. Kyseessä olevan alueen keskimääräinen merkitys Alhaisen-Kirilän yhteismetsän vuositulokseen on noin 200 000 euroa.

Metsäalalla tiedetään yleisesti, että maisemätyöluvan vaade tai uhka siitä vaikuttaa negatiivisesti puunostajien halukkuuteen ostaa puuta sellaiselta alueelta tai sitten puusta ei tarjota yhtä korkeaa hintaa kuin alueella, jossa ei maisemätyöluvan vaadeuhkaa ole. Lisäksi on mahdollista, että maisemätyölupaa käsiteltäessä todetaan metsätaloudellisesti kannattavan tai järkevän uudistushakkuun olevan kaavan mukaisen käyttötarkoituksen vastainen ja jättää lupa myöntämättä.

Kaavaluonnoksessa esitetty VR-merkintä on poikkeuksellisen laaja-alaisesti yksityisessä omistuksessa olevalle alueelle ulotettuna ristiriidassa yhteismetsän lakisääteisen tehtävän, yhteismetsän ja sen omistajien talouden sekä omistajien omaisuuden arvon säilymisen kannalta.


Vaatimus haitan estämiseksi

Vaadimme kaavaluonnoksessa esitetyn VR-merkinnän korvaamista ainakin yhteismetsän alueella M tai MU merkinnällä, jotka turvaisivat metsätalouden kannattava harjoittamisen ja omaisuuden arvon säilymisen sekä retkeilyn ja ulkoilun tarpeet myös tulevaisuudessa.

Lisäksi vaadimme yhdenmukaistamaan yleiskaavaluonnoksen yhteismetsän alueella voimassa olevan asemakaavan (R2) ja siihen myöhemmin tehdyn muutoksen (R18) ja mahdollisesti niistä poikkeavasti myönnettyjen rakennuslupien mukaisesti. Kalliojärven rannassa olevat asemakaavan mukaisten rakennuspaikkojen ulkopuoliset MU-alueella olevat rakennusalat rakennuksineen tulee huomioida ja turvata niiden pysyvyys.

Lahdessa 24.5.2019

Alhaisen-Kirilän yhteismetsän osakaskunnan puolesta nimenkirjoitusoikeudella


Jarmo Poutiainen
Alhaisen-Kirilän yhteismetsän
hoitokunnan puheenjohtaja


Mikko Pekonen
Alhaisen-Kirilän yhteismetsän
hoitokunnan varapuheenjohtaja

Jokimaan omakotiyhdistys RY
c/o Jorma Töllinen
Pielikatu 6
15700 Lahti
jokimaanoky@gmail.com

Lahden tekninen ja ympäristövaltuusto
Harjukatu 31
15100 Lahti

Jokimaan omakotiyhdistys ry:n mielipide Lahden suunta-työn yleiskaavaluonnokseen 2019

Lahden uusi yleiskaavaluonnos on maakuntakaavan vastainen. Lain mukaan maakuntakaavan on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa. Viranomaisen on otettava maakuntakaava huomioon, pyrittävä edistämään kaavan toteuttamista ja katsottava ettei toimenpiteillä vaikeuteta maakuntakaavan toteuttamista.

Viranomaiset ovat kuitenkin tietoisesti esittäneet lainvastaisen luonnosvaihtoehdon 2:den Ala-Okeroisiin, jossa on esitetty elinkeinoelämän alueen sijoittamista virkistysalueelle kehätien varteen. Yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon mm. luonnonarvojen vaaliminen. Maakuntakaavassa on vahvistettu V-32-alue. V-32-alue Ala-Okeroisten virkistysalue, osa Lahden kaupunkiseudun viherkehää. Alueen suunnittelumääräyksessä sanotaan: Alue varataan yleiseen virkistykseen ja ulkoiluun. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava virkistyskäyttökäytödellytyksien ja niiden erityispiirteiden säilyminen, alueen saavutettavuus, ympäristöarvot, viher- ja ulkoilureittien jatkuvuus virkistysalueilla. V-merkintään liittyy MRL:n 33§ ehdollinen rakentamisrajoitus.

”Alue pidetään maisemalliset arvot turvaavassa käytössä. Tulee vaalia maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä. Alueella on kallioita, muinaisrantoja ja arvokkaita luontokohteita. LUMO 1,2,3,4.” Ympäristöministeriön mukaan luonnonarvojen kannalta kaavoituksen yleiseksi tavoitteeksi on määritelty luonnon monimuotoisuuden ja muiden luonnonarvojen säilyminen. Luonnonsuojelulaki on velvoittavampi kuin MRL.

Luonnonsuojelulaissa kehoitetaan: luonnon monimuotoisuuden ylläpitämistä, luonnonkauneuden ja maisema-arvojen vaalimista, luonnonvarojen ja luonnonympäristön kestävä käytön tukemista, luonnontuntemuksen ja yleisen luonnonharrastuksen lisäämistä ja luonnon tutkimuksen edistämistä. Luonnonsuojelulainkin tulee olla ohjeena kaavaa laadittaessa eli viheralueelle ei tule kaavoittaa elinkeinoelämän aluetta. Lahden viherohjelman mukaan: ”Luonnon monimuotoisuuskohteiden, LUMO-arvojen säilyttäminen huomioidaan maankäytön suunnittelussa.” Rälssikallioiden luontoselvityksestä selviää että alueella pesii mehiläishaukka (erittäin uhanalainen), huuhkaja (erittäin uhanalainen) ja pohjantikka. Joten tälläkään perusteella Rälssiin merkityn eo-alueen laajentaminen ei ole sallittua eikä elinkeinoelämä-alueen kaavoittaminen viheralueelle.

Lahden viheralueohjelmassa Rälssin alue on merkitty arvokkaaksi luontokohteeksi, merkittäväksi pesimälinnustoalueeksi, merkittäväksi liito-orava elinympäristöksi ja virkistysalueeksi. Eli yleiskaavaluonnoksen toteutuminen olisi viheralueohjelman vastainen.

Rälssin maankaatopaikka on merkitty ympäristöluvissa kaatopaikaksi. Kaatopaikkaa ei saa sijoittaa virkistysalueelle, eikä siitä saa tulla maisemallista haittaa. (kaatopaikkavaatimukset, ministeriö). Harhaanjohtavasti Rälssin maankaatopaikan kaavamerkintä on eo-alue: maa-ainestenottoalue. Todellisuudessa käyttö on ollut täysin päinvastaista. Eli eo -merkintä on väärä. Maa-ainestaki ei salli kauniin maisemakuvan turmelemista, luonnon merkittävien kauneusarvojen turmeltumista tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista ja pitää huomioida huomattavat ja laajalle ulottuvat vahingolliset muutokset luonnonolosuhteissa. Kaikki Rälssissä tehdyt toimenpiteet ovat

vahingoittaneet luontoa pysyvästi. Luonnoksissa on merkitty eo-alueen laajentaminen virkistysalueelle, mikä ei ole sallittua. Kaikissa Rälssin ympäristöluvista on aina ollut maininta: ”Maankaatopaikanpitäjän on kaikin tavoin pyrittävä vähentämään maa- ja kiviainesjätteen määrää.” Todellisuudessa jättemäärä on lisääntynyt, eikä Lahti ole huomionnut kaavoituksessa ja maankäytössä tätä ympäristöluvan lupaehtoa. Ympäristölupien ehtoja ei ole noudatettu eikä valvottu, vaan kaatopaikkaa on laajennettu ja sallittu ylitäyttö. Kaikissa ympäristöluvista on ollut vaatimuksena, ettei Rälssi täyttökorkeus ylitä +145m. ”Kaatopaikan saavutettua ylimmän täyttötason, kaatopaikka suljetaan ja alueelle istutetaan puustoa”. Kaavoituksella ei voida piilottaa tehtyjä virheitä ja muuttaa kaavaa vastamaan olemassa olevaa tilannetta. Eikä ole mikään peruste sekään ettei muuta vaihtoehtoa ole.

Rälssin eo-alueita ei tule laajentaa. Maakuntakaavassa ei ole minkäänlaista mainintaa eo-alueesta, maankaatopaikasta tai kaatopaikasta alueella, vaan alue on aina ollut viheralue, jossa on selkeät suunnittelumääräykset. Maanvastaanottoalueen sijoituspaikan olisi pitänyt jo aikoinaan sopeutua alueen seutu- ja maakuntakaavaan (viheralue). Eikä toimintaa olisi saanut sijoittaa kaavan vastaisesti, vaan sijoittamisessa olisi pitänyt huomioida oikeusvaikutteisessa kaavassa osoitettu käyttötarkoitus- ja aluetta koskevat kaava määräykset. Kuitenkin yleiskaava ja asemakaava hyväksyttiin vastoin maakuntakaavaa ja päätettiin sijoittaa Rälssin maankaatopaikka virkistysalueelle. Nyt Lahti voi korjata virheensä ja noudattaa maakuntakaavan määräyksiä. Valtioneuvoston päätöksessä kaatopaikkaa ei saa sijoittaa virkistysalueen lähelle eikä virkistysalueeksi varatulle alueella, (Rälssi on luokiteltu kaatopaikaksi).

Maakuntakaavan virkistysalueiden keskeinen tarkoitus on turvata luonnonalueiden säilyminen virkistyskäytössä. Valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa virkistysalueiden ”suunnittelussa on otettava huomioon ekologisesti tai virkistyskäytön kannalta merkittävät ja yhtenäiset luonnonalueet. Alueidenkäyttöä on ohjatta siten, ettei näitä aluekokonaisuuksia tarpeettomasti pirstota.” Maakuntakaavan virkistysalueiden tavoitteissa mainitaan: enemmän puhdasta ympäristöä ja vähemmän ympäristön rasiutusta. Eli tälläkään perusteella, ei tule sallia luonnoksen Rälssin eo-alueen kasvattamista. Maakuntakaavan luonnonympäristön tavoitteissa sanotaan: Ekologisten yhteyksien säilymistä suojelualueiden ja muiden arvokkaiden luonnonalueiden välillä edistetään. Maakuntakaavan ratkaisulla edistetään uhanalaisten lajien elinympäristöjen ja arvokkaiden luontotyyppeiden säilymistä.

Lahti on laittanut useita tavoitteita rauhoitettujen tai luonnonsuojelualueiden kasvattamiseksi. Tällä hetkellä rauhoitettujen alueiden osuus 1,8 % kokonaispinta-alasta, tavoite vuonna 2025 on 5 % ja 2030 vähintään 8 % kokonaispinta-alasta. Muut suuret kaupungit täyttävät jo nyt Lahden tavoiteprosentit. Vihreä kaupunki ei tälläkään perusteella voi sallia viheralueiden tuhoamista. Jos Rälssin eo-alueita kasvatetaan ja elinkeinoelämän alue sijoitetaan virkistysalueelle, ei voida väittää etteikö Rälssin alueella olevat LUMO- kohteet heikkene tai tuhoudu pahimmassa tapauksessa kokonaan.

Maakuntakaavassa on virkistysaluevarauksilla on pyritty turvamaan seudullisesti ja maakunnallisesti tärkeät, yhtenäiset ja riittävät alueet. Nämä kohteet on tarkistettu ja vahvistettu. ”Taajamien läheisyydessä on merkittäviä laajoja virkistysalueita kuten Jokimaan ja Ala-Okeroisten virkistysalueet, jotka muodostavat kehämäisen vihervyöhykkeen taajamien läpi osoitettujen viheryhteystarve-merkintöjen kanssa.” Viheryhteystarve on merkitty maakuntakaavassa ja yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on huolehdittava siitä, että merkinnällä osoitettu yhteys säilyy tai toteutuu tavalla, joka turvaa virkistys- ja ulkoilumahdollisuudet sekä lajiston liikkumismahdollisuudet. Lisääntyneet viheryhteystarpeet säilyttävät luonnon monimuotoisuutta edistämällä eri eliölajien liikkumista. Viheryhteystarpeet lisäävät ekologisen verkoston lajien säilymistä ja geneettisestö terveinä pysymistä koska lajit pääsevät liikkumaan laajemmilla alueilla”. Lahti ei kaavaluonnoksilla toteuttaisi maakuntakaavan viheryhteystarvetta.

Lahden yleiskaavaluonnoksessa ei huomioida ympäristöministeriön 6.2.2017 päivättyä kirjettä ”Liito-orava huomioon ottaminen kaavoituksessa”. Ministeriön mukaan: ”Sellaisten alueiden kaavoitusta, joilla etukäteen tiedetään olevan liito-oravan elinalueita, voidaan usein pitää maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamalla tavalla erityisen merkittävänä luonnonarvojen kannalta (MRL 6 § 2mom.) Rälssi maankaatopaikan ympäristö todettu olevan ympäriinsä soveliasta liito-oravan elinympäristöksi ja mahdollinen kulkuyhteys Kukonkosken alueelle on juuri kehätien vieressä, luonnosvaihtoehto 2:n elinkeinoelämän alueeksi kaavavoitettulla alueella. Lisääntymis- ja levähdyspaikan hävittämisen ja heikentämiskielon tarkoitus on turvata lisääntymis- ja levähdyspaikkojen ekologinen toiminnallisuus. Hävittämiseen voidaan rinnastaa myös tilanne, jossa kulkuyhteydet lisääntymis- ja levähdyspaikoille tuhoetaan. Taajama-alueilla liito-oravien tarvitsemia kulkuyhteyksiä on usein rajallisesta ja niiden säilymiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota.” Kukonkosken liito-orava-alueita heikennettiin poikkeusluvalla, joten nyt täytyy turvata kulkuyhteys alueiden (Kukonkoski ja Rälssi) välillä. On myös oleellista että kaavoitukseen ryhdyttäessä tunnistetaan sellaiset alueet, joilla voi olla merkitystä liito-oravan esiintymisen kannalta. Alueilla on tehty useita liito-oravaselvityksiä.

Ympäristöministeriön ohjeissa sanotaan: ” Rakentamisen yhteydessä kaivetut pilaantumattomat maa-ainekset on pyrittävä ensisijaisesti hyödyntämään syntypaikalla.” Kuitenkin Lahti on toimimassa vastoin tätä ohjetta, koska kaavoituksessa ei osoiteta tilaa maamassoille.

Lahden viheralueohjelmassa 2013 - 2025 sanotaan:

Rälssin- ja Tuomenojan retkeily- ja ulkoilualue ” Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä vaalitaan, jotta luonnon monimuotoisuus ja alueen erityisasema ekosysteemipalveluja tuottavana laajana viheralueena säilyvät.”

Lahden viheralueohjelman kartassa näkyy Rälssin alueella merkinnät: arvokas luontokohde, merkittävä pesimälinnustoalue, merkittävä liito-oravan elinympäristö, virkistysalue. Samaisessa viheralueohjelmassa todetaan: ”Euroopan unionin jäsenmaana Suomi on sitoutunut noudattamaan useita Euroopan komission ympäristöä koskevia säädöksiä. Tärkeimpinä tavoitteina ovat uhanalaisten lajien ja elinympäristöjen suojelu. EU:n luonnon monimuotoisuutta koskeva strategia pyrkii pysäyttämään monimuotoisuuden vähenemisen vuoteen 2020 mennessä.” Sekä ” Suomi on allekirjoittanut YK:n Biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen, joka velvoittaa valtioita kartoittamaan ja säilyttämään alueelleen ominaiset luonnon piirteet.” Jos virkistysalue ja Lumo-alueet muutetaan, tuhoetaan tai niitä heikennetään, niin Lahti ei noudata olemassa olevia EU:n ja YK:n sopimuksia

Lahden viheralueohjelmassa strategiset tavoitteet:

1. **Säilytetään** Lahden identiteettiä tukevat ja maisemallisesti sekä kulttuurisesti arvokkaat **ympäristökokonaisuudet.**
2. **Kehitetään monimuotoista ekologista ja toiminnallista viherverkostoa.**
3. Luodaan edellytykset **kestävälle kehitykselle.**
4. Luodaan edellytykset **turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle.**
5. **Edistetään luonnon tarjoamia elämyksiä ja terveyshyötyjä.**

Yleiskaavaluonnos tulee muuttaa niin että lainvoimasta maakuntakaavaa ja sen suunnittelumääräyksiä, Lahden viheralueohjelmaa, luonnonsuojelulakia ja muita lakeja ja ohjeita noudatetaan.

Lahdessa 28.5.2019 Jokimaan omakotiyhdistys ry



Lahden FK Ry

Lahden Moottoriurheilukeskus Pippo
Karting Rata

Kaavaehdotukset, Yleiskaava 2030 (Y-203)

Lahden Moottoriurheilukeskuksen tulevaisuus on ollut epäselvä viimeiset 20 vuotta. Tämän vuoksi aluetta ei ole voitu kehittää.

Rata-alueesta on nyt tehty laaja kehityssuunnitelma, jonka toteutus on myös esitelty Lahden kaupunginhallitukselle ja joka on valmiina käynnistymään.

Voimassa olevassa maakuntakaavassa 2014, jonka maakuntavaltuusto on hyväksynyt 2.12.2016, on Pippoon Moottoriurheilukeskus merkittynä **"Moottoriurheilualueeksi"**. Tämä puoltaa vahvasti myös alueen säilyttämistä. On tärkeää, että nuorisolla on turvallinen harrastuspaikka, jossa voi valvotuissa ja hyvin hoidetuissa olosuhteissa harrastaa.

Pippoon Kartingrata on tärkeä Lahden alueelle, koska:

1. Alueen merkitys Lahden moottoriurheilulle on erittäin tärkeä (radan kasvatteja ovat mm. Valtteri Bottas, Ossi Oikarinen jne.). Mikäli rata häviää ei Lahdesta enää nouse uusia moottoriurheilutähtiä. Karting on ensimmäinen luokka, jossa nuoret sekä rata-autoilu-, että rallilupaukset aloittavat.
2. Valmistumassa oleva KymiRing ei ole korvaava paikka, koska alueelle ei ole toistaiseksi tulossa kartingrataa. Lisäksi KymiRing sijaitsee Lahtelaisten harrastajien näkökulmasta liian kaukana (ajoaika noin 1 tunti, joka ei mahdollista työpäivän jälkeen radalle lähtemistä, nyt kaupungin keskustasta siirtyminen rata-alueelle vie 5-10 min).
3. KymiRingin alueella ei myöskään ole aktiivista kerhoa, joka voisi järjestää tapahtumia tai kasvattaa tulevia moottoriurheilijoita, joten on Kymiringin ja myös Lahden oman sijoituksen etu, että Lahdessa on aktiivinen kartingkerho, josta nousee KymiRingille rata-autoilunharrastajia.
4. Rata työllistää joka vuosi 6 henkilöä ja uuden kehityssuunnitelman mukaan suoraan 10-20 henkilöä.
5. Alueella on kehityssuunnitelman toteutuksen jälkeen mahdollista järjestää esim. Kartingin MM kilpailut, joka tarkoittaa noin 10 000 kävijää/päivä Lahden alueella ja palveluiden käyttäjää, viikon aikana. Esimerkkinä 2019 syyskuussa järjestettävät kartingin MM kilpailut Ala-Härmässä.
6. Moottoriurheilu kehittyy jatkuvasti ympäristöystävälliseen suuntaan, mm. sähkökäyttöiset kartingautot, jotka on tarkoitus päivittää olemassa olevan kaluston tilalle.
7. Moottoriurheilukeskuksen toiminta (esim. suunnitellut kokoustilat sekä ravintolapalvelut) tukee hyvin muuta tulevaa elinkenoelämää alueella.
8. Moottoriurheilukeskuksen tämän hetkinen yritystoiminta kärsii, mikäli kartingrata loppuu; kahvila/ravintolayrittäjä sekä Lahden FK ry:n vuokra-autotoiminta.
9. Kartingrata on Lahden FK ry:n elinehto, koska ilman aluetta ei elinkeinotoimintamme pysty jatkumaan.



Lahden FK Ry

Lahden Moottoriurheilukeskus Pippo
Karting Rata

10. Alueen maantieteellinen sijainti on erinomainen ja uudistettu rata-alue tuo runsaan määrän kävijöitä Lahden alueelle ja palveluiden käyttäjiä.
11. Uudistetulla rata-alueella on iso merkitys Lahden matkailulle tulevien palvelujen myötä. Lisäksi alueen käyttö on mahdollista esim. MotoGP:n, Messujen ja eri tapahtumien tukena.
12. Lahden Moottoriurheilukeskus on ollut Lahden kaupungille erittäin edullinen harrastusalue, koska kaikki toiminta ja alueen ylläpito on tehty ilman kaupungin rahallista tukea (muu harrastustoiminta ja urheiluseurat saaneet huomattavia tukia).
13. Uudistunut alue on mahdollista kehittää koko Päijät-Hämeen Moottoriurheilun valmennuskeskukseksi.
14. Alueelle on mahdollista keskittää kaikki moottoreihin liittyvä toiminta, esim. syrjäytyneiden nuorten moottoriharrastus, yhteistyö Koulutuskeskus Salpauksen kanssa ym.
15. Lahden Moottoriurheilukeskus on aina noudattanut täsmällisesti tiukkoja ympäristölupaehtoja ja kaikki ympäristönäkökohdat on otettu tarkasti ja suunnitellusti huomioon.
16. Vanhan olemassa olevan kartingradan kehittäminen on ekologisempaa ja järkevämpää kuin uuden rakentaminen (uuden kustannus noin 2-3 milj.€).

Lahden Moottoriurheilukeskuksen sijainti moottoritien ja Kujalan rampin vieressä on ihanteellinen, koska ympärillä ei ole häiriintyviä kohteita ja rata-alueelta kantautuva melu ei ylitä moottoritien tai rampin melua.

Radan historia on pitkä ja maineikas. Rata on avattu elokuussa 1980 ja on yksi Suomen parhaista radoista. Kuljettajien ja kävijöiden kesken järjestettävässä kyselyssä Lahti on sijoittunut aina kolmen parhaan joukkoon ja usein ensimmäiseksi. Myös Lahden FK ry:n kyky järjestää korkeatasoisia tapahtumia on huomioitu tunnustuspalkinnoin.

Vuonna 2020 on myös radan 40 -vuotisjuhla.

Miksi hajottaa jo olemassa olevaa hienoa paikkaa joka Lahden kaupungilla on jo alueellaan?

Risto Salonen

Lahden FK

Puheenjohtaja

Sähköposti: lahdenfk@lahdenfk.fi

p. 040 - 528 3695



LAHDEN TEOLLISUUSSEURA RY

Lahden suunta 2017-2020

Lausunto yleiskaavaluonnokseen Y-203

Johdanto

Lahden Teollisuusseura, alueen elinkeinoelämän edustajana on osallistunut vuosikymmenten aikana lukuisiin Lahden alueen kehitykseen vaikuttaneisiin infrahankkeisiin.

Yleiskaavoittaja Sanna Suokas osallistui Teollisuusseuran hallituksen kokoukseen 3.6.2019, jossa kerroimme näkemyksiä hänelle myös suullisesti.

Lahden Teollisuusseuran lausunto

Yleiskaava luonnoksessa Y-203 on esitetty (ainoastaan) kahdeksan vaihtoehtoista kaavamerkintää, mikä on yllättävän pieni määrä tai ainakin osa suunnitelluista alueista on vaikuttavuudeltaan pieniä.

Lahden Teollisuusseura toteaa kohtien 1,2 ja 3 osalta että elinkeinoelämälle ja kaupalle varatut laajemmat kaavamerkinnät ovat ehdottomasti parempia toteuttaa. **Eteläisen kehätien VT12 mukanaan tuomat positiiviset vaikutukset jäävät huomattavasti pienemmiksi ellei risteys ja liittymä-alueille lisätä mahdollisuutta harjoittaa monipuolista liiketoimintaa.**

Teollisuus

Lahden Teollisuusseuralle on tärkeää että uudet kaavaratkaisut sopivat mahdollisimman laajasti erilaisille teollisuuden aloille. Lahden elinkeinorakenne on jo nykyisin hyvin pirstaloinut, mikä on alueelle hyvä mahdollisuus olla mukana eri suhdanteiden positiivisessa kehityksessä.

Yleiskaavan tulee varmistaa, että sopivaa tonttitarjontaa on jatkuvasti esimerkiksi teknologia-, elintarvike-, kemian- ja mekaaniselle

metsäteollisuudelle. Suunnittelussa on huomioitava että teollisuuden suuryksiköitä syntyy harvoin mutta kuitenkin syntyy. Sen sijaan pienempiä yksiköitä syntyy hyvinkin yllättäen ja niiden sijoittuminen alueelle on enemmän sattumaa tai yhteistyökumppanuuksiin liittyvää kuin aktiivisen markkinoinnin tulosta.

Asuinalueiden kehitys ei saa haitata teollisuusalueiden teollista toimintaa tulevaisuudessa. Raskaan liikenteen määrä ja mahdolliset meluvaikutukset ovat kohtuullisesti arvioitavissa kaavoituksen valmisteluvaiheessa.

Kauppa ja palvelut

Erilaisten palvelujen tarjonta kuluttajien ja elinkeinoelämän käyttöön täytyy olla mahdollista kaavoituksen näkökulmasta. On syytä ymmärtää, että esimerkiksi kaupan tontti- ja toimitilaraajat tulevat muuttamaan 10-20 vuoden aikana aluekehityksen ja yleisen kuluttajakäyttäytymisen muutoksen mukana. Kaavoituksen tehtävä on mahdollistaa liiketoimintaa, ei rajoittaa sitä.

Liikenne

Lahdessa pyritään kehittämään julkista liikennettä ja esimerkiksi pyöräilyn mahdollisuuksia. Asia on positiivinen, mutta kehitystä ei voi toteuttaa henkilöautoliikenteen kustannuksella ja pakottamalla asukkaita julkisen liikenteen käyttäjiksi.

Henkilöautoille on varattava riittävät pysäköintitilat keskustasta sekä julkisen liikenteen solmukohdista. Vain siten julkisen liikenteen käyttö lisääntyy. Pysäköintitilojen suunnittelussa on huomioitava sähköautoilun tai muiden uusien polttoaine ratkaisujen lisääntyminen.

Henkilöauto liikennettä ja julkisen liikenteen kehittämistä suunniteltaessa on huomioitava nykyistä enemmän ympäristökunnista tuleva työssäkäynti ja muu asiointiliikenne joka lisääntyy kaupungin palvelutarjonnan kehittyessä. Matkailun, suurten yleisötapahtumien sekä vapaa-ajan asutuksen liikkuminen tulee jatkossakin tapahtumaan suurelta osin omilla ajoneuvoilla.

Lahdessa 3.6.2019

Lahden Teollisuusseura ry
Hallitus

Lähettilä: [Hannonen Timo](#)
Vastanottaja: [Kirjamo Lahti](#)
Aihe: Lausunto Yleiskaavaluonnoksesta 19.4.2019
Päivämäärä: 22. toukokuuta 2019 15:48:53
Liitteet: [Scanned from a Xerox Multifunction Printer.pdf](#)

Timo Hannonen

Metsäasiantuntija LKV
Metsänomistajat
Metsänhoitoyhdistys Päijät-Häme
Etelä-Suomen metsätilat LKV
Kukkastie 24
15560 Nastola

GSM 040-740 3442
timo.hannonen@mhy.fi
www.mhy.fi/paijat-hame
www.metsanomistajat.fi

Mikäli tätä viestiä ei ole tarkoitettu sinulle, ole hyvä ja ilmoita lähettäjälle ja tuhoa tämä viesti välittömästi.
Viestin ja sen sisällön käyttö, kopiointi, muuttaminen ja hallussapito on kiellettyä

-----Alkuperäinen viesti-----

Lähettilä: paijathame@mhy.fi <paijathame@mhy.fi>
Lähetetty: 22. toukokuuta 2019 15:18
Vastanottaja: Hannonen Timo <timo.hannonen@mhy.fi>
Aihe: Skannattu dokumentti

Avaa liite

Monitoimitulostimen sijainti: Päijät-Hämeen Metsänhoitoyhdistys
Laitteen nimi: Xerox WorkCentre 7835

Metsänhoitoyhdistys Päijät-Häme Ry
Kukkastie 24
15560 Nastola

Lahti 22.5.2019

Lahden kaupunki

Lahden Yleiskaava-luonnos 16.4.2019

Metsänhoitoyhdistys Päijät-Häme on tutustunut Lahden kaupungin yleiskaavaluonnokseen ja esittää yhdistyksen lausuntona seuraavaa:

Metsänhoitoyhdistys alueen metsänomistajien edunvalvojana haluaa turvata kannattavan metsätalouden harjoittamisen. Metsätalous on nykyisessä Lahdessa tärkeä elinkeino. Metsätalouden nettotulos Lahden kaupungin alueella on yli 6 milj. euroa vuodessa.

Kaava on pääosin hyvin laadittu ja se on yleiskaavaksi sopivan tarkka. Kaava ei tarpeettomasti rajoita metsänomistajien maankäyttöä suurimmassa osassa Lahden maaseutua.

Kaavan tavoitteiden kohdassa 4., Elinkeinojen Lahti, tavoitellaan maaseudulle monipuolista maaseudun ominaisluonnetta hyödyntävää elinkeinotoimintaa. Tämä on kannatettava tavoite. Motivoituneet metsänomistajat ovat aivan keskeisiä toimijoita biotaloudessa. Kuitenkin kaavaluonnos sisältää laajoja alueita varattavaksi Retkeily- ja ulkoilualueiksi merkinnällä VR. Näistä alueista merkittävä osa sijaitsee yksityisten metsänomistajien omistamilla talousmetsäalueilla, joissa on harjoitettu pitkään kestävä metsätaloutta. Toteutuessaan kaava tuhoaisi kymmenien ihmisten elinkeinotoiminnan Lahdessa. Osalla metsätalous on sivuelinkeinon, mutta myös useamman perheen pääelinkeino.

Näille VR-alueille on luonnoksessa esitetty MRL:n 128§ mukainen toimenpiderajoitus eli maisematyöluva vaatimus. Vaikka maisematyöluvun tarvetta ollaan kaupungin päätöksellä rajaamassa koskemaan vain uudistushakkuita, tarkoittaa kaavamerkinnän vaihtuminen VR-merkinnäksi toimenpiderajoituksineen kannattavan metsätaloustoiminnan päättymistä.

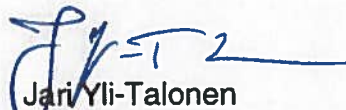
Isossa osassa näissä nyt esitetyissä VR-alueissa yksityismailla on vanhassa yleiskaavassa merkintä MU. Alueilla sijaitsee erilaisia maanomistajien kanssa sopimuksella sovittuja ulkoilureittejä ja rakenteita. Nämä reitit ovat toimineet hyvin kaikkien osapuolien kannalta eikä maanomistajilla ole huomauttamista reiteistä. Tarvittaessa reittejä voidaan kehittää edelleen yhteistyössä maanomistajien kanssa.


Voimassa olevassa Maakuntakaavassa Pajulahden ja VT 4 välinen alue on yksityisten maanomistajien osalta merkitty merkinnällä MU. Merkintä on sopiva tälle metsätalouden ja retkeilyn alueelle. Alueelle, jolla on pitkät perinteet näiden käyttömuotojen käytöstä rinnakkain.

Metsätalouden kannattava toiminta tuhotaan maisematyölupavaatimuksella. Lupamenettely on kallis ja hidas. Ja usein lupaehdot romuttavat suunnitellun toimenpiteen suorittamisen kannattavasti. Mikäli alueella on maisematyölupavaatimus, tällä alueella metsänomistajan kiinnostus romahtaa metsänhoitoon ja –hakkuisiin. Lopputuloksena alueen nuoret metsät jäävät hoitamatta ja alueen maisema- ja virkistysarvot heikentyvät. Lisäksi alueen omistajan taloudelle tuotetaan merkittäviä tappioita ja pahimmillaan koko elinkeinon tuhoutumista.

Merkintä VR yhdistettynä toimenpiderajoituksella tarkoittaa käytännössä omaisuuden arvon laskua kymmeniä prosentteja. Metsäkiinteistömarkkinoilla ostajien kiinnostus on vähäistä sellaisia metsiä kohtaan, joissa metsätalouden harjoittamista on rajoitettu. Uhat metsätalouden harjoittamiselle estävät myös metsätilojen sukupolvenvaihdoksia alueella.

Vaadimme siis VR-merkinnän korvaamista yksityismailla M tai MU-merkinnällä, jotka turvaisivat metsätalouden kannattava harjoittamisen myös tulevaisuudessa.


Jari Yli-Talonen
Johtaja
Metsänhoitoyhdistys
Päijät-Häme Ry


Timo Hannonen
Kaava-asiantuntija
Metsäasiantuntija LKV
Metsänhoitoyhdistys
Päijät-Häme Ry



LAUSUNTO
31.5.2019

Asia: Lausunto Lahden suunta-työ 2017-2030 Yleiskaava 2030-luonnokseen

MTK Häme edustaa kattavasti hämäläisiä maanomistajia ja lausuu yleiskaavaehdotuksesta seuraavaa:

Kaavaan on merkitty yksityisten maille huomattava määrä virkistys-, retkeily- ja ulkoilualueita V-merkinnällä. Kyseessä oleva merkintä rajoittaa yksityisten maanomistajien mahdollisuutta käyttää maitaan ja nämä merkinnät tulee poistaa kaavasta ja palauttaa maa-alueet M-merkinnällä varustetuksi normaaliksi maa- ja metsätalousalueeksi. Yleensä V-alkuista merkintää käytetään vain kaupunkien välittömässä läheisyydessä oleville maa-alueille, jotka ovat kunnan tai kaupungin omistuksessa. Tässä tätä merkintää on aivan poikkeuksellisella tavalla levitetty laajalti yksityisten henkilöiden omistamille maa-alueille.

Mikäli yksityisten maille laitetaan V-merkintä, on tätä aluetta koskien oltava sopimus maanomistajan kanssa maa-alueen hoidosta ja ylläpidosta. Ellei näin toimita, tulee kunnan hankkia nämä alueet omistukseensa. Yksityisen maanomistajan velvollisuus ei ole pitää omia metsiään virkistykseen soveltuvassa kunnossa maksullisen maisematyöluvan avulla. Samoin myös yksityisten maille suunniteltujen ulkoilureitistöjen osalta tulee niistä sopia alueen maanomistajien kanssa.

Kaavoituslainsäädäntöön tehdyillä muutoksilla on viime vuosina pyritty vähentämään byrokratiaa. Yhtenä osana tätä on ollut maisematyölupavaatimusten karsiminen kaavoissa. Koko maisematyöluva onkin turha, sillä käytännössä maisematyöluva on aina myönnettävä tavallisiin metsätaloustoimenpiteisiin (kuten pääte- ja harvennushakkuut, metsämaan muokkaus, istutukset ym.). Mikäli lupaa ei myönnetä tai se on ehdollinen, kunnalle syntyy helposti korvausvastuu MRL:n mukaan.

MTK Häme muistuttaa, ettei kaavajärjestelmä ole luonnonsuojelumenetelmä, vaan siihen on olemassa muut tarkoituksen mukaiset keinot.

Kaavamääräyksissä on MA-alueen osalta todettu, että alue pidetään viljelyksessä maisema-arvojen turvaamiseksi. Tämä lause tulee poistaa kaavamääräyksestä, sillä ketään ei voida velvoittaa viljelemään omia maitaan. Tässä on kyseessä kaupungin toive eikä se voi olla määräys ja siksi se on poistettava. Viljelijät kyllä pitävät maat viljelyksessä ja maisemat kunnossa, mikäli toiminta on taloudellisesti kannattavaa.

2 (3)

Samoin myös M-merkinnän kohdalla oleva kaavamääräys, missä todetaan, että alue pidetään maisemalliset arvot turvaavassa käytössä, tulee poistaa. Kaupunki ei voi velvoittaa pitämään yksityistä maanomistajaa maataan tietyllä tavalla. Kaupunki voi toki näin toivoa, mutta määräyksiin sitä ei voida laittaa. Samoin siinä n lause, että maa- ja metsätalousalueella tulee vaalia maiseman ja luonnonympäristön erityispiirteitä Toki näin viljelijät tekevät, mutta määräys ei tämäkään voi olla vaan kyse on kaupungin toiveesta ja siksi se tulee poistaa.

MY-merkinnän osalta todetaan, että alueella on kielletty sellaiset maankamaraan, vesistöön ja kasvillisuuteen liittyvät toimenpiteet, jotka vaarantavat alueen arvoja. Tämä määräys on hyvin epäselvä, että mitä tämä tarkoittaa ja miten se sitten toteutettaisiin? Alueella ei voi nykyisin mukaisesti olla käytössä maisematyölupaa. Tältä osin kaavamääräys tulee muuttaa ja poistaa kokonaan tämän kaavamääräyksen viimeinen virke.

Yleiskaavamerkinnät- ja määräykset taulukosta MTK Häme toteaa, että olisi selkeämpi esittää siinä vain kaavassa olevat määräykset. Nyt siitä ei käy selville, että milloin kyseessä on selkeä määräys ja milloin vain toive. Väärinkäsityksen vaara on ilmeinen ja se voi aiheuttaa vastaisuudessa turhia kiistoja.

Yleiskaava pyrkii tiivistämään rakentamista ja tätä perustellaan lähinnä ilmastosyistä. Tämä peruste ei ole kovin pitävä, sillä jo nykyisin kaupungissa asuvien ilmastopäästöt ovat suuremmat kuin maaseudulla asuvien. Maaseudulla on myös paljon helpompi vähentää päästöjä kuin kaupungissa, joten tällä perusteellakaan rakentamisen ohjaus esitetyllä tavalla ei ole perusteltua. Maaseudulla asumisesta ja energiankulutuksesta, mitkä ovat suurimmat päästölähteet, tulevat päästöt on maaseudun asukkaan helppo minimoida rakentamalla puusta ja käyttämällä bio- tai uusiutuvaa energiaa.

Maaseutualueille tapahtuvaa rakentamista ohjataan yleiskaavalla nyt lähinnä kyläkeskuksiin. MTK Häme pitää tätä ohjausta liioiteltuna eikä se ole perusteltua. Tältä osin MTK Häme toivoo, että maaseudun asukkaiden näkemyksiä kuullaan tarkasti.

MTK Häme huomauttaa vielä, että asiakirjassa todetaan kaavaa käsitellyn laajasti kaupungissa eri tahojen kanssa. Kuitenkin maanomistajien, joita kaava kuitenkin suoranaisesti kaikkein konkreettisimmin koskee, sekä heitä edustavien tahojen kanssa keskusteluja ja neuvotteluja on ollut vähän ja vasta aivan viime vaiheessa. Koska maanomistajat ovat kuitenkin kaavan keskeinen yhteistyötaho, olisimme toivoneet kaupungilta aktiivisempaa yhteydenpitoa nimenomaan alueen maanomistajiin. Nyt kaavaluonnokseen on tullut runsaasti asioita, jotka eivät ole lainkaan maanomistajien näkemysten mukaisia.

Lahden suunta 2030 asiakirjasta MTK Häme haluaa ystävällisesti sanoa, että on hyvä, että tavoitteet ovat kunnianhimoiset, mutta kaavatyön perusteena olisi hyvä olla mahdollisimman todenmukainen arvio tulevaisuuden kehityksestä. Nyt asiakirjassa Lahden suunta-työn pohjana esitetään, että Lahdessa olisi 150 000 asukasta. Koska maassamuuton muuttovoittoa ei jatkossa juuri ole ja syntyvyys alenee, tämä

3 (3)

vaatisi toteutuakseen huomattavaa, yli 1000 henkilön vuosittaista nettomaahanmuuttoa Lahden seudulle.

Tämä taas ei näytä näillä näkymin olevan mitenkään realistista.

Jukka-Pekka Kataja

toiminnanjohtaja

MTK Häme ry

Lahti
kirjaamo@lahti.fi



MTK Metsälinjan (Häme/Uusimaa) lausunto Lahden suunta -työn yleiskaavan Y-203 luonnoksesta.

MTK Metsälinja (Häme/Uusimaa) kiittää mahdollisuudesta antaa kommentit kaavaluonnoksesta.

Virkistysalueet

Yleiskaavaluonnokseen on varattu laajat alueet yksityismaita virkistys-, retkeily- ja ulkoilukäyttöä varten. V-alkuisilla alueilla metsätalouselinkeinon normaali harjoittaminen ei ole mahdollista. Jokamiehenoikeuksilla tapahtuvalle ulkoilulle ei tarvitse erikseen kaavassa osoittaa alueita ja V-alkuiset alueet kuuluvat kaupungin asutuskeskittymien lomaan – ei laajoille yhtenäisille metsätalouskäytössä oleville alueille.

MTK muistuttaa, että MRL 140.3 § mukaan evätty toimenpide, esimerkiksi puiden kaatamiseen, oikeuttaa maanomistajan saamaan kaupungilta korvauksia. Myös ankarin ehdoin myönnetty toimenpidelupa voidaan katsoa tosiasiallisesti evätyksi.

MTK vaatii, että jokaisen yksityisen maille ehdotetun uuden virkistysalueen kohdalla on erikseen sovittava virkistysalueen perustamisesta maanomistajan kanssa sekä mahdollisista korvauskäytännöistä tilanteissa, joissa maata ei voi käyttää kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla. Maanomistajalle tulisi myös tarjota mahdollisuutta, jossa kaupunki lunastaa virkistysalueeksi tarkoitetut maa-alueet itselleen. Lähtökohtaisesti virkistysalueilla vain sopimuksellisuus tai lunastuskäytäntö katsotaan kohtuudenmukaiseksi.

Maa- ja metsätalousalue

Maa- ja metsätalousalueita koskevassa kaavamääräyksessä on mainittu, että *alue pidetään maisemalliset arvot turvaavassa käytössä*. Kyseinen muotoilu ei mitenkään sovellu M-alueen kaavamääräykseen. Maa- ja metsätalousalueiden maisema on subjektiivinen käsite, joka elää maa- ja metsätalouselinkeinossa vallitsevan kulttuurin, lainsäädännön ja maanomistajien tavoitteiden mukaisesti. Myöskin määräys siitä, että alueella *tulee vaalia maiseman ja luonnonympäristön erityispiirteitä*, on asia, jota kaupunki voi maanomistajalta toivoa, muttei

Lahti
kirjaamo@lahti.fi



velvoittaa. Nämä tavoitteet ja toiveet, joita ei lain mukaan voida M-alueilla määrätä, tulee poistaa tai vaihtoehtoisesti siirtää kaavaselostuksen puolelle.

MY-alueet

Kaavamääräyksessä todetaan, että *alueella on kielletty sellaiset maankamaraan, vesistöön ja kasvillisuuteen liittyvät toimenpiteet, jotka vaarantavat alueen arvoja*. Ensinnäkin olisi hyvä tarkentaa, että kyseisellä määräyksellä tarkoitettaneen alueen ympäristöarvoja.

Näitä arvoja ei kuitenkaan voida M-alkuisella aluevarauksella maisemaluvan kautta vaatia, vaan niiden vaaliminen ja suojelu perustuu voimassa oleviin lakeihin, joista M-alueilla keskeisimpiä ovat metsälaki, luonnonsuojelulaki ja jossain määrin vesilaki. Kaavamerkintä ei lain mukaan tuo mitään konkreettista keinoa puuttua alueiden maa- ja metsätaloustoimintaan, vaan sen ohjaavuus perustuu maanomistajien vapaaehtoisuuteen.

Mikäli tällainen muotoilu kaavaan jätetään, on jokaiselta MY-alueelta oltava selvillä arvo tai arvot, jotka alueen normaalissa maa- ja metsätaloustoiminnassa on hyvä ottaa huomioon.

SL-alueet

"Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoa --." MTK huomauttaa, että muotoilu on hyvin ylimalkainen ja epätarkka.

MTK vaatii, että *saattaa*-sana poistetaan tekstistä ja ehdottaa muotoilua:

"Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot."

MTK vaatii myös, että mikäli yksityismaille ehdotettujen SL-alueiden rajauksien on oltava täysin yksiselitteisiä ja suojeltavien arvojen tarkasti eriteltyinä. MTK huomauttaa, että mikäli suojelualueeksi varattu alue ei jostain syystä, kuten ympäristöviranomaisen eriävän tulkinnan myötä, kelpaakaan suojelualueeksi, on maanomistajan kanssa tehtävä sopimus alueen metsätaloudellisista reunaehdoista ja mahdollisista korvauskäytännöistä. Myös alueen lunastaminen kaupungin omistukseen voi olla kohtuullinen toimi, mikäli maanomistaja on valmis alueen myymään.

Lahti
kirjaamo@lahti.fi



Metsien terveys

MTK ehdottaa, että kaavaselostuksessa noteerattaisiin metsien riittävän hyvän terveydentilan olevan tavoiteltava asia, sillä riski metsätuhoihin on tutkimusten mukaan kasvanut ilmastonmuutoksen myötä – ja kasvaa jatkossakin.

Metsien terveydentilaan kohdistuviin merkittäviin uhkiin, kuten hyönteistuhoihin, on voitava reagoida metsälain alla olevilla aluevarauksilla (M- ja V-alkuiset) metsälain sallimin keinoin.

Puurakentaminen

MTK pitää erityisen hyvänä, että kaavassa on nostettu puurakentaminen esiin sekä lähiöissä että maaseudulla. Se on yksi askel kohti hiilineutraalia ja ilmastoystävällistä kaupunkia. Puurakentamisen hiilijalanjälki on oikein toteutettuna merkittävästi pienempi, kuin esimerkiksi betonirakentamisen. Puurakentamisen edistäminen on nostettu esille myös juuri julkaistussa hallitusohjelmassa.

Ilmastonmuutos ja metsät

Selostuksessa on tuotu ilmastonmuutoksen hillintä ja sopeutuminen esiin useammassa kohtaa. MTK muistuttaa, että fossiilisten raaka-aineiden korvaaminen uusiutuvilla sekä metsätalouden sivujakeena syntyvän bioenergian hyödyntäminen ovat konkreettisimpia, vaikuttavimpia ja kauaskantoisimpia tapoja reagoida ilmastonmuutoksen haasteisiin. MTK toivoo, että metsien kestävä käytön välttämättömyys voitaisiin noteerata selostuksessa.

Helsingissä 3.6.2019

Juho Kotilainen
Kenttäpäällikkö
MTK metsälinja

Suppi Merja pj. MTK-Nastola ry

LAUSUNTO

Hillolantie 8

15580 Ruuhijärvi
gsm 0400 358015
merja.suppi@phnet.fi

31.05.2019

Lahden suunta -työ 2017 - 2020 yleiskaava 2030

YLEISKAAVAMERKINTÖJEN VAIKUTUS YKSITYISTEN MAA- JA METSÄTALOUSALUEELLA

MTK-Nastola ry haluaa tuoda esiin alueen maatalousyrittäjien tiedotustilaisuudessa läpikäytyjä asioita. Tarkoituksena on saada yrittäjille vaikutusmahdollisuuksia kaavaan jo suunnitteluvaiheessa.

- maanomistajille kirjeellä tieto jo ennen varsinaisen suunnittelun aloitusta
- maanomistajat mukaan suunnitteluvaiheessa
- erilaisten katselmusten ja luontoarvojen arvioijat oltava yksityisten mailla virkavastuullisia ammattilaisia, ei aatteellisten yhdistysten vapaaehtoisia toimijoita, harrastajia
- jo olemassa oleva toiminta, eli tilakeskukset ja maatilat rakennuksineen huomioitava ja niiden oltava näkyvissä kaavassa rajattuna kartoilla
- maatalousyrittäjien elinkeinon harjoittaminen ja kehittäminen oltava turvattu jatkossakin, eli ei tehdä maatilaa yli isolla pensselillä vedettyä kaavamerkintää.
esim. AT-alueelta poistettava merkinnät melusta, raskaasta liikenteestä, ilman pilaantumisesta ym., eli myös kaupungissa voi olla karjaa.
- M-alueen ympärille suunnittelussa merkitty asuntoalue, ei saa estää jo olevaa toimintaa ja sen kehittämistä
- MY-alueen rajausta liian tiukka olemassa olevalle toiminnalle ja tilan kehittämiselle
- VR-alueella aukkojen ja uudistusten koon rajausta enintään 1 ha:in ei ole aiheellista, eikä tarkoituksen mukaista säätää orjallisesti, koska metsät ovat erilaisia ja luonnon aiheuttamat korjuuluvat eivät saa hidastaa ongelman hoitoa. Metsänhoitoyhdistykset ja metsäkeskus ja myös metsäyhtiöt tekevät tiloille metsäsuunnitelmia, joiden mukaan toimitaan, ja metsälait säätävät ja valvovat pykälissään ja sanktioineen metsänhoitoa. Aukkokin kasvaa nopeasti takaisin metsäksi, jo muutamassa vuodessa maisema muuttuu, pienistä taimista kasvaa nuori metsä ja tätä muutosta pääsee satunnainen kulkija seuraamaan jokamiehen oikeudella. Uudet luonnonsuojelualueet perustetaan kaupunginmaille, ja yksityisten mailla perustuvat maanomistajien vapaaehtoisuuteen.

MTK-Nastola ry, johtokunta

3.6.2019

Lahden kaupungin kirjaamo
Harjukatu 31
15101 Lahti

Lahden suunta 2020

LAHDEN SUUNTA 2020 OHJELMALUONNOKSET

Päijät-Hämeen Yrittäjien lausunto Lahden suunta 2020 ohjelmasta keskittyy erityisesti yleiskaavan Y-203 luonnoksen kaavakartan vaihtoehtoihin kuva-parihin sekä kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman toimenpidelistaan.

Yleishuomiona esitämme, että elinkeinoelämälle varattavilla alueilla jätetään valinnanvaraa sille, millaiseen käyttöön alue on hyödynnettävissä. Esimerkiksi luokitukset T ja P voivat tulkinnasta riippuen rajata alueelle silti hyvin sopivaa ja tarpeellista yritystoimintaa pois, kun taas yhdistelmäalue Pkm/T jättää enemmän sijoittumismahdollisuuksia erilaisille liiketoiminnoille.

Joustavat merkinnät helpottavat alueelle sijoittumista ja mahdollistavat monipuolisemman liike-elämän ja työpaikkatarjonnan muodostumisen alueille. Joustavat kaavamerkinnot voivat myös helpottaa mahdollisten asukastoihunkuntien tai muiden vastaavien viiteryhmiin kanssa käytävää keskustelua, kun vaihtoehtoina on eri tavoin lisäarvoa tuottavaa toimintaa.

1.1. Yleiskaavan Y-203 luonnoksen kaavakartan vaihtoehtoiset kuvaparit

Elinkeinoelämän näkökulmasta myönteisiä muutoksia ovat: Vesijärven rannassa matkailutoiminnoille varatun alueen laajentava muutos; Rakokivessä laajennetun alueen muutos keskustoihintojen alueeksi C; Niemen alueella T-alueen laajentaminen ja muuttaminen T/A alueeksi sekä Vipusenkadun PY alueen muuttaminen PY/T alueeksi.

Muihin elinkeinoelämän kannalta merkittäviin kaavamutoksiin kommentoimme seuraavaa:

1.1.1. Alue 1: Ala-Okeroinen

Vaihtoehtoissa on pohdittu, tulisiko punaisella pistekatkoviivalla rajatulle alueelle osoittaa maa- ja metsätalous- (M) sekä retkeily- ja ulkoilualueeksi (VR) vaihtoehtoisesti varata alue elinkeinoelämän käyttöön (T). Alue tulisi varata elinkeinoelämän käyttöön, sillä alueen kaltaisia liittymäkohtien

varressa sijaitsevia yritystontteja tarvitaan. Hyvä saavutettavuus ja liikepaikan potentiaali ovat omiaan houkuttelemaan uusia yrityksiä alueelle.

Puollamme vaihtoehtoa 2.

1.1.2. Alue 2: Pippo

Pippon elinkeinoelämän aluevarausta (T) on esitetty laajennettavaksi. Kannatamme tätä vaihtoehtoa (vaihtoehto 1) mahdollistamaan yritysten sijoittumista alueen hyvän logistisen sijainnin vuoksi.

1.1.3. Alue 3: Karistonportti

Karistonportin alueelle esitetään ensimmäisessä vaihtoehdossa yhdistettyä kaupallisten palvelujen ja elinkeinoelämän aluetta (Pkm/T) laajentumaan nykyisen asumiselle varatulle alueelle. Laajennettu alue sekä kaksoismerkintä mahdollistaisi alueelle kaupallisten palvelujen lisäksi joustavasti muuta yritystoimintaa. Kannatamme vaihtoehtoa 1.

1.1.4. Alue 5: Villähteen asemanseutu

Puollamme vaihtoehtoa 2. Junaseisakkeen läheisyys on henkilöstön liikkumisen kannalta myönteinen mahdollisuus ja voi helpottaa työvoiman saatavuutta. Alueen maankäytön esitetty muutos työpaikka-alueesta (TP) asumispainotteiseksi olisi heikennys yritysten sijoittumismahdollisuuksiin. Esitämme harkittavaksi, että vaihtoehdon 1 mukaisesti Lankinlantie voidaan kuitenkin oikaista.

1.1.5. Alue 6: Orrilanmäki

Villähteen koulun ja Kauppakaaren välinen selvitysalue (SELV.) on osoitettu vaihtoehdossa 1 elinkeinoelämän alueeksi (T). Vaihtoehtoisesti alue jää maa- ja metsätalousalueeksi (M). Kannatamme alueen muuttamista elinkeinoelämän alueeksi kaavamerkinnällä Pkm/T.

1.1.6. Alue: VT 12 ja Kouvolantien välinen alue, Veljeskylä

Esitämme alueen varaamista esitetyn mukaisesti ainakin liittymien läheisyydessä tilaa vaativan teollisuuden sijoittumista varten. Esitetty aluevaraus on laaja ja sitä voi tarpeen vaatiessa supistaa esim. metsätalouden näkökulma huomioiden.

1.2. Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma, toimenpide-ehdotus 23.4.2019

Kestävän kaupunkiliikkumisen toimenpide-ehdotus sisältää pääsääntöisesti yritystoiminnan näkökulmasta myönteisiä tavoitteita. Keskustan viihtyisyyden kehittäminen on myös keskustayritysten menestystekijä, mutta joidenkin toimenpiteiden käytännötoteutuksessa on syytä panostaa aiempaa tehokkaampaan yritysvaikutusten arviointiin. Tällaisia tavoitteita ovat kadunvarsipysäköintipaikkojen vähentäminen ja läpiajoliikenteen uudelleen järjesteleminen ydinkeskustassa. Nämä tavoitteet eivät ole kielteisiä sinänsä, mutta käytännön toteutuksesta riippuen voivat johtaa siihen, että kaupunkikeskustan saavutettavuus koetaan entistä hankalammaksi. Keskustan yritysten näkemys on huomioitava laajasti työpaikkojen saavutettavuuden, asioiden sujumuuden ja edullisuuden sekä tavaralogistiikan kannalta.

Lahden keskustan liikennejärjestelyjä on tarkasteltava myös muualta maakunnasta pääosin yksityisautoilun varassa tapahtuvan liikkumisen näkökulmasta, jolloin kaupungin omat joukkoliikennetilat tai pyöräilymahdollisuuksien edistäminen eivät ratkaise keskustan saavutettavuutta.

Toimenpide-ehdotuksista ei käy ilmi, miten esimerkiksi kohdan 17 ja 18 mukaiset uudistukset on määrä toteuttaa; onko pysäköintilaitoksissa riittävästi tilaa korvaamaan kadunvarsipaikkojen karsittava määrä tai mikä vaikutus keskusta-asiointiin on sillä, että liikenne suunnataan keskustaa kiertävälle kehälle. Elinkeinoelämän ja keskustan palveluiden säilymisen kannalta on tärkeää, että liikkumisen monimuotoisuus on edelleen mahdollista myös keskustassa ja keskustan sisäiset kulkumatkat säilyvät myös sääolosuhteet ja liikuntarajoitteisuus huomioiden kohtuullisina.

Lahden Yrittäjät

Päijät-Hämeen Yrittäjät

Tekninen ja ympäristölautakunta/kaupunkiympäristön palvelualue

Yleiskaavan ja kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman luonnoksesta mielipiteitämme:

1. C-keskustatoimintojen laajenuksista

- Salpausselän luonnonystävät ry painottaa, että nykyisenä ilmastomuutoksen aikana tavoitteellisessa maankäytössä pitää kaupungeissakin yhä enemmän huomioida luonto ja ymmärtää, että yhteiskuntamme pohjautuu kokonaan luontoon ja sen ekosysteemeihin. Lähiluonto etenkin on nyt otettava suojelun piiriin kaupunkien keskustoissakin, joissa ympäristön kulutus on suurinta ja jossa asuu eniten asukkaita.

- Fellmanninpuisto on säilytettävä edelleen VL-merkinnällä ja korotettava mieluummin suojeltavaksi puistoalueeksi, koska se on v.1918 merkittävien tapahtumien muistopuisto. Fellmanninpuiston ja Pikku-Vesijärvenpuiston viheryhteys on säilytettävä ja sen tulisi näkyä myös yleiskaavassa.

- Yleensäkin C-alueita ei pidä ulottaa lähelle maisemallisia ranta-alueita (kuten Patinan kohdalla, jossa uutta asemakaavaa ei osattu laatia Salpausselkää ja Vesijärvimaisemaa sekä tärkeää ekologista viher- ja virkistysväylää kunnioittaen)

- Kariniemen puiston tulee olla asemakaavoitetun puistoalueen suuruisena VL-alueena. Nyt yleiskaavan C-aluetta on laajennettu liiaksi puistoalueelle ja rajausta tulee korjata, vaikka se on ollut tuollaisena jo aikaisemmassa yleiskaavassa. Olemme kuulleet, että asukkaiden toimesta on Kariniemen mäelle istutettu jalokuusia ja jopa pyökkiä? Mielestämme Kariniemenmäen kasvillisuus on osa arvokasta ja harvinaista Etelä-Hämeen lehtokeskuksen luonnonmetsää.

- Niemenkadulle Lepolanpuiston puolelle on merkitty C-aluetta, se tulee poistaa. Alueelle ei sovi minkään sortin rakentaminen. Aluetta tarvitaan korkeintaan koirien ulkoilualueeksi tai sitä pitää hoitaa luonnon tienvierusketona tai monimuotoisuuskohteena, eikä leikattuna nurmikkona. Lepolanpuiston polkuverkosto on hyvin kulunut, koska läheiselle Ankkurin alueelle ja Lepolanpuiston alarinteille ei ole jätetty tarpeeksi lähipuistoja. Ehdotamme, että Lepolanpuisto, joka on upea kallioinen mäki ja rauhoitettu jalopuumetsikkö, muutetaan luonnonsuojelualueeksi.

2. Rälssin maankaatopaikan laajennus – Okeroisten kulttuurihistoriallisesti arvokas peltoalue

- VE-1 on parempi, koska siinä ei ole laajennettu T-alueita arvokkaan peltoaukean reunaan ja maankaatopaikan suojametsikköön. Toimitila- ja teollisuusalue on pidettävä nykyisin asemakaavoitetulla alueella Ala-Okeroistentien varressa. Uusi VT-12 rikkoo Lahdessa, Launeella etenkin, jo liikaakin nykyisiä maisemia ja viheralueita, joten ohitien varret on pidettävä sellaisina, kuin ne ovat olleet aikaisemmissa suunnitelmissa ja tiesuunnitelmaa hyväksyttäessä.

- Alueella huomioitava pohjois-etelä suuntainen maakunnallinen leveä viherväylä, joka kulkee Messilästä Okeroisten peltöjen ja Erviänojan kautta Rälssin VR-alueelle ja jatkuu Porvoonjoen ekologisten viheralueiden metsiä ja peltöjä myötäillen kaakkoon. Viherväylällä kulkeva ulkoilutie on ohjattava mahdollisimman suoraan ali- tai ylikulkuväylin ohitien poikki. Tätä viherväylää ei saa katkaista T-alueilla.

- Rälssin maankaatopaikka-alueetta ei saa laajentaa ja maankaatotoiminnan loputtua sinne on kunnostettava tarpeeksi suuria koirien ulkoilu- ja harjoitusalueita, jotta niitä ei tarvitsisi osoittaa asukkaiden vilkkaasti käyttämiin lähipuistoihin, kuten nyt on suunnitteilla Liipolan lähelle Kerinkallion ulkoilualueen tai Renkomäen kauniille maisemapeltoille.

3. Luonnonsuojelualueiden (SL) laajennukset hyviä

- Uudet LS-alueet hyviä luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseksi, mutta ne eivät kasvata lähiluontoalueita keskustassa. On erittäin tärkeää, että hyviä luontokohteita säilytetään myös kaupungin jokaisella-alueella lasten, vanhusten ja vammaisten saavutettavissa ja meidän kaikkien siten, että niistä voidaan nauttia päivittäisillä kävely- tai pyöräretkillä. Tämä on tärkeää, jos halutaan kestävää kaupunkiliikkumista!

- Kintterönsuon ls-alueetta tulee laajentaa ulottumaan Reunakatuun ja Messiläntiehen Salpausselän vahvistetun virkistysalueen sekä liito-oravia ja lintujen esiintymien turvaamiseksi. Entisen Reunakadun kohta palautettava luonnonmetsäksi ja mahdolliset kevyenliikenteen väylät katujen varsille.

- Vahvistetun Salpausselän osayleiskaavan kaikki alueet ja kaavamääräykset on tuotava yleiskaavassa selkeästi esille, jotta vältetään nakertamasta enempää arvokasta Salpausselkää (kuten tehtiin Reunakadun oikaisussa).

4. Viher- ja ekologiset väylät, ekosysteemipalvelut

- Pohjakartan tulisi olla tarkempi, siinä pitää näkyä korkeuskäyrät, joet, ojat ym. luontokohteet sekä entinen Nastolan raja, jotta me asukkaat voimme tasapuolisesti paikallistaa ja arvioida kartan rajauksia. Joka tapauksessa se on turhan työlästä. Ehkä yleiskaavaa tulisi esitellä enemmän eri kaupunginosissa tai järjestää suunnittelijatapaamisia myös lähiöissä.

- Mielestämme yleiskaavassa tulisi olla viherväyliä enemmän kuin maakuntakaavassa ja niille pitää antaa oma kaavamääräys, jossa annetaan ohjeita rakentamiseen, viheralueiden ja pihojen hoitoon.

- Selvitys Lahden tärkeimmistä ekosysteemipalveluista on yleispiirteisesti katsoen hyvä. Luonnon ydinalueet-liitekartassa kiinnitti huomiota, että siitä puuttui Salpausselkä, seudun keskeisin ekosysteemipalveluelementti. Yleensäkin ekosysteemipalvelut vaativat jatkossa parempaa tarkastelua jo ilmastomuutoksen torjunnankin kannalta.

5. Luonnon monimuotoisuuskohteet ja kedot

- Nykytilanne vaatii, että järvien rantojen ja jokien (Merrasojan, Joutjoen ja Porvoonjoen) ym. kosteikkojen varsien asemakaavoitetut puistoalueet ja muut viheralueet olisi esitettävä yleiskaavamääräyksellä monimuotoisuuskohteiksi tai kedoiksi, joita leikataan vain 1-2 kertaa kesässä. Ne ovat myös hyviä hulevesien puhdistusalueita.

- Holman entinen peltoalue (maaperä hyvää viljelymaata) Merrasjärvenkadun pohjoispuolella on sopivaa esim. ketoalueeksi monipuolistamaan Pesäkallion luonnonsuojelualuetta, joten yleiskaavaluonnoksesta pientaloalue pois siltä osin.

6. Möysän uimarantapuiston kohtalo?

- Möysän Uimarannanpuisto on tarpeellinen mm. koirien ulkoilualueena ja liikenteen suojaviheralueena, joten uimarannan VL- merkintä säilytettävä entisen kaltaisena (kerrostaloasemakaava on poistettava). Lehtitietojen mukaan Möysän uimarannalle halutaan sitä ja tätä toimintaa, joten uusilla kerrostalorakentamisilla, joka ei sovi uimarannalle, ei saa enää ahdistaa hienoa virkistysaluekokonaisuutta. Rakennusliikkeille on annettava jokin muu sopivampi tontti muualta.

7. Renkomäen-Porvoonjoen arvokkaat peltomaisemat

- Miekkion ja Porvoonjoen varsialueiden kauniit pellot säilytettävä MA-alueina eli rakentamista ei Miekkiontien eteläpuolelle, josta Pkm –merkintä on poistettava, alueella myös muinaismuistoalueita.

- Peltoalueet pidettävä viljeltynä tai ketoina. Alueella kulkee seudullinen ulkoilutie, joka tällä kohdilla on Porvoonjoen polku.

8. Koiskalan kauniita peltoalueet paremmin huomioon

- VE-2 on jatkokehittelyn pohja, jos aluetta halutaan rakentaa.

9. Mukkulan "matkailureitti"

"Matkailureittiä" rannan tuntumaan on turha erittää uimarannan poikki ja sen pohjoispuolelle, koska Mukkulan matkailualueella pääsee monta olemassa olevaa kulkureittiä joka suuntaan ja rannalla on olemassa oleva kaunis polku, joka ei vaadi levennyksiä.

10. Kilpiäistenpohjan ls-alueiden yhtenäistäminen

- Koko Kilpiäistenpohjan alue rantoineen on merkittävä yhtenäiseksi ls-alueeksi. Nyt Kilpiäisten venerannan kohdalla yhtenäinen ekologinen ranta-alue on liikaa muutettu puistomaiseksi, joka ei palvele ilmastomuutoksen nykyistä vaatimusta luonnon monimuotoisuudesta ja hulevesien hallinnasta.

- Tuomistontien jatkeena oleva ulkoilutie on merkittävä rantaan olemassa olevan asemakaavan mukaisesti, se on luontevin ja tasaisin jalankulkureitti kaikille kulkijoille ja myös pyöräilijöille.

11. Potilanjoen, Ahtialan Selkätien ja Vuorenrinteentien seudun viheraluekokonaisuus

- Yleiskaavaluonnoksessa on esitetty ko. viheraluekokonaisuuden keskelle pientaloalue, josta muistutimme jo edellisessä yleiskaavassa. Vaikka pientaloalue on ilmeisesti jo asemakaavoitettu, niin esitämme, että harkitaan vakavasti sen sijoittamista sopivampaan kohtaan pois keskeltä viheraluetta ja luonnon monimuotoisuuskohteita. Alue on lisäksi linnustollisesti arvokasta ja lepakkojen esiintymisaluetta. Potilanjoen varressa on palstaviljelyalue, joka sopii alueelle, mutta muutoin viheralueen tulee olla Potilanjokeen ja Alasenjärveen tukeutuvaa virkistysaluetta ja luonnon monimuotoisuusaluetta.

12. Nastolan Selkosaaren kalliolouhinta?

- Selkosaarenkallioiden aluetta tulee uudelleen tarkastella maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti. Ilmeisesti alueella ei ole tehty tarpeellisia luonto- ja maisemaselvityksiä, joten alue tulee merkitä yleiskaavassa selvitysalueeksi.

13. Yleiskaavassa täsmennettävää

- Maankäyttö- ja rakennuslaki ohjaa keskustan rakentamista yhtä hyvin kuin muuallakin, joten myös keskustassa tulee olla jotain muuta kuin korkeita taloja ja asfalttia.

- Yleiskaavassa tulisi ilmaista selvästi, mitkä alueet säilytetään nykyisenlaisena ja minne voidaan rakentaa lisää siten, ettei viihtyisyys kärsi. Esim. pohjaveden muodostumisalueet ja arvokkaat maisemat ovat rakentamista rajoittavia tekijöitä.

- Myös ranta-alueet ovat nykytilanteessa parempia rakentamattomina ekologisina luonnon monimuotoisuusalueina ja –maisema-alueina keskustassa.

- Salpausselkää, houkuttelevan ja elinvoimaisen ympäristökaupungin perustaa, kannattaa korostaa vielä enemmän, mitä yleiskaavamääräys sanoo, ja täsmentää liitteenä olevissa sektorisuunnitelmissa, että siellä käytettäisiin mm. Salpausselän ominaisluonnetta tukevia menetelmiä, kuten puuta tienviitoissa ja valopylväissä. Salpausselän lähelle ei sovi mm. huomiota herättäviä mainostauluja, joita nyt on ilmestynyt kaupungin viheralueille, ne sopivat paremmin rakennettuun ympäristöön. Siirtolohkareita ja muinaisrantojen luonnonkiviä tulee vaalia eikä niitä saa hävittää.

- Yleiskaavan pääkartan pohjakartassa tulee olla selvät korkeuskäyrät ja tärkeimpien jokien, ojien ym. kosteikkojen paikat, jotta jokainen voisi tunnistaa ja paikallistaa yleiskaavan maankäyttörajat. Sektorikartat ovat hyviä ja selventäviä, tosin pienessä koossa nekin ovat tulkinnanvaraisia ja jäimme kaipaamaan, miten ne poikkeavat aikaisemmista vastaavaista suunnitelmista.

Lahdessa 3.6.2019

Salpausselän luonnonystävät ry

Petri Honkanen, pj.

Lähtettäjä: [Perttu Pylväs](#)
Vastaanottaja: [Kirjaamo Lahti](#)
Aihe: Palaute Lahden suunta -työn 2017–2020 luonnoksesta
Päivämäärä: maanantai 3. kesäkuuta 2019 9.12.31
Liitteet: [Salpauselän Moottorikerho Ry Vastine.pdf](#)
[Pippo motocrossrata.pdf](#)

Hei,

Ohessa Salpausselän Moottorikerhon palaute Lahden suunta – työn 2017-2020 luonnoksesta.

Liitteinä vastine ja Pippo motocrossradan suunnitelman luonnos.

Ystävällisin terveisin

Perttu Pylväs
Puheenjohtaja
Salpausselän Moottorikerho
p. 044 358 3112

Lähetetty iPhonesta



Salpausselän Moottorikerho Ry

Lahden Moottoriurheilukeskus Pippo motocrossrata

Kaavaehdotukset, Yleiskaava 2030 (Y-203)

Lahden Moottoriurheilukeskuksen tulevaisuus on ollut epäselvä viimeiset 20 vuotta, tämä on osaltaan haitannut Pippon alueen kehittämistä. Salpausselän Moottorikerho on 90-vuotias moottorikerho, jolla vahva juniiori- ja harrastetoiminta sekä pitkät perinteet tapahtumien järjestäjänä. Pippon moottoriurheilukeskuksen kehittäminen mahdollistaisi moottoriurheilutapahtumien järjestämisen alueella ja tukisi Lahden mainetta urheilukaupunkina. Salpausselän Moottorikerhon urheilijat ovat saavuttaneet 48 kpl SM-mitaleja viimeisen kymmenen vuoden aikana.

Rata-alueesta on nyt tehty laaja kehityssuunnitelma yhteistyössä Lahden FK Ry:n kanssa, jonka toteutus on valmiina käynnistymään.

Voimassa olevassa maakuntakaavassa 2014, jonka maakuntavaltuusto on hyväksynyt 2.12.2016, on Pippon Moottoriurheilukeskus merkittynä ”Moottoriurheilualueeksi”. Tämä puoltaa vahvasti myös alueen säilyttämistä. On tärkeää, että nuorisolla on turvallinen harrastuspaikka, jossa voi valvotuissa ja hyvin hoidetuissa olosuhteissa harrastaa.

Pippon motocrossrata on tärkeä Lahden alueelle, koska:

1. Salpausselän moottorikerhossa on n. 500 jäsentä, joista junioritoiminnassa on yli 100 aktiivista junioria. Omalla radalla voimme muokata rataa junioreidemme tarpeidemme mukaisesti tukemaan heidän kehittymistensä. Vierasradoilla olemme toissijaisessa asemassa, mitä tulee mm. ratojen kuntoon ja aikatauluihin, vaarantaen nuorten kehittymisen ja turvallisuuden. Salpausselän moottorikerhon omien junioriryhmien tarve radalle on neljänä iltana viikossa, vuokratadoilla harjoittelu on taloudellisesti mahdotonta. Ilman omaa harjoittelupaikkaa kerhon toiminta tyrehtyy.
2. Alueen merkitys Lahden moottoriurheilulle on erittäin tärkeä. Radan kasvatteja ovat mm. Antti Hänninen (Enduro SM1 2018), Eemil Helander (Enduro EM 3 2018), Eemeli Lahti (i Road Racing EM2 2018), Juuso Matikainen (Moto Cross SM 2 2018).
3. Lukuisat maailmanmestarit ovat harjoitelleet Pippossa, esim. Samuli Aro (5x Enduro MM), Kari Tiainen (8x MM). Radan savipohja ja poikkeukselliset korkeuserot tekevät radasta otollisen kehittämään kuljettajien taitoja erityisesti kansainvälisiin kilpailuihin tähtääville. Mikäli rata häviää, ei Lahdesta enää nouse uusia moottoriurheilutähtiä.
4. Pippon Moottoriurheilukeskuksen merkitys on suuri koko Suomen moottoriurheilulle. Alueella harjoitelleet mestarit ovat nostaneet esiin ratojen ainutlaatuisuuden, esim. Pippon motocrossradan savipohja mahdollistaa ympärivuotisen harjoittelun, opettaa ajamaan kovalla alustalla hiekkaharjujen maassa, radan korkeuserot ja erisuuntiin kallistetut kurvit kehittävät pyöränhallintaa.
5. Valmistumassa oleva KymiRing ei ole korvaava paikka Pippon moottoriurheilukeskukselle, KymiRing sijaitsee lahtelaisten harrastajien näkökulmasta liian kaukana (ajoaika noin 1 tunti, joka ei mahdollista työpäivän jälkeen radalle lähtemistä, nyt kaupungin keskustasta siirtyminen rata-alueelle vie 5-10 min). Kymiringin harjoittelu kasvattaisi ympäristövaikutuksia, kuljetuskalusto kuluttaa n. 10-12 litraa /100km, moottoripyörä n.4 litraa/tunti. Koska kuljetuskaluston osuus päästöistä on huomattava, niin oma rata pienentää lajin ympäristövaikutuksia.



6. Alueella on kehityssuunnitelman toteutuksen jälkeen mahdollista järjestää tapahtumia, jotka tuovat asiakkaita mm. Lahden alueen majoituspalveluille, mahdollisia tapahtumia ovat esim. MX-liiga Motocross kilpailu, Motocross SM-osakilpailu, Motocrossin MXGP MM-osakilpailu. Rata-alueella on mahdollista käyttää kilpailukeskuksena esim. Enduro SM-osakilpailu, Enduro GP MM-osakilpailu, Joukkueiden MM-kilpailu Six Days Enduro. Taulukossa osallistujia määriä ja majoitustarpeen arviointia.

Tapahtuma	Vuosittainen	Osallistujia	Yleisöä	Majoitustarve	Yötä/hkö	
MX-liiga MC kilpailu	x	1000	2500	50	1	50
Motocross SM-kilpailu	x	700	3500	70	2	140
MXGP MM-osakilpailu	x	1000	25000	3000	4	14000
Enduro SM-kilpailu	x	700	1000	30	1	30
Enduro GP MM-osakilpailu	x	700	15000	1500	6	6000
Six Days Enduro MM		2000	20000	4000	8	32000

7. Nykyisen motocrossradan kehittämistyön kustannukset ovat pienemmät kuin uuden rakentamisessa, kustannusarvio on 30.000 € radalle ja 20.000 € infralle. Vanhan kehittäminen on ekologisempaa kuin uuden rakentaminen.
8. Lahti on sijoittamassa huomattavan summan KymiRingin toimintaan, KymiRingin alueella ei ole aktiivista kerhoa, joka voisi järjestää tapahtumia, joten on Kymiringin etu, että Lahdessa on aktiivinen moottorikerho. Salpausselän Moottorikerho oli mukana järjestämässä MM-, SM- ja EM-osakilpailuita kaudella 2018
9. Lahden alueella on kaavoitettu nyt 1130 hehtaaria teollisuus ja varastoalueiksi (T-alueet), tästä 1130 hehtaaria rakennettua alaa on 3,8%. On kohtuullista sanoa, että Pippon moottoriurheilukeskuksen tarvitsemat muutamat hehtaarit eivät ole Lahden alueen talouselämälle merkitseviä, kun taas moottoriurheilulle ne ovat jatkuvuuden kannalta elintärkeitä. Motocrossradan sijainti moottoritien kainalossa on ideaali käyttäjille ja kävijöille. Alueen käyttö teollisuudelle on vaikeaa, myös maapohjan laatu ja muodot rajoittavat alueen käyttöä ja nostavat rakentamiskustannuksia.
10. Moottoriurheilu kehittyy jatkuvasti ympäristöystävälliseen suuntaan, mm. sähkökäyttöiset motocross pyörät tekevät tuloaan. Jo nyt monet nuoret aloittavat harrastuksen sähkökäyttöisillä motocross pyörillä.



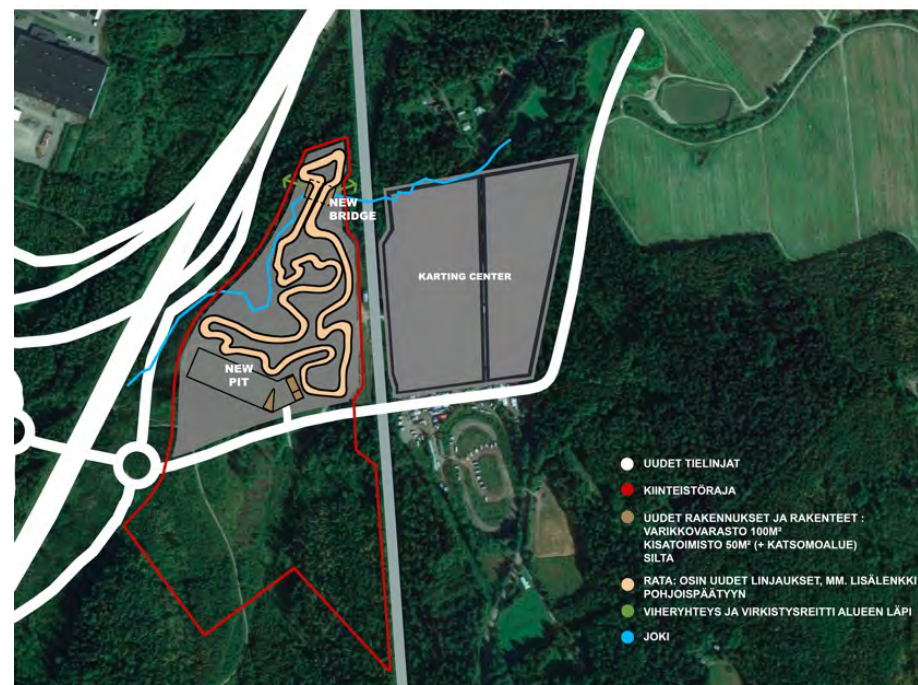
11. Moottoriurheilukeskuksen toiminta (esim. suunnitellut kokoustilat sekä ravintolapalvelut) tukee hyvin muuta tulevaa elinkeinoelämää alueella.
12. Moottoriurheilukeskuksen tämän hetkinen yritystoiminta kärsii, mikäli toiminta loppuu; kahvila/ravintolayrittäjä, Tekniikan maailman testikeskus sekä Lahden FK ry:n vuokra-autotoiminta.
13. Pippon motocrossrata on Salpausselän Moottorikerhon elinehto, koska ilman omaa rataa harrastustoimintaa on mahdotonta jatkaa Lahden alueella.

Perttu Pylväs
Puheenjohtaja
Salpausselän Moottorikerho
Sähköposti: perttu@cernos.fi
p. 044 358 3112

Pippo
motocrossrata



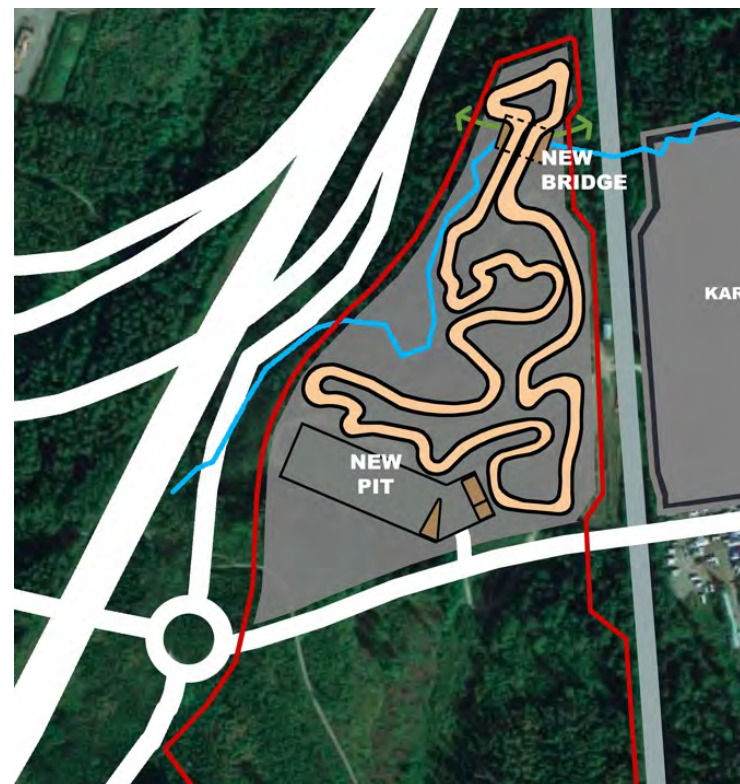
Pippon moottoriurheilukeskus



NEW PIPPO MOTOCROSS TRACK AND PIT AREA

Pippon Motocrossrata

- Kehittämis kustannukset
 - Rata n. 30000€
 - Infra n. 20000€
- Viheryhteys ja virkistysreitti alueen läpi



Pippon motocrossrata

Maankäytön tarve 7-8ha

Osuus Lahden lahden
teollisuus- ja varastoalueista
(1130ha) 0,7%



Pippon motocrossradan vaikutusalue



PIPPO USER VOLUMES AND GEOGRAPHICAL COVERAGE OF INFLUENCE 2018

Sivusto käyttää evästeitä. [Lue lisää...](#)

OK

LAHTI

PALAUTE

KÄSITTELY

Koivula Soile (LAHTIKoivula_S)

KIRJAUDU ULOS

FIN

Palautteiden selailu **Palautteen käsittely** Palautteiden analysointi

Palaute

Hanke Lahden suunta-työn luonnos 2030

Tila **Vastaanotettu** Kunta - Tunteaton

Toimipiste

Selitys
UUSIKYLÄ SELKOSAARENKALLIOT

Vaadin kaavamerkinnällä poistamaan mahdollisuuden rakentaa ko. kiverilouhimo. Pietarinradan ja valtatie välinen kaavamerkintä teollisuusalue T pitää muuttua merkinnöiksi maa- ja metsätalousalue/luonnonsuojelualue M/SL koko Uudenkyliän osayleiskaavan osalta oheisten asiakirjojen mukaisesti (maakuntakaavasta riippumatta).

Saapunut 2.6.2019 14:04

Liite



[Lisää uusi liite](#)

Asiatunnus

Palautteen luonne 0 - Tunteaton

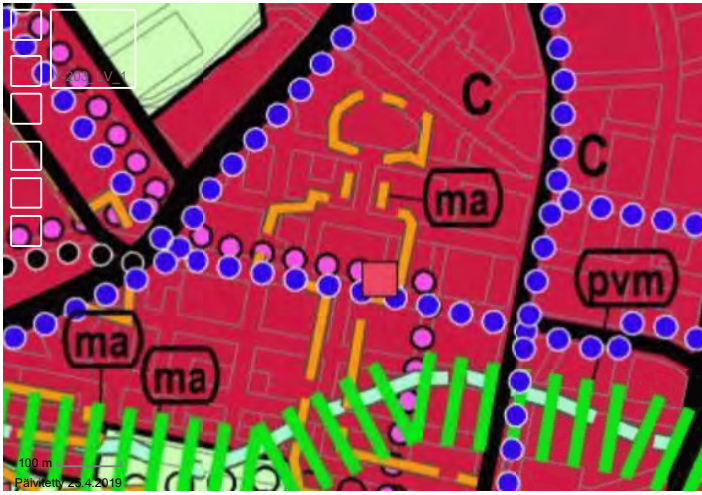
Kiireellisyys Normaali **Määräpäivä** 3.6.2019

Lisäluokitus Ei arvoa

Sijainnit
Ei sijaintia

Kartta

Kaikki kunnat Alue Keskusta



100 m
Päivitetty 24.4.2019

Käsittely

Ajankohta	Tekijä	Toimenpide	Vastuutaho
2.6.2019		Saapunut	ePal_Hanke_Lahdensuunta_Luonnos

Lisätiedot

Kirjaamon asianumero: D/2509/10.02.02.00.04/2016,
Yleiskaavatyo 2017-2020

Yhteystiedot

Nimi SÄYHTEEN VESIEN- JA LUONNONSUOJELUYHDISTYS RY MERILUOTO

Osoite PUUTARHATIE 24 A 18, 16100 UUSIKYLÄ

Sähköposti markku.meriluoto@tieokas.fi

Puhelin 045 651 9808

Käyttäjä ei salli palautteen julkaisua
Käyttäjä ei ole tilannut tietoja palautteen muutoksista

Lisää toimenpide

Valitse ensin toimenpide

Tallenna muutokset

Kooste ei sisällä yhdistyksen toimittamia liitteitä. Liitteet toimitetaan päättäjille extranetin kautta ja tulevat nähtäville osioon "Muu Lahden suunta -työhön liittyvä aineisto" ehdotuksen nähtävilläoloaikana.

Sivusto käyttää evästeitä. [Lue lisää...](#)

OK

LAHTI

PALAUTE

KÄSITTELY

Koivula Soile (LAHTIKoivula_S)

KIRJAUDU ULOS

FIN

Palautteiden selailu [Palautteen käsittely](#) [Palautteiden analysointi](#)

Palaute

Hanke Lahden suunta-työn luonno 2030

Tila **Vastaanotettu** **Kunta**


Toimipiste

Selitys
LUONNONSUOJELUALUEIDEN TÄYDENNYS

Vaadin oheisissa liitteissä selostettujen kohteiden merkinnäksi Lahden yleiskaavaan luonnonsuojelualue SL sen sijaan, että ne ovat joko ilman mitään merkintää tai esim. vain luo-kohteita toisin kuin asiantuntijain laatimista luontoseilytyksistä ilmenee. Täydellinen luettelo on Uudenkylän osayleiskaavan Luontoseilytys 2014-liitteessä. Sitä täydentävät omat vaatimukseni täydennyskohteista. Lisäksi vaadin merkittäviksi rauenneen Ihanaistenrinteen kaava-alueen luontokohteet merkittäviksi SL-kohteina kaavaselostuksen ja luontoseilytyksen mukaisesti. Uudenkylän osayleiskaavassa kaavoittaja vesitti lähes kaikki arvokkaat luontokohteet -luo-tasolle tai jätti ilman merkintää. Kokonaiskorjaus Uudenkylän kelvottomaan tilanteeseen on tehtävä nyt Lahden yleiskaavassa. Myös vihdoin osittain toteutunut Sammalsillansuon luonnonsuojelualue on täydennettävä asiantuntijoiden vaatimalla tavalla alkuperäiseen noi 40 hehtaariin kartan mukaisena.

Saapunut 2.6.2019 14:38

Liite



[Lisää uusi liite](#)

Asiatunnus

Palautteen luonne

Kiireellisyys **Määräpäivä**

Lisäluokitus

Sijainnit
Ei sijaintia

Lisätiedot

Kirjaamon asianumero: D/2509/10.02.02.00.04/2016,
Yleiskaavatyo 2017-2020

Yhteystiedot

Nimi SÄYHTEEN VESIEN- JA LUONNONSUOJELUYHDISTYS RY MERILUOTO

Osoite PUUTARHATIE 24 A 18, 16100 UUSIKYLÄ

Sähköposti markku.meriluoto@tieokas.fi

Puhelin 045 651 9808

Käyttäjä ei salli palautteen julkaisua
Käyttäjä ei ole tilannut tietoja palautteen muutoksista

Lisää toimenpide

Tallenna muutokset



Käsittely

Ajankohta	Tekijä	Toimenpide	Vastuutaho
2.6.2019		Saapunut	ePal_Hanke_Lahdensuunta_Luonno

Kooste ei sisällä yhdistyksen toimittamia liitteitä.
Liitteet toimitetaan päättäjille extranetin kautta ja tulevat nähtäville osioon "Muu Lahden suunta -työhön liittyvä aineisto" ehdotuksen nähtävilläoloaikana.

Sivusto käyttää evästeitä. [Lue lisää...](#)

OK

LAHTI

PALAUTE

KÄSITTELY

Koivula Soile (LAHTIKoivula_S)

KIRJAUDU ULOS

FIN

Palautteiden selailu **Palautteen käsittely** Palautteiden analysointi

Palaute

Hanke Lahden suunta-työn luonnos 2030


Tila **Vastaanotettu** Kunta - Tunteaton

Toimipiste

Selitys
UUDENKYLÄN PUISTOT

Vaadin Lahden yleiskaavaan merkittäväksi oheisen liitteen selostusten mukaiset Uudenkylän puistot, joita ei toistaiseksi ole merkitty yhtäkään. Vaadin olla asiantuntijana mukana laatimassa ko. puistojen hoitosuunnitelmaa.

Saapunut 2.6.2019 14:49

Liite

[Lisää uusi liite](#)

Asiatunnus

Palautteen luonne 0 - Tunteaton

Kiireellisyys Normaali **Määräpäivä** 3.6.2019

Lisäluokitus Ei arvoa

Sijainnit
Ei sijaintia

Lisätiedot

Kirjaamon asianumero: D/2509/10.02.00.04/2016,
Yleiskaavatyo 2017-2020

Yhteystiedot

Nimi SÄYHTEEN VESIEN- JA LUONNONSUOJELUYHDISTYS
RY MERILUOTO

Osoite PUUTARHATIE 24 A 18, 16100 UUSIKYLÄ

Sähköposti markku.meriluoto@tieokas.fi

Puhelin 045 651 9808

Käyttäjä ei salli palautteen julkaisua
Käyttäjä ei ole tilannut tietoja palautteen muutoksista

Lisää toimenpide

Tallenna muutokset



Käsittely

Ajankohta	Tekijä	Toimenpide	Vastuutaho
2.6.2019		Saapunut	ePal_Hanke_Lahdensuunta_Luonnos

Kooste ei sisällä yhdistyksen toimittamia liitteitä.
Liitteet toimitetaan päättäjille extranetin kautta ja tulevat nähtäville osioon "Muu Lahden suunta -työhön liittyvä aineisto" ehdotuksen nähtävilläoloaikana.

Sivusto käyttää evästeitä. [Lue lisää...](#)

OK

LAHTI

PALAUTE

KÄSITTELY

Koivula Soile (LAHTIKoivula_S)

KIRJAUDU ULOS

FIN

Palautteiden selailu [Palautteen käsittely](#) Palautteiden analysointi

Palaute

Hanke Lahden suunta-työn luonnos 2030

Tila **Vastaanotettu** Kunta


Toimipiste

Selitys
HUHMARMÄEN KAATOPAIKKA-TEOLLISUUSALUE

Vaadin poistamaan Lahden yleiskaavaluonnoksesta Uudessakylässä Pietarinradan ja valtatie välissä sijaitsevan T-aluemerkinnän ja Uudenkylän osayleiskaavassa siihen muotoon M-alueella sisältyvän TY-merkinnän Pietarinradan ja Huhmarmäen välisellä luonnontarvoalueella. Kaavamerkintöjen sekavuus johtuu siitäkin, että kahdeksan vuotta valmisteltu Uudenkylän osayleiskaava vahvistettiin lopulta paniikinomaisessa kiireessä käymättä lausuntomenettelyä loppuun asti. Kaatoipaikkasuunnittelussa mahdollinen lopputulos on sen sijoittaminen Huhmarmäen-Matomäen väliselle erämaa-alueelle, kuten lausuntoni (liite) viittaa ja kertoo myös ensimmäisen YVA-vaiheen: <http://www.tieokas.fi/YVA2%20ALL.pdf>

Saapunut 2.6.2019 15:18

Liite



[Lisää uusi liite](#)

Asiatunnus

Palautteen luonne

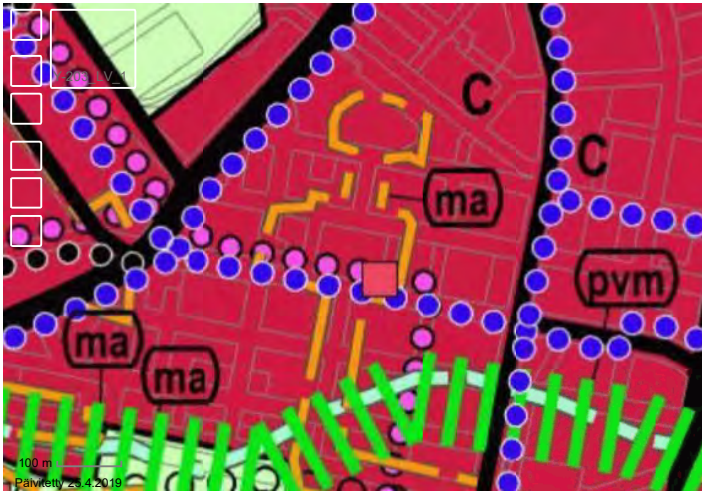
Kiireellisyys **Määräpäivä**

Lisäluokitus

Sijainnit
Ei sijaintia

Kartta

Alue



Käsittely

Ajankohta	Tekijä	Toimenpide	Vastuutaho
2.6.2019		Saapunut	ePal_Hanke_Lahdensuunta_Luonnos

Lisätiedot

Kirjaamon asianumero: D/2509/10.02.02.00.04/2016,
Yleiskaavatyö 2017-2020

Yhteystiedot

Nimi SÄYHTEEN VESIEN- JA LUONNONSUOJELUYHDISTYS RY MERILUOTO

Osoite PUUTARHATIE 24 A 18, 16100 UUSIKYLÄ

Sähköposti markku.meriluoto@tieokas.fi

Puhelin 045 651 9808

Käyttäjä ei salli palautteen julkaisua
Käyttäjä ei ole tilannut tietoja palautteen muutoksista

Lisää toimenpide

Tallenna muutokset

Kooste ei sisällä yhdistyksen toimittamia liitteitä. Liitteet toimitetaan päättäjille extranetin kautta ja tulevat nähtäville osioon "Muu Lahden suunta -työhön liittyvä aineisto" ehdotuksen nähtävilläoloaikana.

Sivusto käyttää evästeitä. [Lue lisää...](#)

OK

LAHTI

PALAUTE

KÄSITTELY

Koivula Soile (LAHTIKoivula_S)

KIRJAUDU ULOS

FIN

Palautteiden selailu [Palautteen käsittely](#) [Palautteiden analysointi](#)

Palaute

Hanke Lahden suunta-työn luonnos 2030

Tiila **Vastaanotettu** Kunta - Tunteaton

Toimipiste

Selitys
UUDENKYLÄN KOULU

Lainvoimaisessa Uudenkylän osayleiskaavassa merkintä on itse koulusta sr/5 ja koulun lähialueesta PY/A. Lahden yleiskaavaluonnoksessa merkintä koko alueesta on AT eli sama kuin osayleiskaavassakin, mutta Uudenkylän koulusta puuttuvat em. merkinnät sr/ ja PY/A. Uudenkylän 127-vuotiaan koulun kohtalo on ajankohtainen jälleen näinä päivinä. Uusikyläläiset kyllä tietävät oikein hyvin, että Lahden kaupunki kuten Nastolan kuntakin ennen pyrkivät kaikki keinoin, laittominkin, eroon Uudenkylän koulusta, mikä nähdään pelkästään ongelmana, ei mahdollisuutena. Vaadin, että Uudenkylän koulun yleiskaavamerkinnät sr/5 ja PY/T on ehdottomasti säilytettävä myös Lahden yleiskaavassa eikä niitä saa poistaa, kuten nyt on tapahtumassa. Samalla vaadin, että se "kuivaustoiminta", mikä koulussa on käynnissä 1.6. tehdyn havainnon mukaan, on keskeytettävä kesän ajaksi mielestäni palovaarallisena, turhana näennäistoimintana. Jos jotakin korjattavaa on, nyt kesän aikana on se pieni korjaus tehtävä eikä "kuivattava" rakennusta näköjään maailman tappiin. Hallinnollisesti olisi tietysti suotavinta, että koulu tuollaisen ikuisuuteen kestävän "kuivauksen" seurauksena syttyä palamaan ja kyllä palaa poroksi kuin taula niin ettei mikään ehdi sitä estää, mutta nyt etukäteen se on vielä estettävissä. Nastolan kunnan lopetustoimista alkaen Uudenkylän koulun kohtalo myös Lahden hallinnossa on ollut luokattoman kelvoton ja täydellistä kansalaismielipidettä halveksivaa. Kuvattu kaavamerkinnän "unohtaminen" on yhtä tietoista kuin kahden kunnan hallinnon suhtautuminen on muutenkin ollut. Kaavamerkinnän Uudenkylän koulua vielä pystytään suojelemaan niin kauan kuin parempi ymmärrys ainutlaatuisen koulun uusista mahdollisuuksista nimenomaan koulukäytössä voittaa tavoitteellisen tuhoamisbyrokratian. Etukäteen on ihan selvää, että jos Lahden kaupunki ryhtyy sortoon Uudenkylän osayleiskaavan suojelumerkintää vastaan, vastarinta tulee olemaan ennennäkemätön. Siksi Lahden kaupunki näköjään haluaisi "unohtaa nuo merkinnät, kuten muuten kaikki muutkin suojelumerkinnät Uudenkylän lainvoimaisesta kaavasta. Oli se ylipäätään miten keho ja kelvoton tahansa, tältä osin vaatimus on ehdoton: Uudenkylän koulua ei saa tuhota yhdellä puuttuvalla kaavamerkinnällä vaikka se kuinka virastoja haluttaisi.

Saapunut 3.6.2019 03:13

Liite Ei liitteitä

[Lisää uusi liite](#)

Asiatunnus

Palautteen luonne 0 - Tunteaton

Kiireellisyys Normaali Määräpäivä 4.6.2019

Lisäluokitus Ei arvoa

Sijainnit

Ei sijaintia

Kartta



Käsittely

Ajankohta	Tekijä	Toimenpide	Vastuutaho
3.6.2019		Saapunut	ePal_Hanke_Lahdensuunta_Luonnos

Lisätiedot

Kirjaamon asianumero: D/2509/10.02.02.00.04/2016,
Yleiskaavatyö 2017-2020

Yhteystiedot

Nimi SÄYHTEEN VESIEN- JA LUONNONSUOJELUYHDISTYS
RY MERILUOTO

Osoite PUUTARHATIE 24 A 18, 16100 UUSIKYLÄ

Sähköposti markku.meriluoto@tieokas.fi

Puhelin 045 651 9808

Käyttäjällä ei salli palautteen julkaisua

Käyttäjällä ei ole tilannut tietoja palautteen muutoksista

Lisää toimenpide

Valitse ensin toimenpide

Tallenna muutokset

Sivusto käyttää evästeitä. [Lue lisää...](#)

OK

LAHTI

PALAUTE

KÄSITTELY


Koivula Soile (LAHTIKoivula_S)

KIRJAUDU ULOS

FIN ▼

Palautteiden selailu [Palautteen käsittely](#) [Palautteiden analysointi](#)

Palaute	
Hanke	Lahden suunta-työn luonnos 2030
Tila	Vastaanotettu Kunta <input type="text" value="- Tuntematon"/>
Toimipiste	<input type="text" value=""/>
Selitys	Urheiluopistosäätiö on hankkinut 21.11.2018 määräalan kiinteistöstä Ylhäin, rekisterinnumero 2:90. Tämä hankittu alue, jonka lainhuuto ja lohkominen ovat meneillään, tulisi yleiskaavassa merkitä merkinnällä VU, koska alue liittyy saumattomasti Liikuntakeskus Pajulahteen. Urheiluopistosäätiön muut maa-alueet on merkitty merkinnällä VR. Tämä on muutos aikaisempaan. Säätiö pitää hyvää, että ulkoilun ja retkeilyn tarpeet on otettu yleiskaavaluonnoksessa huomioon. Toisaalta säätiö pitää tärkeänä, että alueella turvataan metsätalouden harjoittamisen mahdollisuudet. Siksi säätiön mielestä tulisi harkita, olisiko mahdollista säilyttää alueella tai ainakin osalla siitä merkintä M ja turvata samalla ulkoilun ja retkeilyn kehittäminen. Vastaavasti, jos merkintänä on VR, tulisi kaavamääräysten sisältää riittävät edellytykset metsätalouden harjoittamiseen.
Saapunut	3.6.2019 11:31
Liite	Ei liitteitä Lisää uusi liite
Asiatunnus	<input type="text" value=""/>
Palautteen luonne	<input type="text" value="0 - Tuntematon"/>
Kiireellisyys	<input type="text" value="Normaali"/> <input type="text" value="Määräpäivä"/> <input type="text" value="4.6.2019"/>
Lisäluokitus	<input type="text" value="Ei arvoa"/>
Sijainnit	Ei sijaintia

Kartta			
<input type="text" value=""/>	<input type="text" value="Kaikki kunnat"/>	<input type="text" value="Hae"/>	Alue <input type="text" value="Keskusta"/>
			
Käsittely			
Ajankohta	Tekijä	Toimenpide	Vastuutaho
3.6.2019		Saapunut	ePal_Hanke_Lahdensuunta_Luonnos

Lisätiedot	
Kirjaamon asianumero: D/2509/10.02.02.00.04/2016, Yleiskaavatyö 2017-2020	

Yhteystiedot	
Nimi	Jukka Hako Urheiluopistosäätiö sr
Osoite	Wallininkatu 10, 00530 HELSINKI
Sähköposti	jukka.hako@urheiluopistosaaatio.fi
Puhelin	050 465 0399
Käyttäjä ei salli palautteen julkaisua	
Käyttäjä ei ole tilannut tietoja palautteen muutoksista	

Lisää toimenpide	
<input type="text" value="Valitse ensin toimenpide"/>	<input type="text" value=""/>

Tallenna muutokset

LAHTI

Lahden suunta -työn 2017-2020 luonnoksesta saadut mielipiteet (muut osalliset)

Lahden yleiskaava Y-203
Yleiskaavaehdotus
TYLA 19.5.2020 / KH 25.5.2020
D/2509/10.02.02.00.04/2016



Sivusto käyttää evästeitä. [Lue lisää...](#)

OK

LAHTI

PALAUTE


KÄSITTELY

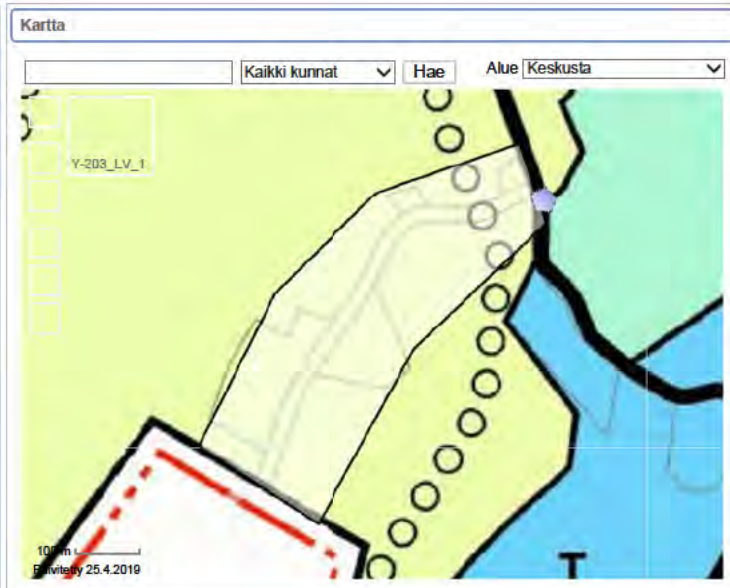
Koivula Soile (LAHTIKoivula_S)

KIRJAUDU ULOS

FIN

[Palautteiden selailu](#)
[Palautteen käsittely](#)
[Palautteiden analysointi](#)

Palaute	
Hanke	Lahden suunta-työn luonnos 2030
Tila	Vastaanotettu Kunta - Tunteaton
Toimipiste	
Selitys	Aiemmin asutukselle varattu alue Jokimaalla on muutettu uudessa kaavassa maa- ja metsätalousalueeksi. Alueella on nykyistä asutusta ja maatalouskeskus. Asutus jatkuu tien varrella myös Hollolan puolella. Tien varrella on myös rakennuspaikoiksi sopivia rakentamattomia kiinteistöjä.
Saapunut	30.4.2019 14:40
Liite	Ei liitteitä Lisää uusi liite
Asiatunnus	
Palautteen luonne	0 - Tunteaton
Kiireellisyys	Normaali Määräpäivä 1.5.2019
Lisäluokitus	Ei arvoa
Sijainnit	 Palautteen sijainti Asutukselle varattu alue? Alueella nykyistä asutusta ja maatalouskeskus. Asutus jatkuu tien varrella myös Hollolan puolella.



Lisätiedot
Kirjaamon asianumero D/2509/10.02.00.04/2016, Yleiskaavatyo 2017-2020

Käsittely			
Ajankohta	Tekijä	Toimenpide	Vastuutaho
30.4.2019		Saapunut	ePal_Hanke_Lahdensuunta_luonnos

Yhteystiedot
Käyttäjänimi [REDACTED]
Käyttäjä ei salli palautteen julkaisua
Käyttäjä ei ole tilannut tietoja palautteen muutoksista

Lisää toimenpide
Valitse ensin toimenpide

Tallenna muutokset

Sivusto käyttää evästeitä. [Lue lisää...](#)

OK

LAHTI

PALAUTE

KÄSITTELY

Koivula Soile (LAHTIKoivula_S)

KIRJAUDU ULOS

FIN

[Palautteiden selailu](#)
[Palautteen käsittely](#)
[Palautteiden analysointi](#)

Palaute

Hanke Lahden suunta-työn luonno 2030

Tila **Vastaanotettu** Kunta - Tunteaton

Toimipiste

Selitys

Kannatan vaihtoehtoa 2 Koiskalan-Tiiranmäen kaavuluonnoksesta. Läpiajo Koivukummunkadulta Koiskalantielle on huono ajatus. Koivukummunkadun ja Ruukinkadun risteys on vaarallinen heikon näkyvyyden takia etenkin talvisaikaan korkeiden lumikinosten takia. Tiiranmäen asukkaiden palveluiden saatavuuden parantamiseksi olisi järkevämpää panostaa Tiiranmäen ja Nastolan väliseen yhteyteen, sekä Koiskalantien parantamiseen. Lyhyen pätkän oikaisussa asuinalueen lävitse ei ole mitään mieltä. Lisäksi Koiskalantien parannus palvelee samalla Heinolan - Helsingin välisen moottoritien syöttöä Tiiranmäestä.

Saapunut 2.5.2019 20:00

Liite Ei liitteitä

[Lisää uusi liite](#)

Asiatunnus

Palautteen luonne 0 - Tunteaton

Kiireellisyys Normaali Määräpäivä 3.5.2019

Lisäluokitus Ei arvoa

Sijainnit

Ei sijaintia

Kartta



Käsittely

Ajankohta	Tekijä	Toimenpide	Vastuutaho
2.5.2019		Saapunut	ePal_Hanke_Lahdensuunta_luonno

Lisätiedot

Kirjaamon asianumero D/2509/10.02.02.00.04/2016,
Yleiskaavatyo 2017-2020

Yhteystiedot

Nimi

Osoite

Sähköposti

Puhelin

Käyttäjä ei salli palautteen julkaisua

Käyttäjä ei ole tilannut tietoja palautteen muutoksista

Lisää toimenpide

Valitse ensin toimenpide

Tallenna muutokset

Sivusto käyttää evästeitä. [Lue lisää...](#)

OK

LAHTI

PALAUTE

KÄSITTELY

Koivula Soile (LAHTIKoivula_S)

KIRJAUDU ULOS

FIN

[Palautteiden selailu](#)
[Palautteen käsittely](#)
[Palautteiden analysointi](#)

Palaute	
Hanke	Lahden suunta-työn luonnos 2030
Tila	Vastaanotettu Kunta - Tuntematon
Toimipiste	
Selitys	Tutustuin pyöräilyverkkoaluunokseen ja haluaisin kommentoida seuraavaa. Launeen asutusalueen kulki aiemmin pyöräreitti, mutta nyt se ei näy luonnoskartalla. Minusta Launeen läpi kulkeva reitti olisi edelleen hyvä, koska reitti olisi rauhallinen ja mukava. Pyörällä liikkuu mieluummin reittejä, joissa ei ole paljon pakokaasuja ja melusaastetta. Venetsian ja Nikkilän välissä on Alhonkadulla Tokmanni-päivittäistavara-kauppa, jonne ei pääse mistään kävelen tai pyöräillen. Kävelijänä tai pyöräilijänä joutuu menemään autojen ajoradalle. Etenkin talvella vaarallinen, kun lumi kasautuu sivuille. Saapunut 4.5.2019 11:19
Liite	Ei liitteitä Lisää uusi liite
Asiatunnus	
Palautteen luonne	D - Tuntematon
Kiireellisyys	Normaali Määräpäivä 5.5.2019
Lisäluokitus	Ei arvoa
Sijainnit	Ei sijaintia

Lisätiedot
Kirjaamon asianumero D/2509/10.02.00.04/2016, Yleiskaavatyo 2017-2020

Lisää toimenpide
Valitse ensin toimenpide

Tallenna muutokset



Käsittely			
Ajankohta	Tekijä	Toimenpide	Vastuutaho
4.5.2019		Saapunut	ePal_Hanke_Lahdensuunta_luonnos

Sivusto käyttää evästeitä. [Lue lisää...](#)

OK

LAHTI

PALAUTE

KÄSITTELY

Koivula Soile (LAHTIKoivula_S)

KIRJAUDU ULOS

FIN

[Palautteiden selailu](#)
[Palautteen käsittely](#)
[Palautteiden analysointi](#)

Palaute

Hanke Lahden suunta-työn luonnos 2030

Tila **Vastaanotettu** Kunta - Tuntematon

Toimipiste

Selitys

Pippon motocross- ja enduoratoja ei saa missään nimessä pienentää tai tehdä niiden käyttöä rajoitetummaksi tai vaikeammaksi! Päinvastoin lisää tiloja ja mahdollisuuksia tälle upealle ja kehittäväälle harrastukselle!

Saapunut 7.5.2019 13:01

Liite Ei liitteitä

[Lisää uusi liite](#)

Asiatunnus

Palautteen luonne 0 - Tuntematon

Kiireellisyys Normaali Määräpäivä 8.5.2019

Lisäluokitus Ei arvoa

Sijainnit



Takkusentie, Lahti

Kartta



Lisätiedot

Kirjaamon asianumero D/2509/10.02.02.00.04/2016,
Yleiskaavatyo 2017-2020

Käsittely

Ajankohta	Tekijä	Toimenpide	Vastuutaho
7.5.2019		Saapunut	ePal_Hanke_Lahdensuunta_Luonnos

Yhteystiedot

Käyttäjänimi

Nimi

Osoite

Sähköposti

Käyttäjä ei salli palautteen julkaisua

Käyttäjä ei ole tilannut tietoja palautteen muutoksista

Lisää toimenpide

Valitse ensin toimenpide

Tallenna muutokset

Sivusto käyttää evästeitä. [Lue lisää...](#)

OK

LAHTI

PALAUTE

KÄSITTELY

Koivula Soile (LAHTIKoivula_S)

KIRJAUDU ULOS

FIN

Osio 'Palautte' on käytössä toisella käyttäjällä: LAHTI\Sassila. Käyttö aloitettu: 9.5.2019 08 05.

Palautteiden selailu [Palautteen käsittely](#) [Palautteiden analysointi](#)

Palautte	
Hanke	Lahden suunta-työn luonno 2030
Tila	Vastaanotettu Kunta - Tuntematon
Toimipiste	
Selitys	<p>Mustankallion tunnelin läpi on linjattu pääpyöräreitti. Tunnelista pitäisi saada moottoriajoneuvoliikenne kokonaan pois. Nyt liikennesäännöt ohjeistavat pyöräilijöitä laskemaan autotiellä alas tunneliin. Hyvä niin, koska pyörällä alas ajaminen muiden kevyenliikenteenkulkijoiden seassa on vaarallista. Valitettavasti monet autoilijat aiheuttavat pyöräilijöille isoja vaaratilanteita tekemällä ohituksia liian läheltä. Tämän takia moni pyöräilijä laskee alas jalkakäytävää pitkin. Lisäksi tunnelissa on kaksi lasten ja nuorten suosimaa harrastustilaa, jotka aiheuttavat paljon jalankulkuliikennettä sekä lieveilmiönä liikennesäännöistä piittaamattomia autoilijoita, jotka pysähtyvät jättämään tai poimimaan lapsiaan tunnelista. Tämän hetkinen tilanne ei ole ideaali kenellekään. Lisäksi autot pilaavat tunnelin ilmanlaadun täysin. Esim. kuivalla keliällä talvella nastat nostattavat katupölyn hyvin näkyväksi tunneliin. Lisäksi melutaso on hyvin korkea moottoriajoneuvojen takia. Tunnelissa vietetty aika on kuitenkin verraten aika pitkä. Kävelyä 400m ylämäkeen vie aikaa.</p>
Saapunut	7.5.2019 15:35
Liite	Ei liitteitä
Asiatunnus	
Palautteen luonne	0 - Tuntematon
Kiireellisyys	Normaali Määräpäivä 8.5.2019
Lisäluokitus	Ei arvoa
Sijainnit	Ei sijaintia

Kartta			
	Kaikki kunnat	Hae	Alue Keskusta
Käsittely			
Ajankohta	Tekijä	Toimenpide	Vastuutaho
7.5.2019		Saapunut	ePal_Hanke_Lahdensuunta_Luonno

Lisätiedot
Kirjaamon asianumero D/2509/10.02.02.00.04/2016, Yleiskaavatyo 2017-2020

Yhteystiedot	
Nimi	
Osoite	
Sähköposti	
Puhelin	
Käyttäjä ei salli palautteen julkaisua	
Käyttäjä ei ole tilannut tietoja palautteen muutoksista	

Lisää toimenpide
Valitse ensin toimenpide

Lähtettäjä: [REDACTED]
Vastaaottaja: [Kirjaamo Lahti](#)
Aihe: Vastine Lahden Yleiskaavaluonnokseen 16.4.2019
Päivämäärä: 22. toukokuuta 2019 8:30:47
Liitteet: [Lahden Kaupunki.docx](#)

Hei

Oheisena vastineeni Yleiskaavaluonnokseen.

Terv.

[REDACTED]

[REDACTED]

23.5.2019

Lahden Kaupunki

Vastine Lahden Yleiskaava 16.4.2019 luonnokseen

Ehdotettu Yleiskaava-luonnos 16.4.2019 koskee omistamiani metsätiloja

Ylhäin [REDACTED], Kantola [REDACTED], Latku [REDACTED], Suntiolammensuo [REDACTED],
Ojala [REDACTED] ja Liipenpelto [REDACTED] yht 135 ha

Olen toiminut metsätalousyrittäjänä vuodesta 1993 suvun perintömailla.

Toimintani peruspilarina on vastuullinen, kestävä ja kannattava metsätalous.

Laskennalliset vuotuiset tulot ovat noin 30 000 e. Mutta ennen kaikkea talousmetsät ja niiden vastuullinen hoitaminen on tuonut merkityksen elolleni.

Kyseisillä tiloilla on perimätiedon mukaan ja maastohavaintojen perusteella harrastettu aktiivista kaskiviljelyä ainakin 1800 luvun alkupuolelta. Kaupallisen metsän hyödyntämisen alettua 1800-luvun loppupuolelta on puuta myyty kansantalouden tarpeisiin kulloinkin voimassa olevien metsänhoidollisten suositusten mukaisesti. Alueella on myös elintarviketuotantoon soveltumattomia peltoja muutettu puupelloiksi.

Mitään luonnonmukaista metsäkuviota ei siis ole talousmetsissäni.

Yhteistyötä Pajulahden Urheiluopiston on tehty 90 vuoden ajan.

Yhteisymmärryksessä on Opiston ulkoilureittiverkosto muodostunut nykytilaiseksi. Laajoja metsäalueita vaativiin suunnistustapahtumiin on suostuttu korvauksetta. Metsähakkuissa on pyritty huomioimaan myös Opiston intressit.

Tämä toiminta on tapahtunut Yleis- ja Maakuntakaava merkintä MU alla.

Mikäli ehdotettu muutos Yleiskaavan merkinnäksi VR tulee lainvoimaan, kaikki muuttuu oleellisesti.

Oman ammatin metsätalousyrittäjänä loppuessa loppuu myös kaikki muu kaupallinen toiminta alueella.

Samoin loppuisi aktiivinen ja vastuullinen ko alueiden metsähoitotöiden suorittaminen, sillä näiden töiden kustannukset on katettu puunmyynnillä.

Metsä muuttuu silloin täysin hoitamattomaksi ja näin käyttökelvottomaksi retkeilyyn ja virkistytymiseen. Tällöin myös Pajulahden Urheiluopiston laajojen metsäalueiden hyödyntäminen oleellisesti heikkenee.

Vaatimukseni on siis MU merkinnän säilyttäminen talousmetsissäni voimassa olevan Maakuntakaavan mukaisesti.



LAHDEN KAUPUNKI
23.05.2019 08:41

Lahti/Nastola 20.05.2019

P/2509/10.02.02.00.04/2016

Lahden kaupunki

Vastine Lahden Yleiskaava 16.4.2019 luonnokseen

[REDACTED] omistaa metsätilan PEKOLA [REDACTED], ja olemme tutustuneet Lahden kaupungin yleiskaavaluonnokseen ja esitämme lausuntona seuraavaa:

Omistamamme metsätilan kestävän ja kannattavan metsätalouden harjoittamista varten. Haluamme myös turvata omaisuutemme arvon säilymisen.

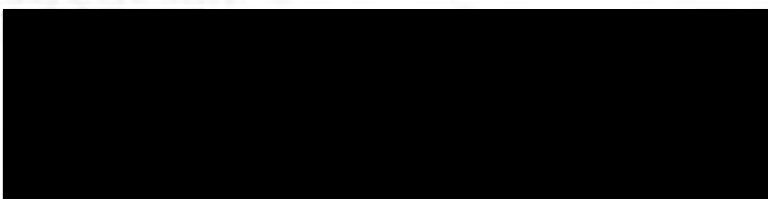
Nyt julkaistu Yleiskaava-luonnos uhkaa tuhota tavoitteemme metsänomistukselle, koska kaavaluonnoksessa metsätilamme on merkitty merkinnällä VR eli Retkeily- ja ulkoilualue.

Pekolan olemassa olon ajan olemme tehneet yhteistyötä Pajulahden Urheilupuiston ja myöhemmin liikuntakeskuksen kanssa. Pajulahden kymppin latu on sijainnut osittain Pekolan maalla. Latupohjat ja tapahtumat on sovittu yhdessä vuokrasopimuksilla. Molemmat osapuolet ovat olleet tyytyväisiä järjestelyihin. Kannattaa jatkaa samalla tavalla. Jos reittejä on tarpeen kehittää, olemme valmiit neuvottelemaan.

Voimassa olevassa Maakuntakaavassa Pekola on merkitty MU merkinnällä. Merkintä on sopiva tälle metsätalouden ja retkeilyn alueelle. Alueelle, jolla on pitkät perinteet näiden käyttömuotojen käytöstä rinnakkain.

Näille VR-alueille on luonnoksessa esitetty MRL:n 128§ mukainen toimenpiderajoitus eli maisematyölupa vaatimus. Vaikka maisematyöluvan tarvetta ollaan kaupungin päätöksellä rajaamassa koskemaan vain uudistushakkuita, tarkoittaa kaavamerkinnän vaihtuminen VR-merkinnäksi toimenpiderajoituksineen kannattavan metsätaloustoiminnan päättymistä. Lisäksi lupaa käsiteltäessä voidaan aina todeta uudistushakkuun olevan kaavan mukaisen käyttötarkoituksen vastainen, kun käyttötarkoitus on retkeily- ja ulkoilualue. VR-merkintä johtaisi metsätilan arvon merkittävään laskuun.

Vaadimme siis VR-merkinnän korvaamista omistamillamme mailla MU-merkinnällä, joka turvaisi metsätalouden kannattavan harjoittamisen ja omaisuuden arvon säilymisen sekä retkeilyn ja ulkoilun tarpeet myös tulevaisuudessa.



LAHDEN KAUPUNKI
23.05.2019 08:41

D/2509/10.02.02.09/2016
Lahti/Nastola 20.05.2019

[REDACTED]

Lahden kaupunki

Vastine Lahden Yleiskaava 16.4.2019 luonnokseen

[REDACTED] omistavat metsätilat TÖYSSYKALLIO ([REDACTED]) ja TÖYSSYSUO ([REDACTED]) olemme tutustuneet Lahden kaupungin yleiskaavaluonnokseen ja esitämme lausuntona seuraavaa:

Omistamamme metsätilat kestävän ja kannattavan metsätalouden harjoittamista varten. Haluamme myös turvata omaisuutemme arvon säilymisen.

Nyt julkaistu Yleiskaava-luonnos uhkaa tuhota tavoitteemme metsänomistukselle, koska kaavaluonnoksessa metsätilamme on merkitty merkinnällä VR eli Retkeily- ja ulkoilualue.

Töyssykallion ja Töyssysuon olemassa olon ajan olemme tehneet yhteistyötä Pajulahden Urheiluopiston ja myöhemmin liikuntakeskuksen kanssa. Pajulahden kymppin latu on aikaisemmin sijainnut osittain Töyssykallion maalla.

Latupohjat ja tapahtumat on sovittu yhdessä vuokrasopimuksilla. Molemmat osapuolet ovat olleet tyytyväisiä järjestelyihin. Kannattaa jatkaa samalla tavalla. Jos reittejä on tarpeen kehittää, olemme valmiit neuvottelemaan.

Voimassa olevassa Maakuntakaavassa Töyssykallio ja Töyssysuo on merkitty MU merkinnällä. Merkintä on sopiva tälle metsätalouden ja retkeilyn alueelle. Alueelle, jolla on pitkät perinteet näiden käyttömuotojen käytöstä rinnakkain.

Näille VR-alueille on luonnoksessa esitetty MRL:n 128§ mukainen toimenpiderajoitus eli maisematyöluva vaatimus. Vaikka maisematyöluvan tarvetta ollaan kaupungin päätöksellä rajaamassa koskemaan vain uudistushakkuita, tarkoittaa kaavamerkinnän vaihtuminen VR-merkinnäksi toimenpiderajoituksineen kannattavan metsätaloustoiminnan päättymistä.

Vaadimme siis VR-merkinnän korvaamista omistamillamme mailla MU-merkinnällä, joka turvaisi metsätalouden kannattavan harjoittamisen ja omaisuuden arvon säilymisen sekä retkeilyn ja ulkoilun tarpeet myös tulevaisuudessa.

[REDACTED]

PALAUTE
KÄSITTELY
UUSI PALAUTE

[Sassila Tuija \(LAHTI\Sassila\)](#)

KIRJAUDU ULOS

FIN

Palautteiden selailu
Palautteen käsittely
Uusi palaute
Palautteiden analysointi

Palaute

Hanke Lahden suunta-työn luonnos 2030

Tila Vastaanotettu Kunta - Tuntematon

Toimipiste ▼

Selitys

Kannatan Koiskala - Tiiranmäki luonoksen vaihtoehtoa 2, jossa vaihtoehtona kevyenliikenteenväylä Koivukummusta Koiskalantielle. Perusteluna, että ajoneuvoliikenteelle on jo olemassa hyväkuntoinen päällysefetty tie Koiskalantie. Lisäksi ajoneuvoliikenne häiritsee asumista päästöjen ja melun takia. Korkeat kuljetukset pääsee Siperian alueelle suljetun Koiskalan kartanon editse kulkevan tien kautta, johon alueen asukkailla on käyttöoikeus.

Saapunut 24.5.2019 10:02

Liite Ei liitteitä
[Lisää uusi liite](#)

Asiatunnus

Palautteen luonne D - Tuntematon

Kiireellisyys Normaali **Määräpäivä** 25.5.2019

Lisäluokitus Ei arvoa

Sijainnit
Ei sijaintia

Kartta

Kaikki kunnat Hae Alue Keskusta

100 m Päivitetty 24.5.2019

Lisätiedot

Kirjaamon asianumero D/2509/10.02.02.00.04/2016, Yleiskaavatyo 2017-2020

Yhteystiedot

Nimi [REDACTED]

Osoite [REDACTED]

Sähköposti [REDACTED]

Puhelin [REDACTED]

Käyttäjä ei salli palautteen julkaisua
Käyttäjä ei ole tilannut tietoja palautteen muutoksista

Lisää toimenpide

Valitse ensin toimenpide ▼

Tallenna muutokset

Käsittely

Ajankohta	Tekijä	Toimenpide	Vastuutaho
24 5 2019		Saapunut	ePal_Hanke_Lahdensuunta_luonnos

Käyttöehdot
Tietosuojaseloste
© Lahden kaupunki

Sivusto käyttää evästeitä. [Lue lisää...](#)

OK

LAHTI

PALAUTE

KÄSITTELY

Koivula Soile (LAHTIKoivula_S)

KIRJAUDU ULOS

FIN

[Palautteiden selailu](#)
[Palautteen käsittely](#)
[Palautteiden analysointi](#)

Palaute

Hanke Lahden suunta-työn luonnos 2030

Tila **Vastaanotettu** **Kunta** - Tuntematon

Toimipiste

Selitys
 Palaute Lahti Koiskala - Tiiranmäki luonnokseen. Kannatan vaihtoehtoa 2, jossa vain kevyenliikenteenväylä välillä Koivukumpu - Koiskalantie. Autoille on hyvä tie olemassa (Koiskalantie).

Saapunut 24.5.2019 10:45

Liite Ei liitteitä
[Lisää uusi liite](#)

Asiatunnus

Palautteen luonne 0 - Tuntematon

Kiireellisyys Normaali **Määräpäivä** 25.5.2019

Lisäluokitus Ei arvoa

Sijainnit
 Ei sijaintia

Lisätiedot

Kirjaamon asianumero D/2509/10.02.02.00.04/2016,
 Yleiskaavatyo 2017-2020

Yhteystiedot

Nimi

Osoite

Sähköposti

Puhelin

Käyttäjä ei salli palautteen julkaisua
 Käyttäjä ei ole tilannut tietoja palautteen muutoksista

Lisää toimenpide

Valitse ensin toimenpide

Tallenna muutokset

Kartta



Käsittely

Ajankohta	Tekijä	Toimenpide	Vastuutaho
24 5 2019		Saapunut	ePal_Hanke_Lahdensuunta_luonnos

Sivusto käyttää evästeitä. [Lue lisää...](#)

OK

LAHTI

PALAUTE

KÄSITTELY

Koivula Soile (LAHTIKoivula_S)

KIRJAUDU ULOS

FIN

[Palautteiden selailu](#)
[Palautteen käsittely](#)
[Palautteiden analysointi](#)

Palaute	
Hanke	Lahden suunta-työn luonnos 2030
Tila	Vastaanotettu Kunta - Tunteaton
Toimipiste	
Selitys	Moi. Palautteena Koiskala-Tiiranmäki suunnitelmaan suosittelemme vaihtoehtoa numero 2. Siis pelkän kevyen liikenteen rakentamista Koivukummunkadun jatkeelta Koiskalantielle. Olen [redacted] "Airanpirtti"- kiinteistön perikunnan toinen osapuoli. Isäni [redacted] (95v), joka asuu tällä hetkellä rakentamaansa taloa on myös vaihtoehto 2 kannalla.
Saapunut	24.5.2019 10:46
Liite	Ei liitteitä Lisää uusi liite
Asiatunnus	
Palautteen luonne	0 - Tunteaton
Kiireellisyys	Normaali Määräpäivä 25.5.2019
Lisäluokitus	Ei arvoa
Sijainnit	Ei sijaintia



Lisätiedot	
Kirjaamon asianumero D/2509/10.02.02.00.04/2016, Yleiskaavatyo 2017-2020	

Käsittely			
Ajankohta	Tekijä	Toimenpide	Vastuutaho
24.5.2019		Saapunut	ePal_Hanke_Lahdensuunta_Luonnos

Yhteystiedot	
Nimi	[redacted]
Osoite	[redacted]
Sähköposti	[redacted]
Puhelin	[redacted]
Käyttäjä ei salli palautteen julkaisua	
Käyttäjä ei ole tilannut tietoja palautteen muutoksista	

Lisää toimenpide	
Valitse ensin toimenpide	

Tallenna muutokset

Sivusto käyttää evästeitä. [Lue lisää...](#)

OK

LAHTI

PALAUTE

KÄSITTELY

Koivula Soile (LAHTIKoivula_S)

KIRJAUDU ULOS

FIN

[Palautteiden selailu](#)
[Palautteen käsittely](#)
[Palautteiden analysointi](#)

Palaute	
Hanke	Lahden suunta-työn luonnos 2030
Tila	Vastaanotettu Kunta - Tuntematon
Toimipiste	
Selitys	Palaute Lahti Koiskala - Tiiranmäki luonnokseen. Kannatan vaihtoehtoa 2, jossa vain kevyenliikenteenväylä välillä Koivukumpu - Koiskalantie. Emme halua asumista haittaavaa läpiajavaa autoliikennettä Siperian alueelle. Asukkailla on käyttöoikeus vanhaan Koiskalantien pohjaan, josta korkeatkin kuljetukset pääsevät Siperian alueelle. Asiassa pitää myös ottaa ympäristöasiat huomioon!
Saapunut	24.5.2019 10:49
Liite	Ei liitteitä Lisää uusi liite
Asiatunnus	
Palautteen luonne	0 - Tuntematon
Kiireellisyys	Normaali Määräpäivä 25.5.2019
Lisäluokitus	Ei arvoa
Sijainnit	Ei sijaintia



Lisätiedot
Kirjaamon asianumero D/2509/10.02.02.00.04/2016, Yleiskaavatyo 2017-2020

Käsittely			
Ajankohta	Tekijä	Toimenpide	Vastuutaho
24 5 2019		Saapunut	ePal_Hanke_Lahdensuunta_luonnos

Yhteystiedot	
Nimi	
Osoite	
Sähköposti	
Puhelin	
Käyttäjä ei salli palautteen julkaisua	
Käyttäjä ei ole tilannut tietoja palautteen muutoksista	

Lisää toimenpide
Valitse ensin toimenpide

Tallenna muutokset

Sivusto käyttää evästeitä. [Lue lisää...](#)

OK

LAHTI

PALAUTE

KÄSITTELY

Koivula Soile (LAHTIKoivula_S)

KIRJAUDU ULOS

FIN

[Palautteiden selailu](#)
[Palautteen käsittely](#)
[Palautteiden analysointi](#)

Palaute

Hanke Lahden suunta-työn luonnos 2030

Tila **Vastaanotettu** **Kunta** - Tuntematon


Toimipiste

Selitys
Koiskala - Tiiranmäki tielinjausta koskeva palaute.

Aiemmin kerätyt adressit, jolla vastustetaan läpiajotietä (kannatetaan vaihtoehtoa 2)

Saapunut 24.5.2019 12:03

Liite



[Lisää uusi liite](#)

Asiatunnus

Palautteen luonne 0 - Tuntematon

Kiireellisyys Normaali **Määräpäivä** 25.5.2019

Lisäluokitus Ei arvoa

Sijainnit
Ei sijaintia



Käsittely

Ajankohta	Tekijä	Toimenpide	Vastuutaho
24.5.2019		Saapunut	ePal_Hanke_Lahdensuunta_luonnos

Lisätiedot

Kirjaamon asianumero D/2509/10.02.00.04/2016,
Yleiskaavatyo 2017-2020

Yhteystiedot

Nimi

Osoite

Sähköposti

Puhelin

Käyttäjä ei salli palautteen julkaisua
Käyttäjä ei ole tilannut tietoja palautteen muutosista

Lisää toimenpide

Toni Kaasalainen [redacted] Jon [redacted]

Tuomas Tila [redacted] [redacted]

Mika Myrsk [redacted] [redacted]

Olavi Kärnä (perik) [redacted] 15300 LAHTI

Rintala-tila HUTRI SULO [redacted]

Myyntimäki-tila Javanainen Taisto [redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

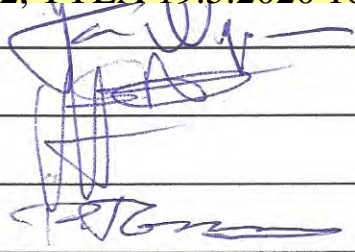
[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]



Aasa Toivanen



Siperian lasten aadressi

Me ei haluta tänne isoa tietä
 ja koska sitten lapsilla eli
 meillä ei olisi enää hauskaa
 koska me halutaan nähdä ku
 metsän eläimet juoksee ja on
 pellolla ja ettei olisi ~~niin~~ niin
 paljon liikennettä! ja että
 kaikilla meillä olisi hauskaa
 ja turvallisempaa! ja me ty
 kättään leikkiä metsissä ja
 hiihtää pellolla ja meistä on
 hauskaa asuamalla koska siel
 lä on rauhallista ja turvallista
 ja meitä harmittaa kun
 lintujen ja eläinten kodit
 menee rikki ja että he ei
 saa elää rauhassa!

Vahessa 8v.

VIVA 5v.

Tommi 10v.
 2 | } | } 4v.

ENNI 9kk

KASPERI 7v

KAARO 4-v

Lähetäjä: [Suokas Sanna](#)
Vastaanottaja: [Kirjaamo Lahti](#)
Aihe: VL: Tielinjau
Päivämäärä: 24. toukokuuta 2019 13:22:14

Hei

Kirjattavaksi palaute Lahden suunta -työn 2017-2020 luonnokseen.

Terveisin,
Sanna Suokas
yleiskaavoittaja | master planner

-----Alkuperäinen viesti-----

Lähetäjä: [REDACTED]
Lähetetty: perjantai 24. toukokuuta 2019 11.43
Vastaanottaja: Suokas Sanna <Sanna.Suokas@lahti.fi>
Aihe: Tielinjau

Moi minä kannatan vaihtoehto 2:hta jossa pelkkä kevyenliikenteen väylä koiskalaan.

[REDACTED]

[REDACTED]

LAHTI

PALAUTE
KÄSITTELY
UUSI PALAUTE

[Sassila Tuija \(LAHTI\Sassila\)](#)
KIRJAUDU ULOS
FIN ▼

Palautteiden selailu
Palautteen käsittely
Uusi palaute
Palautteiden analysointi

Palaute

Hanke: Lahden suunta-työn luonno 2030

Tila: Vastaanotettu Kunta: - Tunteaton ▼

Toimipiste: ▼

Selitys

Palaute Koiskalasta - Tiiranmäki: Vaihtoehto 2, jossa vain kevyenliikenteenvyöä Koiskalantietä Koivukumpuun. Ei saastuttavaa läpiajoa Siperiaan kiitos !! Muistakaa ympäristö !

Saapunut: 24.5.2019 16:29

Liite: Ei liitteitä

[Lisää uusi liite](#)

Asiatunnus:

Palautteen luonne: 0 - Tunteaton ▼

Kiireellisyys: Normaali ▼ Määräpäivä: 25.5.2019

Lisäluokitus: Ei arvoa ▼

Sijainnit

Ei sijaintia

Lisätiedot

Kirjaamon asianumero D/2509/10.02.02.00.04/2016, Yleiskaavatyö 2017-2020

Yhteystiedot

Nimi: [REDACTED]

Osoite: [REDACTED]

Sähköposti: [REDACTED]

Puhelin: [REDACTED]

Käyttäjä ei salli palautteen julkaisua
Käyttäjä ei ole tiennyt tietoja palautteen muutoksista

Lisää toimenpide

Valitse ensin toimenpide ▼

Kartta

Kaikki kunnat ▼ Hae Alue Keskusta ▼

Käsittely



Ajankohta	Tekijä	Toimenpide	Vastuutaho
24 5 2019		Saapunut	ePal_Hanke_Lahdensuunta_luonno

Tallenna muutokset

Osio 'Palautte' on käytössä toisella käyttäjällä: LAHTI\Saaksniemi. Käyttö aloitettu: 27 5 2019 10:43.


Palautteiden selailu [Palautteen käsittely](#) Uusi palaute Palautteiden analysointi

Palaute

Hanke Lahden suunta-työn luonnos 2030
 Tila **Vastaanotettu** Kunta - **Tuntematon** ▼
 Toimipiste ▼
 Selitys
 Saapunut 24.5.2019 20:14
 Liite 
 Asiatunnus
 Palautteen luonne **0 - Tuntematon** ▼
 Kiireellisyys **Normaali** ▼ Määräpäivä **25.5.2019**
 Lisäluokitus **Ei arvoa** ▼
 Sijainnit  **Palautteen sijainti metsätilalle**

Kartta

Kaikki kunnat ▼ Hae Alue **Keskusta** ▼



500 m
Päivitetty 25.4.2019

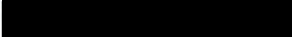
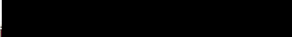

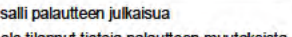
Käsittely

Ajankohta	Tekijä	Toimenpide	Vastuutaho
24 5 2019		Saapunut	ePal_Hanke_Lahdensuunta_Juonnos

Lisätiedot

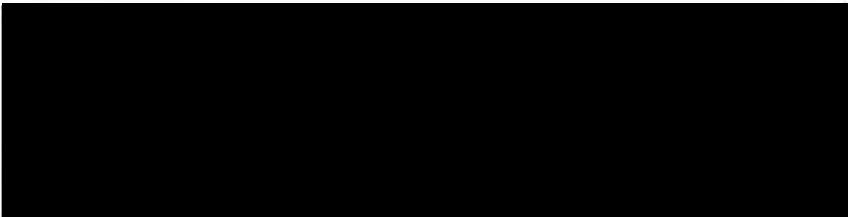
Kirjaamon asianumero D/2509/10.02.00.04/2016,
 Yleiskaavatyo 2017-2020

Yhteystiedot

Nimi 
 Osoite 
 Sähköposti 
 Puhelin 
 Käyttäjä ei salli palautteen julkaisua
 Käyttäjä ei ole tilannut tietoja palautteen muutoksista


Lisää toimenpide

Valitse ensin toimenpide ▼



Lahden kaupunki

Lahden Yleiskaava-luonnos 16.4.2019

Omistamme metsätilat MARTTILAN PERÄMETSÄ ja YLÄ-KOKKOLAN PERÄMETSÄ () ja olen tutustunut Lahden kaupungin yleiskaavaluonnokseen ja esitän lausuntona seuraavaa:

Omistan metsätilani kestävän ja kannattavan metsätalouden harjoittamista varten. Haluan myös turvata omaisuuteni arvon säilymisen.

Nyt julkaistu Yleiskaava-luonnos uhkaa tuhota tavoitteeni metsänomistukselle, koska kaavaluonnoksessa metsätilani on merkitty merkinnällä VR eli Retkeily- ja ulkoilualue. Tiloillani on tällä hetkellä muutamia retkeily reittejä, mutta mikäli sellaisille ilmenee lisää tarvetta, olen valmis neuvottelemaan asiasta. Nämä reitit eivät saa rajoittaa mahdollisuuttani harjoittaa tilalla metsätaloutta.

Näille VR-alueille on luonnoksessa esitetty MRL:n 128§ mukainen toimenpiderajoitus eli maisematyölupa vaatimus. Vaikka maisematyöluvun tarvetta ollaan kaupungin päätöksellä rajaamassa koskemaan vain uudistushakkuita, tarkoittaa kaavamerkinnän vaihtuminen VR-merkinnäksi toimenpiderajoituksineen kannattavan metsätaloustoiminnan päättymistä. Lisäksi lupaa käsiteltäessä voidaan aina todeta uudistushakkuun olevan kaavan mukaisen käyttötarkoituksen vastainen, kun käyttötarkoitus on Retkeily- ja ulkoilualue. VR-merkintä johtaisi metsätilani arvon merkittävään laskuun.

Vaadin siis VR-merkinnän korvaamista omistamillani mailla M-merkinnällä, joka turvaisi metsätalouden kannattavan harjoittamisen ja omaisuuden arvon säilymisen sekä retkeilyn ja ulkoilun tarpeet myös tulevaisuudessa.



24.5.2019 HEINOLA

LAHTI

PALAUTE
KÄSITTELY
UUSI PALAUTE

[Sassila Tuija \(LAHTI\Sassila\)](#)
KIRJAUDU ULOS
FIN ▼

Palautteiden selailu
Palautteen käsittely
Uusi palaute
Palautteiden analysointi

Palaute

Hanke Lahden suunta-työn luonno 2030

Tila Vastaanotettu Kunta - Tuntematon ▼

Toimipiste ▼

Selitys
 Palaute Alueen 4, Koiskala-Tiiranmäki vaihtoehtoihin; kannatamme vaimoni kanssa vaihtoehtoa 2. Alue kiinnostaa meitä tulevaisuuden asuinpaikkana.

Saapunut 24.5.2019 20:08

Liite Ei liitteitä
[Lisää uusi liite](#)

Asiatunnus

Palautteen luonne 0 - Tuntematon ▼

Kiireellisyys Normaali ▼ **Määräpäivä** 25.5.2019

Lisäluokitus Ei arvoa ▼

Sijainnit
Ei sijaintia

Kartta

Kaikki kunnat ▼ Hae Alue Keskusta ▼

Lisätiedot

Kirjaamon asianumero D/2509/10.02.02.00.04/2016,
Yleiskaavatyo 2017-2020

Yhteystiedot

Nimi [REDACTED]

Osoite [REDACTED]

Sähköposti [REDACTED]

Puhelin [REDACTED]

Käyttäjä ei salli palautteen julkaisua
 Käyttäjä ei ole tiannut tietoja palautteen muutoksista

Lisää toimenpide

Valitse ensin toimenpide ▼

Tallenna muutokset

Käsittely

Ajankohta	Tekijä	Toimenpide	Vastuutaho
24.5.2019		Saapunut	ePal_Hanke_Lahdensuunta_luonno

Käyttöehdot | Tietosuojaseloste | © Lahden kaupunki

Seuraa annettuja palautteita

Sassila Tuija

Lähetäjä: [REDACTED]
Lähetetty: 27. toukokuuta 2019 11:19
Vastaanottaja: Kirjaamo_Lahti
Aihe: Yleiskaava-luonnos 16.4.2019
Liitteet: Yleiskaavaluonnos_kannanotto.pdf

Korjausesitykseni Yleiskaava-luonnokseen (16.4.2019)

[REDACTED]

Vantaa 26.5.2019

Lahden kaupunki
Lahden Yleiskaava-luonnos 16.4.2019

Omistan metsätilan (Nastola, Huuhkaimenmäki [REDACTED] ja olen tutustunut Lahden kaupungin yleiskaavaluonnokseen ja esitän lausuntona seuraavaa:

Omistan metsätilani kestävän ja kannattavan metsätalouden harjoittamista varten. Haluan myös turvata omaisuuteni arvon säilymisen jälkipolville.

Nyt julkaistu Yleiskaava-luonnos uhkaa tuhota tavoitteeni metsänomistukselle, koska kaavaluonnoksessa metsätilani on merkitty merkinnällä VR eli Retkeily- ja ulkoilualue. Tilallani ei ole tällä hetkellä minkäänlaisia retykeilyreittejä tai rakenteita. Mikäli sellaisiin ilmenee tarvetta, ne eivät saa rajoittaa mahdollisuuttani harjoittaa tilalla metsätaloutta.

Näille VR-alueille on luonnoksessa esitetty MRL:n 128§ mukainen toimenpiderajoitus eli maisematyötyölupa vaatimus. Vaikka maisematyöluvun tarvetta ollaan kaupungin päätöksellä rajaamassa koskemaan vain uudistushakkuita, tarkoittaa kaavamerkinnän vaihtuminen VR-merkinnäksi toimenpiderajoituksineen kannattavan metsätaloustoiminnan päättymistä. Lisäksi lupaa käsiteltäessä voidaan aina todeta uudistushakkuun olevan kaavan mukaisen käyttötarkoituksen vastainen, kun käyttötarkoitus on Retkeily- ja ulkoilualue. VR-merkintä joutaisi metsätilani arvon merkittävään laskuun.

Vaadin siis VR-merkinnän korvaamista omistamallani maalla M-merkinnällä, joka turvaisi metsätalouden kannattavan harjoittamisen ja omaisuuden arvon säilymisen sekä retkeilyn ja ulkoilun tarpeet myös tulevaisuudessa.

[REDACTED]

26.5.2019

19.5.2019

LAHDEN KAUPUNKI

27.05.2019 13:12

D/2509-10.02, 02,80,04/2016

Lahden kaupunki
Kaupunkiympäristön palvelualue
Maankäyttö ja aluehankkeet

Lahden yleiskaava-luonnos 16.4.2019

Omistamme metsätalouden harjoittamiseen hankkimamme metsätilat
Honnila Rn:o [REDACTED] ja Penttilänmetsä Rn:o [REDACTED] Ahtialassa
Möykkymetsä Rn:o [REDACTED] Villähteellä.

Metsätilat on hankittu kannattavan ja kestävän metsätalouden harjoittamiseen.
Möykkymetsä [REDACTED] tilan hankinnan yhteydessä 29.12.2016 kaupungin taholta
ei tällaisen toiminnan harjoittamiselle nähty esteitä. Nyt kuitenkin
yleiskaavaluonnoksessa kaikkien tilojen kohdalla on VR-merkintä, joka rajoittaisi
normaalia metsänhoitoa maisematyöluvin ja toimenpiderajoituksin, jota emme hyväksy.
Nykytilanteessakin jokamiehenoikeus antaa virkistysmahdollisuuden liikkumiseen ko.
alueilla ja toimii esim. ulkoilijoiden, koirien omistajien, metsästäjien ja suunnistajien
ulkoilumaastona, lisäksi alueella on jo määrääjäksi sovittuja luontokohteita.
Metsän myynti jo nykyoloissakin vaatii riittävät toimenpideluvat metsähakkuille, VR-
alueille esitetty MRL:n 128 § mukainen laintulkinta aiheuttaisi epävarman tilanteen
taloudellisen metsätalouden harjoittamiselle, jos alue rajataan retkeily- ja ulkoilualueeksi
VR- merkinnällä.

Emme näe myöskään laajaa VR aluetta kaavaluonnoksessa Lahden kaupungin kehityksen
kannalta järkeväksi, erottaisihan se entisen Nastolan laajat maa-alueet VR-
puskurivyöhykkellä "Lahden takapihaksi".

Vaadimme Lahden suunta-työn yleiskaavassa VR-merkinnän muutettavaksi M-
merkinnäksi, joka turvaisi metsätalouden harjoittamisen nykyisen käytännön mukaisesti.

Lahti 19.05.2019

[REDACTED]

PALAUTE
KÄSITTELY
UUSI PALAUTE

Sassila Tuija (LAHTI\Sassila)
KIRJAUDU ULOS
FIN

Palautteiden selailu
Palautteen käsittely
Uusi palaute
Palautteiden analysointi

Palaute

Hanke Lahden suunta-työn luonno 2030

Tila Vastaanotettu Kunta - Tuntematon

Toimipiste ▼

Selitys
Pidetty asiakastapaaminen ma 27.5.2019. Läsnä yleiskaavottaja Sanna Suokas ja maanomistaja [REDACTED]. Sovittu, että Suokas kirjaa käydyin keskustelun maanomistajien palautteena Lahden suunta -luonnoksesta. Kommentit lisätty paikkamerkintöinä kartalle.

Asiakaspalvelijan kommentti

Asiakaspalvelija Suokas Sanna (lahti/suokas_s)

Saapunut 27.5.2019 14:05

Liite Ei liitteitä
[Lisää uusi liite](#)

Asiatunnus

Palautteen luonne D - Tuntematon

Kiireellisyys Normaali ▼ **Määräpäivä** 28.5.2019

Lisäluokitus Ei arvoa

Sijainnit

- **Palautteen sijainti**
Ulkoilureitti tulisi siirtää ku kemaan Luhtjoentietä. Asuinaluevarauksen poistamisen vuoksi, alueelle ei ole tarve osoittaa laajoja ulkoilureittejä, rittää että lintumille pääsee.
- **Palautteen sijainti**
Lintulantien linjaus korjattava toteutuvan suunnitelman mukaan. Eli siirry näin paljoa länteenpään.
- **Palautteen sijainti**
Kannattamme VE2, jossa elinkeinoelämän alueen myötä maanarvo nousee. Hyvä että aluevaraus kattaa koko peltoalueen metsärintteeseen asti, ettei jää pieniä turhia alueita, joille ei ole mitään käyttöä.

Kartta

Kaikki kunnat ▼
Hae
Alue Keskusta ▼

Käsittely

Ajankohta	Tekijä	Toimenpide	Vastuutaho
27.5.2019		Saapunut	ePal_Hanke_Lahdensuunta_luonno

Lisätiedot

Kirjaamon asianumero D/2509/10.02.02.00.04/2016,
Yleiskaavatyö 2017-2020

Yhteystiedot

Käyttäjä ei salli palautteen julkaisua
Käyttäjä ei ole tilannut tietoja palautteen muutoksista

Lisää toimenpide

Valitse ensin toimenpide ▼

Tallenna muutokset

Lahden Kaupunki

LAHDEN KAUPUNKI
28.05.2019 08:53

D/2509 / 10.02.02.00.04/2016

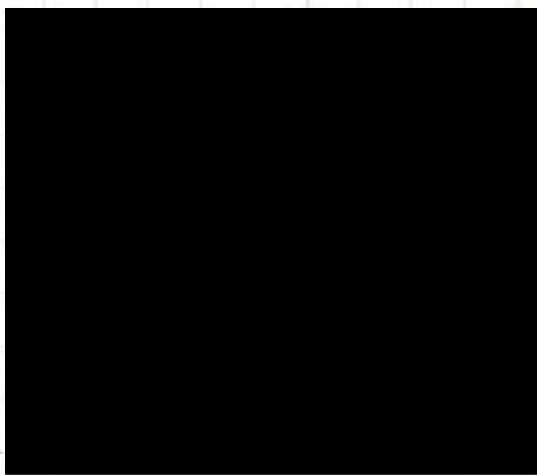
Lahden suunta-työn 2017-2020
Yleiskaava-luonnosOmistamme metsätilan Lahti Ahiala
NikulanmetsäOlemme tulostuneet yleiskaava luonnokseen
ja esitämme seuraavaa.Omistamme metsätilamme kestävän ja
kannattavan metsätalouden harjoittamista
varten. Haluamme myös turvata
omaisuutemme arvon säilymistä.Yleiskaava-luonnos uhkaa tuhota tavoitteemme
metsäomistukselle, koska luonnoksessa
metsätilamme on merkinnällä VR eli
retkeily- ja ulkoilualue. Tilallamme ei ole
tällä hetkellä mitäänlaisia retkeilyreittejä
tai väkenteitä mutta mikäli sellaisille
ilmenee tarvetta olemme valmiita
neuvottelemaan asiasta. Nämä reitit
eivät saa rajoittaa mahdollisuuttamme
harjoittaa tilalla metsätaloutta.Näille VR-alueille on luonnoksessa esitetty
MRL:n 128§ mukainen toimienpide rajoitus
eli maisematyölupa vaatimus. Vaikka
maisematyölupa tarvetta ollaan kaupungin
päättöksellä rajoitamaan koskemaan vain
uudistus hakkuuta tarkoittava kaavamerkintä
vaihuttaminen VR-merkinäksi toimienpide
rajoituksineen kannattavan metsätalous
toiminnan päättymistä. Lisäksi lupa
käsiteltäessä voidaan aina tulla
uudistus hakkuun olevan kaavan mukainen


Käyttötarjoituksen vastainen, kun
 käyttö tarkoitus on retkeily- ja
 ulkoilualue. VR-merkintä johtaisi
 metsätilamme arvon merkittävästi
 laskuun. Kõ tilamme ollut
 suvullamme useita vuosikymmeniä.

Vaadimme siis VR-merkinnän
 korvaamista omistamillamme maille
 M-merkinnällä joka turvaisi
 metsätalouden kannattavan harjoittamisen
 ja omaisuuden arvon säilymistä sekä
 retkeily- ja ulkoilu tarpeet myös
 tulevaisuudessa,

Lahdessa 28 touko kuuta 2019

Metsätilan osakkaat



Lähtettäjä: 
Vastaanottaja: [Kirjaamo Lahti](#)
Aihe: Lahden suunta luonnos y-203 vaihtoehto 2
Päivämäärä: 28. toukokuuta 2019 23:07:44

Moro,

Tässä palaute koskien Lahden suunta-projektin luonnos y-203 vaihtoehtoja. Teidän palautesivun lähetä-nappi ei toimi. Liitteenä myös kuvankaappaus kartasta johon kommentoitava alue on piirretty (Orrilanmäki Villähde).

"Orrilanmäen alue sopii hyvin asuinaluekaavoitukseen hyvien kulkuyhteyksien ja koulun läheisyyden vuoksi. Lähistöllä ja alueen ympärillä on nyt jo asutusta kaikenikäisessä rakennuskannassa ja Villähteellä on maisemallisesti arvokasta aluetta riittävästi vaikka tämä alue olisi asuinaluetta. Lisärakentamista tulisi ohjata jo olemassa olevien infrastruktuurin ja yhteyksien varrelle, tällä saadaan huomattavia kustannussäästöjä. Tämä alue on juuri sellainen. Se on esitetty y-203 luonnosvaihtoehdossa 2."

Terveisin,



Annathan palautteelle karttasijainnin mikäli palaute on kohdistettavissa kartalle. Sijainnin lisääminen helpottaa palautteiden käsittelyä ja ohjaamisesta oikealle vastaajalle. Voit hakeutua kartalla oikealle alueelle osoitehaun avulla tai valita sopivan alueen pudotusvalikosta. Voit piirtää palautteesi sijainnin kartalle kartan vasemmassa reunassa olevilla piirroskuvakkeilla.

orriplanmäki Lahti Keskusta

KARTTAKOhteET

- Palautteen sijaintimerkinnät
- Valitun kohteen tiedot

Arvioitu lähin osoite:
Rantatie 13a (33 m)

Näytä hankkeen palautteita

Käynnistä | Lähden kaupungin pal... | nimetön - Paint | 21:59

[REDACTED]

Lahti 29.5.2019

Lahden kaupunki

Lahden Yleiskaava-luonnos 16.4.2019

Omistan metsätilat Rantahärhö ([REDACTED]), Koivuhärhö ([REDACTED]) ja Rantamuturi ([REDACTED]) ja olen tutustunut Lahden kaupungin yleiskaavaluonnokseen ja esitän lausuntona seuraavaa:

Omistan metsätilani kestävän ja kannattavan metsätalouden harjoittamista varten. Olen ostanut tilani rappiotilassa ja vuosien aikana olen sijoittanut niihin rahaa ja ennen kaikkea tuhansia omia työtuntejani saadakseni ne taas tuottamaan ja kasvamaan puuta. Haluan myös turvata omaisuuteni arvon säilymisen.

Nyt julkaistu Yleiskaava-luonnos uhkaa tuhota vuosien työni ja tavoitteeni metsänomistukselle, koska kaavaluonnoksessa metsätilallani on merkitty merkinnällä VR eli Retkeily- ja ulkoilualue merkittävä osa pinta-alasta. Tilallani ei ole tällä hetkellä minkäänlaisia retkeilyreittejä tai rakenteita, mutta mikäli sellaisille ilmenee tarvetta, olen valmis neuvottelemaan asiasta. Nämä reitit eivät saa rajoittaa mahdollisuuttani harjoittaa tilalla metsätaloutta.

Näille VR-alueille on luonnoksessa esitetty MRL:n 128§ mukainen toimenpiderajoitus eli maisematyö lupa vaatimus. Vaikka maisematyö luvan tarvetta ollaan kaupungin päätöksellä rajaamassa koskemaan vain uudistushakkuita, tarkoittaa kaavamerkinnän vaihtuminen VR-merkinnäksi toimenpiderajoituksineen kannattavan metsätaloustoiminnan päättymistä. Lisäksi lupaa käsiteltäessä voidaan aina todeta uudistushakkuun olevan kaavan mukaisen käyttötarkoituksen vastainen, kun käyttötarkoitus on Retkeily- ja ulkoilualue. VR-merkintä johtaisi metsätilani arvon merkittävään laskuun.

Vaadin siis VR-merkinnän korvaamista omistamillani mailla M-merkinnällä, joka turvaisi metsätalouden kannattavan harjoittamisen ja omaisuuden arvon säilymisen sekä retkeilyn ja ulkoilun tarpeet myös tulevaisuudessa.

[REDACTED]

[REDACTED]

Lahti 29.5.2019

Lahden kaupunki

Lahden Yleiskaava-luonnos 16.4.2019

Omistan metsätilat Wellinginmetsä ([REDACTED]) ja olen tutustunut Lahden kaupungin yleiskaavaluonnokseen ja esitän lausuntona seuraavaa:

Omistan metsätilani kestävän ja kannattavan metsätalouden harjoittamista varten. Haluan myös turvata omaisuuteni arvon säilymisen.

Nyt julkaistu Yleiskaava-luonnos uhkaa tuhota vuosien työni ja tavoitteeni metsänomistukselle, koska kaavaluonnoksessa metsätilallani on merkitty merkinnällä VR eli Retkeily- ja ulkoilualue merkittävä osa pinta-alasta. Tilallani ei ole tällä hetkellä minkäänlaisia retkeilyreittejä tai rakenteita, mutta mikäli sellaisille ilmenee tarvetta, olen valmis neuvottelemaan asiasta. Nämä reitit eivät saa rajoittaa mahdollisuuttani harjoittaa tilalla metsätaloutta.

Näille VR-alueille on luonnoksessa esitetty MRL:n 128§ mukainen toimenpiderajoitus eli maisematyölupa vaatimus. Vaikka maisematyöluvun tarvetta ollaan kaupungin päätöksellä rajaamassa koskemaan vain uudistushakkuita, tarkoittaa kaavamerkinnän vaihtuminen VR-merkinnäksi toimenpiderajoituksineen kannattavan metsätaloustoiminnan päättymistä. Lisäksi lupaa käsiteltäessä voidaan aina todeta uudistushakkuun olevan kaavan mukaisen käyttötarkoituksen vastainen, kun käyttötarkoitus on Retkeily- ja ulkoilualue. VR-merkintä johtaisi metsätilani arvon merkittävään laskuun.

Vaadin siis VR-merkinnän korvaamista omistamillani mailla M-merkinnällä, joka turvaisi metsätalouden kannattavan harjoittamisen ja omaisuuden arvon säilymisen sekä retkeilyn ja ulkoilun tarpeet myös tulevaisuudessa.

[REDACTED]

Sivusto käyttää evästeitä. [Lue lisää...](#)

OK

LAHTI

PALAUTE

KÄSITTELY

Koivula Soile (LAHTIKoivula_S)

KIRJAUDU ULOS

FIN

[Palautteiden selailu](#)
[Palautteen käsittely](#)
[Palautteiden analysointi](#)

Palaute

Hanke Lahden suunta-työn luonnos 2030

Tila **Vastaanotettu** Kunta - Tunteaton

Toimipiste

Selitys

Lahden suunta - Kaavuluonnoskartanvaihtoehtoparit / alue 4 Koiskala-Tiiranmäki.
Karttavaihtoehto 2 on ehdottomasti parempi kuin vaihtoehto 1.
Vaihtoehto 2 säilyttää hienommin alueen ilmeen ja mahdollistaa paremmin sen maanviljelys- ja virkistyskäytön jatkossakin. Kevyen liikenteen reitti peltoalueen etelälaidalla mahdollistaa sekini viljelyalueiden perinteisen käytön.

Koivukummunkadun-Siperiantien jatkuminen kevyenliikenteen väylänä ja ulkoilureittinä on erittäin kannatettava idea. Koiskalantien itäpuolen peltoalueen säilyttäminen on myös oivallinen ratkaisu - se osaltaan säilyttää alueen yhtenäisyyden ja ilmeen. Myös 2 vaihtoehdossa oleva mallillinen asutuksen määrä istuu vanhaan kylämaisemaan.

Kiitos, kun olette huomioineet alueen asukkaiden toiveita.

Saapunut 29.5.2019 13:48

Liite Ei liitteitä

[Lisää uusi liite](#)

Asiatunnus

Palautteen luonne 0 - Tunteaton

Kiireellisyys

Normaali

Määräpäivä

30.5.2019

Lisäluokitus

Ei arvoa

Sijainnit

Ei sijaintia

Kartta



Käsittely

Ajankohta	Tekijä	Toimenpide	Vastuutaho
29.5.2019		Saapunut	ePal_Hanke_Lahdensuunta_luonnos

Lisätiedot

Kirjaamon asianumero D/2509/10.02.02.00.04/2016,
Yleiskaavatyo 2017-2020

Lisää toimenpide

Valitse ensin toimenpide

Tallenna muutokset

Sivusto käyttää evästeitä. [Lue lisää...](#)

OK

LAHTI

PALAUTE

KÄSITTELY

Koivula Soile (LAHTIKoivula_S)

KIRJAUDU ULOS

FIN

[Palautteiden selailu](#)
[Palautteen käsittely](#)
[Palautteiden analysointi](#)

Palaute	
Hanke	Lahden suunta-työn luonnos 2030
Tila	Vastaanotettu Kunta - Tunteaton
Toimipiste	
Selitys	Lahden suuntavaihtoehdot, Alue 4 Koiskala-Tiiranmäki Luonnosvaihto 2 on paljon parempi kuin vaihtoehto 1. Vaihtoehto 2 sopii paremmin alueen ilmeeseen ja tukee maanviljelytoimintaa. Tien säilyminen jo olemassa olevalla pohjalla ja paikalla on järkevää. Myös sen jatkuminen kevyen liikenteen väylänä on kannatteva ajatus. Virkistysalueena Koiskala on ihan mahtava.
Saapunut	29.5.2019 13:55
Liite	Ei liitteitä Lisää uusi liite
Asiatunnus	
Palautteen luonne	D - Tunteaton
Kiireellisyys	Normaali Määräpäivä 30.5.2019
Lisäluokitus	Ei arvoa
Sijainnit	Ei sijaintia



Lisätiedot
Kirjaamon asianumero D/2509/10.02.02.00.04/2016, Yleiskaavatyo 2017-2020

Käsittely			
Ajankohta	Tekijä	Toimenpide	Vastuutaho
29.5.2019		Saapunut	ePal_Hanke_Lahdensuunta_luonnos

Lisää toimenpide
Valitse ensin toimenpide

Tallenna muutokset

Sivusto käyttää evästeitä. [Lue lisää...](#)

OK

LAHTI

PALAUTE



KÄSITTELY

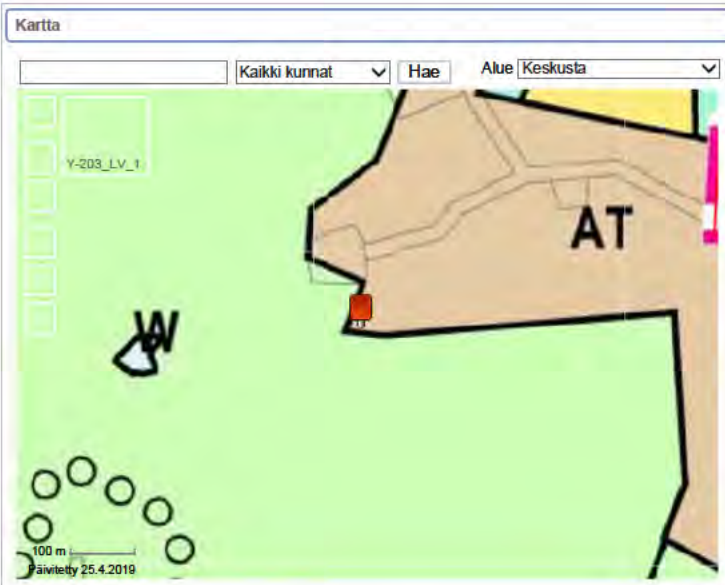
Koivula Soile (LAHTIKoivula_S)

KIRJAUDU ULOS

FIN

[Palautteiden selailu](#)
[Palautteen käsittely](#)
[Palautteiden analysointi](#)

Palaute	
Hanke	Lahden suunta-työn luonnos 2030
Tila	Vastaanotettu Kunta - Tunteaton
Toimipiste	
Selitys	Hei, Huomasin omistamani kiinteistön kohdalle ehdotetut muutokset kaavamerkintöihin. Laitan liitteeksi tarkemman vastineen.
Saapunut	30.5.2019 17:41
Liite	 Lisää uusi liite
Asiatunnus	
Palautteen luonne	0 - Tunteaton
Kiireellisyys	Normaali Määräpäivä 31.5.2019
Lisäluokitus	Ei arvoa
Sijainnit	 Palautteen sijainti Alueen muutos keskellä kiinteistöä.



Käsittely			
Ajankohta	Tekijä	Toimenpide	Vastuutaho
30.5.2019		Saapunut	ePal_Hanke_Lahdensuunta_Luonnos

Lisätiedot
Kirjaamon asianumero D/2509/10.02.02.00.04/2016, Yleiskaavatyo 2017-2020

Yhteystiedot	
Nimi	
Osoite	
Sähköposti	
Puhelin	
Käyttäjä ei salli palautteen julkaisua	
Käyttäjä ei ole tilannut tietoja palautteen muutoksista	

Lisää toimenpide
Valitse ensin toimenpide

Tallenna muutokset

Helsinki 29.05.2019

[REDACTED]

Lahden kaupunki

Vastine Lahden Yleiskaava 16.4.2019 luonnokseen.

Omistan kiinteistön PASILA ([REDACTED]), ja olen tutustunut Lahden kaupungin yleiskaavaluonnokseen ja esitän lausuntona seuraavaa:

Omistamani kiinteistö hankittiin tulevaa talon rakennustarvetta varten. Haluaisin turvata sekä mahdollisuuden rakentaa haluamaani kohtaan kiinteistöä että omaisuuteni arvon säilymisen.

Nyt julkaistu Yleiskaava-luonnos jakaisi kiinteistöni yli puolelta osin VR eli retkeily- ja ulkoilualueeksi ja loput AT eli kyläalueeksi.

Voimassa olevassa maakuntakaavassa kiinteistöni on merkitty pääosin maaseutumaiseksi alueeksi (Pasilan ja viereisen kiinteistön Pekolan raja-alue on MU merkittyä aluetta).

VR merkityille alueille on luonnoksessa esitetty MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus. Koska kiinteistö on hankittu rakentamismielessä, VR merkintä johtaisi rajoituksiin rakentamismahdollisuuksissa ja kiinteistön arvon laskuun.

Pyydän siis VR-merkinnän korvaamista omistamallani kiinteistöllä nykyistä maaseutumainen alue merkintää vastaavalla uuden kaavan merkinnällä, joka turvaisi rakennusmahdollisuudet ja omaisuuteni arvon säilymisen.

Ystävällisin terveisin,

[REDACTED]

Lahti 30.05.2019

[REDACTED]

Lahden kaupunki

Vastine Lahden Yleiskaava 16.4.2019 luonnokseen

Matti Pekonen omistaa metsätilan PENULA ([REDACTED]) olen tutustunut Lahden kaupungin yleiskaavaluonnokseen ja esitän lausuntona seuraavaa:

Omistan metsätilan kestävän ja kannattavan metsätalouden harjoittamista varten. Haluamme myös turvata omaisuuden arvon säilymisen.

Nyt julkaistu Yleiskaava-luonnos uhkaa tuhota tavoitteeni metsänomistukselle, koska kaavaluonnoksessa metsätila on merkitty merkinnällä VR eli Retkeily- ja ulkoilualue.

Voimassa olevassa Maakuntakaavassa Penula on merkitty MU merkinnällä. Merkintä on sopiva tälle metsätalouden ja retkeilyn alueelle. Alueelle, jolla on pitkät perinteet näiden käyttömuotojen käytöstä rinnakkain.

Näille VR-alueille on luonnoksessa esitetty MRL:n 128§ mukainen toimenpiderajoitus eli maisematyölupa vaatimus. Vaikka maisematyöluvan tarvetta ollaan kaupungin päätöksellä rajaamassa koskemaan vain uudistushakkuita, tarkoittaa kaavamerkinnän vaihtuminen VR-merkinnäksi toimenpiderajoituksineen kannattavan metsätaloustoiminnan päättymistä.

Vaadin siis VR-merkinnän korvaamista omistamillani mailla MU-merkinnällä, joka turvaisi metsätalouden kannattavan harjoittamisen ja omaisuuden arvon säilymisen sekä retkeilyn ja ulkoilun tarpeet myös tulevaisuudessa.

[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Lahden kaupunki
Harjukatu 31
PL 202
15101 Lahti
kirjaamo@lahti.fi

Mielipide/huomautus yleiskaavan Y203 luonnoksesta

Omistan Lahden kaupunkikeskustan pohjois-/koillissivuun rajoittuen tilan [REDACTED], Seestan Sorvanen. Tilan kokonaispinta-ala on 501,1 ha. Maapinta-ala on 495,4 ha ja vesipinta-ala on 5,715 ha. Tilan [REDACTED], Seestan Sorvanen alue on esitetty liitteellä 1.

Tila on yleiskaavan Y203 luonnoksessa esitetty valtaosin VR alueeksi ja loppuosa pääosin M alueeksi. Pieni osa Yläniityntien eteläpäässä on osoitettu A alueeksi ja Salalammi -järven itäpuolelle on kopioitu ranta-asemakaavan tontit. VR ja M alueille on kaavamääräyksissä esitetty tiukkoja rajoituksia ja annettu suosituksia, jotka yhdessä tekevät taloudellisesti järkevän ja kannattavan metsätalouden harjoittamisen täysin mahdottomaksi. Tilan [REDACTED], Seestan Sorvanen alue ja tilalle esitetty yleiskaavaluonnosratkaisu on esitetty liitteellä 2.

Maanomistaja ei missään nimessä hyväksy yleiskaavaluonnokseen esitettyä valtavaa VR aluevarausta eikä VR ja M alueille esitettyjä metsätalouden harjoittamiselle täysin vahingollisia kaavamääräyksiä.

Maanomistaja on asiantuntijan kanssa yhdessä luonnostasolla tutkinut ja ideoinut miten tilan [REDACTED], Seestan Sorvanen alueita olisi mahdollista kehittää esim. suunnittelemalla Lahden keskustan asuntoalueiden laajentamista Yläniityntien varressa ja myös Seestantien suunnassa. Liitteellä 3 on likimain rajattu nämä tarkastelukohteet (A.1 ja A.2). Näiden alueiden suunnittelussa voidaan hyvin ottaa huomioon yleiskaavalle asetetut ympäristölliset, yhdyskuntarakenteelliset ja liikkumiseen sekä palveluihin jne. liittyvät tavoitteet.

Tilan [REDACTED], Seestan Sorvanen länsiosassa tulisi tutkia mahdollisuudet mit-tavamman, korkeatasoisen loma- ja matkailupalvelujen alueen kehittämiseksi. Alu-eella on nyt vain aikoinaan laaditun ranta-asemakaavan tontteja. RM-alueen suunnit-telussa on mahdollista hyödyntää laajemminkin tilan [REDACTED], Seestan Sorva-nen alueita.

Suurta ihmetystä herättää, miksi maanomistajalle ei ole mistään kautta tullut tietoa mittavista (uuden) Lahden kaupungin kehittämishankkeista, jotka merkittävästi kos-kevat laajaa yli 500 ha:n aluetta. Ulkopaikkakuntalaisena on hyvin sattumanvaraista, tavoittaako kaupungin nettisivuilla oleva ilmoitus maanomistajan. Kun kyseessä on oikeusvaikutteisesta yleiskaavasta, tulisi kaupungin ehdottomasti toimittaa tieto kaa-vaprosessista ainakin niille maanomistajille, joiden alueille on kaavassa tulossa alue-varauksia ja rajoituksia, jotka aiheuttava pahimmillaan merkittäviä taloudellisia vahin-koja. Nytkin tieto yleiskaavaluonnoksesta tuli maanomistajalle metsäyhtiön kautta. Kommentointiaikakin oli jo puolivälissä.

Edellä esitetyt kommentit ovat vain kehikko ja raamitusta maanomistajan tarkemmil-le ehdotuksille. Maanomistaja ehdottaa, että järjestetään tapaaminen kesälomien jälkeen, jossa voidaan yhdessä käydä tarkemmin läpi kaikki maanomistajan ajatuk-set ja toiveet/ideat alueiden suunnittelun osalta ja voidaan arvioida miten toiveet voidaan ottaa yleiskaavan jatkosuunnittelussa huomion.

Tilan [REDACTED], Seestan Sorvanen omistajana
Helsinki 28.05.2019

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

LIITTEET:

- Liite 1: Tila [REDACTED], Seestan Sorvanen
- Liite 2: Ote yleiskaavaluonnoksesta Y203 ja kiinteistörajat
- Liite 3: MTK kartta ja alueet A.1, A.2 ja RM
- Liite 4: VR ja M kaavamääräykset

29.5.2019

LAHDEN KAUPUNKI
Yleiskaavoittaja Sanna Suokas
PL 126
15141 LAHTI

MIELIPIDE / LAHDEN SUUNTA 2017-2020 / Y-203

Viitaten yleiskaavatyön luonnoksien nähtävilläoloon, esitän seuraavaa yleiskaavaluonnoksista sekä niihin liittyvistä Koiskalan kaavarunkoluonnoksista VE:t 1-3.

1. KOISKALAN UUDET KATUYHTEYDET

Yleiskaavavaihtoehdoissa on muutettu voimassaolevassa yleiskaavassa ollut uusi kokoojakatuyhteys Koiskalantieltä Ahtialan suuntaan ylemmäksi vanhan asutuksen yhteyteen (VE 1) ja toisessa vaihtoehdossa (VE 2) muutettu ajoyhteys kokonaan päättyväksi eli ei lainkaan läpiajettavaksi kaduksi. Esitetyt katulinjausmuutokset eivät kumpikaan palvele Kymijärven pohjoispuolisen alueen kasvavaa maankäyttöä ja yhteystarpeita suoraan Ahtialan ja edelleen Lahden keskustan suuntaan.

Alueen uusien katuyhteyksien osalta tulisi ottaa huomioon laajemman alueen katuverkkoon vaikuttavat tekijät kuten nykyisen Tiiranmäen alueen laajentuminen, Taivaanrannan asuntoalueen jatkorakentaminen Niemelänniemessä sekä Kyynäränkannaksen alueen rakentuminen. Mainittujen alueiden ajoneuvo- ja julkinen liikenteen tarpeet tulevat jatkossa suuntautumaan entistä enemmän Lahden keskustaan, Kariston kauppakeskukseen ja Ahtialaan, jolloin välityskyvyltään riittävä kokoojakadun luonteinen uusi katuyhteys palvelisi parhaiten lisääntyvää liikennetarvetta.

Toisaalta uuden katuyhteyden osoittaminen voimassaolevassa yleiskaavassa jo olevan peltolinjauksen mukaisena rauhoittaisi Koivukummun –Siperian alueen nykyisen asutuksen läpiajoliikenteeltä, verrattuna tilanteeseen jossa uusi / parannettu läpiajoyhteys tulisi Koivukummunkadun –Siperian-haaran kautta läpiajona.

Myös Koiskalan kartanoalueen suojeluarvot valtakunnallisena kulttuuri- ja maisema-alueena edellyttävät uuden katuyhteyden sijoittamista nykyisen yleiskaavan linjauksen mukaisena erilleen Koiskalan kartanon peltoalue- ja muusta maisemarakenteesta.

Edelleen olisi kaavataloudellisesti kustannustehokasta ja järkevää saada sijoitettua uuden kokoojakadun molemmin puolin maankäyttöä, mikä ei ole mahdollista vaihtoehdoissa nyt esitettyjen linjausten osalta, kun toisella puolella on Koiskalan kartanon valtakunnallisesti arvokkaat kulttuurimaisema-alueet.

Vanha Koiskalantie Tiiranmäestä eteenpäin sijoittuu taas keskeisesti Koiskalan kartanon suojelun alueen maisemakuvaan. Vaikka tietä käytetäänkin nyt läpiajooon moottoritiele, tietä ei ole tarkoituksenmukaista kunnostaa esim. kevyen liikenteen väylällä kuin Mustankorventien kohdalle saakka Tiiranmäestä. Koiskalantien varrelle Mustankorventien jälkeen ei ole tulossa jatkossakaan uutta asutusta. Mahdollinen Mustankorventien alueelle tuleva uusi asutus käyttäisi Lahden suuntaan uutta kokoojayhteyttä kevyen liikenteen väylään, samoin kuin Tiiranmäen suunnasta tuleva liikenne. Tällöin nykyinen Koiskalantie jäisi uuden katu-yhteyden jälkeen lähinnä harvahan autoliikenteen läpiajotieksi suoraan moottoritiele.

Uusi katu-yhteys Koiskalantieltä Ahtialan suuntaan tulee olla läpiajettava lisääntyvää yksityistä ajoneuvoliikennettä, kevyttä liikennettä sekä myös jatkossa Kymijärven pohjoispuolella kulkevaa julkista liikennettä varten.

Nykyisen yleiskaavan mukainen tie-yhteys vähentää oleellisesti kunnallisteknisiä kustannuksia tien eteläpuolisten uusien asuntoalueiden liittämisessä katuverkkoon ja samalla nykyiset asuntoalueet tien pohjoispuolella välttyvät huomattavasti lisääntyvän läpiajoliikenteen haitoilta.

Esitän, että em. perusteluihin viitaten vielä tutkittaisiin uuden kokoojakadun linjasta voimassaolevan yleiskaavan mukaisesti läpiajettavana Koiskalantieltä Ahtialaan saakka.

2. UUDET ESITETYT ASUNTOALUEET

Koiskalan alueen kaavarunkotyöhön liittyen on laadittu kaavarunkovaihtoehtoja (VE:t 1-3), joita ei ole aiemmin esitetty maanomistajille tai muille osallisille ? (vrt. Koiskalan kaavarunko infotilaisuus 1.2019). Mainitut kaavarunkovaihtoehdot poikkeavat jyrkästi erityisesti Sudenniemen tilan osalta voimassaolevasta yleis-kaavasta ja myös nähtävillöilleistä yleiskaavaluonnoksista.

Sudenniemen tilan alueet on osoitettu kahdessa vaihtoehdossa (VE 1 ja 2) kokonaan virkistysalueiksi, vaikka tilan alueet on osoitettu voimassaolevassa yleiskaavassa pääosin A-alueina. Kun huomioidaan jo nykyisessä yleiskaavassa Sudenniemen tilan alueelle olevat laajat virkistysalueet, nyt esitetyt vaihtoehdot merkitsevät Sudenniemen tilan (n. 41 ha ja 2.6 km rantaviivaa) siirtymistä kokonaan virkistyskäyttöön, jolle käytölle ei ole kuitenkaan esitetty, eikä olekaan, mitään erityisiä syitä ja joka menettely johtaisi kiistattomasti MRL:n 39 §:n mukaiseen ”kiellettyyn kohtuuttomaan haittaan maanomistajalle”.

Kaavarunkoluonnoksia ei tule ottaa miltään osin Sudenniemen tilan osalta esitetyssä muodossaan yleiskaavaehdotuksen pohjaksi. Yleiskaavaehdotuksessa tulee noudattaa vähintään yleiskaavaluonnos VE1:ssä esitettyjä aluevarauksia alla esitettyin tarkennuksin Sudenniemen tilan osalta. Sama koskee myös Tammelan tilan aluetta, jonka tulee noudattaa myös yleiskaavaluonnos VE 1:n mukaista aluevarausratkaisua.

Sudenniemen ja Tammelan tilojen osalta on esitetty jo aiemmissa yleiskaavavaiheissa perusteltuja tarkennuksia Sudenniemen tilan asuntoaluevarauksiin, nämä tarkennukset tulisi ottaa huomioon yleiskaavan jatkotyössä, jotta asemakaavavai-

heeseen jää myös riittävästi joustavuutta innovatiivisia kaavaratkaisuja silmälläpitäen.

Mustankorventien molemmin puolin Koiskalantien varrella oleva maisemallisesti arvokas Koiskalan kartanomiljööseen vielä kuuluva vanha peltoalue tulee jättää rakentamattomaksi ja mahdollinen uusi asutus tulee sijoittaa vasta peltoalueen jälkeeseen Mustankorventien ympärille metsämaiseman suojaan. Maisemapelto on jätetty rakentamattomaksi yleiskaavaluonnoksen VE 2:ssa, joka ratkaisu tulee olla pohjana yleiskaavaehdotuksessa siten, että maisemapelto tulee kokonaisuudessaan nykyisiltä rajoiltaan MA-alueeksi.

Varaamme oikeuden tulla paikan päälle neuvotteluun selvittämään edellämainittuja maankäyttöperusteita kaupungin yleiskaavahenkilöiden kanssa yleiskaavaehdotuksen laadintavaiheessa.

Tilat Sudenniemi [REDACTED] ja Tammela [REDACTED]

Maanomistaja :

[REDACTED]

Laati valtuutettuna :

[REDACTED]

Nastola 31.5.2019

[REDACTED]

Lahden kaupunki

Vastine Lahti Yleiskaava 16.4.2019

Ehdotettu Yleiskaava-luonnos koskee omistamaani tilaa
Kilpanen [REDACTED]

Omistamani tila on minulle kestävän ja vastuullisen metsätalouden harjoittamista varten.
Myös sisarukseni omistavat metsätiloja samalla periaatteella omat tilansa.

Olemme toimineet yhteistyössä Pajulahden Urheiluopiston kanssa vuosikymmeniä.
Esim. Opiston ulkoilureittiverkosto on muodostunut aikojen kuluessa nykyaikaiseksi.
Laajoja metsäalueita vaativiin suunnistustapahtumiin on suostuttu. Metsähakkuissa on
pyrity huomioimaan myös nämä intressit.

Tämä toiminta on tapahtunut Yleis- ja Maakuntakaava-merkinnän MU alla.
Tämä on mahdollistanut asioitten sujuvan hoitamisen.

Vaatumukseni on säilyttää MU merkintä jatkossakin.

[REDACTED]

Lähtettäjä: [REDACTED]
Vastaanottaja: [Kirjaamo Lahti](#)
Aihe: Lahden Yleiskaavaluonnos 16.4.2019
Päivämäärä: perjantai 31. toukokuuta 2019 21.25.11

Omistan metsätilan Kylä-Peltolan metsä ([REDACTED]) ja olen tutustunut Lahden kaupungin yleiskaavaluonnokseen ja esitän lausuntona seuraavaa:

Omistan metsäni kestävän ja kannattavan metsätalouden harjoittamista varten. Metsä on meille sijoitus, jota olemme hoitaneet tehden raskaita metsänhoidollisia töitä; nuoren metsän hoitoa, taimikonhoitoa, taimien istuttamista ym. Metsänhoitotyö on kauaskantoista, joten vasta seuraava sukupolvi hyötyy nyt tekemästämme työstä. Olen perintömetsän omistajana kolmas sukupolvi ja haluan, että myös kaksi poikaamme ja aikanaan heidän lapsensa voivat nauttia hyvin hoidetusta ja tuottavasta metsästä. Haluamme myös säilyttää osan metsästä koskemattomana luonnonmetsänä, jossa hoitotyötä ei tehdä ja joka on nyt 4,6 hehtaaria ja kuuluu Metso-ohjelma piiriin.

Nyt julkaistu Yleiskaava-luonnos uhkaa tuhota tavoitteeni metsänomistukselle, koska kaavaluonnoksessa metsätilani on merkitty merkinnällä VR eli Retkeily- ja ulkoilualue. Tilallani ei ole tällä hetkellä minkäänlaisia retkeilyreittejä tai rakenteita, mutta mikäli sellaiselle ilmenee tarvetta, olen valmis neuvottelemaan asiasta. Nämä reitit eivät saa rajoittaa mahdollisuuttani harjoittaa tilalla metsätaloutta.

Näille VR-alueille on luonnoksessa esitetty MRL:n 128§ mukainen toimenpiderajoitus eli maisematyölupa vaatimus. Vaikka maisematyölupaa ollaan kaupungin päätöksellä rajaamassa koskemaan vain uudistushakkuita, tarkoittaa kaavamerkinnän vaihtuminen VR-merkinnäksi toimenpiderajoituksineen kannattavan metsätaloustoiminnan päättymistä. Lisäksi lupaa käsiteltäessä voidaan aina todeta uudistushakkuun olevan kaavan mukaisen käyttötarkoituksen vastainen, kun käyttötarkoitus on Retkeily ja ulkoilualue. VR merkintä johtaisi metsätilani arvon merkittävään laskuun.

Vaadin siis VR-merkinnän korvaamista omistamillani mailla M-merkinällä, joka turvaisi metsätalouden kannattavan harjoittamisen ja omaisuuden arvon säilymisen sekä retkeilyn ja ulkoilun tarpeet nyt ja tulevaisuudessa.

Metsäterveisin [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Lähetetty Windows 10:n [Sähköpostista](#)

Helsinki 29.5 2019

Lahden kaupunki

Vastine Lahden Yleiskaava-luonnokseen 16.4.2019 Y-203

Omistan metsätilan Ylhäinen () ja olen tutustunut Lahden kaupungin yleiskaavaluonnokseen ja esitän lausuntona seuraavaa:

Omistan metsätilani kestävän ja kannattavan metsätalouden harjoittamista varten. Haluan myös turvata omaisuuteni arvon säilymisen. Nyt julkaistu yleiskaavaluonnos uhkaa tuhota tavoitteeni metsänomistajana, koska kaavaluonnoksessa metsätilani on merkitty merkinnällä VR ei retkeily- ja ulkoilualue.

Yhteistyötä Pajulahden Urheiluopiston kanssa on tehty 70v (90v) ajan. Yhteisymmärryksessä on Opiston ulkoilureittiverkosto muodostunut nykyisen laiseksi, mm Opiston valaistu ulkoilureitti kulkee metsätilani kautta. Olen myös suostunut antamaan metsäalueitani vaativiin suunnistustapahtumiin ym. korvauksetta. Alueillahan on jokamiehen oikeus liikkua metsässä ja liikkujia ladulla ja poluilla onkin nyt paljon. Tämä toiminta on tapahtunut Yleis- ja maakuntakaava merkintä MU alla.

Näille VR-alueille on luonnoksessa esitetty MRL:n 128§ mukainen toimenpiderajoitus eli maisematyöluva vaatimus. Vaikka maisematyöluvun tarvetta oltaisiin ehkä kaupungin päätöksellä rajaamassa koskemaan vain uudistushakkuita, tarkoittaa kaavamerkinnän vaihtuminen VR-merkinnäksi toimenpiderajoituksineen kannattavan metsätaloustoiminnan päättymistä. Lisäksi lupaa käsiteltäessä voidaan aina todeta uudistushakkuun olevan kaavan mukaisen käyttötarkoituksen vastainen, kun käyttötarkoitus on Retkeily- ja ulkoilualue. VR-merkintä johtaisi metsätilani arvon merkittävään laskuun.

Metsänhoidon rajoitusten takia täysin hoitamaton metsä muuttuu käyttökelvottomaksi, liikkuminen ja retkeily ei onnistu ryteikössä ja tiheässä metsässä. Huonokuntoisten puiden kaatuminen liikkujien päälle on tällöin myös todennäköisempää, metsän omistajahan ei tästä voi olla vastuussa.

Vaadin siis VR-merkinnän korvaamista omistamillani mailla voimassa olevan kaavan mukaisesti MU-merkinnällä, joka turvaisi metsätalouden kannattavan harjoittamisen ja omaisuuden arvon säilymisen sekä retkeilyn ja ulkoilun tarpeet myös tulevaisuudessa.

Helsinki 30.05. 2019

Lahden kaupunki

Vastine Lahden Yleiskaavan 16.4.2019 luonnokseen

Omistan metsätilan RONI () ja olen tutustunut Lahden kaupungin yleiskaava-luonnokseen ja esitän lausuntona seuraavaa:

Omistan metsätilani kestävän ja kannattavan metsätalouden harjoittamista varten. Haluan myös turvata omaisuuteni arvon säilymisen. Nyt julkaistu Yleiskaava-luonnos uhkaa tuhota tavoitteeni metsänomistajana, koska kaava-luonnoksessa metsätilani on merkitty merkinnällä VR eli Retkeily- ja ulkoilualue.

Yhteistyötä Pajulahden Urheiluopiston kanssa on tehty sukumme mailla melkein 100 vuoden ajan. Opiston ulkoilureitti-verkosto on yhteisymmärryksessä muodostunut nykyisenlaiseksi. Esimerkiksi Opiston valaistu ulkoilureitti kulkee metsätilani kautta. Olen myös suostunut antamaan metsäalueita vaativiin suunnistus-tapahtumiin sekä hirvenmetsästykseen korvauksetta. Alueella on jo ollut paljon käytetty jokamiehen oikeus metsässä liikkumiseen. Tämä toiminta on tapahtunut Yleis- ja Maakuntakaava merkintä M ja MU alla.

Näille VR-alueille on luonnoksessa esitetty MRL:n 128§ mukainen toimenpiderajoitus eli maisematyöluva vaatimus. Vaikka maisematyöluvun tarvetta oltaisiin ehkä kaupungin päätöksellä rajaamassa koskemaan vain uudistushakkuita, tarkoittaa kaavamerkinnän vaihtuminen VR-merkinnäksi toimenpiderajoituksineen kannattavan metsätaloustoiminnan päättymistä. Lisäksi lupaa käsiteltäessä voidaan aina todeta uudistushakkuun olevan kaavan mukaisen käyttötarkoituksen vastainen, kun käyttötarkoitus on Retkeily- ja ulkoilualue. VR-merkintä johtaisi metsätilani arvon merkittävään laskuun.

Hoitamaton metsä muuttuu käyttökelvottomaksi. Liikkuminen ja retkeily ei onnistu ryteikössä. Jos omistamalleni metsämaalle tulee VR-merkintä, en halua olla vastuussa, jos esim huonokuntoinen puu yms. kaatuu kulkijan päälle.

Vaadin siis VR-merkinnän korvaamista metsätilallani tulevassa Yleiskaavassa M- ja MU-merkinnöillä (nykyinen tilanne), joka turvaisi metsätalouden kannattavan harjoittamisen ja omaisuuden arvon säilymisen sekä retkeilyn ja ulkoilun tarpeet myös tulevaisuudessa.

Lisäksi vaadin tilalla RONI () sijaitsevalle Kakarlammen rannalle voimassa olevan Kallio-, Pitkä- ja Särkijärven alueen osayleiskaavan mukaisen RA2 rakennusoikeuden jättämisen myös uuteen kaavaan.

Sivusto käyttää evästeitä. [Lue lisää...](#)

OK

LAHTI

PALAUTE

KÄSITTELY

UUSI PALAUTE

Norppa Helena (LAHTI|Norppa)

Kirjaudu ulos

FIN

Palautteiden selailu **Palautteen käsittely** Uusi palaute Palautteiden analysointi

Palaute

Hanke Lahden suunta-työn luonnos 2030

Tila **Vastaanotettu** - Kunta Toimipiste

Selitys

Koiskala-Tiiranmäki (alue 4): karttavaihtoehto 2 on parempi. Se ei riko vanhaa maaseutumiljöötä, jollaisia ei enää Etelä-Suomeen synny.

Saapunut 1.6.2019 12:36

Liite Ei liitteitä

[Lisää uusi liite](#)Asiatunnus Palautteen luonne Kiireellisyys Määräpäivä Lisäluokitus

Sijainnit

Ei sijaintia

Kartta

Alue

Lisätiedot

Kirjaamon asianumero: D/2509/10.02.02.00.04/2016,
Yleiskaavatyö 2017-2020

Yhteystiedot

Nimi Osoite Sähköposti Puhelin

Käyttäjä ei salli palautteen julkaisua

Käyttäjä ei ole tilannut tietoja palautteen muutoksista

Lisää toimenpide

Tallenna muutokset

Käsittely

Ajankohta	Tekijä	Toimenpide	Vastuutaho
1.6.2019	Saapunut		ePal_Hanke_Lahdensuunta_luonnos

Sivusto käyttää evästeitä. [Lue lisää...](#)

OK

LAHTI

PALAUTE

KÄSITTELY

UUSI PALAUTE

Norppa Helena (LAHTI|Norppa)

Kirjaudu ulos

FIN

Palautteiden selailu **Palautteen käsittely** Uusi palaute Palautteiden analysointi

Palaute

Hanke Lahden suunta-työn luonnos 2030

Tila **Vastaanotettu** - Kunta Toimipiste

Selitys

Alue 4 Koiskala-Tiiranmäki Vaihtoehto 2 on paras. Säilyttää maisemallisen peltoalueen, eikä lisää autoliikennettä.

Saapunut 1.6.2019 12:57

Liite Ei liitteitä

[Lisää uusi liite](#)Asiatunnus Palautteen luonne Kiireellisyys Määräpäivä Lisäluokitus

Sijainnit

Ei sijaintia

Kartta



Lisätiedot

Kirjaamon asianumero: D/2509/10.02.02.00.04/2016,
Yleiskaavatyo 2017-2020

Yhteystiedot

Nimi

Käyttäjä ei salli palautteen julkaisua

Käyttäjä ei ole tilannut tietoja palautteen muutoksista

Lisää toimenpide

Tallenna muutokset

Käsittely

Ajankohta	Tekijä	Toimenpide	Vastuutaho
1.6.2019	Saapunut		ePal_Hanke_Lahdensuunta_luonnos

Lähtettäjä: [REDACTED]
Vastaaottaja: [Kirjaamo Lahti](#)
Aihe: Vastine Lahden Yleiskaavan Y-203, 16.4.2019 luonnokseen.
Päivämäärä: sunnuntai 2. kesäkuuta 2019 14.55.37
Liitteet: [Lahden kaava yleensä - Google Docs.pdf](#)

Ohessa liitteenä [REDACTED]

[REDACTED] vastine Lahden Yleiskaavan Y-203, 16.4.2019 luonnokseen.

Lisäksi liitteenä 2. kuva karttaotteesta (Maanmittaushallitus), jossa AP-alue näkyy

[REDACTED]

Helsinki 30.05.2019

Lahden kaupunki

Vastine Lahden Yleiskaavan 16.4.2019 luonnokseen

Omistamme perikuntana metsätilan Hämmäranta (), jonka Pajulahdentien ei-rannan puoleinen osa kuuluu tähän Lahden Yleiskaavaluonnokseen. Olemme tutustuneet Lahden kaupungin yleiskaavaluonnokseen ja esitämme lausuntona seuraavaa:

Omistamme metsätilamme kestävän ja kannattavan metsätalouden harjoittamista varten. Haluamme myös turvata omaisuutemme arvon säilymisen. Nyt julkaistu Yleiskaava-luonnos uhkaa tuhota tavoittemme metsänomistajina, koska kaavaluonnoksessa metsätilamme on merkitty merkinnällä VR eli Retkeily- ja ulkoilualue.

Pajulahden Urheiluopiston kanssa on tehty yhteistyötä sukumme mailla melkein sadan vuoden ajan. Opiston ulkoilureittiverkosto on sopuisassa yhteisymmärryksessä muodostunut sellaiseksi kuin se nykyään on. Esimerkiksi Opiston valaistu ulkoilureitti kulkee metsätilamme kautta. Lisäksi jokamiehen oikeus luonnossa liikkumiseen on ollut siellä runsaassa käytössä.

Näille VR-alueille on luonnoksessa esitetty MRL:n 128§ mukainen toimenpiderajoitus eli maisematyöluva vaatimus. Vaikka maisematyöluvan tarvetta oltaisiin ehkä kaupungin päätöksellä rajaamassa koskemaan vain uudistushakkuita, tarkoittaa kaavamerkinnän vaihtuminen VR-merkinnäksi toimenpiderajoituksineen kannattavan metsätaloustoiminnan päättymistä. Lisäksi lupaa käsiteltäessä voidaan aina todeta uudistushakkuun olevan kaavan mukaisen käyttötarkoituksen vastainen, kun käyttötarkoitus on Retkeily- ja ulkoilualue. VR-merkintä johtaisi metsätilamme arvon merkittävään laskuun.

Vaadimme siis VR-merkinnän korvaamista omistamallamme maalla M- ja MU- merkinnöillä (tämänhetkinen tilanne), joka turvaisi metsätalouden kannattavan harjoittamisen ja omaisuuden arvon säilymisen sekä retkeilyn ja ulkoilun tarpeet myös tulevaisuudessa.

Lisäksi toivomme, että edellisessä kaavassa tilallemme Hämmäranta (), ei-rannan puolelle, Pajulahdentien varteen merkitty AP alue säilyisi. Liitteessä 2. on kuva Metsänhoitoyhdistys Päijät-Hämeen kartta-otteesta (Maanmittauslaitos), jossa AP-alue on merkittynä. Tuo AP (A) alue olisi aikanaan hyvä jatkumo Salmenmäen ja Hattisenrannan asuinalueille.

Sivusto käyttää evästeitä. [Lue lisää...](#)

OK

LAHTI

PALAUTE


KÄSITTELY

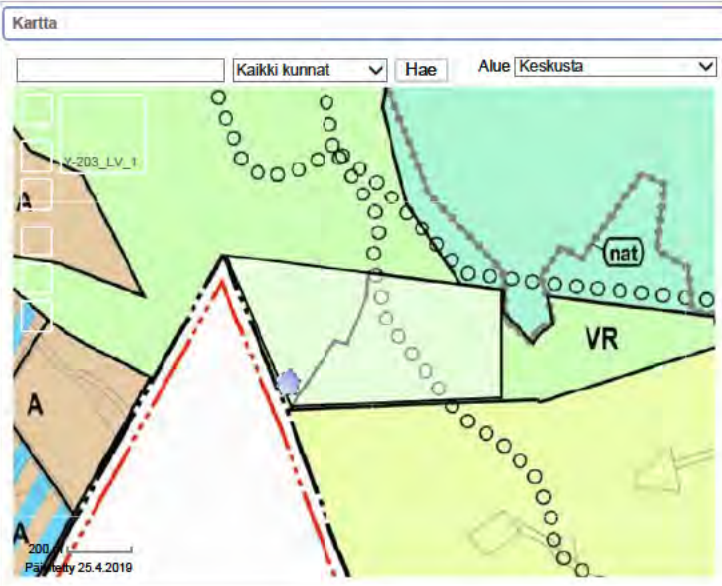
Koivula Soile (LAHTIKoivula_S)

KIRJAUDU ULOS

FIN

[Palautteiden selailu](#)
[Palautteen käsittely](#)
[Palautteiden analysointi](#)

Palaute	
Hanke	Lahden suunta-työn luonnos 2030
Tila	Vastaanotettu Kunta - Tunteaton
Toimipiste	
Selitys	Palaute Lahden Yleiskaava-luonnokseen Y203
<p>Sukumme omistaa metsätilar [REDACTED] joka on ollut suvussa useita sukupolvia ja siellä on harjoitettu kestävää ja linnuston huomioivaa metsänhoitoa.</p> <p>Kaavaluonnoksessa metsätilamme on merkitty kaavamerkinnällä VR, joka tuhoaisi kannattavan metsänhoidon ja laskisi metsän arvoa oleellisesti. Kannattavan metsänhoidon loppuminen lopettaisi myös alueen linnustoon panostamisen.</p> <p>Alue on retkeilyyn soveltumaton, koska siellä ei ole mitään kauniita maisemamuotoja, kalliota tai vanhaa metsää. Tällä hetkellä alue on suurelta osin hakkuun jäljiltä nsukkoinen ja avara.</p> <p>Metsätilallamme ei ole tällä hetkellä minkäänlaisia retkeilyreittejä eikä edes mitään metsäämme tulevaa tietä, joten hakkuutkin on ajoitettu aina talveen, jolloin naapurin savisen pellon yli voi ajaa metsään. Mikäli ulkoilutelle on tulevaisuudessa tarvetta, niin emme vastusta sitä, mutta kannattavaan metsänhoitoon emme hyväksy rajoitteita.</p> <p>Suvussamme on kahdessa sukupolvessa Suomessa hyvin tunnettuja lintututkijoita [REDACTED]. Metsätilallamme keskellä huomaamattomassa paikassa olemme onnistuneet säilyttämään perinteisen metsojen soidinpaikan, jota on omatoimisesti suojeltu tekemällä sillä kohtaa etupäässä vain varovaisia harvennushakkuuta. VR kaavamerkinnän tuomat retkeilijät haittaisivat pahasti metson soidinta, sillä metso on arka häirinnälle.</p> <p>Kommentoitavana oleva Yleiskaava-luonnoksessa metsäämme merkitty VR-kaavamerkintä uhkaa tuhoata kannattavan metsänomistuksen se laskee metsämme arvoa oleellisesti. Siksi vastustamme jyrkästi metsämme alueelle suunniteltua kaavamerkintää VR ja vaadimme, että alueelle tulee kaavamerkintä M, joka turvaa kannattavan metsätalouden, omaisuuden arvon säilymisen, linnuston suojelun sekä myös retkeilijöiden tarpeet kuten tähänkin asti.</p>	
Palautteen sijainti on merkitty karttaan	
Saapunut	2.6.2019 12:27
Liite	Ei liitteitä Lisää uusi liite
Asiatunnus	
Palautteen luonne	0 - Tunteaton
Kiireellisyys	Normaali Määräpäivä 3.6.2019
Lisäluokitus	Ei arvoa
Sijainnit  Palautteen sijainti palautteen alue	



Käsittely			
Ajankohta	Tekijä	Toimenpide	Vastuutaho
2.6.2019		Saapunut	ePal_Hanke_Lahdensuunta_luonnos

Lisätiedot
Kirjaamon asianumero D/2509/10.02.02.00.04/2016, Yleiskaavatyo 2017-2020

Yhteystiedot	
Käyttäjänimi	[REDACTED]
Nimi	[REDACTED]
Osoite	[REDACTED]
Sähköposti	[REDACTED]
Puhelin	[REDACTED]
Käyttäjä ei salli palautteen julkaisua	
Käyttäjä ei ole tilannut tietoja palautteen muutoksista	

Lisää toimenpide
Valitse ensin toimenpide

Tallenna muutokset

Helsinki 26.05.2019

Lahden kaupunki

Referanssi: Lahden Yleiskaava-luonnos 16.4.2019

Olen tutustunut Lahden kaupungin yleiskaavaluonnokseen ja esitän lausuntona / vastineena ko kaavaan seuraavaa:

Ehdotettu Yleiskaava-luonnos koskee omistamiani metsätiloja

Kakari [REDACTED] ja Hämmäntaka [REDACTED] yhteensä noin 30 ha.

Yllä mainitut metsätilani ovat tulleet haltuuni äitini ja hänen sukunsa puolelta ja toimintamme peruspilarina on ollut jo vuosisatojen ajan vastuullinen, kestävä ja kannattava metsätalous. Itse olen jatkanut tätä periaatetta ja tulisin sitä jatkamaankin ellei sitten viranomaisen tekemät yksipuoliset päätökset sitä jostain syystä tulevaisuudessa estä.

Mitä tulee virkistystoiminnan hyödyntämiseen metsätiloillani voin ilolla todeta, että minä itse sekä minua ennen äitini ja myös hänen vanhempansa sekä sisaruksensa jälkeläisineen olemme tehneet tiivistä ja hedelmällistä yhteistyötä Pajulahden Urheiluopiston kanssa lähes vuosisadan ajan mikä on mahdollistanut opiston tämän hetken kukoistuksen ja sen asiakkaiden sekä myös kaikkein jokamiehen oikeutta nauttivien alueella liikkuvien henkilöiden monipuolisten tarpeiden täyttämisen ilman että kestävä ja kannattava metsätalous on siitä vaarantunut.


Tämä on tapahtunut vapaaehtoisesti ja paikallisesti sopien hyvässä yhteisymmärryksessä muun muassa Pajulahden Urheiluopiston kanssa ja näin saatu aikaiseksi nykyisenlainen ulkoreittiverkosto alueelle ja myös metsäalueelleni. Metsähakkuissa on aina pyritty huomioimaan myös ulkoilureittejä käyttävien intressit. Lisäksi olen antanut metsäalueitani vaativiin suunnistustapahtumiin sekä hirvenmetsästyksen korvauksetta.

Uskon, että vapaaehtoisuuteen perustuva paikallinen sopiminen eri osapuolien kanssa on käytännössä ainoa tapa, jolla tämä saadaan aikaiseksi. Keskusjohtoinen kauko-ohjattu ja usein vaihtuvista poliittisista intresseistä riippuvainen päätöksenteko näissä asioissa johtaa lähes aina tulokseen, johon kukaan osapuoli ei ole tyytyväinen ja lopputulos on sekä kansan- että yksityistalouden että virkistystoiminnan kannalta kestävä.

Kaavaluonnoksessa on metsätilojeni osalta metsäksi jäävä osuus merkitty VR-alueeksi ja jolle on luonnoksessa esitetty MRL:n 128 § mukainen toimenpiderajoitus eli maisematyölupa vaatimus. Vaikka maisematyöluvun tarvetta ollaan kaupungin päätöksellä rajaamassa koskemaan vain uudistushakkuita, tarkoittaa kaavamerkinnän vaihtuminen VR-merkinnäksi toimenpiderajoituksineen kannattavan metsätaloustoiminnan päättymistä. Lisäksi lupaa käsiteltäessä voidaan aina todeta uudistushakkuun olevan kaavan mukaisen käyttötarkoituksen vastainen, kun käyttötarkoitus on Retkeily- ja ulkoilualue. VR-merkintä johtaisi metsätilani arvon merkittävään laskuun.

Nyt julkaistu Yleiskaava-luonnos uhkaa siis tuhota tavoitteeni metsänomistukselle. Näin ollen aktiivinen ja vastuullinen ko alueiden metsähoitotöiden suorittaminen loppuisi sillä metsätalousyrittäjänä toimimisen mahdollisuuden loppuisivat, koska kaupallinen toiminta vaarantuu lähes aina kun päätökset tekee sellainen taho, jolla ei ole tarpeeksi tietoa paikallisista olosuhteista ja toimijoista eikä myöskään minkäänlaista taloudellista vastuuta päätöksistään. Täysin hoitamaton metsä muuttuisi käyttökelvottomaksi retkeilyyn ja virkistäytymiseen ja pahimmillaan myös vaaralliseksi liikkua, mikäli ehdotettu kaavamerkintä VR ko alueilla toteutuisi.

Vaadin siis VR-merkinnän korvaamista omistamillani mailla uudessa kaavassa MU- tai M-merkinnällä voimassa olevan Maakuntakaavan mukaisesti, joka turvaisi metsätalouden kannattavan harjoittamisen ja omaisuuden arvon säilymisen sekä turvaisi turvallisen retkeilyn ja ulkoilun tarpeet myös tulevaisuudessa.

Lisäksi vaadin tilalla Kakari  sijaitsevalle Kakarlammen rannalle voimassa olevan Kallio-, Pitkä- ja Särkijärven alueen osayleiskaavan mukaisen RA2 rakennusoikeuden jättämisen myös uuteen kaavaan vastaavan kohtaan.



Helsinki 02.06.2019

Lahti 1.6.2019

Lahden kaupunki

Lahden Yleiskaava-luonnos Y-203
Lahden suunta -työ 2017–2020 16.4.2019

Omistan maa/metsätilan Kuusela [REDACTED] kyseisellä kaavaluonnos alueella Linnaistensuon eteläpuolella.

Olen harjoittanut maa-, metsä- ja hevostaloutta kestävän kehityksen pohjalta. Nyt julkaistu Yleiskaavaluonnos ja omistamilleni maille tehty VR-varaus uhkaavat vaikeuttaa ja heikentää elinkeinoni harjoittamista monellakin tavalla. Omaisuuteni arvon säilyminen ja kannattava toiminta sekä kestävä kehitys on turvattava myös jatkossa. Kaupungin suunnittelemat toimet eivät saa vaikuttaa elinkeinon harjoittamiseen omistamillani mailla.

Tutustuttuani kaavaluonnokseen esitän lausuntona seuraavaa:

1) Suon etelälaitaan suunniteltu ulkoilureitti

Omistamillani mailla on valtion investointituella rakennettu hevosvalmennus/harrastusreittejä, jotka kulkevat kaupungin nyt suunnitteleminen ulkoilureittien tuntumassa. Täysihoidotallini asiakkaat ovat olleet tähän asti tyytyväisiä turvallisiin, rauhallisiin reitteihin. Hevonen on pakoeläin ja pillastuu helposti jos se aistii lähistöllä epämääräistä liikettä. On selvää, että en voi hyväksyä häiritsevää liikkumista tilani rajan läheisyyteen. Jo nyt ulkopuolisten ymmärtämätön satunnainen kulkeminen on aiheuttanut vaaratilanteita. Kokemus on osoittanut myös, että pitkospolut eivät retkeilijöille riitä, vaan utelioiden reitiltä poikkeavien kulkijoiden määrä tulee lisääntymään

Suunnittelemanne reitin toteutuminen uhkaa elinkeinotoimintaani. Hevostoiminta on tilalle merkittävä tulonlähde ja sen loppuminen johtaisi toiminnan lopettamiseen kannattamattomana. Samalla menisi myös investointituella 2005 rakennetun tallin ja valmennusreittien investointi hukkaan. Jos hevostaloutta tilallamme vakavasti haitataan, se tarkoittaa myös sitä, että tilan monimuotoisuus kärsii. Hevosten pidon lopettamisen seurannaisvaikutuksena ei tilalla tulevaisuudessa tarvitsisi viljellä heinää, mikä olisi tappio myös luonnolle (hiilen sitomisalan vähentyessä).

Suon eteläisin ulkoilureitti tulee poistaa suunnitelmasta tai siirtää reilusti niin kauas rajalta, että reitin ”liikenne” ei aiheuta haittaa hevoselinkeinoiminnallemme.

2) VR-alue

Suurta osaa omistamastani metsästä on esitetty luonnoksessanne MRL:n 128§ mukaisen toimenpiderajoituksen alaiseksi, jolloin metsänhoidolliset toimet vaatisivat jatkossa maisematyöluvan. Vaikka maisematyöluvan tarvetta ollaan kaupungin päätöksellä rajaamassa koskemaan vain uudistushakkuita, tarkoittaa

kaavamerkinnän vaihtuminen VR-merkinnäksi toimenpiderajoituksineen

2/2

kannattavan metsätaloustoiminnan päättymistä. Lupaa käsiteltäessä voidaan aina todeta uudistushakkuun olevan kaavan mukaisen käyttötarkoituksen vastainen, kun käyttötarkoitus on Retkeily- ja ulkoilualue. VR-merkintä johtaisi maa/ metsätilan arvon merkittävään laskuun.

Olen hankkinut muutamia vuosia sitten metsänhoidon raskaankaluston (harvesteri sekä ajokoneet), jolla hoidan metsiäni ja minulla on tarkoitus harjoittaa kestävä metsänhoitoa jatkossakin. Se, että hoidan metsäni itse, sulkee pois ympäristölle haitalliset isot avohakkuut. Käytännössä se tarkoittaa myös, että tulen tekemään pienempiä metsänhoidollisia toimia useina vuosina. ”Metsiemme kykyyn toimia hiilivarastona ja -nieluna voidaan vaikuttaa metsien uudistamisella ja oikea-aikaisilla hoitotoimenpiteillä.”(MMM)

Edellä mainitun huomioon ottaen katson, että metsäalueeni VR-varaus haittaa merkittävästi metsänhoidon kestävä suunnittelua ja tekee kohtuuttoman loven metsäntuottolaskelmaan mm. sen takia, että maisemätyölupa on aina maksullinen. Metsätalous ei poissulje marjastamista, sienestämistä tai metsien muuta virkistyskäyttöä. Jokamiehenoikeudet mahdollistavat nämä metsistä saatavat hyödyt jokaiselle suomalaiselle. Näin ollen VR- suunnitelmalla ei ole tässä tapauksessa mitään muuta merkitystä kuin minulle tuleva haitta.

Vaadin siis VR-merkinnän korvaamista omistamillani mailla M-merkinnällä, joka turvaisi metsätalouden kannattavan harjoittamisen ja omaisuuden arvon säilymisen.

Maa- ja metsätalousministeriön mukaan ”huolehtimalla kestävyiden eri osa-alueista - - turvataan nykyisten ja tulevien sukupolvien mahdollisuudet hyödyntää metsiä hyvinvoinnin lähteenä. Näiden eri ulottuvuuksien yhteensovittaminen on haaste”, jota toivottavasti myös Lahden kaupunki haluaa toimillaan tavoitella ja toteuttaa. Se ei kuitenkaan toteudu yksipuolisilla karttamerkinnoilla, vaan huomioimalla maanomistajien erityispiirteet ja tarpeet.

Mahdollisista suunnitelman Y203 toteutumisen aiheuttamista kuluista ja tulonmenetyksistä tulen esittämään korvausvaatimuksen.



Sivusto käyttää evästeitä. [Lue lisää...](#)

OK

LAHTI

PALAUTE

KÄSITTELY

Koivula Soile (LAHTIKoivula_S)

KIRJAUDU ULOS

FIN

[Palautteiden selailu](#)
[Palautteen käsittely](#)
[Palautteiden analysointi](#)

Palaute	
Hanke	Lahden suunta-työn luonnos 2030
Tila	Vastaanotettu Kunta - Tuntematon
Toimipiste	
Selitys	Alue 4: koiskala-tiiranmäki, kannatan vaihtoehtoa 2
Saapunut	2.6.2019 12:33
Liite	Ei liitteitä Lisää uusi liite
Asiatunnus	
Palautteen luonne	0 - Tuntematon
Kiireellisyys	Normaali Määräpäivä 3.6.2019
Lisäluokitus	Ei arvoa
Sijainnit	Ei sijaintia

Lisätiedot
Kirjaamon asianumero D/2509/10.02.00.04/2016, Yleiskaavatyo 2017-2020

Yhteystiedot
Nimi ██████████
Osoite ██████████
Käyttäjä ei salli palautteen julkaisua
Käyttäjä ei ole tilannut tietoja palautteen muutoksista

Lisää toimenpide
Valitse ensin toimenpide

Tallenna muutokset



Käsittely			
Ajankohta	Tekijä	Toimenpide	Vastuutaho
2.6.2019		Saapunut	ePal_Hanke_Lahdensuunta_luonnos

Sivusto käyttää evästeitä. [Lue lisää...](#)

OK

LAHTI

PALAUTE

KÄSITTELY

Koivula Soile (LAHTIKoivula_S)

KIRJAUDU ULOS

FIN

[Palautteiden selailu](#)
[Palautteen käsittely](#)
[Palautteiden analysointi](#)

Palaute	
Hanke	Lahden suunta-työn luonnos 2030
Tila	Vastaanotettu Kunta - Tunteaton
Toimipiste	
Selitys	Kulku Ahtialantieltä, Vanhalta Ahtialantieltä sekä liittymä ohitustietä Koiskalantielle ja sitä kautta Tiiranmäelle on jo olemassa ja on hyvin toimiva ja helppo yhteys. En näe mitään järkevää syytä tai tarvetta miksi pitäisi rakentaa uusi tie tai uusi kevyenliikenteen väylä Koivukummunkadulta/Siperiantieltä Koiskalantielle ja Tiiranmäelle sellaista jo olemassa valmiina ja hyväkuntoisena. Asfaltoitu Koiskalantie Tiiranmäelle ja Koiskalan kartanon edustan tie kevyenliikenteen väylänä on riittävä!
Saapunut	2.6.2019 12:55
Liite	Ei liitteitä Lisää uusi liite
Asiatunnus	
Palautteen luonne	0 - Tunteaton
Kiireellisyys	Normaali Määräpäivä 3.6.2019
Lisäluokitus	Ei arvoa
Sijainnit	Ei sijaintia



Lisätiedot
Kirjaamon asianumero D/2509/10.02.02.00.04/2016, Yleiskaavatyo 2017-2020

Yhteystiedot	
Nimi	
Osoite	
Sähköposti	
Puhelin	
Käyttäjä ei salli palautteen julkaisua	
Käyttäjä ei ole tilannut tietoja palautteen muutoksista	

Lisää toimenpide
Valitse ensin toimenpide

Tallenna muutokset

Käsittely			
Ajankohta	Tekijä	Toimenpide	Vastuutaho
2.6.2019		Saapunut	ePal_Hanke_Lahdensuunta_luonnos



Lähtettäjä: [REDACTED]
Vastaanottaja: [Kirjaamo Lahti](#)
Aihe: Lahden Yleiskaava luonnoksen muistutus. korjaus ensimmäiseen muistukukseen
Päivämäärä: sunnuntai 2. kesäkuuta 2019 20.38.03

[REDACTED] Lahti 2.6.2019

Lahden Kaupunki

Lahden Yleiskaava-luonnos 16.4.2019

Omistamme metsätilan Sivula [REDACTED] ja olemme tutustuneet Lahden Kaupungin yleiskaavaluonnokseen ja esitämme lausuntona seuraavaa:

Omistamallamme metsätilalla harjoitetaan kestävä, kannattavaa ja monipuolista metsätaloutta.

Nyt julkaistu Yleiskaava-luonnos uhkaa rajoittaa järkevää metsätalouden harjoittamista koska alue on nyt ehdotettu

VR merkinnällä. Nykyinen M merkintä on taannut jo vapaan liikkumisen alueella ilman uutta rajoittavaa byrokratiaa.

Olemme sitoutuneet noudattamaan PEFC sertifikaattia omistamillamme tiloilla. Kaavamuutoksen toteutuessa ehdotetussa muodossa

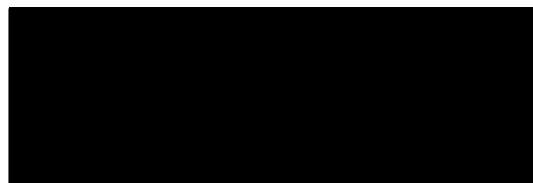
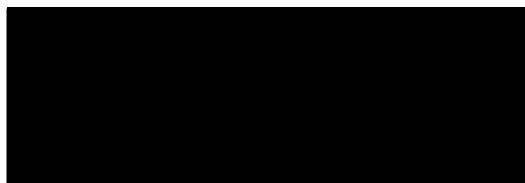
katsomme Lahden Kaupungin olevan korvausvöllöllinen aiheuttamistaan tulon menetyksistä ja lisäkuluista

Vaadimme siis VR-merkinnän korvaamista omistamillamme mailla M-merkinnällä

Lahden Yleiskaavan päätökset vaadimme kirjallisena yhteishenkilönä [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]



Lahden kaupunki
Harjukatu 31
PL 202
15101 Lahti
kirjaamo@lahti.fi

Mielipide/huomautus yleiskaavan Y203 luonnoksesta

Omistamme Lahden kaupunkikeskustan pohjoispuolella tilan [REDACTED] Seestan kartano ([REDACTED]) ja yhdessä tilan [REDACTED] Seesta. Tilojen yhteispinta-ala on noin 1175 ha josta vesialueita on yhteensä vajaa 17 ha. Tilojen alueet on esitetty liitteillä 1-3.

Jostain syystä yleiskaavahankkeen tiedotukset eivät ole tavoittaneet meitä niin, että olisimme osanneet reagoida kaavaprosessiin jo aiemmin. Kun kyseessä on oikeusvaikutteisesta yleiskaavasta, tulisi kaupungin ehdottomasti toimittaa tieto kaavaprosessista ainakin niille maanomistajille, joiden alueille on kaavassa tulossa laajoja aluevarauksia ja rajoituksia, jotka aiheuttavat pahimmillaan merkittäviä taloudellisia vahinkoja.

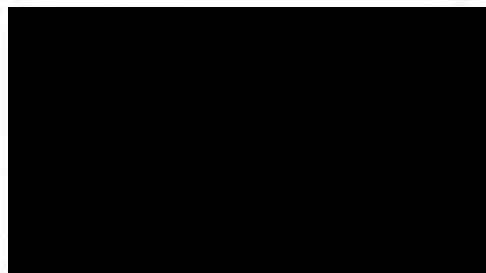
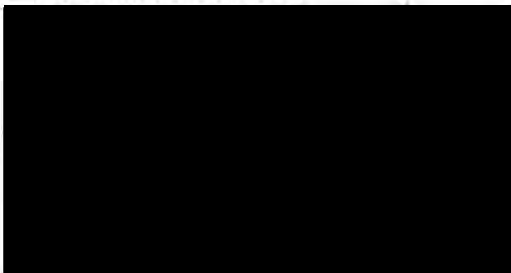
Tiloille on yleiskaavan Y203 luonnoksessa otettu Nastolan aikaisesta yleiskaavasta huomioon joitakin maankäyttöratkaisuja ja aluevarauksia, jotka alustavan tarkastelun mukaan tuntuvat perustelluilta ja toimivilta. Näin lyhyellä aikataululla ei kuitenkaan ole ollut mahdollisuutta perehtyä kunnolla kaavan selvitysaineistoihin ja laadittuihin ratkaisumalleihin saatikka strategiaohjelman sisältöön. Tämän pohjalta onkin täysin mahdotonta esittää perusteltuja näkemyksiä ja ehdotuksia alueidemme käytön osalta. Varaammekin oikeuden/mahdollisuuden palata asiaan syksymmällä sen jälkeen, kun olemme ehtineet kunnolla perehtyä mittavaan yleiskaava-aineistoon ja laadittuun

kaavaratkaisuun. Ote yleiskaavaluonnoksesta on esitetty liitteellä 4a ja ote VR ja M kaavamääräyksistä liitteellä 4b

Jo tässä vaiheessa voidaan kuitenkin esim. M ja VR alueiden osalta todeta, etemme tule hyväksymään alueillemme esitettyjä laajoja M ja VR aluevarauksia, joiden kaavamääräykset ovat todella epämääräiset. Pahimmillaan näiden alueiden kaavamääräysten tulkinta johtaa ilman mitään perustelua tai erityistä syytä normaalin ja taloudellisesti järkevän metsätalouden harjoittamisen estymiseen ja mittaviin metsätaloudellisiin haittoihin ja vahinkoihin.

Maanomistajina ehdottamme, että järjestetään tapaaminen kesälomien jälkeen, jossa voidaan yhdessä käydä tarkemmin läpi kaikki maanomistajan ajatukset ja toiveet/ideat alueiden suunnittelun osalta ja voidaan arvioida miten toiveet voidaan ottaa yleiskaavan jatkosuunnittelussa huomioon.

Helsinki 03.06.2019



LIITTEET:

Liite 1-3: Tilojen [REDACTED] Seestan kartano ja [REDACTED] Seesta alueet.

Liite 4a: Ote yleiskaavaluonnoksesta

Liite 4b: VR ja M kaavamääräykset

Sivusto käyttää evästeitä. [Lue lisää...](#)

OK

LAHTI

PALAUTE

KÄSITTELY

Koivula Soile (LAHTIKoivula_S)

KIRJAUDU ULOS

FIN

[Palautteiden selailu](#)
[Palautteen käsittely](#)
[Palautteiden analysointi](#)

Palaute

Hanke Lahden suunta-työn luonnos 2030


Tila **Vastaanotettu** **Kunta** - Tunteaton

Toimipiste

Selitys Metsätalousyrittäjän näkemys. Liite

Saapunut 2.6.2019 22:38

Liite



[Lisää uusi liite](#)

Asiatunnus

Palautteen luonne 0 - Tunteaton

Kiireellisyys Normaali **Määräpäivä** 3.6.2019


Lisäluokitus Ei arvoa

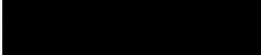
Sijainnit
Ei sijaintia

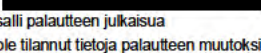
Lisätiedot

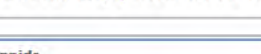
Kirjaamon asianumero D/2509/10.02.02.00.04/2016,
Yleiskaavatyo 2017-2020

Yhteystiedot

Nimi 

Osoite 

Sähköposti 

Puhelin 

Käyttäjä ei salli palautteen julkaisua
Käyttäjä ei ole tilannut tietoja palautteen muutoksista

Lisää toimenpide

Valitse ensin toimenpide

Tallenna muutokset

Kartta



Käsittely

Ajankohta	Tekijä	Toimenpide	Vastuutaho
2.6.2019		Saapunut	ePal_Hanke_Lahdensuunta_luonnos



Lahden kaupunki

Lausunto yleiskaavaluonnoksesta Y-203

Taustatietoa

Omistan metsämaata 125 ha Kujalassa, Linnaisten suon länsipuolella (kaavaluonnoksessa VR -aluetta) sekä yhdessä puolisoni kanssa 18 ha Villähteellä M -alueella. Omistamme metsää lisäksi muiden kuntien alueella.

Metsätalous on perheemme pääelinkeino, ja metsiämme on käsitelty pääosin puun tuottamisen ehdoilla. Luonnonsuojelulain mukaisia suojelualueita on omistusaikanamme perustettu 15 hehtaaria. Lähivuosina on tarkoitus aloittaa metsätilojen siirtäminen perheen seuraavalle sukupolvelle, joka on myös kiinnostunut suunnitelmallisen ja pitkäjänteisen metsätalouden harjoittamisesta.

Yleiskaavan merkitys metsätaloudelle

Jos nähtävillä oleva yleiskaavaluonnos vahvistetaan sellaisenaan, ei se estä metsätalouden harjoittamista edes VR -alueella, mutta toimenpiderajoituksen eli maisematyöluvan vaatimuksen kautta se aiheuttaa suuren epävarmuuden tulevaisuutta koskien. Kaupungin viranhaltijoiden taholta on annettu ymmärtää, että maisematyölupaa ei tulisi edellyttämään harvennushakkuilta eikä alle hehtaarin kokoisilta uudistushakkuilta. Vaan mikä estäisi ehtojen kiristämisen tulevaisuudessa?

Hehtaaria suurempien avohakkuiden osalta ongelma on välitön. Lain mukaan maisematyölupaa ei puiden kaadon osalta voi evätä ilman perusteltua syytä, mutta viranomaispäätöksenä myönnettyynkin lupaan kohdistuu ulkopuolisen tahon (kunnan jäsen) valitusoikeus. Mahdollinen valituskierrös kestää vähintään kuukausia - jopa vuosia, josta voisi aiheutua suuria haittoja. Haittoja ovat ainakin seuraavat:

Puun ostajien kiinnostus toimenpiderajoituksen alaista leimikkoo kohtaan laskee, samoin kuin puusta tarjottava yksikköhinta.

Metsänomistaja menettää mahdollisuuden hyödyntää puumarkkinoiden suhdannevaihteluita, ellei maisematyöluvan voimassaoloaika ole riittävän pitkä - esim. 10 vuotta.

Muutostilassa oleva ilmasto on jo nyt lisännyt metsien terveydentilaan kohdistuvia riskejä. Talvien roudattomuus ja voimistuneet myrskyt ovat trendinomaisesti lisänneet tuulituhoja. Puunkorjuun ympärivuotistuminen ja lyhentyneet talvet ovat lisänneet juurikäävän esiintymistä männiköissä ja varsinkin kuusikoissa, ja juurikäävän saastuttamalla kasvupaikoilla ei jatkuvapeitteistä metsänkasvatusta pienaukkohakkuineen voida kestävästi harjoittaa vaan puulaji on vaihdettava avohakkuun kautta.

Ilmaston lämpenemisestä johtuen on tuhohyönteisistä tullut vakava uhka metsätaloudelle. Kirjanpaina - kuoriainen on jo nykyään pysyvä uhka varttuneille kuusikoille, ja uusia vaarallisia lajeja on tulossa, mm. havununna. Mainittakoon tässä, että Villähteen palstallamme jouduttiin viime talvena tekemään 6 hehtaarin avohakkuu osin keskenkasvuiseen kuusikkoon koska kirjanpajan leviämistä ei saatu muilla keinoin pysäytettyä. Odottamattomiin tuhoihin ja tuhon uhkiin pitää pysyä reagoimaan nopeasti - muun muassa korjaamalla tuhon uhkaama puusto pois metsästä eikä silloin olisi varaa lupaprosessin odotteluun.

Edellä olevan perusteella pyydän, että omistamani metsätilat Kujalassa, samoin kuin vastaavanlaiset muut syrjässä sijaitsevat yksityisten omistamat VR -merkityt metsämaat palautetaan M tai MU -alueiksi. Jokamiehen oikeuden perusteella näillä voidaan edelleen marjastaa, sienestää, retkeillä ym. varsin vapaasti. Jos tulevaisuudessa tarvitsee avata uusia retkeilyreittejä tai tehdä liikuntaa ja ulkoilua palvelevia rakenteita, voidaan näistä mielestäni hyvin sopia tapauskohtaisesti kunnan ja maanomistajan kesken.

Lahdessa 2.6.2019



Lahden suunta -työ 2017 - 2020 yleiskaava 2030

Haluan lausua mielipiteenäni ko. yleiskaavaluonnoksesta omistamieni kiinteistöjen [REDACTED] Pekkala ja [REDACTED] Varjola osalta.

Kiinteistöt on kokonaan maa- ja metsätalouskäytössä. Yleiskaavaluonnoksessa on osa merkitty merkinnällä T ja VR lopun ollessa merkinnällä M. Kiinteistöt on jatkossakin tarkoitus pitää maa- ja metsätalouskäytössä.

Kaavamerkintä T hankaloittaa mm. metsätalouskäyttöä, vaatien hakkuulle maisematyöluvan sekä estää mm. maatalous- ja asuinrakennusten rakentamisen. Kiinteistöt tulisi merkitä kaavaan merkinnällä M.

Kaavamerkintä VR on sellaisella alueella, joka on tarkoitettu suon ottamiseen. Alueella VR on ehdotuksen mukaan voimassa MRL 128§ toimenpiderajoitus. Tällainen rajoitus alueen käyttötarkoitukseen johtaa mielestäni kaupungin korvausvelvollisuuteen. Alue olisi tarkoituksenmukaista merkitä kaavamerkinnällä M, joka säilyttäisi nykytilan ja sallisi alueen käytön tarkoituksenmukaisesti.

Kaavamerkintä M

Kaavamerkinnän selostus on sisällöltään erilainen, kuin Nastolan alueen aiemmissa yleiskaavoissa.

Mielestäni kaavamerkinnän M pitäisi olla: Alue on tarkoitettu pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön. Kaava ei rajoita haja-asutustyyppistä rakentamista.

Tai niin että siitä poistetaan kaksi viimeistä lausetta: ” Alue pidetään maisemalliset arvot turvaavassa käytössä. Maa- ja metsätalousalueella tulee vaalia maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä.”. Nämä kaksi lausetta saattaa estää kiinteistöjen tarkoituksenmukaista käyttöä, esim. pellon raivausta/pellon metsitystä tai maan ottamista.

[REDACTED]

Sivusto käyttää evästeitä. [Lue lisää...](#)

OK

LAHTI

PALAUTE

KÄSITTELY

UUSI PALAUTE

Norppa Helena (LAHTI|Norppa)

Kirjaudu ulos

FIN

Palautteiden selailu **Palautteen käsittely** Uusi palaute Palautteiden analysointi

Palaute

Hanke Lahden suunta-työn luonnos 2030

Tila **Vastaanotettu** - Kunta Toimipiste

Selitys

Alue 4, Koiskala-Tiiranmäki. Vaihtoehto 2 on ehdottomasti parempi. Siperiantien jatkuminen kevyen liikenteen väylänä on parempi kuin autotie, joka lisäisi läpiajoliikennettä hurjasti. Vaihtoehto 2 säilyttää paremmin peltojen viljelykäytön koko alueella. Asutusta ja Kymijärven kuormitusta ei ole tarpeen lisätä - vaihtoehto 2 on myös siksi parempi.

Saapunut 2.6.2019 20:41

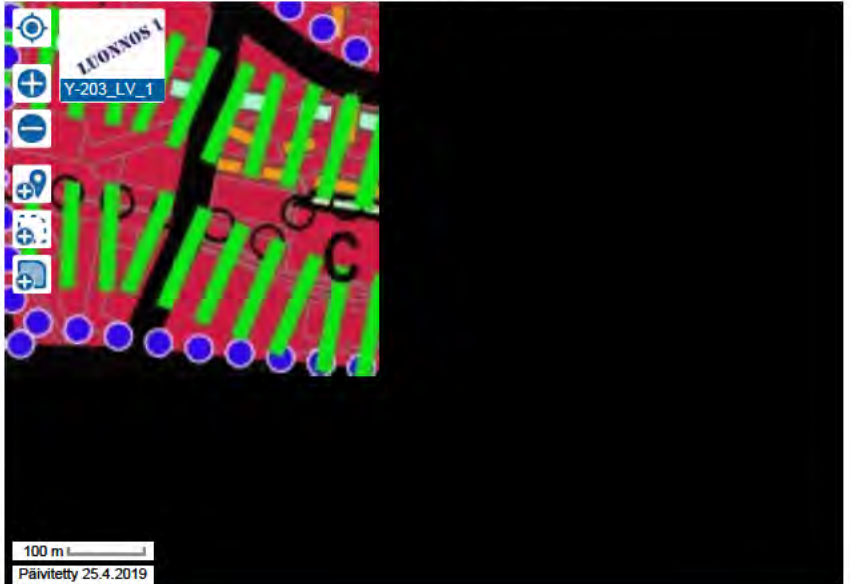
Liite Ei liitteitä

[Lisää uusi liite](#)Asiatunnus Palautteen luonne Kiireellisyys Määräpäivä Lisäluokitus

Sijainnit

Ei sijaintia

Kartta

 Alue 

Lisätiedot

Kirjaamon asianumero: D/2509/10.02.02.00.04/2016,
Yleiskaavatö 2017-2020

Yhteystiedot

Nimi

Käyttäjä ei salli palautteen julkaisua

Käyttäjä ei ole tilannut tietoja palautteen muutoksista

Lisää toimenpide

Tallenna muutokset

Käsittely

Ajankohta	Tekijä	Toimenpide	Vastuutaho
2.6.2019		Saapunut	ePal_Hanke_Lahdensuunta_luonnos

Sivusto käyttää evästeitä. [Lue lisää...](#)

OK

LAHTI

PALAUTE

KÄSITTELY

Koivula Soile (LAHTIKoivula_S)

KIRJAUDU ULOS

FIN

[Palautteiden selailu](#)
[Palautteen käsittely](#)
[Palautteiden analysointi](#)

Palaute

Hanke Lahden suunta-työn luonnos 2030

Tila **Vastaanotettu** Kunta - Tunteaton

Toimipiste

Selitys

Asukastilaisuus Rakokivi ke 9.5.2019. Kirjasi Johanna Sääksniemi. Lomakenro: 32

Alue: T-alue Villähteen asemansuudulla [REDACTED] Asukas halusi kommentoida Villähteen asemansuudun kaavaluonnosvaihtoehtoja.

Kommentti: Asukkaan mistuksessa T-alue radan vieressä ja siellä ympäristöluvlistayritystoimintaa. Vastapäätä radan toisella puolella myös T-aluetta. Toiveissa alueen säilyttäminen T-aluemerkinnällä. A-merkintä tulisi haittaamaan paljon yrityksen toimintaa. Asukasta kiinnostaa vaikeutuuko ympäristöluvan saaminen yritystoimintaan jatkossa tontilla, jos alueelle osoitetaan yleiskaavassa A-merkintä. Alueella tällä hetkellä kahdenlaista käyttöä: asumista ja yrityksiä. Huom! Heinämaentien siltaa ylämäkeen kulkevista kuorma-autoista kuuluu kova ääni, mikä hankaloittaa asuinrakentamista. Tontti ei sovellu asumiseen. Asumismerkintä yleiskaavassa estää yritystontin myynnin. Tontin takana ratapihaa voisi asukkaan mukaan käyttää teollisuusraiteena. Muuta: MA-alueet ovat vilejyksessä. AT alueella sijaitsee paikallinen karjatalo. Onnistuuko asuminen jatkossa?

Saapunut 3.6.2019 05:27

Liite Ei liitteitä

[Lisää uusi liite](#)

Asiatunnus

Palautteen luonne 0 - Tunteaton

Kiireellisyys Normaali Määräpäivä 4.6.2019

Lisäluokitus Ei arvoa

Sijainnit



Kartta



Käsittely

Ajankohta	Tekijä	Toimenpide	Vastuutaho
3.6.2019		Saapunut	ePal_Hanke_Lahdensuunta_Luonnos

Lisätiedot

Kirjaamon asianumero D/2509/10.02.02.00.04/2016,
Yleiskaavatyo 2017-2020

Yhteystiedot

Nimi [REDACTED]

Käyttäjä ei salli palautteen julkaisua

Käyttäjä ei ole tilannut tietoja palautteen muutoksista

Lisää toimenpide

Valitse ensin toimenpide

Tallenna muutokset

Sivusto käyttää evästeitä. [Lue lisää...](#)

OK

LAHTI

PALAUTE

KÄSITTELY

Koivula Soile (LAHTIKoivula_S)

KIRJAUDU ULOS

FIN

[Palautteiden selailu](#)
[Palautteen käsittely](#)
[Palautteiden analysointi](#)

Palaute

Hanke Lahden suunta-työn luonnos 2030

Tila **Vastaanotettu** Kunta - Tuntematon

Toimipiste

Selitys

Asukaspalaute: Asukastilaisuus Rakokivi ke 9 5 2019. Kirjasi Johanna Sääksniemi. Lomakenro: 35

Nimi [redacted] omistavat kiinteistön.

Alue: Asukas halusi kommentoida tyttärensä puolesta Villiähteen asemansa kaavaluonnosvaihtoehtoja. Tontin tarkkaa osoitetta ei ole. (Huom! karttamerkintä suurinpiirtein kohdillaan)

Kommentti: Perhe omistaa pienkerrostalon alueelta, jossa on luonnosvaihtoehtoja. A-käyttötarkoitus on vaihtoehtoista parempi. Heinämäentien sillan meteli ei häiritse tai kuulu kerrostalon pihalle.

Saapunut 3.6.2019 06:03

Liite Ei liitteitä

[Lisää uusi liite](#)

Asiatunnus

Palautteen luonne 0 - Tuntematon

Kiireellisyys Normaali Määräpäivä 4.6.2019

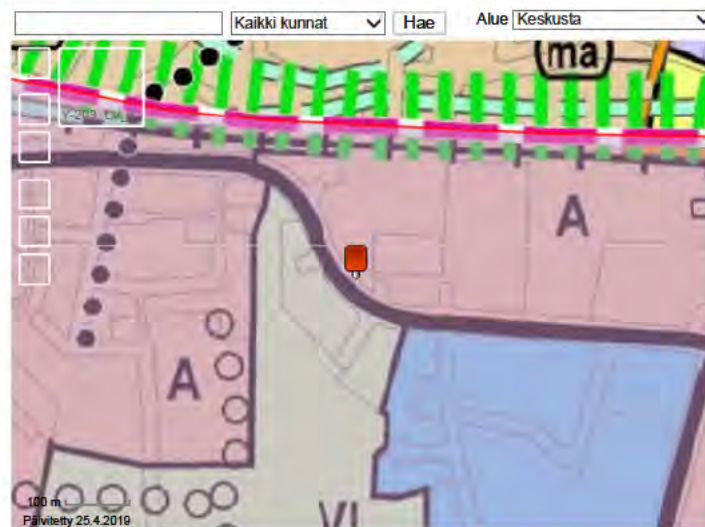
Lisäluokitus Ei arvoa

Sijainnit



[redacted]

Kartta



Käsittely

Ajankohta	Tekijä	Toimenpide	Vastuutaho
3.6.2019		Saapunut	ePal_Hanke_Lahdensuunta_luonnos

Lisätiedot

Kirjaamon asianumero D/2509/10.02.00.04/2016,
Yleiskaavatyo 2017-2020

Lisää toimenpide

Valitse ensin toimenpide

Tallenna muutokset

Sivusto käyttää evästeitä. [Lue lisää...](#)

OK

LAHTI

PALAUTE

KÄSITTELY

Koivula Soile (LAHTIKoivula_S)

KIRJAUDU ULOS

FIN

Palautteiden selailu [Palautteen käsittely](#) [Palautteiden analysointi](#)

Palaute

Hanke Lahden suunta-työn luonno 2030

Tila **Vastaanotettu** Kunta - Tunteaton

Toimipiste

Selitys

Lainvoimaisessa Uudenkylän osayleiskaavassa merkintä on itse koulusta sr/5 ja koulun lähialueesta PY/A. Lahden yleiskaavaluonnoksessa merkintä koko alueesta on AT eli sama kuin osayleiskaavassakin, mutta Uudenkylän koulusta puuttuvat em. merkinnät sr/ ja PY/A. Uudenkylän 127-vuotiaan koulun kohtalo on ajankohtainen jälleen näinä päivinä. Uusikyläläiset kyllä tietävät oikein hyvin, että Lahden kaupunki kuten Nastolan kuntakin ennen pyrkivät kaikkiin keinoin, laittominkin, eroon Uudenkylän koulusta, mikä nähdään pelkästään ongelmana, ei mahdollisuutena. Vaadin, että Uudenkylän koulun yleiskaavamerkinnot sr/5 ja PY/T on ehdottomasti säilytettävä myös Lahden yleiskaavassa eikä niitä saa poistaa, kuten nyt on tapahtumassa. Samalla vaadin, että se "kuivaustoiminta", mikä koulussa on käynnissä 1.6. tehdyn havainnon mukaan, on keskeytettävä kesän ajaksi mielestäni palovaarallisena, turhana näennäistoimintana. Jos jotakin korjattavaa on, nyt kesän aikana on se pieni korjaus tehtävä eikä "kuivattava" rakennusta näköjään maailman tappiin. Hallinnollisesti olisi tietysti suotavinta, että koulu tuollaisen ikuisuuteen kestävä "kuivauksen" seurauksena syyty palamaan ja kyllä palaa poroksi kuin taula niin ettei mikään ehdi sitä estää, mutta nyt etukäteen se on vielä estettävissä. Nastolan kunnan lopetustoimista alkaen Uudenkylän koulun kohtalo myös Lahden hallinnossa on ollut luokattoman kelvoton ja täydellistä kansalaismielipidettä halveksiva. Kuvattu kaavamerkinnot "unohdaminen" on yhtä tietoisuutta kuin kahden kunnan hallinnon suhtautuminen on muutenkin ollut. Kaavamerkinnot Uudenkylän koulua vielä pystytään suojelemaan niin kauan kuin parempi ymmärrys ainutlaatuisen koulun uusista mahdollisuuksista nimenomaan koulukäytössä voittaa tavoitteellisen tuhoamisbyrokratian. Etukäteen on ihan selvää, että jos Lahden kaupunki ryhtyy sortoon Uudenkylän osayleiskaavan suojelumerkintää vastaan, vastarinta tulee olemaan ennennäkemätön. Siksi Lahden kaupunki näköjään haluaisi "unohdtaa" nuo merkinnät, kuten muuten kaikki muutkin suojelumerkinnot Uudenkylän lainvoimaisesta kaavasta. Oli se ylipäätään miten keho ja kelvoton tahansa, tältä osin vaatimus on ehdoton: Uudenkylän koulua ei saa tuhota yhdellä puuttuvalla kaavamerkinillä vaikka se kuinka virastoja haluttaisi. Yhdy tähän Markku Meriluodon tekemään kausuntoon ja tiedustelen eikö tässä ole ollut mitään kuulutusta, paikallisesittelyä, muuta tietoa kuin Lahden kaupungin sivuilla? Tämä ei ole osallistavaa suunnittelua ja on asukkaiden mitätöimistä varsinkin näin tärkeässä asiassa kuin kyläkoulu. Olen todella pahoillani kaupungin menetelmästä. Miksi vain pyräilyreitistö tulee liitteeksi, jos liitettä haluaa?

Saapunut 3.6.2019 12:42

Liite Ei liitteitä

[Lisää uusi liite](#)

Asiatunnus

Palautteen luonne 0 - Tunteaton

Kiireellisyys Normaali

Määräpäivä

4.6.2019

Lisäluokitus Ei arvoa

Sijainnit

Ei sijaintia

Kartta



Käsittely

Ajankohta	Tekijä	Toimenpide	Vastuutaho
3.6.2019		Saapunut	ePal_Hanke_Lahdensuunta_luonno

Lisätiedot

Kirjaamon asianumero D/2509/10.02.02.00.04/2016,
Yleiskaavatyo 2017-2020

Yhteystiedot

Nimi

Osoite

Sähköposti

Puhelin

Käyttäjä ei salli palautteen julkaisua

Käyttäjä ei ole tilannut tietoja palautteen muutoksista

Lisää toimenpide

Valitse ensin toimenpide

Tallenna muutokset

Sivusto käyttää evästeitä. [Lue lisää...](#)

OK

LAHTI

PALAUTE

KÄSITTELY

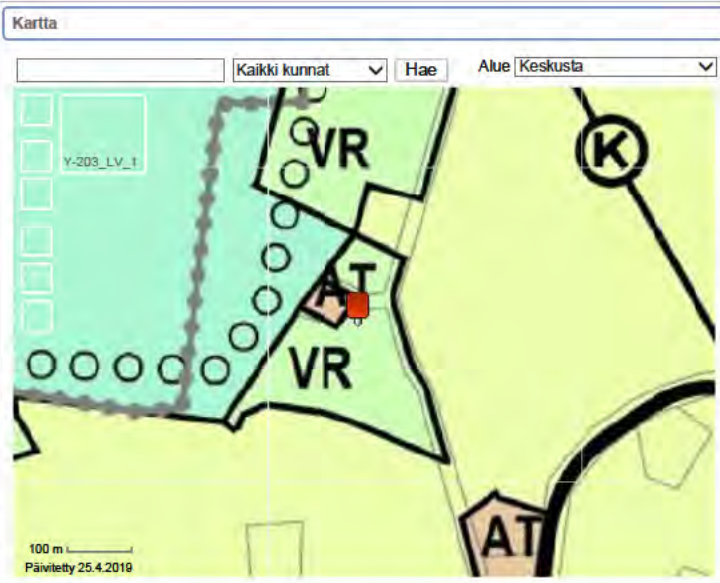
Koivula Soile (LAHTIKoivula_S)

KIRJAUDU ULOS

FIN

[Palautteiden selailu](#)
[Palautteen käsittely](#)
[Palautteiden analysointi](#)

Palaute	
Hanke	Lahden suunta-työn luonnos 2030
Tila	Vastaanotettu Kunta - Tuntematon
Toimipiste	
Selitys	Palautteen kirjannut yleiskaavoittaja Sanna Suokas puhelinkeskustelun perusteella 3.6.2019. Soittanut [redacted] itsensä ja ruolisensa [redacted] ruolesta. Omistavat kiinteistön [redacted] (Tontinnyty), os. [redacted]
Saapunut	3.6.2019 14:07
Liite	Ei liitteitä Lisää uusi liite
Asiatunnus	
Palautteen luonne	D - Tuntematon
Kiireellisyys	Normaali Määräpäivä 4.6.2019
Lisäluokitus	Ei arvoa
Sijainnit	
	Palautteen sijainti Maanomistaja vastustaa VR -merkintää kiinteistöllänsä. Kiinteistöllä pieni pelto, jota viijellään ja metsästä otetaan pottopuita. Ei haluta että virkistystä ja ulkoilua ohjataan alueelle.



Lisätiedot	
Kirjaamon asianumero D/2509/10.02.00.04/2016, Yleiskaavatyo 2017-2020	

Käsittely			
Ajankohta	Tekijä	Toimenpide	Vastuutaho
3.6.2019		Saapunut	ePal_Hanke_Lahdensuunta_luonnos

Lisää toimenpide	
Valitse ensin toimenpide	

Tallenna muutokset

Sivusto käyttää evästeitä. [Lue lisää...](#)

OK

LAHTI

PALAUTE

KÄSITTELY

Koivula Soile (LAHTIKoivula_S)

KIRJAUDU ULOS

FIN

[Palautteiden selailu](#)
[Palautteen käsittely](#)
[Palautteiden analysointi](#)

Palaute

Hanke Lahden suunta-työn luonnos 2030

Tila **Vastaanotettu** Kunta - Tuntematon

Toimipiste

Selitys

Omistan kiinteistön Ruusula Harjoitan maa- ja metsätaloutta päätoimisesti.

Lahden yleiskaavaluonnoksessa Ruusula-tilalle on merkitty MY- aluetta metsätoon. En keksi mitään syytä, miksi tavallista talousmetsää, joka sisältää pääosin taimikoita ja nuorta metsää, pitäisi merkitä MY-merkinnällä. Ei täytä sanamuotoa, että alueella olisi erityistä ympäristöarvoa niinkuin MY-merkinnän määritelmässä sanotaan.

Vaadin seuraavaa, että MY-merkintä poistetaan omistamaltani maalta ja se korvataan M-merkinnällä. Ja ehdotan, että myös tällä kohteella MY-merkintä poistettaisiin naapurikiinteistöjen osalta ja korvattaisiin M-merkinnällä.

En hyväksy myöskään rakennuskiettoa. Pitäisin mahdollisuuden kehittää maatalousyritystoimintaa siten, että voisi rakentaa kantavan tien varteen kovalle maapohjalle lähelle maatilan taluskeskusta esimerkiksi maatalouden varastorakennuksen.

Metsälaite, metsäkeskusten valvonta, metsien sertifiointi ja yhteistyö metsänomistajien kanssa pitää metsät hoidettuina, taloudellisesti kannattavina ja mahdollistaa myös kaikkien liikkumisen- ja silmäniön metsässä. Siihen ei tarvita kaupungin rajoituksia.

Saapunut 3.6.2019 17:42

Liite Ei liitteitä

[Lisää uusi liite](#)

Asiatunnus

Palautteen luonne

0 - Tuntematon

Kiireellisyys

Normaali

Määräpäivä

4.6.2019

Lisäluokitus

Ei arvoa

[Sijainnit](#)

Ei sijaintia

Kartta



Käsittely

Ajankohta	Tekijä	Toimenpide	Vastuutaho
3.6.2019		Saapunut	ePal_Hanke_Lahdensuunta_luonnos

Lisätiedot

Kirjaamon asianumero D/2509/10.02.02.00.04/2016,
Yleiskaavatyo 2017-2020

Yhteystiedot

Käyttäjänimi

Nimi

Osoite

Sähköposti

Puhelin

Käyttäjä ei salli palautteen julkaisua

Käyttäjä ei ole tilannut tietoja palautteen muutoksista

Lisää toimenpide

Valitse ensin toimenpide

Tallenna muutokset

Sivusto käyttää evästeitä. [Lue lisää...](#)

OK

LAHTI

PALAUTE

KÄSITTELY

Koivula Soile (LAHTIKoivula_S)

KIRJAUDU ULOS

FIN

[Palautteiden selailu](#)
[Palautteen käsittely](#)
[Palautteiden analysointi](#)

Palaute

Hanke Lahden suunta-työn luonnos 2030

Tila **Vastaanotettu** Kunta - Tuntematon

Toimipiste

Selitys

Annan palautteen setäni [redacted] puolesta, joka omistaa kiinteistön Paimisjoja [redacted]

Kiinteistöllä harjoitetaan maa- ja metsätaloutta. Kiinteistölle on merkitty VR-alueita, jotka hankaloittavat metsätalouden harjoittamista ja laskee metsän arvoa. Tämä VR-alue on normaalissa talousmetsäkäytössä ja hoidetaan metsälakien mukaan metsäkeskuksen valvonnassa ja tila on myös sertifioitu.

Vaadimme, että VR-merkinnän poistamista ja sen tilalle M-merkintää. Näin pystyisimme harjoittamaan jatkossakin metsätaloutta ja M-merkintä ei myöskään sulkisi pois rakennusoikeutta. M-alue mahdollistaa myös ulkoilun ja retkeilyn.

Saapunut 3.6.2019 20:45

Liite Ei liitteitä

[Lisää uusi liite](#)

Asiatunnus

Palautteen luonne 0 - Tuntematon

Kiireellisyys

Normaali

Määräpäivä

4.6.2019

Lisäluokitus

Ei arvoa

Sijainnit

Ei sijaintia

Kartta



Käsittely

Ajankohta	Tekijä	Toimenpide	Vastuutaho
3.6.2019		Saapunut	ePal_Hanke_Lahdensuunta_Luonnos

Lisätiedot

Kirjaamon asianumero D/2509/10.02.00.04/2016,
Yleiskaavatyo 2017-2020

Yhteystiedot

Nimi [redacted]

Osoite [redacted]

Sähköposti [redacted]

Puhelin [redacted]

Käyttäjä ei salli palautteen julkaisua

Käyttäjä ei ole tilannut tietoja palautteen muutoksista

Lisää toimenpide

Valitse ensin toimenpide

Tallenna muutokset

Lähetäjä: [Suokas Sanna](#)
Vastaanottaja: [Kirjaamo Lahti](#)
Aihe: Kirjattavaksi palautteena Lahden suunta työn luonnokseen liittyen
Päivämäärä: 2. kesäkuuta 2019 21:52:12

Lähetäjä: [REDACTED]
Lähetetty: keskiviikko 29. toukokuuta 2019 10.25
Vastaanottaja: Suokas Sanna <Sanna.Suokas@lahti.fi>
Kopio: Helminen Juha <Juha.Helminen@lahti.fi>
Aihe: tielinjaus

Hei! Olemme maanomistajaporukalla kokoontuneet ja olemme sen vaihtoehdon kannalla, että jos uusi tielinja on pakko tehdä, niin se tulisi jatkumaan Koivukummunkadun lopusta tiilimuuntajalta Koiskalantielle vain kevyenliikenteen väylänä. Vaihtoehtoinen kevyenliikenteenväylä voisi olla Koiskalantien itäpuolella Tiiranmäeltä, koska kevyenliikenteenväylä kulkee jo nyt Ahtialantieltä ohi moottoritien liittymän.

Halvin vaihtoehto kaupungille on neuvotella Knuuttilan kanssa että nyt puomein suljettu tie avataan kevyelle liikenteelle (jalankulku ja pyräily).

[REDACTED]

Lähettilä: [Suokas Sanna](#)
Vastaanottaja: [Kirjaamo Lahti](#)
Aihe: VL: Kannanotto kaavarunkoon
Päivämäärä: 2. kesäkuuta 2019 21:54:26

Kirjattavaksi palautteena Lahden suunta -työn luonnokseen liittyen.

Lähettilä: [REDACTED]
Lähetetty: keskiviikko 29. toukokuuta 2019 14.52
Vastaanottaja: Suokas Sanna <Sanna.Suokas@lahti.fi>
Aihe: Kannanotto kaavarunkoon

Hei,
viime perjantaina oli palaveri liittyen Koiskala-Koivukumpu kaavarunkoasiaan. En valitettavasti päässyt osallistumaan siihen työesteen takia.
Laitan tässä kannanottoni:

Järkevintä on tehdä kevyen liikenteen väylä Tiiranmäeltä Ahtialaan päällystetyn Koiskalantien varteen, mistä kaupunki on ostanut 165 ha maata. Toinen vaihtoehto voisi olla keskustelu Koiskalan kartanon omistajan kanssa ja nyt suljetun tien avaaminen sekä siihen kevyen liikenteen väylän rakentaminen samalla kun Koivukummunkadun perusparannus tehdään.

Vaihtoehtona peltojen läpi kulkeva tie ei tule kysymykseen monestakin syystä mm. luontoarvot, tien rakentaminen ei ole mahdollista ko. maaperään, perinnebiotooppien säilyttäminen, maalaismaiseman säilyttäminen ns. ympäristökaupungissa, meluhaitat, viljelyhaitat ja yksityisen maan käyttö sille sopimattomaan toimintaan.

Ystävällisin terveisin

[REDACTED]
Koivukummunkadun asukas, maan omistaja

Tämä sähköposti on luottamuksellinen. Se on tarkoitettu ainoastaan mainitulle vastaanottajalle. Mikäli ette ole viestissä tarkoitettu taho, olkaa hyvä ja ilmoittakaa siitä lähettäjälle ja tuhotkaa viesti välittömästi.

[REDACTED]
Padasjoki 2.6.2019

Lahden kaupunki

Lahden Yleiskaava- luonnos 16.4.2019

Omistan metsätilan Metsälampola [REDACTED] ja olen tutustunut Lahden kaupungin yleiskaava- luonnokseen ja esitan lausuntona seuraavaa:

Omistan metsätilani kestävän ja kannattavan metsätalouden harjoittamista varten ja haluan
että omaisuuteni arvo säilyy.

Nyt julkaistu Yleiskaava- luonnos uhkaa tuhota tavoitteeni metsäomistukselle, koska kaava- luonnoksessa osa metsätilastani on merkitty merkinnällä VR eli Retkeily- ja ulkoilualue. Tilallani ei ole minkäänlaisia retkeilyreittejä tai rakenteita, mutta mikäli sellaisille ilmenee tarvetta, olen valmis neuvottelemaan asiasta. Nämä reitit eivät saa rajoittaa metsätalouden harjoittamista tilalla.

Näille VR- alueille on luonnoksessa esitetty MRL:n 128§ mukainen toimenpiderajoitus eli maisema- työlupa vaatimus. Vaikka maisematyöluvan tarvetta ollaan kaupungin päätöksellä rajaamassa koskemaan vain uudistushakkuita, tarkoittaa kaavamerkinnän vaihtuminen VR- merkinnäksi toimenpiderajoituksineen kannattavan metsätaloustoiminnan päättymistä. Lisäksi lupaa käsiteltäessä voidaan aina todeta uudistushakkuun olevan kaavan mukaisen käyttötarkoituksen vastainen, kun käyttötarkoitus on Retkeily- ja ulkoilualue. VR- merkintä johtaisi metsätilani arvon merkittävään laskuun.

Vaadin siis VR- merkinnän korvaamista tilallani M- merkinnällä, joka turvaisi metsätalouden kannattavan harjoittamisen ja omaisuuden arvon säilymisen sekä retkeilyn ja ulkoilun tarpeet myös tulevaisuudessa.

Lähtettäjä: [REDACTED]
Vastaanottaja: [Kirjaamo Lahti](#)
Aihe: Maanomistajan mielipide Lahden suunta -työn 2017-2020 yleiskaavaluonnoksesta
Päivämäärä: maanantai 3. kesäkuuta 2019 16.33.57

Lahden kaupunki

Alla ja liitteenä jatkovalmistelussa huomioon otettavaksi [REDACTED] mielipide Lahden yleiskaavaluonnoksesta Y-203.

Ystävällisin terveisin,

[REDACTED]

Mielipide Lahden suunta -työn 2017-2020 osana olevasta yleiskaavaluonnoksesta Y-203 16.4.2019

Olemme tutustuneet Lahden suunta -työn 2017-2020 osana olevaan Lahden yleiskaavaluonnokseen Y-203. [REDACTED] osakkaina haluamme tuoda esille mielipiteemme yleiskaavaluonnoksesta kuolinpesän omistamia kiinteistöjä Tuomala ([REDACTED]), Marttila ([REDACTED]) ja Loppasuo ([REDACTED]) sekä osuutta Metsäyhtymä Kotimetsässä [REDACTED] koskien.

Yleiskaavaluonnoksessa on osoitettu varaus ulkoilureitistön pääväylälle Lankilantieltä Linnaistensuon luonnonsuojelualueelle kuolinpesän omistamien tilojen kautta kulkevan Marttilantien yksityistien sekä Marttilan kiinteistön maa- ja metsätalousalueiden kautta. Vaadimme mainitun reittivarauksen poistamista, sillä emme pidä ulkoilureitistön pääväylän toteuttamista etelän suunnasta Linnaistensuolle tarpeellisena ja mahdollisena seuraavista syistä:

1. Linnaistensuo on yksi Lahden kaupungin matkailumarkkinoinnissaan vahvasti esiintuomia virkistysalueita, jonne selkeästi toivotaan runsaasti kävijöitä myös kaupungin ulkopuolelta. Kulku alueelle etelän suunnasta Marttilantien ja Marttilan kiinteistön kautta johtaisi pitemmällä aikajänteellä yksityisautoilun huomattavaan lisääntymiseen Marttilantiellä, sillä Lankilaan ei ole julkista liikennettä. Kun yleiskaavassa ei ole osoitettu lähialueille merkittävää asuntorakentamista, ei julkisen liikenteen kehittyminen ole todennäköistä.
2. Lisääntyvä yksityisautoilu Marttilantiellä lisää tien kunnossapitokustannuksia ja voi johtaa alueen kiinteistöjen maa- ja metsätalouden harjoittamista huomattavasti haittaaviin (UlkoiluL 1§) pysäköintiongelmiiin reitin lähialueilla. Vastaavista ongelmista on raportoitu viime vuosina muun muassa pääkaupunkiseudun lähialueiden virkistysalueiden osalta.
3. Linnaistensuolle on olemassa ja vastaisuudessakin ympäröivään maankäyttöön paremmin toteutettavissa ulkoilureittejä luoteen ja pohjoisen suunnasta.
4. Jalankulkijat voivat jo nykyisellään liikkua Linnaistensuolle myös etelän suunnasta jokamiehenoikeuden nojalla.

Omistamme kiinteistöt pitkäjänteisen ja ammattimaisen sekä kestävän ja kannattavan maa- ja metsätalouden harjoittamista varten. Näin vastaamme osaltamme myös ilmastonmuutoksen tuomiin haasteisiin. Pidämme välttämättömänä, että toimintaedellytyksiämme ei vaaranneta osoittamalla omistamiemme kiinteistöjen alueelle niiden nykyisen käytön kanssa mahdollisia intressiristiriitoja aiheuttavia toimintoja tai rakenteita.

[REDACTED]

Lahti 2.6.2019

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Lahden kaupunki
Kirjaamo
kirjaamo@lahti.fi

Mielipide Lahden suunta -työn 2017-2020 osana olevasta yleiskaavaluonnoksesta Y-203
16.4.2019

Olemme tutustuneet Lahden suunta -työn 2017-2020 osana olevaan Lahden yleiskaavaluonnokseen Y-203. [REDACTED] kuolinpesän osakkaina haluamme tuoda esille mielipiteemme yleiskaavaluonnoksesta kuolinpesän omistamia kiinteistöjä Tuomala ([REDACTED] Marttila ([REDACTED] ja Loppasuo ([REDACTED] sekä osuutta Metsäyhtymä Kotimetsässä [REDACTED] koskien.

Yleiskaavaluonnoksessa on osoitettu varaus ulkoilureitistön pääväylälle Lankilantieltä Linnaistensuon luonnonsuojelualueelle kuolinpesän omistamien tilojen kautta kulkevan Marttilantien yksityistien sekä Marttilan kiinteistön maa- ja metsätalousalueiden kautta. Vaadimme mainitun reittivaruksen poistamista, sillä emme pidä ulkoilureitistön pääväylän toteuttamista etelän suunnasta Linnaistensuolle tarpeellisenä ja mahdollisena seuraavista syistä:

- 1) Linnaistensuo on yksi Lahden kaupungin matkailumarkkinoinnissaan vahvasti esiintuomia virkistysalueita, jonne selkeästi toivotaan runsaasti kävijöitä myös kaupungin ulkopuolelta. Kulku alueelle etelän suunnasta Marttilantien ja Marttilan kiinteistön kautta johtaisi pitemmällä aikajänteellä yksityisautoilun huomattavaan lisääntymiseen Marttilantiellä, sillä Lankilaan ei ole julkista liikennettä. Kun yleiskaavassa ei ole osoitettu lähialueille merkittävää asuntorakentamista, ei julkisen liikenteen kehittyminen ole todennäköistä.
- 2) Lisääntyvä yksityisautoilu Marttilantiellä lisää tien kunnossapitokustannuksia ja voi johtaa alueen kiinteistöjen maa- ja metsätalouden harjoittamista huomattavasti haittaaviin (UlkoiluL 1§) pysäköintiongelmia reitin lähialueilla. Vastaavista ongelmista on raportoitu viime vuosina muun muassa pääkaupunkiseudun lähialueiden virkistysalueiden osalta.
- 3) Linnaistensuolle on olemassa ja vastaisuudessakin ympäröivään maankäyttöön paremmin toteutettavissa ulkoilureittejä luoteen ja pohjoisen suunnasta.
- 4) Jalankulkijat voivat jo nykyisellään liikkua Linnaistensuolle myös etelän suunnasta jokamiehenoikeuden nojalla.

Omistamme kiinteistöt pitkäjänteisen ja ammattimaisen sekä kestävän ja kannattavan maa- ja metsätalouden harjoittamista varten. Näin vastaamme osaltamme myös ilmastonmuutoksen tuomiin haasteisiin. Pidämme välttämättömänä, että toimintaedellytyksiämme ei vaaranneta osoittamalla omistamiemme kiinteistöjen alueelle niiden nykyisen käytön kanssa mahdollisia intressiristiriitoja aiheuttavia toimintoja tai rakenteita.

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Lähtettäjä: [REDACTED]
Vastaanottaja: [Kirjaamo Lahti](#)
Aihe: Koiskala–Tiiranmäen kaavarunko
Päivämäärä: 4. kesäkuuta 2019 0:02:58

Hei,

palaute Koiskala–Tiiranmäen kaavarunkoon

- vastustamme kaikkia esitettyjä uusia tielinjauusvaihtoehtoja tarpeettomina.

Kukaan ei tarvitse uusia teitä, jos nykyinen Koiskalantie muutetaan kaduksi niin, että sen pohjoispuolen reunaan rakennetaan 4 km matkalta puuttuva pyörä/jalankulkuväylä välille Lehmuksentien risteys -

Silkkkitien risteys kiinteästi tiehen, kuten esim. Vanha-Ahtialantiellä.

Kuva liitteenä. Näin myös esim. Relanderin Taivaanrannan tontit menisivät kaupaksi, kun nykyisellään ei monikaan halua muuttaa vaarallisen tien varteen, josta puuttuu turvallinen yhteys Ahtialaan, jossa kuitenkin lähin koulu ja kauppa sijaisevat.

- vastustamme pelto- ja metsäalueiden kaavoittamista tonttimaaksi.

Perusteena on se, että se muuttaisi korjaamattomasti alueen valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä.

Erityisesti myös Koivukummunkadun eteläpuoli on pidettävä peltona, koska se on suoraan kartanolta näkyvää yhtenäistä peltoaluetta. Nykyisellään alue tarjoaa lisäksi ulkoilumahdollisuuksia lähialueiden asukkaille ja lisää Lahden kaupungin kiinnostavuutta ja monipuolisuutta matkailijoiden silmissä. Kaupungin omistaman maa-alueen 167 ha Koiskalantien pohjoispuolella Sietikan lampineen näkisimme mielellään rakentamattomana kaikkia kaupunkilaisia palvelevana luonnonsuojelualueena.

Terveisin,

[REDACTED]

Lähtettäjä: [Suokas Sanna](#)
Vastaanottaja: [Kirjaamo Lahti](#)
Aihe: VL: Siperianhaara 18. Ruukintie - Koiskalantie kaavoitus
Päivämäärä: 4. kesäkuuta 2019 8:38:38

Kirjattavaksi palaute Lahden suunta työn luonnos

-----Alkuperäinen viesti-----

Lähtettäjä: [REDACTED]
Lähetetty: maanantai 3. kesäkuuta 2019 19.44
Vastaanottaja: Suokas Sanna <Sanna.Suokas@lahti.fi>
Aihe: Re: [REDACTED] - Koiskalantie kaavoitus

Palautetta yleiskaavan luonnosvaihtoehdoista Koiskala-Tiiranmäen alueelta. Lahden suunta luonnos.

1.

- kartoiltanne on hankalaa seurata suunnitelmia, vaikka ovatkin luonnoksia niin toivoisimme selkeyttä niihin.
 - lisäksi suunnitelmia ja karttoja joutuu etsimällä etsimään
 - kaikkien seitsemän eri luonnoksen kanssa menee ihan sekaisin mitä tänne oikein yritetään tehdä
 - vaatii alueen asukkailta kohtuuttoman paljon pysyä luonnoksien ja ehdotuksien perässä koska niistä tiedottaminen on vajaata. miksei esim. Koiskalan-Tiiranmäen kaavasivuilta ole linkkiä lahden suunta yleiskaavaluonnoksen sivuille?
- Toivottavasti kaikki alueen asukkaat ovat tietoisia mitä on suunnitteilla

2.

- ei läpikulkua autoille Soinila, Peltomaa, Haaviston pelto alueelta muutoin kuin vanhan Koiskalan soratien kautta. Kun läpikulkua oli vielä mahdollista niin monet autot ajoivat todella lujaa ja sitä käyttivät isotkin autot/rekat.
- emme myöskään halua uutta kevyenliikenteen tietä, mutta jos on aivan pakko saada jotain läpikulkua niin Haaviston pellon puolella. Vanhaa suljettua koiskalantietäkin pystyy hyvin käyttämään kevyenliikenteen väylänä.

[REDACTED]

[REDACTED]

Lähettilä: [Suokas Sanna](#)
Vastaanottaja: [Kirjaamo Lahti](#)
Aihe: VL: kestävän kaupunkiliikkuksen kaava- ideoita parannuksista
Päivämäärä: 3. heinäkuuta 2019 15:05:44

Kirjattavaksi [D/2509/10.02.02.00.04/2016 Yleiskaavatyö 2017-2020 tulleenä mielipiteenä Lahden suunta luonnoksesta.](#)

T. Sanna Suokas

Lähettilä: [REDACTED]

Lähetetty: torstai 2. toukokuuta 2019 15.28

Vastaanottaja: Huttunen Anna <Anna.Huttunen@lahti.fi>

Aihe: kestävän kaupunkiliikkuksen kaava- ideoita parannuksista

Moi!

Näihin korjauksiin ei varmaan kaavaa tarvitse, mutta tuo suosittu työmatkapyöräilyn pääreitti valtatie 12:n varressa on erityisen vaarallinen kolmessa kohtaa:

1. Matkakeskus, valtatie alikulku. kauhea se ahdas risteys missä matkakeskuksen alta tuleva tunneli yhtyy valtatie alta tulevaan tunneliin. neljän eri suunnan risteys ja näkyvyys nolla. usein vaaratilanteita pyöräilijöiden kesken.
Suunniteltu luokattoman huonosti. jos ei voi muuten parantaa niin peilejä risteukseen että näkee tuleeko joku nurkan takaa. (kuvassa ympäröity)
2. Matkakeskus bussipysäkin kohta. fillarikaista menee tyhmästi bussikatoksen vierestä ja kävelijät etelää väljempää kaistaa. vaihtakaa järjestyä niin ei ne bussikopilta loikkijat jää alle. (kuvassa ympäröity)
3. Mytjärven kohta: aika vauhdikas risteys. leikatkaa penkkaa jotta näkyvyys parane ja leventäkää pyörätietä järveen päin. nyt törmäyksiä kun jengiä tulee sokkona tunneleista ahtaalle jalkakäytävälle.
4. Radanrakentajien hautuumaan kohta: Jyrkkä mutka juuri ennen tunnelia alamässä. Todella vaarallinen, kohtaamisnopeus noin 50km/h (30+20). muuttakaa pyörätie suoraksi alikulun pohjoispuolella. (kuvassa ympäröity)

Muuten väli Hollola-Nastola toimii pääosin hyvin. Itse poljeskelen työmatkoilla väliä Karisto-Hollola ja Vapaalla väliä Karisto-Uusikylä.

Varsinkin väli Karisto-Uusikylä on loistava. Ainoa miinus siinä on typerä tiputus ABC:n jälkeen semmoisen keinokehoisen montun pohjalle, itse tulee siinä oikaistua autotien kautta kuten moni muukin tekee. Pyörätie olisi tullut linjata autotien laittaa eikä sinne montun pohjalle kahdella 90 asteen mutkalla.

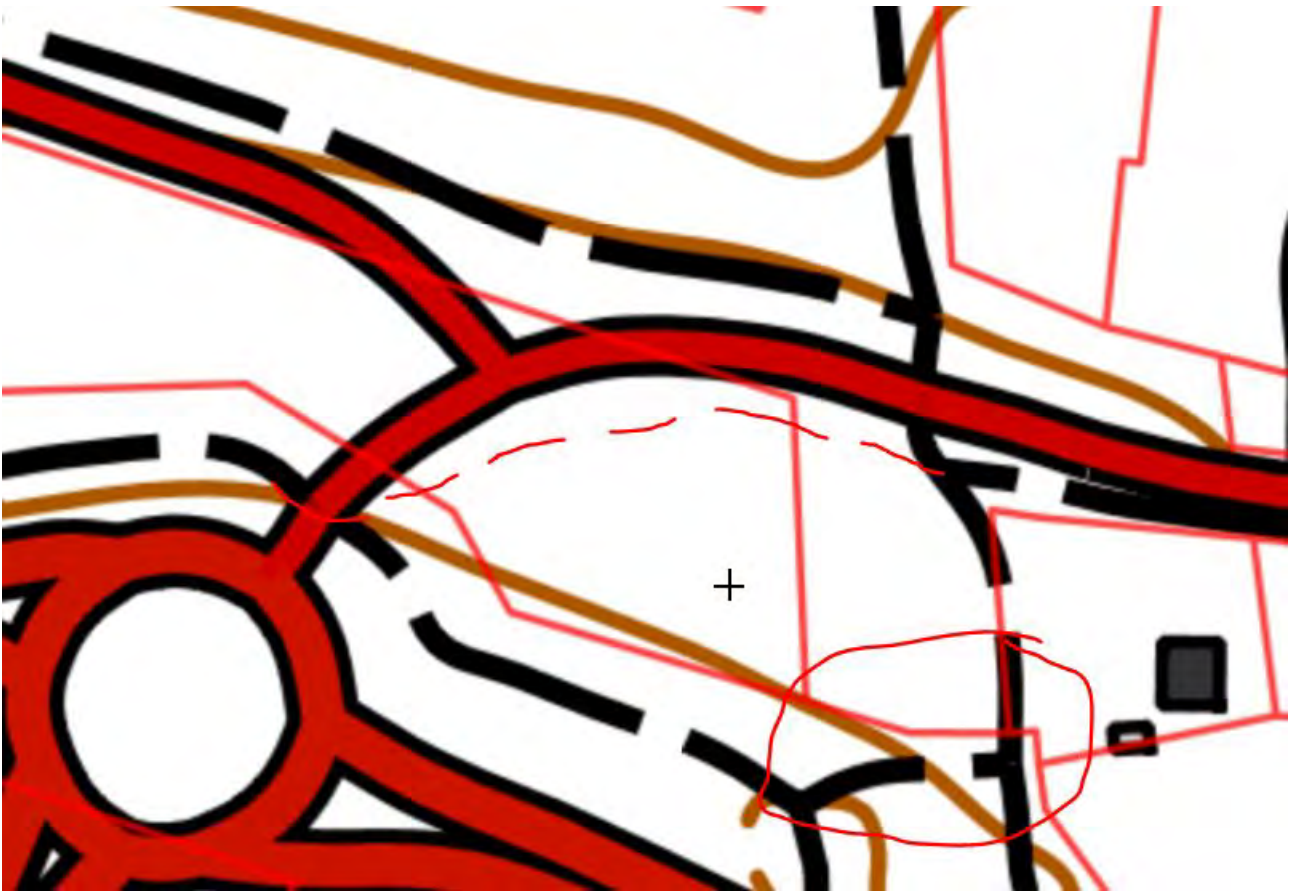
Lisäksi pikkudetailina kaatakaa puskat Kariston Rantatie varresta yhden tienylityksen kohdalta. nyt yhdistettynä suojatie ja heti sen perään jyrkkä 90 asteen autotienmutka. Sisäkaarteissa kasvaa pajukkoa ja pikkulapset näkee kesällä idästä tullessa autoilija 20m ennen (pohjoisesta tulevat lapset) risteystä. vesuri ja 10 minuuttia niin tuo on kunnossa. Vaikka ajan miten hiljaa

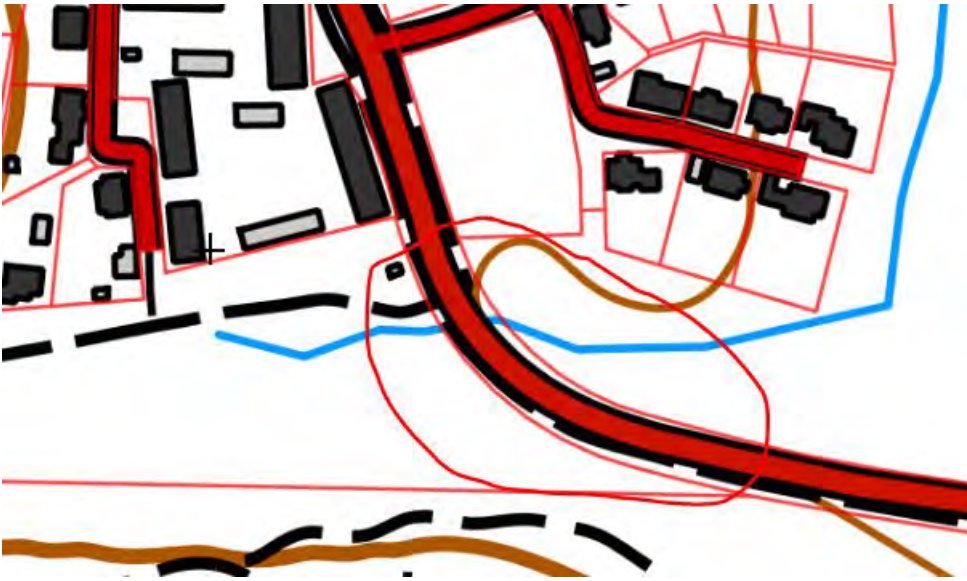
niin yksi autoilija sadasta ei aja. Lapsella ei mahdollisuutta itse vaikuttaa turvallisuuteen kun ei itsekään näe puskien läpi.

Ystävällisin terveisin,

[Redacted signature]







Palaute

Hanke Kommentoi kaavatyökohteita

Tila Käsitelty Kunta -Tuntematon

Toimipiste

Selitys
Koiskalan kaava muunnos numero kaksi on hyvä. Iloitaa yksi 50-vuotta asunut samoilla paikoilla. Perheenjäsenet, mitkä käyttää teitä myös useasti, on nro: 2 kannalla.

Saapunut 27.5.2019 12:30

Liite Ei liitteitä
[Lisää uusi liite](#)

Asiatunnus

Palaute luonne 0 - Tuntematon

Kiireellisyys Normaali Määräpäivä 28.5.2019

Lisäluokitus Ei arvoa

Sijainnit
Ei sijaintia

Yhteystiedot

Nimi

Osoite

Sähköposti

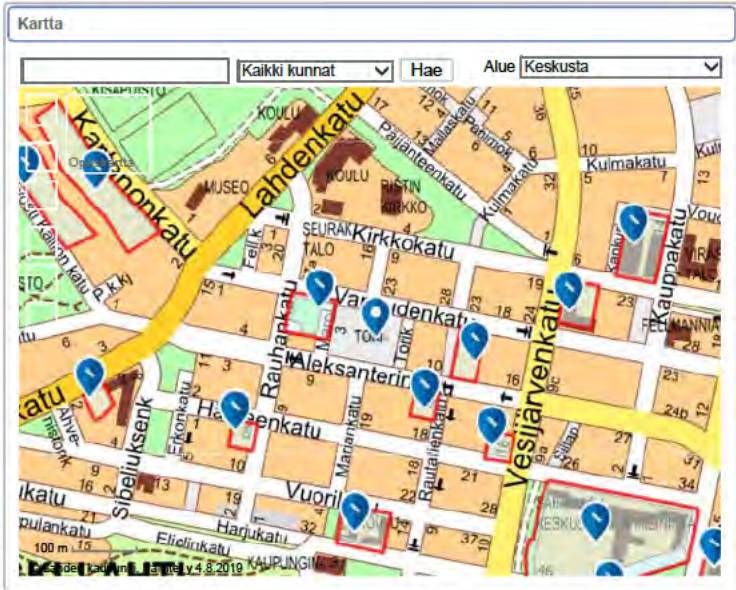
Puhelin

Käyttäjä ei salli palautteen julkaisua
Käyttäjä ei ole tilannut tietoja palautteen muutoksista

Lisää toimenpide


Valitse ensin toimenpide

Tallenna muutokset



Käsittely

Ajankohta	Tekijä	Toimenpide	Vastuutaho
8.8.2019	Suokas Sanna (LAHTI Suokas_S)	Vastattu	
<p>Kiitos palautteesta. Palauteenne käsitellään Lahden suunta 2017-2020 -luonnoksen palautteena, sekä otetaan huomioon Koiskala-Tiiranmäen kaavarunkosuunnitelman laadinnassa. Vastineet Lahden suunta -työn luonnokseen annetaan kootusti työn ehdotusvaiheen nähtävilletulon yhteydessä. Ystävällisin terveisin, Sanna Suokas yleiskaavoittaja</p>			
27.5.2019	Vanhala Maria (LAHTI Vanhala_M)	Vastuuhenkilö vaihtunut	Suokas Sanna (lahtisuokas_s)
<p>Hei Sanna, Tiedoksesi tämä kaavatyökohteiden-palautekanavan kautta tullut Koiskalan kaavarunkoaluetta ja yleiskaavaluonnosta koskeva viesti.</p>			
<p>t. Maria V.</p>			
27.5.2019		Saapunut	Vanhala Maria (lahtivanhala_m)

Lähtettäjä: 
 Vastaanottaja: [Kirjaamo Lahti](#)
 Aihe: Lahden yleiskaavaluonnos, mielipide
 Päivämäärä: perjantai 10. toukokuuta 2019 16.03.52
 Liitteet: [Yleiskaava 1 – kopio \(2\).png](#)

LAHDEN YLEISKAAVA LAPAKISTON YMPÄRISTÖSSÄ

Lapakiston suojelualueen perustaminen lisäksi retkeilijöiden määrää huomattavan paljon.

On hienoa, että Lahden kaupunki on päätenyt yleiskaavaluonnokseen, jossa retkeilyä, lajien suojelua ja luontoharrastusta tuetaan Lapakiston luonnonsuojelualueella laajentamalla ja määrittelemällä suuri metsäalue Lapakiston ympäristössä VR-alueeksi.

Suojeluarvojen säilymisen varmistamiseksi Lapakiston alueen lukuisat lammet ympäröivine metsineen ja Kalliojärven rakentamattomat rannat kaipaavat mielestäni tiukinta mahdollista suojelua, niinpä esitän maanomistajien kanssa neuvotteluita, joilla pyritään saamaan suojelumerkintä SL alla esitetyille VR-alueen lammille, Kalliojärven rannoille ja muille kohteille. Esitän lisäksi, että Karhulammin ja Matinlammin ympäristö muutetaan M-alueesta VR-alueeksi ja että pyritään maanomistajien kanssa neuvottelemaan sopimuksesta, jolla lammet suojellaan ympäröivine metsineen.

1. **Kuorelammi**
 - rantametsät osaksi hakkaamalla
 - omistaja UPM
2. **Kaakonlammi**
 - Kuorelammin viereinen pieni lampi
 - omistaja UPM
3. **Ahvenlammi**
 - Ahvenlammin pohjois- ja itärannan suojelemattomat rantametsät luonnonsuojelullisesti ja maisemallisesti arvokkaita
 - omistaja UPM
4. **Pitkäjärvi**
 - Pitkjärven pohjoisranta reunustaa vanhan puuston vyöhyke
 - rantametsä on osa liito-oravan elinympäristöä
 - Pitkjärven pohjoisosan omistajista toinen on UPM
5. **Kalliojärvi**
 - rannat ovat paikoin erämaiset
 - rakentamattomille rannoille esitän määrättäväksi hakkuukiellon
 - omistaja suureksi osaksi UPM
6. **Iso Mustalammi**
 - lammen rannat pääasiassa suota, nevalaikkua
 - rantasuot lähes ojitamatta
 - välittömästi lammen itäpuolella kaksi vanhahkoa metsikköä
 - lammen pohjoispuolella suon keskellä on pieni hakkaamaton saareke
7. **Vähä Mustalammi**
 - lammen pohjois- ja itäpuolella vanhojen puiden muodostamia puuryhmiä
8. **Lukumies**
 - lammen itäpuolella tiheä sekametsä, noin 5 ha
9. **Särkijärvi**
 - Särkijärven eteläpuolella liito-oravametsä
10. **Korpinkallio**
 - Korpikallion länsipuolen pohjois-eteläsuuntainen noin kilometrin pituinen jyrkänte (korkeimmillaan 20 m)
 - jyrkänteen vanha puusto toimii liito-oravan kulkureittinä
 - omistaja UPM
11. **Karhulammi**
 - lampea ympäröivä metsä yhtenäinen, vain sähkölinja sivuaa lampea lammen

etelärannalla

12. Matinlammi


- lampea ympäröivä metsä on laaja, yhtenäinen, suurelta osin luonnonsuojelullisesti arvokasta sekametsää

13. Alvojärvi

- Alvojärven pohjoisranta on vanhaa sekametsää
- Alvojärvestä laskeva Kukkasjoki on hiekkapohjainen, pienmaisemallisesti hieno joki
- Alvojärven ja Kukkasjoen pohjoisrannan omistaja on Lahden kaupunki

ystävällisin terveisin



Lähtettäjä: 
Vastaanottaja: [Kirjaamo Lahti](#)
Aihe: Lahden yleiskaavaluonnos, Pesäkallio
Päivämäärä: maanantai 3. kesäkuuta 2019 0.04.06
Liitteet: [Pesärinne 2.png](#)
[Pesärinne 1.png](#)
[Pesäkallio_metsänkäyttöilmoitus.png](#)

LAHDEN YLEISKAAVA PESÄKALLIOLLA

Pesäkallion metsät paranevat vanhetessaan. Näin on Pesäkallion suojelualueella.

Pesäkallion metsänkäyttöilmoitukset:

Tarkastelin Lahden alueen metsänkäyttöilmoituksia. Ikäväkseni huomasin Pesäkallion virkistysalueella (VR-7) olevan voimassa olevia metsänkäyttöilmoituksia (liite). Osa ilmoituksista on avohakkuita, osa on harvennushakkuita. Mielestäni avohakkuuilmoitusten ja VR-7-alueen suunnitteluohjeen välillä on ristiriita.

VR-7-alueen suunnitteluohje:

Arvokkaiden luontokohteiden läheisyyteen suunniteltaessa ja rakennettaessa vaalitaan maisemakuvaa ja luonnon monimuotoisuutta. Alueella ei saa ryhtyä toimenpiteisiin, jotka vaarantavat suojeluarvot. Liikkumista ohjataan luonnonympäristön kulumisen ehkäisemiseksi ja metsää hoidetaan siten, että luonnon ominaispiirteet säilyvät. Alueen ulkoilureittejä ja niiden ympäristöä hoidetaan niin, että liikkuminen on turvallista.

Golf-kenttä

Olen lisäksi huolissani Takkulan golf-kentän mahdollisista laajenemismahdollisuuksista etelään päin, koska golf-kentän eteläpuolella oleva yhtenäinen metsäalue on osittain kaavoitettu ulkoilualueeksi (VU-11).

Esitys:

Esitän tutkittavaksi mahdollisuudet perustaa Pesäkallion itäiselle alueelle suojelualueen laajennus (liite). Laajennuksella varmistettaisiin Pesäkallion itäosan luontoarvojen (puuston rakenne, puuston ikä, linnusto, pienmaisemat, puronotko yms) säilyminen ja virkistyskäyttö.

ystävällisin terveisin



Sivusto käyttää evästeitä. [Lue lisää...](#)

OK

LAHTI

PALAUTE


KÄSITTELY

Koivula Soile (LAHTIKoivula_S)

KIRJAUDU ULOS

FIN

[Palautteiden selailu](#)
[Palautteen käsittely](#)
[Palautteiden analysointi](#)

Palaute	
Hanke	Lahden suunta-työn luonnos 2030
Tila	Vastaanotettu Kunta - Tunteaton
Toimipiste	
Selitys	Palauteteksti liitteenä.
Saapunut	2.6.2019 14:18
Liite	 Lisää uusi liite
Asiatunnus	
Palautteen luonne	0 - Tunteaton
Kiireellisyys	Normaali Määräpäivä 3.6.2019
Lisäluokitus	Ei arvoa
Sijainnit	Ei sijaintia

Lisätiedot	
Kirjaamon asianumero	D/2509/10.02.02.00.04/2016, Yleiskaavatyo 2017-2020

Yhteystiedot	
Nimi	
Osoite	
Sähköposti	
Puhelin	
Käyttäjä ei salli palautteen julkaisua	
Käyttäjä ei ole tilannut tietoja palautteen muutoksista	

Lisää toimenpide	
Valitse ensin toimenpide	

Tallenna muutokset



Käsittely			
Ajankohta	Tekijä	Toimenpide	Vastuutaho
2.6.2019		Saapunut	ePal_Hanke_Lahdensuunta_Luonnos

Helsinki 30.05. 2019

Lahden kaupunki

Vastine Lahden Yleiskaavan 16.4.2019 luonnokseen

Omistan metsätilan RONI () ja olen tutustunut Lahden kaupungin yleiskaava-luonnokseen ja esitän lausuntona seuraavaa:

Omistan metsätilani kestävän ja kannattavan metsätalouden harjoittamista varten. Haluan myös turvata omaisuuteni arvon säilymisen. Nyt julkaistu Yleiskaava-luonnos uhkaa tuhota tavoitteeni metsänomistajana, koska kaava-luonnoksessa metsätilani on merkitty merkinnällä VR eli Retkeily- ja ulkoilualue.

Yhteistyötä Pajulahden Urheiluopiston kanssa on tehty sukumme mailla melkein 100 vuoden ajan. Opiston ulkoilureitti-verkosto on yhteisymmärryksessä muodostunut nykyisen laiseksi. Esimerkiksi Opiston valaistu ulkoilureitti kulkee metsätilani kautta. Olen myös suostunut antamaan metsäalueita vaativiin suunnistus-tapahtumiin sekä hirvenmetsästykseen korvauksetta. Alueella on jo ollut paljon käytetty jokamiehen oikeus metsässä liikkumiseen. Tämä toiminta on tapahtunut Yleis- ja Maakuntakaava merkintä M ja MU alla.

Näille VR-alueille on luonnoksessa esitetty MRL:n 128§ mukainen toimenpiderajoitus eli maisematyö lupa vaatimus. Vaikka maisematyöluvan tarvetta oltaisiin ehkä kaupungin päätöksellä rajaamassa koskemaan vain uudistushakkuita, tarkoittaa kaavamerkinnän vaihtuminen VR-merkinnäksi toimenpiderajoituksineen kannattavan metsätaloustoiminnan päättymistä. Lisäksi lupaa käsiteltäessä voidaan aina todeta uudistushakkuun olevan kaavan mukaisen käyttötarkoituksen vastainen, kun käyttötarkoitus on Retkeily- ja ulkoilualue. VR-merkintä johtaisi metsätilani arvon merkittävään laskuun.

Hoitamaton metsä muuttuu käyttökelvottomaksi. Liikkuminen ja retkeily ei onnistu ryteikössä. Jos omistamalleni metsämaalle tulee VR-merkintä, en halua olla vastuussa, jos esim huonokuntoinen puu yms. kaatuu kulkijan päälle.

Vaadin siis VR-merkinnän korvaamista metsätilallani tulevassa Yleiskaavassa M- ja MU-merkinnöillä (nykyinen tilanne), joka turvaisi metsätalouden kannattavan harjoittamisen ja omaisuuden arvon säilymisen sekä retkeilyn ja ulkoilun tarpeet myös tulevaisuudessa.

Lisäksi vaadin tilalla RONI () sijaitsevalle Kakarlammen rannalle voimassa olevan Kallio-, Pitkä- ja Särkijärven alueen osayleiskaavan mukaisen RA2 rakennusoikeuden jättämisen myös uuteen kaavaan.

Sivusto käyttää evästeitä. [Lue lisää...](#)

OK

LAHTI

PALAUTE


KÄSITTELY

Koivula Soile (LAHTIKoivula_S)

KIRJAUDU ULOS

FIN

Palautteiden selailu **Palautteen käsittely** Palautteiden analysointi

Palaute	
Hanke	Lahden suunta-työn luonnos 2030
Tila	Vastaanotettu Kunta - Tunteaton
Toimipiste	
Selitys	Moi Liitteessä palautetta lahden yleiskaavasta
Saapunut	3.6.2019 09:53
Liite	 Lisää uusi liite
Asiatunnus	
Palautteen luonne	0 - Tunteaton
Kiireellisyys	Normaali Määräpäivä 4.6.2019
Lisäluokitus	Ei arvoa
Sijainnit	Ei sijaintia



Lisätiedot	
Kirjaamon asianumero:	D/2509/10.02.00.04/2016, Yleiskaavatyö 2017-2020

Käsittely			
Ajankohta	Tekijä	Toimenpide	Vastuutaho
3.6.2019		Saapunut	ePal_Hanke_Lahdensuunta_Luonnos

Yhteystiedot	
Nimi	
Osoite	
Sähköposti	
Puhelin	
Käyttäjä ei salli palautteen julkaisua Käyttäjä ei ole tilannut tietoja palautteen muutoksista	

Lisää toimenpide	
Valitse ensin toimenpide	

Tallenna muutokset

Lahti 2.6.2019

Lahden kaupunki

Lahden Yleiskaava-luonnos 16.4.2019

Omistan metsätilan Sivula () ja olen tutustunut Lahden kaupungin yleiskaavaluonnokseen ja esitän lausuntona seuraavaa:

Omistan metsätilani kestävän ja kannattavan metsätalouden harjoittamista varten. Haluan myös turvata omaisuuteni arvon säilymisen, minkä nykyinen kaavaluonnos tuhoaa.

Nyt julkaistu Yleiskaava-luonnos uhkaa tuhota tavoitteeni metsänomistukselle, koska kaavaluonnoksessa metsätilani on merkitty merkinnällä VR eli Retkeily- ja ulkoilualue. Tilallani ei ole tällä hetkellä minkäänlaisia retkeilyreittejä tai rakenteita, mutta mikäli sellaisille ilmenee tarvetta, olen valmis neuvottelemaan asiasta. Nämä reitit eivät saa rajoittaa mahdollisuuttani harjoittaa tilalla metsätaloutta.

Näille VR-alueille on luonnoksessa esitetty MRL:n 128§ mukainen toimenpiderajoitus eli maisematyölupa vaatimus. Vaikka maisematyöluvun tarvetta ollaan kaupungin päätöksellä rajaamassa koskemaan vain uudistushakkuita, tarkoittaa kaavamerkinnän vaihtuminen VR-merkinnäksi toimenpiderajoituksineen kannattavan metsätaloustoiminnan päättymistä ja Omaisuuteni arvon alenemisen. Lisäksi lupaa käsiteltäessä voidaan aina todeta uudistushakkuun olevan kaavan mukaisen käyttötarkoituksen vastainen, kun käyttötarkoitus on Retkeily- ja ulkoilualue. VR-merkintä johtaisi metsätilani arvon merkittävästi laskuun.

Vaadin siis VR-merkinnän korvaamista omistamillani mailla M-merkinnällä, jotka turvaisivat metsätalouden kannattava harjoittamisen ja omaisuuden arvon säilymisen sekä retkeilyn ja ulkoilun tarpeet myös tulevaisuudessa.

LAHTI

Lahden suunta –työn 2017-2020 luonnoksesta saatujen lausuntojen ja mielipiteiden tiivistelmät ja vastineet niihin

Lahden suunta –työ 2017-2020

Lahden yleiskaava 2030 (Y-203)
Yleiskaavaehdotus
TYLA 19.5.2020 / KH 25.5.2020
D/2509/10.02.02.00.04/2016



LAHDEN SUUNTA

Alkusanat

Lahden suunta -työn 2017–2020 luonnos oli nähtävillä 2.5.–3.6.2019 välisenä aikana. Nähtävillä oli Lahden yleiskaavan ja kestävän kaupunkiliikkumisen toimenpideluettelon luonnokset. Lahden suunta -työn 2017–2020 luonnoksen yhteydessä yleiskaavasta esitettiin kaksi luonnosvaihtoehtoa. Luonnosvaiheen ratkaisuja esiteltiin eri sidosryhmille keväällä 2019 ja asukkaille järjestettiin toukokuussa 2019 kaksi esittelytilaisuutta. Luonnoksesta saatiin 13 viranomaislausuntoa ja 78 mielipidettä. Mielipiteistä 13 tuli erilaisilta yhdistyksiltä tai järjestöiltä. E-palautteen kautta saatiin lähes kaksikolmasosaa mielipiteistä, yhteensä 41 kappaletta.

Mielipiteissä nousi esiin kolme suurempaa teemaa:

1. Koiskala-Tiiranmäki, jossa suurin osa kannatti vaihtoehtoa 2. Koiskala-Tiiranmäestä saatiin myös kaksi alueelta kerättyä adressia.
2. Metsätalousalueille osoitetut Retkeily- ja ulkoilualue (VR) –merkinnät ja niihin liittyvä oleva maisematyölupaohje.
3. Pippo moottoriurheilurata.

Lisäksi saatiin hyvin palautetta kaavaluonnoksen vaihtoehtoparialueista, elinkeinoelämän alueista, luonnonsuojelualueista ja kulttuuriympäristöistä. Lahden kaupungin jatkuvasta yleiskaavatyöstä saatiin myös kiitosta.

Lahden suunta -työn ehdotusvaiheen valmistelu on keskittynyt alueellisten suunnitteluohjeiden ja väyläkuvausten laatimiseen, luonnosvaiheen kuulemisessa ja vaikutusten arvioinnissa esiin nousseisiin teemoihin sekä luonnosvaiheessa luonnoksina nähtävillä olleiden taustaselvitysten valmiiksi työstämiseen. Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelman toimenpiteille on laadittu tarkemmat kuvaukset ja toteutusaikataulut. Luonnosvaiheen kuulemisessa esiin nousseiden teemojen kaavaratkaisuihin on kiinnitetty erityistä huomiota.

Tämä kooste on kolmiosainen. Ensimmäisessä osassa on esitelty lyhyesti vaihtoehtoparien lopulliset kaavaratkaisut tiedoksi kaikille lausujille ja mielipiteitä jättäneille. Toisessa osassa on esitelty saadut lausunnot niiden pituudesta riippuen joko kokonaisina tai pääsisältöjen tiivistelminä. Jokaisen lausunnon perään on kirjattu vastine sekä omana kappaleenaan toimenpiteet, joihin lausunnon johdosta ryhdytään. Kolmannessa osassa on käsitelty erilaisilta yhdistyksiltä ja asukkailta tulleita mielipiteitä taulukossa, johon on koottu teemoittain tiivistelmät mielipiteiden pääsisällöistä sekä vastineet niihin. Kaikki saadut lausunnot ja mielipiteet ovat kokonaisuudessaan Lahden suunta -työn 2017-2020 ehdotuksen liiteaineistona (liitteet 11, 12 ja 13). Lisäksi Säyhteen vesien- ja luonnonsuojeluyhdistys ry:n mielipiteiden laajat liiteaineistot toimitetaan päättäjille extranetin kautta ja ne tulevat nähtäville Lahden suunta -työn nettisivuilla Muu Lahden suunta –työhön liittyvä aineisto -otsikon alla.



Vaihtoehtoparien kaavaratkaisut lyhyesti

Alue 1 (Ala-Okeroinen) esitetään yleiskaavaehdotuksessa luonnosvaihtoehdon 2 mukaisesti elinkeinoelämän alueena (T).

Alue 2 (Pippo) esitetään yleiskaavaehdotuksessa luonnosvaihtoehdon 1 mukaisesti laajennettuna elinkeinoelämän alueena (T) ja alueelle lisätään moottoriurheilukeskuksen osoittava kohdemerkintä (em). Elinkeinoelämän aluetta supistetaan eteläosasta viheryhteyden turvaamiseksi ja idästä kyläalueeseen rajautumisen osalta.

Alue 3 (Karistonportti) esitetään yleiskaavaehdotuksessa luonnosvaihtoehdon 1 mukaisesti yhdistettynä kaupallisten palveluiden ja elinkeinoelämän alueena (Pkm/T).

Alue 4 (Koiskala-Tiiranmäki) esitetään yleiskaavaehdotuksessa alueen kaavarunkoluonnoksen mukaisena siten, että liikenneverkosto on luonnosvaihtoehdon 2 suuntainen ilman uutta ajoneuvoliikenteen läpikulkutietä Siperian ja Koivukummun alueen läpi. Asuinaluevaraukset esitetään kaavarunkoluonnoksen mukaisena ja vastaavat enemmän yleiskaavan luonnosvaihtoehtoa 1.

Alue 5 (Villähteen asemanseutu) esitetään yleiskaavaehdotuksessa pääosin luonnosvaihtoehdon 2 aluevarausten mukaisesti siten, että aseman välitön läheisyys säilyy elinkeinoelämän alueena (T) asuinrakentamisen sijoituessa lähinnä Lankilantien varteen. Lankilantien linjausmuutos esitetään kuitenkin luonnosvaihtoehdon 1 mukaisesti.

Alue 6 (Orrilanmäki) esitetään yleiskaavaehdotuksessa yhdistelmänä molempia luonnosvaihtoehtoja. Villähteen koulun itäpuolinen alue esitetään elinkeinoelämän alueena vaihtoehdon 1 mukaisesti sillä muutoksella, että kaavamerkintään lisätään ympäristön asettavat vaatimukset toiminnan laadulle (TY). Orrilanmäen pellot esitetään asuinalueina vaihtoehdon 2 mukaisesti. Asumisen tarkempaan sijoittumiseen liittyen on laadittu maiseman herkkyytarkastelu, joka otetaan huomioon alueen tarkemmassa suunnittelussa.

Alue 7 (Kumia) esitetään yleiskaavaehdotuksessa luonnosvaihtoehdon 1 mukaisesti kyläalueena (AT).

Alue 8 (Ruuhijärvi) esitetään yleiskaavaehdotuksessa luonnosvaihtoehdon 1 mukaisesti kyläalueena (AT).



Viranomaisten lausunnot

Lahden suunta -työn luonnoksesta saatiin 13 viranomaislausuntoa.

Viranomaislausunnoista kuusi merkitään tiedoksi eivätkä ne anna aiheita muuttaa Lahden suunta 2017-2020 -työtä. Fingrid Oyj:llä, Hollolan kunnalla, Iitin kunnalla, LE-Sähköverkko Oy:llä Puolustusvoimien 1. Logistiikkarykmentillä sekä Päijät-Hämeen pelastuslaitoksella ei ollut kaavatyöhön huomautettavaa.

- Fingrid Oy ja Puolustusvoimien 1. Logistiikka rykmentti korostivat hallinnoimiensa voimajohtojen ja kaapeleiden huomioimista suunnittelussa mahdollisten vaurioiden välttämiseksi. Asia on tärkeä, joskaan ei yleiskaavatasoinen. Voimajohtot, kaapelit ja muut toiminnot huomioidaan tarkemmassa suunnittelussa.
- Hollola korosti omassa lausunnossaan Lahden ja Hollolan muodostamaan yhtenäistä taajamarakennetta ja sen yhteisen suunnittelun merkitystä. Yhteinen seutusunnittelu jatkuu Lahden seudulla MAL-työnä. Lahden suunta -työssä ei ole erikseen kuvattu naapurikuntien hankkeita. Siitä syystä Hollolan Nostavan seisaketta tai Nostavan logistiikka-alueita ei ole mainittu kaavaselostuksessa.
- Päijät-Hämeen pelastuslaitos korosti lausunnossaan, että liikennejärjestelyjen tulee mahdollistaa kaava-alueella olevien kohteiden mahdollisimman hyvä saavutettavuus myös pelastuslaitoksen raskailla ajoneuvoilla. Lahden yleiskaavassa osoitettu tieverkko on suurimmaksi osaksi rakentunut ja tarjoaa hyviä ja nopeita yhteyksiä eri puolille Lahtea. Pelastustiet taas tulevat lain mukaisesti huomioitua tarkemmassa suunnittelussa eikä teemaa ole erikseen enää nostettu suunnitteluohjetasolla tiedoksi Lahden strategisessa yleiskaavassa.

Loppujen seitsemän lausunnonantajan lausunnot tai niiden pääsisältöjen tiivistelmät, vastineet niihin ja tehdyt toimenpiteet käsitellään seuraavassa järjestyksessä:

- Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Lahden kaupunginmuseo / Päijät-Hämeen maakuntamuseo
- Lahden ympäristöpalvelut
- Lahti Aqua
- Nastolan aluejohtokunta
- Päijät-Hämeen liitto
- Suomen metsäkeskus, eteläinen palvelualue



HÄMEEN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUS**Tiivistelmä lausunnon pääsisällöistä:**Yleiskaavan kokonaiskuva

Hämeen ELY-keskus pitää perusteltuna tavoitetta yleiskaavan esitystavan yleispiirteistämistä. Esitystapa korostaa yleiskaavan tarkoitusta kunnan tai sen osan yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteisestä ohjaamisesta sekä toimintojen yhteen sovittamisesta.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kaupunki on lähestynyt yhdyskuntarakennetta ja sen kestävästä kehittämisestä oikeista lähtökohdista. Maaseudun rakentamisen ohjaaminen olemassa oleviin kyliin tukee kylien elinvoimaisuutta ja palveluiden tarkoituksenmukaista järjestämistä kuntataloudenkin kannalta. Rakentamispaine ja tavoiteltu kehitys on otettu huomioon keskusta-, taajama- sekä kylä- ja maaseutualueiden suunnittelussa tarkoituksenmukaisella tavalla.

Mitoitettujen ranta-alueiden rakentamiseen oikeuttavien yleiskaavojen säilyttäminen voimassa on perusteltua. Vesistön rannalla olevien kylien merkitseminen kyläalueeksi (AT) on mahdollista.

Vaihtoehtoparit

Alue 1. Ala-Okeroinen: Liittymäalueiden ympäristön houkuttelevuus ja maankäytön muuttumisen mahdollisuudet on hyvä tutkia yleiskaavatyön yhteydessä. Uusi valtatielinjaus ja liikennemelu vaikuttavat myös virkistysalueen käytettävyyteen valtatie läheisyydessä. Vaikutusten arvioinnin kautta elinkeinoelämän alueen laajentamisen edellytykset ja laajuus tarkentuvat. Arvioitavaksi tulevat myös vaikutukset ekologiseen verkostoon ja suhde maakuntakaavan mukaiseen Ala-Okeroinen virkistysalueeseen osana Lahden kaupunkiseudun viherkehää.

Alue 2 Pippo: Vaihtoehdon 1 osalta tulee arvioitavaksi elinkeinoelämän alueen (T) ja kyläalueen (AT) yhteensovittamisen kysymykset asumisen viihtyisyyden ja turvallisuuden sekä elinkeinoelämän toimintaedellytysten kannalta. Asumisen ja elinkeinoelämän toimintojen välille tulee jäädä riittävä suojavyöhyke, tai elinkeinoelämän toimintojen tulee olla asumista häiritsemättömiä ja sopeutua rakennustavaltaan kyläalueen ympäristöön.

Alue 3 Karistonportti: Kaavaratkaisua tulee peilata kaupungin alueelle asettamaan tavoitteeseen ja Aluevaraustarpeeseen

Alue 4 Koiskala -Tiiranmäki: Vaihtoehtojen vertailussa ja jatkosuunnittelussa tulee erityisesti ottaa huomioon maiseman ja ympäristön ominaispiirteet ja niiden muutoskestävyys. Lähtökohtaisesti maltillisempi rakentaminen ja pienemmät muutokset ympäristössä turvaavat paremmin ympäristön ominaispiirteiden säilymistä. Oleellista on täydennysrakentamisen sijoittuminen maisemassa ja rakentamisen tapa.

Alue 5 Villähteen asemanseutu: Asuinalueiden täydentäminen henkilöjunaliikenteen asemanseuduille on hyvä tavoite. Jatkosuunnittelussa tulee ottaa huomioon raideliikenteen melu ja tärinä, ja pyrkiä osoittamaan uusi asutus melualueen ulkopuolelle.

Alue 6 Orrilanmäki: Orrilanmäen kulttuurimaisema on maakunnallisesti arvokas, mikä tulee ottaa huomioon vaihtoehtojen vertailussa ja jatkosuunnittelussa. Maisema-analyysin ja alueen muutosherkkyydeltä tarkastelun perusteella olisi arvioitavissa täydennysrakentamisen mahdolliset edellytykset, sijoittuminen ja laajuus alueella. Koulun ja joukkoliikenteen läheisyys puoltaa täydennysrakentamisen edellytysten tutkimista alueella.



Luonto ja maisema

Yleiskaava-alueen suunnittelussa on esitetty uusia luonnonsuojelualueita (SL), mikä edistää Lahden ympäristöohjelmassa 2018 esitetyn rauhoitettujen alueiden pinta-alatavoitteen toteutumista. Yleiskaava-alueella sijaitsevat luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaat alueet ja kohteet tulee ottaa huomioon erillisin aluevaraus- tai indeksimerkinnöin, tai alueiden erityisominaisuuksia ilmaisevin viivamerkinnöin. Yleiskaavamerkinnät- ja määräykset eivät suunnittelun tässä vaiheessa vielä tue riittävästi luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden alueiden ja kohteiden säilymistä tai edistämistä ja huomioon ottamista tarkemmassa suunnittelussa. Erityisen tarpeellista arvokkaiden alueiden ja kohteiden huomioon ottaminen on muuttuvan maankäytön alueilla.

Pippon (alue 2) vaihtoehdossa 1 elinkeinoelämän alue (T) on osoitettu laajaksi ja se on ristiriidassa alueella todettujen luontoarvojen kanssa. Vaihtoehto 1 ei edistä luonnon monimuotoisuuden säilymistä. Ala-Okeroisten (alue 1) elinkeinoelämän alue (T) vaihtoehdossa 2 saattaa muodostaa ekologisia yhteyksiä heikentävän esteen esitetyssä laajuudessaan. Villähteen asemaseudulla (alue 5) on tarpeen ottaa huomioon ekologisten kulkuyhteyksien säilyminen itä-länsisuunnassa.

Salpausselkämerkintä on jatkettu kattamaan Salpausselkä koko Lahden alueella. Merkintä on perusteltu ja korostaa hyvällä tavalla alueen keskeisen maisemaelementin merkitystä alueiden käytön suunnittelussa.

Vaikutusten arvioinnissa esitetään tarkasteltavaksi uusien perustettavien luonnonsuojelualueiden kytkeytyneisyyttä kaupungin viheralueisiin ja ekologiin yhteyksiin.

Virkistysalueet, maa- ja metsätalousalueet

Taajamien läheisten viheralueiden monikäyttöisyys on tunnistettu kaupungin viheralueiden verkostoa suunniteltaessa.

Maisematyölupapalveloitteen (MRL 128 §) lisäksi on suositeltavaa ohjata maankäyttöä myös kaavamääräyksin. Määräyksen sisältö auttaa tulkitsemaan kaavan tavoitetta ko. alueen maankäytöstä. Jatkosuunnittelussa esitetään kiinnitettäväksi huomiota, millaisin virkistyskäyttöä ja metsähoitotoimenpiteitä ohjaavin kaavamerkinnöin ja määräyksin kaavan tavoite virkistykseen varattavista alueista toteutuu parhaiten, ja millaisia vaikutuksia merkinnöillä on virkistykseen ja metsätalouden harjoittamiseen.

MRL 128 § mukaan maisematyölupaa ei nykyisinkään tarvita vaikutuksiltaan vähäisiin toimenpiteisiin. Maisematyölupa tai sen tarve on kuitenkin aina rakennusvalvonnan tapauskohtaisesti ratkaistava asia, ja siksi periaatelinjausten kirjaaminen kaavamääräyksen muotoon saattaa olla ongelmallista. Jotta rakennusvalvonnalle jää riittävä liikkumavara lupatarpeen harkintaan, voidaan kaavamääräyksellä esimerkiksi edellyttää maisematyölupaa muissa kuin vaikutuksiltaan vähäisissä toimenpiteissä.

Vuolenkoskentien tuntumaan on esitetty sekä Päijät-Hämeen että Kymenlaakson maakuntakaavoissa ylimaakunnallinen ohjeellinen ulkoilureitti. Reitin osuus Lahden alueella esitetään merkittäväksi yleiskaavaan.

Kulttuuriympäristö

Kylämaisemien ja rakennetun kulttuuriympäristön ominaispiirteiden säilyttäminen inventointien ja maakuntakaavan mukaisilla maisema-alueilla tulee ottaa huomioon. Valtakunnallisesti merkittävän



rakennetun kulttuuriympäristö (RKY 2009) aluerajauksen merkintä (ma) ei parhaalla mahdollisella tavalla viittaa rakennettuun ympäristöön.

Pohjaveden suojele

Harvasaaren pohjavesialueen rajausta puuttuu kartalta.

Luokitellun pohjavesialueen raja –merkinnän (pv) kaavamääräystekstin ensimmäinen virke tulee päivittää uuden määritelmän mukaiseksi: Merkinnällä osoitetaan yhdyskunnan vedenhankinnan kannalta tärkeät alueet sekä vedenhankintaan soveltuvat alueet.

Elinkeinoelämän –merkinnän (TY) kaavamääräyksen ensimmäinen virke tulee muuttaa seuraavanlaiseksi: Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Pohjavesi asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia.

Pohjavesialueille ei tule kaavoittaa uusia T-alueita, vaan ne tulee muuttaa TY-alueiksi. Pohjaveden suojelelun kannalta on tärkeää, että pohjavesialueilla sijaitsevat olemassa olevat T-alueet muutetaan yhdenmukaisesti TY-alueiksi.

Kouvolantien varren teollisuusalue on osoitettu elinkeinoelämän alueeksi (T) ja aluetta on esitetty laajennettavaksi myös rautatien ja valtatie 12 väliselle alueelle. Kyseinen alue ei sijaitse pohjavesialueen rajausta muutoksen jälkeen enää Nastonharju-Uusikylän (A ja B) pohjavesialueilla, joten laajennus on hyväksyttävissä.

Hulevesien hallinta

Lahden kaupungin hulevesiohjelman (2011) mukaan yleiskaavavaiheen hulevesisuunnitelmassa arvioidaan maankäytön muutosten vaikutukset hulevesien hallinnan kannalta.

Kaavaluonnosaineisto ei vielä tässä vaiheessa sisällä hulevesisuunnitelmaa. Hulevesien hallintasuunnitelma on ELY-keskuksen näkemyksen mukaan keskeinen lähtötieto, joka tarkoituksenmukaisesti ohjaa yleiskaavoitusta, ja sen myötä edelleen asemakaavoitusta. Ilmastonmuutoksen myötä mahdollisesti lisääntyviin hulevesitulviin varautuminen edellyttää myös tulvareittien kartoittamista. Uudenmaan ELY-keskus suhtautuu kielteisesti tonttien hulevesien johtamiseen maantien sivuosiin. Tämä tulee huomioida hulevesien hallintasuunnitelmassa ja ottaa huomioon kaavan hulevesiä koskeissa yleismääräyksissä.

Vesihuolto

Suunniteltaessa asumisen lisäämistä YKR-taajamien ulkopuolelle, tulee kunnan päättää alueen vesihuollon järjestäminen asianmukaisesti joko vesijohto- ja jätevesiviemäriverkostoja laajentamalla tai kestävin kiinteistökohtaisin ratkaisuin. Yleiskaavaluonnoksessa on esitetty asumisen lisäämistä YKR-taajaman ulkopuolelle muun muassa Koiskala-Tiiranmäki alueelle.

Meluntorjunta

Yleiskaavan esitystarkkuus huomioiden kaava-aineistossa olisi hyvä esittää liikenteen aiheuttamat melualueet.

Maaperän pilaantuneisuus

Maankäytön muutosten tapahtuessa entisillä teollisen toiminnan alueilla, tulee varautua maaperän pilaantuneisuuden selvittämiseen ja mahdolliseen puhdistamistarpeeseen. Varautuminen lisäselvityksiin ja mahdolliseen maaperän puhdistamistarpeeseen tulee ottaa jatkosuunnittelussa ja kaavamääräyksissä huomioon.



Maa-ainesten ottoalueet

Renkomäen ja Arolan maa-ainestenottoon osoitetuilla alueilla (eo) tulee harkita merkinnän uudelleen rajaamista niin, että ne osat alueista, joilla maa-ainesten ottaminen on jo päätynyt ja alueet jälkihoidettu, rajataan merkinnän ulkopuolelle. Rälssin maa-ainesten vastaanottoaluetta (eo) on luonnoksessa laajennettu lännen suuntaan. Laajennus voi lisätä erityisesti toiminnasta aiheutuvia melu-, pöly-, värinä-, pintavesi- ja maisemavaikutuksia nämä tulisi mahdollisesti huomioida myös kaavamääräyksessä. Maa-ainesten ottoalueita (eo) koskevaan kaavamääräykseen tulee harkita lisättäväksi maininta, että alueen maisemoinnissa tulee ottaa huomioon alueen tuleva maankäyttömuoto. Erityisen tärkeää tämä on alueilla, jotka on merkitty retkeily- ja ulkoilualueiksi (VR).

Tieverkko ja uudet aluevaraukset

TENT-T -verkko (Trans-European Transport Network: Core Network) ja pääväyläasetus tulee ottaa huomioon vaikutusten arvioinnissa ja väyläkuvauksissa.

Kouvolantien varren teollisuusalue on osoitettu elinkeinoelämän alueeksi (T) ja aluetta on esitetty laajennettavaksi myös rautatien ja valtatie 12 väliselle alueelle ja valtatie eteläpuolelle Lemuntien varteen. Alueen toteuttaminen edellyttää valtatie 12 Veljeskylän eritasoliittymän rakentamisen, tämä tulee huomioida myös alueen suunnitteluohjeessa.

Uusien, merkittäviä liikenteellisiä vaikutuksia tuottavien toimintojen sijoittamisen tulee perustua riittäviin liikenteellisiin selvityksiin. Keskeisimpiä arvioitavia vaikutuksia ovat uuden tai merkittävästi muuttuvan maankäytön vaikutukset liikenteeseen ja liikenneturvallisuuteen sekä alueiden saavutettavuus eri kulkumuodoin. Tarpeen mukaan kaavassa tulee käyttää ajoitusmääräyksiä erityisesti paljon liikennettä tuottavien ja liikenneverkon parantamista edellyttävien maankäytön varausten suhteen.

ELY-keskus esittää, että maanteitä koskevat merkinnät osoitetaan Maankäyttö- ja rakennuslaki 2000 -julkaisusarjan Kaavamerkinnät - julkaisun mukaisilla yleiskaavamerkinnöillä. Seestan eritasoliittymä/risteysilta on osoitettu muista eritasoliittymistä poikkeavalla merkinnällä. Merkintätapa tulee yhtenäistää.

Kestävän kaupunkiliikunnan ohjelman toimenpiteet

Uudenmaan ELY pitää Lahden suunta -työn liikunnasta koskevia tavoitteet hyvinä ja kannatettavina. Kestävän kaupunkiliikunnan ohjelmassa esitetään konkreettisia toimenpiteitä tavoitteiden saavuttamiseksi. Uudenmaan ELY-keskus pitää tärkeänä, että tavoitteille on asetettu seurattavia mittareita, esim. kulkutapaosuuksien kehitys.

Uudenmaan ELY-keskuksen näkemyksen mukaan Lahden keskusta-alueella on potentiaalia merkittävästi suurempaan kestäviin liikunnamuotojen kulkutapaosuuksiin, mutta se edellyttää voimakkaita toimia kestäviin kulkutapojen suosimiseksi ja henkilöautoilun rajoittamiseksi keskusta-alueella.

Uudenmaan ELY-keskus esittää, että kestävä kaupunkiliikunnan ohjelmaan lisätään autojen yhteiskäytön (toimenpide 16) lisäksi myös muita vähäpäästöistä autoilua tukevia toimenpiteitä. Toimenpiteitä voivat olla esimerkiksi sähköautojen latauspisteverkosto, vähäpäästöisten ajoneuvojen suosiminen pysäköintipolitiikassa ja kaupungin omissa hankinnoissa.



Uudenmaan ELY-keskus esittää, että tienylityskohtien laajempi parantaminen olisi hyvä lisätä pyöräilyn pääreitistön ensiapupakettiin.

Uudenmaan ELY-keskus esittää, että kestävä kaupunkiliikunnan ohjelmaan lisätään rahoitusta joukkoliikenteen infraan, esimerkiksi pysäkkien parantamiseen ja joukkoliikennekaistoihin. Lisäksi ELY-keskus ehdottaa, että joukkoliikenteen runkolinjasto ja siihen liittyvä maankäytön tiivistämispotentiaali esitetään myös kaavakartalla tai karttaliitteenä.

Selvitykset ja kaavan vaikutukset

Selvitys- ja lähtötiedot pidetään ajan tasalla maakunnallisessa selvitystietopankissa sekä kaupungin omassa paikkatietojärjestelmässä. Niin kauan, kuin paikkatietoaineisto ei ole julkista selvitystietoa, tulee selvitykset vähintään muuttuvan maankäytön ja tarvittaessa sen vaikutusalueen osalta sisällyttää julkisesti arvioitavissa olevaan kaava-aineistoon tai niiden tulee olla saatavilla kaupungin verkkosivuilla.

Kaavaluonnokseen ei ole sisällytetty yleiskaava-alueiden nykytilakuvauksia, suunnittelumääräyksiä ja vaikutusten arviointia. Näin ollen luonnosvaiheen kaavaratkaisujen arviointi ja vaihtoehtojen vertailu jäävät vielä alustavaksi. ELY-keskus pystyy ottamaan kattavammin kantaa uusiin aluevarauksiin vasta ehdotusvaiheessa, kun vaikutusten arviointi on tehty.

Maakuntakaavan tavoitteiden toteutuminen

Maakuntakaavassa esitettyjen tavoitteiden tulee toteutua myös yleiskaavassa. Yleiskaavassa voi olla tarkennuksia, siirtymiä tai poikkeamia suhteessa maakuntakaavaan, mikäli maakuntakaavan tavoite ei vaarannu. Kaavaselostuksesta ei tässä vaiheessa selviä perusteluita esim. Okeroisten ja Kariston uuden aseman merkitsemättä jättämiselle.

Vastine:

Alueiden 7 (Kumia) ja 8 (Ruuhijärvi) osalta ranta-alueet muutetaan kyläalueiksi (AT) luonnosvaihtoehtojen 1 mukaisesti. Alueelle rakentaminen tapahtuu poikkeamislupamenettelyllä, jonka keinoilla hallitaan alueiden rakentamista. Iso-Kukkasen, Salajärven ja Ruuhijärven alueella on voimassa olevassa rantayleiskaavassa rantarakentamisen mitoitus, jota ei ole syytä muuttaa rantaan rajoittavien rakennuspaikkojen osalta. Kyläaluemerkintä mahdollistaa rakennuspaikkojen käyttötarkoitusten ja ns. taustamaaston lisärakentamismahdollisuuksien tarkastelun.

Vaihtoehtoparien osalta alue 1 (Ala-Okeroinen) ja alue 2 (Pippo) mahdollistavat Kehätien varteen sijoitettavien elinkeinoelämän alueiden muodostamisen Lahden kaupungin alueelle. Alueiden kehittämiselle elinkeinoelämän alueina on vahva poliittinen tahto ja yleiskaavaehdotukseen alueet osoitetaan elinkeinoelämän alueina (T). Rakenteilla oleva kehätie muuttaa alueen 1 luontoarvoja ja alueen käytettävyyttä virkistysalueena. Kehätien muuttua alueen mahdollisia ulkoilureittejä ja ekologisia käytäviä ja yhteystarpeiden toteuttamismahdollisuuksia. Elinkeinoelämän alueen osoittaminen kehätien varteen ei merkittävästi heikennä näiden alueiden arvoa ja käytettävyyttä ottaen huomioon jo rakenteilla oleva kehätie ja sen vaikutukset. Rälssinmäki halutaan jatkossakin osoittaa virkistysalueena ja alue tullaan maisemoimaan maa-ainesten läjityksen päätyttyä tähän käyttöön. Virkistykseen parhaat alueet sijoittuvat mäelle ja sen länsipuolen suojaisille metsäalueille.

Alueen 2 (Pippo) elinkeinoelämän aluetta supistetaan eteläosasta viheryhteyden turvaamiseksi ja idästä kyläalueeseen rajautumisen osalta. Kyläalue (AT) osoitetaan voimassa olevan Lahden läntisten osien osayleiskaavan ja yleiskaavan luonnosvaihtoehdon 2 laajuisena. Elinkeinoelämän alueen ja kyläalueen väliin osoitetaan ulkoilureitti, jolloin alueiden väliin tulee jäämään



suojavyöhyke ja myös metsäinen yhteys pohjoiseen on mahdollista säilyttää. Aluevarauksien alueella on myös mm. luontoarvoja, jotka otetaan huomioon alueiden tarkemmassa suunnittelussa. Lisäksi suunnitteluohjeissa pyydetään jättämään alueiden väliin rakentamaton metsäpeitteinen suojavyöhyke.

Alueen 4 maankäyttöä on tarkasteltu yleiskaavoituksen rinnalla Koiskala-Tiiranmäen kaavarunkotyön kautta. Alueelle on laadittu liikenneselvitys ja liikenteen yleissuunnitelma, jonka pohjalta alueen liikenneverkko muodostuu esitetyistä vaihtoehdoista poiketen ja liikenneverkoston ratkaisu on vaikuttanut myös aluevarausmerkintöihin. Rakentaminen on pyritty ohjaamaan alueille, jotka turvaisivat mahdollisimman hyvin Koiskalan valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön arvot ja alueen luontoarvot. Yleiskaavan esitystavan ja muuttuneen mittakaavan vuoksi yleiskaavaehdotukseen kaavarunkoluonnoksen aluevaraukset on yleispiirteistetty ja esitetty laajempina ja ehyempinä kokonaisuuksina.

Villähteen asemanseudun kaavarunkoluonnoksessa 22.5.2018 tarkasteltiin asuinrakentamisen lisäämistä Villähteen rautatieaseman välittömään läheisyyteen. Lahden suunta -työn 2017-2020 luonnoksen yhteydessä esitettiin Villähteen asemansedulle (alue 5) kaksi vaihtoehtoista luonnosta, joista vaihtoehto 1 perustui kaavarunkoluonnokseen. Vaihtoehdossa 2 aseman välitön läheisyys jäisi jatkossakin elinkeinoelämän alueeksi. Palautteita tuli molempien vaihtoehtojen puolesta ja vastaan. Aseman läheisyydessä rautatien aiheuttama melu- ja tärinä ovat haasteita, jotka tulee ratkaista erityisesti asuinrakentamisen osalta. Valtakunnallisesti on käynnissä useampia raideverkostoon ja raideliikenteen kehittämiseen liittyviä hankkeita ja selvityksiä ja on tullut tarve selvittää Lahden seudun asemien määriä ja sijainteja. Villähteen asemanseudun maankäytön muutosta asuinkäyttöön ei nähdä mahdolliseksi toteuttaa tilanteessa, jossa aseman säilyminen on epävarmaa. Lisäksi kerrostaloasuntojen kysynnän ei katsota olevan riittävä alueella ja alueen toteutuminen nähdään epävarmana. Alueen katsotaan olevan ominaisuuksiltaan soveltuva elinkeinoelämän alueena jatkossakin, asuinrakentamisen sijoituessa pientaloalueille kauemmaksi asemasta. Lankilantien uusi linjaus suoraan Heinämaantielle nähdään kuitenkin tarpeellisena Lankilantien varressa olevan pientaloalueen liikenneturvallisuuden parantamiseksi ja liikennemelun vähentämiseksi.

Okeroisten ja Kariston asemien toteuttamista ei nähdä todennäköisenä yleiskaavan tavoitevuoteen 2030 mennessä. Lahden seudun asemien määrä ja sijainti tulee arvioida kuten edellä on mainittu ja arvioida näiden asemien tarve.

Alueen 6 (Orrilanmäki) osalta on laadittu maiseman herkkyystarkastelu asumisen lisäämiseksi peltoalueille luonnosvaihtoehdon 2 mukaisesti. Yleiskaavatasolla peltoalue osoitetaan kokonaisuudessaan asumiseen, mutta rakentamisen tarkempi sijoittuminen ja katuyhteydet ratkaistaan asemakaavalla.

Yleiskaavaan on esitetty 11 uutta luonnonsuojelualuetta. Lahden ekologinen verkosto -selvityksessä on huomioitu olemassa olevien luonnonsuojelualueiden lisäksi myös uudet luonnonsuojelualueet. Tavoitteena on ollut yhdistää luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaat alueet toisiinsa monesta suunnasta, mahdollisimman lyhyinä ja laadukkaiden elinympäristöjen kautta kulkevin. Mukkulan saaria lukuun ottamatta kaikki uudet luonnonsuojelualueet ovat osa yhtenäistä viherverkostoa ja suurin osa niistä on myös liito-oravalle soveltuvia alueita ja mahdollisia kulkureittejä.

Pääsääntöisesti muutetaan yksityisen maanomistajan omistamat VR-alueet M tai MU alueiksi. Edellä mainitusta maanomistukseen liittyvästä yleisperiaatteesta poiketaan kuitenkin



viherverkkosuunnitelman ja maakuntakaavan pohjalta perustellusti strategisesti tärkeäksi tunnistetuilla alueilla, taajamarakenteen sisällä olevilla alueilla sekä alueilla, joilla on erityistä tarvetta ohjata rakentamista eivätkä maa- ja metsätalousalueiden määräykset sovellu käytettäväksi siellä. Lahden suunta –työn selostuksen (Liite 8) toisessa osassa on oma kappaleensa Maa- ja metsätalousalueille. Sieltä löytyvät perustelujen lisäksi aiheeseen liittyvät analyysikartat ja pinta-alataulukko ehdotusvaiheessa yksityisten maiden Virkistysalue (V) ja maa- ja metsätalousalue (M) määräyksistä.

Ylimaakunnallinen ulkoilureitti Vuolenkoskentien tuntumaan lisätään yleiskaavaehdotukseen.

Yleiskaavan yleisissä kaavamääräyksissä kulttuuriympäristöt on nostettu esiin omana kohtanaan ja kaavamääräyksessä määrätään, että alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kyläalueet ja muut kulttuuriympäristökohteet esitetään kattavasti koko Lahden alueelta Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa. Lisäksi arvokkaista kulttuuriympäristöistä viedään tietoa alueellisiin suunnitteluohjeisiin ja väyläkuvauksiin, jolloin tiedot ovat kaikkien suunnittelijoiden ja asiasta kiinnostuneiden saatavilla. Nastolan kulttuuriympäristö selvitys on valmistunut ehdotusvaiheessa ja lisätty Lahden suunta –työn liitteeksi. Lisäksi aikaisemmat selvitykset lisätään nähtäville Lahden suunta –työn nettisivuille Muu Lahden suunta –työhön liittyvä aineisto –otsikon alle.

Pohjavesialueella olevien elinkeinoelämän alueiden (T) kaavamerkintä on muutettu elinkeinoelämän alueeksi, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia (TY). TY -merkintää on käytetty myös koulun tai asutuksen läheisyydessä olevilla elinkeinoelämän alueilla. Ehdotusvaiheen muutokset koskevat alueita: Sopenkorpi, Metsä-Pietilä, Hennala, Lotilassa Särmääjänkatu, Rahkalehmus sekä Nastolassa Penttilän ja Vaakatien alue.

Ehdotusvaiheessa on laadittu yleiskaavallinen hulevesiselvitys (Liite 20), joka käsittää hulevesiteeman tarkastelun kahdella tasolla sekä ehdotukset kaavamääräyksiksi. Koko kaupungin kartassa on esitetty valuma-alueita koskevat suunnitteluohjeet, pohjavesialueet, merkittävät vesireitit sekä muutosalueilla sijaitsevat lähteet. Keskustan kartassa on esitetty merkittävät avoimina säilytettävät ojat tai vesireitit, huomioon otettavat hulevesien hallinnan kehittämisaalueet, aluehankealueet, joilla on jatkosuunnittelun yhteydessä laadittava hulevesien hallinnan kokonaissuunnitelma, hulevesitulvavaara-alueet, tärkeät hulevesiverkoston kunnossapitoalueet, merkittävät kaupunkipienvesistöt. Hulevesiselvitystä on hyödynnetty ehdotusvaiheen kaavamääräysmuutoksissa, jotka koskevat yleismääräystä hulevesien hallinnasta, pohjavesialuetta ja pohjavesien muodostumisaluetta sekä aluevarausmerkintöjä TY ja TY/A. Lisäksi hulevesiselvityksestä on viety tietoa yleiskaavan alueellisiin suunnitteluohjeisiin ja väyläkuvauksiin. Hulevesien hallinnassa tulee yleiskaavan yleismääräyksen mukaan noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä. Uudenmaan ELY-keskuksen esittämä kiello hulevesien johtamisesta maanteiden sivuojiin on ensisijaisesti detaljitason asia, jonka tarkastelu kuuluu hulevesiohjelmaan. Kuitenkin asia on lisätty myös liikenteen pääverkon suunnitteluohjeisiin. Seuraavalla kierroksella kaavakartoille voidaan useamman oikeusvaikutteisen teemakartan myötä tuoda enemmän tietoa. Silloin oikeusvaikutteisessa sini-viher teemakartassa päästään viimeistelemään hulevesiä koskevat kaavamerkinnät ja -määräykset.

Yleiskaavaluonnoksessa on esitetty asumisen lisäämistä YKR-taajaman ulkopuolelle Koiskala-Tiiranmäki alueelle. Alueen rakentuminen tapahtuu alueen asemakaavoituksen myötä, jolloin myös alueen vesijohto- ja jätevesiviemäröintikin tuodaan alueelle.



Osa pilaantuneiden maiden riskipaikoista tiedostetaan ennakkoon, mutta etenkin täydennettäessä olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta, pilaantuneita maita voi tulla käytännössä vastaan mistä vain. Pilaantuneen maaperän puhdistustarve selvitetään aina tarkemman suunnittelun yhteydessä. Näiden syiden vuoksi asiaa ei ehdotusvaiheen valmistelussa nähty tarpeelliseksi nostaa yleiskaavan yleismääräykseksi. Luonteva paikka tiedossa olevissa erityiskohteissa voisi olla alueellinen suunnitteluohje. Tällä kierroksella tietoa ei ole kuitenkaan suunnitteluohjeisiin ole viety.

Renkomäen ja Arolan maa-ainestenottoalueiden rajaukset tarkistetaan siten, että ne alueet, joilla ottaminen on päätynyt ja alueet on jälkihoidettu, rajataan pois eo-rajauksesta. Renkomäen maa-ainesten ottoalueen länsiosassa maa-ainesten otto on päätynyt ja alue on osittain maisemoitu. Alueelle ei ole voimassa olevaa ottosuunnitelmaa, joten alueen uudelleen rajaamisessa on päädytty noudattamaan käsittelyssä olevan maa-ainesten ottosuunnitelman mukaista ottoaluetta. Arolassa sijaitsevassa vanhassa ELY:n maa-ainestenottoalueella otto on päätynyt ja alue on maisemoitu, joten alueelta voidaan tältä osin poistaa eo-merkintä kokonaan. Maa-ainesten ottoalueen viivamainen eo-merkintä on lisäksi muutettu aluevarausmerkinnäksi (EO) ja alueilla on lisäksi käytetty kaksoismerkintää alueen tavoitteellisen maankäytön mukaan. Kaikilla uusilla kaksoismerkintäalueilla edellytetään kaavamääräyksessä maisemoinnin tekemistä samanaikaisesti täytön tai kaivun edetessä.

TENT-T -verkko (Trans-European Transport Network: Core Network) ja pääväyläasetus otetaan huomioon yleiskaavan liikenteen väyläkuvauksissa ja suunnitteluohjeissa.

Lahden suunta työssä on laadittu vaikutusten arvioinnin yhteydessä liikennemallitarkastelu, jonka pohjalla on yleiskaavan aluevarausten mahdollistama kasvu. Liikennemalli ei ole osoittanut ongelmia liikenneverkossa. Pippon ja Karistonportin alueella ei ole tarpeen laatia yleiskaavatyössä tarkempia liikenneselvityksiä.

Nastolan nauhataajamassa Kouvolantien ja valtatie 12 välin uusien elinkeinoelämän alueiden käyttöönoton edellyttämä Veljeskylän eritasoliittymän rakentaminen on otettu huomioon alueiden suunnitteluohjeissa.

ELY:n ehdotus muiden vähäpäästöisten kulkuneuvojen toimenpiteiden lisäämiseksi Kestävän kaupunkiliikenteen ohjelman toimenpiteisiin on hyvä. Selvitetään mahdollisuudet lisätä ohjelmaan myös muita vähäpäästöistä autoilua tukevia toimenpiteitä.

Kaupunki huomioi tämän omissa toiminnoissaan jo nykyisellään. Pysäköintitarkastajien autot ovat sähkökäyttöisiä ja myös muut virka-autot tullaan vaihtamaan sähkökäyttöisiin. Katsomme, että kaupungin tehtävänä ei ole investoida itse esimerkiksi latausinfraan, mutta voimme osoittaa alueita, joille yksityiset toimijat voivat latausinfraa toteuttaa. Autojen yhteiskäyttö (luonnoksen toimenpide 16) on ehdotusvaiheeseen siirretty toimenpiteen 4. sisään.

Pysäköintipolitiikkaa päivitetään parhaillaan ja uudistuksessa otetaan kantaa erilaisten maksujen ja aikarajoitusten käyttöön.

Pysäkkien parantaminen ja joukkoliikennekaistat sisältyvät runkolinjastouudistukseen.

Runkolinjastoa ei ole tällä kierroksella esitetty yleiskaavakartalla. Esittämistä voidaan tutkia siinä vaiheessa, kun oikeusvaikutteisten kaavakarttojen määrä yleiskaavaprosessissa kasvaa. Eri teemakartat mahdollistavat sen, että kartoilla on mahdollista esittää nykyistä enemmän



informaatiota havainnollisesti ja selkeästi. Joukkoliikenteen runkolinjojen esittäminen uutena tietona infra-aiheisella kartalla voidaan ottaa tarkasteluun seuraavalla Lahden suunta -työn 2021-2024 kierroksella. Joukkoliikenteen runkolinjastosuunnitelma on nähtävillä Lahden suunta -työn nettisivuilla Muu Lahden suunta -työhön liittyvä aineisto -otsikon alla.

Lahden suunta -työn aineistoa on täydennetty ehdotusvaiheessa ja samalla huolehdittu siitä, että kaikki oleellinen valmistelutieto on lainmukaisesti vuorovaikutusmenettelyn kohteena. Jatkossa kaavan tietopohjaa pyritään avaamaan osallisille mahdollisuuksien mukaan suoraan digitaalisena. Aineistoihin on lisätty Yleiskaava-alueiden nykytilan kuvaukset ja suunnitteluohjeet, Liikenteen pääverkon väyläkuvaukset ja suunnitteluohjeet, Lahden arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartta ja kohdeluettelo, Luonnon monimuotoisuus ja ekologiset yhteydet -teemakartta ja kohdeluettelo sekä Muinaismuistot kohdeluettelo. Suunnitteluohjeisiin on viety tehdyistä selvityksistä ja kaupungin omasta paikkatietojärjestelmästä paljon lisätietoa. Luonnosvaiheen selvitysuunnoksista ovat ehdotusvaiheessa valmistuneet Nastolan kulttuuriympäristöselvitys ja Lahden ekologinen verkosto. Myös virkistysalueverkoston yleissuunnitelman luonnos ja pyöräliikenteen tavoiteverkko luonnos on työstetty valmiiksi. Uusina selvityksinä ehdotusvaiheessa ovat valmistuneet Raportti Lahden elinkeinoelämän alueista, Orrilanmäen maisemaselvitys, Lahden niittyverkostoselvitys sekä Hulevesimerkinnät ja -määräykset Lahden yleiskaavassa -taustaraportti liitekarttoineen. Uutena ehdotusvaiheen tausta-aineistona on myös Koiskala-Tiiranmäen kaavarunkoluonnos ja siihen liittyvä liikenneselvitys, joka on ollut nähtävillä keväällä 2020. Aikaisemmin valmistuneista paikallisista kulttuuriympäristöselvitykset: Selvitys Lahden kulttuurihistoriallisesti arvokkaista kohteista (2000) ja selvitys Lahden sodanjälkeisestä rakennusperinnöstä (2012) lisätään nähtäville Lahden suunta -työn nettisivuille Muu Lahden suunta -työhön liittyvä aineisto -otsikon alle.

Vaikutusten arviointi toteutettiin 1.6-31.10.2019 monialaisena ja vuorovaikutteisena asiantuntija-arviointina. Vaikutusten arvioinnissa hyödynnettiin selvitys- ja lähtötietojen lisäksi viranomaisten lausuntoja, osallisten tuottamaa tietoa, mielipiteitä ja kommentteja. Vaikutusten arvioinnin näkökulmina olivat Lahden suunta -työn liittyvät kuusi keskeistä pääteemaa: hyvinvointi, kaupunkitalous, kestävä liikkuminen, kulttuuriympäristöt ja maisema, ekosysteemipalvelut sekä ilmastovaikutusten arviointi. Vaikutusten arviointi käynnistyi yhteisellä seminaaripäivällä 7.6.2019 ja lopetusseminaari järjestettiin 11.9.2019. Seminaaripäivien kautta vaikutusten arviointiin osallistui kattava joukko eri sidosryhmien edustajia. Asiantuntijoiden lausunnot on koottu yhdeksi raportiksi Lahden suunta -työn 2017-2020 liitteeksi. Luonnosvaiheen palautteissa metsätalousteema nousi vahvasti esiin ja tämän vuoksi laadittiin erillinen tarkastelu vaikutuksista metsätalouteen ja käytiin neuvotteluja metsätoimijoiden kanssa yleiskaavan kaavaratkaisuista virkistykseen ja metsätalouden tarpeiden yhteensovittamiseksi. Lisäksi osana Lahden kaupungin erillistä tutkimushanketta Lahden suunta -työn luonnosvaiheen aineistot on auditoitu kävelyn ja pyöräilyn edistämisen ja turvallisuuden parantamisen näkökulmasta.

Toimenpiteet:

Tarkistetaan Pippon elinkeinoelämän alueen (T) ja viereisen kyläalueen (AT) yhteensovittaminen riittävällä suojavyöhykkeellä tai toiminnan laadulla. Elinkeinoelämän aluetta supistetaan eteläosasta viheryhteyden turvaamiseksi.

Laaditaan maisema-analyysi ja muutosherkkyystarkastelu Orrilanmäen peltojen rakentamismahdollisuuksien selvittämiseksi (Liite 23).

Muutetaan yksityisten maanomistajien omistamat VR-alueet pääsääntöisesti M tai MU -alueiksi.

Ylimaakunnallinen ulkoilureitti Vuolenkoskentien tuntumaan lisätään yleiskaavaehdotukseen.



ELY:n palautteen perusteella lisätään tienlystyskohtien parantamiseen pyöräilyn pääreitistön ensiapupaketti -toimenpiteeseen.

Väyläkuvauksiin päivitetään väylät, joille joukkoliikennekaistoja tulevaisuudessa suunnitellaan sekä pysäkkien varustus väylittäin.

Laaditaan yleiskaavan liitteeksi Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartta ja kohdeluettelo. Lisäksi tietoa arvokkaista kulttuuriympäristöistä viedään alueellisiin suunnitteluohjeisiin ja väyläkuvauksiin. Valtakunnallisesti merkittävän rakennetun ympäristön aluerajauksen merkintä muutetaan (rky) vastaamaan paremmin ko. asiaan.

Harvasaaren pohjavesialue lisätään kaavakarttaan. Pohjavesialueisiin ja TY-alueisiin liittyvät kaavamääräykset tarkistetaan saatujen lausuntojen perusteella. Pohjavesialueelle olevat elinkeinoelämän alueet (T) muutetaan TY-alueiksi. Kaavamääräyksessä huomioidaan muutkin kuin pohjaveden asettavat vaatimukset toiminnalle.

Laaditaan yleiskaavallinen hulevesiselvitys, jossa määritellään tärkeät avouomat (Liite 20). Hyödynnetään hulevesiselvitystä kaavamääräyksissä ja viedään tietoa hulevesien hallinnasta alueellisiin suunnitteluohjeisiin ja väyläkuvauksiin. Lisätään liikenteen pääverkon suunnitteluohjeisiin tieto siitä, ettei tonttien hulevesien johtaminen maanteiden sivuoihin ole sallittua.

Lahden suunta -työn 2021-2024 yhteydessä on tarkoitus laatia useampia oikeusvaikutteisia teemakarttoja. Silloin kaavakartoille voidaan tuoda nykyistä enemmän tietoa ja voidaan harkita, mitä tietoa hulevesien hallinnasta on järkevä tuoda viher-sini –kaavakartan kaavamerkinnyt- ja määräykset.

Lahden meluselvitys 2017 – EU:n ympäristömeludirektiivin mukainen meluselvitys lisätään nähtäville Lahden suunta –työn nettisivuille Muu Lahden suunta –työhön liittyvä aineisto –otsikon alle.

Renkomäen ja Arolan maa-ainestenottoalueiden rajaukset tarkistetaan siten että ne alueet, joilla ottaminen on päätynyt ja alueet on jälkihoidettu, rajataan pois eo-rajauksesta.

TENT-T -verkko (Trans-European Transport Network: Core Network) ja pääväyläasetus otetaan huomioon yleiskaavan liikenteen pääverkon väyläkuvauksissa ja suunnitteluohjeissa.

Maanteiden merkinnät muutetaan vastaamaan Maankäyttö- ja rakennuslaki 2000 -julkaisusarjan Kaavamerkinnyt - julkaisun mukaisia yleiskaavamerkintöjä. Seestan eritasoliittymän merkintätapa yhtenäistetään muiden eritasoliittymien kanssa.

Lahden suunta –työn aineistoa täydennetään ehdotusvaiheessa ja samalla huolehditaan siitä, että kaikki oleellinen valmistelutieto on lainmukaisesti vuorovaikutusmenettelyn kohteena (Liitteet 3-7, 20-23, 26. 27. 29, 30, 32-34).

Lahden suunta -työn 2021-2024 yhteydessä tulisi laatia selvitys Lahden seudun raideliikenteen seisakkeista ja kehittämistarpeista.



LAHDEN KAUPUNGINMUSEO / PÄIJÄT-HÄMEEN MAAKUNTAMUSEO**Tiivistelmä lausunnon pääsisällöistä:**

Lahden kaupunginmuseo / Päijät-Hämeen maakuntamuseo, rakennuskulttuuri esittää lausunnossaan, että kulttuuriympäristöt tulisi nostaa työssä esitettyä näkyvämmiin esiin. Selvitys Lahden kulttuurihistoriallisesti arvokkaista kohteista (2000) ja selvitys Lahden sodanjälkeisestä rakennusperinnöstä (2012) ja tällä yleiskaavakerroksella laadittu Nastolan kulttuuriympäristöselvitys tulee lisätä viittauksena yleiskaavamääräyksiin. Lahden aikaisemmat selvitykset tulee lisätä liitteiksi Nastolan kulttuuriympäristöselvityksen tapaan.

Kaavavaihtoehtoja punnitessa museo painottaa luonnonympäristöjen ja virkistysalueiden turvaamista.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta museo lausuu muinaisjäännösten osalta yleiskaavan tilanteen olevan ajan tasalla. Vuonna 2020 voimaan astuvan museoalan organisaatiouudistuksen vuoksi on kaavamääräysten loppuosa syytä muuttaa kuulumaan seuraavasti: "Aluetta koskevat maankäyttösuunnitelmat on lähetettävä Päijät-Hämeen alueelliseen vastuumuseoon lausuntoa varten".

Vastine:

Yleiskaavan yleisissä kaavamääräyksissä kulttuuriympäristöt on nostettu esiin omana kohtanaan ja kaavamääräyksessä määrätään, että alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Suoria viittauksia erillisiin selvityksiin ei tuoda kaavamääräykseen. Kulttuuriympäristökohteet esitetään kattavasti koko Lahden alueelta Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa. Lisäksi arvokkaista kulttuuriympäristöistä viedään tietoa alueellisiin suunnitteluohjeisiin ja väyläkuvauksiin. Nastolan kulttuuriympäristö selvitys on valmistunut ehdotusvaiheessa ja lisätty Lahden suunta – työn liitteeksi. Lisäksi aikaisemmat selvitykset lisätään nähtäville Lahden suunta –työn nettisivuille Muu Lahden suunta –työhön liittyvä aineisto –otsikon alle.

Toimenpiteet:

Laaditaan yleiskaavan liitteeksi Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartta ja kohdeluettelo, joissa esitetään lausunnossa esiintuotujen kolmen selvityksen arvokohteet. Lisäksi tietoa arvokkaista kulttuuriympäristöistä viedään Yleiskaavan alueellisiin suunnitteluohjeisiin ja Liikenteen pääverkon väyläkuvauksiin.

Lisätään kaksi aikaisempaa selvitystä: Selvitys Lahden kulttuurihistoriallisesti arvokkaista kohteista (2000) ja Selvitys Lahden sodanjälkeisestä rakennusperinnöstä (2012) nähtäville Lahden suunta – työn nettisivuille Muu Lahden suunta –työhön liittyvä aineisto –otsikon alla.

Muinaismuistoalueiden ja muiden muinaismuistokohteiden kaavamääräys muutetaan lausunnon mukaisesti.



LAHDEN YMPÄRISTÖPALVELUT

Tiivistelmä lausunnon pääsisällöistä:

Yleiskaavaluonnoskartoilla esitettyihin eri kohteiden kaavavaihtoehtoihin esitetään seuraavaa: Alueen 1 (Ala-Okeroinen) osoittaminen elinkeinoelämän alueeksi on perusteltua (ve 2), koska alue mm. sijoittuu eteläisen kehätien Okeroisten eritasoliittymän välittömään läheisyyteen. Alueen tulevassa asemakaavoituksessa tulee huomioida alueen luontoarvoja kuten alueella oleva noro.

Alue 2 (Pippo) sijoittuu vt 4:n ja 12:n Kujalan eritasoliittymän lähialueelle ja on siksi perusteltua laajentaa nykyisen Y-202 osayleiskaavan elinkeinoelämän aluetta. T-alueen itäisellä laajenemisalueella on luonnon monimuotoisuusarvoja (mm. liito-oravan elinympäristö), jotka tulee huomioida alueen tarkemmassa maankäytön suunnittelussa. Suotavaa olisi, että moottoriurheilu olisi alueella tulevaisuudessakin mahdollista, koska Lahden alueelta kun on vaikea löytää uutta vastaavaa paikkaa.

Alueen 3 (Karistonportti) osalta kumpi vaihtoehto vaan voidaan viedä kaavaehdotukseen.

Alueelle 4 (Koiskala-Tiiranmäki) ei tule Kymijärven ranta-alueille osoittaa niin paljon uutta rantarakentamista, kuten luonnosvaihtoehdossa 1, koska järven ranta-alueet ovat jo melko täyteen rakennettuja. Mikäli peltoalueet eivät ole aktiivisessa viljelykäytössä, ne on hyvä osoittaa asumisen alueiksi ennen metsäalueita, jotka ovat useimmiten peltoja tehokkaampia hiilinieluja.

Alueen 5 (Villähteen asemanseutu) osalta ei pidä hyvänä vaihtoehdon 1 mukaista asumisen osoittamista rautatien ja Ritomäen teollisuusalueen väliin eikä aivan radan varteen Heinämaantien itäpuolella, koska näillä alueilla rautatieliikenne ja teollinen toiminta aiheuttavat asumisviihtyvyyttä heikentäviä häiriöitä. Asumisen alueita on kuitenkin hyvä lisätä liikenneaseman läheisyyteen, kuten vaihtoehdossa 1 esim. Heinämaantien itäpuolelle on esitetty. Vaihtoehdon 1 mukainen tieyhteys Heinämaantieltä Lankilantielle rauhoittaisi liikennettä Lankilantiellä Lehtistenmäen asuinalueella.

Mikäli alueella 6 (Orrilanmäki) Villähteen pohjoispuolen peltoja ei viljellä enää aktiivisesti, on peltoalueiden osoittaminen asuinalueiksi vaihtoehdon 2 mukaisesti hyvä ratkaisu. Valtatien 12 Nastolan liittymän pohjoispuolella peltoalueen muuttamiselle elinkeinoelämän alueeksi vaihtoehdon 1 mukaisesti ei nähdä estettä. Tällöin on kuitenkin huomioitava alueen pohjoisosan sijainti luokitellulla pohjavesialueella ja Villähteen varren pientaloasutus.

Ympäristöpalvelut ei näe estettä alueiden 7 (Kumia) ja 8 (Ruuhijärvi) muuttamista kyläalueeksi (AT) vaihtoehdon 1 mukaisesti. Rantarakentamista alueilla ei kuitenkaan tule lisätä.

Lisäksi ympäristöpalvelut toteaa, että Kariston alueella lähimpänä Kujalan jätekeskusta olevia A-alueita ei tule asemakaavoittaa ja toteuttaa nykyistä asemakaavaa lähemmäksi jätekeskusta ennen kuin Kujalan alueen hajupäästöt on saatu selvästi pienentymään nykyisestä.

Yleiskaavaan tulisi merkitä Lahden hiljaisten alueiden kartoituksessa esiintulleita alueita, jotta hiljaisten alueiden säilyminen voitaisiin paremmin huomioida maankäytön suunnittelussa.

Vastine:

Yleiskaavaluonnoksessa on esitetty uusia elinkeinoelämän alueita (T tai TY) hyvien liikenneyhteyksien varrelle. Yleiskaavataso mittakaavaan sopien alueet on esitetty yhtenäisinä, laajoina aluevarauksina osoittaen alueen pääasiallisen maankäyttömuodon. Aluevarauksien alueella on myös muita jo olemassa olevia maankäyttömuotoja, kuten asuinrakentamista ja



luontoarvoja, jotka otetaan huomioon alueiden tarkemmassa suunnittelussa. Pippon alueelle osoitetaan yleiskaavaehdotuksessa moottoriurheilukeskuksen kohdemerkintänä (em) mahdollistamaan harrastetoiminnan jatkuminen alueella.

Alueen 4 maankäyttöä on tarkasteltu yleiskaavoituksen rinnalla Koiskala-Tiiranmäen kaavarunkotyön kautta. Alueelle on laadittu liikenneselvitys ja liikenteen yleissuunnitelma, jonka pohjalta alueen liikenneverkko muodostuu esitetyistä vaihtoehdoista poiketen ja liikenneverkoston ratkaisu on vaikuttanut myös aluevarausmerkintöihin. Omarantaisten rakennuspaikkojen määrä ei kaavarunkoluonnoksessa lisääntynyt nykyiseen yleiskaavaan verrattuna. Yleiskaavan esitystavan ja muuttuneen mittakaavan vuoksi yleiskaavaehdotukseen kaavarunkoluonnoksen aluevaraukset on yleispiirteistetty ja esitetty laajempina ja ehyempinä kokonaisuuksina. Uusia asuinrakentamisen paikkoja on esitetty sekä pelto-, että metsäalueille.

Villähteen asemansuodun kaavarunkoluonnoksessa 22.5.2018 tarkasteltiin asuinrakentamisen lisäämistä Villähteen rautatieaseman välittömään läheisyyteen. Lahden suunta -työn 2017-2020 luonnoksen yhteydessä esitettiin Villähteen asemansuodulle kaksi vaihtoehtoista luonnosta, joista vaihtoehto 1 perustui kaavarunkoluonnokseen. Vaihtoehdossa 2 aseman välitön läheisyys jäisi jatkossakin elinkeinoelämän alueeksi. Palautteita tuli molempien vaihtoehtojen puolesta ja vastaan. Aseman läheisyydessä rautatien aiheuttama melu- ja tärinä ovat haasteita, jotka tulevat ratkaista erityisesti asuinrakentamisen osalta. Valtakunnallisesti on käynnissä useampia raideverkostoon ja raideliikenteen kehittämiseen liittyviä hankkeita ja selvityksiä ja on tullut tarve selvittää Lahden suodun asemien määriä ja sijainteja. Villähteen asemansuodun maankäytön muutosta asuinkäyttöön ei nähdä mahdolliseksi toteuttaa tilanteessa, jossa aseman säilyminen on epävarmaa. Lisäksi kerrostaloasuntojen kysynnän ei katsota olevan riittävä alueella ja alueen toteutuminen nähdään epävarmana. Alueen katsotaan olevan ominaisuuksiltaan soveltuva elinkeinoelämän alueena jatkossakin, asuinrakentamisen sijoittuessa pientaloalueille kauemmaksi asemasta. Lankilantien uusi linjaus suoraan Heinämaantielle nähdään kuitenkin tarpeellisena Lankilantien varressa olevan pientaloalueen liikenneturvallisuuden parantamiseksi ja liikennemelun vähentämiseksi.

Orrilanmäellä, Villähteen koulun viereinen peltoaukea osoitetaan elinkeinoelämän alueeksi, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia (TY). Alueelle sijoituvissa toiminnoissa on otettava huomioon viereinen koulu, asuinalue ja pohjavesialue.

Alueiden 7 (Kumia) ja 8 (Ruuhijärvi) osalta ranta-alueet muutetaan kyläalueiksi (AT) luonnosvaihtoehtojen 1 mukaisesti. Alueelle rakentaminen tapahtuu poikkeamis lupamenettelyllä, jonka keinoilla hallitaan alueiden rakentamista. Iso-Kukkasen, Salajärven ja Ruuhijärven alueella on voimassa olevassa rantayleiskaavassa rantarakentamisen mitoitus, jota ei ole syytä muuttaa rantaan rajoittavien rakennuspaikkojen osalta. Kyläaluemerkintä mahdollistaa rakennuspaikkojen käyttötarkoitusten ja ns. taustamaaston lisärakentamismahdollisuuksien tarkastelun.

Yleiskaavaan ei ole osoitettu uusia asuinaluevarauksia Kujalan jätekeskuksen läheisyyteen, vaan aluumerkinnot ovat pysytetty voimassa olevien osayleiskaavojen mukaisina. Kaupunkisuunnittelussa on tekeillä vuonna 2002 valmistuneen kaavarungon tarkistus Kariston alueella. Tarkistus koskee kaavarungon itäosaa, joka on vielä asemakaavoittamatta. Lausunnossa mainitut A-alueet kuuluvat osittain tarkistettavaan alueeseen ja niiltä osin työssä huomioidaan siihen kohdistuvat ympäristöhäiriöt. Tarkastelualueen ulkopuolelle jäävien, Kujalaa lähinnä olevien A-alueiden nykyiseen maankäyttöön maa- ja metsätalouden alueena ei ole odotettavissa muutoksia tällä yleiskaavakierroksella.



Tarkistetun kaavarungon asemakaavoitus alkaa vuoden 2020 lopulla Karistonmäen alueesta, jonne Kujalan jäteaseman hajut selvitysten perusteella eivät merkittävästi leviä. Lisäksi kaavoitetaan aluetta palveleva rengasmainen pääkatuverkko ja Kankaanpäänkadun ja VT12 alikululle/eritasoliittymään johtava yhdyskatu. Muuta maankäyttöä mainitulle haitta-alueelle ei tulla toistaiseksi osoittamaan.

Lahden hiljaisten alueiden kartoituksen tiedot on viety suoraan yleiskaavan aluekohtaisiin suunnitteluohjeisiin, minkä kautta tieto on kaikkien saatavilla.

Toimenpiteet:

Yleiskaavaehdotukseen lisätään Pippoon moottoriurheilukeskuksen kohdemerkintä (em).

Orrilanmäellä, Villähteen koulun viereisen elinkeinoelämän alueen (T) kaavamerkintä muutetaan elinkeinoelämän alueeksi, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia (TY).

Lahden hiljaisten alueiden kartoituksen tiedot lisätään yleiskaavan aluekohtaisiin suunnitteluohjeisiin A, AT, M, MA, MU, MY, SL, SM, RP, VL, VR, ja VU -alueille.

Lahden suunta -työn 2021-2024 yhteydessä tarkastellaan Kariston itäosien A-aluevarauksen pienentämistä parhaillaan käynnissä olevan kaavarunkotyön pohjalta.



LAHTI AQUA**Tiivistelmä lausunnon pääsisällöistä:**

Lahti Aqua on lausunnossaan ottanut kantaa esitettyihin luonnosvaihtoehtoihin seuraavasti:

Alueella 1 (Ala-Okeroinen) vaihtoehto 1 on vesihuollon toteuttamisen kannalta kustannustehokkaampi. Vaihtoehdossa 2 joudutaan investoimaan merkittävästi uusiin pitkiin runkolinjoihin. Lahti Aquan mielestä tältä alueelta pois jätettäväksi ehdotettu T-alue voitaisiin korvata mieluummin alueella 2 (Pippo) kyseisen kohteen laajemmalla T-alue vaihtoehdolla 1. Vesihuollon kehittämisen kannalta tämä on sopivampi laajenemissuunta.

Alueen 4 Koiskala – Tiiranmäki välille on tarkoitus toteuttaa talousveden toinen Lahti-Nastola siirtoyhteys. Vaihtoehdossa 1 A-alueita ja siten potentiaalisia liittyjiä on enemmän suunnitellun vesihuollon runkoyhteyden varrella ja ne sijoittuvat myös siihen nähden paremmin.

Alueella 6 (Orrilanmäki) vaihtoehdossa 1 T-alue sijoittuu nykyiseen vesihuoltoverkostorakenteeseen nähden hyvin, sen sijaan vaihtoehdossa 2 esitetyt A-alueet puolestaan eivät kovin hyvin.

Alueen 7 (Kumia) vaihtoehdoilla ei kovin suurta eroa vesihuollon kannalta. Vakituista asutusta paremmin suosiva vaihtoehto 1 on kuitenkin vesihuollon kustannusvastaavuuden kannalta hieman parempi kuin RV/4-alue, koska alueella on jo rakennettua vesihuoltoverkostoa, mutta alhainen liittymisaste. Alueen koillisosassa vesihuoltoverkoston kapasiteetti on rajallinen, eli merkittävää vedenkulutuksen lisäystä siellä ei pystytä takaamaan.

Alueissa 3 (Karistonportti), 5 (Villähteen asemanseutu) ja 8 (Ruuhijärvi) molemmat vaihtoehdot ovat vesihuollon järjestämisen kannalta lähes samanarvoiset.

Lisäksi Lahti Aqua tuo lausunnossaan esille kunnallistekniikan runkolinjojen ulkopuolelle sijoittuvien kyläalueiden (AT) osalta, että vesihuollon ulottaminen näille alueille on maasto-olosuhteiden ja/tai pitkien etäisyyksien takia kustannusmielessä käytännössä mahdotonta. Näillä alueilla kiinteistöjen vesihuolto voidaan järjestää ainoastaan paikallisesti. Onko tarpeen tarkistaa kaavamerkintöjä kiinteä/pysyvää asumista vähemmän suosivaksi?

Moottoritien 4 Seestan eritasoliittymässä T-alue merkintä moottoritien itäpuolella johtaa toteutuessaan vesihuollon kannalta erittäin suuriin kustannuksiin. Nykyiset runkolinjat ovat kaukana moottoritien länsipuolella ja lisäksi alueen maaperä on kallioisuudesta johtuen vaikeasti rakennettavaa. Lisäksi alueen läpi kulkee rautatie-merkintä, jonka läheisyydessä rakentamisvaatimukset voivat aiheuttaa merkittäviä lisäkustannuksia. Ehdotus on, että tämä alue poistetaan kokonaan yleiskaavasta. Lisäksi Lahden ja Heinolan rajalle sijoittuvalla T-alueella (Pyhäntäantie) on rajoituksia viemärintikapasiteetin suhteen. Merkittäviä jätevesimääriä ei saada siirrettyä alueelta ilman erikoistoimenpiteitä.

Vastine:

Vaihtoehtoparien osalta alue 1 (Ala-Okeroinen) ja alue 2 (Pippo) mahdollistavat Kehätien varteen sijoitettavien elinkeinoelämän alueiden muodostamisen Lahden kaupungin alueelle. Alueiden kehittämiselle elinkeinoelämän alueina on vahva poliittinen tahto ja yleiskaavaehdotukseen alueet osoitetaan elinkeinoelämän alueina (T).



Alueen 4 maankäyttöä on tarkasteltu yleiskaavoituksen rinnalla Koiskala-Tiiranmäen kaavarunkotyön kautta. Alueelle on laadittu liikenneselvitys ja liikenteen yleissuunnitelma, jonka pohjalta alueen liikenneverkko muodostuu esitetyistä vaihtoehdoista poiketen. Vesihuollon siirtoyhteys on kuitenkin mahdollista toteuttaa toteutettavien katu- ja kävely- ja pyöräteiden linjauksien mukaisesti.

Alueen 6 (Orrilanmäki) osalta on laadittu maiseman herkkyystarkastelu asumisen lisäämiseksi peltoalueille luonnosvaihtoehdon 2 mukaisesti. Yleiskaavatasolla peltoalue osoitetaan kokonaisuudessaan asumiseen, mutta rakentamisen tarkempi sijoittuminen ja katuyhteydet ratkaistaan asemakaavalla. Luonnosvaihtoehdossa 1 esitetty T-alue osoitetaan TY-alueena, jolloin alueelle sijoitettavissa toiminnoissa tulee ottaa huomioon viereinen koulu, asuinalue ja pohjavesialue.

Alueiden 7 (Kumia) ja 8 (Ruuhijärvi) osalta ranta-alueet muutetaan kyläalueiksi (AT) luonnosvaihtoehtojen 1 mukaisesti. Alueelle rakentaminen vaatii poikkeamisluvan, jonka yhteydessä kiinnitetään huomiota kunnallistekniikkaan liittymisvelvollisuuteen sopivalla etäisyydellä runkolinjasta.

Kunnallistekniikan runkolinjojen ulkopuolelle sijoittuvat kyläalueet (AT) perustuvat olemassa oleviin kyläalueisiin sekä voimassa oleviin Nastolan kunnan aikaisiin osayleiskaavoihin. Alueiden rakentamista hallitaan suunnittelutarveratkaisumenettelyllä, jolla pyritään ohjaamaan rakentamista siten, ettei puhtaan veden saanti vaarannu. Alueet perustuvat kiinteistökohtaisiin talousvesi- ja jätevesijärjestelmiin.

Valtatien 4 Seestan eritasoliittymän ympäristön elinkeinoelämän alueet (T) pohjautuvat voimassa olevaan Luoteis-Nastolan osayleiskaavaan. Alueen toteuttamisessa on Lahti Aqvan esittämiä haasteita. Pyhäntäntien T-alueen osalta alueen viemäröintikapasiteetti tulee ottaa huomioon alueen tarkemmassa suunnittelussa. Molemmat huomioitavat asiat on kirjattu suunnitteluohjeisiin.

Toimenpiteet:

Valtatien 4 Seestan eritasoliittymän elinkeinoelämän alueen (T) toteuttamiseen liittyvä haasteet ja Pyhäntäntien T-alueen viemäröintikapasiteetti on huomioitu suunnitteluohjeissa.

Lausunto ei anna aihetta muuttaa Lahden suunta -työtä 2017-2020.



NASTOLAN ALUEJOHTOKUNTA**Lausunto kokonaisuudessaan:**

Aluejohtokunta pitää Yleiskaavan Y-203 ja Kestävän kaupunkiliikunnan ohjelman luonnoksia kattavina ja asianmukaisina. Erityisesti asukkaiden ja toimijoiden osallistaminen eri vaiheissa on toteutettu hyvin.

Aluejohtokunta puoltaa Villähteen asemanseudun kaavarunkosuunnitelmaa ja vaihtoehtoa numero 1, sekä näkee tärkeänä Luoteis-Nastolan osayleiskaavan mahdollistavan asumisen runkolinjaston lähialuilla. Aluejohtokunta toteaa, että Kallio-, Pitkä- ja Särkijärven alueen osayleiskaavassa olevien luonnonsuojelualuiden laajentuminen on tarpeellista erityisesti Lapakiston alueella, jonka kävijämäärät ovat lisänneet alueen kuormitusta ja eläinkannan harvenemista. Aluejohtokunta esittää, että Orrilanmäen kaavaluonnosvaihtoehtoa 2 arvioidaan uudelleen ja kaavamerkintä M muutetaan asutukselle A. Aluejohtokunta puoltaa Kumian sekä Ruuhijärven kaavamuutosten luonnosvaihtoehtoja 1.

Aluejohtokunta esittää, että kaupan suuryksikköjen kaavamerkintöjen vaikutuksia arvioitaisiin laajemmin.

Kestävän kaupunkiliikunnan ohjelmaan liittyen aluejohtokunta esittää, että kaupunki kehittää Nastolan alueen kevyenliikenteen verkostoa, hoitaa teiden ja alikulkuväylien kuntoa asianmukaisesti sekä arvioi alikulkuväylien tarvetta. Kaupungin tulee käydä vuoropuhelua Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa verkoston hoitamisesta, laadusta ja kehittämisestä kaupungin strategian mukaisesti. Lisäksi aluejohtokunta esittää, että pyöräilyn runkolinjassa lisätään pääpyöräilyreitiksi Rakokiven alueen reitti. Aluereittiä tulee laajentaa koskemaan myös Uudenkylän Heinolantietä sekä Heinämaantietä Orimattilan rajaan asti. Aluejohtokunta esittää, että julkisen liikenteen liitäntäpysäköintiä kehitetään koko kaupungissa.

Aluejohtokunta esittää, että maaseutupoliittinen ohjelma sisällytetään osaksi Lahden suunta -työtä seuraavalla yleiskaavakierroksella.”

Vastine:

Villähteen asemanseudun kaavarunkoluonnoksessa 22.5.2018 tarkasteltiin asuinrakentamisen lisäämistä Villähteen rautatieaseman välittömään läheisyyteen. Lahden suunta -työn 2017-2020 luonnoksen yhteydessä esitettiin Villähteen asemansuudulle kaksi vaihtoehtoista luonnosta, joista vaihtoehto 1 perustui kaavarunkoluonnokseen. Vaihtoehdossa 2 aseman välitön läheisyys jäisi jatkossakin elinkeinoelämän alueeksi. Palautteita tuli molempien vaihtoehtojen puolesta ja vastaan. Valtakunnallisesti on käynnissä useampia raideverkostoon ja raideliikenteen kehittämiseen liittyviä hankkeita ja selvityksiä. Helsinki-Lahti-Kouvola-Vainikkala rautatie on osa Euroopan laajuista TEN-T raideverkon ydinverkkoa, mikä tuo kehittämistarpeita ko. raidevälille. Lisäksi Lahti on mukana Suomirata-hankkeessa, joka mahdollistaa suoran yhteyden Lahdesta lentoasemalle ja edelleen Helsingin keskustaan. Merkittävänä tekijänä hankkeissa on yhteysvälien sujuvuus ja nopeus. Lahden tavoitteena on saada uusi lähijunaliikenteen seisake Hennalaan, Orimattilan Hennaan seisake on jo toteutettu. Hollolan tavoitteena on saada uusi seisake Nostavalle. Jokainen uusi seisake hidastaa yhteysvälin junayhteyksiä. Tästä syystä jatkossa on tarve selvittää Lahden seudun raideliikenteen seisakkeiden tarve, määrä ja sijainnit. Villähteen asemanseudun maankäytön muutosta asuinkäyttöön ei nähdä mahdolliseksi toteuttaa tilanteessa, jossa aseman säilyminen on epävarmaa. Lisäksi kerrostaloasuntojen kysynnän ei katsota olevan riittävä alueella ja alueen toteutuminen nähdään epävarmana. Alueen katsotaan olevan ominaisuuksiltaan soveltuva elinkeinoelämän alueena jatkossakin, asuinrakentamisen sijoituessa pientaloalueille kauemmaksi asemasta. Lankilantien uusi linjaus suoraan Heinämaantielle nähdään kuitenkin



tarpeellisena Lankilantien varressa olevan pientaloalueen liikenneturvallisuuden parantamiseksi ja liikennemelun vähentämiseksi.

Lahden kaupungin tavoitteena on laajentaa Lapakiston luonnonsuojelualuetta ja rauhoittaa myös muita yleiskaavaluonnoksessa esitettyjä uusia luonnonsuojelualueita (SL). Kaupungin on mahdollista saada valtiolta METSO-korvausta suojelualueiden puuston arvosta. METSO-korvausta ei kuitenkaan ole mahdollista saada alueilta, jotka ovat muulla päätöksellä jo entuudestaan suojeltu, kuten kaavalla. Tästä syystä yleiskaavaehdotuksessa on muutettu osa suojeltaviksi aiotuista alueista lähivirkistysalueiksi (VL) tai retkeily- ja ulkoilualueiksi (VR). Alueet tullaan osoittamaan yleiskaavassa luonnonsuojelualueina (SL) niiden rauhoituksen jälkeen. Osassa uusista luonnonsuojelualueista (SL) kaupungilla ei ole aikomusta hakea METSO-korvausta alueiden vähäisen puustollisen arvon tai muiden syiden takia ja nämä alueet on jätetty yleiskaavaehdotukseen suojelualueiksi.

Orrilanmäellä, Villähteen koulun viereinen peltoaukea on valtatie 12 melualue, eikä aluetta voida tämän vuoksi osoittaa asumiselle. Alue osoitetaan elinkeinoelämän alueeksi, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia (TY). Alueelle sijoittuvissa toiminnoissa on otettava huomioon viereinen koulu, asuinalue ja pohjavesialue.

Kauppaan liittyen yleiskaavatyössä on teetetty vuonna 2019 elinvoimalaskenta keskustan lisäksi kaikilla Lahden kaupungin merkittävimmillä kaupallisten palvelujen alueilla. Lisäksi vuonna 2018 julkaistussa selvityksessä Päijät-Hämeen alueiden merkittävydestä on arvioitu merkittävien kaupan alueiden nykytilaa, kehittämispotentiaalia ja vaikutuksia. Selvitykset ovat kattavia eikä kaupan suuryksiköiden kaavamerkintöjen vaikutuksia ole ehdotusvaiheessa arvioitu laajemmin.

Nastolan alueelle on määritelty pyöräilyn pää- ja aluereittejä, joihin kohdistetaan samoja toimenpiteitä kuin koko tavoiteverkolle. Päälysteiden kuntoa ja risteysalueiden sekä alikulkujen kuntoa tarkastellaan erityisesti toimenpiteessä Ensiapupaketti pyöräilyn tavoiteverkolle. Verkkotarkastelun perusteella kaupunki katsoo, että aluereitti on riittävä taso Rakokiven reitiksi. Ehdotetuille aluereiteille ei nähdä tässä vaiheessa lisästarvetta. MAL-työn (2021-2030) osana tehdään selvitys seudullisen pyöräverkon osalta. Tämä mahdollistaa Lahden pyöräliikenteen tavoiteverkon ja yleiskaavakartalla esitettyjen tavoitteellisten pyöräilyn pää- ja aluereittien tarkistamisen seutuyhteyksien osalta, kuten Heinämaantie Orimattilan rajaan, Lahden suunta –työn 2021-2024 kierroksella. Lähtökohtana on se, että pyöräilyn tulee olla mahdollista kaikilla katuverkon osilla. Se että, reittiä ei ole merkattu pää- tai aluereitiksi, ei tarkoita sitä, ettei reitti olisi pyöräiltävissä. ELY-keskus on mukana kestävän kaupunkiliikunnan työryhmässä ja tavoitteena on kehittää verkostoa yhteistyössä. Kaupunki edistää liityntäpysäköintiä toimenpiteen mukaisesti. Liityntäpysäköintiselvityksen laatiminen on käynnistynyt keuhällä 2020.

Lahden yleiskaavan jatkuva prosessi on havaittu hyväksi koko kaupunkiyhteisön keskustelufoorumiksi kaupungin tulevaisuudesta. Tästä syystä yleiskaavan kanssa samaan prosessiin on käynnissä olevalla kierroksella yhdistetty Kestävän kaupunkiliikunnan ohjelman laatiminen, sekä ympäristöohjelman ja palveluohjelman teemoja soveltuvilta osin. Kokonaisuus on nimetty Lahden suunta –työksi 2017-2020. Maaseutupoliittisen ohjelman sisällyttäminen osaksi Lahden suunta –työtä on järkevä ottaa tarkasteluun seuraavalla kierroksella.

Toimenpiteet:

Lahden suunta -työn 2021-2024 yhteydessä tulisi laatia selvitys Lahden seudun raideliikenteen seisakkeista ja kehittämistarpeista sekä tarkastella voidaanko Maaseutupoliittisen ohjelma kytkeä osaksi Lahden suunta –työtä.



Lausunto ei anna aihetta muuttaa Lahden suunta -työtä 2017-2020. PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO

Tiivistelmä lausunnon pääsisällöistä:

Kaavaluonnoksessa ja siihen sisältyvissä vaihtoehtotarkasteluissa esitetyt seudullisesti merkittävät kaupan ratkaisut ovat sijainniltaan linjassa Päijät-Hämeen lainvoimaisen maakuntakaavan 2014 kanssa. Luonnosvaihe ei sisällä vielä suunnitteluohjeita asemakaavoitusta varten. Niillä tulee olemaan tärkeä rooli arvioitaessa maakuntakaavan kauppaa koskevien määräysten toteutumista ja vaikutuksia Lahden kaupunkiseudun kaupan palveluverkon tasapainoisuuteen sekä alueellisen ja väestöryhmittäisten palvelujen saavutettavuuteen.

Päijät-Hämeen liitto nostaa esiin, että liikennejärjestelmäsuunnitelmassa (luonnos 30.4.2019) on esitetty seudullisesti merkittävä pyöräilyverkko, joka on pääpiirteiltään yhtenevä pyöräilyn pääreittien kanssa. Eroja kuitenkin on siinä, miten reitit jatkuvat Lahden kaupungin rajojen ulkopuolelle. Päijät-Hämeen liitto tuo esiin, että Lahden suunta -työssä olisi hyvä huomioida Päijät-Hämeen liikennejärjestelmäsuunnitelmassa esitetyt seudulliset yhteydet luonnoksessa esitettyjen lisäksi pohjoiseen Asikkalan suuntaan sekä etelään Orimattilan suuntaan ja lisätä nämä seudulliset yhteydet pyöräilyn pääreitteihin. Päijät-Hämeen liitto muistuttaa lisäksi, että keskusta-alueella eri kulkumuotojen yhteensovittaminen on tärkeää, eikä tässä tule unohtaa keskustan palveluille keskeistä jakeluliikennettä.

Vaihtoehtoparien osalta Päijät-Hämeen liitto tuo esille seuraavaa:

Alueella 1 (Ala-Okeroinen) vaihtoehto 1 toteuttaa Päijät-Hämeen lainvoimaista maakuntakaavaa vaihtoehtoa 2 paremmin ja turvaa Ala-Okeroisten retkeily- ja virkistyskäytön säilymistä. Samalla se tukee lähellä olevaa maakunnallisesti arvokasta Okeroisten kulttuurimaisemaa.

Alueella 2 (Pippo) vaihtoehto 2 toteuttaa Päijät-Hämeen lainvoimaista maakuntakaavaa viheryhteystarpeen toteutumisen kannalta vaihtoehtoa 1 paremmin. Lainvoimaisessa maakuntakaavassa Pippon moottorirata on esitetty moottoriurheilukeskuksen em-kohdemerkinnällä, joten ehdotamme sitä merkittäväksi omalla merkinnällään myös Lahden yleiskaavaan. Vaihtoehdon 2 elinkeinoelämän alueiden osalta radan itä puolella T-alue toteuttaisi maakuntakaavaa luonnokseen merkittyä VR-aluetta paremmin.

Alueilla 3 (Karistonportti), 4 (Koiskala-Tiiranmäki), 5 (Villähteen asemanseutu) ja 6 (Orrilanmäki) molemmat luonnosvaihtoehdot toteuttavat lainvoimaista maakuntakaavaa. Alueen 4 kohdalla Koiskalan kartanon valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö on otettu huomioon molemmissa vaihtoehdoissa. Orrilanmäellä, alueella 6 perustelut asumisen lisäämiseen ovat hyviä. Orrilanmäen maakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä voidaan kehittää tarvittaessa suunnitteluohjeilla.

Alueet 7 (Kumia) ja 8 (Ruuhijärvi) ovat Päijät-Hämeen lainvoimaisessa maakuntakaavassa merkitty lähikyliksi ja niillä ei ole aluerajauksia. Päijät-Hämeen liitto ei ota kantaa rajaus- tai kaavojen kumoustarpeisiin. Molemmat vaihtoehdot ovat maakuntakaavan puitteissa mahdollisia.

Vastine:

Vaihtoehtoparien osalta alue 1 (Ala-Okeroinen) ja alue 2 (Pippo) mahdollistavat Kehätien varteen sijoitettavien elinkeinoelämän alueiden muodostamisen Lahden kaupungin alueelle. Alueiden kehittämiselle elinkeinoelämän alueina on vahva poliittinen tahto ja yleiskaavaehdotukseen alueet osoitetaan elinkeinoelämän alueina (T). Rakenteilla oleva kehätie muuttaa alueen 1 luontoarvoja ja



alueen käytettävyyttä virkistysalueena. Kehätien rakentaminen muuttaa alueen mahdollisia ulkoilureittejä ja ekologisia käytäviä ja yhteystarpeiden toteuttamismahdollisuuksia. Elinkeinoelämän alueen osoittaminen kehätien varteen ei merkittävästi heikennä näiden alueiden arvoa ja käytettävyyttä ottaen huomioon jo rakenteilla oleva kehätie ja sen vaikutukset. Rälssinmäki halutaan jatkossakin osoittaa virkistysalueena ja alue tullaan maisemoimaan maanainesten läjityksen päätyttyä tähän käyttöön. Virkistykseen parhaat alueet sijoittuvat mäelle ja sen länsipuolen suojaisille metsäalueille.

Alueen 2 (Pippo) elinkeinoelämän aluetta supistetaan eteläosasta viheryhteyden turvaamiseksi ja idästä kyläalueeseen rajautumisen osalta. Kyläalue (AT) osoitetaan voimassa olevan Lahden läntisten osien osayleiskaavan ja yleiskaavan luonnosvaihtoehdon 2 laajuisena. Elinkeinoelämän alueen ja kyläalueen väliin osoitetaan ulkoilureitti, jolloin alueiden väliin tulee jäämään suojavyöhyke ja myös metsäinen yhteys pohjoiseen on mahdollista säilyttää. Aluevarauksien alueella on myös mm. luontoarvoja, jotka otetaan huomioon alueiden tarkemmassa suunnittelussa. Pippoon alueelle osoitetaan yleiskaavaehdotuksessa moottoriurheilukeskuksen kohdemerkintänä mahdollistamaan harrastetoiminnan jatkuminen alueella.

Suunnitteluohjeet

Suunnitteluohjeisiin on sisällytetty kaupan enimmäismäärää koskevat ohjeet kaupallisten palvelujen (Pkm, Pkm/T) ja asumisen alueille. Päivittäistavarakaupan sallimista koskevat ohjeet on sisällytetty kaupallisten palvelujen, elinkeinoelämän ja asumisen alueille.

Lahden kestävä kaupunkiliikunnan ohjelmassa määritellään kaupungin alueella edistettävät ja toteutettavat toimenpiteet, mutta seudullinen näkökulma on toki erittäin tärkeää nostaa esiin. Valtion ja Lahden seudun kuntien välinen MAL-sopimus laaditaan nelivuotiskausittain vuosille 2021-2032. Toimenpiteinä toteutetaan mm. seudun rakennemalli ja seudullisen pyöräverkon selvitys, joista saadaan aineistoa seuraavalle yleiskaavakierrokselle. MAL-työssä on mahdollista suunnitella laajemmin seudullisia toimenpiteitä, kuten pääpyöräverkon yhteyksien määrittäminen ja laajentaminen seutukuntien välille. Tämä mahdollistaa Lahden pyöräliikenteen tavoiteverkon ja yleiskaavakartalla esitettyjen tavoitteellisten pyöräilyn pää- ja aluereittien tarkistamisen seutuyhteyksien osalta Lahden suunta -työn 2021-2024 kierroksella.

Toimenpiteet:

Tarkistetaan Pippoon elinkeinoelämän alueen (T) ja viereisen kyläalueen (AT) yhteensovittaminen riittävällä suojavyöhykkeellä tai toiminnan laadulla. Elinkeinoelämän aluetta supistetaan eteläosasta viheryhteyden turvaamiseksi. Yleiskaavaehdotukseen lisätään Pippoon moottoriurheilukeskuksen kohdemerkintä.

Lahden pyöräliikenteen tavoiteverkko ja yleiskaavakartalla esitetyt tavoitteelliset pyöräilyn pää- ja aluereitit tarkistetaan seutuyhteyksien osalta Lahden suunta -työn 2021-2024 kierroksella. Tarkistuksen pohjana toimii MAL-työssä laadittava seudullisen pyöräverkon selvitys ja pääpyöräverkon yhteyksien määrittäminen ja laajentaminen seutukuntien välille.



SUOMEN METSÄKESKUS, ETELÄINEN PALVELUALUE**Tiivistelmä lausunnon pääsisällöistä:**

Yleiskaavan laadinnan yhteydessä tulee arvioida vaikutukset metsätalouden harjoittamiseen.

Maa- ja metsätalousalue varauksia ja muita M-alkuisia aluevarauksia tulee selkeyttää.

V-alkuisia merkintöjä ei tulisi käyttää ja kohdentaa yksityisten maanomistajien maille yleiskaavan esittämässä laajuudessa vaan yleiskaavassa tulisi käyttää M-alkuisia aluevarausmerkintöjä. Virkistysalueille asetettu toimenpiderajoitus (maisematyölupa puunkaatoon) rajoittaa metsien hoitoa ja käyttöä ja myös maiseman- ja elinympäristöjen aktiivista hoitoa.

Metsätiet on alun perin suunniteltu ja toteutettu metsätalouden tarkoituksiin ja metsänparannus- ja yksityisvaroilla. Jos tiet halutaan ottaa virkistyskäyttöön, tulee tästä sopia maanomistajan kanssa.

Luonnonsuojelu (SL) aluevarausmerkintää ei tule esittää olemassa olevaa suojelupäätöstä laajempaan. Metsälaki ei ole voimassa alueilla, jotka ovat varattu SL-varauksella. Maanomistaja ei voi saada näillä alueilla esim. Kamera lain mukaista metsätalouden ympäristötukea tai vapaaehtoisen METSO-suojelun korvausta.

Metsäkeskusta ja metsätalouden toimijoita tulisi kaavan jatkotyössä osallistaa laajemmin. Kaavan vaikutukset metsäelinkeinoihin tulisi arvioida. Yleiskaavan kaavamääräykset tulisi olla nykyistä yksiselitteisempiä.

Vastine:

Lahden kaupungin yleiskaavaluonnoksen metsätaloudellisten vaikutusten arviointi –raportin (Tapio, FCG, 2019) mukaan metsätalouden piiriin tulee noin 50 hehtaaria enemmän maata kuin mitä sitä poistuu. Yksittäisen metsätalouselinkeinon harjoittajan kannalta metsätalouden loppuminen maankäytön muutoksen myötä tarkoittaa noin 240 euron menetystä vuodessa hehtaaria kohden. Kaavamuutos virkistysalueeksi puolestaan aiheuttaa nettokassavirtaa vähentäviä lisäkustannuksia maisematyölupamenettelyn vuoksi noin 24 euroa hehtaaria kohden vuodessa ja heikentää siten puuntuottajan kilpailuasemaa markkinoilla. Epävarmuutta näihin laskelmiin ja haittojen arviointiin tuo vaikeus arvioida ennalta metsätalouden harjoittajien käyttäytymistä sekä kunkin maisematyöluvan sisältöä ja lupaprosessin kestoa.

Lahden suunta -työn 2017-2020 luonnoksessa oli esitetty Virkistysalueverkoston yleissuunnitelman mukaiselle retkeilyalueelle kaavamerkinnäksi Retkeily- ja ulkoilualue (VR). Luonnoksesta saaduissa palautteissa virkistysalueiden osoittaminen yksityisten maanomistajien omistamille metsätalousalueille nosti paljon keskustelua, samoin kuin valmistelussa ollut ohje maisematyölupien tarpeen arvioinnista.

Ehdotusvaiheessa on tutkittu ja tarkennettu virkistysalueiden (V), maa- ja metsätalousalueiden (M) ja ulkoilureittien kaavamerkintöjä ja -määräyksiä suhteessa Lahden suunta -työn 2017-2020 tavoitteisiin, maanomistajien tasapuoliseen kohteluun, vaikutusten kohtuullisuuteen sekä kuntalaisten oikeusturvaan. Yleiskaavamerkinnöillä osoitetaan alueiden pääkäyttötarkoitus ja merkittävimmät erot merkintöjen välillä liittyvät virkistysalueilla (V) vaadittavaan maisematyölupaan



sekä rakentamisen ohjaamiseen. Kaavamääräyksiin on kirjoitettu yleiskaavan tavoite ko. alueen maankäytölle.

Yleisenä periaatteena ehdotusvaiheen kaavaratkaisussa on ollut virkistysalueiden (V) osoittaminen kaupungin omistamille maille. Yleiskaavassa käytettyjä virkistysalueiden kaavamerkintöjä ja -määräyksiä ovat Lähivirkistysalue (VL), Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue (VU) sekä Retkeily- ja ulkoilualue (VR). Kaikilla näillä alueilla on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus. Näillä alueilla vaaditaan maisemaa muokkaaviin toimenpiteisiin maisematyöluva. Lisäksi alueilla on Urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta lukuun ottamatta voimassa MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus, mikä tarkoittaa, että alueilla rakentaminen on kielletty. Ehdotusvaiheen yleinen ratkaisuperiaate on vähentänyt maisematyöluvaohjeen merkitystä, joten ohjeen valmistelua ei ole kytketty yleiskaavaehdotusvaiheen valmisteluun.

Yksityisten omistamilla metsäalueilla on pääsääntöisesti käytetty puolestaan maa- ja metsätalousalueiden kaavamerkintöjä ja -määräyksiä: Maa- ja metsätalousalue (M), Maisemallisesti arvokas peltoalue (MA), Maa- ja metsätalousalue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY) sekä Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta (MU). Viimeinen kaavamääräys on tuotu ehdotusvaiheessa uutena käytettäväksi metsäalueilla, joilla on kaavavalmistelussa tunnistettu ulkoilun ohjaamistarvetta. Erityisesti tämä merkintä kohdentuu virkistysalueverkoston yleissuunnitelmassa esitetyille retkeilyaluevyöhykkeelle. Maa- ja metsätalousalueilla (M) sekä Maisemallisesti arvokkailla peltoalueilla (MA) sijaitsee maatila- ja hajarakentamispaikkoja. Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta (MU) saa rakentaa ainoastaan maa- metsätalouden rakennuksia sekä ulkoilua palvelevia rakennuksia ja rakennelmia. Sen sijaan Maa- ja metsätalousvaltaisilla alueilla, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY) ei saa rakentaa rakennuksia.

Edellä mainitusta maanomistukseen liittyvästä yleisperiaatteesta poiketaan kuitenkin perustellusti seuraavilla alueilla:

1. Strategisesti tärkeiksi tunnistetuilla alueilla on perusteltua käyttää kaavamerkintöjä ja -määräyksiä, joilla voidaan turvata alueiden arvojen säilyminen parhaalla mahdollisella tavalla. Esimerkiksi Salpausselän vyöhykkeellä on maanomistuksesta riippumatta perusteltua käyttää virkistysalueiden merkintöjä. Poikkeuksena taajama-alueen ulkopuolella kaupungin itäosissa on päädytty käyttämään Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta -merkintää (MU) pienemmän käyttäjäpaineen vuoksi.
2. Taajamarakenteen sisällä sijaitsevilla alueilla virkistysalue -merkintää on käytetty myös yksityisillä mailla. Perusteita ratkaisuille on useampia. Alueet saattavat sijaita strategisesti tärkeän Salpausselkä -merkinnän alueella, alueelle on suunniteltu merkittävästi uutta rakentamista, mikä edellyttää myös lähivirkistysalueita, alueet ovat viljeltyä peltoa, jolla ei ole metsätaloudellista arvoa tai alueet ovat hyvin pieniä palasia kaupunkirakenteen seassa tai väylien varsilla.



3. Joillakin alueilla on myös erityistä tarvetta ohjata rakentamista eivätkä maa- ja metsätalousalueiden määräykset sovellu käytettäväksi siellä.

Lainvoimaisten osayleiskaavojen merkintöjä ei ole automaattisesti säilytetty, vaan ehdotusvaiheessa on haettu tarkasteltavaan teemaan kokonaisvaltaiset perustelut. Myös maakuntakaava on osaltaan ohjannut teeman ratkaisuja. Esimerkiksi Pesäkallion ja Viuhan suunnalla on maakuntakaavan V-merkintä ja lisäksi alueella kulkee valaistu ulkoilureitti.

Salpausselällä on oma kaavamerkintä ja -määräys. Se on tunnistettu houkuttelevan ja elinvoimaisen ympäristökaupungin perustaksi. Salpausselän vyöhykkeellä on maanomistuksesta riippumatta perusteltua käyttää virkistysalueiden merkintöjä, jotka vaihtuvat taajama-alueiden ulkopuolella itäosissa Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta -merkintään (MU) pienemmän käyttäjäpaineen vuoksi. Yleiskaava selvityksissä on tunnistettu useita alueita, joille kohdistuu lisääntyvää ulkoilupainetta. Kasvavat käyttäjämäärät tuovat mukanaan tarvetta ulkoilun ohjaamiseen. Näitä alueita ovat Lapakisto, Pajulahti, Pesäkallio, Linnaistensuo sekä Viuha. Yksin Lapakiston alueella kävi vuonna 2019 noin 30 000 ulkoilijaa.

Yleiskaavaratkaisulla on haettu tasapainoa ulkoilun ja virkistyksen kasvavien tarpeiden ja toisaalta metsätaloudelle syntyvien haittojen ja menetysten välillä. Virkistysalueverkoston yleissuunnitelman retkeilyaluevyöhykkeen metsäalueille kohdistuvat kaavamerkinnät ovat muuttuneet merkittävästi luonnosvaiheesta ja samalla mahdolliset negatiiviset vaikutukset metsätalouden harjoittamiselle ovat vähentyneet. Toisaalta ehdotuksen kaavaratkaisu toteuttaa edelleen hyvin myös virkistysalueverkoston yleissuunnitelman tavoitteita ja työssä tunnistettuja ulkoilun ydinalueita.

Yleiskaavan tehtävänä on huolehtia seudullisista ja paikallisista verkostoista myös ulkoilureittien osalta. Tavoitteellinen ulkoilureitistön pääväylä -merkinnällä on osoitettu sekä olemassa olevia että tavoitteellisia ulkoilureittiyhteyksiä. Ulkoilureittien keskeinen tavoite on muodostaa yhtenäinen ja kattava verkosto. Yleiskaavan tavoitteelliset ulkoilureitit on pyritty osoittamaan mahdollisuuksien mukaan Lahden kaupungin omistuksessa oleville maille.

Yleiskaavassa esitetään tavoitteelliset seudulliset ulkoilureittiyhteydet, joiden toteutustavasta tai aikataulusta ei ole suunnitelmaa. Reittilinjauksilla on tarkoitus tunnistaa mahdollisia tulevaisuuden yhteystarpeita. Ulkoilureitit on yleiskaavassa osoitettu kulkemaan hyödyntäen pitkälti olemassa olevia ulkoilureittejä, yksityisteitä ja polkuverkostoja. Osa reitistöistä kulkee metsäalueilla, joilla ei tällä hetkellä ole olemassa olevia yhteyksiä. Reittien toteuttaminen, rakentaminen ja opastaminen tapahtuu sopimuksien tai reittitoimituksien kautta myöhemmässä suunnitteluvaiheessa.

Liikenneturvallisuuden näkökulmasta ulkoilureittien osoittaminen metsäteille on osittain ristiriitaista ja huoli on siten aiheellinen. Raskaan kaluston liikkuminen metsäteillä on kuitenkin ajoittaista ja kohtuullisen lyhytaikaista. Liikkuminen metsäteillä on sallittua jokamiehenoikeudella ilman opastettuja reittejä, joten käynnissä olevista hakkuista on asianmukaista varoittaa muita tiellä liikkuvia.



Kemera-tukiin liittyen asiasta on käyty keskustelua yksityistieasioista vastaavien kaupungin virkamiesten ja Metsäkeskuksen asiantuntijoiden kanssa. Kemera-tukien osalta arvioidaan metsätien tai muun yksityistien metsätaloustalouteen liittyvien tieyksiköiden määrä. Jokamiehenoikeudella tapahtuva liikkuminen metsäteillä ei vaikuta tien yksiköintiin. Vastaavasti yleiskaavassa osoitettu ulkoilureitti ei vaikuta tien yksiköintiin, eikä näin ollen vaikuta mahdollisuuksiin saada Kemera-tukea metsätien tai yksityistien kunnostamiseen. Ulkoilureittien perustamisen yhteydessä katsotaan voidaanko kaupunki ottaa yksityistien osakkaaksi, vaikkei kaupungilla olisi omistuksessaan kiinteistöjä metsätien varrella ja miten tämä vaikuttaa ja näkyy tieyksiköinnissä.

Ulkoilureittien sopimuksien ja reittitoimituksien kannalta selkeämpää on osoittaa reitti metsätielle kuin metsätien viereen. Neuvottelut ja sopimukset laaditaan tieosuuskunnan kanssa reitin ollessa osoitettuna metsätielle. Reitin ollessa osoitettu kulkemaan metsätien ulkopuolelle, määräytyy sopimuskumppanit maanomistuksen mukaisesti.

METSO-suojelun mukaisen korvauksen eväämistä kaavassa osoitetuille luonnonsuojelualueille (SL) ei oltu tiedostettu. On hyvä, että asia tuli esiin luonnosvaiheen lausunnoissa. Osa luonnoksessa suojelualueiksi merkityistä alueista on sellaisia, joilla ei ole puustollista arvoa, jolloin ne voidaan suojella kaavalla kaupungin päätöksellä. Sen sijaan alueet, joilla on puustollista arvoa, tullaan suojelemaan METSO-suojelun avulla. Tällaisten alueiden kaavamerkintä joudutaan korjaamaan yleiskaavaehdotukseen lähivirkistysalueeksi (VL) tai ulkoilu- tai retkeilyalueeksi (VR). Nämä alueet osoitetaan yleiskaavassa luonnonsuojelualueiksi (SL) rauhoituspäätöksen jälkeen. Yleiskaavaehdotuksessa esitetyt luonnonsuojelualueet ovat pääsääntöisesti kaupungin omistamilla mailla. Kaavassa on lisäksi esitetty yksityisten mailla olevat suojelualueet, jotka on jo rauhoitettu, joiden suojeluperusteen muodostavat luontoarvot on tunnistettu lainvoimaisissa osayleiskaavoissa tai asemakaavoissa tai joiden merkitsemisestä kaavaan on sovittu maanomistajan kanssa. Lisäksi kaavassa on muutamia valtion omistajia suojelualueita.

Metsätoimijoiden kanssa on käyty yleiskaavaehdotuksen valmistelussa neuvotteluja, joissa on keskusteltu yleiskaavan kaavaratkaisuista koskien virkistys- ja metsätalouden tarpeiden yhteensovittamista. Lisäksi kaavaratkaisuista on neuvoteltu erikseen joidenkin strategisesti tärkeiden metsäalueiden maanomistajien tai heidän edustajiensa kanssa. Metsätoimijat ovat myös pääsääntöisesti osallistuneet Lahden suunta -työn vaikutustenarviointiin kahden seminaaripäivän kautta.

Toimenpiteet:

Laaditaan metsävaikutusten arviointi.

Pääsääntöisesti muutetaan yksityisen maanomistajan omistamat VR-alueet M tai MU alueiksi. Edellä mainitusta maanomistukseen liittyvästä yleisperiaatteesta poiketaan kuitenkin viherverkkosuunnitelman ja maakuntakaavan pohjalta perustellusti strategisesti tärkeiksi tunnistetuilla alueilla, taajamarakenteen sisällä olevilla alueilla sekä alueilla, joilla on erityistä tarvetta ohjata rakentamista eivätkä maa- ja metsätalousalueiden määräykset sovellu käytettäväksi siellä. Lahden suunta -työn selostuksen (Liite 8) toisessa osassa on oma kappaleensa Maa- ja



metsätalousalueille. Sieltä löytyvät perustelujen lisäksi aiheeseen liittyvät analyysikartat ja taulukko ehdotusvaiheessa yksityisten maiden Virkistysalue (V) ja maa- ja metsätalousalue (M) määräyksistä.

METSO-suojelun kautta rauhoitettavien uusien luonnonsuojelualueiden kaavamerkintä korjataan yleiskaavaehdotukseen lähivirkistysalueeksi (VL) tai ulkoilu- tai retkeilyalueeksi (VR). Nämä alueet osoitetaan yleiskaavassa luonnonsuojelualueiksi (SL) rauhoituspäätöksen jälkeen.

Käydään metsätoimijoiden kanssa yhteisiä keskusteluja ehdotusvaiheen kaavaratkaisuista.



Mielipiteet taulukossa teemoittain

Asukkaiden, yhdistysten ja muiden osallisten mielipiteiden tiivistelmät ja vastineet niihin on koottu seuraavaan taulukkoon teemoittain. Taulukosta löytyvät myös teemoittain tilakohtaisesti tiedot tilaa koskevista ehdotusvaiheen kaavaratkaisuista.

Lahden suunta -työn 2017-2020 luonnosvaiheessa on otettu vastaan kaikki luonnosvaiheen mielipiteet, vaikka ne olisivat saapuneet virallisen kuulemisajan jälkeen tai eri kanavia pitkin.

Haluamme korostaa, että ehdotusvaiheessa otetaan vastaan vain Kirjaamoon toimitetut ja nähtävillä oloajan aikana saapuneet palautteet.

OTSIKKO
ALAOTSIKKO
yhdistyksen mielipide
asukasmielipide

LAHDEN KAUPUNGIN VASTINE	TIIVISTELMÄ PALAUTTEEN SISÄLLÖSTÄ
LAAJEMPIA KOMMENTTEJA	
SELVITYKSET JA KAAVAN VAIKUTUKSET	
Selkosaaren kalliialueelle on myönnetty ympäristölupa kalliomaa-aineksen ottamiseen. Ympäristöluvan yhteydessä on alueesta tehty tarvittavat selvitykset.	<ul style="list-style-type: none"> Nastolan Selkosaaren kalliolouhinta-alueella ei ole ilmeisesti tehty tarpeellisia luonto- ja maisemaselvityksiä. Alue tulisi merkitä selvitysalueeksi.
MUITA KOMMENTTEJA	
Yleiskaava on strateginen, suurpiirteinen suunnitelma koko kaupungin maankäytöstä. Yleiskaavassa on tunnistettu rakentamisen alueet ja rakentamisen ulkopuolelle jäävät viheralueet. Pohjavesialue ja pohjaveden muodostumisalue on esitetty yleiskaavakartalla ja pohjavesi on huomioitu alueellisissa suunnitteluohjeissa. Vastaavasti työssä on tunnistettu arvokkaat maisemat ja tieto on kirjattu alueellisiin suunnitteluohjeisiin ohjaamaan tarkempaa suunnittelua. Lahden ranta-alueet ovat pitkälti rakentuneet ja vapaata rantaa pyritään säilyttämään yleisessä virkistyskäytössä. Yleiskaavassa ei oteta kantaa yksityiskohtaisiin suunnittelukysymyksiin, kuten tienviittoihin tai mainostauluihin. Suuret siirtolohkareet ja muinaisrannat näkyvät geologisina arvoina yleiskaavan aluekohtaisissa suunnitteluohjeissa. Yleiskaavan mittakaavassa ei myöskään voida esittää karttakohteita yksityiskohtaisesti, vaan taustaa on jouduttu pelkistämään kaavan sisältöasioiden luettavuuden parantamiseksi.	<ul style="list-style-type: none"> Yleiskaavassa täsmennettävää mm. nykyisellään säilytettävät alueet, Salpausselän korostaminen sen ominaisluonnetta tukevilla menetelmillä tienviitoissa ja valopylväissä, sekä siirtolohkareiden ja muinaisrantojen vaaliminen. Yleiskaavan pääkartan pohjakartassa tulisi olla selvät korkeuskäyrät, joet, kosteikot paikallistamisen vuoksi.



LAHDEN KAUPUNGIN VASTINE	TIIVISTELMÄ PALAUTTEEN SISÄLLÖSTÄ
Lahden suunta -työn tavoitteena oleva asukasmäärä perustuu Lahden valtuuston hyväksymään strategiaan.	<ul style="list-style-type: none"> • Epärealistiset kasvuodotukset
ERI TEEMAT JA NIIHIN LIITTYVÄT KAAVAMÄÄRÄYKSET	
LIIKENNE	
KESTÄVÄN KAUPUNKILIKKUMISEN OHJELMA (joukkoliikenne, liityntäpysäköinti, keskustapysäköinti)	
Keskustan liikkumiseen (luonnoksen kohta 17 ja 18) paneudutaan LIISU2030 työssä, joka on parhaillaan käynnissä. Siinä selvitetään keskustan kehän toteutettavuus, toteutetaan toiminnallinen- ja kapasiteettitarkastelu vaihtopysäkkiterminaalin sijainnille sekä toimenpiteet, joilla edistetään kestävä, vähähiilistä liikkumista keskustassa. Olemme määritelleet Lahden suunta -työssä, että keskustan tulee olla sujuvasti saavutettavissa kaikilla kulkuvälineillä. LIISU-työn seurantaryhmänä toimii keskustan kehittämissuunnitelma, jossa on mm. keskustan yrittäjiä edustettuna. Lisäksi meneillään on pysäköintipolitiikan päivittäminen, mikä määrittelee raamit keskustan pysäköinnille.	<ul style="list-style-type: none"> • viihtyisyyden lisääminen hyvä asia ja osa yritysten menestystarinaa • keskustan oltava saavutettava kaikilla liikennemuodoilla • yritysvaikutusten arviointi tarpeen, kun suunnitellaan läpiajoliikenteen uudelleenjärjestämistä ja kadunvarsipysäköinnin vähentämistä • miten ohjelman kohdat 17 ja 18 on määrä toteuttaa?
Kaupungin tavoitteena on kestävien kulkumuoto-osuuksien kasvattaminen, vähähiilisen liikenteen edistäminen ja siihen tähtäävien toimenpiteiden edistäminen. Otamme työssä kuitenkin huomioon, että Lahdessa on erityyppisiä alueita ja sen, että tietyillä alueilla oman auton käyttö on ainoa vaihtoehto. Matkojen ketjuttaminen on usein järkevä vaihtoehto ja kaupungin tehtävänä on mahdollistaa sujuva siirtyminen kulkumuodosta toiseen. Liityntäpysäköinnin parantaminen koko kaupungin alueella on tavoitteena matkakeskuksen lisäksi muissa runkolinjaston keskeisissä solmukohdissa.	<ul style="list-style-type: none"> • kevyen / julkisen liikenteen lisääminen ei voi tapahtua yksityisautoilun kustannuksella. • autoille riittävästi pysäköintitilaa keskustassa/solmukohdissa • huomioitava uudet polttoaineratkaisut p-tiloissa • huomioitava pendelöinnin lisääntyminen
KEVYENLIIKENTEEN REITIT/PYÖRÄVERKKOLUONNOS	
Tavoiteverkko määrittelee pyöräilyn pää- ja alureitit kartalla ja tavoitteet infrastruktuurille. Lähtökohtana on kuitenkin se, että pyörällä tulee voida liikkua sujuvasti kaikilla katuverkon osilla. Tämä tarkoittaa, että myös Launeen asutusalueen läpi voi ja on suositeltavaa pyöräillä myös jatkossa, vaikka varsinainen pääreitti ei kulje siitä.	<ul style="list-style-type: none"> • Pyöräreitti Launeen asutusalueen läpi
Kiitos palautteestasi. välitämme sen eteenpäin. Yleiskaavatyössä liikennesuunnittelu on verkkotason maankäytön suunnittelua, joten yksittäisiin katuihin tai risteyskohtiin kohdistuvat palautteet kannattaa laittaa Lahden palautepalveluun, josta ne menevät oikeille tahoille vastattavaksi. https://e-asiointi.lahti.fi/eFeedback/ .	<ul style="list-style-type: none"> • Kevyenliikenteenyhteys Alhonkadun Tokmanniin puuttuu kokonaan
Mustankallion tunnelin haasteet on tunnistettu ja niihin tullaan pohtimaan ratkaisuja tulevina vuosina.	<ul style="list-style-type: none"> • Moottoriajoneuvot pois Mustakallion tunnelista
Kiitos kehittämissuunnittelustasi. Välitämme ne eteenpäin. Kuten toteat, yleiskaavatyössä liikennesuunnittelu on verkkotason maankäytön suunnittelua, joten yksittäisiin katuihin tai risteyskohtiin kohdistuvat palautteet kannattaa	<ul style="list-style-type: none"> • Matkakeskuksen valtatie alikulun ahdas risteys vaarallinen, lisättävä ainakin peilejä



<p>LAHDEN KAUPUNGIN VASTINE</p> <p>laittaa Lahden palautepalveluun, josta ne menevät oikeille tahoille vastattavaksi. https://e-asiointi.lahti.fi/eFeedback/.</p>	<p>TIIVISTELMÄ PALAUTTEEN SISÄLLÖSTÄ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Matkakeskuksen bussipysäkin kohdassa pyöräilijät liian lähellä kävelijöitä • Mytjärven kohdassa vauhdikas risteys, jossa olisi tarve leventää pyörätietä ja leikata penkkaa näkyvyyden parantamiseksi • Radanrakentajien hautuumaan kohdalla vaarallinen jyrkkä muta ennen tunnelia alamäessä • Nastolan ABC:n kohdalla huono väylän linjaus • Pensaiden kaatamisen tarve Kariston Rantatiellä
<p>KOMMENTTEJA ERI TEEMOIHIN / KAAVAMÄÄRÄYKSIIN</p>	
<p>ASUMISEN ALUEET</p>	
<p>Möysän ranta-alueella on lainvoimainen asemakaava rakentamisen lisäämiseksi alueella. Rakentaminen sijoittuu Ahtialantien varteen ja ranta jää tulevaisuudessakin yleiseksi puistoalueeksi. Alueella säilyy yleinen uimaranta ja melontakeskus.</p> <p>Potionjoen varren asuinalueella on lainvoimainen asemakaava. Pationjoen ympäristö on pääosin varattu virkistykseen sekä yleis-, että asemakaavassa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Möysän Uimarannanpuiston kerrostaloasemakaava on poistettava • Potilanjoen lähelle kaavoitettu pientaloalue tulee poistaa ja säilyttää viheraluekokonaisuus
<p>Yleiskaavan kyläalueet (AT) ovat tarkoitettu kylämäisen rakentamisen alueeksi. Kyläalueelle voi sijoittua asumista, maatalojen talouskeskuksia, vapaa-ajanasuntoja, palveluita ja sellaisia työ- ja liiketiloja, joista ei aiheudu ympäristöön melua, tärinää, ilman pilaantumista, raskasta liikennettä tai muuta näihin verrattavia haittoja. Kyläalueella on mahdollista harjoittaa maataloutta ja rakentaa maa- ja metsätalouden rakennuksia.</p> <p>Maatalousrakentamisista ohjaa kaupungin rakennusjärjestys, jossa maataloilla on muuta rakentamista lievemmat määräykset.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • maatalousalueet jollain muulla merkinnällä kuin AT, joka käytännössä estää maataloustyyppisen rakentamisen, laajentamisen, sekä toiminnan kehittämisen. • onko maatalousrakentamiseen tuloillaan jotain lievennyksiä?
<p>KESKUSTA, KAUPAN JA ELINKEINOELÄMÄN ALUEET kts. myös kestävästä kaupunkiliikenteen kommentit</p>	
<p>Yleiskaava on strateginen, suurpiirteinen suunnitelma koko kaupungin maankäytöstä. Yleiskaavassa on tunnistettu rakentamisen alueet ja rakentamisen ulkopuolelle jäävät viheralueet ja aluerajaukset on esitetty yleiskaavaan soveltuvalla tasolla. Yleiskaavan mittakaavasta johtuen uutta yleiskaavaa on yleispiirteistetty ja pieniä karttakohteita jätetty esittämättä. Yleiskaavan keskusta (C) ja asumisenalueet (A) sisältävät viheralueita ja viheryhteyksiä ja näillä alueilla maankäyttö on pääosin ratkaistu jo asemakaavalla. Asemakaavoitus tarkoittaa rakentamisen rajoja ja määräyksiä. Kariniemen kohdalla rakentaminen ja viheralue on jo ratkaistu</p>	<p>C-keskustatoimintojen laajennuksista:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lähiluonto otettava suojelun piiriin • Fellmanninpuisto säilytettävä VL-merkinnällä tai suojeltava puistona • C-aluetta ei pidä ulottaa lähelle ranta-alueita • Kariniemen puisto asemakaavoitetun puiston suuruisena VL-alueena • Niemenkadun Lepolanpuiston C-alue tulee poistaa ja Lepolankatu muutettava luonnonsuojelualueeksi



LAHDEN KAUPUNGIN VASTINE	TIIVISTELMÄ PALAUTTEEN SISÄLLÖSTÄ
<p>asemakaavalla. Yleiskaavan VL-alueen rajauksia on tarkistettu mielipiteen pohjalta vastaamaan paremmin asemakaavoitetun puiston rajoja.</p> <p>Niemenkadun varressa, Lepolanpuiston kohdalla C-alueen rajausta on tarkastettu mielipiteen pohjalta vastaamaan paremmin asemakaavan aluevarauksia. Lepolanpuisto on yleiskaavassa osoitettu lähivirkistysalueeksi (VL) ja alueelle on merkitty suojeltu luontotyyppi. Luonnon monimuotisuuskohde käsittää käytännössä koko puistoalueen.</p>	
<p>Yleiskaavatyössä on laadittu selvityksiä kaupallisista palveluista ja elinkeinoelämän alueista. Kaavatyölle on myös asetettu tavoitteita kestävän kasvun ja liikkumisen/saavutettavuuden näkökulmasta. Palvelujen saavutettavuudessa merkittävää on saavutettavuus kestäville kulkutavoilla eli kävellen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.</p> <p>Yleiskaavan tavoitteena on edistää sellaisen palveluverkon kehitystä, jossa asiointimatkojen pituudet ovat kohtuulliset ja liikenteestä aiheutuvat haitalliset vaikutukset mahdollisimman vähäiset. Erilaisia palveluja ja toimintoja on maankäytön ja palvelun saavutettavuuden kannalta järkevää ohjata omille alueilleen. Elinkeinoelämän alueita on tarkoitus kehittää ensisijaisesti yritysalueina eikä kuluttajia palvelevina kaupan alueina.</p> <p>Myönteinen palaute kirjataan tiedoksi.</p>	<p>Toivotaan joustavia merkintöjä elinkeinoelämälle varatuille alueille T, P ja Pkm.</p> <p>Elinkeinoelämän näkökulmasta myönteisiä muutoksia ovat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vesijärven rannassa matkailutoiminnoille varatun alueen laajennus • Rakokivessä keskustoimintojen alueen C laajennus • Niemen alueella T-alueen laajentaminen ja muuttaminen T/A alueeksi • Vipusenkadun PY alueen muuttaminen PY/T alueeksi
<p>ks. edellinen lausunto</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tärkeää että kaavaratkaisut sopivat mahdollisimman laajasti erilaisille teollisuuden aloille. • Asuinalueiden kehitys ei saa haitata teollisuusalueiden teollista toimintaa. • Kaupan tontti- ja toimitilaraajat ovat muuttuneet. Kaavoituksen tehtävä on mahdollistaa liiketoiminta, ei rajoittaa sitä.
<p>Miekkiontien varren peltoalueet on yleiskaavassa osoitettu maa- ja metsätalousalueena (M), eikä aluetta ole nähty maisemallisesti yhtä merkittävänä kuin kaavaan osoitetut arvokkaat peltoalueet (MA). Yleiskaavassa osoitettu Palveluiden alue (Pkm-4) muodostaa tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden. Alueella kulkeva ulkoilureitti ja muinaismuisto tulee ottaa huomioon alueen tarkemmassa suunnittelussa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pkm alueen poisto Miekkiontien eteläpuolelta
<p>Selkosaaren kallioalueelle on myönnetty ympäristölupa kalliomaan aineksen ottamiseen. Yleiskaavamerkintä elinkeinoelämän alue (T) ei anna suoraan oikeutta maa- ja kalliokiviaineksen ottamiseen. Vastaavasti kaavamerkintä maa- ja metsätalousalue (M) mahdollistaa ko. toiminnan. Uudenkylän osayleiskaava-alueen osalta ko. kaavan</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uusikylän T teollisuusalue merkinnän muuttaminen M/SL merkinnäksi. • Estettävä kivilouhimon rakentaminen Selkosaarenkallioille



LAHDEN KAUPUNGIN VASTINE	TIIVISTELMÄ PALAUTTEEN SISÄLLÖSTÄ
<p>kaavamerkinnät ja määräykset jäävät voimaan uudesta yleiskaavasta huolimatta.</p>	
<p>Uudenkylän osayleiskaava-alueen osalta ko. kaavan kaavamerkinnät ja määräykset jäävät voimaan uudesta yleiskaavasta huolimatta. Yleiskaavaehdotuksessa alue esitetään laajana yhtenäisenä elinkeinoelämän alueena (T) Päijät-Hämeen maakuntakaavan mukaisesti. Yleiskaavan kaavamerkinnät osoittavat alueen päämaankäyttömuodon ja aluevaraukset pitävät sisällään myös muita maankäyttömuotoja kuten asumista. Alueiden tarkempi maankäyttö ratkaistaan asemakaavalla. Asemakaavan laadinnan yhteydessä otetaan huomioon alueen ominaispiirteet, luontoarvot ym. yleiskaavaa yksityiskohtaisemmin.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Huhmarmäen kaatopaikka-teollisuusalue -merkintä poistettava
<p>Yleiskaavaluonnoksessa on esitetty uusia elinkeinoelämän alueita (T tai TY) hyvien liikenneyhteyksien varrelle. Yleiskaavatason mittakaavaan sopien alueet on esitetty yhtenäisinä, laajoina aluevarauksina osoittaen alueen pääasiallisen maankäyttömuodon. Aluevarauksien alueella on myös muita jo olemassa olevia maankäyttömuotoja, kuten asuinrakentamista ja luontoarvoja, jotka otetaan huomioon alueiden tarkemmassa suunnittelussa. Valtatien 12 ja Kouvolantien välinen alue varataan elinkeinoelämän alueeksi (T). Alueen toteutuminen vaatii Veljeskylän eritasoliittymän rakentamisen valtatielle 12. Alueen tarkempi mitoitus ja rakentamisen määrä ratkaistaan asemakaavalla.</p> <p>Aluetta ei ole tarkoituksenmukaista osoittaa asuinalueeksi alueen sijoittuessa valtatie ja rautatie melualueelle. Uusia muodostettavia asuinrakennuspaikkoja alueelle ei sallita. Olemassa olevien asuinrakennuspaikkojen säilyminen asuinkäytössä on mahdollista ja rakennusluvat käsitellään tarvittaessa poikkeamisluvalla. Asemakaavoituksen myötä tarkastellaan mahdolliset rakennuspaikkojen käyttötarkoituksen muutokset.</p> <p>Valtakunnallisesti on käynnissä useampia raideverkostoon ja raideliikenteen kehittämiseen liittyviä hankkeita ja selvityksiä. Helsinki-Lahti-Kouvola-Vainikkala rautatie on osa Euroopan laajuista TEN-T raideverkon ydinverkkoa, mikä tuo kehittämistarpeita ko. raidevälille. Lisäksi Lahti on mukana Suomirata-hankkeessa, joka mahdollistaa suoran yhteyden Lahdesta lentoasemalle ja edelleen Helsingin keskustaan. Merkittävänä tekijänä hankkeissa on yhteysvälien sujuvuus ja nopeus. Lahden tavoitteena on saada uusi lähijunaliikenteen seisake Hennalaan, Orimattilan Hennaan seisake on jo toteutettu. Hollolan tavoitteena on saada uusi seisake Nostavalle. Jokainen uusi seisake hidastaa yhteysvälin junayhteyksiä. Tästä syystä jatkossa on tarve selvittää Lahden seudun raideliikenteen seisakkeiden tarve, määrä ja sijainnit ja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nastolan aseman lähelle mieluummin asumista (A) kuin elinkeinoelämän aluetta (T) • Aseman siirto Varjolan teollisuusalueelle ja uutta rakentamista tukemaan pendelöintiä



LAHDEN KAUPUNGIN VASTINE	TIIVISTELMÄ PALAUTTEEN SISÄLLÖSTÄ
tässä yhteydessä tarkastellaan myös Nastolan asemien määrä ja sijainnit.	
KULTTUURIYMPÄRISTÖT	
Miekkkiöntien varren peltoalueet on yleiskaavassa osoitettu maa- ja metsätalousalueena (M), eikä aluetta ole nähty maisemallisesti yhtä merkittävänä kuin kaavaan osoitetut arvokkaat peltoalueet (MA). Yleiskaavassa osoitettu Palveluiden alue (Pkm-4) muodostaa tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden. Alueella kulkeva ulkoilureitti ja muinaismuisto tulee ottaa huomioon alueen tarkemmassa suunnittelussa.	<ul style="list-style-type: none"> • Renkomäen-Porvoonjoen arvokkaat peltoalueet säilytettävä, Pkm-merkintä poistettava Miekkkiöntien eteläpuolelta.
<p>Uudenkylän osayleiskaava-alueen osalta ko. kaavan kaavamerkinnot ja määräykset jäävät voimaan uudesta yleiskaavasta huolimatta, joten suojelumerkinnot ovat voimassa Uudenkylän osayleiskaavan mukaisesti.</p> <p>Lahden yleiskaavassa kaavakartalle on nostettu esiin valtakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY). Maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaat alueet ja kohteet on yleiskaavassa viety alueellisiin suunnitteluohjeisiin ja tarkemmat kohdetiedot löytyvät selvityksistä ja paikkatietoaineistosta suunnittelijoiden saatavana. Yleiskaavaehdotuksen yhteydessä laaditaan kohdekartta, jossa ensimmäistä kertaa esitetään uuden Lahden kaikki kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kohteet samalla teemakartalla.</p> <p>Nastolan kulttuuriympäristöselvitys saadaan myös luonnoksena nähtäville ehdotuksen yhteydessä. Uudenkylän koulu sisältyy Uudenkylän vanhan kyläalueen arvokohteeseen ja on erikseen nostettu esiin kohdekartassa ja tekstissä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uudenkylän koulu suojeltava yleiskaavassa
<p>Uudenkylän osayleiskaava-alueen osalta ko. kaavan kaavamerkinnot ja määräykset jäävät voimaan uudesta yleiskaavasta huolimatta, joten suojelumerkinnot ovat voimassa Uudenkylän osayleiskaavan mukaisesti.</p> <p>Lahden yleiskaavassa kaavakartalle on nostettu esiin valtakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY). Maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaat alueet ja kohteet on yleiskaavassa viety alueellisiin suunnitteluohjeisiin ja tarkemmat kohdetiedot löytyvät selvityksistä ja paikkatietoaineistosta suunnittelijoiden saatavana. Yleiskaavaehdotuksen yhteydessä laaditaan kohdekartta, jossa ensimmäistä kertaa esitetään uuden Lahden kaikki kulttuurihistoriallisesti arvokkaat kohteet samalla teemakartalla.</p> <p>Nastolan kulttuuriympäristöselvitys saadaan myös luonnoksena nähtäville ehdotuksen yhteydessä. Uudenkylän koulu sisältyy Uudenkylän vanhan kyläalueen arvokohteeseen ja on erikseen nostettu esiin kohdekartassa ja tekstissä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uudenkylän koulu suojeltava yleiskaavassa • Tiedusteltu etteikö ole ollut muuta kuin kuulutus Lahden kaupungin sivuilla? • Ihmetelty kuin vain pyöräilyreitistö on ollut liitteenä.



LAHDEN KAUPUNGIN VASTINE	TIIVISTELMÄ PALAUTTEEN SISÄLLÖSTÄ
<p>Lahden suunta -työstä on kuulutettu paikallislehdissä, ilmoitustaululla ja verkkosivuilla. Lisäksi luonnoksesta on järjestetty yleisötilaisuus Rakokivessä sekä kaavoittajan vastaanotto Museokioskilla.</p> <p>Lahden suunta -työn luonnoksen yhteydessä on ollut nähtävillä useampia lähtötieto- ja selvitysaineistoja mm. Nastolan kulttuuriympäristöön, ekologiin verkostoihin ja ekosysteemipalveluihin liittyen.</p>	
<p>Pekkan tilasta saatuja tietoja on hyödynnetty Nastolan kulttuuriympäristöselvityksen laadinnassa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pekkan tila kulttuurimaisema-alueeksi
<h3>LUONNONYMPÄRISTÖT JA MAISEMA</h3>	
<p>Yleiskaavan mittakaavassa ei voida esittää karttakohteita yksityiskohtaisesti, vaan taustaa on jouduttu pelkistämään kaavan sisältöasioiden luettavuuden parantamiseksi. Pyritään kehittämään nettisivujen karttapalvelua, jotta karttojen tarkastelu palvelimessa olisi helpompaa nähtävilläoloaikana. Yleiskaavassa on osoitettu maakunnallisesti ja paikallisesti tärkeät viheryhteydet laaditun Lahden ekologiset verkostot (2019) selvityksen pohjalta.</p> <p>Salpausselkä on elementtinä tuotu esiin sekä Lahden tärkeimmät ekosysteemipalvelut selvityksessä, että Lahden ekologiset verkostot selvityksessä. Merkittävä osa Salpausselän alueesta on Lahdessa rakennettua aluetta, jolloin ei kovin laajoja yhtenäisiä luontoalueita alueella ole, paitsi kaupungin molemmissa päissä, Uudessakylässä ja Tapanila-Korpikankareella. Alue sisältää kuitenkin paljon pienempialaisia luontoarvoja.</p> <p>Ekosysteemipalveluiden käsittely yleiskaavatasolla tarkastellaan tarkemmin seuraavalla Lahden suunta -työn 2021-2024 kierroksella.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Yleiskaavan pääkartan pohjakartassa tulisi olla selvät korkeuskäyrät, joet, kosteikot ym. luontokohteet paikallistamisen vuoksi. • Yleiskaavaan enemmän viherväyliä kuin maakuntakaavassa • Salpausselkä puuttuu luonnon ydinalueet -liitekartasta • Ekosysteemipalvelut vaativat jatkossa parempaa tarkastelua
<p>Luontoselvityksien laatiminen vaatii usein sellaista erityisosaamista ja lajitietämystä, joita ei kaupungin viranomaisella välttämättä ole riittävästi. Lisäksi selvityksien laatiminen sitoo paljon resursseja, eikä viranomaisella ole mahdollisuutta selvityksien laatimiseen muun viranomaistyön rinnalla. Kaupungilla on puitesopimukset eri konsulttitoimistojen kanssa selvityksien laatimiseksi. Puitesopimuksissa on varmistettu tekijöiden pätevyys ja erityisosaaminen erilaisiin tehtäviin ja tarvittaessa konsultit esittävät käytettäväksi alikonsultteja erityisosaamista vaativissa tehtävissä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Luontokatselmusten tulisi olla viranomaisten tekemiä.
<p>Yleiskaava on strateginen, suurpiirteinen suunnitelma koko kaupungin maankäytöstä. Yleiskaavassa on tunnistettu rakentamisen alueet ja rakentamisen ulkopuolelle jäävät viheralueet ja aluerajaukset on esitetty yleiskaavaan soveltuvalla tasolla. Yleiskaavan mittakaavasta johtuen uutta</p>	<p>C-keskustatoimintojen laajenuksista:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lähiluonto otettava suojelun piiriin • Fellmannipuisto säilytettävä VL-merkinnällä tai suojeltava puistona



LAHDEN KAUPUNGIN VASTINE	TIIVISTELMÄ PALAUTTEEN SISÄLLÖSTÄ
<p>yleiskaavaa on yleispiirteistetty ja pieniä karttakohteita jätetty esittämättä. Yleiskaavan keskusta (C) ja asumisenalueet (A) sisältävät viheralueita ja viheryhteyksiä ja näillä alueilla maankäyttö on pääosin ratkaistu jo asemakaavalla. Asemakaavoitus tarkentaa rakentamisen rajoja ja määräyksiä. Kariniemen kohdalla rakentaminen ja viheralue on jo ratkaistu asemakaavalla. Yleiskaavan VL-alueen rajauksia on tarkistettu mielipiteen pohjalta vastaamaan paremmin asemakaavoitetun puiston rajoja.</p> <p>Niemenkadun varressa, Lepolanpuiston kohdalla C-alueen rajausta on tarkastettu mielipiteen pohjalta vastaamaan paremmin asemakaavan aluevarauksia. Lepolanpuisto on yleiskaavassa osoitettu lähivirkistysalueeksi (VL) ja alueelle on merkitty suojeltu luontotyyppi. Luonnon monimuotoisuuskohteiden käsittää käytännössä koko puistoalueen.</p> <p>Yleiskaavatyön yhteydessä on laadittu niittyverkostoseelvitys, joka tuloksien mukaiset, hoitoluokan B5 arvonitit on lisätty kaavakartalle maisemallisesti arvokkaina peltoalueina (MA) tai muinaismuistoalueina (SM). Viheralueiden hoitoluokitukset ja hoitotoimenpiteet eivät ole yleiskaavalla käsiteltävä asia.</p> <p>Möysän ranta-alueella on lainvoimainen asemakaava rakentamisen lisäämiseksi alueella. Rakentaminen sijoittuu Ahtialantien varteen ja ranta jää tulevaisuudessakin yleiseksi puistoalueeksi. Alueella säilyy yleinen uimaranta ja melontakeskus.</p> <p>Potionjoen varren asuinalueella on lainvoimainen asemakaava. Pationjoen ympäristö on pääosin varattu virkistykseen sekä yleis-, että asemakaavassa.</p> <p>Yleiskaavassa esitetään tärkeitä reittiverkostoja, jotta reittien jatkuvuus tulee turvattua tarkemmassa suunnittelussa. Tavoitteellinen matkailun kävelyreitti on yksi yleiskaavan tärkeistä reittiyhteyksistä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • C-aluetta ei pidä ulottaa lähelle ranta-alueita • Kariniemen puisto asemakaavoitetun puiston suuruisena VL-alueena • Niemenkadun Lepolanpuiston C-alue tulee poistaa ja Lepolankatu muutettava luonnonsuojelualueeksi <p>Luonnon monimuotoisuuskohteiden ja ketojen esittäminen yleiskaavassa.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rantojen ja jokien varsien puistoalueet • Holman entinen peltoalue <p>Asuinaluevarauksien poistaminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Möysän Uimarannanpuiston kerrostaloasemakaava on poistettava • Potilanjoen lähelle kaavoitettu pientaloalue tulee poistaa ja säilyttää viheraluekokonaisuus <p>Mukkulan ”matkailureitin” linjaus muutettava</p>
KOMMENTTEJA SL- KAAVAMERKINTÖJEN SISÄLTÖIHIN	
<p>Yleiskaavamääräystä on muutettu mielipiteen mukaisesti. Luonnonsuojelun alueen kaavamääräys: Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla perustetut tai perustettaviksi tarkoitetut luonnonsuojelualueet. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot. Esitetyt luonnonsuojelualueet ovat pääsääntöisesti kaupungin omistamilla mailla. Kaavassa on lisäksi esitetty yksityisten mailla olevat suojelualueet, jotka on jo rauhoitettu tai joiden merkitsemisestä kaavaan on sovittu maanomistajan kanssa. Lisäksi kaavassa on muutamia valtion omistajia suojelualueita. Suojelualueiden rajauksia on tarkastettu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • SL-alueen kaavamääräyksen muuttaminen muotoon: <i>”Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot.”</i> • Vaaditaan yksityismaille ehdotettujen SL-alueiden rajauksien olemista yksiselitteisiä ja suojeltavien arojen tarkasti eriteltyinä.



LAHDEN KAUPUNGIN VASTINE	TIIVISTELMÄ PALAUTTEEN SISÄLLÖSTÄ
SL ALUEIDEN LAAJENTAMINEN HUONO ASIA	
Linnaistensuon luonnonsuojelualueen rajat on tarkistettu vastaamaan rauhoituspäätöstä. Suojelualueen kaavamerkintä (SL) ei ulotu mielipiteessä esitetyille kiinteistöille.	<ul style="list-style-type: none"> • Tilat ILOLA, METSÄRINNE JA PAJURANTA • Ei Linnaistensuon SL-alueen laajentamista
SL ALUEIDEN LAAJENTAMINEN HYVÄ ASIA	
<p>Lähiluonnon merkitys on Lahdessa tiedossa oleva asia ja yleiskaavatyöhön liittyen on tehty selvityksiä mm. päiväkotien ja koulujen käyttämistä lähimetsistä. Näitä alueita pyritään säilyttämään keskusta- ja asuinalueilla.</p> <p>Kintterönsuon luonnonsuojelualueen laajennusta ei ole tutkittu tällä yleiskaavakerroksella. Sen sijaan yleiskaavaan on osoitettu uusia rauhoitettaviksi tarkoitettuja alueita.</p> <p>Lahden kaupungin tavoitteena on laajentaa Lapakiston luonnonsuojelualueita ja rauhoittaa myös muita yleiskaavaluonnoksessa esitettyjä uusia luonnonsuojelualueita (SL). Kaupungin on mahdollista saada valtiolta METSO-korvausta suojelualueiden puuston arvosta. METSO-korvausta ei kuitenkaan ole mahdollista saada alueilta, jotka ovat muulla päätöksellä jo entuudestaan suojeltu, kuten kaavalla. Tästä syystä yleiskaavaehdotuksessa on muutettu osa suojeltaviksi aiotuista alueista lähivirkistysalueiksi (VL) tai retkeily- ja ulkoilualueiksi (VR). Alueet tullaan osoittamaan yleiskaavassa luonnonsuojelualueina (SL) niiden rauhoituksen jälkeen.</p> <p>Osassa uusista luonnonsuojelualueista (SL) kaupungilla ei ole aikomusta hakea METSO-korvausta alueiden vähäisen puustollisen arvon tai muiden syiden takia ja nämä alueet on jätetty yleiskaavaehdotukseen suojelualueiksi (SL).</p> <p>Salpausselän osayleiskaava on kumoutunut. Aluetta koskevat tarkemmat ominaisuudet on kuvattu yleiskaavan aluekohtaisissa suunnitteluohjeissa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uudet SL-alueet hyviä luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseksi • Kintterönsuon SL-aluetta tulee laajentaa • Salpausselän osayleiskaavan kaikki alueet ja kaavamääräykset on tuotava yleiskaavassa selkeästi esiin
<p>Lahden kaupungin tavoitteena on laajentaa Lapakiston luonnonsuojelualueita ja rauhoittaa myös muita yleiskaavaluonnoksessa esitettyjä uusia luonnonsuojelualueita (SL). Kaupungin on mahdollista saada valtiolta METSO-korvausta suojelualueiden puuston arvosta. METSO-korvausta ei kuitenkaan ole mahdollista saada alueilta, jotka ovat muulla päätöksellä jo entuudestaan suojeltu, kuten kaavalla. Tästä syystä yleiskaavaehdotuksessa on muutettu osa suojeltaviksi aiotuista alueista lähivirkistysalueiksi (VL) tai retkeily- ja ulkoilualueiksi (VR). Alueet tullaan osoittamaan yleiskaavassa luonnonsuojelualueina (SL) niiden rauhoituksen jälkeen.</p> <p>Osassa uusista luonnonsuojelualueista (SL) kaupungilla ei ole aikomusta hakea METSO-korvausta alueiden vähäisen puustollisen arvon tai muiden syiden takia ja nämä alueet on jätetty yleiskaavaehdotukseen suojelualueiksi (SL).</p> <p>Retkeily- ja ulkoilualueiden (VR) aluevarauksiin on jouduttu tekemään merkittäviä muutoksia saatujen lausuntojen ja palautteiden pohjalta. Yleisenä periaatteena ehdotusvaiheen kaavaratkaisussa on ollut virkistysalueiden (V) osoittaminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lapakiston luonnonsuojelualueen laajennus ja sen ympäristön osoittaminen VR-alueeksi on hienoa.



LAHDEN KAUPUNGIN VASTINE	TIIVISTELMÄ PALAUTTEEN SISÄLLÖSTÄ
<p>kaupungin omistamille maille. Yleiskaavassa käytettyjä virkistysalueiden kaavamerkintöjä ja -määryksiä ovat Lähivirkistysalue (VL), Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue (VU) sekä Retkeily- ja ulkoilualue (VR). Kaikilla näillä alueilla on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus. Näillä alueilla siis vaaditaan maisemaa muokkaaviin toimenpiteisiin, kuten hakkusiin maisematyöluja. Lisäksi alueilla on Urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta lukuun ottamatta voimassa MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus, mikä tarkoittaa, että alueilla rakentaminen on kielletty. Yksityisten omistamilla metsäalueilla on käytetty puolestaan maa- ja metsätalousalueiden kaavamerkintöjä ja -määryksiä: Maa- ja metsätalousalue (M), Maisemallisesti arvokas peltoalue (MA), Maa- ja metsätalousalue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY) sekä Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta (MU). Viimeinen kaavamääräys on tuotu ehdotusvaiheessa uutena käytettäväksi yksityisten metsäalueilla kohteissa, joilla on kaavavalmistelussa tunnistettu ulkoilun ohjaustarvetta. Erityisesti tämä merkintä kohdentuu virkistysalueverkostosuunnitelmassa esitetyille retkeilyaluevyöhykkeelle, kuten esimerkiksi Lapakiston ympäristöön. Maa- ja metsätalousalueille ei ole asetettu MRL 128 §:n mukaisia toimenpiderajoituksia. Maa- ja metsätalousalueilla (M) sekä Maisemallisesti arvokkailla peltoalueilla (MA) sijaitsee maatila- ja hajarakentamiskohteita. Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta (MU) saa rakentaa ainoastaan maa- ja metsätalouden rakennuksia sekä ulkoilua palvelevia rakennuksia ja rakennelmia. Sen sijaan Maa- ja metsätalousvaltaisilla alueilla, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY) ei saa rakentaa rakennuksia. Kaavamääräyksiin on kirjoitettu yleiskaavan tavoite ko. alueen maankäytölle. Esimerkiksi ulkoilureittien lähimetsien hoidolle, millä on merkittävää vaikutusta ulkoilukokemukseen.</p>	
ESITETYT UUDET SUOJELU- TAI VIHERALUEET	
<p>Kilpiäistenpohjan luonnonsuojelualueen laajennusta ei ole tutkittu tällä yleiskaavakierroksella. Ranta-alueet ovat osittain yksityisten maanomistajien omistamia. Yleiskaavaan on osoitettu uusia rauhoitettuja alueita muualle. Tuomistontien jatkeen rakentamiseen liittyy monia haasteita alueen toteutuneen maankäytön vuoksi. Ulkoilureitti on osoitettu yleiskaavassa eri linjausta pitkin.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kilpiäistenpohjan LS alue ja Tuomistontien jatkeena oleva ulkoilureitti
<p>Lahden ympäristöohjelman 2018 tavoitteena on vuoteen 2030 mennessä, että rauhoitettujen alueiden osuus Lahden kokonaispinta-alasta on 5 % ja luonnonsuojelualueiden sekä LUMO-kohteiden yhteispinta-alan osuus 8 %. Tavoitteeseen pääseminen vaatii merkittäviä toimia ja siksi yleiskaavaluonnokseen oltiinkin osoitettu useampia uusia suojelualueita. Tällä hetkellä luonnonsuojelupinta-alaa on 1,9 % maa- ja vesialueista. Yleiskaavaluonnoksessa esitetyillä</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lisättävä uusia SL-kohteita Uudenkylän alueelle tehtyjen selvitysten ja uusien esitysten mukaisesti sekä Sammalsillansuon SI alueen laajennus



LAHDEN KAUPUNGIN VASTINE	TIIVISTELMÄ PALAUTTEEN SISÄLLÖSTÄ
<p>luonnonsuojelualueiden rauhoittamisella nousee luonnonsuojelupinta-ala noin 3 %:in.</p> <p>Yleiskaavaluonnoksesta saaduissa lausunnoissa kävi ilmi, ettei METSO-suojelun mukaista korvausta ole välttämättä mahdollista saada kaavassa osoitetuille luonnonsuojelualueille (SL).</p> <p>Osa suojelualueiksi merkityistä alueista on sellaisia, joilla ei ole puustollista arvoa, jolloin ne voidaan suojella kaupungin päätöksellä kaavalla. Sen sijaan alueet, jolla on puustollista arvoa, tullaan suojelemaan METSO-suojelun avulla. Tällaisten alueiden kaavamerkintä joudutaan korjaamaan yleiskaavaehdotukseen lähivirkistysalueeksi (VL) tai ulkoilu- tai retkeilyalueeksi (VR). Nämä alueet osoitetaan yleiskaavassa luonnonsuojelualueiksi (SL) rauhoituspäätöksen jälkeen.</p> <p>Vastaavasti luonnonsuojelualueiden laajennukset tai yksityisten maanomistajien maille tulevat luonnonsuojelualueet esitetään yleiskaavassa vasta rauhoituspäätöksen jälkeen.</p> <p>Yleiskaavaehdotuksessa esitetyt luonnonsuojelualueet ovat pääsääntöisesti kaupungin omistamilla mailla. Kaavassa on lisäksi esitetty yksityisten mailla olevat suojelualueet, jotka on jo rauhoitettu tai joiden merkitsemisestä kaavaan on sovittu maanomistajan kanssa. Lisäksi kaavassa on muutamia valtion omistajia suojelualueita. Yleiskaavaehdotuksen mukaisilla luonnonsuojelualueilla luonnonsuojelupinta-ala nousee 2,4 %:iin.</p> <p>Uudenkylän osayleiskaava-alueen osalta ko. kaavan kaavamerkinnät ja määräykset jäävät voimaan uudesta yleiskaavasta huolimatta, eikä alueelle osoiteta uusia luonnonsuojelualueita tällä Lahden suunta -työn 2017-2020 kierroksella Sammalsillansuon aluetta lukuunottamatta. Ihanaistenrinteen luontoalueiden osoittamista luonnonsuojelualueina ei ole tutkittu tällä Lahden suunta- työn 2017-2020 kierroksella.</p>	
<p>Yleiskaava on strateginen ja yleispiirteinen, koko kunnan maankäytön suunnitelma. Yleiskaavan kaavamerkinnät osoittavat alueen päämaankäyttömuodon ja aluevaraukset pitävät sisällään myös muita maankäyttömuotoja. Asuinalue (A) merkintä voi sisältää myös asumiselle tarpeellisia julkisia ja yksityisiä palveluita, liikenneväyliä, pysäköintialueita, asukkaista palvelevia virkistys- ja puistoalueita sekä yhdyskuntateknisen huollon alueita. Vastaavasti keskustatoimintojen alue (C) sisältää edellä kuvattuja toimintoja, sekä palvelun ja hallinnon alueita sekä työpaikka-alueita. Yksittäiset puistot ovat mittakaavaltaan monesti liian pieniä osoitettavaksi erikseen lähivirkistysalueena, laajemmissa kohteissa tämä on mahdollista. Muutoin puistot osoitetaan asemakaavassa. Uudenkylän osayleiskaava-alueen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uudenkylän puistojen lisääminen yleiskaavaan sekä puistojen hoitosuunnitelman laatiminen



LAHDEN KAUPUNGIN VASTINE	TIIVISTELMÄ PALAUTTEEN SISÄLLÖSTÄ
osalta ko. kaavan kaavamerkinnot ja määräykset jäävät voimaan uudesta yleiskaavasta huolimatta.	
Selkosaaren kallioalueelle on myönnetty ympäristölupa kallioma-aineksen ottamiseen. Yleiskaavamerkintä elinkeinoelämän alue (T) ei anna suoraan oikeutta maa- ja kalliokiviaineksen ottamiseen. Vastaavasti kaavamerkintä maa- ja metsätalousalue (M) mahdollistaa ko. toiminnan. Uudenkylän osayleiskaava-alueen osalta ko. kaavan kaavamerkinnot ja määräykset jäävät voimaan uudesta yleiskaavasta huolimatta.	<ul style="list-style-type: none"> • Uusikylän T teollisuusalue merkinnän muuttaminen M/SL merkinnäksi. • estettävä kivilouhimon rakentaminen Selkosaarenkallioille
<p>Lahden kaupungin tavoitteena on laajentaa Lapakiston luonnonsuojelualuetta ja rauhoittaa myös muita yleiskaavaluonnoksessa esitettyjä uusia luonnonsuojelualueita (SL). Kaupungin on mahdollista saada valtiolta METSO-korvausta suojelualueiden puuston arvosta. METSO-korvausta ei kuitenkaan ole mahdollista saada alueilta, jotka ovat muulla päätöksellä jo entuudestaan suojeltu, kuten kaavalla. Tästä syystä yleiskaavaehdotuksessa on muutettu osa suojeltaviksi aiotuista alueista lähivirkistysalueiksi (VL) tai retkeily- ja ulkoilualueiksi (VR). Alueet tullaan osoittamaan yleiskaavassa luonnonsuojelualueina (SL) niiden rauhoituksen jälkeen. Osassa uusista luonnonsuojelualueista (SL) kaupungilla ei ole aikomusta hakea METSO-korvausta alueiden vähäisen puustollisen arvon tai muiden syiden takia ja nämä alueet on jätetty yleiskaavaehdotukseen suoraan suojelualueiksi (SL).</p> <p>Yleiskaavaehdotuksessa esitetyt luonnonsuojelualueet ovat pääsääntöisesti kaupungin omistamilla mailla. Kaavassa on lisäksi esitetty yksityisten mailla olevat suojelualueet, jotka on jo rauhoitettu tai joiden merkitsemisestä kaavaan on sovittu maanomistajan kanssa. Lisäksi kaavassa on muutamia valtion omistajia suojelualueita. Pääsääntöisesti suojelualueet osoitetaan yleiskaavassa vasta alueiden rauhoituspäätöksen jälkeen maanomistajan ollessa kunta tai yksityinen, eikä tästä syystä mielipiteessä esitettyjä suojelualueita voida osoittaa yleiskaavaehdotuksessa. Lapakiston alueen lampien ympäristöt on pääsääntöisesti osoitettu maa- ja metsätalousalueiksi, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY), eikä näillä alueilla ole rakentaminen sallittua.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lapakiston alueen lampien suojeleminen neuvottelemalla SL merkinnällä (Kuorelammi, Kaakonlammi, Ahvenlammi, Pitkäjärven pohjoisranta, Kalliojärvi, Iso Mustalammi, Vähä Mustalammi, Lukumies, Särkijärvi, Karhulammi, Matinlammi ja Alvojärven pohjoisranta) • Korpinkallio länsipuolen jyrkänteen suojeleminen SL merkinnällä
Lapakiston ja Pajulahden ympäristön metsäalueet on yleiskaavaehdotuksessa muutettu maa- ja metsätalousalueiksi, joilla on ulkoilun ohjaamistarvetta (MU). Ulkoiluvyöhykkeen on katsottu kulkevan etelämpänä ja Karhulammi ja Matinlammi jäävät tämän vyöhykkeen pohjoispuolelle sijaiten maa- ja metsätalousalueella (M).	<ul style="list-style-type: none"> • Karhulammen ja Matinlammin ympäristö muuttaminen M-alueesta VR-alueeksi
Pesäkallion luonnonsuojelualueen laajennusta ei ole tutkittu tällä yleiskaavakerroksella. Alue on osittain kaupungin omistuksessa ja osin yksityisen maanomistajan omistuksessa. Maanomistajan tulee voida käyttää aluetta kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla, muutoin kaupunki on korvausvelvollinen.	<ul style="list-style-type: none"> • Pesäkallion suojelun laajentaminen • VR suunnitteluohjeet vrs metsänkätöilmoitukset



LAHDEN KAUPUNGIN VASTINE	TIIVISTELMÄ PALAUTTEEN SISÄLLÖSTÄ
<p>Alueelle on haettu maisematyölupa vuonna 2015 ja luvassa on huomioitu mm. merkittävä kallioalue ja hakkuutähteiden kerääminen ulkoilureittien varrelta.</p> <p>Kaupungin on mahdollista saada valtiolta METSO-korvausta suojelualueiden puuston arvosta. METSO-korvausta ei kuitenkaan ole mahdollista saada alueilta, jotka ovat muulla päätöksellä jo entuudestaan suojeltu, kuten kaavalla. Tästä syystä yleiskaavaehdotuksessa on muutettu osa suojeltaviksi aiotuista alueista lähivirkistysalueiksi (VL) tai retkeily- ja ulkoilualueiksi (VR). Alueet tullaan osoittamaan yleiskaavassa luonnonsuojelualueina (SL) niiden rauhoituksen jälkeen. Osassa uusista luonnonsuojelualueista (SL) kaupungilla ei ole aikomusta hakea METSO-korvausta alueiden vähäisen puustollisen arvon tai muiden syiden takia ja nämä alueet on jätetty yleiskaavaehdotukseen suoraan suojelualueiksi (SL).</p>	
VIRKISTYSALUEET – MAA- JA METSÄTALOUSALUEET	
<p>Lahden suunta -työn selostuksen (Liite 8) toisessa osassa on oma kappaleensa Maa- ja metsätalousalueille. Sieltä löytyvät perustelujen lisäksi aiheeseen liittyvät analyysikartat ja pinta-alataulukko ehdotusvaiheessa yksityisten maiden Virkistysalue (V) ja maa- ja metsätalousalue (M) määräyksistä.</p>	
<p>Ehdotusvaiheen kaavaratkaisu: Pääsääntöisesti muutetaan yksityisen maanomistajan omistamat VR-alueet M tai MU alueiksi. Edellä mainitusta maanomistukseen liittyvästä yleisperiaatteesta poiketaan kuitenkin viherverkkosuunnitelman ja maakuntakaavan pohjalta perustellusti strategisesti tärkeiksi tunnistetuilla alueilla, taajamarakenteen sisällä olevilla alueilla sekä alueilla, joilla on erityistä tarvetta ohjata rakentamista eivätkä maa- ja metsätalousalueiden määräykset sovellu käytettäväksi siellä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Virkistysalueet kaupungin asutuskeskittymien lomaan, ei laajoille yhtenäisille metsätalousalueille • virkistysalueen perustamisesta sopiminen maaomistajan kanssa • korvaukset metsätiloille että MRL 140.3 § mukaan
<p>Suomen ympäristökeskuksen tutkimuksen (2019) mukaan kotitalouksien kulutuksen hiilijalanjäljestä vuonna 2016 liikkuminen muodosti 30 %, asuminen ja siihen liittyvä energian käyttö 29 %, elintarvikkeet ja alkoholittomat juomat 19 %, ja muut tavarat ja palvelut 22 %. Hiilijalanjälki oli 53,4 Mt CO₂e vuonna 2000 ja 60,1 Mt vuonna 2016 (12,5 % kasvu).</p> <p>Kotitalouksien kulutuksen hiilijalanjäljestä vuonna 2016 liikkuminen muodosti 30 %, asuminen ja siihen liittyvä energian käyttö 29 %, elintarvikkeet ja alkoholittomat juomat 19 %, ja muut tavarat ja palvelut 22 %. Hiilijalanjälki oli 53,4 Mt CO₂e vuonna 2000 ja 60,1 Mt vuonna 2016 (12,5 % kasvu). Ydinmaaseutua tai harvaan asuttua maaseutua ei ole Lahdessa lainkaan, vaan maaseutumaisemmat alueet ovat luokitukseltaan kaupungin kehysaluetta tai ja kaupungin läheistä maaseutua.</p> <p>Suurimmat luokkien väliset erot ovat liikenteessä. Liikenteen hiilijalanjälki on suurin kaupunginläheisellä maaseudulla, ja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lisää rakentamista maaseudulle, koska päästöt kaupungeissa ovat suurempia kuin maaseudulla • Ei tarpeen keskittää asumista kyläkeskuksiin



LAHDEN KAUPUNGIN VASTINE	TIIVISTELMÄ PALAUTTEEN SISÄLLÖSTÄ
<p>seuraavaksi suurin harvaan asutulla maaseudulla ja kaupungin kehysalueella. Pienen liikenteen hiilijalanjälki on sisemmällä kaupunkialueella. Eroja selittänevät päivittäiset liikkumisetäisyydet sekä käytettävissä olevat kulkutavat. Myös eniten asuinpinta-alaa kulutusyksikköä kohden on kaupunginläheisellä maaseudulla.</p> <p>Siksi on edelleen perusteltua edistää olemassaolevan yhdyskuntarakenteen täydentämistä eli tiivistämistä ilmastonäkökulmasta. Samalla pitää silti huolehtia biodiversiteetista ja hulevesistä, jottei luoda tai pahenneta niitä ongelmia.</p> <p>Hajarakentamisen keskittäminen kyläalueille lisää kylien elinvoimaisuutta ja parantaa alueiden palvelutarjontaa. Yleiskaava mahdollistaa hajarakentamisen myös kaavanmukaisille maa- ja metsätalousalueille (M).</p>	
<p>Yleiskaavatason mittakaavaan sopien alueet on esitetty yhtenäisinä, laajoina aluevarauksina osoittaen alueen pääasiallisen maankäyttömuodon. Aluevarauksien alueella on myös muita jo olemassa olevia maankäyttömuotoja, kuten asuinrakentamista ja maatilojen tilakeskuksia. Yksittäisten tilakeskusten esittäminen yleiskaavassa ei ole mittakaavasta johtuen mahdollista.</p> <p>Yleiskaavan kyläalueet (AT) ovat tarkoitettu kylämäisen rakentamisen alueeksi. Kyläalueelle voi sijoittua asumista, maatilojen talouskeskuksia, vapaa-ajanasuntoja, palveluita ja sellaisia työ- ja liiketiloja, joista ei aiheudu ympäristöön melua, tärinää, ilman pilaantumista, raskasta liikennettä tai muuta näihin verrattavia haittoja. Kyläalueella on mahdollista harjoittaa maataloutta ja rakentaa maa- ja metsätalouden rakennuksia.</p> <p>Yleiskaavamerkinnoilla osoitetaan alueiden pääkäyttötarkoitus. Asuinalue (A) varauksen sijaitseminen maa- ja metsätalousalueen (M) vieressä ei estä siellä elinkeinon harjoittamista.</p> <p>Maa- ja metsätalousvaltaisille alueille, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY), ei saa rakentaa rakennuksia. MY-merkinnän perusteena on alueen ympäristöarvot. Kaikkia maa- ja metsätalouden M -alkuisia kaavamääräyksiä on selkeytetty saadun palautteen perusteella. Muutoksista on myös käyty yhteisiä keskusteluja metsätoimijoiden kanssa. Lahden kaupunki näkee kuitenkin tärkeänä kirjoittaa yleiskaavan tavoitteita ko. alueiden maankäytölle. M-kaavamääräystä on muutettu paremmin metsätalouden harjoittamiseen soveltuvaksi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nykyiset tilakeskukset näkyviin kaavakartalle • AT-merkinnästä poistettava maataloustoimintaa rajoittavia sisältöjä • M alueen lähelle/ympäriin suunniteltu A alue ei saa estää M alueen elinkeinon harjoittamista • MY liian tiukka määräys • 1ha raja pois maisematyölupaohjeesta • Uuden luonnonsuojelualueet perustetaan kaupunginmaille, yksityisten maille perustuvat vapaaehtoisuuteen



LAHDEN KAUPUNGIN VASTINE	TIIVISTELMÄ PALAUTTEEN SISÄLLÖSTÄ
<p>Ehdotusvaiheen yleinen ratkaisuperiaate osoittaa yksityisten omistamille maille pääsääntöisesti Maa- ja metsätalousalueiden (M tai MU) merkintöjä on vähentänyt maisematyölupaohjeen merkitystä, joten ohjeen valmistelua ei ole kytketty yleiskaavaehdotusvaiheen valmisteluun.</p> <p>Esitetyt luonnonsuojelualueet ovat pääsääntöisesti kaupungin omistamilla mailla. Kaavassa on lisäksi esitetty yksityisten mailla olevat suojelualueet, jotka on jo rauhoitettu tai joiden merkitsemisestä kaavaan on sovittu maanomistajan kanssa. Lisäksi kaavassa on muutamia valtion omistajia suojelualueita.</p>	
<p>Lahden suunta -työn prosessi ja keskustelut metsätoimijoiden kanssa ovat lisänneet tietoutta metsätaloudesta elinkeinona ja asiaan varmasti syvennyttään vielä lisää jatkossakin. Mieliä metsien terveyteen, kestävään käyttöön ja ilmastonmuutoksen hillintään liittyen kirjataan tiedoksi tässä vaiheessa.</p> <p>Myönteinen palaute puurakentamisen osalta kirjataan tiedoksi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kaavaselostukseen metsien riittävän hyvä terveydentila • puurakentamisen tuominen esiin hyvä asia • Ilmaston muutos ja metsät • Metsien kestävä käytön välttämättömyys esiin kaavaselostukseen
<p>Ehdotusvaiheen yleinen ratkaisuperiaate osoittaa yksityisten omistamille maille pääsääntöisesti Maa- ja metsätalousalueiden (M tai MU) merkintöjä on vähentänyt maisematyölupaohjeen merkitystä, joten ohjeen valmistelua ei ole kytketty yleiskaavaehdotusvaiheen valmisteluun.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Metsäohjeen minimialueen koko
<p>Yleiskaavaluonnoksessa retkeily- ja ulkoilualueina (VR) esitetyt metsäalueet kiinteistöllä muuttuvat yleiskaavaehdotuksessa maa- ja metsätalousalueiksi, joilla ulkoilun ohjaamistarvetta (MU). Ulkoilureitin linjaukseen on tehty muutoksia Kakarlammen ympäristössä.</p> <p>Maanomistaja on vastuulla omistamansa alueen turvallisuudesta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tila RONI • Kuka korvaa VR-alueilla kulkijoille sattuneet vahingot?
KOMMENTTEJA M-ALKUISTEN KAAVAMERKINTÖJEN SISÄLTÖIHIN	
<p>Kaikkia maa- ja metsätalouden M -alkuisia kaavamääräyksiä on selkeytetty saadun palautteen perusteella. Muutoksista on myös käyty yhteisiä keskusteluja metsätoimijoiden kanssa. Lahden kaupunki näkee kuitenkin tärkeänä kirjoittaa yleiskaavan tavoitteita ko. alueiden maankäytölle. M-kaavamääräystä on muutettu paremmin metsätalouden harjoittamiseen soveltuvaksi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • MA -kaavamääräystä tulee muuttaa • M - kaavamääräystä tulee muuttaa • MY -kaavamääräystä tulee muuttaa
<p>ks. edellinen vastine</p>	<ul style="list-style-type: none"> • M - kaavamääräystä tulee muuttaa
ULKOILUREITIT	
<p>Yleiskaavassa esitetään tärkeitä reittiverkostoja, jotta reittien jatkuvuus tulee turvattua tarkemmassa suunnittelussa. Tavoitteellinen matkailun kävelyreitti on yksi yleiskaavan tärkeistä reittiyhteyksistä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mukkulan ”matkailureitin” linjaus muutettava • Tuomistontien jatkeena oleva ulkoilureitti



LAHDEN KAUPUNGIN VASTINE	TIIVISTELMÄ PALAUTTEEN SISÄLLÖSTÄ
Tuomistontien jatkeen rakentamiseen liittyy monia haasteita alueen toteutuneen maankäytön vuoksi. Ulkoilureitti on osoitettu yleiskaavassa eri linjausta pitkin.	
Linnaistensuon alueen ulkoilureittejä on muutettu ja suon etelä ja itäpuoliset reitit on poistettu yleiskaavakartalta. Ulkoilureitit eivät kohdistu palautteen mukaiseen kiinteistöön.	<ul style="list-style-type: none"> • Tila KUUSELA • Ulkoilureitti poistettava Linnaistensuon laidalta – aiheuttaa hevostilalle ongelmia
Linnaistensuon alueen tavoitteellisia ulkoilureittejä on muutettu ja suon etelä ja itäpuoliset reitit on poistettu yleiskaavakartalta. Ulkoilureitit eivät kohdistu palautteen mukaisiin kiinteistöihin.	<ul style="list-style-type: none"> • Tilat ILOLA, METSÄRINNE JA PAJURANTA • Ulkoilureitti tulee siirtää riittävän kauas tilan rajoista tai jättää mieluummin tekemättä
VR -ALUEEN LAAJENTAMINEN HYVÄ	
<p>Lahden kaupungin tavoitteena on laajentaa Lapakiston luonnonsuojelualuetta ja rauhoittaa myös muita yleiskaavaluonnoksessa esitettyjä uusia luonnonsuojelualueita (SL). Kaupungin on mahdollista saada valtiolta METSO-korvausta suojelualueiden puuston arvosta. METSO-korvausta ei kuitenkaan ole mahdollista saada alueilta, jotka ovat muulla päätöksellä jo entuudestaan suojeltu, kuten kaavalla. Tästä syystä yleiskaavaehdotuksessa on muutettu osa suojeltaviksi aiotuista alueista lähivirkistysalueiksi (VL) tai retkeily- ja ulkoilualueiksi (VR). Alueet tullaan osoittamaan yleiskaavassa luonnonsuojelualueina (SL) niiden rauhoituksen jälkeen. Osassa uusista luonnonsuojelualueista (SL) kaupungilla ei ole aikomusta hakea METSO-korvausta alueiden vähäisen puustollisen arvon tai muiden syiden takia ja nämä alueet on jätetty yleiskaavaehdotukseen suojelualueiksi (SL).</p> <p>Retkeily- ja ulkoilualueiden (VR) aluevarauksiin on jouduttu tekemään merkittäviä muutoksia saatujen lausuntojen ja palautteiden pohjalta. Yleisenä periaatteena ehdotusvaiheen kaavaratkaisussa on ollut virkistysalueiden (V) osoittaminen kaupungin omistamille maille. Yleiskaavassa käytettyjä virkistysalueiden kaavamerkintöjä ja -määryksiä ovat Lähivirkistysalue (VL), Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue (VU) sekä Retkeily- ja ulkoilualue (VR). Kaikilla näillä alueilla on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus. Näillä alueilla siis vaaditaan maisemaa muokkaaviin toimenpiteisiin, kuten hakkuisiin maisematyölupa. Lisäksi alueilla on Urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta lukuun ottamatta voimassa MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus, mikä tarkoittaa, että alueilla rakentaminen on kielletty. Yksityisten omistamilla metsäalueilla on käytetty puolestaan maa- ja metsätalousalueiden kaavamerkintöjä ja -määryksiä: Maa- ja metsätalousalue (M), Maisemallisesti arvokas peltoalue (MA), Maa- ja metsätalousalue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY) sekä Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta (MU). Viimeinen kaavamääräys on tuotu ehdotusvaiheessa uutena käytettäväksi yksityisten metsäalueilla kohteissa, joilla on kaavavalmistelussa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lapakiston luonnonsuojelualueen laajennus ja sen ympäristön osoittaminen VR-alueeksi on hienoa.



LAHDEN KAUPUNGIN VASTINE	TIIVISTELMÄ PALAUTTEEN SISÄLLÖSTÄ
<p>tunnistettu ulkoilun ohjaustarvetta. Erityisesti tämä merkintä kohdentuu virkistysalueverkoston suunnitelmassa esitetyille retkeilyaluevyöhykkeelle, kuten esimerkiksi Lapakiston ympäristöön. Maa- ja metsätalousalueille ei ole asetettu MRL 128 §:n mukaisia toimenpiderajoituksia. Maa- ja metsätalousalueilla (M) sekä Maisemallisesti arvokkailla peltoalueilla (MA) sijaitsee maatalo- ja hajarakentamisaikkoja. Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta (MU) saa rakentaa ainoastaan maa- metsätalouden rakennuksia sekä ulkoilua palvelevia rakennuksia ja rakennelmia. Sen sijaan Maa- ja metsätalousvaltaisilla alueilla, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY) ei saa rakentaa rakennuksia. Kaikkien virkistysalueiden sekä maa- ja metsätalousalueiden kaavamääräyksissä on kerrottu alueiden erityispiirteistä sekä kuvattu Lahden kaupungin tavoitteita alueiden maankäytölle ja metsänhoidolle. Esimerkiksi ulkoilureittien lähimetsien hoidolle, millä on merkittävää vaikutusta ulkoilukokemukseen.</p>	
EHDOTETTU UUSIA VR-ALUEITA	
<p>Lapakiston ja Pajulahden ympäristön metsäalueet on yleiskaavaehdotuksessa muutettu maa- ja metsätalousalueiksi, joilla on ulkoilun ohjaamistarvetta (MU). Ulkoiluvyöhykkeen on katsottu kulkevan etelämpänä ja Karhulammi ja Matinlammi jäävät tämän vyöhykkeen pohjoispuolelle sijaiten maa- ja metsätalousalueella (M).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Karhulammin ja Matinlammin ympäristö muuttaminen M-alueesta VR-alueeksi
VR- MERKINTÄ KORVATTAVA M-, MY- TAI MU- MERKINNÄLLÄ	
<p>Lahden suunta -työn 2017-2020 luonnoksesta on laadittu metsätaloudellisen vaikutusten arviointi, jossa on arvioitu maankäytön muutoksien vaikutusta metsätalouselinkeinon harjoittajien vuosituloihin.</p> <p>Ehdotusvaiheen kaavaratkaisu: Pääsääntöisesti muutetaan yksityisen maanomistajan omistamat VR-alueet M tai MU alueiksi. Edellä mainitusta maanomistukseen liittyvästä yleisperiaatteesta poiketaan kuitenkin viherverkkosuunnitelman ja maakuntakaavan pohjalta perustellusti strategisesti tärkeiksi tunnistetuilla alueilla, taajamarakenteen sisällä olevilla alueilla sekä alueilla, joilla on erityistä tarvetta ohjata rakentamista eivätkä maa- ja metsätalousalueiden määräykset sovellu käytettäväksi siellä.</p> <p>Yleiskaavan tehtävänä on huolehtia seudullisista ja paikallisista verkostoista myös ulkoilureittien osalta. Tavoitteellinen ulkoilureitistön pääväylä -merkinnällä on osoitettu sekä olemassa olevia että tavoitteellisia ulkoilureittiyhteyksiä. Ulkoilureittien keskeinen tavoite on muodostaa yhtenäinen ja kattava verkosto. Yleiskaavan tavoitteelliset ulkoilureitit on pyritty osoittamaan mahdollisuuksien mukaan Lahden kaupungin omistuksessa oleville maille.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Metsätalouden nettotulos Lahden kaupungin alueella on yli 6 milj. euroa vuodessa. • 4. Elinkeinojen Lahti tavoittelee maaseudulle monipuolista maaseudun ominaisuutta hyödyntävää elinkeinotoimintaa. Tämä on kannatettava tavoite. Motivoituneet metsänomistajat ovat aivan keskeisiä toimijoita biotaloudessa. • Laajoja alueita varttavaksi Retkeily- ja ulkoilualueiksi merkinnällä VR. Yksityisten metsänomistajien maille (pää/sivuelinkeino), joilla harjoitetaan kestävä metsätaloutta • Maisematyölupa rajoittaa toimintaa: kallis ja hidas menettely • Alueilla sovittuja ulkoilureittejä ja rakenteita • Metsäkiinteistön arvo laskee • VR -merkintä korvattava MU tai M-merkinnällä



LAHDEN KAUPUNGIN VASTINE	TIIVISTELMÄ PALAUTTEEN SISÄLLÖSTÄ
<p>Yleiskaavassa esitetään tavoitteelliset seudulliset ulkoilureittiyhteydet, joiden toteutustavasta tai aikataulusta ei ole suunnitelmaa. Reittilinjauksilla on tarkoitus tunnistaa mahdollisia tulevaisuuden yhteystarpeita.</p> <p>Ehdotusvaiheen yleinen ratkaisuperiaate osoittaa yksityisten omistamille maille pääsääntöisesti Maa- ja metsätalousalueiden (M tai MU) merkintöjä on vähentänyt maisematyölupaohjeen merkitystä, joten ohjeen valmistelua ei ole kytketty yleiskaavaehdotusvaiheen valmisteluun.</p>	
<p>Ehdotusvaiheen kaavaratkaisu: Pääsääntöisesti muutetaan yksityisen maanomistajan omistamat VR-alueet M tai MU alueiksi. Edellä mainitusta maanomistukseen liittyvästä yleisperiaatteesta poiketaan kuitenkin viherverkkosuunnitelman ja maakuntakaavan pohjalta perustellusti strategisesti tärkeäksi tunnistetuilla alueilla, taajamarakenteen sisällä olevilla alueilla sekä alueilla, joilla on erityistä tarvetta ohjata rakentamista eivätkä maa- ja metsätalousalueiden määräykset sovellu käytettäväksi siellä.</p> <p>Yleiskaavan tehtävänä on huolehtia seudullisista ja paikallisista verkostoista myös ulkoilureittien osalta. Tavoitteellinen ulkoilureitistöön pääväylä -merkinnällä on osoitettu sekä olemassa olevia että tavoitteellisia ulkoilureittiyhteyksiä. Ulkoilureittien keskeinen tavoite on muodostaa yhtenäinen ja kattava verkosto. Yleiskaavan tavoitteelliset ulkoilureitit on pyritty osoittamaan mahdollisuuksien mukaan Lahden kaupungin omistuksessa oleville maille.</p> <p>Yleiskaavassa esitetään tavoitteelliset seudulliset ulkoilureittiyhteydet, joiden toteutustavasta tai aikataulusta ei ole suunnitelmaa. Reittilinjauksilla on tarkoitus tunnistaa mahdollisia tulevaisuuden yhteystarpeita.</p> <p>Ehdotusvaiheen yleinen ratkaisuperiaate osoittaa yksityisten omistamille maille pääsääntöisesti Maa- ja metsätalousalueiden (M tai MU) merkintöjä on vähentänyt maisematyölupaohjeen merkitystä, joten ohjeen valmistelua ei ole kytketty yleiskaavaehdotusvaiheen valmisteluun.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • yksityisten metsänomistajien maille osoitetut VR -merkinnät palautettava M-merkinnöiksi • Tai alueesta oltava sopimus maanomistajan kanssa • Tai kaupungin hankittava omistukseensa • Myös ulkoilureitistöistä oltava sopimus maanomistajien kanssa • Maisematyölupa tarpeeton
<p>Lahden suunta -työn 2017-2020 luonnoksesta on laadittu metsätaloudellisen vaikutusten arviointi, jossa on arvioitu maankäytön muutoksien vaikutusta metsätalouselinkeinoon harjoittajien vuosituloihin.</p> <p>Ehdotusvaiheen kaavaratkaisu: Pääsääntöisesti muutetaan yksityisen maanomistajan omistamat VR-alueet M tai MU alueiksi. Edellä mainitusta maanomistukseen liittyvästä yleisperiaatteesta poiketaan kuitenkin viherverkkosuunnitelman ja maakuntakaavan pohjalta perustellusti strategisesti tärkeäksi tunnistetuilla alueilla,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Alhaisen-Kirilän yhteismetsä • 1300 ha, 70 osakasperhettä. uusi VR merkintä 40% alueesta. Vaikutus 200 000€ vuosituloihin. • Yhteismetsälaki säättää alueen käyttöä: tarkoitettu kestävä metsätalouden harjoittamiseen. Nyt kaava vaarantaa lain toteutumisen. • Maisematyölupa rajoittaa toimintaa: puuta ei haluta ostaa, hakkuut mahdollista myös kieltää.



LAHDEN KAUPUNGIN VASTINE	TIIVISTELMÄ PALAUTTEEN SISÄLLÖSTÄ
<p>taajamarakenteen sisällä olevilla alueilla sekä alueilla, joilla on erityistä tarvetta ohjata rakentamista eivätkä maa- ja metsätalousalueiden määräykset sovellu käytettäväksi siellä.</p> <p>Yleiskaavan tehtävänä on huolehtia seudullisista ja paikallisista verkostoista myös ulkoilureittien osalta. Tavoitteellinen ulkoilureitistön pääväylä -merkinnällä on osoitettu sekä olemassa olevia että tavoitteellisia ulkoilureittiyhteyksiä. Ulkoilureittien keskeinen tavoite on muodostaa yhtenäinen ja kattava verkosto. Yleiskaavan tavoitteelliset ulkoilureitit on pyritty osoittamaan mahdollisuuksien mukaan Lahden kaupungin omistuksessa oleville maille.</p> <p>Yleiskaavassa esitetään tavoitteelliset seudulliset ulkoilureittiyhteydet, joiden toteutustavasta tai aikataulusta ei ole suunnitelmaa. Reittilinjauksilla on tarkoitus tunnistaa mahdollisia tulevaisuuden yhteystarpeita.</p> <p>Ehdotusvaiheen yleinen ratkaisuperiaate osoittaa yksityisten omistamille maille pääsääntöisesti Maa- ja metsätalousalueiden (M tai MU) merkintöjä on vähentänyt maisematyölupaohjeen merkitystä, joten ohjeen valmistelua ei ole kytketty yleiskaavaehdotusvaiheen valmisteluun.</p> <p>Yleiskaavaluonnoksessa retkeily- ja ulkoilualueina (VR) esitetyt maanomistajan metsäalueet muuttuvat osittain yleiskaavaehdotuksessa maa- ja metsätalousalueiksi, joilla ulkoilun ohjaamistarvetta (MU). VR-merkinnällä säilyvällä alueella Kilpasen lähetyvillä kulkee tavoitteellinen ulkoilureitti ja siellä on paljon virkistyskäyttöä painetta. Alueen kaavakatkaisusta on sovittu maanomistajan kanssa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Alueilla sovittuja ulkoilureittejä ja rakenteita. Virkistyskäytön tarpeisiin vastattu vuokrasopimuksilla. • VR -merkintä korvattava MU tai M-merkinnällä
<p>Yleiskaavaluonnoksessa retkeily- ja ulkoilualueina (VR) esitetyt maanomistajan metsäalueet muuttuvat yleiskaavaehdotuksessa maa- ja metsätalousalueiksi, joilla ulkoilun ohjaamistarvetta (MU). Tilakeskus ja sen välittömässä läheisyydessä olevia alueita oli kaavaluonnoksessa lisäksi osoitettu kyläalueeksi (AT) ja näiltä osin merkinnät pysyvät ennallaan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tilat YLHÄIN, KANTOLA, LATKU, SUNTIOLAMMENSUO, OJALA JA LIIPENPELTO • Kestävää metsätaloutta (ei luonnonmukaista metsäkuviota) • Yhteistyötä Pajulahden opiston kanssa ja virkistyskäyttöä (ilmaiseksi tai vuokrasopimuksilla) • Maisematyölupa rajoittaa toimintaa • Kiinteistön arvo laskee • MU- (tai M-) merkintä säilytettävä, ei VR • Hoitamaton metsä muuttuu käyttökelvottomaksi



LAHDEN KAUPUNGIN VASTINE	TIIVISTELMÄ PALAUTTEEN SISÄLLÖSTÄ
<p>Yleiskaavaluonnoksessa retkeily- ja ulkoilualueina (VR) esitetyt maanomistajan metsäalueet muuttuvat yleiskaavaehdotuksessa maa- ja metsätalousalueiksi, joilla ulkoilun ohjaamistarvetta (MU). Tilakeskuksen alue oli kaavaluonnoksessa lisäksi osoitettu kyläalueeksi (AT) ja näiltä osin merkinnät pysyvät ennallaan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tila PEKOLA • VR -merkinnän korvaaminen MU-merkinnällä
<p>Yleiskaavaluonnoksessa retkeily- ja ulkoilualueina (VR) esitetyt maanomistajan metsäalueet muuttuvat yleiskaavaehdotuksessa maa- ja metsätalousalueiksi, joilla ulkoilun ohjaamistarvetta (MU). Kiinteistön 15:1 itäosa oli kaavaluonnoksessa lisäksi osoitettu kyläalueeksi (AT) ja näiltä osin merkinnät pysyvät ennallaan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tilat TÖYSSYKALLIO JA TÖYSSYSUO • VR -merkinnän korvaaminen MU-merkinnällä
<p>Yleiskaavaluonnoksessa retkeily- ja ulkoilualueina (VR) esitetyt metsäalueet kiinteistöllä muuttuvat yleiskaavaehdotuksessa maa- ja metsätalousalueiksi, joilla ulkoilun ohjaamistarvetta (MU). Ulkoilureittien osalta on kaavaehdotuksessa esitetty muutoksia kiinteistön alueella. Reitti kulkisi Kakarlammen pohjoispuolelta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tila KILPANEN • VR -merkinnän korvaaminen MU-merkinnällä
<p>Yleiskaavaluonnoksessa retkeily- ja ulkoilualueina (VR) esitetyt metsäalueet kiinteistöllä muuttuvat yleiskaavaehdotuksessa maa- ja metsätalousalueiksi, joilla ulkoilun ohjaamistarvetta (MU). Kiinteistön pohjoisosa oli kaavaluonnoksessa lisäksi osoitettu kyläalueeksi (AT) ja näiltä osin merkinnät pysyvät ennallaan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tila YLHÄINEN • VR -merkinnän korvaaminen MU-merkinnällä
<p>Yleiskaavaluonnoksessa retkeily- ja ulkoilualueina (VR) esitetyt metsäalueet kiinteistöllä muuttuvat yleiskaavaehdotuksessa maa- ja metsätalousalueiksi, joilla ulkoilun ohjaamistarvetta (MU). Ulkoilureitin linjaukseen on tehty muutoksia Kakarlammen ympäristössä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tila RONI • VR -merkinnän korvaaminen M- ja MU-merkinnällä
<p>Yleiskaavaluonnoksessa retkeily- ja ulkoilualueina (VR) esitetyt metsäalueet kiinteistöllä muuttuvat yleiskaavaehdotuksessa maa- ja metsätalousalueiksi, joilla ulkoilun ohjaamistarvetta (MU).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tila HÄMMÄRANTA • VR -merkinnän korvaaminen M- ja MU-merkinnällä
<p>Yleiskaavaluonnoksessa retkeily- ja ulkoilualueina (VR) esitetyt metsäalueet kiinteistöjen osalta muuttuvat yleiskaavaehdotuksessa maa- ja metsätalousalueiksi, joilla ulkoilun ohjaamistarvetta (MU). Tilan Hämmantaka pohjoisosa oli kaavaluonnoksessa lisäksi osoitettu kyläalueeksi (AT) ja näiltä osin merkinnät pysyvät ennallaan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tilat KAKARI JA HÄMMÄTAKA • VR -merkinnän korvaaminen M- ja MU-merkinnällä
<p>Yleiskaavaluonnoksessa retkeily- ja ulkoilualueina (VR) esitetyt maanomistajan metsäalueet muuttuvat yleiskaavaehdotuksessa maa- ja metsätalousalueiksi, joilla ulkoilun ohjaamistarvetta (MU). Muilta osin kiinteistöjen kaavamerkinnot säilyvät yleiskaavaluonnoksen mukaisina.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tilat MARTTILAN PERÄMETSÄ JA YLÄ-KOKKOLAN PERÄMETSÄ • Kestävää ja kannattavaa metsätaloutta • Muutamia retkeilyreittejä nyt. Lisätarpeesta voi neuvotella. • Maisematyöluja rajoittaa toimintaa ja voi estää uudistushakkuut • Metsätilan arvo laskee • VR-merkintä korvattava M-merkinnällä



LAHDEN KAUPUNGIN VASTINE	TIIVISTELMÄ PALAUTTEEN SISÄLLÖSTÄ
Yleiskaavaluonnoksessa retkeily- ja ulkoilualueina (VR) esitetyt kiinteistön metsäalueet muuttuvat yleiskaavaehdotuksessa maa- ja metsätalousalueiksi, joilla ulkoilun ohjaamistarvetta (MU). Kiinteistön itäosa oli kaavaluonnoksessa lisäksi osoitettu kyläalueeksi (AT) ja näiltä osin merkinnät pysyvät ennallaan.	<ul style="list-style-type: none"> • Tila PENULA • VR -merkinnän korvaaminen MU-merkinnällä
Yleiskaavaluonnoksessa retkeily- ja ulkoilualueina (VR) esitetyt maanomistajan metsäalueet muuttuvat yleiskaavaehdotuksessa maa- ja metsätalousalueiksi, joilla ulkoilun ohjaamistarvetta (MU). Lisäksi osa kiinteistön alueesta on kaavaluonnoksessa osoitettu jäämään voimaan voimassa olevan kallio-, Pitkä- ja Särkijärven alueen osayleiskaavan mukaisesti. Näiltä osin kaavamerkintä säilyy nykyisellään. Kiinteistön alueella ei ole rantarakennusoikeutta.	<ul style="list-style-type: none"> • Tila HUUHKAIMENMÄKI • Kestävää ja kannattavaa metsätaloutta • Ei retkeilyreittejä nyt tai halua uusiin. • (Maisematyö lupa rajoittaa toimintaa ja voi estää uudistushakkuut) • Metsätilan arvo laskee • VR-merkintä korvattava M-merkinnällä
Yleiskaavaluonnoksessa retkeily- ja ulkoilualueina (VR) esitetyt maanomistajan metsäalueet muuttuvat yleiskaavaehdotuksessa maa- ja metsätalousalueiksi, joilla ulkoilun ohjaamistarvetta (MU).	<ul style="list-style-type: none"> • Tila NIKULANMETSÄ • VR -merkinnän korvaaminen M -merkinnällä
Yleiskaavaluonnoksessa retkeily- ja ulkoilualueina (VR) esitetyt maanomistajan metsäalueet muuttuvat yleiskaavaehdotuksessa maa- ja metsätalousalueiksi, joilla ulkoilun ohjaamistarvetta (MU). Osa maanomistajan kiinteistöistä oli kaavaluonnoksessa lisäksi osoitettu asuinalueena (A) ja näiltä osin merkinnät pysyvät ennallaan.	<ul style="list-style-type: none"> • Tila RANTAHÄRHÖ, KOIVUHÄRHÖ JA RANTAMUTURI • VR -merkinnän korvaaminen M-merkinnällä
Yleiskaavaluonnoksessa retkeily- ja ulkoilualueina (VR) esitetyt kiinteistön metsäalueet muuttuvat yleiskaavaehdotuksessa maa- ja metsätalousalueiksi, joilla ulkoilun ohjaamistarvetta (MU).	<ul style="list-style-type: none"> • Tila WELLINGINMETSÄ • VR -merkinnän korvaaminen M-merkinnällä
Yleiskaavaluonnoksessa retkeily- ja ulkoilualueina (VR) esitetyt metsäalueet kiinteistöllä muuttuvat yleiskaavaehdotuksessa osittain maa- ja metsätalousalueiksi, joilla ulkoilun ohjaamistarvetta (MU) ja osittain maa- ja metsätalousalueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Iso-Mustalammi ympäröivine suoalueineen on merkitty MY-alueeksi. Maanomistajan METSO-ohjelman piirissä oleva alue voidaan maanomistajan suostumuksella osoittaa kaavassa myös luonnonsuojelualueena (SL).	<ul style="list-style-type: none"> • Tila KYLÄ-PELTOLAN METSÄ • VR -merkinnän korvaaminen M-merkinnällä
Linnaistensuon ympäristön kaavamerkintöjä on tarkastettu ja Linnaistensuon eteläpuolen alue on muutettu maa- ja metsätalousalueeksi (M).	<ul style="list-style-type: none"> • Tila METSÄLAMPOLA • VR -merkinnän korvaaminen M-merkinnällä
Yleiskaavaluonnoksessa retkeily- ja ulkoilualueina (VR) esitetyt maanomistajan metsäalueet muuttuvat yleiskaavaehdotuksessa maa- ja metsätalousalueiksi, joilla ulkoilun ohjaamistarvetta (MU).	<ul style="list-style-type: none"> • Tilat HONNILA, PENTTILÄNMETSÄ JA MÖYKKYMETSÄ • VR -merkinnän korvaaminen M-merkinnällä
Linnaistensuon ympäristön kaavamerkintöjä on tarkastettu ja Linnaistensuon eteläpuolinen alue on muutettu maa- ja metsätalousalueeksi (M). Ulkoilureitin linjaukseen on tehty	<ul style="list-style-type: none"> • Tila HAUKKALEHTO • Linnuston huomioivaa metsänhoitoa • Metsojen soidinpaikka • Alue ei sovellu retkeilyyn



LAHDEN KAUPUNGIN VASTINE	TIIVISTELMÄ PALAUTTEEN SISÄLLÖSTÄ
muutos, joka koskee kiinteistöä. Ulkoilureitti on osoitettu kulkemaan lähempänä kunnan rajaa.	<ul style="list-style-type: none"> • VR -merkinnän korvaaminen M -merkinnällä
Linnaistensuon ympäristön kaavamerkintöjä on tarkastettu ja Ilolantien varren alue ja Linnaistensuon eteläpuolinen alue on muutettu maa- ja metsätalousalueeksi (M).	<ul style="list-style-type: none"> • Tila KUUSELA • VR -merkinnän korvaaminen M -merkinnällä • Tehnyt lähivuosina suuria kalustoinvestointeja • Metsien toiminta hiilinieluna.
Yleiskaavaluonnoksessa retkeily- ja ulkoilualueina (VR) esitetyt kiinteistön metsäalueet muuttuvat yleiskaavaehdotuksessa maa- ja metsätalousalueiksi, joilla ulkoilun ohjaamistarvetta (MU).	<ul style="list-style-type: none"> • Tila SIVULA • VR -merkinnän korvaaminen M -merkinnällä • Tilalla sitouduttu PEFC sertifikaattiin
Linnaistensuon ympäristön kaavamerkintöjä on tarkastettu ja Ilolantien varren alue ja Linnaistensuon eteläpuolinen alue on muutettu maa- ja metsätalousalueeksi (M).	<ul style="list-style-type: none"> • Tila PAIMISOJA • VR -merkinnän korvaaminen M -merkinnällä • M -merkintä ei sulje pois rakentamismahdollisuutta
<p>Suurin osa maanomistajan omistamista maa- ja metsätalousalueista on yleiskaavaluonnoksessa esitetty maa- ja metsätalousalueena (M) tai retkeily- ja ulkoilualueeksi (VR). M-alueiden osalta kaavamerkintöihin ei ole tehty muutoksia yleiskaavaehdotukseen. M- kaavamääräyksiä on muutettu saadun palautteen perusteella paremmin metsätalouden harjoittamiseen soveltuvaksi.</p> <p>Yleiskaavaluonnoksessa retkeily- ja ulkoilualueina (VR) esitetyt maanomistajan metsäalueet muuttuvat osittain yleiskaavaehdotuksessa maa- ja metsätalousalueiksi, joilla ulkoilun ohjaamistarvetta (MU) ja osalla alueista säilyy VR-merkintä. VR-alueena jatkossakin esitetään Sorvasen ympäristö, sekä Kaarlammen ympäristö. Pitkäsuon alue esitetään muutettavaksi maa- ja metsätalousalueeksi, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Kaarlammen ja Sorvasen alue on Päijät-Hämeen maakuntakaavassa esitetty virkistysalueena ja alueilla kulkee valaistu ulkoilureitti.</p> <p>Kiinteistöllä oleviin asuinalue (A) tai lomarakennusalue (RA) ei ole esitetty tehtäväksi muutoksia. Alueen kehittämiseen tähtävien toimenpiteiden osalta asiaan palataan seuraavalla yleiskaavakierroksella.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tila SEESTAN SORVANEN • Ei hyväksy VR aluevarauksia metsätaloudelle • Ei hyväksy VR ja M alueille metsätaloudelle vahingollisia kaavamääräyksiä • Esitetty uusia asuinaluevarauksia (A) ja matkailupalvelujen alueita (RM).
Suurin osa maanomistajan omistamista maa- ja metsätalousalueista on yleiskaavaluonnoksessa esitetty maa- ja metsätalousalueena (M). Lisäksi kaavaluonnoksessa on esitetty useampia maa- ja metsätalousalueita, joilla on erityisiä ympäristöarvoja (MY). Näiltä osin kaavamerkintöihin ei ole tehty muutoksia yleiskaavaehdotukseen. M- ja MY-kaavamääräyksiä on muutettu saadun palautteen perusteella. M-	<ul style="list-style-type: none"> • Tilat SEESTAN KARTANO JA SEESTA • Ei hyväksy VR aluevarauksia metsätaloudelle • Ei hyväksy VR ja M alueille metsätaloudelle vahingollisia kaavamääräyksiä



LAHDEN KAUPUNGIN VASTINE	TIIVISTELMÄ PALAUTTEEN SISÄLLÖSTÄ
<p>kaavamääräystä on muutettu paremmin metsätalouden harjoittamiseen soveltuvaksi.</p> <p>Yleiskaavaluonnoksessa retkeily- ja ulkoilualueina (VR) esitetyt maanomistajan metsäalueet muuttuvat yleiskaavaehdotuksessa maa- ja metsätalousalueiksi, joilla ulkoilun ohjaamistarvetta (MU). Lisäksi kaavaehdotukseen on lisätty maisemallisesti arvokas peltoalue (MA-16) vanhan metsälaitumen alueelle.</p>	
<p>Yleiskaavaluonnoksessa retkeily- ja ulkoilualueina (VR) esitetyt metsäalueet maanomistajan omistamilla kiinteistöillä Kujalan alueella muuttuvat yleiskaavaehdotuksessa maa- ja metsätalousalueiksi, joilla ulkoilun ohjaamistarvetta (MU).</p> <p>Ehdotusvaiheen yleinen ratkaisuperiaate osoittaa yksityisten omistamille maille pääsääntöisesti Maa- ja metsätalousalueiden (M tai MU) merkintöjä on vähentänyt maisematyölupaohjeen merkitystä, joten ohjeen valmistelua ei ole kytketty yleiskaavaehdotusvaiheen valmisteluun.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tilatiedot puuttuvat. 125 ha metsämaata Kujalassa ja 18 ha Villähteellä • VR -merkinnän korvaaminen M -merkinnällä • Maisematyöluvan oltava voimassa vähintään 10v • yli 1ha alueissa maisematyölupa erityisesti ongelma • mm. ilmastonlämpeneminen ja tuhotyönteiset perusteina
<p>MUUTOSTOIVEITA MUIHIN METSÄTALOUSALUEITA KOSKEVIIN MERKINTÖIHIN</p>	
<p>Lisämaaksi hankittu määräala osoitetaan yleiskaavaehdotuksessa VU-alueena mielipiteen mukaisesti. Pajulahden länsipuolen laajat metsäalueet muutetaan maa- ja metsätalousalueiksi, joilla on ulkoilun ohjaamistarvetta (MU).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liikuntakeskus Pajulahdella uusi alue, jolle tarvitaan VU merkintä • VR alueilla pystyttävä harjoittamaan metsätaloutta / palauttaminen M merkinnälle osittain.
<p>Yleiskaavaluonnoksessa retkeily- ja ulkoilualueina (VR) esitetyt metsäalueet muuttuvat yleiskaavaehdotuksessa maa- ja metsätalousalueiksi, joilla ulkoilun ohjaamistarvetta (MU).</p> <p>Kiinteistön pohjoisosa oli kaavaluonnoksessa lisäksi osoitettu kyläalueeksi (AT) ja näiltä osin merkinnät pysyvät ennallaan. Kyläalueen on tarkoitus rakentua pitkälti Alhaistentien varteen, miltä osin Pasilan kiinteistö on maastonmuodoiltaan ongelmallinen jyrkän rinteiden vuoksi. Asumisen laajentaminen lähemmäksi ulkoilureitistöä ei ole tarkoituksenmukaista. Kaavaratkaisun jättäminen ennalleen, vastaamaan voimassa olevaa osayleiskaavaa, turvaa parhaiten maanomistajan oikeudet. Vaihtoehtoisesti kyläaluetta (AT) tulisi rajata nykyistä pienemmäksi kiinteistön kohdalla.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tila PASILA • Kiinteistö ostettu rakennuspaikaksi • MU aluetta maakuntakaavassa • Ei VR merkintää, vaan MU tai AT tms.
<p>Linnaistensuon ympäristön kaavamerkintöjä on tarkastettu ja Ilolantien varren alue on muutettu maa- ja metsätalousalueeksi (M).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tilat ILOLA, METSÄRINNE JA PAJURANTA • Hevostila + metsätila • VR-merkinnän korvaaminen M-merkinnällä
<p>Yleiskaavassa esitetään tavoitteelliset seudulliset ulkoilureittiyhteydet, joiden toteutustavasta tai aikataulusta ei ole suunnitelmaa. Reittilinjauksilla on tarkoitus tunnistaa mahdollisia tulevaisuuden yhteystarpeita. Linnaistensuon</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tilat TUOMALA, MARTTILA JA LOPPASUO • Osuus METSÄYHTYMÄ KOTIMETSÄSTÄ • Ei pääreitille Linnaistensuolla • Lisääntyvä yksityisautoilu häiritsee



LAHDEN KAUPUNGIN VASTINE	TIIVISTELMÄ PALAUTTEEN SISÄLLÖSTÄ
<p>ulkoilureittejä on muutettu luonnosvaiheesta niin, että Lankilasta suuntautuva reittiyhteys ei enää johda suoraan Linnaistensuon suosituille luontopoluille. Näin ollen reitin käyttöpaineen ei oleteta kasvavan merkittävästi. Tavoitteena on opastaa kulku ja pysäköinti Linnaistensuolle kestävästi ja turvallisesti nykyisiä reittejä hyödyntäen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Metsätalous ei saa vaarantua
<p>Metsäkiinteistöt sijaitsevat Nastolan nauhataajaman laajalla elinkeinoelämän alueella (T). Elinkeinoelämän alueen laajentaminen rautatien ja valtatieväliin vaatii Veljeskylän eritasoliittymän rakentamisen valtatielle. Lisäksi alueen tarkempi rakentaminen tulee ratkaista asemakaavalla ottaen huomioon alueen olemassa olevat asuinrakennukset ja luontoarvot. Aluetta voidaan siten hyödyntää vielä pitkään maa- ja metsätalousalueena. Yleiskaavan kaavamerkintä (T) aiheuttaa maanomistajalle haittaa metsätalouden harjoittamiseen maisematyöpien kautta. Uusien asuinrakennuspaikkojen muodostumista alueelle ei sallita alueen ollessa jo entuudestaankin valtatie ja rautatie melualueita.</p> <p>Retkeily- ja ulkoilualueella (VR) sijaitseva suon ottamiseen tarkoitettu palsta sijaitsee laajemmalla VR-alueella, eikä sen kaavamerkintää ole tarkoituksen mukaista muuttaa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tilat PEKKALA JA VARJOLA • VR ja T merkinnät hankaloittavat metsätalouden harjoittamista, korvattava M -merkinnällä • VR merkintä nyt suonottoalueella, korvattava M -merkinnällä
<p>MY-aluevarausmerkintä perustuu voimassa olevaan Villähde-Koiskalan osayleiskaavaan. Metsäsaareke sijaitsee maisemallisesti merkittävässä avoimien maisematilojen solmukohdassa. Metsät ovat kuusivaltaisia. Kasvillisuus on lehtomaista kangasta, usein soistunutta tai entisiin kangaskorpiin syntynyttä rehevää turvekangasta. Alueen alava kaakkoisosa on varttunutta kuusikkoja, seassa muutamia haapoja ja koivuja. Alueella tavattiin runsaasti selviä merkkejä liito-oravasta. Kaavamerkintä pidetään ennallaan liito-oravan elinpiirin suojelemiseksi. Pääosa kiinteistön alueesta on maa- ja metsätalousaluetta (M).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tila RUUSULA • MY merkintä korvattava M merkinnällä (omalla ja naapurien kiinteistöillä) • ei hyväksy rakennuskieltoa, tarve rakentaa maatalouden varastorakennus
<p>Linnaistensuon ympäristön kaavamerkintöjä on tarkastettu ja Ilolantien varren alue on muutettu maa- ja metsätalousalueeksi (M). Lisäksi alueen ulkoilureittejä on muutettu ja suon etelä ja itäpuoliset reitit on poistettu yleiskaavakartalta. Ulkoilureitit eivät kohdistu palautteen mukaisiin kiinteistöihin.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tila TONTINNIITY • Ei VR merkintää, pieni tila • Ei saa ohjata virkistystä ja ulkoilua alueelle
<p>Yleiskaavan kyläalueet (AT) ovat tarkoitettu kylämäisen rakentamisen alueeksi. Kyläalueelle voi sijoittua asumista, maatilojen talouskeskuksia, vapaa-ajan asuntoja, palveluita ja sellaisia työ- ja liiketiloja, joista ei aiheudu ympäristöön melua, tärinää, ilman pilaantumista, raskasta liikennettä tai muuta näihin verrattavia haittoja. Kyläalueella on mahdollista harjoittaa maataloutta ja rakentaa maa- ja metsätalouden rakennuksia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • maatalousalueet jollain muulla merkinnällä kuin AT, joka käytännössä estää maataloustyyppisen rakentamisen, laajentamisen, sekä toiminnan kehittämisen. • onko maatalousrakentamiseen tuloillaan jotain lievennyksiä?



LAHDEN KAUPUNGIN VASTINE	TIIVISTELMÄ PALAUTTEEN SISÄLLÖSTÄ
Maatalousrakentamisista ohjaa kaupungin rakennusjärjestys, jossa maataloilla on muuta rakentamista lievemmat määräykset.	
VAIHTOEHTOPARIT	
Lahden suunta -työn 2017-2020 luonnoksen yhteydessä yleiskaavasta esitettiin kaksi luonnosvaihtoehtoa. Vaihtoehtoisia maankäyttöjä esitettiin kahdeksalle eri alueelle. Vaihtoehtoparien ratkaisut yleiskaavaehdotukseen on ratkaistu saadun palautteen ja käydyn poliittisen keskustelun pohjalta.	
ALUE 1: Ala Okeroinen	
Alue 1 (Ala-Okeroinen) esitetään yleiskaavaehdotuksessa luonnosvaihtoehdon 2 mukaisesti elinkeinoelämän alueena (T).	
<p>Maakuntakaava on yleispiirteinen suunnitelma alueiden käytöstä maakunnassa. Maakuntakaavassa esitetään alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet ja sillä ratkaistaan valtakunnalliset, maakunnalliset ja seudulliset alueiden käytön kysymykset. Yleiskaava on maakuntakaavaa tarkempi, kunnan yleispiirteinen suunnitelma, jonka tehtävä on yhdyskuntarakenteen eri toimintojen yhteensovittaminen. Yleiskaavalla tarkastellaan alueiden käyttöä maakuntakaavaa yksityiskohtaisemmin, jolloin alueiden käytön varaukset ja merkinnät voivat poiketa maakuntakaavasta. Yleiskaavalla tulee kuitenkin katsoa, ettei toimenpiteillä vaikeuteta maakuntakaavan toteuttamista.</p> <p>Alue 1 (Ala-Okeroinen) mahdollistaa Kehätien varteen sijoitettavan elinkeinoelämän alueen muodostamisen Lahden kaupungin alueelle. Alueen kehittämiselle elinkeinoelämän alueena on vahva poliittinen tahto. Rakenteilla oleva kehätie muuttaa alueen luontoarvoja ja alueen käytettävyyttä virkistysalueena sekä mahdollisia ulkoilureittejä ja ekologisia käytäviä ja yhteystarpeiden toteuttamismahdollisuuksia. Elinkeinoelämän alueen osoittaminen kehätien varteen ei merkittävästi heikennä näiden alueiden luontoarvoja ja käytettävyyttä virkistysalueena ottaen huomioon jo rakenteilla oleva kehätie, siitä johtuva liikennemelu ja muut vaikutukset. Ekologinen yhteys on mahdollista osoittaa vain Luhdanjoen vartta kehätien poikki etelä-pohjoissuunnassa ja ulkoilureitti tulee toteuttaa Lintulantien varteen muiden reittien ollessa toteuttamiskelvottomia kehätiestä johtuen. Vastaavasta syystä ei nähdä suurta ristiriitaa Lahden viheralueohjelman kanssa.</p> <p>Kehätien varteen osoitetulla teollisuusalueella (T) tai eo-alueen laajennusalueella ei ole LUMO-kohteita, eikä alueilta ole tehty havaintoja liito-oravasta. Alueet ovat osittain liito-oravalle soveliaista elinympäristöä. Alueilla ei ole luonnonsuojelulain 49 §:n mukaisia suojeltavia liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Liito-oravan papanapuualue ja kolopuut sijoittuvat Rälssinmäen lounaispuolelle. Tämä alue on tarkoitus rauhoittaa ja osoittaa yleiskaavaan rauhoituspäätöksen jälkeen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Alue 1 Ala-Okeroinen, luonnosvaihtoehto VE2 lain /maakuntakaavan vastainen • Alueella luontoarvoja / lajeja jotka tulisi ottaa huomioon • pesimäalue, liito-oravat • Rälssin maankaatopaikan merkintä, ympäristöluvassa kaatopaikka. Kaatopaikkaa ei saa sijoittaa virkistysalueelle • VE2 ristiriidassa ympäristöohjelman tavoitteiden kanssa • luonnonsuojelun alueiden pinta-ala tavoitteet



LAHDEN KAUPUNGIN VASTINE	TIIVISTELMÄ PALAUTTEEN SISÄLLÖSTÄ
<p>luonnonsuojelualueeksi. Yleiskaavaehdotukseen alue merkitään retkeily- ja ulkoilualueeksi (VR), jolloin alue voidaan suojella METSO-ohjelmalla. Rälssinmäki halutaan jatkossakin osoittaa virkistysalueena ja alue tullaan maisemoimaan maa-ainesten läjityksen päätyttyä tähän käyttöön. Virkistykseen parhaat alueet sijoittuvat mäelle ja sen länsipuolen suojaisille metsäalueille. Yleiskaavasta on lisäksi poistettu asuinaluevarauksia Rälssinmäen ja Luhdanjoen väliseltä alueelta ja jätetty alue maa- ja metsätalousalueeksi. Tämä mahdollistaa alueen laajemmankin käytön virkistykseen ja turvaa alueen luontoarvojen säilymistä asuinrakentamista paremmin.</p> <p>Luonnosvaihtoehdon 2 ei katsota vaikeuttavan maakuntakaavan toteuttamista, eikä olevan luonnonsuojelulain vastainen ottaen huomioon edellä kuvatut asiat.</p> <p>Rälssin alueella on laaja pesimälinnustoalue, joka kattaa lähestulkoon koko Ala-Okeroisentien, Kehätien, Helsingintien ja Luhdanjoen väliin muodostuvan alueen. Elinkeinoelämän alue (T) sijoittuu tälle alueelle, mutta kattaa hyvin pienen osan pesimälinnustoalueesta. Rälssin maa-ainesten läjitysalueen laajennus ja rakenteilla oleva kehätie muuttavat alueen luonnonoloja ja alueen soveltumista linnustolle jo merkittävästi. Rälssin alueen tavoitteellinen loppukäyttö lisää ja palauttaa alueen paremmin linnustolle soveltuvaksi alueeksi, jolloin kapean elinkeinoelämän alueen (T) osoittaminen kehätien varteen ei merkittävästi heikennä alueen arvoa pesimälinnustoalueena.</p> <p>Rälssin maankaatopaikan kaavamerkintä (eo) eli ole toimivin kuvaamaan alueen toimintaa. Alueen kaavamerkintää ja määräystä muutetaan mielipiteen johdosta. Kaavamerkintä E/VR. Kaavamääräys: ERITYISALUE / RETKEILY- JA ULKOILUALUE.</p> <p>Maa-aineksen vastaanottoalue, joka toiminnan päätyttyä muutetaan retkeily- ja ulkoilualueeksi. Alueen maisemointi tehdään samanaikaisesti täytön edetessä.</p> <p>Maa-ainesten hyödyntämiseen niiden syntypaikalla tulee tulevaisuudessa kiinnittää enemmän huomiota, kuten mielipiteessä on tuotu ilmi. Maa-ainesten hyödyntäminen aluerakentamisessa, meluvälillä tms. antaa mahdollisuuden osan maa-ainesten hyödyntämiseen. Asia liittyy kiertotalousteemaan, jota on syytä tarkastella yleiskaavatasolla seuraavalla Lahden suunta -työn 2021-2025 kierroksella tarkemmin.</p>	



LAHDEN KAUPUNGIN VASTINE	TIIVISTELMÄ PALAUTTEEN SISÄLLÖSTÄ
<p>Alue 1 (Ala-Okeroinen) mahdollistavaa Kehätien varteen sijoitettavan elinkeinoelämän alueen muodostamisen Lahden kaupungin alueelle. Alueiden kehittämiseksi elinkeinoelämän alueina on vahva poliittinen tahto ja yleiskaavaehdotukseen alueet osoitetaan elinkeinoelämän alueina (T) mielipiteen mukaisesti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Alue 1 (Ala-Okeroinen), puolletaan vaihtoehtoa 2
<p>Alue 1 (Ala-Okeroinen) mahdollistaa Kehätien varteen sijoitettavan elinkeinoelämän alueen muodostamisen Lahden kaupungin alueelle. Alueen kehittämiseksi elinkeinoelämän alueena on vahva poliittinen tahto. Rakenteilla oleva kehätie muuttaa alueen luontoarvoja ja alueen käytettävyyttä virkistysalueena sekä mahdollisia ulkoilureittejä ja ekologisia käytäviä ja yhteystarpeiden toteuttamismahdollisuuksia. Elinkeinoelämän alueen osoittaminen kehätien varteen ei merkittävästi heikennä näiden alueiden luontoarvoja ja käytettävyyttä virkistysalueena ottaen huomioon jo rakenteilla oleva kehätie, siitä johtuva liikennemelu ja muut vaikutukset. Ekologinen yhteys on mahdollista osoittaa vain Luhdanjoen vartta kehätien poikki etelä-pohjoissuunnassa ja ulkoilureitti tulee toteuttaa Lintulantien varteen muiden reittien ollessa toteuttamiskelvottomia kehätiestä johtuen.</p> <p>Kehätien varteen osoitetulla teollisuusalueella (T) tai eo-alueen laajennusalueella ei ole LUMO-kohteita, eikä alueilta ole tehty havaintoja liito-oravasta. Alueet ovat osittain liito-oravalle soveliaista elinympäristöä. Alueilla ei ole luonnonsuojelulain 49 §:n mukaisia suojeltavia liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Liito-oravan papanapuualue ja kolopuut sijoittuvat Rälssinmäen lounaispuolelle. Tämä alue on tarkoitettu rauhoittamaan ja osoittamaan yleiskaavaan rauhoituspäätöksen jälkeen luonnonsuojelualueeksi. Yleiskaavaehdotukseen alue merkitään retkeily- ja ulkoilualueeksi (VR), jolloin alue voidaan suojella METSO-ohjelmalla. Rälssinmäki halutaan jatkossakin osoittaa virkistysalueena ja alue tullaan maisemoimaan maanainesten läjityksen päätyttyä tähän käyttöön. Yleiskaavassa ei oteta kantaa virkistysalueen tarkempaan suunnitteluun ja toimintoihin. Virkistykseen parhaat alueet sijoittuvat mäelle ja sen länsipuolen suojaisille metsäalueille. Yleiskaavasta on lisäksi poistettu asuinaluevarauksia Rälssinmäen ja Luhdanjoen väliseltä alueelta ja jätetty alue maa- ja metsätalousalueeksi. Tämä mahdollistaa alueen laajemmankin käytön virkistykseen ja turvaa alueen luontoarvojen säilymistä asuinrakentamista paremmin.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Kannatetaan vaihtoehtoa VE1 maakunnallinen viherväylä Rälssin maankaatopaikkaa ei saa laajentaa
<p>Yleiskaavan valmistelun yhteydessä luonnosvaihtoehtojen määrä väheni, eikä kaavaluonnoksessa todettu tarkoituksen mukaiseksi esittää vaihtoehtoja, jotka jo aikaisemmassa valmistelussa oli todettu poissuljetuiksi. Kehätie luo uusia elinkeinoelämän kannalta houkuttelevia alueita Rälssin alueelle Jokimaalla, sekä Pippoon. Lisäksi</p>	<ul style="list-style-type: none"> vaihtoehtoja on vähän/pieniä vaikuttavuudeltaan kannattaa laajempia kaavamerkintöjä elinkeinoelämälle ja kaupalle



LAHDEN KAUPUNGIN VASTINE	TIIVISTELMÄ PALAUTTEEN SISÄLLÖSTÄ
elinkeinoelämän aluetta laajennetaan Karistonportin alueella mielipiteen mukaisesti.	
Yleiskaavasta poistettujen asuinaluevarausten johdosta luonnoksessa esitetty ulkoilureitin linjaus ei ole perusteltu. Ulkoilureitti voidaan osoittaa kulkemaan Luhtiojentietä pitkin. Lintulantietä ei esitetä yleiskaavan pääkartalla, joten linjausmuutosta ei ole ollut tarve tehdä. Alue 1 (Ala-Okeroinen) esitetään yleiskaavaehdotuksessa luonnosvaihtoehdon 2 ja esitetyn mielipiteen mukaisesti elinkeinoelämän alueena (T).	<ul style="list-style-type: none"> • Ulkoilureitin siirto Luhtiojantielle • Lintulantien linjaus ei ole toteutuvan suunnitelman mukainen => korjattava • kannattaa vaihtoehtoa VE2
ALUE 2: Pippo	
Alue 2 (Pippo) esitetään yleiskaavaehdotuksessa luonnosvaihtoehdon 1 mukaisesti laajennettuna elinkeinoelämän alueena (T) ja alueelle lisätään moottoriurheilukeskuksen osoittava kohdemerkintä (em). Elinkeinoelämän aluetta supistetaan eteläosasta viheryhteyden turvaamiseksi ja idästä kyläalueeseen rajautumisen osalta.	
Alue 2 (Pippo) mahdollistaa Kehätien varteen sijoitettavan elinkeinoelämän alueen muodostamisen Lahden kaupungin alueelle. Alueiden kehittämiseksi elinkeinoelämän alueina on vahva poliittinen tahto ja yleiskaavaehdotukseen alueet osoitetaan elinkeinoelämän alueina (T) mielipiteen mukaisesti. Elinkeinoelämän aluetta supistetaan eteläosasta viheryhteyden turvaamiseksi ja idästä kyläalueeseen rajautumisen osalta.	<ul style="list-style-type: none"> • Kannatetaan vaihtoehtoa VE1 • Elinkeinoelämän alueen laajentaminen
Yleiskaavan valmistelun yhteydessä luonnosvaihtoehtojen määrä väheni, eikä kaavaluonnoksessa todettu tarkoituksen mukaiseksi esittää vaihtoehtoja, jotka jo aikaisemmassa valmistelussa oli todettu poissuljetuiksi. Kehätie luo uusia elinkeinoelämän kannalta houkuttelevia alueita Rälssin alueelle Jokimaalla, sekä Pippoon. Lisäksi elinkeinoelämän aluetta laajennetaan Karistonportin alueella mielipiteen mukaisesti.	<ul style="list-style-type: none"> • vaihtoehtoja on vähän/pieniä vaikuttavuudeltaan • kannattaa laajempia kaavamerkintöjä elinkeinoelämälle ja kaupalle
Ehdotusvaiheen valmistelussa Pippon moottoriurheiluradalla on käyty maastokäynnillä, neuvoteltu toimijoiden kanssa ja kuultu heidän ajatuksiaan alueen suunnittelusta. Pippon alueelle osoitetaan yleiskaavaehdotuksessa moottoriurheilukeskuksen kohdemerkintänä (em) mahdollistamaan harrastetoiminnan jatkuminen alueella. Toisaalta alueella on samanaikaisesti voimassa myös elinkeinoelämän aluevarausmerkintä. Tämä mahdollistaa tarvittaessa alueen siirtymisen elinkeinoelämän käyttöön ilman yleiskaavan muutosta.	<ul style="list-style-type: none"> • Pippon Moottoriurheilukeskus tulee merkitä "Moottoriurheilualueeksi" maakuntakaavan mukaan. • Pippon Kartingrata on tärkeä, alueen merkitys Lahden moottoriurheilulle • Rata työllistää 6 henkilöä ja kehityssuunnitelman mukaan 10-20 henkilöä • Laji kehitty ympäristöystävälliseen suuntaan • Hyvät mahdollisuudet kehittää olemassa olevaa rataa
Ehdotusvaiheen valmistelussa Pippon moottoriurheiluradalla on käyty maastokäynnillä, neuvoteltu toimijoiden kanssa ja kuultu heidän ajatuksiaan alueen suunnittelusta. Pippon alueelle osoitetaan yleiskaavaehdotuksessa moottoriurheilukeskuksen kohdemerkintänä (em) mahdollistamaan harrastetoiminnan jatkuminen alueella.	<ul style="list-style-type: none"> • Pippon Moottoriurheilukeskus tulee merkitä "Moottoriurheilualueeksi" maakuntakaavan mukaan. • Pippon motocrossrata on tärkeä, kerhossa noin 500 jäsentä, joista junioritoiminnassa yli 100 aktiivista junioria



LAHDEN KAUPUNGIN VASTINE	TIIVISTELMÄ PALAUTTEEN SISÄLLÖSTÄ
Toisaalta alueella on samanaikaisesti voimassa myös elinkeinoelämän aluevarausmerkintä. Tämä mahdollistaa tarvittaessa alueen siirtymisen elinkeinoelämän käyttöön ilman yleiskaavan muutosta.	<ul style="list-style-type: none"> • Alue tärkeä Lahden ja koko Suomen moottoriurheilulle • Savipohjainen rata mahdollistaa ympärivuotisen harjoittelun ja opettaa ajamaan kovalla alustalla • Alueelle olemassa kehityssuunnitelma joka mahdollistaa alueen kehittymisen ja erilaisten kilpailujen järjestämisen
Pippon alueelle osoitetaan yleiskaavaehdotuksessa moottoriurheilukeskuksen kohdemerkintänä (em) mahdollistamaan harrastotoiminnan jatkuminen alueella.	<ul style="list-style-type: none"> • Pippon motocross- ja enduroratoja ei saa pienentää tai vaikeuttaa niiden käyttöä • Lisää tilaa ja mahdollisuuksia harrastukselle
ALUE 3: Karistonportti	
Alue 3 (Karistonportti) esitetään yleiskaavaehdotuksessa luonnosvaihtoehdon 1 mukaisesti yhdistettynä kaupallisten palveluiden ja elinkeinoelämän alueena (Pkm/T).	
Alue 3 (Karistonportti) esitetään yleiskaavaehdotuksessa luonnosvaihtoehdon 1 mukaisesti yhdistettynä kaupallisten palveluiden ja elinkeinoelämän alueena (Pkm/T) mielipiteen mukaisesti.	<ul style="list-style-type: none"> • Kannatetaan vaihtoehtoa VE1
Yleiskaavan valmistelun yhteydessä luonnosvaihtoehtojen määrä väheni, eikä kaavaluonnoksessa todettu tarkoituksen mukaiseksi esittää vaihtoehtoja, jotka jo aikaisemmassa valmistelussa oli todettu poissuljetuiksi. Kehätie luo uusia elinkeinoelämän kannalta houkuttelevia alueita Rälssin alueelle Jokimaalla, sekä Pippoon. Lisäksi elinkeinoelämän aluetta laajennetaan Karistonportin alueella mielipiteen mukaisesti.	<ul style="list-style-type: none"> • vaihtoehtoja on vähän/pieniä vaikuttavuudeltaan • kannattaa laajempia kaavamerkintöjä elinkeinoelämälle ja kaupalle
ALUE 4: Koiskala-Tiiranmäki	
Alue 4 (Koiskala-Tiiranmäki) esitetään yleiskaavaehdotuksessa alueen kaavarunkoluonnoksen mukaisena siten, että liikenneverkosto on yleiskaavan luonnosvaihtoehdon 2 suuntainen ilman uutta ajoneuvoliikenteen läpikulkutietä Siperian ja Koivukummun alueen läpi. Asuinaluevaraukset esitetään kaavarunkoluonnoksen mukaisena ja vastaavat enemmän yleiskaavan luonnosvaihtoehtoa 1.	
Koiskala-Tiiranmäen maankäyttöä on tarkasteltu yleiskaavoituksen rinnalla kaavarunkotyön kautta. Alueelle on laadittu liikenneselvitys ja liikenteen yleissuunnitelma, jonka pohjalta alueen liikenneverkko muodostuu esitetyistä luonnosvaihtoehdoista poiketen. Liikenneverkoston ratkaisu on vaikuttanut myös aluevarausmerkintöihin. Omarantaisten rakennuspaikkojen määrä ei kaavarunkoluonnoksessa lisääntynyt nykyiseen yleiskaavaan verrattuna. Yleiskaavan esitystavan ja mittakaavan vuoksi yleiskaavaehdotukseen kaavarunkoluonnoksen aluevaraukset on yleispiirteistetty ja esitetty laajempina ja ehyempinä kokonaisuuksina. Uusia asuinrakentamisen paikkoja on esitetty sekä pelto-, että metsäalueille.	<ul style="list-style-type: none"> • peltoalueiden huomioiminen • Kannattaa vaihtoehtoa VE2



LAHDEN KAUPUNGIN VASTINE	TIIVISTELMÄ PALAUTTEEN SISÄLLÖSTÄ
<p>Koiskala-Tiiranmäen maankäyttöä on tarkasteltu yleiskaavoituksen rinnalla kaavarunkotyön kautta. Alueelle on laadittu liikenneselvitys ja liikenteen yleissuunnitelma, jonka pohjalta alueen liikenneverkko muodostuu esitetyistä luonnosvaihtoehdoista poiketen. Liikenneverkoston kannalta suositeltavin vaihtoehto on rakentaa kaavoitettu Ruukinkadun jatke läpi Koiskalantielle. Tällöin Koivukummun tai Siperian asuinalueen läpi ei osoiteta uutta, ajoneuvoliikenteelle tarkoitettua väylää Koiskalantielle, vaan yhteys toteutetaan vain kävelylle ja pyöräilylle. Liikenneverkon ratkaisu on näin ollen lähellä yleiskaavaluonnoksen vaihtoehtoa 2.</p> <p>Liikenneverkoston ratkaisu on vaikuttanut aluevarausmerkintöihin ja alueen sisäisiin katujärjestelmiin. Kaavarunkosuunnitelmassa on pyritty yhteensovittamaan alueen kulttuuri- ja maisema-arvot yhteen alueen asuinrakentamis- ja täydennysrakentamistoiveiden kanssa. Kaavarunkoluonnokseen pohjautuen ei ole tarkoitus lisätä omarantaisten rakennuspaikkojen määrää nykyiseen yleiskaavaan verrattuna. Yleiskaavan esitystavan ja mittakaavan vuoksi kaavarunkoluonnoksen aluevaraukset on yleiskaavaehdotukseen yleispiirteistetty ja esitetty laajempina ja ehyempinä kokonaisuuksina. Uusia asuinrakentamisen paikkoja on esitetty sekä pelto-, että metsäalueille. Alueen tarkempi rakenne ja yksityiskohdat ratkaistaan vaiheittain asemakaavoituksen yhteydessä. Asemakaavan laadinnassa otetaan tarkemmin myös huomioon alueen ominaisuuspiirteet ja luontoarvot.</p> <p>Koiskalantie on nykyisellään liikenneturvallisuudeltaan vaarallinen kävelijöille ja pyöräilijöille. Koiskala-Tiiranmäen kaavarunkotyön liikenneselvitykseen sisältyi myös Koiskalantien kevyen liikenteen väylän tarkastelu ja yleissuunnittelu. Toimenpiteen myötä Koiskalantielle tulisi rakennettavaksi myös muutama korotettu suojatie. Toimenpiteet alentaisivat Koiskalantien ajonopeuksia, parantaisi liikenneturvallisuutta ja parantaisi kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä väylän varrella.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kannattaa vaihtoehtoa VE2: • 16+ henkilöä + 54 nimeä adressilla (osa tuplana mielipiteiden kanssa) • ei läpiajoliikennettä Koivukummunkadulta Koiskalantielle • kevyenliikenteenväylä jatke Koiskalantielle hyvä idea <p>lasten adressi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • halutaan nähdä eläimet, harmittaa kun lintujen ja eläinten kodit menee rikki ja ne ei saa olla rauhassa • hausempaa ja turvallisempaa leikkiä
<p>ks. edellinen vastine</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kannattaa vaihtoehtoa VE2: <p>Useampia mielipiteitä, joissa tuotu esiin seuraavia asioita:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ajoneuvoliikenteelle on jo olemassa hyväkuntoinen päällystetty tie Koiskalantie • Korkeat kuljetukset pääsee Koiskalan kartanon editse, asukkailla käyttöoikeus



LAHDEN KAUPUNGIN VASTINE	TIIVISTELMÄ PALAUTTEEN SISÄLLÖSTÄ
	<ul style="list-style-type: none"> • vain kevyenliikenteen väylä välillä Koivukumpu - Koiskalantie • Ei haluta asumista haittaavaa läpiajavaa autoliikennettä Siperian alueelle • Ei saastuttavaa läpiajoa Siperiaan • Maanviljelys ja virkistys säilyy paremmin • kevyenliikenteen väylä välillä Koivukumpu - Koiskalantie kannatettava • Koiskalantien itäpuolen peltoalueen säilyminen oivallinen ratkaisu • Tukee paremmin maanviljelytoimintaa • kevyenliikenteen väylä välillä • Ei riko vanhaa maaseutumiljöötä • Maisemallinen peltoalue säilyy • Ei lisää autoliikennettä • Peltojen viljelykäyttö säilyy paremmin • Asutusta ja Kymijärven kuormitusta ei ole tarpeen lisätä • Vaihtoehtoinen kevyenliikenteen väylä voisi olla Koiskalantien itäpuolella • Tai kartanonon nyt suljetulle tielle • Halvin olisi neuvotella puomein suljetulle tielle •
<p>ks. edellinen vastine + Koiskalan sorapintainen yksityistie ei ole kaupungin katuverkostoa, eikä kevyttä liikennettä voida osoittaa sinne ilman sen ottamista kaupungin kaduksi tai kävelyn ja pyöräilyn väyläksi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ei uusia väyliä: Asfaltoitu Koiskalantie Tiiranmäelle ja Koiskalan kartanon edustan tie kevyenliikenteen väylänä on riittävä!
<p>ks. edellinen vastine + Koiskala-Tiiranmäki kaavarungon verkkosivuilla esillä olleet alustavat idealuonnokset ovat valitettavasti aiheuttaneet hämmennystä ja sekaannusta osallisten osalta. Idealuonnokset päätettiin laittaa sivuille niiden pohjalta laaditun vaikutusten arvioinnin vuoksi. Varsinainen alueen liikenneverkon ja maankäytön suunnittelu käynnistettiin yleiskaavatasolla ja alueesta esitettiin kaksi luonnosvaihtoehtoa yleiskaavaluonnoksen yhteydessä. Yleiskaavaluonnos oli nähtävillä 2.5. - 3.6.2019. Yleiskaavaluonnoksesta saadun palautteen perusteella alettiin valmistelemaan varsinaista kaavarunkoluonnosta. Työn taustaksi laadittiin tässä vaiheessa myös liikenneselvitys ja liikenteen yleissuunnitelma, koska liikenneverkon ratkaisut nousivat esiin hyvin keskeisinä kysymyksinä. Varsinainen kaavarunkoluonnos valmistui keväällä 2020 ja virallisesti kaavarunkoluonnos oli nähtävillä 12.3. - 2.4.2020. Tällöin kaavarungosta esitettiin yksi luonnoskartta, josta pyydettiin</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kaavarunkovaihtoehdot olleet hämmentäviä luonnosvaihtoehtojen rinnalla • Ei uutta kevyenliikenteenväylää (tai kartanon kautta tai Haaviston pellolle)



LAHDEN KAUPUNGIN VASTINE	TIIVISTELMÄ PALAUTTEEN SISÄLLÖSTÄ
<p>osallisten mielipiteet. Kaavarunkoluonnoksesta saatu palaute otetaan huomioon kaavarunkotyön jatkosuunnittelussa. Yleiskaavaehdotuksessa on esitetty kaavarunkoluonnoksen mukainen liikenneverkko ja maankäyttö yleispiirteistettynä. Alueen suunnitelmista ja vaiheista on kuulutettu alueella ilmestyvissä lehdissä, internetsivuilla ja ilmoitustaululla normaalin kuulutuskäytännön mukaisesti.</p> <p>Koivukummuntieltä Siperian alueen kautta kulkevaa kävelyn ja pyöräilyn väylää ei ole esitetty rakennettavaksi Haavistonpellon puolelle peltoalueen kuulussa Koiskalan valtakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristöön (RKY). Väylä on pyritty sijoittamaan RKY-alueen ulkopuolelle.</p>	
<p>ks. edellinen vastine + Yleiskaavaehdotuksessa asumiseen varattujen alueiden määrä Koiskalassa on vähentynyt voimassa olevaan Lahden läntisten osien osayleiskaavaan verrattuna. Eniten asumisen aluevarauksia on poistunut Haavistonpellon eteläpuolelta turvaten paremmin Koiskalan valtakunnallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön (RKY) arvojen säilymistä. Koivukummunkadun eteläpuolinen peltoalue on tarkoitettu säilyä pääosin viljelykäytössä myös tulevaisuudessa ja täydennysrakentamista tehdään pitkälti olemassa olevan tieverkoston varteen. Laajimmat uudisalueet sijoittuvat Kaukkarin itäpuolen metsäselänteelle, Sudenniemen ja Mustankorventien varteen. Sietikan lammen ympäristön luonnonsuojelualuetta on esitetty laajennettavaksi. Suojelun alueen pinta-ala on reilu 24 ha. Lisäksi yleiskaavaehdotuksessa on Sietikan ympäristöön jätetty yli 107 ha alue retkeily- ja ulkoilualueeksi (VR) kaupungin omistamalle maalle. Mustankorventien alueelta asumiseen on osoitettu noin 35 ha.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vastustavat kaikkia esitettyjä uusia tielinjauksia • Kevyenliikenteenväylä Koiskalantien varteen riittää • Vastustavat pelto- ja metsäalueiden kaavoittamista tonttimaaksi • Sietikan ympäristö (167 ha) luonnonsuojelun alueeksi
<p>ks. edellinen vastine + Koiskala-Tiiranmäen kaavarunkotyön yhteydessä tehdyssä liikenneselvityksessä ja yleissuunnitelmassa otettiin liikenneverkkotarkastelun osalta huomioon myös laajemman alueen liikennevirrat ja liikennemäärät.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kannattaa vanhan osayleiskaavan mukaista tielinjausta. • Perusteluina: <ul style="list-style-type: none"> • Kaavatalous ja kustannustehokkuus • kartanon RKY alue • Lahden kasvu • Asuinalueiden rauhoittaminen
<p>ks. edellinen vastine + Koiskala-Tiiranmäki kaavarunko verkkosivuilla esillä olleet alustavat idealuonnokset ovat valitettavasti aiheuttaneet hämmennystä ja sekaannusta osallisten osalta. Idealuonnokset päätettiin laittaa sivuille niiden pohjalta laaditun vaikutusten arvioinnin vuoksi. Näistä idealuonnoksista ei ollut tarkoitus antaa erikseen palautetta, ne ovat toimineet tausta- ja selvitysaineistona varsinaista kaavarunkotyötä varten.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kaavarunkovaihtoehdot olleet hämmentäviä luonnosvaihtoehtojen rinnalla • Tilan SUDENNIEMI ja TAMMELA omistajalle aiheutuu kohtuutonta haittaa, kun rakennusoikeus vähenee huomattavasti verrattuna nykyiseen yleiskaavaan. • Mustankorventien varren maisemapelto säästettävä



LAHDEN KAUPUNGIN VASTINE	TIIVISTELMÄ PALAUTTEEN SISÄLLÖSTÄ
<p>Varsinainen alueen liikenneverkon ja maankäytön suunnittelu käynnistettiin yleiskaavatasolla ja alueesta esitettiin kaksi luonnosvaihtoehtoa yleiskaavaluonnoksen yhteydessä. Yleiskaavaluonnos oli nähtävillä 2.5. – 3.6.2019. Yleiskaavaluonnoksesta saadun palautteen perusteella alettiin valmistelemaan varsinaista kaavarunkoluonnosta. Työn taustaksi laadittiin tässä vaiheessa myös liikenneselvitys ja liikenteen yleissuunnitelma, koska liikenneverkon ratkaisut nousivat esiin hyvin keskeisinä kysymyksinä. Varsinainen kaavarunkoluonnos valistui keväällä 2020 ja virallisesti kaavarunkoluonnos oli nähtävillä 12.3. – 2.4.2020. Tällöin kaavarungosta esitettiin yksi luonnoskartta, josta pyydettiin osallisten mielipiteet.</p> <p>Mustankorventien liittymän peltoaukea kuuluu maakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristöön. Valtakunnallisesti arvokas Koiskalan kulttuuriympäristö (RKY) rajautuu Koiskalantiehen. Peltoaukea on maisemallisesti kaunis elementti Koiskalantien varrella ja pelto on ollut pitkään viljelykäytössä. Ottaen huomioon Koiskala-Tiiranmäen alueen kulttuurihistorialliset arvot ja luontoarvot, lisärakentamisen mahdollisuuksia alueella on kohtuullisen vähän. Mustankorventien peltoaukealta ei ole suoraa näköyhteyttä Koiskalan kartanolle, joten pellon rakentamisen ei katsota heikentävän RKY-alueen suojeluarvoja. Koiskalantien maisemaan rakentaminen tuo merkittävän muutoksen. Alueen rakentaminen ja katuverkosto ratkaistaan tarkemmin asemakaavalla.</p>	
ALUE 5: Villähteen asemanseutu	
<p>Alue 5 (Villähteen asemanseutu) esitetään yleiskaavaehdotuksessa pääosin luonnosvaihtoehdon 2 aluevarausten mukaisesti siten, että aseman välitön läheisyys säilyy elinkeinoelämän alueena (T) asuinrakentamisen sijoituessa lähinnä Lankilantien varteen. Lankilantien linjausmuutos esitetään kuitenkin luonnosvaihtoehdon 1 mukaisesti.</p>	
<p>Alue 5 (Villähteen asemanseutu) esitetään yleiskaavaehdotuksessa pääosin luonnosvaihtoehdon 2 aluevarausten mukaisesti siten, että aseman välitön läheisyys säilyy elinkeinoelämän alueena (T) asuinrakentamisen sijoituessa lähinnä Lankilantien varteen. Lankilantien linjausmuutos esitetään kuitenkin luonnosvaihtoehdon 1 mukaisesti. Esitetty ratkaisu on mielipiteen mukainen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kannattaa vaihtoehtoa VE2 • Alue säilyy työpaikka-alueena, junaseisakkeen läheisyys on henkilöstön liikkumisen kannalta myönteinen mahdollisuus • Lankilantien oikaisua kuitenkin kannatetaan.
<p>Alue 5 (Villähteen asemanseutu) esitetään yleiskaavaehdotuksessa pääosin luonnosvaihtoehdon 2 aluevarausten mukaisesti siten, että aseman välitön läheisyys säilyy elinkeinoelämän alueena (T) asuinrakentamisen sijoituessa lähinnä Lankilantien varteen. Lankilantien linjausmuutos esitetään kuitenkin luonnosvaihtoehdon 1 mukaisesti. Pihtiläntien varressa sijaitseva teollisuuskiinteistö sijoittuu näin olleen ehdotusvaiheessa elinkeinoelämän alueelle (T).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Toiveissa Pihtiläntien ja radan välisen alueen säilyminen T-aluemerkinnällä • A-merkintä tulisi haittaamaan yrityksen toimintaa



LAHDEN KAUPUNGIN VASTINE	TIIVISTELMÄ PALAUTTEEN SISÄLLÖSTÄ
<p>Lahden suunta -työn 2017-2020 luonnoksen yhteydessä palautteita tuli molempien luonnosvaihtoehtojen puolesta ja vastaan. Aseman läheisyydessä rautatien aiheuttama melu- ja tärinä ovat haasteita, jotka tulee ratkaista erityisesti asuinrakentamisen osalta.</p> <p>Alue 5 (Villähteen asemanseutu) esitetään yleiskaavaehdotuksessa pääosin luonnosvaihtoehdon 2 aluevarausten mukaisesti siten, että aseman välitön läheisyys säilyy elinkeinoelämän alueena (T) asuinrakentamisen sijoituessa lähinnä Lankilantien varteen. Lankilantien linjausmuutos esitetään kuitenkin luonnosvaihtoehdon 1 mukaisesti. Pihtiläntien varressa sijaitseva puukerrostalo sijoittuu näin olleen ehdotusvaiheessa elinkeinoelämän alueelle (T).</p> <p>Uusia muodostettavia asuinrakennuspaikkoja alueelle ei sallita. Olemassa olevien asuinrakennuspaikkojen säilyminen asuinkäytössä on mahdollista ja rakennusluvut käsitellään tarvittaessa poikkeamisluvalla. Asemakaavoituksen myötä tarkastellaan mahdolliset rakennuspaikkojen käyttötarkoituksen muutokset.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Toiveissa Pihtiläntien ja radan välisen alueen osoittaminen asuinalueena (A) • Heinämaantien sillan meteli ei häiritse asumista
<p>ALUE 6: Orrilanmäki + Kouvolaantien T-alue</p>	
<p>Alue 6 (Orrilanmäki) esitetään yleiskaavaehdotuksessa yhdistelmänä molempia luonnosvaihtoehtoja. Villähteen koulun itäpuolinen alue esitetään elinkeinoelämän alueena vaihtoehdon 1 mukaisesti sillä muutoksella, että kaavamerkintään lisätään ympäristön asettavat vaatimukset toiminnan laadulle (TY). Orrilanmäen pellot esitetään asuinalueina vaihtoehdon 2 mukaisesti. Asumisen tarkempaan sijoittumiseen liittyen on laadittu maiseman herkkyytstarkastelu, joka otetaan huomioon alueen tarkemmassa suunnittelussa.</p>	
<p>Alueella 6 (Orrilanmäki) Villähteen koulun itäpuolinen alue esitetään elinkeinoelämän alueena vaihtoehdon 1 mukaisesti sillä muutoksella, että kaavamerkintään lisätään ympäristön asettavat vaatimukset toiminnan laadulle (TY). Aluetta ei osoiteta vähittäiskaupan suuryksikön alueena, sillä viereisen Kauppakaaren alue ei ole toteutunut asemakaavan mukaisesti ja Kauppakaarella on käyttämättä paljon asemakaavoitettua vähittäiskaupan rakennusoikeutta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kannattaa vaihtoehtoa VE1 • Aluevaraus T esitetään muutettavaksi Pkm/T
<p>Yleiskaavaluonnoksessa on esitetty uusia elinkeinoelämän alueita (T tai TY) hyvien liikenneyhteyksien varrelle. Yleiskaavatason mittakaavaan sopien alueet on esitetty yhtenäisinä, laajoina aluevarauksina osoittaen alueen pääasiallisen maankäyttömuodon. Aluevarauksien alueella on myös muita jo olemassa olevia maankäyttömuotoja, kuten asuinrakentamista ja luontoarvoja, jotka otetaan huomioon alueiden tarkemmassa suunnittelussa. Valtatien 12 ja Kouvolaantien välinen alue varataan elinkeinoelämän alueeksi. Alueen toteutuminen vaatii Veljeskylän eritasoliittymän</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Veljeskylän T alue esitetään varattavaksi tilaa vaativan teollisuuden sijoittumisalueeksi. • Laajaa aluevarausta voidaan supistaa metsätalouden näkökulma huomioiden.



LAHDEN KAUPUNGIN VASTINE	TIIVISTELMÄ PALAUTTEEN SISÄLLÖSTÄ
rakentamisen valtatielle 12. Alueen tarkempi mitoitus ja rakentamisen määrä ratkaistaan asemakaavalla.	
Orrilanmäen pellot esitetään asuinalueina luonnosvaihtoehdon 2 mukaisesti. Asumisen tarkempaan sijoittumiseen liittyen on laadittu maiseman herkkyydestä, joka otetaan huomioon alueen tarkemmassa suunnittelussa. Yleiskaavatasolla peltoalue osoitetaan kokonaisuudessaan asumiseen, mutta rakentamisen tarkempi sijoittuminen ja katuyhteydet ratkaistaan asemakaavalla.	<ul style="list-style-type: none"> • Kannatetaan vaihtoehtoa VE2 • Lisärakentamista tulisi ohjata jo olemassa olevien infrastruktuurin ja yhteyksien varrelle, tällä saadaan huomattavia kustannussäästöjä. Tämä alue on juuri sellainen.
ALUE 7: Kumia	
Alue 7 (Kumia) esitetään yleiskaavaehdotuksessa luonnosvaihtoehdon 1 mukaisesti kyläalueena (AT).	
Alueeseen 7 (Kumia) liittyen ei jätetty yhtään mielipidettä.	
ALUE 8: Ruuhijärvi	
Alue 8 (Ruuhijärvi) esitetään yleiskaavaehdotuksessa luonnosvaihtoehdon 1 mukaisesti kyläalueena (AT).	
Alueeseen 7 (Kumia) liittyen ei jätetty yhtään mielipidettä.	
RAKENNUSPAIKKOIHIN LIITTYVIÄ TOIVEITA	
Alhaisen-Kirilän yhteismetsän ranta-asemakaavassa (R2) on osoitettu useita loma-asunnon rakennuspaikkoja sekä yksi valvonta- ja metsätyömiesten majoitusrakennuksen rakennusala. Ko. ranta-asemakaavan muutoksessa (R18) kaava-alueelle on lisätty muutamia rakennusaloja, joille saa rakentaa kohteesta riippuen 20-40 m ² suuruisen lomarakennuksen. Kaavamääräyksen mukaan nämä lomarakennukset eivät muodosta ranta-asemakaavan mukaista lomarakennuspaikkaa. Uudessa Lahden yleiskaavassa ranta-asemakaavojen mukaiset lomarakennuspaikat esitetään RA-aluemerkinnällä. Koska rakennusalat eivät muodosta rakennuspaikkaa, ei näitä kohteita esitetä yleiskaavassa RA-merkinnällä. Nämä rakennuspaikat sijaitsevat yleiskaavan MU-alueella. Yleiskaava ei kumoa ranta-asemakaavoja, joten rakennusalat jäävät voimaan ranta-asemakaavan mukaisesti.	<ul style="list-style-type: none"> • Alhaisen-Kirilän yhteismetsän ranta-asemakaava-alue • Kalliojärven rannalla olevien rakennuspaikkojen: virallistaminen (RA + poikkeuslupakohteet)
Yleiskaavassa asuinalueina (A) esitetään taajamarakenteessa olevat, asemakaavoitetut tai asemakaavoitettaviksi tarkoitetut asuinalueet. Muilta osin asuinrakentamisen rakennuspaikat sijoittuvat joko kyläalueelle (AT) tai maa- ja metsätalousalueelle (M), jolla sijaitsee hajakenttämistä ja maatilojen tilakeskuksia. Nuutilantie on kaavassa esitetty maa- ja metsätalousalueena (M).	<ul style="list-style-type: none"> • Ehdotettu lisää asumiselle varattua aluetta Nuutilantien varteen
Kiinteistöillä oleviin asuinalue (A) tai lomarakennusalue (RA) ei ole esitetty tehtäväksi muutoksia. Alueen kehittämiseen tärkeiden toimenpiteiden osalta asiaan palataan seuraavalla yleiskaavakierroksella.	<ul style="list-style-type: none"> • Tila SEESTAN SORVANEN • Esitetty uusia asuinaluevarauksia (A) ja matkailupalvelujen alueita (RM).
Kakarlammen pohjoispuolella voimassa olevassa Kallio-, Pitkä- ja Särkijärven alueen osayleiskaavassa osoitetut ns. taustamaaston lomarakennuspaikat osoitetaan	<ul style="list-style-type: none"> • Tila RONI • Kakarlammen RA2 rakennusoikeuden jättäminen tilalle



LAHDEN KAUPUNGIN VASTINE	TIIVISTELMÄ PALAUTTEEN SISÄLLÖSTÄ
yleiskaavaehdotuksessa RV/2-alueena, jolla voimaan jää nykyinen osayleiskaava.	
Karhusillantien länsipuolella, ko. kiinteistön kohdalla ei ole voimassa olevaa, oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Palautteessa viitataan oikeusvaikutuksettomaan Nastolan nauhataajaman osayleiskaavaan (KV 11.11.1991 § 75), jossa Karhusillan länsipuolelle on osoitettu kapea asuinaluevaraus (AP) Salmenmäen pohjoispuolelle. Alueen soveltumista asumiseen ja alueen eri maankäyttömuotojen yhteensovittamista ei ole tutkittu tällä yleiskaavakierroksella.	<ul style="list-style-type: none"> • Tila HÄMMÄRANTA • Toivoo Pajunlahdentien varren AP alueen säilymistä
Kakarlammen pohjoispuolella voimassa olevassa Kallio-, Pitkä- ja Särkijärven alueen osayleiskaavassa osoitetut ns. taustamaaston lomarakennuspaikat osoitetaan yleiskaavaehdotuksessa RV/2-alueena, jolla voimaan jää nykyinen osayleiskaava.	<ul style="list-style-type: none"> • Tila KAKARI • Kakarlammen RA2 rakennusoikeuden jättäminen tilalle
<p>Yleiskaavaluonnoksessa on esitetty uusia elinkeinoelämän alueita (T tai TY) hyvien liikenneyhteyksien varrelle. Yleiskaavatason mittakaavaan sopien alueet on esitetty yhtenäisinä, laajoina aluevarauksina osoittaen alueen pääasiallisen maankäyttömuodon. Aluevarauksien alueella on myös muita jo olemassa olevia maankäyttömuotoja, kuten asuinrakentamista ja luontoarvoja, jotka otetaan huomioon alueiden tarkemmassa suunnittelussa. Valtatien 12 ja Kouvolantien välinen alue varataan elinkeinoelämän alueeksi (T). Alueen toteutuminen vaatii Veljeskylän eritasoliittymän rakentamisen valtatielle 12. Alueen tarkempi mitoitus ja rakentamisen määrä ratkaistaan asemakaavalla.</p> <p>Aluetta ei ole tarkoituksenmukaista osoittaa asuinalueeksi alueen sijoituessa valtatie ja rautatien melualueelle. Uusia muodostettavia asuinrakennuspaikkoja alueelle ei sallita. Olemassa olevien asuinrakennuspaikkojen säilyminen asuinkäytössä on mahdollista ja rakennusluvut käsitellään tarvittaessa poikkeamisluvalla. Asemakaavoituksen myötä tarkastellaan mahdolliset rakennuspaikkojen käyttötarkoituksen muutokset.</p> <p>Valtakunnallisesti on käynnissä useampia raideverkostoon ja raideliikenteen kehittämiseen liittyviä hankkeita ja selvityksiä. Helsinki-Lahti-Kouvola-Vainikkala rautatie on osa Euroopan laajuista TEN-T raideverkon ydinverkkoa, mikä tuo kehittämistarpeita ko. raidevälille. Lisäksi Lahti on mukana Suomirata-hankkeessa, joka mahdollistaa suoran yhteyden Lahdesta lentoasemalle ja edelleen Helsingin keskustaan. Merkittävänä tekijänä hankkeissa on yhteysvälien sujuvuus ja nopeus. Lahden tavoitteena on saada uusi lähijunaliikenteen seisake Hennalaan, Orimattilan Hennaan seisake on jo toteutettu. Hollolan tavoitteena on saada uusi seisake Nostavalle. Jokainen uusi seisake hidastaa yhteysvälin junayhteyksiä. Tästä syystä jatkossa on tarve selvittää Lahden</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tila PEKKALA • Pekkalan tila kulttuurimaisema-alueeksi • Mieluummin A kuin T • Aseman siirto + uutta rakentamista tilalle



LAHDEN KAUPUNGIN VASTINE	TIIVISTELMÄ PALAUTTEEN SISÄLLÖSTÄ
seudun raideliikenteen seisakkeiden tarve, määrä ja sijainnit ja tässä yhteydessä tarkastellaan myös Nastolan asemien määrä ja sijainnit.	
MUUT KOMMENTIT	
HUONOA TIEDOTTAMISTA/OSALLISTAMISTA	
Lahden kaupunki haluaa laatia yleiskaavaa yhdessä asukkaiden ja toimijoiden kanssa. Kaavatyöstä laaditaan Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS), tiedotetaan mahdollisimman laajalti (nettisivut, lehti, kuulutukset jne) ja valmisteluvaiheessa järjestetään esittelyjä ja työpajoja. Maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL) ei kuitenkaan yleiskaavatyössä edellytä henkilökohtaista tiedottamista. Siihen eivät myös maankäytön resurssit riitä.	<ul style="list-style-type: none"> • Ei ole tullut tietoa maanomistajille laajasta kehittämishankkeesta • Tulisi lähettää tieto maanomistajille, joille tulossa laajoja aluevarauksia ja rajoituksia
ks. edellinen vastine	<ul style="list-style-type: none"> • Tiedotus ei ole tavoittanut maanomistajaa • Tulisi lähettää tieto maanomistajille, joille tulossa laajoja aluevarauksia ja rajoituksia
ks. edellinen vastine	<ul style="list-style-type: none"> • Tulisi lähettää tieto maanomistajille ja kuulla maanomistajia
ks. edellinen vastine	<ul style="list-style-type: none"> • Tulisi lähettää tieto maanomistajille kirjeitse
Lahden suunta -työstä on kuulutettu paikallislehdissä, ilmoitustaululla ja verkkosivuilla. Lisäksi luonnoksesta on järjestetty yleisötilaisuus sekä kaavoittajan vastaanotto Museokioskilla. Lahden suunta -työn luonnoksen yhteydessä on ollut nähtävillä useampia lähtötieto- ja selvitysaineistoja mm. Nastolan kulttuuriympäristöön, ekologisiin verkostoihin ja ekosysteemipalveluihin liittyen.	<ul style="list-style-type: none"> • Tiedusteltu etteikö ole ollut muuta kuin kuulutus Lahden kaupungin sivuilla? • Ihmetelty kuin vain pyöräilyreitistö on ollut liitteenä.
Lahden kaupunki haluaa laatia yleiskaavaa yhdessä asukkaiden ja toimijoiden kanssa. Kaavatyöstä laaditaan Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS), tiedotetaan mahdollisimman laajalti (nettisivut, lehti, kuulutukset jne) ja valmisteluvaiheessa järjestetään esittelyjä ja työpajoja. Lahden suunta -työn luonnosvaiheen valmistelussa ei ole erikseen järjestetty tilaisuuksia maanomistajille. Metsätoimijoiden kanssa on käyty yleiskaavaehdotuksen valmistelussa neuvotteluja, joissa on keskusteltu yleiskaavan kaavaratkaisuista koskien virkistys- ja metsätalouden tarpeiden yhteensovittamista. Lisäksi kaavaratkaisuista on neuvoteltu erikseen joidenkin strategisesti tärkeiden metsäalueiden maanomistajien tai heidän edustajiensa kanssa. Metsätoimijat ovat myös päässeet osallistumaan Lahden suunta -työn vaikutustenarviointiin kahden seminaaripäivän kautta.	<ul style="list-style-type: none"> • Liian vähän yhteistyötä maanomistajien kanssa



LAHDEN KAUPUNGIN VASTINE	TIIVISTELMÄ PALAUTTEEN SISÄLLÖSTÄ
TARKEPIA AINEISTOJA, ENEMMÄN ESITTELYJÄ, PAREMPAA OSALLISTAMISTA	
Yleiskaavan mittakaavassa ei voida esittää karttakohteita yksityiskohtaisesti, vaan taustaa on jouduttu pelkistämään kaavan sisältöasioiden luettavuuden parantamiseksi.	<ul style="list-style-type: none"> • Yleiskaavan pääkartan pohjakartassa tulisi olla selvät korkeuskäyrät, joet, kosteikot paikallistamisen vuoksi.
KORVAUSASIOISTA	
<p>Lahden suunta -työn 2017-2020 luonnoksesta on laadittu metsätaloudellisen vaikutusten arviointi, jossa on arvioitu maankäytön muutoksien vaikutusta metsätalouselinkeinon harjoittajien vuosituloihin.</p> <p>Ehdotusvaiheen kaavaratkaisu: Pääsääntöisesti muutetaan yksityisen maanomistajan omistamat VR-alueet M tai MU alueiksi. Edellä mainitusta maanomistukseen liittyvästä yleisperiaatteesta poiketaan kuitenkin viherverkkosuunnitelman ja maakuntakaavan pohjalta perustellusti strategisesti tärkeiksi tunnistetuilla alueilla, taajamarakenteen sisällä olevilla alueilla sekä alueilla, joilla on erityistä tarvetta ohjata rakentamista eivätkä maa- ja metsätalousalueiden määräykset sovellu käytettäväksi siellä.</p> <p>Yleiskaavaratkaisulla on haettu tasapainoa ulkoilun ja virkistysalueiden kasvavien tarpeiden ja toisaalta metsätaloudelle syntyvien haittojen ja menetyksien välillä. Virkistysalueverkoston yleissuunnitelman retkeilyaluevyöhykkeen metsäalueille kohdistuvat kaavamerkinnot ovat muuttuneet merkittävästi luonnosvaiheesta ja samalla mahdolliset negatiiviset vaikutukset metsätalouden harjoittamiselle ovat vähentyneet. Toisaalta ehdotuksen kaavaratkaisu toteuttaa edelleen hyvin myös virkistysalueverkoston yleissuunnitelman tavoitteita ja työssä tunnistettuja ulkoilun ydinalueita.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • korvaukset metsätiloille VR-merkinnän vuoksi



LAHTI

Vertailutaulukko luonnos- ja ehdotusvaiheen kaavamääräyksistä

Lahden suunta -työ 2017-2020


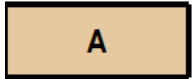
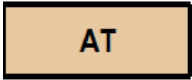
Lahden yleiskaava Y-203
Yleiskaavaehdotus
TYLA 19.5.2020 / KH 25.5.2020
D/2509/10.02.02.00.04/2016



YLEISKAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET

Värikoodisto: *poistuva teksti* – uusi teksti – uusi määräys – poistuva määräys

Merkintä	Yleiskaavaluonnos kaavamääräys	Yleiskaavaehdotus kaavamääräys
	<p>YLEISMÄÄRÄYKSET</p> <p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma.</p> <p><i>Hulevesiä ei tule päästää käsittelemättöminä luonnonvesiin.</i></p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista</p>	<p>YLEISMÄÄRÄYKSET</p> <p>Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuuriympäristön arvot ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma. Kulttuuriympäristökohteet on esitelty Arvokkaat kulttuuriympäristöt -teemakartalla ja kohdeluetteloissa.</p> <p>Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kiertotaloutta ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät paikallisia hiilinieluja. Huolehditaan tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä.</p> <p>Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Lahden hulevesiohjelmaa ja siinä esitettyä hulevesien hallinnan prioriteettijärjestystä: 1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan. 2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä. 3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytyalueille ennen vesistöön johtamista. 4. Puhtaat hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön. Tarkemman suunnittelun yhteydessä tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma.</p> <p>Kävely- ja pyöräilyolosuhteita sekä joukkoliikennesaavutettavuutta parannetaan koko kaupungin alueella.</p> <p>Asumisen sijoittamista melualueille tulee välttää. Mikäli asuinrakentamista</p>




	osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjeavot alitetaan.	osoitetaan melualueelle, tulee huolehtia siitä, että melun ohjeavot alitetaan.
	SUUNNITTELU- JA TOTEUTUSOHJEET Alueita asemakaavoitettaessa tai muuten suunniteltaessa on yleiskaavan pääkartan merkintöjen lisäksi kiinnitettävä huomiota myös yleiskaavan liitteenä oleviin aluekuvauksiin ja suunnitteluohjeisiin sekä selostuksessa kuvattuihin yleiskaavan toteutusohjeisiin.	<ul style="list-style-type: none"> ei muutoksia
	SALPAUSSELKÄ. HOUKUTTELEVAN JA ELINVOIMAISEN YMPÄRISTÖKAUPUNGIN PERUSTA. Maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon reunamuodostuman merkitys maiseman, geologian, pohjaveden, luonnonympäristön, ilmaston, kulttuurihistorian ja virkistykseen kannalta.	<ul style="list-style-type: none"> ei muutoksia
	ASUINALUE. Alue varataan pääasiassa asumiselle. <i>Palveluiden</i> sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen.	ASUINALUE. Alue varataan pääasiassa asumiselle. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota elinympäristöjen viihtyisyyteen ja turvallisuuteen sekä kaupunkiluonnon monimuotoisuuteen. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).
	KYLÄALUE. Alue on tarkoitettu <i>kyläasutukselle</i> . Kyläalueelle voi sijoittua asumista, maatilojen talouskeskuksia, palveluita ja sellaisia työtiloja, joista ei aiheudu melua, raskasta liikennettä, ilman pilaantumista tai muuta näihin verrattavia <i>ympäristöhaittoja</i> . Sisältää maisemallisesti arvokkaita peltoalueita.	KYLÄALUE. Alue on tarkoitettu <i>kylämäisen rakentamisen alueeksi</i> . Kyläalueelle voi sijoittua asumista, maatilojen talouskeskuksia, vapaa-ajan asuntoja , palveluita ja sellaisia työ- ja liiketiloja, joista ei aiheudu ympäristöön melua, tärinää , ilman pilaantumista, raskasta liikennettä tai muuta näihin verrattavia haittoja . Sisältää maisemallisesti arvokkaita peltoalueita. Suunnittelutarvealue. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).


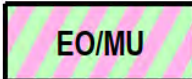
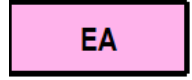

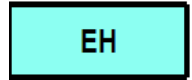
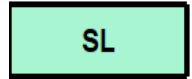
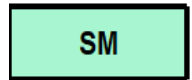
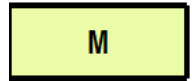
C	<p>KESKUSTATOIMINTOJEN ALUE. Alue varataan keskustatoiminnoille, kuten palveluille, hallinnolle, kaupalle, ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomille työpaikoille ja keskusta-asumiselle.</p> <p>Katu ympäristön ja julkisen tilan suunnittelussa ja viimeistelyssä <i>otetaan erityisesti huomioon kävely ja pyöräily.</i> Maiseman ja rakennetun ympäristön ominaispiirteitä vaalitaan ja rakentamisen <i>laatuun kiinnitetään erityistä huomiota.</i> Yksityiskohtaisemmissa suunnitelmissa tulee ottaa huomioon kulttuurihistorialliset selvitykset ja Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma.</p>	<p>KESKUSTATOIMINTOJEN ALUE. Alue varataan keskustatoiminnoille, kuten palveluille, hallinnolle, kaupalle, ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomille työpaikoille ja keskusta-asumiselle. Ensisijainen paikka kaupan suuryksiköille ja palveluille. Maiseman ja rakennetun ympäristön ominaispiirteitä vaalitaan ja rakentamisen tulee olla laadukasta. Katu ympäristön ja julkisen tilan suunnittelussa ja viimeistelyssä edistetään monimuotoista kaupunkiluontoa, hulevesien hallintaa sekä kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita. Yksityiskohtaisemmissa suunnitelmissa tulee ottaa huomioon kulttuurihistorialliset selvitykset, Lahden arkkitehtuuripoliittinen ohjelma ja Lahden hulevesiohjelma.</p>
Pkm	<p>KAUPALLISTEN PALVELUJEN ALUE. Alue varataan seudullisesti merkittävälle kaupan palveluille (vähittäiskaupan suuryksikkö). Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukasta niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>	<p>KAUPALLISTEN PALVELUJEN ALUE. Alue varataan seudullisesti merkittävälle kaupan palveluille (vähittäiskaupan suuryksikkö). Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukasta niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävelen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.</p>
P	<p>KAUPALLISTEN PALVELUJEN ALUE. Alue varataan alueellisesti merkittävälle kaupan palveluille. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>	<p>KAUPALLISTEN PALVELUJEN ALUE. Alue varataan alueellisesti merkittävälle kaupan palveluille. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävelen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.</p>
Pkm/T	<p>YHDISTETTY KAUPALLISTEN PALVELUJEN JA ELINKEINOELÄMÄN ALUE. Alue varataan yrityksille, työpaikoille ja seudullisesti merkittävälle kaupan palveluille (vähittäiskaupan suuryksikkö). Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>	<p>YHDISTETTY KAUPALLISTEN PALVELUJEN JA ELINKEINOELÄMÄN ALUE. Alue varataan yrityksille, työpaikoille ja seudullisesti merkittävälle kaupan palveluille (vähittäiskaupan suuryksikkö). Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävelen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.</p>

PY	<p>JULKISTEN PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE.</p> <p>Alue varataan <i>seudullisesti merkittävälle</i> julkisille palveluille ja hallinnolle. Rakennetun ympäristön kaupunkikuvallinen asema tulee turvata.</p>	<p>JULKISTEN PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE.</p> <p>Alue varataan julkisille palveluille ja hallinnolle. Rakennetun ympäristön kaupunkikuvallinen asema tulee turvata. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävelen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.</p>
PY/T	<p>JULKISTEN PALVELUJEN, HALLINNON JA ELINKEINOELÄMÄN ALUE.</p> <p>Alue varataan julkisille palveluille, hallinnolle, yrityksille ja työpaikoille. Korttelikohtainen pääkäyttötarkoitus ratkaistaan asemakaavoituksessa. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta</p>	<p>JULKISTEN PALVELUJEN, HALLINNON JA ELINKEINOELÄMÄN ALUE.</p> <p>Alue varataan julkisille palveluille, hallinnolle, yrityksille ja työpaikoille. Korttelikohtainen pääkäyttötarkoitus ratkaistaan asemakaavoituksessa. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävelen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.</p>
T	<p>ELINKEINOELÄMÄN ALUE.</p> <p>Alue varataan yrityksille ja työpaikoille.</p> <p>Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>	<p>ELINKEINOELÄMÄN ALUE.</p> <p>Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>
TY	<p>ELINKEINOELÄMÄN ALUE.</p> <p>Alue varataan yrityksille ja työpaikoille, <i>jotka eivät aseta erityisiä vaatimuksia pohjaveden suojelulle.</i></p> <p>Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>	<p>ELINKEINOELÄMÄN ALUE, JOLLA YMPÄRISTÖ ASETTAA TOIMINNAN LAADULLE ERITYISIÄ VAATIMUKSIA.</p> <p>Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Pohjavesialueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella niin, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.</p> <p>Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>






T/A	<p>ELINKEINOELÄMÄN JA ASUMISEN ALUE. Alue varataan yrityksille, työpaikoille ja asumiselle. Korttelikohtainen pääkäyttötarkoitus ratkaistaan asemakaavoituksessa. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ei muutoksia
TY/A	<p>ELINKEINOELÄMÄN JA ASUMISEN ALUE.</p> <p>Alue varataan yrityksille, työpaikoille ja asumiselle, <i>jotka eivät aseta erityisiä vaatimuksia pohjaveden suojelulle. Korttelikohtainen pääkäyttötarkoitus ratkaistaan asemakaavoituksessa.</i></p> <p>Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>	<p>ELINKEINOELÄMÄN JA ASUMISEN ALUE, JOLLA YMPÄRISTÖ ASETTAA ELINKEINOELÄMÄN TOIMINNAN LAADULLE ERITYISIÄ VAATIMUKSIA.</p> <p>Alue varataan yrityksille, työpaikoille ja asumiselle. Ympäristö asettaa nkeinoelämän toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Pohjavesialueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella niin, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä kuten Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta.</p>
VL	<p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus. <i>Osa toimenpiteistä on vapautettu MRL 128 §:n mukaisesta toimenpiderajoituksesta Lahden rakennusvalvontaviranomaisen päätöksellä annettavien periaatteiden mukaisesti.</i></p>	<p>LÄHIVIRKISTYSALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa ja kevyen liikenteen verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>


VU	<p>URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUJEN ALUE. Merkinällä osoitetaan <i>alueellisesti jaseudullisesti</i> tärkeät urheilu- ja virkistyspalvelut. Rakennetun ympäristön tulee liittyä hienovaraisesti ympäröivään maisemaan ja luontoon. Alueella on voimassa MRL 128 §: mukainen toimenpiderajoitus. <i>Osa toimenpiteistä on vapautettu MRL 128 §:n mukaisesta toimenpiderajoituksesta Lahden rakennusvalvontaviranomaisen päätöksellä annettavien periaatteiden mukaisesti.</i></p>	<p>URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUJEN ALUE. Merkinällä osoitetaan tärkeät urheilu- ja virkistyspalvelut. Rakennetun ympäristön tulee liittyä hienovaraisesti ympäröivään maisemaan ja luontoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus.</p>
VR	<p>RETKEILY- JA ULKOILUALUE. Merkinällä osoitetaan kaupunkirakennetta <i>jakavat luonnontilaiset</i> viheralueet. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä <i>vaalitaan</i>, jotta luonnon monimuotoisuus ja alueen erityisasema ekosysteemipalveluja tuottavana laajana viheralueena säilyvät.</p> <p>Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus. <i>Osa toimenpiteistä on vapautettu MRL 128 §:n mukaisesta toimenpiderajoituksesta Lahden rakennusvalvontaviranomaisen päätöksellä annettavien periaatteiden mukaisesti.</i></p>	<p>RETKEILY- JA ULKOILUALUE. Merkinällä osoitetaan kaupunkirakennetta jäsentävät laajemmat viheralueet, joita on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia, jotta luonnon monimuotoisuus ja alueen erityisasema ekosysteemipalveluja tuottavana laajana viheralueena säilyvät. Ulkoilureitit muodostavat yhtenäisen verkoston. Hakkuut ulkoilureittien lähimetsissä tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla ottaen huomioon metsän monimuotoisuuden ja maiseman säilyttäminen sekä metsän monikäyttö. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.</p>
RA	<p>LOMA-ASUNTOALUE. Alue varataan vapaa-ajan asumiselle. Rakentamisen tulee sopeutua hienovaraisesti ympäristöön, maastonmuotoihin ja rantamaisemaan. Osalla alueista <i>noudatetaan ranta- asemakaavan merkintöjä ja määräyksiä.</i></p>	<p>LOMA-ASUNTOALUE. Alue varataan vapaa-ajan asumiselle. Rakentamisen tulee sopeutua hienovaraisesti ympäristöön, maastonmuotoihin ja rantamaisemaan. Osalla alueista on voimassa ranta- asemakaava.</p>
RM	<p>MATKAILUTOIMINTOJEN ALUE. Alue varataan <i>matkailulle ja siihen liittyville</i> toiminnoille. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee vaalia maiseman ominaispiirteitä ja turvata merkittävien luontoarvojen säilyminen.</p>	<p>MATKAILUTOIMINTOJEN ALUE. Alue varataan matkailu- ja lomakeskuksille, koulutus- ja liikuntapalveluille, lomakylille ja muille vastaaville matkailua palveleville toiminnoille. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee vaalia maiseman ominaispiirteitä ja turvata merkittävien luontoarvojen säilyminen.</p>
RP	<p>SIIRTOLAPUUTARHA-ALUE. Alue varataan ryhmäpuutarhoille. Alue ei ole tarkoitettu pysyvään asumiseen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ei muutoksia



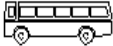






LTA	TAVARALIIKENTEN TERMINAALIALUE.	<ul style="list-style-type: none"> ei muutoksia
LV	VESILIIKENTEN ALUE. Merkinnällä osoitetaan satama- ja laiturialueet. Alueen suunnittelussa vaalitaan vesi- ja rantamaiseman ominaispiirteitä.	LS SATAMA-ALUE. Merkinnällä osoitetaan satama- ja laiturialueet. Alueen suunnittelussa vaalitaan vesi- ja rantamaiseman ominaispiirteitä.
	MAA-AINESTEN OTTOALUE. <i>Alueen pohjaveden määrä ja laatu tulee turvata.</i> Alueen maisemointi tehdään samanaikaisesti kaivuun edetessä.	E/VR ERITYISALUE / RETKEILY- JA ULKOILUALUE. Maa-aineksen vastaanottoalue, joka toiminnan päätyttyä muutetaan retkeily- ja ulkoilualueeksi. Alueen maisemointi tehdään samanaikaisesti täytön edetessä.
ET	YHDYSKUNTATEKNISEN HUOLLON ALUE. Alue varataan yhdyskuntateknisen huollon toimitiloille kuten voimalaitoksille, sähköasemille, lämpökeskuksille ja jätevedenpuhdistamoille.	<ul style="list-style-type: none"> ei muutoksia
EJ	JÄTTEENKÄSITTELYALUE. Alue varataan maakunnalliselle jätteiden käsittelylle ja loppusijoitukselle.	<ul style="list-style-type: none"> ei muutoksia
	MAA-AINESTEN OTTOALUE. <i>Alueen pohjaveden määrä ja laatu tulee turvata.</i> Alueen maisemointi tehdään samanaikaisesti kaivuun edetessä.	EO/T MAA-AINESTEN OTTOALUE / ELINKEINOELÄMÄN ALUE. Maa-aineksen ottoalue, joka toiminnan päätyttyä muuttuu elinkeinoelämän alueeksi. Alueen maisemointi tehdään samanaikaisesti kaivuun edetessä.
	MAA-AINESTEN OTTOALUE. <i>Alueen pohjaveden määrä ja laatu tulee turvata.</i> Alueen maisemointi tehdään samanaikaisesti kaivuun edetessä.	EO/VR MAA-AINESTEN OTTOALUE / RETKEILY- JA ULKOILUALUE. Maa-aineksen ottoalue, joka toiminnan päätyttyä muutetaan retkeily- ja ulkoilualueeksi. Pohjavesialueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella niin, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Alueen maisemointi tehdään samanaikaisesti kaivuun edetessä.

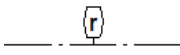

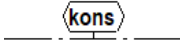
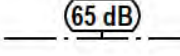
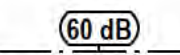
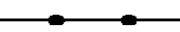








	<p>MAA-AINESTEN OTTOALUE.</p> <p><i>Alueen pohjaveden määrä ja laatu tulee turvata.</i></p> <p>Alueen maisemointi tehdään samanaikaisesti kaivuun edetessä.</p>	 <p>MAA-AINESTEN OTTOALUE / MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISTÄ ULKOILUN OHJAAMISTARVETTA. Maa-aineksen ottoalue, joka toiminnan päätyttyä muuttuu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta. Pohjavesialueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella niin, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Alueen maisemointi tehdään samanaikaisesti kaivuun edetessä.</p>
	<p>AMPUMARATA-ALUE.</p>	<p>AMPUMARATA-ALUE.</p> <p>Alueelle saa sijoittaa ampumaratatoimintaa palvelevia rakennuksia ja rakenteita. Asuntojen rakentaminen alueelle on kielletty. Alueella on huolehdittava riittävästä suojauksesta melun leviämistä ja pohjavesien pilaantumista vastaan.</p>
	<p>PUOLUSTUSVOIMIEN ALUE.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ei muutoksia
	<p>HAUTAUSMAA-ALUE.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ei muutoksia
	<p>LUONNONSUOJELUALUE.</p> <p><i>Alue on suojeltu tai tarkoitettu suojeltavaksi luonnonsuojelulain (tai maankäyttö- ja rakennuslain) nojalla. Alueella ei saa ryhtyä toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa suojeluarvot.</i></p>	<p>LUONNONSUOJELUALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla perustetut tai perustettaviksi tarkoitetut luonnonsuojelualueet. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot.</p>
	<p>MUINAISMUISTOALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan <i>muinaismuistolain rauhoittama kiinteä muinaisjäänös</i>. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen ja muu siihen kajoaminen on <i>muinaismuistolain nojalla kielletty</i>. Aluetta koskevat <i>maankäyttösuunnitelmat on lähetettävä Museovirastoon ja/tai Päijät-Hämeen maakuntamuseoon lausuntoa varten</i>.</p>	<p>MUINAISMUISTOALUE.</p> <p>Merkinnällä osoitetaan <i>muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäänös</i>. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, <i>vahingoittaminen, poistaminen</i> ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Aluetta koskevista suunnitelmista on pyydetty <i>Päijät-Hämeen alueellisen vastuumuseon lausunto</i>.</p>
	<p>MAA- JA METSÄTALOUSALUE.</p> <p>Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella sijaitsee maatila- ja hajarakennuspaikkoja. <i>Alue pidetään maisemalliset arvot turvaavassa käytössä. Maa- ja metsätalousalueella tulee vaalia maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä.</i></p>	<p>MAA- JA METSÄTALOUSALUE.</p> <p>Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella sijaitsee maatila- ja hajarakennuspaikkoja. <i>Ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuuden turvaaminen on tärkeää.</i></p>

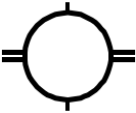



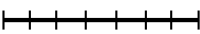


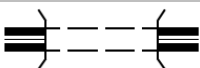
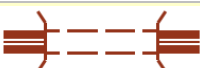
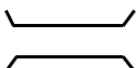





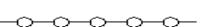
MA	MAISEMALLISESTI ARVOKAS PELTOALUE. Merkinnällä osoitetaan maisemallisesti arvokkaat avoimet pelto- ja niittyalueet. Alue sisältää myös maakunnallisesti arvokkaita perinnebiotooppeja ja hajarakentamista. Alue pidetään viljelyksessä maisema-arvojen turvaamiseksi.	MAISEMALLISESTI ARVOKAS PELTOALUE. Merkinnällä osoitetaan maisemallisesti arvokkaat avoimet pelto- ja niittyalueet. Alue sisältää myös maakunnallisesti arvokkaita perinnebiotooppeja sekä maatalo- ja hajarakennuspaikkoja. Alueiden säilyminen avoimena ja viljelykäytössä on maisemakuvan kannalta tärkeää.
MY	MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISTÄ YMPÄRISTÖARVOJA. Alueelle ei saa sijoittaa rakennuksia. Alueella on kielletty sellaiset maankamaraan, vesistöön ja kasvillisuuteen liittyvät toimenpiteet, jotka vaarantavat alueen arvoja.	MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISIÄ YMPÄRISTÖARVOJA. Merkinnällä osoitetaan maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, joilla tulee kiinnittää huomiota erityisiin ympäristöarvoihin. Hakkuut tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla ottaen huomioon metsän monimuotoisuuden ja lajiston säilyminen. Alueelle ei saa rakentaa rakennuksia.
MU		MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISTÄ ULKOILUN OHJAAMISTARVETTA. Merkinnällä osoitetaan sellaisia maa- ja metsätalousvaltaisia alueita, joille suuntautuu ulkoilupaineita ja joilla ulkoilun ohjaamistarpeen vuoksi on tarkoitus toteuttaa ulkoilureittejä levähdys- ja muine tukialueineen. Alueelle saa rakentaa ainoastaan maa- ja metsätalouden rakennuksia, sekä ulkoilua palvelevia rakennuksia ja rakennelmia. Ulkoilureitit muodostavat yhtenäisen verkoston. Hakkuut ulkoilureittien lähimetsissä tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla ottaen huomioon metsän monimuotoisuuden ja maiseman säilyttäminen sekä metsän monikäyttö.
W	VESIALUE.	<ul style="list-style-type: none"> ei muutoksia
km	VÄHITTÄISKAUPAN SUURYKSIKKÖ, JOKA SISÄLTÄÄ PÄIVITTÄISTAVARAMYYNTIÄ.	<ul style="list-style-type: none"> ei muutoksia
em		ERITYISALUE, JOLLA SIJAITSEE MOOTTORIURHEILUKESKUS.


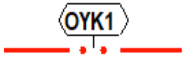
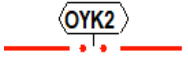

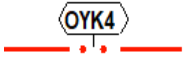





	<p>MUINAISMUISTOKOHDE. Merkinnällä osoitetaan <i>muinaismuistolain rauhoittama kiinteä muinaisjäänös</i>. <i>Alueen</i> kaivaminen, peittäminen, muuttaminen ja muu siihen kajoaminen on <i>muinaismuistolain nojalla kielletty</i>. <i>Aluetta koskevat maankäyttösuunnitelmat on lähetettävä <u>Museovirastoon ja/tai Päijät-Hämeen maakuntamuseoon lausuntoa varten.</u></i></p>	<p>MUINAISMUISTOKOHDE. Merkinnällä osoitetaan muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäänös. Kohteen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Kohdetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä Päijät-Hämeen alueellisen vastuumuseon lausunto.</p>
		<p>MUU MUINAISMUISTOKOHDE. Alueella olevat esihistorialliset tai historialliset rakenteet on säilytettävä. Kohdetta koskevista suunnitelmista tulee neuvotella Päijät-Hämeen alueellisen vastuumuseon kanssa.</p>
	<p>LUONNONSUOJELULAIN NOJALLA SUOJELTU LUONTOTYYPPI.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ei muutoksia
	<p>PUOLUSTUSVOIMILLE VARATUN ALUEEN OSAN RAJA.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ei muutoksia
	<p>SUOJAVYÖHYKE. Puolustusvoimien varastoalue. Alueella todennäköisesti heitteitä tai räjähteiden osia. Aina ennen maanrakennustöitä tulee ottaa yhteys Puolustusvoimiin riskianalyysiä varten. Rakennus- ym. töitä tehdessä tulee huomioida alueella ja läheisyydessä mahdollisesti kulkevat puolustusvoimien kaapelilinjat. Alueelle kohdistuvista hankkeista tulee pyytää Puolustusvoimien lausunto.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ei muutoksia

	<p>LUOKITELLUN POHJAVESIALUEEN RAJA. Merkinnällä osoitetaan yhdyskunnan vedenhankinnan kannalta tärkeät alueet.</p> <p>Asemakaavoitettavalla alueella tai rakennuspaikalla tulee selvittää pohjaveden taso. Suojaetäisyyden pohjaveden pintaan tulee olla riittävä maaperän laatu ja maankäyttö huomioon ottaen. Kiinteistöjen viemärointi ja jätehuolto tulee järjestää siten, että jäteveden imeytyminen vettä läpäisevään maaperään ja pohjaveteen ei ole mahdollista.</p> <p>Pohjavesialuetta koskevista maankäyttösuunnitelmista on kuultava kunnallista ympäristönsuojeluviranomaista.</p>	<p>LUOKITELLUN POHJAVESIALUEEN RAJA. Merkinnällä osoitetaan yhdyskunnan vedenhankinnan kannalta tärkeät alueet sekä vedenhankintaan soveltuvat alueet. Pohjavesialueilla on voimassa pohjaveden pilaamiskielto (Ympäristönsuojelulaki 527/2014 §17). Alueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella niin, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.</p> <p>Asemakaavoitettavalla alueella tai rakennuspaikalla tulee selvittää pohjaveden taso. Suojaetäisyyden pohjaveden pintaan tulee olla riittävä maaperän laatu ja maankäyttö huomioon ottaen. Kiinteistöjen viemärointi ja jätehuolto tulee järjestää siten, että jäteveden imeytyminen vettä läpäisevään maaperään ja pohjaveteen ei ole mahdollista. Puhtaat hulevedet imeytetään maaperään mahdollisimman lähellä syntypaikkaa. Asuinalueilla suositaan vettä läpäiseviä pinnoitteita. Likaantuneet hulevedet johdetaan hule- tai jätevesiviemäriin.</p> <p>Pohjavesialuetta koskevista maankäyttösuunnitelmista on kuultava kunnallista ympäristönsuojeluviranomaista.</p>
---	--	--

	<p>POHJAVEDEN MUODOSTUMISALUEEN RAJA. Merkinnällä osoitetaan ne pohjavesialueiden osat, joilla on erityistä merkitystä pohjaveden muodostumisen kannalta.</p> <p>Yhdyskuntarakenteen laajentamista luonnonmukaisille asemakaavoittamattomille alueille vältetään. Pohjaveden suojelemiseksi alueella on erityisesti kielletty sellaisen uuden laitoksen perustaminen, joka käyttää tai varastoi pohjaveden pilaantumista aiheuttavia kemikaaleja tai polttoaineita. Maa-ainesten ottoa tulee välttää. Muiden maa-ainesten kuin puhtaan soran tai hiekan varastointi on kielletty.</p> <p>Puhtaat hulevedet <i>kuten kattovedet ja pientaloalueiden pihavedet</i> imeytetään maaperään mahdollisimman lähellä syntypaikkaa. Asuinalueilla suositaan vettä läpäiseviä pinnoitteita. <i>Likaiset</i> hulevedet johdetaan <i>sade-</i> tai jätevesiviemäriin. Pohjaveden muodostumisaluetta koskevista maankäyttösuunnitelmista on kuultava kunnallista ympäristönsuojeluviranomaista.</p>	<p>POHJAVEDEN MUODOSTUMISALUEEN RAJA. Merkinnällä osoitetaan ne pohjavesialueiden osat, joilla on erityistä merkitystä pohjaveden muodostumisen kannalta. Pohjavesialueilla on voimassa pohjaveden pilaamiskielto (Ympäristönsuojelulaki 527/2014 §17). Alueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella niin, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.</p> <p>Yhdyskuntarakenteen laajentamista luonnonmukaisille asemakaavoittamattomille alueille vältetään. Pohjaveden suojelemiseksi alueella on erityisesti kielletty sellaisen uuden laitoksen perustaminen, joka käyttää tai varastoi pohjaveden pilaantumista aiheuttavia kemikaaleja tai polttoaineita. Maa-ainesten ottoa tulee välttää. Muiden maa-ainesten kuin puhtaan soran tai hiekan varastointi on kielletty.</p> <p>Puhtaat hulevedet imeytetään maaperään mahdollisimman lähellä syntypaikkaa. Asuinalueilla suositaan vettä läpäiseviä pinnoitteita. Likaantuneet hulevedet johdetaan hule- tai jätevesiviemäriin. Pohjaveden muodostumisaluetta koskevista maankäyttösuunnitelmista on kuultava kunnallista ympäristönsuojeluviranomaista.</p>
	<p>VESIALUEELLA OLEVA LUONNONSUOJELUALUEEN RAJA.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ei muutoksia
	<p>MATKAKESKUS. Rautatieasema / linja-autoasema / julkisen liikenteen vaihtopaikka.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ei muutoksia
	<p>RAUTATIEASEMA.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ei muutoksia
		<p>UUSI RAUTATIEASEMA.</p>
	<p>NATURA 2000 -VERKOSTOON KUULUVA ALUE.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ei muutoksia
	<p>KULTTUURIMAISEMAN JA RAKENNETUN YMPÄRISTÖN KANNALTA TÄRKEÄ ALUE. Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt.</p>	 <ul style="list-style-type: none"> • ei muutoksia kaavamääräykseen
	<p>OHJEELLINEN ASEMAKAAVOITETTAVAKSI TARKOITETUN ALUEEN RAJA.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ehdotusvaiheessa poistettu kaavamerkintä.

	RANTA-ALUE Arrajärven ja Arrajoen ranta-alueen maankäyttö tulee ratkaista yksityiskohtaisemmalla kaavalla. Ranta-alueella on muu kuin MRL 72 §:n 3 mom. mukainen rakentaminen kielletty. Ranta-alueen laajuus on noin 200 m rantaviivasta mitattuna.	<ul style="list-style-type: none"> ei muutoksia
	SUURONNETTOMUUSVAARALLINEN LAITOS. Teollisuus- ja varastoalue, jolla on merkittävä, vaarallisia kemikaaleja valmistava tai varastoiva laitos (Seveso direktiivi III).	<ul style="list-style-type: none"> ei muutoksia
	SUURONNETTOMUUSVAARALLISEN LAITOKSEN KONSULTOINTIVYÖHYKE. Suunniteltaessa riskille alttiiden toimintojen sijoittamista konsultointivyöhykkeelle tulee palo- ja pelastusviranomaiselle sekä tarvittaessa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (TUKES) <i>tulee</i> varata mahdollisuus lausunnon antamiseen.	SUURONNETTOMUUSVAARALLISEN LAITOKSEN KONSULTOINTIVYÖHYKE. Suunniteltaessa riskille alttiiden toimintojen sijoittamista konsultointivyöhykkeelle tulee palo- ja pelastusviranomaiselle sekä tarvittaessa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (TUKES) varata mahdollisuus lausunnon antamiseen.
		AMPUMARATA-ALUEEN LASKENNALLINEN MELUVYÖHYKE. Alueen laskennallinen melutaso lokakuussa 2009 ylittää 65 db (LAI _{max}). Alueelle rakennettaessa tai sijoitettaessa muita toimintoja on otettava huomioon ajankohdan ampumaradan melutaso.
		AMPUMARATA-ALUEEN LASKENNALLINEN MELUVYÖHYKE. Alueen laskennallinen melutaso lokakuussa 2009 ylittää 60 db (LAI _{max}). Alueelle rakennettaessa tai sijoitettaessa muita toimintoja on otettava huomioon ajankohdan ampumaradan melutaso.
	LAIVAVÄYLÄ.	<ul style="list-style-type: none"> ei muutoksia
	110 KV:N AVOJOHTOLINJA.	<ul style="list-style-type: none"> ei muutoksia
	MAAKAASUN PÄÄPUTKI.	<ul style="list-style-type: none"> ei muutoksia
	VALTATIE TAI KANTATIE.	<ul style="list-style-type: none"> ei muutoksia
		UUSI TAI MERKITTÄVÄSTI PARANNETTAVA VALTATIE TAI KANTATIE.
	SEUTUTIE TAI PÄÄKATU.	<ul style="list-style-type: none"> ei muutoksia
		UUSI TAI MERKITTÄVÄSTI PARANNETTAVA SEUTUTIE TAI PÄÄKATU.
	YHDYSTIE TAI KOKOOJAKATU.	<ul style="list-style-type: none"> ei muutoksia
		UUSI TAI MERKITTÄVÄSTI PARANNETTAVA YHDYSTIE TAI KOKOOJAKATU.

	ERITASOLIITYMÄ.	<ul style="list-style-type: none"> ei muutoksia
		UUSI ERITASOLIITYMÄ.
	TASOLIITYMÄ.	<ul style="list-style-type: none"> ei muutoksia
		UUSI TASOLIITYMÄ.
	RAUTATIE.	<ul style="list-style-type: none"> ei muutoksia
		UUSI RAUTATIE.
	TUNNELI.	<ul style="list-style-type: none"> Ehdotusvaiheessa tarpeettomana poistettu merkintä.
	LIIKENNETUNNELI.	<ul style="list-style-type: none"> ei muutoksia
		UUSI LIIKENNETUNNELI.
	SILTA.	<ul style="list-style-type: none"> ei muutoksia
		UUSI SILTA
	PYÖRÄILYN PÄÄREITTI.	<p>PYÖRÄILYN TAVOITTEELLINEN PÄÄREITTI. Sijainti ohjeellinen ja määrittellään tarkemmassa suunnittelussa. Pyöräliikenteen pääreitit laatustandardi on korkealuokkainen ja erottuu muista reitistä. Vilkkaimmilla väylillä pyöräliikenne erotetaan tarpeen mukaan muusta liikenteestä. Pääreittien ja joukkoliikenteen runkoreittien solmukohtissa on pyöräliikenteen liityntäpysäköintimahdollisuus.</p>
	OHJEELLINEN PYÖRÄILYN ALUEREITTI.	<p>PYÖRÄILYN TAVOITTEELLINEN ALUEREITTI. Sijainti ohjeellinen ja määrittellään tarkemmassa suunnittelussa. Pyöräliikenne erotetaan tarpeen mukaan kävelystä ja autoliikenteestä. Tärkeimpien aluereittien ja joukkoliikenteen runkoreittien solmukohtissa on pyöräliikenteen liityntäpysäköintimahdollisuus.</p>
	MATKAILUN KÄVELYREITTI.	TAVOITTEELLINEN MATKAILUN KÄVELYREITTI.
	ULKOILUREITISTÖN PÄÄVÄYLÄ.	<p>TAVOITTEELLINEN ULKOILUREITISTÖN PÄÄVÄYLÄ. Ulkoilureitit muodostavat yhtenäisen verkoston.</p>
	MELONTAREITTI.	<ul style="list-style-type: none"> ei muutoksia

	VIHERYHTEYSTARVE. Merkinnällä osoitetaan ekologiseen verkostoon liittyviä yhteystarpeita.	<ul style="list-style-type: none"> ei muutoksia
	OKEROISTEN OSAYLEISKAAVAN RAJA. Alueella noudatetaan osayleiskaavan määräyksiä.	<ul style="list-style-type: none"> ei muutoksia
	MIEKKIÖN, RENKOMÄEN JA ÄMMÄLÄN VAHVISTETUN OSAYLEISKAAVAN OSAN RAJA. Alueella noudatetaan osayleiskaavan määräyksiä.	<ul style="list-style-type: none"> ei muutoksia
	ENONSAAREN VAHVISTETUN OSAYLEISKAAVAN RAJA. Alueella noudatetaan osayleiskaavan merkintöjä ja määräyksiä.	<ul style="list-style-type: none"> ei muutoksia
	UUDENKYLÄN VAHVISTETUN OSAYLEISKAAVAN RAJA. Alueella noudatetaan osayleiskaavan merkintöjä ja määräyksiä.	<ul style="list-style-type: none"> ei muutoksia
	RANTAVYÖHYKE Alue on tarkoitettu pääasiassa loma-asunto- ja maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi. Ranta-alueella on muu kuin MRL 72 §:n 3 mom. mukainen rakentaminen kielletty. Alueella noudatetaan vahvistetun osayleiskaavan tai voimassa olevan ranta-asemakaavan määräyksiä, ranta-asemakaavan ollessa määräävä. Rantavyöhykkeellä on voimassa seuraavat osayleiskaavat: RV/1 Luoteis-Nastolan osayleiskaava RV/2 Kallio-, Pitkä- ja Särkijärven alueen osayleiskaava RV/3 Villähde-Koiskalan osayleiskaava RV/4 Iso-Kukkanen, Salajärvi, Ruuhijärvi rantayleiskaava	RANTAVYÖHYKE Alue on tarkoitettu pääasiassa loma-asunto- ja maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi. Ranta-alueella on muu kuin MRL 72 §:n 3 mom. mukainen rakentaminen kielletty. Alueella noudatetaan vahvistetun osayleiskaavan tai voimassa olevan ranta-asemakaavan merkintöjä- ja määräyksiä, ranta-asemakaavan ollessa määräävä. Rantavyöhykkeellä on voimassa seuraavat osayleiskaavat: RV/1 Luoteis-Nastolan osayleiskaava RV/2 Kallio-, Pitkä- ja Särkijärven alueen osayleiskaava RV/3 Villähde-Koiskalan osayleiskaava RV/4 Iso-Kukkanen, Salajärvi, Ruuhijärvi rantayleiskaava
	KAUPUNGIN TAI KUNNAN RAJA.	<ul style="list-style-type: none"> ei muutoksia
	YLEISKAAVA-ALUEEN RAJA.	<ul style="list-style-type: none"> ei muutoksia
	ALUEEN RAJA.	<ul style="list-style-type: none"> ei muutoksia
	ALUEEN OSA, JOHON ON ESITETTY VAIHTOEHTOA.	<ul style="list-style-type: none"> Ehdotusvaiheessa tarpeettomana poistettu merkintä.